

1938
L. J. P. 182

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kladóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

1938.

A jobblábunkat már az újév küszöbére tettük. A sok reménységgel várt esztendő ajtaját már félig nyitottan fogjuk a jobbkezünkkel, de mielőtt egészen belépnénk és becsuknánk magunk mögött a soha visszatérő 1937-es esztendő ajtaját, álljunk meg egy percre, csináljunk mérleget.

A csonkára szabott magyar életünkben a múlt esztendőt nem számítjuk a rosszak közé. A községünk határában közepes termés volt. Voltak, akiknek nagyobb volt a hozamuk a közepesnél, de másoknak kevesebb termett, átlagban tehát közepes volt az mégis. A terményeinknek jó áruk volt. Dacára a magasabb ipari és kereskedelmi cikkek árainak, a gazdálkodók megtalálták számításukat. Az iparosok és kereskedők is. De a tisztviselők fizetése már kevésnek bizonyult a megélhetési árakhoz képest, így most ők remélik, hogy sorra kerülnek a javításal. A munkásainknak volt munkaalkalmuk, aki dolgozni akart, talált munkát és kereshetett is. Ezzel a minimális létfenntartási adottsággal a lelkekbe is bizonyos megnyugvás került. Kevesebb irigységgel voltak az emberek egymás iránt. Kölcsönös megbecsülést tapasztaltunk lépten-nyomon. A nemesebb emberi tulajdonságok nagyobb arányban és többször nyilvánultak meg. Kiegyensúlyozottabb emberek érintkeztek egymással, akik terveket készítettek és azokat megvalósították. Kevesebb sápadt embert láttunk. Kevesebb rongyos emberrel találkoztunk. Mintha a gyerekek is pirosabbak, rózsásabbak lettek volna. Több életkedv sugárzott az emberek arcáról. Még a politikai különvéleményeket is elnézték egymásnak az emberek. Szerencsére nem sokat politizáltunk, nem sokat zavarták a nyugodt életünket a „hivatásos” politikusok. Bár ne is jönnének kö-

zibénk máskor sem. Ha nem fütének bennünket idegenből, még a politikában is megértjük egymást. Annál több emberbaráti kezdeményezéssel találkoztunk egész esztendőben. A napközi otthon, a sok tanfolyam: mindannyi a szívet és az emberi értelmet gyarapította.

Igy, ebben a munkakörben, ebben a gondolkörben kellene felülmulnunk egymást a jövő esztendőben is. A nemes versengés abban folyjék, hogy ki tud többet dolgozni. Ki tud nemesebb önzetlenséggel munkálkodni a közért. De ugyanakkor leplezze le a dolgozók sokasága a háttérben bujkálókat, akik kivonják magukat a közmunkából és csak kártékonyan izgatnak a könnyen hívők között. Akik önkényes bírálgatással igyekeznek lekicsinyelni a mások munkáját, de maguk kétfillér ára munkát nem tudnak végezni a közért.

A kegyetlenül dúló háborúk sötét viharfellegekkel boríthatják el a mi egünket is. Mi nem keressük a háborút senkivel, de ha helyt kell állanunk, erre is elő kell készíteni magunkat. A családi, a községi békeségünkkel a lelkünket is erőssé tesszük. Csak erős lelkű és rugalmas izmu emberektől lehet a haza bátor és sikeres védelmét várnunk.

Még egy nagy reménységét várjuk a magyarságnak beteljesülni a jövő évben: elszakított véreinket reméljük visszakapni. Vajha felülkerekednek a hatalmasok szívében az ellenünk meggondolatlanul elkövetett igazságtalanság jóvátételének vágya és a mostanában többször hangoztatott európai revízióval együtt a mi revízióinkat is meghozná a jövő esztendő.

A gyomai építőiparosok tanfolyamának záróünnepélye

December 22-én tartották meg ünnepélyes keretek között az egyhónapos építőipari előkészítő tanfolyam záróünnepélyét, amelyen a szép számmal megjelent iparosokon kívül az intelligencia tagjaiból is számosan megjelentek. Ott voltak: dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, vitéz Madaras Gyula, vitéz Váry József, dr. Legeza Tibor, dr. Neményi Honfi, Kner Endre, Bencsik László és Wagner Márton

Az ünnepélyt Kurtz Mihály szakosztály elnök nyitotta meg. utána Beinschroth Márton kimerítően ismertette a tanfolyam megszervezését, annak jelentőségét és szükségességét. Jelezte azt is, hogy a mostani előkészítő tanfolyamnak folytatása lesz jövőre. Egy 3 hónapos tanfolyamot tartanak, amelyre még a mostaninál is több hallgatóra számítanak. Dorka János építőmester, a

tanfolyam vezetője megdicsérte a hallgatóit és keresetlen szavakkal vett tőlük búcsút.

Általános figyelem mellett szólt fel dr. Sorbán Jenő főszolgabíró és örömet fejezte ki, hogy a gyomai építőiparosok haladni akarnak a korrallal és tanulnak. További igyekezetre buzdította őket.

Wagner Márton megdicsérte a nagyterem falait beborító rajzokat, amelyeket a tanfolyamon készítettek. Ezek közül kiemelkedők a Gecsei testvérek rajzai, azonban csak egy tarta teljesnek az iparosok további szakfejlesztését, ha az ipartestület minden szakmának a megfelelő szaklapokat is járattja, mert ez idő szerint egyellen egy szaklapot sem járatt a testület, csupán csak politikai lapok állanak a tagok rendelkezésére.

A felszólalások után Kurtz Mihály elnök megköszönte a

felszólalásokat és berekesztette az ünnepélyt.

A megjelent szép számú vendégeknek virslit és teát szolgáltak fel, később az ifjuság táncraperdült és éjfélig kellemesen elszórakoztak a megjelentek.

A vármegyei NEP bál hírei

A január 8-án Gyomán megtartandó vármegyei NEP bálra kimentek a Kner-nyomdában készült szép és izlées meghívók. A bált az Uri Kaszinó összes helyiségeiben tartják, dr. Darányi Kálmán miniszterelnök és Ivády Béla országos pártelnök legfőbb védnöksége alatt. Fővédnökök vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán és vitéz dr. Márky Barna alispán.

A diszes meghívón a védnökök, a rendezőbizottság és a rendezők nagy száma olvasható még.

A szállásigényléseket január 5-ig dr. Kovács János ifjusági elnök címére kell küldeni Gyomára.

A bál sikere máris biztosítva van.

A gyomai Stefánia Szövetség karácsonyi ünnepélye

Megható ünnepség színhelye volt december 22-én a község-háza nagyterme, ahol közel 120 szegény, kisgyermekes családot ajándékozott meg a Stefánia fáradhatatlan vezetősége.

A karácsonyfával diszített asztalon sorakoztak a szeretetcsomagok: liszt, borsó, cukor, édes-ség, játékok, a megjelent szegény asszonyok, anyák, gyermekek öröme.

Pétermann Józsefné elnök rövid beszédben emlékezett meg az egykori szegény anyáról, akinek karácsonykor még hajléka sem volt s akit szintén jöemberek fogadtak be egy istállóba, isteni gyermekét világra hozni.

A Himnusz eléneklése után a

A kormányzó szózata

vezetőség, dr. sarkadi Nagy Pál főorvossal az élen, kiosztotta a mintegy 400 pengő értékű ajándékokat.

Minden elismerés illeti meg a Stefánia agilis orvosát és segítő társait, akik a leginkább arraszorulóknak karácsonyi örömet szereztek.

Kívánatos volna, hogy Gyoma közönsége erőteljesebben támogassa ezt az igazán hézagpótló intézményt.

A Stefánia vezetősége ezúton is köszönetét fejezi ki a községyi gyűjtés alkalmával az intézménynek juttatott ajándékok adakozóinak, valamint azoknak is, akik a karácsonyfa ünnepélyhez játékokkal és édességekkel járultak hozzá.

Halad a digózás

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunk szikjavító akciója ebben az esztendőben is szerény keretekben folyik. Gyomán 11 egyéneknek 23 hold szikjét digózzák meg 3772 pengő költséggel. Endrődön 16 egyéneknek 30 holdját 4920 pengő költséggel.

A digózási munkák végzésére holdanként 164 pengőt kapnak a tulajdonosok és ebből a 100 pengőn felüli összegnek (64 P-nek) csak a 85 százalékát kell visszafizetni és ezt is csak 10 év alatt, évi 4 százalék kamattal.

A többi feltételek olyanok, mint a tavalyiak.

December 20-án nagybányai Horthy Miklós kormányzó részvett Szolnok vármegye törvényhatósági közgyűlésén, ahol a következő szózatot intézte a nemzethez:

— Öszinte köszönetet mondok családom nevében is Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közönségének, hogy nemes kegyelettel megörökítette emlékét nemrég elhunyt testvérbátyámnak, aki önzetlen kötelességteljesítésben töltött életén át hűségesen szolgálta hazáját.

— Ez a kép újabb kifejezője azoknak az elszakíthatatlan kapcsolatoknak, amelyek családomat ehhez a Magyarországra szívében fekvő vármegyéhez fűzik. Itt szívtuk a magyar faj és a magyar föld szeretetét és a szülői otthon tiszta légkörében itt tanultuk a magyarság nemes hagyományait tisztelni. Ezért tartom én ezt a helyet különösen alkalmasnak arra, hogy szavammal innen az egész nemzethez is forduljak.

— Amikor utoljára Szolnokon voltam, a magyarság egy életbevágó problémájának megoldását, az Alföld öntözését indítottuk meg. Ennek a problémának szerencsés megoldása

kiszámíthatatlan előnyöket fog idővel hazánkhoz hozni. Akkor rámutattam arra is, hogy szükséges a nemzet felfogásában és gondolkodásában előtérbe helyezni azt a kötelességet, hogy mindenki hazánk meggazdagodásának szolgálatába lépjen.

— A régi időkben fajunk politizált, harcolt és vértett, — vagyont gyarapító, jólétfokozó kereskedelemmel és üzlettel azonban elvből nem foglalkozott. Ennek meg kell változni. Erre neveljük, erre irányítsuk a fiatalságot.

— Ne akarjuk azokat a fiukat, akik nem arra valók, minden áron az egyetemeken át olyan pályákra kényszeríteni, amelyeken hivatottság és rátermettség híján egyénileg egész életükön át csak tengődnek, a köznek pedig ártani fognak, holott hajlamaiknak megfelelő más pályán hasznosat alkothatnának.

— Az állam maga mindent megtesz, hogy a nemzeti jólét felé új utakat nyisson. Ma már örülhetünk, hogy hazánk áldott földjén olajat találtunk és remélhetjük, hogy a Tisza nevű legújabb hajónk kitűnően állta a vihart a tengeren.

— Örülhetünk, hogy épülnek a tárházak és fejlődik a szabad kikötő, ahova Közép-Európa kiszolgálására a Keletet közvetlenül bekapcsolhatjuk. Örömmel szemlélhetjük a határozott fejlődést gazdasági és pénzügyi vonatkozásban, amellyel karöltve halad emelkedésünk a kultúra és a szociális gondoskodás terén. De mindezzel még koránt sincs kimerítve az, amit tennünk kell.

— Az államnak és a magánvállalkozásnak még ezer a tennivalója, hogy megvessük az alapját a nemzet új jólétének. Ezen munkálkodjunk valamennyien és — politizáljunk kevesebbet.

— Óvakodjunk, ma inkább mint valaha, mindentől, ami magyar és magyar között szétlúzásra vezet, mert sorsdöntő pillanatokban egységes közvéleményre lesz szükség.

— Az alkotmányos életben az ellenzéknek az ellenőrzés és kritika szerepe jut. Ez helyes és szükséges, mert a legbecsületesebb, legjobb szándéku vetés mellett is előfordulhatnak néha elcsuszások, szabálytalanságok, amelyeket, hogy kár ne származzék belőlük, kö-

AZ AJTÓSI-DÜRER UTCÁBAN

— Tanulmányi kirándulás —

1825-ben boldogult emlékü József nádor három világtalan magyar gyermeket hozott haza Bécsből az ottani intézetből, hogy szerzett képességeiket bemutassa. A gyermekeket nem is engedte vissza, hanem részben a maga erejéből, részben a társadalom útján, a külföldi mintára, otthont alapított a hasonló sorsu, vagy csökkent látású gyermekek iskoláztatása érdekében, — Pozsonyban. Később az intézet jóléki alapítók által felkarolva Budapestre helyeződött át, sokszor cserélt helyet, míg végre Báró Wlassits Gyula kultuszministersége alatt felépült a mostani, minden tekintetben mintaszerű és külsőleg is gyönyörű nagy épület, mely teljesen külön van választva a vakok Hermina uti otthonától, hol csak felnőttek s teljesen világtalanok vannak foglalkoztatva.

A József nádor kir. országos intézetben jelenleg 220 gyermeket oktatnak. Nagy részük vidékről való s leginkább a földmivelő és kézműves osztályból. 4 évtől 14 éves korig

veszik fel a gyermekeket, kik ott 17 éves korig maradhatnak. A felvétel háromnegyed része díjtalan.

Egy tanár keze alatt 10—15 növendék van csupán. Az első osztályban rendszeres nyomtatott betűket szurkálnak át a megfelelő készüléken. A 7—8 éves gyerekek megható igyekezettel, teljesen folyékonyan olvastak az „ujjaikkal.“ A figyelem általában jobban összpontosul náluk, mint az ide-oda tekintető gyerekeknél. Magaviseletük kifogástalan és a mellett nem katonásan rideg. Felszólításunkra mosolyogva emelkedtek fel ülőhelyeikről, elmondták hova valók, mikor születtek készségesen megmutatták, hogy mivel foglalkoznak. Saját otthoni, vagy az intézetnek ajándékozott ruhákba vannak öltözve, kifoltozva, de tisztán.

Nagyon sok közöttük a teljesen világtalan, de jelentékeny részét képezik a létszámnak a csökkent látásúak, kik megható módon igyekeznek a többiek segítségére lenni.

A felsőbb osztályokban már

másfélék az átszurkált betűk. Ezen már nem igazodik el az, a ki azt külön nem tanulta. Hat kiszurkált pont különböző változatu elhelyezése alkot egyegy betűt. Mint a csipke, úgy át van szurkálva a rajzpapír vastagságú lap, látszatra szinte egymásba folyik. Ezekkel a betűkkel vannak a tankönyvek és olvasnivalók sokszorosítva a házi nyomdában, ahol a menyegzőig erő polcokon nyerne az egyenként jó néhány kiló súlyú vastag kötetek elhelyezést.

Négy polgárinak megfelelő tananyagot végeztenek el itt a gyerekekkel, közben kézműiparra, kefékötésre, kosarak, kerti székek és különböző gyermekjátékok készítésére is oktatják őket. A lányok igen csinos dolgokat kötnek és horgolnak. Kinek hozzá tehetsége van, azt zenére képezik ki. A kottájuk szintén átszurkált papiros. Jobbkezéssel lejátszva balkézéssel tapogatja a tanuló a kottát, s ha a jobb tudja a leckét, akkor játszik a balkéz és a másik tapogat. Végül összetanulják a vezérszólamot a kísérettel, mert később mindent a „fejből“ kell játszaniok. Néhányan igen ügyes dolgokat adtak elő, volt közöttük kántor-képzős is, aki éne-

kelt is hozzá. Zenetanárjuk: Jármer Lajos, aki a Rádióban is szokott hangversenyezni, szintén az intézet növendéke volt.

Egyik teremben vagy 30—40 rendszeres írógép katogott ütemesen, vezényszóra. Nagyocskala lányok, szőke és barna hajkószorus fejek sorakoznak egymás háta mögött katonás rendben. Munkájuk kifogástalan, figyelmeük osztatlan.

Az épület tulsó szárnyában van az óriási előadó terem, mely egyúttal kápolna is, de az oltár istentiszteleten kívül egy hatalmas, két szárnyra nyíló szekrény-formába van elhelyezve. Az ablakok színes lapjain a Megváltó és a magyar szentek csoportjai, a falakon az alapítók arcképei. Tisztaság és magasfoku izlés minden vonalon. A ház gondját az irgalmas nővérek látják el, míg a fehér kabátos jó öreg tanárok inkább orvosoknak látszanak.

Az intézet tárt karokkal várja az egész ország területéről az erre rászorulókat. Mert hogy bizonyos ok nélküli röstelkedést, babonát és makacskodást a késő szánon-bánom már nem teheti jóvá!

Mányiné Prigl Olga.

B o l d o g u j é v e t k i v á n

Kedves betegeinek, jó barátainak és ismerőseinek

Dr. Neményi Honfi

t. ezredorvos fog és szájbetegségek szakorvosa a h. é. koronás arany érdemkereszt, Signum Laudis és a II. oszt. vöröskereszt tiszti jelvény tulajd.

Kedves Előfizetőinknek és Olvasóinknak boldog újévet kívánunk.

telessége mindenkinek felfedni.

— Az utóbbi években azonban a tárgyilagos kritikák mellett a pártgyűléseken elhangzott beszédekben gyakran van szó arról: meg kell akadályozni, hogy egy diktátor kezébe ragadhassa a hatalmat. Alkotmányos államban a törvényes karhatalom feladata, hogy a törvény és törvényes szabályok által pontosan megállapított személyiségek parancsára és vezénylete mellett egy ilyen kísérletet meggátoljon.

— De ki akarna ma itt diktátor lenni? Nem hiszem, hogy bárki is kételkednék a törvényes hatalom feltétel nélküli megbízhatóságában és kellő erejében, hogy bármilyen kalandos vállalkozást ezen a téren meghusitson.

— Összefügg ezzel a kérdéssel a királykérdés sajnálatos folytonos feszegetése az utóbbi időben. Minden nyomás ellenhatást és ellentéteket vált ki, holott egyesülésre és egységre van szükség. A magam részéről kötelességemnek tartom a történelmünk küzdelmes évszázadai alatt a nemzet életével összetorrt királyság ősi intézményének megőrzését.

— A köztársasági államforma szerintem nálunk elképzelhetetlen. Azonban újból is hangsúlyozni kívánom: az arra illetékes alkotmányos tényezők vannak hivatva megállapítani az e téren függőben lévő kérdések rendezésének időszerejét olyan időpontban, amidőn a nemzet a maga akaratát arra hivatott szervei útján kinyilatkoztatni helyesnek tartja.

— Minden hatalom a Szent Koronáé, minden jog belőle fakad. Ebben a felfogásban egyesülhetünk valamennyien, akik történelmi multunkat meg nem tagadjuk. Nyugtalanokodásra tehát nincs ok.

— A nevemet kétszer hozták kapcsolatba a királykérdés megoldásával. Tizenhét évvel ezelőtt — bizalmatlanság ébresztése szándékával — és most meggondolatlanul.

— Tizenhét évvel ezelőtt Székesfehérvárott a nemzeti hadsereg bevonulásának emlékére emelt oszlop leleplezésekor megmondtam, hogy nem engedhetem Magyarországot kor-

mányzójának személyét a királyi trónnal kapcsolatba hozni.

— Ezt vallom és így fogom fel kötelességemet ma is. Arra kérem tehát az egész magyar társadalmat, hogy ne tegyék a királyság ősi intézményét politikai küzdelmek játékvá.

— Még egyszer köszönöm Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közönségének a mai szép kegyeletos ünnepet.

A kormányzó szövege világosan jelöli meg azt az utat, amelyet az Ő vezetésével járnunk kell.

AZ ÉLET MÉLYSÉGEIBŐL

II. KERESKES ANNA BÜNPÖRE

Irta: Szeghalmy Gyula

... A tárgyalást újra megnyitom, — jelenti az elnök és szokatlanul meleg hangon szól a vádlotthoz:

— Folytassa leányom!

És az nagyot sóhajtván, a föl-támadt emlékek sulyától ösz-szetörve, élete kálváriáját így mondja tovább:

— Egyszer a belvárosi templom előtt ácsorogtam. Hirtelen fölvirágzott autók állottak meg a főkapu előtt. Az autókból jól öltözött urak, pompázatos szépségű nők szállottak ki. Csoda látvány. A habfehér suhogó selymeken drágakövek tündökölték. A vendégek arca sugárzott az örömtől. Kíváncsi lettem. Még az ilyen üldözött, összetört lelkű nőt is érdekli az ünnepi szertartás és vágyakozva nézi a pompát, a sugárzó boldogságot, melyben neki nem lehet része soha!

— Én is előre furtam magam, hogy jobban lássak. De lábaim gyökeret vertek. A szíverésem megállt. A csunya, alacsony, félpu, u menyasszony mellett megpillantottam a gyermekem apját, a régen keresett orvost, aki beletaposott az életembe!

— Észvesztő keserűség ülte meg a lelkem. Egy pillanat alatt átfutott emlékemben mindaz, amit ezzel az emberrel együtt töltöttem. Szeretett. Elcsábított. Magáévá tett. Gyilkosságra sarkalt. Elhagyott. Szégyenbe, nyomorba taszított. És most itt áll előttem, egy pupos asszonyvakarccsal, akit nem szerethet, akit utálhat, ... de akinek bizonyára sok a pénze, ... sok, ... sok!

— Hogy mi történt ezután, arra nem tudok visszaemlékezni. De óriási lett a botrány. Az esküvő elmaradt. Engem a rendőrségre vittek. Onnan a megfigyelőbe, toloncházba, mig-nem egy napon elengedtek.

— Félőrlően rohantam ha-za. A kicsinyemért reszkettem.

Hazáig százszor is kiült ajkamra a kérdés: vajjon nem beteg-e, vagy éppen nem pusztult-e el, míg én a fogházakat jártam?!

— Egészségben találtam.

— Óh, nem olyan kéreglelkűek, önzők a szegény emberek, mint amilyeneknek sokszor látszanak! Szeretet, rokonzás, segíteni akarás, talán több is van bennük, mint a gazdagokban!

— Még azon este, hogy hazértem, rettenetes erővel kitört rajtam a láz. A nyomortanyákon nincs orvos. Nincs gyógyszerár. Csak jó emberek, meg viz. Ezek és ezzel igyekeztek csillapítani. Hasztalan. A láz egyre emelkedett. Ugy éreztem, mintha üldözne valaki. Mintha el akarná rabolni tőlem az egyetlen, aki még ehez a földhöz köt.

— Parancsszót hallottam, hogy fussak. Rohanjak a veszedelem elől. Mint később megtudtam, egy őrizetlen pillanatban fölugrottam a vacokról. Fölkap'am gyermekemet. Magamhozszoritottam és futottam ki az éjszakába...

— Meddig futottam? Nem tudom.

— Mit csináltam? Nem emlékezem.

— De azt mondják, hogy másnap reggel, messze a várostól, egy országút árkában feküdtem és a mellemre szorított gyermek meg volt halva!

— Nagyságos Biró Urak!... A nagy Isten nevére esküszöm, nem, nem én fojtottam meg!... Vagy ha megfojtottam is, nem akartam! Nem akarthattam! Hiszen ha engedek a kísértésnek és akkor szabadulok meg tőle, mikor élete még nem volt élet, talán még most is velem lenne, akit úgy szerettem!... És hogy is fojthattam volna meg, mikor ő volt az egyetlen, aki agyonzaklatott életemből egy

rövid boldogságra emlékeztetett!

— Nem tudok többet mondani!

— Kérem, ítéljenek halálra!... Megérdemlem!... Jót is tesznek velem, mert hiszen úgy is elszakadt minden kapcsolat az életről, mely ma már elviselhetetlen nyűg nekem!

— Hadd megyek utána a kicsinyemnek!... És az anyám után, aki ép úgy szeretett, szenvedett, mint én... akit ép úgy megcsaltak, elhagytak, mint engem, ... és ha meggondolom, hogy talán ilyen kegyetlen sors várható volna az én drága kis törvénytelen leánykamra is, ... bizony jobb, hogy meghalt, mielőtt megérezte volna az élet kegyetlen ostorcsapásait!...

— Mentségemre nem hozok föl semmit, mert nincs menteni valóm semmi!...

A tárgyalóteremben halotti a csend. Csak a vádlott fölöl-csukló zokogása hallik néhánéha. A bírák visszavonulnak. De alig záródik a szárnyas ajtó, már is jönnek. A hallgatóság feláll. Az arcokon várakozásteljes izgalom.

— A magyar szent korona nevében kihirdetem az ítéletet, — hangzik ünnepélyesen, komoran, de mégis felcsillanó kiengesztelődéssel az elnök szava:

— A bíróság Kerekes Anna vádlottat a gyermekgyilkosság büntettének vádjára és következményei alól fölmenti, mert a vádlott védekezését az orvosi vélemények, az összes kihallgatott tanúk vallomásai megerősítik s ezek szerint a kisgyermek halálát az anya önkívületi állapotában bekövetkezett szerencsétlen véletlen idézte elő...

— Az ítéletben megnyugszom — hangzik csendesen az ügyész szava, mire az elnök veszi át újra a szót: az ítélet jogerős, Kerekes Anna elhagyhatja a törvénytörés épületét. Szabad!...

A fölmentett nő magábaros-

Jó létet

boldogságot és jóegészséget kíván t. üzletfeleinek és jóbarátainak az új esztendőben
ERDŐS JÓZSEF
hirdető iroda tulajdonos
Budapest, Teréz-körút 35.
Telefon: 112-558.

Farsang legkiemelkedőbb eseménye

„VÁRMEGYEI NEMZETI BÁL”

1938. január 8-án az „Uri-Kaszinóban.”

kadva zokog Testét rázza a fájdalom. A közönség a bíróságot éljenzi. A tömegből egy feldult arcú férfi válik ki s rohan a vádlottak padja felé. Pehelykönnyen kapja ölébe az összeroskadót és síró, könnyörgő hangon ismételteti:

— Anna!... Annám!... bocsáss meg az okozott szenvedésért! Feledjük a kinos mulat!... Kezdjünk új, szebb, tartósan boldog életet!...

A közönség könnyes szemmel, lelkében megnyugvással hagyja el a tárgyalótermet.

Csak a két egymásra talált mozdulatlan. Földöntuli érzéssel sziveikben, tartják átölelve egymást.

Ujévi ének.

Nagy kártyás az öreg természet,
Elkártyázott megint egy évet...
De se baj, már több is elveszett:
Nagy századok, évezredek.
Nyer az idő s vissza sose jön
Az elvesztett bú, vigság, öröm.
Forog a föld a nagy kincsen
Égi trónján vigyáz az Isten.
Szívünkben a remény zöld ága...
Majd csak benő a feje lágya
A vén természetnek egyszer,
Megérti majd egymást az ember.
Tőle tanul mindent a világ,
Tőle csentük el a napsugárt,
A tüzet és ezer más csodát,
Vihar s béke csendes mosolyát.
Csodálkozunk a vén mesteren,
Titkát lessük. Kevés rejtelem
Van már, mit nem tudunk, ismerünk,
Ma-holnap a Holdba repülünk.
Acélgymorú zúgó ördögök
Rohannak a csillagok között,
Bennük élet-halál harcnotha:
Ez a kenyér, az élet harca...
Mely kegyetlen s népek, nemzetek
Nem tudják már, mi a szeretet.
Isten... kenyér... varázs... bűvölet,
Érette van minden gyűlölet.
Verejtékkel a vér összefoly,
Dáridóból lesz halotti tor...
Erső a harc, véres fog, köröm.
Mennyországot akar a földön
Építeni a gyarló ember,
Amelyből már kiüzetett egyszer.
Igy meghalt a béke, békesség.
Bezsirozott kis ólomfecskék
Tavaszt várnak, riadót lesnek,
Hogy megint sok millió embernek
Vérét vegyék, megássák sírját,
Millió szívbe a gyászt beírják...
Tudjuk: Kain Ábelt megölte
És tart a harc mindig, örökre,
Míg a földön csak egy ember él,
Míg Isten országa eljövél.
És akkor majd Kainok... Ábelek...
Az Isten itél felettetek...
Örökbéke lesz, új csillagok.
Eljövend ez. Imádkozzatok!
Gyoma, 1937. dec. 28.

KRUCHIÓ ENDRE.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN!**

Disztelen magyar otthonok

Az én házam az én váram, mondja az angol ember és érzi ezt mindenki, ha nem is fejezi így ki. Ide jár vissza a család minden tagja, ha kenyérkeresete máshol foglalkoztatja. Pihenés, üdülés az otthon csendje, meghitt hangjai, kényelme.

Nem is hinnénk, a lakás, otthon mennyire jellemző minden nemzetre, de minden emberre is. Amint belépsz, ha jó szemed van, azonnal elmondják a tárgyak, kik laknak ott.

Az elmúlt hetekben végiglátogattam vagy száz kisgazda házat községünkben. Amennyire meggyőződtem a hagyományos magyar vendégszeretet, vendégtisztelés valóságáról, annyira elszomorított az otthonok művészietlen egyhangúsága.

A mifelénk szokásos, építkezési mód olyan, hogy a konyhán át lépünk a lakásba. Itt van a kemence nyílása is. Milyen barátságos és hatásos kép, a lobogó tűz előtt szorgoskodó háziasszony. Maga a bubos kemence a legsikerültebb intézmény az egész házban. Egyenletes, tartós melegével semmiféle fűtőtest nem versenyezhet. Az igazi bubos fehérre meszelt. Nem akar másnak látszani, mint ami. Láttam szegletesre épített, uras kemencét, sőt pingáltat is, de mondhatom, nem tetszettek.

A lakószobában legtöbb helyen megvan még a kanapé, különféle formában. Persze a szép régi faragások, színes festések hiányoznak róluk. Lélektelen, disztelen asztalos munka, amit nem ékesít a játékos fantázia. Kemény és elég kényelmetlen ülőbutor, az bizonyos, de mért nem lehet erre néhány tarka vászon, vagy magyaros kézimunka párnát tenni? Házi vásznat gondolok.

Az asztalterítő vagy semmi, vagy hideg viaszosvászon, legjobb (vagy legrosszabb) esetben valami gyári szövődék. A „garnitúra” egyik része ez, amihez hasonló még a két ágyterítő. Ezek a sötét és unalmas mintájú gyári „műremekek”, drága pénzért egész elkomorítják a szoba hangulatát. Mennyivel vidámabb volna egy fehér, vagy házivászon takaró, asztalra és ágyra, szép tarka varrással.

Ennek persze mind otthonról kellene kikerülni, s nem pénzt

adni a gyárosnak érte. Ugyan-ugy, mint nem kerül pénzbe a rongypokróc, amit hála Isten majdnem mindenhol megtalál-tam.

Az amugy is kicsi ablakokat, nem tudom miért sötétítik el vastag, sötét drapériákkal. Ide is keskeny, kivarrott házivászon illene, vagy könnyű fehér anyag.

Folytathatnám... hogy hazai, színes cserepeket kevés helyen látni, holott a rossz olajnyomatok helyett izléesebb volna néhány szép paraszti tányér.

Van valami rendkívül vonzó a bájosan egyszerű népies tárgyakban. Az egyéni módon, színesen, de egyszerűen berendezett falusi otthon, melynek minden darabja a háziak kezemunkája, még a külföldieket is idecsalja. Nem lehetne a mi falusi otthonainkat is kiemelni a szürkeségből? Ha az apáink nem hagytak ránk népművészetet, vagy sajnos elfelejtettük, itt az ideje, hogy ezt észrevegyük. Ez a feladat vár a mai fiatalságra, akik az iskolában tanult magyaros izlést otthon alkalmazzák és az otthonukat megtisztítva a sok gyári izlésteleniségtől, a falusi lakást is érdekessé, vonzóvá tehetik.

A gyári holmit pedig hagyjuk meg a városi proletár lakásnak. Odailik az, de nem egy falusi gazda otthonába.

W.-né

Dr. Ricsóy-Uhlarik Béla

főispánnak ünnepélyesen adták át kedden Doboz község diszpolgári oklevelét. Az átvételkor a főispán többek között ezeket mondotta:

Hitet teszek a mellett, hogy ezután is minden erőmmel azon leszek, hogy a kötelesség utján haladva, úgy Doboz községnek, mint a vármegyének a javát szolgáljam.

A Vendégforgalmi Ujság karácsonyi száma

Rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg a magyar vidéki városok és községek vendégforgalmi be rendezkedéseit előmozdító, s a vendégforgalom növeléséért harcoló Vendégforgalmi Ujság,

amelyet ezuttal is gazdag és művészi fénykép illusztrációk egészítenek ki.

A Vendégforgalmi Ujság Karácsonyi száma 30 fillérért kapható vidéken is az összes IBUSZ pavillonokban. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a Vendégforgalmi Ujság kiadóhivatala: Budapest, V. Mária Valéria u. 13. Telefon; 187-266.

Csütörtöki

gazdasági előadások

Közöltük már olvasóinkkal, hogy a tiszántúli mezőgazdasági kamara békéscsabai kirendeltsége sorozatos előadásokat tart a vármegye több községében, így Gyomán is. Ezeket az előadásokat minden csütörtökön este 6-8 óra között tartják majd a Felsőrészi olvasókörben.

Az egyes előadók a következő napokon tartják előadásait:

Varga László m. kir. gazdasági tanácsos, kamarai titkár február 10-én.

Iffy Benárd Géza mezőgazdasági kamarai előadó január 6-án, 27-én, február 17-én.

Krafcsik Ödön mezőgazdasági kamarai irodavezető, hírlapíró január 20-án.

A békéscsabai m. kir. mezőgazdasági szakiskola tanárainak előadásai március 3-án és 10-én.

Reméljük, hogy gazdáink és gazdafiaink felhasználják az alkalmat és a kiváló előadók előadásait szorgalmasan látogatják. Ma csak az a gazda tudja megállani a versenyben a helyét, aki tud is. Márpedig tudni csak az tud, aki tanul is.

A Szabadság ujévi számában Bajcsy-Zsilinszky Endre folytatja igen érdekes cikksorozatát a magyarországi fajkérdésről. Serényi Gusztáv cikke azt fejti ki, hogyan lehetne Budapest közel 400 millió fogyasztóképesseggel orvosolni a válságban levő vidéki „viharsarkok” szociális helyzetét. Eszenyi Jenő a mezőgazdasági munka racionalizálásáról, Magyar Kázmér az elhanyagolt budapesti külvárosok szegényteljes állapotáról, Kövér Lajos a falusi állattenyésztés súlyos sérelmeiről ír cikket. Sértő Kálmán és Vör Ándor versei zárják le a gazdag számot.

Több mint 1000 pengő értékű gyönyörű szép csillárt vettem! 50 db izlésesen összeválogatott csillár áll az i. t. vevőim rendelkezésére!

Vegye a legjobb rádiót az Orient. Lakásán szakszerűen és díjtalanul bemutatom.

Szenzáció!

Újdonság. Gyermekkocsik, sportkocsik nagy választékban. Gyermekkocsik szakszerű javítását és gumizását is vállalom.

Domokos Albert, villanyszerelő és műszerész.

Megkezdődött a jégszüret

Már-már félős volt, hogy nem lesz az idén jég. Hiszen a tudákos jó sok szent Mihály-napjából, a vadludak járásából és az álmosnapfából titokzatos jóslásait azzal rémitgettek, hogy nem lesz az idén tél. De halomra dőltek a jóslások. Pontosan, napra megjelent a hivatalos tél és hirtelen olyan acélos jeget termelt, hogy már megkezdtek a jégvermek megtöltését a 10—15 cm vastag, nagyon jó minőségű jéggel.

Nehéz kenyér, amelyet a jégmunkával keresnek a szegény emberek. Szinte több erőt kell a hideg leküzdésére fordítani, mint amennyi a jég termelési munkálataira kell. A szorgalmas munkás nem válogat és munkába áll, mert mindig elkel a kereset a háznál.

Majd a kánikulai melegben tudjuk igazán értékelni a munkásaink teljesítményét, amikor a rekkenő hőségben az általuk termelt jéggel hűsítjük magunkat.

A jó Körözsünk meg ontja kifogyhatatlanul az acélos jeget amelyet másutt nyáron két, háromszor olyan áron fizetnek meg mint amennyiért mi kaphatjuk.

Jegünk már lesz nyárára, csak legyen is majd mit behűteni.

A ragadós száj- és körömfájás

Ez a fertőző állati betegség a magyar gazdaközönség előtt nem ismeretlen. Az állategészségügyi évkönyvből megállapíthatjuk, hogy ez a ragály évről-évre megjelent Magyarországon területén és több-kevesebb kárt okozott. A legutóbbi 10 év alatt visszafejlődött és három év óta vészmentes az ország egész területe. A nyugati államokban, hol itt, hol amott mindig felütötte fejét a ragály. Ez év tavaszán azonban Marokkóból újabb fertőzést hurcoltak Franciaországba. Azóta ez elterjedt dél- és nyugat Európán és most már a mi állatállományunkat is veszélyezteti.

A ragályban megbetegedett állatok szája hólyagos, gennyes, sebes, a körömök között szintén gennyes kimarodás jelentkezik. A betegség alig egy-két százalékos elhullást okoz, sokkal nagyobb kár az ígás állatok munkaképtelensége, a tejelő állatok

HIREK

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

XIII-ik évfolyamába lépett a Gyomai Ujság. E rövid idő alatt jó és rossz napokat is éltünk át. Minden körülmények között állandóan az lebegett előttünk, hogy községünk érdekeit szolgálva legfőképpen építő munkát végezzünk. Nem volt kenyerünk, egy percig sem, hogy személyes érdekekből befolyásolva végezzük a hirszolgálat háládatlan munkáját és mindig felül tudtunk emelkedni a kicsinyes látáson. Anyagiak sem vezettek bennünket és inkább viseltük a súlyos anyagi terheket, mintsem apró szenzációkkal vagy személyes támadásokkal akartuk volna kelendőbbé tenni a lapunkat.

Ezután is az elmúlt idő alatti irányban akarunk haladni. Egy tekintetben mégis szakítanunk kell és az eddigi 10 filléres lappéldányok árát 12 fillérré, míg a negyedévi előfizetést 1,30 pengőről 1,56 pengőre emeljük.

Ezt az áremelést a papírárak és munkabérek emelése miatt már régebben kellett volna megtennünk, de mindig reméltük, hogy nagyobb számú előfizetésekkel, vagy több hirdetéssel elkerülhetjük ezt.

Kérjük kedves Olvasóinkat, hozták meg ezt a csekély áldozatot és maradjanak továbbra is a Gyomai Ujság előfizetői.

Tisztelettel:
a Gyomai Ujság
kiadóh. és szerkesztősége.

Az „ORLOV“ műkedvelő előadását, a nagy érdeklődés következtében, közözhajra megismétli a Gyomai Iparos- és Kereskedőifjak Önképző-köre 1938. január 6-án, a Holler-Szálló nagytermében.

Az Eucharisztikus Világkongresszusra május 20—25 között 50 és 75 százalékos meneldijkedvezményeket ad az I.BUSZ. Később majd részletes ismertetést adunk a kedvezmények mikénti megszerzéséről.

latok elapadása, a vemhes állatok elvetélése, az állatok lesoványodása, elgyengülése. A beteg szájából bőven folyó nyál, a köröm sebek váladéka megfertőz mindent, ami az állat körül található. A beteg állat megtörtözi az utszéli tüvet és mindent, amihez a lábával és a szájával hozzáér.

Rendkívül fontos tehát a beteg állatok szigorú elkülönítése,

A gyulai törvényszék elnöke dr. Berényi Antal békéscsabai járásbíróvási elnök lett, Szokolczay Lajos, a volt törvényszéki elnök a budapesti tábla társelnöke lett,

Első Magyar gazdasági magános cséplő eladó. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

December 21-én halt meg Ludendorff német tábornok 73 éves korában. Ludendorff a világháború alatt a központi hatalmak legkiválóbb hadvezére volt Hindenburg tábornokkal. A keletjük hadvezéri kiválósága segítette győzelemről-győzelemre a központi hatalmak seregeit és ha a mögöttes országokban nem fertőzték volna meg az emberek ellenállását, másként történt volna a háború kimenetele. Ludendorff tábornokot Hitler is elkísérte utolsó útjára.

Azt rebesgetik, hogy Ford autógyárat állít fel Magyarországon, ahol a legújabb típusú olcsó autókat gyártja majd. Ezt a hírt még nem erősítették meg.

Nem készíthetnek ezután mérték után ruhákat a kereskedők. A mentelmi idő december 31-én lejárt.

Az Állami gépjárművezetőképző tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII. József körút 6.) január 17-én este fél 7 órakor nyílik meg. Beírás és a felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

Hogyan metszük a gyümölcsfákat? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a szőlő alacsony kordonműveléséről, a nyulragás elleni védekezésről, a gyümölcsfa koronaalakításának a befejezéséről, a diófa ifjításáról, házilag készíthető poro-

a betegség azonnali jelentése és a hatósági intézkedések szöveg szerinti szigorú végrehajtása.

Ma még vészmentes az ország területe.

A földművelésügyi minisztérium szigorú rendszabályokat léptetett életbe. A veszély azonban csak akkor lesz elhárítható, ha a lakosság a hatóságok segítségére siet az előírások pontos betartásában.

zógépről, stb. A dusan illusztrált, színes gyűjteményeket is közlő két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey u 4.) díjtalanul küld el lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatványszámot.

Megkezdődtek a budapesti Mezőgazdasági Kiállítás előkészületei. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiállítás rendező bizottsága elhatározta, hogy az 1938 évi, sorrendben immár negyvenhetedik kiállítást nagyobb arányokban rendezi meg március 23—28 napjain. A tenyészállatok csoportjában a bejelentések határideje 1938 január 6., a többi csoportokban 1938. február 1. A kiállítási iroda készséggel ad felvilágosítást bármilyen irányú érdeklődésre (Budapest, IX. Köztelek-u, 8, telefon 18-79 54).

Meg van-e írva az ember sorsa a csillagokban? Erre az érdekes, mindenkit érintő kérdésekre felel Györfy László ny. hadbíróvezredes Tolnai Világlapja újévi számában a hozzáértő komoly asztrológus nagy tudásával. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a cikkek egész során és a nagyzerű folytatásos regényen kívüli közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Az operettek újjászületése. A most bemutatott nagyoperet-tekről gyönyörű képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabokat, premierbeszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Az alma férgesedése gyümölcs-termésünknek több mint 50%-át tönkretesz. A férgesedést okozó moly ellen akkor permetezzünk, amikor rajzik. A rajzást vidékenként külön megfigyelő-állomások jelzik. Erről ír „A MAGYAR GYÜMÖLCS“ legújabb száma, ismerteti ezenkívül kajszitermelésünket, közli hogyan takarékoskodhatunk a gyümölcsben, közli a havi teendőket a gyümölcsös-, zöldség-, virágoskertben, baromfiudvarban sőt Lapunkra hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Bpest., IV., Gerlóczy u. 11.

Vásárolja

a pécsi koksztot.

Elárúsítók: WAGNER MÁRTON FIAI. fakeskedők a Pécsi Kőszén és Kokszereskedelmi Rt képviselői, Gyoma. x-3

Hallotta-e már?

... hogy az odvas fogak tömését már Amerika felfedezése előtt is ismerték az óitani őslakosok. A romok között talált plombált fogak, pirit nevű arany-szerű vasércdarabokkal voltak tömve.

... hogy a balkezesség oka a jobboldali agykéreg túlfejlettsége. Ennek az a magyarázata, hogy az agyból kiinduló idegek, a nyultagy tájékán keresztelkednek, s így a balkezet a jobb agyfél látja el idegekkel.

... hogy a legmagasabb hőmérséklet, amit laboratóriumban értek el, 7377 fok, ami jóval felülmúlja a Nap külső burkainak 5900 fokos hőmérsékletét.

... hogy a kukoricacsutka nemcsak fűtésre alkalmas, hanem a cukornál edesebb anyagot tartalmaz, mely a szaharint pótolja. Azonkívül novokain nevű helyi érzéstelenítő anyag is van benne.

... hogy a cukortermelés világszerte túllépi a fogyasztást. Ideje volna már a cukorárakat mérsékelni, de az érdekeltségek inkább visszatartják a készleket, mint Brazília a kávéét.

PARCELLÁZÁS! A Báró Huszár László né fele póhalmi birtok kisebb tételekben történő eladását kedvező feltételek mellett megkezdte az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár, Endrődön, hol mindennemű felvilágosítást készséggel ad meg vitéz Baranyai István ügyv.-igazgató.

MOZI

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. január 1—2-án, szombaton Újév napján és vasárnap 6 és fél 9 órakor.

MAGYAR HANGOSFILM!

Caffé Moszkva

(Csak egy éjszakára)

Filmdráma.

FŐSZEREPLŐK:

Tökés Anna, Csontos Gyula, Kiss Ferenc, Vértés Lajos, Juhász József, Timár József, Somogyi Nusi.

Legművészebb magyar filmdráma, amelyben több nagy magyar színész játéka végtelenül kedves és érzékes. Aki Újévkor kellenésen akar szórakozni, ne mulassza el megnézni.

Kiegészítő műsor:

Kétévesek lesznek és
MAGYAR VILÁGHIRADÓ

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveiben december 19-től december 31-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek: Zdusek Lajos aszt. fia Lajos, ág. ev. Szilágyi László fia, ref. Buruzs András kertész leánya, Margit—Ilona, rk. Megyeri Sándor fm. leánya, Mária, ref. Szabó Imre leánya, Mária, ág. ev. Erdei László leánya, Erzsébet, ref. Maléth Mihály leánya, Julianna, ág. ev. Wolf András fia, István, Robi Mária fia, Mihály, ref. Papp Sándor leánya, Ida, ref.

Házasságot kötöttek: Nyiri János fm. ref. Gonda Margittal rk. Czeglédi László Molnár Lidiával. Ungi Elek Nyilas Erzsébetet. Szőlői József Kádár Rózával.

Meghaltak: Erdei János 73 éves, ref. Hegedüs Imre 21 éves, rk. Oláh Lajos 61 éves, ref. özv. Zöld Jánosné Cselei Teréz 43 éves, ref. K. Kocsis Jánosné Gecsei Eszter 35 éves, ref. Putnoki Mihály 69 éves, ref.

Gyoma község ingatlanforgalma

Varga Ferencné Varga Lidia gyomai lakos vett 1 hold 986 négyszögöl görbektalposi szántót és a rajta épült tanyát Rákóczi Gyula és neje Czeglédi Lidia gyomai lakosoktól 1700 pengőért.

Biró Benedek (nős Cselei Máriaival) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak 1431/1440-ed részét Szilágyi Benedek és társaitól 2712 P 50 fill.

Barta Endre (nős Oláh Erzsébettel) gyomai lakos vett 290 négyszögöl és 3 hold 412 négyszögöl félhalmi szántónak 597/960-ad részét Szilágyi Benedek és társaitól 775 pengőért.

Domokos Mihály és neje Putnoki Mária gyomai lakosok vettek 5 hold 51 négyszögöl és 1236 négyszögöl félhalmi szántónak 79/160-ad részét Szilágyi Benedek és társaitól 1125 pengőért.

Gecsei Sándor és neje Molnár Emma gyomai lakosok vettek 3 hold 1017 négyszögöl pusári szántónak felerészét Molnár László szegedi lakostól 1000 pengőért.

N. Nagy Károly és neje Vitarizs Regina turkevei lakosok vettek 7 hold 642 négyszögöl csudaballai szántót Á. Tóth István (nős Ábrahám Krisztinával) turkevei lakostól 1300 pengőért.

Pintér István és neje Mészáros Emma gyomai lakosok vettek 983 négyszögöl zöldlaposi szántót Pikó Béla gyomai lakostól 1200 pengőért.

Fankó György és neje Csáki Róza endrői lakosok vettek 1 hold 808 négyszögöl görbektalposi szántót Csuvar Elek gyomai lakostól 1300 pengőért.

Heinfarth József és neje Kurcz Katalin gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Csapó Erzsébet Tóth Istváné és társaitól 200 pengőért.

Molnár Lajos és neje Bogár Teréz gyomai lakosok vettek 426, 704 és 145 négyszögöl csepüskerti szántót Cs. Nagy István és társaitól 900 pengőért.

Szabó Lajos és neje Putnoki Etelka gyomai lakosok vettek 363, 698, 865, 183 és 182 négyzetöl pusári szántókat egészben, ezenkívül 152 négyszögöl pusári szántónak 3/4-ed részét ifj. Jenei Bálintné Cs. Nagy Erzsébet gyomai lakostól 1280 pengőért.

Cs. Nagy István (nős Icsa Juliannával) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak 4/12 ed részét ifj. Jenei Bálinttól 250 pengőért.

„MÁVAUT“ TÉLI AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3—tól 1938. május 14—ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²⁸
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴³
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —50 Menettérti-jegy: Endrődre —80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Fejtételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a vezető világ márká

Egyedárusító: Benjámín István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homoki féle emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!

Publikáció

Spitzer Dezső toll- és bőrkereskedő tudatja a lakossággal, hogy a vadnyulbőröket osztályozás szerint a következő áron vásárolja Kossuth Lajos u. 3. sz. alatti üzletében: Hibamentes téli bőr 50 fillér, őszibőr 20 fillér, nyáribőr darabonként 10 fillér. x—1

A Debreczeni Iván-féle ház szabakézből eladó. Értekezni lehet vitéz Czapary Jenőné Budapest, VIII, Mária-utca 8. szám. 3—1

Magas foku, zamatos rizlingbor literenként 40 fillérért kapható **Kerekes Károly** borkereskedőnél.

Olajos Lajos bornagykereskedőnél a jó Tiszavidéki bornak literje 40 fillér. 5—4

Egy kifogástalan karikahajós varrógép eladó II. Gárdonyi u. 51. sz. (volt Gyár-utca) 2—2

Baromfi keltetőgép, kitűnő gyártmány, igen jó állapotban eladó. Szerető-féle ház. x—5

ELADÓ: 183 hold özei határban kedvező fizetési feltételek mellett — 7 és fél kat. hold 2 darabban előhaimon, — 1 kat. hold kölesfenékben, — 2 hold révlaposon, — 2 hold magtárlaposon, — 23 kat. hold keselyősön, egy kétszobás lakóház a gr. Tisza István uton, — 2 szoba konyha kovácsműhejével, — Hősökutján ugyancsak 2 szobás urilakás. — Izsó Balázs ingatlan közvetítőnél Gyoma. Telefon: 50.

A református egyház melletti volt Horváth-féle üres

TELEK

előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni lehet Legeza-ügyvéd irodájában.

3—3

!OLCSÓBB A BOR!
!mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 110%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbör Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartására kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskes, tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft
fajbörpincésze
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős igazgató: **Wallach Mihály.**

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUŒGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Katolikus és protestáns összefogás

A karácsonyi és ujévi magyarországi lapok sok értékes cikkei között gróf Zichy Gyula kalocsai érsek, Makláró Károly református püspök és dr. Raffay Sándor evangélikus püspök cikkei, amelyek a Politika független politikai hetilapban jelentek meg, kelthetik a legnagyobb figyelmet.

Gróf Zichy érsek többek között ezeket írta:

„Egyre azonban mégis jó volt a nyilas-mozgalom erőszakoskodása: megteremtette a lelki egységet a szélsőséges demagógia hazugságainak még hitelt nem adó magyarságban. Keresztény magyarok, római katolikusok és protestánsok összeforrása az új pogányságot hirdető nyilas izgatás ellen: ma a jelenkor legsürgősebb követelménye.

Keresztény hitünk és magyar fajtánk szeretete sürget bennünket, amikor minden ke-

resztény magyar testvérünket egy táborba hívjuk, hogy egysült erővel tegyük lehetetlenné a szélsőséges izgatások előrehaladását.

Krisztus Urunk szent Keresztjét emelem fel végleges leszámolásra az istentelen nyilas izgatás ellen, de ugyanakkor kérem a kormányzat érellyes fellépését is az összes szélsőséges és forradalmi mentalitású pártokkal és frakciókkal szemben.

A magyarországi protestáns felekezetek vezető köreivel eddig folytatott minden formalitás nélkül és éppen ezért a legközvetlenebb tárgyalások azt mutatják, hogy ilyen bensőséges, lelkisíkon mozgó megegyezésre, a római katolikus és a protestáns tábor között való együttműködés előkészítésére, egyöntetű megállapodásokra és eljárásokra, mindkét részen megvan a legnagyobb hajlandóság.”

Makláró Károly püspök cikkéből

Válasz Zichy Gyula gróf kalocsai érseknek című cikkben Makláró Károly református püspök többek között ezeket írta:

„Bennünket reformátusokat és velünk együtt, még vagyok győződve róla, az egész magyarországi protestáns közvéleményt mélyen megindítja az a testvéri hang, amely Zichy Gyula gróf cikkének minden sorából és minden mondatából felénk hangzik.”

„Nem lehet tovább kétséges senki előtt, hogy a történelmi keresztyén egyházak összefogása elengedhetetlenül szükségessé vált.

Apró sérelmekkel, a multból kisértő neheztelésekkel véglegesen le kell számolnunk. A holtak temessék el halottaikat, nekünk az élettel, nemzetünk és egyházunk jövőjével kell törődni.

A keresztyén egyházak közötti testvéri összefogásnak most teljesnek és őszintének kell lenni. A magyar reformátusság vezéreinek mult eszten-dei zirci és pannonhalmi látogatásai legyenek valóban történelmi fordulatot jelentő új korszak kiindulópontjai valamennyi magyarországi keresztyén egyház életében. Miután megtörtént a baráti összefogás az eddig két táborként egymással szembenálló római katolikus és protestáns egyházi vezető emberek között, menjünk ki a falvakba és ami eddig csak ritkán előforduló és a legtöbbször gyanakvással kezelt és rossz szemmel nézett kivétel volt, teremtsük meg a teljes békességet s építsük ki a baráti együttműködés alkotószellemét paróchia és plebánia között.”

Dr. Raffay Sándor püspök cikkéből

A szélsőséges politika című cikkében dr. Raffay Sándor püspök többek között a következőket írta:

„Hálás vagyok az érsek ur-nak, hogy a történelmi magyar egyházakat a szélsőségek ellen összefogásra hívja fel. A nemzet érdeke követeli ezt.

Nincs szükségünk a szét-tépett magyarság csonkjainak további forgácsolására. Nincs szükségünk a két évtizeddel ezelőtt végső veszedelembé sodró baloldali szélsőség ellenkező oldalú, ugyanolyan bontó veszedelmet hintó szélsőségre. A magyarság egészének békességes, nyugodt, az öröklött valláserkölcsei élélfelfogástól vezérelt életre van szüksége. Különbben nem végezhet építőmunkát. Értse meg mindenki, hogy a magyarságot kell összetöröttségéből felemelni és a rommátört hazát kell újraépíteni. Idegenből importált eszme, módszer, életfelfogás, célkitűzés nem segít a célra. Minden akarást a magyar multon táplálkozó magyar léleknek kell kitermelnie, hogy a célt elérjük. Ez a cél pedig a szentistváni nagy Magyarország visszaállítása; a Magyar Szent Korona

régi fényének visszaszerzése; a nemzeti magyar királyság újból való dicsőséges felállítására.

Mig e hármas egy célt el nem érjük, addig szentségtöréssel azonos bűn a magyarság egységének tudatos rongálása.

Szentségtörés, akár politikai, akár vallásfelekezeti téren indul és halad. Ezt meg kell értenie és be kell látnia mindenkinek, akármilyen párt vagy vallás híve. Mert a pártokhoz és a valláshoz való tartozás elválaszthatja a magyart a magyartól, de a magyar nemzeti célok önzetlen és hűséges szolgálatában egységeseknek kell lennünk és maradnunk.

Ez a gondolat domborodik ki gróf Zichy Gyula érsek úr cikkéből is. Ezt kívánom hangsúlyozni én is. Erős meggyőződése, hogy az érsek úr cikke nagy szolgálatot tett a magyarság egységbe forrásának. Mert ha a történelmi magyar egyházak minden nemzetbontó szélsőség ellen összefognak, bennük voltaképpen az egész magyar nemzet fogott össze. Ez az összefogás pedig biztosítja a jelen számára az alkotó munkához szükséges nyugalmat, a jövő számára pedig az építés lehetőségét.”

Dr. Török István Budapest-törökóri róm. kat. plebános

cikkéből a következőket közöljük:

A célhoz vezető biztos utat, melyet napjaink lelki társadalmi, gazdasági és politikai változásában követnünk kell, ennek a lapnak a „Politika”-nak főszerkesztője, Fodor Lajos barátom mutatta meg annak a kívánatomnak felállításával, hogy fogjon össze a római katolikus és a protestáns papság és a hitelvesztett politikusok helyett politizáljanak a papok, a nép lelki vezérei, álljanak élére a népnek, a félrevezetett tömegeknek és egyöntetű akarrattal és egységes fellépéssel a legradikálisabb módon harcoljanak ki mindent, amire ennek

az országnak és népnek szüksége van és irtsanak ki mindent, amire szüksége nincsen.

A kálvinista Fodor Lajos hozzánk, a katolikus papokhoz fordult először és elsősorban, hogy bennünket az eszmének megnyerjen és kezdeményezésére birjon. A hazáért és a népért dobogó magyar szive sugallatára hallgatott, amidőn ezt tette, — és jól tette, jól választott, mert az ajtó, melyen kopogtatott, már csak a zörgetésre várt, hogy megnyílhassek.

Érsek Urunk felhívása a keresztyén egyházak összefogására és a református és az evangélikus testvéregyházak Püspök Urainak csatlakozása

ehhez az összefogáshoz, történelmi és politikai vonatkozásban az utolsó századok legkiemelkedőbb és hatásaiban legnagyobb horderejű eseményei közé tartozik, mert sorsdöntő fordulópontot jelent nemcsak nemzetünk életében, hanem nemzeti politikánk irányában is. Ez az összefogás ugyanis, amíg egyrészt megnyugvással tölthet el minden magyart, mert hiszen a sulyban leghatalmasabb nemzeti erők összpontosítását jelenti a veszedelemmel szemben, másrészt fényes bizonyosságot tesz a mellett, hogy **él Krisztus és áll a magyar.**"

A buza áralakulása

Alig került az új buza a piacra, a meginduló 18 pengős ár július 17-én már 20:10 pengőre ugrott és a legvérmesebb reményekkel töltötte el a gazdákat. Ez az ár azonban július 21-én már 19:70 pengőre esett le. 22-én ismét 20.—, de ettől kezdve lemorzsolódik: 23-án 19:90, 24-én 19:80, 26-án 19:30, a hónap végén 19:60 P.

Augusztusban 19:20 pengővel indul, 13-án már 18:90, 16-án 18:50, 21-én 19:20, 31-én 19.— P.

Szeptemberben 1-én 19.—, 9-én 19:50, 18-án 19:70 és 30-án is 19:70 P.

Októberben 19:60 pengővel indul, 16-án 19:90 ig megy, de a 20 pengőt nem tudta elérni, 18-án már 19:70, 30-án 19:50 P.

Novemberben 19:60 al kezdődik, 8-án már 19:10, 12-én 19:70, de 30-án már ismét 19:10 P.

Decemberben 19:10 és 19:80 között mozog az ár.

Januárban 19:70 pengővel

indult a buza és 5-én elérte végre a sokak által nehezen várt 20 pengőt. Volt is élénk eladás. Sokan lemondtak a további spekulációról, de bőven maradtak, akik kitartanak a mellett: hátha eléri a 21-et is? Január 7-én ismét emelkedett 20 fillért, tehát 20:20 pengőt, az ideiglegesen legnagyobb árat érte el a búza.

A gyomai Nemzeti Bál nagyszabású előkészületei

Nagy siker ígérkezik

Nem mindennapi esemény színhelye lesz január 8-án a gyomai Uri Kaszinó. Az idén megrendezendő Nemzeti Bál megyei jellegű lesz, sőt a NEP hatalmas szervezete még a megyén túlra is kiterjeszti a meghívásokat.

Dr. Kovács János ifjúsági elnök, a bál főrendezője az utolsó hét rengeteg elintézési valójá között, tájékoztatott bennünket néhány érdekes előkészületről.

Az Uri Kaszinó összes helyiségei állanak az ünnep szolgálatába. A nagyterem különleges világítása mindenkit meg fog

lepni, bálias elrendezése szintén. Asztalokat — csakis a kis teremben — tanácsos előre lefoglalni. A szuterénben kitűnő büffé áll rendelkezésre, továbbá hangulatos bár, külön bárzenével.

A báli zenét katonazenekar és Farkasinszky bandája felváltva szolgáltatja.

Sajnálattal fogjuk nélkülözni legkedvesebb vendégünket, vármegyénk főispánját, aki gyász miatt nem lehet köztünk. Képviselőként dr. Tóth Pál szarvasi országgyűlési képviselő fogja a bált megnyitni. Több

fővárosi és megyebeli előkelő vendéget várunk, akiknek elhelyezéséről a rendezőség gondoskodik.

Minden jel arra mutat, hogy egy békebeli külsőségű és hangulatu, népes, pompás bál készül, amely kellőképp reprezentálja a szervezetet és községünket is. Legyünk ebben segítségükre.

Ugy hallottuk, hogy egy fotóriporter is lesz jelen, aki a fővárosi lapok számára felvételeket készít.

Mindennemű érdeklődés, és pénzküldemény a szervezet címére küldendő.

Erdélyi bál

Évek óta fogalomná vált. Mindenki várja. Mindenki tudja, hogy az erdélyi bál valami átlagon felüli szépet jelent, örömet a léleknek, örömet minden magyar szívnek, amely hangosabban dobban a rab Erdély névének hallatára.

Az erdélyi bál tiszta jövődelméet az erdélyi magyar iskolák segélyezésére fordítják.

Ennek a nemes célnak a szolgálatában máris megindult a serény rendezői munka, amelynek bizonyára az ügyhöz méltó sikere lesz.

Ma mindenki beírja naptárába ezt a dátumot: február 5. Erdélyi bál a Vigadóban.

Ahol mindenki ad és ahol miniszterek gyűjtenek a szegények karácsonyára

Írta: sz. C-orba Tibor.

Warszava, 1937. december hó

A lengyel munkanélküliek családjában is kigyulladtak karácsony estéjén az örök szeretet gyertyáskái, mert a 40-millió német egységes megértést tanúsított pillanatnyilag nélkülözö honfitársakkal szemben. Két-év óta az egész ország komoly gondja a „téli-segély”, mert Lengyelország sem tudja tul- tenni magát a kenyérért nyuló munkanélküli kezek megsegítésén. Mindenki érzi, hogy a munkanélküli szülők gyermekei is jogosultak a karácsony- esti örömekre: a meleg ételre, fűtött hajlékra és a gyertyafényű fenyők illatára. Az ország- építő munka egyik fontos jelensége, hogy a pillanatnyilag nélkülözök részesülhessenek mindabban, ami emberi méltóságuknak kijár. Ezért szervezték meg az igazság és a szeretet jelszavával azokat a téli segély akciókat, amelyek élel- miszert, fűtőanyagot, iskoláz-

tatási lehetőséget, meleg nap- közti otthont és kivilágított ka- rácsonyfákat állítottak a nincs- telenek hajlékába.

Az igazsággal és a szeretettel akar a lengyel állam új kenyér- kereseti lehetőségeket terem- teni „új műhelygárok felállít-ásával, közlekedési eszközök építésével, stb.” de amíg mun- kahelyére állíthat minden munkanélkülit, addig nemzeti kötelességének tekinti a lelkek megmentését. Mindenki érzi és egyéni szomorúságnak tekinti, hogy 400.000 család vár mun- kára és — ahogy a statisztika kimutatja — kb. 800.000 gyer- mek tekint tehetetlen szülők könnyes szemébe.

Moscicki elnök e szomorú számokra utalt nagy rádió szó- zatában és ezeket a számokat helyezte el minden lengyel szívébe, nemzeti öntudatába, amelyek — úgy mond megmu- tatják mindenkinek, hogy nem szabad tétlenül nézni, hogy a

lengyel gyermek, amely nálunk a népesség nagy %-át teszi ki, milyen életkörülmények között nő fel a jövő állampolgárává.

Az államelnök látja, hogy előre halad a téli-segély és a lengyel nép adakozása reményt nyújt arra, hogy mindazoknak gondját fogja viselni, akiket az életkörülmények nehéz hely- zetben tartanak. Várja azt a na- pot, amikor megszűnik Lengyel- ország földjén a munkanélküli- ség. Az ügy realizálásáig azon- ban nem szabad megféleked- niük — mondotta — egyetlen- egy emberről sem, meg kell könnyítenie a várakozási időt, hogy mikor rákerül sor, egész- ségesen, erkölcsi és testi képes- ségeivel állhasson az országépi- tő munkának arra a pontjára, ahová az élet állítja.

Pillanatnyilag — mondotta Moscicki — az egyetlen jelsza- vunk legyen: segítséget nyujta- ni a felnőtteknek és karácsony- fát állítani a gyermekeknek.

És Lengyelország első her- cegeprimása: Kardinal Hlond, ugyancsak rádióon keresztül for- dult a lengyel nemzetéhez, hogy adakozásra szólítsa fel mind- azokat, akik magukévá tették honfitársaik szomorú helyzetét.

A téli akció kell, hogy ez évben is — mondotta — rámu- tasson a lengyel lélek nagy- ságára és nemességére.

A nemzettel való nagy szoli- daritásnak volt a jele az is, hogy Moscicki és Hlond rádió- beszéde után a miniszterek (hideg hófúvásos vasárnap) egésznapos utcai gyűjtést rendez- tek a „Téli-Segély” javára.

Az első adomány a legna- gyobbak kezéből esett a per- selybe és az utolsó garast az apró, alig gügyögő kis lengye- lek adták. A gyűjtés elnöke Kosciolkowski népjóléti minisz- ter volt, segítői pedig a kor- mány tagjai, a művészek, leg- felsőbb hivatalok főnökei stb.

Hogy ez évben mit eredmé- nyezett a gyűjtés, erre vonat- kozólag még nincsenek biztos adataink. Tény az, hogy War- szava legszegényebb negyedé- ben is ezer zlotin felüli össze- get gyűjtöttek, a villamosokon több mint 7-ezer zlotit. Kato- wicében egy gyűjtő helyen 50 ezret.

Nagy a valószínűség, hogy ez évben is, akárcsak tavaly, 40 millió zlotit adakozik a 40 millió lengyel nemzet a mun- kanélküliek karácsonyára.

Farsang legkiemelkedőbb eseménye

„VÁRMEGYEI NEMZETI BÁL”

1938. január 8-án az „Uri-Kaszinóban.”

Mit hoz Gyomának az új esztendő?

Beszélgetés Pánczél Emil főjegyzővel

Az új évtől mindenki szépet és jót vár. Nem tudjuk mit hoz, de tele vagyunk reménnyel. Megkérdeztük községünk főjegyzőjét, Pánczél Emilt, — aki már néhány biztató dolgot lát a község jövő esztendéből — mit várhatunk az 1938-as évtől, aminek előre örülhetünk.

Abban a szerencsés helyzetben vagyok — mondja Pánczél Emil — hogy Gyoma község határozott fejlődéséről beszélhetek, ami az 1938-as évet illeti. Sok megoldásra váró problémánk között bizonyosra vehető az

Önálló Gazdasági Népiskola tantermeinek felépítése,

ami sok kényelmetlen járkálás és idővesztést fog megszüntetni, mert a tantermek is az iskola területén lesznek, nem a város különböző pontjain. Az építkezés azonnal kezdetét veszi, amint a minisztériumtól az iratok leérkeznek.

Még egy tanterem építését kezdik meg, amint lehetséges és pedig a

halmagyi iskolánál egy újabb tanterem épül.

A minisztérium 4000 pengős segélye biztosra vehető.

Tavasszal megkezdjük a vágóhid kibővítését és átalakítását,

a vármegyei törvényhatóság decemberi gyűlése alapján. Ehez a nagyszabású modernizáláshoz a vármegye 10.000 pengővel járul hozzá, a hiányzó összeget pedig ötévi törlesztéses kölcsönként adja.

Végül ebben az évben eldől a polgári iskola építésének

dolga is. Legutóbbi látogatásom a szegedi Tankerületi Főigazgatóságnál e végből történt, ahol mindenben a mi elgondolásunk mellett állnak. Elhatároztuk különben egy küldött-ség közbenjárását, amely a Főispán ur segítségével az utolsó szükséges lépéseket teszi meg

A legolcsóbb kézmelegítő, avagy egy kis észért nem megyünk a szomszédba

Az elmúlt napokban dermesztő hideg tört a szegény fázó emberkékre, főként akik iskolába járnak — de bizony keztüöt ném mind egyiknek hozott mellé. Kifürkészhetetlen rendelése Istennek, hogy az ég madarainak ad jó meleg ruhát, de a szegény Jancsinak elfelejtett meleg keztüöről gondoskodni.

Igy aztán a Jancsik és Julikák nem egyszer sirva érkeztek az iskolába — kékre fagyott kis körmeiket rázogattva.

A helyzet egészen reménytelen volt, a tanító néni fejét törté, hogyan segíthetne rajtuk,

a minisztériumban, az új polgári iskola építésének dolgában. Miután a körülmények igen kedvezőek, bizonyosra vehető, hogy az 1938-as évben Gyoma község egy külsőleg is impozáns épületet nyer.

Remélem a dévaványai országutatót is megépíti a vármegye, aminek gazdasági fontosságáról mindenki tud.

Megköszöntük ezt az igazán biztató újévi jóslatot — még, csak erőt és egészséget kívánunk főjegyzőnknek a sok munkához.

mig... a legkeményebb hideg reggelen Jancsi ragyogó arccal és öklöbe szorított kezekkel érkezett az iskolába.

A tanító néni meglepetve kérde a kis magyart: „Nem fázik ma a kezéd Jancsi?”

„Nem bizony” — feleli vigyan a pöttöm iskolás — „ides anyám sült krumplit adott a két kezembe” — nyitja ki öklét, s valóban, a szellemes termofor melegen lapul a vörös kis tenyérben.

Még mondja valaki, hogy a józan ész és az anyai szív nem tehet csodát, s hogy egy kis észért nem megyünk a szomszédba.

Betörés a Mertz-féle trafikba

Szerdáról csütörtökre virradó éjjel betörők dolgoztak a Horthy Miklós uton (az ártérzi kútnál) lévő Mertz trafikban. A két lakóház közti kis trafik épület könnyű prédája volt a hozzáértő és a helytel ismerős betörőknek. Kivülről kibontották a

padlás oldalát, majd a mennyezet deszkáin megfelelő nyílást fűrészeltek, hogy kényelmesen bejuthassanak a trafik belsejébe. A szükséges szerszámokat az udvarban lévő Nagy Imre bognár műhelyéből vették kölcsön, ezeket ott is hagyták szerteszéjjel.

A trafikban rengeteg dohány-neműt vettek magukhoz, ezt a bognárműhelyben összerakták egy ott kiürített tollas zsákba. Elvittek még egy fekete 3 gombos zakó kabátot, továbbá megették minden megehetőt.

Az elrabolt dohány-nemű és egyéb 150 P értékű, ehez járul még a kasszában talált 12 P váltópénz.

A betörést a szomszédban

lakó Gábor hentes inasa fedezte fel, az eldobált papirokról és a feltört padlásról.

A csendőrség azonnal kiszállt helyszíni szemlére és minden remény megvan arra, hogy a vakmerő tettes hamarosan megkerül.

Mertz Mihály külön illő jutalmat ígér a nyomra vezetőnek, illetve a kabát megtalálójának.

Sirius nyilatkozik a jövő esztendőről

Sirius mester, mint minden évben, most is megszólal: Most olyan három böesztenő következik amilyen már rég nem volt. Vigyázni kell, mert azután (1942-ben) szűk esztendő várható.

A tél közepes lesz, korán jön a tavasz, de szeszélyes lesz. Meleg, zivataros nyár várható. (Az enyhe tél bejósolása máris megcsufolta a javithatatlan Sirius jóst. Szerk.)

A kereseti — jövedelem — és vagyonadó felmondása

Minden év január havában felmondható és az adóalap újból való megállapítása kérhető, az esetben, ha a kereseti forrás bármilyen oknál fogva megszűnik, a jövedelem kisebbedik.

Ha a felmondás nem történik meg idejében, a régi adót újból kivetik és hosszas és költséges utánjárással következik el a törlés, illetve az adózás helyesbítése.

A mezőgazdasági kamarai illetéket 25 százalékról 35 százalékra emelik fel.

Kormányzói kitüntetés. Konkoly-Thege Gyula doktort a kormányzó államtitkári címmel tüntette ki. A magas kitüntetés a Statisztikai Hivatal elnökének szól. Az egész országban sok tisztelője örül Konkoly-Thege Gyula kitüntetésének.

A mezőgazdasági kamara rendezésében az első előadást jan. 6-án tartotta meg a felsőrésszi olvasóköriben Krafcsik Ödön. A második előadás jan. 13-án lesz, amikor ifj. Benárd Géza tartja az előadást.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a vezető világ márká

Egyedárusító: Benjámin István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÓDÓN:

a Homoki féle emeletes házban. Kérje díjtalan bemutatását!

A „Stúdió“-ban

Tanulmányi kirándulás.

A szűk, de iparilag nagyon forgalmas Sándor utca háztömbjei közül messziről látszik egy hatalmas méretű kerek óralap, amely a pontos időt mutatja. Itt székel a Rádió.

Négyszögletes kis kopár udvaron megyünk keresztül, ajtó tárul s a szemközti falról ránk mered a figyelmeztetés: Csöndet kérünk! A körülbelül 50 tagból álló csoport megtorpan s aztán a lépteit is halkabba fogja. Itt vagyunk hát a világba kisugárzó ezer és ezer hang guzsbakötött és csak parancszóra utnak indított birodalmában.

Lehetetlen meg nem illetődni... Azonban szinte feltűnő, hogy a helyiségek mennyire kicsinyek és alacsonyak. Az előcsarnok csupa ajtó. Az emeletre kanyargó lépcső fölött van beillesztve a márványtábla, mely szerint az épület 1928-ban adatott át rendeltetésének. „Gyula diák“ verse ékesíti:

...Atyám a villám
Pusztit, öldököl,
De engem markol
Emberi ököl...

Középkori magas szőke férfi küzdi át magát az egybegyűlt tömegen s a portásnak ad valami utasítást. A hangja megdobbantja a szívünket: ejnye de ismerős! Radó Árpád volt, a bementő s szinte rosszul esett, hogy nem üdvözölt bennünket tárt karokkal. Hát persze, az ember elfelejti, hogy vannak ismeretségek, a melyek csak egyoldalúak. Közben Radó ur seregszemlét tart s int, hogy mehetünk. Ezuttal ő volt a sörös vezető.

Kezdődött a tolakodás, mert ez a szép tulajdonság a tanulmányi kirándulásokon résztvevő közönségnek is leküzdhetetlen, beidegzett szokása.

Felértünk a parkettes, vastag szőnyeggel borított folyosóra, hol a szigetelt falak még a siri csöndnél is nagyobb csöndet lehelnek. Apró keskeny benyiló szobák vannak itt, minden bementőnek külön fülkéje. A 20-as számú szobára kegyelettel hívták fel a figyelmünket. Megboldogult Gömbös Gyula miniszterelnök onnan beszélt hajdan a mikrofonba. A folyosót Szóts Ernő volt igazgató mellszobra disziti.

Elhaladva az egyes fülkék mellett, benyitottunk a Stúdió közös nagy előadó termébe, a zeneszerszámok legkülönbözőbb fajtái közé. Két zongora

és egy művészi alkotású orgona uralja a tért. Megbámultuk a vastag sima üveglapot, mely mögött ott ült bezárt kis szobájában a karmester, bemutatva, hogyan vezényel a fülére tett kagylón és üveglapon keresztül. A figyelmeztető táblán egymásután ugrottak ki az útbaigazítások: lassabban, gyorsabban, végül, aminek talán legjobban örül a zenekar, — öt perc szünet! A terem akusztikája itt bizonyos mennyezeti gerendázattal van szabályozva, az oldalfalak szigetelése is újabb találmány, vastag mozdítható szőnyegek és függönyök csak a régi kisebb előadó teremben vannak. Mosolyogva üdvözöltük a maga reális mivoltában a szélzugást, a sarkantyupengést, a vihar morajlását s a gondolák vizen sikló halk nesztét. Igen egyszerű készülékek. A „gong“-ot is megszólaltatták a tiszteletünkre, mely egyúttal sorakozót is jelentett egy emelettel feljebb a műszaki termekbe, honnan az egész boszorkányságot technikailag lebonyolítják. Fényes parkett, ragyogó tisztaság mindenütt. Radó Árpád itt egy műszaki tisztviselőnek adta át a vezetést, ki igyekezett a jórészt „hölgyekből“ álló laikus közönségnek lehetőleg nem szakszerű magyarázattal szolgálni.

Keresztül kasul húzódó czerinyi dróthuzal, apró porcellán csavarok megszámlálhatatlan tömege, ez az általános kép idefent. Egymással összefüggő, hajszálnyi pontossággal és fegyellemmel működő társasága a gépnek és embernek. A gramofon lemezeket is szintén csak gombnyomásra, mechanikailag közvetítik egy horzszukás keskeny teremből. Ez egyike a legelméesebb találmányoknak és a magyar ész is tökéletesített rajta. A falakról elmúlt idők zenenagyságai tekintenek le mélázva a rohanó idők e gépesített érzelm átvitelére...

A következő teremben egy leadást figyeltek fülhallgatóval felszerelt inspekciósok. Az egész vonalra terjedő hang tisztaságát és erősségét irányították, ellenőrizték a műszaki tisztek, — ezt nem bízták gépekre.

Még bemutatták a szünetjel készülékét, mely olyastéle, mint a zenélő óráké, — aztán átadtuk helyünket a másik várakozó csoportnak.

Magánosok csak külön igaz.

A DECEMBER HAVI ORVOSI VIZSGÁLATOK ÉS AZOK EREDMÉNYEI

December hónapban, tekintettel a karácsonyi szünetre, az iskolaorvosi vizsgálatok során csak 293 gyermeket tudtam megvizsgálni. A központi ref. iskolában 2 osztályban 116-ot, Faragó Károlyné iskolájában 55-tőt, a Kis István tanítóéban 60-at, Somogyi tanítóéban pedig 62-tőt. A vizsgálatom eredménye, ennél a 293 gyereknél a következő. Az alkalmazott tuberkulin kenőcs reakciót adta 86 gyermek 29.4%, fertőző bőrbeteg (rühes) 13. Igen nagy a ludtálpasak száma, mely már egész népbetegségnek látszik, olyan általános és annyira szembeszökő, hiszen 293 gyereknek a harmad része, 98, inkább többé mint kevésbé ludtálpunak találtatott. Szervi szívelváltozása van 16 gyermeknek. Megnagyobbodott nyaki mirigy is szép számmal szerepel, amennyiben 134 gyereknél találtam jól kitapintható nyaki mirigy duzzanatot. Ezeknél azonban csak egy részét lehet a tuberkulózis terhére írni, más része a rossz fogakra, illetve a a több izben lefolyt mandula gyulladásokra vezethető vissza. Feltűnő nagy a rosszul, illetve elégtelenül táplált gyermekek száma. Sok helyen tézta leves és burgonya felváltva a menü heteken hónapokon át, s ez az elégtelen táplálkozás, amelyben a gyermek fejlődésben levő szervezete, sem a szükséges erőmennyiséget (kalóriát), sem a szervezete tovább építéséhez szükséges sókat (vas, foszfor, magnézium stb.) sem pedig az életben annyira fontos vitaminokat nem kapja meg. Tudom, nagyon jól tudom, hogy ennek a helytelen táplálkozásnak legtöbb esetben a szegénység az oka, de sajnos, vannak olyan esetek is, ahol a nemtörődömség, a kényelem szeretet, vagy a főzni nem tudás az, ami annyira leegyszerűsíti a háziasszony munkáját. Hiszen még manapság is a legtöbb zöldségfélét csak hírből ismerik igen sok helyen, pedig annak a serdülő gyermeki szervezetnek legjobban azokra volna szüksége. Mert az ilyen hiányos táplálkozásban felnőtt gyermeke, annak szervezetére rányomja bélyegét egész életére a nélkülözés. A most megvizsgált gyermekek közül is 52-nél találtam súlyosabb angolkóros elváltozást. Nagy, szegletes fej hol „cipész“, hol „tyuk“ mellkas, vagy a bordáknak egyéb káros

elhajlásai, erősen görbült alsó végtagsontok s az angolkórra annyira jellegzetes pókhas. Ezek mind a nem megfelelő, vitamin szegény táplálkozásnak következményei. Itt nincs más mód és nincs más törekvésünk, mint minden uton módon felvilágosítani az anyákat és a helyes főzésre, helyes táplálkozásra (ami egyébként nem is drágább, sőt sok esetben olcsóbb is) kioktatni őket, hogy egy egészségesebb, erőteljesebb, életképebb új magyar generációt nevelhessenek fel a jövőben.

Gyoma, 1938. január 6.

Dr. Nagy Pál.

Meteorológiai jelentés

Gyoma-Kecsegés

December 18-ig 0.9—8.7 Celsins volt a közép hőmérséklet. A legmelegebb 9-én volt, 12.8 fok.

18-án volt az első decemberi fagy. Ekkor éjjel—1.8 fokra süllyedt a hőmérő. 19 és 20-án nem volt fagy, de 21-től, vagyis a naptári tél kezdetétől kezdve minden nap fagyott. A legnagyobb fagy decemberben 27-én volt:—10 Celsius.

Januárban olyan csikorgásra fordult a hideg, hogy 23 Celsiusig is leszállt a hőmérő. Ebben az időben hidegebb van nálunk mint az Északisarkon, mert az oroszok jelentése szerint ott most—20 Celsius fokot mutat a hőmérő.

Decemberben nem sok csapadék volt. Tizenkét alkalommal 53.6 mm. csapadék volt az egész hónapban.

Az Eucharisztikus Kongresszus

Előkészítő bizottsága a vidéki jelentkezők határidejét január 15-ben állapította meg. Ekkor lezárják a különvontokra vonatkozó jelentkezőket is. Akik még jelentkezni akarnak, január 15-ig tegyék ezt meg.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás

Március 23—28 között lesz megtartva. A kiállítási vásárlásokra ismét kamatmentes kölcsönt ad az állam állatok vásárlására. A hiteligényeket február 1-ig kell a kiállítás rendezőbizottságánál bejelenteni.

Több mint

1000 pengő értékű gyönyörű szép csillárt vettem! 50 drb. izlésesen összeválogatott csillár áll az i. t. vevőim rendelkezésére!

Vegye a legjobb rádiót az Orient. Lakásán szakszerűen és díjtalanul bemutatom.

Szenzáció!

Ujdonság. Gyermekkocsik, sportkocsik nagy választékban. Gyermekkocsik szakszerű javítását és gumizását is vállalom.

Domokos Albert, villanyszerelő és műszerész.

Felhívás a kubikosokhoz

Felhívjuk földmunkásszövetkezeti tagjaink, illetőleg minden kubikos munkás figyelmét arra, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 54 000/1937. VIII. számú rendelete értelmében a kubikos munkások vállalt munkájuk helyére és onnan állandó lakóhelyükre vissza való utazáskor az eddig élvezett 50 százalékos utazási kedvezményt 1938. évi január hó 1-től csakis abban az esetben kaphatják meg, ha „Munkásigazolvány”ukat a községi előljáróság útján fényképpel ellátatják. Ellenkező esetben a féláru utazási kedvezményt nem kaphatják meg.

Ezért minden kubikos saját érdekében Munkásigazolványát arcképével saját községi előljárósága útján lehetőleg mielőbb, még e hónap folyamán láttassa el, nehogy a jövő év elején elnyerendő munkához való utazásnál teljes vasuti költséget legyen köteles fizetni, vagy ezt megfizetni nem tudván a munkaalkalomtól ellessék és saját mulasztása folytán családjával együtt nélkülözni legyen kénytelen.

Mindezekre hívják fel minden kubikos munkás és ismerősök figyelmét.

O. K. H. földmunkásszövetkezeti osztálya.

Milyen lesz az ember 3000 év múlva?

Háromezer év sok idő, azalatt sok minden megváltozhatik. Erről elmélkedik Barker angol fiziologus és a következőképpen rajzolja a 4938-ban élő ember külsejét: „Az új ember hajatlan, fogatlan, bordátlan, újj és köröm nélküli és hallatlan rövidlátó lesz”.

Miért is volna foga, mikor a táplálék különböző pasztillákban a szájból ugrik feloldódik.

Miért volna haja, mikor az időjárás viszontagságai ellen, tökéletes kalapjai vannak. A nem használt, felesleges szervek visszafejlődnek. Az öt láb ujj helyett csak egy marad, persze nagyobb, hogy a test

súlyát hordhassa. Persze ez nem fog használni a járás kecsességének, ez kissé elefánt-szerű lesz.

A kézi munka lassu elmaradásával a körmök szerepe megszűnik, elsenyvednek.

Mindenki oly rövidlátó lesz, hogy a mai normál látásu, világsodának fog számítani.

PARCELLÁZÁS! A Báró Huszár László né féle póhalmi birtok kisebb tételekben történő eladását kedvező feltételek mellett megkezdte az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár, Endrődön, hol mindenemű felvilágosítást készséggel ad megvitéz Baranyai István ügyv.-igazgató.

A madarak segélykiáltása

A hirtelen beálló rendkívül hideg téli időtől talán senki sem szenved annyit, mint a szabadban élő állatok. Minden ember, aki megérdemli ezt a nevet, ilyenkor szánalommal és kímélettel fordul a háziállatai felé és lehetőleg segít rajtuk, enyhíti szenvedéseiket, melegít és rendes táplálkozás által, s nem hagyja őket feleslegesen a szabadban. (A kocsmá előtt álldogálni 20 fokos hidegben. Szerk.)

De nemcsak a háziállataink, hanem a hasznos madarak is védelmüket kérik. Aki járt kint a liget dermedt fái közt, ahol üveges csend honol, egyetlen madárhang nem hallik a jeges levegőben — elképzelteti, mint kuporognak az éhes, fázó kis állatok valami zugban — kismerve mozdulni, a fűző hidegben.

A néma, zuzmarás fák elzárják a legparányibb hernyót, petét előlük — apró kis tollasaink éhen vesznek, ha nem segítünk. Ha minden háznál, egyetlen ágon csak egy kis darabka szalona himbálózna számukra, életüket átmentenénk a dolgos és hasznos nyárba.

Van-e minden cserkésznek etetője? A kedves tanító bácsi és nénik megkérde-e a gyerekektől, hogy mit adtok ma a cinegének? Olyan kevés jószívvel és csöpp kis eséllyel madarak százait menthetjük meg, ha sokan segítünk.

Ők viszont bőségesen meghálálják nekünk, mikor tavasszal vig énekszóval és fűrgé munkával pusztítják a kártékony rovarokat.

Tegyünk ki zsiradékot, olajos magvakat az éhező madaraknak.

HIREK

Lelkész beiktatás Gyökösy Dániel ref. lelkészt január 23-án iktatják be a gyomai lelkészi állásába. A beiktatásról részletes tájékoztatást adunk a jövő számban.

Megalakult a békéscsabai kisközségi tejszövetkezete.

A diftéria elleni védőoltás kötelező lesz, mint a belügyi lap jelenti. Ugy mint a himlő elleni oltás, a gyermekek 2-ik és 6-ik évében.

Munkás biztosító törvényjavaslat készül a mely az egész életükben mezőgazdasági bér munkát végzők öregségi biztosítása.

A röntgen autó elkészült, amivel a békésmegyei beteg gyerekeket fogják tüzetesen megvizsgálni, főleg a t. b. c irányában. Még az év első hónapjaiban elindul áldásos körutjára.

Kiadó jutányos áron:

Pusztacseg határában u. n. Egyházhalmán 140 magyarholdas legelőbirtok, melyből már 35 hold feltört jó szántó, Dévaványa határában a községtől 1 km.-re I. osztályu 42 magyarhold területű tanyás prima szántó közvetlenül a kövesut mellett, továbbá Dévaványa határában a községtől 3—4 km.-re a most épülő gyomai kövesut mellett cca 80—100 hold területű II. osztályu jó minőségű szántó. a fenti ingatlanok akár egytagban, akár részletekre osztva is eladásra kerülnek. Bővebb felvilágosítást nyújt jogmegbízottunk dr. Dávid István kisújszállási ügyvéd.

Magyar rádió és magyar művelődés címmel elveket tisztázó, értékes tanulmányt irt Cs. Szabó László a „Tükör” januári számába. Radnóti István elragadó fényképekkel illusztrált tanulmánya a magyar film és a magyar falu kölcsönhatását vizsgálja, Trócsányi Zoltán a löcsei kalendáriumot ismerteti, Váczy Péter tudományos elmélyedéssel a középkori lovag alakját rajzolja meg, Tolnai Gábor a pestbudai szalonélet biedermeier-hangulatát kelti életre. Az olasz rinascimento művészetének és társadalmának vonatkozásairól Péter András értekezik. Erzsébet királyné születésének századik évfordulója alkalmából Nagy Lenke szép cikke idézi a tragikus sorsu királyné halhatatlan emlékét. Reményi József Amerika színpadi iróit mutatja be a magyar olvasóközönségnek, Supka Ferenc riportja India misztikus világába vezet, Brelich Mario pedig a római birodalom történelmi gondo-

latának teremtő erejét állítja szemünk elé. Kisregénynek beillő novellát Thurzó Gábor irt a januári „Tükörbe” Jékely Zoltán finom elbeszélése, Radnóti Miklós és Zelk Zoltán versei és a mindig színvonalas kritikai rovatok gazdagítják még a Franklin-Társulat értékes és szép folyóiratának idei első számát, amely hiven tükrözi a magyar szellemi élet legnemesebb hagyományait és mai fejlettségét.

60 oldal terjedelemben, különösen változatos, gazdag tartalommal jelent meg a Párisi Divat januári száma. A szebbnél-szebb ruhamodeleken, nagyszerű kabátokon kívül még nyolc pompás, színes jelmezt hoz a hölgyeknek ez a kedvenc lapja. „A Párisi Divat” irodalmi oldalai ezúttal is a legnagyobb gondallal szolgálják a mai lány és a mai asszony kozmetikáját, tudásvágyát, szórakozását. Zichy Mária grófnő divatbeszámolót ad, Bozay Margit a kellemes téli szórakozások egyikéről: a piknikről ír, azonkívül folytatásos regényt, ismeretterjesztő cikkeket, lelki, valamint háztartási tanácsadót közöl a „Párisi Divat”, melynek ingyen kézimunkaiv mellékelés is az eucharisztikus kongresszusra megfelelő gyönyörű kézimunkát hoz.

Üvegbe zárt segélykiáltások. Drámaian érdekes és megrázó élet-történekek elevenednek meg a hajótörtek üvegbe zárt utolsó tizeneteiből, amelyeket a hamburgi tengertanulmányozási intézetben gyűjtenek. Erről közöl rendkívül érdekes cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a remek cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Világhírű művészek, akik magyar nőt vettek feleségül. Számos olyan világhírű művész van, aki magyar nőt vett feleségül. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

HIRDESSEN
LAPUNKBAN!

Az „Uj Magyarság“

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n évre 9 P.

Kidőhiva., Bp. Rákóczi-ut 30.

Minőséget? Legolcsóbban? Szövetkezeti boltokban!

A szövetkezeti vendéglőben
Horthy Miklós ut 40
és a szövetkezeti kocsmában
Tisza István ut 97
utcán át

1 lit. asztali fehér bor	38 fill.
1 " " (10 liter vételnél)	30 "
1 " kadarka	48 "
1 " zöld pecsenye bor	58 "
1 " vörös csemegebor	1.20 "
1 " angol keserű likőr	3.20 "
1 " császárkörte likőr	3.20 "
1 " r u m	2.40 "
1 " tearum	3.20 "
1 " barack pálinka	3.20 "
1 " eper pálinka	2.80 "
1 " szilva pálinka	3.20 "
1 üveg szódavíz	08 "
1 üveg barna v. János sör	48 "

Palackborok üv.-ként 1.10P-től
Szent Lukácsfürdő ásványvizeinek főraktára.

A szövetkezeti vendéglőben
Zónapörkölt 24 fillér
Ebédmenü 98 fillér
Vendégszoba 98 fillér

UJ VEZETÉS! 4—1

MOZ I

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. január 9-én, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Magyarul beszélő dzsungelfilm!

A rejtélyes

Ázsia

Frank Buck expedíciós filmje.

A tigris, az óriáskigyó, a krokodillok és az állatvilág még más veszedelmes nagysága, mind élve kerül Frank Bruck világhírű gyűjteményébe.

Szenzációs Lélekzetfojtó
jelenetek! izgalmak!
Vigyázat nászutasok!
vigjáték

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

M e g h í v ó

A vitéz nagybányai HORTHY MIKLÓS Kormányzó Ur Örömlenősége legfőbb védnöksége alatt álló HADIROKKANTAK, HADI-ÖZVEGYEK és HADIÁRVÁK ORSZÁGOS NEMZETI SZÖVETSÉGÉNEK „H.O.N.S.Z.” GYOMAI CSOPORTJA 1938. évi január hó 23-án d. u. 2 órai kezdettel (határozatképtelenség esetén a következő vasárnap) évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagokat ezuton hívja meg.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Pénztári jelentés az elmúlt évről.
3. Számvizsgálóbizottság jelentése.
4. Ügyvezető igazgató jelentése az elmúlt év fontosabb eseményeiről.
5. Az Országos Központi kiküldött felszólalása.
6. A lemondott jegyző valamint 3 számvizsgáló bizottsági tag és egy választmányi tagnak választása.
7. Diszelnök választása.
8. Esetleges indítványok.

Közgyűlésen csak azon önnáltó indítványok tárgyalhatók, melyeket a közgyűlés előtt 8 nappal megelőzően a csoport elnökségéhez írásban benyújtottak és amelyeket az indítvány benyújtója sajátkezűleg aláírt. (Alapszabály 11. szakasza.)

Gyoma, 1938 január hó 4.

Bajtársi üdvözléssel:

Izsó Balázs vitéz Biró Endre ügyv. ig. elnök.

Gyoma község népmozgalmi adatai az 1937. évben

Született 206 gyermek. Ebből református 127, romai katolikus 57, evangélikus 19, izraelita 2. Fiu 104 leány 102.

Meghalt 153 egyén

Házasságot 93 pár kötött.

Hallotta-e már?

... hogy magyarországon lényegesen nő a közlekedési balesetek száma az elmúlt évekhez képest. Budapesten 1936-ban 6849 közlekedési baleset történt, 25.7 százalékkal több, mint előző évben. Vidéken 3693, összesen 10542. A balesetet okozó járművek közül legkisebb számmal (36) a vonat, legnagyobb (1163) a lábajtású kerékpár szerepel.

... hogy a barnáknak átlag 80 ezer, a szőkéknek 100—120 ezer hajszáluk szokott lenni. Az emberi test naponta 30 méter anyagot választ ki és ha az egyetlen szálba nőne az 40 percenként 1 méterrel hosszabbodna.

Gyoma község ingatlanforgalma

Szerető Bálint és neje Biró Róza gyomai lakosok vettek 1255 négyzetföld félhalmi szántót ifj. Pálkás László mezőturi lakostól 650 pengőért.

Láda Albert és neje K. Molnár Eszter gyomai lakosok vettek 517 négyzetföld és 2 hold 76 négyzetföld félhalmi ingatlant Herter Lajosné Arany Lidia debreceni lakostól 1875 pengőért.

kk. Timár András pusztacsegi lakos vett 74 négyszögöl, 709 négyszögöl, 246 négyszögöl és 2 hold 199 négyzetföld nagyállási ingatlanokat Uhrin Jánosné Kuli Auna és társaitól 2750 pengőért.

Harmati Gerzsonné Szilágyi Etelka gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat 1200 pengőért egy tehénjárást 100 pengőért özv. Szilágyi Lajosné Juhász Erzsébet és társaitól.

Özv. Szilágyi Lajosné Juhász Erzsébet gyomai lakos reft 1520 négyzetföld félhalmi ingatlan felerészt Béres Endréné Boda Eszter és társaitól 150 P ért.

Kun József (nős Nagy Juliannával) gyomai lakos vett 1358 négyszögöl és 3 hold 1235 négyzetföld félhalmi ingatlant Kovács Lajos és neje Weidinger Gabriella gyomai lakostól 1800 P-ért

„MÁVAUT“ T É L I A U T O B U S Z M E N E T R E N D

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ³²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶	↓	Gyoma	↑	17. ³²
7. ²⁸	↓	Szeghalom p. u.	↑	16. ³⁸
8. ⁴²	↓	Püspökladány	↑	15. ²³
9. ¹⁹	↓	Hajduszoboszló	↑	14. ⁴³
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre — 50 Menettérti-jegy: Endrődre — 80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80

Menettérti jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶	↓	Gyoma	↑	17. ³⁴
7. ²⁷	↓	Szeghalom p. u.	↑	16. ³⁸
8. ⁵⁷	↓	Berettyóújfalú p. u.	↑	14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	„ községi háza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Béres Dánielné örökössei hasítás mellett 17 kat. hold földje eladó. Értekezni Rác Imre Körösladány, Ferenc József-ut 10 szám alatt lehet. x—1

Spitzer Dezső toll- és bőrkereskedő tudatja a lakossággal, hogy a vadnyulbőröket osztályozás szerint a következő árakon vásárolja Kossuth Lajos u. 3. sz. alatti üzletében: Hibamentes téli bőr 50 fillér, őszi bőr 20 fillér, nyári bőr darabonként 10 fillér. x—2

A Debreczeni Iván-féle ház szabadkézből eladó. Értekezni lehet vitéz Czapary Jenőné Budapest, VIII., Mária-utca 8. szám. 3—2

Baromfi keltetőgép, kitérő gyártmány, igen jó állapotban eladó. Szerető-féle ház. x—6

Magas foku, zamatos rizlingbor literenként 40 fillérért kapható Kerekes Károly borkereskedőnél.

Olajos Lajos bornagykereskedőnél a jó Tiszavidéki bornak literje 40 fillér. 5—5

Egy erős, kerek öntöttvas-kályha olcsón eladó. Megtekinthető — vasárnap kivételével — Gróf Tisza u. 48. sz. a.

Eladó: 3 fertály tanyaföld cseresep épületekkel szőlő és gyümölcsösökkel, 24.000 P-ért. -- 20 hold tanyával holt-kőrös mellett cc 500 drb. gyümölcs fával 17.000 P-ért. — 4 és fél kat. hold továbbá 3 kat. hold előhalomban — 6 hold udvarokban, — Mátyás kir. uton a Perey-féle ház, Hősök útján 2 szobás cseresep lakóház 3000 P-ért. 1 Remington irogép eladó. Izsó Balázs ingatlan közvetítőnél. Gyomán. Telefon 50.

Első Magyar gazdasági magányos cséplő eladó. Cím a kiadóhivatalban megtudható.

! O L C S Ó B B A B O R ! mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 110%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból minitásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidallalat, Gyoma Felelős üzemvezető: Wallach Mihály.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A falu kultúrája

Az ember boldogulásának sokféle tényezője van, amelyek közül a történelmi korok különböző szakaszaiban egyik, vagy másik jött előtérbe. Nemzeti szolgálat, élelmesség, vállalkozási hajlam, tudás és a munka. Napjainkban, ha mindezekből egyik másik előtérbe is jut, általánosságban mégis a két utóbbit lehet komoly tényezőnek venni. A becsületes munka, amely közvetlenül az egyén és család megélhetését és boldogulását jelenti, közvetve hasznót és áldást jelent a községnek, nemzetnek s az egész emberiségnek egyaránt. Minden tisztességgel és becsülettel végzett munka és munkás tiszteletreméltó. Ma már a munkás szó is szebb és nemesebb értelmezést kapott, sőt ez jelenti ma a kiváltságot. Munkás alatt értjük azokat az embereket, akik nem ölbetett kezekkel várják az élet sokféle áldásait, avagy siralmakkal és követelésekkel akarják elnyerni a mindennapi kenyeret, hanem ismeretükkel, tudásukkal, képességükkel s szellemi és fizikai erejükkel végzik azt a feladatot, amelyre vállalkoztak s amelyet Isten adományának kell tekinteni. A magyar közösség javáért dolgozik ma az ország kormányzója; dolgozik, tehát munkás a miniszter, a katoná, a bíró, a hivatalnok, a bányász, a vasutas, a postás, a földmives, az iparos és orvos, a tanító, a pap, a kereskedő, a napszámos stb., azaz mindenki, aki energiáját a közösség javára használja fel.

A fejlődő élet azonban ma már többet, jobbat és különbet kíván minden dolgozó embertől, s az a nemzet, község, család boldogul jobban, amelynek tagjai több ismerettel, képességgel rendelkeznek. A tapasztalat mutatja, hogy egyes kivételektől eltekintve, azonos körülmények között az az ember boldogul jobban, akinek több az általános és gyakorlati is-

merete és szaktudása.

Az alapvető elemi ismeretek népiskolája után tehát minden magyar embernek tovább kell képeztetni magát. Az iskolafaj kiválasztása ne a szülők akaratából, hanem a gyermek hajlama szerint történjék. Az egészen kivételes szellemi képességű tanulók menjenek csak gimnáziumba, míg a többi tanuló előtt nyitva áll községünkben az állami polgári iskola és az önálló gazdasági népiskola.

A polgári iskolában minden tantárgy tanításán végigvonul a gyakorlati irány s a lelkiismeretes munkát végző képzett tanárok a való élettel kapcsolják az ismereteket, s a hasznos ismereteken kívül a nevelésre is kiváló gondot fordítanak. A polgárság iskolája ez, amely tehát a reális, munkás életre nevel, s megadja a középfokú műveltséget ahhoz, hogy a ki-került növendékek azután művelt, széles látókörű, öntudatos földmivelővé, iparossá avagy kereskedővé képezzék ki magukat. Sohasem szabad azonban megfeledezni arról, hogy ez a munkára nevelő iskola még nem adhat kenyeret, csupán előképzés ahhoz, hogy a hajlamoknak megfelelő szaktudást elsajátítva, majdan az élet kívánalmainak megfelelő műveltségű gazdálkodó, iparos vagy kereskedő lehessen. A polgári iskola elvégzése után nem szabad tehát a fiúnak ölbetett kezekkel várni a kenyeret nyújtó állást, hanem ipari, kereskedelmi, vagy mezőgazdasági gyakorlati szakiskolákban, illetve gazdaságokban, műhelyekben és üzletekben kell elsajátítani azt a szakképzést, amely révén hasznos, művelt polgárai lehetnek a községnek, társadalomnak és hazának.

Azok a felnőtt földmivesek, iparosok, kereskedők pedig, akik a régi kor kívánalmainak megfelelően nem nyerték el iskoláikban a koruknak meg-

felelő ismereteket, igyekeznek önképzéssel, olvasással, előadások hallgatásával, tanfolyamokon való részvétellel pótolni, kiegészíteni és mélyíteni elméleti és gyakorlati ismereteiket, illetve szaktudásukat.

A kaszinók, körök és egyesületekre vár az a feladat, hogy az egyes községtájnak kultúrközpontjai legyenek.

Rendezzenek hasznos, ismeretterjesztő előadásokat, tanfolyamokat, az idősebb és fiatalabb tagok műkedvelő előadások, szavalások, énekek, felolvasások révén kapcsolódjanak össze, s a kaszinók élete ne csupán henyelésre, idogálásra, kártyázásra, billiárdra meg kuglizásra rendezkedjék be, ha-

nem a nemes szórakozásokra és önképzésre.

Ne válassza szét a magyart a magyartól a foglalkozási ág mineműsége, vagy hatalmi, esetleg vagyontöbblet, de az egymást segítő és megbecsülő tisztelet a tudás és a becsülettel végzett munka legyen.

Ha így tudunk felkészülni az életre s meg tudjuk köszönni a mindenható Istennek egészségünket, tudásunkat, munkaképességünket, s jó kedvvel végezzük munkánkat, akkor áldás, jólét és boldogság lesz a jutalmunk, s jótékony hatását mielőbb élvezni fogja az egyén, a család, a község és a haza egyaránt.

—s—f.

Fényesen sikerült a NEP megyei bálja Gyomán

A Nemzeti Egység Pártja, Békésvármegyei szervezetei, vezeti dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán kezdeményezésére ez évben Gyomán rendezték meg megyei báljukat. Községünk legfényesebb farsangi mulatsága volt ez.

Még az utolsó simításokat végezte a rendezőség az Uri Kaszinó fényben uszó termeiben, mikor már gyülekeztek — a kemény hideg dacára — kocsin, autón és gyalogosan érkező helybeli és vidéki vendégek. A figyelmes rendezőség segítségével, a pompásan fűtött és szellemesen világított nagyteremben gyülekeztek a közönség, igazi békebeli külsőségek mellett. A lányok világos nagybáli ruhái, az asszonyok fekete selymei a divatos, csillogó ékszerek, pompásan hatnak a piros-fehér-zöld rejtett világítás tündéri színeiben.

A katonazenekar pezsdülő indulójára bevonul a központ és a főispán képviselője dr. Tóth Pál országgyűlési képviselő kíséretével, akiket a bejáratnál dr. Kovács János ifjúsági elnök fogad.

G. Nagy László kerületi elnök, néhány meleg szóval köszönti a kedves vendégeket és engedélyt kér a bál megnyitására. Dr. Tóth Pál hosszabb beszédben válaszol. Hozza a NEP szervezet és a főispán üdvözlését, összetartásra és komoly magyar munkára kéri a gyomai lakosokat a szent év küszöbén. A kiküldött fotóriporterek máris buzgón fényképezik a vezetőséget.

A bálát Nemerey Péterné nyitja meg dr. Kovács Jánossal s megkezdődik a reggelig tartó tánc. Gyoma ezzel a bállal vizsgát tett. Bizonyosságot tett arról, hogy igenis megyei bál rendezésére megfelelő helyiséggel, rendező gárdával és közönséggel is rendelkezik. A felváltva dolgozó cigány és katonazenekar, a táncterem teljes elkülönítése a szórakozóktól, a szuterénben levő hangulatos bár, (az egészen jókedvűek részére) a pontosan működő ruhahatár, a gondos kiszolgálás, megyeszékhelynek is becsületére vált volna.

Örömmel láttuk a helybeli társadalom minden rétegét és

számos környékbeli vendéget megjelenni, ami a nagy hidegben valóban áldozat lehetett. Reméljük bőven kárpótolva voltak. Megjelenésükkel bizonyosságot tettek a NEP gazdasági, szocialis és ime társadalmi hasznos munkája mellett.

A bál bevétele belépőjegyekből, felülfizetésekéből és adományokból 650 P volt, ami meghaladta a szintén nagy kiadásokat, úgy, hogy jótékony célra is félretehettünk. Hogy egyébként mi pénzt forgatott meg ez a mulatság községünk iparos és kereskedőinél, azt a külsőségek után elképzeltük.

A sikeres rendezésért elismerés illeti járásunk népszerű főszolgabíráját dr. Sorbán Jenőt továbbá Nemerey Péter elnököt, aki a rendezés szellemi részét intézte.

A reggelig tartó változatos szórakozásból mindenki felejtethetetlen emlékekkel távozott.

Uj iskola a magyar értelmiség részére

Elmondom úgy, ahogy hallottam, semmit nem teszek hozzá, maguk a tények világítsák az új utat, a középosztály értékeiből tagjainak.

Batka dr. iskolaorvos Makón, s mint ilyen szomorúan látta, hogy a gondjaira bizott iskolás gyerekek nagyrésze rosszul fejlett, hiányosan táplált, hajlamos a tüdő bajra. Nem ujság, akárcsak nálunk. Batka dr. azonban ebbe nem nyugodott bele. Sokáig töprengett, hogy lehetne ezen segíteni. A tej-tízóraiztatást tartotta kivihető-

ek. Megbízható tej kellett, sok. Targyalt a makói gazdákkal, bejárta a tehéntartó gazdákat s kiválasztotta, ahonnan tisztán kezelt és egészséges tejet kaphat. Megszervezte a tej szállítást, a tej pastörözését, adagolását. Azután a szülőket hívta össze, s most őket szervezte meg, a tejakció bevezetésére. A makói szülők dicséretére mondva, ez is sikerült. Az akció anyagi része dől el ezen.

A gazdák szállítják a tejet, a szövetkezet vizsgálja, pasztörözi adagolja és küldi az iskolákba.

Makón 2000 gyermek — elemi, polgári, óvoda, vagy gimnázium látogatója legyen az — tejet vagy kakaót tizóraizik. Aki tudja megfizeti, aki nem tudja, az ingyen. Hogy mit jelent ez a néha éhesen iskolába menő, hiányosan táplált gyermekeknek, azt néhány hét múlva már szemmel látni.

Az anyagilag is okosan meg gondolt tervet most ki akarják az ország egész területére bővíteni, s a bevételből iskolaorvosi állásokat létesíteni.

Ez csak egy ember, aki túl a megélhetésén gondokat csinál magának, hogy más gyermekei, — a sokat emlegetett magyar jövő — egészségebb legyen. Ilyen azonban már nemcsak egy van. A falusi intelligencia lassan rájön arra, hogy éppen magasabb értelmisége kötelezi arra, hogy az alsóbb néprétegeknek irányítója, gondozója legyen. S ez lesz, ami bizalmat és megbecsülést szerez az „Uri” osztálynak, ami összeköti a most még igen messzi két világot.

Lelkészbeiktatás a református egyházban

Január 23-án, — vasárnap, — iktatja be a református egyház Gyökössy Dániel volt körösladányi lelkészt gyomai lelkipásztori állásába. Az ünnepélyes beiktatást Harsányi Pál esperes ur végzi a vasárnap délelőtti rendes Istenisztelet keretében. Első harangzás 9 órakor, a második 1/4 10-kor lesz. Az Istenisztelet pontosan fél tíz órakor kezdődik. Utána az egyház tanácstermében diszgyűlés lesz. Ott fogják üdvözölni az új lelkészt a különböző küldöttségek és ott történik meg iskolaszéki elnöki, belmissziói és egyéb tisztségeibe való beiktatása is. Az új lelkész az üdvözlésekre vártaszolni fog.

Délben 1. (egy) órakor közbéd lesz a Központi 48-as Olvasókör nagy termében. Kívánatos az ebédjegyek előre való megváltása. Kaphatók az egyház pénztári hivatalában.

Gyökössy Dániel folyó hó 20-án, csütörtökön, délben a 3/4 12 óras vonattal érkezik Körösladányból Gyomára. Az állomáshoz testületileg elébe megy a presbytérium és ünnepélyes fogadás lesz.

Az Egyház csak korlátolt számmal bocsáthatott ki meghívót, de ezen az uton is szeretettel hívja a hittestvéreket, valamint községünk egész lakosságát felekezeti különbség nélkül, hogy úgy a templomi Isteniszteleten, mint az állomási fogadtatáson, minél több-

ben megjelenni sziveskedjenek.

Az Egyház felkéri a különböző testületeket és olvasóköröket, melyek küldöttséggel óhajtják magukat képviseltetni a beiktatási ünnepélyen, hogy ezen szándékukat és a küldöttség tagjainak létszámát e hó 20-ig a pénztári hivatalnak tudomására hozni sziveskedjenek, mert csak így lehetséges számunkra fenntartott helyet biztosítani, természetesen a jelentkezés sorrendjében.

Mindennemű felvilágosítást készséggel megad az egyház vezetősége.

A budapesti „SZABADSÁG” c politikai hetilap új számában Bajcsy-Zsilinszky Endre kifogásolja a választójogi osztályuralom tervét. Simándy Pál az igazi keresztény célkitűzésekről elmélkedik. Érdekes belpolitikai cikk teszi szavá egy kormányrekonstrukció eshetőségét, s egy másik cikk felveti a kérdést: mi vár most Erdélybe szakadt magyar testvéreinkre? Schuschnigg kancellár és gróf Ciano hétfőn kezdődő budapesti tárgyalásainak osztrák vonatkozásait is méltatja a lap, amely számos aktuális mezőgazdasági és politikai kérdéstről külföldi és vidéki hozzászólásokat. Vár politikai versében a belpolitika „bűvészinásairól” emlékezik meg az érdekes és tartalmas szám.

LENGYEL TÖRTÉNETTUDÓS KÖNYVE MAGYARORSZÁGRÓL

Warszava, 1937. december 12.

A lengyel-magyar történelmi kapcsolatok elmélyítésén fáradozik évek óta a wilnai egyetem tudós historikusa: Marjan Zdziechowski. Im már negyedik ilyen tárgyú könyve hagyta el a sajtót, hogy lengyel megvilágításban állítsa a világ elé történelmünk nehéz és szomorú napjait, amelyeket az igazságtalanság festett oly feketére.

Legujabb könyvében „Magyarország és Lengyelország a történelem fordulóján” — címen rámutat a XI. század óta meglévő lengyel-magyar történelmi kapcsolatokra, s elvezeti az olvasót a magyar történelem legjelentősebb fordulójának rugóihoz. Majd H. Pozzi könyve és egyéb adatok alátámasztásával rámutat arra, hogyan ké-

szítette elő a megvásárolt külföldi sajtó Trianont a világháborúval kapcsolatos tragédiát. Rámutat arra, hogy a „Temps”-ben annakidején megjelent „Levelek Magyarországból” hogyan készültek Prágában, s hogyan vált Benesék hivatalos orgánumává a „Temps”. Jól tudjuk, hogy Tisza István gróf ellene volt a háborúnak és minden lépésnek, amely kitörést elősegíthetné, s hogy — ahogyan Pozzi mondja — a háború kitörésének kétségtelenül és egyedüli oka az „orosz gesztus” volt, amelynek áldozatul esett aztán Magyarország.

Könyve második fejezetében a „négyek”-ről beszél. Clemenceau, Orlando, Lloyd George és Wilson-ról, akiknek „szálka volt az ősi katolikus Habsburg

dinasztia”. A trianoni traktátumot Tradieu művének mondja s rámutat arra, hogy május 8-án Tardieu hogyan állította a bizottságot megmásíthatatlan tények elé. Pozziból idézi Jan Bratianu szavait: 10 millióra került nekünk, egyszóval Erdélyt, Bukovinát olcsón vettük meg. Az 1918 évi „londoni paktátum”-ról ír és szellőzteti Masaryknak a hajón mondott szavait (it is a fairy tale), amikor Amerikából Európába jött, ahol új állam várt az ő vezetésére. A szerző igazságtalanságnak tartja, hogy a háború okát a magyarságra hárítják, s sajnálkozik a felett, hogy nem történt csoda, amikor „Európa legnagyobb szónoka: gróf Apponyi Albert franciául, németül, angolul és olaszul tiltakozott az igazságtalanság ellen.

Könyve harmadik fejezetében pedig a Trianon utáni magyar állapotokról ír. Ismeri Gömbös

politikáját, az utódállamok bajainak indító okait. Egyszóval minden sorában teljes tárgyi ismeretet és felkészültséget árul el Marjan Zdziechowski professor. A 40 oldalnyi terjedelmű könyvecske megérdemelné a magyar és propaganda célra a többnyelvű fordítást.

A magyarságnak mindenkor akadtak őszinte barátai lengyel földön is. Marjan Zdziechowski professor a legbátorhangúbb magyarbarátok egyike, aki egyéniségével annakidején méltónak mutatkozott arra, hogy Pilsudski marsal a köztársaság elnöki székét szánja neki, vagy Moscicki elnöknek. A professor értékes könyvéről alkotott véleményünket ez nem befolyásolja, de őszintén örülnünk kell, hogy ilyen barátaink vannak és ilyen ismerői történelmünknek, ilyen merészhangú hirdetői igazságtalanságunknak.

Sz. Csorba Tibor.

„Mansz kultúrest és táncmulatság”

1938. Február 12-én az „Uri-Kaszinóban”

Vélemény a Nemerey Péter elleni támadásokról

A Gyomai Élet című időszaki sajtótermék múlt évi december havi és f. hó 6-án megjelent számában, Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, a Nemzeti Egység Párt Gyoma községi szervezete elnökének személyét sértő, sajtó útján történt támadás arra késztet

bennünket, hogy a cikkben foglaltakra reflektáljunk és rávilágítsunk az ellene megindított aknamunkára.

Mindezeket a NEP szervezet és elnökének presztízse és reputációja érdekében, valamint a tájékoztatlanok felvilágosítására tesszük és a következőket közöljük:

Csak igazolt egyének lehetnek tiszték

Annak tudatában, hogy a tiszték, a forradalmak és az azokat követő idő alatt tanúsított magatartásukat érintően, igazoló eljárásnak voltak kötelesek magukat alávetni, Nemerey Péter takarékpénztári igazgató ilyenmű tevékenységére vonatkozóan is, ez az eljárás lefolytatott, amit szkv. száza-

dosi rangja is bizonyít.

Cikkirő, az inkriminált vádak közlésével egy kissé késett, mert azok 18 évvel ezelőtt illetékes helyen bejelentettek és Nemerey Péter nem várt rá, hogy az akkori magatartása közel két évtized után az ő mentalitása szerint minősítessék.

Főszolgabírói és főjegyzői igazolás

Községünk akkori vezető-tényezőitől tudjuk, hogy Gyoma község akkori előjárósága és főszolgabírája, hiteltérdemlően és hivatalosan bizonyították, hogy Nemerey Péter, a kommunizmus alatti terrornak engedve, kényszerhelyzetében lépett be a vörös hadseregbe és csak a helybeli intelligencia és vagyonos lakosság kérelmére és támogatására vállalta el a bankok ellenőrzését, mely szolgálatával, — a kommunista érdekekkel ellentétben, — a bankok egész vagyonát a köznek megmentette. Dr. Kiss László akkori járási főszolgabíró és Pétermann József akkori h. főjegyző, külön is tehetnek ta-

nubizonyosságot arról, hogy a volt 23. vadászszázalój néhány tisztje, az ő kérésükre vállaltak szerepet és titoktartás mellett minden mozzanatról tájékoztatták a járás akkori főszolgabíráját és községünk akkori h. főjegyzőjét, akik ezen információk alapján voltak képesek a közérdeknek megfelelő intézkedéseket megtenni. Ilyen informatori szerepet töltött be Nemerey Péter is. Említett közigazgatási hatósági tényezők igazolták azt is, hogy Nemerey Péter feltétlenül megbízható, a kommunizmustól távol álló egyének ismerik, ki a megszállás előtt 3 napig bujdosott, hogy a vörösök kezére ne kerüljön.

A Fábrián-ügy

Érdeklődtünk a volt Gyomai Takarékpénztár akkori, még életben lévő egyik igazgatósági tagjánál, hogy mit tud Fábrián Béla akkori takarékpénztári ügyvezető-igazgató forradalmi törvényszék elé való állításáról és tőle azt a vátszt kaptuk, hogy erről nincs tudomása. csak arra emlékszik, hogy az intézetnél a munkás és katonatanács által elrendelt ellenőrzés

eszközölhető nem volt, mert tisztviselő hiányában, könyvelési restancia volt megállapítható, melynek igazolására Fábrián Béla volt ügyvezető igazgató, igazoló jelentést tett és annak alapján, az elmaradt könyvelés pótlására szólított fel. Az a beállítás tehát téves, mintha az oláh megszállás miatt maradt volna el a forradalmi törvényszék elé való ál-

litása. Az illető volt igazgatósági tag megjegyezte azt is, hogy cikkirő úgy látszik, a bankélet terén, illetve a kereskedelmi törvény és alapszabályok ismeretében járatlan és ezért szükségesnek tartja kijelenteni, hogy az ügyvezető-igazgató minden esetleges mulasztásáért, az igazgatóság és felügyelőbizottság is felelősséggel tartozik és a jelen esetben, a kellemetlen következmények reájuk is kihatással lettek volna. Erről azonban a még életben

lévő akkori igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok mit sem tudnak.

Ezek után kérdezzük, hogy morális érzékkel bíró egyének lehetségesnek tartják-e, hogy amennyiben Nemerey Péter, az intézet és annak vezetői érdekei ellen dolgozott volna, ugyan ezen intézet igazgatósága, ugyan azon igazgató ügyvezetése mellett, 4 évvel később, Nemerey Péter az intézet cégvezetőjévé, majd ügyvezető-igazgatójává választotta volna?

Mi történt a tuszok készülődésekor?

Ami azt az állítást illeti, hogy „akkor, amikor a hazafiasan érző és gondolkozó tisztokra halál, bujdosás, legjobb esetben internálás várt, addig, amíg a gyomai község házában, illetve annak udvarán felsorakozott tuszok, szarvasi utjukra készülődtek, addig Nemerey igazgató, vörös kokárdával a sapkáján tevékenykedett a vörös uralom mellett,” erre csak azt jelenthetjük ki, hogy ez a beállítás teljes egészében valótlan, mert Nemerey Péter, a jelzett napon Gyomától távol volt, apósával, az Ivánfenéki Ármentesítő és Belvisszabályozó Társulat akkori igazgató-főmérnökével Dévaványán, belvizbejáráson vett részt, ahová telefonon azt az értesítést kapták, hogy maradjanak ott és ne jöjjenek haza. Ennek oka pedig az volt, hogy apósa is a tuszok listáján szerepelt és őt is tuzsként el akarták hurcolni.

kával találkozik.

Mi eddig is tudatában voltunk Nemerey Péter korrekt magatartásának, de jóleső érzéssel regisztráljuk a fentebb közölteket, melyekből mindenki meggyőződést szerezhet, hogy Nemerey Péter NEP elnök ellen egy tervszerűen kidolgozott aknamunka folyik azok részéről, akik nem bírják elviselni a szervezet igazán szép, eredményekben gazdag munkáját, amelynek Nemerey Péter egyik jelentős tényezője és előmozdítója.

A képesítés mellett vagy ellene

Kereskedelmi körökben nagy vita folyik mostanában egy rendelet tervezet körül, amely szerint a kereskedelemnek való foglalkozás bizonyos képesítéshez lenne kötve, nem úgy, mint ma, amikor az lesz kereskedő, aki magát erre alkalmasnak találja, vagy körülményei erre kényszerítik.

Maguk a szakmabeliek is kétféle véleményen vannak, mint ez már ilyen vitás kérdéseknél szokásos.

A Baross Szövetség csaknem egyöntetűen a képesítés mellett foglal állást. Az ő véleményük az, hogy a mai kereskedő talán teljesen felkészült arra, hogy saját magát fentartsa, de nagy nemzetgazdasági feladataival nincs tisztában. Szerintük ki kell szorítani azokat az „alkalmi” kereskedőket akik hol ebben, hol abban a szakmában garázdálkodnak teljesen felelőtlenül, tisztán saját szempontjaikat tekintve és esetleg nagy nemzetgazdasági károkat okozva.

Szükségesnek találják az egyes

Ép ésszel és tiszta lélekkel feltehető-e tehát ily lelki eltévelyedés, hogy amidőn menyasszonya édesapjának és más becsületes emberek élete forgott veszélyben, ezen szomorú és fájdalmas aktusnál, Nemerey Péter, a néző, vagy tevékenykedő szerepét betölthette volna? Mint hazafiasan érző és gondolkozó tiszt, a beállítással ellenkezőleg, maga is a bujdosás izgalmas óráit élte át, hogy a vörösök kezére ne kerüljön.

Megállapítás

Mindezekből megállapíthatjuk, hogy Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, NEP elnök, a legválságosabb időkben is a köz érdekét szolgálta és vállalta azt a nehéz feladatot, mely, amint látjuk, most ilyen határtalan rosszindulatu kriti-

Készüljünk a GY.S.C. február 5-i álarcosbáljára!

szakmák törvényes elhatárolását és ezekhez szakvizsgát kívánnak. Ez a szakvizsga — az iparosok mester vizsgájának mintájára — önállóítás feltétele lenne.

Az ipartestületek mintájára, kereskedői testületek megszervezését látják kívánatosnak.

A képesítéshez kötöttséggel remélik azt is elérni, hogy a középosztály gyermekei — megértve a kor szavát — a kereskedelmi pályán keressenek elhelyezkedést.

Csak futólag említettünk néhány érvet a képesítés mellett — de ez a pár egyöntetű abban, hogy a kereskedelem színvonalát akarják emelni, az oda nem valókat kiszorítani.

Persze vannak a tervezet ellen is elegendő. Szerintük a kereskedelemhez tőke és rátermettség kell. A színvonal emeléséhez pedig nem képesítés, hanem önképzés kell. (De ki szorítja erre a kereskedőt.)

Az egyes szakmák elkülönítését ők is szükségesnek tartják, különösen a fűszerszakmára önzölő sok nyugdíjast szeretnék visszatartani.

Szerintük nem szabad a kereskedőt akadályozni a szakmacserékben. Ki mihez érez kedvet és tehetséget — kezdje el. Mindenki nyilatkozik, mellette vagy ellene, csak a vevőközöniséget nem kérdezi meg senki, aki pedig az egész kérdés súlyát viseli, mert végül mégis csak a vevő pénztárcája érzi meg a kereskedelem „színvonalának” minden rezdülését.

Idézet Eckhardt Tibor újévi beszédéből

— Azt mondják, hogy a titkos választójogot olyanná kell formálni, amely biztosítja az intelligencia vezető szerepét. Az elmúlt két évtized azonban azt mutatta, hogy az intelligencia sohasem vezetett, mindig alkalmazkodott. Az intelligencia Bethlen Istvánnak köszönhette a legtöbbet, lemondása után mégis nemcsak otthagyták, hanem hátba is támadták. Én ennek az intelligenciának privilégiumot nem adok.

— A nemzeti vagyon jóvedelemeloszlása katasztrófálisan megromlott és a vagyon nagy százaléka keresztény kezekből átcuszott nem keresztény, mondjuk meg nyíltan, zsidó kezekbe. Itt kell keresnünk az antiszemita izgalom hangulatot, amelyért a kormány felelős.

Országuti segélyhely Gyoma községházán

A Vöröskereszt gyomai fiókjára e hó 11-i választmányi gyűlésen elnöklő dr. Vincze Endre bejelentette, hogy a községházán felállította a felszerelt és táblával láthatóan megjelölt országuti segély helyet az egyesület.

Amint a neve is mutatja, kizárólag az országuton történő balesetekhez vehető igénybe. A mentőláda a tűzoltó őrszobában van és a hivatásos tűzoltó, állandóan készenlétben vár az esetleges segítségre. A segítséget mindenki igénybe veheti, s aki teheti, az elhasznált anyagokat potólja, hogy az ismét rendelkezésre álljon.

Imét egy korszerű intézménnyel lett Gyoma gazdagabb és

ha sok agilis, közért dolgozó ember volna községünkben, mintaközség is lehetnének.

Dr. Vincze Endre v. k. elnök célul tűzte ki egy betegápoló tanfolyam tartását. Ennek a nagy jelentősége, úgy béke, mint háboru idején elsőrangú. Nagy hiány van ma is képzett ápoló nőkben, akiket békében is szépen megfizetnek. Asszonyaink, lányaink szereznek meg ezt a képesítést itthon, fillérekért, és hasznosítsák tudásukat. Jelentkezni bármikor lehet Vincze dr.-nál, aki minden felvilágosítást megad.

Lépjünk be a Vöröskereszt tagjai sorába, pár fillér tagsági díjjal a nagyon is közel fenyegető háboru rémségeit enyhítjük.

A gyomai járás közegészségügyi helyzete december hóban

A közegészségügyi viszonyok a múlt hóban általában kielégítően alakultak. Csökkent a fertőző betegeknek száma, de ezzel szemben a halálozások magasra szöktek, túllépték a születések számát is, így a szaporodásra kedvezőtlenül hatottak. Leggyakrabban most is az úgynevezett „hüléses” megbetegedések, mint légcső- és hörgőhurut, torokfájás, nátha, reumatizmus stb. szerepeltek nagyobb számmal. Halálozást szervi szívbaj, tüdőgyulladás, tüdőgümőkór, hörgő és bélhurut, agyvérzés, agyhártyagyulladás, hashártyalob, veleszületett gyengeség, végelgyengülés, megfagyás, emlő- és méhrák okozott.

Hevenyfertőző betegségek közül előfordult hastífusz: 1, diftéria: 1, szamarhurut, bárányhimlő, gyermekági láz 1—1 esetben. Halálozást ezen utóbbi okozott.

Idült fertőzőbetegségek kettő szerepel állandóan nálunk és pedig a gümőkór meg a trachoma. Bejelentésre került a hónap folyamán 1 eset, meghalt 4. Jelenlegi létszám: 33. A trachomások száma gyógyulás és elköltözés címén csökkent, jelenleg 150 ilyen betegünk van. Ebből Gyomára 11, Endrődre 139 esik.

Népmozgalmi viszonyaink kedvezőtlenül alakultak, amennyiben 32 elveszületésre 37 halálozás esett, ez bizony 5 lé-

lek fogyását jelelti. Házasságot mindössze 8 pár kötött. Szegényalagra 500 esetben történt rendelés. Egy éven alul 7 csecsemő halt el. Halvaszületés nem volt. Elvetélést pedig 6-ot jelentettek. Egyik ilyen anya, aki a gyanu szerint önmaga végezte magán a beavatkozást, kórházban elhalt. Szomorú példa!

Közegészségügyi vizsgálatot tartottak a községi orvosok az összes gyárakban, malmok, ipartelepeken, szikvizgyárakban, szatócs és fűszerüzletekben, hentes és mészárosoknál, pékműhelyekben, borbélyüzletekben, korcsmákban, óvodákban, iskolákban stb. Szabálytalanságot nem jelentettek.

Rendőri vizsgálat 1 megfagyási halál esetben történt.

Veszetségre gyanus állapot marása miatt 1 személyt a Pasteur-intézetbe kellett szállítani.

Egészségvédelmi munka folyik az iskolásgyermek vizsgálatára terén, és pedig Gyomán 293 gyermek került vizsgálat alá, közülök 86 pozitív Dermotubinos, Endrődön 529 gyermek, közöttük 139 pozitív Dermotubinos. A gümőkórra gyanus fertőzöttség tehát kb. 30—40 százalék között mozog.

A Stefánia védőintézetben a csecsemők gümőkór-oltása történik, mint megelőző orvosi tevékenység. Beoltottak 10 új-

szülöttet. A terhes nők vizsgálatára is ilyen célt szolgál. Vizsgálatra került a múlt hónapban 8 anya.

A gümőkór kutatás 10 évre visszamenőleg folyamatban van, eredmény nem ismeretes.

Az 1937. évi közegészségügyi állapotokról szóló összefoglaló statisztikai kimutatást e lap következő számaiban közöljük.

Gyoma, 1938. január 6.

Dr. Szilágyi Ferenc
m. kir. tisztiorvos.

Turul disztáborozás Mezőberényben

A Turul Szövetség mezőberényi Körös bajtársi törzse f. hó 8-án este kiválóan sikerült disztáborozást rendezett a Mezőberényi Magyar Király szálló nagytermében. Mezőberényben a Turul bajtársak disztáborozása már megszokott sikerekkel dicsekedhetik, azonban az ez évi disztáborozás minden eddigi sikert felülmúl s egyben azt is mutatja, hogy a Turul mezőberényi működése társadalmi szempontból nem csak sikereket, de komoly eredményeket könyvelhet el. Ennek az eredménynek a mibenlétét frappánsan fejezte ki a disztáborozás fővédnöke, vitéz Mecsér András, az országos mezőgazdasági kamara elnöke, aki ez alkalommal általános lelkesedés mellett szintén felszólt, amikor azt mondta, hogy a keresztény magyar társadalom jól érzi magát akkor, amikor idegenek nélkül, a saját körében lehet együtt.

A disztáborozás programján egyébként a következők szerepeltek:

Megnyitót Biszkup Ferenc evangélikus lelkész patrónus mondott s üdvözölte a megjelent vendégeket és közönséget. Beszédet mondott Vitéz Mecsér András kivül Dr. Szöllősy László szenator, Dr. Eszterhás István, akik a Magyar Jövő szövetség részéről jelentek meg, valamint Dr. Szabó Gyula orsz. vezér a Turul fővezérképe képviselőjében. Nehéz lenne kellőképpen méltatni azt a bátor s komoly tartalmat és stílust, amelyet az elhangzott beszédek reprezentáltak, de a szívből fakadt sok tapsot és lelkesedést is, amely a beszédek nyomán felhangzott. A beszédek hatását még fokozta a budapesti Szépművészeti B. E. közreműködő Szabó Lajos operaénekes és Bachmann Tibor zongoraművész, akik az est művészi részét nyújtották s a 11 órai mementónak szintén művészi tartalmat adtak.

A telekkönyv is gazdasági javulást mutat

A statisztika a tudományok leg-bölcsebbje. Minden befolyás nélkül a számok határozott erejével állít tényeket, amit tökéletesen be is bizonyít.

Nem lehet tehát kétséges, hogy (a jó termés miatt) községünkben gazdasági élénkítés volt az elmúlt 1937. évben, az előző évhez viszonyítva. Kétségtelen, mert a telekkönyv számai ezt mondják.

A gyomai járásbírósa által vezetett telekkönyvben történt tulajdonjogi bekebelezésekről ez áll:

Adásvétel alapján: az 1936. évben 535 esetben, 529.425 P értékben. 1937. évben 743 esetben, 1.117.867 P értékben.

Maga ez az egyellen, adat világosan mutatja a vásárlókedv majdnem 100% os emelkedését, ami csakis az anyagi megerősödés következménye.

Ajándékozás alapján: az 1936. évben 104 esetben, 1937. évben 115 esetben volt birtok változás.

Öröklés alapján: 1936-ban 179 esetben, 1937-ben 165 esetben.

Árverés alapján: 1936-ban 17 esetben 23 240 P értékben, 1937-ben 79,600 P értékben.

Egyéb alapon: 1936-ban 40 és 1937-ben 14 esetben történt bekebelezés.

A teljesség kedvéért közöljük a bekebelezett zálogjogokról való kimutatást is. És pedig: 1936-ban 386 eset, 305.100 P, 1937-ben 305 eset 339.400 P.

A végrehajtási jelzalog bekebelezése: 1936-ban 94 eset, 58 400 P, 1937-ben 75 eset 142 360 P.

Zálogjog törlése: 1936-ban 163 eset, 148.800 P, 1937-ben 231 eset, 263.390 P.

Végrehajtási jelzalogjog törlése: 1936-ban 54 eset, 59.100 P, 1937-ben 84 eset, 220.410 P.

Polgári per volt 1936-ban 225, 1937-ben 163.

Büntető per: 1936-ban 457, 1937-ben 416

A gazdasági viszonyok javulásával, amint látjuk a pereskedési alkalom is csökken, sőt még a bűnesetek száma is kevesebb lesz.

Mezőgazdasági Kamarai napok

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Békésvármegyei Kirendeltsége az új esztendőben Békésvármegye 16 községében ugynevezett Kamarai Napokat vezetett be. Ezen Kamarai Napok első előadásai már meg is voltak. Gyomán Krafcsik Ödön kamarai előadó csütörtökön tartott előadást „Takarmányozási alapismeretek” címmel, ugyancsak Krafcsik Ödön kamarai előadó szerdán Endrődön tartott a Kamarai Nap alkalmával előadást.

Mindkét előadást a község gazdaközönsége érdeklődéssel hallgatta végig és nagy érdeklődés nyilvánul meg a további Kamarai Napok iránt is, amelyek Gyomán minden csütörtökön és Endrődön minden szerdán lesznek megtartva.

„Zöldmező Naptár”

„A mai nehéz anyagi viszonyok arra készítetik a magyar gazdatáradalmat, hogy új csoportosításban, új szempontok figyelembevételével kutassa a mezőgazdasági válságból való kibontakozás útjait. Az Országos Zöldmező Szövetség kiadásában és dr. Piukovich József ügyvezető alelnök, a Zöldmező

lap főszerkesztőjének szerkesztésében megjelent Zöldmező Naptár ezt a célt szolgálja, amikor mezőgazdaságunkat 3 főcsoportba osztja: Az alap a takarmánytermesztést szolgáló zöldmezőgazdálkodás. Erre épül fel az állattenyésztés, hogy így a magasabb agrárkulturát jelentő földművelés, kertgazdálkodás, gyümölcsstermelés, szőlőművelés megfelelő talaj- és igaerővel rendelkeznek. A „Zöldmező Naptár”-ban országos szaktekintélyek cikkei adják meg elsősorban a kisgazdatársadalomnak szóló aktuális tanácsokat. A Zöldmező Naptár korlátolt mennyiségben áll csak rendelkezésre s így annak a „Zöldmező” ujság kiadóhivatalánál (Budapest IX., Üllői ut 31.) való minél előbbi megrendelése kívánatos. Nevezett kiadóhivatal a 320 oldal terjedelmű „Zöldmező Naptár”-t 1 pengő beküldése ellenében bocsátja a megrendelők részére.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kiadóhiva., Bp. Rákóczi-ut 30.

A gyomai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.
3573/1937. sz.

Árverési hirdetmény kivonat

Magyar Általános Hitelbank végrehajthatónak Janurik György (nős Galáth Judittal) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést a Vht. 144 §. utolsó bekezdése értelmében Janurik György végrehajtást szenvedő kérelme következtében 192.79 doll. lejárt annuitások és jár. behajtása végett az Endrőd községben fekvő s az endrődi 2252. sz. betétben A + 1 sorsz. 5871 hrsz. 2hold 753öl területű décsipáskum dűlőben fekvő Janurik György (nős Galáth Judittal) nevében álló ingatlanra 3212 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938. évi február hó 3 napján d. e. 9 órakor Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, amelyet a magasabb ígéret ugyanannyi százalékaig kell kiegészíteni.

Gyoma, 1937. szeptember 30 napján.

Dr. Molnár s. k. kir. bíró.
A kiadmány hitelül:
Szilágyi díjnak.

A Gyomai Nyugdíjasok Egyesülete folyó hó 23-án délután 1/2 2 órakor tartja a VI-ik évi tisztújító közgyűlését a Polgári Olvasókörtől bérelt helyiségében.

2—1

MEGHÍVÓ

A Gyomai Iparos- és Kereskedőifjak Önképzőköre 1938 január 23-án délután 2 órai kezdettel tartja

évi közgyűlését,

amelyre a tagok ezuton meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

- 1 Évi jelentések.
- 2 Folyóügyek, indítványok le-tárgyalása.
- 3 Tisztújítás.

Határozatképtelenség esetén a közgyűlés február 6-án d. u. 2 órakor tartatik. Indítványok leg-később január 21-ig nyújthatók be, írásban, az elnökséghez.

Gyoma, 1938. január hó.

Karsai Lajos Haibach Árpád
elnök jegyző

HIREK

Három külügyminiszter tárgyalt e héten Bud-pesien, nagyfontosságú kérdéseket. Az olasz, osztrák és magyar külügyminiszterek.

Leesett a szalmakazalról Tandi István 24 éves béres, aki a havat akarta onan leseperni. A csabai kórházba szállították, ahol kiderült, hogy gerincét törte.

Mezőturon tornacsarnok épül a villanytelepen megüresedett gépházat átalakítják sportcsarnokká.

Gyulán megkezdődött a szegény gyermekek étkeztetési akciója.

Szegedet hamis 50 filléresekkel és egypengősökkel árasztották el. Főleg a hetipiacon helyezik el.

Békéscsabán január 15-én lesz a Vörös kereszt bál.

Minőséget? Legolcsóbban? Szövetkezeti boltokban!

A szövetkezeti vendéglőben
Horthy Miklós ut 40.

és a szövetkezeti kocsmában
Tisza István ut 97
utcán át

1 lit. asztali fehér bor	38 fill.
1 " " (10 liter vételnél)	30 "
1 " kadarka	48 "
1 " zöld pecsenye bor	58 "
1 " vörös csemegebor	1.20 "
1 " angol keserű likőr	3.20 "
1 " császárkörte likőr	3.20 "
1 " rum	2.40 "
1 " tearum	3.20 "
1 " barack pálinka	3.20 "
1 " eper pálinka	2.80 "
1 " szilva pálinka	3.20 "
1 üveg szóдавиз	08 "
1 üveg barna v. János sör	48 "

Paiackborok üv.-ként 1.10P-től
Szent Lukácsfü-dő ásvány-vizeinek főraktára.

A szövetkezeti vendéglőben
Zónapörkölt 24 fillér
Ebédmenü 98 fillér
Vendégszoba 98 fillér

UJ VEZETÉS! 4—2

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a vezető világmárka
Egyedárusító: Benjámín István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homoki féle emeletes házban.
Kérje díjtalan bemutatását!

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Január 16—17
vasárnap, hétfő.

A magyar vígjátékok gyöngye!
VILÁGSIKERŰ MAGYAR FILM!
Jávor Pál, Lázár Mária, Páger Antal, Vaszary Piri, Dénes György, Pelhes Sándor főszereplésével:

FÉRFI MIND ŐRÜLT
Cselekménydús, ötletekben gazdag, frappáns, meglepő, fordulatos vígjáték a magyar filmgyártás kimagasló produktuma.

2. Pompás kísérő műsorban
Trükkfilm, Híradó

Január 19—20
szerda, csütörtök.

Kacagó esték! A humor két koronázatlan királya. Kacagó bohózata
ZORO és HURU főszereplésével

KÉT TROMBITÁS
(ZORO és a hamis HURU)

Burleszötletek, helyzetkémikum és falrengető kacagás. Kétkézkes barátaink ezer bonyodalmas kalandja.

2. Szerelmes város

Burleszvígjáték, 30 perces kacagás

3. Fox varázsszőnyeg

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. január 16-án,
vasárnap 6 és fél 9 órakor.

Jön! Jön!
ZORO és HURU

A Cirkusz hősei

Pazar látványosság

FŐSZEREPLŐK:

ZORO és HURU, Hans Moser, Leo Slezák, Hajmássy Ilona, Adele Sandrock, Rolf Vanka.

Rendkívül mulatságos de e mellett tartalmas bohózat. Ennél pazarabb filmet még a két jó barát sem produkált.

EMLÉKŰL KATICIÁNAK

Magyar vígjáték és

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

MEGHIVÓ

A Vörös-Kereszt Gyomai Fiókegylete 1938. évi január hó 27-én délután 4 órakor, határozatképtelenség esetén ugyanazon nap délután 5 órai kezdettel a községe háza kis tanácstermében az alanti tárgysorozattal

rendes évi közgyűlést tart, amelyre a Fiókegylet tagjait hazafias tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó és jegyzőkönyv hitelesítő kiejelölés.
2. Titkár évi jelentése.
3. Számvizsgálóbizottság jelentése, felmentvény megadása.
4. Pénztáros jelentése, felmentvény megadása.
5. Titkár választása
6. Számvizsgálóbizottság kiejelölése.
7. 3 választmányi tag választása.
8. Megyei választmányba kiküldendő fiókegyleti képviselők választása.
9. Jövő évi költség előirányzat és munkaterv megállapítása.
10. Esetleges indítványok tárgyalása, melyek 10 nappal a közgyűlés előtt beadattak.

Dr. Vincze Endre Lukács Aladárné sk. elnök s.k. jegyző

Gyoma község ingatlanforgalma

Deák Sándorné Papp Margit szentesi lakos vett 3 hold zöldlaposi szántót Ereős Gábor gyomai lakostól 3 ezer pengőért.

Csapó Gábor gyomai lakos vett 2 hold 1074 négyzetöl félhalmi szántót Oláh László gyomai lakostól 2600 P-ért.

Csáki Lajos és neje Cikkely Anna gyomai lakosok vettek egy németzugi lakóházat k. szabó Lajos és neje Kovács Lidia gyomai lakosoktól 750 P-ért.

V. Kovács Zsigmond és neje Braun Zsuzsanna gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat H. Kovács Gáborné Balogh Mária és társaitól 1000 P-ért.

V. Balogh Lajos és neje Sallai Eszter gyomai lakosok vettek 1 hold 835 négyzetöl 390 négyzetöl kölesfenéki szántókat Pápai Sándor (nős Vizsnay Rózával) budapest lakostól 750 P-ért

Weigert György és neje Kiss Margit gyomai lakosok vettek 1049 négyszögöl kölesfenéki szántót Bartolf Mihály gyomai lakostól 290 pengőért.

Vatai Albert és neje Izsó Róza gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Csillag Jánosné Kruchió Eszter és társaitól 1650 pengőért,

Benedek Mártonné Muth Zsuzsanna gyomai lakos vett 1135, 1030 és 379 négyszögöl, 537 négyszögöl pusári szántókat, ezeken kívül 1 hold 45 négyszögöl pusári szántó felerészét Árvai Istvánné Imre Eszter mezőturi lakostól 1900 pengőért.

MEGHIVÓ

A Gyomai Sport Club f. hó 23-án d. e. fél 11 órakor, határozatképtelenség esetén 30 án d. e. fél 11 órakor tartja

évi rendes közgyűlést a Holler szálló kistermében, melyre a mélyen tisztelt tagjait ez uton hívja meg és elvárja az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentések, (Főtitkár, Intéző) főpénztáros, főellenőr.
3. Számadások felülvizsgálása és jóváhagyása, felmentvények megadása.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Tagsági díj megállapítása, költségvetés beérjesztése.
6. Főtitkár, intéző, választmány, gazdasági bizottság, sportintézőbizottság, számvizsgáló bizottság és póttagjaik választása.
7. Tenisz szakosztály megalakítása és vezetőjének megválasztása.
8. Alapszabály módosítás.
9. Indítványok, melyek a főtitkárnál 3 nappal előbb írásban beadandók.
10. Zárszó.

Gyoma, 1938 január 12.

Dr. Sallai László Imre Lajos s. k. ügyv. elnök s. k. főtitkár

„MÁVAUT“ TÉLI AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶	↓	Gyoma	↑	17. ³²
7. ²⁸	↓	Szeghalom p. u.	↑	16. ³⁸
8. ⁴²	↓	Püspökladány	↑	15. ²³
9. ¹⁹	↓	Hajduszoboszló	↑	14. ⁴³
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —.50 Menettérít-jegy: Endrődre —.80 P.

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérít-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalu:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶	↓	Gyoma	↑	17. ³⁴
7. ²⁷	↓	Szeghalom p. u.	↑	16. ³⁸
8. ⁵⁷	↓	Berettyóújfalu p. u.	↑	14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	„ község háza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérít-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Egy kiszolgáló leányt azonnali belépésre üzletében felvesz Domokos Albert. x—1

Béres Dánielné örökösrel hasítás melletti 17 kat. hold földje eladó. Értekezni Rác Imre Körösladány, Ferenc József-ut 10 szám alatt lehet. x—2

Spitzer Dezső toll- és bőrkereskedő tudatja a lakossággal, hogy a vadnyulbőröket osztályozás szerint a következő áron vásárolja Kossuth Lajos u. 3. sz. alatti üzletében: Hibamentes téli bőr 50 fillér, őszibőr 20 fillér, nyári bőr darabonként 10 fillér. x—3

A Debreczeni Iván-féle ház szabadkézből eladó. Értekezni lehet vitéz Czapáry Jenőné Budapest, VIII., Mária-utca 8. szám. 3—3

Baromfi keltetőgép, kitűnő gyártmány, igen jó állapotban eladó. Szerető-féle ház. x—7

Magas foku, zamatos rizlingbor literenként 40 fillérért kapható Kerekes Károly borkereskedőnél.

Egy erős, kerek öntöttvas-kályha olcsón eladó. Megtekinthető — vasárnap kivételével — Gróf Tisza u. 48. sz. a.

Báró Huszár Lászlóné póhalmi uradalmának parcellázása megkezdődött, előjegyzéseket az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. megbízásából Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodája elfogad 180 P-től 520 P-ig magyar holdanként.

Első Magyar gazdasági magányos cséplő eladó. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

VÁMCSERENAPLÓT MALMOK RÉSZERE

szállít:

HUNGÁRIA-NYOMDA Gyoma, (Wagner-fatelep).

!OLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz! 18 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levéltétele ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidálat, Gyoma
Felelős üzvezető: Wallacn Mihály.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kladóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

IDÉZETEK

Marschall államtitkár gyulai beszédéből

— A titkos választójognál gondolni kell arra, hogy biztossítsuk a nemzet jövőjét. Az embereknek különböző csoportjai vannak. Az első csoportba tartoznak a közönyösök, akik valószínűleg nem tudják, hogy a közöny a legnagyobb bűn. A második csoportba a színtelenek, akiknek csak az a céljuk, hogy az ujságokban szerepeljenek. A harmadik csoport tagjai a színesek, a piros, vagy zöld színű szélsőségek. Nekünk azonban sem a vörös, sem a zöld diktatúra nincs szükségünk, hanem szükségünk van a magyar nemzeti életre, a magyar nacionalizmusra. Egy további csoport a konjunkturát várók csoportja, akik saját érdekeiket akarják megvalósítani a mindenkori kormányba kapaszkodva, de nálunk nem a profit, hanem a nemzet érdeke a fontos. Magyaroknak lenni annyit jelent, mint sorsközösséget vállalni a nemzettel. Kereszténynek lenni annyit jelent, mint a gazdasági és politikai életben gyakorlatilag alkalmazni az evangelium tanítását.

— A gazdasági viszonyok fejlődését nem lehet rábizni a

kereslet és kínálat kialakulására, mert ennek az az eredménye, hogy hét pengő a buza és két pengő ötven fillér a kukorica s ebben az esetben tönkre megy a gazda. A kormány tehát nem engedheti meg, hogy szervezett kereslet álljon szemben szervezeten kívül állással. A kormányzat egyik legfőbb célja a minőségi termelés fokozása. Éppen ebben a megyében indult meg a kormányzó Őfelmértésága szolnoki beszéde után az a nagy munka, amely lehetővé teszi az Alföld öntözését és át fogja alakítani az Alföld egész gazdasági életét. Természetesen ezeket az óriási feladatokat nem lehet máról-holnapra végrehajtani. Nagy esemény a belpolitikai életben a mezőgazdasági munkások biztosítása. Nem juthat koldusbotra az a munkás, aki 30—40 éven keresztül becsületesen dolgozott. Az a célunk, hogy minden szegény embernek legalább egy darab kenyeret juttassunk. Azt akarjuk, hogy a kilencmilliónyi trianoni szegény magyar helyébe huszmillió boldog magyar kerüljön.

Kozma Miklós beszédéből

— Magyar betegség, hogy a tehetséget sokszor későn, nem egyszer halála után ismerjük el. Hatásában, befolyásában egy tehetség magában is sokkal nagyobb és jelentékenyebb, mint ezer átlag-szellem együtt, de azt, hogy melyik az igazán magyar szellemi tehetség, sokat és sokszor helytelenül bírálják el, pedig a jelen még oly éles harcai között sem lenne szabad elfeledni: szellemiekben a tehetség mellett a magyarság a lényeg.

— A világnézeti harc Magyarországon eldőlt a keresztény és nemzeti eszme javára, de éppen a keresztény és nemzeti eszme érdekében kell arról beszélni, mi a megjavítani való, hogy még erősebbek legyünk. A keresztény és nemzeti eszme táborán belül ki kell küszöbölni mindent, ami az eszmét kompromittálja, mégpedig elsősorban azt, hogy az eszme puszta hangoztatása harci fegyvere lehessen az érvényesülésnek.

Békésvármegye nagy NEP gyűlése

A Nemzeti Egység pártja békésmegyei szervezete e hó 16-án egésznapos demonstratív gyűlést tartott Gyulán.

A gyűlésen az összes békésmegyei szervezetek vezetői részt vettek, de kísérők is bőven voltak úgy, hogy a Göndöcs-kerti pavillon nagyterme zsúfolásig megtelt.

A gyűlés d. e. 11 órakor kezdődött a Hiszekegy elmondásával, majd a megnyitó beszéd után Pongrácz Jenő gróf foglalkozott a választójog kérdésével. Bejelentette, hogy a javaslat még sok változáson fog átmenni. *Bud János dr. szerint olyan választójogot akarunk, mely biztosítja a nemzet kitűzött céljainak elérését.*

Beszélt a Darányi kormány szociális gondolkodásáról, ami-

nek számos példáját említette meg.

Marschall Ferenc államtitkár a kormány nemzeti politikájáról szólt. „A magyar buza értékét ne a tőzsdék spekulációja szabja meg, hanem akik azt verejtékes munkával kitermelték”. Az Alföld öntözéséről beszélt, ami lassan jólételemet hoz az utánunk jövő nemzedékeknek.

Még több felszólalás hangzott el, s megállapítható, hogy a vármegye népe a kormány tevékenységét megértéssel kíséri, bizik benne, amiben nem kis része van vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán mintaszerű tevékenységének.

Az értekezleten a gyomai járás is szépen volt képviselve.

Gyökössy Dániel ref. lelkész bevonulása Gyomára

Január 20-án délben a református presbiterium és mintegy 200 főnyi közönség várta a pályaudvaron Gyökössy Dánielt és feleségét. Elsőnek Bay József ref. elnök-lelkész üdvözölte az új lelképást és kérte, hogy úgy az igehirdetésével, mint az egyéni életével valósítsa meg közöttünk a szeretetet és békességet.

Gyökössy Dániel lelkész válaszában hivatkozott a körösladányi egyház életében eltöltött idejére, amely éppen a szeretet és békesség jegyében telt el. Ide is ezeket hozta el magával és e szerint akar munkálkodni.

Lelkes éljenzéssel fogadták az új lelkész választását, azután felfejlődött a menet és gyalog végig vonultak a főutcán, be a presbiteriumi tanácsterembe, ahol Kruchió Lajos egyházi gondnok üdvözölte az új lelkészt és hivatkozott arra, hogy

ez az esztendő a templom javítás esztendeje, egyben kérte Gyökössy lelkészt, hogy támogassa az egyházat e téren is.

Hajdu Béla igazgató a tanítószék részéről üdvözölte Gyökössy lelkészt és a legjobb kivánságait tolmácsolta a tanítástestületnek.

Gyökössy Dániel lelkész válaszában kijelentette, hogy teljes munkakészségét felajánlja a templom külső javítására, egyszersmind arra fog törekedni, hogy a belső templomot is építse, a sziv templomát és hivatkozott arra a bibliai helyre: „Ti Istennek élő templomai vagytok!” Megköszönte a tantestület üdvözlését is és a Himnusz eléneklése után emelkedett hangulatban oszlott szét a szépszámu hallgatóság.

Nagy reménységgel nézünk a vasárnapi beiktatás elé. Eddig már több mint 120-an jelentkeztek a bankettre.

TIZEZER VEVŐT KERES EGY ÜZLETI

Olyanokat, akik szeretnek olcsón — jól vásárolni!

Mindazt, ami raktárunkon maradt, két hét alatt kiárúsítjuk

CSAK JANUÁR 24-TŐL FEBRUÁR 5-IG TART A

leltári vásár!

ELADÁSRA KERÜLNEK:

Női ruhakeimek különböző minőségben

Női fehérneműanyagok

Női télikabátok

Férfiöltönyök, télikabátok, bundák

Férfiingek

Férfi- és női kötöttárúk

Férfiinganyagok

Paplanok

Kulpin Divatház Békéscsaba

Január végén zár a főzőtanfolyam

Készülnek a kiállításra

Községünkben, a NEP rendezésében, már negyedik hete tartó főző tanfolyam vége felé közeledik.

Sokan nézünk vágyakozva a nagy, világos ablakokon belül dolgozó fehér kötényes fiatal lányokra, mert haladni, fejlődni, tanulni, mindég irigylésre méltó foglalkozás. Különösen olyan kitűnő vezetés mellett, mint a tanfolyam lelke, Szilárd Mária és társa Pignicky Irén tanárnők.

Igaz öröm az iskolába belépni, munkájukba betekinteni. A tanítás egyik legnehezebb területén dolgoznak ők, a lányok továbbképzésén. Mert a négy polgári elvégzése csak alapot ad arra, hogy magukat valamilyen területen tovább fejlesszék.

Lehet az háziasszonyi, anyai hivatás, ipari, kereskedelmi vagy éppen valamelyik értelmiségi pályára.

Tudják-e a szülők, milyen hivatott kezekben vannak ezek a fiatal lányok a tanfolyam tartama alatt? Alig hiszem, mert ehhez többet kellene látni, hallani őket. Itt minden lépés előre és felfelé történik, határozott, biztos kezek irányítják az ő tapasztalatlan leányaikat, szülői elfogultság nélkül. Nemcsak főzni és varrni tanulnak, háztartási ismereteket kapnak, külön elméleti órákon egészségi, gyermekápolási kérdésekről hallanak — hanem a rend, a fegyelem és a jólneveltség levegőjét szívják magukba. Vajjon elég hálásak-e ezért?

A tanfolyam még csak e hó-

napban tart. Vizsgával és kiállítással ér véget. A húsz növendék, minden tudását összeszed-

ve, készül a hónap végén tartandó kiállításra, amely a tanfolyam helyiségeiben (Hartenstein ház) jan. 30-án d.u. 5 óráig lesz nyitva. Ezt megelőzően d. e. 11 órakor nyilvános vizsgát tartanak a község háza nagytermében. Mindezekre szeretettel hívják meg az érdeklődő közönséget a tanfolyam vezetői.

BEIKTATÁSRA.

Gyomai, ős Gyülekezet, magyar kálvinisták!
Igénytelen személyem is mára — hogy meghívták:
Más határból — látatlan bár — hát én is itt vagyok,
Rég elszakadt, de el nem vált, ismerős fiatalok.

Voltaképpen nem is tudom (a sulyom már kevés)
Honnan ért a nem érdemelt, szép megtiszteltetés?
De azt tudom, hogy ma, Gyomán ékes dolog járja:
Pásztorcsere-ünnepet ül az Úr nemes Nyája.

Aki volt, ment; új Pásztor jött, az Pál, ez Dániel;
Ez próféta, az apostol — szentelt nevet visel.
Dánieltől próféciát király kért: Baltazár (Dán. pf. V. 16.)
Ám a mi Dánielünkre másfajta munka vár!

Hogy mi az a nagy feladat, mi Gyomán Rá háru?
Bölcsen tudja; bizunk Benne, hogy sose jár hátul,
Mindig elől — és ami fő — lelke léssen papi!
Se a püspök, se esperes nem vár mást, se Bay.

Személyesen nem ismerem egyik Dánielt sem;
— De hiszem, hogy lesz mód rá — a Pásztort megismerem;
Azt is hiszem: a két Pásztor arra mindent megtesz,
Egy Nyájnak a két Pásztora lé'ekben csak egy lesz!

De abban már Tamás vagyok — mi Dánielünkön
Dánieli prófétálás — hogy beteljesüljön...
Node hiszen majd meglátjuk — holnapra várni kell, —
Új gúnyárol hogyis mondják? — „Viselve válik el“.

Tamás vagyok, ismételem, — Ti se higgyétek el, —
Hogy Dániel a mérlegen — lenne: „Mene, Tekel“...

[Dán. pf. V. 23—27.]

Mindezekben gondolatim mikor így kiöntöm:
Az új Pásztort, Pásztortársát
S az ünneplő Ekkleziáját — szivemből köszöntöm!

Gyula, 1938. jan. 23

Kóródy Ferencz

SZILÁGYI LAJOS

Negyvenegy évi szolgálat után nyugalomba vonult Szilágyi Lajos községi rendőr.

Hivatali előjárói nem búcsúztatták őt baráti vacsora keretében, fehér asztalnál cigányzene mellett. Távozása is csendben történt, mint amilyen szerény volt az élete, szolgálati ideje 41 éve alatt. Cimet, rangot, kitüntetést nem kapott, vagyont nem szerzett, de nem is vágyott rá soha. Talán ő rá is illik egy fennkölt lelkű nagy férfiú ama kijelentése: hogy „Nem a foglalkozás miszerősége adja meg az embernek az igazi értékét, hanem, hogy miképpen teljesíti valaki a kötelességét ott, ahová őt a sors állította.“ Ő teljesítette kötelességét hűségesen, végezte nehéz szolgálatát becsületesen, mindig jó kedvvel, meglegedéssel, szinte simogató szeretettel, fáradhatatlanul. Nem törődött vele, hogy ismerősei, barátai, más emberek tyukszemein taposva, maguknak szinte könyökkel utat törve rohannak az élet harcában mindig magasabb rang, cím, kitüntetés elnyerése, vagyonosodás felé. A legtöbb ember mindig a másik ember pályáját látja szebbnek, irigylő előhaladását és vagyonosodását. Ő mindezen hibáktól mentes volt. Megelégedett egy kicsiny darab kenyérrel. Ime így is meg lehet élni.

Kedves jó öreg Barátom!
A becsületesen elvégzett munka, jóleső érzésének tudatában éltessen a jó Isten még nagyon sokáig, kedves családot örömeire. — Aranyozza be a jó Isten a Te hátralevő életednek minden egyes napját.

Batári Mihály

„Mansz kultúrest és táncmulatság”

1938. Február 19-én az „Uri-Kaszinóban”

Varga László

mezőgazdasági kamarai
főtitkár előadása
Endrődön

Mint ismeretes, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Békésvármegyei Kirendeltsége megyszerte gazdaközérdekű előadásokat tart. Ezen előadások keretében Varga László m. kir. gazd. tanácsos mezőgazdasági kamarai főtitkár f. hó 26-án, szerdán d. u. fél 6 tól fél 8 ig a mezőgazdasági kamarák új törvényen alakuló választásáról, valamint az aktuális mezőgazdasági problémákról tart előadást. Varga László főtitkár előadása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

MANSz kultur- és táncestély

A farsang legszebb eseményének ígérkezik a MANSz gyomai csoportjának február 19-i estélye.

Az est műsora a legnagyobb valószínűség szerint a következő számokból fog állni:

1. Prológ.

2. Zenezám.

3. Ismertetés a magyar történelem legnagyobb asszonyairól. Előadás alatt a híres történelmi asszonyok korhű jelmezekben fognak megelevenedni,

4. Művészi szavalt.

5. Zenezám.

6. Előkép.

A látványos, tanulságos és művészi értékű kultúrestet táncmulatság követi.

Az estély iránt már most nagy az érdeklődés s így a siker biztosított.

Látogatás a Hombár szövetkezetnél

Előkelő látogatói voltak a HOMBÁR szövetkezetnek január 10-én. A csongrádvármegyei gazdasági egyesület 3 tagu küldöttsége járt itt: Nagy Pál alelnök, Szabó Lajos és dr. Bartha Antal.

A szentesi urak autóval jöttek el és részletesen érdeklődtek, hogyan alakították meg a HOMBÁR szövetkezetet? Mi volt a siker titka, amellyel ilyen rövid idő alatt a Hombár hire Csongrád vármegyébe is eljutott? Ők is meg akarják kezdeni Csongrád megyében a gazdaszövetkezetek alakítását, ezért tanulmányozzák a hasonló alakulatu szövetkezeteket.

Papp Zsigmond elnök-igazgató, Kovács G. Lajos igazgató és Wagner Márton ügyvezető igazgató fogadták a vendégeket és részletes felvilágosítást adtak a feltett kérdésekre, azután megmutatták a magtárt. A szentesi urak nagyon figyelmesen hallgatták meg a kérdéseikre adott válaszokat és nagy örömeiknek adták kifejezést, hogy a HOMBÁR szövetkezet rövid működése alatt nagyon figyelemre méltó pozíciót épít

tett ki magának és nemcsak a gabona értékesítéssel, hanem a különböző akcióival is helyes irányban fogta fel szövetkezeti feladatát. Ezen az alapon próbálkoznak meg ők is most Szentesen egy gazdaszövetkezet megalakításával. Kilátásba helyezték, hogy később is eljönnek majd, egyben megbívták a szövetkezet vezetőit, hogy látogassanak el Szentésre és legyenek segítségükre a szövetkezeti alapításban.

Elfogták a Mertz trafik betörőjét

Az elmúlt héten hirt adtunk arról, hogy a Mertz trafikot feltörték és onnan dohányneműt és pénzt vittek el.

Most értesülünk, hogy a betörőt máris elfogták a csendőrök, Mezőtúron, Takács János többszörösen rovtottmultú napszámos személyében. Takács nemrég szabadult ki és azóta

szorgalmasan dolgozott, egyik betörést a másik után követte el. Szarvason szintén egy trafikot rabolt ki, Törökszentmiklóson pedig a Hangya szövetkezet pénztárát törte fel, ahonnan 400 pengőt sikerült elemelnie. A csendőrség még nyomozza egyéb kisebb dolgait.

A ballai társaság közgyűlése

Január 16-án közgyűlést tartott a ballai legeltető társaság, amelyen a földesgazdaságnak adandó ajánlat felett határoztak.

A részvényesek egy része sehogysem nyugszik bele, hogy a részüket részvényenként 1000 pengőért adják oda a földesgazdaságnak, hanem ragaszkodnak az először elhatározott 1200 pengőhöz részvényenként. Hiába voltak a többség részéről olyan érvelések, hogyha a földesgazdaság veszi meg a földet, akkor az továbbra is az állattenyésztést szolgálja, míg ha felparcellázzák,

ekét akasztanak abba és szántó művelés alá veszik.

Hosszas beszélés után szavazásra került a sor és a jelenlévő 96 részvényből 62 részvényvel az 1000 pengős ár mellett szavaztak.

Máris vannak, akik írásban jelentették be, hogy az ő részüket nem adják oda 1000 pengőért, hanem kérik azt a felszámoláskor nekik természetben kiadni.

A feltornyosuló ellentétek és nehézségek nagyon kétségessé teszik, hogy továbbra is legelő maradjon a közös-Balla.

Száz boldog gyomai gyermek

Egy kis késedelemmel, de elkészültek végre a kis patkós cipőcskéik, amelyeket a Jézuska hozott a cipőtlen gyomai gyerekeknek.

Ott állnak glédában a község háza nagytermében, szégyenlősen lapulnak meg a padlón és várnak a kis gazdájukra.

Hát még a kis gazdák örájuk! Kint topog még a kis társaság, némi szülői kísérettel, de még nem is hangoskodnak, úgy elveszi szavukat a nagy öröm: cipőt, jó cipőt, talpa is van — elképzeltetni milyen várakozó izgalom él bennük.

Pánczél Emil főjegyző szemé-

lyesen vezeti a kiosztást, most nagy problémák merülhetnek fel, hátha kicsi a cipő — amibár mértékre készült.

Függöny felgördül, beszólítanak egy csapat gyereket. Fiúk, lányok, kicsinyek, nagyocskánövésre gyermekek, de az arcuk felnőttesen szorongó, felhős. És a ruházatuk — azt leírni nem lehet. Csak álmélkodni, hogy még ez is ruházat, ami a téli hideg ellen védene. Ilyen lábbeliket még nem is láttál lábakon. Talpa alig — orra tátong, a hideg sárlé kívül és belül. Eppen idejében készültek el azok a jó cipők.

Lekerülnek ezek a rémségek a lábáról — próbálják az új cipőt. Most derül ki, hogy harisnya is elkelne mindenütt.

Végre a cipő boldog tulajdonosa magához szoríthatja a drága kincset — mert felvenni egy sem meri — illedelmesen megköszöni azt.

Nem tudom levenni a szemem az egyik fiú átszellemült arcáról. Simogatja a cipőt és magának mondja:

„Milyen szép cipőt kaptam.”

Nagy kár, hogy mindezeket csak az a néhány ember látta, aki ott a főjegyzőnek segédkezett.

Nagy-nagy nyilvánosság előtt szerettem volna bemutatni ezt a kis rongyos csapatot. Azoknak, akik adományaikkal lehetővé tették száz gyermek boldogságát, egészségét — hogy melegedjék a szívük és újból adjanak. Azoknak, akik elzárkóznak saját önző érdekeik mögé — hogy elszoruljon a szívük a szemük elé lépő nyomoruság láttára.

Ismételten megköszönjük a gyomai társadalomnak, hogy a gyűjtés eredményeképpen 92 pár cipőt is kaphattak a szegény iskolás gyermekek.

A Hombár Szövetkezetben buzakorpa kapható

SZERDAI ESTÉK

A gyomai Közművelődési Egyesület 1938 évi sorozatos szerdai estéit Bay József ref. lelkész nyitotta meg, zsupolt ház előtt a Kiszéti Olvasóköriben, ahol az égitestekről tartott lélekemelően szép ismeretterjesztő előadást. Ugyancsak nagy érdeklődés mellett beszélt dr. Legeza Tibor ügyvéd a telekkönyvről a Felsőrézsi Olvasóban és Hajdú Béla ref. ig. tanító a modern gyermeknevelésről az Ipartestületben Molnár Gyula rendező a műkedvelő szereplők közreműködésével kellemes szórakozást nyújtott a kísérműsorokban.

*

Soronkövetkező előadások helyei és azoknak előadói: Egyetértési Olvasóköri jan. 26. Cs. Szabó Albert állatorvos: Állategészségügy. Kiszéti Olvasóköri febr. 2. Dr. Horváth J. állatorvos: Állategészségügy 48-as Olvasóköri febr. 9. Dr. Legeza Tibor ügyvéd: (Csak 16 éven felülieknek) Házastársak joga és kötelessége. Felsőrézsi Olvasóköri febr. 16. vitéz Pajos Gyula: Borjunevelés. Az előadások pontosan este 7 órakor kezdődnek.

Visszapillantás

A „Gyomai Élet“ című lap utóbbi számában egy cikket olvastam, mely Nemerey Pétert úgy állítja be, mint aki a Tanácsköztársaság és kommunizmus alatti politikai szereplése miatt nem alkalmas a NEP gyomai szervezetének élére s hogy e szervezet életképességének kerékkötője.

Jelen soraimmal én nem akarom a nevezett urat tisztára mosni, mert hiszen akit az illetékesek érdemesnek találtak a „napos oldalra“ állítani, az bizonyára nem szorult rá az én csekélységem védelmére. De mert emberi és hazafiúi érzetem parancsolja, hogy fogadatlán prókátoroskodjak, hozzá kell szólnom ezen ügyhöz. Meg kell emlékezni, meg kell világitanom azokat az eseményeket, melyek Nemerey urral kapcsolatosak s rá kell mutatnom azokra a képtelenségekre és vaskos tévedésekre, melyek szőrös lólabként kicsüngenek abból a cikkből. Hogy mért teszem ezt, mi adja meg rá az okot és jogot azt is megmondom.

Ha valaki Gyomán a forradalomtól kezdve mindvégig, a megszállás utánig is nyitott szemmel, beidegződött lélekkel látott mindeneket, hát én látam. Erre a látásra egyenesen predestinált engemet az a körülmény, hogy nem sokan kerültek az akkori idők minden vonatkozású forgatagába, e forgatag központjába úgy, miként én. S hogy e forgatagban szintén nem sokan állottak úgy meg a helyüket, miként én.

Mint ilyen, láttam hitvány embereket, akiknek ismerem szerepléseiket, de láttam derék embereket is, akiknek szereplését szintén ismerem. Az utóbbiak közé sorozom én Nemerey Péter urat az illetékeseken kívül is, ha mindjárt tevékenykedett is a nemzetörség felállítása körül és tagja is volt a katonatanácsnak, mint pénzügyi ellenőrző s ha mindjárt igaz lett volna is, hogy egy illető ellen mint ilyen, olyan feljelentést tett, ami miatt őt a vésztörvényszék elé akarták volna állítani. Először is: Próbálta volna nem vállalni e szerepet!... Másodszor: Ami szabálytalanság volt akkor, az mindenkor és minden uralom alatt szabálytalanság... Harmadszor: Nemerey Péter nem kockáztathatta bőre épségét és szabadságát holmi eltussolással csak azért, hogy ha rájönnek, öbuzza ki a lutrit... Negyedszer: Akár neveket tudnék itt felsorolni a legfelsőbb körökből,

akiknek Nemerey Péterhez hasonlóan be kellett adniok a derekukat akár tetszett, akár nem... Ötödször: köztudomásuak azok a körülmények, melyek a későbbi nemzeti hadsereg tulnyomó nagy részét a vörös hadseregbe bekényszerítették... Hatodszor és sokadikszor: Köztudomásu az is, hogy elsősorban és irgalmatlanul azokat ráncigálták be az elvtársak ölelő karjaikba, akikről leginkább volt okuk tartani. A „Gyomai Élet“ cikkiróját bizonyára nem tartották érdemesnek arra, hogy tartsanak tőle s keblükre öleljék, hogy mindig szem előtt legyen. Hol volt ő akkor?

Nemerey Péter eltévelyedésének bélyegzi nevezett cikkiró azt is, hogy a nemzetörség felállítása körül így és úgy tevékenykedett. Na hát ennél nagyobb baklövést ritkán követhet el... így nem igen szólhatja el magát ember! Ugye cikkiró úr sem „akart“ azokban az időkben katonát látni? Ugye jobban szeretne volna, ha szabad préda lett volna akkor az élet, a magán és közvagyon? Mondja meg cikkiró úr, hogy az akkori nekivadult állapotok között hogyan nézett volna ki Gyomán az élet-, vagyon- és közbiztonság, ha fel nem állították volna ennek megvédésére a nemzetörséget... ha nem akadtak volna „eltévelyedett“ emberek, akik azt megszervezik? Áldja meg az Isten azokat, akik ezt tették és le a kappalal előttük! Én ugyan úgy emlékszem, hogy a nemzetörség megszervezője és parancsnoka Wagner József úr volt. Hát vegye tudomásul cikkiró úr, hogy Wagner úr részéről sem eltévelyedés volt ez, hanem polgári és hazafiúi kötelesség, sőt az akkori állapotokra való tekintettel nagyon nagy érdem.

Ha e lap terjedelme megengedné, hát még sok-sok kellemetlen dolgot tudnék itt elmondani cikkiró úrra nézve, ami természetesen Nemerey urra nézve lenne előnyös. De mert rövidre kell fognom cikket, még egy olyan dolgot mondok el, ami legfőképpen adta kezembe a tollat.

A vasutasság körében bizonyára sokan emlékeznek még 1919. március 15-re s az azt megelőző eseményekre. Így emlékeznek arra is, hogy a Gyomán összeverődött több száz vasutas hazafias érzelmű nagy többsége ellenében bizonyos külső befolyás és egyes szélső-

séges egyén erőszakos fellépése folytán úgy volt, hogy az ünnepélyre vörös lobogók alatt, kommunista ízű felirattal ellátott táblákkal vonulunk fel s kárba vész néhányunk azon igyekezete, mellyel a régi Kut-házban hazafias nótákat tanulunk be az ünnepély alkalmára. Amikor egy olyan gyűlésről néhányad magammal eltávoztam, amelyen már úgyszólván keresztül erőszakolták a vörös lobogót és táblákat, az úton találkoztunk Nemerey Péterrel, aki hallva elkeseredésünket, megkérdezte, hogy miért van az, mire elmondtam annak okát. Erre Nemerey Péter, aki több tiszt társaságában volt, így szólt: „Nézzenek utána, hogy még egyszer összejöjjenek s ott leszünk mi is.“ Hát össze is jöttünk s hogy nemzeti színű lobogók alatt hazafias nótákat énekelve vonultunk fel és gyönyörű 15-ikét ünnepeltünk a kaszinóban, abban nagyon nagy része volt annak a „Nyisztor Péter“-nek, aki nem ment haza Erdélybe, ahol bizonyára nagyobb potentárt lett volna, mint Gyomán, hanem a hontalanság felhányt, keserű kenyerét választva itt maradt, mert idekötötte a magyar rög szeretete, hazafias lelke. Igen, itt, miként a Frangepánok, a Kapisztránok, a Damjanicsok. Szégyeljük el magukat azok, akik az ilyen emberek szívébe, lelkébe mosdatlan ökölrel belevágnak. Az ilyenek, akik így cselekszenek, nem csak azt érdemlik meg, hogy bojkotálják őket, hanem azt, hogy a társadalom kiközösítse kebeléből.

Hát ezt akartam megírni s most aztán nem bánom, ha hazabeszéléssel is vádolnak meg egyesek. Én hozzá azonban semmiféle vád fel nem ér, megvéd engemet tőle születésem, neveltetésem, egész életem, politikai multam és sorsom, mely, ha szomorú székelysors is, én büszkeboldogan viselem, mert az a haza sorsával összekapcsolódva lett olyanná.

Ugor István.

Harctéri beszámoló

A spanyol harctéren rövid ideig sikereket értek el a vörösök, azonban Francóék visszahódították már az elvesztett területet, sőt át is törték már a vörösök frontját és reméljük, hogy most már döntő győzelmet vívnak.

A japánok feltartóztathatatlannal nyomulnak előre, de a háborút még mindig nem üzenték meg Chinának.

A románok sürgős rendeletekkel vizsgálják felül az állam-

polgári irataikat, különösen a zsidóknak és hír szerint máris sokan elhagyták az országot, hogy oda többé ne térjenek vissza.

A gyomai fronton élénk előcsatározások folynak. Itt sem történt még meg a hadüzenet, de a jelek szerint erre nem is kerül sor.

Hortobágyi Jenő előadása

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Békésmegyei Kirendeltsége előadás sorozatában január 19-én Endrődön és 20-án Gyomán tartott Hortobágyi Jenő előadást az agrár sajtóról és a mezőgazdasági cikkek tömeges beszerzéséről. Mindkét községben sokan hallgatták az értékes előadást és hálásan megtapsolták az előadót.

Beküldött levél

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Felkérem, szíveskedjék a Gyomai Izraelita Hitközség képviselőtestületének csatolt határozatát, mint közérdekűt, a Gyomai Ujság legközelebb megjelenő számába közzétenni.

Szivességét előre is megköszönve, vagyok megkülönböztetett tisztelettel:

DR. TARDOS GÁSPÁR
hitközségi elnök

Kivonat a Gyomai Izraelita Képviselőtestületének, 1938. évi január hó 20 napján megtartott ülésén felvett jegyzőkönyvből.

A képviselőtestület dr. Tardos Gáspár hitközségi elnök indítványára egyhangúlag a következő határozatot hozta:

A hitközségi Elnök által ismertetett, a gyomai zsidóság nevében egy gyomai lakoshoz aláírás nélkül, névtelenül irt, zárt levelezőlap gyalázkodó hangja, durva sértésekkel teli tartalma és gyáván a névtelenség homályába burkolódzó formája, a legnagyobb megbotránkozást váltotta ki a képviselőtestület tagjaiból. A képviselőtestület tiltakozik az ellen, hogy bárki, bármilyen okból és cézzal a gyomai zsidóság nevében nyilatkozzon és fellépjen, mert erre csak a hitközség képviselőtestülete illetékes. A képviselőtestület a hitközség tagjainak erkölcsi felfogásával nem tartja összeegyeztelhetőnek a gyáva, névtelen levélírást és a névtelen levélben foglalt durva hangú ocsmány sértégetést és gyalázkodást, ezért a képviselőtestület elítéli és megbélyegzi a névtelen levélíró eljárását és azzal a gyomai zsidóság magát nem azonosítja, tekintet nélkül arra, hogy a névtelen levél ki által, kinek címére, és milyen okból és célból iratott.

A kivonat hitelül:

Gyoma, 1938. január 21.

DR. TARDOS GÁSPÁR
hitközségi elnök

Készülünk a GY.S.C. február 5-i álarcosbáljára!

A GySC jegyzőkönyvéből

Gyoma, 1938. január 14.

Nagyszógos

Nemerey Péter urnak
bankigazgató

GYOMA

Jegyzőkönyvi kivonat a Gyomai Sport Club 1938. évi január 12-én este 8 órakor megtartott választmányi ülés jegyzőkönyvéből: Ügyvezető elnök dr. Sallay László napirend előtt foglalkozott a Gyomai-Élet című lapban az egyesület elnökét Nemerey Péter urat ért támadásokkal.

A választmány Nemerey Péter ur, továbbá Gyoma község társadalmi és közéletben kifejtett lelkes, ügybuzgó és közhasznú tevékenységének ismeretében és az egyesületek fejlesztése terén elért eredmények tudatában Őt a legmesszebbmenő bizalmáról és szeretetéről, megbecsüléséről egyhangú lelkesedéssel biztosítja.

Utasítja jegyzőt, hogy jelen és egyhangú határozatról Nemerey Péter urat jegyzőkönyvi kivonatban értesítse.

Kmtt.

IMRE LAJOS
jegyzőkönyvvezető.

HIREK

Ivány Béla a NEP országos elnöke megrendült egészségére való tekintettel lemondott elnökségéről.

A titkos választójog bizottsági és társadalmi tárgyalásai megkezdődtek.

Franciaországban kormányválság van és többek kísérlete új kormány alakítására kudarccal végződött.

Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő kedden Gyomán volt, Wagner Márton járási tűzrendészeti felügyelővel megtekintették a tűzoltószertár kibővítéséhez tervbevetett épületrészt. Abban állapodtak meg, hogy Biró Béla h. tűzoltóparancsnok ajánlatokat kér be az átalakításra és majd azután töténik döntés.

Sakkozók figyelmébe! Ezuton hívjuk meg a sakkbarátokat néhány barátságos sakkpartira a Klein-vendéglőbe, minden kedden este. Csapó Gábor és Fekete Géza.

Frontharcos alakulás Endrődön. Az endrői frontarcosok f. hó 30-án tartják alakuló közgyűlésüket a község háza tanácsstermében. Minden endrői frontarcos ott legyen.

Mennyi permetlé szükséges a gyümölcs téli permetezéséhez? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közül még a verébmentes cinkeetetőről, a nyulrágás elleni védekezésről, a téli gyümölcs érésének szabályozásáról, a pince penészeről, a gyümölcsfák metszéséről, borok savtalanításáról, a szőlő trágyázásáról stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) díjtalanul küld e lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatószámot.

„A Nagy Világ — magyar szemmel”, ilyen címmel képes folyóirat indult meg Sényi Pál dr. szerkesztésében. Csupa friss, színes uti élmény, megvesztegető közvetlenséggel, komoly tudással s mégis, párhuzamos könnyedséggel megírva. Talán a mozi uti filmjei hatnak ily közvetlen üdéséggel, he'ünkbe hozva a nagy világ minden vágyott szépségét. A dusan illusztrált havi folyóirat előfizetése egy évre 3 P. Megrendelhető: Budapesten XI. ker. Verpeleti ut 26, a szerkesztőségnél.

Hallotta-e már?

... hogy a rovarok nagy részét a téli hideg elpusztítja, csak a védett helyeken áttelelő peték biztosítják a faj fennmaradását. Némely rovar azonban bámulatosan bírja a téli hidegeket. A szunyog pl. fagypontra 32 fokos hidegen is mozog, ami azt mutatja, hogy nincs teljesen megdermedve.

... hogy a mérges gázok némely állatra hatástalanok. A teknősbéka sokáig megél mérges gázokkal telített levegőben. Ilyen állapot a magtári zsizsik is, amelyet hiába akarnánk bármilyen mérges gázzal kipusztítani.

... hogy a veréb a múlt század közepéig ismeretlen volt Amerikában. Az első 8 pár verebet Brooklyn városa hozta Európából, hogy az elszaporodott hernyóktól megmeneküljenek. 1850-ben több száz verebet gondoztak télen és tavasszal eresztették ki. Már 1870-ben a gazdák panaszkodtak a verébek kártételei miatt.

Nyílt-tér*

Tuba Lajos gyomai lakos értesíti a közönséget, hogy felesége szül Vincze Lidia saját részére történt hitelvásárlásért felelősséget nem vállal.

* E rovatban közöltekért a szerkesztőség és a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

AZ „ORLOV”

életvalószínűségben gazdag témájú regény, szívdertítő humorral átszőtt bájos szerelmi mese, sok és kellemes zenével telített operett. Lelkiismeretes rendezésben, gondos szereposztással megérdemelt sikert hozott karácsonyi műkedvelőelőadása a Gyomai Iparos- és Kereskedőifjak Önképzőkörének.

Aranyné, Wallach Jolánka (Nadja) kiforrott ének- és játék tehetségével és felülmúlhatatlan kedvességével minden dicsőreget kiérdemelt. Kishuga Magdi — bár kezdő — nagy igyekezettel látta el feladatát; kecsgető sikerrel, Tóth Manci (Jessy) tűzről pattant, ujonc tehetség. A görők; élükön Kató Irén — Heinfarth Irén, Földessy Piri, Nagy Manci, Schwartz Ica, Voltolin Ilonka és Száfian Jolánka ügyesek és kedvesek voltak.

A főszerepben Mester Feri (Alexandrovics nagyherceg) mesterkéletlen játékkal, deli megjelenéssel nagyon rokonszenves volt. Krämmer György és Gyebárné Ferenc — mint társzereplők illetve humor társak eredményes sikermerleget zártak. Imre Zsiga (jegyződő) hálás szerepének minden előnyét fenéki kiaknázza. A három Balogh; Géza, Jenő és Lajos, valamint Molnár Gyuszi, Romhányi János, Nagy Antal és Haibach Árpád kisebb szerepeiket jól hangolták az együtteshez. Igréc Ede, a Molnár házaspár a tökéletes rendezéssel, Biró István sugásával járultak még hozzá a minden tekintetben kifogástalan műkedvelőelőadás teljes sikeréhez. H.

zével, Biró István sugásával járultak még hozzá a minden tekintetben kifogástalan műkedvelőelőadás teljes sikeréhez. H.

Meghívó

A vitéz nagybányai HORTHY MIKLÓS Kormányzó Ur Öfömlétősága legfőbb védnöksége alatt álló HADIROKANTAK, HADI-ÖZVEGYEK és HADIÁRVÁK ORSZÁGOS NEMZETI SZÖVETSÉGÉNEK „H.O.N.S.Z.” GYOMAI CSOPORTJA 1938. évi január hó 23-án d. u. 2 órai kezdettel (határozatképtelenség esetén a következő vasárnap) évi rendes

közgyűlést

tart a község háza tanácsstermében, melyre a tagokat ezuton hívja meg.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Pénztári jelentés az elmúlt évről.
3. Számvizsgálóbizottság jelentése.
4. Ügyvezető igazgató jelentése az elmúlt év fontosabb eseményeiről.
5. Az Országos Központi kiküldött felszólalása.
6. A lemondott jegyző valamint 3 számvizsgáló bizottsági tag és egy választmányi tagnak választása.
7. Diszelnök választása.
8. Esetleges indítványok.

Közgyűlésen csak azon önnáltó indítványok tárgyalhatók, melyeket a közgyűlés előtt 8 nappal megelőzően a csoport elnökségéhez írásban benyújtottak és amelyeket az indítvány benyújtója sajátkezűleg aláírt. (Alapszabály 11. szakasza.)

Gyoma, 1938. január hó 4.

Bajtársi üdvözléssel:

Izsó Balázs vitéz Biró Endre
ügy. ig. elnök.

A Hombár Szövetkezetben buzakorpa kapható

Kiadó jutányos áron!

Pusztacseveg határában u. n. Egyházhalmán 140 magyarholdas legelőbirtok, melyből már 35 hold feltört jó szántó, Dévaványa határában a községtől 1 km.-re I. osztályú 42 magyarhold területű tanya prima szántó közvetlenül a kövesut mellett, továbbá Dévaványa határában a községtől 3—4 km.-re a most épülő gyomai kövesut mellett cca 80—100 hold területű II. osztályú jó minőségű szántó. a fenti ingatlanok akár egytagban, akár részletekre osztva is eladásra kerülnek. Bővebb felvilágosítást nyújt jogmegbizottunk dr. Dávid István kisújszállási ügyvéd.

Örülni kell az örömöknek.

— BARTHA ANDRÁS —

Kivette a tollat kezemből
A kenyérharc a pesti fronton.
Versdártdót akartam ülni,
Csodás szépet, hogy szétlobogjon
A puszták fénye... mert nagy teherrel
Vonaglik és bus szerelemmel
Küld lángot a városi köre;
Én voltam az „ámenos” magyar,
Lázak daloló hirdetője.
S most a tében megtérve mondom
Néktek elhalt virágok, búsak:
Nagy utak itt a magyar-utak...
És nagy álmok a magyar-álmok
S az én roskadó ballagásomban
Nagyok voltak a megvallások!

Nagy álmok lengtek rám az éjből.
Hallottam dalt, láttam a sikot
És egyszer az anyókám csókja
Eljött, ráhullt és visszahívott.
Álmodtam, hogy gubás pásztorok
Jöttek értem dallal, szekérel,
Ó-szövetségi zsolozsmákkal
S póri szívek jómelegével.
Úgy álltak körül tar fekhelyem,
Mint imbolygó, habfehér árnyak,
Rozmaringgal törülték szemem,
Ha kibuggyant rajta a bánat.

Szívárványon cipeltek haza
Virágnilyást és tavaszt várni.
Tamburát verni a fonókban,
S új fényességeket találni.
Hazajöttem vendégeskedni,
Ráhullni a fagyos rögökre.
Elfáradtam, nagy volt a hajsza,
S mosolygásom úgy elsöpörte.
Még csodálom az arám szemét,
Ugy elöntenek a könnyek,
Megnyitom mégis az én szívem:
Hadd örüljön minden örömeim!...
Olyan szép itt, olyan jó nála!
Meggpihenni egy ölelésben,
Amíg hó hullongál az éjben.

MEGHÍVÓ

A Gyomai Sport Club f. hó 23-án d. e. fél 11 órakor, határozatképtelenség esetén 30 án d. e. fél 11 órakor tartja

Évi rendes közgyűlését a Holler szálló kistermében, melyre a mélyen tisztelt tagjait ez uton hívja meg és elvárja az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentések, (Főtitkár, Intéző) főpénztáros, főellenőr.
3. Számadások felülvizsgálása és jóváhagyása, felmentvények megadása.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Tagsági díj megállapítása, költségvetés beterjesztése.
6. Főtitkár, intéző, választmány, gazdasági bizottság, sportintézőbizottság, számvizsgáló bizottság és póttagjaik választása.
7. Tennisz szakosztály megalakítása és vezetőjének megválasztása.
8. Alapszabály módosítás.
9. Indítványok, melyek a főtitkárnál 3 nappal előbb írásban leadandók.
10. Zárszó.

Gyoma, 1938 január 12.

Hirdetmény

A községi mezőgazdasági bizottsági tagok választására jogosultak névjegyzéke, 1938 évi január hó 15 től számított 15 napon át a községháza 2. számú közös irodájában közszemlére van kitéve, mely közszemlére történt kitével ideje alatt azt bárki a hivatalos órák alatt d. e. 8—12 óráig megtekintheti és a névjegyzék ellen a közszemlére történt kitével ideje alatt az előjárásnál szóval, vagy írásban előterjeszhető felelőssel lehet élni.

M O Z I

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. január 23-án,
vasárnap 6 és fél 9 órakor.

F. H. Burnett
halhatatlan regénye filmen
A KIS LORD
színmű.

FŐSZEREPLŐK:
Freddie Barthelmew, Dolores Costella, C. Aubrey Smith, Henry Stephenson, Mikey Brancy.

Bajos történet a jóságról és a szeretetről. Úgyesen és sok ötlettel alkalmazták filmre a kis lord megható történetét.

Bércen át völgyön át
vigjáték.

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

Az almabimbólikasztó bogár kártevése hazánk egyes vidékein igen nagy méreű, mert a virágot tönkreteszi és a termés elmarad. A bogár ellen való sikeres védekezés újabb módját írja le „A MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb száma. Ismertetést közöl még az amerikai kélkezű ollóról, az almamoly életmódjáról, a legújabb gyümölcsfa alanyokról, a Milotay dióról, a legjobb őszibarack fajtákról, a havi teendőkről a gyümölcsösben, szőlőben, a virágos és zöldségeskertben, valamint a baromfiudvarban stb. stb. Lapunkra való hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. Gerlőczy ucca 11.

Minőséget? Legolcsóbban?
Szövetkezeti boltokban!

A szövetkezeti vendéglőben	
Horthy Miklós ut 40.	
és a szövetkezeti kocsmában	
Tisza István ut 97 uicán át	
1 lit. asztali fehér bor	38 fill.
1 " " (10 liter vételnél)	30 "
1 " kadarka	48 "
1 " zöld peccsenye bor	58 "
1 " vörös csemegebor	1.20 "
1 " angol keserű likőr	3.20 "
1 " császárkörte likőr	3.20 "
1 " rum	2.40 "
1 " tearum	3.20 "
1 " barack pálinka	3.20 "
1 " eper pálinka	2.80 "
1 " szilva pálinka	3.20 "
1 üveg szóдавиз	08 "
1 üveg barna v. János sör	48 "

Palackborok üv.-ként 1.10P-től

Szent Lukácsfürdő ásványvizeinek főraktára.

A szövetkezeti vendéglőben	
Zónapörkölt	24 fillér
Ebédmenü	98 fillér
Vendégszoba	98 fillér

UJ VEZETÉS! 4—3

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveiben január 1-től, január hó 19-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek: Icsa Antal fia, Imre, ref. Jónás B. Rózának fia, Imre, ref. Csapó Mihály fia, Mihály, ref. Fülöp János leánya, Etelka, ref. Barát Elek leánya, Margit, ref. Weigert György fia, György, rk.

Házasságot kötöttek: Nándori Péter rk. Valach Rózával rk., Megyeri Bálint ref. Sallai Jolán ref., Cs. Szabó Gergely ref. Imre Erzsébet ref., Szántai László ref. Bartik Magda ev.

Meghaltak: Márton Sándorné Bagi Roza, 79 éves ref. Szilágyi Gábor 74 éves ref. Özv. H. Kovács Józsefné Kruchió Lidia 76 éves ref. Földvári Nagy Piroska 13 éves ref. Nagy László 76 éves ref. Szántó Józsefné Kovács Julianna 62 éves ref. Csikós Jánosné Czeglédi Zsuzsanna 64 éves ref. Özv. Pécs Józsefné Heinfarth Magdolna 80 éves ev. Zöld Dániel 78 éves ref. Özv. Pintér Györgyné Horváth Katalin 87 éves rk. Özv. Márjai Jánosné T. Kiss Sára 66 éves ref. Nádudvary Lajos 30 éves ref.

Gyoma község ingatlanforgalma

Özv. Murányi Sándorné Oláh Amália gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Gecsei Lajos és Gecsei István gyomai lakosoktól 1600 pengőért.

Vitéz Kovács Mihály és neje Bogár Lidia újkécskei lakosok vettek 619 négyszögöl, 547 négyszögöl, 703 négyszögöl és 669 négyszögöl cfrakerti ingatlanokat Özv. Bogár Lajosné F. Kiss Lidia gyomai lakostól 1400 pengőért.

Kereki Antal és neje Cselei Julianna gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Molnár Bálint és társaitól 4400 pengőért.

Koós Sándor gyomai lakos vett 2 hold 450 négyszögöl és 1350 négyszögöl pusári ingatlanokat Koós Imre és neje Szalóki Róza köröstarcsai lakosoktól 2000 pengőért.

„MÁVAUT” T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3—től 1938. május 14—ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Vitelidij: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²³
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴³
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —50 Menettérti-jegy: Endrődre —80 P
Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.
Menettérti jegy: " P 4.— " P 10.50. " P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	" községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.
Menettérti-jegy: " P 4.— " P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Ifj. B. Szabó János képesített közművesmester, elvállal szakmába vágó közműves munkákat. Kéri a közönség pártfogását. Lakik Lehel u. 15 szám. 2—1

A Gyomai Szeszfőző Szövetkezet kismértékbeni pálinka eladási üzletét Tisza István ut 68 szám alól Hősök Emlék utja 87 szám alá a Termelő Szövetkezet házába helyezte át, hol is közismerten elsőrendű saját főzésű pálinkái olcsón kaphatók. 2—1

Egy kiszolgáló leányt azonnali belépésre üzletében felvesz Domokos Albert. x—2

Béres Dánielné örökősei hasítás melletti 17 kat. hold földje eladó. Értekezni Rácz Imre Körösladány, Ferenc József-ut 10 szám alatt lehet. x—3

Baromfi keltetőgép, kitűnő gyártmány, igen jó állapotban eladó. Szerető-féle ház. x—8

Magas foku, zamatos rizlingbor literenként 40 fillérért kapható Kerekes Károly borkereskedőnél.

A Gyomai Nyugdíjasok Egyesülete folyó hó 23-án délután 1/2 2 órakor tartja a VI-ik évi tisztújító közgyűlését a Polgári Olvasókörtől bérelt helyiségében. 2—2

Egy erős, kerek öntöttvas-kályha olcsón eladó. Megtekinthető — vasárnap kivételével — Gróf Tisza u. 48. sz. a.

Báró Huszár Lászlóné póhalmi uradalmának parcellázása megkezdődött, előjegyzéseket az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. megbízásából Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodája elfogad 180 P-től 520 P-ig magyar holdanként.

Első Magyar gazdasági magányos cséplő eladó. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

!OLCSÓBB A BOR!
mint a szóдавиз!

18 FILLÉR

egy liter 110%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Wallacn Mihály.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Beiktatták Gyökössy Dániel ref. lelkészt

Az egész község ünnepe volt a beiktatás

Gyönyörű napsütéses vasárnap volt január 23-án. Már 9 óra körül özönlött a nép a hatalmas református templomba. A presbiteri tanácssteremben gyülekeztek a vidéki küldöttek. A nagytemplom környéke csupa mozgás, csupa várakozás. Mikor féltizkor megkondultak a messzi vidéken híres harangok, a templom hajója már megtelt. Az Ur-asztalával szemben két sorban ültek a lelkészasszonyok és a vidéki hölgyek, mögöttük dr. Bölcs házy Zoltán járásbírósi elnök, dr. Molnár Kálmán járásbíró, dr. báró Maasburg Kornél és dr. Sárossy József szolgabírók,

Pánczél Emil főjegyző és Kovács Gábor bíró vezetésével Gyoma község előljárósága, Vincze Andor vármegyei számvevőségi főnök, Wagner Márton egyházi felügyelő vezetésével az evangélikus presbitérium, dr. Tardos Gáspár vezetésével az izraelita egyház képviselői, Szabó József endródi takarékpénztári igazgató vezetésével az endródi reformátusok küldöttsége, a körösladányi és békési küldöttségek, míg a mögöttük lévő padosorokat a Kruchió Lajos református gondnok vezetése alatt megjelent nagy létszámú református presbiterek töltötték meg.

A lelkészek bevonulása és a beiktatás

Az ősi nagytemplomban, Zöld Sándor kántor ünnepi hangulatú orgonálása közben, a főbejáratnál tizenkét lelkész fekete talárja tűnt fel. Harsányi Pál esperes, balján Gyökössy Dániel, mögöttük kettesével Karácsony András békési Gönczy Béla vésztői, Koppányi Gyula

békéscsabai, Papp Gábor körorstarcsai és a helybeli lelkészek. Az Ur-asztala előtt Harsányi Pál esperes megható beszéddel vezette be Gyökössy Dánielt a gyülekezetbe és a szokásos testvércsókával fejezte be a lenyugózó lélekbemarkoló szertartást.

Gyökössy lelkész beköszöntője

Minden szem a szószék felé irányítva. Kintől januári napsütés szüremlik be a magas ablakokon. Remek világosság árad a hatalmas boltívek alatt. Az utolsó akkordok után kellemes bariton hang csendül meg a szószéken.

A beszéd alapigéje: Ezsaiás 40 rész 4-5 vers.

Feszült figyelem mellett kezdte el beszédét Gyökössy Dániel lelkész.

— Nehéz, fárasztó munka az utépítés. Először a talajt kell egyengetni. Különösen, ha egyenetlen, hepe-hupás a talaj, sok időbe, fáradságba, munkába kerül, míg elkészül az alap. Le kell hordani, nyesni a dombos részeket, fel kell tölteni a lapályosabb mélyedéseket. Azután törni, zuzni kell a messzi hegyekből ideszállított szikladarabokat.

Majd a lerakott terméskövek hézagait behordják zuzalékkal és homokkal s úgy hengerlik simára az utat.

— Nehéz fárasztó munka a lelkek építése is. Különösen ott, ahol szemmel látható az ellentét, ahol a jó és gonosz, az alázat és a dicsekedés, a buzgóság és közöny, a tisztaság és bűn, szeretet és gyűlölet, a béke és békétlenség, a hegy és völgy harcban áll egymással. Hogy boldog egyetértés, békességes fejlődés, haladás legyen egy hazában, egy-egy gyülekezetben, a társadalmi életben, egy-egy családban, ahol kell, hogy a hatalmas leereszkedjen a legegyszerűbb emberek felfogásához, hogy a gőg, dősekvés, elbizakodottság meglássa tévedéseit, hogy a gazdag lehajoljon a nyomoruság felemelésére, hogy az evangéliumi kovász átjárjon minden társadalmi réteget, hogy a bűn és a gonoszság ingoványai a megtérés, megbocsátás, az isteni irgalom termő

Főispáni látogatás Gyomán szövege a 3-ik oldalon.

talajával töltesse fel. Mert csak akkor jelenik meg ezen a földön az Urnak dicsősége, ha minden völgy felemelkedik s minden hegy és halom alá száll, ha a bércek rónává s az egyenetlen egyenessé lesz.

— Ezt az egyengető építő munkát akarom én köztetek végezni, gyomai református szent gyülekezet, mert ez a munka vár minden lelkipásztorra, ha hivatását be akarja tölteni. De a mi lelkipásztori munkánk sohasem lehet eredményes, ha Ti egyen-egyen és nagy erőt jelentő közösségekben nem jöttök segítségünkre, mert egy gyülekezetben akkor lesz békés, boldog élet, csak akkor jelenik meg egyházunkban az Urnak dicsősége, ha a lelkipásztor minden munkájában igaz szolgálatot teljesít és ha a gyülekezet magatartása támogatja a lelki építés áldásos munkájában a lelkipásztort.

— A lelkipásztori munka: szolgálat. Minden szolgálatnak két feltétele van. Ur és szolgálta. A szolgálatban két akarat áll szemben egymással: azé, aki parancsol, s azé, aki megfogadja, teljesíti a parancsokat. A szülő és a gyermeké, a mesteré és a tanítványé, a törvényhozó és a népé, az Istené és az emberé. Ha ez a két akarat egybehangzatosan kezdettől fogva, akkor nem is kellene parancsot osztani, akkor nem sirna büntetés miatt a kisgyermek, akkor nem volna szükség börtönökre, akkor az ember édenkertje boldogsága nem szűnt volna meg. Csakhogy az erősebb akarat legyőzi a gyengébbet, néha vasvesszővel, néha mosollyal, néha gyönyörű igékkel, sokszor hamis igérettel. Az erősebb leveri a gyengébb zászlóit, elfoglalja annak várát s kényszeríti, hogy cselekedje, ami az ő szándéka volt.

— Szolgálni azt jelenti, hogy engedelmessédjünk mások parancsának. De vajjon kinek? Mert sok a parancsoló a világon.

— A kisgyermeknek parancsol a szülő, az iskola, a játékos kedv. A katonának mögött hangzik a parancs, hogy „előre”, pedig pihenni szeretne már. A szenvedély rávetné magát kiszemelt prédájára, de hányszor lecsendesül az erkölcs, vagy a büntetéstől való félelem korbácsára. Hát a lelkipásztor kinek szolgáljon, kinek engedelmessédjön? Ránéz egy gyülekezet megszámlálhatatlan várakozással, képes-e, lehet-e szolgálni mindenkinek, hiszen aki engedelmessédjik, az lelkének egy csomó kincsét veszti el. Lelkének a szárnyát vágják le. Emberi méltóságának a

királyi öltözetét cseréli fel rabszolga-köntössel s lesz akarat nélküli lakájja, egy ködarábbá, amely magától nem mozdul, vagy odakerül, ahová dobják.

— Én nem így akarok köztetek szolgálani, hanem úgy, hogy Istennek akarok inkább engedelmessédjek, mint az embereknek. Az igazi szolgálat az Istennek való teljes engedelmesség. Nem a kialakított bérért kell szolgálni a lelkipásztornak, hanem azért, hogy szolgálatával a gyülekezetnek javát munkálja. Mosolyt hinteni az életküzdelemben elkomorult arcra, megszelídíteni a gyűlölet tüzében villanó szemeket, reménységet fakasztani a csalódott lelkekben, hitet ébreszteni az elfásult keblekben, szeretetet gazdagítani a rideg, közönyös, kemény szivekben: ez a lelkipásztori szolgálat!

Beszédében gyönyörűen jellemezte Gyökössy lelkész a gyülekezet és lelkész közötti viszonyt. Kiváló szónoki erővel és meggyőzéssel ragadta magával a hallgatóságot és így fejezte be hatásos beszédét:

— Én az Istent szolgálni jöttem közzetek. Oh bár ebben a szolgálatban mi lelkipásztorok találkozunk titeffel, gyomai református gyülekezet, mert akkor valóban minden völgy felemelkedne és minden hegy és halom alá szállna. Eltűnne a bűn hatalma és a nyomoruság mélysége, a békétlenség hegye és a bizalmatlanság völgye s lenne egyetértő, szorgalmas lelketépítő munka, amelynek áldott eredményeiben a magunk békessége és boldogsága is gazdagodna.

— Fogadjátok hát tőlem szeretettel az Isten igéjét, amelynek hirdetésével a sötétben botorkáló világosságot, a szenvedőnek vigasztalást, a gyengének erőt, a bűneit siratónak megbocsátást, a tékozló fiúnak meleg atyai szót, az élet utjain elindulóknak biztatást, a halálodoklónak örökélet bizonyosságát óhajtom nyújtani. Fogadjátok szeretettel az ígét akkor is, ha dorgál, fedd, ha lealázza a képmutatást, ha döng, mint a fejsze, amely fáknak gyökerére vetteteit, mert mindig hívogató szó, Isteni kegyelem, áldott szeretet, amely titeket az istenfiuság méltóságára akar felemelni.

— Mert ha mi lelkipásztorok mindenkör a hamisítatlan ígét hirdetjük és mindig Istennek szolgálunk és ti szeretettel szabjátok magatokat Isten törvényéhez s igyekeztetek növekedni a belső emberben, ha közös akarattal, egyesült erővel munkáljuk a jót, az igazságot, a szeretetet s építjük az Isten országát, akkor beteljesedik

Ézsaiás próféta látása: minden völgy felemelkedik, minden hegy és halom alászáll, az egyenetlen lesz egyenessé s a bércek rónává s megjelenik majd közöttünk, a mi gyülekezetünkben az Isten országa. Amen.

Presbiteri diszgyűlés

A tágas tanácsterem szűknek bizonyult. Harsányi Pál esperes elnökolt a gyűlésen és röviden köszöntötte Gyökössy Dánielt, utána Bay József elnök-lelkész beiktatta őt az iskolaszéki, a belmissziói, az egyházközségi bírósági elnöki és a számvevőség társ elnöki tisztségeibe, azután köszöntötte őt, a tőle megszokott tömörséggel. Csernay Géza r. kat. lelkész üdvözölte a beiktatott lelkészt és kihangsúlyozta, milyen példás felekezeti békességben élnek Gyomán a lelkészek és a hívek is. Nagy tetszést keltett a betegsége miatt el nem jött dr. Sorbán Jenő főszolgabíró felolvasott üdvözlő levele. Üdvözlő beszédeként mondtak még: Gönczy Béla az egyházmegye lelkészei nevében, Feiler Ernő az evangélikus egyház, dr. Tardos Gáspár az izr. hitközség, Szabó József az endrődi reformátusok, Pánczél Emil Gyoma község előljárósága nevében. H. Tóth Sándor gondnok a körösladányiak nevében bucsuzott el könnyezve szeretett lelkészüktől, Hajdu Béla igazgató a református tanítók nevében, Kruchió Lajos gondnok a református presbiterium nevében köszöntötték Gyökössy Dániel lelkészt, aki egyenként választott az üdvözlésekre.

Harsányi Pál esperes zárószavai már jóval a déli harangszó elhangzása után zárták be a felejthetetlen beiktató gyűlést.

Bankett a 48-as körben

Mondhatnánk: minden talpalattnyi helyet elfoglalt a banketten megjelent 200 ember. A sok vidéki vendég, hölgyek és férfiak a gyomaiakkal elvegyülve ültek. A főzőtanfolyamon tanuló sok, szép, fiatal lány szolgálta fel az izletes ebédet.

Az első pohárköszöntőt Harsányi Pál esperes mondta Horthy Miklós kormányzóra. Hozzá vagyunk szokva Harsányi esperes izzó, hazafias beszédeire, de ilyen gyújtó beszédet még nem hallottunk tőle. Volt is utána olyan frenetikus taps, amelyet ritkán tapasztalunk a tulságosan befelé lelkesedő népünknel. Kívánatos volna, ha sűrűbben lenne alkalmunk ilyen tomboló lelkesedésbe hozni az embereinket. Nagy dolgokat csak lelkesedni tudó emberekkel lehet elérni.

Bay József elnök-lelkész állott fel az esperes után, felhasználta a lelkes hangulatot és olyan frappáns felköszöntőt mondott Harsányi esperesre, hogy a lelkesedést a legmagasabbra fokozta.

Beszéltek még Karácsony András békési elnök-lelkész, Csernay Géza róm. kath., Feiler Ernő ev. lelkészek és brassói Greiszing József.

A felköszöntőkre Gyökössy Dániel lelkész közvetlen melegséggel válaszolt és ismételt fejezte ki azt az óhaját, hogy működésével hozzájárulhasson az egyház és a község fejlődéséhez. Sokáig ünnepelték még az új lelkészt és a lelkes közönség egy szép és felejthetetlen nap emlékével zárta be Gyökössy Dániel református lelkész beiktatását.

Baromfitenyésztési tanfolyam lesz február 21—26 napjain

A sok értékes tanfolyam között a február 21—26 között rendezendő baromfitenyésztési tanfolyam is hozzájárul, hogy a tanulni vágyók bővítsék az ismereteiket. Ezt az egyhetes tanfolyamot a gazdasági felügyelőnk kezdeményezésére rendezik. A tanfolyam előadója Zimány Zelma gazdasági tanár-nő lesz. A tanfolyam anyaga a következő:

21-én, hétfőn: A baromfitenyésztésről általában és a fontosabb baromfitajták leírása;

kedden: Lud és kacate-

nyésztés;

szerdán: Természetes és mesterséges keltetés, természetes és mesterséges nevelés;

csütörtökön: Baromfiólak építése és berendezése;

pénteken: Takarmányozás és hizlalás, valamint értékesítésre való előkészítés;

szombaton: Baromfibetegségek (élősködők) és az ellenük való védekezés.

A tanfolyamon való részvételre jelentkezni kell. Az előadások helyét és idejét később közöljük.

Négy orvos a bíróság előtt

Egy békési asszony halála

Rendkívül szomorú szenzációja volt az elmúlt héten Békésnek. Az elhalt Hamza Jánosné ügyét tárgyalták Gyulán, aki gyermekszülésben meghalt, mert nem kapott orvosi segítséget.

Az ügyészség négy békési orvost vádolt, akik a vád szerint nem mentek ki a beteghez.

Vajudó asszonyhoz este 11-kor hívtak egy szülész orvost, aki fáradságára hivatkozva nem

ment ki. A másik orvos egyáltalán nem ment szüléshez, a harmadik a községi orvoshoz küldte az embert, akit nem tudott felcsemetni.

A szerencsétlen asszony 2 óráig várt a segítségre, de mire az megérkezett elvérzett.

Izgalmas tárgyalás és 34 tanú kihallgatása után az egyik orvost 800 P-re, a másikat 50 P-re büntették.

A GYOMAI UJSÁG

Tek. Szerkesztőségének

A Gyomai Ujság 1937. december havában megjelent egyik számában olvastam, hogy járásunk köztiszteletnek örvendő főszolgabírája a gyomai kiskisgazdák olvasókörének egyesítése iránti óhajának adott kifejezést. Ismerve Főszerkesztő Urnak az egyesítés, illetve a szövetkezés körül eddig is kifejtett, eredményes tevékenységét és jóin-

dulatát, tisztelettel kérem, hogy nb. lapjában az alábbi tervszöveget, — amennyiben azt érdekesnek találja — leközzölni sziveskedjék.

Mint hogy az akkor hevenyében feltett kérdésekre inkább nemleges válaszokat adtak a jelenvoltak, mert mindenki a saját véleményét fejezte ki, nem lenne érdektelen,

ha ez az ügy nem zárulna le, hanem vannak, akik ezen „óhaj-tást” szeretnék és vannak, akik nem szeretnék ha megvalósulna.

Ami az én szerény elgondolásomat illeti a következő:

Az egyesítéssel nem hogy feladná bármely kör a függetlenségét, ellenkezőleg, sokkal erősebb lenne vagyoniilag is, taglétszámában is. Nem kellene meghosszabbítani az öregek útját egy lépéssel sem. Mindenki járhatna továbbra is a lakásához legközelebb eső egyleti helyiségbe, azzal a különbséggel, hogy az egyesítés után, minden egyes, eddig különálló kaszinóba, szabadon járhatna bárki, aki egyhelyen már tagsági díjat fizet, Mert vannak, akik ma több helyen is fizetnek tagsági díjat. Nem kellene tehát eladni egyetlen épületet sem, sőt szaporítani is lehetne és kell is. A keselyősi részre gondolok, ahol még mindeztideig nem építettek iskolát és nem létesítettek kaszinót, dacára annak, hogy ott sokkal korábban létesültek a tanyák, mint a Körösön túli részen. A külterki kaszinók bevonása feltétlenül szükséges volna.

Nézzük tehát, hogy volna lehetséges az egyesítés?

A cím lenne „Gyomai Olvasókörök Egyesülete”, vagy „Gyomai Kiskisgazdák Egyesülete”, vagy bármi hasonló értelmű elnevezés. Az egyesített körök összvagyonja lenne, épület, készpénz, berendezési tárgyak stb., valamint taglétszáma.

1.) 48 as	20.000 P,	200 tag
2.) Polgári	6000 „	150 „
3.) Felsőrézsi	8000 „	150 „
4.) Kisréti	5000 „	150 „
5.) Egyetértés	4000 „	150 „
6.) Németvárosi	5000 „	150 „
7.) Halmagyi	1000 „	100 „
8.) Nyilasi	1000 „	100 „
stb.		

összesen: 50.000 P 1150 „

A fenti számadatok természetesen nem így állanak a valóságban, csak szemléltetni óhajtom, hogy milyen hatalmas, erős lenne az egyesítés után az Olvasókörök Egyesülete.

Az alapszabályok módosítása akadályba nem ütközik.

Az igazgatás mehetne a helyi csoportok szerint, az eddigi módon, egy helyi elnök vezetése alatt. Azonban minden elnök és még 4—5 tag (vezető vagy rendes tag) a központi választmány tagja lenne. Ez a központi szerv irányítaná az egyesített körök életét és végzné a vagyonkezelés ellenőrzését, stb.

Minden tisztelet, hála és elismerés a mi nagyapáinknak, apáinknak és azok emlékeinek, akik még olajmécses és buboskemence mellett olvasták

„Mansz kultúrest és táncmulatság”

1938. Február 19-én az „Uri-Kaszinóban”

Főispáni látogatás Gyomán

Pénteken reggel 9 óra után Gyomára érkezett vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán dr. Liszonyi Vince titkárával és Vincze Andor vármegyei számvevőségi főnökkel, akikkel a gyomai főszolgabírói hivatalt megvizsgálták. A vizsgálat eredménye szerint a főszolgabírói hivatalban mindent a legnagyobb rendben találtak.

A gyomai tartózkodásával kapcsolatban alkalmat vett magának a főispánunk, aki tudomást vett a helybeli társadalmi viszonyok ziláltságáról, hogy dr. Sorbán Jenő főszolgabíró javaslatára többeket meghallgasson, akik a következő sorrendben járultak elébe: Nemerey Péter, vitéz dr. Haviár Gyula, Feiler Ernő, Pikó Béla, Csernay Géza, Bay József, G. Nagy László, Kocsis Gábor, G. Szabó József, F. Kiss Gábor, ifj. Ailer Márton, Wagner Márton, vitéz Váry József, Papp Zsigmond, dr. Legeza Tibor és dr. Vincze Endre.

Eddig is értékes ünnepe volt Gyoma község közönségének, ha vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ellátogatott hozzánk. Most nagy hála kötelezte főispánunk, legfőképpen az intelligenciánkat, amiért-érdeklődésével, a meghallgatott urak véleménye alapján is, hozzájárult, hogy a felmerült ellentéteket nagyban elsimította és kiegyengette az utat, amelyen a községi békét elérhetjük.

Szó esett egy intenzívebb keresztény irányzat megindításáról is. Ebben egyöntetűen az az álláspont alakult ki, hogy a polgárság keresztény öntudatát erősíteni kell és az összefogást mérséklettel kezdjük meg kiépíteni itt is.

A déli órákban a főispán ur felesége is ideért és dr. Sorbán Jenő főszolgabírónál együtt ebédeltek, azután tovább mentek autóval Szarvasra, ahol folytatták a hivatalvizsgálatot.

egyetlen lapjukat a „Friss Ujságot”, vagy más olcsóbb lapot. Tervezték és felépítették a mostani épületeket és lehetővé tették, hogy mi már villanyvilágítás-mellett, fényes padlón, gyönyörű freskók alatt táncolhatunk. De mi mégsem állhatunk meg sokáig az emlékek-nél, nekünk tovább kell haladnunk és fel kell építenünk, de minél előbb, egy ilyen szépen fejlődő nagyközsége megillető „Kulturházat” vagy a „Kisgazdák Székházát”. — A mai 48-as kaszinó épületére egy emelet ráépítéssel meglehetne csinálni. Ezen építkezés, mint egy nagyszabású munkaalkaalom, egy sereg munkásnak juttatna munkát és kenyeret. Erre az építkezésre pedig, amit a körök gyűjtenek, oda kellene fordítani.

Fel tehát Magyarok! Az egyesülés eszméje nem új dolog. Már valamikor Árpád vezér és társai is vérüket egy közös edénybe csurgatták és a mon-

da szerint, az oltár tűzére öntötték. Ma nem vérrel, hanem csak a felesleges pénzzel és jóakarattal kell áldozni egy közös célra, egy szép „Kulturház” felépítésére. A mag tehát el van vetve, jöjjön a megtermékenyítő jóakarát, mert ezt meg lehet és meg is kell csinálni, minél előbb.

El vagyok készülve, hogy ezen szerény elgondolásom egynéhány kuruckoponya jégburkolatán elcsuszik, vagy onnan visszapattan, de hiszem, hogy egyszer csak eljön a tavasz, egyszer majd kisüt a nap és felolvadnak a jégpáncélok, eljön a megértés ideje, megtalálja végre magyar a magyart és ha nem is ezen elgondolás alapján, hanem bármily más módon mégis felépül a „Kulturház” vagy a „Kisgazdák Székháza” Gyomán is.

Gyoma, 1938. jan. 17.

Tisztelettel Szerkesztő Urnak igaz híve

Batári Mihály.

Békésvármegye egész területéről mindössze 1200–1300 munkás mehet ki ebben az évben Németországba dolgozni

Minden mezőgazdasági munkás tehát igyekezzék elsősorban itthon munkát vállalni.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a földművelésügyi kormányzat lefolytatta tárgyalásait a Német Birodalmi Munkaügyi Hivatallal a folyó évi mezőgazdasági idénymunkás akcióval kapcsolatban. Ennek eredményeképpen az országos kontingensből Békésvármegyére 1200–1300 ember jutott Épen ezért szocialis kötelességünk a mezőgazdasági munkások figyelmét felhívni arra, hogy a németországi munkaalkalmakkal kapcsolatban ne áltassák magukat csalóka reményekkel, mert a kijutás lehetősége épen a német munkaadók kivánsága alapján sokkal szigorubb feltételekhez van kötve, mint tavaly.

Elsősorban csak azok a munkások mehetnek ki Németországba, akik az előírt korhatáron belül vannak, másrészt teljesen egészségesek és igazoltan hozzáértő mezőgazdasági munkások.

Ezenfelül mindazok, akik Németországban tavalyi munkahelyükön akár munkateljesítmény, akár pedig munkafegyelmi szempontból nem állták meg helyüket, azok semm körülmények között nem számíthatnak szerződtetésre.

Mint hogy továbbá a vármegye főispánjának intenciója az, hogy a kiküldendő mezőgazdasági munkáselemek 2–3 éven keresztül bizonyos kis tőkét gyűjtsenek össze németországi munkájuk alatt, hogy ezzel mintegy rendelkezzenek azzal az alappal, amely szükséges a jövőben bekövetkező telepítési akció alkalmával: érthető és fontos követelmény, hogy a teljes egészségen és nagy munkateljesítményen kívül, takarékos emberek is legyenek.

Mindenesetre az engedélyezett létszám nem olyan nagy, hogy túl sokan számíthassanak a kimenetelre, éppen ezért az érdekelteknek nyomatékosan a figyelmébe lehet ajánlani, hogy az itthon kínálkozó munkaalkalmat ne utasítsák vissza, mert ezzel nemcsak önmaguknak és családjuknak, de hazai munkaadóknak is kárt okoz-

nak, akik eddig szívesen alkalmazták őket. Végeredményben tehát itthon, Békésvármegyében kínálkozó munkalehetőségeket saját érdekükben nem szabad visszautasítani.

H.O.N.Sz. gyűlés

A HONSz Gyomai Csoportja folyó hó 23-án tartotta éai rendes közgyűlését a Községháza nagytanácstermében. Megjelent a közgyűlésen az országos központ képviselőjében vitéz Székely Ferencz országos ügyvezető főtítkárr, a főszolgabíró urat Dr. báró Maasburg Kornél tb. szolgabíró és dr. Sárossy szolgabíró a hadigondozó bizottság előadója, az előjáróságot dr. Szász Lajos adóügyi jegyző és több előjárósági tag képviselte. Az endródi HONSz fiók ügyvezető igazgató vezetésével mintegy 30 hadirokkant bajtárs kíséretében jött át, hogy a bajtársi együttérzésének ezzel is tanujelét adják.

Vitéz Biró Endre csoport elnök üdvözlö a gyűlésen megjelenteket és a magyar „Hírszekegy” melyet a gyűlés felállva mond el, után a gyűlést megnyitja. A zárszámadás valamint a költségvetés letárgyalása után Iszó Balázs csoport ügyvezető igazgató terjeszti elő a csoport elmúlt évi működéséről a jelentését melynek főbb pontjai a csoport részére egy megfelelő „Hadirokkant otthon”-nak a létesítése, melyet Gyoma község előjáróságától kér a csoport, továbbá a „Zsófi-majori” 100 hold rokkantak földjének a telekkönyvi elintézése.

Vitéz Székely Ferencz országos ügyvezető főtítkárr emelkedik azután szólásra és örömmel üdvözlö a csoportot és annak vezetőségét mert látja azt, hogy az mindenben alapszabályszerűen a nemzeti eszme betartásával működik. Tájékoztatta a közgyűlést a hadirokkantakat érdeklő ügyekről és kéri a bajtársakat, hogy tartsanak össze továbbra is, hogy a magyar hadigondozás minden-

ben és mindenkor megértésre találjon,

Megválasztotta a közgyűlés még a lemondott jegyző helyett Izsó Antalt, pénztári ellenőrnek Szerető Lajost, számvizsgálóbizottsági tagoknak pedig a régi bizottsági tag bajtársakat, központi közgyűlési kiküldöttnek Izsó Balázs ügyvezető igazgatót választotta meg. Diszelnöknek megválasztotta a közgyűlés egyhangulag Dr. vitéz Haviár Gyula m. kir. közjegyző és Bácsi Elek társulati főmérnök urakat. Elhatározta még a közgyűlés, hogy hódoló levélben üdvözli R ó d e r V i l m o s m. kir. honvédelmi miniszter ur önmagyméltóságát, továbbá Dr. vitéz Árvafalvi Nagy István országos elnök urat. Gyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget, majd a csoport tagjai zárt-sorokban a Hősök Emlékszobrához vonult, ahol a Leventezenekar eljátszotta a magyar „Hiszekegyet“ és az országos főtitkár ur rövid beszéd kíséretében megkoszoruzta az emlékművet. Utána a zenekar a Himnuszt játszotta el.

Megvették Póhalmot 1650 hold a kisemberek kezén

Két évvel ezelőtt, amikor már erősen nyögtük az aszályos éveket, merész vállalkozásba vágott több endrödi gazda és Csernus Miály endrödi apátplébános értékes segítségével kibérelték 12 évre báró Huszár Lászlóné 1650 magyar hold területű póhalmi birtokát, évi tizenkét vagon buza haszonbérért. Derék endrödi testvéreink szívósan birkóztak a szikkel és a mostoha időjárással és becsülettel kifizették már 2 évről a haszonbért.

Eladó Póhalom

Már az ősszel elterjedt a hire, hogy szeretnék eladni a birtokot. Legutóbb az Endröd-Gyomai takarékpénztár kapott március 1-ig szóló opciót a birtok parcellázására. Hallatszott is, hogy serényen folynak a jegyzések, míg most vasárnap futótüzként terjedt el a hír, hogy mintegy 40 kigazda megvette a birtokot 520. ezer pengőért.

Mindenki csak örül a híreknek. Hiszen 1650 hold föld kerül olyan emberek kezébe, akik a föld robotosai, szerelmesei. Akik mihamarabb eltemetik a póhalmi sziket és szorgalmas munkával nemzelfenntartó magyar életet teremtenek ott. Ujra felcsendül majd egy újabb hang a póhalmi határban és megvetik a második alapját Póhalom községnek.

BESZÁMOLÓ A GYOMAI JÁRÁS 1937. ÉVI KÖZEGÉZSÉGÜGYI HELYZETÉRŐL

Dr. Szilágyi Ferenc m. kir. járási orvos.

Ismét elrepült felettünk egy esztendő, hozott magával új, ifju emberleteket és elragadott sokat a meglévők közül. Minden lépés a sir felé vezet, de e lépések nyomán egyuttal helyet is engedünk a következő, új életre lobbanó ifjuságnak; a jövő nemzedéknek. Új élet és elmulás... születés és halál váltogatják egymást és e két határkö között huzódó országuton vándorol az élet és kultúra staféta-futója: az ember, tarsolyában két isteni ajándékkal: az élettel és halállal. Hol az egyikből van több benne, hol a másikkól, s e kettőnek hullámszerűsége tevődik össze egy község, egy nemzet, sőt egy egész világ jövőjé sorsa. Lássuk most, hogy szűkebb hazánknak: a gyomai járásnak merre is mutat az élet-iránylúje?

Élveszületett Gyomán az 1937 évben: 204 gyermek (16.5 ezrelék, igen kevés!) meghalt 153 egyén, így az évi szaporodás: 51 lélek (4.5 ezrelék, szintén nagyon kevés!). Egyéven alul elhalt: 26 csecsemő (12 százalék, jó eredmény). Halvaszületés volt: 2, idő előtt jött a világra: 30 (sok!). Gümőkórban elhalt: 6, fertőzőbetegségben: 5 egyén, ami igen jó eredmény! Nem mondhatjuk ezt a házasságkötésekről, mert az elmúlt évben csak 93 pár kötött frigyét, de tavalyhoz képest ez a szám némi emelkedést mutat. Szegényalapi rendelést végeztek a községi orvosok 2473 esetben. Iskola-egészségügyi vizsgálat történt 1241 gyermeknél, ingyenes. vérvizsgálatot végeztek 39 terhességnél és anyánál, míg gümőkór elleni ugynevezett B. C. G. oltásban 99 csecsemő részesült (a csecsemőknek kb. 50 százaléka). Diftéria védőoltást 528 gyermek kapott, hastífusz ellen pedig 138 egyén. Himlőoltást 427 esetben végeztek a községi orvosok.

Halálok szerint meghaltak a múlt esztendőben szervi szivbajban: 34-en, végelgyengülésben: 20, lélegzőszervi betegségeken: 17-en, ugyancsak 17-en estek áldozatul az agy és egyéb szervek érlelmeszedésének, 15 egyént a rákos daganatok vitétek el, 12 pedig az emésztő szervek betegségeiben halt el, veleszületett gyengeség ragadott el 6, rángógörccs pedig 5 gyermeket, balesetből és öngyilkos-

ságból kifolyólag 3—3 veszítette életét, 2—2 egyén vesegyuladásban, idegbetegségben, ill. vérmérgezésben halt el. 1—1 halálesettel szerepelt a vérszegénység és csontvelőgyulladás.

A fertőző betegségek alakulása a következő volt: hastífuszos betegünk volt: 15, meghalt közülök: 3, vérhasban 2 beteg szenvedett, halálozás nem volt, 19 diftériás beteg közül egy sem halt el, míg vörheny egy esettel sem szerepelt. Gyermekbénulás 1 halálos áldozatot követelt, gyermekági-láz is 1 esetből 1 halállal végződött. 5 szövődményes influenzás beteg közül egy sem halt el. Gyermekbetegségek közül halálozás nélkül a számarhurut: 1, kanyaró: 5, bányahimlő: 18 esetben keresett meg bennünket. Trachomás betegünk volt 4 új és 7 régebbi, összesen 11. Gümőkóros beteg szerepelt az év folyamán: 7, közülök elhalt 6. Az összes fertőzőbetegség száma 1937-ben 78-ra rugott. Tífusz bacillusgazda 2 van nyilvántartva.

Endrődön élveszületett az 1937. évben 246 gyermek (17.2 ezrelék: igen kevés) Halálozás volt: 200, így a természetes szaporodás: 46 lélek (3.31 ezrelék: még kevesebb, mint Gyomán). Egyéven alul 38 csecsemő halt el, ami 15 százalékos csecsemőhalálozást jelent (elég magas!). Halvaszületett: 5 gyermek, elvetélést 30-at jelentettek be (de ennél több a be nem jelentettek száma!) gümőkórban 28-an haltak el, ami a 2 ezrelékes szám miatt elég magasnak mondható. Örvendetes, hogy fertőzőbetegségben csak 2 egyén halt el. (felette jó eredmény) A házasságkötések száma 128 volt, ez is lassu emelkedést mutat. Szegényalapi rendelést intéztek el a községi orvosok 2348 esetben. Iskola-egészségügyi vizsgálatban 1680 gyermek részesült. Gümőkór elleni B. C. G. védőoltást 53 csecsemő kapott, ami az összes újszülöttek 21 százalékának felel meg. Diftéria elleni védőoltást 507 gyermeknél végeztek, míg hastífusz ellen 8 egyén kapott oltást, aminek magyarázata, hogy Endrődön mindössze 5 tifusz eset fordult elő és egy sem volt halálos lefolyásu. Himlő ellen 361 gyermeknél alkalmaztak védőoltást. Nyílt gümőkóros beteg jelenleg 27

van nyilvántartva, míg trachomás 139! Tífusz bacillusgazda pedig 2 szerepel. Az összes fertőzőbetegség száma az 1937 évben: 60, nem számítva ide a 27 gümőkóros és 139 trachomás egyént.

A statisztikus bíráló szemével nézve mit jelentenek e számok? Sajnos azt, hogy mindkét községben a magyarság életfája egy kicsit megöregedett: kevés a fiatal hajtás, ritka a lombzat. Már pedig a gyér ágazatu fát könnyen ledöntik az idők viharai... Az utóbbi évek születési számadatai ugyanis azt mutatják, hogy míg 1920-ban ezer lélekre évente: 30, 1930-ban: 25, 1932-ben: 23, most 1937-ben már csak 16, ill. 17 születés jutott! Ha még ehhez hozzászámítjuk, hogy az újszülöttek közül az 1 éves korig minden hetedik elhal, a két község lélekszáma igen lassu mértékben szaporodik (a múlt évben együttvéve csak 97 lélekkel, amiből az említett újszülött-halálozás folytán még le is kell vonnunk). A tudósok pedig kiszámították, hogy amely nép születési arányszáma ezer lélekre számítva 18 alá esik, az már lassu kihalásra van ítélve. A mi két községünk arányszáma pedig csak 16, ill. 17, tehát még rosszabb, ill. gyorsabb kilátásaink vannak, a kihalást illetőleg!... Meg kell itt említenünk, hogy az idő előtti, éretlen születések (vetélések) száma az utolsó évtizedben kb. háromszorosára emelkedett!... Ilyen nagyarányu születészuhanás mellett önként felvetődik a kérdés: vajjon hány magyar ember fogja megérni az új ezerévet?...

A születések számának csökkenése egyrészt természetes világlajosság, (pl. a háborús évek születéseinek kiesése) másrészt azonban betegségek és a mai súlyos megélhetési viszonyok következménye is. Ezen utóbbi említett bajokon pedig lehet, ill. kell is segítenünk! Még pedig sürgősen!... (Folyt. köv.)

MEGHÍVÓ

A gyomai háztartási (gazdasági) vándortanfolyam 1938. évi január hó 30-án megtartandó összefoglaló beszámolójára.

SORREND:

1. 9 órakor Istenisztelet a helybeli templomokban.
2. 11 órakor elméleti összefoglaló a község háza nagytermében.
3. Összefoglaló után, kb. 1 órakor a háztartási- és kézimunkakiállítás megnyitása, Kossuth L. u. 9. sz. alatt.
4. A kiállítás délután 5 óráig díjtalanul megtekinthető.

A tanfolyam vezetősége.

Készülünk a GY.S.C. február 5-i álarcosbáljára!

Megint lesz HOMBÁR-csirke

A tavalyi szép eredmény után ismét megalakult a HOMBÁR szövetkezet tagjai sorában a ketreces tenyésztők csoportja. Eddig 8900 darab egynapos csibét rendeltek meg. Az utolsó szállítmány február 9-én érkezik.

Az idén is Békéscsabáról érkezik a legtöbb csibe, azután sorrendben Szentés, Szentlőrinc (Baranya megye) és Hódmezővásárhely.

Most is 24 fillér a csibék darabja, mint tavaly. Mintha az ideai csirkék szebbek volnának, mint a tavalyiak.

Több új tenyésztő is csatlakozott a tavalyiakhoz. Reméljük, most már meg lehet majd szervezni a farmszerű baromfi-tenyésztők csoportját is.

A tenyésztők minden kedden este 7 órakor összegyűlnek a HOMBÁR szövetkezet székházában. Ezekre az összejövetelekre érdeklődőket is szívesen látnak.

Északi fény Gyoma fölött

Nagy meglepetésben volt részük azoknak, akik kedden, 25-én este fél 9 órakor a szabadban voltak.

Az északnyugati égbolt alján 30—40 fok magasságban, erős, bíborvörös fény jelent meg, mintha valahol egy rendkívül nagyméretű tűzvész pusztítana. A fény terjedelme változott és lassan nyugati irányba húzódott. Ugy 9 óra tájban fehér fénysugarak tűntek fel legyezőszerűen a vörös fényben. Ekkor volt a tűnemény legszebb. Tíz óra felé a pompás fényjárték véget ért.

A tűnemény az északi fény egy ritka megjelenése volt, amit a napfoltokra vezetnek vissza.

H I R E K

Cs. Nagy Dániel földbirtokos, gazdasági tudósítót, járási gazdasági felügyelő előterjesztésére, elismerő oklevéllel tüntették ki.

A gyomai állami polgári fiú- és leányiskola február 12-én farsangi estét rendez. Lesz mókás és látványos műsor, szórakoztató számokkal, utána pedig jelmezes táncmulatság. Ajánlatos idejében helyről gondoskodni, olyan sokan látogatják ezeket az előadásokat. A műsor délután 5 órakor kezdődik, a jelmezbál este 8 kor. Belépőjegy előre váltva, 50 fillér, helyszínen 40 fillér. Minden érdeklődőt szívesen vár a rendezőség.

KÉRJEN ÖN IS költségmentes árajánlatot mintákkal **Butor, Kelengye és Ruházati** cikkekről. Leghosszabb számlahitelre! **BUTOR és TEXTIL** Kereskedelmi Rt. Budapest, Liszt Ferenc tér 5. sz.

A gyomai **Stefánia Szövetség** fuzionált a megszűnt Nőegylettel, mint azt a január 21-én tartott közgyűlésen határozatképen elfogadták. Ezzel egyetlen, de reméljük erős, és tevékeny jótékony egyesületünk eredményes jövő elé tekint.

A **Hungária nyomda tulajdonosai** értesítik a közönséget, hogy **Wallach Mihály ur jan. 31-én kilép a nyomda kötelekéből és helyét Teket Sándor ur foglalja el.**

Szeghalmon lesz az idén a vármegyei vitézi bál. Az egész Sárrét készül erre a mulatságra, amely előreláthatólag február 12-én lesz.

Mussolini fia, Mussolini Brunó, Biteo és Moscabelli óceánrepülővel hétfőn felszállt Rómában és kedden este megérkeztek Rio de Janeiróba. Ezt a hallatlan teljesítményt 350 km.-es átlagsebességgel tették meg.

A **Református Ifjúsági Egyesület** tisztelettel kéri, hogy akiknek iskolás gyermekek számára alkalmas játékaik, vagy ifjúsági könyveik vannak, amelyeket már nélkülözni tudnak, szíveskedjenek felajánlani az egyesület részére. A felajánlott tárgyakról Zilahi Sándor egyházi szolga értük meg.

A **ballai legeltető társaság** február 13-án (vasárnap) tartja rendes évi közgyűlését a község házában. A közgyűlés délután 2 órakor kezdődik.

— A magyar életsorsot érintő, rendkívül fontos problémát vet fel a **Vendégforgalmi Ujság** jan. 15-iki számában megjelent és **Hóman Bálint** vallás-és közoktatásiügyi miniszterhez intézett nyílt levél, amely a miniszter figyelmét felhívja arra, hogy az ország huszezer tanítója közül tizenhatezer tanító még nem volt Budapesten. „Ilyen tömege a magyar kultúra elsővonalbeli testőrségének nem ismeri a Duna két partján épült magyar metropolist”

— mondja többek között a nyílt levél írója. A nyílt levél végül arra kéri a minisztert, tegyen kezdeményező intézkedéseket abban a tekintetben, hogy a MÁV, valamint a vendégforgalmi és idegenforgalmi intézmények bevonásával és kellő támogatásával, az állam tegye lehetővé a vidéki tanítóság csoportos budapesti tanulmányutjait. Asszonyrovat, vidéki szemle, egészségápolás, bélyeggyűjtés, keresztretjvény és más érdekes rovatok és cikkek teszik teljessé a **Vendégforgalmi Ujság** legújabb számát, amelyből szívesen küld mutatószámot az érdeklődőknek a lap kiadóhivatala (Budapest, V. Mária Valéria utca 13)

Magyar pilótanő afrikai repülőversenyen. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a **Délibáb** új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. **Pompás** illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A **Délibáb** egy száma 20 fillér.

A **hírhedt dajak fejedelméről**, akiknek borzalmas szokásait megdöbbentő történetekből ismerjük, rendkívül érdekes, nagy zámú illusztrációval színesített cikket közöl **Tolnai Világlapja** új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a remek cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. **Tolnai Világlapja** egy száma 20 fillér.

Társasutazás Lengyelországba. A magyar-lengyel barátság kimélyítése céljából társasutazás indul február 27-én Lengyelország nagyobb városaiba. Az ország kulturális központjai, muzeális jelentőségű helyei, a világháború csatateréi sok magyar embert érdekelhetnek. Az utazás összköltsége 258. Pengő, utlevél nélkül gyorsvonat III. osztályán és március 6-ig tart. Minden felvilágo-

sítást megad és prospektust küld a **Lengyel Magyar Idegenforgalmi és Kultur Bizottság**, Budapest, IV. Molnár u. 35. Jelentkezést elfogad lapunk szerkesztősége.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveiben január 19-től, január hó 26-ig a következő bejegyzések történtek.

Születtek: Rácz Mátyásnak fia Mátyás (ref.) Krizbai Ferencnek lánya Erzsébet, Krisztina (ref.) K. Imre Lászlónak fia László (ref.) Varga Irénnek fia Béla (ref.)

Házasságot kötöttek: Megyeri Bálint Sallai Jolán, Nándor Péter Valah Róza, Mercz Gyula Vatai Mária, Bátor István Juhos Mária, Kéri Gyula Tuba Ilona.

Meghaltak: Megyeri László (ref.) 81 éves, Márton Sándorné Bagi Julianna (ref.) 79 éves, Szilágyi Gábor (ref.) 74 éves.

Meghívó

Az országos frontarcos szövetség, gyomai csoportja f. évi február hó 6-án vasárnap d. u. 3 órakor tartja a község háza nagytanácstermében

Évi rendes közgyűlését melyre a bajlarsakat tisztelettel meghívjuk azzal, hogy halálosképtelenség esetén az február hó 13-án d. u. 3 órakor a tagok számára való tekintet nélkül is meg lesz tartva.

TÁRGYSOROZAT:

1. Társelnöki megnyitó.
2. Elnök választás 2 évre.
3. Fogadalomtételei (esetleg).
4. Vezető tiszti jelentése.
5. Pénztárnok jelentése.
6. Ellenőrök jelentése.
7. Felmentvény megadás.
8. Esetleges indítványok.

Gyoma, 1938. január hó 30.

ELNÖKSÉG.

Szerkesztő postája.

N. N., B. B. Névtelenül beküldött cikkeket nem közlünk le.

Utána néztünk és meggyőződünk, hogy a kifogásolt járda- és villany hiányok oka nem az előjáróság, hanem a kívánt betonjárda kiépítését és a szükséges villanylámpák elhelyezését a képviselőtestület még nem határozta el.

Egyébként az lenne a helyes eljárás, ha az Önök kerületi képviselője a képviselőtestületben indítványozná ezeknek a létesítését.

Rózsaburgonya (korai) vetőmag és étkezési célra, akácfák szerszámmak, kutágnak, stb. kapható. Kalocsa Jolánál Gyoma, (Siráto). 1—1

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtetlen drága jó feleségem, illetve édesanyánk és kedves nagymamánk temetésén megjelentek, mértelen fájdalunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Gyoma, 1938. január hó.

A Szendrei-család.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Január 30-31
vasárnap, hétfő.

MAGYAR FILM

Több száz előadást ért meg a színpadon

Óriási siker volt a filmen.

Kabos Gyula, Muráti Lili, Básthy Lajos, Mezey Mária, Vizváry Mariska főszereplésével:

120-AS TEMPÓ

Száguldó iram, friss vigjáték, rohanó cselekmény.

MAGYAR FILM A JAVÁBÓL

2. Pompás kísérő műsor
3. Magyar hiradó

Február 2-3

szerda, csütörtök.

ÜNNEPI MŰSOR

Gigantikus képfilm, a technika minden vívmánya, harcászati kolosszusok

KÉMEK ÉS HŐSÖK CSATÁJA

Üiközet szárazon, vízen és a levegőben

WILLY BIRGEL főszereplésével:

ÁRULÓK

Modern film, a világ féltelmes fegyvereinek feivonulása, izgalmas és megiepő kémdráma.

2. Remek kísérő műsor

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. január 30-án, vasárnap-és február 2-án szerdán Gys.sz.B.A. napján 6 és fél 9 órakor.

Nagysikert aratott magyar film

Fizessen nagysád!

Az első magyar zenés bohózat.

FŐSZEREPLŐK:

Muráti Lili, Gombaszögi Eila, Mezei Mária, Jávör Pál, Kabos Gyula, Latabár Kálmán.

A legszebb magyar hangosfilm, amelyben a közönség kedvencei, a legjobb magyar komikusok derűs játéka elragadó.

A műsor kiegészítve Vigjáték és

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

Minőséget? Legolcsóbban? Szövetkezeti boltokban!

A szövetkezeti vendéglőben Horthy Miklós ut 40. és a szövetkezeti kocsmban Tisza István ut 97 u'cán át

1 lit. asztali fehér bor	38 fill.
1 " " (10 liter vételnél)	30 "
1 " kadarka	48 "
1 " zöld pecsenye bor	58 "
1 " vörös csemegebor	1.20 "
1 " angol keserű likör	3.20 "
1 " császárkörte likör	3.20 "
1 " r u m	2.40 "
1 " tearum	3.20 "
1 " barack pálinka	3.20 "
1 " eper pálinka	2.80 "
1 " szilva pálinka	3.20 "
1 üveg szódavíz	08 "
1 üveg barna v. János sör	48 "

Palackborok üv.-ként 1.10P-től Szent Lukácsfürdő ásványvizeinek főraktára.

A szövetkezeti vendéglőben

Zónapörkölt	24 fillér
Ebédmenü	98 fillér
Vendégszoba	98 fillér

UJ VEZETÉS! 4-4

A Hombár Szövetkezetben buzakorpa kapható

Vásárolja

a pécsi koksztot.

Elárusítók: WAGNER MÁRTON FIAI, fakereskedők a Pécsi Köszén és Kokszereskedelmi Rt képviselői, Gyoma. x-4

Gyoma község ingatlanforgalma

Gecsei Lajos (nős Gácsi Teréziával) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Lukács József (nős Csapó Etelkával) gyomai lakostól 1100 pengőért.

Szabó Lajosné Kovács Zsuzsanna gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat 4/10-ed rész Kovács László (nős volt R. Szücs Máriával) és társaitól 300 pengőért.

Csapó Károly és neje D. Kovács Erzsébet gyomai lakosok vettek 1 hold 1502 négyszögöl pusári szántót Kereki Antal és neje Cselei Julianna gyomai lakosoktól 1450 pengőért.

Lukács Józsefné Csapó Etelka vett egy németzugi lakóházat özv. Polányi Istvánné Winkovics Teréz és társaitól 800 pengőért.

Bodon László és neje T Kiss Lidia gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Bátor Lajos és neje Tóth Mária gyomai lakosoktól 1000 pengőért.

Kun József és neje Nagy Julianna gyomai lakosok vettek 1135 négyszögöl félhalmi szántót Kiss Gábor kispesti lakostól 600 pengőért.

Molnár Józsefné Novák Eszter gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat özv. Wladár Gusztávné Gál Lidia gyomai lakostól 1250 pengőért.

„MÁVAUT“ T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma-Endrőd:

17.38 ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17.50 érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10

Vitelidij: 50 fillér.

Endrőd-Gyoma-Püspökladány-Debrecen:

6.10 ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.50
6.36	Gyoma		17.32
7.28	Szeghalom p. u.		16.38
8.42	Püspökladány		15.23
9.19	Hajduszoboszló		14.43
9.55 érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14.10

Menet-jegy: Endrődre — 50 Menettérti-jegy: Endrődre — 80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: " P 4.— " P 10.50. " P 12.50.

Endrőd-Gyoma-Szeghalom-Berettyóujfalu:

6.10 ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.55
6.36	Gyoma		17.34
7.27	Szeghalom p. u.		16.38
8.57	Berettyóujfalu p. u.		14.00
9.03 érk.	" községháza	ind.	13.50

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóujfaluba P 5.10.
Menettérti-jegy: " P 4.— " P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma-halmgyi Olvasókör és Perjés.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a vezető világ márká

Egyedárusító: Benjámin István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homoki féle emeletes házban. Kérje díjtalan bemutatását!

Publikáció

Eladó Mátyas király u'ca 6 számú ház. Mely áli 3 pados szoba, 1 pados konyha, éléskamrából, 9 m. hosszú melléképületből. Érdeklődni lehet a katolikus kántornál, Horthy Miklós ut 7 sz. alatt. 3-1

A Pataki Bálint háza eladó, Széchenyi u. 41 szám. 1-1

A Lukács Sándor háza szabadkézből, eladó, Baross ut 3 szám. 2-1

ifj. B. Szabó János képesített közművesmester, elvállal szakmába vágó közműves munkákat. Kéri a közönség pártfogását. Lakik Lehel u. 15 szám. 2-2

A Gyomai Szeszfőző Szövetkezet kismértékbeni pálinka eladási üzletét Tisza István ut 68 szám alól Hősök Emlék utja 87 szám alá a Termelő Szövetkezet házába helyezte át, hol is közismerten elsőrendű saját főzésű pálinkái olcsón kaphatók. 2-2

Egy kiszolgáló leányt azonnali belépésre üzletében felvesz Domokos Albert. x-3

Béres Dánielné örökösei hasítás melletti 17 kat. hold földje eladó. Értekezni Rác Imre Körösladány, Ferenc József-ut 10 szám alatt lehet. x-4

Óra, ékszer javításokat olcsón jótállás mellett készít: Csáky Dániel a volt Wattai házban. 8-1

Eladó Endrődön egy négy szoba, konyha, fürdő szoba, mellékhelyiségekkel ellátott új lakóház, kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak Csáky Dániel gyomai óras mesterhez. 1-1

Eladó: báró Huszár Lászlóné póhalmi uradalma, bármilyen mennyiségben előjegyezni lehet kedvező ár és fizetési feltételek mellett, — 183 hold nagylórési, — 140 hold egyházhalmi szántó, — 35 hold simaügyi szántó tanyaépülettel, kerttel, szőlő és gyümölcsös, — 5 hold simai, — 6 hold udvarnokai, — 7 hold előhalmi és 3 fertály keselyősi szántó téglagyárral. Bővebbet Izsó Balázs ingatlan forgalmi irodájánál Gyomán.

!OLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 110/0-os kadarka vagy fehér fejtett ujbör Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft. fajnborpincészet

Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidálat, Gyoma Felelős üzemvezető: Wallach Mihály.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Műemlékké nyilvánítják a gyomai református templomot!

A református templom tatarozása a legnagyobb körültekintéssel halad a megvalósulás felé. Az egyház vezetősége a gyulai kir. államépítészeti hivatalt kérte fel a javítási munkálatok levezetésére. Az államépítészeti hivatal építkezési osztályának vezetője a helyszínen tárgyalta le a tervező építésszel, tételről-tételre a szükséges javítások munkakiírását és kibocsátotta a pályázathirdetés szövegét, mely lapunk mai számának hirdetés rovatában olvasható. Az elmúlt csütörtökön, folyó hó 3-án pedig a Műemlékek Országos Bizottságának Elnöke szállott ki községünkbe és a legrészletesebben előírta azokat az irányelveket, amelyek szerint a javítást végre kell hajtani. Elragadtatással nyilatkozott a temp-

lom tiszta stílusáról, impozáns méreteiről és kijelentette hogy előterjesztést tesz a templomnak műemlékké nyilvánítása iránt.

A javítási munkálatok március hó elején már megkezdődnek. A Kir. Államépítészeti Hivatal szakmérnökével állandóan ellenőriztetni a kivitel pontos végrehajtását, míg a művészi, illetve műemlékszerű kérdésekben maga a Műemlékek Országos Bizottságának Elnöke adja meg a helyszínen szaktanácsait. A templomkert is bevonatott a javítási munkálatokba és rendezése az Országos Kertészeti Iskola Igazgatóságának szaktervei szerint fog megoldatni.

A megújított templom messze földön párját ritkító szépsége és disze lesz a gyomaiaknak!

Beszámoló a háztartási (gazdasági) vándor tanfolyamról

Tizenkilenc leány kapott bizonyítványt

Ritka élményben volt részük azoknak, akik január 30-án délelőtt meghallgatták a község házában az első állami háztartási (gazdasági) vándortanfolyamot elvégzett 19 fiatal leány vizsgáját. A vizsga elnöke Benedek Pál békéscsabai mezőgazdasági iskolai igazgató volt. A szép számmal megjelent szülőknél kívül jelen voltak: Bay Józsefné, Gyökössi Dánielné, Nemerey Péterné, Bácsy Elekné, Wagner Mártonné, Kner Imréné, Papp Zsigmondné, dr. Szász Lajosné, Biró Teréz, Faddy Jolán és még számos asszony és leány. Férfiak voltak: Pánczél Emil főjegyzővel a községi előljáróság, G. Nagy László, Nemerey Péter,

Papp Zsigmond, dr. Thaisz Lajos, Bácsy Elek, dr. Vincze Endre, Schuszték Sándor, Feiler Lajos, Kató Ferenc, Wagner Márton és mások.

A Magyar Hiszekegy elmondása után Szilárd Mária vezető tanár üdvözölte a miniszteri kiküldöttet, a szülőket és vendégeket. Utána Benedek Pál elnök megnyitó beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy milyen óriási áldozatot hoz a kormányzat e tanfolyamok megrendezésével. Megköszönte az előljárásnak, amiért a természet átengedte a vizsga megtartására. Köszönetet mondott dr. Nagy Pál orvosnak, amiért előadásával elvégezte a

tanfolyam orvosi anyagát. Azonban mindezek a készségek nem lettek volna elégségesek, hogy ezt a tanfolyamot pont Gyomán tartsák meg, amikor ilyen tanfolyamok megszerzéséért hatalmas befolyásokat érve nyitettek és hogy mégis sikerült a tanfolyamot Gyomán megtartani, ez főként vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánnak köszönhető, aki Nemerey Péter és Nemerey Péterné fáradoz-

zatlan utánjárására és a NEP gyomai szervezete égisze alatt megszerzett Hartenstein-féle lakás és a szükségelt tekintélyes mennyiségű tüzelő előteremtésével minden előfeltételt kieszközölt a lányok toborzásával, hogy a tanfolyamot mégis itt tartották meg. Megköszönte a Nemerey házaspárnak ezt a buzgó fáradozását, üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta a vizsgát.

A vizsga

Szilárd Mária vezető tanár háztartási és gyermeknevelési kérdéseket adott fel, amelyekre a lányok meglepően világos és szabatos feleleteket adtak. Az ember szinte kétségbe vonta, hogy mindezt rövid öt hét alatt tanulták meg.

Pigniczky Irén tanár állattenyésztésből, baromfi-, sertés-tenyésztésről és tejgazdálkodásról tett fel ügyes kérdéseket, azután kertészetből feleltette a lányokat.

Dr. Nagy Pál egészségtanból brilliroztatta a már minden lámpalázon tullező, biztos feleletű hallgatókat.

Benedek elnök majd minde-

nyik lánynak feladott egy-egy fogas kérdést, de ők azokra is megfeleltek.

Sok helyes és gyakorlati fogást tanultak a hallgatók, de még a közönség is, ebből a nagyszerű vizsgából.

A vizsga befejeztével Papp Ilonka talpraesett beszéddel köszönte meg Benedek Pál elnöknek, hogy levizsgáztatta őket és szép élővirágot nyújtott át neki. Papp Zsigmond a szülők nevében mondott köszönetet egyenként a tanárnőknek és Nagy doktornak.

Zvara Teréz a tanfolyam hallgatói nevében megköszönte a tanárnők fáradozását.

A bizonyítványok kiosztása

Benedek Pál elnök megdicsérelte a lányokat, köszönetet mondott az előadónak a sikeres tanításért és kiosztotta a bizonyítványokat.

A következő lányok kaptak bizonyítványt: Feiler Anikó, Salgó Erzsébet, Oláh Sarolta, Molnár Teréz, Domokos Margit, Tari Erzsébet, Kiss Gabriella, Kató Erzsébet, Molnár Piroska,

Kruchió Piroska, Zöld Erzsébet, Gyuricza Erzsébet, Molnár Mária, Papp Ilonka, Barta Piroska, Zvara Teréz, Kocsis Ilona, Lovas Gabriella, Keller Julia.

A vizsgát a Magyar Hiszekegy elmondása után fejezték be és a község háza udvarán lefénnyképeztették magukat a hallgatók tanáraikkal és az elnökkel.

A kiállítás

Az elméleti beszámoló után a tanfolyam gyakorlati, kézzelfogható eredményét láttuk a tanfolyam helyiségeiben rendezett kiállításon.

Valóban, ami szem-szájnak ingere, sorakozott az izlésesen megrakott asztalokon. A szép pupos gyomai kenyér — fonott kalácstól, a finom torták, diszes sütemények, édességek, marcipán költeményeken át, a belvárosi csemegéseknél látható gyönyörűen elkészített hideg

husok, tojásételek, kocsonyákig. Mindez ünnepies alkalmakra készült, a mindennapi polgári ételeket naponta készítették a hallgatók.

A magyaros diszítésű kézimunkák külön nevelő hatásuk és igen csinosak voltak.

Mindenképpen nagy nyereség volt ez a tanfolyam, minden évben meg kell rendezni, s akkor a környék házassaladó fiatal emberei Gyomára jönnek mintaháziasszonyokat keresni

A „GYOMAI UJSÁG“ TEKINTETES SZERKESZTŐSÉGE GYOMA

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur!
Kedves Marci Bátyám!

Igéretemhez hiven jövök az iskola csemege tengeri és másodtermésű káposzta 1937. évi termesztési eredményével. Nem dicsekvésnek szántam soraimat, hanem gazdatársaim okulására. Remélve, hogy a kivételesen elért szép eredmények hasonló tevékenységre fognak buzdítani egyeseket. Mielőtt azonban beígért témához fognék, kötelességemnek tartom pár szóval megemlékezni a minden csütörtök este, a gyomai gazdaifjak egyesületének helyiségében tartani szokott kamarai estéről. (Délután 6 órakor Felső-részi Olvasókörben.) Az első estére kötelességemnek tartottam, hogy ott legyek, a másodikra kíváncsiságból mentem; a harmadikra örömmel, s ha Isten segít, ezután mindegyiken ott leszek — meggyőződésből. Legutóbbi estén termelési kísérletek végzésére hívta fel küldött ur a jelenlevők figyelmét. Vállalkozók kísérleteikhez a Mezőgazdasági Kamara segítségét fogják élvezni. A takarmány termesztésről pedig nagyon meggyőző előadást kaptunk. Előadó ur beigazolta, hogy állatainknak január 1-től december 31-ig adhatunk zöld takarmányt.

700 n.-öl csemege tengerink terméseredménye: Kipusztult lucerna helyére 2 szántásba 10 kgr. mag kapa után elvetve április 9-én. Kiadás: 10 kgr. mag 5 P. kettő szántás 12 P., kettő fogasolás 4 P., vetés 3 P., háromszori kapálás 15 P., szedés, csomagolás 5 nap 15 P., szállítás, behordás 15, fuvar 18 P., összesen 75 pengő volt. Helyi piacon és Pestre szállítva 8254 zöld cső 240.14 P., 100 kgr. vetőmag eladás 47 P., 250 kéve nagyon leveles zöld szár 5 P., 400 kg. száraz, csöves 20 P., köztes 1 kocsi tök 6 P., összesen 318.14 pengő. Bevételt összehasonlítva a kiadásokkal, 243.14 pengő tiszta hasznot mutat, ami 486 pengő 28 fillér katasztrális holdankénti tiszta jövedelemnek felel meg.

800 n.-öl Wrede-Breunshveigi téli káposzta; 1/4 kgr. magról nevelt 7000 drb. palánta a lekerült repce tarlóba (1200 n.-ölön 446 kgr. mag a 28 P.) egy szántás után június 14—20 ig lett kihalántálva. Kiadás volt: szántás 6 P., vetőmag 6.85 P., palántálás 30 P., háromszori kapálás és hernyózás 31 P., ötszöri öntözés 54 P., 125 kgr.

benzin 45 P., aratás költsége 17.70 pengő. Előállítási költség 190.55 pengő volt. Eladásra került 48 q. 64 kgr. káposzta 542 P., 21 fill. értékben, s így tiszta jövedelem — nem számítva a főtermény repce hozamát — 351 pengő 66 fillért mutat, amikat holdra átszámítva, kereken 700 pengőnek felel meg. Kétségkívül nagy segítségünkre volt ezidén a tulmagas ár, dacára annak, hogy piaci áránál mindig olcsóbbak voltunk. Az öntözési lehetőségeket pedig nagyon gyengén használhattuk ki a kezdetleges felszerelés és a kezdet

nehézségei miatt.

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur! Fenti száraz, de a tényeknek megfelelő adatokat ezennel tisztelettel átadom azzal a kéréssel, hogy amennyiben becses lapjában erre a célra egy kevés hely rendelkezésre áll, a használható adatokat abban leközölni méltóztassék.

Fáradozásodért hálás köszönetem nyilvánítása mellett maradok:

Gyoma, 1938. január hó 31.

Kész hived:
vitéz Pajor Gyula
gazd. isk. ig.

A Vörös-Kereszt gyomai fiókegyletének közgyűlése

Dr. Vincze Endre orvos elnöklésével f. évi január hó 27. napján délután 5 órakor tartotta évi rendes közgyűlését a Vörös-Kereszt Gyomai Fiókegylete. Dacára annak, hogy a Fiókegyletnek több mint 100 tagja van, azon olyan kevés számmal jelentek meg, hogy a 4 órára hirdetett közgyűlés határozatképes nem volt. Délután 5 órakor nyitotta meg újból dr. Vincze Endre elnök a közgyűlést, amelyen jelen voltak: Bácsy Elekné társelnök, Wagner Mártonné alelnök, Pánczél Emil alelnök, Pánczél Emilné, Kner Imréné, özv. Lukács Aladárné, Pétermann József, Bácsy Elek, dr. Sáróssy József és dr. Biró János közgyűlési tagok. Az elnöki megnyitó elhangzása után dr. Vincze Endre felolvasta az 1937. évi titkári jelentést, amelyből kitűnik a Fiókegylet egész évi működése és megállapítható, hogy az alapszabályokban előírt feladatainak mindenben igyekezett eleget tenni. Dr. Vincze Endre agilis tevékenysége folytán felállította Gyomán az országuti elsősegély helyet. Az elsősegély nyújtáshoz szükséges mentőbőröndöt teljesen komplett fel-

szereléssel beszerezte. A községháza előtt felállított külön jelzőtábla figyelmezteti a járókelőket, hogy itt országuti elsősegélyhely van.

Foglalkozott a Fiókegylet a leventék egészségügyi kiképzésével, a jövőben pedig a polgári légoltalmi, egészségügyi és mentőszolgálatot akarja megszervezni és egy házi betegápolási tanfolyamot tartani.

Ezután egyhangulag megválasztotta titkárnak a közgyűlés dr. Biró János ügyvédjelöltet, aki Nónay Ferenc volt titkár lemondása és Gyomáról való elköltözése óta már a titkári teendőket ténylegesen ellátta. Számvizsgáló-bizottság tagjaiul: Kató Lajos, Biró Béla, Horváth József urakat választotta meg, míg a megyei választmányba a Fiókegylet képviselőjeként dr. Vincze Endre és Pánczél Emil főjegyző urat jelölte ki a közgyűlés.

Igen fontos volna, ha a közönség nagyobb érdeklődést tanúsítana a gyomai Vörös-Kereszt Fiókegylet működése iránt és akik még nem tagjai, azok minél előbb lépjenek be a tagok sorába és támogassák a vezetőséget közhasznú munkájában.

A Faluszövetség külföldi gazdaifjúsági csereakciói

A Falu-Gazdaszövetség ebben az évben is megrendezi külföldi csereakcióit, amelyeknek keretében gazdaifjaink több hónapot töltenek Németországban, Olaszországban és Dániában. Beosztási helyükön gazdaifjaink az összes előforduló gazdasági munkálatokban résztvesznek. A

gazdaifjak gazdaságokban, gyümölcsfeldolgozó szövetkezetekben, kertészetekben és szőlővidékeken családtagként nyerne elhelyezést és elhelyezésük ideje alatt díjtalan ellátásban részesülnek.

Jelentkezhet minden 18 évnél idősebb lehetőleg önálló

gazeasággal bíró ezüst- vagy aranykalászos, vagy gazdasági szakiskolát végzett gazdaifju.

A felvételt a szülők kéri, de a jelentkezőt ajánlanl kell a szülők lakóhelyén lévő Falu-Gazdaszövetségnek, gazbakörnek, vagy gazdasági egyesületnek, továbbá a Hangya, vagy hitelszövetkezet vezetőségének, ezenkívül a községi előljárásnak. A felvételi kérvényhez csatolandó a jelentkező egészségi állapotára vonatkozó hatósági, orvosi bizonyítvány, valamint másolatban az iskolai végzettség bizonyítvány.

A csereakció költsége 225 pengő, amely összegben beunefoglaltatik az oda- és visszautazás költsége, kivéve a zsebpénzt és a visszautazáskor rendezendő külön tanulmányi kirándulások költsége. A Dániába utazók 50 pengővel többet fizetnek. A gazdaifjúsági csereakciókat dr. Tölgyes István ügyvezető igazgató intézi Németországba és Dániába, míg az olaszországit dr. Szekeres László h. igazgató vezeti.

Jelentkezni lehet március hó 15-ig a Falu-Gazdaszövetségnél, Budapest, V., Báthory-utca 24., ahol a csereakciók vezetői az összes szükséges felvilágosításokat megadják.

Akkordzsebkönyv minden hangszerre

A zenészek és házimuzikusok körében nagy feltűnést keltett Kovács Gabriella fiatal zeneszerzőnek kis könyvecskéje.

Címe: „1800 Jazz Akkord“, amelynek segítségével minden kezdő vagy haladó zongorista, vagy gitáros, citerás, cimbalmos stb. saját maga komponálhat kísérletet minden kedvére való nótának, tánczenének, operáriáknak stb. Ez a könyvecske rávezet mindenkit, hogy változatos, csodálatos akkordfüzésekkel kísérjük játékunkat. Lapunk olvasói részére a szerző egy olcsó árat szabott a könyvecskéjének s mindenki, aki előre beküldi a pénzt 3 pengő helyett 2 pengőért kapja a könyvet. Bolti ára 3 pengő, tehát az érdeklődők siessenek a rendeléssel és küldjék be a 2 pengőt mielőbb a szerzőnek, aki bérmentve küldi azonnal ezt a csodálatos, kedves, értelmes, könnyen kezelhető könyvecskét.

Címe: Kovács Gabriella zeneszerző Budapest XIV., Thökölyut 87. H 17.

**HIRDESSZEN
LAPUNKBAN!**

Vitéz Váry József lett az Uri-Kaszinó elnöke

A Bácsy Elek lemondásával megürült elnöki tisztség betöltésére élénk előkészületek folytak az urikaszinóban. A magát „szélsőjobb“-nak nevező párt tevékenyen készítette elő vitéz dr. Haviár Gyula elnöki megválasztását és szinte már ugy osztályozták a kaszinó tagjait, hogy akik nem az ő pártjukon vannak, azok zsidópártiak és kártékony liberálisok. A kaszinó többsége már a múlt elnökválasztáskor megmutatta, hogy nem kívánja Haviár Gyula és a pártja uralmát a kaszinóban. Most is a társadalmi életünk ok nélkül felzavart békéjét igyekeztek inkább szolgálni és olyan embert kerestek az elnökségre, aki a mérsékletével és komolyságával, valamint a majd melléje választandó tisztikarral nyugalmat teremtenek és visszacsuszorítják a kaszinó erősen megtépázott becsülését.

Január 30-án délután folyt le a választó közgyűlés, amelyen szokatlanul sokan vettek részt a szavazásban. Leadtak összesen 84 szavazatot és ezekből vitéz Váry József 52 és vitéz

Haviár Gyula 32 szavazatot kapott.

Meg kell állapítanunk, hogy a szavazásban résztvevő 13 zsidó szavazó levonásával, feltételezve, hogy a zsidók mind vitéz Váryra szavaztak, a megmaradt 39 keresztény szavazattal is győzött volna vitéz Váry, tehát nem állíthatja a Haviár-párt, hogy az urikaszinó elnökét a zsidók választották meg.

Nem tartozik a nyilvánosság elé, hogy az urikaszinó, vagy akármelyik társadalmi egyesület hogyan rendezi be a maga egyesületi vezetését, ha a vezetők tisztességes és becsületes emberek. Az urikaszinó belső életét is úgy rendezzék be, hogy az a megnevezésének legjobban megfelelő legyen. Érvényesüljön belenyugvással a többség akarata és ha a kisebbség tiszteletben tartja a többség határozatait, övele kezdődik a kaszinó békéjének helyreállítása, ha nem, akkor nélküle és ellene.

Mindenkire vonatkozik az az igazság, hogy a személyes ügyeit intézze ki-ki maga el és ne csináljon azokból közügyeket.

Záróvizsga ifj. Fekete Jánosné varrótanfolyamán

Egy három hónapos szabó és varró tanfolyamot fejeztek be ifj. Fekete Jánosné növendékei. Ez a kis varróiskola közismert már Gyomán, a tanulni vágyó urilányok számot tartanak az évente két ízben meginduló tanfolyamra.

A mostani vizsga is meggyőzte a jelenlevőket, hogy a vezető uriaszony alapos elméleti és gyakorlati kiképzést nyújtott. Emellett pontosságra, rendre és izlésre szoktatja a résztvevőket.

A vizsga keretében kiállították a papir és anyagból készült egyes modelleket, kész ruhákat.

Vizsgát tettek: Adamik Bözsi, Dékány Terus (Dévaványa), Dobossy Károlyné, Frolyó Etelka (Dévaványa), Zolnay Zsuzsa és Zöld Erzsébet.

Igen sok érdeklődő uriaszony volt jelen, akik nagy elismeréssel voltak ifj. Fekete Jánosné szakszerű és igen hasznos munkájáról. Ugy tudjuk, hogy márciusban új tanfolyam kezdődik.

után a gyűlést megnyitja, majd felkéri Tóth Zsigmond országos kiküldött urat beszédje elmondására. E nagyhatású beszéd után a tisztikar megválasztása következett. A csoport elnökévé egyhangulag Harsányi László, Endrőd község köztisztviselőjében álló főjegyzőjét választották meg, ugyancsak egyhangulag választották meg a tisztikar va-

Frontharcosok alakuló közgyűlése Endrődön

Az Endrődi Frontharcos Csoport 1938. január hó 30.-án tartotta alakuló közgyűlését a község háza tanácstermében. Az országos központ képviselőjében Tóth Zsigmond bajtárs, Békés és csonka Bihar-megye szervező tisztje valamint Endrőd színe java vett részt. Szabó József szervező tiszt üdvözli a megjelenteket, a magyar Hiszekegy-

lamennyi tagját. A választás után az Országos kiküldött megtartotta a hivatalos fogadalmat, majd a csoport elnöke, Harsányi László záró szavai után a frontarcos bajtársak elnökük vezetésével a hősök emlékszozához vonultak és azt megkoszorúzták. Ezen lélekemelő ünnepség után a frontarcos bajtársak, élükön a megválasztott tisztikarral, testületileg résztvettek a közebeden, ahol Tóth

Zsigmond Országos kiküldött előterjesztésére, Csernus Mihály apátplebános urat, az Endrődi frontarcos csoport örökös diszelnökévé választotta.

A gyomai frontarcos csoport képviselőjében Kató Lajos nyug. Bszkrt főellenőr pénztárnok vezetésével többen vettek részt, akik valamennyien egy szép emlékekkel gazdagabban tértek vissza.

KATÓ LAJOS
ny. Bszkrt főellenőr.

Endrőd nagy ünnepe

Vasárnap leplezik le a főispán, alispán és Csernus-apát arcképét

Nagy ünnepe lesz holnap Endrőd községének. A hála, az elismerés jelképeként öröklítik meg azoknak a férfiaknak az emlékét, akik a községért, a község lakosaiért munkálkodtak. E három kiváló férfi: vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán, vitéz dr. sarkadi Márki Barna alispán és Csernus Mihály apátplebános.

Az ünnepély sorrendje:

1., 8.20 órakor fogadás a gyomai állomáson.

2., Bevonulás az r. k. templomba.

3., Szent mise után reggeli a kisgazda körben.

4., A földmivelő egyesület megáldása.

5., Arcképek leleplezése a község háza tanácstermében.

6., Az ünnepelt megkoszorúzzák a hősök szobrát.

7., A házi ipari kiállítás megtekintése.

8., Közebed a népházban.

BESZÁMOLÓ A GYOMAI JÁRÁS 1937. ÉVI KÖZEGÉZSÉGÜGYI HELYZETÉRŐL

Dr. Szilágyi Ferenc m. kir. járási orvos.

Fel kell ráznunk népünk közönyét, öntudatra kell ébresztenünk a magyarságot, hogy itt egy évezredes nemzet életéről, vagy haláláról van szó! Mert a körülöttünk lakó, [alacsonyabb kulturájú államokban háromszor annyi gyermek születik, mint nálunk s 30 év múlva ők kétannyian lesznek, mi meg kb. csak feleannyian, mint most vagyunk!...

Óvodákban, iskolákban tanítanunk, nevelnünk kell a serdülő gyermekeket, hogy minél erősebbek és egészségesebbek legyenek, hirdetni hangosnálhangosabban, hogy az életben erő és szám hatalma érvényesül. A fiatalságot munkás életre, szívós kitartásra kell rászoktatnunk, mert csak ép, egészséges, munkabíró egyéneknek lehetnek szintén ilyen utódai. Vissza kell állítanunk a munka becsületét! A magyarságnak nem derékbetört existenciákra és inségmunkásokra, hanem egészséges, munkabíró család-apákra, — nem karcu divathölgyekre, hanem dolgozó magyar háziasszonyokra és csa-

ládanyákra van szüksége. Meg kell szüntetnünk azt a nemzetellenes felfogást, hogy az ősi vagyon csak az egyke utján menthető meg.

Hiszen sok példa mutatja, hogy az egykeből könnyen egyses lesz és akkor az utód nélkül kihalt család ősi vagyonát az éhes és sokszor érdemtelen rokonok szétkapkodják. Csak többgyermekes családok kezében van biztosítva az ősi vagyon sorsa!

Az egészséges életre való nevelést a nagyszerű Stefánia védőintézet már évek óta gyakorolja. A leendő anyák, csecsemők, újszülöttek, kisdedek helyes és egészséges gondozása már eddig is megtörtént. Most az óvodás és iskolás gyermekek egészségügyi vizsgálatával és további ellenőrzésével, a polgári iskolás, gazdasági, iparos ismétlő iskolás tanulók, azután a leventék bevonásával az az orvosi egészségvédelmi munka még jobban kiszélesedik, hozzájön még a beteg családok szemmel tartása: a családvédelem, így egy egész nemzetvé-

„Mansz kultúrest és táncmulatság”

1938. Február 19-én az „Uri-Kaszinóban”

delmi munkává épül ki a kicsiny kezdet és célja, hogy a születéstől a halálig, a bölcsőtől a koporsóig minden magyar ember egészsége felett örökadjék az államhatalom a maga megfelelő szakszerveivel. Azonban itt nem állhatunk meg. Mindenki: egyes ember, község, társadalom, az egész nemzet össze kell, hogy fogjon és olyan egészséges életviszonyokat is teremtsen, hogy az így kitermelt egészséges, munkára nevelt magyar élet megfelelő munkához jusson és egészséges életkörülmények közé is kerüljön. Aki tehetős, maga is tudja mindezt magának biztosítani, de aki nem tudja, annak a hóna alá kell nyulnunk és fel kell emelnünk a nyugodt és megelégedett sorsu magyar emberek soraiba...

Az arra érdemes cselédnek, munkásnak, szegény iparosnak egészséges lakásról, munkahelyről, megfelelő ruházatról és elegendő élelemlről is kell gondoskodni, hogy ilyen viszonyok közé jutva érezzék azt, hogy így érdemes magyarnak lenni és ennek a magyar hazának érdemes, sőt szükséges gyermekeket is nevelni!... Tej, kenyér, ebédeltetési akcióknak kiterjesztése az egész országra — de csak az olyan családok részére, amelyek munkájukkal, hazafiságukkal, gyermekek nevelésével a hazának mindezt viszonzni is tudják és akarják.

Egy, az egész nemzetet átfogó egészséges, munkás életre, izzó magyarságra, a munka megbecsülésére való szakadatlan nevelést kell a megfelelő szerveknek munkaprogramjukba állítani. Az államhatalomnak pedig segítségül kell jönni különböző tanulmányi segélyek, önképző- és ösztöndíjak kiutalása; a házasságok megkönnyítése, kelengyék kiosztása, agglényadók bevezetése, gyermektelen családok megadóztatása által a többgyermekes családok javára stb.

Mert akinek nincs gyermeke, nem teljesítheti maradéktalanul nemzetfentartó, honvédelmi stb. kötelezettségét és nem járulhat hozzá a nemzet legdrágább kincsének, a magyar életnek az utánpótlásához. Ezt a kötelezettséget a többgyermekes családok végzik el helyettük, tehát ezt a helyettesítést meg is kell fizetni! Valamilyen módon!

Aki nem akarja megérteni a kor hívó szavát, aki nem dolgozik együtt vállalva a jobb magyar jövőért, aki nem hajol le a gyengébbek felemeléséért, az saját magának és nemzetének is ellensége és önként ássa meg a sírját a legszebb magyar álomnak: a Revíziónak, és maga adja szájába az eszmét a genfi Népszövetségnek, mint az Igazság és Béke I. számú temet-

kezési nagyvállalatának, hogy kimondja ránk a második trianoni halálos ítéletet: „Ennek a lassu kihálásra ítélt magyarságnak pedig a mai Csonkagyarország még mindig elég nagy és tágas sírboltok!”... Ebből a sírboltból aztán igazán nem lenne feltámadás!...

Mutassuk meg a világnak, hogy ez nem lesz így! Nem, nem, soha!...

Vége.

Meghalt Kiss László dr. főszolgabíró

Január 31-én, rövid betegség után, meghalt Orosházán dr. Kiss László főszolgabíró. Nagy részvét mellett tartották meg Orosházán, február 1-én, a temetést, ahol Gyomárról is többen vettek részt. Orosházáról Csorváson át szállították dr. Kiss László hamvait Békéscsabára. Csorvás község tisztviselői és polgársága a község háza előtt bucsuzott el szeretett főszolgabírójától.

Békéscsabán szerdán délelőtt 10 órakor volt a temetés, amelyen az egész vármegyéből so-

kan vettek részt. Gyomárról külön motorral mentek be 49-en, gyomaiak és endrődiek. A vármegyei tisztikar vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán és vitéz dr. Márki Barna alispán vezetésével volt ott. Az egyházi szertartást Csernus Mihály apátplebános végezte. A sírnál vitéz dr. Márki Barna alispán vett meghatóan búcsút. A koporsót a ravataltól a sírig a szolgabírák vitték. A 160. koszorú között ott láttuk a gyomai járás, Endrőd előjárósága és a GySC koszorúit is.

Varga László főtitkár előadása

Közöltük már olvasóinkkal, hogy a tiszántúli mezőgazdasági kamara békésmegyei kirendeltsége minden csütörtökön szakelőadásokat tart a felsőrézsi olvasókörben. Ezek az előadásokon felül tartja Varga László kamarai főtitkár, gazdasági ta-

nácsos február 10-én a község háza tanácstermében este 6 órakor nagy horderejű előadását a kamarai választásokra vonatkozólag. Erre az előadásra már most felhívjuk gazdáink figyelmét és felkérjük őket, hogy ezt az előadást okvetlenül hallgassák meg.

A Gy. S. C. közgyűlése

Január 23-án tartotta meg a Gy. S. C. 26. évi rendes közgyűlést, mely mindvégig lelkes hangulatban folyt le.

Nemerey Péter elnök üdvözlő szavaival kezdődött a közgyűlés, majd megkérte Imre Lajos titkárt jelentésének megtételére. A főtitkár terjedelmes és gondosan elkészített jelentésben számolt be az egyesület múlt évi működéséről és rámutatott a sportbeli sikertelenség okaira. Jelentésének befejezése után pedig bejelentette, hogy a másirányú nagy elfoglaltsága miatt tisztségéről emondani kénytelen, amit a közgyűlés sajnálattal tudomásul vett. A főtitkári jelentés után a főpénztáros, a főellenőr és a számviz-

sgáló bizottság jelentése következett, melyeket a közgyűlés egyhangúan tudomásul vett és részükre a felmentvényt megadta. A jelentések elhangzása után következett az új főtitkár megválasztása. E fontos tisztségre egyhangú, nagy lelkesedéssel Csáky Dánielt, az egyik legkiválóbb gyomai sportembert választották meg. Az új főtitkárt elsőnek Nemerey elnök üdvözölte és munkájához sok sikert és Isten áldását kérte. Csáky Dániel rövid beszédben köszönte meg az iránta megnyilvánult általános bizalmat és fogadalmat tett, hogy további sportműködését a GySC szolgálatába fogja állítani. Hatal-

mas eljenzés és taps fogadta a Csáky Dániel szavait, melyből az új főtitkár meggyőződhetett arról, hogy háta mögött ott áll a GySC minden egyes tagja! Intézővé régi és érdemekben gazdag sportembert Kruchió Mihály igazgató-tanítót választották meg. Ezután a 12 tagú választmányt és annak 3 póttagját választották meg, kiknek névsora a következő: Fekete Géza, Kruchió István, Schvarcz Károly, dr. Bíró János, Klein László, Kun Ferenc, Bíró Béla, Oláh László, Jenei Bálint, Imre Lajos, Bíró János, Ugor László, Zöld László, póttag: Klein László. Gazdasági bizottság: Kiss Géza, Bíró Béla és Kovács Lajos, póttag: Kruchió István. Megalakították a GySC tenniszszakosztályát is, melynek vezetője: Kruchió Mihály lett. Nemerey Péter további eredményes sportmunkára buzdította a tagokat, majd a közgyűlést bezárta.

Ujabb látogatók a HOMBÁR szövetkezetben

A vasárnapi lelkes beiktató bankett után Karácsony András elnök-lelkész, aki egyuttal a békési HANGYA szövetkezetek elnök-igazgatója, Tokaji Gábor igazgató tanító és Kovács István ref. gondnok látogatást tettek a HOMBÁR szövetkezetben, ahol őket Wagner Márton ügyvezető igazgató fogadta.

A békési látogatók nagy érdeklődéssel hallgatták a szövetkezet megalakulása és működéséről közölt adatokat és a legnagyobb mérvű elismerésüket fejezték ki a gyomai gazdák bátor kezdeményezéséért és dicséretes összetartásáért, amelylyel a tavalyi 544 vagonos forgalomhoz képest már az idén is elérte a szövetkezet a 410 vagon forgalmát, amikor pedig nem volt annyi termés az idén, mint tavaly.

A csirkenevelés iránt is érdeklődtek a békésiek, azonban akkor még nem érkeztek meg a csibék, így kilátásba helyezték, hogy majd márciusban ismét ellátogatnak.

Azonra, magános lakást bérbe vennék, lehetőleg az állomás közelében. Cim: Tóth László, állomás felvigyázó, Köröstarcsai tanyák.

Készüljünk a GY.S.C. február 5-i álarcosbáljára!

**Beszélgetés
a csillagokkal**

Itra: Bartha András

*Ünnepesti szent fényvirágok:**Olyan szép a világ!**Homlokomon mégis a bánat**Vihara zajlik át!**Ma sikkadt el az életemből**A nő, a foglalat,**Elvesztettem az örömeimet,**Mert nekem itt boldoggá lenni**Nem szabad... nem szabad!...**Szent zoltár minden haldokló frigy,**Érzitek, csillagok?**Asszonyos, édes, puha fészket**Én már nem takhatok,**Szegény az én halk vergődésem, —**Könnyes és hangtalan,**Elvesztettem az örömeimet,**Pedig ezerszer aláztam meg**A csók előtt magam.**Szívem bánat remegteli, mert**Halni kívánkozik,**Szelid muzsikás bűgűsokkal**Száz dall virágozik.**Lebolyogom az életemet**S félszegül keresem**Elkallódott örömeimet**S a virágok alá ágyazott**Nagy just: a fekhelyem.**Ha lehullok... sirnyoszolyámra**Virágpaplan pereg,**Buggyantsatok szememre zoltárt**Lágy égi mécsesek.**Nem hajlik hozzám sirni ugysem**Se hitves, se rokon,**Nem kongnak fel örömharangok**S gyertyalángok sem fényezik be**Meggyógyult homlokom...**Ünnepesti szent fényvirágok:**Ugy zokog most a szél,**Mert valahol egy szépnek indult**Elsikkadt nász zenél.**Valahol egy szív dobog méldn, —**Fúj és panaszkodik,**Valahol lágy muzsikát sirnak**S valahol nagyon fúj az öröm,**Mert csókról álmodik...***Futballista-bál**

A Gyomai Sport Club ma este rendezti hagyományos álarcosbálját, mely mindenkor a báliszezon legsikerültebb estélyei közé szokott tartozni. Az óriási rendezési költségek dacára, a belépőjegyek árát aránylag alacsonyan állapították meg, hogy e bálon, — mely a gyomai társaság nívós találkozója szokott lenni, — mindenki résztvehessen. A ma esti bál iránt páratlan érdeklődés mutatkozik, mert a legszebb női és férfi jelmezeket értékes ajándékokkal fogják jutalmazni. Első női-díj egy aranygyűrű, II. díj egy teljesen felszerelt illatszeres-kazetta, a III. díj pedig egy modern pu-

der-doboz lesz. Az I. férfi díj egy karkötő-óra, II. díj egy ezüst csaváros-írón, a III. és IV. díj pedig 1-1 üveg tokaji bor lesz. Minden jelmeznélküli vendég a belépő jegyéhez ingyen kap egy színes álarcot is.

Az agilis rendezőség, élén dr. Biró János vigalmi-elnökkel, a bál előkészületeit már befejezte és gondoskodott róla, hogy a bál a hagyományokhoz híven az idén is nívós és kedélyes legyen. Utólagos meghívóigényléseket azonnal jelentsék be dr. Biró Jánosnál, a 39-es telefonszámon. K.

HIREK

Stéberl András gyulai hentesmester Magyarország első aranykoszorus mestere lett. A gyulai hentes üzeme, ma már első vonalban áll. Üzleti szelleme, a szorgalmas munka, becsületesség, figyelmes kiszolgálás, jó szervezés — egészen példátlan, megérdemelt kariert hozott Stéberl Andrásnak.

Békéscsabán nagyszabású sacharin csempészést leplezték le.

A pécsi egyetem professzorai díszmagyart vettek fel a doktoravatásra. Megszivlelendő példa.

Hamis ötpengősök kerültek forgalomba Endrőd környékén.

Megtalálták a rák okát. Freund bécsi orvosprofesszor rendkívül érdekes nyilatkozatban számol be a rákbetegség keletkezésének felderítésére folytatott kísérleteiről Tolnai Világlapja új számában. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a nagyszerű folytatásos regényen és a remek cikkek dus során kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Tanácsok sztárjelöltek számára. Tay Garnett, az ismert amerikai filmrendező hat hasznos tanácsban foglalta össze a sztárjelöltek tudnivalóit. Rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Eszperantó levelező tanfolyamot indít az Eucharisztikus Világkongresszus Eszperanto albizottsága olyan érdeklődők számára, akik a szóbeli tanfolyamokon nem vehetnek részt. A vezetőség sulyt helyez arra, hogy olyan tárgyak kerüljenek begyakorlásra, melyek az Eucharisztikus kongresszus alkalmával ideérkező külföldiekkel a társalgást nagyban megkönnyíti. A tanfolyam 13 hétig tart, hetenkint kétszer kapnak a résztvevők leckét, a dolgozatot elkészítik, elküldik és kijavítva visszakapják. A tanfolyam díja 2. P., melyet előre kell beküldeni a jelentkezés alkalmával levélbélyegben, továbbá minden egyes lecke visszaküldésére 20 fillér válaszbélyeget kell mellékelni. Jelentkezési cím: Jézus Szíve Szövetség eszp. szak. Budapest, VIII. Mária-u. 23. I. em.

Wolf Mihálynak Bocskay u. 34. sz. háza szbk. kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ért. lehet a Vataj háznál ahol ablakok ajtók és épületek vannak eladók.

A Párisi Divat február elsején megjelent száma ismét gazdag és változatos tartalommal örvendezteti meg olvasóit. A divatoldalakon minden alakú és minden koru hölgy megtalálja a számára a legmegfelelőbb öltözéket. Az elegáns téli ruhák és pompás farsangi toalettek mellett már a közeledő tavasz divatjára is kimerítő felvilágosítást ad a Párisi Divat. A szépirodalmi részben gyönyörű novellákat, hangulatos verseket hoz a Párisi Divat. Többek között Muráti Lili „Az elegáns, és mégis olcsó öltözködésére tanítja a hölgyeket. Dr. Ungár Margit ügyvéd a válogatásokról ír igen tanulságos cikket. Egy másik nagyszerű cikk pedig rendkívül érdekesen számol be Erzsébet, a kis angol trónörökös életéről. A Párisi Divat ingyen kézimunkaiv melléketén ezuttal is nagyszerű kézimunkákat hozunk. A 60 nagy oldal terjedelemben megjelenő Párisi Divat ára 60 fillér.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton fejezem ki leghálásabb köszönetemet mindazok részére, akik felejthetetlen emlékü unokabátyám dr. eleméri és ittebei Kiss László, volt gyomai, majd orosházi főszolgabíró temetésén résztvettek és ezzel nemcsak az elvesztése felett érzett nagy fájdalmamat enyhíteni, hanem a végzettség komor pompáját emelni szívesek voltak.

Dr. Sorbán Jenő
főszolgabíró.

Anyakönyvi hírek

A gyomai anyakönyvi hivatal könyveiben a január 26-tól, február 3-ig a következő bejegyzések történtek:

Születtek: Paróczai András fia Sándor rk., Józsa Mihály fia Béla ref., Horváth András leánya Piroska ref.

Házasságot kötöttek: Kocsis Gábor K. Imre Mária.

Meghaltak: özv. Fekete Imréné J. Kovács Róza ref. 69 éves, özv. Papp Jánosné Juhász Eszter ref. 63 éves, Nun Mihály ág. h. ev. 63 éves.

TANULÓNAK fiut fizetéssel felveszek. Grósz Salamon rőfös kereskedő Horthy M. ut 3.

631/1938. szám.

**Kivonatós verseny-
tárgyalási hirdetmény.**

A gyulai m. kir. államépítészeti hivatal a gyomai ref. templom tatarozási munkálataira versenytárgyalást hirdet.

Ajánlatok zárt borítékban lepecsételve 1938. évi március hó 1. napjának d.e. 10 órájáig a gyomai ref. egyház hivatalánál adandók be a következő felirással; „Ajánlat a 634 1938. számú versenytárgyalási hirdetményben közölt gyomai ref. templom tatarozási munkálataira. Ref. Egyház hivatala. Gyoma”.

Ajánlat csakis a hivatali úrlapokon tehető.

A kiírási művelet, költségvetés és tervek 1938. évi február hó 10-től a gyomai ref. egyház hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a költségvetési úrlapok 2 P.-ös áron megszerezhetők.

Meghívó

Az országos frontharcos szövetség, gyomai csoportja f. évi február hó 6-án vasárnap d. u. 3 órakor tartja a község háza nagytanácsstermében

Évi rendes közgyűlést melyre a bajtársakat tisztelettel meghívjuk azzal, hogy határozatkép'elenség esetén az február hó 13 án d. u. 3 órakor a tagok számára való tekintet nélkül is meg lesz tartva.

TÁRGYSOROZAT:

1. Társelnöki megnyitó.
2. Elnök választás 2 évre.
3. Fogadalomtétel (esetleg).
4. Vezetőlistát jelentése.
5. Pénztárnok jelentése.
6. Ellenőrök jelentése.
7. Fejmentvény megadás.
8. Esetleges indítványok.

Gyoma, 1938. január hó 30.

ELNÖKSÉG.

M O Z I

APOLLÓ MOZGÓ GYOMA

Január 6-7 vasárnap, hétfő.

MAGYAR FILM

Olaszország mosolygó kék ege.
Fiatalság, kedély, jókedv.
Vigjátéki cselekmény.

Jávor Pál, Ágai Irén, Kabos Gyula, Erdélyi Mici, Pethes Sándor főszereplésével.

Nászut féláron

Külföldi színvonalu pompás magyar vigjáték, a szellemesség és jókedv nagy magyar filmje.

2. Fényes kísérő műsor

Február 9-10
szerda, csütörtök.

A világon a legnagyobb siker!
EGGERTH MÁRTA

a világ legünnepeltebb magyar művésznőjének csodafilmje

Pacsirta

Lehár Ferenc operettje filmen, a romantika, báj, kedvesség, muzsika remekbeszabott színműve

Az elmúlt évad legnagyobb sikerű filmje!

2 Kísérő műsor.

Következő műsorunkban jön:

TOROCKÓI MENYASSZONY

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. február 13-án vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Eggerth Márta gyönyörű énekes filmje

Husz év után

Egy fejedelmi udvar szerelmi titka?

Főszereplők: Eggerth Márta, Johannes Hesters, Otto Tressler, Herbert Hübner, Alfred Abel.
A romantikus kor világából játszódik e film. Kedves és mulatságos jelenetei és gyönyörű zenéje végig lebilincsel.

A műsor kiegészítve:

Próbaháboru
a tengeren
Varázs lövölde

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

Minőséget? Legolcsóbban?
Szövetkezeti boltokban!

A
szövetkezeti vendéglőben
Horihy Miklós ut 40
és a
szövetkezeti kocsmában
Tisza István ut 97
u'cán át

1 lit. asztali fehér bor	38 fill.
1 " " (10 liter vételnél)	30 " "
1 " kadarka	48 " "
1 " zöld pecsenye bor	58 " "
1 " vörös csemegebor	120 " "
1 " angol keserű likőr	320 " "
1 " császárkörte likőr	320 " "
1 " rum	240 " "
1 " tearum	320 " "
1 " barack pálinka	320 " "
1 " eper pálinka	280 " "
1 " szilva pálinka	320 " "
1 üveg szódavíz	08 " "
1 üveg barna v. János sör	48 " "

Palackborok üv.-ként 1.10P-től
Szent Lukácsfürdő ásvány-
vizeinek füraktára.

A szövetkezeti vendéglőben	
Zónapörkölt	24 fillér
Ebédmenü	98 fillér
Vendégszoba	98 fillér

UJ VEZETÉS! 4-4

A Hombár Szövetke-
zetben buzakorpa
kapható

„MÁVAUT“ TÉLI AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17.38 ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17.50	érk.	Endrőd templom tér	ind.

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6.10 ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.50
6.36	Gyoma		17.32
7.28	Szeghalom p. u.		16.38
8.42	Püspökladány		15.23
9.19	Hajduszoboszló		14.43
9.55	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.

Menet-jegy: Endrődre —50 Menettérti-jegy: Endrődre —80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6.10 ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.55
6.36	Gyoma		17.34
7.27	Szeghalom p. u.		16.38
8.57	Berettyóújfalú p. u.		14.00
9.03	érk.	községháza	ind.

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma-halmagyi Olvasókör és Perjés.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a

vezető világmárka

Egyedárusító: Benjámín István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homoki féle emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!

Vásárolja

a pécsi kokszot.

Elárúsítók: WAGNER MÁRTON
FIAI, fatereskedők a Pécsi Kö-
szén és Kokszkereskedelmi Rt
képviselői, Gyoma. x-4

MEGHÍVÓ

A GYOMAI TESTEDZŐK KÖ-
RE folyó hó 13-án d.-u. fél 2
órákor tartja a Holler szállodai
helyiségében

RENDES ÉVI
KÖZGYÜLÉSÉT
melyre tisztelettel meghívja az ér-
dekelteket.

Tárgysorozat:

Elnöki megnyitó.
Titkári jelentés.
Zárszámadás bemutatása.
Jóváhagyások és felmentvény-
megadása
Az időközben megüresedett tiszt-
ségek betöltése, valamint a
választmány megválasztása.
A közgyűlésen jogait csak
azok a tagok gyakorolhatják, kik
az 1937 évről határlékban nincsen-
nek. ELNÖKSÉG.

A gyomai Ipartestület

tulajdonát képező
segéd-szálló

szabad kézből eladó. Ér-
tekezni lehet Oláh Lajos
ipartestületi elnöknel.

Publikáció

Eladó Mátyás király u'ca 6 számú
ház. Mely áll 3 pados szoba, 1 pados
konyha, éléskamráb 1, 9 m. hosszú
melléképületből és 411 négy-zögöl bel-
területeiből. Érdeklődni lehet a katolikus
kántornánál, Horihy Miklós ut 7 szám
alatt. 3-1

503-as Fiat személyautó 60 pengő
évi adóval eladó Gyomán Kossuth
Lajos utca 48 szám. 4-1

Zöld Imre Berényi ut 1 számú nád-
tetejű házának nádja lebontásért eladó.
Ugyanott ó és új nád is van eladó. 1-1

A Lukács Sándor háza szabad-
kézből, eladó, Baross ut 3 szám. 2-2

A Gyomai Szeszifőző Szövetke-
zet kismértékbeni pálinka eladási üzle-
tét Tisza István ut 68 szám alól Hősök
Emlék útja 87 szám alá a Termelő
Szövetkezet házába helyezte át, hol is
közismerten elsőrendű saját főzésű pá-
linkái olcsón kaphatók. 2-2

Egy kiszolgáló leányt azonnali
belépésre üzletében felvesz Domokos
Albert. x-4

Béres Dánielné örökössei hasítás
melletti 17 kat. hold földje eladó. Ér-
tekezni Rác Imre Körösladány, Ferenc
József ut 10 szám alatt lehet. x-5

Óra, ékszer javításokat olcsón jól-
állítás mellett készíti: Csáky Dániel a
volt Wattai házban. 8-2

Eladó Endrődön egy négy szoba,
konyha, fürdő szoba, mellékhelyiségek-
kel ellátott új lakóház, kedvező fizetési
feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak
Csáky Dániel gyomai órási mester-
hez. 1-1

Eladó: báró Huszár Lászlóné pó-
halmi uradalma, bármilyen mennyiség-
ben előjegyezni lehet kedvező ár és
fizetési feltételek mellett, — 183 hold
nagyföldes, — 140 hold egyháziholdmi
szántó, — 35 hold simaüzemi szántó
tanyaépülettel, kerttel, szálló és gyü-
mölcsösökkel, — 5 hold simai, — 6 hold
udvarnokai, — 7 hold előhalmi és 3 fer-
tály keselyősi szántó téglagyárral.
Bővebbet Izsó Balázs ingatlan forgalmi
irodájánál Gyomán.

OLCSÓBB A BOR!

mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy
fehér fejtett ujbór Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasúti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadok el. Hordói díjmen-
tesen adok a szállítást tar-
tamára kölcsön; hordóim
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkü-
lés utánvétel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kü-
ldök mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés,
tisztá, tökéletes zamatauk
és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária Könyvnyomdával, Gyoma
Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egynasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Társadalmi összefogás*

Békés vármegye egyik községe, Endrőd, sokáig arról volt nevezetes, hogy ott, a mindenáron való ellenzékiesség fellegvárában a társadalmi osztályok között szinte áthidalhatatlan az ellentét. Az osztályharc és osztálygyűlölet összes adottságai vigan tenyésznek és nem lehet a falu lakosságát egynevezőre hozni. Ez mind így volt, nem volt tultás — és február 6-án vasárnap a legszebb ünnepet ünnepelte Endrőd község minden rendű és rangu polgára: a társadalmi összefogás és megértés telemelő ünnepét. Szépek voltak a külsőségek is, mert hisz a lelkekben eláradt egymás megbecsülésének és a szeretetnek melegét iparkodtak külsőségekben is kifejezésre juttatni, de az ünnep igazán bensőséges, igazán ünnepi hangulata a lelkekből és a szivekből áradt ki.

Ez az ünneplés nem nyilvánult meg sem szolgál megalázkodásban, sem vállveregető leereszkedésben, hanem megnyilvánult az egymás kölcsönös megbecsülésében, a kellő tisztelet megadásában, megnyilvánult abban, hogy mindenki érezhette, hogy itt az embereket ez a szeretet és tisztelet őszintén és szívből fakadóan kapcsolja egymáshoz: megérezték és megértették, hogy valamennyien egy család tagjai, akiknek nem az egymástól elválasztó jelenségeket kell felfokozottan kihangsúlyozniok, hanem meg kell keresniök és ha nincs meg, meg kell teremteniök azokat a kapcsolatokat, amelyek a magyar nemzeti társadalom különböző rétegeit szorosan eggyé forrasztják. Mert nem lehetünk annyira egységesek, nem tarthatunk annyira össze, amennyire ennek a szegény, sokat szenvedett nemzetnek különösen a mai viszonyok között szüksége van.

Boldog örömmel láttuk Endrődön, hogy ennek az összefo-

gásnak megvan a lehetősége, a magyar lelkek megértik az összetartás szükségét és vállalják is szívesen annak minden kötelezettségét, csak azt érezze meg a társadalom minden rétege, hogy azok, akik vezetésükre, sorsuk irányítására vannak hivatva, igaz sáfárai a nemzeti összefogás háromszor szent eszméjének. Nem egyéni céljaik érdekében kihasználható tömeget látnak a népben, hanem a magyar nemzet testének egy értékes részét, amelynek éppen úgy megvan a helye a nap alatt, éppen olyan joga van a becsületes emberi életre, mint a nemzeti társadalom bármely rétegének. A nép ma már kezd immunissá válni a hitegető, nagy szólamokkal szemben, már nem igen hatnak a tisztánlátást elhomályosítani akaró nagy frázisok.

Meglátja és megérzi a nép, hogy kik igaz barátai, kik azok, akik felelős állásaikban igazán javát munkálják. A vasárnapi endrődi ünnep erről tett bizonyosságot.

Természetes, hogy erre azt fogják mondani, hogy ez mind csak rendezés kérdése. Endrődön is a község vezetői vífték bele a falut az egész ünneplésbe. Tagadhatatlan, hogy az ilyen megmozdulás el sem gondolható a falu vezetőinek hathatós, esetleg rendező közreműködése nélkül. Aki azonban látta azt az őszinte ünneplést, a szeretetnek és a tiszteletnek azt a spontán megnyilatkozását, az csak azt mondhatja erre, hogy ilyet mesterségesen megrendezni nem lehet, legalább is nem ilyen átütő sikerrel. Nem lehet lelkeket ma, a nyomott gazdasági viszonyok korában úgy irányítani, hogy azok parancsszóra a tiszteletnek és ragaszkodásnak olyan jeleit szolgáltatassák, mint vasárnap az endrődi munkások tették. Nem különösen ott, ahol a társadalmi viszonyok olyanok voltak, mint Endrődön. Hogy most ennyire együtt tud működni a

NEP választmányi ülés

Február 6-án este 6 órakor népes választmányi gyűlést tartott a NEP gyomai szervezete. E gyűlésen megjelent G. Nagy László kerületi elnök, Palotás István titkár és Wagner Márton is.

Nemerey Péter elnök részletes beszámolót tartott az utóbbi időben történt eseményekről. Beszámolójában előadta, hogy a háziipari himző munkálkodás olyan meglepedésre folyik, hogy most már havonta mintegy 400 pengő munkabért fizetnek ki. A főző és varró tan-

Bizalmat szavaztak Nemerey elnöknek

Szóvátétel a Nemerey Péter elnök ellen intézett támadás. A választmány tüntető lelkesedéssel biztosította Nemerey elnököt a bizalmáról és lesújtóan elítélte a személyi bosszúból fakadó támadást, amellyel Nemerey Péter munkásságát és

folyam is nagy sikerrel zárult. Hogy ez a tanfolyam milyen értékű volt, azt főként a szülők, a résztvevő lányok és a vizsgán ott voltak ítélik meg. Ebben a hónapban indul meg a 6 hetes női felsőruha szabás és varró tanfolyam, mintegy 20 résztvevővel. A tanfolyam a Békésmegyei Általános Takarékpénztár épületében a NEP helyiségében lesz. Szó esett a Horthy Miklós-uti sárrázókról is. Ezek ügyében ismételt intervensiót az elnök. A vásártéri mázsházhoz vezető út kikövezését a községtől kéri.

faradhatatlan működését igyekeztek egyesek aláásni. Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy Főispán ur ömél-tősága is bizalmát fejezte ki Nemerey Péterrel szemben és sulyt helyez az ő további munkásságára.

A választmány kibővítése

Kívánatosnak tartja a választmány, hogy több értékes párttaggal kiegészítse magát, hogy többben vehessék ki részüket az építő munkából. Ugy látszik, a

kiegészítést hamarosan meg-ejtik.

A mindvégig komoly és értékes tanácskozást a Hiszekegy-gyel fejezték be.

község vezetősége a lakossággal, az annak a jele, hogy kölcsönösen megértik egymást és megvannak győződve egymás önzetlen jóakarataról. Ez pedig nem lekicsinylendő eredmény.

Ha már most ennek a jelenségnek okait keressük, meg kell állapítanunk, hogy ezek az okok abban a becsületes szociális törekvésben, abban a nemzetüket szerető és annak érdekeit áldozatos lélekkel szolgálni akaró lelkületben gyökereznek, amely lelkület vármegyénk vezetőinek sajátja. Azok, akiknek arcképét vasárnap leplezte le az endrődi közönség, mindhárman olyan tényezői a nemzeti élet szolgálatának, hogy munkásságukra felfigyel és szeretettel reagál az egyébként, a multak tapasztalatai alapján, természeténél fogva nagyon bizal-

matlan nép. Hogy ezt a hatást elérhesse a vezetőség, ahhoz az kell, hogy onnan azzal az érzéssel távozzon a nép, hogy ügyes-bajos dolgát lelkiismeretesen intézik. Ahhoz az kell, hogy legyen főispán, alispán, aki elmegy a munkások közé is, elmegy a tanyák elhagyott népéhez és a meghallgatott panaszok nyomán hamarosan gondoskodik segítségéről.

Megvan tehát a lehetősége a magyar összefogásnak és ezzel a magyar feltámadásnak, csak félre kell hárítani azokat, akik a magyar nép és a magyar vezetőosztályok közé állanak és élére kell állni a népnek és a főispán szavai szerint egy családként kell mindannyiunknak dolgozni a nemzet boldogulásának kiépítésén. Ezt az utat olyan utjelző oszlopok szegélyezik, mint az endrődi ünnep.

*E cikket a Gyulán megjelenő „Békés” című napilap február 8-i számából vettük át.

Február 21—26 baromfitenyésztők tanfolyama

Jeleztük már, hogy február 21—26 között baromfitenyésztő tanfolyam lesz. Az előadások minden nap este 6—8 óra között lesznek, az iparostanonc iskolában. Jelentkezni lehet a tanfolyamra a község házában, a HOMBÁR szövetkezetben és Beinschróth József asztalos mesternél.

Felhívjuk olvasóink és lakosaink figyelmét erre a tanfolyamra. Talán sokan nem is tudják még, hogy rövidesen olyan kereseti lehetőségek nyílnak a belterjes baromfitenyésztésből, amelyek igen sok törekvő embert arra serkentenek, hogy csak a baromfitenyésztéssel foglalkozzanak. Azonban belterjes tenyésztést csak az kezdhet, aki tisztában is van azzal. Ki tudja, mikor lesz megint alkalom, hogy ingyen tanulhassák meg a jelentkezők a helyes baromfitenyésztést.

8000 csirke érkezett eddig

A HOMBÁR kötelékében újra megindult a ketreces csirkenevelés. A szokásos kedd-esti összejövetelekre szorgalmasan eljárnak a tagok. Most kedden nagy örömet keltett Wagner Márton közlése a tagokkal, hogy a Hangya szövetkezet rántani való csirkéből minden mennyiséget átvész márciustól kezdve, angolországi szállításra. Az első csirkékért kilogrammonként 2 pengőn felüli összeget adnak, de a májusi szállításért is legalább 1.60 pengőt adnak kilójáért.

Erre a biztatásra Wagner Márton azonnal rendelt még 10.000 csirkét március végéig.

Akik a biztos értékesítésre kedvet kaptak és részt kérnek a nevelésből, mielőbb jelentkezzenek.

A gyomai (Kecsegés) meteorologiai állomás január havi jelentése

Legmagasabb hőmérséklet 8.8 Celsius, január 25-én.

Legalacsonyabb hőmérséklet — 29 Celsius, január 5-én.

Legnagyobb csapadékmennyiség 13.8 mm. január 10-én.

Január havi összes csapadék 47.9 mm.

Frontharcos gyűlés Gyomán

Mintha a gyomai frontarcosok is egymásra találnának. A vasárnapi gyűlésükön olyan komoly számmal jelentek meg — 200-an — és mindvégig olyan lelkesen vették a dolgukat, reméljük, hamarosan méltó helyre kerülnek az országos szövetségben.

A gyűlést Nemerey Péter elnök nyitotta meg és üdvözölte a frontarcos bajtársakat, de különösen kiemelve Tóth Zsigmond füzeggyarmati földbirtokost, aki az országos szövetség képviselőjeként jelent meg. A tárgysorozat szerint az elnök választása következett. Egyhangú lelkesedéssel vitéz Madaras Gyulát elnöknek és vitéz Váry Józsefet társelnöknek választották meg. A megválasztás 2 évre szól.

Hajdu Béla igazgató tanító, szervezőtiszttel beszámolt az eddigi munkálkodásról és ismertette a frontarcosok jogait és kötelezéseit.

Kató Lajos pénztárnok ismertette a zárszámadást, amelyet Iványi Aladár ellenőri jelentése után egyhangúlag elfogadtak és Kató Lajosnak köszönetet mondtak, amiért a csoport ügyeit kiváló ügyszeretettel és lelkesedéssel végzi.

Tóth Zsigmond központi kiküldött csodálkozásának adott

kifejezést, amiért a sok frontarcost számláló községünk eddig semmi jelét nem tudta adni a frontarcos érzület kiépítésére, de reméli, hogy az új vezetők alatt a gyomai frontarcosok is méltó helyre emelik a csoportjukat.

A szépen sikerült és lelkes hangulatban befejezett gyűlés után felsorakoztak a frontarcosok a község háza udvarán és a régi kettősrendek alakulatában kivonultak Hajdu Béla szervezőtiszttel vezetése alatt a Hősök szobrához. A szobor előtt félkörben álltak fel a frontarcosok. A levente zenekar eljátszotta a Hiszekegyet, utána vitéz Váry József társelnök kegyeletos szavak kíséretében koszorút helyezett el a szobor talpzatára. Azután ismét Tóth Zsigmond mondott gyűjtő hatású beszédet és ebben a frontarcos hangulatban díszmenetben elvonultak a Hősök szobra előtt, a zenekar ütemeire.

Egypár röpké percre kigyuladt a harcipír az öreg frontarcosok arcán és a diszlepiések alatt a régi erő dübörgése hullámozott végig a kopott gránitkockás utunkon... Ezekkel a frontarcosokkal lehetne még számításokat végezni... Ezekre még lehetne számítani... Ezek még ott lesznek, ha mindnyájunknak el kell menni...

Képviselőtestületi közgyűlés

Február 4-én rendkívüli közgyűlést tartott Gyoma község képviselőtestülete, amelyen a következő fontosabb határozatokat hozták:

A Bessenyszegre és Bánomkertbe kivezetendő villany költségeinek 7 évi törlesztésére tett a község ajánlatot a villanytelepnek. Ha ezt nem fogadják el, az OTI-nál próbálkozik a község a költségeket kölcsönvenni.

Szilágyi Lajos volt községi rendőrnek 250 pengő jutalmat szavaztak meg.

A községi iskolaszékbe a régi tagok mellé megválasztották Gyökössy Dániel ref. lelkészt, G. Nagy Lászlót, Erdei Gábort és Kruchió Lajos ref. gondnokot.

Az iparostanonciskola felügyelő bizottsági elnökének Pétermann József ny. főjegyzőt választották meg 2 évre.

A községi számadások megvizsgálására kiküldték: vitéz Madaras Gyulát, Lukács Antalt, Aranyi Mihályt és Kruchió Istvánt.

Misán János kultúrómester 450 m. csövet kért a községtől újabb furás eszközzésére, de a község nem fogadta el az ajánlatát, hanem ragaszkodik a szerződés szerinti munkálatokhoz.

A csendőrségi laktanya bérletét nem hosszabbította meg a község, mert szüksége van már az egészségvédő ház létesítésénél az épületre.

A fedeztetési díjak emelését, 2 pengőről 3 pengőre, nem fogadta el a képviselőtestület.

A magyar selyemhernyó tenyésztés megteremtője

Most van két évtizede annak, hogy meghalt 78 éves korában BEZERÉDJ PÁL, akiről csak a szakemberek tudják, hogy milyen úttörő érdemei vannak a magyar selyemhernyó tenyésztés elterjedése körül.

A valódi selyemtermelése

nálunk már 1760 körül megkezdődött. Nehány év múlva az oláh származású Valera Budapesten nagy selyem-szövő üzemét kezdte meg. Akkor vette a kezébe BEZERÉDJ PÁL a gubótermelés propagálását, mert felismerte a szegényebb néposztályra igen ráférő kereseti lehetőséget. Munkája eredménye volt, hogy a munkás családok ezrei jutottak megélhetéshez. Élete végéig ingyen dolgozott és úgy, hogy a háború előtt Magyarország a harmadik helyen állt Európában a gubótermelés tekintetében.

Érdekes hagyatéki tárgyalás

Fejérváry Celesztin örökösei

Mezőberényi kastélyában élt magányosan évtizedek óta Fejérváry Celesztin kisasszony, akit a berényiek jó szívről és nagy vagyonáról ismertek. Most meghalt az idős hölgy és sok szóbeszéd folyik a végrendelet körül.

E szerint az összes törvényes örökösök előtt gondoskodott hűséges cselédeiről. Gazdasági cselédeire nyugdíjat hagyott, belső cselédeit pedig fényesen kárpótolta a személyes szolgálatában hűséggel eltöltött hosszú esztendőikért.

A törvényes örökösök nem tulságosan méltányolták ezt a sirontuli jóakaratot, de végül mégis megegyeztek a cselédséggel.

Nemesített tengerivetőmag akció

A szépen sikerült bánkúti 1201-es buzaakcióhoz hasonló tengeriakciót indít a HOMBÁR szövetkezet, a vármegyei gazdasági felügyelőség ellenőrzése mellett.

A telki uradalom állami ellenőrzés alatt álló korai Fleischmann-tengerijét, amelyből azonban csak 100 q. áll rendelkezésre, cseréli el azokkal a gazdákkal, akik 10 százalék felárat adnak érte. A vetőmag tengeri csak a cső közepén lévő szemekből áll.

Ennek a tengerinek egyik nagy előnye, hogy korán érik: augusztus végén és szeptember elején.

Előjegyzéseket a HOMBÁR szövetkezetnél kell bejelenteni.

Endrőd község nagy ünnepe

Február 6-án népes endrői küldöttség várta a gyomai állomáson vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánt és vitéz dr. Márki Barna alispánt. Gyomáról dr. Sorbán Jenő főszolgabíró feleségével, dr. Bölcs házy Zoltán járásbírósi elnök szintén a feleségével, dr. Molnár Kálmán járásbíró, báró Maasburg Kornél dr. és Sárosy József dr. szolgabírók és Wagner Márton csatlakoztak az endrődiekhez.

Bevonulás Endrődre

Már a gyomai utvonalon is feltűnést keltett a 15 fogatból álló kocsisor. Endrődön végig fellöbögözött házak között és sok néző előtt érkezett a vendégek kocsisora a r.k. templom elé. A vendégek egyenesen a templomba mentek a katolikus hívek a leventék és tüzol-

Villásreggeli a Kisgazdakörben

Szentmise után átvonultak a vendégek a kisgazdakörbe, ahol a nagyterem fehérre terített asztalokkal várta az előkelőségeket, akikkel a helybeli intelligencia és a gazdák jó étvágyal fogasztották az izletes hideg felvágottat. Kovács Libor kere-

A Földművelő Egylet ünnepe

Örvendetes változás Endrőd földművelőinél, hogy kiábrándultak a világszerte lealkonyult szociáldemokráciából. Ennek megnyugtató bizonyítéka, hogy a kör folyosóján nagyméretű magyar címer függött a falon, hatalmas kettőskereszttel. Talán az egész napi ünnepségből ez a tény a legértékesebb drágagyöngy az elismerés koszorújában, amelyet a három ünnepelt kiváló férfiúnak nyújtott át Endrőd. Az endrői földművesek, földmunkások visszatértek a kereszthez, a hazához. A vezetőiket nem idegenből idebujkáló álapostolok közül választják a jövőben, hanem a közöttük élő és felelősségteljes egyének után indulnak ezután. Most is diszkapuval várták a vármegyénk két első tisztviselőjét és a község apátplebánosát. Cserenyecz Mátyás öntudatosan és mégis meghatótan üdvözölte a bejáratnál a vendégeket. A kis Jambrik Marika és Szurovetz Jolánka kedves köszöntését mégis csak erőbben fogta fel a főispánunk, alispánunk és a feleségeik, mint az eddig e kör tagjai között forgoló idegenek.

Csernus Mihály apátplebános

A vonat beérkezése után elsőnek dr. Sorbán Jenő főszolgabíró és a felesége üdvözölték a főispánt, alispánt és a velük jött feleségeiket, valamint a velük érkezett vitéz dr. Pánczél József vármegyei főjegyzőt és feleségét, dr. Röthler István vármegyei tisztifőorvost és dr. Kardoss Tibor főispáni titkárt.

Az endrői küldöttség élén dr. Tóth Libor üdvözölte a vendégeket.

tók sora között.

Csernus Mihály apátplebános fényes segédlettel celebrált szentmisét. A hatalmas templomot teljesen megtöltő hívek nagy áhitattal hallgatták a szentbeszédet, amelyet Csernus apát remekbe szabott szónoklatának mondhatunk.

setlen szavakkal köszöntötte a magas vendégeket és megköszönte a kör nevében a megtisztelő látogatást.

Nem sokáig időzhettek a kisgazdakörben, mert már 11 óra felé járt az idő.

felszentelte az új földművesökhöz, utána Cserenyecz Mátyás üdvözölte a főispánt, aki fáradságot nem kimélve jelent meg a beszéltései ünnepén. A munkásság azért tartja ezt különösen ünnepnek, — mondotta — mert dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla az első főispán, aki őket, munkásokat látogatásával megtisztelte. Erre a látogatásra ők nagyon büszkék. Eddig nem a legjobb híreket hallotta róluk a főispán, de ők be akarják bizonyítani, hogy az endrői munkások öntudatos, hazaszerető magyar emberek. Arra kéri a főispánt, ismerje meg és zárja a szívébe őket. Majd így folytatta a beszédét:

Méltóságos Főispán Ur!

Mi a hazának és nemzetnek hű fiai voltunk, semilyen munkától vagy áldozattól nem riadunk vissza, ha szólít a haza és mi ezért csak annyit kérünk, hogy számárányunkhoz képest az általunk megválasztott képviselőknek bennünket ott, ahol ezt a törvény biztosítja részünkre.

Hangsúlyozom, hogy mi, endrői munkások a múltban is, de ezután is a polgári elemek-

kel akarunk működni és felajánlom az endrői munkásság részéről az együttműködést, különösen méltóságos főispán urnak, aki megtisztelő látogatásá-

val kimutatta, hogy tud irántunk érezni. Isten éltesse Méltóságos Főispán urat! — fejezte be beszédét Cserenyecz Mátyás.

A főispán válasza

A főispán válaszában megköszönte az üdvözlést és köszöntötte az egyesület minden tagját. A felajánlott együttműködést a maga részéről szíves örömmel vállalja. Csak összefogással, a Gömbös Gyula és Darányi Kálmán által mutatott uton haladva tudjuk lerázni Trianon átkát.

A kubikosmunkásság minden kívánságát, amennyire tőle telik és a törvények azt lehetővé teszik, szívesen teljesíti. Már eddig is történt ebben a vármegyében sok olyan, ami a

munkásság helyzetét volt és van hivatva könnyíteni. Így a telepítés megindulása, a Körösök hajózhatóvá tétele, utak építése és még sok más intézkedés mind a munkásság sorának javítását célozzák. Ezt célozza a földmives munkásság Németországba való szerződése is.

Kéri a munkásságot, hogy ennek a munkának keresztvitelében támogassák, ő a maga részéről támogatni fogja a munkásság jogos igényeit.

Az arcképek leleplezése

Zzufolva volt a község háza nagyterme, mell. ktermei, a folyosó és mégis sokszázan maradtak kint a piactéren, akik nem fértek be. Kalmár Imre bíró délben nyitotta meg a képviselőtestület diszkozyulését. Hunya Mátyás vezetésével népes küldöttség ment el az ünnepeltekért, akiket a megérkezésükkor zajos ünneplésben részesítettek.

Dr. Tóth István ügyvéd üdvözölte egyenként az ünnepeltek az 52 endrői társadalmi egyesület nevében. Külön méltatta a főispán, az alispán és az apátplebános érdemeit.

Vitéz dr. Pánczél József vármegyei főjegyző a mai ünnepélyre kibocsátott meghívóról szószerint idézte: „Az endrői összes társadalmi egyesületek és körök Endrőd község közönsége képviselőjében, az érdemek és a tekintély megbecsülésében rejülő erkölcsi erőtől indítva, egyhangú elhatározás folytán és a lakosság minden rétegéből összegyűjtött fillérek, példaadás és hagyományos okulás

céljából a későbbi nemzedéknek, olajfestményekben örökítik meg méltóságos vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán, vitéz sarkadi Márki Barna alispán és főtitkár Csernus Mihály apátplebános urak arcképeit és azokat 1938. évi február hó 6-án, a tuloldali program szerint Endrőd község tanácsstermében elhelyezni, leleplezni és rendeltetésének tiszta magyar szeretettel átadni öhajtaják.”

A vármegyei törvényhatóság nevében üdvözölte az ünnepeltek és elismerését fejezte ki a nagy horderejű társadalmi összefogás felett.

Harsányi László endrői főjegyző szép beszédben vette át a három arcképet megőrzésre és gondozásra.

A három ünnepelt egyenként köszönte meg az ünnepeltetést.

A dalárda Benke Lajos karnagy vezénylese mellett méltóan fejezte be a gyönyörű ünnepélyt, közben megtekintették az ünnepeltek Földmívelő Mihály szegedi festőművész sikerült festményeit.

Megkoszorúzzák a hőökszobrát

A diszkozyulás után a hőök szobrához vonultak az ünnepeltek, egymásután megkoszo-

ruzták a hőök szobrát és utána a közönség elénekelt a Himnuszt.

Közebéd a Népházban

Csak 400-an fértek be a Népház nagytermébe és több mint százán kimaradtak a közebéd-től, mert nem volt elég hely.

Az első felköszöntőt Csernus Mihály apátplebános mondotta. Megemlékezett arról, hogy a pápa koronázásának is ma van a tizenhatodik évfordulója. Isten áldását kérte a szent Atyára. Utána Magyarország Kormányzójára üritette poharát, akit pénteken éjjel vitt a Turán vonat az elrablott Felsőmagyar-

országon át a baráti Lengyelországba.

Uhrin Vendel kisgazda, Polányi István munkás és Dinya Vilmos iparos köszöntötték az ünnepeltek.

A köszöntésekre egyenként válaszolt a főispán, az alispán és Csernus apát.

Ezzel Endrőd községnek olyan ünnepélyt fejezték be, amely sokáig marad emlékeztében azoknak, akik azon résztvettek.

A ponyva diadala

Nehezen tudnánk meghatározni, hogy mi a ponyvaregény, de azonnal felismerjük, ha olvasásába kezdünk. Nem művészi, nem irodalmi céljai vannak, nem gyönyörködtetni, vagy jóra nevelni akar, legfeljebb érdeklődésünket lekötni addig, amíg olvassuk.

Ennek a célnak az elérésére aztán nem válogatja eszközeit. Semmi sem fontos, csak történeten valami rendkívüli, elképesztően együgyű nagy rémséges valami, ami a való életben elképzelhetetlen. A ponyva olvasó kritika nélkül olvas, mindent „bevesz”, (akár a mozilátogatók nagy része) bármilyen kificamított helyzetről, vagy képtelen emberi jellemről legyen szó. Fő az érdekesség! Igen, ez az egyetlen követelmény. Az érdekesség riktó papírjába csomagolva fogyasztják az igénytelen, betűre éhes emberek százai, az értéktelen, sőt mérgezett szellemi csemegéket.

Lépten-nyomon ott a ponyva. A könyvkereskedő, a kölcsönkönyvtár kénytelen raktáron tartani a 10, 20 filléres, félpengős, pengős kiadásokat, amelyek közt csak elvétve akad jóra való olvasmány. Nagy része ponyva. A vonalon, villamoson utazók kezében ponyva, a diákok zsebében ponyva. Egy-egy „jobb” ponyva kézzől-kézre jár, többszörösen megvásárolják.

A háboru utáni ember betűéhsége, élményszerzési vágya, hatalmasan fellendült. Az élelmes vállalkozás felismerte ezt és gyárilag készíti számukra a szellemi táplálékot. Olyan is. Olcsó és rossz. Nagy mulasztás történt itt valahol, hogy ilyen nagy tömeget nem látunk el megfelelő olvasmánnyal. Mert beláthatatlan félrevezető hatása van a ponyvának, amit vígan árusítanak. A tejhamisításért, romlott hús árusításért büntetés jár. A romlott szellemi táplálékot nyugodtan lehet árusítani.

Külön felhívom az illetékes hatóságnak figyelmét a gyomai piacokon mind nagyobb mennyiségben megjelenő „használt” ponyvára, ami világosan mutatja népünk ebbeli igényeit. Az ilyen „kultura” kétszer is terjed. Egyrészt belső tartalmával, másrészt a többszörös használat után millió bacilussal szennyezve, erősen közegészségügyi kifogás alá esik. Ezen az elmaradottságon hamar segíthetünk. Ne nézzük el a népbetegségek nyilvános terjesztését.

Elég, ha tétlenül kell néznünk a mindenhova eljutó új ponyva diadalát. Mert ezeket csak hasonlító olcsó, érdekes és jó könyvekkel tudnánk legyűrni. Ehez pedig nemcsak tőke, de szív és ész is kellene. W-né.

Vármegyei szabályrendelet házaink fellobogózásáról

Nemzeti ünnepeken kötelező a házakra nemzetiszinü, vagy gyászlobogót tűzni

Békés vármegye törvényhatósága szabályrendeletet alkotott az épületek kötelező fellobogózásáról. Alább ismertetjük a szabályrendelet főbb paragrafusait.

Nemzeti ünnepeken a lakóházak fellobogózása az ünnep jellegéhez képest nemzetiszinü, vagy gyászlobogóval, kötelező a törvényhatóság egész területén, mindazon utcákon és tereken, amelyeket megyei városokban a polgármester, községekben pedig — a képviselőtestület meghallgatása után — a járási főszolgabíró kijelöl.

A nemzetiszinü és gyászlobogók beszerzése a háztulajdonosok terhe. A kitűzésről azonban a ház főbérője tartozik gondoskodni. Ha valamely háznak több lakója van, úgy a lobogó kitűzéséről az a lakó gondos-

odik, akinek lakrészéhez a lobogó kitűzésére kijelölt hely tartozik. Amely házban házmester van, a lobogó kitűzéséről ez tartozik gondoskodni.

Azok a nemzeti ünnepek, amelyeken a lakóházak fellobogózása kötelező, a következők: Az államfő születés- és névnapja, március 15-ike, a hősök emléknapja, Szt. István napja, október 6. és a Hősök gyásznapja.

E napokon a fellobogózási kötelezettség reggel 8 órától délután 8 óráig tart.

Aki ennek a szabályrendeletnek bármely rendelkezését megszegi, vagy kijátsza, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és az 1928. X t. c. általános rendelkezései szerint pénzbüntetéssel büntetettik.

GYOMÁN IS LEZÁRULT A NÉMETORSZÁGI MUNKÁSJELENTKEZÉS

Hivatalos helyről nyert értesülésünk szerint, Gyoma községből az idén 50 munkás megy Németországba. Ezeket a jelentkezés sorrendjében feljegyezték a községvezetésénél, s már csak a német részről való felülvizsgálást és a szerződések megírását

várják. Ezuton is közöljük tehát, hogy több jelentkezőt nem vehetnek fel. A mezőgazdasági munkás tehát igyekezzék mielőbb itthon elhelyezkedni, mert a munkakerülést igen szigorúan fogják elbírálni a hatóságok.

Tűzoltó-üdülőt építenek Gyopároson

Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő kezdeményezésére már befejezett dolog, hogy Gyopároson tűzoltó-üdülőt építenek. Orosháza község 380 négyszögöl területet ajánlott fel ingyen az üdülő helyének. A vármegyei tűzoltó-szövetség az

építéshez 500 pengő hozzájárulást szavazott meg.

Derék tűzoltóinknak ugysem tudunk mit nyújtani nemes munkájukért, legalább egy-két napi üdülésre adjunk nekik alkalmat.

Frontharcos pályadíjkiírás a magyar ifjuság számára

Az Országos Frontharcos Szövetség elhatározta, hogy az 1937-38. iskolaévben pályázatot hirdet a magyar tanulóifjuság részére, melynek pályadíjait az iskolaév évzáró ünnepélyén kerülnek ünnepélyes keretek között kiosztásra.

Apályázatkiütésével a Frontharcos Szövetség a magyar tanulóifjuság lelkében a magyar katonaszemélynek tiszteletét és megbecsülését kívánja ujjaéleszteni azáltal, hogy az apák, vagy

nagyapák dicsőséges háborus teljesítményének emlékbeidézésével felkeltse az új magyar generációban, az önfeláldozó hazaszeretetet áldozatos kötelességtudását.

A pályázat címe: Jellemző esetek a világháboruból apám (nagyapám) visszaemlékezése alapján.

A pályázaton résztvehet minden jóviseletű, legalább elégséges előmenetelű tanuló, akinek apja (nagyapja) az Országos

Frontharcos Szövetség tagja, vagy másodsorban, akinek anyja (nagyatyja) a Károly csapatkereszt viselésére jogosult s ezt az illető intézetek igazgatója hivatalosan igazolja.

Pályázati határidő: 1938. március 15.

A pályázatok az illető iskola igazgatójához nyújtandók be. Az öt legjobb pályaművet az iskola igazgatója az Országos Frontharcos Szövetséghez (cím: Budapest, VIII., Rákóczi-ut 20) küldi meg.

Barthe András

KÉT VERSE

*Én mindig szelíden tudtam adni
És nem kaptam másoktól semmit,
S még azt se mertem megsíratni,
Amit a tegnap tőlem elvitt.*

*Sírva adtam az embereknek
Ámenos, jó csókalamizsnát,
S most vállamon sután lebegnek
A kiürült koldus tarisznyák...*

* * *

*Az élet üz, az élet hajszol,
Szemünkben bánat gomolyog,
Ezer virágra van felírva:
Nem lehetünk mi boldogok.*

*Kálváriás a magyar-élet,
Ezernyi benne a kereszt,
Minden utja, minden ösvénye
Tüskés és meghalni meneszt*

*Százszor tagadjuk el, hogy vérzünk,
Nem álmodhatunk álmokat,
Dédelgetjük szívünk verését
Mig fut vele a vágy vonat...*

Hallotta-e már?

hogy a világvárosok vízzükségelete igen nagy. Általában minden lakóra 50 litert szoktak számítani, amiben benne van a főzésre, mosásra, takarításra, fürdésre szolgáló vízmenyiség is. Ez azonban csak átlag, amittől néha igen nagyok az eltérések. Londonban például a lakosság fejénként 160 liter vizet fogyaszt naponta.

hogy az alkoholfogyasztás és a fektelenkedések összefüggenek egymással. Bécsben átlag napi 88 utcai botrány fordul elő, de szombaton ez a szám 137-re emelkedik.

hogy az első eukarisztikus kongresszust ezelőtt 55 évvel tartották. Azóta majd minden második évben összegyűl a világ katolikusága. A nálunk most készülő — Szent István jubileumi esztendejére eső kongresszus a 34-ik.

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN!**

HIREK

Egyházi hír. A lutheránus egyház vasárnap közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy március 1-től kezdve minden vasárnap délelőtti háromnegyed 9 órakor német és háromnegyed 11 órakor magyar istentisztelet tartanak. Az eddigi vasárnap délutáni könyörgések elmaradnak. A közgyűlésen presbitereknek megválasztották 4 évre Herter Józsefet és egy-egy évre Herter Imrét és ifj. Wagner Ádámot.

A NEP új elnöke Tasnády Nagy András lett, akinek célja, hogy a falu népének helyzetén javítson.

Gömbös Gyula társaság alakult Bupadesten, amelynek Sztranyaszky Sándor lett az elnöke.

Mussolini Brunót a „Zöld Egerek” egyik bátor pilótáját, kapitánnyá léptették elő. Az új kapitány 20 éves.

Andrássy Geraldine grófnőt, Zogu albán király feleségül veszi.

Félaru utazási kedvezmény a Mezőgazdasági Kiállításra. A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium az OMGE kérésére a március 23—28. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás megtekintésére felutazó közönség részére 50 százalékos kedvezményt biztosított a M. Kir. Államvasutakon és a kezelésében levő helyi érdekű vasutakon. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány ára a MÁV és az összes többi közlekedési társulatok vonalaira szólnak egységesen 1.30 pengő. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március 17-től 28-ig, a visszautazásra március 23-tól április 3-ig bezáróan érvényes és használható, bármelyik kocsiosztályban felfogósít az 50 százalékos kedvezményre. Az igazolványok már megrendelhetők a Wagner fakereskedésben.

A Futura megkezdte a gyapju előlegek folyósítását. A Futura R.T. gyapjuosztályának jelentése szerint: január 18-án kezdődött az első ideai londoni aukció, melyen a novemberi zárlati árakhoz viszonyítva merinő gyapjunál 5 százalékgig terjedő áremelkedés volt észlelhető. Ezzel a tengerentúli piacon már eddig észlelt árfeljavulás a kontinensen is beigazolódott. Nálunk most folynak az új gyapjuértékesítési rendszerre vonatkozó tárgyalások és az eddigi konsztrukció alaptételei előreláthatóan az idén is érvényben maradnak. A Futura a gyapjuelőlegek folyósítását megkezdte és ennek feltételeiről az érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást.

VARRÓTANFOLYAM

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő ismét megnyitja **szabászati és varrótanfolyamát**, március hó 1-én, úgy a kezdők, mint a haladók részére. Mi, akik láttuk az eddigi tanfolyamok vezetését és eredményét, szívből ajánljuk uri leányoknak, asszonyoknak, hogy egészsítsék ki tudásukat, ebben a mindenképpen tartalmas és finom hangulatu kis iskolában. Jelentkezni lehet

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő Petőfi utcai lakásán.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tészta-recepteket megkapja, ha még ma kéri a **DR. OETKER FÉLE** világhírű **FÉNYKÉPES RECEPT-KÖNYVET**, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: **DR. OETKER A.** Budapest, Conti-utca 25.

Vándortanítók járják a tanyákat és oktatják a gyermekeket és felnőtteket.

KÉRJEN ÖN IS költségmentes árajánlatot mintákkal **Butor, Kelengye és Ruházati** cikkekről. Leghosszabb számlahitelrel! **BUTOR és TEXTIL** Kereskedelmi Rt. Budapest, Liszt Ferenc tér 5. sz.

Vigyázzunk az idegen vándorokra. Tekintettel a fenyegető száj- és körömfájás veszedelmére, az ország nyugati vármegyéi már sürgősen rendelkeztek, hogy a községekben a gazdák ne engedjenek be udvarukra idegen embekeket, a gyakran éjjeli szállásért jelentkező vándorokat pedig semmiképp se engedjék az istállóban meghátni. Minden rendelkezés nélkül tegyük meg mi is ezt az óvintézkedést. Ki-ki vigyázzon a házatájára, nehogy valaki a ragályt behurcolja. Nyugaton már óriási károkat okozott ez a ragályos betegség.

Hogyan kell darabot írni? Rendkívül érdekes cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képét talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban, A Délibáb új száma 20 fillér.

Dévaványa határában a Dévaványa-Gyomai ut mellett jutányos áron eladó 26 magyar hold

kitűnő minőségű szántó, továbbá ugyanott 52 magyar hold területű II.—III. osztályú jó minőségű szántó. Ezen ingatlanok, akár részletekre osztva is eladásra kerülnek. Bővebb felvilágosítást nyújt: **DR. DÁVID ISTVÁN** kisujtszállási ügyvéd.

Aki a tojásban meglátja a tyukot vagy a kakast. Dr. William egyetemi tanár rendkívül érdekes készülékével előre megállapítja, melyik tojásból lesz tyuk vagy kakas és melyik marad meddő. Erről közöl érdekesítő képes cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz remek képet talál az olvasó e népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja új száma 20 fillér.

Eddig már több mint 1200 kiállító jelentkezett. Az 1938. április 29. és május 9. között tartandó Budapesti Nemzetközi Vásárra eddig már több mint 1200 kiállító jelentette be részvételét. A legerősebben képviselt szakmák a vas-, gép- és villamosági ipar, és építőipar, a butor- és az élelmiszeripar. Az utolsó jelentkezési terminus február 15. Az ezen az időpontban túl beérkezett jelentkezések már csak az esetleg fennmaradó helyekre és csupán felár fizetések mellett jöhetnek tekintetbe.

A ballai legeltető társaság február 13-án (vasárnap) tartja rendes évi közgyűlését a község házában. A közgyűlés délután 2 órakor kezdődik.

3—2

HIRDETÉS

Járasi Főszolgabíró ur rendeletére közhírré teszem a következőket:

A m. kir. Földmivélsügyi Miniszter ur 137.231/1037. III. sz. rendeletével az 1 éven felüli ménlovak köztenyésztes céljából leendő általános vizsgálatát elrendelte.

A vizsgálat **1938. február 19-én pontosan fél 9 órakor lesz Gyoma község vásárterén.**

Ezúttal is felhívom a ménló tulajonosokat, hogy a tulajdonukban levő ménlokat már annál inkább is vezessék elő a vizsgálatra, mert ha elővezetési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, úgy az 1927. XX. t.-c. értelmében **600 P-ig terjedő büntetésben** részesülnek.

A múltévi használat összeírás alapján felhívást adtam ki mindazok részére, akiknek a múlt évben lovuk volt. Ha valaki azóta ménlokat vett, azt köteles hozzám 24 óra alatt bejelenteni és a lovat minden felhívás nélkül a vizsgálatra elővezetni.

Arany Gusztáv
s. jegyző.

minden süteménnyel, ha
dr. **OETKER**
sütőport használ

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
4175/1937. tk. szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajtónk Perei János és neje Kruchió Mária végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 156 pengő 44 fillér tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a Gyoma községben fekvő, s a gyomai 3864. sz. betétben A 1. 1—2. sorsz. 2280, 2281. 134 n.-öl és 353 n.-öl terület beltelkes kert és házra, mely Perei János (nős Kruchió Máriával) nevében álló 3553 P, — gyomai 4634. sz. tkvi betétben Perei János (nős Kruchió Máriával) nevében álló 9342/3. hrsz. és 9343/4. hrsz. 1256 n.-öl és 1 hold 640 n.-öl előhalmi legelő és szántóra 301 P, — ugyanezen betétben A + 1. sorsz. 9342/4. hrsz. 1256 n.-öl előhalmi legelőre 41 P, — ugyanezen betétben A + 2. sorsz. 9343/5. hrsz. 1 hold 640 n.-öl előhalmi szántóra 260 P, — a gyomai 4491. sz. betétben A 1. 2. és 4. sorsz. 9343/2. és 9342/1. hrsz. 2. hold 92 n.-öl és 1369 n.-öl Perei Jánosné sz. Kruchió Mária nevében álló előhalmi szántó és legelőre 426 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938. évi március hó 5. napján délelőtti 9 órakor a telekkönyvi hatóság helyiségében fogják megtartani.

1. Az árverés alá eső ingatlanokat a csatlakozótnak kimondott Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. érdekében a gyomai 3864. sz. betétben 2280, 2281. hrsz. ingatlanokat a kikiáltási ár felénél, a többi ingatlanokat a kikiáltási ár kétharmadánál, míg a végrehajtó érdekében a gyomai 3864. sz. betétben foglalt 2280, 2281. hrsz. ingatlant 3487 P 50 fillérnél, a gyomai 4634. sz. betétben 9342/3. 9343/4. hrsz. ingatlant 297 P-nél, a 9342/4. hrsz. ingatlant 40 P. 50 fillérnél, a 9343/5. hrsz. ingatlant 256 P 50 fillérnél, a gyomai 4491. sz. tkvi betétben 9343/2. 9342/1. hrsz. ingatlant 418 P 50 fillérnél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1937. november hó 14. napján. Dr. Molnár sk. kir. járásbíró.

Kiadmány hitelül:
Szilágyi
dijnok.

A gyomai ipartestület tulajdonát képező segéd-szálló szabad kézből eladó. Értekezni lehet Oláh Lajos ipartestületi elnöknel.

MOZISPORT

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Február 13—14

vasárnap, hétfőn.

Ünneplőbe öltöztetjük lelkünket.

MAGYAR FILM

Az évad kiemelkedő nagy alkotása.

Dayka Margit, Jávör Pál, Kabos Gyula, Mály Gerő, Juhász József főszereplésével.

TOROCKÓI

MENYASSZONY

Páratlan film. Erdély háboru utáni keresztmetszete, a Székelyföld hü portréja, romantika, vidámság, szerelem.

2. POMPÁS KISÉRŐ MŰSOR.

Február 16—17

szerda, csütörtök.

Izgalmas filmje!
Fojtott drámai légkör!
Idegtépő pillanatok!
Az ellenség gyűrtjében!
Menekülés a fogságból!
Lidia Baarowa, Mathias Wieman főszereplésével.

Kém vagy

Izgalmas filmregény, harc a szabadságért, egy haditörvényszéki tárgyalás izgalmaival.

2. Fox hangos hirdető.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztáryitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. február 13-án vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Eggerth Márta gyönyörű énekes filmje

Husz év után

Egy fejedelmi udvar szerelmi titka?

Főszereplők: Eggerth Márta, Johannes Hessters, Otto Tressler, Herbert Hübner, Alfred Abel.

A romantikus kor világából játszódik e film. Kedves és mulatságos jelenetei és gyönyörű zenéje végig lebilincsel.

A műsor kiegészítve:

Próbaháboru a tengeren

Varázs lövölde

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

A II osztály tavaszi-sorsolása

Március 20: GyTK-ETK, KOTE-M.törekvés, M.MÁV-TAC, TSC-MAFC.

Március 27: GySC—M.MÁV. ETK—KOTE, TAC—TSC, M.törekvés-MAFC, Hunyadi—GyTK.

Április 3: MAFC-GYSC, KOTE-M.MÁV, Hunyadi—TSC, ETK—TAC.

Április 10: GySC—M.törekvés, M.MÁV—ETK, TAC—GyTK, Hunyadi—MAFC.

Április 24: GyTK—KOTE, M.törekvés—TAC, TSC-GySC, ETK-MAFC.

Május 1: KOTE—GySC, ETK-TSC, TAC—Hunyadi, GyTK—M.törekvés.

Május 8: MAFC-MMÁV, TSC-KOTE, GySC—TAC, Hunyadi—ETK.

Május 15: GyTK—GySC, M.törekvés-TSC, TAC-KOTE, M.MÁV—Hunyadi.

Május 22: GySC-ETK, KOTE-MAFC, M.törekvés—Hunyadi, TSC—GyTK.

Május 29: MAFC—TAC, TSC-MMÁV, KOTE—Hunyadi, M.törekvés—ETK.

Junius 12: MAFC—GyTK, Hunyadi—GyTC, M.MÁV—M.törekvés.

Junius 19: M.MÁV—GyTK.

Pályaválasztók az előálló egyesületek.

Helyreigazítás. Lapunk múlt-heti számában tévesen közöltük a választási eredményt. A megválasztottak helyes névsorát alant közöljük. Választmányi tagok: Fekete Géza, Kruchió István, Schwarcz Károly, dr. Biró János, Klein László, Kun Ferenc, Biró Béla, Oláh László, Jenei Bálint, Imre Lajos, Biró János, Ugor László. Pótlagok: Karsay Lajos. Köszegi István és Matlak Márton. Számvizsgáló bizottság: Németh József, Biró Gyula és Kéri Gábor. Pótlag: Erdey Sándor. Sportintéző bizottság: Fekete Géza, Oláh László, Ugor László, Zöld László. Pótlag: Klein László. Gazdasági bizottság: Kiss Géza, Biró Béla és Kovács Lajos. Pótlag: Kruchió István.

MEGHIVÓ

A GYOMAI TESTEDZŐK KÖRE folyó hó 13-án d.-u. fél 2 órakor tartja a Holler szállodai helyiségében

RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT melyre tisztelettel meghívja az érdekelteket.

Tárgysorozat:

Elnöki megnyitó.
Titkári jelentés.
Zárszámadás bemutatása.
Jóváhagyások és felmentvény megadása.
Az időközben megüresedett tisztségek betöltése, valamint a választmány megválasztása.
A közgyűlésen jogait csak azok a tagok gyakorolhatják, kik az 1937 évről hatálékban nincsenek. **ELNÖKSÉG.**

„MÁVAUT“ TÉLI AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²³
9. ¹⁰		Hajduszoboszló		14. ⁴³
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —50 Menettérítijegy: Endrődre —80 P
Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.
Menettérítijegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.
Menettérítijegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a vezető világmárka

Egyedárusító: Benjámin István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homoki féle emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!

Publikáció

Kiadó lakást keres sürgősen Tóth László állomás felvigyázó Gyoma, vasut-állomásánál.

Szabó Lajosnak Attila u. 14 szám alatt egy 4 éves hasas tehene jótállás mellett eladó. 1—1

Wolf Mihálynak Bocskay u. 34. sz. háza — 2 padozott szoba, konyha, alsó konyha, kamara és mellékhelyiségek — kedvező fizetési feltételek mellett szabadkézből eladó. 3—2

Eladó Mátvás király utca 6 számú ház. Mely áll 3 pados szoba, 1 pados konyha, éléskamrából, 9 m. hosszú melléképületből és 411 négyszögöl területből. Érdeklődni lehet a katolikus kántornál, Horthy Miklós ut 7 szám alatt. 3—2

503-as Fiat személyautó 60 pengő évi adóval eladó Gyomán Kossuth Lajos utca 48 szám. 4—2

Egy szép villaszerű három szobás családház örökön eladó, I. kerület Arany János utca 16 szám. 2—1

Julis Mihálynak 150 darab birkája eladó. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál Karcagon 1547 szám alatt, a katonai lövöld mellett. 3—1

Óra, ékszer javításokat olcsón jótállás mellett készít: Csáky Dániel a volt Wattai házban. 8—2

Eladó Endrődön egy négy szoba, konyha, fürdő szoba, mellékhelyiségekkel ellátott új lakóház, kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak Csáky Dániel gyomai óras mesterhez. 8—2

Eladó: 20 m. hold prima föld cseres tanyaépülettel, a műtőhöz cc. 600 méterre, 3 fertály keselyősi, 20 hold simazúgi szántó, cseres tanyaépülettel, 5 hold simai, 6 hold udvarnoki szántó. Eladó forgalmas utvonalon egy 500 négyszögöles telek, egy nagyforgalmu kocsmá teljes berendezéssel, egy 2 szobás lakóház, egy saroküzletház 2000 pengőért, 5 hold cseres tanyaival és egy tejszarnok teljes felszereléssel, lakóházzal, 3800 pengőért. Fenti ingatlanok eladásával kizárólag Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodája van megbízva. Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefonszám 50.

OLCSÓBB A BOR!

mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbör Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levébélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészte
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON

Hungária könyvnyomdával, Gyoma

Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGARIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Iparosaink és a szaksajtó

A gyomai építőiparosok tanfolyamának 1937. december 22-én tartott záróünnepélyén Wagner Márton megdicsérte a nagyterem falait beborító rajzokat, amelyeket a tanfolyamon készítettek. Ezek közül kiemelkedők a Gecse-testvérek rajzai. Azonban csak úgy tartja teljesnek az iparosok további szakfejlesztését, ha az ipartestület minden szakmának a megfelelő szaklapokat is járátja, mert ez idő szerint egyetlen egy szaklapot sem járát a testület, csupán csak politikai lapok állnak a tagok rendelkezésére.

Ennek az akkori felszólalásnak és a Gyomai Ujságban leközölt beszámolónak visszhangja támadt. Az ipartestület holnapi közgyűlésén Mészáros Lajos és Tary János olyan értelmű indítványa fölött kell határozni a gyomai iparosoknak, hogy az eddig járatott politikai lapok helyett szakklapokat járasson az ipartestület. Talán nem is ringatjuk magunkat túlzásban, ha azt reméljük, hogy ezt az indítványt egyhangúlag szavazzák meg iparosaink.

A kívülállók nem figyelik meg, a bentlétők talán eddig nem is gondoltak rá, hogy az ipartestület elsősorban nem a szórakozást, hanem az iparos érdekek és az azokkal kapcsolatos szakkérdések szolgálatát van hivatva szolgálni. Ebben a szolgálatban pedig a szaksajtó az egyik legfontosabb tényező. És ki tudna erre feleletet adni, hogy miért száműzték eddig a testületből ezt a fontos tényezőt?

Pedig milyen egyszerű volna bevezetni a szaksajtót.

Állapítson meg az ipartestület egész évre 100 pengőt szakklapokra. Az ipartestület tagjainak létszáma szerint állapítsa meg az egyes szakmák százalékos tagszámát és ennek megfelelően adjon a 100 pengőből minden szakmának, hogy külön-külön rendelje meg a maga szaklapját. Ha ez az összeg nem elég, pótolja a szakma. Ha valamelyik szakmának nem kell

a neki járó egész összeg, folyó az az ipartestület által létesítendő sajtó-alapba. És azt is mondja ki mindjárt a közgyűlés, hogy minden esztendőben egy sajtóünnepélyt rendez és a befolyt összeget a sajtó-

alapra fordítja. Ebből az alaptól lehet esetleg a gyengébb szakmákat támogatni, de csak a szakklapok megrendelésében. A szaksajtóra megszavazott összegből kizárólag szakkönyveket vagy szakkönyveket szabad rendelni.

A felvetett indítvánnyal és annak elfogadásával a gyomai ipartestület követendő irányt mutathat több község ipartestületeinek.

Gazdák figyelmébe!

A jövő vasárnap gazdatájékoztató külkereskedelmi előadás lesz Békéscsabán

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Békéscsabán, a Városháza nagytermében február 27-én, a jövő vasárnap délután fél 2 órai kezdettel gazdatájékoztató külkereskedelmi előadást rendez, amelyre ezúttal is meghívják a gazdákat és mindenkit, aki a gazdaproblémák iránt érdeklődik.

Az előadás rendje:

1.) Az előadókat és a megjelenteket üdvözlő és az előadásokat megnyitja: CSIZMADIA ANDRÁS m. kir. gazdasági főtanácsos, orsz. gyűl. képviselő, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara alelnöke.

2.) Gabonafélék, lucernamag

értékesítése és kivitele. Előadja: DR. MARINOVICH LÁSZLÓ, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal gabona és magcsoportjának vezetője.

3.) Állatértékesítés és állatkivitel (szarvasmarha, ló, sertés, juh). Előadja: KONKOLY-THÉGE GYÖRGY, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal állatosztályának vezetője.

4.) Baromfi, tojás, toll és méz értékesítése kiviteli viszonylatban. Előadja: vitéz PLATTHY MIHÁLY, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal állati kistermékek osztályának h. vezetője.

Az előadás pontosan kezdődik. Belépődíj nincs!

Fümagtermesztő előadás a 48-as Olvasókörben

Sok találgatásra adott okot a nyáron, amikor Wagner Márton kat. holdanként 109 pengőért vette haszonbérbe a Fűzfás-zug 12 holdját, hogy vajjon mit fog abba vetni, hogy ezt az óriási haszonbért kihozza? És akkor volt a csodálkozás a legnagyobb, amikor kitudódott, hogy abba a drága haszonbéres földbe fümagot fog vetni és azt hajtogatja, hogy nemcsak a haszonbért hozza ki a termett fümaggal, hanem még keresetnek is kell maradni. De még ráadásul

azt is hirdeti Wagner Márton, hogy az általa bebizonyított jövedelmező fümagtermesztést a gazdáknak is be kell vezetni, hacsak egy-két holdon is. Van is már egypár felfigyelő gazda, aki alig várja, hogy ő is a kezdeményezők sorába léphessen.

De ne vágjunk elébe a ma esti előadásnak, amelyet a 48-as kaszinóban Rigler József agróbotanikus, a szegedi magyar királyi növénytermelési kísérleti állomás assistense tart, éppen a fümagtermesztésről. Arra

is megfelel majd Rigler assistens, hogy a gazdára a hosszúéletű vagy rövidéletű lucernás kívánatos-e?

Az előadás pontosan este 7 órakor kezdődik. Reméljük, hogy kicsi lesz a nagyterem.

Frontharcosaink élete

Lüktető élénkség vert tanyát frontharcosaink táborában. Február 11-én a község háza kistancstermében gyűltek össze, de minden talpalatnyi helyet elfoglalt a megjelent 48 frontharcos. Február 17-én már a szeretetház egyik termében jöttek össze, de ez is tele lett a megjelent 57 frontharcossal. A tagok létszáma is lendületesen megszorodott és ma már 160 tagja van a csoportnak. Az ezutáni összejöveteleket minden csütörtökön este 6 órakor tartják a szeretetházban.

Már az első összejövetelen elhatározták, hogy március 5-én este a felsőrészi olvasókörben vacsorát rendeznek, amelyre vendégeket is hívnak. A vacsorához szükséges cikkeket adományokban akarják beszerezni, azonban a vacsoráért mindenki 1 pengőt tartozik majd befizetni, így remélnék egy kis kezdő alapot létesíteni. Sok a beszerezni való és sok a szegény bajtárs, — ezekre kell az alap.

A frontharcos tagsági díj személyenként 4 pengő. Aki ezt nem tudja megfizetni, ha kéri, méltányosan csökkentik, vagy teljesen el is engedik a tagsági díjat. Tehát ez ne képezze egyik bajtársnál sem akadályát a belépésnek.

Megállapodtak a formaruha szövetére vonatkozóan is. A szövetet együtt szerzik be, de azt itthon készítetik el, a mi szabóinkkal.

Egyik frontharcos, aki nem akarja megnevezni magát, egy szép zászlót ajándékozott a csoportnak.

Frontharcos Bajtárs! Siess és lépj be a frontharcos bajtársaid csoportjába, ha még nem vagy benne!

Viziut a Köröstől az Északi tengerig

Nagyszabásu tervvel foglaloznak a magyar, német és osztrák érdekeltségek. A tárgyalások szerint közvetlen viziut létesül a Dunától az Északi-tengerig. Ez azt jelenti, ha a Körösöket hajózhatóvá teszik, a gyomai buzát átrakás nélkül olcsó viziuton szállíthatjuk a Dunán, Majnán és Rajna folyókon át az Északi-tengerhez, innen pedig tengeren tulra. A németek máris építik azt a hatalmas csatornát, amely a Dunát és Majnát összeköti. In en a Rajnához már megvan a hajóut. Felbecsülhetetlen értékű kilátások ezek, amire az Öntözési Hivatal készül, de nekünk is ehhez kell majd igazodni.

Farsang a polgári iskolában

A gyomai állami polgári fiú- és leányiskola február 12-én tartotta szokott kedves és vidám farsangzáró estéjét. A tantestület nevelési feladatai közé veszi a növendékek egészséges örömeik felé való irányítását, a kedély nevelését és a fesztelen mozgást a nyilvánosság előtt is. Egyik sem kis dolog a mai gondterhes körülmények között, s az otthon aligha tudná egyiket is megvalósítani.

Hálásan is fogadták a szülők és a jelen lévő iskolabarátok a fiúk és lányok számait.

A hosszú, kiadós műsorból alig tudnánk valamit kiemelni, igyekezettel, helyenként ösztönös tehetséggel szórakoztatták a közönséget...

A rendezés fáradságos munkáját Varjas Margit tanítónő

végezte, a szereplő kis művészek kivül neki köszönhetjük az üde, tarka kis vidám estét.

Nagykár, hogy az előadás színhelye, a tornaterem oly szűk és alacsony, hogy minden

alkalommal aggódunk a jelenlevők egészségéért. Reméljük, a jövő farsangot már a szép új polgári iskola levegős modern előadó-termében élvezzük végig. W.-né.

A Kormányzó lengyel földön

A „Gyomai Ujság“ olvasóinak írta: sz. Csorba Tibor.

Warszawa, 1938. febr. hó.

Az a tizenöt ujságíró, akit a magyar lapok küldtek ki a Kormányzó lengyelországi utjával kapcsolatban lengyel földre, elvégezte mindazt, ami minden becsületes ujságíró kötelessége, amit nem is tudna másképpen, mint lelkesedéssel, alaposan, fáradságot nem ismerő lankadatlansággal végezni. A magyar ujságolvasó közönség jó ideig bőségesen el lesz látva azokkal a friss benyomásokkal, melyek tizenöt magyar ujságíró munkája nyomán ellepik a magyar lapok hasábjait, hogy egy sokoldalról megizlelt, átélte, tapasztalatokkal és egyéni véleményekkel megspékelt lengyel-magyar barátság létét igazolják. Ezegyszer nemcsak a szakember mondja el a magyarságnak, hogy Polóniában egyetlen ember sem él, akiben ne lenne a magyar nemzet felé irányított szimpátiája leirhatatlanul nagy. Ezegyszer tizenöt lap kiküldött képviselői mondják el, hogy mérhetetlen és leirhatatlan lelkesedés, szeretet, igaz testvériség fogadta Magyarországot Kormányzójának személyét és benne a „Szent István Birodalom“ népét. Így írták az épületek és diadalkapuk homlokára: „Éljen a Szent István

Birodalma. Éljen Magyarország Kormányzója.“

A fejedelmi fogadtatás nem volt politikai diszletezés. A fejedelmi fogadtatás Krakówban, Bialowiezában és Warszában nem volt pusztán udvariassági aktus, amely egy történelmi múltú nemzet történelmi jelentőségű Kormányzójának „hivatalból“ kijár! Ez a vadászattal kapcsolatos látogatás a minden lengyel bensőségesen átélte lelki ünnepévé vált, egy évszázados közös történelmi multnak és baráti érzésnek jegyében. És ebből szeretnék valamit a „Gyomai Ujság“ olvasóinak küldeni. Ebből a nagy lelki ünnepből, ebből a nagy testvéri érzésből, amely a lengyel kormány minden tagjában épp oly mértékben volt meg, mint az egyszerű utcaseprőben, aki egy pillanatra abbahagyta megszokott munkáját, hogy felsóhajtson: De jó, hogy erre dolgozom, amerre a „Regent“ autója fog robbogni. Vagy amely portásom ajkára ezt a mondatot adta: „Most lefekszem aludni, de felhuzom az ébresztő órát, hogy kint lehessen, amikor a „Regent Wegier“ (Magyarország Kormányzója) megérkezik a fővárosba. Látni akarom“. Szeretném leírni, de képtelenség, mit

éreztem, amikor a hat-hét emeletes bérházak teljes magasságát nemzeti színeink díszítették, hogy mit éreztem, amikor a „Turán“ gőzösének elején megláttam a magyar cimert, a nemzeti színű szallagozást és amikor a pályaudvarra néző államvasutak igazgatósági palotájának többszáz ablakát veretek módjára meglepte az ifjuság, kezükben apró zászlókkal integetve a „Regent Horthy“ felé és harsányan kiáltozták „eljen Magyarországot“ „eljen a Kormányzó“.

Hogy Warszáwa napsütötte utcái megteltek hivatalos és nem hivatalos testületek személyzetével, hogy kivonult az ifjuság, a dalárdák és zenekarok, hogy megállt a forgalom csak az ujságíróknak kétnyelvű és nemzeti (magyar) színű igazolványával ellátott autók szárguldhattak a rendőrkordonok között, melyet a fegyelmezett tömeg fegyelmezettlenné vált lelkesedése hamarosan áttört, — ez mind több volt, mint érdeklődés, ez egyenesen együttérzést jelentett, magyarságunk nagy multjával.

És amikor a Kormányzó „fejedelmi léptekkel“ „különösen faji sajátosságokat hordozó nemes fejével“ (így írták a lapok, így mondták a villamosban) elhaladt a diszszázad előtt, hogy hódoljon az ismeretlen katona sirja előtt, akkor megszólal a közelemben valaki: igazi magyar fejedelmi alak!

A velünk érző tömeget bizonyára nem is kellett volna hirlapilag ébresztgetni, a lengyel ujságírók és lapszerkesztők mégis a végtelenségig kiaknálták a helyzetet és nem egész oldalakat, hanem egész lappéldányokat szenteltek a magyar

T Á R C A

A világot jelentő deszkákon

Tanulmányi kirándulás

Havas esőt kavart a szél, a mikor egy vasárnap délelőtt gyülekezni kezdtünk a Nemzeti Színház Blaha Lujza tér felőli bejárata előtt. Összeverődünk, vagy ötvenen, az előre kérelmezett látogatás zárt létszáma eredményeképpen Dombi József doktor, a csoport vezetője hamarosan betessékelt bennünket a fűtött előcsarnokba s már indultunk is a baloldali lépcsőn felfelé és kis kanyarodás után egy keskeny folyosón keresztül felléptünk a színpadra.

Tolnay Pál, az állami színházak főfelügyelője magyaráz.

A Nemzeti Színházat egy bécsi

építész tervezte, aki akkortájt Európaszerte százával gyártotta a muzsák eféle stylusú hajlékát. Száz évvel azelőtt jó volt, de ma már nem célszerű. Színpadra kicsi, raktárhelyiségei nincsenek, úgyhogy a „kellékeket“ a közeli József körüti bérelt helyiségből szállítják át minden előadás előtt. A kupolaszerű menyezet, az ugynevezett zsinórpadlás rolettaszerűen gerendára csavart festett vásznai rejtik a háttérket. Ezeket felvonás közben cserélik felülről gépezettel s gördültükben fűrge kezek siettetik kibonyolítását minden nesz nélkül. Sok ilyen háttér van. A főháttér, a világoskék kelméjű „horizont“, a távlat kedvéért a színpad legmélyén és hosszában göngyölítve oldalt bontakozik ki és fut végig a körülbelül tizenöt mé-

ter magas dróthuzaton, gépekkel irányított önműködő szerkezeten. Erre a háttérre majd mindig szükség van, különösen kertes jeleneteknél. A bokrok zöld ágai gallyakkal együtt, a színes virágok, papirmachéból szerkesztve egy a magasból szintén rolettaszerűen leereszkedő hálószerű függönyre vannak ragasztva. Elég vastag spárgából van hálózva a függöny, de a távolság és a fény nem engedik látszani. Gyönyörű a fekete bársony háttér mély színe, ami szintén önműködőleg oldalról fut végig a magas dróthuzaton. Alapos értéket képvisel, de minden más kelme vagy szövet az esteli világításnál szürke, vagy zöldes színt mutat. Igen érdekes volt az „Ember tragédiájá“-nak fehér selyem, szürke felhősávokkal harántolt

süveg és fémnemű anyagokból készült csillagokkal és üstökösökkel teleszórt háttérre, melyhez természetesen a világítás adja meg a kellő szint és hatást. Körül a színpadon, szédítő magasságban, kis vaskerékhez hasonló fecskéfészkek vannak a falhoz erősítve, ahol mindenütt egy parancsra, vagy intésre váró műszaki ember ül. Ezek legtöbbje a világítást irányítja. Remek színhatásokat érnek el az ugynevezett „szufiták“-kal (Ezt az olasz szót csak fonetikailag írtam le) A színpad fölött, természetesen a nézőtér felől láthatatlanul, gerendák vannak elhelyezve, mikben sűrűn egymás mellett piros, fehér és kék színű lámpák sorakoznak. Gombnyomásra ezek keverik a színeket, például: ha kell napfény, hajnalpir, alko-

nemzetnek. Így kell leírnom, hogy a nemzetnek, mert éppen-séggel hogy nem maradt terület, amelyet — hacsak kóstolóban is — meg ne penditettek volna. A földreformkérdésére vonatkozó adatokat sürgősen ép úgy kérték, mint irodalmi, művészeti tájékoztatót s bizonyos vagyok benne, hogy a lengyel lapok s z e d ő i életükben sem szenvedtek annyit, mint ezekben a napokban, amikor annyi — nekik — „lehetetlen” nevet kellett kiszedniök.

Az új Szent István bélyegkért valóságosan bolondulnak, s az éjszakai szolgálatban kimerült portásom képes nappali szolgálatot vállalni, hogy félretegye a nekem jött magyar leveleket, amelyek bélyegére oly csillogó szemmel vágyik.

Nem volt szalmaláng a Kormányzó ittléte alatt lépten nyomon, a lengyeltség egész életén megnyilvánuló szimpátia, hanem a lélekben a történelem folyamán átszűrt és kikristályosodott igaz érzés tartóssága, amely csak erősödött, amely ez ünnepi napok fényében csak acélosodott, keményedett és cselekedetekben nyilvánult.

Bizonyos az, hogy „ilyen” fogadtatásban még egyetlen államfő sem részesült Lengyelországban, mint Magyarország kormányzója. Bizonyos és természetes, mert középeurópa nemzetei közül csak a lengyel-magyar tudott évszázados testvériségre emelkedni, csak a lengyel-magyar tudott lelkeket formálni a szimpátiára ép oly mértékben, mint a történelmi, kulturális és gazdasági kapcsolatok mezejére. A Csonka-Magyarország és a Szabad-Lengyelország történelmében emlékezetes és történelmi esemény

volt 1938 febr. 5—9 minden mozzanata s bizonyára nemzedékek fogják emlegetni ezt a vadászi találkozást, amelyet ün-

neppé avatott a lengyeltség ragaszkodó szeretete és felejtethetlen magatartása, vendéglátása.

Vajudik Közös-Balla sorsa

Kár volt, hogy az első lelkesedésakor akadtak egypáran, akik csak a maguk egyéni és anyagi érdekét nézték és nem tették magukévá a többség gvalléros ajánlatát, hogy részvényenként 1000 pengőért a Földesgazdaságnak adják oda a 600 holdas Közös-Ballát, hogy a Földesgazdaság kezelésében továbbra is az állattenyésztést szolgálja.

Február 13-án ismét gyűlést tartott a ballai társaság, amikor a következő határozatokat hozták:

58 részvény tulajdonosa, körülbelül 230 kis hold területtel március 1-ig haladékot kapott, hogy vagy egyezzenek meg a Földesgazdasággal, hogy neki adják el a tulajdonukat, vagy külön legeltető társasággá alakulnak, amikor is mindkét esetben a régi társaság hajlandó ezeknek a területét egytagban kijelölni és átadni.

A közgyűlés utasította a fel-számolóbizottságot, készítse elő a felosztást úgy, hogy már május 1-re mindenik részvényes megkaphassa a maga területét természetben.

Vessük-e a magunk lucernamagját?

Vessük, de csak úgy, ha azt előbb arankamentesítjük. Mert bármilyen tiszta is a lucernánk és abban még nagytóval sem találhatunk arankát, mi-helyt lucernafejtő gépre eresztettük a lucernánkat, már megtörtént a fertőzés.

Az ólomzárolt lucernamag drága, ha azt számítjuk, hogy a magunk magját 180—200 pengőért adtuk el és az ólomzárolt magért 270—280 pengőt kell fizetnünk. Ezért nem veszi a gazda az ólomzárolt magot, hanem elveti a többé-kevésbbé fertőzött saját magját.

Ennek a kockázatos vetésnek akar a HOMBÁR szövetkezet véget vetni és segítségére lenni a gazdáinknak, hogy a legolcsóbb módon juthassanak arankamentes lucerna vetőmaghoz. A Mezőgazdasági Közraktárak szarvasi telepén elvállalják a lucernamag arankamentesítését, métermázsánként 5 pengőért. Ha bárki kocsival beviszi Szarvasra a lucernamagját, ott meg is várhatja, amíg azt megtisztítják. Ha többen összeállnak, alig kerül a szállítás valamibe. A tisztítótelep azt is

nyat s ugyancsak ezekkel a különböző fényhatásokkal „hangsúlyozzák” ki az előtérben játszó főszereplőket is. Azonkívül a színpad két oldalán 3000 gertyafény erejű reflektor ontja a fényt s más két reflektor a nézőtér felőli oldalról. Tehetik, mikor a havi villanyszámlájuk 8000 pengőre rug.

Nagyszerepet játszik a mai színpadi technikában a vetítés, sőt a mozgóképek beillesztése is, ez azért célszerű, mert különösen kis színpadon nagyobb távlatot tudnak a háttérben érvényesíteni. Mintaképen bemutatták a „Roninok kincse” Szfinksz-jét. A forgószínpadnak talpunk alatt levő körvonalát is megtapasztalhattuk, de mivel rajta álltunk, működésbe nem hozhatták. Bár a nézőtérrel, hova a vasfüggöny méltóságos felgördülése után kitelepítették bennünket, talán ezt is be le-

hetett volna mutatni, de már így is eleget láttunk és hallottunk s jól esett a pihenés a puha, piros bársony zsölyékben, amikben most kényünk kedvünk szerint válogathattunk. Közben a színpadon a „Jézus-faragó ember” délutáni előadásának első felvonását készítették elő.

A falhoz támasztva, megszámozva, szép sorjában feküdtek a „kellékek”, amik természetesen mind puha fából és papírból vannak. Székely házikó készült. Bogárhátú tetőrészlete horogra akasztott kötélen függött le a zsinórpadról. Ehhez a tetőrészlethez kapcsolták a lécre feszített, ablakkal ellátott oldalfalakat. Tizen, tizenötön serénykedtek a legkisebb zaj nélkül, behozva az elől nyitott szobába a székely kemencét,

kanapét, asztalt, ágyat. A ház elé hamar odakerült a kis léckerítés, néhány mohos szikla, a háta mögé nagy fenyőszálfák, — festett papírtokok, amik nem a talajba voltak megerősítve, hanem a zsinórpadról ereszkedtek a földig. Lombok voltak a fán, lombok hajoltak a háztetőre, senkise veszi észre, hogy ezek mind a mögötte levő leeresztett hálóra vannak elmésen rányerve. Az összehatás kitűnő, az illúzió teljes. Felhők vonultak el a háttérben, az eső is esett, ezt mozigéppel rögtönözték.

A régi jó színészek, ha úgy felébredhetnének örök álmaikból, bizonyára irigykedve szemlélnék, mennyi minden segédeszköz áll ma a színjátszás rendelkezésére és előnyére!

Mányiné Prigl Olga.

vállalja, ha nagyobb tisztításáról lehetne az 5 pengőt is mérsékelni ezt az előnyt is megsűk, felkérjük a gazdáink arankamentesíteni akarjuk a lucernamagjukat, jelentkezzenek a HOMBÁR szövetkezetnél, hátha olyan mennyiséget tudnánk összehozni, hogy az 5 pengős tisztítási költséget is mérsékeljék.

Gyűlnek a vándorkelengyék

Mint már e lapban említettük, a Szeffánia helybeli fiókja akciót indított a legszegényebb anyák, legnehezebb óráiban való segítésére.

Vándorkelengyékét gyűjt a tehetősebb és megértőbb asszonyoktól, amivel átsegítjük a nélkülöző csecsemőt, az első hónapok gondjain. Hány apró magyart mentünk meg ezzel esetleg az életnek — elgondolható, ha ismerjük a Szeffánia gondozottjainak sokszor kétségbeeső helyzetét.

Nyugodtan elmondhatom, hogy a szerencsésebb helyzetben élő asszonyok, megértő részvétellel fogadják a segítő akciót, és csaknem minden felkért boldogan nyújt egy kis kelengyét, szegény asszonytársára felé. A kis kelengyét a Szeffánia védőnő juttatja a szükségét szenvedő szülő asszonynak, ahol 6 hónapig marad használatra, azután a védőnő után, egy másik anya kapja kölcsön.

Itt köszönjük és nyugtázzuk az eddig beérkezett kelengyékét; abban a reményben, hogy sikerülni fog a szükséges 50 darabot lassanként összeszedni, amikor elmondhatjuk, hogy a gyomai szegénység nyugodtan nézhet az anyaság elé, mert ennek első gondját levettük a válláról.

Kelengyét küldtek eddig: Becher Ernőné, Biró Béláné, Fekete Sándorné, Glück Ármíné, brassói Greising Józsefné, Kató Lajosné, Kauczil Boriska, Salgó Sándorné, Sebessy Jánosné, Vaskor Károlyné, Nyitrai Lászlóné, Wagner Mártonné, özv. Zolnay Béláné.

Meghalt az orvos rendelője előtt

Csütörtökön tragikus körülmények között fejezte be életét Cseley László 78 éves gazdálkodó. Régi szívbetegsége orvosi kezelésre indult és el is jutott szép lassan Bárdos László orvos rendelőjéig, ott azonban nem kerülhetett már az orvos kezelése alá, mert a rendelő ajtajában hirtelen megtántorodott és mielőtt bejutott volna, elesett és dacára a gyors orvosi segítségnek és injekciónak, nem is tért már magához és meghalt.

„Mansz Kultúrest és táncmulatság”

1938. Február 19-én az „Uri-Kaszinóban”

Hétfőn kezdődik a baromfitanfolyam

A megkivánt létszámnak megfelelő hallgató jelentkezése megtörtént. Nincs akadálya, hogy hétfőn megkezdjék a baromfitanfolyamot, amelyik egy hét alatt sok-sok okos és ügyes fogással ismerteti meg az érdeklődőket.

Ez a tanfolyam is egyik láncszeme lesz annak a gazdasági erősségnek, amellyel a szorgalmas és tanulni vágyó emberek egy olyan foglalkozásba foghatnak, amelyik sokkal könnyebb és biztosabb megélhetést biztosít, mint a föld művelése. Aki ebben még mindig tamáskodik, kérjen adatokat a HOMBÁR szövetségben tömörült csirke-tenyésztőktől.

Aki van annyira okos, hogy nem szégyel tanulni és kedve van hozzá, ne törődjön a filkózók éretlen écelődéseivel, hanem járjon el szorgalmasan a tanfolyam este 6 órákor, a szeretet házban tartandó óráira.

Az nevet jól, aki utóljára nevet.

Végre egy jó hír! Olcsóbb lesz a ruhanemű

Közgazdasági helyről vett értesülés szerint rövidesen számolhatunk a textil dolgok áresésével. Ideje is már.

Háboru óta szinte fantasztikus fejlődésen ment át a hazai textilipar. A külföldi cikkek a nagy vám miatt nem jöhetnek be, a hazai hirtelen felnőtt gyárak, alaposan kihasználják ezt a helyzetet. Igaz, hogy sok munkás kéznek adtak kenyeret — de a textilmágnások hatalmas vagyonát mégis csak a fogyasztók adták össze. Mert a szegény fogyasztó kénytelen volt tőlük vásárolni, bármilyen silány és drága árut kapott a pénzéért.

Hónapok óta az a hír, hogy a közönség vásárló képessége dacára a válság enyhülésének kezd kimerülni.

A gyárak raktárai viszont telve vannak, leginkább divatnak alávetett cikkekkel — amin vagy tudnak olcsóbban, vagy nyakukra marad.

Megelégedhetnénk annyival is, hogy a szegényebb néposztály által vásárolt pamutárú, harisnyaféle stb. emberséges áron és használható, jó minőségben kerülne ki a gyárakból. Mert a nagy hazai textilkonjunkturákban el is felejtettük a valódi, tartós, jó minőségű „békebeli” árut, amit ugyanazon nyers anyagokból készítettek, mint a mai silány minőséget.

LAJI, A KECSKE PÁSZTOR

Irta: Bartha András

Csókolgatja szívem a bú,
Ha látlak te szegény fiu
Alázatos nyáját terelni,
Szomorú vagy, mint az alkonyat,
Mert a kemény magyar szívekben
Éhesen is lenni kell, lenni!
Itt termed meg balladáidat, —
Subán ülve virággal, lázzal,
Itt csitítják el beteg lelked
Álomra asszony-ringatással.
Itt lett a kin örök barátod,
De jóságod, hogy jóság legyen
Szegény fiú, hiába váród, —
Mert bús baza ez a mi hazánk
S kicsi a te megáradásod!

Ismerted e Édesanyádat?
Ült-e szivedre csókpillangó?
Volt-e új szüröd valamikor?
Patyolatod... süveged?... a kempő
Ragyogott-e a holdsütésben
Melletted, mikor szundikáltál,
Mikor csillagharangok kongtak
A kúton túl, a nagy karámnál?...
Éhezel sokat, ugye testvér?
Kecskéid tejet szűken adnak,
Te voltál a puszta árvája
S szemed csak könnyel mosogattad.
Virág szellemek táncolnak körül,
Szemedből bús csillagtűz buggyan
S nem kilincselsz ünnepestéken
Lányosházajton kisleludban.
Leheversz a subádra szépen
S mig rádzenélnek az estek, —
Ugy altatod el árva lelked,
Mint pásztorkirály szép mesékben.

Itt az illatok létezése
Zordfényű, nagy meleg álmod,
Mert a te szived bánatából
Nőnek ki a piros virágok.
Nótáid édes, lágy madarak,
Csókkal raknak a szivedben fészket,
Te rongyos, szegény pásztorfiu:
Életed de magyarul éled!
Vársz, vársz, mint régi pásztorósöd.
Itt kell várásodat levárni,
Hol tanultál meg s hogy tudsz ilyen
Lázos magyar fájással fájni?
Ha sirsz, szelid szellők ingáznak,
Mégis sok szóke sóhajt küldöl
Takaróul a holdvilágnak...
...Laji, te pásztor, sirlak, szánlak, —
Ha lehullnak reánk az esték,
Mert a magyar keresztre lelked
A latrok magyar szeggel szegezték!
Bizony testvér, én is azt fájom
S az én lelkem sem melegszik meg
Puha bűnű, lágy asszonyszájon.
S arra a bús faji-keresztre
Az én lelkem is fel van szegezve.

Hallotta-e már?

hogy tavasszal elindul az ujonnan készült Zeppelin, amely az elégett „Hindenburg” léghajó helyett épült. Nem hidrogénnel, hanem héliummal töltött, tehát teljesen tűzbiztos.

hogy a Föld korát a tudósok 3 milliárd évre, a Napét pedig 4 és fél milliárd évre becsülik. A számításokat a radioaktív anyagok átalakulásából vették, persze nehéz volna a helyességét ellenőrizni.

hogy Angliában most próbálnak ki egy készüléket, amely az igen gyakran életveszélyesen kődös repülőtereket ködmentessé teszi.

hogy az ember bőrének egy négyzetcentiméterében van 6 millió sejt, 1 méter vérér, 4 méter idegfonal, 15 faggyumirigy, 5 hajgyökér, 100 izzadság mirigy, 5000 idegszemölcs, 200 fájdalomérző pont, 25 nyomásérző pont, 12 hideg és 2 melegérző pont.

Februári hó

Január közepétől elég enyhe időjárás volt. A csapadék mindig eső alakjában hullt a földre. Vasárnap este csendesen kezdett havazni és reggelre takaros hó borította a házak tetjét, a tájat, a határt. Dacára a nappali verőfényes napsütéseknek, a holdtöltével párosult erős éjjeli lehülések szilárdan tartották a hótakarót, ami a vetésekre csak jó hatással volt.

Nem jósolunk hosszú életet a februári hónap és mégis figyelmebe ajánljuk a gyermekeknek az éneklő madarakat. Egy pár tőkmag, egy-két napraforgómag, egy kis faggyuszelet a faágra kikötve és nagyon vidám látvány lesz a cinegék fürge mozgásait élvezni.

ÉRTÉKES

KÖNYVUJDONSÁGOK

(Magyar regények)

Kolozsvári G. Emil:

VESENDO LELKEK.

A mindvégig lélekzetelállítóan izgalmas regény középpontjában egy fiatalember szerelmi és hivatali élete áll, de a regény tulajdonképpen hőse nem ő, hanem egy életforma. Ebben az életformában hasonlítanak egymásra a regény hősei. A „Veszendő lelkek” valamiben mind megegyeznek: nem tudnak szembenézni a valósággal, kiegyensúlyozatlanok és céltalanok. Különös jellemük és lelkiállapotuk rajzával lesz ez a regény sokkal több egyszerű történetnél. — Megjelenik áprilisban.

Thurzó Gábor:

ELŐJÁTÉK.

A regény: egy régi patricius család felcseperedő fiának gyermekora. A családban három nemzedék van együtt: a nagymama, veje és unokája. Mind egyikük más és más világ, történetük a magyar patriciuspolgárság bomlásának története. A család csöndes széthullása mögött a világtörténelem erői dübörögnek. A szerző: Thurzó Gábor, a legfiatalabb nemzedék egyik legnagyobb értéke és reménysége. Új író, új ember-típusok, új hang és új stílus a magyar irodalomban!

HIREK

Házassági hir. Braun Magda és Cs. Szabó Albert folyó hó 20-án délután fél 5 órakor tartják esküvőjüket a református templomban.

Varrótanfolyam kezdődik március 1-én. Értesültünk, hogy a NEP rendezésében szabó- és varró tanfolyam nyílik meg, szaktanárnő vezetésével. A tanfolyam délután 2—5 óráig tart, naponta, hat hélig. Részvételi díj 10 P. Még néhány jelentkezőt felvesznek. Minden felvilágosítást készséggel megad Nemerey Péter bankigazgató.

Dévaványa iparossága szeptemberben ünnepli az ipartestület 50 éves fennállását.

Gyermekfénykép-album összeállításával csapja be három mákvirág a környék könnyen hívőit. Reméljük, az őszi „hasonló” irányú csodaéggé és perzsaszőnyeg házalók óvatossá teszik lakosainkat és kiebrudálnak „hasonló” házalókat.

Dévaványa frontharcos csoportjának 338 rendes tagja van.

Az orosházi főbíró halálával megüresedett járás vezetésével egyelőre Bakos József t.b. főjegyzőt bízták meg.

Kiadó lakást keres sürgősen Tóth László állomás felügyelő Gyoma, vasutállomásnál.

Afrikában 60.000 tonna kakaót égetnek el, hogy a világpiacon árakat megtarthassák. Inkább küldenek el a mi szegény, rosszul táplált gyermekeinknek.

Békéscsabán pályaudvari missziót állítanak fel, melynek feladata az utasok megfigyelése lesz. Az intézkedés a leánykereskedelem ellen irányul.

Gyomai Iparos és Kereskedőifjak Önképzőköre az elmúlt vasárnapon tartotta meg hagyományos jelmezbáliját a Holler szállóban. Sokan gyönyörködtek a szebbnél-szebb jelmezekben és derűs kedélyhangulatban mulatták át az éjszakát. A következő jelmezeket sikerült feljegyeznünk: magyar-lány: Erdei Eszti, pékinas: Halász Irma, tiroli lány: Izsák Rózsika, pillangó: Fekete Rózsika, Cowboy: Bódi Gyula, Zsoké: Nagy Juliska, Éjkirálynő: Tóth Mancika, Spanyol-nő: Kurtz Böske, mézeskalács: Bartha Rózsika, kéményseprő: Csuvár Gizike, sziv: Podani Pintyő, szerencsehalász: Pethő Piri, rikkancs: Haibach Árpád, kukorica: Halász Emma. Az I-ső díjat a mézeskalács, a II-ik díjat a szerencsehalász, a III-ik díjat a zsoké, a IV-ik díjat a spanyol-nő jelmez nyerte, a férfidíjakon a cowboy és rikkancs jelmez osztozkodott.

VARRÓTANFOLYAM

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő ismét megnyitja **szabászati és varrótanfolyamát**, március hó 1-én, úgy a kezdők, mint a haladók részére. Mi, akik láttuk az eddigi tanfolyamok vezetését és eredményét, szívből ajánlhatjuk uri leányoknak, asszonyoknak, hogy egészítsék ki tudásukat, ebben a mindenképpen tartalmas és finom hangulatú kis iskolában. Jelentkezni lehet

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő Petőfi utcai lakásán.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra és Vásárra szóló

féláru utazásra jogositó

IGAZOLVÁNYOK

kaphatók a

WAGNER fatelepen.

Németországban a középfokú tanítást újjaalakítják. A fiú és leányiskolák között igen lényeges különbség lesz. A tanulók létszáma egy osztályban 35—40 lehet, felsőbb osztályban 25 Hetenként 5 testnevelési óra lesz.

Ne ugrálj a vonatra! Szatmáron egy orvos kikísérte barátját az állomásra, beszállt a kocsiába is és mikor a vonat indított, gyorsan leugrott. A másik sinen haladó vonat elgázolta.

Országos vásár lesz Békéscsabán február 21, 22 és 23 án.

Féláru utazási kedvezmény a Mezőgazdasági Kiállításra. A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium az OMGE kérésére a március 23—28. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás megtekintésére felutazó közönség részére 50 százalékos kedvezményt biztosított a M. Kir. Államvasutakon és a kezelésében levő helyi érdekű vasutakon. A kedvezményes utazásra jogositó igazolvány ára a MÁV és az összes többi közlekedési társulatok vonalaira szólóan egységesen 1.30 pengő. A kedvezményes utazásra jogositó igazolvány a Budapestre utazásra március 17-től 28-ig, a visszautazásra március 23-tól április 3-ig bezáróan érvényes és használható, bármelyik kocsiosztályban feljogosít az 50 százalékos kedvezményre. Az igazolványok már megrendelhetők a Wagner fakereskedésben.

Ne utazzon addig se hova, míg meg nem győződött arról, hogy CIPÓIM

SZÉPEK OLCSÓK

TARTÓSAK

Timár Imre cipőüzlet E n d r ő d, Kossuth Lajos utca 21. Vegyünk Itthon bevásárlási helye.

Magyarországon ha 400 ezer rádióelőfizető lesz, lényegesen le fogják szállítani a rádióelőfizetés díját. Ezidőszerint 366 ezer az előfizetők száma.

Uj egy- és kétfilléreseket vernek összesen 300 ezer pengő névértékben.

Minden igényét kielégíti! Mindent díjmentesen házhoz szállít a

SZÖVETKEZETI BOLT!

Telefon: 28.

Amerika legnépszerűbb ügyvédnöje Budapesten. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Hogyan lehet hipnózissal büntényt elkövetni? Erről a rendkívül érdekes témáról egy titokzatos szerelmi dráma kapcsán közöl érdekesítő cikket Tolnai Világlapja új száma, amely most jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a remek cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Nagy Baláznak fia Balázs ref., Márton Sándornak leánya Ilona ref., Izsó Jánosnak leánya Erzsébet, Lidia ref., Ágoston Lajosnak fia Lajos, Sándor ref.

Meghaltak: V. Kis F. János ref. 69 éves özv. Juhász Istvánné Imre Julianna 79 éves ref.

A gyomai Ipartestület tulajdonát képező segéd-szálló szabad kézből eladó. Értekezni lehet Oláh Lajos ipartestületi elnöknel.

Jó ital, kitűnő konyha, kényelmes szállás fillérekért a Szövetkezeti vendéglőben
Telefon: 28.

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
4175/1937. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület végrehajtónk Perei János és neje Kruchió Mária végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 156 pengő 44 fillér tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a Gyoma községben fekvő, s a gyomai 3864. sz. betétben A I. 1-2. sorsz. 2280, 2281, hrsz. 134 n.-öl és 353 n.-öl terület beltelkes kert és házra, mely Perei János (nős Kruchió Máriával) nevén álló 3553 P, — gyomai 4634. sz. tkvi betétben Perei János (nős Kruchió Máriával) nevén álló 9342/3. hrsz. és 9343/4. hrsz. 1256 n.-öl és 1 hold 640 n.-öl előhalmi legelő és szántóra 301 P, — ugyanezen betétben A † 1. sorsz. 9342/4. hrsz. 1256 n.-öl előhalmi legelőre 41 P, — ugyanezen betétben A † 2. sorsz. 9343/5. hrsz. 1 hold 640 n.-öl előhalmi szántóra 260 P, — a gyomai 4491. sz. betétben A I. 2. és 4. sorsz. 9343/2. és 9342/1. hrsz. 2. hold 92 n.-öl és 1369 n.-öl Perei Jánosné sz. Kruchió Mária nevén álló előhalmi szántó és legelőre 426 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938. évi március hó 5. napján délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság helyiségében fogják megtartani.

1. Az árverés alá eső ingatlanokat a csatlakozottnak kimondott Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. érdekében a gyomai 3864. sz. betétben 2280, 2281 hrsz. ingatlanokat a kikiáltási ár felénél, a többi ingatlanokat a kikiáltási ár kétharmadánál, míg a végrehajtó érdekében a gyomai 3864. sz. betétben foglalt 2280, 2281. hrsz. ingatlant 3487 P 50 fillérnél, a gyomai 4634. sz. betétben 9342/3. 9343/4. hrsz. ingatlant 297 P-nél, a 9342/4. hrsz. ingatlant 40 P. 50 fillérnél, a 9343/5. hrsz. ingatlant 256 P 50 fillérnél, a gyomai 4491. sz. tkvi betétben 9343/2. 9342/1. hrsz. ingatlant 418 P 50 fillérnél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1937. november hó 14. napján.
Dr. Molnár sk. kir. járásbíró.

Kiadmány hitelül:
Szilágyi
díjnok.

Nyilt-tér*

Érdeklét helyről tendenciózusan terjesztett ama hírek mintha üzletemben végkiarúsítást rendeznék, semmi néven nevezendő alapja nincsen, ezzel szemben jóleső örömmel állapítom meg kedves vevőim további tántoríthatatlan ragaszkodását hozzám, amit igyekszem változatlanul szolid kiszolgálással meghálálni.

Az áhír terjesztője ellen a bíróságnál fogok ügyvédem útján védelmet keresni.
EHRMANN HENRIK.

*) E rovatban közölkéért a szerkesztőség és a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

M O Z I S P O R T

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Február 20—21

vasárnap, hétfőn.

Két világrekord film!

MAGYAR FILM

Ráday Imre, Tolnay Klári,
Rózsahegyi Kálmán, Rátkai
Márton főszereplésével.

Ifjuság, szerelem, romantika, vi-
damság, jókedv:

TISZTELET

A KIVÉTELNEK

Romantikus, elbájoló, pompás cse-
lekményű magyar filmjáték.
Izgalom, meglepetések és
bravurok. Egy kutya hőstette.

A vadnyugat minden veszedelmé:

Farkasölő

Ököl, revolver és ravaszság harca,
egy hős kutya regénye.

Hangos hiroadó.

Február 23—24

szerda, csüörtök.

Drámai feszültség. Fojtott légkör.
Titkok és rejtelmek éjszakája.

ZARAH LEANDER

a film új csillagának bűnügyi
szerepe

BOLVÁRY GÉZA rendezése:

GYILKOSSÁG

A PREMIEREN

Mi minden történik egy éjszaka.
Merénylet a diszeldadáson, egy
szenzációs nyomozás regénye

RIPORT SZÜLETÉSE

pompás riportfilm.

Micky a gangszterek réme
remek trükkfilm.

FOX HANGOS HIRADÓ.

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Csüörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. február 20-án vasárnap
6 és fél 9 órakor.

A legizgalmasabb dzsungel film!

A dzsungel

királynője

Kalandos történet a dzsungelből
Főszereplők: Dorothy Lamour,
Akim Tamiroff, Ray Milland,
Molly Lamont.

A műsor kiegészítve

Dalol a Volga

4 lábu hős és

Magyar Világhiradóval.

GyTK közgyűlése

Vasárnap tartotta a GyTK fenn-
állításának 5-ik évi rendes köz-
gyűlését. Régen volt ilyen népes
közgyűlése a GyTK-nak. Már kora
délutáni órákban megtelt érdeklő-
dőkkel a gyűlés terme. A köz-
gyűlést pontosan fél három óra-
kor nyitotta meg Bácsy Elek el-
nök és szép szavakkal emlékezett
meg az elmúlt esztendőről. Ugyan-
csak örömmel adott kifejezést an-
nak, hogy a GyTK tábora a leg-
utóbbi időben mennyire megsza-
porodott, amit még növelni látszik
a közgyűlésen megjelentek lelkes
hangulata, amely biztosítja a GyTK
további szilárdságát és létjogosult-
ságát.

A sorozatos beszámolók után a
felmentvény megadatott és kezde-
tét vette az új fiztikar uegvá-
lasztása.

Diszelnök: Páncél Emil, elnök:
Bácsy Elek, ügyész: Dr. Legeza
Tibor, ügy. elnök: Gecsey Sán-
dor, társelnökök Hekele László és
Grosz Salamon, alelnökök Szend-
rei Ferenc és Kiss István, titkár:
Heinfarh Mihály, jegyző: Bácsi
Ferenc, intéző: Varsandán László,
helyettes: Lakatos János, főpénz-
táros: Vatai János, pályapénztá-
rosok Baráth Elek és Izsó József,
ellenőrök: Bence Miklós és Bartik
József, szeriárelenőrök Hertler

Mihály és Imre Elek, főrende-
ző: Balog Lajos asztalos, háznagy:
Köhler Ádám, számvizsgáló Bedő
Imre, Szepessi Sándor, Czinkóczi
Lajos, választmányi tagok lettek:
Gabor Antal, Kurcz József, Vatai
Lajos, Bucsi Lajos, Rozsnyai Mi-
hály, Domokos Albert, Szokolai
György, Varga Károly, Gábor And-
rás, Szakál József, Kéri István,
Nagy Lajos, Szalóki Lajos, Pataki
Lajos, Lukács József és Izsó Antal.

Gyoma község ingatlanforgalma

Pólus Lajos és neje B. Kovács Zsu-
szanna gyomai lakosok vettek 1 hold
kölesfenéki szántót Nagy Teréz gyomai
lakostól 850 P.-ért.

Vizsnyai József gyomai lakos vett egy
beltelkes lakóház 1/6-od részét Vizsnyai
Endre budapesti lakostól 100 P.-ért.

Baráth Mihály és neje Szabó Erzsé-
bet lakiteleki lakosok vettek 826 n-öl
pocosi ingatlant Szabó Gyula és neje
Szilágyi Margit székesfehérvári lakosok-
tól 1300 P.-ért.

Knap János és neje Sipos Erzsébet
gyomai lakosok vettek egy németzugi
lakóház felerészét és Knap Jánosné Ti-
kos Lidia gyomai lakostól 300 P.-ért.

Csökönyi Sándor és Csökönyi Teréz
gyomai lakosok vettek egy beltelkes
lakóházat Domokos Lajosné Kruchió
Sára gyomai, Mónus János és neje
Bácsi Teréz szegedi lakosoktól 3900
P.-ért.

Iványi Vince és neje Timár Mária
gyomai lakosok vettek 2 h. 400 n-öl
csergetyülaposi szántó 126/168 ad ré-
szét Iványi Lajos és társaitól 675 P.-ért.

„MÁVAUT“ T É L I A U T O B U S Z M E N E T R E N D

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Vitelidij: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²²
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴⁸
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —50 Menettérti-jegy: Endrődre —80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Molnár Istvánnak (O.T.I. megb.) 1
drb. szavatolt minőségű, vemhes tehene
van eladó. 2-1

Jó családból való 16-18 éves fiút
felvesz az Ehrmann féle szíkvizgyár.

Wolf Mihálynak Bocskay u. 34. sz.
háza — 2 padozott szoba, konyha, al-
só konyha, kamara és mellékhelyiségek
— kedvező fizetési feltételek mellett
szabadkézből eladó.

Kovács János szövetkezeti igazgató
2 fertály keselyősi földje eladó, ugyan-
ott 56 napos tavaszi vetőmag árpa kap-
ható, q-ként 20 P.-ért. 3-1

A Mezőgazdasági kiállításra fél-
áru vasuti jegy igazolvány kapható a
szövetkezeti boltokban. 3-1

Endrődön Kossuth utca 21. számú
adómentes modern beosztású lakóház,
nagy udvar mellékhelyiségekkel eladó. Érte-
kezni lehet bármikor a helyszínen a
tulajdonossal. 1-1

Szabó Lajosnak Atilla utca 16 sz.
alatt egy jókarban levő kerékpár van
eladó. 1-1

Eladó Mátyás király utca 6 számú
ház. Mely áll 3 pados szoba, 1 pados
konyha, éléskamrából, 9 m. hosszú
melléképületből és 411 négyszögöl bel-
területből. Érdeklődni lehet a katolikus
káptornál, Horthy Miklós ut 7 szám
alatt. 3-3

Egy szép villaszerű három szobás
családi ház örökáron eladó, I. kerület
Arany János utca 16 szám. 2-2

Julis Mihálynak 150 darab birkája
eladó. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál
Karcagon 1547 szám alatt, a katonai
lövölde mellett. 3-2

Óra, ékszer javításokat olcsón jót-
állás mellett készít: Csáky Dániel a
volt Waitai házban. 8-3

Eladó Endrődön egy négy szoba,
konyha, fürdő szoba, mellékhelyiségek-
kel ellátott új lakóház, kedvező fizetési
feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak
Csáky Dániel gyomai óras mester-
hez. 8-3

Eladó: 20 m. hold prima föld cse-
repes tanyaépülettel, a műúthoz cc.
600 méterre, 3 fertály keselyősi, 20 hold
simazugi szántó, cserpes tanyaépüle-
tekkel, 5 hold simai, 6 hold udvarnoki
szántó. Eladó forgalmas útvonalon egy
500 négyszögöles telek, egy nagyfor-
galmu kocma eljes berendezéssel, egy
2 szobás lakóház, egy saroküzlethez
2000 pengőért, 5 hold cserpes tanya-
val és egy tejcsarnok teljes felszerelés-
sel, lakóházzal, 3800 pengőért. Fenti
ingatlanok eladásával kizárólag Izsó
Balázs ingatlanforgalmi irodája van
megbízva. Gyoma, Horthy Miklós ut 2-
Telefonszám 50.

!OLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 110/0-os kadarka vagy
fehér fejtett ujbör Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadok el. Hordó díjmen-
tesen adok a szállítás tar-
tamára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvétellel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében küi-
dők mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés,
tisztá, tökéletes zamatuak
és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.

fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidallalat, Gyoma

Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a
vezető világmárka
Egyedárusító: Benjámín István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homoki féle emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ünneplése a gyomai járásban

Gyomán és Endrődön határozati javaslatokat fogadtak el a társadalmi egyesületek, amelyekben kérik a főispán ittmaradását

Vármegyeszerte megdöbbenett mindenkit, hogy a vármegye közszeretben álló főispánját Somogy vármegyébe helyezik át, mert Békés megyében nem nézték egyes befolyásos emberek jószemmel, hogy a főispán tulságosan sok jóindulattal mélyedt bele a nagy teret adó szociális problémák megoldásába. Lefelé való ölelkezésnek is mondták a szivélyes modorát, amellyel, társadalmi rang nélkül, bárkit meghallgatót és mindenkin segített. A németországi munkás-akció

szép sikerét is vissza akarták fordítani ellene és azzal vádolták, hogy a vármegyei munkások nem akarnak elszegődni itthon, hanem mindannyian Németországba akarnak kimenni, mert ott többet kereshetnek. És ki tudná megmondani, hogy mi mindent nem beszélgettek össze az elmúlt hetekben, amióta ez a kérdés szőnyegen van. Csak a kisemberek ezrei nem beszéltek sokat, hanem szorongó érzéssel kérdezték minduntalan, hogy lehetséges-e ez a sok mende-monda?

szabbb ideig töltötték be ezt a diszes méltóságot és elítélésükkor vármegyénk lakossága őszintén sajnálta őket. A nélkül, hogy ezeknek az elődöknek érdemeiből a legcsekélyebbet is el akarnánk venni, ki kell jelentenünk, hogy vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ur annyira kimagasló értékes szociális munkásságával, tuzás nélkül állithatjuk: ilyen főispánunk még nem volt! Ő volt az első főispánunk, aki a munkásságunkat maradéktalanul vezette vissza a hazához, a váláshoz, a polgári társadalomba. Lehajolt és segített ott, ahol legnagyobb volt a szükség. Meghallgatott és bátorított ott, ahol építeni és kitartani kellett. Neki csak egy szíve volt, de azt egészében éreztette azzal és azokkal, akikkel csak egyszer is dolga akadt. És ezt az egész emberünket, ezt a hivatása ideális magaslatán álló főispánunkat azzal vádolták egyes kiváltóságok, hogy tulsokat foglalkozott a „néppel“ és annak szociális bajain tulságosan igyekezett segíteni.

Amikor a szépen nekilendült nemzeti és népi összefogásunk gyümölcse már érni kezdene, nem nézhetjük tétlenül, hogy az a férfi, aki a vármegyénk szociális, politikai, társadalmi és osztályonkénti életét teljesen és helyesen a kormányzat programjának megfelelő mederbe terelte és nemcsak vármegyei, hanem községenkénti viszonylatban is a harmóniát, a békét teremtette meg — ahol ez hiányzott, ugyanakkor a mi népi érzelmeinktől végtelenül távoleső és idejétmult világ visszahozásán mesterkélő szellem hirdetőinek áldozatává legyen. Kérjük, ... kívánjuk, ... KÖVETELJÜK, hogy vitéz dr.

Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunkat hagyják meg a vármegye élén, hadd fejezze be áldásos nemzetépítő munkáját.

Mindannyian tudjuk, hogy a németországi munkás-akció mit jelent munkás testvéreink fel fogásában anyagilag, erkölcsileg és munkásszellemi elbirálásban.

A most már hazafiasan és válásosan érző magyar munkástól, aki Németországban járt, nincs mit félnie sem a kis, sem a nagygazdának, csak biztosítsák neki itthon is a tisztességes emberi élet feltételeihez szükséges anyagi keretsetet.

Főispán urunk eddigi vármegyei működésével kifejezetten Gyomának is több esetben nagyon értékes segítséget nyújtott. A HOMBÁR szövetkezet magtárvétele nélküle nem sikerült volna... Az ipartestületünk önállósága vajjon megvolna-e ma nélküle?... A napközi otthont is csak az Ő anyagi támogatásával tudtuk létrehozni... A sok tanfolyam, a szikdigózás és a számtalan kisebb segítség, amelyekkel vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ur Őméltósága községenk minden lakosát nagy hálára kötelezte, ezek mind feljogosítanak bennünket arra, hogy a férfiu mellett tündetőleg tegyünk hitet és a legmagasabb helyen kérjük, hagyják meg őt nekünk, mert egyedül benne látjuk azt a biztosítékot, hogy vármegyénk közszeretben álló alispánjával, vitéz dr. Márki Barnával karöltve a vármegyénk politikai, közigazgatási, társadalmi, szociális és felekezeti élete az általuk létrehozott nyugodt mederben folyjék tovább és így vármegyénk is szerves része legyen egy erős, keresztény szellemű Magyarországnak.

Gyoma nagyközség minden polgára őszinte bizalommal sorakozik vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ur zászlója alá és reméli, hogy a felsőbbség bölcs belátásából szeretett főispán urunk Őméltósága továbbra is itt marad vármegyénk élén.

Megmozdul járásunk népe

Elsőnek Endrőd lépett a porondra. Hétfőn minden endrődi társadalmi egyesület és kör száz kiküldötte alkalmi gyűlésre jött össze a község házában és spontán megnyilatkozással tüntetett a főispán ittmaradása mellett.

Pénteken este 6 órakor Gyoma

község minden egyesülete képviseltette magát a G. Nagy László, Nemerey Péter, Papp Zsigmond, vitéz Váry József és Wagner Márton által összehívott gyűlésen és a jelenvoltak teljesen megtöltötték a nagytermet. Feltűnő volt, hogy a MANSz nem képviseltette magát.

A gyomai gyűlés lefolyása

A Hiszekegy elmondása után G. Nagy László elnök üdvözölte a megjelent egyesületeket és dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, az-

után felszólította Wagner Márton, terjessze elő határozati javaslatát.

A gyomai határozati javaslat

Wagner Márton a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A gyűlésünkön megjelent összes társadalmi egyesületek és körök Gyoma nagyközség minden rendű és rangú közönsége nevében mélyszéges sajnálkozással vették azokat a közszájon forgó híreket, amelyek szeretett főispánunk, vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla Őméltósága

vármegyénkből való eltávozásával kerültek forgalomba és dacára a hivatalos helyen történt megcáfolásnak, hogy a főispán ur Somogy vármegyébe való áthelyezése nem igaz, községenk nagyközönsége mégis aggódva tart az áthelyezés bekövetkezésétől.

Vármegyénk háboru utáni életében elég sűrűn változtak főispánjaink. Voltak, akik hosz-

Hozzászólások

Elsőnek Papp Zsigmond emelkedett szólásra és lelkes beszédben sorakoztatta fel főispánunk ténykedéseit a gyomai járást illetőleg. Sokszoros tettség morajlott végig a felaljazott hallgatóságon, amikor ki-domborította, hogy főispánunk eltávozásával éppen a gyomai járás veszítene legtöbbet. A gazdák részéről elfogadta a határozati javaslatot.

Vitéz Váry József a gyomai intelligencia és kereskedők részéről méltatta a főispán érdemeit és szintén elfogadta a határozati javaslatot.

Perey Lajos a gyomai iparosok részéről és Korcsok Mihály a munkások részéről mondtak talpraesett beszédeket és szintén hozzájárultak a határozati javaslathoz.

Dr. Sorbán Jenő felszólalása

A lelkes hangulat tetőfokára hágott a járás népszerű főszolgabirójának beszéde alatt. Főispánunk sok-sok szeretettől áthatott ténykedését hivatalos ajakról is jól esett újra hallani. Mindannyiunk szívében átrezdült a visszaemlékezés felidézésében, hogy főispánunk beiktatásakor a szeretet programjával foglalta el a főispáni székét és bevalljuk, ezzel a programmal már mások is voltak nálunk, de így, ahogyan vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán azt beváltotta, másnak még nem

sikerült.

Megnyugvással könyvelheti el Gyoma község minden társadalmi egyesülete, hogy a főszolgabirónk őszinte elismerését fejezte ki, amiért a község lakossága ilyen szépen juttatta kifejezésre főispánunk iránti szeretetét.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabiró eddig hallott egyik legszebb beszédével olyan magasra emelte fel a lelkes hangulatot, hogy a beszéd befejeztével viharos ünneplésben részesítették a főispánt.

Az ünnepély befejezése

A hozzászólások után egyhangulag elfogadták az előterjesztett határozati javaslatot, amelyet illetékes helyekre terjesztenek fel.

A Himnusz elénekülésével fejezték be a mindvégig emelkedett szellemű gyűlést.

Maradandó bizonyága legyen

egyesületeinknek és lakosainknak, hogy milyen fenséges és emberi erő nyilvánul meg a nemes összefogásban. Vajha vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunk személyéhez fűződnek, hogy a társadalmi egyesületeink tudnak és akarnak egy akaraton lenni.

Az endrődi határozati javaslat

A mai gyűlésen jelen levő endrődi összes társadalmi egyesületek és körök, Endrőd község egész közönségének képviseletében, politikai pártállásra, rend és rang különbségre való tekintet nélkül, a legteljesebb egyetértéssel ad kifejezést mély-séges megdöbbenésének azok felett az újságokban megjelent és közszájon forgó kósza hírek felett, melyek nagyrabecsült és közszeretben álló főispánunknak, vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla Urnak közeli távozásáról, illetve áthelyezéséről szólnak.

Nem tudja elfojtani Endrőd község közönsége, hogy kifejezést ne adjon annak a felháborodásának is, mely az endrődiek szívéit és lelkét kivétel nélkül előntötte akkor, amikor a már említett újságok és szóbeli hírek ennek az eltávozásnak fő okát abban jelölik meg, hogy Főispán Urunk Óméltósága a békésvármegyei mezőgazdasági és földmunkásság helyzetének a szociális gondoskodás útján való

jobbrafordításáért küzdött és küzd állandóan és hogy ezen a téren vármegyénkben még soha nem tapasztalt eredményeket ért el.

Megdöbbenünk azért, mert a hírek és azoknak indokolása súlyos következtetéseket von maga után azok iránt, kik saját önös — érdekeiket féltve, vagy hatalmi vágyuk kielégítését kívánva kifogásolni merészelték Ricsóy-Uhlarik Főispán áldásos, általános elismeréstől kísért közérdekű társadalmi és politikai működését. Elképzelhetetlennek tartjuk, hogy főispánunk áthelyezése még csak látszatra is tápot adjon a híreszteléseknek, mert a vármegye népe azt következtethetné, hogy ezzel a magas Kormány saját szociális politikáját dezavualja. Mi ugyanis szívvel-lélekkel meg vagyunk győződve arról, hogy Főispán Urunk Óméltósága sohasem lépte túl azokat a határokat, melyeket részére a kormányhatalom megszabott.

Az áthelyezés egyik indoka állítólag az is, hogy Főispán Urunk Óméltósága a németországi munkásakciónak mintegy kizárólagos kezdeményezője és intézője lenne, holott tudomása van Endrőd község népének arról, hogy ez az akció az ország több részére kiterjed és hogy azt a M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium irányítja és intézi. Teljesen alaptalan aggodalom az, hogy ezen kisebb mérvű munkáshelyezéssel a hazai gazdaságok üzemeiben keletkezhetik számottevő zavar, mert köztudomás szerint magában Endrőd községben évenként cca. 3000-re tehető azoknak a mezőgazdasági és földmunkásoknak a száma, akik a község és nagyjából a vármegye határain túl, messze vidéken nyernek évről-évre alkalmazást és munkát. Alaptalan az a hír is, hogy a németországi munkáshelyezés a hazai munkabérek aránytalanul növelte volna, miután annak a csekély béremelésnek, amely a múlt és folyó évben érdekelt munkásainknál beállott — önként be kellett következnie a kedvezőbb értékesítési viszonyok miatt. Ez a kifogás akkor, amikor az ipari munkásság csaknem minden rétegének munkabére már régen előnyösen megállapítva lett, igazán szomorú és lesújtó fényt vet Főispán Urunk Óméltósága ellen megindított akció vezetőinek mentalitására, mert ilyen indokolás azt jelenti, hogy a magyar mezőgazdasági és földmunkásnak nincsen joga a gazdasági élet szükségleteihez és az emberi életméltósághoz mért arányos munkabéremelésre.

Jelenti ez akció azt, hogy a vármegyénkben több mint 50 év óta vajudó és állandóan súlyos munkásprobléma a kívánt megoldáshoz sohasem fog eljutni, mert amikor akad egy tisztánlátó szociális érzékkel megáldott főispán, aki csodálatos politikai megérzéssel és megértéssel a vármegyében lévő óriási számú munkásságot bölcs intézkedéseivel lenyűgözi, a vármegyénket sújtott s az évekig tartó rettenetes inséget intézményesen levezette, a hatalmas munkásiómeget a háttér mögé állította és bekapcsolta a nemzeti alkotó munkába, akkor a már említett kicsinyes és valótlán ráfogásokkal igyekeznek nagyszerű munkáját gátolni, csupán azért, mert az idő más oldalról eltolódásokat teremtett a panaszosokat közelről érintő anyagi vonatkozásban. Elfelejtették — ugylátszik — ezek a panaszosok az Áchim András és a Mezőffy Vilmos-

féle veszedelmes időket és agitációkat! Elfelejtik, hogy azóta is évről-évre visszatérő nagy seb volt a munkáskérdés a vármegyében és hogy ennek a betegségnek ezideig nem akadott orvosa.

Elfelejtik a vármegye másik nagy betegségét, annak felekezeti szétagoltságát és mesterségesen szított érzékenységét, a pánszláv eszmék termelő talaját, mely 60—70 esztendő óta ette — morzsolta ennek a vármegyének politikai és társadalmi nyugalmit.

Ezeknek a betegségeknek — állítjuk ezt a nélkül, hogy az elődöket vádolni akarnók — az első és igazi szakorvosa jelenlegi Főispán Urunk Óméltósága, aki szeretetteljes modorával, minden panasz meghallgatásával, bámulatraméltó bölcsességével, minden erőszak alkalmazásának mellőzésével magához és az általa képviselt kormányzathoz, a nemzeti alkotó munkához láncolta Békésvármegye lakosságának tulnyomó többségét és a lelkeket, kedélyeket megnyugtatta, lecsilapította olyan eredménnyel, hogy a vármegye ezirányú közállapota mindnyájunk öröme a legkielégítőbb.

Mi endrődiek mindezeket nem tudjuk elfelejteni, mert mi különösen éreztük azokat a hatásokokat, melyek Főispán Urunk Óméltóságának tevékenysége folytán rajtunk bekövetkeztek.

Éppen ezért őszinte felháborodásunkat jogosnak ítéljük, mert Főispán Urnak áthelyezésével megbontani látjuk azt az értékes és legerősebb tartóoszlopot, melyen Endrőd község, de az egész vármegye társadalmának politikai, lelki és társadalmi békéje, nyugvópontra hozott és kiegyenlített élete nyugszik. Ugy érezzük, hogy tavaszra pótolhatatlan veszteséget és felbecsülhetetlen kárt fog okozni, mert amit Óméltósága — több mint félszázados bizonytalanság után — megteremtett és megalkotott, az könnyen, vagy véletlenül is semmivé válhatik, vagy legalább is lesüllyed egy — a mainál — sokkal rosszabb és veszedelmesebb állapotba. Miután lehetetlennek tartjuk és hisszük, hogy a magas Kormány és az Őt támogató párt által hirdetett szociális gondoskodás politikájának keresztülvitelében közegét akadályozni akarja, annak a véleménynek vagyunk bátrak kifejezést adni, hogy ezek a szóbanforgó hírek, ha nem valótlanak, de legalább is tévedésen alapulnak és rettenetesen tévednek azok, akik vármegyei Főispánunk Óméltóságának áldásos tevékenységét ilyen eszkö-

zökkel megbénítani, vagy éppen teljesen megakadályozni igyekeznek.

Endrőd község közönsége mindezek után a legnagyobb határozottsággal elítéli és visszautasítja azokat a vádak, melyek a kósza hírek szerint Főispán Urunk ellen emeltettek és Óméltósága iránt változatlan, őszinte bizalmának, rajongó

szeretetének és ragaszkodásának, végtelen nagy megbecsülésének ad kifejezést azzal a kérelemmel, hogy a harcban — ha ilyen indul ellene, kemény fővel és nyitott mellel küzdjön, mert háta mögött áll egy mindenre kész és elszánt nagy tömeg:

Békésvármegye nagy közönsége, köztük Endrődnek is 15000 lakosa!!!

Rigler József előadása a fűmagtermesztésről

Rigler assistens a rövidéletű lucernát ajánlja

Lelkes társaság előtt tartotta meg február 19-én este Rigler József, a szegedi növénytermelési és kísérleti állomás assistense előadását a 48-as kaszinóban, a fűmagtermesztésről. Az előadáson megjelentek: dr. Thaisz Lajos járási kir. gazdasági felügyelő, Dr. Dénes Ferenc gazd. felügyelő a várm. gazdasági felügyelőség részéről dr. Kardos Tibor főispáni titkár, Kató Lajos jegyző, Izso Ferenc községi gazda F. Kiss Gábor és Herter Ádám községi esküdtek, Arany Lajos községi pénztárnok, Papp Zsigmond, G. Nagy László és még számosan.

Wagner Márton üdvözölte a megjelenteket és mint régi ismerőst mutatta be Rigler József kir. assistensét, aki 1933-ban az első gyomai zöldmező tanfolyam vizsgája alkalmával, nagyon értékes előadást tartott a békésmegyei lucerna termesztéséről.

Rigler József az őt jellemző közvetlen modorban, világosan, szemléltetően és meggyőzően ismertette a fűmagtermesztés nagy nemzetgazdasági fontosságát. Végigvezette a hallgatóságot a talaj előkészítésétől a kicsépelésig, a fűmagtermesztés minden részletén és bátorítónan ösztönözte a gazdákat, hogy fi-

gyeljük meg a Fűzfás-zugi termesztést és lépjenek majd be ők is a jövedelmező foglalkozást üzők közé. Hogy mennyire elmaradt a Tiszántulon a fűmagtermesztés, számokkal igazolta, mert nálunk csak 70 fűmagtermesztő telep van, míg a Dunántulon 105.

Az előadás második részében a lucernatermesztésről adott Rigler assistens sok gyakorlati tanácsot. És különösen azzal lepte meg a hallgatóit, hogy a gazda szempontjából nem a hosszúéletű lucernás a gazdaságos, hanem a rövidebb életű. Azért, mert a lucerna, mint minden pillangós virágú növény, a levegőből sok nitrogént gyűjt a talajba és minél sűrűbben válogatja a gazda a lucernás telepítését, annál többször javítja meg azt a levegőből nyert nitrogénnel.

A hallgatóság hálásan megtapsolta a másfél óráig tartott igazán tanulságos és élvezetes előadást.

Wagner Márton megköszönte Rigler József assistens előadását és barátságát, amiért segítségére van neki is a fűzfás-zugi fűmagtermesztés telepítésében és ígéretet is tett, hogy a jövőben is támogatja a kezdeményezést, amelyben máris sokra értékeli értékes szaktanácsait.

A Baross Szövetség vezetője Illovszky János, akit boldogan választottak meg újból elnöknek, mert az ő szervező munkája révén született meg és fejlődik egészséges, biztos tempóban ez a nagyszerű megmozdulás.

Az egyesületnek mintegy 36 szakosztálya van, ezek összesen 268 ülést tartottak, saját ügyesbajos dolgaik megvitatására. Kiadják a Szövetségbe tömörült iparos-kereskedő és őstermelők névjegyzékét, (Gyomáról a Wagner Márton Fiai cég van benne), mely minden évben bővül, már 600 szakmát foglal magában. Erre van szüksége az öntudatos keresztény vásárlónak, hogy magyar testvérét támogassa megrendelésével. Ma már az állam és közületek járnak elől ebben jó példával.

Itt mutatkozik meg a valódi összetartás, ennek van eredménye, nem pedig a felelőtlen, meddő hangoskodásban.

A Baross Szövetség közgyűlése elé terjesztett javaslatokat az egyes kongresszusok tárgyalták le. Ezek közül megemlítjük.

- 1.) Az ország termelésének racionalizálása.
- 2.) A keresztény ifjúság elő-

készítése a kereskedelmi és ipari pályákra.

3.) Élelmiszer exportvásárok rendszerezése.

4.) Ár ellenőrzés az Eukarisztikus kongresszus alatt.

5.) Segédek és tanoncok cserkésznevelése.

6.) Magyar stílusú építkezés, ruházatkodás bevezetése.

7.) Az Önállósítási Alap kiterjesztése.

8.) A keresztény érdekek teljes érvényesítése a gazdasági életben.

9.) A kereskedelem képesítéshez kötése.

Csak kiragadtunk néhányat a Baross Szövetség munkaterületéből. A szövetség multja és jövője egyaránt arra irányul, hogy az öntudatos keresztény társadalom meghódíthatja az ország gazdasági területét, ha tömörül és okos komoly vezetők mögé áll.

A Baross Szövetségben a vidék is hatalmas számmal van képviselve. Ismerjük meg és vegyünk részt mi is ebben a munkában, ami a saját feltámadásunkat jelenti. Iparosaink és kereskedőink csatlakozzanak a Baross mozgalomhoz, ha nem akarnak lemaradni.

Kállay Miklós az Öntözésügyi Hivatal elnöke Gyomán járt

A Ivánfenéki Ármentesítő Társulat területén 13.000 hold terület lesz öntözhető

Az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat igazgatóságától kapott felvilágosítás alapján közöljük, hogy Kállay Miklós, az Öntözésügyi Hivatal elnöke, s e hivatal főtisztviselői f. hó 21-én Mezőtúrról indulva megtekintették azokat a helyeket, amelyek a nevezett hivatal tervei szerint a társulat körülbelül 13 ezer kat. holdnyi öntözhető területhez fog jutni, ami közel 20 százalékát teszi ki a társulat teljes területének. Ez a jelentéktelen öntözhető terület főleg a társulat igen kedvező terepalakulatának köszönhető, mely bővelkedik a mélyfekvésű erőkben s a holt-ágak övezte

félszigetekben, melyek öntözésre elsősorban alkalmasak.

Az illusztris vendégek a ragyogó napsugaras időben autókön mentek végig a társulat védőtöltésén, több helyen rövidebb-hosszabb időre megszakítva utjukat, s tüzetesen szemügyre véve a terepet, illetőleg néhány, már évek óta működő mezőgazdaságot, majd Körösladányban elhagyták a társulat területét.

Kállay Miklós kilátásba helyezte, hogy az év folyamán többször felkeresi a társulatot, amiből arra lehet következtetni, hogy innen kedvező benyomásokkal távozott.

Kállay Miklós megtekintette Schulek Béla főmérnök kecszegési gyümölcsösét

Kérdést intéztünk Schulek Béla főmérnök urhoz, a Keczegi öntözött gyümölcsös tulajdonosához, hogy telepét felkereste-e az Öntözésügyi Hivatal itt járt vezetősége?

— Kállay Miklós és kísérete

a Keczegnél valóban megszakította utját, s telepemen húzamosabb időt töltött. Rövid előadásban ismertettem telepítem történetét, továbbá azokat a kutatásokat, melyeket immár hatodik éve végzek az öntözés-

A Baross Szövetség közgyűlése

Hatalmas előretörés a fővárosban és vidéken

Vannak talán, akik még nem tudják, mi az a Baross Szövetség. Nem lepődünk meg, mert a keresztény társadalomnak szokatlan a testvéri összetartás, az egységes felállás saját érdekei mellett. A Baross Szövetség ennek iskolapéldája. A keresztény iparosok és kereske-

dők közös, nagy megmozdulása, az őket megillető pozíció, darab kenyér megszerzése érdekében.

Az idei közgyűlés már a hatodik esztendőzt zárja le és betekintést ad, úgy az elmúlt év, mint a következő hatalmas terveibe.

sel kapcsolatban s melynek alapján az u. n. fejlődés görbe és a talajsütés módszerével mindig meg tudom állapítani, hogy kell-e öntözni vagy sem.

— Kutatásaim és eredményeim tettetésével találkoztak s telepemet gyümölcsstermesztési szempontból is megfelelőnek találta, amit magasra értékelek, mert Kállay Miklós régi és kiváló almatermesztő hírében áll, aki ugyanazon fajtájú törpealmafákon gazdálkodik, mint amilyeneket én a Kecsegesben telepítettem.

Fontos gazdakérdések

kerülnek tárgyalás alá a Békéscsabán vasárnap, 27-én tartandó gazdasági oktató előadáson, A Mezőgazdasági Kamara a városháza nagytermében igen érdekes kérdésekről, jelentős szakemberek közreműködésével, külkereskedelmi problémákat világít meg.

Az előadást Csizmadia András m. kir. főtanácsos képviselő nyitja meg. Szó lesz a gabonafélék, lucernamag értékesítése és kiviteléről, állatértékesítés és kiviteléről, baromfi, tojás, toll-, méz kiviteléről. Minden érdeklődőt szívesen látnak, belépődíj nincs.

Az Egyetértés Olvasókör jelmezbálja

Az ideai farsang egyik legnépesebb jelmezbálja zajlott le február 20-án az Egyetértés Olvasókörben. A szépen feldíszített táncterem zsúfolásig megtelt és színes képet nyújtott a 41 jelmezes tarkasága.

Minden dicséret illeti a rendező Csáki József egyetemi jegyzőt és a vezetőséget, örömmel szemlélhettük munkájuk eredményét.

A jelmezek közt 6 értékes jutalmat osztottak ki. Az első női díjat: Kéri Erzsike a „100 szál piros rózsza“, másodikát Kurtz Bözsike: „Spanyol nő“, a harmadikat Szilágyi Eszti: „Orosz táncos“ és Csapó Liduska: „éjkirálynő“ nyerték.

A férfi első díjat Kovács Sándor: „rózsák hercege“, másodikát Herter Mihály: „orangutang“, a harmadikat Nagy János: „mackó“ jelmezzel nyerték.

Ötletes jelmez volt Igrócz Ede: „rikkancs“ jelmeze a Gyomai Ujsággal.

Helyszüke miatt nem tudjuk felsorolni a szebbnél szebb jelmezeket, amelyek nagy tetszést arattak.

A GYOMAI „MANSZ“ MŰSOROS ESTÉJE

Nagy érdeklődés előzte meg a helybeli „MANSZ“ február 19-én rendezett műsoros estjét. A várakozásban nem csalódtunk, a rendezőség legjobb tudása szerint állította össze a műsorszámokat.

Pétermann József né alelnök nyitotta meg az estét tartalmas és élvezetes prologgal.

Dr. Tallér Ferencné és Benke Lajos zenetanárok zongoraszáma következett.

Az est fénypontja Fehér Lajos tanár előadása volt, a „Nagy magyar asszonyokról“ Ezek megszemélyesítői voltak: Sarolta: Réthy Irén. Szent Margit: Salgó Erzsébet. Szent Erzsébet: dr. Legeza Tiborné. Rozgonyi Cicelle: dr. Nagy Pálné, Szilágyi Erzsébet: dr. vitéz Haviár Gyuláné, Kanizsay Dorottya: dr. Horváth Imréné, Dobó Katica: Arany

Gusztávné, Zrinyi Ilona: Kruchió Mihályné, Lorántffy Zsuzsánna: Vaskor Károlyné, Erzsébet királyné: Villányi Nándorné.

A pompás, korhű jelmezekbe öltözött asszonyok és a színes felolvasás hatása alatt, valóban átéltük nagy elődeink változatos és követendő életét. Hol vagyunk mi az ő lelki nemes-ségüktől!

Dr. Bakó Péterné kellemes hangján műdalokat énekelt.

Vitéz Zerinváry Szilárd saját verseiből adott elő kulturált izléssel.

Végül magyar táncbemutató következett, amit mindenki, mindég szívesen lát. A műsort tánc követte a hajnali órákig. A rendezés fáradságos munkáját dr. vitéz Haviár Gyuláné elnök végezte, Villányi Nándorné tanárnő segítségével.

Meghalt Rubinek István

Február 21-én meghalt dr. Rubinek István ügyvéd, volt országgyűlési képviselő 53 éves korában.

Rubinek Istvánt a legutolsó képviselőválasztáskor ismertük meg, amikor a gyomai kerület hivatalos jelöltjeként lépett fel. Igazi ur volt, vérbeli politikus volt. Nem dobálódzott izgató ígéretekkel, hanem becsületes

programot adott, amelynek minden szavából kiérzett, hogy amit ígér, azt meg is tudja, de meg is teszi. Az elvakult rövidlátás megbuktatta Rubinek Gyomán és olyan képviselőt választott, aki még néha el is látogat a kerületbe. De ennél többet aztán igazán ne várjon tőle senki.

Rubinek István Bethlen alatt az egységspártnak ügyvezető alelnöke volt.

„Csendőrnapi“ Gyomán

A gyomai Nyugdíjasok Olvasóköre jól sikerült teaest keretében ünnepelte meg február 14-én a Csendőrnapi. Az estén megjelent Prokai János őrsparancsnok vezetésével az őrs valamennyi szolgálatmentes legénysége, a nős csendőrök feleségeikkel. Az endródi őrsről Juhász Ferenc őrmester, az endródi Nyugdíjasok Olvasóköre részéről Simon István alelnök jelent meg.

Vass Lajos a gyomai Nyugdíjasok Olvasókörének galamb-ősz elnöke, igazi lélekből fakadó magyaros vendégszeretettel üdvözölte az igen szép számmal megjelent vendégeket. A Hiszekegy elmondása után felkérte Négyesi Gyula nyug. csendőrtiszthelyettes, hogy a nap jelentőségét ismertesse.

Négyesi a következő beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uram!

Kedves Bajtársaim!

A m. kir. csendőrség 57-ik születésnapját ünnepeljük ma.

1881. február 14-én szentesítette I. Ferenc József a 21-ik törvény-cikket, amely törvénnyel az egész ország területén a közbiztonsági szolgálat ellátását a katonailag szervezett m. kir. csendőrségre bízta.

Nagybányai vitéz Horthy Miklós Magyarország kormányzója, 1932 december 30-án Budapesten kelt, magas elhatározásával, a február 14-ikét „Csendőrnapi“nak nyilvánította. Elrendelte, hogy e napot a m. kir. csendőrség, méltóképpen megünnepelje. E napon nemcsak születésnapot ünnepelünk, hanem kegyelettel megemlékezzünk a csendőrség elhunyt nagyjairól, a háboruban elesett hőseiről és vértanúiról. Mert nagyjainak, hőseink és vértanúink, nekünk is voltak és vannak. Ezt hirdeti a budapesti hadimuzeumban létesített emléktábla, amelynek márványlapján 600-nál több hősi és mártírhalt csendőr neve van bevéve. Hogy ez a

létszám szaporodik, annak az a magyarázata, hogy amíg a csendőr állandóan harcban áll a társadalom ellenségeivel, a bűnöző elemekkel, addig sajnos mindig akad csendőr, aki ebben a harcban halálos sebet kap és elesik.

En szeretném, Önöknek bemutatni azt a régi csendőrt is, aki a Kárpátok erdőségeiben, a szeptesi, vagy a fogarasi havasonkon, vagy az Adria tenger partján állt fénylő szuronyával, lengő kakastollbokrétával. Ma ott bocskorosok, emitt a szovjet előőrsei tapossák azt a földet, a mi drága édes hazánk földjét, aminek elvesztése nekünk a legfájdalmasabb. Lelkünk sír, könnyeinket alig tudjuk visszafolytani, ha erre gondolunk. Ez így nem maradhat!

Ezért mi tényleges és nyugdíjas csendőrök ez ünnepen tegyünk bizonyosságot együtartozásunkról, a bajtársi szeretet és tisztelét kifejezésére juttatásával mutassuk meg, hogy a magyarnak magyar mellett a helye, és ha minden magyar egymást megértve összefog, akkor lesz még újra Nagy-Magyarország.

Adja Isten, hogy úgy legyen! A Himnusz eléneklése után, melyet a vendégek állva énekeltek. A zene rázedített a „Már én többet csendőr kaplár nem leszek“ kezdetű csárdásra és kitűnő hangulatban a hajnali órákig maradtak együtt.

Batári Mihály.

Megkezdődik a NEP varrótanfolyama

Hirt adtunk már arról, hogy a NEP helyi szervezete a fűzőtanfolyam után, egy hat hetes varrótanfolyamot rendez. Ugy értesültek, hogy az március 1-én megkezdődik. A tanfolyam díja összesen 10 pengő és naponta d. u. 2—5 óráig tart. Még néhány jelentkezőt felvesznek. Megbeszélés és felvétel február 28-án, délután 3 órakor a Nep helyiségében a Piactéren.

Külföldi gazdák érdeklődése a Mezőgazdasági Kiállításon

Amint ismeretes, az utóbbi években a szomszédos országok gazdái számottevő mennyiségű tenyészállatot szoktak vásárolni a budapesti mezőgazdasági kiállításon. A külföldi gazdák köréből ez évben is igen sokan érdeklődtek az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságánál a kiállítandó anyag minősége, ára és a kedvezmények iránt, mert a kiváló magyar állattenyésztés anyagából itt kívánják beszerezni szükségüket. A rendezőbizottság közlése szerint Ausztriába, Jugoszláviába és Romániába akadálytalanul bevihető a kiállításon vásárolt tenyészállatok, csak az állategészségügyi egyezményekben előírt feltételeknek kell eleget tenni és a behozatali engedélyt az illetékes kormányhatóságnál megszerezni.

HIREK

Vitézi avatás. Örömmel közöljük kedves olvasóinkkal, hogy dr. Molnár Kálmán közszeretelen álló kir. járásbíró a vitézi rend tagjai sorába felvette.

Eljegyzés. Erdei Julia tanítónőt 1938 február 19-én eljegyezte Csáki Imre szfv. tanító. (Minden külön értesítés helyett.)

A gyomai 557. sz. Botond eserkész csapat 1938. évi február hó 27-én, vasárnap, este 8 órai kezdettel, a polgári iskola tornatermében, a csapat felszerelése javára farsangi előadást rendez. Színre kerül: Herceg Ferenc „Ezredes” c. 3 felvonásos vígjátéka. Belépődíj nincs. Felszerelésük javára azonban személyenként 80 fillér szíves adományt kérnek. A zenét cigányzenekar szolgáltatja.

Köszönet. Az Egyetértés Olvasóegylet február 20-án tartotta ez évi szokásos jelmezbáliját, amely jóval felülmulatta szépségével és nagyságával, az eddig megtartott jelmezbájakat. Negyvenegy szebbnél-szebb és ötletesebbnél-ötletesebb jelmezekkel ejtették bámulatba a bálont megjelent közönséget. Ugy az összes jelmezesek fáradozásáért, valamint a szülők áldozatkészségéért és a megjelent közönség pártfogásáért ezúton mond hálás köszönetet az Egyetértés Olvasóegylet Elnöksége.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téstarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Felvétel a siketnémák szegedi intézetébe. A siketnémák szegedi intézetének igazgatósága közli, hogy a területéhez tartozó Bács-Bodrog, Békés—Csanád—Arad—Torontál-, Csongrád- és Pest vármegyék déli részéből a jövő 1938.-39. tanévre felvesz minden olyan 6—10 éves siketnéma gyermeket, aki épelméjű s így oktatásra alkalmas. Az igazoltan szegény szülők gyermekei teljesen ingyenesen részesülnek oktatásban, nevelésben és teljes ellátásban. Akinek tehát siket-, vagy hallónéma gyermeke van, közölje ezt sürgősen egy lev. lapon az intézet igazgatóságával (Szeged, Bécsikörut 36—40) ahonnan a további felvilágosításokat megkapja. Az igazgatóság arra kéri lapunk olvasóit, hogy ha tudomásuk van intézetben még el nem helyezett 6—10 éves sikeinéma gyermekekről, a szülők címének szíves közlése mellett tudassák ezt az igazgatósággal a fent megjelölt címen, hogy ezzel e szerencsétlen gyermekek megmenthetők legyenek a társadalom számára.

VARRÓTANFOLYAM

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő ismét megnyitja szabászati és varrótanfolyamát, március hó 1-én, úgy a kezdők, mint a haladók részére. Mi, akik láttuk az eddigi tanfolyamok vezetését és eredményét, szívből ajánlhatjuk uri leányoknak, asszonyoknak, hogy egészítsék ki tudásukat, ebben a mindenképpen tartalmas és finom hangulatu kis iskolában. Jelenkezni lehet

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő Petőfi utcai lakásán.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra és Vásárra szóló féláru utazásra jogosító IGAZOLVÁNYOK kaphatók a WAGNER fatelepen.

Tavaszi nagytakarítás a fészekodvakban. A madártani intézet arra hívja fel a madárvédő közönség figyelmét, hogy a napok hosszabbodásával a madarak most már a bőségesebb táplálékfelvétel következtében lakáskereső körútra indulnak, hogy a költési időszakban már megfelelő hajlékba tudjanak költözködni. Akinek a kertjében, gyümölcsösében, szőlőjében mesterséges fészekodvak vannak, gondoljon arra, hogy azokat sürgősen kitakarítsa. Minden régi fészket el kell távolítani, mert azokban teleltek át az odulakó madarakat kinzó élősdiek. A madarak legszívesebben a teljesen üres lakásba költözködnének. Szükség esetén maguk is kihordják az odvakban megmaradt régi fészkeanyagot. Aki nem sajnálja a fáradságot, az az odvakat fertőtlenítőszerekkel áztatott törlőruhával is kitisztíthatja. Az ilyen módon rendezett tiszta lakásokba örömmel költöznek bele az odulakó madarak, elsősorban a cinegék. A madáritatókra is legyen gondunk. A korhadt falevelekkel és egyéb szennyananyagokkal telített moszatokkal lepelt itatókat tisztítsuk ki alaposan, hogy friss tiszta vizet találhassanak hasznos madaraink úgy ivásra, mint fürdésre.

Minden igényét kielégíti! Mindent díjmentesen házhoz szállít a SZÖVETKEZETI BOLT! Telefon: 28.

Ne vigye ki pénzét! Helyben is beszerezheti CIPŐSZÜKSÉGLETÉT. Tavaszi cipőujdonságok megérkeztek. Nagy választék, olcsó ár Timár Imre cipőüzletébe Endrőd, Kossuth Lajos utca 21. Vegyünk itthon bevásárlási helye.

Mivel bizonyítjuk a télvégi permetezés sikerét a gyümölcsösben? Erről a kérdéssel ir a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcsösbeni fagykárrol, a gyümölcsfapermetezés szabályairól, a szőlő átoltásáról, az elfagyott örökzöld növények kezeléséről, a korai virággalánta neveléséről, a szőlő átoltásáról, az ideai cserebogárjárásról, a hordók helyes kénezéséről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

Jó ital, kitűnő konyha, kényelmes szállás fillérékért a Szövetkezeti vendéglőben Telefon: 28.

A szellemek klubjában. Londonban a világ valamennyi számottevő bűvésze megfordul s a mágusok, az illuzionisták legrejtélyesebb mutatványairól is lerántják itt a szakemberek a leplet. Erről közöl rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Báلكirálynők — amikor dolgoznak. A pesti elitbálok ünnepeit báلكirálynőiről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek
Született: Izsó Sándor leánya Pirooska (ref.)
Házasságot kötöttek: Cs. Szabó Albert és Braun Magdolna, Zsuzsanna, Garaj Mihály és Diószegi Erzsébet, Garai Sándor és Tótká Eszter.
Meghaltak: Cselei László ref. 77 éves, Molnár Gábor ref. 92 éves.

A hangulat
MINDEN HÁZBAN
SUGÁRZÓ, HA A
SÜTEMÉNYEK

DR. OETKER-FÉLE
SÜTŐPORRAL KÉSZÜLNEK

Nyit-tér* Nyilatkozat.

A Gyomai Élet című időszaki lap e havi számában személyemet érintő, ismételten megjelent cikkekre csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a komün alatti magatartásom annak idején, mint minden tiszttel szemben és későbbi időpontban egy lovasias ügy kapcsán, az illetékes hatóságok részéről hivatalos vizsgálat és felülbírálat tárgyává tettett, amelyek során magatartásom minden vonatkozásban korrektnek és közérdeket szolgálónak állapított meg és így e hivatalos eljárásoknak engem teljes mértékben igazoló eredményére való tekintettel mi szükségét sem érzem annak, hogy a fent jelzett cikkek kapcsán bárkivel is, bármilyen polémiába bocsátkozzam. Egyébként már most kijelentem, hogy a jövőben netán ismételten személyemmel foglalkozó cikkeket figyelemre sem méltatom, mert a közvélemény tárgyilagos része teljesen tisztában van az engem támadó cikkek intenciójával.

Nemerey Péter
takarékpénztári igazgató.

*) E rovatban közölte a szerkesztőség és a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Az ipartestület közgyűléséről a jövő heti számunkban számolunk be.

Az „Uj Magyarország”
a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.
Kiadóhiva., Bp. Rákóczi-ut 30.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Február 27—28
vasárnap, hétfőn.

MAGYAR FILM

Uj utak, új irányok, új arcok.
Az év legnagyobb sikerű magyar
vigjátéka.

Szepes Lia, Pataky Jenő,
Fedák Sári, Törzs Jenő,
Pethes Ferenc, főszereplésével.
Minden jelenete derű, minden fel-
vonása kacagás, érdekes, izgalmas,
romantikus mese:

MÁMI

Egy kislány és egy texási fiatal-
ember regénye, ifjúság, jókedv, és
muzsika.

Micky kalandjai
szines trükkfilmsoda.
Hangos h iradók.

Március 2—3
szerda, csütörtök.

A FILM ÜNNEPE
SOHA SZEBB FILM MOZIBAN
NEM FUTOTT.

Zenei keret: BEETHOVENIX
szinfóniája.

Főszereplők:
Lil Dagover, Tasnády Mária,
Willy Birgel.

Két asszony harca egy férfiért.
Egy anya küzdelme a gyermekéért.

Utolsó akkord

A filmművészet tökéletes alkotása,
izgalmas, feszült légkörű,
hatalmas film.
MEG KELL NÉZNI!
Fox hangos h iradó.

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Csütörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. február 27-én vasárnap
és 28-án Farsang hétfőjén 6
és fél 9 órakor.

Nagyszerű magyar hangosfilm!

KÖSZÖNÖM, HOGY ELGÁZOLT

zenés vigjáték.
Főszereplők:
Turay Ida, Erdélyi Mici, Jávor
Pál, Páger Antal, Kabos Gyula,
Gózon Gyula és még több
kiváló magyar színész.

A világ legszebb része
kulturfilm.

Magyar Világhiradóval.

Hirdetmény

Értesítjük az adófizető közön-
ség, hogy a folyó évtől kezdve az
az adózó, akinek a föld, ház és
ált. ker. adójának a járulékos adók
nélkül számított összege az 50
P-t meg nem haladja, az alábbi
adókedvezményben részesül:

100 százalékos hadirokkant 30
százalékos, 75 százalékos hadi-
rokkant, a hadiözvegyek és hadi-
árvák 20 százalékos, 50 százalé-
kos és 25 százalékos hadirokkan-
tak, a vitézségi érmesek és a tűz-
harcosok 10 százalékos adóked-
vezményben.

Ha pedig a kivetett föld, ház és
kérésesi adó összege a járulékos
adók nélkül 50 P-nél nagyobb és
100 P-t nem halad túl:

100 százalékos hadirokkant 20
százalékos, 75 százalékos hadi-
rokkant, a hadiözvegyek és hadi-
árvák 10 százalékos, 50 és 25 szá-
zalékos hadirokkanatok, vitézségi
érmesek és a tűzharcosok 5 szá-
zalékos adókedvezményben ré-
szesülnek.

Az az adózó, akinek a hadi-
rokkantságáról, hadiözvegyeségéről,
hadiárvaságáról vitézségi érem
igazolványáról, Károly csapatke-
reszt igazolványáról az igazolvány
másolata Gyoma község adóhiva-
talanál már be van nyújtva, az
igazolást újból nem köteles meg-
tenni s a kedvezményben külön
kérelem nélkül részesül. — A még

hiányzó fenti igazolványok a folyó
évben április hó végéig nyujtan-
dók be a községi adóhivatalnál,
mert a később beadottak csak az
1939 évben lesznek figyelembe
véve.

Gyoma, 1938. február 19.

Dr. Szász Lajos
jegyző.

Gyoma község ingatlanforgalma

G. Nagy Lajos (nős Nádudvari Esz-
terrel) gyomai lakos vett 1 hold 627 n-
öl félhalmi szántót G Nagy János (nős
volt Erdei Lidiával) gyomai lakostól
1000 P-ért.

Gyarmati Albertné Gabriel Terézia
gyomai lakos vett 1 hold 694 n-öl köles-
fenéki szántót Weigert József és neje
Frei Magdolna gyomai lakostól 850
P-ért.

Varga Gábor gyomai lakos vett 1 h.
912 n-öl cifrakerti szántó felerészét
Krutek József és neje Bodor Mária
gyomai lakosoktól 850 P-ért.

Podani Mihályné Csapó Erzsébet
gyomai lakos vett egy beltelkes lakó-
házat Szabó János gyomai lakosoktól
1150 P-ért.

Iványi Vince és neje Timár Mária
gyomai lakosok vették 1 h. 1372 n-öl
csergettyűlaposi szántó egyharmad ré-
szét Cs. Nagy Bálint (nős Lada Zsó-
fiával) gyomai lakosoktól 530 P-ért.

Viznyai József gyomai lakos vett egy
beltelkes lakóház felerészét Izsó Elek-
né Biró Zsuzsánna pestszenterzsébeti
lakostól 532 P-ért.

„MÁVAUT“ T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ³⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²⁸
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴³
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —50 Menettérti-jegy: Endrődre —80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰⁸	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a

v e z e t ő v i l á g m á r k a

Egyedárusító: Benjámin István.

G Y O M Á N :

Fekete Lajos műszerész üzletében.

E N D R Ő D Ő N :

a Homokl féle emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását?

Publikáció

Kiadó lakást keres sürgősen Tóth
László állomás felvigyázó Gyoma, vasut-
állomásnál.

Özv. Fekete Balászné örökösének
Wesselényi u. 18 sz. háza eladó. 2—1

Molnár Istvánnak (O.T.I. megb.) 1
drb. szavatolt minőségű vemhes tehene
van eladó. 2—2

Rózsaburgonya (korai) vetőmag és
étkezési célra, akácák szerszámmak,
kutágasnak, stb. kapható Kalocsa Jolán-
nál Gyoma, (Sirató). 2—1

Wolf Mihálynak Bocskay u. 34. sz.
háza — 2 padozott szoba, konyha, al-
só konyha, kamara és mellékhelyiségek
— kedvező fizetési feltételek mellett
szabadkézből eladó.

Kovács János szövetkezeti igazgató
2 fertály keselyősi földje eladó, ugyan-
ott 56 napos tavaszi vetőmag árpa kap-
ható, q-ként 20 P-ért. 3—2

A Mezőgazdasági kiállításra fél-
áru vasuti jegy igazolvány kapható a
szövetkezeti boltokban. 3—2

Julis Mihálynak 150 darab birkája
eladó. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál
Karcagon 1547 szám alatt, a katonai
lövölde mellett. 3—3

Óra, ékszer javításokat olcsón jól
állás mellett készíti: Csáky Dániel a
volt Wattaí házban. 8—4

Eladó Endrődön egy négy szoba,
konyha, fürdő szoba, mellékhelyiségek-
kel ellátott új lakóház, kedvező fizetési
feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak
Csáky Dániel gyomai óras mester-
hez. 8—4

Szödvizgyári berendezést kere-
sek készpénzfizetés elleni megvételre.
Cím a kiadóhivatalban. 5—1

Eladó: 20 m. hold prima föld cse-
repes tanyaépületekkel, a műúthoz cc.
600 méterre, 3 fertály keselyősi, 20 hold
simazugi szántó, cserepes tanyaépüle-
tekkel, 5 hold simai, 6 hold udvarnoki
szántó. Eladó forgalmas útvonalon egy
500 négyszögletes telek, egy nagyfor-
galmu kocsmá teljes berendezéssel, egy
2 szobás lakóház, egy saroküzletház
2000 pengőért, 5 hold cserepes tanya-
val és egy tejcsarnok teljes felszerelés-
sel, lakóházzal, 3800 pengőért. Fenti
ingatlanok eladásával kizárólag Izsó
Balázs ingatlanforgalmi irodája van
megbízva. Gyoma, Horthy Miklós ut 2.
Telefonszám 50.

!OLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy
fehér fejtett újbor. Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadok el. Hordót díjmen-
tesen adok a szállítás tar-
tamára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvétel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kül-
dők mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés,
tisztá, tökéletes zamatuak
és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészte
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős :
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzenvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kladóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

JOG, vagy kötelezettség?

Írta: Dr. Baross Endre országgyűlési képviselő

A titkos választójoggal kapcsolatban feltétlenül felmerül a magyar lelkiismeretben az a kérdés, hogy a mai társadalmi és gazdasági elrendezkedésekben a választói jognak szükítése és közel egymillió magyar embernek e jogból való kirekesztése nem jelenti-e ennek a társadalmi és gazdasági rendnek politikai alátámasztását is? Éppen ezért felvetődik az a kérdés, hogy egy ilyen kirekesztést nem kellene-e olyan intézkedésnek megelőzni, amely intézkedések a mai társadalmi és gazdasági viszonyoknak a nemzeti irányok felé való megvátoztatását már előre biztosítják és kautálék helyett bizonyos premisszákat megtörténtét könnyelhetjük el a választói jog vitája előtt vagy alatt.

Én a magam részéről a választójog tekintetében meglehetősen érdektelenséget éreztem, de amikor a javaslat elém került, bizonyos megfontolásokra kényszerültem.

Most felvetődik végeredményben az a gondolat is, hogy a választói jog, a „ius suffragii”, valóban jogként kezelhető-e a magyar közéletben? Vajon a választói jognak, illetőleg a választás cselekedetének a ténye valóban mint jog nyilatkozik-e meg a tömegek lelkében? Hosszú évtizedes közéleti tapasztalatom azt mutatja, hogy az emberek tömegeinkább tehernek tekintik a választás cselekedetét, amely cselekedet csak arra szolgál, hogy vagy ennek a pártnak, vagy annak a pártnak a hatalmi aspirációit ki-elégítsék. De a választás, mint ilyen, a legkisebb községben sem mutatkozik más lelki motívumoktól alátámasztva.

A felvég és az alvég személyes torzsalkodásaiból alakulnak ki a választási harcok egy-egy képviselőtestületi újjáalakulásnál és nagyon ritka eset az, amikor egy-egy ilyen választásnál valóban az értéket, va-

lóban a község javát szolgáló mozgalom mutatkozik. Még kevésbé érezhető a választás cselekedetének szoros lelki kapcsolata az országos kérdések elintézésére hivatott politikai választásoknál!

A tömeg nagyrésze lustaságból, közömbösségből szeretné magát távortartani a választástól, de egy nagyon nagy része és bátran mondhatom, az értékesebb része, azon a magas erkölcsi alapon áll, amikor a választási cselekedetet mint terhet érzi, hogy nem érzi magában azokat az előfeltételeket, amelyek szükségesek volnának ahhoz, hogy választásával valóban a helyes irányt erősítse.

Maga az élet az tehát, amely a jogból kötelezettséget alkotott! És ha ebből a szempontból nézzük a választójogi javaslatot, akkor tulajdonképpen az egészet át kellene dolgozni, más indokolással ellátni és ebben az esetben a kirekesztés ténye más megvilágosítást is jelentene. A római jog ismert „Jus Militiáét” a katonáskodási jogot, amely az évszázadok folyamán katonai kötelezettséggé változott át és katona csak az, aki katonai kötelezettségének lelki és testi képességeinél fogva eleget tud tenni!

Kérdem, választói kötelezettségének a nemzet szempontjából eleget tudnak-e tenni még azok is, akik a mai választójog szerint a választói jog birtokában maradnak?

Nagyon nagy az út a jogtól a kötelezettségig! És hogy valóban mint kötelezettség szerepel a választói cselekedet, mert a javaslat szerint a választás „titkos és kötelező”? A jog kritériuma pedig az, hogy ha akarom, nem is kell, hogy éljek vele! A választójogi javaslat tehát kötelezettséget ró, de jogként kívánja megadni azoknak, akik a kötelezettséggel sokszor még élni sem tudnak!

Éppen ezért nem csodálkozom azon, hogy a választói jog javaslata körül egészen más álláspontok mutatkoznak kifelé, mint bizalmas tárgyalásoknál.

Az idő bizonyos fogalmakon átnyargalt és mumiákat modern estélyi ruhákba öltöztetni, groteszk tényként mutatkozik!

A belügyminiszter ur azt mondotta, hogy a nemzet a választói jogot annak adja, akit arra érdemesnek tart! Teljesen igaza van, de ha azt mondaná, hogy a választás kötelezettségét arra ruházza reá, aki e kötele-

zettségének magyar szempontból eleget képes tenni, akkor gondolata talán közelebb volna a célhoz, úgy elméleti, mint gyakorlati szempontból.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy a választói jog vitája a legnagyobb érdeklődésre számíthat, mert hiszen ez a vita egészen különösen politikai vita lesz, melynek során remélem és elvárom, hogy a magyar képviselőház a maga teljes őszinteségében, a maga teljes realitásával fog rámutatni a magyar nemzet jövőjének összes kérdéseire!

A gyomai ipartestület közgyűlése

Iparosaink lelkesen tüntettek a főispán mellett

Február 20-án tartotta a gyomai iparosság rendes évi közgyűlését, amelyen dr. Sorbán Jenő főszolgabíró is megjelent.

A gyűlésen Oláh Lajos elnökölt. Perey Lajos ipartestületi jegyző a következő jelentést olvasta fel:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Ipartestületünk Vezetőségei, több mint negyven éve már, hogy évi közgyűléseink megtartásával egyidejűleg, évi jelentéseiket is közreadják.

A testületi tevékenység ezekkel a jelentésekkel az Iparhatósághoz, az Ipar-kamarához, az Iparügyi Minisztériumhoz és végül az Országos Statisztikai hivatalhoz eljutnak, ezzel mintegy beilleszkednek az egész nemzetgazdaság tényadataiba, hogy így mindenkorra tanulságos történeti rögzítést alkosanak.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Amikor a gyomai Ipartestület 1937 évi jelentését közreadjuk, megállapíthatjuk, hogy a magyar kézműves iparosság, hosszú évek nehéz küzdelmei után, eredményekben gazdag évre tekinthet vissza. Az iparügyi minisztérium messzemenő megértéssel karolta fel a kézműves iparosság jogos törekvéseit. A napi nyolc-órás munkaidő bevezetése, a legkisebb munkabérek megállapítása, a mestervizsga kötelezővé tétele, az árrombolás végrehajtási utasításának kiadása, az ipari tanfolyamok nagyarányú fejlesztése, melyek nálunk is eddig a cipész iparban, továbbá az építő iparban a legszebb eredménnyel zárultak. És még számos egyéb rendelkezések szolgálják azt a célt, hogy az ipar nivója emelkedjék és így iparosaink helyzete türethetőbbé váljék.

Azért még az iparos kérdések egész tömege vár megoldásra, melyeket az ipartestületek, országos kongresszusos-

kon, körzeti gyűléseken állandóan napirenden tartanak, nevezetesen: Új munkaalkalmak teremtése; az iparos nyugdíjtörvény megalkotása; a kisipar terheinek csökkentése; a kontár-kérdés gyökeres megoldása; a társadalom biztosítás rendszerének megreformálása, — mind olyan problémák, melyek megvalósításra várnak. Ipartestületünk is képviseltette magát az ilyen köz- és iparos érdekeket szolgáló megmozdulásokon.

Mult évi jelentésünkben említést tettünk azon körülményről, hogy iparhatóságunk feje, dr. Sorbán Jenő főszolgabíró ur mennyire szíven viseli az iparos érdekeket. Most ismételtén csak azt mondhatjuk, hogy azóta tényekkel is bebizonyította ezt. Hogy mást ne említsünk, a husiparosaink érdekében a vágóhid átépítését a megyei törvényhatóságnál sikerre vitte, ezzel is a köznek hasznára szolgálva egy nagyobb arányú munka alkalom előteremtése által, miért is itt e helyről az összes iparosság nevében köszönetet mondunk és arra kérjük a Főszolgabíró urat, ebben a szellemben vezesse járásunkat még hosszú éveken át.

Ipartestületünk belső életéről a következőkben számolunk be:

Előjáróságunk az ipartestületet gazdaságilag is eredményesen vezette az elmúlt évben, mint azt az évi zárszámadások mutatják.

Pénztárforgalmunk az évi 9000 pengő évi forgalmat meghaladta, az előző évi 7000 pengő forgalommal szemben. Köt-

vény forgalmunk, illetve takaréknak betéteink az elmúlt évi 1033 pengővel szemben 2304 pengőre emelkedett. Italmérésünk összforgalma meghaladta a 6600 pengőt.

Ipartestületünk adminisztrációja és irodánk ügyforgalma is nagytoku eltéréseket mutat az előző évekkel szemben.

Ipartestületünk taglétszáma 1937 december 31-én volt 287. Iparát beszüntette az elmúlt év folyamán 15. Új ipart nyert 14 iparos. Elhalt iparosaink: Krampner János borbély, Vincze Antal férfi szabó, ifj. Oláh Lajos hentes és mészáros, aki a tanoncvizsgáztató bizottság és a műhely ellenőrző bizottság tagja volt. Nyilvántartott tanoncaink száma 90 fiú és 25 leány, összesen 115. Tanoncaink létszáma is lényegesen megszorodott az előbbi évekkel szemben, mert míg az előbbi évben 51 tanoncszerződés kötöttetett, addig az elmúlt évben 25 százalékkal több tanoncszerződés kötöttetett. Munkakönyvet kiadtunk 50 esetben, segédlevél alapján 25 darabot, a törvény egyéb rendelkezései alapján szintén 25 darabot. Segédbejelentés történt 195 esetben. Segédkijelentés történt 160 esetben. December 31-én a bejelentett segédék száma volt összesen 101.

Közgyűlést tartottunk az elmúlt év folyamán egyet, előljárásági ülést tartottunk összesen 10 esetben. Békéltető tárgyalás nem volt.

Elintézett ügydarabaink száma összesen 634. Ipartestületünk az Iparhatóságnál a szakképviselést, ipari kihágások és jogosulatlan ipartüzési esetekben számos esetben látta el.

Összeköttetéseink a felsőbb hatóságokkal, úgy a központtal, mint az iparkamarával, valamint a társ testületekkel mindenkor a legnagyobb megértés jegyében bonyolítottatott le, igyekeztünk teljesíteni a hozzánk forduló felek minden jogos kívánságait, egyben érvényre juttatni a felsőbb hatóságok ipari érdekeit irányító rendelkezéseit, hogy méltók lehessünk arra a bizalomra, mellyel a közgyűlés a vezetőséget az ügyek intézésének élére állította. Ezekben óhajtottam ténykedésünket a mélyen tisztelt közgyűlés előtt ismertetni és kérem tisztelettel jelentésünk tudomásul vételét.

A felolvasott jelentést, valamint a zárszámadást és jövő

évi költségelőirányzatot egyhangulag fogadták el.

Impozáns tüntetést váltott ki az összes közgyűlési tagokból, amikor vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán esetleges eltávozásával kapcsolatos hírek alapján azt az előterjesztést tették a közgyűlésnek, hogy a főispán ur Békésvármegyében való visszamaradását kéri a gyomai iparosok. A tüntető egyhangú határozat után dr. Sorbán Jenő főszolgabíró megköszönte a közgyűlésnek, hogy ilyen imponáló lelkesedéssel és egyhangú megnyilatkozással tettek bizonyosságot szeretett főispánunk nagyrabecsülése mellett...

A II-ik Országos Kovács- és Kerékgyártó Kongresszus szép oklevelekkel tüntette ki, H. Kovács Antalt 40 évi, Podani Jánost 27 évi, Puskás Ferencet 25 évi és Megyeri Lajost 20 évi önálló működés után. Az okleveleket dr. Sorbán Jenő főszolgabíró adta át a kitüntetetteknek...

A hírlapok megrendelése körül sajnálatos tünetről kell beszámolnunk. Amint már előző számunkban irtuk, Mészáros Lajos ipartestületi alelnök indítványt tett, hogy az ipartestület szüntesse be a politikai lapok járatását és szaklapokat rendeljen. Az indítványt titkos szavazással elvetették és megtartották a régi politikai lapokat. Megdöbbenéssel tudtuk meg, hogy a gyomai ipartestület két politikai napilapot járat és ezek a Népszava és a Pesti Napló. Nem akarunk hin i benne, hogy keresztény iparosaink még mindig a Népszavánál tartanak? Talán általud-

ták iparosaink a nemzeti megújulásunk elmúlt éveit és nem veszik észre, hogy az elmúlt „szociáldemokrata“ világban mitsem javítottak a kisiparosok helyzetén, míg a keresztény nemzeti irányzat kézzel fogható segítségeit éppen a jegyző jelentésében hallottuk felsorakoztatni. Elvárjuk, hogy iparosaink sürgősen tegyenek bi-

zonyságot keresztény nemzeti érzületük mellett és ha már nem tudnak meglenni a testületükben politikai lapok nélkül, szakítsanak az idejétmúlt politikai irányzattal és annak lapjaival és térjenek át a nemzeti irányra és járassanak keresztény nemzeti irányu lapokat.

A gyűlést 6 óra körül fejezték be.

Bakos József orosházi főszolgabíró

Hatalmas többséggel választotta meg a hétfői vármegyei törvényhatósági bizottsági gyűlés Bakos József volt vármegyei II-od jegyzőt orosházi főszolgabírónak. Bakos 185 szavazatával szemben Forgách Béla csak 32

szavazatot kapott. Több pályázó nem is volt.

Az újonnan megválasztott főszolgabírót barátai és tisztelői zajosan ünnepelték és elhalmozták őt szerencse kívánataikkal.

SZÁZEZER LITER TEJ A FALUSI GYERMEKEKNEK

A Falu-Gazdaszövetség február hó 18-án, Mayer János ny. miniszter elnöklése mellett látogatott igazgató-választmányi ülést tartott.

A választmányi ülést, — amely meleg ünneplésben részesítette a Szövetség társelnökét, Schandl Károly dr.-t m. kir. titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmával, Mayer János elnök nyitotta meg, majd Teölgyes István dr. javaslata alapján a választmány hozzájárult ahhoz, hogy a Szövetség ezévi közgyűlését Esztergomban tartja. Ezután Kánya Terézia, a Szö-

vötség női szakosztályának előadója, beszámolt arról, hogy a Szövetség a folyó költségvetési évben 30 háziipari tantolyamot rendezett és ezeken a tantolyamokon szabás-varrásra, szövésre, faragásra, kukoricaháncs-kikészítésre és népművészeti cikkek készítésére oktatják a tantolyamok résztvevőit. A jelentést követően a felszólalók valamennyien igen nagy elismerésüket fejezték ki a Szövetségnek ezirányu, teljessikerű működése iránt. Ezután Kánya Terézia és Agoston Béla dr. titkár jelentést tették a Szövet-

T Á R C A

Az első impresszió

Talán kiábrándítólag foghatni egy kicsit, de elég őszinte vagyok ahhoz, hogy egyszerűen kijelentsem: első impresszióm nem volt Amerikáról. Ezt elrontotta az a tudomány, amit otthon szereztem, amikor a hajónk, egy meglehetősen ködös reggelen elérte az amerikai partot és még a híres, vagy hírhedt Szabadságszobrot sem bírtam meglátni, mert minden valami tejsűrű, szürke párában uszott, ami palástot vont az előbb említett szobor köré. Azóta pedig elég messze kerültem a kikitőtől, úgy, hogy még nem volt alkalmam meglenni a kötelező dorudat, s nem tudtam megenni a fenséges istenaszék, hogy honában pár engem is vendégül fogad, pedig nem, remélem még kezét fogha-

tunk, hogy mégis ne érjen a szégyen: Amerikában járva nem láttam a Szabadságszobrot. Bár mi tagadás, Európában ujságokban és filmekben meglehetősen sokat találkoztunk.

Mire hajónk ténylegesen elérte a dokkot, s diadalmas fűtyyel jelentette, hogy utasai számára megnyitja Amerika földjét, kitisztult az idő és én tágranyított szemekkel készen állottam az első impresszióra. Nem kellett magamnak tulságosan keresni, mindenki segített, aki csak a közelemben volt, hogy a leghamarabb s a legkönnyebben hozzájuthassak minden csodához.

— Látod a felhőkarcolókat?
— hallottam az egyik oldalról.
— Az ott jobbra a tüépilet!
— Három évvel ezelőtt az volt a legmagasabb.

S mielőtt megkérdezhetném, hogy most melyik, már meg is kapom a feleletet egy másik oldalról, de az Empire Stata

Building 14 emelettel már rekordot javított.

— Kár, hogy Charles autóval jött, különben a subway-val mehetnénk haza — folytatja valaki más. De nem baj. Van még idő. Majd holnap subway-val megyünk.

Agyamban kavargó a felhőkarcolók express liftje, a subway, a tüépilet, különféle kifejezések, mint Broadway, meg Fortysecond, Street s mégis bosszant, hogy amíg mindenki nyüzsög körülöttem, s mindenki önti rám a kötelező bámuló impressziót, mindamellert én nem érzem.

Természetesen tudom, hogy illik áhitatos áh-val követni a mutatókezet a Tüépilet és az Empire Státa, Building irányában nemcsak irni, de kimondani is nagy É.S.B.-vel kell. De ha őszinte akarok lenni, meglepés az lenne, ha a hajóról leszállva roskadozó kunyhókat találnék, — döcögő két kilomé-

teres sebességgel haladó ócska motorokat, ha azt mondanák, hogy New-Yorkban sem földalatti, sem magas vasut nincs, mert hiszen jól tudtam, hogy itt vannak a legmagasabb házak, a leggyorsabb motorok, a legnagyobb forgalom s hogy így találtam, ez csak természetes volt, de nem szemet-száját elámitó csoda.

Nem akartam a kedves jóakarókat megbántani, s így minden igyekezetemet latba vetve műcsodálkoztam, de azért megkönnyebbülés volt számomra, mikor beültünk az autóba és huss! száguldottunk hazafelé.

Éjjel aztán kicsit elgondolkoztam, s kicsit szidtam magamat. Tudtam mindig, hogy nem vagyok hangos csodálkozó természet, bár igen értékelni tudom a legkisebb ujságot, szépséget, — talán épp az a baj, hogy az apró szépségek, amikre mások alig figyelnek, engem jobban lekötnek, míg az igazán

ség másik nagyjelentőségű szociális munkájáról, amelyet a belügyminiszterium, az agrár-intézmények és a helyi társadalmak anyagi támogatásával végez. A Szövetség női szakosztálya — Schandl Károlyné irányítása mellett — ezideig 65 községben szervezte meg a szegénysorsu iskolásgyermekek tejjel-ellátását olyan módon, hogy a tanév befejezéséig 7000 gyermek, mintegy százezer liter meleg tejet kap. Ezt a nagyfontosságú akciót a Szövetség mindössze egy hónap alatt szervezte meg. Természetesen ez csupán kezdet és a Szövetség az akciót folytatni fogja mindaddig, amíg minden arra reászoruló gyermek meleg tejet kap. A választmány a beszámolót nagy tetszéssel fogadta és teljes elismerését fejezte ki a Szövetség valóban komoly szociális tevékenységével szemben.

KÖRÖZÉS

A HOMBÁR keretében működő ketrecses csirketenyésztők vezetősége körözi azt az urat, aki február 26-án este a békéscsabai motorral jövet egy társának utcájában arról mesélt, hogy a HOMBÁR szövetkezet tavaly alaposan ráfizetett a ketrecses csirkék tenyésztésére.

Felkérjük az illető urat, mielőtt ezt a „rémhirt“ továbbterjesztené, jöjjön ki a szövetkezet irodájába, ahol hiteles adatokkal igazoljuk előtte, hogy dacára a költséges kísérletezéseknek, még így is szép haszonnal zárták a tenyésztést.

Kár, hogy sokan csak fecsegéssel tudják a ráérő idejüket elfecserélni és gyanutlan embe-

reket esetleg hasznos érdeklődésektől térítenek el vele.

A gyomai ketrecses csirkéknek már országos nevük van és ezt a hirnevet csak fokozni akar-

juk és fogjuk. Ha valaki nem tud ebben az építő munkában részt venni, az ne fecsegen, hanem várja meg az eredményt.

SZEGHALMI LÁTOGATÓK A HOMBÁR SZÖVETKEZETNÉL

Február 26-án ismét látogatók érkeztek a HOMBÁR szövetkezet székházában lévő ketrecses csirkék megtekintésére. Ezúttal Szeghalomról látogattak el hozzánk. Dr. Kiss Sándor községi állatorvos, Nagy Sándor gazdasági népiskolai igazgató, Meggyessy Irén és Molnár Ferenc szaktanítók tanulmányozták a már messze ismert gyomai ketrecses csirketenyésztésünket.

A tenyésztés legapróbb részletei iránt is komoly érdeklődést mutattak a vendégek, akik

Wagner Márton ügyvezető igazgatótól sok-sok kérdésükre kaptak őszinte választ. A látogatók maguk is kísérleteztek már a ketrecses csirkék nevelésével, így annál értékesebb az elismerésük a gyomai nevelési mód felett. Meg is ígérték, hogy egy idő múlva ismét ellátogatnak, hogy meglássák a csibék fejlődését.

Végezetül a szövetkezet ügymenetét és történetét ismertette velük az ügyvezető és a vendégek majd három órai itt időzés után melegen elbucsztak.

Vége a baromfitenyésztő tanfolyamnak

Állandóan mintegy 120 hallgató vett részt az előadásokon

Nem nehéz már Gyomán tanfolyamot tartani. Minden tanfolyamra jelentkezik elegendő hallgató. A február 21–26 között tartott baromfitenyésztő tanfolyam népszerűség tekintetében túlszárnyalta az eddigieket, mert már a kezdetén, hétfőn, amikor a szeretetház egyik termében dr. Sorbán Jenő főszolgabíró Pánczél Emil főjegyző, dr. Thaisz Lajos járási gazdasági

felügyelő, vitéz Pajor Gyula igazgató, vitéz Váry József, Papp Zsigmond, G. Nagy László és Wagner Márton társaságában üdvözölte Zimányi Zelma előadónőt, már minden pad megtelt és még állandóan érkeztek az újabb hallgatók. Másnap már az iparostanonciskolában volt az előadás és hamar hire futott, hogy olyan nagyszerű dolgokat lehet az előadónőtől hallani,

Vetőmagvak beszerzése

Akinek bármilyen vetőmagra van szükségük, vagy vetőmagjuk volna eladó, jelentsek ezt be a

„H O M B Á R“ szövetkezetnél.

Tengeri, zab és kopaszárpa vetőmag van még valamennyi. Bükkönyre ígéretet kaptunk.

bizony még a baromfidolgozóban nehezen megmozduló férfiak is megbecsülendő számmal látogatták a további előadásokat. A hallgatók két harmada azonban mégis nő volt.

A tanfolyam befejezésén, a beteg főszolgabíró helyett dr. Thaisz Lajos kir. gazdasági felügyelő jelent meg Pikó Béla földbirtokos társaságában és megköszönte Zimányi Zelma előadónőnek a fáradozását. A hallgatók nevében Kovács Jánosné urnő, a HOMBÁR szövetkezet baromfiosztálya nevében Beinschróth József bucsuzott el keresetlen szavakkal az előadónőtől, aki kedves közvetlenségével nem is csinált titkot belőle, hogy megszerette a gyomaikat, mert látja, hogy intelligens munkát végeznek, uttörő bátorsággal végzik a ketrecses csirkék nevelését, amely ágnak nagy jövője van.

A hallgatók máris mozgalmat indítottak, hogy Zimányi Zelma előadónőt visszakérjék a miniszteriumtól egy koraőszi tanfolyam megtartására.

Megdicsérik a szorgalmas tanfolyamhallgatókat, mert bennük látjuk a belterjes baromfitenyésztés leendő vezetőit.

bámulandó csodákra alig van kifejezés a szótáramban. De valahogy minden önszidásom mellett is meglehetősen természetesen tűnt, hogy nem tudok csodálkozni dolgokon, amik természetesen úgy következtek be, ahogy vártam. Azért elhatároztam, hogy mindent illendő módon meg fogok bámulni. Előre elkészítettem másnapra a meglepődés összes előttem ismert kifejezéseit, elosztva őket illendő emeleték és kilométer sebességek szerint, melyik-melyik látványhoz illően.

Napokig tartott a kalandozás a család különféle tagjaival a városban, s a fáradságtól már itt-ott megjelent a csoda, mert fényes nappal kéknak láttam kifáradt szemekkel a szürke épületeket, s esténként a színek tarkasága kifejezhetetlen táncoló, forgó tömegbe olvadt össze, de ezekről a csodákról nem illett beszélni, mikor egyéb kötelező csodákat láthattam.

Pár nap után azután a családban megkezdődött a munka s én egyedül indultam felfedező utra. Térképpel a hónom alatt merészen lementem a Broadwayn egészen a 42 utcáig. Kezdetben átlag 20 emberrel találkoztam minden utcasarokig, később a számok nőttek 30–40–50 ember s mire a 42 utcáig értem, már lehetetlen volt megszámolni. Lépni alig lehet. Az ember cikk-cakkba kerül, hogy előre juthasson, s emberi beszéd, kacagás, sírás összeolvad a kattánzó lámpafényekkel, s a túlközlő, csikorogó, járdához surlódó autók zajával. S valami furcsát éreztem. Ahogy egyre jobban és jobban belesodródtam az emberek közzé, ahogy fehérek, sárgák, feketék között törekedtem előre, ahogy láttam ezt a mozgást, rohanást, ahogy egy-két érthetetlen mondattöredéket elkaptam, valahogy úgy éreztem, hogy az emberek tömegével

egyszerre nőni kezdek magam is, feléje növekedek az egész forgatagnak, egyszerre mindenki rajtam keresztül tör át, hogy a lelkemen átvigye örömét, keserűségét, problémáját, élete apró és nagy gondjait s szerettem volna két karomat kitérve kiabálni: ember! ember! ember! Mennyi élet! Mennyi vágy! Mennyi törekvés! Mennyi más fajta sors! Csak ezen az egy téren. S ha elgondolom az egész várost, a maga hét millió vágyával, céljával, törekvésével, azután elgondolom csak New-York államot a város megett, s aztán az államok mérhetetlen sokasága New-York állam megett újabb városokkal, újabb terekkel, újabb otthonokkal, újabb vágyakkal, újabb célokkal, újabb emberekkel! Mennyi csodálatos megismerési lehetőség van előttem!

S ez az új csoda annyira eltöltött, egy-egy pillanatra megtorpanom. Az öröm, a megis-

merés vágya, a kötelesség oly hir elen és súlyosan zuhantak rám, hogy nem tudtam volna megmozdulni. De csak egy pillanatra. Itt nem lehet megállni. Az utcalámpa zöldre kattant, az egész emberáradat, mint egy gátat tört folyó zúgóit keresztül az utcán, — engem is magukkal ragadva, szinte sepertek át, a másik oldalra. S hirtelen ráébredve, hogy minden perc, amiben megállok, veszteség, az időm rövid, — egyszerre átvettem az ő rohanásuk tempóját, s szinte táncolva, szaladva, a tényleges első impresszió megtalálásával telítve hallgattam a lábak sürgető kopogását:

„Tovább! Tovább!“

Amerika, 1937.

Harsányi Mártha.

Ma este

Front h a r c o s

v a c s o r a.

Száz évvel ezelőtt volt a pesti nagy árvíz

Az 1837-es tél igen erős tél volt. Hosszú, verőfényes őszre következett be a kemény fagy. A pesti polgárok vigan közlekedtek a Duna vastag jegén. Márciusban azonban már megsokalták a szokatlanul vastag jégpáncél kitarását és várták a zajlás megindulását jelző ágyulövést. Március 14-én ez be is következett, de nem maradt meg a szokásos látványosságnak. A hatalmas jégablak titáni harcot vívtak egymással, az emberek aggódva erősítették a töltéseket. Ezer és ezer ember állott szolgálatba, ezer és ezer szekér szállította a töltés anyagát. Hiába, az ár este 9 órakor áttörte a gátat. A csatornák vize is segített a házakat elönteni.

Félreverték a harangokat, elűtötték a mozsarakat, dobosok hirdették a veszedelmet. Sok ember a szabadban töltötte az éjszakát.

A hatóság és az önkéntes mentők az emberélet mentésén dolgoztak, biztos helyekre szállítva őket. A mentési munkálatok hőse Wesselényi Miklós, az „árvízi hajós” volt, aki egész nap szakadatlan dolgozott, hidegben, vízben. Példáját mások is követték.

Március 15-én az ár lassan huzódott lefelé. A pusztulás elrettentő volt. 2281 ház rombadőlt, 327 pedig sulyosan megromogódott.

A dévaványai-ut előtérben

És teljesezésbe megy az álom. És elkészül a régvárt dévaványai ut kikövezése. És megindulnak a szekerek és hozzák az életet és a végeláthatatlan kocsisor kiköt a Körösnél, ahol hosszú uszályba rakják az acélos buzát, az aranyárga tenge-rit és uszik—uszik a drága gyöngy, a paraszt verejtékből kisarjadt élet... És valahol Németországban, Svajcban kenyeret, kalácsot, rétest sütnék a berakott buza lisztjéből és puffók gyermekek köszönik meg a mienktől idegen nyelven a mamájuknak a jó falatot és nem is gondolnak rá, hogy a Nagy Alföld közepén termelt a lisztnek való buza...

A ványai uton egyhanguan bandukolnak a terhüktől megszabadított lovak és ló-elméletükkel bizonyosan azon morfondíroznak, hogy miért is nem követték ki az emberek már régen a ványai országutat???

...Örömmel közöljük olvasóinkkal, hogy a vármegyénk folyó évi költségvetésébe fel van véve a dévaványai-ut építési költsége.

Fészek a fán

Ahol járok, az utcán, barna gesztenye fák állnak őrt sorban. A kemény törzsek biztosan kapaszkodnak a földbe. Csupasz ág-karjaikat némán tárják az ég felé, a föld felett. A finomrajzu gallyakon még sem mi nyoma az életnek. Csak a karcsu ujjak végén fényesednek kissé a rügyek, március rejtegeti ott az eljövendő szépségeket.

Most még szerények a fák és disztelenek. Közömbösen haladunk el alattuk télen át.

Én ismerem valamennyit. Ez kissé fejletlen, késő ősszel ma gánszorgalomból még egyszer virágzott. Amaz erőteljesen foglalta el a szürke eget feletten. És ime, a legvékonyabb ágak villás elágazásában tart valamit. Mint tenyérben az ijedt madár, apróka fészek ül odafent.

Lombhullás óta látom, csodálom a csöppnyi kis házat, fűszálból, mohából oly szakszerűen készítve, hogy eső le nem áztatja vihar le nem tépi, biztosan ki tart, menedéket ad, minden vi szontagságon át.

Különös ugye, hogy ma, mikor a levegő feszült a háborus lehetőségektől, amikor a rádió minden ebédhez néhány ezer halottat mond be a kínai, vagy spanyol frontról, vagy az orosz rémuralom helyéről — különös, ugye, egy kis fészekről beszélni.

És mégis, ahányszor meglátom, béke és biztonság érint meg. A szédítő bizonytalanság pokoli zürzavarában, az emberiség öngyilkos hajszájában, amikor azt hiszem, már nem lehet rajtunk segíteni — az a kis fészek figyelmeztet. Van még egyetlen pont, a család, az otthon és az utódok önzetlen szeretete, ami ösztönösen jó maradt bennünk. Amíg ilyen kis fészkeket látunk, nem vagyunk elveszve. Összetartás, megfeszített munka, elcserélő gondoskodás építi ezeket, a tavasz vidám és a nyár munkás idejére. Ebből fakad az Élet folytonossága, a békés, boldog jövő.

Fészek a fán. Talán még nem vagyunk elveszve.

A mezőgazdasági munkásság felsőházi tagjának békésvármegyei körútja

Gáspár Ferenc felsőházi tag vasárnap délelőtt Békéscsabán lesz, vasárnap délután Tótkomlóra, hétfőn pedig Orosházára és Szarvasra utazik

Mint értesülünk, Gáspár Ferenc felsőházi tag, aki ezidő szerint a mezőgazdasági munkásságnak egyetlen felsőházi képviselője, a helyszínen kíván tájékozódni a tisztántuli mezőgazdasági munkásság helyzetéről és viszonyairól és ezért f. hó 6-án és 7-én, vasárnap és hétfőn Békés vármegyében fog tartózkodni.

Gáspár Ferencet tájékoztató utján a Tisztántuli Mezőgazdasági Kamara Békésvármegyei Kirendeltségének tisztviselői fogják kísérni.

A program szerint Gáspár Ferenc felsőházi tag vasárnap reggel 9 órakor Békéscsabán a

Nemzeti Munka Központ helyiségében, (II., Irányi-u. 2.) folytat megbeszélést a békéscsabai mezőgazdasági munkásság néhány vezető-tagjával, majd délután Tótkomlóra utazik, ahol a munkásgyletben találkozik az ottani munkássággal.

A felsőházi tag hétfőn délelőtt Orosházán lesz, onnan utazik át Szarvasra, majd hétfőn este visszatér a fővárosba.

Gáspár Ferenc felsőházi tag békésvármegyei látogatása elé nagy érdeklődéssel tekint a mezőgazdasági munkásság, mert ezalkalommal szóba kerülnek az összes aktuális munkásproblémák.

Újabb tervek a középiskolával Gyakorlati irányban módosul

Hóman Bálint kultuszminiszter, a középfoku iskola régen elintézetlen problémáját gondolja megoldani mostani törvényjavaslatával. Lényege ennek az,

hogy az elméleti pályákra tuduló ifjúságot a gyakorlati területekre kell irányítani, a nélkül, hogy ezzel nivót veszítsenek.

A RADIOSZCILLÁTOR
egy vékony lánccal mely a nyakon hordva antennaként működik.

Ára 18 pengő.

FŐLERAKATOK BUDAPESTEN:

Vadász Miklós műszertára

V. Vilmoscsászár ut 28.

Tel. 120-070.

Budai orvosi műszertár

II. Bem József ucca 24.

Tel. 150-442.

Egyes vidéki körzetekre
egyedárusítókat keresünk.

E szerint a jövőben háromfajta középiskola lesz.

1. Elméleti irányú gimnázium,
(a régi)

2. gyakorlati irányú liceum.

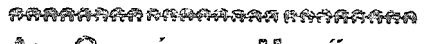
3. gazdasági középiskola.

A liceumokban külön tanterve lesz a fiú- és külön a leányliceumnak.

Mindezekhez négy középiskola elvégzése szükséges előfeltétel. (Polgári vagy gimnázium négy osztálya.) Mindhárom fajta középiskola elvégzése után érettségi bizonyítvány jár.

Megindult a NEP varrótanfolyama

A NEP piactéri helyiségében újra megkezdődött a munka. Ezuttal olcsó szabás-varrási tanfolyam vette kezdetét, amely d. u. 2 órától 5 óráig tart, naponta. Néhány jelentkezőt még felvesznek ugyanott.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra és

Vásárra szóló

féláru utazásra

jogosító

IGAZOLVÁNYOK

kaphatók a

WAGNER fatelepen.

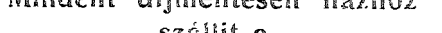
Minden igényét kielégíti!

Mindent díjmentesen házhoz

szállít a

SZÖVETKEZETI BOLT!

Telefon: 28.

Hallotta-e már?

hogy az első gőzhajók száz

évvél ezelőtt 1838-ban indultak

rendszeresen Európa és Ame-

rika között. Azelőtt 20 évvel

még a gőzhajón vitorla is volt.

Az első két gőzhajó Graet Wes-

tern és Sirius nevet viselt és

szerencsésen eljutottak New-

Yorkba és vissza, ezzel indult

meg a rendszeres hajójárat a

két világrész között.

H I R E K

Frontharcos vacsora. Ma este frontharcos vacsora lesz a Felső-részi Olvasókörben. Eddig 160-an jelentkeztek a vacsorára. Vacsora közben értékes felszólalások lesznek. A vacsorán a frontharcosok vendégei is ott lesznek.

Halmagyi tanyák számviteli tanfolyama. A télen rendezett sok hasznos tanfolyam között szabad legyen e helyen megemlékezni egy esendőben, minden nagyobb publikálás nélkül megrendezett, s dacára a száraz anyagnak, eredménnyel lezárt tanyai tanfolyamról röviden megemlékezni. Kruchió Mihály községi igazgató tanító ur hozott össze a népszerűtlen számvetés elsajátítására 30 lelkes hallgatót, akik a három hónapig tartó előadásokat szorgalmasan látogatták, s 27-en eredménnyel el is végezték. Bizonyítványt nyertek: Bogya Lajos, Ceglédi Sándor, Csáki János, Erdei István, Erdei Mihály, Giric Imre, Geesei János, Hornok Péter, Hornok Sándor, Imre Endre, Imre Gábor, Imre István, Klein Márton, Klein Mihály, Kozma Sándor, Márton Lajos, Molnár Károly, Molnár Sándor, Pólus Elemér, Putnokai Bálint, Putnoki István, Sallai Antal, Száfián József, Szerető Lajos, Tótkai Bálint, Varju Lajos és Weidmann József. A hallgatók szorgalmára vonatkozólag nem kell mást megemlítenem, mint hogy a múlt évben a belterületen rendezett hasonló irányú tanfolyamnak csak 18 hallgatója végzett. A tanfolyam záróösszejevetel is éppen olyan csendes volt, mint a lefolyása, de a jól végzett munka öröme mind a 27 arcon ott ragyogott. Itt is Isten áldását kérem végzett munkájukra!

vitéz Pajor.

Meghívó. A gyomai községi önálló gazdasági népiskola f. hó 6-án (vasárnap) délután terménybemutatóval kapcsolatos jótékony célú disznótoros vacsorát rendez az iparostanonciskolai tantermében. A bemutató díjmentesen megtekinthető délelőtt 11 órától kezdődőleg. A vacsora este fél 8 órakor kezdődik, melynek díja ital nélkül 1.50 pengő lesz. Tiszta jövedelmet az iskola Pesten rendezendő tavaszi mezőgazdasági kiállítására költségeinek részbeni fedezésére fogjuk felhasználni. Mindenkinnek névre szóló meghívót anyagiak hiányában nem küldhetünk, azért ezúton is kérjük az érdeklődő lakosság szíves pártfogását. Vacsorát igazgatónál előre kérjük lejegyeztetni, hogy a résztvevők számával előre tisztában lehessünk.

Igazgató.

Gyulán a római katolikus elemi iskolát nyolc osztályúvá fejlesztik.

Egy amerikai tudós szenzációs felfedezése

Külföldi orvosi szaklapok egyre gyakrabban és kimerítőbben foglalkoznak egy amerikai tanár szenzációs felfedezésével és újszerű Magyarországon még eddig ismeretlen gyógy módjával. Az új elmélet szerint az ember csak addig egészséges, amíg a szervezet egyes sejtjeinek rezgése harmonikus. A sejtek azonban a kozmikus sugarak által állandó támadásoknak vannak kitéve és ezek a támadások az előidézői a legtöbb daganatos és szervi bajnak. Egy amerikai tudós az elmélettel kapcsolatban egy olyan láncot szerkesztett, amely állandóan a nyakban hordva, antennaként működik, megszüri a kozmikus sugarakat s csak a szervezetre jótékony sugarakat továbbítja testünkbe, míg a kártékonyakat távoltartja attól. Ugyanakkor rádiumos tartalmánál fogva állandóan gyógyító sugarakkal árasztja el belsőkét. E láncsal csodálatos eredményeket ért el úgy a feltaláló, mint a különböző az eredményeit ellenőrző tudományos intézetek. A radioszcillátor kétféle célt szolgál: felerősíti ellenállóbbá teszi és a szó legszorosabb értelmében megfiatalítja az egész szervezetet! (Amerikában 5000 5 és 9 éves különböző társadalmi kategóriába tartozó gyermekben próbálták ki és sikerült vele a megbetegedések számát 0.17 százalékra leszorítani. Mew medical revus). De sokkal szenzációsabb ennél a legkülönbözőbb daganatos és szervi betegségeknél elért gyógyulási statisztika.

A londoni St. James a párisi Pasteur intézet és a Salpetriére klinika a római St. Spirito di Sassió-kórházban különböző rákos és miomás, továbbá a legsúlyosabb vese, epe, máj és cukorbeteg betegeken végzett kísérletek messze felülmúlták a legmerészebb reményeket is.

Prof. dr. Sordello Attilj a római rádiumkórház igazgató tanára a Quaterni Radiologici című szaklapban arról számol be,

hogy nem egy tertier állapotban lévő orvosilag már menthetetlennek hitt rákos és urámiás beteget sikerült ismét visszaadni az életnek, a radioszcillátor segítségével.

G. Pupp London 528 miomás daganatu betege közül 511-et gyógyított meg csupán a radioszcillátor hordása által. A Salpetriere klinika a prostata befejeinél 92 százalékos gyógyulást jelent minden operatív beavatkozás nélkül. És számtalan az oly vese és epekőves, máj sziv és cukorbeteg akik a radioszcillátor hordása következtében a legsúlyosabb állapotukból gyógyultak ki.

De túlontul hosszú volna az összes tudományos intézetek jelentéseit itt ismertetni.

A radioszcillátor igen elterjedt Amerikában, de egyre jobban terjed Európában is. Beteg és egészséges egyaránt hordja. És segítségével talán tényleg elérhető a Lobmayer tanár által megjósolt 195 éves emberi korhatár.

A gyomai Cipész Iparosok részére folyó évi február hó 19-iki kezdettel ismét engedélyezett az iparügyi miniszter által egy továbbképző tanfolyam. A tanfolyamon 18 hallgató vesz részt. Anatómiából dr. Sallai László helybeli orvos tartott a hallgatóknak előadást, közigazgatási ismeret címmel, Elek Gyula békéscsabai ipartestületi jegyző, adó és OTI ügyekről dr. Balassa Jenő szegedi ügyvéd tartott előadást. A gyakorlati részt Gróf József budapesti szakelőadó tanítja. A zárótanfolyam e hó 19-ével befejezést nyer. Ezzel a tanfolyammal a helybeli iparosaink gyakorlati tudása nyer ismét értékes gyarapodást.

Gyomai Termelők Szövetkezete Tancsics Mihály utca 28 sz. alatti háza, melyben italmérés van, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Ugyanott kocsmakézelő felvétetik. 2-1

Japánban csak a nős férfinek van tekintélye. A modern Japánról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A fejevadások kegyetlen hordáját és a brazil ósvadon vonzó, de veszedelmes világát mutatja be eredeti utleírás, ami remek illusztrációval Tolnai Világlapja új számában megjelent. A legkiválóbb magyar írók novelláin, az érdekesítő cikkek egész során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A tavasz jegyében jelent meg a Párisi Divat márciusi száma. A rendkívül változatos divatoldalakon szép kosztümök, fiatalos biuzok, elegáns kis gyermekruhák követik egymást óriási változatoságban. Az irodalmi oldalak pedig felülmúlták még az eddigieket is. A legkiválóbb írónok novellái, hasznos cikkei sorakoznak fel a Párisi Divat hasábjain, s többek között egy remek cikk Apponyi Geraldine grófnő romantikus házasságáról, s a holland királyi család újszülött bóbijéről mesél. Háztartási tudnivalók, szerkesztői üzenetek, s ezer egyéb hasznos dolog egészíti ki a Párisi Divat márciusi számát, melynek ára az ingyen kézimunkaiv melléklettel együtt 60 fillér.

Jó ital, kitűnő konyha, kényelmes szállás fillérékért a Szövetkezeti vendéglőben
Telefon: 28.

Meghívó

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Részvénytársaság, Endrőd, 1938. évi március hó 27-én délután 4 órakor, Endrődön, a Katolikus Népház nagytermében tartja:

XLIV. évi 1937. évi rendes közgyűlést, melyre a t. részvényeseket ezenel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat;

1. Einöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyvvezető és hitelesítők kijelölése.
3. Igazgatóság jelentése a lefolyt 1937. üzletévről.
4. Az 1937. évi mérleg és eredmény-számla előterjesztése a felügyelőbizottság jelentésével, valamint a nyereség iránti javaslattal, továbbá az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

Endrőd, 1938. február hó 25-én.

Az Igazgatóság!

Női munkatáborok Németországban. (B.M.F.) A jól bevált férfi munkatáborok után, most bevezetik a női munkatáborok intézményét. Ez azt jelenti, hogy minden 25 év alatti német nő egy évi munkaszolgálatra lesz kötelezően beosztva. Nagyon jól elgondolt és áldásos hatású intézkedés. A táborokat vidéken állítják fel, képzett felügyelőnő vezetése alatt. A lányok napi 7 órát dolgoznak a gazdacsaládoknál. Ennek több haszna van. Megismerik a tőlük eddig idegen szegény ember falusi életét, munkáját, ők maguk is tanulnak dolgozni. Sok tekintetben példájukkal emelik a falusi ember életnivóját, (fogkefe, főzési tanácsok stb.) oktatják őket, végül segítenek az elfoglalt anyának minden házi dolgában. Ma már 20 ezer lány vesz részt ebben.

Erdős József

hirdetőiroda tulajdonos, cégfőnökünk elhunytával alkalomával az oly sok oldalról megnyilvánuló részvételt hálással köszönjük.

Hirdető-irodánkat a Megboldogult szellemében, lelkiismeretes pontossággal vezetjük tovább és kérjük igen tisztelt ügyfeleinket, hogy megbízásaikkal továbbra is megtekinthetnek szíveskedjenek.

ERDŐS HIRDETŐIRODA
Budapest, VI., Teréz-körút 35

Anyakönyvi hírek

Születtek: Takács István leánya Ilona, Mária ref., Pápai János leánya Erzsébet ref., Nyíri János leánya Margit ref., Valuska János fia József r. k. Vincze Sándor leánya Piroška r. k., Csikós Lajos leánya Ilona, Julianna ref.

Meghaltak: K. Szabó István 66 éves ref., Oláh Zsigmond 93 éves rk., özv. Magyar Lajosné Szatmári Zsuzsanna 84 éves ref., Csáki Lajos 77 éves ref., Kiss Károly 14 éves ref., R. Nagy Gábor 7 hónapos ref.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Március 6—7

vasárnap, hétfőn.

Óriási siker a színpadon.
ÓRIÁSI SIKER A FILMEN!
Zilahy Irén, Kabos Gyula,
Somló István, Radó Sándor,
Salamon Béla főszereplésével.

Franciás könnyedség, modern
válóperes vigjáték:

URILÁNY SZOBÁT KERES

Cselekménydus, ötletgazdag, fal-
rengelő vidámságu magyar vigjáték
Szines csoda

Tüzes ritmusok. Spanyol környezet
Duna Stefi főszereplésével:

LA COUCURCHA

Mexicó színpompás környezete,
izzó temperamentuma,
csodás muzsikája.

Hangos hirdető.

Március 9—10

szerda, csütörtök.

A világ két kedvence
FRED Astair, GINGER Rogers
boszorkányos ügyességű, szédüle-
tes technikájú táncospár
főszereplésével.

Káprázatos kiállítású operettvig-
játék. Melódiáit az egész világ
énekli. Táncait az egész világ
utánozza. Csók, dal, szerelem,
vidámság cavalcadeja:

Egymásnak születtünk

A filmek gyémántja, a vidámságok
koronája, a romantika koszorúja

Micky és a gorilla
pompás trükkfilm.

Fox hangos hirdető.

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Csütörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. március 6-án vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Millió hangosfilm!

Egy férfiért sem érdemes

Színmű.

Főszereplők:

Lili v. Hohenberg, Lisl Handl,
Fred Hennings és Fritz Imhof.
Nagyon érdekes fordulatos műat-
kotás, amely elejétől végig roppant
lenyűgöző.

versenyfutás a halállal
vigjáték.

Világhiradóval.

Meghívó

A Gyomai Dalárda 1938. évi
március hó 8-án este fél 8 óra-
kor, határozatképtelenség esetén
1938. évi március hó 11-én este
fél 8 órakor, az Iparostanoncisko-
lában évi rendes és tisztújítóköz-
gyűlést tart, amelyre a Dalárda
t. tagjait ezennel tisztelettel meg-
hívjuk.

Tárgysorozat:

1.) Jegyzőkönyvvezető és két
jegyzőkönyvhitelítő kirendelése,
a határozatképeség megállapítása.

2.) Az 1937. évi zárszámadás
előterjesztése, a számvizsgálóbi-
zottság jelentése és határozathoza-
tal a felmentvény iránt.

3.) Titkár jelentése a Dalárda
1937. évi működéséről.

4.) Gondnok jelentése a Dalárda
ingóvagyonáról.

5.) Az 1938. évi költségelőirány-
zat előterjesztése.

6.) A tiszlikar és választmány
választása 3 évre.

7.) Vezető-karnagy lemondásá-
nak bejelentése és új vezető kar-
nagy választása.

8.) Számvizsgálóbizottság vá-
lasztása egy évre.

9.) Esetleges indítványok.
Kelt Gyomán, 1938. évi már-
cius hó 2-án.

Varsandán László Nemerey Péter
titkár. elnök.

Pót versenytárgyalási hirdetmény

Alulírott hivatal a gyomai ref.
templom tatarozási munkálatainak
vállalati uton való biztosítása cél-
jából hirdetett versenytárgyalási
közbejött akadály miatt elhalaszt-
ja. Az ajánlatok beadási ideje 1938.
évi március hó 14-én d. e. 10 óra.

Egyebekben az eredeti versenytá-
rgyalási hirdetményben foglal-
tak az érvényben lévő.

Gyula, 1938. évi február 25-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Ritter

kir. műszaki tanácsos.

Gyoma község ingatlanforgalma.

Schupkégel József és neje Csapó Er-
zsébet gyomai lakosok vettek egy né-
metzugi lakóházat kk. Zöld Mária
budapesti lakostól 500 P-ért.

Putnoki Mihály és neje Buzsi Róza
gyomai lakosok vettek 1118 n-öl köles-
fenéki szántót Látkóczki Imre gyomai
lakostól 500 P-ért.

Ailer Mihály gyomai lakos vett 14 h.
1560 n-öl nagyalási ingatlant özv. Far-
kas Béláné Sebessy Rozália gyomai
lakostól 14.800 P-ért.

Ailer Mártonné Herter Magdolna gy-
omai lakos vett 7 h. 568 n-öl nagyalási
szántót özv. Farkas Béláné Sebessy
Rozália gyomai lakostól 5600 P-ért.

özv. Pfeiffer Mihályné Ailer Erzsébet
gyomai lakos vett 7 h. 568 n-öl nagy-
alási szántót özv. Farkas Béláné Se-
bessy Rozália gyomai lakostól 5600 P-ért

„MÁVAUT“ T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.50
6. ³⁶		Gyoma		17.92
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16.38
8. ⁴²		Püspökladány		15.28
9. ¹⁰		Hajduszoboszló		14.43
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14.10

Menet-jegy: Endrődre —50 Menettérti-jegy: Endrődre —80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenre P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.56
6. ³⁶		Gyoma		17.34
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16.38
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14.00
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13.50

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a
vezető világmárka.
Egyedárusító: Benjámín István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homoki főle emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!

Publikáció

Kiadó lakást keres sürgősen Tóth
László állomás felvigyázó Gyoma, vasut-
állomásánál.

özv. Fekete Balászné örökösének
Wesselényi u. 18 sz. háza eladó. 2—2

Kossuth Lajos utca 36 sz. alatt
2 szoba, konyha kiadó. Tájékozódni
lehet ugyanott. 1—1

Rózsaburgonya (korai) vetőmag és
étkezési célra, akácfaék szerszámmak,
kutágasnak, stb. kapható Kalocsa Jolán-
nál Gyoma, (Sirató). 2—2

Wolf Mihálynak Bocskay u. 34. sz.
háza — 2 padozott szoba, konyha, al-
só konyha, kamara és mellékhelyiségek
— kedvező fizetési feltételek mellett
szabadkézből eladó.

Kovács János szövetkezeti igazgató
2 fertály keselyősi földje eladó, ugyan-
ott 56 napos tavaszi vetőmag árpa kap-
ható, q-ként 20 P-ért. 3—3

A Mezőgazdasági kiállításra fél-
áru vasuti jegy igazolvány kapható a
szövetkezeti boltokban. 3—3

Julis Mihálynak 150 darab birkája
eladó. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál
Karcagon 1547 szám alatt, a katonai
lövölde mellett. 3—3

Óra, ékszer javításokat olcsón jót-
állítás mellett készít: Csáky Dániel a
volt Wattai házban. 8—5

Eladó Endrődön egy négy szoba,
konyha, fürdő szoba, mellékhelyiségek-
kel ellátott új lakóház, kedvező fizetési
feltételek mellett. Érdeklődők forduljan-
nak Csáky Dániel gyomai óras mestert-
hez. 8—5

Szódavizgyári berendezést kere-
sek készpénzfizetés elleni megvételre.
Cím a kiadóhivatalban. 5—2

Eladó: 20 m. hold prima föld cse-
repes tanyaépületekkel, a műúthoz cc.
600 méterre, 3 fertály keselyősi, 20 hold
simazugi szántó, cserepes tanyaépüle-
tekkel, 5 hold simai, 6 hold udvarnok
szántó. Eladó forgalmas útvonalon egy
500 négyszögletes telek, egy nagyfor-
galmu kocsmá teljes berendezéssel, egy
2 szobás lakóház, egy saroküzletház
2000 pengőért, 5 hold cserepes tanya-
val és egy tejcsarnok teljes felszerelés-
sel, lakóházzal, 3800 pengőért. Fenti
ingatlanok eladásával kizárólag Izsó
Balázs ingatlanforgalmi irodája van
megbízva. Gyoma, Horthy Miklós ut 2.
Telefonszám 50.

!OLCSÓBB A BOR! !mint a szódaviz!

18 FILLÉR

egy liter 110/0-os kadarka vagy
fehér fejtett ujbór Solivad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadok el. Hordót díjmen-
tesen adok a szállítás tar-
tamára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvéttel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kül-
dők mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés,
tisztá, tökéletes zamatauk
és nem savanyuk.

Székely Ferenc kfi.
fajbörpincésze
Solivadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdávalalat, Gyoma
Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzárta csütörtök este 6 óra

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Március tizenötödikén

Írta: SZEGHALMI GYULA

az Országos Gárdonyi Irodalmi Társaság alelnöke.

A Természet újraébredésének hónapjában, március 15-ike a magyar szabadságtörékvések örök ünnepe. Az emlékezések, multakra való visszagondolások napja.

Emlékezések? Visszagondolások? Vajjon mikre emlékezünk, mikre gondol vissza ma a lelkünk?

Emlékezünk a 90 év előtti szomorú időkre, melyekben a nemzeti élet hosszú, rideg éjszakáját, végtelenné és vigasztalannak tetsző szomorú telét élte a magyar és ebben a lélekdermesztő sivárságban epedve vágyta, várta a megváltó szent tavaszt!

Emlékezünk azokra az időkre, melyekben a magyar nép idegen hatalom rabigája alatt görnyedt. Azokra az időkre melyekben bűn volt a magyar szó, érzés, gondolat és nemzetsorvasztó átkos kezek égiszere elválasztó falakat emeltek ember és ember, magyar és magyar közé!

Emlékezünk azokra az időkre, melyekben egy törpe kisebbségé volt a fény, hatalom, jog, anyagi gazdagság, boldogság, gond és tehernélküli kedves élet, — tehát minden, ami szép, jó, kívánatos a földön; a másik csoport, a nemzet nagy tömege pedig, ezalatt nyomorult szolgaságban sinlett és emberhez nem méltó nyomortanyákon csaknem megszakadt a gond és teher alatt!

Emlékezünk azokra az időkre, melyekben ragyogó, halhatatlan nevű férfiak egész sora támadt: a Wesselényiek, Nagy Pálok, Széchényiek, Kossuthok, Deákok, — kik belátva a nagy igazságtalanságot, minden erejükkel, minden képességükkel arra törekedtek, hogy emberré tegyék az addig állati sorban tartott jobbagymilliókat és szabaddá, egyenlővé, testvérré a haza minden polgárát, de ne csak a kötelességekben, hanem a jogokban is!

Lélekemelő, csodálatos volt ez a kor és ez a küzdelem! Önzetlen, nagy-lelkű, önfeláldozó, jövőbe látó és jövőt biztosító. Am erős volt az ellenállás is. Századok megkövesült visszaélései, igazságtalanságai, gonoszság, rövidlátás, határtalan önzés keltek tusára a nemes akarással, ... de örömteljes büszkeséggel mondhatjuk, hogy hasztalan! Amint a hosszú éjszaka sötétjét elüzi, megőri a hajnal derengése s a tél dermesztő, fagyos világát: végtelen hómezőit, vizek jégpáncélját, egek fojódó ködét, ellenállhatatlanul töri, olvasztja, tünteti a tavaszi napsugár, úgy a szabad gondolat, nemes nagy-lelkűség, kitartó akarás előtt is meg kellett törnie a sötét és rideg idők minden visszaéléseinek!

A hosszú nemzeti tél után, a remények, vágyak, széplátások és akarások lelkeket hevítő sugárözönében jött a diadalmas nemzeti szent tavasz! És ahogy jött, jövőtelére az emberi szívekben csodavirágok nyitak, a száraznak, korhadtnak látszó nemzeti ágon csodahajtások támadtak. Csodagyümölcsé termékenyült a nemes akarás és a nemzet megtalálta önmagát: barátot, testvért, osztályos társat lelt magyar a magyarban!

Ennek a 90 év előtti szent tavasznak az emlékét ünnepeljük ma! És 90 év roppant távlatában vajjon tudjuk-e, kiknek lelkében tündöklött akkor a fény, kiknek a szívében égett akkor a láng, mely megvilágította egy nemzet elborult arcát, fölpezsdítette vérét és megmutatta neki a jövő útját?!

Sokan voltak. Neveiket följegyezte és elmulhatatlanná tette a történelem! Am e sokak közül is egyike a legnagyobbaknak Kossuth Lajos! Ki volt Kossuth Lajos? A nemze lelke! Megtestesült vágya! Lobogó indulata! Eleven honszerelme! Harsonája, bástyája a szabadságnak! Tiltakozása a

DARÁNYI MINISZTERELNÖK GYÓRI BESZÉDE

szövegét a 3-ik oldalon közöljük

zsarnokságnak! Büszkesége, reménykedése, egy pusztulásra szánt, eltaposni akart szerencsétlen nemzetnek! Benne élt, lángolt, dobogott a nemzeti vágy és írásaiban, beszédeiben lüktetett a magyar akarat!

Mikor a nevét kiejtjük, hála, szeretet szálljon a szíveinkbe. Mikor szerte a hazában ércebe öntött, kőbe vésett, vászonra rögzített alakját látjuk, úgy nézünk föl rá, mint az oltárképre és kívánjuk az Urtól, hogy nemzeti erényekben hozzá hasonlatosak lehessünk!

Am ha fénylő, tündöklő, tüneményes csillaga volt Kossuth a magyar égnek, ezt a tüneményes csillagot egy másik tündöklő ragyogású csillagsereg vette körül: a magyar ifjuság!

Magyar ifjuság! Tavasz a tavaszban! Virág a fán! Az álmok álma! A vágyak vágya! Szépség, erő, remény, jövő!... Minden, ami kincs, minden, ami élet, minden, amiben rejlik a Jövő, akár egy emberé, akár egy nemzeté legyen is az!

Ifjuság!

Ti legkisebbek, akik még csak alvó rügyei vagytok a megtépett nemzeti fa kibomló lombjának! Ti nagyobbak, kik már fesledező bimbói vagytok a szent tavasz csókjára pártát nyitó virágözönnek! És Ti, legnagyobbak, kik gyümölcscsel kecsegtető értékei vagytok egy szerencsétlen országnak, tudjátok meg, hogy jéz a március 15-iki ünnep a jövő reményiségének, a nemes felbuzdulásnak, a kitartó akarásnak, a nemzeti élet és nemzeti nagyság tavaszi ujjáéledésének, virágbaborulásának és gyümölcscse fogantatásának szent ünnepe!

Ti legkisebbek, kik még nem értitek ennek az ünnepnek az igazi jelentőségét és csak homályosan él bennetek a sejtés, hogy valami nagy-nagy eseménynek kellett annak lenni,

mely még emberöltők mulása után is megremegtetni a felnőttek lelkét, úgy gondoljatok erre a napra, mint a legkedvesebb-re: édes anyátok, gondos dajkátok nevenapjára!

Ti nagyobbak, kik már ismeritek a történelmet és tudjátok, hogy a 48-iki ifjuság lelkének lobogása, hazaszeretetének szent tüze nélkül meddőek maradtak volna a nemzet álmái, vegyetek példát ettől az emberöltők előtti magyar ifjuságtól, a Petőfi, Jókai, Tompa, Kerényi, Vasvári, Iráuyi és mások vezetése alatti szent gárdától, mely ifju szívének minden hevéletével tiszta lelkének minden álmával, vágyával, nemes akarásával, állott a szabadságmozgalmak szolgálatába és kész volt lemondani még az életről is, csak hogy ezzel az áldozattal új, pezsdülő, erőteljes életre keljen a haza!

És Ti, legnagyobbak, egy széttépett, fájdalomban felcsukló, keservében jajszóval élő, de a jövő hitében nem fogyatkozó szerencsétlen ország reménységei, amikor ma ünnepelitek a szabadság ünnepét, ... amikor visszaemlékeztek az őseiteket nyomorult jobbagysorsból kiemelő nagyok névkoszorujára, jusson eszetekbe a sivár jelenből kivezető útja a kötelességnek!

Álljon lelkiszemeitek előtt a Csonkaország képe! Nézzétek az iszonyu sebeket, melyeket nemzetünk testén éhes rabló népek orvul támadó gyilokja ütött!.. Nézzétek az elvesztett Kárpátok kéklő koszoruját, melyeket ma idegen népek ekéje hasít!.. Lássátok meg az elszakított földek besüppedt sirjait, melyek lakói nem lelnek pihenést az idegenné vált hantok alatt!... Éreztétek átfutni lelkeiteken rabbá lett testvéreitek kipergő könnyét, elfojtott sóhaját, néma fohását... az álmod, mely idehozza, a vágyat,

mely ábitozza az édes, régi, nagy magyar hazát!

Jusson eszetekbe ezeréves országunk minden dicsősége és a dicsőséget fel-felváltó szomorú éjszakája!... Jusson eszetekbe a hősök serege, kik fegyverrel vívták ki a dicsőséget, de jusson eszetekbe azoknak a tábor-kara is, kik a szó, vagy toll erejével, a lélek és akarat hatalmával, az áldozat készségével s az önfeláldozás fanatizmusával változtatták át akkor fényes nappallá a nemzeti éjszakát és varázsoltak tavaszt, izzó napfényben tündöklő nyarat a tél helyébe!

Jusson eszetekbe a Mult!.. Jusson eszetekbe, hogy máskor is volt már elárult a hon. Máskor is volt már rabláncokon! Máskor is volt már összetörve, ... máskor is ültek diadalt fölötté!.. Máskor is vájták, ásták a sírját, .. máskor is költötték elmulását!.. Máskor is volt már bús, síri ágyon, elhagyva, egyedül, az egész világon!.. Máskor is elpusztult, máskor is legyengült, de időknék jártán újra csak fellendült s nem sok idő múlva: Kárpátok hegyétől, Adria partjáig, áldott térségeit újra a magyarok népe birtokolta!

És eszetekbe jutván a Mult, ezen a fogadalmas szent napon, teljék meg a lelkek nemes elhatározással, törhetetlen akarral, bizakodó hittel és reménységgel!

Imaként szálljon ajkaitokról a hitvallás, hogy: azok a ham-

vas, kéklő bércek-, azok a partmorajtól hangos völgyek-, azok a rejtelmes erdők-, azok az illatos mezők-, azok a vadvirágos himes rétek-, aranykálásztól ringó drága földek-, azok a büszke, gazdag városok-, azok a csendes, meleg falusi otthonok, azok a sirok-, azok a hantok-, az a kék égbolt és mindaz, ami volt, amelyek úgy-úgy a szívünkhöz nőttek: idegen népé sohasem lehetnek!

Ha ez a hitvallás lesz a magyar nép egyetemének és első sorban jövő reménységének, az ifjuságnak életirányítója, ha nem felejtik, hogy a jövő csak azoké, akik szeretni, tisztelni tudják a Multat, a Multnak szent hagyományait, hanem szíveikben oltárképnek állítják a hazáért élő-haló nagyok alakjait is, .. ha nem felejtik soha, hogy ha z a csak egy van s ezért a hazáért mindent feláldozni nem erény, de kötelesség, ... akkor a természet feltámadásának örömnépén bizton reálhetjük a nemzeti tél elmúltát s egy szebb, jobb, boldogabb tavasz megérkezését is! Azét a tavaszét, melyben ismét a miénk lesz a vértanúk sírjának, Kárpátok láncának, történelmi multunk sok-sok dicsőségének áldott földje s a nagy világon árván, egyedül élő magyar nép testvéri szeretetben egyesülve, egekig ható hallelujával üdvözölheti a tavaszi ébredés örök Idusát: március 15-ikét!

Magyarok! Öregek és ifjak!

Emeljük föl kezeinket s a szabadság halhatatlan költőjével: Petőfi Sándorral szálljon ajkainkról az eskü szent szava:

... a magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok so k á nem leszünk!
Nem... nem leszünk!

Képviselőtestületi közgyűlés

Március 8-án közgyűlést tartott Gyoma község képviselőtestülete, amelyen a következő fontosabb határozatokat hozták:

A Széchenyi-utcai ártézi-kut további furására a vállalkozó újabb ajánlatot tett, amelyben a szükséges csöveket ő adja és azokat a község csak abban az esetben fizetné meg, ha megfelelő vizet talál. A képviselőtestület erről csak a következő gyűlésen hoz határozatot.

Szalóki István trafikbódé felállítására kapott engedélyt a

Kató Ferenc épülete sarkán, a csatorna felett.

A besenyszegi Andrassy-utca áttöltésén kocsijárót létesítenek és salakkal gyalogjárót is képeznek ki.

A fattyasi legelőből 25 holdat erdősítenek.

A csudaballai Geiszt-féle községi legelőt Sebestyén Mihály-nak adták bérbe 1100 pengőért.

A községi legelőhért nagy jószág után 18, kis jószág után 10 pengőben állapították meg.

Az előterjesztett zárszámadásokat mind elfogadták.

NEP vacsora a 48-as Kaszinóban

NEP gyűlés Kondorostanyán

Ma este kedves vendégei lesznek a gyomai NEP szervezetnek. Mocsáry Dániel és Csizmadia András országgyűlési képviselők és dr. Papp Sándor országos főtitkár érkeznek meg, akiknek tiszteletére a gyomai NEP szervezete a 48-as kaszinóban vacsorát rendez. A vacsorára külön meghívást senki sem kapott, hanem az összes társadalmi egyesületeken és az egyházakon át hívták meg a

lakosságot erre a vacsorára.

A vacsorán értékes felszólalások lesznek.

A vendégek Gyomán töltik az éjszakát és vasárnap reggel 10 órakor kimennek Kondorostanyára, ahol 11 órakor propaganda gyűlést tartanak. Gyűlés után, 1 órakor közebed lesz Kondorostanyán.

Délután, előreláthatólag Kondoroston tartanak propaganda gyűlést.

T Á R C A

A világot jelentő deszkákon

Tanulmányi kirándulás II.

Az Operaház 54 évvel azelőtt épült és színpad méretei sokkal megfelelőbbek, mint a Nemzeti Színházé. A zsinórpadlás magassága 35 méter, a súlylyesztő mélysége 12 méter, a színpad szélessége 25 méter. A „horizont“ itt olajfestékekkel szürkékékre festett vászon, mely gépezet segítségével mereven és göngyölítés nélkül kör alakban emelkedik és helyezkedik el a kupolában. A vászonnal felső részén az időnként szükséges csillagos égboltot könnyen szemléltetik a sugarasan kicsipkedett szabálytalanul elszórt lyukacsákkal, amik mögé halványkék selyem van ragasztva. Hátról megvilágítva a sötétben elővillannak a csillagok. A színpad süllyesztője kilenc atmoszférás víznyomással dolgozik. Egész Európában itt alkalmazták ezt legelőször. A külföldiek siettek utánozni és tökéletesítették is. Ott a gépek

már 80 atmoszférás víznyomással is dolgoznak s ezért nincsenek színváltozások vagy felvonások között a fél és háromnegyed órás szünetek. Az Operaház műszaki személyzete 70 ember. A színpad technikája nagyrészt olyan, mint a Nemzeti Színházé, de mivel az operai előadásokban több a meseszerű elem, ehhez viszonyul a beállítás fortélyossága s erre szolgálnak a színpadra lefektetett sínparák is. Lohengrin hattyuja, vagy a Bolygó hollandi hajója, napvilágnál és közről nézve igen megviselt készülékek, de a fényhatás mindent pótol. Igen érdekesen használják be a higany-gőz lámpákat. Ezeknek az a sajátosságuk, hogy bizonyos festékek bevont tárgyakként, tíz-tizenötperc múlva a sötétben kísérteties fényt kölcsönöznek. Emberi alakok is reagálnak rá ilyen festékekkel bemázolva úgy hatnak, mint foszforeszkáló szellem lények.

Az Operaház belső beosztása imponánsan csodaszép. Ybl Miklós tervei után készült neo barokk építési modorban. Viszont a falak festése Lotz Károly izlését dicséri neo rene-

szánsz stílusban. Gyönyörűek a tágas előcsarnokok, a büffé, a márvánnyal fedett falak, a süppedő szőnyeggel takart lépcsős feljárók, tündéri szépségű csillárok. Sajnos, a közönség előadásra menet alig tudja mindezeket a szépségeket észrevenni, még kevésbé méltányolni. A tükörbe nézve jórészt önmagával van elfoglalva, vagy nőnemű társai toalettjét bírálgatja, no meg adja is a nagyvárosit, aki semmin sem csodálkozik. Feltűnést is keltené, ha valaki meresztett nyakkal a menyezet freskóit bámulná, Lotz Károly hallhatatlan alkotását, mely az Olimpust ábrázolja. Lotz Károly szereti a mozgást, alakjai élnek, színárnyalataiban a paszettel a hangadó. Fizikailag is óriási teljesítmény lehetett odafront a menyezeti nagy kört benépesíteni, s a vas és acél anyagra olyan leheletszerű alakokat és színezést varázsolni. Mert a bécsi Ring színház leégése után épülő Operaház páholyai, nézőtere és oldalfalai is mind vasból készültek. A színházakban általában azóta van vastűgöny.

Érdekes volt megtekinteni az udvari előcsarnokot, páholyt és társalgó szalont. Minden biborvörös itt. A falak selyemtapétái, a pamlagok, a fotójók, az ablakok és szárnyas ajtók csodaszép vonalakban leomló brokát függönyei. Az udvari szalon négy fal síkjának felső részét szintén Lotz Károly festményei teszik hangulatossá. Mindegyik oldal egy évszakot ábrázol, játzó kis, kövér, mezitelen gyerekek csoportjaiból. Lotz Károlyon kívül még Székely Bertalan és Than Mór freskói is figyelemre méltók.

Még megnéztük az Operaházat kívülről. A homlokzat síkjában Strobil Alajos két Szfinkszje kissé egyiptomi hatása, de a közönség már megszokta. Nagyobb hiba, hogy a főváros eme jelentős, díszes épületét csaknem megfojtják a köréje lépten-nyomon hozzáépített házfömbök és szűkre osztott utcák. Kertes, szabad térdomborítanak ki a plasztikus vonalakat, levegő a magasból letekintő szobordiszeket.

Reméljük, hogy majd egyszer erre is sor kerül!

Mányiné Prigl Olga.

A miniszterelnök történelmi jelentőségű beszéde

Nagyszabású ötéves terv

Darányi Kálmán miniszterelnök győri beszédét meghallgattuk. Volt idő azóta is alaposan tanulmányozni ezt a hatalmas anyagot rendszeresen, tárgyilagosan megvilágító tervet. Meggyőződésünk, hogy az utóbbi két évtized legsúlyosabb jelentőségű, férfias erőfeszítéséről van szó, az ország jövőjéért érdekében.

Nem egyszerű politikai beszámoló volt ez a beszéd. Magyarország új, életerős, nagyvonalu elhatározásait jelentette be a miniszterelnök, s ezeket erős akarattal, komoly megfontolással meg is valósítják.

Nem többet és nem kevesebbet mond ez a terv, mint hogy

öt év alatt, egy milliárd pengő költséggel nekivágunk annak a nagy munkának, mely a honvédelem, a gazdasági és szociális magyar élet hiányát megoldja.

Körülöttünk mindenki fegyverkezik. Mi álljunk tétlenül és végtelenül? Ez öngyilkosság volna. Fajtánkat nem hagyjuk veszni a Dunavölgyi viharban.

A költséget magunknak kell előteremteni, mert a külföldi tőke megszűnt felénk özönlenni, mint 1925-ben. Ezt a nagy összeget úgy fogjuk előteremteni, hogy mindenki anyagi erejéhez mérten vegye ki ebből részét.

Az 50.000 Pengőn aluli vagyonok mentesítve lesznek a kölcsön alól.

Kisemberek, a középosztály anyagilag eleget áldoztak az utóbbi évtizedek során. A nagy vagyonok megterhelése is progresszív lesz, nehogy gazdasági zavarokat okozzon.

A kölcsön nagyrésze honvédelmi célokat szolgál, ideértve a légvédelmet is. De a honvédelmi rendelés munkát ad. Munkások ezrei dolgoznak a gyárakban, vasuti hálózat, utépítés, hajózás, posta és táviradai szolgálatnál. Ugy, hogy a pénz belekerül a gazdasági érhálózatba, mindenki részesül benne.

A kölcsön másik része közvetlen szociális célt szolgál. A magyar falut fogja fel-emelni gazdaságilag, egészségileg.

Az öntözési program megkezdése, ivóvízzel ellátni a falut, raktárak, hűtőházak építése, mintatelepek s egyéb mezőgazdasági tervek létesítése. A me-

zőgazdasági hitel céljaira 100 milliót biztosítunk. A gazdasági program vezető gondolata:

A magyar falu, a magyar gazda talpraállítása, megerősítése.

Ezt a többi réteg jószívvel nézheti, mert egy gyenge, lemaradt testvéréről van szó.

Ez a magyar fajvédelem gondolata is egyúttal, amit reális alapon kell megoldani.

„Élesen elitélek minden olyan törekvést, mely a bolsevizmusnak akar szálást csinálni.

Megcsonkításunkban nagy része van az 1919 évi proletárdiktatúrának. Védekező magatartásunkat semmi címen nem adjuk fel.“

„Állást foglalunk azokkal szemben is, akik esztelen túlzásokkal diszkreditálják a jobboldali politikát.

Egyébként minden túlzó programja ez: „Itt vagyok, céloom a hatalom átvétele“. Felelőtlen felforgatást nem tűrünk el, s ez nem politikai, hanem rendőri kérdés.“

Mindezek a mozgalmak a zsidókérdés körül vannak.

Zsidókérdés van, de ezt csak tervszerű és törvényes keretben tartom elintézhetőnek.

Igy pl. a kereskedelmi, ipar és hitelélet területén a keresztény társadalmat az öt megillető mértékben fogjuk elhelyezni. Keresztény ifjainknak módot nyújtunk ezekre a pályákra menni, sőt a vállalatokat kötelezzük az ő alkalmaztatásuk és gyakorlati tanításukra.

Az államháztartás, pénzügyi és gazdasági helyzetünk határozottan javult.

A nemzeti jövedelem emelkedett 1934 óta 22 százalékkal. A mezőgazdaság jövedelme 34 százalékkal, pénzbevétele 41 százalékkal emelkedett. Ennek oka a mezőgazdasági cikkek árának emelkedése. Ebben része van a világgazdasági javulásnak is, de része van a kormányzat és az ország példátlan erőfeszítésének.

Az állami költségvetés 1936—37 évben 1 millió felesleggel zárult.

Ebben az irányban haladva reméljük, hogy kedvezően be tudjuk fejezni a gazdasági talpraállás nehéz munkáját.

Még néhány kérdést kiragadok a megvalósításra kerülő törvényjavaslatok közül:

Uj sajtótörvény, sajtókamara beiktatása.

Nyomdaipar szabályozása.

Munka- és cselédközvetítés állami irányítása.

Házasság előtti kötelező orvosi vizsgálat.

Falusi népegészségügy fejlesztése.

Uj földek vételénél a nemzeti és népi szempont figyelembe vétele.

A gazdasági termelés okszerűsítése.

Középiskolai reform. Mezőgazdasági nyugdíj végrehajtása.

Sikkasztás, hűtlen kezelés hatóságos üldözése stb.

A miniszterelnök beszéde minden józanul gondolkozó magyar emberre nagy hatást tett.

Tényeket hallottunk a kormányzat hallatlan erőfeszítéseiről, amik eddig is eredményeket mutatnak. Megmutatta a jövő képét, amely reális alap-

HOZZA MAGÁVAL

az alanti szelvényt Budapestre ahol Áruházunkban kiűnő minőségű árukkal és a legolcsóbb árakkal várjuk szíves látogatását.

SZÖVETKEZETI BOLT

Áruház a HANGYA kötetékben Rákóczi-út 36 (a Rókus-sal szemben)

SZELVÉNY 22

melynek ellenében díjtalanul szolgálunk felbűfénkben kóstolóul egy pár tea-virslit a Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár ideje alatt, 1938 március hó 23-tól 28-ig. (Személyenként csak egy szelvényt fogadunk el)

KÉRJE

most megjelent képes Tavaszi Árjegyzékünket!

kon és nem frázisokon épüi és megnyugtató a legaggódóbb magyar számára is. Aki ismeri a miniszterelnök egyéniségét, nem is kételkedik abban, hogy a kormány együttes, komoly munkájával meg is valósítja ezt a jobb jövőt. Adjon az Isten ehhez erőt neki!

Frontharcos rovat

Március 5-én tartották meg a gyomai frontharcosok nagyszabású vacsorájukat a felsőrészi olvasóköri körben. A vacsorán 160-an vettek részt. Sok asszony és az intelligencia nagy számmal jöttek el bebizonyítani, hogy a frontharcosokat megbecsülik és ezt ilyen külsőségekkel is bebizonyítják. Endrődről a népszerű Harsányi László főjegyző vezetésével vett részt a frontharcosok küldöttsége.

Hajdu Béla szervezőtiszttal üdvözölte a megjelenteket és színesen rajzolta meg a hajdani háborus szenvedéseket, visszaemlékezéseket és kegyeletes szavakkal emlékezett meg a harctéren maradtokról, mire a jelenvoltak néma felállással rótták le kegyeletüket a volt bajtársakkal szemben. Lelkes éljenzéssel ünnepelték Hajdu Bélát a frappáns beszédjéért.

Kovács Libor endrődi frontharcos rövid, de gyújtó felszólalásával az ország első frontharcosára: vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzóra üritette poharát, miközben felállva lelkesen tüntettek a kormányzó mellett, sokszorosan éltetve őt.

Szépen sikerült a frontharcos seregszemle. Ujabb biztatás, hogy a frontharcos csoportunk minél élénkebben folytassa a megkezdett egyesületi életét.

Felhívás!

Az Országos Frontharcos Szövetség gyomai csoportja csütörtöki táborozásán elhatározta,

hogy a március 15-i ünnepségen, zászlója alatt, testületileg fog résztvenni. E célból az elnökség felkéri a Bajtársakat március 15-én délután fél 3 órakor a községháza udvarán teljes számban gyülekezzenek, hogy a felvonulás minél impozánsabb legyen.

Tekintettel, hogy a Frontharcosok március 15-én az Országzászlónál délelőtt 11-től 12 fél óráig és délután 3-tól 4 óráig díszőrséget adnak, ugyan-csak felkéri az elnökség azokat a Bajtársakat, akiknek a formaruhája márc. 15-re már kész lesz, hogy kedden délelőtt fél 11 órára formaruhában a községházán, a levante irodában őrség beosztás céljából megjelenni szíveskedjenek.

FELHÍVÁS

Gyoma község lakosságához

Békésvármegye rendelkezése szerint a március 15-iki nemzeti ünnepen a főbb utvonalaikon lévő házak tulajdonosai házaikat fellebogózni tartoznak. Ezen utvonalak: Kossuth Lajos utca, Horthy Miklós ut, gróf Tisza István ut, Hősök utja, Szabadság-tér. Természetes, hogy egyéb utvonalaikon is tegyük ki a nemzeti színű zászlót, ezzel csak öntudatos magyarságunkat bizonyítjuk.

MOST JELENT MEG!

Rab Gusztáv

MENTONT

AJANLANÁM

Finom, színes, mély írás. Lebilincselően érdekes, forró szerelmi regény.

Ara 4.50 pengő.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET KIADÁSA

Vásári beszámoló

A márciusi vásár szép tavaszi időben mult el. Az állatvásár nagyon élénk volt. Nagy volta felhajtás, de kevés volt az eladás.

	Felhajtás eladás:	
Bika	36 drb.	26 drb.
Tehén	360 "	97 "
Üsző	116 "	55 "
Ökör	35 "	13 "
Tinó	83 "	11 "
Borju	136 "	59 "
Ló és csikó	831 "	255 "
Juh és bárány	314 "	21 "
Sertés, malac	1680 "	1458 "
Összesen	3591 "	1992 "

A következő átlagárakat érték el: bika darabonként 600-800 P., tehén 200-600, üsző 150-300, ökör 350-450, tinó 150-300, borju 70-80, ló 100-600, csikó 100-300, juh báránnyal 20-40, malac 6 hetes 25-40 P. párja, 6 hónapos südő 40-60 P. darabja. A sertés kg-ként 90-100 fillér.

Vasárnap szép tavaszi nap-sütésben nagy tolongás volt és a pénzügyi helyzethez mérten forgalom is volt. De talán mégis az italmérésben volt a legnagyobb forgalom, mert este feltűnően sok részeg ember botránkoztatta a járókelőket.

Hallotta-e már?

hogy a jövő háborúja nem a fronton, hanem a front mögött dől el, a hadianyaggyárakban. Egyetlen ismétlő fegyver elkészítéséhez 8 ember, kisebb típusu harcikosci gyártására 46 ember és egy vadászpilóta gép ellátásához 60 frontmögötti munkás szükséges.

hogy a töltőtoll számára készített tinta gyorsan szárad, mert az ilyen tintához alkoholt, ujabban pedig benzilalkoholt kevernek.

A minőség-sörárpa jól fizet!

Amíg az elmúlt gazdasági váltás alatt majd minden termény ára erősen csökkent, addig két növénynek mindig meg volt az ára: a cukorrépának és a sörárpanak. De nem minden árpa sörárpa. Egy növénynél sem kíván a kereskedő annyi mindentéét, mint a sörárpanál.

Megkívánják, hogy a hektoliter sulya 64-71 kg. között mozogjon, szükséges, hogy a szem egyenletes minőségi világossárgás színű, finom toklászu, hasas, de vékonyhéjú, finoman ráncolt legyen. Mindennél fontosabb még, hogy a sörárpa csirázó képessége nagy legyen, a szemek ne legyenek üvegesek, hanem inkább lisztesek.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy csak a minőség árpa sörárpa, a kereskedő, a sörgyáros minőséget fizeti meg.

Sok csinyje-binja van annak, hogy az árpából sörárpa legyen. Csak ott érhetünk el eredményt, ahol vagy csapadékosabb az éghajlat, vagy pedig ahol a talaj vízfoghatósága nagy, mert a sörárpanak szomjuhozni nem szabad. Legjobban megterem a jó középkötött cukorrépatalajokon. Magától értetődik, hogy jó talajmunkára, jó vetőmagra, gondos, soros vetésre is szükség van, a gyomok irtását szintén nem szabad elhanyagolni.

Mivel a sörárpa nem élelmes növény, sok könnyen felvehető

táplálékot kíván. Istállótrágyát nem adhatunk, attól eldurvulna, ezért a sörárpanak műtrágyázására különös gondot kell fordítani. A m. kir. Erjedéstan Intézet legutóbb négy éven át végzett számos kísérlete bizonyítja, hogy a káliműtrágya mellett

szuperfoszfát javítja legjobban a sörárpa minőségét.

Minőség — sörárpatermelésnél ezért sohase mulasszuk el, hogy kat. holdanként szórva minél korábban 150-180 kg. sorban pedig 80-90 kg. szuperfoszfátot adjunk a sörárpa alá.

Mindez azonban még nem elegendő, a legnehezebb, legkényesebb munka a sörárpa betakarítása. Az aratással nem szabad a teljes érésig várni, nem szabad sokáig keresztben hevertetni, s iparkodjunk a behordással, mert az eső a minőség erős romlását jelenti. Viszont elsietni sem szabad a hordást, mert asztagban könnyen megfűlled, s a szem tarkalesz. Ép ezért sörárpat védőnövényül ne vessünk, a gyomot sem hagyjuk burjánozni, mindezek megfűlledéshez vezetnek. A papkévét tegyük külön.

Ha mindezekre ügyelünk, s kis szerencsénk is van, a minőség-sörárpáért többet kapunk, mint a buzáért, de csak ha igazán jó a minőség.

EGY 77 ÉVES JUHÁSZ VIZSGÁT TETT

(B.M.F.) Németország, mint tudjuk a négyéves terv keretében a minőségi termelés fokozását tűzte ki. Ezt csak szaktudással lehet elérni. Ezért a jelző: „képesítés minden szakmában”. A termelők részére évente ingyen tanfolyamok van-

nak, s hogy ezt mennyire is igénybe veszik a németek, arra elég egy példa: Kurhassen tartományban juhászati tanfolyamot tartottak. Az 54 hallgatóból 29 idősebb juhász volt, ezek között egy 77 éves öreg juhász is letette sikerrel az el-

Értesítés!

A m. kir. iparügyi miniszter 3000/1938. ip. M. számú rendelete értelmében folyó évi március hó 1 től

t o v á b b i i n t é z k e d é s i g
telepünk irodája i. t. üzletfeleinknek rendelkezésére áll:
hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken
d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig
szombaton: d. e. 8-tól 12 óráig.

Fenti rendelet értelmében szombaton és vasárnap egész nap az irodánk zárva van.

Vincze József „HOMBÁR” Szövetkezet
Első Budapesti Gőzmalom R.-T.
gyomai telepe
Iványi Aladár és István

Mitudjuk

IZES, FINOM, TARTALMAS SÜTEMÉNYBEN.

D'OETKER SÜTŐPOR VAN

méleti és gyakorlati vizsgát. Az illető már 63 éve egy helyen szolgál, mint juhász. Mégis szükségesnek tartotta tanulni. Sok konzervatív embert gondolkodóba ejthet a veterán juhász teljesítménye.

Dunán át a tengerre

Nemrég emlékeztünk meg az osztrák-magyar-német tárgyalások eredményeképpen a Dunáról, mint az Északi tengerhez vezető utról. Az osztrák-német viszony legújabb tisztázása lendületet ad ennek a kérdésnek, mely igen nagy gazdasági jelentőségű. Ausztria már dolgozik azon, hogy megfelelő vízépítési munkálatokkal a Dunát tengeri hajók számára is járhatóvá tegyék. Ezzel óriási terület és népesség kapcsolódik össze, mert a Duna hét országon halad át, 140 millió ember tartozik ide, ami Európa népességének (örökország nélkül) 37 százalékát teszi ki. Az itt lebonyolított külkereskedelmi forgalom 20 milliárd pengőt tesz ki, ami a világforgalom 12 százalékára becsülhető.

MOST JELENT MEG!

BOROSS ELEMÉR

Az éneklő fűrész

Egy szülői és egy gyermeki generáció izgalmas mai tükröképe.

Ara 4 pengő.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET KIADÁSA

Néhány tudós nyilatkozata a sok közül: „...SZIV, CUKOR ÉS A LEGKÜLÖNBÖZŐBB SZERVI ÉS IDEGBAJOSOKON

végzett gyógyító kísérleteim a radioszcillátor segítségével messze felülmúlták legvérmesebb reményeimet. (G. Puppins, New Medical Review.)

„...Számítlan a legkülönbözőbb fajtájú, de közöttük is első-sorban MIOMÁS, PROSTATA, GYOMORFEKÉLYES ÉS SULYOS RÁKOS beteget sikerült minden műtéti beavatkozás nélkül az oszcillátor segítségével meggyógyítanom.

(Kivonat SORDELLO ATTILIJNAK, a római egyetemi rádiumkórház igazgató tanárának a Kir. Tud. Akadémián tartott előadásából 1937. május 28.)

„...A legkülönbözőbb stádiumban levő MÁJ-EPE- ÉS VESEBAJOSOKON végzett ellenőrző kísérleteim folyamán a teljesen gyógyultak száma 33 százalék, változatlan 11 százalék és csak 6 százalékban nem sikerült javulást észlelnem. És ugyanekkor nem egy már operatív stádiumon túl levő rákos beteget sikerült a láncc segítségével meggyógyítanom legalábbis fájdalmait enyhítenem.“ (Dr. Ch. Perincu, a párisi klinika igazgató tanára.

A „RADIOSZCILLÁTOR“

egy radiumos telítettségű vékony lánccal, amelyet állandóan a nyakon kell viselni.

ÁRA 18 PENGŐ

Kapható a legtöbb orvosi műszertárban. Főlerakat: VADÁSZ MIKLÓS orvosi műszertára, Budapest, Vilmos császár ut 28. Telefon 120—070.

HIREK

Vetőmagvak beszerzése

Akinek bármilyen vetőmagra van szükségük, vagy vetőmagjuk volna eladó, jelentsek ezt be a

„HOMBÁR“ szövetkezetnél.

Tengeri, zab és kopaszárpa vetőmag van még valamennyi. Bükkönyre ígéretet kaptunk.

Polgáriskolai lányok kirándulása. Szerdán délelőtt meglátogatta dr. Szász Lajosné tanárnő a polgári iskola IV. osztályu lány-növendékeivel a HOMBÁR szövetkezet propagandá ketreces csirke-tenyésztését. A lányok nagy érdeklődéssel figyelték a ketreces tenyésztésről tartott ismeretleést és elgyönyörködtek a virgonc csirkékben.

Légvédelmi gyakorlat Endrődön. F. hó 16 án este 8—9 óra között elsötétítési gyakorlat, 23-án pedig nappali légvédelmi gyakorlat lesz Endrődön.

Az Osztálysorsjáték fejlődését igazolja az új 40. játéktervezet, melyből látható, hogy az I. II. III és IV. osztályban a főnyereményeket felemelték. Az V-ik osztály ismét szenzációs, mert szerencsés esetben 700 000 pengő nyerhető, a jutalom 400.000 P., a főnyeremény 300 000 P., azután 100 000, 70 000, 60 000, 50 000, 40 000, 30.000, stb. pengő. 21 drb. 20 000 P, 32 drb. 10.000 P, 24 drb. á 5.000 P, 21 drb. á 4.000 P, 23 drb. 3.000 P, 48 drb. 2 000 P, 121 drb. 1 000 P. stb. nyeremények. Tehát megjavultak a nyerési esélyek, ami miatt teljesen fokozódni fog az osztálysorsjáték iránti érdeklődés. Az új JÁTÉKTERVET készséggel küldik meg mindenkinek az összes főszerzők.

A gyomai (Kecsegés) meteorológiai állomás februári jelentése. Hőmérséklet minimuma 6.8 C. Hőmérséklet maximuma 8.5 C. Középfoku mérséklet 0.5 C. Maximális csapadék február 10-én 3.7 mm. Összes csapadék: 6.6 mm.

FIGYELMEZTETÉS! 13-ikától kezdve minden vásár- és Ünneppanapokon a trafik üzletet csak 5 óra hosszáig szabad nyitva tartani. Tehát mindenki siessen trafikját idejében beszerezni.

„A Foederatio Americana ez év áprilisában Husvétkor Bécsbe és Rómába tagjai és azok kedves hozzátartozói részére társasutazást rendez. Prospektussal és részletes felvilágosítással szolgál az Americana utazási osztálya: Budapest, IV. Bástya-utca 11., tel: 189-586.“

Hanyec Vince apagyilkos súlyosabb büntetést kapott. December 9-én 15-évi fegyházra ítélte a Gyomára kiszállt gyulai törvényszék tanácsa Hanyec Vincét, aki meggyilkolta apját. Felbbezés folytán a szegedi táblához került az ügy. A tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Hanyec Vincét élelfogytiglani fegyházra ítélte.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téz-tarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTEKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Aki 3000 méter magasban bicskával és villával operált. Francois Ody dr. svájci sebész egy montblanki kiránduláson koponyatört barátját bicskával, villával gyertyafényben operálta és ezzel az életét mentette meg. A hősi és csodálatos esetről közöl érdekes leírást Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra és Vásárra szóló féláru utazásra jogosító IGAZOLVÁNYOK kaphatók a WAGNER fatelepen.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Kocsis István fia István ref., Kruehió Lajos leánya Vilma ref.

Meghaltak: özv. Haibach Mártonné Scherer Zsuzsanna 70 éves ág. ev., Bartik József, Gyula 4 hónapos ág. ev., Tari Dánielné Oláh Julianna 79 éves ref.

Házasságot kötöttek: Csikós László Bácsi Rózával.

Az „Uj Magyarság“

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiva., Bp. Rákóczi-ut 30.

Szenzáció

a m. kir. osztálysorsjátéknál

Az új játéktervet ismét előnyösen megjavították

Egyetlenegy sorsjeggyel nyerhető szerencsés esetben

700.000 Pengő

jutalom

400.000 Pengő

főnyeremény

300.000 Pengő

főnyeremény

100.000 Pengő

Jelentős eredmény, hogy az első 4 oszt. főnyereményeit emelték:

- I. osztály 30.000 pengőre
- II. osztály 40.000 pengőre
- III. osztály 50.000 pengőre
- IV. osztály 60.000 pengőre

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára 1/8 3 1/2, 1/4 7, 1/2 14, 1/1 28 pengő az összes hivatalos főszerzőknél.

Ajánlatos minél előbb rendelni, mert a rendelkezésre álló sorsjegyek rövid idő alatt elkelnek. — Fizetni van idő az április 9-én kezdődő húzásig.

Tényleg beszüntetik a batuszást. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki a vasuti üzlet-szabályzat módosítására, amelynek értelmében a vasut bérletjegyes utasok kézipodgyasztát suly és tartalom tekintetében korlátozhatja.

Aki Napoleont szónokolni tanította. Talma, a hallhatatlan francia színművész életéről rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovalót és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Nyilt-tér*

Nyilatkozat.

Ezton értesitem az igen tisztelt megbízómat, valamint az összes ügyfeleimet, hogy Bíró Szilárd gyógyszerész ur volt jutalékos üzletszerzőm irodám kötelékéből kivált és vele minden összeköttetést megszakítottam. Kérem az igen tisztelt ügyfeleimet, hogy nevemben semmiféle megbízást el nem fogadhat.

Gyoma, 1938. március 8-án.

Tisztelettel:

IZSÓ BALÁZS
ingatlan közvetítő.

*) E rovatban közöltékért a szerkesztőség és a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Jó ital, kitűnő konyha, kényelmes szállás fillérekért a Szövetkezeti vendéglőben
Telefon: 28.

Ne vigye ki pénzét!

Helyben is beszerezheti CIPŐSZÜKSÉGLETÉT, Tavasz cipőújdonaságok megérkeztek.

Nagy választék, olcsó ár
Tir.ár Imre cipőüzletébe
Endrőd, Kossuth Lajos utca 21.
Vegyünk itthon bevásárlási helye.

OLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészte
Soltvadkert, Pestmegye.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Március 13-14
vasárnap, hétfőn.

FILMCODA!
ZARAH LEANDER
az új titokzatos bugó hangu csodaszép filmsztár pazar filmje

Uj élet felé

Mestermű! 2 óras feszült izgalom, romantika, cselekmény, izgalom. Száműzetés Paramatába, a tisztí becsület, a szerelem legyűrő hatalma.

ZARAH LEANDER partnere:
Willy Birget, Victor Staal.
Csak 16 éven felülieknek!
2. Nagyszerű kísérő műsor.

Március 15-16

kedd, szerda.
NEMZETI ÜNNEP!

Ünnepi műsor!
MAGYAR FILM!

A magyar föld izzó szeretete.
A magyar bor tüzes gyöngyei.
A magyar nőta ünnepe.

Lehotay Árpád, Donáth Ágnes,
Pataky Jenő, Vaszary Piri,
Boross Géza főszereplésével

Tokaji rapszódia

Magyar szív, magyar hangulat,
szűret Tokaj hegyalján, vihar a Tiszán, vihar a szívekben,
romantikus, édes bus, derűs magyar filmjáték.
2. Nagyszerű kísérő műsor.

Március 20-án jön
A magyar filmek koronája:

MAI LÁNYOK

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztáryitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. március 13-án vasárnap
6 és fél 9 órakor.

MAGYARUL BESZÉLŐ
HANGOSFILM!

Az én fiam

dráma.
Egy szerencsétlen anya kálváriáját tárgyalja a film meséje. Izgalomtól és szenvedélyektől fűtött történet.

Epizód a 30 éves háborúból ismereterj. film
Magyar Világhiradóval.

Hirdetmény

Előjáróság közhírré teszi, hogy a tavaszi haszonállat vizsgálat a következő rendben lesz:

Április 7-én a község házában d. e. 8-12 óráig d. u. 2-3 óráig.

Április 8-án a Hasításon a K. Nagy tanyánál d. e. 8-12 óráig.

Április 8-án a halmagyi iskolánál d. u. 2-5 óráig.

Április 9-én a Körösön túl a Batári tanyánál 8-11 óráig.

Április 9-én az Ujházi (Uhrin) György tanyáján d. u. 2-5 óráig.

Az az állatbirtokos, aki gazdaságában külön állatorvost tart, egyptás állatait nem köteles elővezetni, ha azokat a gazdasági állatorvos a tavaszi állatvizsgálatra kitűzött időt közvetlenül megelőző 3 napon belül egyenként megvizsgálja és vizsgálatának eredményéről a tavaszi vizsgálatot végző állatorvost értesíti.

Az az állatbirtokos, aki egyptás állatát a vizsgálatra elővezetni nem kívánja, köteles ebbeli szándékát a helyi állategészségügyi hatóságnak a vizsgálat megkezdése előtt írásban bejelenteni. Ebben az esetben a vizsgálatot végző állatorvos az állatokat — a kérelmező költségére — 8 napon belül rendes tartási helyükön megvizsgálja.

Az az állatbirtokos, aki egyptás állatát a vizsgálatra elő nem vezeti, vagy fenti módon meg nem vizsgálta 600 P.-ig terjedhető büntetésben részesül. Gyoma, 1938. március 3.

Arany Gusztáv sk.
s. jegyző.

Minden igényét kielégíti!
Mindent díjmentesen házhoz szállít a
SZÖVETKEZETI BOLT!
Telefon: 28.

SPORT Publikáció

GYTK-DSE 4-2 (4-0).

Dávaványa, vezette: Kolozsy.

Jól sikerült a GYTK első tavaszi bemutatkozása. A vásár miatt tartalékosan látogatott el a szomszéd községbe. A játék különösen az első félidőben alább hagyott, mert a játékosokon látszott a szezon elei forma, melyhez hozzájárult a mélytalaju pálya is.

A gólokon következők osztókodtak: Rau 2, Olajos 1, Bolehovszki 1, Alt 1 és Fried 11-esből 1.

Kolozsy jó volt.

Vasárnap a GYTK és M.MÁV. mérkőzés kezdete délután fél 1 órakor.

Gyoma község ingatlanforgalma

Fekete Endre (nős Baráth Rózával) endrői lakos vett 896 n-öl és 617 n-öl kölesfenéki szántót Herter Gyula ócsai lakostól 720 P-ért.

Megyeri Sándor és neje Máté Mária gyomai lakosok vettek 1 h. 1040 n-öl tanyai szántót B. Kiss János (nős Fekete Lidiával) gyomai lakostól 1800 P-ért.

Binges Lajos (nős Uhrin Gizellával) gyomai lakos vett 2 h. 611 n-öl tanyai szántót vett B. Kiss Jánosné Fekete Lidia gyomai lakostól 2600 P-ért.

kk. Nagy Á. Ilona gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Podoni Mihály és neje Csapó Erzsébet gyomai lakosoktól 4500 P-ért.

„MÁVAUT“ T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17.38	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17.50	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6.10	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.50
6.36	↓	Gyoma	↑	17.32
7.28	↓	Szeghalom p. u.	↑	16.38
8.42	↓	Püspökladány	↑	15.28
9.19	↓	Hajduszoboszló	↑	14.48
9.55	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14.10

Menet-jegy: Endrődre —.50 Menettérít-jegy: Endrődre —.80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérít-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6.10	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.56
6.36	↓	Gyoma	↑	17.34
7.27	↓	Szeghalom p. u.	↑	16.38
8.57	↓	Berettyóújfalú p. u.	↑	14.00
9.03	érk.	„ községháza	ind.	13.50

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérít-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a vezető világ márká

Egyedárusító: Benjámin István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész Üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homoki féle emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!

Üzlet kirakat ajtóval kedvező áron eladó Endrődön Kossuth utca 2 szám alatt 2-1

Kímélem az új kerékpárait már az igen tisztelt vevőim érdekében is. Nem raktam ki egész télen az utcára, esőbe, sárba, ködbe, hóba, hogy rozsdásodjon, még most sem rakom ki a tavaszi szél által hordott porba. 20-25 db pedig állandóan raktáron van. A falragaszaimon hirdetett kerékpár már mindegyik kapható üzletemben.
Domokos Albert. 1-1

Arany Lajos Jókai utca 1. szám alatti háza eladó. 2-1

Két tehénjárás—sertésjárással nyári használatra kiadó. Értekezni lehet Szilágyi Antal szabómesternél. 2-1

Papp Zsigmond Rákóczi utca 16 szám alatti háza eladó. 5-1

Endrődön Apponyi utca 12 sz. alatt özv. Gácsi Jánosné házában egy üzlethelyiség berendezéssel vagy anélkül rőfös üzletnek is alkalmas lakással, vagy anélkül azonnal is kiadható haszonbérbe. 3-1

heőpapi Pikó Béla földbirtokos gyomai gazdaságába felfogad egy éves konvenció bérést, kinek évi fizetése a következő: 19 (tizenkilenc q. l. o buza, 4 (négy) q. l. o. árpa, 1 hold (1200 n-öl) tengeri föld felszántva es bevetve, 150 n-öl veteményföld, 40 (negyven) kg. szalonna, 30 (harminc) kg. darált só, 1 pár puhaszárú béres csizma, 70 (hetven) pengő készpénz, lakás, tüzelő, baromli tartás, 1 kocartatás, 12 (tizenkettő) liter petroléum. 3-1

Gyomai Termelők Szövetkezete Tancsics Mihály utca 28 sz. alatti háza, melyben ialmérés van, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Ugyanott a szövetkezetenél kocsmakezelő felvétetik. 2-2

Wolf Mihálynak Bocskay u. 34 sz. háza — 2 padozott szoba, konyha, alsó konyha, kamara és mellék helyiségek — kedvező fizetési feltételek mellett szabadkézből eladó. 6-3

Szép gyümölcsfa oltványokat és magas törzsű rózsákat lehet kapni Zöld Péternél Kossuth L. u. 22 sz. alatt. 2-1

Óra, ékszer javításokat olcsón jótállás mellett készít: Csáky Dániel a volt Wattai házban. 8-6

Eladó Endrődön egy négy szoba, konyha, fürdő szoba, mellék helyiségekkel ellátott új lakóház, kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak Csáky Dániel gyomai óras mesterhez. 8-6

Szódavizgyári berendezést keresek készpénzfizetés elleni megvételre. Cím a kiadó hivatalban. 5-3

Eladó: 908 m hold földbirtok 7 szobás kastéllyal, 24 téglából épült melléképületekkel, kövesut vezet a birtokon keresztül 7 km-re, 20 hold halmagyi szántó cserepes tanyaépülettel, 20 hold simazugi, 5 hold simái, 6 hold udvarnoki, 2 hold magtárlaposi, 3 fertály keselyősi szántó, 40 hold nagylőrési szántó, 52 hold kislőrési, 4 szobás urilakás tizlettel főuton, 2 szobás gr. Tisza István uton, 2 szobás a Hősök útján, ugyanott 2 szobás kovácsműhellyel, 2 szobás nagy telekkel, melléképületekkel a Rákosi Jenő utcában. 1 szoba konyhás cserepes a Luther utcában, kiadó 2 szoba, előszoba, fürdőszobás lakás május 1-re Eladó 2 kat. hold prima gyümölcsös kert a rév-lapason. Fentiekkel kizárólag Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodája van megbizva. Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefonszám 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Európa sorsdöntő napjai

Nem foglalkozunk bővebben külpolitikával lapunkban, ennek helyi jellege, szűk terjedelme és célja előre kizárja a nagy belemegedést ilyen kérdésekbe. Ma azonban nem állhatunk meg szó nélkül a reánk zúdult viharos események mellett. Röviden elmondjuk tehát, mi történt a szomszédunkban.

Régi szomszédunk, egykori hitestársunk, a Habsburg dinasztia által nekünk rendelt véglegény — Ausztria, visszatért ősei testvéri kebelére.

Mi magyarok legjobban megérjük az ő felszabadult örömeiket. Képzéljük csak el, ha a Felvidék magyarjait hozzánk csatolnák. Egy nép, egy ország, ismételték ezerszer és ezerszer Linz és Bécs németjei s velük együtt egész Ausztria, ahol a lakosság tulnyomó része már 1919 — a csehek önállósodása óta — német.

Megállapíthatjuk tárgyilagosan, hogy mellettünk most már egy 76 milliós nagy nép él, ahol rend van, hallatlan rendszeres és komoly munka folyik. Egy nép, amelynek barátságos érzéseiről — megnyomorított országunk iránt — jól tudunk, s amely vezetőinek okos, előre látó külpolitikájának eredménye.

Ettől a szomszédától nincs mit félnünk, mert ez most nem a másét vette el, — mint eddigi szomszédaink — hanem testvéreit ölelte magához.

Ez a mi vágyunk is. Együvé tartozni minden többi magyarral, akik most még idegen parancs, kényszer alatt kinlódnak.

Nem kételkedünk abban, hogy ennek a lehetősége ma nagyobb, mint két héttel ezelőtt. Már csak azért is, mert van egy új-szülött állam, ahol a németek ép oly szenvedő kisebbség, mint a magyarság.

Igy bíráljuk el a rohanó eseményeket, és vegyük tudomásul, hogy a berlini magyar követ, kormánya megbízásából, üdvözölte Hitler kancellárt a mi nevünkben.

A filmszerű gyorsasággal lepergő eseményeket mindenki figyelhette a rádió közvetlen és az újságok közvetett híradásaiban.

Csak március 21-én és 22-én lehet póhalmi földet jegyezni

Az igényelt földnek csak 30 százalékát kell biztosítani, a többi 20 év alatt 3 százalék kamattal lehet törleszteni

Vitézeknek, rokkantaknak és 3- vagy többgyermekeseknek csak 25 százalékot kell biztosítani

A régen vajudó póhalmi birtok végre megfelelő kezekbe kerül. A telepítési törvény szellemében fogják parcellázni a birtokot. Itt az alkalom, hogy a törpe- és a kisbirtokosok földjeiket 50 katasztrális holdig kiegészítsék, és pedig olyan kedvező fizetési feltételek mellett, amilyenek nem voltak még a háború óta. A vitézek, rokkantak és három vagy többgyermekesek a jegyzett föld értékének csak a 25 százalékát tartoznak biztosítani, a többiek azonban 30 százalékot. A fennmaradó összeget 40 félévi részletben, 3 százalék kamattal kell

törleszteni. Holdanként 250 P-t felmérési költségre, a vételár 45 százalékát eljárási költségre kell fizetni.

A jegyzésre olyan rövid idő áll rendelkezésre, hogy azt csak hétfőn és kedden, március 21-én és 22-én lehet eszközölni Pánczél Em. l. főjegyzőnél.

A határunk bármelyik részén jóval drágábban cserélnek gazdát a földek, mint amennyiért Póhalmon lehet vásárolni és még ezen felül olyan előnyös fizetési feltételek mellett, magára vessen az a kisgazdánk, akinek gyermekei vannak és nem használja ki ezt a kedvező lehetőséget.

Gyoma község lelkesen ünnepelte meg március 15-ét

Sugárzó márciusi napfényben fürdenek az utcák. A gyomaiak ünneplőben igyekeznek egy cél felé. Uri emberek komoly feketében, egyszerű asszonyok bekötött fejjel, tempós lépésű parasztemberek ragyogó csizmában, lányok, legények tiszta ünneplő arccal, gyerekek boldog kíváncsisággal gyülekeznek az országzászló szárnyai alá. Mint egy család hazatérő gyermekei állnak ott a világoskék ég alatt, egy gondolat, egy érzés összefogó bükkörében, amit nevében se tudnánk nevezni, oly összetett és mindnyájunk-

ban más hangon zeng, mégis egységes, tiszta harmóniában emelkedik felfelé. Hazaszeretetnek hívják ezt, ami ragaszkodást jelent mindenkor, amink van: házunk és földünk, élelmünk, italunk, kedveseink és minden, ami valaha magyar volt. Várakozón állunk ott, hogy érzéseinket elmondják helyettünk.

Valóban megszólal a Levente zenekar, a Magyar Hiszekegyet játsza el. Azután egyenruhás polgárlista leány lép az országzászló elé és világos, értelmes hangon mondja el Arany György

„Uzent a március” című költeményét, Braun Klára IV. oszt. tanuló volt.

Az ünnepi szónok Gönczy Béla ref. segédlelkész lépett ezután helyére és méltatta a nemzeti ünnep jelentőségét.

A gyomai dalárda énekelte el ezután „Nem, nem, soha” című hatásos dalát.

Farkasinszky Imre IV. oszt. tanuló elszavalta azután Lévai Habrik István: „Riadó” című versét férfias erővel.

A levente zenekar még eljátszotta a Himnuszt, amit mi is velük énekelhettünk volna, ha nem szügyelnénk érzéseinket néha alá rejteni.

Azután a testületek katonás elvonulása következett. Örömmel és meghatódva láttuk köztöttük a frontharcosokat és a vitézeket.

A frontharcosok egyébként diszörséget tartottak ezen a napon az országzászlónál d. e. 11 órától az ünnepély végéig.

A község minden felekezetének templomában délelőtt ünnepi istentisztelettel emlékeztek meg a hajdani márciusról.

Az állami polg. fiu és leányiskola már előtte való délután nívós műsorú házi ünnepélyen méltatta március 15-ét.

Községünk olvasókörei vascsorával egybekötött ünnepséggel hódoltak elporladt nagyjainknak és örökké élő eszméiknek, a szabadon virágzó nagy Magyarországnak.

Főispánunk nevével nyitják meg a ref. templomban az adakozók névsorát

Hirt adtunk már arról, hogy a református templomban egy márványtáblát helyeztek el, amelyen névszerint örökítik meg azokat az adományozókat, akik 500 pengőnél nagyobb összeget adományoznak az egyháznak. Az első ilyen nagyobb adományt vitéz dr. Ricsóy-Uhralik Béla főispán eszközölte ki a belügyi kormányzattól, ezért hátából az egyház a fő-

ispán ur nevével fogja megörökíteni a nemes adományt, amihez a Miniszter ur hozzá is járult.

Megható és örömmel eltöltő, ahogyan naponta folynak be a református egyházhoz a kegyes adományok. A templom javítására négy évre kivetett adót egy-

szere már most befizették nagyon sokan.

Vannak még nemesen érző és gondolkozó emberek, akik adakozni is tudnak, csak meg kell találni ezt az utat a szívükhöz. Büszkéek lehetnek a gyomai reformátusok, hogy a protestáns hivatásuknak ilyen nemesen adják tanujelét.

A téli talajnedvesség

elraktározása tavasszal a jó gazda igen fontos és első tennivalói közé tartozik. Ennek az ideje ez évben előbb megérkezett, de váratlanul semmi esetre sem jött.

A zakatolva rohanó vonat ablakán kitekintve látni, hogy mindenki elunta még a kevésbé hosszú telet is, fogasolnak, hengereznek, szántanak, vetnek, a természet feléledt, nincs erő, amivel a nekilendült földművest visszatartani tudnád.

Jól esnék itt-ott leszállni a vonatról s az igája után ballagó, gondjaiban elmerült magyar mellé szegődve vele egy pár fordulón elbeszélgetni: mit tervez, mit remél?

Aki embert az őszi-szántást fogasolva találnék, annak csak biztatót és biztosat tudnék mondani: testvér, ez a föld az idén hű marad hozzád, ebben félerővel jutsz oda, ahova kívánczol, a teljes terméshez; ez nem romlik el, ha sokszor megázik is, nem szárad ki, ha néha napján kap is esőt. A gyomtól se kell féltetni, azzal könnyen elbánik egy új fogasolás, amint látni fogod, hogy pusztulnak a gyommagvak napfényrekerült millió ezüst színű csirái a borona vasfogai nyomán.

A henger is remek munkát végez, amoda a felfagyott, még mindig alvó, száraz fagyoktól megkínzott, barnaszínű buza vetésén. Ha utána kizöldült, annak is fogas kell, ne legénykedjenek benne a buza főelleneségei, a minden hájjal megkent, élelmes, de könnyen pusztítható gyomok; fontos lenne, nagyon fontos, hogy a kukorica tövek ne zavarják ezt az igen üdvös munkát, de ehez nagy elhatározás kellene, korán lekerülő, pillangós virágu takarmány után, több szántásba vetni a búzát, ezt hálálná meg igazán az 1201-es Bánkúti!

Azt mondják a régi szabályok, hogy a vetést fogasoló gazda ne nézzen hátra. Én azt tanácsolom, de csak nézzen, de előre is, hátra is, így elkerüli azt, hogy egy-egy féltéglát nem vonat a fogással, kidúratva és befedve vele kilométereken 2—3 sor vetést. A gondosság ilyen károkat elhárít.

Ne feledje el a kikelet illatos melegétől kicsalt földjéből és csakis a földjéből élő gazda, hogy mielőtt egy szem magot elvetne, első kötelessége tavasszal az őszi szántások elboronálása, tekintet nélkül arra, hogy mikor és mit fog bele vetni.

A tavaszi árpa a gazdának a legigényesebb növénye, minél fogva kertileg megművelt talajt kíván. Ezt csak többszöri fogasolással érhetjük el, csak őszi szántáson. Ha zápor nyomná meg kikelés előtt az apróra megmunkált földet, segítsünk neki kikelni, mert a csíra egy-negyed mm. vastag talajcserepet nem képes áttörni, alatta megfullad. Erre a henger való, mégpedig könnyű fahenger, hogy hathatósabb legyen, érdemes kerékkötő láncsal körülcsavarni.

Tavaszi szántásba ne vessünk árpát, az üreges, könnyen kiszáradó, kertileg elő nem készíthető, benne a vetés ritka, alacsony, a termés hitvány.

Ha már tavasszal szántani kell, igyekezzünk azt úgy végezni, hogy a földben meglevő téli nedvességet ne pazaroljuk el 100 százalékig ezzel a munkával.

Arról ugyanis ma már hiába beszélünk, hogy jobb lett volna az ősszel mindent megszántani, bár ezt nem győzzük eléggé ajánlani.

Az, hogy ezzel egy csapásra meg lehetne szüntetni az Alföld egyik legnagyobb baját, a csapás-szerű csapadékhiányt, a tétel igazsága mellett is egyelőre a legnehezebben teljesedni akaró álom, hiszen még mindig vannak gazdák, akik azt állítják, hogy „nálunk az őszi szántás egyenesen káros, mert a jószágaink gyengén mennek a télbe s töreken tartva egészen leromlanak.” Gyászosan szomorú okoskodás ez, a kézzelfoghatóság igazi légneműsítése.

Tavasszal szántani előbb lehet, mint bármilyen más talajmunkához fogni lehetne, az elkészt gazda tehát serényen végzi ezt, nyugta addig, míg maga előtt tarlót lát, nincs. Az ilyen föld a szakember számára a legszomorubb látvány, mert ebben a

talajkiszáritás olyan tökéletes keresztülvitelét látja, hogy kevés szigorúsággal bűnök is minősítheti. Milyen kevés fáradsággal még lehetne tenni, hogy a délig megszántott és megpirult földet a déli befogás után megboronálna, este pedig a délután megszántottal tenné meg ezt! E helyett ott áll a megszántott föld kitéve napnak, szélnek.

Ugyan tudja-e a gazdája, hogy egy mázsa búza, míg a zsákba kerül 500 kg. vizet fogyaszt, illetve ennyire van szüksége?

„Sapientia sat“, mondják latinul, „okos embernek ennyi is elég.“

Molnár Bálint
okl. gazda.

Légvédelmi gyakorlat Endrődön

Folyó hó 16-án este tartotta az endrődi légtalmai parancsnokság első gyakorlatát, mely a várakozáson felül sikerült.

A gyakorlat célja az egyes segély osztagok közreműködésének teljes elsötétítéssel való kipróbálása és a lakosság magatartásának tanulmányozása.

Pontban 20 óra 14 perckor jelezte a figyelőórság az ellenséges repülőgépek közeledtét, és 20 óra 15 perckor a riasztás megtörtént. A légtalmai riadót a nagyharangnak a kongatása jelezte, s az első kongatás után már a község teljesen sötétbe merült. Egymásután érkeznek be a jelentések a légtalmai központba, ahol Szabó József légtalmai parancsnok törzsével és a segélyosztagok vezetőivel teljesítettek szolgálatot. Az első jelentés 18 óra 20 perckor érkezik, mely egy ellenséges repülőgépek gyújtóbomba dobását jelzi a Központi leányiskolára, mely tüzet okozott. A II. számú tűzország percek alatt riasztva van, s néhány perc múlva már rohog a vész színhelyére. Megérkezése után jelzi, hogy az épület padlásán egy elájult embert találtak, aki gázmérgezést szenvedett a gyújtóbomba által fejlesztett gázoktól. Egy egészségügyi járőr indul hordággal felszerelve a színhelyre, s a légtalmai központba szállítják a sérültet. Még alig indul a járőr ki, újabb jelentés jelzi, hogy a gr. Apponyi Albert és Kossuth Lajos utca keresztezésénél egy romboló bomba csapott le, s az utat teljesen használhatatlanná tette. Újabb intézkedésre a műszaki osztag egyik csoportja indul az uttestnek a megszántására és helyreállítására.

20 óra 55 perckor légtalmai parancsnok megadja a légi veszély megszűnt jelet, s 2 perc múlva ismét világosság fénylik minden felé. A gyakorlatot végig nézte Reiter József tüzérezredes a m. kir. 5. honvéd vegyesdandár légtalmai parancsnok is, és Sárosy József szolgabíró.

Ugy az egyes segély osztagok, mint az egész lakosság magatartását csak dicséret illeti meg, mert minden incidens nélkül, a legnagyobb fegyelmezettséggel folyt le a gyakorlat. Reiter ezredes Harsányi László főjegyző légtalmai vezető és Szabó József légtalmai parancsnoknak köszönetét fejezte ki a fáradtságos és önzellen munkájukért, s a legnagyobb meglepetését fejezte ki, a tapasztaltak felett. Kíváncsiak vagyunk a 23-iki nap-pali gyakorlatra.

Közművelődés

A gyomai Közművelődési Egyesület március 14-én, hétfőn este tartotta befejező előadását az Egyetértés Olvasóköri. Hazafias érzéstől áthatott ünnepi beszédet Göndös József polg. isk. igazgató mondott, majd az iskola tanulói, dicséretreméltó tudással, verseket, zeneszámokat és egy hazafias szindarabot adtak elő. Végül a Himnusszal befejeződött a lélekemelően szép ünnepi est.

Az 1937—38. évi Szerdai estéken előadást tartottak: dr. Vincze Endre, vitéz Pajor Gyula, dr. Cs. Szabó Albert, Fehér István, Schuszték Sándor, dr. Legeza Tibor, Bay József, Hajdu Béla, dr. Horváth Imre, dr. Messinger Albert, Molnár Gyula és a Közművelődési Egyesület műkedvelői.

Március 15-ike Kondorostanyán

Márciut 15-ikén a Hősök emléktáblájánál volt kegyeletes ünnepély. A szebbnél-szebb hazafias szavalatok, énekek betanítása Bencze József ig. tanító és neje, valamint Kalmár és vitéz Miskolczy tanítók érdeme.

Este a Legény Egylet rendezett műsoros előadást a Hangya Szövetkezetben.

Közraktár építését tervezik a vasuti hid mellé

A Sárrét bekapcsolásával szövetkezeti hálózatot létesítenek Kilenc község 200 ezer kat hold szántóterületén 99 ezer lakosával tervezik a termelés irányítását

Március 13-án délután 5 óra-
kor értékes értekezletet tartot-
tak a gyomai község háza nagy-
termében. Pánczél Emil gyoma-
mai főjegyző nyitotta meg az
értekezletet, üdvözölte dr. Tóth
Béla szeghalmi és dr. Sorbán
Jenő gyomai főszolgabírókat,
Harsányi László endródi fő-
síftkey István szeghalmi jegy-
zőt, dr. Vertán Emil főjegyzőt
és J. Bak Lajos bírót Körösladányból,
dr. Temesváry Ferenc főjegyzőt és Majdán La-
jos bírót Mezőberényből, B.
Kiss Márton főjegyzőt és Föld-
esi Zsigmond bírót Dévaványáról,
Gyoma község elöljáróságát és az
előjáróság által meghívott törvényhatósági ta-
gokat és más érdeklődőket, az-
után tartalmas beszéddel indo-
koltta meg az értekezlet össze-
hívását, hogy egy Gyomán építendő
közraktár módozatait megvitassák.
Felkérte Wagner Mártont, hogy a közraktár lé-
tesítésére vonatkozó tervezetét
ismertesse.

Wagner Márton ismertette a
közraktári tárolást, felemlítve,
hogy az előző években a ke-
reskedők cséplés után azonnal megkezdtek a buza összevásárlását
és tekintélyes tárolási ösz-
szegeket fizettek a közraktárak-
nak, amíg a búzát külföldre
szállították. Ha az ilyen táro-
lás kifizetődik a kereskedőnek,
akkor az a gazdának is kifi-
zető, tehát tároljanak a gazdák,
hogy ők nyerhessék meg a ja-
vuló árakat.

A gabona szállításánál külö-
nösen a viziutak kibaszálását
teszi lehetővé a hajózható Kör-
rösünk. Egy métermázsa gabo-
na szállítási költsége hajón
Gyomától Regensburgig 168
Pfennig (277 fillér), Szolnoktól
Regensburgig 160 Pfennig (265
fillér). Még nagyobb előny mu-
tatózik a buza szállításánál
Békéscsabától: egy métermázsa
szállítási költsége Gyomáig 41
fillér, de már Szolnokig 90 fil-
lér és így a hajófuvar és vasuti
fuvar különbözetéből 37 fillér
előny származik métermázsan-
ként Gyoma javára, ami 1000
vagonnál 37.000 pengőt tesz ki.

A közraktár körzetébe a kö-
vetkező községek bevonását
tervezi: Gyoma 27.984 kat. hold
szántóterülettel és 12.244 la-
koskal; Endrőd 22.301 k. h.

13.928 lakos; Kondoros 14.770
k. h. 7.178 lakos; Mezőberény
20.414 k. h. 14.410 l.; Köröstarcsa
12.407 k. h. 5.678 lakos; Körös-
ladány 17.123 k. h. 8.170 lakos;
Szeghalom 27.921 k. h. 10.293
lakos; Füzesgyarmat Bucsa-
leppel 27.510 k. h. 11.353 lakos
és Dévaványa 30.000 k. h. 16
ezer lakossal. Összesen: 200.430
kat. hold szántóterület 99.234
lakossal. Távlatos területek-
ként Békéscsaba, Gyula és Két-
egyháza körzete jöhetne szá-
mításba.

Az állandóan csökkenő buza-
fogyasztás és az európai ipari
államok fokozottabb buzater-
mesztése miatt ma holnap csak a
jó minőségű búzát értékesítet-
jük külföldön, tehát ezeken a
területeken a minőségi termelést
kellene megszervezni és a köz-
raktárba is csak minőségi búzát
lehetne tárolni.

Mindenik beszervezett köz-
ségben értékesítő szövetkeze-
ket kellene felállítani és ezek
a Futura bizományosaiként vé-
geznék az értékesítést, egyben
a termelés irányítását, a gabo-
natermelésen kívül főként a
baromfityénésztésnél.

Wagner Márton előadását a
következő indítvánnyal fejez-
te be:

A csatlakozó községekből ala-
kítsanak intézőbizottságot, ez
készítsen felterjesztést a kor-
mányhoz egy állami közraktár
építésére a gyomai vasuti hid-
nál.

Elsőnek Papp Zsig-
mond, a HOMBÁR-szövetke-
zet elnök-igazgatója szolt az
előterjesztéshez és főként egy
szövetkezeti hálózat kiépítését
tartja sürgősnek. — Harsányi
László endródi főjegyző
Endrőd közuti fekvését elő-
nyösebbnek tartja és Endrőd
évszázados hátránya miatt is,
de meg mert Endrőd már el
is járt ebben az ügyben, egy
endródi közraktár építését tart-
ja szükségesnek. A termelés
megszervezését helyesnek
tartja. — Dr. Sorbán Jenő
főszolgabíró rámutatott, hogy
Endrőd és Gyoma községek
között ebben az ügyben érdek-
ellentét van. Endrőd mai köz-
életét Gyomához képest expan-
zivebbnek, terjeszkedőbbnek
tartja, ezért vállalta az end-
ródiek küldöttségének vezeté-

Uj sorsjáték!
Uj reménység!

Minden második sorsjegy nyer!

A 40-ik m. kir. osztálysorsjáték SOKKAL JOBB NYERÉSI ESÉLYEKET nyújt, mert az új játéktervet megjavították.

Egyetlenegy sorsjeggyel nyerhető

szerencsés esetben 700.000 pengő
jutalom 400.000 pengő
főnyeremény 300.000 pengő
azután 100.000 pengő
továbbá 70.000 P, 50.000 P, 40.000 P, stb.

21 drb á 20.000 P, 32 drb 10.000 P
stb., hogy az első négy osztály főnyereményei
30.000, 40.000, 50.000, 60.000 pengő.

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára
 $1/8 = 3\frac{1}{2}$, $1/4 = 7$, $1/2 = 14$, $1/1 = 28$ pengő
az összes főárusítóknál, kik gondos kezelést és
feltétlen titoktartást biztosítanak.

Kérjen új hivatalos játék-
tervet, készséggel küld
a főárusító

Minden egyes sorsjegy-
nek egyenlő a nyeresé-
si esélye!

sét a miniszteriumba, amikor
a Körös mellé egy közraktár
építését kérték. Endrődnek
szociális szempontból is szük-
ségsége van egy közraktár-
ra, azonban véleménye szerint egy 200
vagonos raktár megfelelne.
Szükségesnek tartja szintén egy
szövetkezeti hálózat kiépítését,
hogy a gabonakereskedelem a
zsidókézből keresztény kezekbe
kerüljön. Addig, amíg a mi-
niszter nem dönt, hogy End-
rődnek adja-e a közraktárt,
addig nem kíván Gyoma érde-
kében lépéseket tenni bár elis-
meri, hogy Gyomának a vasut
szempontjából sokkal elő-
nyösebb a helyzete. — Dr.
Temesváry Ferenc me-
zőberényi főjegyző üdvözli a
megmozdulást és bejelenti Me-
zőberény község csatlakozását.
— Dr. Legeza Tibor ki-
jelenti, hogy nincs vetélkedés
Gyoma és Endrőd között, de a
közraktárt ott kell felépíteni,
ahol a vízi és vasuti kereszte-
zés van, ez pedig Gyomán van
meg. — Dr. Tóth Béla

szeghalmi főszolgabíró támo-
gatja a megindulást és a szeg-
halmi járás csatlakozását be-
jelenti. — Bay József és
dr. Christian Kálmán
szintén a Gyomán építendő
közraktár szükségességét emel-
ték ki. Vitéz Madaras Gyula
egy közraktár építését csakis
vasut mellett tartja észszerűnek,
mert a refakciót (vasuti vissza-
térítést) csak így vehetik
igénybe.

A mindvégig élénk és élvez-
zetes értekezletet azzal fejezték
be, hogy az elhangzottak alap-
ján kidolgozzák az egész terve-
zetet, azt elküldik mindenik
községnek, azok megteszik ar-
ra a véleményüket és azután
újra összejönnek egy értekez-
letre Gyomán és akkor hoznak
végleges határozatot.

Az értekezlet után az Urika-
szinóban barátságos vacsora
volt a vidéki vendégek tiszte-
letére, amelyen számosan vét-
tek részt és a legbarátságosabb
beszélgetésben töltötték el az
időt a vonat indulásáig.

NEP vacsora a 48-as Kaszinóban

Szombaton este szép közön-
ség gyűlt össze a 48-as kaszi-
nóban. Különösen az urikaszi-
nó tagjai tettek ki magukért.

Vacsora után Nemerey Péter,
a NEP gyomai szervezetének
elnöke szép beszéddel köszön-
tötte Csizmadia András kir.
kormányfőtanácsos orosházi
képviselőt és dr. Papp Sándort,
a NEP központi titkárát.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró
megköszönte a vendégeknek,
hogy elfáradtak hozzánk, Csiz-
madia András képviselőről köz-
vetlen tapasztalatai vannak,

amíg orosházi működése köz-
ben megfigyelhette, hogy min-
dig a nép érdekében fárado-
zott, ezért alkalmat keresett,
hogy a mostani vacsora kere-
tében a gyomai gazdák is köz-
vetlen ismeretséget köihessenek
vele.

Csizmadia András közvetlen
modorával és hamisítatlan za-
matosságával ritka élvezetet
nyújtott a hallgatóságnak. El-
mondta, hogy a fiait kitanít-
tatta, azok tartalékos tisztek is,
de mind kint dolgoznak a ta-
nyán, a munkásokkal együtt és

nagyon meg vannak elégedve. Ezzel rámutatott, hogy a nevelésben van a hiba és nem az iskolákban, ha a tanult gyerekek nem maradnak a földművelő pályán.

A beszédet sokszor megszakította a hallgatóság élénk tetszése és annak befejezése után hosszasan ünnepelték Csizmadia képviselőt.

Dr. Papp Sándor központi titkár mélyen szántó gondolatokkal logikus felépítményű beszédet tartott a politikáról. Befejezésül a hazafiasságról tett említést és rámutatott, hogy e körül hibák is vannak, mert sok embernél a bazafiasság

csak a saját megye széléig tart, az azon túl történő dolgok már nem érdeklik. Felemlítette, hogy a megszállt területeken lakó magyar anyák éjfélkor felébresztik gyermekeiket és a fejükre teszik a rádió fejhallgatóját, hogy a magyar rádióban éjfélkor elhangzó magyar Himnusz meghallgassák és megtanulhassák..., mert hiszen odaát nem lehet ezt énekelni, így nincs alkalmuk a gyerekeknek ezt megtanulni.

A szépen sikerült vacsora és az utána elhangzott értékes beszédek hatása alatt barátságos beszélgetésben időztek el a vendégek éjfélig.

Csizmadia András képviselő és dr. Papp Sándor központi főtitkár látogatása a HOMBÁR szövetkezetenél

Vasárnap 10 óra előtt Csizmadia András képviselő és Papp Sándor dr. központi NEP titkár dr. Sorbán Jenő főszolgabíróval és kíséretével látogatást tettek a HOMBÁR szövetkezet telepén, ahol Wagner Márton ügyvezető igazgató fogadta őket és bemutatta a vendégeknek a magtárt a tárolt gabonát és végül a 2000 daraból álló ketreces csirkefenyészetet.

A vendégek meglegedésüket fejezték ki a látottak felett, beirták nevüket a szövetkezet vendégkönyvébe és sok szerencsét kívántak a további működéshez, azután két autóval kimentek Kondorostanyára.

Kondorostanyán

A Nemzeti Egység jegyében igen szép és népes értekezlet volt március 13-án, vasárnap d.e. 11 órakor a Hangya Szövetkezet nagytermében. Különös súlyt

adott az értekezletnek az, hogy a járásunk köztisztelőben álló főbirójának dr. Laczay Péter tb. főszolgabíró, a szarvasi járás hatóságainak képviselőjében és Endrőd község főjegyzőjének, birójának és több ismert jónévű endrődi polgár kíséretében Dr. Tóth Pál szarvasi képviselő, Csizmadia András orosházi képviselő és dr. Papp Sándor központi titkár látogatták meg az itteni lakosságot és tartalmas, értékes beszédekkel bizonyították be a Nemzeti Egység szükségességét. Az értekezlet ősi szokás szerint közebed zárta be, amelyen az első felköszöntőt a Kormányzó Ur Ótóméltóságára, Kovács Libor endrődi gazda mondotta. Ezt követték még a többi értékesnél értékesebb felköszöntők. Az értekezlet táviratilag üdvözölte vármegyénk közszeretben álló főispánját és a Himnusz elnevelésével ért véget. F. I.

Mit hoz a jövő?

Beláthatatlan még, hogy a nyugati események a gazdasági életre milyen kihatással lesznek, valószínű azonban, hogy exportunk nagy része továbbra is a német területek felé fog irányodni. A gazdának — mint-hogy munkájának eredményét legtöbbször csak egy év múlva élvezzi, — messze előre kell látnia, hogy termelési irányát helyesen szabhassa meg.

Valószínű, hogy tőlünk a jövőben állati termékeket, húst, tejet fognak nagyobb mértékben venni, tavaszi akvetésénél ezért már most nagy gondot kell fordítani a takarmányfélékre. Szarvasmarhatartás, tejtermelés szempontjából elsősorban a takarmányrépára. Beidegzelt vetésforgónk azonban ritkán engedi meg, hogy más növény rovasára növeljük ta-

karmány-, répaterületünket, annál kevésbé, mert répát rendszerint frissen istállótrágyázott földbe szoktunk vetni, istállótrágyánk pedig kevés. Kevés istállótrágyánk kiegészítésére ezért a takarmányrépánál is műtrágyázáshoz kell folyamodnunk.

Mig Hazánkban alig akad gazda, aki cukorrépat műtrágya nélkül termesztene, mert a műtrágyázás (rendszerint ősszel adva istállótrágyát, tavasszal pedig kat. holdanként 150—200 kg. szuperfoszfát, lehetőleg sorba) jövedelmezősége kézzel fogható, addig a takarmányrépa növénytanilag azonos a cukorrépával, táplálóanyagokkal szemben azonosan viselkedik. — Sőt! Sok takarmányrépaféleség sekélyebben gyökerezik, mint a cukorrépa, ezért több

könnyen felvehető növényi táplálékot kíván, különösen fejlődése kezdetén, ezért a műtrágyázás még indokoltabb és eredményesebb. — A takarmányrépa műtrágyázását a cukorrépánál bevált módszer sze-

rint végezzük. Istállótrágyázott földbe vetjük, a szuperfoszfátot pedig lehetőleg sorba adjuk. Ha kevés az istállótrágyánk, ha gyenge erejű a föld, úgy szuperfoszfát és nitrogén műtrágya adagolása segíthet ezen.

Előadás a villamosság gyakorlati alkalmazásáról

Amint értesülünk, Martos Viktor elektro- és gépészmérnök, a Gyomai Villamos Mű Budapestben székelő műszaki tanácsadója, április hó-

napban, gyomai tartózkodása alkalmával előadást szándékozik tartani, különösen a helyi iparosokra való tekintettel:

„VILLAMOSSÁG A KISIPARBAN“

cimen.

Azt hisszük, hogy a helybeli iparosokat feltétlenül érdekelni fogja, ha szakavatott oldalról hallgathatnak ilyen közvetlen

ismertetést és előre is felhívjuk olvasóink figyelmét erre az érdekes előadásra, amelynek közelebbi időpontját még kellő időben közölni fogjuk.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Bizonyára Ön is örömmel látta március 15-én a Frontharcos diszörseget az országzászlónál. Komoly és tiszteletre méltó cselekedet ez, mely diszörre vált községünknek, megbecsülésére a zászlóban élő eszmének.

Annál jobban csodálkoztam azon, hogy községünk lakóinak nagy része még nem tudja mivel tartozik ennek és hogyan kell azt kifejezésre juttatni. Megfigyelhettem, alig néhány ember emelte le kalapját — nem a diszörseget — hanem az elszakított testvéreink fájdalmát jelentő országzászló előtt.

Miért állítottuk oda, a rohán hétköznapok közepébe, ha nem azért, hogy minden nap szíven üssön bennünket a ször-

nyü tény, hogy magyarok szenvednek, fognak, tőlük idegen nyomás alatt.

Amig rápillantunk erre a zászlóra, csak addig jusson eszünkbe csonka mivoltunk és emeljünk kalapot szerencsétlen testvéreink bánata előtt.

Nemcsak egyszerű, tudatlan embereket láttam enélkül elhaladni, de egyenruhás sötét ruhájú emberek kocsikáztak előtte, feleje sem nézve, azon a napon, amikor a diszörseget hangsúlyozta annak jelentését.

Nem tudom Szerkesztő Ur mire vélni ezt. Nem vagyunk mi magyarok. Vagy csak a szájunkkal, de sohasem tettekkel? Ezen gondolkozom azóta.

Egy csodálkozó.

Hallotta-e már?

hogy az elmúlt évben nyolc millió pengő értékben szállítottunk külföldre kézimunkát. Ez 25 százalékkal haladja meg a tavalyi kivitelét. A kivitt áru legnagyobb része himzett blúz volt, melynek nagy részét Hollandiába vitték.

hogy a mezőgazdasági munkás egész háza népe négyhónapi téltelenségre szorul. Ha csak 26 munkanapot veszünk havonta, ugys évenként 300 millió munkanap elvesztését jelenti. Pénzben kifejezve ugyanannyi pengő. Jobb volna a téli hónapokban is valamit dolgozni,

Jó ital, kitűnő konyha, kényelmes szállás fillérekért a Szövetkezeti vendéglőben
Telefon: 28.

Ne vigye ki pénzét!
Helyben is beszerezhető CIPŐSZÜKSÉGLETET.
Tavaszi cipőujdonságok megérkeztek.
Nagy válasszék, olcsó ár
Timár Imre cipőüzletébe
Endrőd, Kossuth Lajos utca 21.
Vegyünk itthon bevásárlási helye.

HIREK

Vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunk megtartása érdekében a vármegye számos községe és városa tett lépéseket a kormányzatnál. Reméljük, hogy meg lesz az eredménye.

Eljegyzés. Oláh Agnikát eljegyezte Balogh Imre Máv. nyug. segédtsízt. (Minden külön értesítés helyett.)

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Békésvármegyei Kirendeltsége vasárnap délelőtt 10 órakor szakértekezletet tart Békéscsabán, amelyen értékes előadások lesznek. Egy óraker közebéd lesz, amelyen a főispánunk is felszólal.

Új. Fekete Jánosné urnő vezetése alatt működő szabászatitanfolyam hallgatói március 17-én megtekintették a Hombár Szövetkezet ketrecsücsirke tenyészetét és látottak felett elismerésüket nyilvánították.

FRONTHARCOS HIR. A Frontharcosok heti táborozása f. hó 24 től kezdve este 7 órakor kezdődik. Minden frontarcos ott legyen!

Féláru utazás Budapestre, a Mezőgazdasági Kiállításra, március 17-től 28 ig, illetve április 3 ig vehető igénybe. igazolványok a Gyomai Ujságnál (Wagner-féle fatelep) kaphatók.

Jogerős határozat a borbélyipari árrombolásokról. Az ország minden borbélymesterét közvetlenül érintő határozatot hozott a legutóbbi napokban a kereskedelemügyi miniszter. A győri kereskedelmi és iparkamara árrombolási bizottsága az ottani ipartestület panasza alapján múlt év szeptember havában hozott döntésével a 10 filléres beretválást árrombolásnak minősítette. Az elmarasztalt borbélyiparosok a kamara árrombolási bizottságának ezt a határozatát a kereskedelemügyi miniszterhez megfellebbezték. A miniszter az árelemző bizottság meghallgatása alapján a kamara határozatát jóváhagyta, csupán a bírságok magassága tekintetében eszközölt a határozaton változtatásokat. Ennek a miniszteri döntésnek nagy elvi jelentősége van, mert jogerősen állapítja meg, hogy aki 10 fillérért vállal beretválást, árrombolást követ el.

Új foglalkozás vakok számára. Párisban rendkívül érdekes tanfolyamon orvosok és ápolónők tanítják a vakokat a masszírozás mesterségére. Pusztán tapintás útján szerzik meg az ismereteket s erről közlő illusztrált tudósítást Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitérő cikkek dúsan során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A képviselőtestület csütörtöki gyűléséről — anyagtorlódás miatt — a jövő számunkban számolunk be.

A **Stefánia Szövetség** vándorkelengyéi ismét szaporodtak. A következő urhölgyek küldték be újabban a kis kelengyéket: Mohácsi Jánosné, Kner Imréné, Pánczél Emilné. Hálásan köszönjük a rászoruló szegény anyák nevében.

Vetőmagvak beszerzése

Akinek bármilyen vetőmagra van szükségük, vagy vetőmagjuk volna eladó, jelentsek ezt be a

„H O M B Á R“ szövetkezetnél.

Tengeri, zab és kopaszárpa vetőmag van még valamennyi. Bükkyöngyre ígéretet kaptunk.

Cipőfénymáz helyett bőrszir használatát írta elő a honvédelmi miniszterium. Az indokolás szerint a fénymáz ártalmas a bőrre és ezért a katonaság a bőrszirt tartja alkalmasnak a bakancsok kezelésére.

Baromfi-konzervgyárat alapítanak a Dunátulon, főként angliai kiviteli célra. A jelek szerint szövetkezeti emberek alapítják a gyárat.

Az **amerikai Nash-Packard** autógyár Cselepen szerelőgyárat akar berendezni.

Egy pesti táncosnő romantikus házassága. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

„A **Foederatio Americana** ez év áprilisában Husvétkor Bécsbe és Rómába tagjai és azok kedves hozzátartozói részére társasutazást rendez. Prospektussal és részletes felvilágosítással szolgál az Americana utazási osztálya: Budapest, IV. Bástya-utca 11., tel: 189 586.“

Anyakönyvi hírek

Születtek: Tótká Bálint leánya Margit Erzsébet ref., K. Kovács István leánya Róza Erzsébet ref., Dékány Mihály leánya Ella ref., K. Szilágyi Lajos fia Lajos ref., Tóth Ferenc Fia József rk.

Házasságot kötöttek: Nagy Lajos földmives Kovács Erzsébettel, Kmetykó Pál vadőr B. Kiss Eszter Rózával, Kovács István földmives B. Marjai Rózával, Izsó János földmives Kocsis Erzsébettel.

Meghaltak: F. Kiss Bálint ref. 10 hónapos, Icsa Gábor ref. 72 éves, Izsó Erzsébet ref. 27 napos.

SPORT

Köszöntjük

sportrovatunk kedves olvasóit a tavaszi futballszezon megindulásakor! A langyos tavaszi szellő ismét elhozta a sportemberek izgalmas vasárnap délutánjait s a kedvenc csapat iránti klubszeretetét fokozottabb mértékben élheti ki majd a sok futballbarát.

Téli álmából mi is életre keltjük a Gyomai Ujság sportrovatát s az első bajnoki fordulót már élesre fent ceruzákkal figyeljük! Célunk továbbra is a heti sportesemények tárgyilagos megvitatása, illetve olvasóinknak e sporteseményekről való pontos tájékoztatása lesz.

Alant következő első beszámolóinkat abban a reményben kezdjük meg, hogy ezzel a gyomai futball-sport megújulását és előretörését üdvözölhetjük. Adja Isten, hogy úgy legyen!

— K —

Sporthírek

GyTK-ról szóló összes híreinket a jövőben is Heinfarth Mihály úr fogja közölni.

GySC holnap Dévaványára randul át, ahol a jó játékerőt képviselő DSE-vel játszik.

A **Ferencváros** holnapi mezőtúri mérkőzésén már feltétlenül játszani fog Sárosi is. A MAFC 600 pengőt fizet e meccsért a Ferencváros F. C.-nek.

Március 20-i bajnoki mérkőzések. Gyomán: GyTK—ETK, vezeti: Rátfai, Békésen: Tarhos—Mafc II. vezeti: Kereki. Kondoroson: KTE—M.Törekvés, vezeti: Szijjártó. Mezőtúron: M.MÁV—TAC, vezeti: dr. Magyar.

M.MÁV — GyTK 3-0 (3-0).

Gyoma, vezette: Heinfarth.

Az első honi mérkőzésen igen kellemetlen hideg idő fogadta a csapatokat. A hatalmas északi szél nemcsak a játék szépségét rontotta le, hanem a játékosokat is a legnagyobb próbának tette ki, nem számítva a közönség elmaradását is.

A turi csapat az egész telet kondíció-tréningben töltötte el, s így annak eredménye a pályán is mutatkozott. A hatalmas szél segítségével a MÁV indítja utnak a labdát és a 10-ik percben Pósa megszerzi a vezetést. A GyTK is szépen védekezik, de a technikásabb csapattal szemben és az orkányszerű széllel nem tud eredményes lenni. A 25 és 40-ik percben már 3-0-ra vezet a vendég csapat.

Szünet után gyomai fölény alakul ki, ami eredményt nem hoz. Az első félidő nagyon kivette az erőt a gyomai fiukból és így bele kellett nyugodni a 3-0 végeredménybe.

Heinfarth biraskodása tetszett.

GySC—ETK 3-2 (1-2)

Gyoma, vezette Heinfarth.

Csapatösszeállítás:

Jakó, — Ugor, Pataki, — Lőrincz, Takács, Cifrák, — Csáki, K. Szabó, Kruchió, Györi, Zöld.

ETK-nak kedvez a szerencse a kezdésnél, hatalmas széllel támogatva szép támadásokat visz a gyomai kapu ellen. A GySC védelem azonban minden támadást eredményesen visszaver. A GySC csatárok is szép kombinációkkal igyekeznek az erős széllel megküzdeni ami a 18. percben Takács góljával vezetéshez juttatja a GySC csapatát. Az erős széllel támogatott ETK ostrom is hamarosan eredményhez juttatja az ETK csapatát, Kurilla megszerzi a kiegyenlítést, ugyancsak Kurilla a 18. percben vezetéshez is juttatja csapatát. GySC támadással ér véget a félidő. — A II. félidőben a GySC csapata sorozatos szép támadásokat indít az ETK kapu ellen, látszik a fiukon, nagyon akarnak, a 15. percben Kruchió kiegyenlít és Csáki a 35. percben a nap legszebb gólját lövi, egyben beállítja csapatának a győzelmet is. A csapaton látszik a fejlődés, a csapat minden egyes tagja jót mutatott.

Heinfarth bíró a II-ik mérkőzést vezette, az erős iramu mérkőzés így már fárasztó volt rá, így is erős kézzel, kifogástalanul vezette.

Cs. D.

Értesítés!

A m. kir. iparügyi miniszter 3000/1938. Ip. M. számú rendelete értelmében folyó évi március hó 1 től

t o v á b b i i n t é z k e d é s i g

telepünk irodája i. t. üzletfeleinknek rendelkezésére áll:

hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken

d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig

szombaton: d. e. 8-tól 12 óráig.

Fenti rendelet értelmében szombaton és vasárnap egész nap az irodánk zárva van.

Vincze József

„HOMBÁR“ Szövetkezet

Első Budapesti Gözmalmi R.-T.

gyomai telepe

Iványi Aladár és István

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Március 20-21

vasárnap, hétfőn.

MAGYAR FILM!

Kun Magda, Gyergyai István, Szepes Lia, Pataki Jenő, Dayka Margit főszereplésével.

Ifjuság, jókedv, romantika.

Izgalom, humor, szerelem:

MAI LÁNYOK

Frappáns cselekmény, elbájoló romantika, friss jókedv.

Igazi nagyszerű magyar vígjáték.
2. Nagyszerű kísérő műsor.

Március 23. szerda.

Egyetlen egy napig!

Kalandor bűntügyi film!

Éjféle látogató

Ököl, ravaszság, revolver harca 10 fejezetben.

Főszereplő: Karl Ludwig Diel.

2. Kísérő műsor.

Március 25. Péntek.

Ünnepi műsor!

Ezer csodás kaland. Sokszáz színes élmény! Rider Haggard a kalandos regények mesterének műve. Tüzhányók völgye. Kráterek titka. Az örök élet forrása. A szerelem hatalma, fantasztikus, meglepő, izgalmas:

Ö, az élet

királynője

Nincs megállás a cselekmény tempójában, meglepetések és álmétkodások filmje.

Főszereplők: Dorothy Wilson, Preston Forster.

2. Kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.

Pénztáryitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. március 20-án vasárnap

fél 7 és 9 órakor.

Alpár Gitta világhírné!

Dubarry

Millöcker régi híres operettje

filmen.

E romantikus történet egy nagy királyi hercegnő alakját eleveníti meg a legragyogóbb kiállításban.

Alpár Gitta nemcsak gyönyörű hangjával arat nagy sikert, hanem a színészi játéka is elvarázsoló.

Ceyloni

dzsungel

kulturfilm.

Magyar Világhíradóval.

Hirdetmény

Előjáróság közhírré teszi, hogy a tavaszi haszonállat vizsgálat a következő rendben lesz:

Április 7-én a községi háznál d. e. 8-12 óráig d. u. 2-3 óráig.

Április 8-án a Hasításon a K. Nagy tanyánál d. e. 8-12 óráig.

Április 8-án a halmagyi iskolánál d. u. 2-5 óráig.

Április 9-én a Körösön túl a Batári tanyánál 8-11 óráig.

Április 9-én az Ujházi (Uhrin) György tanyánál d. u. 2-5 óráig.

Az az állatbirtokos, aki gazdaságában külön állatorvost tart, egyptatás állatait nem köteles elővezetni, ha azokat a gazdasági állatorvos a tavaszi állatvizsgálatra kitűzött időt közvetlenül megelőző 3 napon belül egyenként megvizsgálja és vizsgálatának eredményéről a tavaszi vizsgálatot végző állatorvost értesíti.

Az az állatbirtokos, aki egyptatás állatát a vizsgálatra elővezetni nem kívánja, köteles ebbeli szándékát a helyi állategészségügyi hatóságnak a vizsgálat megkezdése előtt írásban bejelenteni. Ebben az esetben a vizsgálatot végző állatorvos az állatokat — a kérelmező költségére — 8 napon belül rendes tartási helyükön megvizsgálja.

Az az állatbirtokos, aki egyptatás állatát a vizsgálatra elő nem vezeti, vagy fenti módon meg nem vizsgálta 600 P.-ig terjedhető büntetésben részesül. Gyoma, 1938. március 3.

Arany Gusztáv sk.

4-1 s. jegyző.

Minden igényét kielégíti!

Mindent díjmentesen házhoz szállít a

SZÖVETKEZETI BOLT!

Telefon: 28.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra és Vásárra szóló féláru utazásra jogosító IGAZOLVÁNYOK kaphatók a WAGNER fatelepen.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.

Előfizetési ára: 1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiva., Bp. Rákóczi-ut 30.

OLCSÓBB A BOR!

mint a szódavíz!

18 FILLÉR

egy liter 110%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbör Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen fejtűli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boralm kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.

fajbörpincészet

Soltvadkert, Pestmegye.

„MÁVAUT“ T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁰	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ³⁰
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁰		Gyoma		17. ³⁰
7. ²⁰		Szeghalom p. u.		16. ³⁰
8. ⁴⁰		Püspökladány		15. ³⁰
9. ¹⁰		Hajduszoboszló		14. ⁴⁰
9. ³⁰	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —50 Menetérti-jegy: Endrődre —80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menetérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁰		Gyoma		17. ³⁰
7. ⁴⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁰
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰⁰	érk.	„ községi háza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menetérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

A világ legnagyobb rádió gyára a

PHILIPS

5 világrészben 78 államban a vezető világmárka

Egyedárusító: Benjámín István.

GYOMÁN:

Fekete Lajos műszerész üzletében.

ENDRÖDÖN:

a Homokl féle emeletes házban.

Kérje díjtalan bemutatását!

Publikáció

Üzlet-kirakat ajtóval kedvező áron eladó Endrődön Kossuth utca 2 szám alatt 2-2

Kiss Bálint ut 21 szám alatt egy drb kertföld, egy fattyasi tehénjárás, egy és fél disznójárással együtt örökáron eladó. Értekezni lehet Kiss Bálint ut 16 szám alatt. 1-1

Ailer Márton téglagyárában disz-jegenye- és kanadai nyárfacsemeték kaphatók. Ugyanott egy kisebb táskairógép is kapható. 2-1

Az 1-ső számú Vadásztársaság vadőre részére április 1-re lakást keres. Akinek megfelelő kiadó lakása van, jelentkezzen a Vadásztársaság elnökénél Pétermann József nyug. főjegyzőnél. 1

Eladó egy 10 darabból álló teljesen új csontszinű szobaberendezés ruganybetétes ikerágygal, nagy gardrób szekrényvel, állótükrrel stb. Eladók külön-böző női-ruhák, felöltők, kosztümök, kalapok, cipők stb. Petőfi utca 19 szám alatt. 2-1

Arany Lajos Jókai utca 1. szám alatti háza eladó. 2-2

Papp Zsigmond Rákóczi utca 16 szám alatti háza eladó. 5-2

Endrődön Apponyi utca 12 sz. alatt özv. Gácsi Jánosné házában egy üzlet-helyiség berendezéssel vagy anélkül rőfős üzletnek is alkalmas lakással, vagy anélkül azonnal is kiadható hasznosbérbe. 3-2

heőpapi Pikó Béla földbirtokos gyomai gazdaságába felfogad egy éves konvenció bérlet, kinek évi fizetése a következő: 19 (tizenkilenc q. l. o buza, 4 (négy) q. l. o. árpa, 1 hold (1200 n-öl) tengeri föld felszántva es bevetve, 150 n-öl veteményföld, 40 (negyven) kg szalonna, 30 (harminc) kg. darált só, 1 pár puhaszaru béres csizma, 70 (hetven) pengő készpénz, lakás, tüzelő, baromfi tartás, 1 kocartás, 12 (tizenkettő) liter petróleum. 3-2

Wolf Mihálynak Bocskay u. 34 sz. háza — 2 padozott szoba, konyha, alsó konyha, kamara és mellékhelyiségek — kedvező fizetési feltételek mellett szabadkézből eladó. 6-4

Szép gyümölcsfa oltványokat és magas törzsű rózsákat lehet kapni Zöld Péternél Kossuth L. u. 22 sz. alatt. 2-2

Óra, ékszer javításokat olcsón jóállás mellett készít: Csáky Dániel a volt Wattai házban. 8-7

Eladó Endrődön egy négy szoba, konyha, fürdő szoba, mellékhelyiségekkel ellátott új lakóház, kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak Csáky Dániel gyomai óras mesterhez. 8-7

Szódavizgyári berendezést keresek készpénzfizetés elleni megvételre. Cim a kiadóhivatalban. 5-4

Eladó: 908 m hold földbirtok 7 szobás kastélyal, 24 téglából épült melléképületekkel, kövesút vezet a birtokon keresztül 7 km-re, 20 hold halmagyi szántó cserepes tanyaépülettel, 20 hold simazugi, 5 hold simai, 6 hold udvarnoki, 2 hold magtárlaposi, 3 fertály keselyősi szántó, 40 hold naeylőresi szántó, 52 hold kislőresi, 4 szobás urilakás üzlettel főuton, 2 szobás gr. Tisza István uton, 2 szobás a Hősök útján, ugyanott 2 szobás kovácsműhelyel, 2 szobás nagy telekkel, melléképületekkel a Rákosi Jenő utcában. 1 szoba konyhás cserepes a Luther utcában, kiadó 2 szoba, előszoba, fürdőszobás lakás május 1-re Eladó 2 kat. hold prima gyümölcsös kert a rév-lapson. Fentiekkel kizárólag Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodája van megbizva. Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefonszám 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P., Fél évre 3.12 P., Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csülörtők este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felülső szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A főispánunk

továbbra is vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla marad. Meghallgatták a vármegye lakosainak marasztó kérését a legmagasabb helyen. Alkalma lesz főispánunknak tovább folytatni a megkezdett építő munkáját, amelynek fu damentuma a szeretet és kötőcementje a megbecsülés. Élvezet lesz ebben a nemzetépítő igyekezetben kinek-kinek a neki jutott szerepben végezni a dolgát és a nagy összefogásban tudni és érezni, hogy az élen olyan ember halad, aki mindannyiunk nagyra-becsülését és szeretetét bírja. Hogy ennek semmi más titka nincs, mint a kölcsönös megbecsülés, az az alábbi levélből is kiténik, amelyet a főispán ur G. Nagy László földbirtokoshoz, a Nemzeti-Egység Pártja gyomai választókerületi szervezetének elnökéhez intézett:

Kedves Munkatársam!

Hálás köszönettel vettem Gyoma község Társadalmi Egyesületeinek mult hó 25 én tartott együttes ülésén hozott határozatra vonatkozó jegyzőkönyv-kivonatot.

Mély megilletődéssel és meghatott örömmel töltött el a szeretetnek és az elismerésnek az a megnyilvánulása, amely ebből a határozat minden sorából kicsendül. Működésnek érdemeim felül való ezen méltatása csak arra ösztönöz, hogy a jövőben még nagyobb erővel és energiával igyekezzem Békésvármegye és a gyomai járás érdekeit és a jólétét elősegíteni.

Nagyon kérem kedves Munkatársam, hogy ezen köszönétemet az együttes ülésen megjelent összes Egyesületekkel közölni sziveskedjék azaz, hogy ezen Egyesületek minden egyes tagját őszinte barátsággal üdvözlöm.

Szívélyes és munkatársi üdvözléssel

dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla sk.

Boldog adottság, ahol ilyen vezetőkkel dolgozhatunk.

A Gyomai Dalárda zászlószentelési ünnepélye

és a XXV. Országos Dalosversenyen való részvétele

Amint értesültünk, a Gyomai Dalárda a f. év nyarán daloszászlót óhajt szentelni és ez irányban a kezdő lépéseket az elnökség már meg is tette. A zászlószentelési ünnepélyt disz- közgyűléssel és hangversennyel kapcsolja össze, mely utóbbin 4 idegen dalárda működik közre. A részletes programot a Dalárda elnöksége idejében teszi közhírré.

Junius hó 25 és 26-án, Székesfehérvárott rendezi meg a Magyar Dalos Egyesületek Országos szövetsége a XXV-ik Országos Dalosversenyt, amelyen a Gyomai Dalárda is résztvesz. Nemerey Péter elnök a felmerülő költségek előteremtésében

serényen fáradozik és vármegyénk illusztris alispánját, vitéz Dr. Márki Barna Öméltóságát is személyesen kereste fel és kérte értékes támogatását. A kérelem megértésre talált, amennyiben az alispán 80 pengős segély kiutalását volt szives kilátásba helyezni.

A két jelentőségteljes megmozduláshoz szép és teljes siker kivánunk Dalárdánknak, egyben pedig kérjük kedves polgártársainkat, hogy Dalárdánkat a zászlószegek megváltásával és lejegyzésével támogatni sziveskedjenek, mert ez a Kulturegyesület minden támogatást megérdemel.

A Gyomai Dalárda közgyűlése

Dalárdánk folyó hó 8-án este fél 8 órai kezdettel tartotta meg tisztújító és évi rendes közgyűlését, amelyen a tagok igen szép számban jelentek meg.

A Hiszekegy elmondása után Nemerey Péter takarékpénztári igazgató, a Dalárda elnöke, a tisztújításig terjedő tárgysorozati pontokat letárgyaltatta. A közgyűlés az 1937. évi zárszámadást, a számvizsgáló bizottság, titkár és gondnok jelentését egyhangulag és jóváhagyólag tudomásul vette és az illetékes tisztséget viselőknak a felmentvényt megadta. Elnök előterjesztette az 1938. évi költség-előirányzatot, amelyet a közgyűlés ugyancsak egyhangulag elfogadott.

A tisztikar és választmány választása előtt Nemerey Péter elnök a tisztikar és választmány, valamint a maga nevében megköszönte a közgyűlési tagoknak eddigi bizalmát és az elnöki széket a közgyűlés felkérésére Hajdu Béla igazgató-

tanító, közgyűlési tagnak adta át.

Hajdu Béla igazgató-tanító, hivatkozással arra a körülményre, mely szerint a Dalárda eddigi választmánya Nemerey Péter eddigi elnököt jelölte az elnöki tisztségre, a maga részéről is kész örömmel csatlakozik a javaslatához, mert Nemerey Péternek a Gyomai Dalárda életében immár 12 év óta tartó értékes és eredményes munkásságát közelről ismeri, benne a Gyomai Dalárda egy lelkes, agilis vezetőt bir s így elnöknek csak Nemerey Pétert ajánlja.

A közgyűlés Hajdu Béla igazgató-tanító javaslatát egyhangu lelkesedéssel magáévá téve, Nemerey Péternek a Dalárda életében kifejtett értékes és eredményekben gazdag munkásságáért hálás köszönétet fejezte ki és őt 3 évi időtartamra ismét a Dalárda elnökének választotta meg.

Nemerey Péter, az elnöki széket átvétele után, a megnyilvánult bizalomért meghatott-

sággal, hálás szívet mondott köszönetet és a tisztséget elfogadva kijelentette, hogy továbbra is teljes odaadással fog munkálkodni a Gyomai Dalárda jövője és prosperitása érdekében.

Perei Lajos közgyűlési tag szót kérve, foglalkozott a Gyomai Élet című időszaki lapnak Nemerey Péter személyét támadó cikkeivel és annak tudatában, hogy a közgyűlés minden egyes tagja ezeket a támadókat elítéli és mint egy erkölcsi- és hazafias testület tábora visszautasítja, javasolja a közgyűlésnek, hogy Nemerey Pétert külön is bizalmáról, szeretetéről és ragaszkodásáról biztosítsa.

A közgyűlés Perei Lajos közgyűlési tag javaslatát egyhangulag elfogadta, a Gyomai Életben megjelent és Nemerey Pétert támadó cikkeiben foglaltakkal magát nem azonosítja, azokat elítéli és visszautasítja és Nemerey Péter elnököt változtatlan szeretetéről, bizalmáról és ragaszkodásáról biztosítja s arra kéri, hogy továbbra is lankadatlan kitartással munkálkodjon a magyar dal és azon keresztül a Gyomai Dalárda jövőjének kiépítése és fejlesztése érdekében.

Nemerey Péter a Gyomai Dalárda közgyűlése által szolgáltatott elégtételért köszönétét nyilvánította és biztosította a közgyűlési tagokat, hogy továbbra is teljes odaadással fog munkálkodni a Gyomai Dalárda érdekében.

Ezek után megejtették a többi választásokat és Nemerey Péter javaslatára társelnököknek: Hajdu Béla igazgató-tanítót és Pánczél Emil községi főjegyzőt, tiszteletbeli elnököknek: Pétermann József nyugalmazott községi főjegyzőt és brassói Greising József ny. telekkönyvvezetőt, alelnököknek: Kató Lajos községi jegyzőt és Vass Lajos ny. Beszkárt állomásfőnököt, a Nyugdíjasok Olvasóköre elnökét, titkárnak Varsandán László működő tagot, gondnoknak: Négyesi Gyula működő tagot, ellenőröknek: Batári István és Köhler Ádám működő tagokat,

ügyésznek: Dr. Legeza Tibor ügyvédet, vigalmi bizottsági elnöknek: Nagy Lajos működő tagot, rendes választmányi tagoknak: Perei Lajos, Balogh Lajos, Vatai László és Németh Lajos működő tagokat, póttagoknak: Igrócz György és Radeczki Ádám működő tagokat választották meg egyhangulag 3 éves ciklusra. Számvizsgáló-bizottsági tagoknak egy évi időtartamra: Fekete Gábor, Kiss Ákos működő tagokat és Payer Ádám rendes tagot választották meg.

Elnök bejelentette, hogy Hajdu Béla társelnök a Gyomai Dalárdánál viselt vezető-karnagy tisztségéről lemondott. Az elnökséghez intézett lemondólevél felolvasása után elnök Hajdu Béla társelnöknek közel 15 esztendő kimagasló karvezetői tevékenységét méltatva javaslatot tett a közgyűlésnek, hogy Hajdu Béla társelnöknek mástól évtizedes eredményes és kiváló karvezetői munkálkodásáért és fáradozásaiért jegyzőkönyvileg mondjon köszönetet és e köszönetnyilvánításról Hajdu Béla társelnököt jegyzőkönyvkivonattal is értesítsék. A közgyűlés elnök javaslatát, miután Hajdu Béla

társelnök elhatározását megmásíthatatlannak jelentette ki, elfogadta és a jegyzőkönyvkivonat kiadására utasította az elnökséget.

Ezután a karnagy tisztség betöltésére került a sor és a közgyűlés az elnök és Hajdu Béla társelnök javaslatára egyhangulag Zöld Sándor ref. kántort választotta meg a Gyomai Dalárda karnagyának. Kiváló zenei képzettségét és felkészültségét, valamint agilitását mérlegelve hisszük és reméljük, hogy a Gyomai Dalárda dal-kulturális irányítása mindenképpen jó kezekbe került és

meg van a garancia arra, hogy a Gyomai Dalárda Zöld Sándor karvezetése alatt további babérok elnyerésével biztosíthatja jövőjét.

Hajdu Béla társelnök egyébként kilátásba helyezte, hogy időközönként készséggel ellátogat a dalórákra és segítőkészet nyújt, amit a közgyűlés örömmel és köszönettel vett tudomásul.

Elnök megköszönve a közgyűlési tagok megértő, komoly, nyugodt magatartását és szives türelmét, a közgyűlést berekesztette.

80 millió pengőbe kerülnek az Alföld öntözési munkálatai

A Darányi kormány végre megvalósítja az Alföld legfontosabb és korszakváltoztatónak nevezhető kérdését, az öntözést. Helyrehozza elődeink mulasztását, akik elvitték ugyan a vadvizeket földjeinkről, de ezzel Szaharává tették az Alföld jó részét.

A munka megindult. Szent-andrás alatt már nyikorognak a

kubikos talicskák. Eddig is már 40.000 köbméter földet mozgattak meg és vittek el 2-3 kilométer távolságra. Mennyi munkadíjat jelent ez a legszegényebb rétegnek, elképzelhető.

A következő munkálatok során a

Tiszán és a Hármas-Körösön egy-egy duzzasztó mű, a Tiszán két szivattyú telep készül.

A munka befejezése után, a Hortobágy folyó Turkevéig, a Hármas-Körös pedig Körösladányig lesz hajózható. Laikus számára el sem képzelhető nagyszabású mérnöki és egyéb munka ez, ami kereken

80 millió pengőbe kerül. Viszont az Alföldnek öntözés utáni élete sem képzelhető el azok számára, akik még nem láttak öntözőgazdálkodást ilyen hatalmas területen. Ha ezzel párhuzamosan az Alföld uthálózata is javul — ami természetes követelmény — úgy be sem látható fellendülés veszi kezdetét. Reméljük, hogy még mi is megérjük ezeket a szép napokat.

Néhány szó a március 15-iki ünnepélyhez

A gyomai nyugdíjasok olvasókörének tagjai jól sikerült vacsora keretében ünnepelték a március 15-ikét. Vass Lajos elnök üdvözlő szavai után e sorok írója mondott rövid, ünnepi beszédet. Már jóval a vacsora után megérkezett a körbe Budaváry László volt nemzetgyűlési képviselő, aki előzőleg

T Á R C A

Üvegbe zárt szörnyek között

A Klinikákkal megrakott Üllői útból torkolva, közvetlen az Iparművészeti csarnok mellett húzódik meg a Hőgyes Endre utca, a nagynevű bakteriológus orvos tanárról elnevezve. A közeli Örökimádás templomának harangja átbong a világváros zaján, litániára hívogat. Ót óra.

Komor, magas épület előtt állunk meg, márványtábla hirdeti rendeltetését. Belépünk a nehéz szárnyas ajtón a kissé homályos lépcsőházba, de hirtelen kigyul a fény s futólépésben megse állunk a célpontnak jelzett második emeletig. A társaság liheg, de ez itt így szokás. Mindenki első akar lenni, hogy taposva és könyökölve, éltesebb embertársát figyelembe nem véve, mielőbb ülőhelyhez juthasson. Ezt vidéki viszonylatban neveltlenségnek mondhatnánk, — itt csak: élelmesség!

A magyarázatra kijelölt fehérkabátos tanársegéd udvariasan hajlong, a szolga még néhány széket cipel be az „élhetetleneknek” aztán nedves szivaccsal letörli a nagy fali táblát. Rövid bevezetés után a tanársegéd ur kezébe veszi a krétát és rajzzal szemlélteti a gömb,

pálcika, fonál, orsó és csiga alakú baktériumokat, ezeket a csak ezerszeres nagyításban látható kórokozó lényeket, melyeknek nemcsak külsejük, de hasonló külső mellett való más elhelyezkedésük is különböző fajtát képez. Vannak lánc, vagy szőlőtüri — szerű és páros elhelyezkedésű baktériumok, van, amelyik telepes csoportosulást mutat. Az asztalokon előre elhelyezett kivilágított mikroszkópok elé „felső intézkedésre” már libasorban vonult a tudományszomjas sereg. Rápillantottunk a nagyító készülék mellé helyezett cédulára, mely a baktérium névjegyét szolgált, aztán bekukucskáltunk a gyermek-gyűszű nagyságú kis kerek üveglapon. Vörös és kék színű elmosódott rajzokat mutattak az anilinnal megfestett baktériumpéldányok az erős nagyításban. Volt olyan „górcső” mely alá mintha aprószemű köménymag lett volna szórva.

Következett a baktérium tenyésztés bemutatása.

A baktériumok leggyorsabban a húslevesben szaporodnak. Lóhúsából főzik ezt a tápanyagot, de olyan szép sárga színe van, akár a tyuklevesnek. A tuberkulózis bacillusok változatosabbak. Ezek a tojássárgájával kevert glycerint szeretik, de hónapok kellene hozzá, míg tenyésztésük megindul. Mu-

talja, hogy a tüdőbaj krónikus betegség. Egy-egy tuberkulózis baktérium száraz állapotban 10—15 évig is életképes.

Allandó hőfokon tartott melegvízes csövekkel körülvett sötét szekrényekben állanak a kb. másfél deciméter hosszúságú zárt üvegcsövekben a „tenyészetek”. Pár köbcentiméternyi folyadék s a kedvező tápanyagban hemzsegek a baktériumok. Egyik—másik üvegcsőben a „kolóniákat” vagyis telepeket, melyek nem egyebek, mint egymáshoz tapadt baktériumok százai és milliói, — már szabad szemmel is láthatni, mint fehér pontokat. Egy-egy szekrénybe zárt ilyen csöndes hadsereg országokat, világokat tudna elpusztítani. A tudós előadó biztos, nyugodt kézzel mutatja fel sorba a különböző kórokozókat tartalmazó üvegtartályokat, melyek mindenike mögül a halál leselkedik.

A bakteriológiai intézet tulajdonképpen a diagnosztizálás, vagyis a betegség okának felismerését szolgálja. Ide küldik a kórházakból mikroszkópikus vizsgálatra a különféle váladékokat. Szérumot is termelnek, de csak kicsiben, csupán tudományos kísérletezés céljából.

Tovább megyünk. Terem, terem mellett, — a laikus szemében valóságos boszorkánykonyhák. Légmentesen elzár-

ható önműködő katlanok, üstök, szűrőkészülékek. Ragyogóra mosott poharak, edények mérőeszközök tucatjai a polcon. Szerényen huzódott meg közöttük egy valóságos polgári fa-kanál! Szomorú képpel végződött a bemutató. Bevezettek bennünket a kísérleti állatokhoz.

Egy óriási teremben, amelynek szintén tükörfényes volt a padlója, egymásra helyezett ketrecekben, csak úgy nyüzsögtek a beoltott és beoltásra váró állatok. Kutyák forogtak a szűk helyen csaholva, macskák görbitették a hátukat siralmas nyávogással. Száma nem volt a sok fehér egérnek, patkányoknak, nyulnak tengeri malacnak. Egér és nyulfajtából csupán fehérszőrű „anyagot” használnak. Ezekbe az állatokba oltják be az „üvegbe zárt szörnyeket” rajtuk tanulmányozzák a betegség lefolyását és azok ellen-szerét.

Szegény szép kis rózsaszín orru és talpu fehér egerek! A nagy láztól pihegve, egymáshoz bujva heverték az alájuk ágyalt apróra vágott forgács darabkákon, a nagyobbacska befőttes üveghez hasonló fölül kilyukatott bádogtatóval elzárt edényekben.

Mártirok ők mindannyian, — adassék nekik tisztelet!

Mányiné Prigl Olga.

a Felső-részi Olvasókörben mondott ünnepi beszédet. Többek kívánságára a nyugdíjasok előtt is rövid beszédet mondott. Mi ismertük őt régebben is. Egyszer Gyomán is fellépett mint jelölt. Az egykori szép, hetyke, magyaros bajusza a modern kor áldozata lett. Az egykor oly ércesen csengő hangja, mintha kissé fátyolosabb lenne, de az a mély gondolatokat, gyönyörű szavakba formáló, könnyed előadásmód, amellyel le tudta nyugózni hallgatóságát, egy igazi megérett, kiforrott szónokot állított a közönsége elé. A 48-as eseményekről szóló fejtegetéseit érdemes volt meghallgatni. Ezuton is köszönet neki. Batári Mihály.

A gazdaasszonyok öröme

a korai csirke. Eddig azonban nagy ritkaság volt csak 10-15 darabot is felnevelni télidőben. Aki meg akarja látni és tanulni, hogy lehet szép, nagytestű csirkéket nevelni, télen is, az menjen be a „Hombár” szövetkezetbe Gyomán. Nem hinné az ember, milyen szépek, nagyok ezek a csirkék, ha nem látná. Mikor én egy barátommal Wagner ügyvezető igazgató ur szíves engedelmével megtekintettem, a múlt évben is, az idén is e csipogó sereget az a gondolatom támadt: Milyen jó kereseti lehetőség mutatkozik itt olyanok részére, akiknek körülményei ezt megengedik. Bizony sokan, akik nehezen, vagy egyáltalán nem találnak télen munkát, megpróbálhatnák ezt. Megnézni azonban mindenkinek érdemes és tanulságos.

Fülöp Imre kiskgazda.

A NEP gyomai szervezete csendben dolgozik

A délutáni órákban meglehetősen kibalt piactéren haladok át. A NEP helyiség ablakai mögül vidám varrógép kattogás hívogatja a kíváncsibb embert. Mi van itt, — gondolom s már bent is vagyok az ajtón.

Őt varrógép csendesít a hivallan vendég jöttére. A tanfolyam vezetője Zvara Teréz, aki diplomás hölgy, éppen a férczelés relytéjeit mutatja az egyik növendéknek. Felsőruha varrás folyik itt, alig két hete, de máris látható eredménnyel.

A tanfolyam szervezője Nemeréy Péterné szintén köztük dolgozik. Már munkát is vállalt. A főispán ur által küldött anyagokat fogják megvarrni a szegény gyermekeknek.

A téli himző tantolyamról beszélgetünk. Emlékezünk még a csinos kiállításra, amin meglepődünk az egyszerű lányok kezűgyességén.

A lányok most is dolgoznak otthon. Hetenként jön az anyag a megrendelő cégtől. Kihimez-

ve megy vissza. De jön helyette a pénz.

December óta 1118 pengő érkezett ezen az uton Gyomára a fűrgé és szorgalmas kezekbe. Ebből a pénzből kenyér lett és megelégedés. Köszönet illeti azokat, akik ezt elősegítik.

Vármegyei mezőgazdasági értekezlet Csabán

Békésvármegye gazdatársadalmának széles rétege és annak illusztris vezetőségének vasárnap délelőtt zsufolásig megtöltötte a békéscsabai városháza díszes tanácstermet, ahol a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Békésvármegyei Kirendeltsége mezőgazdasági szakértekezletet rendezett és ezzel mintegy ünnepélyesen is bevonult a vármegye életébe, amelyben — mint ismeretes — már közel egy fél esztendeje fejt ki áldásos tevékenységét az agrárlakosság érdekében.

A vármegyei értekezleten megjelent maga dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán is, akit hatalmas lelkesedéssel fogadtak.

A nemzeti Hiszekegy elmondása után Lossonczy István orsz. gyűl. képviselő, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elnöke mondott ünnepélyes megnyitót.

Beszében hangoztatta, hogy amióta a Kamara elnöki székében ül legfőbb eéljának tekinti, hogy a Kamara munkáját élettel telítse s a gazdákat közelebb hozza a tövényes érdekképviselethez és meggyőzze őket arról, hogy ezen keresztül érhetik el legkönnyebben és laghatósabban céljaikat és érdekeik védelmét.

— Ehhez azonban az szükséges, — mondta — hogy a Tiszántul gazdatársadalmá egysegesen foglaljon állást a vitális érdekeit érintő kérdésekben s ne forgácsolja szét erejét. Mert, ha vannak is a Tiszántul egyes megyéinek a különböző adottságokból folyó különleges érdekei, ezek, ha egész Tiszántul és az egész nemzet érdekeit tartjuk mindenkor, mint a legfőbb célt szemünk előtt, — könnyen összeegyeztethetők az általános kívánságokkal és a Tiszántul egyetemes érdekeivel.

Lossonczy István ezután az értekezlet egyhangú helyeslése mellett a minőségi buza értékesítési problémáját fejtegette. A változott közzgazdasági viszonyok folytán

Békésvármegye földbirtokosai aránytalanul súlyos adó-

zásra kényszerülnek a földbirtokok magas kalaszteri osztályozása miatt.

A szapora népességet a megye nem tudja kellő mértékben foglalkoztatni, eltartani és éppen ezért a munkástömegek számára a mezőgazdaságon kívül is kereseti lehetőséget kell biztosítani.

A szakértekezlet hatalmas éljenzéssel fogadta Losonczy István elnök beszédét. Majd vitéz Czeglédi Béla m. kir. gazdasági főtanácsos, kamarai igazgató mély hatást keltő beszédében ismertette a kamarai külső szolgálat jelentőségét, általános képet adott a mezőgazdaság jelenlegi helyzetéről, idézte a kamaráknak törvénytábla kötelelességeit és feladatait. Azután rátért arra, hogy égető szükség volt a Kamarai hivatali szervezetségének továbbépítésére a külső kamarai szolgálat intézményes bevezetése útján.

Bejelentette vitéz Czeglédi igazgató, hogy

a Kamara Békésvármegye területén valósítja meg először a mezőgazdasági Kamara jogi tanácsadói karának megszervezését, hogy az agrárlakosság a jogi vonatkozású kérdésekben is megtalálhassa a jövőben kielégítő érdekvédelmét.

Varga László m. kir. gazdasági tanácsos, Kamarai főtitkár ismertette a békésvármegyei Kamarai Kirendeltség célkitűzéseit, rámutatott arra, hogy kereskedelmi téren is ki kell építenie a gazdatársadalomnak a keresztény erkölcs és a nemzeti gondolat jegyében a maga szervezeteit, mert érdekei e téren súlyos sérelmet szenvednek.

Kienitz Vilmos, az Alsó-Fehérkörösi Armentesítő Társulat igazgató-főmérnöke artott ezután az öntözésről rendkívül értékes, tartalmas és iránytmutató előadást, amelyben foglalkozott az időszerű öntözési problémákkal és kifejtette az öntözés nemzetgazdasági és szociális jelentőségét.

Esetek — tanulságok

az osztálysorsjáték 40 éve alatt. Néhány igaz történet hivatalosan megírva

EGY TANÁR évek hosszú sora óta játszott sorsjeggyel. Idővel azonban, miután tanítványai egyrészt elvesztette, visszaküldte a sorsjegyet, mely a következő sorsjátékon a főnyereményt nyerte meg. A szegény tanárt csak a felesége tudta az öngyilkosságtól visszatartani s nagyon hosszú idő múlva tudott megnyugodni.

EGY NYOMDÁSZ nyert 60.000 pengőt, a szerencsés ember mulatni kezdett, szórta a pénzt mindenfelé. Vett ugyan három kis házat, de évek múltán eladogatta és ismét szegény ember lett.

EGY KÖBÁNYAI KORCSMÁROS 600 ezer koronás főnyereményt nyert. Egy negyed sorsjegyre kapott 120.000 koronát zsugori, rossz ember volt, még a saját fiának sem adott belőle, miért aztán a fiu megölte az apját.

EGY KÁNTOR-TANÍTÓ nyert 14.000 pengőt, hálásan írt a főárusítónak, hogy két leányát — menyasszonyok — most legalább férjhez adhatja és boldogítja őket.

N. KERESKEDŐ elfelejtette az ötödik osztályánál sorsjegyet megújítani, tehát elvesztette nyerési jogosultságát. Szokásból nézte az ujságban a hivatalos húzási jegyzéket, látta, hogy a sorsjegyszámát kisorsolták 50.000 pengővel, betege lett ennek a szerencsétlen esetnek.

B. KATONATISZT évekig játszott egy sorsjeggyel... szűkös helyzetbe került... barátja tanácsára eladta sorsjegyet, — szerencsétlenségére rövidesen megtudta, hogy volt sorsjegye 300 ezer pengőt nyert — Idegbeteg lett és évekig tartott, míg ismét hivatásának tudott élni.

NEMRÉG TÖRTÉNT, hogy K. ur kapott egy negyed sorsjegyet egy főárusítótól. A húzás előtt átadott a feleségének 7 pengőt a sorsjegy befizetésére, ki azonban e helyett egy kalapot vásárolt magának. A sorsjegyet kihúzták egy főnyereménnyel... az esetnek vége.

B. HIVATALNOK régóta játszik az osztálysorsjátékon. Sorsjegyet kihúzták a betéttel, a főárusító küldött neki egy pótsorsjegyet. Miután azonban a fiatal embernek pénzre volt szüksége, nem tartotta meg... és azt másnap már kihúzták és 20.000 pengőt nyert volna...

EGY KERESKEDŐT rábeszéltek egy ügynök, hogy vegyen egy negyed sorsjegyet. Ki is fizette, de az ügynök elfelejtette a főárusítónak a pénzt átadni. Kihúzták a sorsjegyszámot 10.000 pengővel, — természetes, pereskedés lett belőle.

A nagy elismeréssel fogadott beszédek után vitéz Bocskóy András gazd. isk. igazgató javaslatára az egybegyűlték egyhangú, hatalmas éljenzéssel elhatározták, hogy az értekezletből táviratilag üdvözlük dr. Marschall Ferencet, a most ki-nevezett földmívelésügyi minisztert és vitéz Meccsér And-

Szuperfoszfát műtrágya és Péli Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégénél.

rást, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökét.

A felszólalások sorát vitéz Ricsóy Uhlarik Béla dr. főispán zárta be, aki a vármegye mezőgazdasági lakosságának a jobb jövő kimunkálására az összefogásban látja biztos zálogát a mezőgazdaság felvirágzásának, amelyet meggyőződése szerint eredményesen fog szolgálni a Békésvármegyei kirendeltség, amelynek további munkálkodása elé nagy várakozással tekint.

Az értekezlet után a Csaba szállóban szászterítékes közös ebéd volt, amelyen a főispán Magyarország kormányzójára, vitéz Jánossy Gyula polgármester a diszes vendégseregére, Lossonczy István pedig békésvármegye gazdaközönségére mondott pohárköszöntőt.

Mese a szökevény pacalról

Valamikor réges-régen, a Dlöfla nevű tenger közepe táján volt egy kis sziget. Ennek a szigetnek, amelynek a neve Amoyg volt, igen jámbor és Istenfélő lakói valának. Élt pedig abban az időben egy Guilielmo nevezetű, hatalmas termetű, gyönyörű nagyszakállu és nagybajusszu férfiú, aki mindenféle végelgyengülésben szenvedő tehenek, kövér sertések és ártatlan bárányok vérét ontó mester vala, aki egyébként szintén igen jámbor életű ember volt.

Egy alkalommal, amidőn egy alig 25 éves üsző élete végére egy hatalmas taglóútással pontot tett, lehuzta róla régi divatu ruháját, legényei segítségével kegyetlenül szétdarabolta és kocsira rakta, nem feledkezvén meg a pacalról sem. Ahá a pacal... Odakerülvén a pacal a hustömög tetejére, ott kényelmesen elhelyezkedett. A jó mester pedig kocsijára felkapaszkodván, bekapcsolta a szecskával fűthető motorhelyettes, négy lábú csontvázat, szólt vala emígyen: Gyí te vihar! gyí jó lovam! Gyerünk hazafelé. A szegény pacal bizony igen rosszul érezte magát.

Tudni kell ugyanis, hogy abban az időben, még nem voltak betonból készült utak, még makadám utak sem, hanem a kocsik sziklatörmelékekből készült uton haladtak, s így az egyik szikla darabról a másikra döccenő kocsi igen igen megrázta a szegény pacalt, annyira,

hogy amidőn egy forrás közelébe érték, a pacal ugylátszik megszomjazván, hirtelen elhátározással leugrott a kocsiról, de vesztére, mert eszméletlenül terült el a sziklaköveken.

Guilielmo mester pedig hazaérkezvén, még a szája is tátva maradt, lábai pedig a földbe gyökereztek, úgy nézett oda,

ahol a pacal volt. Majd megsimogatta félméteres szakállát, szeméit az égre vetette, kezeit óriási nagyhasán keresztül szépen összetette, a Jehovát és az összes szenteket, — szeliden bár, de sűrűn emlegetve, elindult a szökevény pacal megkeresésére.

Batári Mihály.

Megvonta a miniszter Nádudvari Mihálytól az ingatlanközvetítési engedélyt

A földmivelésügyi miniszter 26.965/1930. VII. 2. szám alatt kelt rendeletével, a 14.000/1937. F. M. rendelet 9. §-ának 1. bekezdése alapján, Nádudvari Mihály gyomai lakos 65.566 1930. OFB. számú ingatlanforgalom üzletszerű közvetítésére feljogosító engedélyt megvonta, mert

Nádudvari Mihály az évi engedélydíj befizetésének háromszori felhívására sem tett eleget. Ennek következtében

Nádudvari Mihály ingatlanok forgalmának, illetőleg azok adásvételének üzletszerű közvetítésével nem foglalkozhatik.

Korán köszönt be nálunk az ősz.

Magyarországon az ősz Péter és Pálkor kezdődik. Amint a kalászosok sárga érésben vannak, az ember hiába tekint körül a határba, zöld foltokat csak itt-ott lát, egy-egy kukoricatábla, répaföld és mélyebb helyeken rétek, kaszálók zöldje üditi az őszi sárga színtől elfáradt szemet.

Pedig nemcsak a szem kívánja a zöldet, kívánja azt az ember, állat gyomra egyaránt. Nem lehet egészséges ember az, aki — különösen nyáron — zöldséget, gyümölcsöt, zöld paprikát nem fogyaszt, de állattól sem kívánhatunk erőteljesítményt, vagy haszonteljesítményt, legkevesebbé bő tejelést, ha nyáron zöld takarmányban szűkölködik.

Szükséges-e, hogy Péter-Pálkor a határban már a sárga szín uralkodjék? A zöldmező hívei bebizonyították, hogy hazai körülmények között egész nyáron bőven etethetjük házi állatainkat zöld takarmánnyal és hogy zöld legelő nyújtása száraz viszonyaink között nyáron is lehetséges.

De nem elég, hogy fűmaggal vessük felül rétejünket, legelőinket, nem elég, ha lucerna, lóhere, csalamádé és egyéb takarmányterületeink nagyságát növeljük, szükséges, hogy megfelelő talajművelési, megfelelő

vizgazdálkodást folytassunk, gyűjtsük össze a rendelkezésre álló csapadék vizét a talajban, de még biztosabb az, hogy takarmánynövényeinket, rétejünket, legelőinket megfelelő növényi táplálóanyagokkal lássuk el. Más szóval trágyáznunk kell. Régi közmondás mondja, hogy a rét a szántóföld anyja. De az anya is felmondja a szolgálatot, ha emlei elapadtak. Rétejünk talaját pedig évszázadok óta csak zsaroljuk, trágyázásra alig egy-két jó gazda gondolat.

Igaz, kevés istállótrágyánk a szántóföldre sem elegendő, de azért vannak a műtrágyák, hogy azokkal a kevés istállótrágyát kiegészítsük. Különösen alkalmasak a műtrágyák, hogy takarmánynövényeinket dus hozamra bírják és rétejünk, legelőink hozamát növeljék.

Jó vetőmag, jó talajmunka és helyes trágyázás együtt alkalmazva hozza csak meg az eredményt.

Ceglédi bortermelők Szövetkezete termelői borkimérése özv. Békési Lajosné házánál, Horthy Miklós út 23. sz. alatt (Kolmann daráló-malommal szemben) megnyílt. Mérsékelt árak. Nemeskadarka, asztali, ezerjő és új-rizling borfajták ingyen borkóstoló. Nyitva reggel 7 órától, este 10 óráig. Vasárnap reggel 7 órától d.u. 2 óráig.

Martos Viktor előadása a villamosság alkalmazásáról

Mint előző számunkban jelentettük, Martos Viktor elektro- és gépészmérnök, a Gyomai Villamos Mű műszaki tanácsadója áprilisi gyomai tartózkodása alkalmával előadást tart:

„Villamosság a kisiparban” címen.

Első közleményünk az érdekelt iparosságban máris nagy érdeklődést váltott ki, amit a hozzánk intézett kérdezősködések igazolnak. Az előadás ki fog terjedni úgy a világitás gazdaságos alkalmazására, valamint a villamosságnak motorikus és hőfejlesztő lehetőségeire mindazokban az ágazatokban, ahol ezt a gyakorlatban már ma is megvalósították. Az előadás alkalmat fog nyújtani arra is, hogy a hallgatóság köréből kérdéseket intézzenek előadóhoz, aki készséggel adja meg a felvilágosításokat bármely idevágó szakkérdésben. Reméljük, hogy a helyi iparosság teljes számban való megjelenésével fogja tanujelét adni annak, hogy a technika e vívmánya iránt saját ismereteinek kiegészítése érdekében nagy mértékben érdeklődik.

Hogyan lehet olcsóbban permetezni? Erről a kérdéstről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Ismerteti még a szőlőtünetes sikerességének okait; a gyümölcsfák ültetésének helyes módját, a gyümölcsfák termékenységének fokozását, a szőlő metszésének idejét, a gyümölcsfák fejlettségének okait. a szilva, a meggy és cseresznye fergesedését, az enyvyűrű tavaszi alkalmazását stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4) egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

Szorgalmas négy polgárit végzett fiatal-embert irodai és külső munkára jó kézírással azonnali belépésre felvesszünk. (Gyorsíró előnyben). Cím a kiadóhivatalban.

MOST JELENT MEG!

ALBERT GERVAIS

NEHÉZ

ORVOSNAK LENNI
KINÁBAN

Albert Gervais, a szecsuáni Francis-kánus-kórház vezető-orvosának világsiker aratott könyve. Kináról. Gervais könyvéből a francia szellem fölényes humora árad. Könnyed és kellemes előadásában csodálatos frissen és elevenen bontakozik ki az olvasó előtt Kína, az örökké érthetetlen, melyet talán Gervais értett meg eddig a legjobban. Ára 3.60 pengő. Megtekinthető minden könyvesboltban. Singer és Wolfner kiadás.

HIREK

Békéscsabán a pályaudvari misszió megkezdte működését. Két hölgy teljesít felváltva szolgálatot, amikor a vonatok forgalma ezt szükségessé teszi. Főként a nagytömegben bejáró iskolás lányok ellenőrzése és védelme a feladatuk.

Schuster Ferenc áll. vizsg. fogász, fogászati működését ápr. 1-én megkezdte: Kossuth Lajos ut. 36 sz. alatt. (Herdy-féle ház.)

Budapestre költöztek a volt Ausztriából a Budapest-Bécsi követségek, mint a svéd, holland, svájci és a japán követségek.

Londonban magyar vajiroda létesült, amely közvetlen magyar tevékenységeitől kapja a vaját és angol kereskedőknek adja el. Lehet a tehéntartást fokozni bátran.

Értesíti az Endrődi Ipartestület az iparos társadalmát, hogy Szilágyi Mihály gyomai kéményseprő segéd az Országos Társadalom Biztosító Intézet képviselője, f. év március hó 27-én d. u. 5 órai kezdettel az endrődi Ipartestület helyiségében az OTI jogszabályairól és az érdekelt jogköreiről egy munkaadók, mint a munkavállalók részére egy felolvasó estélyt fog tartani, melyre tisztelettel kérjük, hogy minden érdekelt megjelenjen. Endrődi Ipartestület előjárósága.

Csongrád vármegye mozgalmat indít, hogy a kehes lovakat bélyegezzék meg. Vége lesz a lelkiismeretlen lókupecsek csalásainak.

Háttha most sikerül? Április 9-én kezdődik az új előnyösen megjavított osztálysorsjáték. Óriási összegek nyerhetők most és sokan lehetnek váratlanul gazdagok. Nem szabad a „reménységet“ feladnia, mindig törekedni kell az embernek és lehetőséget kell keresni, hogy hátha most a „SZERENCÉS VÉLETLEN“ sikerül. Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye. Nyerni azonban csak annak lehet, akinek sorsjegye van! Vegyen tehát, vagy rendeljen egy sorsjegyet MÉG MA akármelyik főarúsnál. A hivatalos árát: 3.50, 7, 14, 28 pengőt van ideje megfizetni legkésőbb a húzás előtt.

Hipnotizált madarak, majmok, macskák, krokodilok csodája. Rendkívül érdekes, meglepő fényképekkel illusztrált cikk számol be a hipnózis új rejtélyeiről, az állatok delejes álmáról Tolnai Világlapja új számában. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Féláru utazás Budapestre, a Mezőgazdasági Kiállításra, március 17-től 28-ig, illetve április 3-ig vehető igénybe. Igazolványok a Gyomai Ujságnál (Wagner-féle fatelep) kaphatók.

Amikor a boxvilágbajnokot egy tízéves fiucska knockoutolta. Az amerikai box és birkózóiskolákról, érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Dunántúlon egy község határában a szőlőskertben ásva, hatalmas kőkorsóra találtak, mely színig volt arany és ezüst pénzrel, melyek közt 6 centiméter átmérőjű aranyak is vannak.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tézartarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPT-KÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25

Anyakönyvi hírek

Született: Lukács József fia Mihály ref., Vigh János leánya Eszter, Piroska ref.

Házasságot kötöttek: Domokos Sándor Püski Erzsébet, Csikós Lajos K. Szilágyi Etel, H. Kovács László Bátor Piroska, Nagy Dániel K. Molnár Mária.

Meghaltak: Kovács Péterné Arany Zsófia 74 év. ref., Pfeifer Mihályné Emrich Magdolna 73 év. ág. ev., Tóth Lajos 17 év. r. k. (Endrőd.)

Mi lesz május 8-án?
MINDEN MAGYAR EMBERT ÉRDEKEL!
Rövidesen felelni fog erre az Endrőd-öregszőlősi „Hangya“ Szövetkezet.

Hirdetmény

Előjáróság közhírré teszi, hogy a tavaszi haszonállat vizsgálat a következő rendben lesz:

Április 7-én a község házában d. e. 8-12 óráig d. u. 2-3 óráig.

Április 8-án a Hasításon a K. Nagy tanyánál d. e. 8-12 óráig.

Április 8-án a halmagyi iskolánál d. u. 2-5 óráig.

Április 9-én a Körösön túl a Batári tanyánál 8-11 óráig.

Április 9-én az Ujházi (Uhrin) György tanyánál d. u. 2-5 óráig.

Az az állattartó, aki gazdaságában külön állatorvost tart, egy patás állatait nem köteles elővezetni, ha azokat a gazdasági állatorvos a tavaszi állatvizsgálatra kitűzött időt közvetlenül megelőző 3 napon belül egyenként megvizsgálja és vizsgálatának eredményéről a tavaszi vizsgálatot végző állatorvost értesíti.

Az az állattartó, aki egy patás állatát a vizsgálatra elővezetni nem kívánja, köteles ebbeli szándékát a helyi állategészségügyi hatóságnak a vizsgálat megkezdése előtt írásban bejelenteni. Ebben az esetben a vizsgálatot végző állatorvos az állatokat — a kérelmező költségére — 8 napon belül rendes tartási helyükön megvizsgálja.

Az az állattartó, aki egy patás állatát a vizsgálatra elő nem vezeti, vagy fenti módon meg nem vizsgálattja 600 P.-ig terjedhető büntetésben részesül. Gyoma, 1938. március 3.

Arany Gusztáv sk.

4-3

s. jegyző.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításra és Vásárra szóló féláru utazásra jogosító IGAZOLVÁNYOK kaphatók a WAGNER fatelepen.

„MÁVAUT“ T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Vitelidj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ³⁸
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴⁸
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —.50 Menettérti-jegy: Endrődre —.80 P
Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁶
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰⁸	érk.	„ község háza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Dr. OETKER
FÉNYKÉPES RECEPT-KÖNYV
A LEGTÁPLÁLÓBB

A gyomai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.
62/1938. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Kir. Kincstár végrehajthatónak Rác Sándor (nős: Madarász Juliánával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 614 P. 41 f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a Gyoma községben fekvő, s a gyomai 5739. sz. tkvi betétben A†1-3. sor. 11484/11. 11484/12. 11485/6. hrsz. 169 öf, 5 h. 81 öf és 6 h. 319 öf területű Csudaballa pusztán levő legelő és szántónak végrehajtást szenvedő nevének álló 1/2. részére 2931. P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938. évi május hó 4. napján d. e. 9 órakor a telekkönyvi hatóság helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlan éspedig a csatlakozottnak kimondott Szolnoki Magyar Bank rt. érdekében a kikiáltási ár 2/3-ánál, a Kir. Kincstár végrehajtható érdekében 10282 P.-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10. százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százalékkára kell kiegyenlíteni.

Gyoma, 1938. január 12.
Dr. Molnár sk. kir. jb.

Kiadmány hitelül:
Szállagyi.
díjok.

Gyoma község ingatlanforgalma

F. Nagy Sándor és neje V. Szabó Eszter gyomai lakosok vettek 2 hold 756 n.-öl előhalmi szántót Kéri Mihály és Kéri István gyomai lakosoktól 1750 P.-ért.

F. Kiss Béla és neje Paraizs Erzsébet gyomai lakosok vettek egy bánomkerti lakóházat Csontos Benedek és neje Nagy Ilona gyomai lakosoktól 1000 P.-ért.

Ilf. Viznyai József (nős Kun Máriaival) gyomai lakos vett 359 és 1178 n.-öl félhalmi rétet özv. Dévanszki Kálmáné Beinschróth Erzsébet gyomai lakostól 280 P.-ért.

Darvasi Albert és neje Barna Róza dorogi lakosok vettek 3 hold 1004 n.-öl tanyai szántónak a felerészét Molnár Bálintné Nagy Róza és társaitól 1900 P.-ért.

K. Szabó Mihály és neje Nádudvari Eszter gyomai lakosok vettek 1 hold 648 n.-öl félhalmi szántót Molnár Bálintné Nagy Róza és társaitól 1400 P.-ért.

Papp Zsigmond gyomai lakos vett egy beltelkes lakóház felerészét Papp László karcagi lakostól 3500 P.-ért.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

A KÖZÖNSÉG ÓHAJA
PARANCS!

Olyan jók a filmjeink, hogy
többször akar moziba járni.
UJ JÁTEKREND:
hetenként 3 új műsor!

Március 27—28

vasárnap, hétfőn.

MAGYAR FILM!

PARÁDÉS SZEREPOSZTÁS!
Jávor Pál, Bársony Rózsi, Ka-
bos Gyula, Rózsahegyi Kálmán,
Csontos Gyula, Petheő Attila
főszereplésével.

régi magyar urivilág, tekintetes
vármegye, régi fényes megyebál:

VIKI

Bónyi Adorján színműve, roman-
tikus, jóízű, nagyon vidám
magyar film.

2. Nagyszerű kísérő műsor.

Március 30. szerda.

Egyetlen egy napig!

DEANNA DURBIN a most feltűnt
fiatal filmszínlány első szerepe.

PAZAR FILM!

Kedvességben, bájban, humorban,
muzsikában páratlan:

3 kis ördög

Hogyan vezeti vissza 3 kislány a
kicsapongó papát a feleségéhez?
Igazi film a javából.

2. Telefonrevü

Artista és variété műsor
30 percen keresztül.

Április 2-án.

Szombaton.

IZGALMASSÁGA MIATT CSAK
16 ÉVEN FELÜLIEKNEK!
Carola Lombard, Fred mc
Murray főszereplésével:

Rejtélyes utas

Titokzatos és izgalmas események
egy óceánjárón. Izgalmas
bűnügyi regény.

3. Kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünne-
pnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. március 27-én vasárnap
fél 7 és 9 órakor.

Az örök fájdalom filmje!

GOLGOTA

Az Istenember világot átölelő
drámája!

Irtá: RAYMOND kanonok.

Főszereplők:

Harry Baur és Pierre Vignan.

Ping Pung
az északi sarkon
vigjáték.

Magyar Világhíradóval.

SPORT

Viharos

szezonnyitással indult a tavaszi
bajnokság Gyomán és a kipihent
drukkertokok hangszálait alapos
munkára kényszerítette az ETK
elleni szurkolás. No, de amilyen
hirtelen jött, éppen úgy el is múlt
a tavaszi vihar. Egy párjól irány-
zott bal egyenes, majd a szenvedő
fél kézzelfogható viszonyvá-
lasza és két játékos már is néző-
vé alakult! Tóth mesteri tagló-
ütését minden néző elismeréssel
csodálta meg, csupán egy ember
nem méltatta azt különösebb fi-
gyelemre: a bíró... Közben fut-
balloztak is, sőt a GyTK egy pec-
hes gölt is kapott.

A GySC ellen már 5-1-re ve-
zetett a dévaványai csapat, míg
végre erős finissel 5-5-re állították
be a végeredményt.

A gyomai csapatok holnapi mér-
kőzéseit nagy érdeklődés kíséri.
A figyelem különösen az új játé-
kosokkal megerősödött és így
nagy „mumusnak” kikiáltott Me-
zőturi MÁV felé fordul. Reméljük,
hogy mindkét csapatunk győzel-
méről számolhatunk be legkö-
zelebb.

Sporthírek

Vasárnapi bíróküldés: GySC—
M. MÁV: Kereki (Békés), Hunyadi
— GyTK: Klimaj (Szarvas), ETK-
KTE: Rátfai, TAC—Törhös: dr.
Magyar, M. Török—MAFC II:
Havas.

A gyomai futballisták közül
Csalah, Nádudvary és Cs. Nagy
Gábor váltak alkalmassá katonai
szolgálatra.

Lukács II. Gyula, a MAFC
nálunk is jólismert játékosa vil-
lámigazolással a Salgótarjáni Bá-
nyaalépi TC játékosa lett és hol-
nap már részt is vesz csapatának
a Simonfornyai Börgyári TC el-
leni mérkőzésén.

GySC—DSE 5-5 (1-3).

Dévaványa: vezette Walter.

Dévaványára rándult át a GySC
tartalékos csapata folyó hó 20-án,
hogy a jó játékerőt képviselő DSE
csapatával barátságos mérkőzésen
összemérje erejét.

A mérkőzést vezető honi bíró
minden lehetetlen bíráskodásával
azon volt, hogy a vendég GySC
csapatát megveresse és győzelmi
tört ülhessenek. A gyomai fiuknak
meg kellett bírkozni a 12-ik ellen-
séggel a bíróval is. Ennek tulaj-
donítható a nagyszámu gólhullás.

F. hó 27-én, vasárnap d. u. 3
órai kezdettel játssza a GySC első
tavaszi bajnoki mérkőzését a jó-
képességű M. MÁV. SE. csapatával.
A gyomai fiuknak szívvel-lélekkel
bele kell feküdni a mérkőzésbe,
ha a jó ellenfelet megadásra akar-
ják kényszeríteni. Bizünk abban,
hogy fiaink becsülettel fogják meg-
védeni a kék-fehér színt a vere-
ségtől. Kérjük a m. t. sportpártoló
közönséget, hogy ezen élvezetes,
szépnek ígérkező mérkőzést mi-
nél nagyobb számban nézzék meg.
Cs. D.

ETK—GyTK 1-0 (1-0).

Bajnoki. Vezető: Rátfai.

ETK: Németh, — Hunya, Ker-
tes II, — Tóth, Kurilla I, Simon,
— Koós, Kurilla II, Kovács,
Pelyva, Kertes I.

GyTK: Porcsalmi, — Nádud-
vari, Vatai, — Lakatos, Bartha,
Csikós, — Olajos, Csalah, Rau,
Bolehovszki, Bartik.

Nemcsak a nap melege hevi-
tette a csapatokat, hanem az első
tavaszi bajnoki mérkőzés ered-
ménye is. Mindkét csapat biza-
lommal lépett a pályára. A válasz-
tás a GyTK-nak jutott s így az
ETK csapata indította utnak a
labdát. Már az első percekben
látható volt, hogy heves küzde-
lemre lesz kilátás, ami nem is
késlekedett, mert az 5 percben
Kovács bombáját kellett fogni
Porcsalminak. Ugyanezt tette a 11.
percben Olajos labdájával Németh.
Mindkét oldalon egymás utáni
szögletugrás következik, de a köz-
vetlen védelem mindenütt helyén
van. Erős a játék, amit egy egy
fault-becsuszás tesz változatos-
sá, amit a vezető nem mindig vesz
észre, így a játékosok vérszemet
kapva sűrűznek. 30 és a 32 p-
ben büntető az ETK ellen, de a
védelem ezt is tisztázza. 36. p-
ben Kurilla, 40 p-ben Olajos lö-
hatalmas kapufát. Már mindenki
elkönyvelte a döntetlen félidőt,
amikor a 45-ik p-ben Kertes jól
ívelt labdáját Pelyva befejeli 1-0.

Szünet után gyomai támadás
következik, de a csatárok lassu-
sága miatt eredmény nem alakult
ki. Változatos a játék, leginkább
a védelmek vezetnek hasznos
munkát. 15. p-ben alkalom adód-
na a kiegyenlítésre, de a kezelést
a játékvezető nem ítéli meg. Most
határozottan gyomai támadások
futnak, — eredménytelenül. 31 p-
ben Hunya és Bolehovszki össze-
akaszodik, aminek — túl szigo-
ruan — kiállítás lett az ered-
ménye. Alig telik el néhány perc,
megtörténik a sportot megcsufoló
cselekedet. A játék ellenkező irány-
ban folyik, ezt Tóth kihasználva,
teljes erőből hasba vágja a mit
sem sejtő Raut, aki össze csuklott
és le kellett vinni a pályáról. Ez
természetesen alkalmas volt arra,
hogy zürzavari idézzen elő. Tóth
látva a veszélyt a karhatalom vé-
delmébe futott. A játékvezető to-
vább engedte játszani, dacára an-
nak, hogy az esetet a járőr iga-
zolta.

A hátralévő idő igen parázs
hangulatban és gyomai támadás-
sal tel el.

ETK jobb volt az 1 góllal, kü-
lönösen Hunya, Kurilla II., Pelyva
és Németh vált ki.

GyTK-ból Porcsalmi, a közvet-
len védelem, míg a halvesorban
Lakatos elől és utána Csikós,
Bartha a sorrend. A csatár-
sornak is voltak szép műveletei,
de a lövéseikkel nagyon lema-
radtak.

Rátfai jól vezetett, de a Tóth
tettének elnézése súlyos hiba volt.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti
Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI
cégnél.

Özv. Béres Jánosné! csutkairik
van eladó. Érdeklődni lehet Deák Fe-
renc utca 23 szám alatt. 1-1

Egy jóházból való fiu tanulóknak
felvételik Hartman Sándor pék-mester-
nél. 3-1

A helyi Állattenyésztők Szövet-
kezete évi rendes közgyűlését f. évi
március hó 27-én, határozatképtelenség
esetén április hó 10-én d. e. 11 órakor
tartja meg a községháza tanácstermé-
ben az alábbi tárgysorozattal: 1. Igaz-
gatóság jelentése. 2. Zárszámadások
előterjesztése és felügyelőbizottság je-
lentése. 3. Mérleg megállapítás, felment-
vény megadás iránti intézkedés. 1-1

Ailer Márton téglagyárában disz-
jegenye- és kanadai nyárfacsemetek
kaphatók. Ugyanott egy kisebb táska-
írógép is kapható. 2-2

Az 1-ső számú Vadásztársaság
vadőre részére április 1-re lakást keres.
Akinek megfelelő kiadó lakása van, je-
lentkezzen a Vadásztársaság elnökénél
Pétermann József nyug. főjegyzőnél. 2

Eladó egy 10 darabból álló teljesen
új csontszinű szobaberendezés rugany-
betétes ikerágyval, nagy gardrób szek-
rényvel, állóütkörrel stb. Eladók külön-
böző női ruhák, felöltők, koztümök,
kalapok, cipők stb. Petőfi utca 19 szám
alatt. 2-2

Arany Lajos Jókai utca 1. szám
alatti háza eladó. 3-3

Papp Zsigmond Rákóczi utca 16
szám alatti háza eladó. 5-3

Endrődön Apponyi utca 12 sz. alatt
özv. Gácsi Jánosné házában egy tüzel-
helyiség berendezéssel vagy anélkül
röfös üzemnek is alkalmas lakással, vagy
anélkül azonnal is kiadható haszon-
bérbe. 3-3

Két tehénjárás—sertésjárással
nyári használatra kiadó. Értekezni lehet
Szilágyi Antal szabómesternél. 2-2

Óra, ékszer javításokat olcsón jól
állás mellett készít: Csáky Dániel a
volt Wattai házban. 8-8

Eladó Endrődön egy négy szoba,
konyha, fürdő szoba, mellékhelyiségek-
kel ellátott új lakóház, kedvező fizetési
feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak
Csáky Dániel gyomai órák mester-
hez. 8-8

Szódavizgyári berendezést kere-
sek készpénzfizetés elleni megvételre.
Cím a kiadóhivatalban. 5-5

Az „Uj Magyarország”

a legjobban szerkesz-
tett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidőhiva., Bp. Rákóczi-ut 30.

Eladó: 1 és fél fertály keselyősi
szántó nagy cserepes tanyával, 40 hold
nagyórési szántó 19.000 P, 20 hold
halmagyi 15.000 P, 908 hold dunántul,
20 hold simaizugban, 5 hold simán,
felesbe vagy haszonbérbe is. 473 hold
haszonbérbe, 2 hold kertföld, egy 560
négyzetöles telek köves uton és egy
335 négyzetöles telek forgalmas utcában,
keresek egy 3 szobás lakóházat állomás-
hoz közel. Érdeklődők forduljanak Izsó
Balázs ingatlanforgalmi irodájához
megbízva. Gyoma, Horthy Miklós ut 2.
Telefonszám 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungaria könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Tékai Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés

20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél

15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és

félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Zsidókérdés — magyar kérdés

Irtta: MIGEND DEZSŐ

a Körösvidék felelős szerkesztője

A zsidókérdés megoldása csigalépésben halad Magyarországon, bár el kell ismernünk, hogy már tuljultunk annak az általános beismerésén, hogy ez a kérdés megoldásra vár.

Azt a tényt, hogy a miniszterelnök hivatalos formában jelentette be a zsidókérdés megoldását, minden bokorból felviharzó tervezetek követik s a sok ujonnan felmerülő, szabadon költött megoldási terv közül egyelőre legnépszerűbbnek az látszik, amely a hitlerizmus elvei szerint akarja elintézni a magyarországi zsidó-problémát is.

Bár minket zsidó és zsidó érdekeltsgü oldalról gyakran szeretnek szélsőséges helybeli orgánumnak nevezni, multunkhoz következetesen most is igyekszünk meggyözödésünket egyedül a magyar nemzeti és keresztény közérdek szempontjainak alárendelve leszegezni.

A Körösvidék hatásterületén is olyan erőteljes a zsidókérdés körüli mindenféle irányzatu propaganda, hogy feltétlenül érvényesitenünk kell szavunkat a kérdés tisztázódásának előmozdítására.

Nézetünk szerint bár egyszerűbb volna megoldásnak valamely meglévő kültöldi példát lemásolni, nem hisszük, hogy erre nálunk belátható időn belül sor kerülhetne.

Elsősorban is magyar kérdést kell látnunk a zsidókérdésben is s a megoldás eszközeit és rendszerét úgy kell megválasztanunk, ahogy a magyar életviszonyok követelik, nem pedig úgy, hogy azok más államok viszonyai között esetleg már beváltak. Fontos ebben a kérdésben az eredeti magyar megoldás márcsak azért is, hogy senkiben se támadhasson semmiféle gleichschaltoltságérzete.

Az ügy lényegének megítélése tekintetében fontosabbnak kell tekintenünk az igazi keresztény érzület és magyar nemzeti felfogás érvényesülését, mint magát az antiszemizmust.

A zsidókérdés megoldása nem jelenthet feltétlenül zsidóüldözést és a kereszténység méltó érvényesülése nem jelentheti feltétlenül csak a hitlerizmust. Gondoljunk csak arra, hogy az egyes keresztény egyházak miszsiói mennyi vért és mennyi pénzt áldoztak arra a világ minden táján, hogy különböző fajú embertömegeket a keresztény hitre térítsenek. Lehetséges-e kivetni a keresztény közösségből azokat, akik eddigi életükkel bizonyították be, hogy a keresztény erkölcs és a jó keresztény szellem irányítása szerint akarnak élni? Továbbá ugyanigy lehet-e kidobni a nemzeti közösségből azokat a zsidókat, akik eddigi áldozataikkal s a magyar sorsközösség őszinte odaadó vállalásával bizonyították be, hogy csak egy feltétlen parancsot ismernek: az önzetlen magyar hazafiság parancsát s minden egyebet alá tudtak rendelni ennek?

Szükséges-e végül a zsidókérdés megoldásának a kedvéért félredobnunk hagyományos magyar életformáinkat s olyan parancsrendszer kényszerzubonyába bujnunk, amely ellen a szabadságát mindennél többre becsülő magyar lélek tiltakozik.

Nézetünk szerint e három meggondolásnak, három főpílernek kell lennie a zsidókérdés magyar megoldásában. Nem a pártagitáció és nem a nagyhangu kiáltozás a fontos, hanem a magyar élet zsidó bajjainak gyökeres, gyors orvoslása.

Igenis, le kell törni Magyarországon a zsidóság gazdasági egyeduralmát.

Ki kell venni a nagyvállalatokat, az ipari üzemeket és pénzintézeteket azoknak a zsidóknak a kezéből, akik idáig elbizakodottan kergették el ajtaik elöl az alázatos keresztény álláskeresőket s akik azt mondták, hogy keresztényeket csak trágyahordásra alkalmaznak.

Ki kell venni az üzleteket azoknak a zsidóknak a kezéből, akik a keresztény magyar fogyasztóközösség keresetét évek hosszú sorain át szívták fel, a nélkül, hogy a magyar nemzeti közösség érdekében való áldozathozatalra bármikor is kötelezve érezték volna magukat.

Ki kell toloncoltatni azokat a zsidókat, akik ezt a magyar földet csak vadászterületüknek tekintik s azért uzsorázzák a magyar földet és a magyar munkaerőt, hogy minél több reba chot sibolhassanak ki innen.

Ki kell irtani végül azt a sajtót, amely ennek a külön zsidó világnak az érdekeit szolgálja és meg kell tisztítani az egész magyar közélet minden zugát azoktól a befurakodott nagyszájuktól és pöffeszkedő

tolakodottaktól, akik közületekben és közképviselletekben ezt az idegen, külön zsidóvilágot testesítik meg.

Mindezeknek az intézkedéseknek pedig régen ütött már a tizenkettedik órája, de a keresztény magyar közönségnek, amely a zsidókérdés ilyen értelmű megoldatlanságának a hátrányait minden nap a saját bőrén érzi, nem kell a hivatalos megoldásra várnia. Mindenkinek ezer alkalma és módja van arra, hogy a zsidókérdést a saját mindennapi életében: társadalmi érintkezésben, polgári jogainak gyakorlása útján, ujságjainak megválasztása által és szükségleti cikkeinek bevásárlásánál gyakorlatilag megoldja.

A zsidókérdés első megoldása a keresztény közönség általános igazi öntudatra ébredése.

Nekünk nem alakulatok, nem formaruhák és nem parancsok kellenek, hanem az igazi testvéri magyar lélek parancsa, mert akik erre hallgatnak, feltétlenül találkoznak a vérzivatarokban egygyéforrt ezeréves alakulatban: a magyar nemzet vállvetett sorai között.

Mezőberényiek látogatása a „HOMBÁR” szövetkezetben

Március 29-én délután meglátogatta a HOMBÁR szövetkezetet a Mezőberényi Termelők Szövetkezetének igazgatósága: Szabó Árpád ny. polgáriskolai igazgató, a szövetkezet elnöke, Tarkovács Gábor községi mérnök, Krafcsik Gyula gazdasági iskolai igazgató, Braun Mihály a szövetkezet ügyvezetője és Eiler Mihály kisgazda.

A Mezőberényi Termelők szövetkezete egy éve alakult meg és megvette a mezőberényi állomás mellett a jóforgalmu Kiss-féle malmot. Most vasárnap tartotta a szövetkezet első rendes közgyűlését, amelyen Wagner Márton „Hombár”-szövetkezeti ügyvezető igazgató is résztvett és felszólalásában lelkes örömmel gratulált a Termelők szövetkezete vezetőségének az első

üzletév nagyszerű sikeréhez, amely főként liszttermeléséből és eladásából állott. A Termelők Szövetkezete lisztjének nagyon jó nevet szereztek már a budapesti lisztpiacon is.

Nagyon figyelemre méltó a szövetkezet célkitűzésében egy hűtőház létesítése, amely a gyomai baromfi értékesítésénél is fontos szerepet tölthet majd be.

Wagner Márton arra is rámutatott felszólalásában, hogy a mezőberényi és gyomai szövetkezeteknek mielőbb meg kell keresni az együttműködését.

Ennek a gyűlési emelkedett hangulatnak volt a kedves folyománya, hogy a mezőberényi urak két nap mulva visszaadták a látogatást Gyomán, ahol megtekintették a Hombár szövetkezet telepét és nagy figye-

lemmel tanulmányozták a ketreces csirketenyésztést.

Az értékes megbeszélések magvát a hűtőház létesítése képezte.

Március 29. fontos dátuma lehet még Gyoma és Mezőberény községek szövetkezeti életének. A megkezdett uton hasznos szolgálatokat tesz a két szövetkezet gazdasági életünknek.

Március 15 a H. O. N. Sz-nál

A HONSZ Gyomai csoportja fennállása óta először rendezte meg önállóan a „márciusi“ vacsorát. Sajnos mivel e célra megfelelő helyisége a Csoportnak nincs, a „Karsay“-féle vendéglőt vette igénybe erre az alkalomra.

A kishitűek szerint már előre elintézték a vacsorát, mondván, hogy ugysem fog az sikerülni. Hála a Mindenhatónak, vannak még községünkben nemes lelkű lakosok, akik lehetővé tették a vacsora megtartását. Azoktól pedig, akik helyszüke miatt kénytelenek voltak távozni, ezúton kérünk szíves elnézést.

A Csoport hálás közzéteket mond az alábbiaknak nemes adományaikért: Csermák Kálmán (1 birka), Debreczeni Dénes (1 birka), Dr. vitéz Haviár Gyula (10 P.), Wagner Márton Fiai (1 mm. tűzifa), Kollmann József (50 kg. tűzifa), Grosz Zoltán K.F.T. (50 kg. tűzifa), Oláh Károly (1 kg. szalonna, 1 kg. hus), Gábor Antal (fél kg. szalonna), Ágoston József (fél kg. szalonna), Szarka Márton (fél kg. zsir és 50 fillér), Szalóki Lajos (fél kg. szalonna), Encseff György (10 kg. savanyúság), Cinkoczky Lajos (150 drb. papir szalvetta), Szalóki István (15 dkg. paprika), Kun Ferenc (1 kg. só), Kovács Mátyás (2 üveg savanyúság), Oláh András (1 kenyér és fél kg. szalonna), Szepessy Sándor (2 kg. só, 10 dkg. paprika), Blum Mór (20 fillér), Glück Ármin (50 fillér), Katona János (50 fillér), „Szövetkezetek“ (10 kg. burgonya és 10 dkg. paprika), Fülöp János (4 kg. kenyér), Kádár Lajos (1 kg. só, 5 dkg. paprika), Józsa György (50 fillér), Szerető Lajos (50 fillér), Csete István (1 pengő), Kató János (2 kg. hagyma fél kg. szalonna), Kulcsár Mihály (2 kg. hagyma és fél kg. szalonna), Kovács Péter (1 kg. hagyma, fél kg. szalonna és egy üveg befőtt), Cselei László (fél kg. szalonna), B. Izsó János (2 pengő), Gecsei Sándor (1 pengő).

Elkészítik a Horthy Miklós uton a sárrázókat

Sok kérés után kivételre került a Horthy Miklós-uti sárrázók megépítése. A NEP gyomai szervezete ismételtén adott be a vármegyéhez ebben az ügyben kérést és nemcsak a gyakorlati szükségességgel, hanem a kínáló munkaalakom kihasználásával is alátámasztotta kérését. Annál nagyobb örömmel vettük a NEP gyomai elnökségéhez intézett főispáni értesítést, hogy a sárrázókat hamarosan megépítik,

sőt még meg is tódják egytel és a Kossuth Lajos-utóra vezető temető közötti ut sárrázóját is megépítik. Talán ez a sárrázó lesz a legfontosabb, mert a legforgalmasabb utunk legrosszabb utszakaszát szüntetik meg ennek a megépítésével.

Köszönet a főispán és alispán uraknak, valamint a NEP helyi szervezete vezetőségének, hogy községünket hozzájuttatják ehhez a szükséges beruházáshoz.

A henger

a földművelő gazda kezében sokáig, mint szepítőszert játszott főszerepet, mint ilyen aztán gyakran elkendőzhetette ideig-óráig azokat a szépséghibákat, amik a megkésített munkák során előadódtak. Ma már, amikor ugyszólván mindennel tisztában vagyunk, ami a talajélettel összefüggésben a termőtalajban történik, ebben az eddig lenézett gazdasági eszközben az intelligens gazda számára nélkülözhetetlen és hasznos szerzőmra találtunk, vele ügyesen és idejében élve a legkedvezőbb életfeltételeket biztosítjuk, úgy a kikelő magoknak, mint később a fejlődő növényeknek.

Terményben, állatban minőséget követel meg tőlünk a világ. A minőség búza nem a magtárban terem, amennyiben pedig ott állítanánk elő, keservesen nagy vámot kell fizetni érte míg a 77 kg.-os buzát felrostáljuk 80-ra: a nyakunkon maradó II.—III. rendű búzáért a legdrágábban elkelt csirke sem fizethet minőség búza árat.

Kevés gondolkodás kell, hogy vezessen bennünket a helyes következtetésre, hogyan termeljünk már a szántó földön elsőrendűt, ha a talajmunkát, a minden termelvények alapját úgy végezzük, hogy az elvetett magoknak jó ideig keresnie kell a helyét, ahol életre keljen, a gyökérzetnek pedig légüregeken kell áthaladnia, kitéve elszáradásnak, penészesnek rovarnak?

Drága magyar nyelvünk szókincse szinte megmérhetetlenül gazdag az olyan kifejezésekben, amelyeknek mi, a mindennapi élettel küzdő magyarok, nem is tulajdonítunk nagy fontosságot. Tömött, tömődött, tömörített talajszerkezetéről gyakran kerül köztünk szó, dobáljuk ezeket

a kifejezéseket keresztül-kasul egymáson s azt hihetné az ember, hogy ezek a közös gyökerű fogalmak egyet jelentenek, pedig nem úgy van.

A tömődött talajban nincs levegő. Ahol ez nincs, talajélet sincs, a talajbaktériumok, ezek a megmérhetetlenül apró munkásai az elmállásnak, nitrogén-gyűjtésnek, annyira tudnak onnan hiányozni, hogy pl. a háboru alatt a visszatérő katonavonatok hadizsákmány gyanánt termő földet vittek a német szántóföldek beoltására...

A levegőtlen legelőtalajon nem a szárazság öli ki a növényzetet s lesz rajta urrá a moha, ez a véglénye a növényvilágnak; a kősziklán, ahol a fű még nem képes gyökeret verni, az agyontömődött talajon, ahol már képtelen tovább kitartani, a tapadó moha kezdi és fejezi be a tenyészetet. Ha a mohás legelőt csak megfogadjuk, a mohát felszaggatjuk, mivel így levegőt nem juttatunk a talajba, nyerhetünk ugyan mohátlan legelőt, de kiszáradva újra a moha lesz ott az úr, a fű elől újra ellegeli a talajt. Aki azonban 8—10 cm. mélyen, jó sűrűn és becsületesen meghasogatja az ilyen talajt, főleg őszi beszorulás után, hamarosan hasznát látja ennek, néha olyan mértékben, hogy más, esetleg sokkal drágább legelő javítási eljárásnak is elejét veheti.

Hogy mitől tömődik meg ennyire a talaj, ez nem nagyon fogas kérdés, megtudna rá felelni akármelyik olyan juhász, aki a novemberi esős világban néhány száz birkával átlopakodott egyik határról a másikra legelőt keresvén. Ugyanez a juhász, tavasszal, ha arra jár, persze bürge nélkül) hallhatja,

amint üttetik az istennyilával minden lábanyomát annak, aki ezt tette, hogy a tarlót olyan kegyetlenül összedagasztatta. Sokkal egyszerűbben megy ez a legelőn, ahol eső előtt, eső után szabad az út a gulyának, nemcsak egyszer-másszor, hanem mindig, évtizedek, évszázadok óta. Megtömődik a szántó is, hótól, zápor esőtől, a szántásoknak nem idejében, nem elégszer, tél-túl való végzésétől is. Az ilyen gazda köt is meretséget tavasszal a rögzös földdel.

Más a tömörítés. Ez céltudatos munka, amit azért kell végeznünk, hogy a mélyített talajban előforduló nagyszámú légüregeket megszüntessük, a talaj legfelső rétegében fejlődő gyökereknek felhozzuk az alattuk tárolt téli nedvességet. Arról, hogy ezt a nedvességet ne a talaj felszínére hozzuk, erről már beszéltünk, de az ilyet megismételni sohasem árt — úgy gondoskodunk, hogy a talaj felszínét fogas segítségével porréteggel látjuk el.

Nagy kár, hogy nem idézhetem szórul-szóra, éppen most, a répatételek idején azt a kinosan gondos talajmunkát, amit Cserhádi Sándor írt le a diószegi cukorgyárban gyakorolt répatalaj előkészítésről. Diószegen az őszi szántást, amilyen korán csak lehet, megboronálják, kis ideig pihentetik, ezt követi az extirpátor, fogas, henger, borona, vetőgép, magtakaró. Ilyen munka után egyszerre robban ki a földből a répasorok rengetege, egyszerre erősödik, a répa férgel nem birnak vele. Födolog, hogy itt sohasem vitás, jó volt-e vagy hibás a vetőmag? Nálunk ezt a munkát is mostohán végzik, a végén hengerrel asztalsimára készítik el a földet, pedig mennyire fontos, hogy a henger a vetőgép előtt járjon!

Ime egy peres történet, ahol a gazda helyett a magot hibáztatták. A répa nem kelt ki, az üreges talajban ami kicsirázott is, odaveszett. A pert mégis vissza kellett vonni, mert azt láttuk, hogy míg a táblán tényleg nem találtunk kikelt magot, addig a dülő uton, az út porába a kiszakadt zsákból elcsurgó mag vigan hirdette, hogy tömörített talajra hullott, némi kis por betakarta s az utolsó szemig kikelhetett. A kellő hengerezés hiánya okozta itt és okozza máshol a bajt. Rossz répamag sokkal kevesebb van, mint rossz munka.

Nem volt az nagyon régen, mikor holdvilágos estén fejszés cselédek (hogy ez titok maradjon) sorát láttam rögöt törni a késve szántott-vetett löfej

nagyságu hantokkal borított kukorica táblán. Hogy ez az emberfeletti, elszomorító munka eredménytelen maradt, az csak természetes, de hogy a diószegi talajmunkát ott hirtől sem ismerték, arra mérget lehet venni.

Rögtörő henger után is csak legfeljebb a dülő uton láttam eredményes munkát.

Ne feledjük, hogy a földbe nyomott rög rög marad és mint ilyen terméketlen. A rögöt nem összetörni, hanem annak keletkezését őszi mély szántással megelőzni kell!

Molnár Bálint.

A Körösvidék R. T. hatalmas előretörése Csabán

Vasárnap tartotta ez évi rendes közgyűlését a „Körösvidék“ R. T., amelyen jóval több részvényes jelent meg, mint a határozatképességhez szükséges volt.

Nagy lelkesedéssel fogadták az igazgatóság jelentését, mely a keresztény vállalat egészséges, lendületes fejlődéséről számolt be.

„Elsősorban nagy erkölcsi gazdagodásról számolhatunk be, mely a „Körösvidék“ népszerűségében mutatkozik, de az elmúlt év mérlege 3.811 94 pengő nyereséget is mutat, melyet a vállalat a lapon kívül nagyrészt nyomdánk fokozottabb foglalkoztatásával, másrészt a kibővített és úgy Csabán, mint a vidéken népszerűvé vált Körösvidék-bolt mindégemelkedő forgalmával ért el.“

„Ezek a jelek azt bizonyítják, hogy Békéscsaba és környéke keresztény, társadalmi, egyre jobban tudatára ébred annak, hogy azok a célok és eszmék, melyeket a Körösvidék szolgál, a hazafias érzésű közönség egyetemességének érdeke.“

Az igazgatóság ajánlatára a közgyűlés az 1937. év mérlegének terhére, 2000 pengős segélyalapot szavazott meg a Körösvidék alkalmazottai számára.

A közgyűlés köszönetét fejezte ki az igazgatóságnak és Migend Dezső cégvezetőnek. A részvényesek 10. százalék osztalékot kapnak.

Százhusz pengő
havi kereseti lehetőség csekély befektetéssel férfiak és nők részére (vidékieknek is) otthon végezhető munkával. Anyagot szállítjuk, a készáru átvevő. Kérjen ismertetőt: **KLEOPATRA KÖTŐÜZEM**, Budapest, IX, ker. Lónyay u. 43. (Válaszbélyeg.)

ÜZENT A KORMÁNYZÓNÉ

Magyarország élő nagyasszonya mindég gondol a szegényekre. Az ideai Szent István év nagy ünnepléseinek pompájának előkészítése közben is eszébe jutottak azok, akik akkor is az árnyékban lesznek, mikor az ország ragyogó pompával mutatkozik a külföld előtt.

Mikor mindnyájan ünnepi ebédet eszünk, jusson eszünkbe, vannak, akiknek kenyérre is szükösen telik. Tegyük félre egy tál ételt számukra.

Kéri a Nagyméltóságú Asz-

szony, szeresse meg a vidék is ezt a szeretetvendégséget.

Még egy másik dolgot is eszünkbe juttat:

Öltözködjünk magyarosan. Az Eucharisztikus kongresszus alatt a főváros napfényre hozza a gyönyörű magyaros női ruhákat. Kövessük ezt a nemes példát. Vegye itthon is kezébe valamelyik női szervezet a magyaros öltözködés propagálását. Csináljunk divatot belőle, ezzel kövessük a régi nagy magyar asszonyok példáját.

Utban van a dévaványai uthoz szükséges köanyag

Áprilisban hozzáfognak a munkához

És most már valóra válik a sok kétekedéssel kísért óhaj: a dévaványai utat a jövő hónapban megkezdik építeni és a dévaványai határig 3 m. széles makadám pályára elkészítik. A szükséges köanyagot már el is indították. A munkálatokat a vármegyei államépítészeti hivatal háziilag végzi el.

Az utépítéssel jelentős munkaalkalmat is kapnak derék munkásaink, ami annál is értékesebb, mert olyan időben jön az, amikor még nincs más munkaalkalom.

A közelmúltban Dévaványa

köztség képviselőtestülete ennek az utnak a kiépítését levette a napirendről. El sem tudjuk hinni, hogyha Békésvármegye kiépíti az ő szakaszát, hogy Szolnok-vármegye is elzárkózzék az ő megyéje szakaszának kiépítésétől. Hiszen ha tárgyilagosan mérlegeljük a dolgot, azt kell megállapítanunk, hogy Dévaványának nagyobb szüksége és érdeke, hogy az ut kiépíttessék, mint Gyomának. Reméljük, ezeket figyelembe is veszik és elérjük még ebben az évben, hogy Gyoma és Dévaványa között végig megépítik az utat.

Megegyeztek a ballai részvényesek

Mintegy 320 kis hold marad legelőnek

A ballai legeltető társaság felszámolása körül szenvedélyes hullámok csapkodtak vérszesen és már-már végeláthatatlan torzalkodások vetítették előre árnyékukat. A mindent elseprő szél elcsendesült. A hullámok elsimultak. A nyugodt tárgyalás megfontolt józansága kerekedett felül. Kettévágták a gordiusi csomót: legelő is marad és parcellázás is lesz.

A 150 részvényből 80 részvény tulajdonosa, mintegy 320 kis hold területen, legeltető társasággá alakul, míg 70 részvény gazdája mintegy 280 kis holdat felparcelláztat és azt szántó-

földdé alakítja át. A parcellázást előreláthatólag már május 15-ig befejezik, hogy akkorra mindenik tulajdonos birtokba is vehesse a neki jutott területet.

Figyelemre méltó, hogy a felszámolással a részvények árfolyama 1200 pengőre emelkedett. Akik szántó művelésre térnek át, ezt az összeget részvényenként bőségesen ki is hozzák.

Örülünk, hogy a békés elintézés módját megtalálták. Így is kell annak lenni. Csak az uszítókat kell elnémitani és mindjárt könnyű a józanul gondolközőkkel ennél sokkal fog-

sabb kérdéseket is megoldani.

Reméljük, hogy a megmaradt legelőn bebizonyítják, hogyan lehet kifizetően folytatni legelő gazdálkodást.

A csehországi kissebbségek ébredése

Mint előre látható volt, a szudéta németek után hanghoz jutottak Csehszlovákia többi kissebbségei, a magyar, tót, lengyel és rutén népek is. A cseh parlamentben egymás után szólnak fel autonómiát követelve. Ezúttal nagyon meg kell gondolni a cseheknek nemcsak az ígéretet, — mert ezt már régen kaptak — de a valóságos tényeket, amivel össze tudják tartani a jövőben ezt a mesterségesen összehazudott 20 éves államot. Nem sok reményt látunk erre, adná az ég a mi sokat szenvedett felvidéki véreinknek.

A KISGAZDAPÁRT BOMLÁSA

Befejezett tény, hogy hat képviselő kilépett a kisgazdapártból. A szám nem nagy, de az indító okok elég súlyosak. Állítják a kilépettek, hogy Eckhardt Tibor erősen közeledik a baloldalhoz, töltik támogatást fogad el. Állítják, hogy nagy külpolitikai hiba manapság a legitimizmus is. Általában, hol van a mai kisgazdapárt néhai nagyatádi Szabó István céljaitól!

30 TÁVBESZÉLÉS EGY TÁVVEZETÉKEN

((BMF) Március elején Berlin és Leipzig között egy távlatóvezetékot fektettek le, illetőleg adtak át a forgalomnak, amelyen a távlatáson kívül még 30 távbeszélgetést is lehet lefolytatni. Habár sok államban kísérleteznek, úgy mégis ez az első gyakorlati eredmény. A német távbeszélés ezzel az új vezetékkel a többi állammal szemben előnybe jutott és ezt a német birodalmi postán kívül első sorban a Siemens & Halske A. G.-nek köszönhetik. A 30 távbeszélés csak kezdet a fejlődésben, mert most remélik, hogy sikerülni fog a technikai újításokkal a távbeszélések számát 1 vezetéken 200-ra felelelni.

Ez az első gyakorlati kísérlet igen nagy fontossággal bír, nemcsak a német gazdaságra, hanem az egész világra nézve és különösen kis és szegény államokra nézve. Mert tehermentesítést jelent drága nyersanyagoknak behozatalával szemben és valutamegtakarítást eredményez, mert megtakarítjuk vele a réz, ón, ólomkészleteket. A német négyéves terv erősen foglalkozik ezzel a még teljesen megoldandó problémával.

Lugkő nélküli szappanfőzés

A szappanfőzéshez előbb folyadékot készítünk. Ez így készül: egy nagy üstöt alaposan kitisztítunk. Megmérjük a zsiradékot. Ahány kiló a zsiradék, annyszor 30 deka jóminőségű égetett meszet veszünk. Ezt kevés vízzel leöntjük, hogy porrá essen széjjel. Aztán ahány kiló zsiradék, annyszor 42 deka amoniákszódát (poralaku) vagy e helyett lehet 1 kiló 20 deka mosószódát venni minden kiló zsiradékhhoz.

Az üstbe annyszor 5 liter vizet öntünk, ahány kiló zsirunk van. Ebbe beletesszük a szódát, kavargatjuk, beleszórjuk a meszet is és lassan egynegyed óráig főzzük. Aztán, a tüzet eloltva, a folyadékot tisztulni, ülepedni hagyjuk. Ezt aztán óvatosan lemérjük. Ez a szappanfőző folyadék.

Az üst fenekén maradó fehér üledéket kiöntjük olyan helyre, ahol sem ember, sem állat nem fér hozzá.

A kitisztított üstbe beleöntjük a folyadékot, ebbe a zsiradékot és főzzük lassan kevergetve míg fel nem adja a szappant. Egy kis konyhasóval siettetni lehet.

Ez a szappanfőzési recept a közegészségügyi intézettől származik. Valószínűleg a sok lugmérgezés miatt később kivonják a marólugot a forgalomból, tehát jó lesz kipróbálni ezt a receptet és megtanulni marólug nélkül készíteni a szappant.

KÉZMŰVESIPARI SZAK-OKTATÓMŰHELYEK

(BMF) Németországban most nagyobb ütemben állítanak szak-oktatóműhelyeket az egyes kézművesipari ágazatok számára. Ezekben mesterek, legények és tanoncok együttesen dolgoznak. Csak a napokban állították fel az autókézműipari szakiskolát Berlinben és máris egy új hasonló szakműhelyről jelentenek Hamburgból, ahol az építkezési szakmának állítanak fel egy műhelyt és iskolát, amelyben az építkezési szakmában dolgozó összes kézművesipari szakmákat fogják kiképezni. Ebben az iskolában és műhelyben 100 tanoncot fognak kiképezni. Ezek az oktató műhelyek azért is fontosak, mert úgy a tanoncoknak, mint legényeknek, de még maguknak a mestereknek is meg kell ismerniök az új műanyagokat, azoknak a tulajdonságait és feldolgozási módokat.

A budapesti városligetben 72 fokos vizet találtak

Két éve furnak már a városligeti Széchényi-fürdő közelében új meleg-forrás után, míg végre most rátaláltak. Percenként 3000 liter jön felszínre, a hőmérséklete eleinte 72, majd 76 C. fok volt. A furást folytatják, mert remény van úgy a víz hőfoka, mint a mennyiség

növekedésére.

Ezzel a vízzel elláthatják a Széchényi fürdőt, az állatkert pálmaházát és majomházát, továbbá vízmennyiséggel pedig fűthetik a Mücsarnokot és a Szépművészeti Muzeumot. Most vizsgálják a víz rádium tartalmát.

A GYAKORLATI IRÁNYU KÖZÉPISKOLA

Nagyjelentőségű törvényjavaslatot tárgyalt le a képviselőház az elmúlt héten. A népszerűbb gyakorlatibb középiskola és a főiskolai tanítóképzés került megvalósításra. Mindkettő az idő követelménye, a fejlődés egyedüli iránya.

Eddigi középiskoláink idegen mintára készültek. Valljuk meg, régen nem felelnek meg a mai igényeknek. Tanár és tanuló, sőt a hozzáértő szülő is régen érzi ezt. Dohos, poros, élettelen levegőjű a legtöbb gimnázium, tanterve régen a múlté. Olyan dolgokkal gyötri az ifjúságot, amire az életben alig van szükség. Hogy csak egyet említsék: a latin nyelvet heti 6 órán át nyolc éven át tanulni, talán mégis túlzás. Bármennyire tiszteljük a klasszikus kultúrát, a megélhetés és boldogulás mégis a modern nyelveknek fokozottabb bevezetését sürgeti.

Sok az elvont tantárgy, amit némely esetben (még ma is!) szószzerinti magolással tesznek még sivárabbá egyes tanárok.

Általában reméljük, hogy az egész középiskolai tananyagot rostálás alá veszik és kidobják a ma már felesleges, csak energiapocsékló anyagot. A megmaradó gimnáziumokat is gyakorlatiasabbá kell tenni. A mai és eljövendő kor inkább természettudományi műveltséget kíván. Egyébb szempontokról egy ilyen cikk keretében nem beszélhetek.

A leánygimnáziumokról jobb

nem beszélni. A fiúiskolák szószzerinti lemásolása, ami kezdetben is teljesen elhibázott dolog volt. Az én leányom pl. gimnazista korában nem tanult kézimunkát, mert nem volt a tantervben felvéve. Ilyen hibákból származtak aztán a fiúsan nevelt lányok, akik férjhezmenve (mert ez mégis csak megesett) az anya és feleség szerepét lehet gondolni, hogy töltötték be. A jövő leányközepiskola nem flappereket, hanem józan, tájékozott feleségeket és anyákat lesz hivatva nevelni. Ezt kívánja a világszerte felborulóban levő családi élet védelme, ami komoly nemzetfenntartó alap.

Az új törvényjavaslat a nép tehetőséges gyermekeinek lehetővé teszi az emelkedést, az iskolázás olcsóbbodásával, viszont a nem oda valókat okos selekcióval más pályákra szorítja. Nagyobb szüksége van az országnak művelt gazdáokra és kereskedőkre, mint hivatalnokokra, amiből bőven van. Ezt végre meg is kellene érteni s ez a törvényjavaslat meg is fogja értetni a még mindig urhatnám szülőkkkel és gyermekekkel.

Az egyetemes cél a fontos és az egyeseknek alá kell rendelni magukat ennek. Ha az újfajta iskolák tanterveit modern pedagógusok kezébe adják, a legjobb reményekkel lehetünk a jövő fiatalok nevelését illetőleg.

Színházi alkalmazottak rokkantsági támogatása

(BMF) A színházaknál alkalmazott művészek, alkalmazottak és munkások egy régi kívánsága teljesült, amennyiben március hó 1-től kezdve ezek számára is érvénybe lépett az aggkori és rokkantbiztosítási kötelezettség. Egy megfelelő alapnak létesítése céljából minden színházi jegyre

egy egészen alacsony többletet számítanak fel. A német színházak az utolsó években nagyon jól keresnek, ugyszólván mindig telt ház előtt dolgoznak, mert változott a színházi árak politikája, ami lehetővé tette nagy néptömegek színházi látogatását.

HIREK

Eljegyzés. Bogár Margitkát eljegyezte sóvári vasadhegyi Kiss Gyula Budapest. (Minden külön értesítés helyett)

Gyula város nagy melegséggel ünnepelte dr. Varga Gyula polgármesterségének 10 éves évfordulóját.

Frontharcos hír! A frontharcosok szokásos táborozása 7-én csütörtökön este 7 órakor lesz. Minden frontharcos ott legyen.

Rádióüzenetek a budapesti Nemzetközi Vásáron. Már 3 pengőért lehet rádióüzenetet küldeni Amerikába! A Budapesti Nemzetközi Vásáron már évek óta személyesen beszélhet bárki a rádióba és üzenhet ily módon távoli hozzátartozóinak és barátainak. Az 1938. április 29-től május 9-ig terjedő vásáron ez a népszerű üzenetközvetítés az új rövidhullámu adó révén már Amerikára is kiterjed. A rádióüzenetek díja Budapest 1. hullámhosszon 20 szóig P. 1.50, 40 szóig P. 2.50. A rövidhullámu amerikai üzenetek díjai 20 szóig P. 3, 40 szóig P. 5.

Az első gölya is megjelent Gyomán március 26 án. Láthatólag fáradtan keringett a Debreczeni ház kéménye felett, ahol régi fészke van.

Gyomán az idei március 22-én megtartott sorozáson 67 ujoncot vettek be.

Márciusi hó ritkaság, különös látvány volt a virágzó baracfkak alatt a zöld pázsiton ragyogó fehér hó. Szivesebben látnánk jó meleg esőt és szép napsütést.

Utazási kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár belföldi látogatói számára. A vásárigazolvány az összes magyar vasútállatok vonalain április hó 23-tól május 9-ig Budapestre és április 29-től május 15-ig Budapestről vissza 50 százalékos kedvezményre jogosít. A belföldi utasok teljesáru jegyet vesznek, amelylyel díjmentesen utazhatnak vissza az induló állomásra. Ugyancsak féláru utazásra jogosít a vásárigazolvány a MFTR és a DGT dunai hajóin április 14 től május 24-ig. A MAVAUT vonalain a vásárigazolványok tulajdonosai 20-50 százalékgig terjedő kedvezményben részesülnek ugyanazon időpontban, mint a vasutakon. Kedvezményes 2, illetve 3 napos bérletek a budapesti villamosra. Részletes felvilágosítás és vásárigazolványok a vásár tb. képviselőinél és az utazási irodában kaphatók.

Bécsbe a nyári szünidőben féláron lehet utazni tanulóknak.

A kanadai ötös ikrek többet keresnek, mint a légfelkapottabb Hollyvodi filmsztár.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Verseny tárgyalási hirdetmény. Gyoma község a volt Faragó-féle iskola épület átalakítási munkálataira versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatokat április 20-ig kell beadni.

A békéscsabai Ipartestületben a szociáldemokrata előljárásági tagok lemondtak tisztségükről.

Kikezdte a szél a gyomai Uri-Kaszinó tetejét. A pénteki orkányszerű szél megbontotta Uri-Kaszinó tetőzetét és olyan erővel csapkodta az egyik szélen még rögzített bádogot, hogy két kéményt erősen megrongált. Urbanček bádogos-mester és Bartolf kőműves-mester a fiával igyekeztek a bádogot lefogni és ideiglenesen leszegezni, amikor egy újabb szélrohám Urbančeket és Bartolfot a felszakított bádoggal lenyomta és már az a veszély fenyegette, hogy Bartolfot lesodorja a magas tetőről a szél, de a Bartolf fia segítségére volt apjának és kimentette őt veszélyes helyzetéből.

Bérbeadják a pavillont. A község tulajdonát képező Erzsébetligeti pavillont (nyári vendéglő) április hó 11-én délelőtt 11 órakor a község háza tanácstermében tartandó árverésen 3 évre haszonbérbe adják.

Az iskolaév vége közeledik és kezdődik a gondos szülő nagy gondolja, hogy melyik tanintézetbe, melyik internátusba adja gyermekét, milyen életpályát válasszon fiának, leányának? Most jelent meg az „Internátusok-Tanintézetek részletes tájékoztató címtára” az 1938-39. tanévre, mely részletesen ismerteti a hazai oktatási intézetek és nevelőotthonokat. Ezt a minden szülőnek nélkülözhetetlen és rendkívül ügyesen, áttekinthetően összeállított tájékoztatót, amely öt esztendő óta évenként megjelenik, 20 fillér portóbélyeg beküldése ellenében ingyen küldi meg az Erdős hirdetőiroda, Budapest, VI. Teréz-körül 35.

Az Állami gépjárművezetőképző (söfför) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József körút 6.) április 11-én este fel 7 órakor nyílik meg.

Magyar birkozóbajnok Japánban. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovaot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Elszerződtek a Németországban dolgozó munkások. A Gyomán előjegyzett 50 munkás közül 35-nek már meg van a szerződése. Az elmúlt héten kötötték meg ezeket, amikor a német megbízott, Spilka gazdasági felügyelő társaságában Gyomán tartózkodott. A gyomaiak április 25-én utaznak, de már 5-én is megy egy vonat 800 békés- és csanádmegyei munkással. Reméljük, hogy az idén is mindkét részről meg lesznek elégedve.

Gyulán a Horthy Miklósné „egy tál-étel” akcióba bekapcsolódnak az egyházak és egyesületek.

A néma páciensekről, a beteg fákról és növényekről közlő rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja abból az alkalomból, hogy Németországban hatalmas szervezetbe tömörüültek a növényorvosok. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Nagy látogatottság és forgalom volt a tenyészállatvásáron. A látogatók száma husz százalékkal haladta meg a tavalyi látogatottságot. Továbbfejlődött a tenyészállatvásár forgalma is és a múltévi 1.3 millió pengővel szemben az idén majdnem 1.6 millió pengő értékű állat cserélt gazdát. Mindent összevéve, örömmel állapítható meg, hogy az ideai mező gazdasági kiállítás és tenyészállatvásár a magyar gazdasági életnek kétségtelenül egyik legnagyobb évi eseményévé vált és kihatásaiiban az egész magyar gazdasági életre jó hatást gyakorolt.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Tandi László leánya Klára Margit ref. Varga Bálint leánya Rozália ref., Izsó Ferenc leánya Emilia, Lidia ref., Györi Lajos fia Tibor, Viktor ág. ev., L. Nagy Lajos leánya Zsuzsanna ref., Pfeifer György fia György Lajos ref.

Házasságot kötöttek: Györi László földmives Cs. Szabó Lidiával. Szikora János földmives Dzurek Eszterrel. Kovács Kálmán ügynök Trafikant Irénnel. Ekstein Dániel lakatos Kohn Rózával. Lengyel Dezső kovács Papp Julianával.

Meghaltak: Csiri Zsófia ref. 91 éves, Bernstein Dezső izr. 79 éves, Gubuznai Imre rk. 17 éves, Domokos Antal ref. 43 éves, Klein Péter ág. ev. 54 éves.

SPORT

Ez már igen,

ez már csakugyan szép győzelem volt GySC-isták! Kamatostól visszafizették a turiaknak az őszi ötkettes vereséget. Kicsit elkeseredve mondogatták meccs után a MÁV-isták, a hat dugó mázsányi súlya alatt: „Könnyű a GySC-nek, két kéményseprővel játszik.”

Azért nem kell könnyen venni a MAFC II. elleni meccset sem! Az első csapat nem játszik bajnokit s így felerősíthetik szabad játékosokkal a második csapatot is. Ehhez jön még, hogy házbíró, — dr. Magyar — vezeti a meccset s ez éppen elég ok az aggodalomra... Mindezek dacára is reméljük, hogy az őszi 3-2 arányú MAFC győzelmet most ugyanilyen arányú GySC győzelem fogja viszonzni. Ugy legyen!

Becsülettel megállta a helyét idegenben a GyTK is. Derekasán küzdöttek a döntetlenért s az egy pontot nagyon kemény küzdelemben szerezték meg. A szarvasi játékosokkal megerősödött Hunyadi kellemtelen percek fog még szerezni hátralevő ellenfeleinek!

Bíróküldés: MAFC II.-GySC: dr. Magyar, KTE—M.MÁV: Nagy M., Hunyadi — Tarhos: Benkő, ETK—TAC: Kereki.

GySC-Mezőturi MÁV 6-0 (2-0). Gyoma, bajnoki, vezette: Kereki.

GySC: Jakó, — Fekete, Pataki, — Lőrincz, Kruchió, Jenei, — Zöld, K. Szabó, Györi, Ugor, Takács.

Szép győzelemmel mutatkozott be a GySC új összetételben szereplő csapata. Reméljük, hogy ezt a formát továbbra is megfogják tartani s ez által vissza fogják szerezni a közönség jóindulatát. Erős széllel támogatva a MÁV. vezeti az első támadást, de mégis a GySC szerez gólt. A 10. p.-ben K. Szabó kapushibából befejezi a labdát. (1-0). 12. percben Takács tör kapura, de a 16. on belül buktatják, a 11-est Györi kapusnak lövi, majd a visszapatlanó labdát a hálóba emeli (2-0). Közben a bal-hátvéd megsérül s a meccs végéig 10 emberrel játszik a MÁV. 17. percben Kruchió kézzel érinti a labdát, Pósa sarokra irányított 11-est Jakó vetődve kifogja. Mulatós, de eredménytelen MÁV támadásokkal telik el a hátralevő idő.

Szünet után 5. p.-ben Zöld ellenállhatatlanul híz kapura és beadással Györi belövi (3-0). Ezután a MÁV negyedórja követ-

kezik, de Jakó remekül védi Lehretter és Pósa bombáit. 22. p.-ben Ugor kapásból lövi a 4-ik gólt, a 23. p.-ben pedig Györi küldi zugó lövéssel hálóba a labdát (5-0). GySC frissen támad, az utolsó percben Györi jó lövéssel még egy gólt szerez.

GySC meglepően jól játszott, különösen Jakót, Patakit, Lőrincet, Jeneit és Ugort emeljük ki az együttesből.

A bíró kifogástalanul vezetett.

GyTK-Hunyadi 1-1 (1-0)
Vezette: Klimaj.

GyTK: Kertész, — Vatai, Nádudvari. — Perei, Csalah, Szendrei. — Porcsalmi, Rau, Bartha, Kiss, Lakatos.

A GyTK fiatalokkal tüzdelve, míg a Hunyadi a szarvasi Turul együttesével megerősödve állt ki a mérkőzésre.

Hunyadi indítja utnak a labdát. Már az első percekben alkalom adódik Kertésznek, valamint a Vatai bekkpárnak tudását csillogtatni. A Hunyadi erősen támad, de a GyTK még erősebben védekezik. 32.-ik p.-ben Csalah szélre ad Porcsalminak, a szélső jól kanyarodik és hatalmas lövést küld kapura, amit Dékány a levegőben akar fogni, de ez nem sikerül, a labda Viráglábhához érve, vágódik a hálóba 1-0. Jó mezőnyjátékkal telik el a féldő.

Szünet után a Hunyadinak kedvez a szél és így némi fölénybe kerül. Ezt a fölényt a GyTK sikeresen veri vissza. Minden támadást sikeresen akasztanak meg a gyomai fiúk. 20.-ik p.-ben Vörös szökteti Bencsiket, a fürge center kihasználva a nyitva hagyott rést és kiegyenlít 1-1.

A GyTK szép teljesítményt végzett a megerősödött Hunyadival szemben. Kertész jól védte Kapuját. A Vatai és Nádudvari bekkpár a közönség kedvence volt. A halvesor jól támogatta a csatársort, míg a csatársor ügyesen használta a jól kapott labdákat. A csapat minden embere dicséretet érdemel.

Klimaj kissé nyomta a GyTK csapatát.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidőhiva., Bp. Rákóczi-ut 30.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Április 2-án szombaton.
KALANDOR EST

2 órás izgalom, 2 órás szívdobogás.
1. Titokzatos események egy luxuszgözsön. 2. Mindenki gyanus aki él. 3. A teleplezés éjszakája
IZGALMASSÁGA MIATT CSAK
16 ÉVEN FELÜLIEKNEK!
Carola Lombard, Fred mc
Murray főszereplésével:

Rejtélyes utas

Pergő cselekmény, élénk humor, folytatott izgalom. Bűnügyi film a javából

3. Kísérő műsor.

Hangos kulturfilm.

Április 3-4 vasárnap, hétfő

MAGYAR FILM!

A mai világ pompás karikatúrája.
A kis fizetés komédiája.
Gyergyai István, Kun Magda,
Bilicsi Tivadar főszereplésével.
Ábrám Pál csodamuzsikájával.

Családi pótlék

Frappáns magyar vigjáték, friss lendületes jókedvű, aranyos.
2. CHAPLIN a burleszkfilmek királyának egyszerű burleszkje:
GÖRKORCSOLYABAJNOK
30 perces fairrengő kacagás, a nevelés birodalma.
3. Hangos híradók.

Április 6 szerda.
A VILÁG LEGSZEBB FILMJE!
IRENE DUNE a Mellékutca hősnőjének legnagyobb szerepe.
EDNA TERBER világhírű regénye.

Magnólia

(MISSISIPPI ROMÁNCA)

Minden mozi büszkesége.
Rádiós Robinson trükkfilm.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. április 3-án vasárnap
fél 7 és 9 órakor.
Az első hangos missziós
filmdráma

A fekete apáca Tokozile

Egy néger királyleány tragédiája.
Magyar nyelvű beköszöntőt mond:
Kovács Sándor püspöki tanácsos,
az Actio Katholika országos titkára.
Fényes kiegészítő műsor!
Nyári idill.
Énekes és táncos Magyar vigjáték.

Hirdetmény

Előjáróság közhírré teszi, hogy a tavaszi használat vizsgálat a következő rendben lesz:

Április 7-én a községházánál d. e. 8-12 óráig d. u. 2-3 óráig.

Április 8-án a Hasításon a K. Nagy tanyánál d. e. 8-12 óráig.

Április 8-án a halmagyi iskolánál d. u. 2-5 óráig,

Április 9-én a Körösön túl a Batári tanyánál 8-11 óráig.

Április 9-én az Ujházi (Uhrin) György tanyáján d. u. 2-5 óráig.

Az az állatbirtokos, aki gazdaságában külön állatorvost tart, egyptás állatait nem köteles elővezetni, ha azokat a gazdasági állatorvos a tavaszi állatvizsgálatra kitűzött időt közvetlenül megelőző 3 napon belül egyenként megvizsgálja és vizsgálatának eredményéről a tavaszi vizsgálatot végző állatorvost értesíti.

Az az állatbirtokos, aki egyptás állatát a vizsgálatra elővezetni nem kívánja, köteles ebbeli szándékát a helyi állategészségügyi hatóságnak a vizsgálat megkezdése előtt írásban bejelenteni. Ebben az esetben a vizsgálatot végző állatorvos az állatokat — a kérelmező költségére — 8 napon belül rendes tartási helyükön megvizsgálja.

Az az állatbirtokos, aki egyptás állatát a vizsgálatra elő nem vezeti, vagy fenti módon meg nem vizsgálta 600 P.-ig terjedhető büntetésben részesül. Gyoma, 1938. március 3.

Arany Gusztáv sk.

4-4 s. jegyző.

Vetőmagvak beszerzése

Akinek bármilyen vetőmagra van szükségük, vagy vetőmagjuk volna eladó, jelentsek ezt be a

„HOMBÁR“ szövetkezetnél.

Tengeri, zab és kopaszárpa vetőmag van még valamennyi. Bükkyre ígéretet kaptunk.

Gyoma község ingatlanforgalma

Özv. Szilágyi Jánosné B. Kovács Zsuzsanna gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Icsa Mihály (nős Kovács Rózával) gyomai lakostól 2300 P.-ért.

Mohácsi János gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Kovács G. Istvánné gyomai lakostól 850 P.-ért.

Kocsis Gábor (nős Bogár Piroskával) gyomai lakos vett 1/575-öd rész és 6/12108-ad rész legelő illetőségeket Cs. Nagy Vilma gyomai lakostól 105 P.-ért

G. Nagy László gyomai lakos vett a csudaballai legelőből 8/300-ad részt Kovács Lajos gyomai lakostól 4800 P.-ért.

Kocsis Gábor (nős Bogár Piroskával) gyomai lakos vett a csudaballai legelőből 4/300-ad rész illetőséget Oláh István gyomai lakostól 2400 P.-ért.

Özv. Tóth Sándorné Fekete Juliánna gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Özv. B. Kiss Istvánné Tuba Mária gyomai lakostól 1000 P.-ért.

Értesítés!

A m. kir. iparügyi miniszter 3000/1938. Ip. M. számú rendelete értelmében folyó évi március hó 1 től

t o v á b b i i n t é z k e d é s i g

telepünk irodája i. t. üzletfeleinknek rendelkezésére áll:

hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken

d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig

szombaton: d. e. 8-tól 12 óráig.

Fenti rendelet értelmében szombaton d. u. és vasárnap egész nap az irodánk zárva van.

Vincze József „HOMBÁR“ Szövetkezet

Első Budapesti Gőzmalmi R.-T.
gyomai telepe

Iványi Aladár és István

„MÁVAUT“ T É L I A U T O B U S Z M E N E T R E N D

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²⁸
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴⁸
9. ⁵⁶	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —.50 Menettértyi-jegy: Endrődre —.80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettértyi-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁶
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettértyi-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER.MÁRTON FIAI cégnél.

A Horthy Miklós ut 91 számú üres, de bekerített 400 négyzetgöles porta szabadkézből eladó. Értekezni Dukesz Jenő Horthy Miklós ut 71 szám alatt lehet. 3-1

Petőfi utca 6 szám alatti ház szabadkézből eladó. Értekezni lehet ugyanott, Oláh Lajos hentesnél. 3-1

A Gyomai Szeszliöző Szövetkezet kismértékbeni pálinka mérését gr. Tisza István ut 97 szám alá, a Szeszliöző épületébe helyezte át. Sajátfőzései eper és szilvapálinka állandóan kapható. 4-1

Kovács János szöv. igazgató földje művelésére negyedest keres. Szalmát és takarmányrépát vesz, ugyanott fajtisza pulikutya kölykök eladók. 2-1

A Szövetkezeti boltban husvétii cikkek nagy választékban, a Szövetkezeti vendéglőben kitűnő minőségű kimerített és palackozott borok, rum, likőr, pálinka különlegességek igen olcsó áron kaphatók. Utcán át kihozott italneműek után lényeges árengedmény. Jegyezze meg jól: Minden igényét kielégíti, mindent díjmentesen házhozszállít a Szövetkezeti bolt! — A Gyomai Termelők Szövetkezete főüzletében tojást és baromfit magas áron vesz. 3-1

Arany Lajos Jókai utca 1. szám alatti háza eladó. 4-4

Papp Zsigmond Rákóczi utca 16 szám alatti háza eladó. 5-4

Egy jóházból való fiu tanulónak felvételik Hartman Sándor pék-mester-nél. 3-2

Két tehénjárás—sertésjárással nyári használatra kiadó. Értekezni lehet Szilágyi Antal szabómesternél. 2-2

Eladó: 1 és fél fertály kesélyösi szántó cserepes tanyaépülettel, 5 kat. cserepes tanyaépülettel zöldlapon 6000 P.-ért, 2 hold magtárlapon, 20 hold simaüzgi, 20 halmagyi. 3 szobás lakóház a Rákóczi utcában, 2 szobás Hősök utján, Horthy Miklós uton 2 hold földdel 2 szobás cserepes lakóház 3000 pengőért. Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon-szám 50.

Eladó: 1 és fél fertály kesélyösi szántó cserepes tanyaépülettel, 5 kat. cserepes tanyaépülettel zöldlapon 6000 P.-ért, 2 hold magtárlapon, 20 hold simaüzgi, 20 halmagyi. 3 szobás lakóház a Rákóczi utcában, 2 szobás Hősök utján, Horthy Miklós uton 2 hold földdel 2 szobás cserepes lakóház 3000 pengőért. Érdeklődők forduljanak Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon-szám 50.

!OLCSÓBB A BOR! !mint a szódaviz!

18 FILLÉR

egy liter 11%-os kačarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajborpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kladóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

G y o m a, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A Kormányzó történelmi szózata

— Magyarország volt eddigi közelmúlt években a maga szűkre szabott határai közt a belső rend és nyugalom szigete. Így éreztük mi, akik benne élünk és ezt állapították meg mindazok az idegenek is, akik nálunk megfordultak.

— A legutóbbi napokban azonban valami sajátságos bizonytalanság érzés, sőt aggodalom lett urrá sokaknak a lelken és ennek a felismerése indított arra, hogy megvilágosítsam a helyzetet és utat mutassak a közvéleménynek.

— Hogy mi az oka annak a nyugtalanságnak és izgalomnak, amely itt sokakon erőt vett, azt józan ésszel bajos megérteni, mert erre valójában nincsen semmi ok. Ezt a nyugtalanságot csak azok a nagy nemzetközi események válthatták ki, amelyek a közelmúltban zaj-

lottak le; de hogy ezek nálunk izgalmat idéztek fel egyesek lelkében, az egyedül az illetők tájékozatlanságából eredhet.

— Mert hiszen, aki tiszta fejjel és látó szemmel ítéli meg az eseményeket, annak tudnia kell, hogy Ausztriának Németországgal történt egyesülése ránk nézve nem jelent mást, csak azt, hogy egy régi jó barátunk, akit a békeszerződések lehetetlen helyzetbe sodortak, egyesült egy másik

régi jó barátunkkal és hűséges fegyvertársunkkal, azaz a Németországgal, amely mindig életre-halálra megbízható és szótartó szövetségese volt barátainak a történelem tanúsága szerint.

Ennyi az egész, egyéb a mi szempontunkból nem történt.

A rendet és nyugalmat ebben az országban büntetlenül nem fogja megzavarni senki

— Egy ilyen látszólag váratlanul, hirtelen bekövetkezett, nagy nemzetközi esemény természetesen bizonyos megrázkódtatásokkal jár. Hogy egyeseket boldog elragadtatásba ejtett, másoknak viszont régi, szép, emlékek mulásán érzett méla bánatot idézett fel, azon nem lehet csudálkozni. Egyébként azonban minket ez az egyesülés nem érint, már csak azért sem, mert csak látszólag következett be váratlanul. Az egyesülés évszázados óhaja volt a németeknek és előbb-utóbb már csak azért is meg kellett hogy történjék, mert az osztrák nép sohasem volt hozzászokva ilyen szűk határokhoz és nem volt szokva ahhoz sem, hogy ne legyen szava a nemzetközi kérdésekben.

— Hogy ez az esemény a mi határainkon belül mégis ilyen hullámokat kavart fel, annak

inkább az a magyarázata, hogy azok, akik a zavarosban szeretnek halászni, ezt az alkalmat használták fel a céljaiknak megfelelő nyugtalanság felidézésére.

— Pedig ez hiábavaló kísérlet! Mert pillanatokra terjedő izgalmat rémhírek terjesztésével fel lehet idézni, de

arra nézve megnyugtathatók mindenkit, hogy a rendet és nyugalmat ebben az országban büntetlenül nem fogja megzavarni senki!

— Nem volt könnyű ezt a nemzetet, amelyet számtalan szerencsétlen véletlennek az összejátszása, továbbá tudatlanság, sőt rosszakarat annyira sujtott és olyan koldussá tett, talpraállítani, fenyegető katasztrófáktól megóvni. Nehéz

feladat volt véderejének alapját lerakni, pénzügyeit rendbehozni, főleg, mikor még a mulhatatlanul szükséges egység is annyira hiányzott belőle.

Honvédségünk kiépítése és az öt éves terv

— Mindez azonban Isten segítségével mégis sikerült és most végre

hosszu és szorgos munkával elértük, hogy ráléptünk arra az utra, amely a nemzet jólétéhez és boldogságához vezet.

A miniszterelnök ur nyilvánosságra hozta azt a tervet, amelyet öt év alatt, de reméljük, még gyorsabban meg fogunk valósítani és amely pótolni van hivatva sok mindent, amivel mostoha sorsunk miatt úgy honvédségünk fejlesztése, mint mélyreható szociális és gazdasági reformok terén is elmaradtunk.

Első helyen áll ezek közt honvédségünk kiépítése

Én soha nem akartam és nem akarom a jövőben sem fajomat fejjel a falnak vinni. Eleget pocskólták a magyar vért a múltban, eleget omlott az

ezer éven át a nyugati keresztény kultúra védelmében.

Ezért vagyunk, sajnos, ilyen kevesen, pedig ötszáz évvel ezelőtt ugyanannyi magyar élt a világon, mint a n g o l. De honvédségünk kiépítésére mulhatatlanul szükségünk van azért, hogy határaink között biztonságban érezhessük magunkat, mert a ránk váró komoly építőmunkának ez a biztonságérzés egyik legfőbb feltétele.

Ezt várjuk az

öt éves terv

megvalósításától: de hoz ezenkívül általános jólétet is, mert

munkát fog adni mindenkinek és hatalmasan meg fogja indítani az ország gazdasági vérkeringését.

— Ennek a tervnek ezt a nagy jelentőségét minden jóakaratu ember megértette, elismerte és helyeselte ebben az országban, de aztán jöttek a rémhírterjesztők és néhány nap alatt iparkodtak annak reményét, bizalmat és megnyugvást keltő hatását aláásni.

De hazug hírekkel csak pillanatokra lehet megzavarni a közhangulatot,

mert a józan belátás, amely a mi fajunknak egyik legjobb tulajdonsága, felül kell, hogy kerelkedjék a rosszakaratszülte meséken.

Mi, magyarok

szabadságszerető nép vagyunk.

Nem is tudnánk élni szabadság nélkül, de visszaélni a szabadsággal nem szabad.

A szabadság biztosítóka az alkotmány;

de ugyanez a biztosítóka annak is, hogy az államügyek vezetéséhez csak olyan férfiak juthatnak, akik hivatottságukat és rátermettségüket kimutatták és ezzel az alkotmányos tényezők bizalmát megnyerték.

— Mennyi tudás, gyakorlat, megbízhatóság, élettapasztalat, jellemzilárdság és mennyi tehetség kell ahhoz, hogy valaki egy vezetőállásban meg tudja a helyét állni! Még egy gyárüzem, egy gazdaság vagy egy kórház vezetéséhez is különös képességek kellenek, hát még egy ország ügyeinek az intézéséhez!

— Nem elég, hogy valaki önmagát kinevezze világ-megváltónak

és frázisokkal, jelszavakkal, ügyes demagógiával a tömegek, sőt esetleg ingatagabb jellemű intelligensebb csoportokat is félre tudjon vezetni.

A természeti törvényeken demagógiával változtatni nem lehet

— Könnyű például földosztást ígérni, de azon nem lehet változtatni, hogy Magyarország kilencmillió holdnyi szántóföldjéből nem juthat több fejenként a kilencmillió magyarnak egy-egy holdnál. De ha mindenkinek ezer holdat adhatnánk, akkor meg nem lenne, aki a földet megmunkálja.

— Különbség az emberek közt foglalkozásban, tehetségben, vagyonban és életmódban mindig volt és lesz is. Enélkül megállna az élet. Ez éppen olyan természeti törvény, mint az, hogy két egyforma veréb, de két egyforma falevél sincs a világon. Természeti törvényen pedig ember nem változtathat semmiképpen, demagóg jelszavakkal legkevésbé!

— Törekednünk kell arra, hogy

A hadsereg a pártok felett csak az egész nemzeté lehet

— Noha a hadseregnek ezt a jelentőségét ma mindenki ismeri és mindenki tudja, hogy a politizáló hadsereg nemcsak értéktelen, de a nemzetösszesége és kivétel nélkül minden egyes polgára szempontjából is káros; mégis akadtak az utóbbi időben egyesek, akik azt hitték, hogy ezt a tisztikart is meg lehetne környékezni és politika-mentes egységét meg lehetne bontani.

Ezeknek a törekvése — nyugodt vagyok — nem fog sikerülni soha. De azokkal, akik bár ideális köpenybe burkoltan, mégis egyéni érvényesülésük biztosítása céljából kísérleteznek, figyelmeztetem: el a kézzel a hadsereg közeléből! A tisztikar tudja, hogy

a hadsereg pártok felett csak az egész nemzeté lehet!

A nemzet katonai rátermettsége mellett, a mi nehéz poli-

biztosítsuk a tisztességes megélhetését mindenkinek, aki dolgozni tud és akar, továbbá, hogy az elesetteken és szűkölködőkön szeretettel és jótékony

szociális intézményekkel segítsünk. Erre nézve el is követünk minden lehetőt és ennek sikeres megoldásához nagyban hozzá fog járulni az ötéves terv megvalósítása. De éppen ehhez kell

a legnagyobb belső rend és nyugalom.

Ennek a főfeltétele a hadsereg. Ha ez a szerv egészséges, az ország minden polgára nyugodtan élhet.

A mi népünk kitűnő katonai rátermettsége mellett a hadsereg értéke annyi, mint a tisztikar értéke. A mi tisztikarunk pedig elsőrangú.

titikai és földrajzi helyzetünkben az is hozzájárul Magyarország ezeréves fennmaradásához, hogy

a magyar politikát mindig megbízhatóság, előkelő gondolkodás és magas erkölcs irányította.

Ehhez tartjuk magunkat a jövőben is. Ettől eltérni és forradalmi módszerekhez nyulni — nem engedek.

— A legfontosabb, hogy az országépítő munkából mindenki iparkodjék a maga részét kivenni azon a helyen, ahová hivatása rendelte.

Nem először hangoztatom, hogy mennyire fontos lenne, ha értékes magyar fiatalságunk legyőzné azokat az üres elöítéleteket, amelyek a kereskedelmi és általában az üzleti pályáktól visszatartják és megmutatná, hogy erre is megvan a rátermettsége.

Szívvel-lélekkel szorgalommal kell dolgozni

— A nagy nyugati államok fiaiban soha sem volt meg az a nagy idegenkedés az ipari kereskedelmi és pénzügyi pályáktól, mint bennünk magyarokban. Ott ebben a tekintetben jóval előbbre vannak, nekünk azonban még sok ezen a téren a tanulni valónk. De csak hozzá kell kezdeni,

szívvel-lélekkel, szorgalommal kell dolgozni

és a siker nem maradhat el!

— A népek boldogulásának

egyik leghathatósabb eszköze a kereskedelem. Kivétel nélkül minden gazdag, boldog és hatalmas nemzet a kereskedelmi hajózásnak köszönhetette és köszönheti felvirágzását. Gondoljunk a franciákra, Kartágóra, Athénre, a normannokra, a spanyolokra, Velencére, Hollandiára és Angliára. Ez az út előttünk is nyitva áll, mert

szabad kikötőnket a Közel-Kelet kereskedelmének központjává tehetjük

és ezzel a jólét és gazdagság forrását nyithatjuk meg a nemzet számára. Ehhez azonban munka kell! Becsületos, komoly

Az elrendeződés folyamata megindult a Népszövetség nélkül

— Különösen fontos ennek a belátása ma, mikor

külpolitikailag

is kezd a helyzet lassacskán tisztulni. A Népszövetség elvesztette korábbi jelentőségét az európai politikában. Egy ideális népszövetségnek a feladata a háboru okainak a ki-

munka, sőt a munka szeretete. Itt van a helyzet kulcsa és csakis itt, nem pedig az utcán és demagóg szólásokban.

küszöbölése lenne, a viszonyok újból való rendezése által, mert

az igazságtalanság talajában a béke nem virágozhatik.

Minthogy azonban a Népszövetség ezt a feladatát mindeddig nem teljesítette, az elrendeződés folyamata megindult a Népszövetség nélkül is.

Mindenki bizzék meg

a felelős kormányzatban, úgy mint én

— A helyzetet azonban helyesen csak az ítélheti meg, aki teljesen tisztában van a viszonyokkal, ismeri a tényállást, tájékozva van mindenről, vagyis, akinek a kezében a szálak összefutnak. A nagyközönség nem tudhatja, hogy mi történik, mi nem, tehát

legokosabban teszi, ha a felelős kormányzatban,

amelyről nem teheti fel, hogy tájékozatlan, éppen úgy megbizik, mint én.

A parlamenti életben a mindenkori ellenzék feladata a bírálat és az ellenőrzés. Erre szükség is van. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ellenzéknek kötelessége a jóra is azt mondani, hogy rossz, ha az a kormánytól ered.

Nyugalomra és bizalomra van szükség

— Hogy a tervbevett, áldozatokkal járó, hatalmas, országépítő munkát elvégezhessük és az meg is hozza azt a nagy fellendülést, amit várunk tőle, ahhoz

úgy a politikai, mint a gazdasági életben nyugalomra és bizalomra van szükség.

Ilyen kis ország ilyen nagy feladatot csak komoly összetartással képes megoldani.

Sulyosan vét hazája ellen mindenki, aki ezekben az időkben az egységet megbontva széthúzásra izgat és a nemzet boldogulása helyett önző érdekből a maga egyéni érvényesülését keresi.

Meg kell szünnie ebben az országban, hogy mindenki jogot formáljon a külpolitika irányításához és a belső nyugalmat bármi módon is zavarni merje.

Összetartás nélkül nincs fegyelem, fegyelem nélkül még egy

kis üzem sem lehet vezetni, nemhogy egy országot.

— Mindezt azért tartottam szükségesnek elmondani, hogy a nyugalmat továbbra is biztosítsam. De szükségesnek tartottam azért is, hogy azokat, akik itt akármitéle irányban nyugtalanságot és egyenetlenséget próbálnak szítani, figyelmeztessem a szigorú következményekre. Egyszer már megmutattuk 1919 után, hogy a rendbontó elemektől megtudjuk tisztítani hazánkat és nemzetünket és most is biztosíthatom az országot, hogy abból, amit akkor tudunk, nem felejtettünk el semmit sem!

Én csak magyar célkitűzéseket ismerek és tűrhetek és csak törvényes eszközöket ezeknek a céloknak az elérésére!

Bizom a magyar nép józanságában és hazaszeretetében és bizom abban, hogyha összefogunk, Isten is meg fog bennünket segíteni!

hogy a robbanni vágyó szenvedélyek lecsilapulnak és az ország vezetését az arra hivatottakra bízhatjuk. Ezt annál is könnyebben tehetik meg a türelmetlenek is, mert a pénteken benyújtott törvényjavaslatok az ötéves terv és a zsidókérdés megoldására vonatkozólag alkalmat adnak, hogy elüljenek a szenvedélyek és komoly építő munka induljon meg az egész országban.

Eddig tartott a Kormányzó beszéde vasárnap este. Utána elhangzott a Himnusz.

A rádió folytatta a műsorát, de a sok magyar hallgató azzal a nyugodt érzéssel ismételtette magában az elhangzott beszéd fontosabb kitéteit: milyen áldásránk, hogy van egy bölcs és jószágosan mérlegelő vezetőnk, aki most is megmutatta nemzetének a helyes utat. Hisszük is,

TÖRVÉNYJAVASLAT A ZSIDÓKÉRDÉS RENDEZÉSÉRE

— A kormány felhatalmazást kapott a törvényhozástól, hogy a halaszthatatlanul szükséges intézkedéseket a törvény alapelvei szerint rendeleti úton valósítsa meg abban az esetben is, ha ezek egyébként a törvényhozás ügykörébe tartoznának.

A sajtóban, a színházaknál és filmvállalatoknál csak azok működhetnek, akik a felállítandó sajtó- és színész-kamara tagjai.

Mind a két kamarában a zsidóság arányszáma a 20 százalékot nem haladhatja túl. Ebbe a 20 százalékba nem számíthatnak bele a hadirokkantak, tüzharcosok és azok, akik 1919 augusztus elseje előtt tértek át más felekezetre és annak azóta megszakítás nélkül tagjai, vagy ilyen szülőktől származnak.

Ugyanez az arányszám minden egyes lapvállalatnál keresztülviendő. Kivételek azok a lapok, amelyek kifejezetten hitéleti, hitbuzgalmi kérdésekkel foglalkoznak.

Hasonló számarányt kell elérni az ügyvédi, orvosi és mérnöki kamaráknál. Ezeknél a kamaráknál, amíg a 80 és 20 százalékos arányszám be nem következik, zsidó tagot csak 5 százalék erejéig lehet felvenni.

— A kereskedelmi és ipari vállalatoknál értelmiségi

munkakörben csak olyan arányban lehet zsidókat alkalmazni, hogy az alkalmazottak 20 százalékát a zsidók ne haladják meg.

Árnyílyen címen élvezett illetményeiknek évi összege nem haladhatja meg az értelmiségi munkakörben alkalmazott más-vallású személyzet összes illetményeinek 20 százalékát. Az arányszám egyenletes elérésének szabályozását a kormány rendeletben határozza meg.

— Elrendeli a törvényjavaslat az adatszolgáltatási kötelezettséget és kimondja, hogy olyan vállalatok élére, amelyek ezeket a rendelkezéseket nem hajtják végre, a vállalat terhére vezetőt rendelhet ki, de elrendelheti a kormány a vállalat átvételét is.

Darányi Kálmán miniszterelnök pótlólag bejelentette, hogy annál a vállalatnál, ahol 10, vagy annál kevesebb munkást foglalkoztatnak, az 1938 január elsején fennállott állapotot tekintve,

keresztény munkást elbocsátani tilos, illetve amennyiben ez megtörténék, helyébe csak keresztényt vehetnek fel.

Végül bejelentette, hogy a törvény végrehajtása öt év alatt történik meg,

kivéve a sajtókamarát és a színész-kamarát, amelyekben 1939 végéig a törvényt végre kell hajtani.

Nagy munkában van a kormány. Már április 8-án benyújtja a beruházási javaslatot és felhatalmazást kér, hogy annak egyes pontozatait sürgősen megvalósíthassa. Rendeznie kell a kormánynak az árkérdést, elejét kell vennie minden spekulációnak és nyereszkeskedésnek, mert hiszen a beruházásoknál a fő elv az, hogy a nemzet nagy és áldozatos erőfeszítéseiből egyedül maga a nemzet gazdagodhatik, egyéni profit-szerzésnek itt helye nincs.

Szükséges volt, hogy miniszterelnök ezeket a határozott nyilatkozatokat a képviselőházban megtegye, mert misem fontosabb mint az, hogy éppen ma az ország nyugalma semmiféle hisztéria, semmiféle idegesség és semmiféle tudatos rosszakarat meg ne zavarhassa. De szükség volt a miniszterelnöknek arra a hangsúlyozott kijelentésére is, hogy csak azoknak lehet érdekük a kishitűség keltése és a lelkek felett uralomra juttatása, akik vonakodnak áldozatokat hozni a nemzet érdekében, vagy akik ellenségei a nemzetnek. Nyíltan szállott szembe a miniszterelnök a bajkeverőkkel, a névtelen levélszerű utszéli hangu röpiratok bujkáló szerzőivel. És megmondotta az igazat: — mindazok, akik ma a győri program végrehajtását bármiféle módon akadályozzák, ártanak a nemzetnek. Ártanak, mert nem akarnak áldozatot hozni, vagy mert egyenesen ártó szándékuk van. Nincs ma más etikai tényező, amelynek parancsszavát követnünk kell,

Oldja és öblítés után nyomtalanul eltünteti a piszkot. Ragyogó fényét újjávarázsolja.

csupán egyedül az egyetemes nemzet érdeke. A nemzet érdeke pedig azt parancsolja, hogy ne érvünk rá az idegességre, hogy dolgozzunk, hogy eltávolítsuk a haladás útjából a kishitűeket és bajkeverőket.

Szükség van tehát arra, hogy a kormány a zavarosban halászni akarókat és felforgatókat letörje és megoldja a legkényesebb kérdéseket is. Mert vajjon kinek érdeke az, hogy a beruházási program ne nyerjen végrehajtást? Magyar embernek nem ez az érdeke. Az az ügyszólván ellentmondást kizáró egyöntetűség, a mellyel ez az ország pártpolitikára való tekintet nélkül a győri programot fogadta, azt bizonyítja, hogy az valóban nemzeti program. Végrehajtása tehát valóban nemzeti érdek és aki ennek a végrehajtásnak útjában állani merészkedik, azt onnan el kell távolítani.

A gyomai járás közegészségügyi viszonyai 1938. március hóban

Az általános egészségügyi állapot a február hónapéhoz képest nagyjában nem változott. Az ugynevezett „hüléses“ betegségek uralkodtak, amelyek valószínűleg rejtett influenzát takartak és leginkább a légzőszervek különféle hurutos megbetegedéseiben nyilvánultak. A lefolyás nem volt nagyon súlyos, de a tüdőgyulladásos halálesetek egyrésze mégis az influenza rovasára írható.

Legsűrűbben az agyvérzés okozott halált, érlemeszesedés alapon, aztán a szervi szív- és tüdőgyulladás, majd velszületett gyengeség és végelgyengülés valamint gümőkór következett. Önakasztás volt 3 esetben, szerepelt még veselob és mellhártyagyulladás, mint haláltokozó betegség és hörgűhurut 1—1 esettel.

Hevenyfertőzőbetegség összesen 9 esetben fordult elő és pedig: diftéria 4, szamarhurut, valamint malária 2—2, hasifusz 1 esetben. Halálozást 1 izben okozott a diftéria Endrődön.

Idült fertőző betegség otthonos nálunk gümőkór és tra-

choma képében. Ez a két népbetegség emberemlékezet óta megvan, egy-kettővel fogy, ugyanannyival szaporodik. Jelen létszám gümőkór: 42, trachoma: 148, halálozást a gümőkór 4 izben okozott. A népbetegségek frontján javulást csak az Egészségház felállítása és vele kapcsolatos Zöldkeresztes Egészségvédelem megszervezése után várhatunk. Mindezek remélhetőleg még ez évben Endrődön és jövőre Gyomán is megvalósulnak.

Fertőzőbetegségek járványformájában nem jelentkeztek, ellenük különös intézkedésre szükség nem volt.

A Népmozgalom még mindig egészen szomorú képet mutat. Született a járásban 45 gyermek, meghalt 39 egyén, a szaporodás tehát 6 lélek, ami nagyon kevés. Egyéven alul elhalt 6 csecsemő, ami viszont igen sok! Ijesztő mértékben növekszik a vetélések száma, úgy, hogy a hatóság kénytelen lesz nyomozást indítani esetleges bűnös kezek közbejátszásának kiderítésére. Kb. minden ötödik születésre jut egy vetélés! A cse-

DOLGOZNI KELL

Darányi Kálmán miniszterelnök azt az intelmet intézte az egész ország minden polgárához, hogy tessék a különböző felelőtlen pletykák szorgalmas terjesztése és kiszínezése helyét nyugodtan dolgozni a nemzet javára és a saját hasznunkra. Nem érünk rá az idegességre, mert bőven van dolgunk. A kormány teljesen nyugodtan végzi feladatát és ha valamikor, akkor éppen most van szükség erős nemzeti összetartásra, minden magánérdeknek a nemzet egyetemes nagy céljai érdekében való alárendelésére, amikor a külpolitikai helyzet olyannyira változik. Nekünk ma a legnagyobb áldozatokat kell meghozni honvédelmi munkafejlesztésére, egyúttal gazdasági beruházásokra és szociális célokra is.

Természetes, hogy az a program, amelyet a miniszterelnök győri beszédében már ismertett, nemcsak építő munkát és áldozatokat kíván, hanem a munkának minden tekintet-

ben megfelelő nyugalmas légkört is. Éppen azért csak örömmel veheti tudomásul az ország közvéleménye, hogy a miniszterelnök szembefordult mindazokkal, akik a nyugodt légkört veszélyeztetik. Nem tűrhetjük azt, — mondotta —, hogy ennek az építőmunkának sikerét egyes körök izgágasága veszélyeztesse, de nem tűrhetjük azt sem, hogy mesterségesen teremtett hisztéria keltsen olyan hangulatot, amely kárára van minden építőmunkának.

Nagy tetszést aratott a miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy a jelenlegi nehéz európai helyzetben teljes bizalommal van eltelve a nemzet fejlődése iránt és ezért megveti a kishitűeket. Csak fokozódott a tetszés, amikor azt mondotta, hogy a kormány a zavarosban halászni akarókat és a felforgatásra törekvőket lefogja törni, mert megvan a bátorsága ahhoz, hogy a legkényesebbnek látszó kérdéseket is megoldja, azokhoz is hozzányúljon ha a nemzet érdeke úgy kívánja.

Az ötéves terv a Budapesti Nemzetközi Vásár tükrében

csemőhalálozás magas volta valószínűleg az influenza következménye. Nem lehet eléggé hangoztatni, hogy a beteg csemőot azonnal vigyék orvoshoz, vagy mutassák be a Stefánia Védőintézetben, hogy mihamarabb gyógykezeléshez jusson és el ne pusztuljon idő előtt a kis magyar élet.

Házasságra lépett Gyomán — Endrődön márciusban 17 pár, míg a községi orvosok 616 esetben rendeltek szegényalapra gyógyszert.

A tavaly októberben megkezdett iskolai egészségvédelmi munkát mindkét községben befejeztük. A megvizsgált gyermekek száma kb. 4—5.000 Ezek közül gümőkórra gyanús a Dermotubin kenés alapján kb. 1000—1200. Azonban ezen szám a mihamarabb megejtendő Röntgenvizsgálatok után kb. egyharmadára — egynegyedére fog lelesni. Így is kb. 300 gümőkór-betegre lehet számítanunk. Ezeknek az érdekében aztán igazán szükséges, hogy a Zöldkeresztes Egészségvédelem minél gyorsabban meginduljon.

A Stefánia Védőintézet a gümőkór ellen védőoltásokat ad ingyen, de az ujszülöttek bemutatása még mindig nem történik meg kellő számban, a múlt hónapban is csak 15 csemőot oltottak be a 45 közül. A védőoltás semmi kellemetlenséggel nem jár, felesleges tehát a tőle való idegenkedés. Ne felejtsük el, hogy járásunkban a gümőkórban elhaltak száma évente 40—50 között váltakozik, tehát igen is szükség van megelőző védőoltásokra.

Ugyancsak a Stefánia keretében ingyen cukorkiosztás van a rászoruló szegény gyermekek között. Itt végeznek ezen kívül ingyenes vérvizsgálatokat a terheseknél, ami a gyakori vetélések megelőzésére bir rendkívüli fontossággal.

A diftéria elleni védőoltások a 2 éves gyermekeknél megtörténtek, ilyeneket végeztünk 446 gyermeknél. Mióta ezen oltások folyamatban vannak, a diftéria megszűnt veszélyes népbetegség lenni, havonta alig fordul elő 4—5, a régebbi 40—50 helyett. Ez mutatja, milyen óriási fontossága a most divatbajított ugynevezett egészségvédelmi munka.

Az egészségvédelmi munkába az iskolásgyermekek vizsgálata mellett a felállítandó Egészségház is bekapcsolódik és akkor egy általános: társadalmi egészségvédelem fog megindulni, ami a születéstől kezdve a házassáig korig mindenkit bekapcsoló áldásos, nemzetmentő munkájába.

Gyoma, 1938. április 7.

Dr. Szilágyi Ferenc
m. kir. tisztiorvos.

Daranyi Kálmán miniszterelnök Győrben ismertette azt az ötéves tervet, amelynek keretében nagyszabású szociális tevékenység indul meg, hogy munka juthasson mindenkinek. Horthy Miklós kormányzó vasárnapi rádiószózatában viszont hangsúlyozottan hívta fel a figyelmet arra, hogy az országépítő munkából mindenki vegye ki részét azon a helyen, ahova a hivatása rendelte. És kétségtelen, hogy most már az ország minden üzemében a legteljesebb erővel folyik az alkotó, építőmunka, hatalmas felkészültséggel dolgoznak gyáraink, becsületesen és komolyan iparosaink, de még a háziipar is lendületet kapott a most kezdődő konjunkturában.

A kor legmagasabb színvonalán álló gyáraink és világviszonylatban is kiváló kisiparosaink persze eddig is egy pillanatig sem maradtak el a versenyben és a termelés minden ágazatában olyan gyári és kézműipari remekeket alkottak,

amelyekre joggal büszkék lehetnek.

Hogy pedig hova fejlődött iparunk, azt káprázatos keretek között állítjuk oda ország-világ szeme elé

az április 29-én megnyíló
Budapesti Nemzetközi Vásáron.

A termelő ország mutatja be itt felkészültségét, tudását és munkájának eddigi eredményeit, demonstrálva egyben azt is, hogy az ötéves terv végrehajtására maradéktalanul alkalmas. A munka nagy ünnepe lesz tehát a Budapesti Nemzetközi Vásár, amely nélkül nem is lehetne felkészültségünkről tiszta és áttekinthető képet nyerni. Mint minden évben, ezúttal is féláron lehet majd a vásár megtekintésére Budapestre utazni. Belföldiek részére

a vásáriigazolvány kedvezményes április 23-tól lép érvénybe és teljes három hélig tart.

Aki a vásáriigazolvánnyal érkezett Budapestre május 15-ig veheti igénybe a visszautazásra is érvényes féláru kedvezményt.

Az öntözés

lehetősége mindennap közelebb hozza az alföldi gazdák egyedüli reménységét: a biztosabb boldogulást. Azzal, hogy ezt a boldogulást könnyen fogjuk elérni, ne áltassa magát senki, a munka amit érte végig kell küzdenünk, sokszorosa lesz a mainak. A gazdálkodás tényezői, a természet, tőke, munka nem rangsorban vannak itt felsorolva, bár a tudomány ebben a sorrendben tanítja őket. Mi azonban tudjuk, hogy az észszerűséggel végzett több munka pótolni képes, ha nem is egyben a másik két tényező elég nagy foku kimaradását is.

Az eljövendő hasznos, de több munka gondolatával tehát meg kell barátkoznunk.

A mi viszonyaink között másfajta öntözési módokról, mint az áztató rendszerűről nem igen beszélünk sokat, csak amit tudni mégis illik.

A csörgedeztető rendszerhez lejtős talaj kell, de mert vele a talaj felső szintjéről a mozgó víz az alsóra hordja a televény talajt, nem szeretik.

Az árasztás lenne még nekünk való, ha az öntöző víz iszapos lenne, ezt meg a szivattyúk nem állják sokáig. Az elárasztás után korlátozva vagyunk a megöntözött növényzet ápolásában, mert a talaj felázik.

Mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy az öntözés nekünk való módja is, az áztató öntözés a talajban nagymértékű tápanyag feloldást

okoz, gondoskodni kell tehát arról, hogy legyen mit feloldania a sorok közé beengedett víznek, főparancs tehát, hogy az öntözendő terület a lehető legjobb termőerőben legyen.

Alig mondhattunk eddig valamit az öntözésről, már is előttünk a főkövetelmény: trágya kell, sok és jó trágya! Ha ez nem lesz, ha a helyes trágyakezelés szabályait nem tartjuk be, könnyen rávetemedünk a szó legszorosabb értelmében vett rablógazdálkodásra. Ennek pedig igen gyászos következményei szoktak lenni. Az öntözés által megkövetelt jó termőerő fenntartása és fokozása a meglévő állattalomány helyes takarmányozását, a majd elerendő több és jó takarmány, a kevés állatlétszám emelését is magával hozza.

Mire tehát az öntöző víz hozzenk elérkezik, készen kell lenni a gazdai felkészültséggel. Hogy ezt elérhessük, nagyot kell tökéletesíteni a mi száraz gazdálkodásunk módján is, főleg a takarmánytermesztés terén. A mélyítő szántások bevezetése, a lucerna termesztésnek a szántóföld 20 százalékára való felemelése az első lépés. Számba kell venni a már feltört állapotban levő feltétlen réttalajokat, hogy azokból rendelkezésüknek megfelelően herefűves réteket alkothassunk újra-veléssel.

Az előkészületek közé tartozik a rétek felújításához szükséges fű és herefélék magvának

megtermesztése, azok a felújított rétek fogják ellátni a gazdát a minden jószágnak való természetes takarmánnyal, bőven, könnyen elérhető négy-szeri kaszálással.

Gondolatban se kíséreljük meg a meglévő de legelélmesebb gyomokkal, tarackkal, mohával benőtt kaszálók öntözését, mert az ott élő, de értéktelen fű alaku növényzet úgy is jól érzi ott magát, fokozatosan ezeket is újra kell vetni, előbb feltörni, belőlük az eddig ott élt haszontalan fűvilágnak még a gyökerét is kipusztítani.

Az öntözhető, karban tartott új rétek, felszabadított szántóinkat a magtermelés számára; mi fogjuk ellátni a világot minden elképzelhető, hasznos növény magjával, mert ez az Alföld különleges rendeltetése.

Mielőtt megtanulnánk öntözni, tudnunk kell, hogy mit ajánlatos nekünk öntözni?

Rövid felelet: elsősorban jól karban tartott réteket, hogy jószágállományunk számban, súlyban gyarapodhasson, hogy elegendő jó trágyánk legyen az öntözés megkívánta termőerő fenntartására, sőt fokozására.

Molnár Bálint.

NEMZETI SZOCIALISTA GYŰLÉS

Április 3-án nagyszámu közönség jelent meg a község háza udvarán, hogy meghallgassák az első gyomai nemzeti szocialista gyűlést. A gyűlést megelőző vidékiek bevonulása már szokatlan látványa volt a tempós gyomaiaknak. A délutáni békés csabaivonattól mintegy nyolcvanán jöttek be kettesével, zöldingesen. Több mint száz kerékpáros vonult fel mezőberényiekből és sárrétekből, szintén zöldingesen.

Ezek a külsőségek, látványosságok nálunk is megtették a hatást. Láthattuk, hacsak egy zöldingből is áll az uniformizálás, az azt hordót már egy szervezethez tartozandóság öntudatával fűti, míg a kívülről nézők nagyobb részét az ebbe a szervezetbe vágyódás érzete tölti el.

A szónokok nem hivatásszerűen üzik a szónoklást. A hallgatóság csak olyankor nyilvánította hangosabban tetszését, amikor egy-egy vaskosabb kitéttel illetik a zsidókat.

Tagadhatatlan az indulatok fölötti fegyelmessége a zöldingeseknek. Gyomai még nem sok akadt közöttük. A „civiliek” nagyrészt csak csendes figyelők voltak. Ki tudja, talán egypár hét múlva ezek is zöldingesek lesznek és addigra megtanulnak lelkesezni.

A gyűlés minden rendezavarás nélkül múlt el.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

HIREK

A főispán bucsztatta el a Németországba induló munkásokat. Mint már említettük, kedden nyolcszáz munkás indult el Bekécsabáról, a vonat 5 órakor indult, a pályaudvaron megjelent a főispán is aki elbeszélgetett a munkásokkal s kívánta, hogy minél több pénzt hozzanak haza családjuknak. Az utolsó csapat április hó 20-án indul, ugyancsak Bekécsabáról.

Körösladányban szép ünnepség keretében bontott zászlót a NEP szervezete. A gyűlésen vármegyénk főispánja is részt vett.

Bécsben nagy dunai kikötőt építenek, ami nagy szerepet fog játszani a készülő Rajna—Duna—Majna csatorna forgalmában, mint a Kelet Európai forgalom átrakodó és raktározó helye.

Nagyróce község (Gömörvármegye) egyik házában tűz támadt a múlt hét egyik szeles napján. Csakhamar lángokban állt az egész község és leégett.

Komádiban a tanyavilágban internálust építenek a tanköteles gyermekek számára.

Leikiismeretlen házalók, akik ezeltől mint „angol matrózok“, „olaszok“, stb. a közönséget már annyiszor megkárosították, most mint „emigránsok“ varrnak „olcsó“ szöveket a közönség nyakába. E szövegek minősége a lehető legsilányabb, még a csináltatás költiségeit sem érdemli meg. A fővárosi posztókereskedők felkértek a f. közönséget, hogy szöveket csak megbízható, ismert üzletben vásároljon, az olcsó „csempészett“ szöveget kinaló ügynököket pedig saját és a köz érdekében rendőrel igazoltassák.

A géptüdő csodája. Az áramütöttek, a vízbefultak már számtalanszor menekültek meg a haláltól, mert órákon keresztül mesterséges lélegzést alkalmaztak rajtuk. Most ezt már gép végzi s a csodával határos a sikere. Erről közöl szenzációs képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Sarkadon nagy tűz pusztított a Magyar Föld R-T. béruradalmának gépüzemében, a benzin és olajkészlet gyulladt meg. A tartályok felrobbantak, mentésről szó sem lehetett. A kár több ezer pengő.

Békécsabán április 9-től 16-ig tüzoltó tanfolyamot tartanak a tüzoltóság szakképzettségének emelésére.

Tűz a Harmati Gyula tanyáján

Csütörtökön délelőtt kigyulladt a VI. kerület 108 számú tanyáján a takarmány. A tűz csakhamar belekapott a nádtetejű tanyaépületbe is, de Viznyai József bátran felmászott a tetőre és eloltotta a tüzet. Később ismét belekapott a tűz a tetőbe és azt végleg sikerült Viznyainak eloltani. Félháromra kiérkezett a tüzoltóság is. de akkorra leégett a 20 méteres szalmakazal, a csutka, csupán a töreket tudták megmenteni.

A tüzoltóság félhétkor vonult be a községbe.

Dicsőretre méltóan segédkezett az oltásban ifj. Kruchió Lajos.

Sokan gyűitek össze a szomszéd tanyákból, de nem tudtak segíteni, mert üres kézzel jöttek. Kívánatos, hogy a jövőben a tanyai tüzeknél megjelenők vigyenek magukkal vasvillát, ásót és lapátot.

A tűz keletkezésének okát nem tudták kinyomozni. Az a gyanu, hogy a játszó gyerekek gyújtották meg a takarmányt.

Grósz Nándornak Paphalmán 100 kishold földje sok tanyaépülettel örökáron eladó. Érdeklődőknek felvilágosítást ad Wolf Mihály gabonakereskedő. 3-1

A Párisi Divat áprilisi száma a szokásosnál is gazdagabb tartalommal jelent meg. A legkiválóbb írók versei, novellái, ismeretterjesztő hasznos cikkei közül is kiválik Ófensége Anna kir. hercegasszony intervjua, amelyben a népies ruhavitról nyilatkozik. Egy másik figyelemreméltó cikk Apponyi Geraldine grófnő, a leendő Albán királyné kelengyéről nyújt érdekes beszámolót. Azonkívül fontos háztartási tudnivalók, sok-sok husvéli recept és a remekbél-remekbél tavaszi-nyári ruhamodelek és kézimunkarajzok tömege teszi változatossá a Párisi Divat áprilisi számát. A 60 nagy oldal terjedelmű Párisi Divat egyes számának ára, az ingyen kézimunkaivmelléklettel együtt 60 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Kajla Mátyás leánya Irma, Teréz r. k., Véha Máté leánya Irén, Margit r. k., Rabi Mihály fia Mihály s. k., Lukács Lajos leánya Erzsébet ref., Gellai Gergely fia Gergely, Béla r. k.

Házasságot kötöttek: Lizi czai András kertész és Bordács Ilona, Szerető Bálint földmives és Kovács Emilia.

Meghaltak: özv. Révész Jánosné Vajda Mária ref. 71 éves, Erdei Imre ref. 62 éves, Fekete Gáborné Kató Mária ref. 65 éves, Molnár Sándor ref. 88 éves, Pólya Emma r. k. 11 hónapos, özv. Molnár Albertné Simon Lidia ref. 76 éves.

Cserebogár veszedelmet jósolnak erre az esztendőre. Ebből még hasznót is lehet huzni, ha a cserebogarat összegyűjtjük és összetörve erőtakarmánynak feleltjük.

A film milliomosai. A milliommossá lett világhírű kanadai ötös ikrekről rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Mezőtúron üzembe helyezték a hullaégetőt, az elhullott állatok tetemeinek higiénikus eltüntetésére.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tészta recepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

SPORT

Katasztrófálisnak

éppen nem nevezhető, hogy az első helyen álló MAFC II.-vel szemben alulmaradt a GySC. Egy ilyen, csupa első osztályú és a futballkultúra magas fokán álló kitűnően futbalozó együttestől idegenben is csak 4:0-ra kikapni: félsikert jelent. És milyen négy dugó... Közte 2 öngól és egy 11-es, mert ami védhető volt, azt mind kifogta a nagyszerűen játszó Jakó. Egy-egy szép védése után — mintegy parancsszóra — dühöngött fel a tribün tapsvihara! Előtte két jó hátvéd, Fekete, aki fürgébb volt mint 26 évvel ezelőtt és a remekül feljavult Pataki, verte vissza Pickóék meg-megújuló rohamait. Hát mondjuk meg az igazat: nem illik minden vasárnap 6:0-ra győzni...

A GyTK-t, holnapi bajnoki meccsére bizalommal engedjük utjára és kérjük, vigyenek tarsolyukba vagy féltucat dugót, de vigyázzanak, ki ne potyogjon belőle egy se a rögzös turkevei országon.

A GySC pedig ne becstülje le utolsó helyen álló ellenfelét, mert a Törekvéssel, akár döntetlent is csinálni, szégyenletesebb, mint a tūri 4:0.

Bíróküldés: GySC—Törekvés: Havas, TAC—GyTK: dr. Magyar, Hunyadi—MAFC II.: Klimaj. M. MÁV—ETK: Löwy J.

TANULÁS
UTÁN
FELFRISIT

Dr. OETKER
Nemcsak a konyhában, hanem a tanteremben is!

Ujirázon a róm. kat. egyház-község harangot szentelt. Volt toronyzene és fáklyásmenet is.

Amerikában üvegpénzt hoztak forgalomba, amely nem törik és könnyen mosható.

Stockholmban az egyik gimnáziumban keresztretjvény megfejtésével felelnek a diákok történelemből.

MAFC II.—GySC 4-0 (2-0).

Mezőtúr, bajnoki, vez.: dr. Magyar. GySC: Jakó, — Fekete, Pataki, — Lőrinc, Kruchió, Jenei, — Szrenkányi, K. Szabó, Györi, Ugor, Takács.

GySC kezd orkányszerű szél és nap ellen MAFC mindjárt támad és a 11. percben már az ötödik eredménytelen kornert rugják 14. percben esik az első gól. Jenei váratlanul haza ad és Jakó nem tudja fogni az erős labdát (1:0). Ezután a GySC is támadást kezd. 17. percben Györi elől kifutással ment Cövek, majd a köveiköz 20. percben Ugor—Györi összjáték után a késlekedő Szrenkányi elől Cövek az ötösön szedi fel a labdát. Majd ismét a MAFC sorozza a támadásokat, de gólt csak a 41. percben tud elérni. Jakó elvetéssel védi a balszélső, Kiss lövését, de a befutó jobbszélső, Renner fölötte a hálóba lövi a labdát (2:0).

Szünet után a GySC szél segítségével néhány támadást vezet. 5. percben Takács—Ugor összjáték után utóbbi kapu fölé 15. 9. percben Takács korerét Györi fejeli, de Borza felszabadít. Ezután végig a MAFC uralja a mezőnyt. 33. percben, balszélső beadását Jakó védené. Jenei akadályozza s a labda a kapu torkában álló Jeneiről a hálóba esik (3:0). 2 perc múlva Fekete feleslegesen 11-est vét és Pickó belövi (4:0).

GySC-ből a közvetlen védelem kiemelkedően, Lőrinc, Jenei — az öngólok ellenére is — és Ugor jól játszottak.

Dr. Magyar kiváló és erélyes biráskodása mindkét félnél teljes megelégedést keltett.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓ GYOMA

Április 9-én Szombaton
2 óras szivdobogás.

2 óra idegfeszültség!
Izgalmassága miatt csak 16 éven felülieknek!

CARY COOPER

ezer izgalmas kaland hősének
legpompásabb filmje:

Lázadók kapitánya

Harc az Océán kalózaival a rab-
szolgakereskedelem üzelméi,
kémei és hősök csatája.

2. Nagyszerű kísérő műsor!

Trükkfilmek. Hiradók.

Április 10-11

vasárnap, hétfő

A legaktuálisabb filmtéma. A for-
rongó Spanyolország háttere. Iz-
galom, menekülés, harc, szabadu-
lás. Az utolsó mentővonat. Két
szív találkozása:

DOROTHY LAMOUR

a legszebb legérdekesebb film-
művész nő főszereplésével:

Madridi express

Sorsok és végzetek a mai fe'dult
Spanyolországban, az izgalmas
filmek koronája.

Pompás kísérő műsor.

Hangos hiradók.

Figyelje meg husvétli műsorainkat:
Husvét I. napján Greta Garbó:

CAMILLE

Husvét II. napján:

Tarzan fogsága.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnep-
nap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozdó Endrőd

1938. április 10-én vasárnap
fél 7 és 9 órakor.

RÖKK MARIKA legbájosabb
tündöklő szerepe

A KOLDUSDIÁK

Milliók világfilm.

Főszereplők:

Rökk Marika, Fritz Kampers,
Joe Heesters, Karola Höhn,
Ida Wüst.

Lelesítő jelenetek!

A legpazarabb kiállítás!

Tábortüznél

vígjáték.

B. SZABÓ IMRE

képesített ács mester
tudatja a nagyérdemű
közönséggel, hogy elvállal
e szakmába vágó kisebb-
nagyobb ács munkát, kéri
a tisztelt nagyérdemű kö-
zönség szíves pártfogását.

Gyoma község ingatlanforgalma

Cs. Nagy Gábor és neje D. Kovács
Eszter gyomai lakosok vettek 66/12108-
ad és 1/575-öd rész legelő illetősége-
ket kiskoru Nagy A. Ilona gyomai la-
kostól 480 P.-ért.

Szilvási Anna gyomai lakos vett 95,
1253, 102 és 1245 n.-öl félhalmi szántó
ingatlanok egy-negyed részét K. Ju-
hász Sándor (nős Baráth Klárával) szen-
tési lakostól 445 P.-ért.

Munkácsi János és neje Tandí Róza
ráckevei lakosok vettek egy beltelkes
lakóházat Özv. Debreczeni Lajosné Tóth
Zsuzsánna és társaitól 2200 P.-ért.

Seprenyi Elek és neje gyomai la-
kosok vettek egy beltelkes lakóházat Csath
Sándor úipesti lakostól 1800 P. ért.

Szakács Istvánné Kiss Emma gyomai
lakos vett egy beltelkes lakóházat Lu-
kács Sándor (nős Kovács Zsuzsánnával)
gyomai lakostól 1900 P.-ért.

Kónya Piroška gyomai lakos vett 707
n.-öl pocosi szántót Nagy Sándorné K
Juhász Erzsébet és társaitól 630 P.-ért.

Gecsei Sándor és neje Molnár En-
ma gyomai lakosok vettek 1492 n.-öl
pusári szántót Molnár Antal és társai-
tól 700 P.-ért.

Hornok Sándor (nős Frolyó Veroni-
kával) gyomai lakos vett 321 és 792
n.-öl kölesfenéki szántót Molnár Antal
és társaitól 450 P.-ért.

G. Nagy László gyomai lakos vett
egy csudaballai részvényt Szilágyi Al-
bert gyomai lakostól 1120 P.-ért.

G. Nagy László gyomai lakos vett
egy csudaballai részvényt Szücs Lajos
gyomai lakostól 1070 P.-ért.

Dr. Kovács János gyomai lakos vett
331 n.-öl és 35 hold 1434 n.-öl tanyai
fügatlant a Békéscsabai Takarékpénztár
Egyesülettől 35.000 P.-ért.

Nyilt-tér*

Nyilatkozat.

Figyelmeztetek mindenkit,
hogy a feleségemnek, Berki
Etelnek senki semmit ne hite-
lezzen, mert érette semmiféle
felelősséget nem vállalok és
az adósságait nem fizetem ki

WEIGERT GYÖRGY
VI. ker. 101 tanya.

*) E rovatban közölkéért a szer-
kesztőség és a kiadóhivatal felelőssé-
get nem vállal.

Értesítés!

A m. kir. iparügyi miniszter 3000/1938. Ip. M. számú rendelete
értelmében folyó évi március hó 1 től

t o v á b b i i n t é z k e d é s i g

telepünk irodája i. t. üzletfeleinknek rendelkezésére áll:

hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken

d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig

szombaton: d. e. 8-tól 12 óráig.

Fenti rendelet értelmében sz o m b a t o n d. u. és v a s á r n a p
egész nap az irodánk zárva van.

Vincze József „HOMBÁR” Szövetkezet
Első Budapesti Gőzmalmi R.-T.
gyomai telepe

Iványi Aladár és István

„MÁVAUT” T É L I A U T O B U S Z M E N E T R E N D

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²³
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴³
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —.50 Menettérti-jegy: Endrődre —.80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti
Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI
cégnél.

Árpád utca 34 szám alatti porta
eladó. Érdeklődni Árpád ut 27 szám
alatt lehet. 4-1

Jó menetelű kocsmához társat,
vagy százalékos kimérőt keresek Cim
a kiadóhivatalban. 1-1

A helyi Állatbiztosító Szövetke-
zet a lépfene elleni védőoltást f. hó
11-12-én végzi. Hétfőn a belterületen
a mázsaháznál reggel 7 órától, majd a
VI. kerületben a már szokott helye-
ken. Kedden reggel 7 órától a Körösön-
tuli részen Domokos András tanyájában.
Uj biztosítások is köthetők.

Lukács György ács- és kőműves-
mester tudatja a nagyérdemű közönség-
gel, hogy a lakását áttette Hősök-Emlék
ut 2 szám alá és elvállal minden e
szakmába vágó munkát. Kéri a kö-
zönség szíves pártfogását.

A Horthy Miklós ut 91 számú üres,
de bekerített 400 négyszögletes porta
szabadkézből eladó. Értekezni Dukesz
Jenő Horthy Miklós ut 71 szám alatt
lehet. 3-2

Petőfi utca 6 szám alatti ház sza-
badkézből eladó. Értekezni lehet ugyan-
ott, Oláh Lajos hentesnél. 3-2

A Gyomai Szeszifőző Szövetkezet
kismértékbeni pálinka mérését gr. Tisza
István ut 97 szám alá, a Szeszifőződe
épületébe helyezte át. Sajátlőzésű eper
és szilvapálinka állandóan kapható. 4-2

Kovács János szöv. igazgató földje
művelésére negyedest keres. Szalmát és
takarmányrépát vesz, ugyanott fajliszta
pulikutya kölykök eladók. 2-2

A Szövetkezeti boltban husvétli
cikkek nagy választékban, a Szövetke-
zeli vendéglőben kitűnő minőségű ki-
mért és palackozott borok, rum, likőr,
pálinka különlegességek igen olcsó áron
kaphatók. Után át kihozott italművek
után lényeges árengedmény. Jegyezze
meg jól: Minden igényét kielégíti,
mindent díjmentesen házhozszállít
a Szövetkezeti bolt! — A Gyomai
Termelők Szövetkezete főüzletében
tojást és baromfit magas áron vesz. 3-2

Papp Zsigmond Rákóczi utca 16
szám alatti háza eladó. 5-5

Egy jóházból való fiu tanulónak
felvételik Hartman Sándor pék-mester-
nél. 3-3

Eladó: 24 hold prima szántó End-
rődön, kisebb parcellákban is, 15 hold
keselyősön, tanyaépülettel, 2 hold tanya-
val cífrakertben, ugyanott 650 négyszögöl
vetéssel és gyümölcsfákkal, kölesfenéken
1 fertály. Révlaposon egy ház hely. Eladó
házak: Rákosi Jenő uton 2 szobás, Ber-
csényi uton, Hősök útján, gr. Tisza István
uton, Bocskai uton, Tancsics Mihály
uton, a „Vilma”-féle vendéglő berende-
zésel, jogfolytonossággal Bővebbet lzsó
Balázs ingatlanforgalmi irodájához
Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon-
szám 50.

Vetőmagvak beszerzése

Akinek bármilyen vetőmagra
van szükségük, vagy vető-
magjuk volna eladó, jelent-
sék ezt be a

„H O M B Á R” szövetkezetnél.

Tengeri, zab és kopaszárpa
vetőmag van még valamennyi.
Bükkönyre ígéretet kaptunk.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidallalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

HUSVÉT ÜZENETE

Mikor egy cikknek homlokára írjuk ezt a szót, hogy üzenet, — az mindig azt jelenti, hogy itt valami nagy, magasztos dolgról van szó!

Üzenetet szokott küldeni próbáltatásos időkben az államfő a nemzet egyeteméhez, hogy teher hordozásra, kötelesség teljesítésre, erők egybefogására buzdítsa a százazreket és milliókat, ama jelige mellett, hogy: a haza minden előtt!

A Husvét üzenete azonban még ennél is nagyobb!

Az örökkévaló Isten üzen a feltámadott Krisztus által a mulandó embernek: Élek én és ti is éltek!

A halál felett diadalmat vett király üzen a mulandóság hatalma alá vetett embernek, hogy: győzelem, győzelem, az elenség meggyőzött!

Az örök igazság terjedelme üzen az igazságtalanságok békjói között vergődő embervilágnak, mondván: Az eszmét megölni, az igazságot sirba zárni soha nem lehet, légy hiv mind halálig s tudd meg, hogy Tiéd léssen az örök diadalmak koronája!

Erre az üzenetre feleli a keresztény világ égre szárnyaló örömmel, Isten dicsőségének királyi trónjág fellángoló lélekkel:

Él Jézus a mi fejünk,
Keresztyének énekeljünk,
Ülvén Husvét ünnepeket,
Uj győzedelmi éneket!

Kétszeres boldogság ma számunkra, ma élő embervilág és ma győtrődve vivódó magyarság számára az a husvét, menynei üzenet s az erre adott égre szárnyaló husvét győzedelmi ének!

Mindez jelenti azt, hogy csakugyan „nincs már szívünk féltelmére, nézni sirunk fenekére”, — hogy a halál lábaink elé vettett, mint az örökkévalóságra legyőzött ellenség, — hogy csak a por lesz porrá, mely porból vétetett, a lélek pedig él az atyai házban, hol sok hajlékok vannak s koro-

náztatik örök dicsőséggel!

De jelenti azt is, hogy a gyűlölet büne golgotai keresztre feszíthette az ezredéves magyarságot megosztzkodhattak drága gyöngyein, kincses Kolozsvárján, Rákóczi Kassáján, koronázó Pozsonyán, arany kalászt termő Bánátján rabló népek és nemzetek, de az igazságot, az örök magyar igazságot

sem lehet trianoni sirba zárni, maguk a fegyveres örök fogják a római katonával a bizonyágot tenni: bizony ez a nép igaz vala s hirdetni fogja a gyász után fehér ruhába öltözött magyar génus is: élek én és ti is éltek!

Magyar népem! Vedd e ketős husvét nagy és örök üzenetet s énekelj lelkedre és nemzetedre nézve:

Uj győzedelmi éneket!
Gyula, 1938. husvétján.

Harsányi Pál
esperes.

Kiadták a református templom tatarozási munkáit

Uj orgonát építenek

Pünkösdtől kezdve a központi iskolában tartják az istentiszteleteket

A műemléknek nyilvánított református templom külső és belső tatarozási munkálataira meghirdetett versenytárgyalásra 22 pályázat érkezett be. Az ajánlatokat a gyulai m. kir. államépítészeti hivatal építész mérnöke, Herdy Béla okl. épi-

tész-mérnök vizsgálta felül. Az átszámítások után az államépítészeti hivatal a kőműves munkára Heillinger Antal és a bádigos munkára Kiss István gyulai vállalkozók ajánlatait tartotta a legelőnyösebbeknek.

A presbytérium hetározata

Április 9-én tartotta a református presbytérium nagyfontosságú gyűlését, amelyen a beadott ajánlatok felett kellett döntenie. A beérkezett ajánlatokat Papp Zsigmond ismertette. Szak-tanulmányának beillő alapossgal és részleteséggel, egyben páratlan tárgyilagossággal ismertette az előadó az ajánlatokat egyenként és ennek eredményeként a presbytérium egyhangulag ítélte oda Heillinger Antal gyulai építőmesternek a kőműves munkát, míg — ugyancsak egyhangulag — Kiss István gyulai bádigos mesternek a bádigos munkát.

A munkákat nem az ajánlatok végösszege, hanem az egység-árak alapján ítélték oda. Mindkét munka összege összesen 18 ezer pengő körül mozog.

A presbytérium kikötötte, hogy a vállalkozók — egyenlő feltételek mellett — elsősorban gyomai napszámosokat, szakmunkásokat és fuvarosokat kötelesek alkalmazni.

A munkát husvét után kezdik meg és augusztus 31-ig tartoznak befejezni.

Hamarosan kiadják az asztalos munkát is.

A műemlékek országos bizottsága

magának tartotta fenn a belső diszitési — festés és mázolásai — munkák előírását, így ezek csak később kerülnek kiadásra. Kifogásolta és megállapította

ez a bizottság, hogy a tiszta empire-stylusu templomba nem illik bele a gót-stylü orgona. Ennek alapján most lenne a legjobb alkalom a különben is

rozoga állapotban lévő orgona teljes átépítésére és modernizálására. A templom javítási munkálatai teljes egészében felémésztik az előirányzott összeget, ezért kívánatos lenne, hogy a hívek önkéntes adakozással tennék lehetővé az orgona átépítését. Ezek az önkéntes adakozások máris megindultak és dicséretes eredménnyel folynak.

Pünkösöd után

a templom belsejéhez is hozzáfognak. Ettől fogva a központi iskolában tartják az istentiszteleteket. Két tanterem közfalát kiemelik és helyébe elmozdítható deszkafalat alkalmaznak. Így egy 150 négyzetméteres nagy terem áll rendelkezésre, egyelőre istentiszteletek tartására és állandóan nagyobb tömeg befogadására.

KÜLPOLITIKAI ESEMÉNYEK

1938. Április 10-ikén megtörtént hivatalosan is **Németország és Ausztria csatlakozása**. Ma még nem is látható jelentőségű esemény ez, amelynek jogosultságát az osztrák nép 99.24 százalékos igen szavazata hatalmasan bizonyított be.

Az idők változását mutatja a **francia kormányválság** is. Az új kormányban nyoma sincs a „népfront”-nak, annál inkább az „erős kéz”-nek érzik már ők is szükségét.

Meglepő változást mutat a józan és megfontolt, de eddig nagyon is félrevonult Anglia magatartása. **Anglia meg egyezése Olaszországgal** rendkívül jól sikerült, ami az egész európai légkör tisztulását jelenti.

Ami pedig bennünket magyarokat legközelebből érint, a **csehországi kisebbségek** a legjobb úton vannak ahhoz, hogy ne sokáig vallhassák magukat „cseh” állampolgároknak.

A NMK Gyomán - Endrődön is megalakult

A járásunk Nemzeti Munka Központjának megalakulásáról a Munka Világa, a NMK hivatalos lapja március 31-i számában a következőket írja:

Március 19-én délután 3 órakor zsufolásig megtelt a gyomai község háza tanácsterme, hol többszázfőnyi munkás tüntetett a Nemzeti Munkaközpont mellett és egyhangulag kimondták a gyomai szervezet megalakulásának szükségességét.

A gyűlés szónokai Beke Miklós, az építőipari szakma elnöke és Gulyás Imre vármegyei titkár voltak. Beke Miklós, ki 28 évig a szociáldemokrata párt országos szervezője volt, nyíltan kijelentette, hogy

azért hagyta ott 10 esztendővel ezelőtt a pártját, mert látta, hogy nem egyenes uton járnak, a tőkével mindig megegyeztek, a munkásságot eladták. Végtelenül sajnálja az ott eltöltött időt és csak nemzeti alapon működő szervezkedésben látja az egyetlen kivezető utat.

Gulyás Imre vármegyei titkár hangoztatta a szervezkedés szükségességét, mert a jól szervezett tőkével szemben egy hatalmas szervezeten tömeg képtelen érdekeit megvédeni. Szervezettség útján érhető csak el, hogy elfoglalja a munkásság azt a helyet ebben az országban, mely őt jogosan megilleti és hogy becsületes munkáját, becsületes bérrel fizessék meg.

Az országos elnök nevének említésekor lelkesen tüntettek vitéz Marton Béla mellett és szigorúan elítélték azokat, akik az ő becsületes szándékait mindenáron megakarták akadályozni és alaptalan rágalomhadjárral a munkásság becsületes vezérét tehetetlenné akarták tenni. Ezeket a típusokat ki kell irtani az országból és olyan indítványok hangoztak el, hogy igen helyesen járna el a kormány, ha büntetésüket szikes talajjavítás munkakényszerré változtatná át, olyan törvényeket hozna, amiből a nemzetnek a munka révén előnye lenne és ezek az alaptalan rágalmozók megtanulnák becsülni a magyar munka keserves verejtékét.

A beszédek elhangzása után a tisztikar megválasztására került a sor. Elnöknek egyhangulag vitéz Haviár Gyula dr. közjegyzőt választották meg. Majd a munkásság egyhangú lelkes kivánságára diszelnökké választotta dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik

Béla főispánt, társelnökké dr. Sorbán Jenő főszolgabírókat és Ritter Sándor műszaki tanácsost, az államépítészeti hivatal főnökét.

A munkásság köréből jött a javaslat és jóleső érzéssel kell megállapítani, hogy elérkezett az az idő, mikor a munkásság már látja és tudja értékelni, hogy ki dolgozik értük.

Ezután az elnök megköszönte a bizalmat és hangoztatta, hogy nem cimnek tekintí a megtisz-

teltetést, hanem mint testvér száll sikra mindenkor a munkásérdekéért. Vitéz Marton Béla országos elnököt táviratilag üdvözölte a gyomai szervezet és kérte, hogy a megkezdett uton haladva küzdjön tovább, a munkásság mögötte áll.

Este 7 órakor Endrődön volt hasonló munkásgyűlés, ott is egyhangulag az országos elnök mellett tettek hitet.

Elnök lett dr. Tóth István ügyvéd, titkár Klinkhammer László igazgató tanító lett.

1689/1938.

A gyomai járás főszolgabírójától HIVATALOS RENDELET

A járás közrendjének és nyugalmanak biztosítása érdekében az alábbiakban rendelkezem:

Bármilyen sajtótermék terjesztéséhez, falragaszok kiragasztásához, — kivéve a tisztán üzleti célokat szolgáló reklámokat — hatósági engedély szükséges. Aki a jelen rendeletben foglaltakat megszegi, kihágást követ el és az idevonatkozó törvények és törvényerejű rendeletek értelmében szigorúan meg lesz büntetve és a rendelet megszegője esetleg rendőri felügyelet alá lesz helyezve.

Azt, aki bármiféle sajtótermék útján a járás lakosságának nyugalma és békéjét megzavaró közleményt hoz nyilvánosságra és ezzel a közrendet és közbiztonságot zavarja, nyomban rendőri felügyelet alá fogom helyezni.

Gyoma, 1938. április 13.

dr. Sorbán Jenő s. k.
főszolgabíró.

Az 1938—1939. évi költségvetés

A parlamentáris kormányzásnak legnagyobb biztosítéka a költségvetési jog és éppen ezért mindenkor ünnepi eseménye a költségvetési expozé. Az alkotmányjogi biztosítékok között egyik legszilárdabb kétségtelenül az, hogy a népképviselő dönt az állam bevételeinek és kiadásainak összegéről s csak az ő felhatalmazása alapján vezetheti a kormány az államháztartást, eszközölhet kiadásokat és szedhet be adókat.

Ez a körülmény indokolja, hogy a képviselőház életében kimagasló szerepet foglal el — időtartam tekintetében is — a budgetvita, a költségvetés benyújtása pedig a parlament ünnepnapjai közé tartozik.

A magyar parlamentnek való-

ban ünnepnapja volt az 1938—39. évi költségvetés benyújtása és Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter expozéja. Mert hosszú évek óta ismét ez az első költségvetés, amelyben egyensúlyban vannak a bevételek és kiadások, amely tehát deficitmentes állami gazdálkodást irányoz elő.

Hogy egy ország a deficités költségvetésből deficitmentesre akar áttérni, többféle módszert vehet igénybe. Csökkentheti a kiadásokat esetleg azon a határon túl is, ami észszerű volna, olyan módon, hogy a nemzeti élet szempontjából fontos intézmények fejlesztéséről, esetleg fenntartásáról is lemond. Nyilvánvaló azonban, hogy ez a módszer pillanatnyi segítséget

jelenthet ugyan, de jövőre súlyos veszélyeket rejt magában, mert fontos intézmények elhanyagolása mindig megboszulja magát.

Másik módszer a bevételek fokozása, amit többnyire az adókulcsok emelésével, vagy új adók bevezetésével szoktak elérni. Nem szorul magyarázatra, hogy ennek terhét viszont az adózó állampolgárok viselik s végső eredményében rendszerint az egész gazdasági élet megsínyli.

Ezzel a két módszerrel szemben azért tekintjük örömmünneppnek a deficitmentes költségvetés benyújtását, mert a magyar kormány egyik módszerhez sem folyamodott, hanem a költségvetés egyensúlyát a természetes evolúció során, erőszakolt intézkedések nélkül érte el.

Az új költségvetésben fokozták a kiadásokat olyan tételek beállításával, melyek a nemzet életében rendkívül fontosak. Első helyet kapott itt a honvédelem, melynek fejlesztésére (— most mindig csak a rendes költségvetési kiadásokról beszélünk és figyelmen kívül hagyjuk a nagyszabású milliárdos programot —) huszonhét millió pengővel irányoztak nagyobb összeget elő, mint a folyó költségvetési évben. Második nagy tétel a mezőgazdasági munkások öregségi biztosítása volt, és a továbbiakban mindennél azoknál a költségvetési címeknél fokozták a kiadásokat, amelyek széles néprétegek szociális helyzetének javulásával vannak összefüggésben.

A bevételeknél viszont sehol sem emelték az adókulcsot, sőt változatlanul fenntartották azokat a kedvezményeket, melyeket a legkisebb jövedelmű adófizetők már előző évben kaptak. Hogy mégis nagyobb bevételeket lehetett előirányozni, ez kizárólag a gazdasági élet javulása, a forgalom fokozódása, az árszínvonal emelkedése következtében történt. Nem mesterseges intézkedések konjunktúrális viszonyok állítják elő azt a többletet, amelynek következtében — fontos intézményekről való nagyobb gondoskodás mellett is — egyensúlyba jutott a magyar állam háztartása.

A megcáfolhatatlan számok realitása adja meg az alapot arra az optimizmusra, amely sohasem táplál vérmes reményeket, de józanon kalkulálva halad egyetlen célja: az ország biztonsága és boldogulása felé.

A legtöbb balesetet az „iszákosság” idézi elő

A Nemzetközi Vasúti Alkohollelenezs Szövetség Stockholm-ban 30 éves fennállása alkalmából jubiláris nagygyűlést tartott, amelyen 750 külföldi résztvevő jelent meg. A kongresszusra magyar részről 106-an utaztak, köztük 56 MÁV orvos. A főelőadást vitéz Csia Sándor dr. MÁV igazgatósági főorvos tartotta e címen: „Mibe kerülnek a vasúttársaságoknak a személyzet ivási szokásai?”

Az előadó bevezetésül rámutatott arra, hogy anakronisztikusan uralkodnak még ma is olyan, a modern egészségügyi felfogással össze nem egyeztethető szokások, hogy az emberek rendszeresen magukat is mérgezik és vendégeiknek is mérget (nikotin, alkohol) kínálnak. (Akárcsak Kinában az ópiumpipát.) Különösen furcsa az, hogy a vasúttársaságoknak mintegy költségvetésileg számolniuk kell azzal, hogy alkalmazottaik káros szenvedélyeknek rabjai.

Nagy károkat okoz az alkalmazottak alkoholizmusa balesetek előidézése által. A balesetek előállítását azáltal segíti elő az alkohol, hogy főképpen az idegeket mérgezi. Alkoholmérgezésben elhaltak hullái idegrendszerében a súlyegységben tízszer annyi alkohol található, mint bármely más szervben. Csökkenti, sőt megbénítja a legfinomabb szellemi működéseket, a gátlásokat, cselekvési kényszert, vakmerő vállalkozási kedvet idéz elő; bénítja a látó- és hallóképesseget, valamint a színérzést, a sztereoszkópikus látást; meghosszabbítja a reakcióidőt (mely eltelik valamely érzéki benyomás észrevétele és az abból fakadó célszerű cselekvés között), bizonytalanokká és lassabbakká teszi a mozgásokat.

Különösen nagy a fontossága mindennek a mai gyors közlekedésben. A gépkocsik és repülőgépek versenye a vasutakat is mind nagyobb gyorsaság kifejtésére kényszeríti, aminek nagyobb baleseti lehetőségek előállása is egyik következménye.

Nagyon érdekes az a megállapítás, hogy azokban az országokban, amelyekben a legtöbb ember pusztul el és sérül meg, legnagyobb az egész lakosság szeszifogyasztási fejadagja is. (Franciaország, Spanyolország, Svájc.) Az alkoholnak a balesetek gyakoriságára való befolyását világosan mutatja, hogy a Bécsi Önkéntes Mentő

Egyesület összes igénybevételeinek 88 százaléka három napra esik (szombat a bérfizetés napja, vasárnap szombatnap, hétfő a

vasárnapi szeszifogyasztás hatása alatt áll), míg a többi négy napra az összes eseteknek csak 12 százaléka esik.

Tasnádi Nagy András orsz. elnöki körlevele a N.E.P. összes szervezeteihez

Tasnádi Nagy András, a Nemzeti Egység Pártja országos elnöke most küldte szét áprilisi körlevelét a párt összes vidéki szervezeteihez.

„Komoly politikai időkben, — írja többek között elnöki beköszöntőjében — nagyjelentőségű közjogi és gazdasági törvények tárgyalása közben vállaltam el pártunk bizalmából az országos elnöki tisztséget.

Nehéz a feladat, amit magamra vállaltam, úgy éreztem azonban, hogy akkor, amikor a kormány és a Nemzeti Egység Pártja teljes erejének megfeszítésével a nemzet sorsának és elsősorban a nemzeti társadalom támogatására leginkább rászoruló rétegek helyzetének javításán fáradozik, belső megerősödésünket és sulyunkat kifelé igyekszik szolgálni, mindenkinek kötelessége, hogy arra a helyre álljon, ahova a bizalom szólította.”

Körlevelének további részében részletesen ismerteti a tervbeveti program jelentőségét, majd a tisztikar számára a szervezeti élet fejlettségére vonatkozó utasításokat közli. Rámutat a pártszervezetek munkájának újabb fokozott jelentőségére.

„Eszmeáramlatok korát éljük — írja körlevelében. — Érthető tehát, hogy most, amikor keresztény népmilliók gazdasági és szociális felemeléséről van szó, ezek a hatalmas társadalmi rétegek könnyen félrevezethetők.

A Nemzeti Egység táborának tehát, amely komolyan megalapozott, meg nem alkuvó, keresztény, jobboldali politikai prog-

ram alapján áll, kötelessége elsősorban kellő felvilágosító munkával megóvni és megvédeni ezeket a tömegeket attól, hogy komolytalan politikai kísérleteknek és kalandoknak áldozatává essenek. Ezért szervezetünk munkájának a pártpolitikai célon jóval túlemelkedő, nemzeti értéke van.”

Ezután az ország bel- és külpolitikai, valamint gazdasági helyzetét tárgyalja a körlevél, amelynek keretében kiemeli a miniszterelnök március 5.-i győri beszédének országos jelentőségét, részletesen foglalkozik a beszédben érintett nagyhorderejű kérdésekkel és különösen a bejelentett egymilliárdos beruházási program céljait ismerteti.

„Kormány minden eddiginél nagyobb szabású beruházási terve a maga mély, szociális irányelveivel — fejezi be Tasnádi Nagy András országos körlevelét — letagadhatatlan bizonyítéka annak, hogy a kormány és a Nemzeti Egység Pártja féltő és aggódó szeretettel és gondoskodással harcol a nép millióinak boldogulásáért és jobb jövőjéért.

Lehetetlen, hogy azok a milliók, akiknek érdekeit szolgálja ez a harc, szívvél lélekkel ne csatlakozzanak a Nemzeti Egység Mozgalmához, amelynek nemes céljai közül is messze kiemelkedik az a szándék, hogy az országban minél több gazdaságilag alátámasztott, szociálisan istápoltt és ezért megelégedett magyar ember legyen.”

BEKERITETTÉK A REFORMÁTUS Ó-TEMETŐT

Ha visszaemlékezünk a még évek előtti állapotokat, amikor a református és lutheránus ótemető, valamint a katolikus és zsidó temetők csak magasan és szertelenül burjánzó lincommal voltak körükerítve és visszaemlékezünk egy pár esetre,

amikor tolvajokat és csavargókat kísérték szuronyos csendőrök a temetőbe, ahol a lopott tárgyak rejtekhelyét leplezték le, most örömmel állapíthatjuk meg, hogy ezek a temetők mind be vannak már kerítve. Utolsónak a református temetőt kerít-

tették be. Nem csoda, hogy nehezen szánta rá az egyház magát, mert 600 folyóméter hosszú kerítést kellett építenie. A kerítéshez felhasználtak 320 akácoszlopot. Egy méter magas, 2,5 milliméter vastag horganyozott drótból, 5 centiméteres lyukbősséggel sodronyfonatot feszítettek ki, e fölött két sor szegesdrótot és így a kerítés magassága 160 cm.

A kerítés felét már tavaly készítették el. Nagy arányú földmunkát kellett végezni. Egy dombot kellett lehordani és egy ér mélyedéseit kitölteni. Mintegy 2000 m³ földet mozdítottak meg.

Ezzel a bekerítéssel befejeződtek a temető külső munkálatai. Belől az elhagyott részt egy pár évig veteményes műveléssel készítik elő egy tervszerű fásításra, amelyet a m. kir. erdőmérnökség véleménye alapján fásítanak. Egy ugyancsak régebben elhagyott részét a temetőnek dísz-temető jelleggel kezdtek meg kiépíteni, és pedig teljesen Papp Zsigmond temető-gondnok művészi tervezése és irányítása mellett.

A kerítés tervét is Papp Zsigmond készítette el és a munkálatot is ő irányította. Az ácsmunkákat Izsó Gergely ácsmester végezte.

Az összes drótszövegetek és drótokat F. Kiss Gábor gyomai szításmester szállította.

Halotta-e már?

hogy a hagymaevés megvéd minden betegségtől. Az amerikai hagymakedvelők szövetsége hosszú, tudományos kísérletekkel állapította meg, hogy a hagyma nedve csiraölő és fertőtlenítő anyagot tartalmaz, ami számos betegségtől, főként meghűléstől megvéd.

hogy Japánnak eddig 7 milliárd pengőjébe került a Kinával való háboruszkodás. Most újabb póthitelt kért a törvényhozástól erre a célra. Bizonyára kifizetődik ez a nagy befektetés.

Az influenza

mostani nagyszámu előfordulása aktuálissá teszi, hogy beszéljünk róla. Influenzának nevezünk egy heveny, lázas, főként a légutak hurutjával járó fertőző betegséget. Egyszerűbb formájában csupán a felső légutakat támadja meg és a jól ismert lázas nátha, garat és légcsőhurutban nyilvánul. Súlyosabb esetekben a hurut tovább terjed a hörgőkre, tüdőre, az arc, homloküreg, fülre, mindennél gyulladást idézve elő. Ilyenkor szövődményes influenzának hívjuk. Gyakran előfordul, hogy a panaszok a gyomor és bélsatorna részéről jelentkeznek, (hányás, hasmenés, epezarok) néha reumatikus panaszok vannak előtérben, ritkábban a tünetek az idegrendszer részéről jelentkeznek. Ebből látható, hogy az influenza egy meglehetősen kevert körképet mutató betegség, amely egyik emberről terjed a másikra, cseppinfekció útján, köhögés, tüsszentés folytán.

A betegség kórokozóját mind eddig nem sikerült pontosan meghatározni, bár nagy, több kontinensre kiterjedő járványokról, hiteles leírások már a XV. századból vannak. Utóbbi időben egész Európára kiterjedő járvány volt a múlt század 80-as éveiben, az Oroszországból kiinduló „orosz influenza“. Utóljára 1918-ban Spanyolországból indult el, még jól emlékszünk pusztításaira. Az ilyen pusztító járvány alkalmával az influenza a legsúlyosabb u. n. szeptikus alakjában mutatkozik, amire jellemző a néhány óra alatt kifejlődő vérzéses tüdőgyulladás és több szerv részéről jelentkező vérzés. Szerencsére az ilyen súlyos kimenetelű formáját mostanában csak elvétve láthatjuk.

Influenzás megbetegedések az év minden szakában adódnak, számuk kedvezőtlen időjárásakor ugrásszerűen emelkedik. Néha kellemes időjárás mellett szaporodik el, mint idén az enyhe márciusban lépett fel tömegesebben. Annak oka a téli hónapokban napfényhiány, téli táptáplálás következtében a szervezet ellenállásának csökkenése lehet.

Bár 1918 óta súlyosabb járvány nem volt, mégis előfordul, hogy periodusonként a szövődményes esetek száma emelkedik, de szövődmények az enyhe típusok közt is akadnak.

Az egyszerű formában jelentkező influenza is okozhat a más oknál fogva beteg ember szerveiben zavarokat és indíthat el újabb bajokat. Ezek között igen gyakran látjuk a már

megnyugodott tuberculotikus gócnak, influenzával kapcsolatos fellobbanását.

A betegség megelőzése — tekintve számos előfordulását, igen nehéz. Jól beváltak megelőzés céljából, a tavaly, „influenza chinin“ név alatt forgalomba hozott pilulák, amikből naponta 1—2 szemet kell bevenünk hetekig is, amíg az influenza esetek előfordulnak. Kerülendő az influenzás beteg látogatása, a családban lévő influenzás beteg lehető elkülönítése, főként csecsemők, kisgyermek, öreg vagy beteges családtagoktól. Szükséges lenne néhány tized hőemelkedéssel is ágyban maradni, mert az ilyen lábón járó betegek egyrészt ter-

jesztik a járványt, másrészt maguknak komolyabb bajt szenvednek. Az ilyenkor szokásos forralt bor itatása, különösen magas láz esetén, kellemetlen következményekkel járhat. Magas láznál fontos az orvosi ellenőrzés, egyrészt a betegség megállapítása, másrészt a miatt, hogy a láz mögött nincs-e valamilyen complicáció kifejlődésében.

Bár a mostani járványok nagyrészt simán zajlanak le, mégis jó körütekintéssel eljárni, mert a nagyszámu könnyű eset között mindég akad súlyosabb, továbbá a betegség szeszélyes lefolyása és nagyszámu igen súlyos következményei révén egészségünknek egyik igen alattomos ellensége.

Élénk tevékenység a belpolitikában

Az elmúlt hét krónikája ugyancsak bővelkedik belpolitikai eseményekben. Tető alá került az új választójogi reform, amely maga is korszakalkotó lépés az ország életében. Eszerint a választás ezután titkos lesz, ami sok visszaélést megszüntet, de nagy lelkiismereti kérdést jelent a titkosan választó polgárnak, hogy valóban olyanra adja szavazatát, aki az ő és a nemzet érdekeit előre viszi.

Életbe lép és új irányba tereli a magyar középosztály gyermekeit a középiskolai reform, amely az oktatás gyakorlatibb irányát jelenti, s amire égetően szükség volt.

Törvényjavaslat formájában foglalkozott a kormány a zsidókérdéssel és ennek radikális és lehető gyors megoldására a legnagyobb készséget mutatja.

Legfrissebb, de legvilágosab-

ban mutatja a kormányzat munkatempóját az értelmiségi munkanélküliség problémájának gyors és hatásos elintézése.

Miniszteri rendelet intézkedett, hogy ezt az ügyet kormánybiztos vezesse. Kulcsár István kormánybiztos azonnal beállította az átképző tanfolyamokat, ahol az érettségizett, vagy egyetemet végzett ifjúság gazdasági irányu átképzés után elhelyezkedhet gyakorlati pályán, ahol nyitott ajtók várják a dolgozni vágyó fiatalságot. A tanfolyam havi 100 P. segélyt is ad, jelentkezni lehet a kormánybiztosságnál, Budapest, V. Klotild-utca 10/c alatt, 15 napon belül.

A kormányzat keresztény és haladó szociális tendenciája a közelmúlt hetekben oly nyilvánvalóan megmutatkozott, hogy bizalommal nézhetünk a jövő felé.

Becsületes munkás — becsületes munka

Ha a kormányaink ezelőtt is úgy törődtek volna a munkás-sággal, mint Gömbös Gyula kormányra jutása óta, akkor talán ma a magyar munkás is legalább annyi fegyelmezettséggel és becsülettel igyekeznék érdemessé tenni magát a kormányzat, a vármegyei és helyi hatóságok további testvéri támogatására. Sajnos, nem mindenik munkás tud arra a belátásra emelkedni, hogy különbséget tudna tenni a régi nemzetközi érzelmű munkásvezérek által diktált felfogás és a mai hivatalos felfogás között.

A nemzetközi felfogás a munkást nagyobb bérkövetelésre, de

kevesebb munkatermelésre és a munkaadó ellen uszította.

A mai hivatalos felfogás több termelésre, több keresetre, de a munkaadó és a munka megbecsülésére neveli a munkást.

...Egy elitelendő esetet hozunk fel.

Gyoma község az orosházi út kerékvágásait bekapalando munkát átalányba adta ki a munkásoknak, akik, mielőtt a munkához hozzáfogtak volna, elmentek panaszra dr. Sorbán Jenő főszolgabíróhoz, hogy nem tudnak kijönni a keresettel. Sorbán főszolgabíró szakértővel becsültette meg a vállalatba adott munka kereseti lehetősé-

gét. A szakértő napi 1.60—1.70 pengőre becsülte a keresetét.

Ne csodálkozzanak az ilyen „kísérletező“ munkások, ha a jövőben öröklük nem gondoskodnak hatáságaink.

A becsületes munkástól becsületes munkát várunk, de őrtállunk, hogy azt meg is fizessék.

Naplopásra nincs a községnek pénze.

Az iparügyi minisztérium körtáviratban hívta meg az iparosok és kereskedők százezres tömegeit a Budapesti Nemzetközi Vásár megtekintésére

E hét elején nagyfontosságú táviratot kapott az iparügyi minisztériumból az ország valamennyi ipartestülete, minden kereskedelmi és iparkamarája, összes ipari és kereskedelmi szervezete és érdekképviselete. E szakszervezeteken keresztül a minisztérium nyomatékosan mutat rá arra, hogy az április 29-én kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár a lehető legtútebbben mutassa be a legmodernebb termelési és gazdasági anyagokat és eszközöket s ezáltal az ideai vásár az ötéves terv végrehajtása szempontjából is óriási jelentőséget nyert. Éppen ezért a minisztérium a vásár megtekintésére és alapos tanulmányozására hívta fel az ország kereskedőit és iparosait — kivétel nélkül.

Új gazdasági lendületet, ipari és kereskedelmi konjunkturát hoz az ötéves terv végrehajtása, de persze csak azoknak, akik versenyképesen tudnak ebbe a hatalmas, országos munkába bekapcsolódni. Már pedig a legmodernebb anyagok és eszközök ismerete nélkül ez lehetetlenség, de nagyon is lehetségessé válik mindazok részére, akik nem sajnálják a fáradságot a vásár áttanulmányozására.

Ezért hívja a minisztérium az iparosok és kereskedők hatalmas tömegét a vásárra, amely azonban nem csupán felmérhetetlen értékű tanulságokat nyújt mindenkinek, hanem egyben mindennemű újdonságnak is káprázatosan szép kiállítására lesz.

A vásár megtekintésére ezidén is féláron utazhatnak az érdeklődők bármely vasuti, vagy hajóállomásról Budapestre és vissza. A féláru utazást és egyéb jelentős kedvezményeket biztosító vásárigazolványok a t má r o r s z á g s z e r t e á r u s í t j á k é s i l y e n i g a z o l v á n y t bárki válthat magának.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Martos Viktor mérnök előadása a villamosság alkalmazásáról

Már több ízben megemlékezünk arról az öröndetes tényről, hogy más városok példájára végre Gyomán is alkalma nyílik a kisiparosoknak arra, hogy érdekes és kimerítő előadást hallgassanak végig a villamosság gyakorlati alkalmazásáról saját szakmában.

Ezt az előadást április hó 22-án, azaz pénteken este 8 órakor a gyomai Ipartestület székházának nagytermében Martos Viktor budapesti elektros és gépészmérnök fogja megtartani.

Ujra hangsúlyozni kívánjuk, hogy az illusztris előadó nemcsak saját gyakorlati tapasztalatairól fog beszámolót tartani,

hanem készséggel rendelkezésére áll hallgatóságának, ha az az előadás befejeztével szakbavágó és az egyes hallgatókat érdeklő kérdéseket intéz hozzá.

Amennyire örvendünk, hogy az előadó ur a kisiparosság különleges tárgyköréből választotta meg előadásának tartalmát, annyira sajnáljuk, hogy ezuttal nem nyílik alkalmunk a gazdaközönség részére hasonló előadást hirdetni, például „Elektromosság a mezőgazdaságban” címen, azonban reméljük, ha az első előadásnak meg lesz a kellő erkölcsi hatása, hogy akkor az előadó ur legközelebbi alkalommal a gazdaközönséget érdeklő tárgykörből fog újabb előadást tartani.

Az eddigi mostoha időjárás dacára is lehet még jó termés

Az 1936 év minden tekintetben beváltotta a hozzáfűzött reményeket és igen jó terméseredményeivel erőt öntött elcsüggedt gazdáinkba.

Az elmúlt év sajnos alatta maradt az 1936-os esztendőnek s minden gazda azt reméli, várja, hogy ez évben ismét bő aratás lesz.

Az idő sajnos eddig nagy reményekkel nem kecsegtetett. Községünk és vármegyénk legfontosabb terményére, a buzára, az őszi és téli időjárás általában igen kedvezőtlen volt. Téli nagy hidegben hótakaró nélküli vetéseink sokat szenvedtek. Kora-tavaszi reggeli fagyok, majd az azt követő felengedés gyakran jelentkezve-különösen a lazább talajokon — őszi vetéseink felfagyását okozták s ahol a felfagyás ellen idejében hengerezéssel nem védekeztek, avagy nem védekeztek, ott a téli fagy kártételei mellett felfagyás okozta ritkulás jelei is mutatkoznak.

Az utóbbi hetek szokatlanul hűvös időjárása erősen hátráltatta a téli és koratavaszi mostoha időjárás által amugy is meggyötört őszi vetéseink megerősödését s kedvezőtlenül befolyásolta tavaszi vetéseink egyenletes kelését, fejlődését.

Gabonanemünkben a futrinka, légykáróktól eltekintve igen nagy károkat okozott az egér

is. Utóbbi ellen, melynek kártételei őszibuzában és lucernásokban szembeötlők, eredményesen védekeznek gazdáink különféle arzénos preparátumokkal „Zélió magvakkal“.

Fenti kártevőkön kívül a laza talajok gabona, cukorrépa-vetéseiben érzékeny károkat okoztak a nagyobb szelek, viharok is, ugyannyira, hogy a cukorrépat, tavasziakat e miatt sok helyen újra kellett vetni.

Kedvezőtlen, szélsőséges tavaszi időjárás nagyobb károkat okozott a gyümölcsösökben is. Egyes helyeken jelentkező 8 C. fagyok a kevésbé érzékeny virágokban is kárt tettek s a méhek a hűvös idők miatt a virágok megtermékenyítését hiányosan végzik.

Ahoz, hogy vetéseink magukhoz térjenek, megerősödjenek, s kalászosaink, takarmányfélék, kapások, ezek kielégítő, — jó termést adjanak, elsősorban meleg és jó elosztású bőséges csapadéokra van szükség.

Ha április havának második fele, különösen május hónap meleg időjárás mellett csapadéokban is bővelkedik s az azt követő idők is kedvezők lesznek, kalászosaink is jótermést adhatnak s egyéb termények kielégítő terméseredményei mellett második főterményünk a tengeri is gyors növekedéssel vergődik át a fejlődés leg-

nehezebb szakaszán s takarmány félénk is elegendő termést hozva már májusban biztosíthatják a téli takarmány szükségletet.

Közeleg Husvét szent ünnepe. Minden gazda ettől várja az idő és termés kilátásaink jobbrafordulását.

Foházkodjunk és kérjük a Mindenhatót, hogy jóterméssel enyhítsen gazdáink sorsán.

„Isten a gazda“. Az Egek Ura segít majd Békésvármegye és az egész ország gazdáin s biztosítja a magyarok boldogulását.

Noémi féltése

Irta: Bartha András.

Lelked olyan, mint az Ur asztala,
Róla minden megfáradt ehet,
Féltelek, hogy a gonosz latrok
Meggyalázzák szűz, fehér kenyered.
Hálátlanok ma az ember ebek!

Szived tiszta áldozati kehely,
Megtárult karod puha akol,
Elhagynak ám a dorbézolók, —
Ha szívkapádból kiürül a bor!
Válladra csak a szánalom hajol.

Szemed olyan, mint örökmécses,
Vágycsillaga szeliden ragyog,
Féltek, mert felisszák a férgek
Ártatlan fényü, forró olajod.
Csúf rovarok az éji rovarok.

Szép homlokodban szívárvány terem,
Drága fekhely minden halk meséd,
Szánom benned a kóbor lázak
Felujjongó, dacos szerelmesét...
Mert elpotyázod szived melegét!

Lelked olyan, mint az Ur asztala,
Megáldott és aranyló-fehér,
Judások ülnek körülötte, —
Vigyázz, mert messze felborong a tél! —
És elfogy a bocsánatos kenyér...

Holland nikkelercek feldolgozása

(BMF) Amsterdamból jelentik, hogy holland Indiában működő Oost Borneo Mij, amely az ottani nikkelerceket kitermeli 1938-ban 20.000 tonna nikkelercet akar exportálni. A fenti mennyiségből 13.000 tonna Hamburgba, 7000 tonna pedig Bremába lesz szállítva. Az első szállítmányt már március hó 2-án indították utba. Ezek a nikkelercek csak 2.5 illetőleg 4.4 százalék nikkeltartalommal bírnak. A németek meg egyeztek a holland társasággal, Németországban megkísérlik ennek az ércnek gazdasági ki-

aknázását és feldolgozását, és amennyiben az új német eljárás jónak bizonyul, a holland társaság megveszi a német eljárást és berendezést, hogy Holland Indiában felállíthassa és a nikkelercek ottani feldolgozására felhasználja.

A gyomai (Kecsegés) meteorológiai állomás márciusi jelentése:

Legmagasabb hőmérséklet márc. 22-én 23.3 C. Legalacsonyabb hőmérséklet márc. 15-én 4.7 C. Legnagyobb csapadékmennyiség márc. 30-án 4 mm. Egész havi csapadék 14.4 mm,

A NEP díjtalan szabás-varrás tanfolyama f. hó 25-én kezdődik !!

HIREK

Eljegyzés. Jakó Pilyuka és Mosolygó Gyula jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Frontharcos hír. A Frontharcosok szokásos táborozása április 21-én csütörtökön este 7 órakor lesz. Minden frontharcos ott legyen.

Domby Béla jásberényi reflektész, aki hét évig Gyomán volt közszeretben álló lelképásztor, 58 éves korában, hosszas szenvedés után folyó hó 12-én elhunyt. Emlékére a gyomai református egyház a harangokat meghuzatta és presbiteri gyűlési jegyzőkönyvben hű szolgálatát megörökíti.

Gyomán is megalakul a **MOVE**. Többszöri kísérletezés után még mindig nem sikerült megalakítani a MOVE-t, amely pedig másutt nagyon értékes nemzeti építő munkát fejt ki. Most ismét előtérbe került a megalakulás, amelynek az előnyösen változott helyzet is előnyére lesz. A jelentkezések már szép eredménnyel folynak. Akik felvilágosítást akarnak kérni és belépni a MOVE-ba, jelentkezzenek dr. Sorbán Jenő főszolgabírónál.

Dolgozik a NEP. A „NEP” gyomai szervezete első hat hetes szabás-varrás tanfolyama f. hó 9-én befejeződött. A tanfolyamot Zvara Teréz okl. szaktanítónő vezete, akinek felkészültsége és kiváló szaktudása révén a tanfolyam 12 növendéke, kitűnő szakismeretekre tett szert. A második hat hetes azonos tanfolyam f. hó 25-én veszi kezdetét és az azon résztvenni szándékozók jelentkezzenek Nemerey Péter urnál a NEP elnökénél. Ez a tanfolyam díjtalan.

A gyomai Ipartestület vezetősége, értesíti tagjait, hogy f. hó 22-én, azaz pénteken este 8 órakor a Ipartestületben ismeretterjesztő előadás lesz „A villamosság gyakorlati alkalmazásáról a kisiparban”. Kérjük az iparosság szíves megjelenését.

A Gyomai Testedzők Köre (GyTK) fénállásának V-ik évében, 1938. évi április hó 18-án, Husvét másodnapján este 8 órai kezdettel a Holler Szálló nagytermében Pánczél Emil diszelnök, Bácsy Elek einök, dr. Legeza Tibor ügyész védnöksége alatt jólékonycélú zártkörű táncmulatságot rendez. Belépődíj személyenként 1 pengő A tiszta bevétel a „Zöldkereszt akció” javára fordíttatik. Zenét Farkasinszky Imre teljes zenekara szolgáltatja.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 29 — május 9.

1700 magyar iparos látványos kiállítása.

KÜLÖN KIÁLLÍTÁSOK:

Hét külföldi állam önálló pavillonja:

Olaszország — Németország — Franciaország — Jugoszlávia, Egyiptom — Brazília — Brit-India

„A magyar ipari munkás szociális helyzete”

TELEVIZIÓ

Legujabb magyar nyersanyagok — a Külkeresk. Hivatal kiállítása exportfilmekkel

Magyar kisipari csoportok — Kisipari export — Iparművészeti kiállítás A magyar népművészetek udvara.

Repülőgépkiallítás! Divatrevue!

50 %-os UTAZÁSI KEDVEZMÉNY A VÁSÁRIGAZOLVÁNYOK ALAPJÁN

Időtartam:

KÜLFÖLDIEK számára egy hónap, kényszertartózkodás nélküli, szabadon választható utiránnyal.

BELFÖLDIEK számára 23 nap.

Igénybevehető bármely vasuti osztályon

A VÁSÁRIGAZOLVÁNYOK

háromszori díjmentes vásári belépést és egyidejűleg az összes fővárosi

SZÓRAKOZÓHELYEK, FÜRDŐK, MUZEUMOK ÉS EGYÉB LÁTVÁNYOSSÁGOK

megtekintésére nagymérvű kedvezményt biztosítanak.

KAPHATÓK: a menetjegyirodákban és a Nemzetközi Vásár összes tb. képviselőinél.

A BELFÖLDI VÁSÁRIGAZOLVÁNYOK ÁRAI:

P 1.80 és P 2.80

az induló állomások távolsága szerint.

A pinehursti malacverseny.

Az amerikai Pinehurstban furcsa divat a malacverseny. F fiatal hölgyek hajják maguk előtt a fekete malacokat és a győztesre nagy fogadásokat köti a sok ezer főnyi közönség. Ilyen és ehhez hasonló rendkívül érdekes aktuális furcsaságokat közöl fenyképekkel Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dússorán és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Grósz Nándornak Paphalmán 100 kishold földje sok tanyaépülettel örökáron eladó. Érdeklődőknek felvilágosítást ad Wolf Mihály gabonakereskedő

3-1

Pompás husvét ajándék, a Délibáb új száma, amelyet a legkiválóbb írók és hírlapírók, így Babay József, Bozzay Margit, Felkay Ferenc, Kováry Gyula, Lakatos László, Ujházy György és még számos mai értékes írásai gazdagítanak. A Délibáb új száma nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A gyomai borbélyok záróra megállapítását a jövő heti számunkban közöljük.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetlen édesanyánk, illetve nagyanyánk **özv. SEBESSY JÁNOSNÉ** temetésén megjelentek, fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Szalóki István leánya Margit, Magdolna ref., Beinschróth Márton leánya Róza, Ilona ág. ev., Binges Elek fia Elek r. k., Kovács Péter leánya Róza, Julianna ref., Látókóczi Imre leánya Irén ref.

Házasságot kötöttek: Kovács Gyula szobafestő s. — Diószegi Emmával. Ádám József fm. Braun Rózával.

Meghaltak: Juhász Lajos 10 hó ref., özv. Lukács Imriéné Simon Erzsébet 80 éves ref., Sallai Gusztáv 66 éves ref., Zöld Lajos 63 éves ref., Rabi Mihály 3 hónapos ref., özv. Sebessy Jánosné Keztyüs Rozália 91 éves ref., özv. Oláh Lajosné K. Szilágyi Ágnes 84 éves ref., özv. Nyíri Dánielné Rác Borbála 84 éves ref., K. Csapó Gergely 56 éves ref.

MEGJELENT

s lapunk kiadóhivatalában kapható

GRÓF KÁROLYI IMRE

A ZSIDÓKÉRDÉS

MAGYARORSZÁGON

Ehhez az izzóan aktuális társadalmi, gazdasági és politikai kérdésekhez szóló hozzá gróf Károlyi Imre az ő mindig súlyos és leleplezően őszinte véleményével, s ez a füzet egytuttal válasz Stern Samu, a pesti zsidó hitközség elnökének pár héttel ezelőtt megjelent röpiratára.

Ezt az írást el kell olvasni minden kereszténynek és minden zsidónak.

Ára 1 pengő.

A váci kir. orsz. sikeknéma (internátusos-) intézetben az 1938-39. iskolai évre szeptemberre felvételt nyerhetnek: — az ovodai tagozatra 4-6, az előkészítő osztályba 6-8, az I. osztályba 7-10 éves — oly sikeknéma gyermekek (vagyontalanok ingyenesen, a többiek havi 48,—24,—12,—6 vagy havi 3 pengő tartásdíj hozzájárulás fizetése mellett), akiknek a siketségén kívül más testi vagy szellemi fogyatkozásuk nincsen. Közelebbi felvilágosítással s a felvételhez szükséges nyomtatványokkal (bélyeg beküldése mellett) készséggel szolgál az Intézet Igazgatósága: Vác, Konstantin-tér 6 szám.

Dévaványai határban a Dévaványa—Gyomai ut közelében jutányos áron eladó

35 magyarhold

területű jóminőségű szántó. Ezen ingatlan akár egy tagban akár részletekre osztva is eladásra kerül. Bővebb felvilágosítást nyujd **Dr. DÁVID ISTVÁN** kisujszállási ügyvéd.

HIRDETÉS

Járasi Főszolgabíró ur a tavaszi pótapáallatvizsgálat határidejét Gyoma községben f. évi április hó 29-én pénteken délelőtt 9 órára a községi bika-házhoz, délután 3 órára pedig a csudaballai községi legelőre kitűzte. Erről azzal a figyelmeztetéssel értesítettik a gazdaközönség, hogy tenyésztésre alkalmasnak vélt apaállataikat (bikát, kost, kant) a kitűzött időre pontosan vezettesék elő.

GYTK-bál a Holler Szállóban!

Husvét másodnapján tartja a GYTK 5 éves fennállása óta első táncmulatságát. Miután a GYTK névjegyzéke még igen hiányos, így szíves elnézést kér azoktól, akik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartottak. A bál sikerének biztosítására ez uton is szeretettel hívja meg a GYTK rendezősege a kedves pártoló közönségét, az egyébként is jótékony célra rendezendő táncmulatságára. Farkasinszky muzsikál.

*****

NE KÜLDJÜK

LEÁNYAINKAT KÜLFÖLDRE!

A külföldi iskoláknál többet nyújt a budapesti

BAÁR-MADAS

Református Leánynevelő Intézet.

Alapos nyelvi kiképzés. — Nyolc osztályú gimnázium. — Internátus. — Továbbképző. (Gyors-, gépiró-, főző és varró tanfolyam.) Buda legszébb és legegészségesebb helyén.

LÓRÁNTFY ZSUZSANNA UT 3 SZ.

Teljesen modern berendezés. Mérsékelt árak. Kívánatra tájékoztatóval szolgál az igazgatóság.

*****

Lelkiismeretlen házalók, akik ezelőtt mint „angol matrózok“, „olaszok“, stb. a közönséget má annyiszor megkárosították, most mint „emigránsok“ varrnak „olcsó“ szöveteiket a közönség nyakába. E szöveteik minősége a lehető legsilányabb, még a csináltatás költségeit sem érdemli meg. A fővárosi posztókereskedők felkérnek a t. közönséget, hogy szöveteiket csak megbízható, ismert üzlemben vásároljon, az olcsó „csempészett“ szöveteit kínáló ügynököket pedig saját és a köz érdekében rendőrrel igazoltassák.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téstarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Külföldi diákcsera akció. A Magyar Szülők Szövetsége az idei nyáron is megrendezi a múlt években nagy sikerrel járt diákcsera akciót. Megállapodást létesített német és francia svájci diákok Magyarországra való hozatalára, illetve magyar diákok svájci elhelyezésére. A svájci diákok itteni nyaralás, ellátás fejében német, illetve francia nyelvre tanítják az őket vendégül látó magyar szülők gyermekeit, mint diákpajtások. A magyar diákok azzal a feltétellel kapnak Svájcban elhelyezést, ha szüleik svájci vendéglátók gyermekeit ugyanannyi ideig látják vendégül. A Szövetség lelkiismeretesen gondoskodik arról, hogy minden gyermek mellé megfelelő, jó családból származó gyermek kerüljön. Az akció iránt érdeklődőknek részletes felvilágosítást nyújt, jelentkező lapot küld a Magyar Szülők Szövetségének központja: Budapest, IX., Bakáts-tér 8.

Orosházán egy vállalkozó ajánlatot tett az utcák loosolására.

SPORT

Kellemes ünnepet

akar szerezni kedves közönségének a két gyomai futballegylet és husvéti ellenfélnek, nagy anyagi áldozatok árán, Keletmagyarország egyik legjobbnevű I. osztályú együttesét, a Debreceni Egyetemi Atlétikai Club-ot hívták meg. A DEAC ellenfele Gyoma legjobb futballistáiból alakított válogatott csapat lesz. Ha a szeszélyes tavaszi időjárás nem fogja akadályozni, úgy felejthetetlen élményben lesz része a nézőközönségnek, mert a DEAC egyik legrégebbi művelője Kelet magasszinton álló futballkultúrájának s játékaiban a futball minden szépsége megcsillan majd. Több játékosuk állandó tagja a főiskolai válogatott csapatnak. Köztük lesz egy régi ismerős: a dévaványai Lajos Zsiga, aki jelenleg az egyetem hallgatója és a DEAC-ban bal halfot játszik.

Ezton is felhívjuk olvasóink figyelmét a nagyjelentőségű sporteseményre. Ne mulassza el megnézni senki ezt a futballmeccset, mert ritkán látható élményben lesz majd része! A gyomai válogatott csapat összeállítása a következő lesz: Jakó, — Fekete, Vatai, — Nádudvary, Matlak, Barta K., — Olajos, (Kruchió), Csalah, Cs. Nagy, Bartik J., Györi.

Husvét másodnapján lapunk zártáig még nem alakult ki a sportprogram, egy azonban máris biztos: a GyTK most első ízben rendezni táncmulatságát, amely előreláthatólag az egyik legjobb hangulatu bálja este lesz. Papák! Mamák! Ne vegyenek kislányuknak husvéti ajándékot! Helyette vigyék el Husvét elsőnapján a futballmeccsre, másodnapján pedig a GyTK báljára! Ez minden husvéti ajándéknál többet fog érni!

A DEAC — Gyomai válogatott mérkőzés bírója Heinfarth.

GySC—M.Törekvés 2-0 (0-0).

Bajnoki, vezette: Havas.

GySC: Jakó, — Fekete, Pataki, — Lőrinc, Matlak, Zöld, — Jenei, Kruchió, Györi, Ugor, Takács.

Dermesztő hideg időben játszották le a múlt vasárnapi bajnoki mérkőzést és a meg-megújuló havas eső miatt nem is alakulhatott ki a csapatok teljes tudása.

GySC támadásaival indul a játék, de 3 kórneren kívül nincs más eredmény. Mindkét részről unalmas mezőnyjáték folyik ez-

után, majd ismét erősít a GySC s a 36. p.-ben már a 7-ik kórneret rugja Takács, ezt Ugor élesen fejeli, de a kapus szépen kivédi. 37. percben, az addig lélek nélkül dolgozó Kruchió végre kigurik a tömörülő védelem között éles, lapos lövését Perei nagy bravúrral védi. Félidő végéig mezőnyjáték.

Szünet után kissé élénkül az iram, a Törekvés csatársor néhány jó támadást vezet, de a masszív GySG halvesoron nem tud átmenni. Különösen Zöld agilis halfjátéka kelt általános feltűnést. Majd a GySC veszi át a játék irányítását. Matlak remekül osztogatja a labdát és a 22. p. ben Takács — Györi — Jenei támadás már góllal kecsegtet, de utóbbi közlelő kapu mellé lö. 28. p.-ben Györi tör kapura, de a 2 hátvéd szabálytalanul akadályozza. A megítélt 11-est ugyanő belövi 1-0. Most már nagyon megy a GySC csatársor, különösen Ugor játszik nagy kedvvel. 36. p.-ben megvan a második gól. Györi átcseljezi magát 3 emberen és sarkos lövése védhetetlen 2-0. GySC-ben Jakó és a 2 hátvéd kevés dolgát jól végezte, a halvesor kitűnő volt, a csatársorban Ugor, Györi, Takács a sorrend. Havas megfelelt.

TAC—GYTK 7—2 (3—2).

Vezette: Dr. Magyar.

TAC: Árvai, — Balogh, Szabó, — Szakács, Cseri, Nagy, — Tóth, Debreceni, Sugár, Szalai, Bognár.

GyTK: Kertész, — Vatai, Nádudvari, — Perei, Csalah, Szendrei, — Porcsalmi, Lakatos, Bartik, Kiss, Bartha.

Ugyilátszik, hogy a kényelmes autóbuzos utazás álmosá tette a GyTK csapatát, mert a hideg idő nem egészen járult hozzá a 7 gólos eredményhez, — különösen akkor nem, ha figyelembe vesszük azon körülményt, hogy a TAC sem szobában játszotta a mérkőzést.

Mindenesetre intő példa a további mérkőzésekre, melyen módjában lesz e súlyos csorbát kiköszörölni, s akkor minden rendben lesz.

A mérkőzés csunya havas időben kezdődött, ami kitarított az egész 90 percen keresztül. Az első rohamok jól sikerültek. Már a 12. p.-ben Bartik 11-esből megszerzi a vezetést 0-1. A 20. p.-ben újabb 11-eshez jut a GyTK, amit Bartha kapuskezebe küld.

Alig telik el néhány perc Debreceni egyenlítő 1-1. Hogy a gólok nevárossanak sokat magukra, Perei öngól révén vezetéshez juttassa a TAC csapatát, 2-1. Most GyTK ostrom következik, mégis Debreceni lett a gólszerző 3-1. A GyTK nem adja meg magát és a 40-ik p.-ben Bartha gólja zörgeti a hálót 3-2.

A mérkőzés teljesen nyílt a második félidő 10 ik percéig. Innen kezdve a TAC észreveszi, hogy Kertész félig meg van dermedve a kapuban és lehetőség nyílt a gól javítására. Ezt kihasználva Debreceni, Tóth, Sugár góljaival zárul a mérkőzés.

A TAC nem volt, sőt az első félidőben a GyTK tetszetősebben játszott és határozott fölényben is volt, — talán ez is volt az oka Kertész második félidei merevségének. Egyénileg Árvai, Debreceni illetve Csalah és Bartik vált ki. Magyar dr. kifogástalan volt.

MEGHÍVÓ

A „Keresztény Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet Endrőd“ bej. cég 1938. évi április hó 25-én, délután 4 órakor, amennyiben nem volna határozatképes, úgy május hó 2-án, Endrődön a Népházban tartja

1937. ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyvhiitelesítő kijelölése.
3. Az Igazgatóság jelentése a lefolyt 1937-es üzletéről.
4. Az 1937. évi mérleg- és eredmény-számla előterjesztése a Felügyelőbizottság jelentésével, valamint az Igazgatóság és Felügyelőbizottság részére a felmentmény megadása.
5. Esetleges indítványok.

Endrőd, 1938. április hó 14-én.

Igazgatóság.

A gyomai kir. járásbiróság, mint tekkönyvi hatóság.
824/1938. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Országos Földhitelezési Intézet budapesti (V., Bálvány u. 7.) bej. cég végrehajtónak Salamon János és neje Pelyva Etel végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a tekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 190 dollár 76 cent tőkekövetelés és járuléka behajtása végett az Endrőd községben fekvő, s az endrődi 3169 sz. tkvi betétben A 1. 2—3. + 2 sorsz. alatt felvett ingatlanokra 2995 ar. P 50 fillér kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938. évi Julius hó 4. napján délelőtt 9 órakor Endrőd község-házánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatóak az Országos Földhitelezési Intézet kérelmére megtartott árverésen.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938. évi március 11. napján.
Dr. vitéz Molnár Kálmán sk. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:

Szilágyi
dijnok.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

HUSVÉT

A FILMEK GYÉMÁNTJAI!

Április 16-án szombaton HARY PIEL ezer veszedelmes kaland hőse legújabb filmjében: Az elegáns világ kalandorai. Harc a tigrissel. Boxpárba a pályaudvaron. 60 perc az élet

Utolsó pillanatban

Bravuros filmregény, izgalmas, kalandos, lélekzetfójtó, meglepő. A bűnügyi filmek koronája.

2. kísérő műsor.

Április 17-én husvét vasárnap

Páris, London, Berlin, Bécs, Budapest legnagyobb filmsikere. Hónapokig futott a mozikban. Kétszer nézték végig az emberek

Greta Garbó és Robert Taylor főszereplésével:

CAMILLE

(A VÉGZET ASSZONYA)

Izzó drámaisága, lázas iramu, hatalmas felépítésű világfilm, az évad kimagasló nagy attrakciója, Dumas világsiker aratott regénye nyomán.

2. kísérő műsor.

Április 18-19

hétfőn és kedden!

Az őserdők minden veszedelme.

A dzsungel titka.

Harc a bennszülöttekkel.

Fehér elefántok hazája.

Ezer kaland, ezer veszedelem

JOHNNY WEISSMÜLLER és MAURENO Q SULLIVAN

főszereplésével:

Tarzán fogsága

A legizgalmasabb Tarzánfilm.

2. Nagyszerű kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. április 17 és 18-án

Husvét vasárnapján és hétfőjén fél 7 és 9 órakor.

A legszebb magyar hangosfilm!

AZ ARANYEMBER

Jókai Mór örökszép regénye filmen.

Főszereplők:

Egry Mária, Kormos Márta, Mezey Mária, Kiss Ferenc, Rózsahegyi Kálmán, Uray Tivadar

és még több kiváló magyar színész. Az aranyember a moziközönségnek a legszebb husvét ajándéka lesz.

Ünnepség Rothenburgban

ismeretterjesztő film.

MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

B. SZABÓ IMRE

képesített ács mester tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy elvállal e szakmába vágó kisebb-nagyobb ács munkát, kéri a tisztelt nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Gyoma község ingatlanforgalma

Ifj. Béres Mihály (nős K. Nagy Rózával) gyomai lakos vett 9 hold 785 n.-öl, 8 hold 28 n.-öl, 1 hold 1502 n.-öl tanyai szántót valamint a közös legelő illetőségéből 31/96-od részt Rácz Imréné Béres Vilma körösladányi lakostól 20 ezer P.-ért.

Lukács Sándor és neje K. Kovács Zsuzsánna gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Pataki Bálint és társaitól 2700 P.-ért.

Ifj. Harmati Gyula (nős Béres Rózával) gyomai lakos vett 1/575-öd rész és 9/12.108-ad rész legelő illetőséget Rácz Imréné Béres Vilma körösladányi lakostól 130 P.-ért.

Balogh Lajos (nős Cs. Kiss Juliánával) gyomai lakos vett egy bányakerti lakóházat Domokos Endréné Józsa Észter gyomai lakostól 1000 P.-ért.

Baráth Elekné Szaniszlai Lidia gyomai lakos vett egy lakóház 1/4-ed részét Czeglédi Regina Varga Albertnétől 100 P.-ért.

Jenei Bálintné Cs. Nagy Erzsébet gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Nyilas János és társaitól 2000 P.-ért.

Oláh Lajos és neje Putnoki Mária gyomai lakosok vettek 557, 90, 576 és 72 n.-öl félhalmi ingatlant Vincze Lajos és Vincze Zsigmond gyomai lakosoktól 260 P.-ért.

! OLOSÓBB A BOR! mint a szódaviz!

20 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartására kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.

fajbörpincészete Soltvadkert, Pestmegye.

Értesítés!

A m. kir. iparügyi miniszter 3000/1938. lp. M. számú rendelete értelmében folyó évi március hó 1 től

t o v á b b i i n t é z k e d é s i g

telepünk irodája i. t. üzletfeleinknek rendelkezésére áll:

hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken

d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig

szombaton: d. e. 8-tól 12 óráig.

Fenti rendelet értelmében szombaton d. u. és vasárnap egész nap az irodánk zárva van.

Vincze József „HOMBÁR” Szövetkezet

Első Budapesti Gözmalmi R.-T.

gyomai telepe

Iványi Aladár és István

„MÁVAUT” T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁶		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²³
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴⁵
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —.50 Menettérti-jegy: Endrődre —.80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasóköri és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Árpád utca 34 szám alatti porta eladó. Érdeklődni Árpád ut 27 szám alatt lehet. 4—2

Izsó Imre Kossuth Lajos utcai sarokháza eladó. 5—1

Lukács György ács- és kőművesmester tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a lakását áttette Hősök-Emlék ut 2 szám alá és elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a közönség szíves pártfogását.

A Horthy Miklós ut 91 számú üres, de bekerített 400 négyszögöles porta szabadkézből eladó. Értekezni Dukesz Jenő Horthy Miklós ut 71 szám alatt lehet. 3—3

Petőfi utca 6 szám alatti ház szabadkézből eladó. Értekezni lehet ugyanott, Oláh Lajos hentesnél. 3—3

A Gyomai Szeszifőző Szövetkezet kismértékbeni pálinka mérését gr. Tisza István ut 97 szám alá, a Szeszifőződe épületébe helyezte át. Sajátjóságú eper és szilvapálinka állandóan kapható. 4—3

Gyomai Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet korcsmájára kimérőt keres. A Szövetkezeti vendéglőben kitűnő minőségű kimért és palackozott borok, rum, likőr, pálinka különlegességek igen olcsó áron kaphatók. Utcan át kihozott itálemek után lényeges árengedmény. Jegyezze meg jól: Minden igényét kielégíti, minden díjmentesen házhozszállít a Szövetkezeti bolt! — A Gyomai Termelők Szövetkezete főüzletében tojást és baromfit magas áron vesz. 3—3

Papp Zsigmond Rákóczi utca 16 szám alatti háza eladó. 5—5

Egy jónézből való fiú tanulónak felvételik Hartman Sándor pék-mesternél. 3—3

Arany Lajos Jókai utca 1. szám alatti háza eladó. 4—4

Jó meneteli kocsmához társat, vagy százalékos kimérőt keresek. Cím a kiadói hivatalban. 1—1

Eladó: 125 kat. hold tanyaépületekkel simazugban több parcellákban is, 24 hold prima szántó Endrődön, 15 hold keselyösön, tanyaépülettel, 2 hold tanyaival cfrakertben, ugyanott 650 négyszögöl vetéssel és gyümölcsfákkal, kölesfenéken 1 fertály. Eladó házak: Rákosi Jenő uton 2 szobás palatetős lakóház, Bercsényi uton, gr. Tisza István, Hősök útján, Boeska uton, Tancsics Mihály uton lakóházak, a „Vilma“-féle vendéglő berendezéssel, jogfolytonossággal. Bővebbet Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefonszám 50. — Egy ügyes üzletszerzőt azonnali belépésre felvesz az Izsó ingatlanforgalmi iroda.

Vetőmagvak beszerzése

Akinek bármilyen vetőmagra van szükségük, vagy vetőmagjuk volna eladó, jelentsek ezt be a

„HOMBÁR” szövetkezetnél.

Tengeri, zab és kopaszárpa vetőmag van még valamennyi. Bükkönyre ígéretet kaptunk.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felülső szerkesztő: WAGNER MARTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64

Telefon: 22

Hirdetések díjszabásai

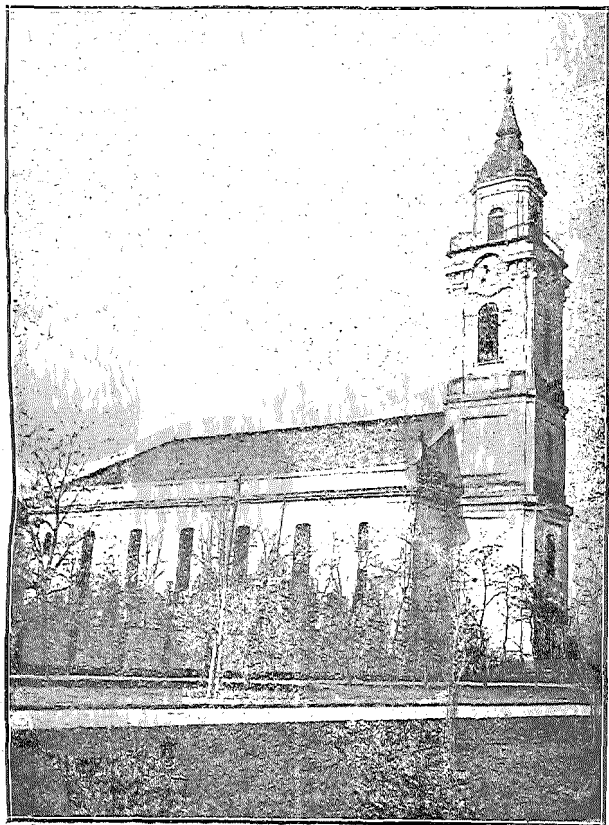
százados (55 mm széles) 1 cm magas hirdetés

20 fillér Ötször hirdetésnél 10 százalék, tizszeré

15 százalék negyedévi hirdetésnél 20 százalék e

televi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk

A gyomai református templom

A mai gyomai ref. település, melynek lakossága egyházi szempontból „*építő gyülekezet*” volt a múltban és az akar lenni a jelenben is. A XVIII. században öt templomot épített az utolsó olyan impozáns méretekben és oly tiszta stílussal, hogy mostani renoválásával kapcsolatban műemlékké nyilvánítására maga a Műemlékek Országos Bizottsága tett előterjesztést. A XIX. század alkotásai a gyönyörű parókiák és a modern igényeket is teljesen kielégítő iskolaépületek. Míg a ma élő emberekre, a XX. század világháborút megjárt nemzedékére, az a feladat vár, hogy kívül-belül restaurálja hatalmas templomát és ha lehet, még szebbé tegye az empire ezen építészeti remekét.

Ezeket átgondolva nevez-

tem én Gyomát „*építő gyülekezet*”-nek és tudatosan használok e kifejezést nemcsak külső, hanem belső értelemben is, mert ahol hiányzik a belső megépülés, nincs ott külső építés sem. Már pedig Gyoma buzgó népe egyértelemmel határozta el templomának átjavítását és egyhangulag vállalta magára az alapadó 125 százaléknak megfelelő renoválási terheket. A munka még meg sem kezdődött s máris megindultak a templomadó befizetések és az önkéntes adakozások. Napról-napra tapasztaljuk, hogy mennyire szeretik hivatásunk az Isten házáat, milyen készséggel áldoznak érte. Ha ezeket az áldott tényeket sok egyéb jelekkel összevetem, a legnagyobb örömmel állapítom meg, hogy a hívek buzgósága, áldozat-

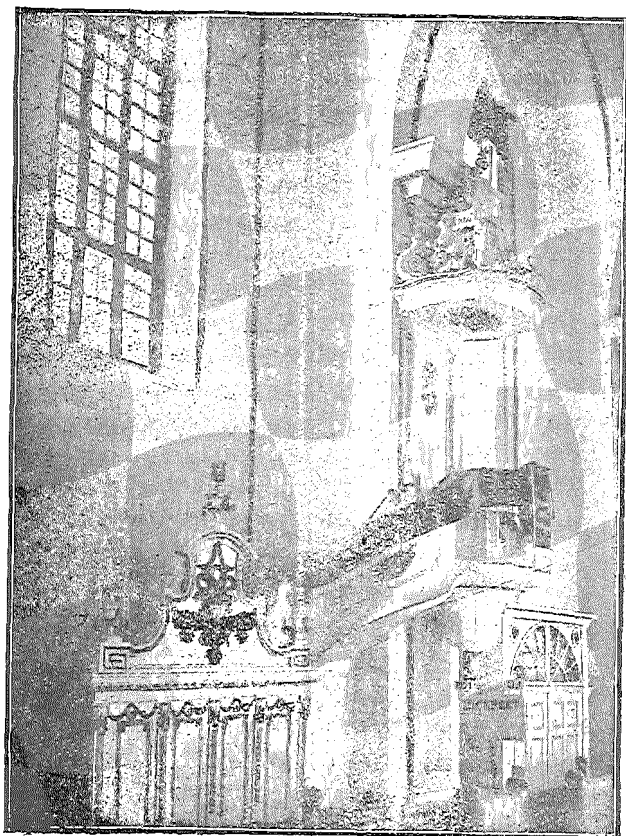
készsége és öntudatra ébredése a legszebb reményekre jogosít.

A hatalmas templom 44 méter hosszú, 21.16 méter széles. Ha a tornyot is hozzászámítjuk, a hosszúság: 51.50 méter. Három oldalán kőoszlopokon nyugvó, boltíves kiképzésű, emeletes karzat van, értékes oszlopfejekkel és girlandokkal. A belső magasság 16 méter. Férőhely: 3000 ember. A mennyezetet képező, hét részre tagolt, hatalmas boltív égszínkékre van festve és arany csillagokkal kirakva. A falak is színesek. A szószék, az Urasztala kerítése, a padfők és padlórészek a templom stílusával összhangban álló mesteralkotások. 24 változatu orgonája van, melynek megfelelő átépítése és modernizálása nemcsak esedé-

kes, de égetően szükséges is.

A torony 52.50 méter magas, falvastagsága 2.50 méter. Négy hatalmas harang van benne elhelyezve, a legnagyobb 18 mázsás súlyú. Tűzór sétálója 34.50 méter magassághoz van oly széles, hogy két ember kényelmesen kitérhet egymásnak rajta. A torony földszintjén lévő bejárót coemeteriummá alakítjuk át, hol halottaink ravatalozhatók lesznek. Ugyanígy van elhelyezve a nagyobb adakozók nevét megőrkítő márványtábla is.

A javítási munkálatok a jövő hónapban kezdődnek és ez év őszéig befejezést nyernek, a gyulai kir. államépítészeti hivatal és a műemlékek országos bizottságának ellenőrzése és irányítása mellett.

A szószék

Építse az Ur gyomai házáat és gyülekezetét!

Bay József.

Felemelték a selyemgubó beváltási árát

A valódi selyem világi árára és értékesítési lehetősége még mindig nem mutat olyan előnyös változást, amely a gubó-beváltási árak felemelését aldozathozatal nélkül lehetővé tenné. Ennek ellenére a magyar kormány főképpen a vidéki szegényebb néposztály anyagi jólétének előmozdítása érdekében lényegesen felemelte a selyemgubó beváltási árát, illetőleg ez évben a következőképpen állapította meg:

I. osztályu kilogrammja a tavalyi 1 pengő helyett 1 pengő 40 fillér, II. osztályu kilogrammja a tavalyi 80 fillér helyett 1 pengő és III. osztályu (hasznavehetetlen) kilogrammja 10 fillér.

Az államkormányzatnak a gubóárak jelentékeny felemelésével tanusított szép gondoskodását bizonyára megérti közönségünk és remélhetőleg minél számosabban vesznek részt a selyemtenyésztés rövid ideig tartó könnyű munkájában.

Az elmúlt évek alacsonyabb beváltási árak mellett is sokezer selyemtenyésztő jutott pár hét alatt 40–60 pengő mellékkeresetthez, a törekvő tenyésztők azonban 80–100 pengő és ennél nagyobb összegeket is elértek. Természetesen ezek a kereseti lehetőségek a mostani áremelkedéssel számottevő módon javulnak.

A selyemtenyésztés pénzbefektetést nem igényel. Az etetéshez szükséges eperfalombot a selyemtenyésztők a közutakon, köztéren és utcákon álló eperfákról minden korlátozás nélkül ingyen leszedhetik. A hernyókért semmit sem kell fizetni és a tenyésztésnél szükséges kétfajta papírt is ingyen kapják meg a gubóttermelésre vállalkozók.

A selyemtenyésztés révén éppen aratás előtt érhető el számottevő jövedelem, amikor erre a vidéki lakosság leginkább rászorul. Ez időszakban a szőlőtermő vidékeket kivéve kevesebb a gazdasági munka s így az összes tennivalók a tenyésztési idő legnagyobb részében mintegy mellékfoglalkozásként könnyen elvégezhető. Nagy előny továbbá az is, hogy ebben a munkában már 6–8 éves gyermek és a más munkát amúgy sem végző öreg családtag segítsége szintén igénybe vehető.

A selyemtenyésztésre vonatkozólag a községi selyemtenyésztési felvigyázók (petekikeltők) is megfelelő felvilágosítás-

sal szolgálnak és náluk a kikelt selyemhernyók kb. április hó végén, vagy május hó elején átvehetőek. Az igényléseket azonban már most ajánlatos elője-

gyeztetni, mert a hernyókat elsősorban a korábban jelentkezők kapják meg. A selyemtenyésztői felvigyázók címei az előjárásnál megtudhatók.

SZOMBATON ÉLETBELÉPETT A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR FÉLÁRU UTAZÁSI KEDVEZMÉNYE

Az új nyersanyag csodákat is megismerhetik a vásár látogatói — A fából készült ruha — A tej-kalap — A szénből készült cukor, zsír és benzín

Budapestről jelentik: Szombaton, április 23-án hajnalban életbelépett a Budapesti Nemzetközi Vásár féláru utazási kedvezménye s már az első vonatok és hajók zsufolva érkeztek „vásárigazolvánnyal“ utazó közönséggel. Ilyen vásárigazolványt indvaleműven bárki szerezhethet magának és az ország bármely részében, minden utazási és menetjegyirodában és a vásár minden tb. képviselőjénél árusítják. Április hó 23-tól

május 9-ig lehet bármely vasut és bármely hajó, MAVAUT autóbusz vagy bármelyik kocsiosztályán Budapestre utazni, visszafelé pedig április 29-től május 15-ig érvényes a féláru utazási kedvezmény. De rengeteg másféle kedvezményt élveznek a vásár látogatói, ezekről részletes tájékoztatást nyújt a vásárigazolvány szövege.

A vásár április 29-én kezdődik és május 9-én zárul.

Főiskolai munkatáborokat szerveznek

Az európai országok majdnem mind bevezették már az „egyetemi önkéntes munkaszolgálat“-ot. Nálunk egy most megjelent kultuszminiszeri rendelet engedélyezi ezt.

A munkaszolgálat önkéntes, csak egyetemi és főiskolai hallgató vehet részt. A jelentkezők táboraiba osztatnak és 6 hétig közérdekű testi munkát végeznek olyan helyeken, ahol ezt a munkát anyagiak hiányában nem tudnák végeztetni. A tábor katonás fegyelmi alatt áll, ruhát és ellátást, némi zsebpénzt is kapnak, amiért azonban keményen megdolgoznak.

Az értelmiségi ifjuság táborban járt része feltétlen külön emberré válik, a tábori élet testi-lelki edző hatása alatt. Fegyelmesség, kitartás, munka-

készség, önuralom, a testi munka megismerése és megbecsülése, pontosság, megbízhatóság, a közösségi érzés fokozása férfit farag az ifjúból.

A Turul Szövetség már 1931-ben felvetette az eszmét és 1935-ben megvalósította Sárospatak ősi kollégium diákjaival az első munkatábort. Legutóbb az ötéves tervhez egymillió díjtalan munkaórát ajánlott fel a szövetség.

Idén tizennégy férfi és négy hathetes női munkatábor lesz. A férfi táborok utat építenek, szegényfalvakat csatornáznak stb., a női táborok a szegény paraszt családok gyermekeit gondozzák, segítenek a háztartásban, példát mutatnak és tanácsot adnak.

Isten áldása és a nép megértő szeretete jutalmazza őket.

A „H. O. N. Sz.“ KÉRELME A TÁRSADALOMHOZ

A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Országos Nemzeti Szövetsége az alanti felhívás közzétételét kérte lapunk szerkesztőségétől:

„A világháború csonka, béna katonáinak és a hősi halottak hátramaradottainak már csaknem minden hadviselő nemzet díszes palotát emelt. A meg-

csonkított magyar nemzet nem képes ily áldozatra, de dicső nagy multjához méltóan, a lehetőség szerint, ugyancsak teljesíteni fogja ez irányban hazafias kötelességét.

Ebben a reményben a „HONSz“, bizva a magyar társadalom lelkes támogatásában, elhatározta, hogy szintén meg-

valósítja a gondolatot és felépíti a magyar „Hadirokkantak Háza“-t, amely hajléka lesz a hősi kultusznak, hirdetője az ezeréves magyar vitézségnek, önfeláldozásnak és szerényotthona a világháború véráldozatainak.

Budapest Székesfőváros e célnak megfelelő telket máris felajánlotta, a hadirokkantak, — özvegyek — és árvák pedig szűkös filléreikből e nemes célra eddig már mintegy 45.000 P-t adtak össze, amely összeg azonban még korántsem elegendő.

Éppen ezért a Hősi tábor most a magyar társadalomhoz fordul, hogy adományaival siesen támogatására azoknak, akik a magyar nemzet védelmében életet, egészséget áldoztak és csupán azt kérik, hogy hősiességükért a nemzet jobbsorsra érdemes hadigondozottait saját otthonhoz segítse.

A világháború véráldozatai magyar testvéreiktől nem nagy összeget, csak szeretettel felajánlott filléreket kérnek, amely fillérek senkinek sem jelentenek megterhelést, legfeljebb egy röpképerncnyi szórakozásról való lemondást, amivel mégis örök hálára köteleznék őket és az akció sikere egy újabb nemzeti értéket eredményezne.

Adományok a nemes célra lapunk kiadóhivatalához, vagy bianco befizetőlapra a Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva Országos Nemzeti Szövetsége 45.516. számú csekk-számlájára juttatandók el.

Kiadóhivatalunkhoz érkezett adományokat lapunk, míg közvetlenül a HONSz-hoz juttatott adományokat a „Hadirokkantak Lapja“ nyugtázza.

MEGNYILOTT A KISFALUDY-MUZEUM

Az elmúlt évben két részre osztott sümegi Állami Darnay-Muzeum sok ezernyi történeti, egyházi és iparművészeti, ugy a néprajzi anyagából közeljövőben — legfelsőbb terv szerint — a Balatoni Muzeum palotájában Keszthelyen, Oroszágos vidéki minta muzeumot létesítenek.

Az eddigi sümegi muzeum épület emeletén új átrendezéssel ismét elhelyezést nyert a Kisfaludy-Muzeum.

A muzeum termeiben vannak kiállítva Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza butorain, képein és emléktárgyain kívül, falitárlókban — gyűjteményesen elhelyezve — Kisfaludy Sándor és Károly, ugy a magyar irodalom és történelem halhatatlanjainak kézirat fogalmazványai stb. A Kisfaludy-Muzeum ismét megnyilott, megtekintésére reggel 8 órától délután 5 óráig az érdeklődő nagyközönséget szívesen látja az Állami Darnay-Muzeum igazgatója.

Légoltalmi gyakorlat Gyomán

Gyoma község légoltalmi parancsnoksága közhírré teszi, hogy 1938. április hó 28 án éjszakai, április 30 án pedig nap-pali légoltalmi gyakorlat lesz Gyoma községben.

A légoltalmi gyakorlat kezdetét, vagyis a feltételezett légi támadást a három felekezet templomának tornyában levő legnagyobb harangok 5 perces állandó félreveréssel fogják jelezni, viszont a légi veszély megszűnését pedig a három toronyban levő legnagyobb harang állandó meghúzásával, vagyis a rendes harangozással.

Ugy az éjszakai, min a nap-pali légoltalmi gyakorlatoknál a légi veszély figyelmeztetőre a lakosságnak az utcáról azonnal fedél alá kell vonulnia, ha pedig a község belterületén valakit járművön ér a légi veszély figyelmeztető, köteles járművével az utcáról udvarba beállni, vagy pedig — ha az utcán lom-

bos fák vannak — járművével azok alá állni; lóvonatu fogat esetén a lokat a szekérből ki kell fogni és a fák alá kötni.

Az április 28-án este megtartandó légoltalmi gyakorlat elsötétítő gyakorlat is lesz, mely abból fog állni, hogy az utcákon a légi veszély figyelmeztetővel egyidőben a közvilágítási lámpák egyszerre ki fognak aludni. Az elsötétítő gyakorlat alkalmával mindenki köteles a lakása ablakait, vagy üvegajtóit oly módon befüggönyözni, hogy a lakásból az utcára, vagy általában világosság ki ne szűrődhessen.

A fent leírt rendszabályok szigorú betartását karhatalom ellenőrzi és az ellen, aki a rendszabályokban foglaltaknak nem tesz eleget, kihágási eljárást teszünk folyamatba.

Gyoma, 1938. április 21.

Gyoma község légoltalmi parancsnoksága.

Megkezdte a HOMBÁR szövetkezet a baromfivásárlást

A volt tejszövetkezet épületét alakítják át vágó- és hűtőhelyiségekké

Jelentős nap lesz a HOMBÁR szövetkezet történetében április 21. E napon határozta el a szövetkezet igazgatósága, hogy megkezdje a baromfi vásárlását és értékesítését. Egyelőre csak Gyomán, Endrődön, Dévaványán és Körösladányban kezdődik a munka, és pedig mindentéle baromfi és tojás vásárlásával. Egyidejűleg megkezdik a baromfi hizlalást is, hogy

mindenben megfelelő kereskedelmi árut tudjanak előállítani.

A szakmukat Beinschroth József és Pfeifer Ádám végzik, akik már kipróbált erők a baromfi-fronton.

Szép reményeket fűzünk a HOMBÁR újabb vállalkozásához. Az eddigi komoly és kitartó üzletvitel további sikerrel biztat.

Mézők és nem jogászok

fogják a magyar föld kérdését megoldani. Az elmúlt hetekben nem is egy helyen foglalkoztak a magyar mezőgazdaság égető problémáival — nem gazdák — nem jogászok — hanem mérnöki testületek. Ugy érezzük, hogy ez az a fórum, ahonnan a legbiztosabban érkezik a segítség.

Már a múltban is sokat köszönhet agrikulturánk lelkes mérnököknek, akik hivatászerű munkájuk mellett, lelkesen dolgoztak mezőgazdasági területen.

Ma a helyzet az, hogy a me-

zőgazdasági területe országunknak tízmillió katasztrális hold. A népsűrűség négyzetkilométerenként 95. Jelen viszonyaink mellett tehát a lakosság megélhetését biztosítani lehet.

Erre azonban a földosztás nem elégséges. Mit ér a föld annak a kezében, aki nem tudja abból azt kihozni, amit adott helyzetben ki lehet.

Kétségtelen, hogy a földben, egyéb tőkékben, emberi munkában rejlő nemzeti értékek fokozott kihasználására van szükség, hogy szo-

ciális problémáink korszerűen megoldódjanak.

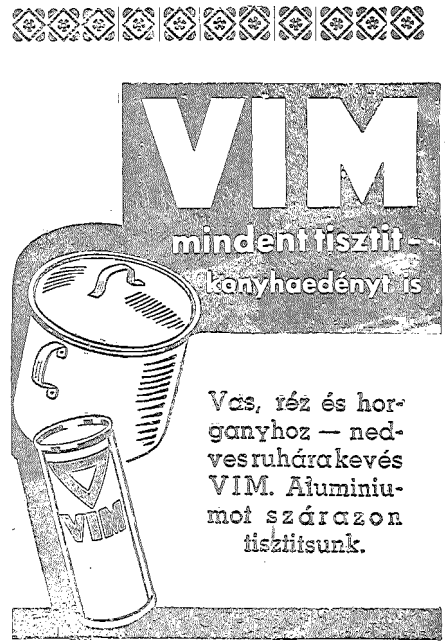
Nem is ismerjük azt a földet, amiből élünk, sőt jobban akarunk megélni. Meg kell valósítani egy nagy talajtani munkát, hogy minden gazdának kezében legyen föld-jének talajtani térképe. Ilyen egységes alapon kellene aztán úgy és azt termelni, amit a talaj előír.

Egyidejűleg tanulmányozni kell a legmegfelelőbb talajművelési és talajjavítási rendszereket. Ez is mérnöki munka, a vegyész-mérnök kutató munkája. Ide tartozik az öntözés vagyis a vízkérdés is, ami hála Isten már kezd valóra válni.

A népesség növekedése, igényesedése, a külkereskedelem is megkívánja, hogy földünket a lehető leggazdaságosabban használjuk. Igen nagy szakértelemmel kell ehhez hozzáfogni, mert a legkisebb hiba, súlyos termelési, sőt elnéptelenedési problémák okozója lehet.

Minél több talajvizsgáló intézet, szakképzett mérnökökkel, növénybiológusokkal, képzett gazdákkal, mert a talaj az, amire építeni lehet.

Ne feledjük el azt sem, hogy több mint egy millió hold van parlagon, ennek művelés alá hozása szintén mérnöki feladat.

Igazi uttörő munka azonban a mezőgazdaság iparosítása és a piacképesség fokozása terén vár a mérnökökre. Gondoljunk csak Németországra, ahol a mezőgazdasági nyersanyagból ugyszólván naponta találnak fel készítményeket.

Mindezeket nagy kutató munkával lehet megvalósítani. Elismerés illeti a mérnök egyesületeket, hogy céltudatos munkával így segítik elő, a magyar földkérdés mindnyájunkat érintő megoldását.

KUKORICA VETÉSÉRŐL

Hazánkban a buza után a kukorica a legfontosabb növényünk, melyet az ország szántóterületének kerekén egy-ötöd részén termesztünk. Ezért természetesen, hogy országos viszonylatban már az is döntő sullyal esik latba, ha a kukorica okszerű termesztése révén a termés nagyságát kat. holdanként csak 50—100 kg.-al tudjuk fokozni. A jó talajmunkán és a helyes fajtamegválasztáson kívül különösen fontos, hogy mindig csak kifogástalanul csirázó magot vessünk, a vetésidőt, vetőmélységet és a tenyészterületet helyesen válasszuk meg.

Ismeretes, hogy a kukorica gyakran rosszul csirázik. A rossz csirázás hátrányait több vetőmag használatával nem kapcsolhatjuk ki, mert a rosszul csirázó kukoricatételeknek csirázóképes magvai is gyengébben fejlődnek és kevesebbet teremnek. Ezért fontos, hogy a kukoricát elvetés előtt mindig csiráztassuk és 90 százalékánál gyengébben csirázó magot lehetőleg sose vessünk.

A kukoricát géppel sorba vagy előre megvonalazott keresztelési pontokra fészekbe

vessük. A kisebb testű fajtaéknál (koraiak) a sor- és növénytávolság 50, a közepes testűeknél 60, a nagytestűeknél (pl. a késői lófogúak) 65-75, kivételesen jó talajon 80 cm. lehet. Vetőmélység a kismagvuaknál 6-10, nagymagvuaknál 7—12 cm. Vetési idő magasabb fekvésben április eleje, egyébként a hó közepe-vege. Május havában már csak kivételesen vessünk kukoricát, inkább csak másodterménynek valamely rövidebb tenyészidejű fajtát, feltéve, hogy azt a helyi tapasztalatok is jónak mutatják.

Halotta-e már?

... hogy Kaope fáraó piramisa a világ legnagyobb épülete. Az óriási négyzetes gúla magassága 146.5 méter, oldalhossza 233 méter. Hozzávetőleg 2 millió 300 ezer hatalmas kőtömbből épült. Ma a kőanyag 150 millió dollárba kerülne, a munkadíj 2 millió dollár lenne. Vasbetonból persze olcsóbban el lehetne készíteni.

... hogy a világ legnagyobb hajója a Quen Mary (Koin Meri), az özvegy angol királynéről van elnevezve. Hossza 339 méter, 80.773 tonnás, négyezer utast vihet magával és 1500 személyzetet.

A NEP díjtalan szabás-varrás tanfolyama f. hó 25-én kezdődik!!

HIREK

— Schuster Ferenc államilag vizsgázott fogász Kossuth Lajos utca 36 szám alatt, fogászati működését megkezdi.

Aibrecht főherceg egy magyar tanítónőt vesz feleségül.

A Németországba induló gyomai munkások vasárnap 24-én délelőtti fél 11-kor mennek Békéscsabára, hogy csatlakozzanak a többi békésmegyei munkáshoz, akik még Németországba szerződtek el.

Körösladányban húsvét előtt egy csempésautót tartóztattak fel a csendörök. Az autóban 15 kg. szaharin, 20 ezer opium cigaretta, 8 kg. tűzkő és egy golyószóró fegyver volt.

80 éves Romodi. A ma is élő régi híres színészekről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonalos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi késlapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A lovak helyes felnevelése.
Irta Thüringer Vilmos m. kir. gazdasági főintéző. Az OMGE lótenyésztési bizottságának kiadása. 16 oldal. Ára portóköltéssel 50 fill. Beszerezhető az OMGE titkári hivatalánál (Budapest, IX. Köztelek utca 8.) és a Pátria Irodalmi és Nyomdai Vállalatnál (Budapest, IX. Üllői-ut 25.) Az egy iv terjedelmű munka nagy alapossággal foglalkozik azokkal a legfontosabb lótenyésztési ismeretekkel, amit a jó lovat felnevelni kívánó gazdának elsősorban tudnia kell. A kancák ivarérese megindulásának felismeréséből, hasznos tanácsokat nyújt az ellés elősegítésében a vemhes kanca tartásához, takarmányozásához. A továbbiakban a csikós kanca helyes tartására, a fiatal csikók takarmányozására és kívánatos kezelésére hívja fel a figyelmet. Egyik legfontosabb fejezete a tanulmányoknak a fiatal éves, majd a két éves csikók nevelésével foglalkozó rész, amely téren kiscgazdáink a legtöbb hibát követik el. Az OMGE a füzet kiadásával elsősorban kistenyésztőink ismereteinek fejlesztését kívánja szolgálni, a mellett azonban a tanulmány oly sok hasznos, minden lótenyésztőt érdeklő értékes útmutatást nyújt, hogy azt minden lovatartó gazda eredményesen forgathassa.

Emese fia

*Sirjatok bolyhos virágsirást —
Tavaszt váró jácint, estike...
Emese fiának fáj a szive!*

*Bebolyongja a nagy gyepüket,
Didereg, éhes s nincsen ágya,
Emese fia ma nagyon árva!*

*Kék burnuszát viharok tépik
S hófényű gyásszal sirják a jók:
Emese fiát megcsalta a csók!*

*Mese terem a könnytüzekből
S lombja a siron messze túl hajt,
Emese fia könnyeket hullajt!*

*Morajló, lávás halott nászt ül
A bánat rózsán, sikon, hegyen,
Emese fia meghalni megyen!*

*Fénybogárkák ülnek az égre,
Hallod ugye?... ha az este szól —
Emese fia a vágyról dalol!*

*Sirjatok jó virágsirással
S ti sajnáljátok meg, estike, —
Emese fiát, mert fáj a szive!...*

Bartha András.

Habsburg Ottó királyfi ellen körözést rendeltek el a németek, mert közvetlen az Auschluss előtt egy párisi lapban elítélőleg nyilatkozott az egyesülésről. A Habsburg vagyont elkobozzák.

Mezőtúron a postaigazgatóság mind a 19 tanyai iskolánál nyilvános telefon állomást szerel fel, amit a gazdák igénybevehetnek.

Mik a teendők most a gyümölcsösben? Erről a kérdésről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcsfák termésének kialakulásáról, öreg gyümölcsfák átültetéséről, az almamoly és szőlőmoly irtásáról, a tavaszi hernyóirtásról, a mérges növényvédelmi szerek alkalmazásáról stb. A dúsan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) e lapra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

A nagyvásártelep összes elárúsító helyeit revízió alá veszik s gondoskodnak arról, hogy a keresztény kereskedők is az első vonalba kerüljenek és új egzisztenciák keletkezzenek.

Szeghalmon meghalt D' Orsay Ede, egy francia származású régi földesuri család utolsó sarja.

HIRDETÉS

Járási Főszolgabíró ur a tavaszi pótapáallatvizsgálat határidejét Gyoma községben f. évi április hó 29-én pénteken délelőtti 9 órára a községi bika-házhoz, délután 3 órára pedig a csudaballai községi legelőre kitűzte. Erről azzal a figyelmeztetéssel értesítették a gazdaközönség, hogy tenyésztésre alkalmasnak vélt apaállataikat (bikát, kost, kant) a kitűzött időre pontosan vezettesék elő.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Socó Imre fia Ferenc, Ernő rk., Mező János leánya Margit rk., Miklovicz Endre leánya Erzsébet ref., Kéri Lajos fia Gyula ref., Liziczai András leánya Ilona ref., Erdei Mihály fia István ref., Beinschróth Dániel leánya Ilona, Eszter ref., Cselei László fia László ref.

Házasságot kötöttek: Gyuricza József és Kéri Erzsébet, Garai Sándor és Kruchió Piroška, Kéri László és Gellai Eszter, Múlek József és Márjalaki Borbála, Balogh Imre és Oláh Ágnes, Marton Imre és Csáki Ilona.

Meghaltak: K. Szabó Gergely ref. 56 éves, Rabi Mihály rk., 12 napos, Putnoki Lajosné Kis Julianna ref. 57 éves, Kovács Jánosné Gajdos Franciska rk. 36 éves, Hatvani József ref. 78 éves.

Több kiméletet

kérünk a gyalogosan járó lakosok számra, az autón járók részéről. Itt a tavasz, itt a regenerálódás boldog ideje. Örömmel vesszük a négy fal közül a több hónapos zárt levegőből szegény alföldi tüdönket a friss tavaszi levegőre. Mindnyájunknak életet, üdülést, sokaknak gyógyulást jelentene ez. De hol van a vidék üde, tiszta levegője? Nálunk nincs. Alig hogy kitésszük a lábunkat a forgalmasabb utcákra, néhányat szíppantunk a még kissé fanyar tavaszi levegőből — rohan egy autó az uttesten és pillanat alatt felkavarja és arcunkba fellegzi a kocsiton található hulladékok változatos keverékét — aminek fő alkotórésze: milliárd bacilus. Ez mind a tüdönkbe telepedik és munkába kezd egészségünk ellen.

Ez így megy tavasztól őszig, azon napok kivételével, mikor az ég megszán bennünket és meglocsolja veléseinkkel együtt utcáinkat is.

Ha szegénységünk nem engedi meg a locsolás fényűzését, (bár erről lehetne beszélni) legalább arra kérjük autón járó embertársainkat: azon az egy kilométeren, amíg a községben hajtának járjanak kiméletes tempóban. A legegyszerűbb emberi érzés diktálja ezt, de kevesen hallgatnak rá. Hatóságainkat pedig mi kérjük, örködjének így is egészségünk felett, mert hej de sok pénzébe van a beteg ember mindnyájunknak.

A község pedig tiltakozzon az ilyen inzultusok ellen, jelentse fel a másokkal nem tördőző vágató autósokat.

A Békésvármegyei Méhészeti Egyesület nagy fejlődéséről számol be a Körösvidek. Az egyesület agilis elnöke Darida Károly, akinek munkás segítőitársai vannak a vidéken is, olyan tempóban vezetik a méhészeket, hogy ma az egyesületnek 4000 tagja van, akik évi 10 filléres tagsági díj fizetése mellett, még tartalékolni is tudnak.

Az egyesület egyik főcélja a termelési eszközök olcsó beszerzése a tagok számára, a méz jó értékesítése és új méhésztgeneráció nevelése. Ma a békésmegyei méz országos hírt, ez az egyesületi életnek köszönhető. Ilyen, egységes munkával a békésmegyei méz, a vármegye gazdasági javulását és a tagok anyagi jólétét évről-évre emeli. Elismerés illeti őket ezért.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MARTON FIAI cégnél.

Ipari munkások bérének fizetése hétközben. Nehány héttel ezelőtt az iparügyi miniszter véleményét kért a kamaráktól abban a tekintetben, hogy helyes volna-e, ha rendeletekben intézkednék, hogy az ipari munkások bérének fizetése szombatról a hétnek valamely más napjára tétesse. A kamarák ebben a kérdésben anyaggyűjtést indítottak, amelyből kiderült, hogy a legnagyobb ipari vállalatok bérfizetésüket már most is nem szombaton, hanem hétközben eszközlik és az általános irányzat is a bérfizetésnek a hétköznapokra való áttételére irányul. Ez az irányzat a tisztviselők munkaidéjét szabályozó rendelet folytán, amely a feltétlen szombati vikendet rendeli el, kétségtelenül még erősödni fog. Mindezen körülmények által indítva, az iparügyi miniszter most arról értesítette a kamarákat, hogy a munkabérfizetés napjának rendeleti szabályozásától ezúttal eltekint, felkéri azonban a kamarák útján az érdekelt vállalatokat, amelyek a bérfizetést ezidő szerint szombaton eszközlik, hogy azt lehetőleg a hétnek valamely más napjára tegyék át.

Henry Ford jóslata. Henry Ford, az egyszerű kovácslegényből lett gépkocsikirály Atlanban (Georgia állam) adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a mai nemzedék az emberiség történetének példátlan aranykorát fogja megélni. Az ipar és kereskedelem soha nem remélt módon fog fellendülni, a különböző találmányok és általában a műszaki élet tökéletesítése hihetetlen módon megkönnyíti a termelést, a munkanélküliség megszűnik és a nép életszínvonala soha nem álmodott magasságot ér majd el.

A borstali arcnélküli lovasok. Érdekes intézmény Angliában a borstali javítóintézet züllésre hajlamos fiúk részére. Különlegessége, hogy a látogatók csak úgy készíthetnek fényképet az intézet növendékeiről, ha azon az arcot felismerhetetlené teszik, nehogy bizonyíték maradjon arról, hol nevelkedtek a kiskorúak. Erről közöl rendkívül érdekes felvételekkel cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dúd során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Ismét az iszákosság okozott bajt. Gergely István uradalmi kocsis holtlészegen hajtott hazafelé. A lovak közé esett, azok agyon-taposták.

Gyoma község előljáróságától.
2743/1938.

HIRDETMÉNY

Az 1938. évi mezőgazdasági munkák zavartalanosságának biztosítása céljából az m. kir. földművelésügyi miniszter ur és járási Főszolgabíró ur a következőket rendelte el:

1.) A munkaadók aratási és cséplési munkákra, de általában bármely gazdasági munkára hivatásos mezőgazdasági munkásokat szerződtesse; vagyis olyanokat, akik az ily munkákat hivatásszerűen szokták végezni. —

2.) Külföldi mezőgazdaságokban való elhelyezésre a már leszerződött munkásokon kívül senki sem számíthat, így már nincsen ok arra, hogy a munkások az itthoni munkaadókkal a szerződéseket megkössék, — sőt a munkások saját érdekükben is igyekezzenek arra, hogy mielőbbi leszerződés útján keresethez itthon jussanak. —

3.) Külföldieknek az ország területén mezőgazdasági munkát végezni, csak munkavállalási engedély alapján szabad.

4.) Figyelmeztetnek a gazdasági munkaadók és gazdasági munkások, hogy aratást, hordást, nyomtatást, cséplést és általában bármely mezőgazdasági munkát nem cseléd minőségben elvállalni szándékozó munkásokkal a munkaszerződést az 1898. évi II. t. c. értelmében a munkaadó, vagy annak intézésére jogosított megbízott a községi előljáróság előtt és a hivatkozott törvény 13 és 14 §-ában meghatározott alakszerűségek megtartásával kell megkötöni.

Amennyiben a munkaadó és gazdasági munkás a szerződést nem a törvényben meghatározott alakszerűségek megtartásával kötik meg, valamint akkor, ha a szerződés a törvény 9 és 10 §-ában előírt tartalmi kellékeket nélkülözi (a learatandó terület nagyságának megjelölése, az aratási, hordási, cséplési és nyomtatási munkabérek vagylagos megállapítása, az élelmezés pénzértékének feltüntetése) a szerződésre alapított követelések a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthetők és a felek igényeiket csak a rendes bíróság előtt érvényesíthetik.

Elemi csapások következtében rendszerint felmerülő jogviták elkerülése céljából a szerződésben az elemi csapás esetében fizetendő munkabérről nézve a felek külön megállapodást létesítsenek; nehogy ennek elmulasztása miatt a munka általános rendje megzavartassék.

Mindazokban az esetekben, amikor a munkások elszállásolásáról a munkaadó köteles gondoskodni, a közegészség és közérkölciség kívánalmainak megfelelő elhelyezést biztosítson.

Az 1929. évi II. t. c. értelmében mezőgazdasági munkára iskoláztatási bizottság alatt álló gyermeket csak az iskola látogatására megszabott időn (oktatási órákon) kívül lehet alkalmazni, s ez a munka a gyermeket tanulmányainak végzésében hátrányosan nem befolyásolhatja.

5.) A munkaadók figyelme az 1923. évi XXV. t. c.-nek az arányos munkabérek biztosítását célzó rendelkezéseire külön is felhívatnak. Az aránytalanul alacsony bérek ellenében teljesített munkák esetében a munkás a szerződés alapján tényleg kifizetett és a helyi viszonyoknak megfelelő bér közötti különbözetet a munka befejezése után is követelheti. — A munkaadók különös figyelemmel legyenek arra, hogy a mezőgazdasági jövedelmezőség az utóbbi időben több vonatkozásban emelkedett,

ugy, hogy a méllányosság és igazságosság megköveteli, hogy a birtokos által elért és elérendő jövedelem többlétebből a munkás szintén részesedjék, annál is inkább, mert ellenkező esetben — a régi munkabérek mellett a mai adottságokat véve figyelembe — életszínvonala még mélyebbre süllyed.

6.) Tekintettel ama rendkívül fontos nemzeti és szociális érdekekre, melyek a mezőgazdasági munkásságnak keresethez juttatásához fűződnek, az arató és kaszálógépek alkalmazásáról általában el kell tekinteni. Aratógéppel való béraratás minden körülmények között tilos. Ha azonban a hatóság azt állapítaná meg, hogy munkásiány jelentkezik, vagy a munkások vonakodnak a munkába állás, illetve a munkavállalástól, vagy indokolatlanul elfogadhatatlan követelésekkel lépnek fel a munkaadókkal szemben, az aratógépek használatát egyeseknek, vagy esetleg a község egész területére engedélyezni fogja. Munkabeszüntetés esetén pedig járási Főszolgabíró ur az e célra rendelkezésre álló idegen munkásokat, illetve aratógépeket fogja a munkaadók rendelkezésére bocsátani.

Ezzel kapcsolatban felhívja a hatóság a munkásokat, hogy minden kínálkozó alkalmat ragadjanak meg, iparkodjanak szorgalmas és becsületes munkával a téli megélhetésükhöz szükséges anyagi eszközöket annál is inkább biztosítani, mert mint az elmult, úgy az elkövetkezendő télen sem lesz semmiféle inségmunka. A hatóságok a munkásság magatartását a legéberebb figyelemmel fogják kísérni és így megfogják tudni állapítani azt, hogy ki az, aki önhibáján kívül s ki az, aki saját hibájából kerül

inséges helyzetbe. Az utóbbiak semmiféle támogatásra nem számíthatnak.

Az aratási területeknek a munkavállalók számaránya szerinti arányos megállapítása céljából az egy-egy aratópárra eső holdak száma úgy nyerjen megállapítást, hogy mentől több munkás jusson aratási keresményhez, illetőleg, hogy az aratásban a lehetőséghez képest minden erre a munkára alkalmas munkavállaló részt vehessen.

Hadirokkant mezőgazdasági munkásokat a rokkantságuknak megfelelő könnyebb természetű gazdasági munkában kell foglalkoztatni.

7.) A munkaadók és gazdasági munkások figyelme a gazdasági munkásszerződéseken alapuló követelések védelméről szóló 1933. évi V. t. c.-re is felhívatik, amely szerint a mezőgazdasági munkavállalók részére az általuk tényleg megszolgált munkabér járandóságukra, a munkaadók más hitelezőivel szemben előnyös kielégítést biztosít. A fent idézett törvényben biztosított előnyös kielégítésben csak akkor részesülhetnek a munkavállalók, ha a szerződésüket a gazdálkodóval, vagy megbízottjával a községi előljáróságnál kötötték.

8.) A helyben elhelyezkedni nem tudó gazdasági munkások, valamint munkást kereső munkaadók, elhelyezésük, illetve munkással való ellátásuk végett elsősorban a községi előljárósághoz, mint hatósági gazdasági munkasközvetítőhöz forduljanak.

A fenti rendelet szigorú betartására egy a munkaadókat, mint a munkavállalókat felhívja az előljáróság.

Gyoma, 1938. április hó 15-én.

Előljáróság.

SPORT

Kemény

vasárnapjuk lesz a gyomai csapatoknak. Míg a GyTK itthon méri össze erejét az örök rivális kondorosokkal, addig a GySC, a titkos favorit Tarhossal fog megküzdeni a békési homokon. A GyTK-t nem féltjük, mert a kondorosi fiúk, ha elkerülnek a „csárda” közeléből, már nem olyan nagy legények, mint odahaza, de bizony a GySC jól teszi, ha kissé megszorítja a „nadrágszíjat”, mert Tarhos ellen nem lehet úgy „nyaralni”, mint a Törekvés ellen... Bizzunk azonban Jakó kezében, Fekete lábában és főleg a kiszámíthatatlan futballszerencsében: talán ez egyszer nekünk fog sikerülni!

Biróküldés: Gyomán: GyTK-KTE: Becskő, Békésen: Tarhos—GySC: Rátfai, Endrődön: ETK—MAFC II.: László, Mezőberényben: Törekvés—TAC: Wertheim.

DEAC-Gy. VÁL. 2-1 (2-1).

Barátságos, vezette: Heinfarth.

A gyomai csapat a következő összeállításban lépett a pályára: Jakó, — Fekete, Vatai, — Nádudvary, Matlak, Barta K., — Krucshó, Csalah, Cs. Nagy, Bártik, Györi.

Kölcsönös üdvözlések után élénk gyomai támadásokkal indul a meccs és 7. p.-ben Cs. Nagy majd 2 perc múlva Györi löv kapu felé. 12. p.-ben Bártik jól ugratja Györit, aki a 16. oszról éles, lapos

lövessel a hálóba küldi a labdát 0-1. A gólról az egyetemisták élénk támadásokkal felelnek, de Jakó és a nagyszerű formában küzdő Fekete, mindent mentenek. 25. p. 20 méteres szabadrugás, Jakó kórnerre üti s a jó kórner szípen lehuzza, majd 4 perc múlva elvetődve ment a jobbszélső elől. 31. p. Matlak miatt szabadrugás a 16-osról, center lövi, rosszul. Gyoma nem tud felszabadulni a nagy nyomás alól és a 37. p.-ben meg van az egyenlítés. A jobbszélső lövésszerű beadását a befutó center élesen befeseli 1-1. Kezdet után újabb támadás fut, de Vatai kórnerre szerel, majd a 40. p.-ben, váratlan, peches gólt kap Gyoma. A centerhalf, mintegy 25 méterről lapossan löv, Jakó a védelemről zavartatva nem veszi észre s a labda alatta bemegy 2-1.

Szünet után továbbra is nagy lendülettel támad a DEAC. A két gyors szélső egymásután vezet a támadásokat, a belső csatárok is szépen kombinálnak amit a kifulladás gyomai halvesor nem tud megakadályozni. Csupán Fekete és Jakó akadályozza meg őket a további góllövésben. A vérszegény gyomai támadásokat a jó DEAC védelem könnyen kezeli. Meccs végéig a DEAC van fölényben.

Gyoma csapatában Jakó és Fekete kitűnő volt, a halvesorban Barta és a második féldőben Nádudvary felelt meg. A csatársor csak mérsékelt teljesítményt nyújtott. — Heinfarth jól vezetett.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓ GYOMA

Április 23-án szombaton
Egy honfoglalás hősi himnusza.
Harc a sivatag ellen. Férfiak,
hősök, honfoglalók regénye:

Libiai brigád

Izgalmas filmtörténet, erő, bátorság, férfiasság filmje. Rendezte: CARMINE GALLONE a világ első rendezője.

2. DICK FORAN a vadnyugat királyának bravuros filmje:

Puszták betyárjai

Ököl, revolver, ravaszság harca.

Április 24—25

vasárnap és hétfőn

A magyar filmek koronája! Pénzzel, tehetséggel, művészettel megalkotott remekmű, az „ABBÉ” sok százszor futott szinpadai siker filmváltozata:

Harsányi Lajos, Gárday Lajos, Fedák Sári főszerepésével:

ÖRÖK TITOK

Minden idők legnagyobb magyar filmje, a budapesti filmszínházak ezidei legnagyobb sikere, egy gyilkosság rejtélye

2. kísérő műsor.

Április 27-én

szórdán

CSODAVIGJÁTÉK.

A MUZSIKA CAVALCADEJE. Deanna Durbin és Adolfe Menjou főszereplésével, STOKOWSKY vezényletével:

100 férfi 1 kislány

falrengelő humoru vígjáték.

2. Nagyszerű kísérő műsor

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztáryitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szórdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. április 24 én vasárnap fél 7 és 9 órakor

Legizgalmasabb hangosfilm!

A fekete légió

Romantikus történet.

Főszereplők:

Fred Mac Murray, Jack Okale, Jean Parker.

Texasban játszódik le ez a hatalmas kalandorkép, ahol a „Texasai Lovasok” utánozhatatlan bravurjai halálimegvetők.

Rejtett kincs és

MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
1070/1938. tk. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat

Országos Földhitelintézet budapesti (V., Bálvány u. 7. sz.) bej. cég végrehajtónak Gonda Menyhért (nős Timár Reginával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 248 dollár 85 cent tőkekövetelés és járulékai, valamint a kölcsöntőke után még lejárandó járadékok és járulékai behajtása végett az Endrőd községben fekvő, s az endrői 4254. sz. tkvi betétben A + 1. sor. 8573/2. hrsz. 9 hold Görögállás dűlőben levő ingatlanra 5580 pengő, ugyanezen betétben A + 3. sor. 8573/8. hrsz. 2 hold és 1000 n-öl Görögállás dűlőbeni ingatlanra 1627 P 50 filér, és az endrői 5214. sz. betétben A + 1. sor. 8574/1. hrsz. 3 hold és 1200 n-öl területű Görögállás dűlőbeni ingatlanra 2325 aranypengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938 évi július hó 25. napján délelőtt 9 órakor Endrőd községhezánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el az Országos Földhitel Intézet kérelmére megtartott árverésen.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938 évi március 30. napján. Dr. vitéz Molnár Kálmán sk. kir. bírós.

A kiadmány hitelül:

Szilágyi díjok.

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
290/1938. tk. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat

Békésmegyei Általános Takarékpénztár rt. végrehajtónak Murzsi Sándor és neje Hamza Eszter végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyben a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 100 pengő tőkekövetelés járulékai behajtása végett az Endrőd községben fekvő, s az endrői 4117. sz. betétben A + 1. sor. 712. hrsz. 222 n-öl területű Murzsi Sándor és neje Hamza Eszter nevében álló beltelkes házra 1890 pengő kiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938. évi május hó 27. napján délelőtt 9 órakor Endrőd községhezánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlant és pedig a Békésmegyei Takarékpénztár rt. végrehajtató érdekében a kikiáltási ár felénél, a csallakozottnak kimondott Bőripari és Kereskedelmi rt. érdekében 11489 pengőnél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938. január hó 29.

Dr. vitéz Molnár sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Szilágyi díjok.

Hirdessen Lapunkban!!

Értesítés!

A m. kir. iparügyi miniszter 3000/1938. Ip. M. számú rendelete értelmében folyó évi március hó 1 től

t o v á b b i i n t é z k e d é s i g

telepünk irodája i. t. üzletfeleinknek rendelkezésére áll:

hétfőn, kedden, szórdán, esütörtökön és pénteken

d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig

szombaton: d. e. 8-tól 12 óráig.

Fenti rendelet értelmében szombaton d. u. és vasárnap egész nap az irodánk zárva van.

Vincze József „HOMBÁR” Szövetkezet
Első Budapesti Gőzmalmi R.-T.
gyomai telepe

Iványi Aladár és István

„MÁVAUT” T É L I AUTOBUSZMENETREND

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁰	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ³⁰
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁰	↓	Gyoma	↑	17. ³⁰
7. ²⁰	↓	Szeghalom p. u.	↑	16. ³⁰
8. ⁴⁰	↓	Püspökladány	↑	15. ³⁰
9. ¹⁰	↓	Hajduszoboszló	↑	14. ³⁰
9. ³⁰	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —50 Menettérti-jegy: Endrődre —80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalu:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁰	↓	Gyoma	↑	17. ³⁰
7. ²⁷	↓	Szeghalom p. u.	↑	16. ³⁰
8. ⁵⁷	↓	Berettyóújfalu p. u.	↑	14. ⁰⁰
9. ⁰⁸	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfalu P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Árpád utca 34 szám alatti porta eladó. Érdeklődni Árpád ut 27 szám alatt lehet. 4—3

Izsó Imre Kossuth Lajos utcai sarokháza eladó. 5—2

Szabadság-tér környékén, vagy kövesut mentén csinos házat keres megbízom. Irásbeli ajánlatok e lap kiadóhivatalához adandók be „2—3000 P-ig” jelige alatt. 1—1

2 drb 9 hónapos fajtisza bergsír kan eladó. Érdeklődni lehet Molnár Antalnál Horthy Miklós ut 95 sz. 2—1

Egy jókarban levő üzletajtó-kirakattal együtt nagyon olcsón eladó. Endrőd, Kossuth utca 2 sz. 2—1

Lukács György ács- és kőművesmester tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a lakását áttette Hősök-Emlék ut 2 szám alá és elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a közönség szives pártfogását.

A Gyomai Szeszifőző Szövetkezet kismértékbeni pálinka mérését gr. Tisza István ut 97 szám alá, a Szeszifőző épületébe helyezte át. Sajátfőzésű eper és szilvapálinka állandóan kapható. 4—4

Grósz Nándornak Paphalmán 100 kishold földje sok tanyaépülettel örökáron eladó. Érdeklődőknek felvilágosítást ad Wolf Mihály gabonakereskedő. 3—3

Eladó: 125 kat. hold tanyaépületekkel simazugban több parcellákban is 24 hold prima szántó Endrődön, 15 hold keselyőson, tanyaépülettel, 2 hold tanyával cífrakertben, ugyanott 650 négyszögöl vetéssel és gyümölcsfákkal, kölesfenéken 1 fertály. Eladó házak: Rákosi Jenő uton 2 szobás palatetős lakóház, Bercsényi uton, gr. Tisza István, Hősök utján, Bocskai uton, Tancsics Mihály uton lakóházak, a „Vilma”-féle vendéglő berendezésel, jogfolytonossággal. Bővebbet Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefonszám 50. — Egy ügyes üzletszerzőt azonnali belépésre felvesz az Izsó ingatlanforgalmi iroda.

!OLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz! 20 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítást tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tőkéletes zamataknak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.

fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidállalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félelvi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Munkatábor

Írta: MIGEND DEZSÓ

a Körösvidék felelős szerkesztője

Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter sok más korszerű ujtás után hozzájárult ahhoz is, hogy a magyar ifjuság részére nemzeti munkatáborok alakuljanak s azok az ifjak, akik ezekben a táborokban dolgoznak, különböző előnyös megkülönböztetésekben részesüljenek.

Divatos pártprogramok hangoztatói és politikai mozgalmak vezetői törekszenek arra mostanában, hogy egyenruhás és vezéres alakulatokba gépesítsék az egész magyar társadalmat, úgy, amint ez egyes külállamokban már megtörtént. Mi is feltétlen hívei vagyunk a mostaninál fegyelmezettebb és egységesebb nemzeti társadalmi berendezkedésnek, de tartózkodni kívánunk az idegenszerű tuzások propagálásától. Védjük az egyéni élet és az egyéni érvényesülés szabadságát, mert a dróton rángatott alakulatok szűk keretei között nem tudjuk elképzelni a magyar élet gazdag és termékeny eredetiségének kellő kibontakozását. Mindazonáltal szabadságunk és önálló munkalehetőségünk felhasználásában mi is közös, magasabb irányító szempontokat tartunk követendőeknek és megköveteljük, hogy mindenki vesse alá magát a nemzet mindegyikének való érdekének.

Éppen azért, hogy a magyar élet hordozói minden legszerényebb munkahelyen, minden kicsiny, vagy nagy állásban és minden vállalkozás élén érezzék át a nemzeti közösség iránt való elkötelezettségüket, szükségesnek tartunk minden olyan eszközt, amely erre a közösségérzetre és hazafias öntudatra neveli az életbe kilépni készülő ifjuságot.

Ezek között az eszközök között legelső a hadsereg! A katonai szolgálat a legjobb és legfontosabb tömegnevelő intézmény az iskolák után. Szomorú tapasztalatok mutatják mai magyar életünkben, hogy milyen

sokat veszítettünk az általános védkötelezettség sokéves hiánya miatt.

Éppen most látjuk, hogy sokszor és talán akarata ellenére is mennyire nem tud megfelelni a komoly honpolgári kötelesegeknek s a mindennapi élet követelményeinek sem az az ember, akinek sohasem volt alkalma belekóstolni a bajtársias közösség kenyérébe.

Közös munka, közös fáradalmak, közös eseményekért való

küzdés — ez az önzetlenség és a szükségben is helytálló hazafiság iskolája!

Ezért örülünk a munkatáborok intézményes kifejlesztésének. Hisszük, hogy ezekben a táborokban nemcsak a katonás fegyelmet, a lélekerősítő bajtársiasságot és a magyar testvéri érületben való elmélyülést gyakorolják majd fiaink, hanem a kenyértermelő verejtékcseppek megbecsülését is.

Egyetértünk a magyar munkatáborokat kezdeményező Turul Szövetséggel: kemény izmok és férfiasra edzett tiszta lelkek kellenek a küzdésteli magyar élethez. Nem kártya, nem bor, nem aszfalt és nem aszfaltpolitika menti meg és

építi nagygyá az országot, hanem a mi hitünk és a mi munkánk és azok a munkatáborok, amelyek törhetetlen hitre és fáradhatatlan munkára nevelik a mi fiainkat is.

Mi állithatjuk ezt, akik fagyott kezekkel is fogtuk a szuronyt és törtük a követ a tiroli hadiutakon s akik véres fergegben furtuk a karszti hegyek pokolkavernáit!

Hajrá Turul!

Zengjen a munka dala, ez a fenséges erejű induló és a táborozás letelte után a nemes munkában megedzett ifju karok segítsenek nekünk megnyitni a jobb magyar jövő kapuit.

Darányi Béla kormányfőtanácsos a Futura vezérigazgatója látogatást tett a Hombár szövetségénél

Április 29-én délben meglátogatta a HOMBÁR szövetséget Darányi Béla Futura vezérigazgató Dndás Gyula igazgató társaságában. Az előkelő vendégeket Papp Zsigmond elnök,

Wagner Márton és vitéz Váry József ügyvezető igazgatók és G. Nagy László igazgató fogadták.

Darányi vezérigazgató megnézte a magtárban tárolt gabo-

nát, elbeszélgetett a HOMBÁR vezetőivel és egy szebb jövő reménységével biztatta őket.

A vendégek Mezőberényen át Békéscsaba és Gyulára mentek.

Nem lesz több revízió-gyűlés: Revízió lesz!

Ezzel oszlott széjjel a Revíziós Liga vasárnapi nagygyűlése, amelyet Budapesten a Vigadóban tartottak. Több mint száz társadalmi egyesület, munkások ezrei, a Turul Szövetség diszszázadai, zenekarokkal, zászlókkal, katonás rendben vonultak a Vigadóhoz és az utcákon is majd ötvenezer főnyi tömeg hallgatta hangszórókon a gyűlésen elhangzott beszédek.

Herczeg Ferenc a Revíziós Liga elnöke szerint azért hívták össze a nagygyűlést, mert a jelek szerint a cseh válság s vele a magyar Felvidék sorsa döntő fordulat előtt áll. A szudétánemetség előtt rövidesen meg fog a cseh állam hajolni s nekünk máris hangosan a világ előtt kell kiáltani, hogy a mi esetünk ugyanaz. **Követeljük mi is az elszakított**

magyarság igazságát.

Felszólalt a Frontharcos Szövetség elnöke, a „HONSz” elnöke, a „MANSz” alelnöknője, és a felvidéki magyar egyesületek képviselői is.

A nagygyűlés résztvevői azután az országzászlóhoz vonultak, fogadásaikat megismételték abban a hitben és reményben hogy koszorújukat utóljára tesszik le az elszakított Észak szobrára.

NEP választmányi gyűlés

Április 24-én délután majdnem teljes létszámu választmányi gyűlést tartott a NEP gyomai szervezete, amelyen G. Nagy László kerületi elnök is megjelent.

Nemerey Péter elnök hatá-

rozati javaslatot terjesztett elő, hogy a győri program, a zsidótörvény és a sajtótörvény beterjesztése alkalmával üdvözlje a választmány Darányi Kálmán miniszterelnököt.

A választmány többek hozzá-

szólása után elfogadta az előterjesztett határozati javaslatot és úgy határozott, hogy azt nemcsak a miniszterelnökkel közli, hanem elküldi a párt elnökének, a főispánnak és a vármegye többi szervezeteinek,

Elutaztak a németországi munkások

Annak ellenére, hogy a fővárosi lapok már bejelentették, hogy elment az utolsó munkásvonat — a gyomai állomásról vasárnap, 24-én délelőtt indultak el a hosszú útra a gyomai munkások.

Nagy volt a mozgalom már a kora délelőtti órákban az állomás épület körül. Mintha nem is 40, de 140 ember készült volna el a községből. A család kicsinye-nagyja, barátok és ismerősök kísérték ki az elutazókat, úgy, hogy nagy tömegek lepték el az állomás környékét.

A községházán Pánczél Emil főjegyző adta meg az odagyülekezett munkásoknak az utolsó utasításokat, jó tanácsokat.

— Ne felejtsek el, — mondta a főjegyző — hogy a gyomai munkásnak a jó hírnevét és becsületes munkájában való bizalmát, már a tavaly kint járt munkások megalapozták. Igyekezzenek ezt megfartani.

Azután bucsut vett tőlük a község nevében.

Az állomás egy megszállás képét mutatta. Jól fel kell pakolódni félesztendőre. Kosarak, ládák, zsákok és mindenféle batyuk közzé beágyazva várakoztak a vonat érkezésére. Szorongó érzéssel, mert bár tudják hova mennek, de ez az utazó közönség nem szokta meg a vilájárását. Nem luxus, nem szórakozás nekik, de nehéz elszakadás a kis alföldi otthonától, ahol nem terem elég kenyér nekik, hát elmennek idegenbe megkeresni.

Sirós arcok merednek egymásra, már kifogytak a bucsu egyszerű szavaiból, csak nézik erősen a nekik oly kedves arcokat — bucsuznak.

Kedves meglepetést szerzett néhány lelkes gyomai uriaszony a távozó asszonytestvéreknek. Nagy pékkosár illatos, friss kalácsot hoztak utaválósnak, minden gyomai asszony számára. Szerényen, elfogódottan jelentkeztek érte és könnyes szemmel köszönték a ritka figyelmet. A jókora piros kalács melegen simult a szegényes kendő alá, átmelegítve a szívet is és egyszerű, természetesen módon összekapcsolta a gyomai asszonyok szívet.

Megértő és megérző lélekkel állott elém az egyik fiatal anya:

— Nagyságos asszony megkérném szépen, nézzen rá néha az én kis fiamra!

— Szívesen lelken. Hány éves a kisfia?

— Két és fél éves — mondja az asszony — s áruló könyvek panaszzolják, hogy milyen nehéz lehet őt itt hagyni.

Megrendülve nyugtatom meg, hogy gondom lesz a gyerekre. Ugy érzem el is hiszi, s talán könnyebb lesz a messzeséget elviseelni neki.

Néhányan a Gyomai Ujságot kérik, amit a szerkesztő ur nevében örömmel megígérek, hogy elküldjük ahonnan elmentünk.

De gonosz esikorgással beáll a vonat. Megmozdul a tábor,

lábrakeinek a motyók és kellő izgalom kíséretében elhelyezkednek a számukra beállított harmadosztályu (már nem marhavagon) kocsikba. A lentmaradtak tanácstalanul néznek, a perc valóságában kételkedve. Az ablakok tele fejekkel, van, aki nem is takarja az elválás fájdalmát: őszintén és egyszerűen emberek vagyunk. A nagy füstös masina egyet ránt közömbösen, s megindul sulyos terhével a biztos kenyér útja felé.

A községi mezőgazdasági bizottság tagjai

Április hó 21-én választották meg az új mezőgazdasági bizottsági tagokat. A szavazás eredménye;

1 cs. Rendes tagok: Bácsi Imre, Megyeri István, Tótka Bálint, Gecei István.

Pótlagok: Szántó Lajos, Barna Lajos, Toldi Gábor, ifj. Szatmári László.

2 cs. Rendes tagok: Garai Sándor, vitéz Biró Endre, Gecei Sándor, Béres Mihály.

Pótlagok: Cs. Szilágyi László, Izsó Ferencz, Márton Bálint, Győri Antal.

3 cs. Rendes tagok: Putnoki Mihály, Gyalog Gábor, Szabó

A. Lajos, Erdős Mihály.

Pótlagok: ifj. Wagner Ádám, Sallay Antal, Csath Endre, Csik Imre.

4 cs. Rendes tagok: id. Ailer Márton, Kiss Dániel, Kocsis Gábor, Lukács László.

Pótlagok: Kovács Gábor, Béres Mihály, D. Kovács János, ifj. Batári Sándor.

5 cs. Rendes tagok: G. Nagy László, Debreczeni Tibor, Kruchió Gábor, Ujházi György.

Pótlagok: Finta László, Uhrin Péter, Pikó Béla, Renner Péter.

6 cs. Rendes tagok: Csermák Kálmán, Osváth Sándor, Purgly János, Vaszkó András.

KISBÉRLŐ SZÖVETKEZETEK ALAKÍTÁSA

Senki sem vonhatja kétségbe, hogy az ország hagyományos földszeretete mindig szokatlan érdeklődéssel nyilatkozik meg minden költségvetés tárgyalása előtt, élénk figyelemmel kísérve a tárca sorsát, kíváncsian lesve, vajjon lefelé mutat-e a mérleg, vagy felfelé s vajjon a sok nehézség után bekövetkeznek-e a várva várt jobb idők, mikor a lét és nem lét kérdésén túl a megzavart egyensúly a biztos haladás útja felé adhatja a jelzést a magyar mezőgazdaságnak.

A földművelésügyi miniszter az 1938—39. évi költségvetéshez csatolt indoklásában — röviden, de annál jelentőbben válaszolja azt az utat, melyen a magyar agrárpolitikának haladnia kell, hogy a kitűzött célt elérhesse.

Mi a kitűzött cél? Mi a leg-sürgősebben megoldandó feladat? A miniszter szavaival válaszolunk:

— Sohasem tévesztve szem elől a termelés folytonosságának mindenek előtt való nagy és fontos érdekét, a birtokpolitikai tevékenység minél

hatályosabbá tételére kell törekednünk, még pedig az eddig követett úton s annak hangsúlyozásával, hogy mezőgazdasági népességünk gyöngébb rétegeit a kishaszonbérletek és házhelyek juttatásával, valamint családi otthonok létesítésével még határozottabban támogathassuk.

Ez az elgondolás már ott élt és kifejezésre is jutott Darányi Kálmán első programadásában, mikor kormányrajutása után rövidesen kijelentette, hogy mindenben vállalja elődjének, Gömbös Gyulának a programját — s csupán a kormányzás mikéntjét óhajtja a maga fel fogása szerint gyakorolni. Ez a „miként” gyakran is jelentkezett s a két évi kormányzás alatt, még pedig nemcsak a vállalt köteleességek pontos beváltásában, de a támadási felületek okos és bölcs elhárításában is, úgy hogy ez által még a legnehezebb kérdések is nagyobb zökkenők nélkül kerülnek letárgyalásra s válhatnak törvényvé.

A kishaszonbérletek gondolatára már a híres „bakonyi” és

„pannonhalmi” minisztertanácsban folkoztatta a megelőző-kormányt, amelyben Darányi Kálmán tudvalevőleg a földművelésügyi tárcát vezette. Ugyanez a gondolat jut szóhoz a győri munkaprogramban is, hogy az öt évre elosztott munkavállalásnak egyik igen fontos kérdésévé váljon.

Darányi Kálmán legutóbbi beszédében — melyet a Nemzeti Egység Pártjában tartott, — újból hosszabban foglalkozott a kérdéssel, kijelentve, hogy ebben a megoldásban látja a mezőgazdaságból kiszorult népességnek földhözjuttatási lehetőségét és foglalkoztatását. S ebben a törekvésében — mondotta a miniszterelnök — számít az egyházfők megértésére és támogatására.

Marschall Ferenc földművelésügyi miniszter a kisbérelő szövetkezetek alakításának gondolatát ugyanazzal a lelkes szeretettel támogatja, mint elődje, a miniszterelnök, mert hiszen ezzel a megoldással át lehet hidalni a felmerült nehézségeket, még pedig úgy, hogy a földről kiszorultak élet-lehetőséghez jutnak, anélkül, hogy magát a földtulajdon jogát megsértenék s ezzel a társadalmi bajokat gyógyítás helyett növelniök kellene, szembeállítva azt, akinek földje van, azzal, akinek nincsen. Ezért is mondja az általános indoklás, hogy a kormányzat mindig szem előtt tartja a termelés folytonosságának nagy kérdését. Pedig ezt a szenvedélyes „földosztók” rendszeren figyelmen kívül szokták hagyni, nem gondolván meg, hogy milyen végzetes következményekkel járhatna nagy megpróbáltatásokon keresztül lábalt mezőgazdaságunkra egy nyakló nélkül keresztülvitt újabb földreform, hátha azt a legjobb szándék is tenné napi kérdéssé, de ami a többet árthatna az összességének, mint amennyit használni tudna a kedvezményezetteknek.

Éppen a meggondoltságban és a lépésről-lépésre haladásban nyilvánul itt meg az az okos bölcsesség, amely szükséges ahhoz, hogy a földkérdés ne tegye áldozataivá azokat, akiket talpra akar állítani, hanem úgy válhassanak ezek a mezőgazdasági társadalom bekapcsolt tagjaivá és részeseivé, hogy a legelső gazdasági vihar és megrázkódtatás földönfutóvá ne tehesse őket.

Ez cél lebeg a kormányelnök előtt s ez a cél vezeti Marschall Ferenc minisztert is, mikor a kishaszonbérleteket úgy akarja megvalósítani, hogy fokról-fokra haladva se a termelés folyamatát se pedig az új bekapcsoltak életérdekeit ne kockáztassa.

Dr. Szentiványi Gyula látogatása

Dr. Szentiványi Gyula a Műemlékek Országos Bizottságának titkára április 28-án kiszállott hozzánk és megtekintette a református templomot. Meglepetéssel nyilatkozott a templom monumentálisáról, stílusbeli szépségéről és kijelentette, hogy a Műemlék szakszerű restaurálása után egyike lesz az ország legszebb népies empire stílusú templomainak. Megdöbbenett az orgonának lehetetlen elhelyezése és a templom belső szépségét lerontó formája, amelyek miatt újjáépítését és az első emeletre való lehozását a leghatározottabban kívánta.

Az egyház vezetősége már eddig is foglalkozott az orgona átépítésével, de e szakvélemény alapján most már nem is halaszthatja tovább. Az elgondolás az, hogy az orgonát ugyanott, ahol most van, lehozzák az

első emeletre. A játékasztal előtti erkély a szószék stílusát kapja, az orgonafőtest pedig alkalmazkodik ahhoz a hatalmas boltívhez, amelyet a második emelet lebontásával nyerünk. Ennek a hatalmas orgonafőtestnek a diszítései hasonlóak lesznek az Urasztala diszítéséhez és a falakon elhelyezett girlandokhoz.

Ezt az elgondolást Papp Zsigmond mesteri kézzel tervezte meg, amely terv teljes mértékben megnyerte dr. Szentiványi Gyula tetszését, úgyhogy magával vitte Pestre és valószínűleg az ő terve szerint épül át az új orgona.

A templom belső festésénél a fehér színt ajánlotta, sőt azon óhajának is kifejezést adott, hogy a mennyezet szintén fehér legyen, amely a templom belső arányait és szépségeit, valamint káprázatos jellegét jobban kifejezésre juttatná.

Villamosság a kisiparban

Az ipartestület nagytermében e hó 22-én Martos Viktor, a Gyomai Villamos Mű Műszaki tanácsadója, érdekes előadást tartott „Villamosság a kisiparban” címen. Ez alkalommal vendégként megjelent Gellai Mihály, az Endrödi Szövetkezeti Malom és Villamos Mű vezérigazgatója több igazgatósági taggal együtt, továbbá ott láttuk a hallgatóság soraiban Iványi István malomtulajdonost, Wagner Márton Szövetkezeti igazgatót, Kner Endre nyomdatulajdonost, vitéz Madaras Gyulát, villamos telepünk igazgatóját, valamint a helyi kisiparosság képviselőit, sajnos nem teljes számban.

Az ülést Oláh Lajos ipartestületi elnök nyitotta meg, üdvözölve az előadót és a megjelent közönséget.

Előadó bevezetésében ismertette, hogy a villamosságnak a gyakorlatban való alkalmazása világítás, melegszolgáltatás (fűtés, melegítés), vagy erőszolgáltatás (motorhajtás) útján történik. A mesterséges világításon kezdve, ismertette először a jó látás feltételeit és minthogy az ember életének tekintélyes részét mesterséges világítás mellett tölti, szemkimelés és jobb munkakihasználás céljából szükséges a jó látásnak megfelelő mesterséges fény. A jó látásnak szükséges feltételei: a megfelelő világítási erősség, a káprázatmentesség és a végzett

munka kívánalmainak megfelelő árnyékhatások. Ismertette ezután ennek a három feltételnek teljesítését, a megfelelő világítási erősségek megválasztását, a káprázatmentes lámpaarmaturákat és a fény és árnyék kellő elosztására szolgáló közvetlen, közvetett és félig közvetett világítási módokat és az e célnak megfelelő lámpatesteket. Felsorolta azokat a viszonylagos megvilágítási erősségeket, amelyek durva, közepes, finom és igen finom munkáknál, lakásban, dolgozószobában, gyárépületben, műhelyben, nagy csarnokokban, szórakozóhelyeken, áruházakban, előadótermekben, iskolákban, kórtermekben szükségeltetnek. Vázolta a lámpák gazdaságosságának feltételét és ismertetett egyes különleges világítási módokat, mint például a fényárlámpát és fémgözlámpákat.

A villamosság melegehatásáról szólva példaképpen a villamos házi tüzhely esetét ismertette részletesen és ebből vont következtetéseket a villamos fűtés és melegítés, valamint annak ipari kihasználása (pl. enyvtözés, viaszmelegítés aranyozás, stb.) különböző módjaira.

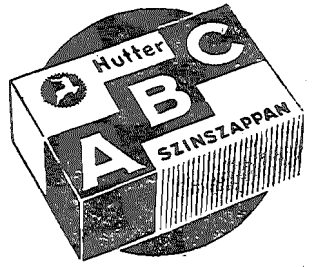
Végül a villamos motorikus hajtásnak alkalmazását vázolta az előadó, felemlítve a különböző típusú nyitott, szellőző zárt, zárt és köpenyhűtésű motorokat, az egyenkénti és mo-

Takarékossági nap- minden nagymosás

ha Hutter ABC szappant használ

Hutter ABC szappan kíméli és óvja a fehérneműt.

HUTTER ABC SZAPPAN

ragyogó fehérre mossa a ruhát

torhajtást, amit esetenként a szükséglethez képest meg kell választani, az elektromotor fordulatszámának a meghajtandó munkagép fordulatahoz való alkalmazkodóképességet, a közvetlen kapcsolás útján, fogaskerékkel, csigakerékkel, dörzskerékkel, szij- és kötélhajtással való meghajtási módokat, időszakosan vagy állandóan működő elektromotorhajtásnak mikénti megválasztását, ugyszintén összehasonlította a villamos motor gyakorlati előnyeit egyéb hajtásokkal szemben, mint benzin-, szivógáz-, Diesel-motor, gőzgép stb. Felsorolta az egyes ipari üzemek motorhajtásának jellegzetes eseteit, példaképpen

felemlítve a sütő- és cukrászüzemet, husfeldolgozást, szabó- és fehérneműipart, cipőipart, szijgyártást, fémfeldolgozó kisüzemet és famegmunkálást. Előadó végül annak a reményének adott kifejezést, hogy az elhangzottak termékeny talajra találtak és remélhetőleg hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a villamos energia kihasználása a helyi viszonyok közt továbbra is a lehető leggazdaságosabban történjék.

Az elnök zárószavai után a hallgatóság avval az érzéssel távozott, hogy bár szakelőadást hallgatott végig, ez oly népszerű volt, hogy gyakorlati ismereteit mindenképpen gyarapította.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

A belpolitika legjelentősebb eseménye az elmúlt héten, kétségkívül az országházban a zsidójavaslat körüli heves vihar volt. Bethlen István gróf nagy beszéde a javaslat ellen, méltán váltotta ki az ország jobboldali részének csodálkozását. Darányi miniszterelnök és két minisztere azonban erélyes választ adtak erre a véleményre, úgy, hogy a vita végén a ház nagy többsége, felelőségük tudatában, megszavazta a javaslatot.

A külpolitika husvétii ajándéka a világ békeszerető emberei részére, az angol-olasz megegyezés. Két

jóbarátunk megszűnt görbén nézni egymásra s a két nagyhatalom megbékülése a háborús gondolat újabb kudarcát jelenti.

Oroszország felől annál inkább szól a harci riadó. Egész óriási nyugati határát, 100 kilométeres sávon lakatlanná teszi és védelmi művekkel rakja meg.

Csehország körül szorul a hurok. Kétségbeesett erőfeszítéseket tesz a helyzet megmentésére, de a jelek szerint senki segítségére nem számíthat Oroszországot kivéve, de vajjon ki tud valami bizonyosat a vérben gyönyörködő orosz medvééről.

Légoltalmi gyakorlat Gyomán

Április hó 28-án este 8 óra körül tartották Gyomán az első légoltalmi gyakorlatot. A feltételezett veszélyt, egy Körösladány felől érkező ellenséges repülő okozta, melynek közeldésére Hajdu Béla légoltalmi parancsnok, a tüzoltó őrszobáról légi riadót rendelt el. A három templom toronyban

lévő legnagyobb harang 5 perces félreverése és a Tiszamalom gőzkürtjének szaggatott bugása volt a vészjel.

Erre az utcai közvilágítás kialudt, az ablakokat teljesen el kellett sötétíteni.

A toronyból figyelő őr jelenti, hogy a Varga Pál féle iskolánál gyújtó bomba csapott le, a

gróf Tisza István ut és a Kossuth Lajos utca kereszteződésénél romboló bombát észleltek, továbbá az I. számú óvoda környékén gázbomba hullott le.

Légoltalmi parancsnok azonnal intézkedik, hogy a Varga-féle iskolához a tűzoltóság vonuljon ki, a rombolás helyére a műszaki és helyreállító munkásokat, a gázveszély helyére pedig a gázfertőtlenítő osztagot rendeli ki.

A gyakorlat folyamán sebesüléseket is tételezve fel, a segélyhelyre 6 sebesültet hoztak be az egészségi osztag tagjai.

8 óra 45 perckor a figyelő őr jelentette, hogy a repülők Endrőd felé elvonultak, mire légoltalmi parancsnok a veszély megszűnését a harangok meg-

huzásával és a Tisza-malom folytonos kürtölésével jelezte a lakosságnak.

A gyakorlat célja az elsőtétítés végrehajtása volt a villanytelep és a lakosság részéről. Ez tökéletesen sikerült, a lakosság fegyelméletten viselkedett.

A gyakorlat ideje alatt Pánczél Emil főjegyző és br. Maasburg Kornél főszolgabíró kocsin ellenőrző körutat tettek. A községi rendőrség úgy, mint a légoltalmi segédrendőrség szintén ellenőrizte az elsőtétítést és a forgalom szünetelését.

Az első gyakorlat tökéletesen sikerült. A nappali légoltalmi gyakorlat szombaton, április 30-án délelőtt lesz, amikor pillanatok alatt kell a forgalmat megszüntetni a már ismert előírások szerint.

A somogy megyei kigazda

Nagyon egyszerűs, bár nem mindennapi dolog, amit elmondani szeretnék, mert nem mindenki olvashatta a „Magyar Gazda” című újságból.

Azt mondja: „Gazda-kongresszus Somogy-megyében”. Még ilyet se hallottam nálunk. Valljuk meg, a mi gazdáink még egy község keretein belül sem igen tudnak egy véleményen lenni — a maguk dolgában sem — s hogy egy vármegye gazdái összeálljanak, egységes hangon szóljanak, mitöbb irodalmi estét rendezzenek....

A legnagyobb érdeklődéssel olvastam a somogyi gazdák okos, tájékozott és haladó szellemű megbeszélését.

Megboldogult Nagyatádi-Szabó István emlékéit idézték, nemcsak a reá való emlékezéssel, de az ő szellemében elgondolt beszédekben s egész kiállításukban.

A bölcs, korán elhunyt igazi gazdavezér nyomdokán haladnak a Somogyiak, mikor a gazdatársadalom „fel-emeléséről” beszélnek. Nem azt jelenti ez, hogy a gazdaifjú nádrágos ember, ur legyen. Ellenkezőleg, ők maguk mondják, hogy az értelmiségi pályára ment, tehát tehetséges gazdafiúk, veszteségei a gazdatársadalomnak. Nekik kellett volna előre vinni szüleiket, fajtájukat. Emelkedjék a gazdatársadalom önmagában, emelje a szaktudását, általános műveltségét, akár a maguk erejéből is. Emelje a gazdafiukat szakiskolák elvégzésével, csereakciókkal és az együttes működés ezerféle jótékony hatása eszközeivel.

Ezt kérem mind kigazdák

mondották, mert urféle alig is volt közöttük, de mégis egy tanító, aki büszkén vallotta magát parasztyereknek. Ő kérte a jelenlevőket, hogy tartsák meg egyenes, gerinces, magyaros mivoltukat, ne használjanak idegen szavakat és még ha bíró vagy esküdt is valaki, gazdatársai mellett álljon.

Megbeszéltek ott persze szigorúan szakkérdéseket is, de oly tiszta látással s tárgyilagosan, ami egészen meglepő.

Szó esett arról is, hogy ki hibás a falu elmaradottságáért. Becsületükre és józan ítéletükre vall, hogy csak fele részben okolnak másokat ezért, a másik felét magukra vállalják. Ők tudják, már az is nagy szellemi emelkedettség jele, hogy ismerik önmagukat.

Este, a kongresszus után műsoros előadás volt. De nem a szokványos és elcsépett népszínművek, vagy gyenge operettek hamis hangjain nevelték a gazdaközöniséget. Parasztiros irta, parasztiros olvasta fel, egyszerű, közvetlen hangú, mezei virág illatú érthető alkotásait.

Ilyen tapsot és lelkesedést még azok a falak nem hallottak. Utólag mi is csatlakozunk a lelkesen tapsolókhöz.

Meghívó

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége gyomai csoportja, folyó évi május hó 12-én délután 4 órakor a község háza dísztermében tartja

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT.

Tárgysorozat:

1. Előzői megnyitót.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztári jelentés.
4. Számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A választmány kiegészítése,
6. Indítványok. (Kérjük írásban 8 nappal előbb beküldeni).

Határozatképtelenség esetén a közgyűlést ugyanaznap d.u. 5 órakor megtartjuk.

Szíves megjelenését kéri

Gyoma, 1938. április hó 27-én.

Az Elnökség.

A kukorica

termelés körüli mondani valóknak állandó rovatot nyitnék, ha ehhez módomból volna. A kukorica ugyanis megérdemelné, de meg is hálálná.

Aki jó magot vetett, nyugodtan gondolkozhatik azon, hogyan használja ki okosan a kukorica között még rendelkezésre maradt termőföld területet.

A tők ama féleségei, amelyek az alföldi klíma alatt jó termést szoktak adni, itt nem nélkülözhetők. Ez azonban akkor járna teljes haszonnal, ha a gazda a magját is itthon tartaná, olajat ültetne belőle. Az olaj hallisztal fűszerezve a kerecescsirke nevelésnél, a nélkül szappanfőzésre, etkezésre, pogácsája a fejős tehének takarmányozásánál, express sertés-hizlalásnál fehérje tartalom dolgában felbecsülhetetlen és drágán pótolható

Az étkezésre bab (paszuly) minden félesége ismeretes, jól megterem a kukorica között, ha csak — mint némely vidéken láttam — a fogoly zöldjében le nem legeli.

Melegen ajánlom megkísérelni a jó termő erőben levő kukorica földeken a **szójabab** termelését. Ezt a magot csak az tudja mint fehérje tartalmu abraktakarmányt becsülni, aki már etette. Nem nitrogén gyűjtő, azért kell neki az ebben nem szükölködő talaj, a melegben, amit szintén szeret, az Alföldön nem lesz hiány. Néhány gramm maggal induljanak az érdeklődők, a **HOMBÁR** vezetősége készséggel hozat indulására magot, ha erre megkérlik.

M. B.

SZOMORU HISTÓRIA A KRYPTON ÉGŐRŐL

Mondja kedves szerkesztő ur, ugye maga is olvasta a nap-nap után megjelenő reklámokat az új világcsodáról, a mesés, fehér fényvel világító újfajta égőről, akit „kryptonnak” neveztek vala, a benne lévő gázzal.

Gondoltam, ugyanis minden héten új égőt kell vennem, eddig megállapíthatatlan okokból, nézzük meg ezt az ezer óráig tartó csodát.

Volt is nagy öröm a házban, mert a 25-ös új krypton égő, legalább 40-es buzgalommal világított két hétig. Akkor aztán hiába csavartam egyet a gombján, fűlsiketítő csattanással adta tudtomra, hogy eddig és nem tovább.

Azóta mindég készülök a gyárnak egy gratuláló levelet írni, de csak annyi lelki erőm van, hogy megkérdezzem, szerkesztő urat, tudja-e hogy másfelé a nagyvilágban hogy szolgál a nagy reklámmal beajánlott híres krypton égő?

Előre is köszönöm szíveségét és elnézést kérek a csunya írásért, de én már csak a petróleum lámpa mellett maradok.

Egy kryptonos.

TÉSZTASÜTÉS?

NEM JÁR
GONDDAL

D'OETKER
SÜTŐPORRAL

HIREK

Esküvői hír. Molnár Piroska és Kéri István május hó 4-én délután 4 órakor tartják esküvőjüket a gyomai református templomban.

Eljegyzés. Herter Piroska Gyoma és Garai János máv. állomás előljáró Orosháza jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

A főispánt névnapja alkalmával többek között a vármegye központjának tisztikara üdvözölte, akiket a főispán magyar vendégszeretettel fogadott.

Személyi hír. Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró hosszas betegségéből felépült és átvette hivatalát.

Dr. Karácsony Ágoston fogszakorvos, szájszész, debreceni v. klinikai tanársegéd, május első felében Gyomán, a Fekete Elek féle házban rendelőt nyit.

Gyászír. Laczhegyi Zoltán ezredes, a Mária Terézia Rend tagja, a volt 101-ik gyalogezred legszébben kitüntetett tisztje f. hó 28-án Budapesten meghalt. Temetése f. hó 30-én lesz Budapesten, a Kerepes-úti temetőben.

Schulek Béla gyomai főmérnök tart előadást a tiszántúli öntözésről május 3-án Budapesten, a Magyar Mérnök és Építész Egyesületben.

— Schuster Ferenc államilag vizsgázott fogász Kossuth Lajos u'ca 36 szám alatt, fogászati működését megkezdte.

Királyi esküvő. Szerető érdeklődéssel fordulunk Albánia felé mi magyarok, ahol egy magyar grófnő lesz a királyné. Április 27-én vezette oltár elé Zogu albán király Apponyi Geraldine grófnőt. Ezen a napon még 101 ifjú pár esküdt és valamennyit a király házassította ki.

A németországi munkások vonata vasárnap éjjel indult el Békéscsabáról, hétszáz békésmegyei munkással.

A nemzetközi Vásárra május 9-ig lehet felutazni, a féláru jegy május 15-ig érvényes. Kapható a Wagner falepen.

A ligeti pavillon bérletre az április 12-én megtartott árverés után 10 százalékos felaligérés történt Lovas Zoltán részéről, tehát új árverést tartanak május 2-án délelőtt 11 órakor a község házában.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Pokol, amelyből áldás fakad. Rendkívül érdekes és meglepő élmény kapcsán ismereti Müller Vilmos dr. egészségügyi tanácsos a rettegett bódítószert, a morfium káros és hasznos tulajdonságait Tolnai Világlapja új számában. Az érdekesítő cikken kívül a legkiválóbb magyar írók novelláit, az ismeretterjesztő cikkek dus sorát, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Szalatnay Endre szeghalmi jegyzőt súlyos motorkerékpárbaleset érte.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb lezárt recepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTEKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Egy világhírű magyar táncosnő sikerei a kontinensen. Egerváry Beáról, a világhírű magyar táncosnőről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált műsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A Szegedi Kir. Katolikus Tanítóképző Intézet iskolatársainak Szövetsége felkéri mindazokat, akik az intézetnek növendékei voltak és tanulmányaikat Szegeden fejezték be, hogy június 6-án vegyenek részt az intézet monstre szegedi találkozóján. Bizalommal hívja Szegedre erre az alkalomra az elnökség az intézet végzett növendékeit családtagjaikkal együtt és reméli, hogy számíthat minden volt növendék megjelenésére. A Szegedi Ipari Vásárral kapcsolatosan 50 százalékos vasuti kedvezménnyel lehet erre az alkalomra Szegedre utazni. A volt növendékek részvételi szándékukat sürgősen jelentésük be az elnökségnek (Szeged, Rókusi iskola, Kossuth Lajos sugárút; vagy a Szövetség hivatalába: Szegedi Kir. Tanítóképző Intézet). Kéri az Elnökség, hogy minden volt növendék adjon életjelt magáról és értesítse szándékáról a szövetség vezetőségét.

A gyomai borbélyok üzleti zárórája. Az üzleti záróra téli, valamint a nyári hónapokban a következő módon lett megállapítva: Hétköznapokon: nyitás reggel 7-től este 7-ig, kivéve a szerdai nap, mely üzleti nyitása reggel 6 órakor zárása este 7 órakor történik. A szombati nap nyitása nincs korlátozva. A vasárnapi záróra déli 12 óra. Tizenkét óra után vendég nem fogadható. Ha a 12 óra előtt megjelent vendég kiszolgálása belenyulik a déli órába, elvégezhető, de zárt ajtó mögött. A vasárnapi záróra tart hét óra délután 1 óráig. Ünnepnapokon: Újév, Március 15, Nagypéntek, Áldozócsütörtök, Urnapja, Szent István és Mindszentek napjain az üzletek 12 órától zárva tartandók. Ezenkívül: Húsvét, Pünkösd, Karácsony ünnepnapok elsőnapjain egésznap zárva, a másodnapjain a vasárnapi záróra van érvényben. Felkérjük a tisztelt vendégeiket, hogy a munkatorlódásra való tekintettel a vasárnapi hajvágást mellőzzék.

Orosházán Lólé György cigány a feleségével együtt ricinusmagot evett. Izlett nekik, de rövidesen kórházba kellett őket szállítani.

Szeged jubileumi ünnepe. Nagyarányu előkészületek folynak Szegeden a június 4-én kezdődő 12-ig tartó X. Szegedi ipari vásárra. A magyar kézműipar mellett a háziipar, iparművészet és népművészet látványos keretek között vonul fel a vásáron, hogy ezzel is diszesebbé tegye Szeged jubileumi ünnepségét. Június 1-től 12-ig 50 százalékos vasuti és hajózási kedvezménnyel lehet Szegedre utazni, a félúru utazási kedvezmény június 4-től 14-ig érvényes a visszautazásra.

Anyakönyvi hírek

Születtek: B. Marjai Imre fia Lajos ref., B. Kis János fia János ref., Timár Imre fia Imre rk.

Meghaltak: Izsó Benedek ref. 84 éves Weigert Andrásné Payer Zsuzsanna ág. ev. 49 éves, Bárdos István ref. 74 éves.

SPORT

Bárcsak esne

még egy dugó, sóhajtozták a GyTK drukkerok a múlt vasárnapi mérkőzésen. Hát bizony esett is, gól ugyan nem, de pofon annál inkább. A csattanós befejezést öt legény kiállítására követte, akik most már hónapokig csak a padokon elmélkedhetnek a futballjáték szépségeiről. Durva játékokra hajlamos futballisták! Jegyezzék meg már végre maguknak, hogy az ellenfél még nem ellenség! Csak a csapatuk hírért ronlják el, ha ilyen és ehhez hasonló futballmérkőzésekkel „szórakoztatják“ a gyanútlanul megjelenő nézőközönséget! (Reméljük a GyTK vasárnap helyrehozza azokat a hibákat, amit már hetek óta elmulasztott és szép játékkai két vállra fekteti a Törekvés-együttest! Tehát reméljük és elvárjuk a GyTK 11 Győzelmét! Tempó fiúk! Rajta legyetek! Szedő).

A GySC felforgatott csapata alaposan ráijesztett a nagy hírű Tarhosi együttesre, akik csak egy vitalható 11-essel tudták győzni. Más játékos hiányában Jakó ez-utal osatárt játszott és amilyen kitűnő szokott lenni a kapuban, most éppen olyan csapnivaló jobb-összekötő volt. Gálos védett, míg a középcsatár helyén egy soha nem látott — trükkökkel dolgozó próbajátékos szerepelt... Végeredmény 2-1 volt. Felejtük el.

Május 1-i mérkőzések: Gyomán GyTK—M. Törekvés, vezeti dr. Magyar. Kondoroson KTE—GySC, vezeti Mácsai (Orosházáról), Endrődön ETK—Tarhos SC vezeti Kereki. Turkevén TAC—Hunyadi, vezeti Klimaj.

Fegyelmi ítéletek. Dr. Sajó Jenő csabai egyesbíró szerda esti ülésén a következő ítéleteket hozta:

Kertes (Endrőd TK) 2 hónapig nem játszhat. A kondorosi TE-ből kiállított Mucha 6 hónapig, Bárdony 1 hónapig, és Vass II. 2 hétig, míg a GyTK-ból kiállított Bartik József 2 hónapig, Szendrei Géza pedig 4 hónapig tartó leállításban részesült.

Szrnkányi János GySC játékos, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít, eddigi állomáshelyéről, Mezőtúrról Szolnokra helyezték át.

KTE—GYTK 1-1 (1-1). vezette: Becskő.

KTE: Sárosi, — Tóth, Vető, — Vass II., Vass I., Bárdony, — Zahorecz, Gázsó, Várnagy, Gyimesi, Muha.

GYTK: Kertész, — Vatai, Lakatos, — Szendrei, Csalah, Perei, — Porcsalmi, Rau, Bartik, Kiss, Bolehovszki.

A délutáni eső, sokat rontott az érdeklődők tekintetében, — de akik megjelentek mégis sok mindent láthattak ezen a mérkőzésen. Volt ott szépen felépített akciótól kezdve a legcsattanósabb pofonig minden, s így eléggé izgalmasnak mondható a két csapat találkozása. Becskő sipjelére a KTE indítja utnak a labdát, amit „Nádudvari és Bartha jóvoltából“ a tartalékos halvesornak kell szerelni. Már a 8. p.-ben egymásutáni szöglet rugáshoz jut a kondorosi legénység, amit Kertész és Vatai tisztáz. Kondorosi főlény jegyében folyik a játék, ami a 16. p.-ben gólaban is kifejezésre jut. Várnagy szépen szökteti Muhát, aki megszerzi a vezetést. 1-0. A góla gyomai támadás következik és a gól nagyon a fevegőben van. 18. p.-ben Rau hagy ki nagy helyeztet, s így a labda Sárosi birtokába kerül. 36. p.-ben Csalah, Bartik akcióból Vass a büntetőn belül kézzel üti le a labdát. A

11-est Bartik értékesíti 1-1. Innen kezdve hevesebb a játék, ami több figyelmeztetést is eredményez.

Szünet után erős gyomai főlény indul. Ez sehogyan sem tetszik a Muha és Vass triónak és belekezdenek a kondorosi virtusba, — az ők megszokott rugó-vágd virtussal. Ennek ellenére jól futnak a gyomai támadások, de a kondorosi legénység is helyén van és mindent bele ad a védekezésbe. 18. p.-ben Muha is jó labdát kap Gyimesitől, amit Kertész kapujába igyekszik irányítani. A lövés nem sikerül, mert Kertész bravurososan vetődik a labdára és azt magaalá huzza. Muhának ez sehogyan sem tetszik és hatalmas rugást ereszt meg a Kertész oldalába. A kapus elterül és Muha kiállításban részesül. A lemenő Muhát Szendrei rugja meg, s így néki is alkalma adódik társát kívül kísérni a pályáról. Alig telik el néhány perc, Vass II. kerül a vonalon kívül. 26. p.-ben Bartik ütökzik össze Várnaggal és a játékvezető a forró légkörben őt is kiállítja. A gyomai támadások ennek ellenére is megisméltődnek, különösen Csalah és Kiss van formában. A győzelmet jelentő gólt Sárosi szerencsésen akadályozza. 34. p.-ben Bárdony jut a kiállítottak sorsára. Ettől kezdve a kedélyek megnyugodnak és a játék ellaposodik. KTE-ből Sárosi, Vass, Várnagy és Tóth vált ki.

GyTK-ból a közvetlen védelem, míg a halvesorban Csalah és a csatársorban Kiss, Bartik és Bolehovszki a sorrend.

Ez a találkozás ismételtlen igazolta, hogy Kondoros nélkül is fennállhatna az Északi csoport.

Becskő jó volt és erélyességének köszönhető a sima befejezés.

TSC—GYSC 2-1 (2-0). Békés: vezette Rátfai.

A GySC csapata tartalékosan ment át Békésre. Játékosok közül itthon maradt Zöld, Kruchió, K. Szabó, Pataki. Az erős tartalékkal felállott GySC csapata így is méltó ellenfele volt a jó erőt képviselő TSC-csapatának. A tévesen ítélkező játékíró megfosztotta a GySC-t a győzelemtől így mind a két pontot Békésen hagyta. A tartalékos csapat érezve játékos társainak részben indokolatlan itthonmaradását, szép játékot mutatott, sőt a II. félidőben diktálta végig az iramot, hogy eredményt elérni nem tudott az a csatársor büne volt. A GySC ellen megítelt jogtalan 11-es sem vette el a fiúk kedvét, mindvégig becsülettel megálták a helyüket.

Rátfai bizonytalan játékvezető. Felkérjük a GySC drukkerait, hogy vasárnap csapatunkat minél többen kísérjék el Kondorosra. Indulás d. u. 1 órakor a Holler elől autóval. Viteldij oda-vissza 80 fillér.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Április 20-án szombaton.
KALANDORFILM!

Idegpattanásig izgalmas. Falrengés-
tően vidám. Cselekményében
fordulatos:

Felhők kalózai

Titokzatos események egy utas-
szállító repülőgépen. Kalandorok
és hősök csatája. Izgalmas pillanatok
a levegőben.

Főszereplők: Fred Mc. Murray.

2. Pompás kísérő műsor.

Május 1-2

vasárnap és hétfőn.

Az évad legjobb magyar filmje!
ZILAHY LAJOS vigjátéka:

Páger Antal, Mezey Mária,
Szörényi Éva, Csontos Gyula,
Rózsashegyi Kálmán, Mály Gerő
főszereplésével.

Egy lány elindul

szépség, fiatalság, szerelem.
2. Színes kísérő műsor.

Május 4-én szerdán.

A cári Oroszország fénye és bűne.
A cseka karmaiban.

Lázadás a fogolytáborban.

Szerelem bosszu halál...

Izgalmas film.
Lélekzetállító tempó, fojtott légkör,
cselekménydus mese.
Főszereplő: VERA KORENE.
2. Új kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. május 1-én vasárnap
fél 7 és 9 órakor.

MILLIÓS PARÁDÉS FILM!

A hercegnő csókja

romantikus történet.
Főszereplők:
Ágay Irén és Hans Járay.
Egy magyar hercegkisasszony
szerelmi története a filmben.
A műsor kiegészítve: vigjáték és
MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

A gyomai kir. járásbíró, mint
telekkönyvi hatóság.
1058/1938. tk. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat

Kir. Kincstár végrehajtónak Molnár
Jánosné sz. Hicz Zsuzsanna végrehaj-
tást szenvedő ellen indított végrehaj-
tási ügyében a telekkönyvi hatóság a
végrehajtási árverést 1084 P. 33 f. tőke-
követelés és járuléka behajtása végett
az Endrőd községben fekvő, s az end-
rői 1278. sz. tkvi betétben A I. 4-5.
sor. 4131/1. 4132/1. hrsz. 288 öi és 3
h. 1013 öi területű Örménykut dűlőben
fekvő, — jelenleg Kilenc Mártonné sz.
Molnár Zsuzsanna, Hruska Jánosné sz.
Molnár Mária, Molnár Judit nevének álló
ház és szántóra 4147 P. kikiáltási ár-
ban elrendelte.

Az árverést 1938. évi július hó
18. napján délelőtt 9 órakor End-
rőd község házában fogják meg-
tartani.

Az árverésre kerülő ingatlant a Kir
Kincstár végrehajtatójában a ki-
kiáltási ár 2/3-ánál, a csatlakozóknak
kimondott dr. Medvegy György érde-
kében 5120 P.-nél alacsonyabb áron
eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 száza-
léka, amelyet a magasabb ígért ugyan-
annyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938. évi március 29 napján.
Dr. vitéz Molnár Kálmán sk. kir. bíró.

A kiadmány hitelűl:

Szilágyi
díjok.

Nyilt-tér*

Nyilatkozat.

Felhívom a lakosság fi-
gyelmét arra, hogy feleségem
Virág Péterné szül. Józsa
Emilia által esetleg hitelbe
vásárolt dolgaiért illetve adós-
ságaiért felelősséget nem vál-
lalok és azokat ki nem fize-
tem.

Gyoma, 1938. április 28.

VIRÁG PÉTER

*) E rovatban közöltekért a szer-
kesztőség és a kiadóhivatal felelőssé-
get nem vállal.

Gyoma község ingatlanforgalma

Ij. B. Kiss István gyomai lakos vett
1 hold 723 n.-öl kölesfenéki szántót
Beinschróth András és neje Beinschróth
Zsuzsanna gyomai lakosoktól 950 P.-ért.

K. Szabó Lajos és neje Kovács Lidia
gyomai lakosok vettek egy németzugi
lakóházat Tuka Eszter gyomai lakos-
tól 800 P.-ért.

Kovács G. Istvánné Biró Róza gy-
omai lakos vett egy beltelkes lakóházat
a Békésmegyei Általános Takarékpénz-
táértől 1350 P.-ért.

Értesítés!

A m. kir. iparügyi miniszter 3000/1938. Ip. M. számú rendelete
értelmében folyó évi március hó 1 től

t o v á b b i i n t é z k e d é s i g

telepünk irodája i. t. üzletfeleinknek rendelkezésére áll:

hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken

d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig

szombaton: d. e. 8-tól 12 óráig.

Fenti rendelet értelmében szombaton d. u. és vasárnap
egész nap az irodánk zárva van.

Vincze József „HOMBÁR” Szövetkezet
Első Budapesti Gőzmalom R.-T.
gyomai telepe

Iványi Aladár és István

„MÁVAUT” T É L I A U T O B U S Z M E N E T R E N D

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²⁸
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁸		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²⁸
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴⁸
9. ⁰⁸	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —.50 Menettérti-jegy: Endrődre —.80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalu:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁸		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalu p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰⁸	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasóköp és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti
Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI
cégnél.

Árpád utca 34 szám alatti porta
eladó. Érdeklődni Árpád ut 27 szám
alatt lehet. 4-4

Mérlegek és sulyok javítására és
meghitelesíttetését felelősség mellett
vállalja. Kocsis Imre gépműhelye Gyoma,
Kossuth Lajos utca 40. 2-1

Izsó Imre Kossuth Lajos utcai sarok-
háza eladó. 5-3

H. Kovács Sándor örökösének
Hunyadi utcai háza szabadkézből eladó.
Érdeklődni lehet ugyanott 1-1

Gyomán, Vörösmarthy Mihály u. 10.
számu ház azonnali beköltözésre örök-
áron eladó. Érdeklődni lehet Cs. Szabó
Gergely gróf Tisza István ut 60. 3-1

Gróf Tisza István ut 8 számu ház
eladó, vagy kisebbért elcserélem. 1-1

B. Szabó Jánosné Széchenyi utca
34 szám alatti háza eladó. Érdeklődni
lehet ugyanott. 1-1

Kovács Mária (volt Szokolayné)
varrónő tanulólyányt vesz föl. Lakik:
Hunyadi utca 7. 5-1

2 drb 9 hónapos fajtisza bergsair
kan eladó. Érdeklődni lehet Molnár
Antalnál Horthy Miklós ut 95 sz. 2-2

Egy jókarban levő üzletajtó-
kírákkal együtt nagyon olcsón eladó.
Endrőd, Kossuth utca 2 sz. 2-2

Eladó: 24 kishold szántó és legelő
a rajtlevő nagyonyó tanyával a gyomai
határban a Görögállás dűlőben a volt
Perei Lajos féle. Gyoma és turkevei
országut mellett olcsón és kedvező fi-
zetési feltételek mellett.

Eladó: Mezőberényben az ij. Herz-
berger József féle szövőgyár, modern
uri lakással együtt.

Eladó: egy vidéki 10 járatu modern
és jó forgalmu vám-malom, olcsón és
kedvező feltételek mellett.

Bővebbet: HOLLÓSY ingatlan iroda
Békés. (Telefon 48.)

Eladó: 125 kat. hold simazugi szántó
tanyával, 10 magyar hold magtárlaposí
a műut mellett, 10 magyar hold varsán-
hádi, 1 és fél fertály keselyői tanyával,
1 fertály keselyői tanyával, 5 kat. hold
zöldlaposi, 2 drb. cfrakerti szántó gyü-
mölcsössel. Eladó a Zrinyi utcában egy
2 szobás lakóház, Hősök-Emlék utján
kétszer 2 szobás lakóház. Bővebbet
Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához
Gyoma, Horthy Miklós ut 2 szám.
Telefonszám 50.

! O L O S Ó B B A B O R !

mint a szódavíz!

22 F I L L É R

egy liter 110/0-os kadarka vagy
fehér fejtett ujbór Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadok el. Hordót díjmen-
tesen adok a szállítás tar-
tamára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvétellel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kül-
dők mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés,
tisza, tökéletes zamatuak
és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungaria könyvnyomdávalalát, Gyoma
Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Adjon Isten

jó napot! — köszön az egyszerű magyar ember; alázatos szolgálója — az uri ember; kezét csókolom — a hölgyeknek; dicsértessék a Jézus Krisztus — a katolikus ember; légy résen — a cserkész és legújabbban: „bátorsággal” köszön a nemzeti szocialista. E köszöntések közben a férfiak megemelték a kalapjukat is. Nem mindenik, mert olyanok voltak többségben, akik csak úgy alulról felfelé odaböktek a kalap karimájához és egyet morogtak. Bizonyára ezeknek esett legnagyobb fáradságba a köszöntés, mert mégis csak könnyebb az embernek a beszéd, mint a morgás.

Egyenruhában lévők a sapkájukhoz emelik a jobbkezüket; a frontharcosok áll magasságba emelt és előre fordított kézzel üdvözlnek egymást; a nemzeti szocialisták és az olasz fassiszták előre lendítik a jobbkarjukat és a kalapgyárosok nagy bánatára nem nyuzzák a fejükön lévő kalapjukat, amikor üdvözlnek egymást.

Amint láthatjuk, bő választéka támadt a szóbeli és jelbeli köszöntéseknek és így naggyában már az utcán is tisztába lehetünk egymás világnézeti és társadalmi vallását illetőleg.

Ideje volna, hogy egy általános köszöntés alakulna ki. A jelek szerint az olasz és német karlendítés fog elterjedni. Kényelmes és gazdaságos is lesz ez a köszöntés. Évente legalább egy kalapot megtakarít a népszerű és tisztességesen köszöntő ember ezzel. És mert így a köszönés kényelmes és egyszerű, ennek az is lehet a folyománya, hogy többen köszöntik egymást az utcán. És talán a fiatalságunk is megembereli magát és az idősebbeket tisztességtudóan köszönti az utcán.

Az se legyen szivfacsaró bánata egyeseknek, ha a szólásmondásaink közül elmarad ezután, hogy „megsüvegeljük” egymást.

baiczai Beliczey Géza

Meghalt a leglelkesebb propagálója a békésmegyei buzának. Aki fiatalos hévvel harcolt és küzdött, hogy a békésmegyei buzát, a minőségéért, elsőhelyen jegyezzék a tőzsdén, sőt, továbbmenően tegyék zárterületté a megyénket. Izig, vérig gazda volt és békésmegyei volt. Egyéni vesztesége ő a gazdátársadalomnak, akit más nem pótolhat.

Beliczey Géza 1863 április 28-án született, tehát 75 éves volt. 1913-ban Békéscsaba kép-

viselőjévé választotta. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1921-ben alelnökének választotta. 1922-ben gazdasági főtanácsossá nevezte ki a Kormányzó. 1927 óta a vármegyei törvényhatóság által kiküldött felsőházi tag. Elnöke volt a Békésvármegyei Gazdasági Egyesületnek.

Beliczey Gézát május 5-én délután temették el, nagy részvét mellett, a békéscsabai családi sírboltba.

Schulek Béla főmérnök előadása az öntözésről

Talán egyik legfontosabb gazdasági kérdésünk ma az öntözés gyakorlati tudását elsajátítani. Itt is lelkes és áldozatokra kész uttörőkre van szükség. Hála Istennek, nekünk is jutott Gyomára egy olyan uttörő az öntözésben, aki talán az egész országunkban is egyedülálló e téren.

Hogy Schulek Béla főmérnöknek milyen tekintélye van az öntözés terén, azt fényesen igazolta a május hó 3-án este Budapesten, a magyar mérnök-és építész-egylet Reáltanoda utcai helyiségében tartott előadására egybegyűlt mérnökök és gazdasági tekintélyek nagyszámú hallgatósága. Gyomáról a Schulek főmérnök családján kívül Bácsy Elek társulati igazgató, Palotás István és felesége, valamint Wagner Márton vettek részt az előadáson, amelyen a nagy előadótermet teljesen megtöltő hallgatóság a legnagyobb figyelemmel hallgatta az előadást és több alkalommal tettségével honorálta azt.

Schulek Béla főmérnök a kecszegési almatelepitésének öt-évi öntözési kísérleteiről tartott vetítettképes előadást. Csakis

mérnök-ember végezhet olyan tudományos és gyakorlati kísérletezést, akinek a vérében van az észleletek számokban való rögzítése és a napi eredmények grafikonjaiból szabályokat levonni. Az egész előadásból kiértékelte, hogy Schulek főmérnök teljesen egyéni vizsgálatokat végzett és ezekből ugyancsak egyéni szabályokat vont le, amelyekkel meggyőzően tudta érzékeltetni azoknak gyakorlati megbízhatóságát.

Különösen nekünk gyomaiaknak tett nagy szolgálatot az előadó. Nemcsak azzal, hogy Gyomáról annyi szó esett az előadáson, hanem azzal is, hogy a nálunk már közismert teljesen egyedülálló Schulek-féle télialma ilyetén telepítésének és öntözésének áldozatos kísérletezéseit elvégezte Schulek Béla főmérnök és így elvégezte a nehéz uttörő munkát.

Az előadás szakrészének nem vágunk elébe, mert birjuk Schulek főmérnök ígéretét, hogy a kísérletezéseiről ő közöl cikket a Gyomai Ujságban.

Az előadás végén lelkesen ünnepelték Schulek Béla főmérnök előadót.

Harsányi Pál felsőházi tag

Beliczey Géza halálával megürült az egyik felsőházi tagság, amelyre Harsányi Pál ref. esperest hívták be a felsőházba.

Nincs könyvünk,

amiből, ha az etetés tudománya iránt érdeklődve olvasgatunk, ne látnánk Kellner német professzor nevét, aki az ő keményítő érték elméletével a takarmányozást csalhatatlanul biztos alapokra fektette.

Ma, amikor minden célt gyorsan akarunk elérni, nagyon fontos tisztában lennünk a takarmányozás terén is olyan fogalmakkal, amiket szelvében-hosszában használunk, de lényegében nem ismerünk.

Bármilyen távol állunk is még attól, hogy a gazdakörök falain ki lennének függesztve a takarmányok belső értékének táblázatai és ezekről láthatná a gazda, vajjon helyesen és gazdaságosan tartja a jóságait, mégis beszélnünk kell róluk.

Kellner a takarmányok zsirtermelő képességét a keményítő zsirtermelő képességével hasonlította össze és számtalan kísérlettel megállapította, hogy minden 100 kg. megetetett keményítő 25 kg. zsir szaporulatot eredményezett.

Ha a táblázatban azt látjuk, hogy a száraz kukorica keményítő értéke 81.50 kg., rendes etetés mellett tapasztalunk kell, hogy ez után 20 kg. és 37.5 dkg. zsirszaporulatot nyerünk, feltételezve, hogy az állat szárazanyag és fehérje szükségletét is kielégítettük.

A keményítő érték tehát az a szám, amit ha 4-gyel osztunk megtudjuk, hogy valamely takarmány 100 kg.-jának megetetése után mennyi zsir szaporulatra számíthatunk, ha azt a takarmányt az életfenntartó szükségleten felül etetjük.

HIRDETMÉNY

Békésvármegye Központi Választmánya közhírré teszi, hogy az 1939. évi országgyűlési választói ideiglenes névjegyzék és pedig az 1938. évi végleges, az 1937. évi december hó 31-ig 23-ik életévüket már betöltött férfiaknak és 29-ik életévüket már betöltött nőknek pótnévjegyzéke, valamint az 1925. évi XXVI. t. c. 36. §-ának rendelkezései értelmében kihagyottak jegyzéke, a választókerület székhelyén az egész választókerületre vonatkozólag, továbbá az egyes városok és községek választóira vonatkozó részei az illető városban vagy községben

1938. évi május hó 16. napjától június hó 14. napjáig bezárólag közszemlére fog kitétetni.

A közszemlére való kitétel a városházán vagy a községházán naponként reggel 8 órától déli 12 óráig — vasárnap is — történik. Ez idő alatt a pótnévjegyzéket és a kihagyottak jegyzékét az illető hatóság megbízottjának jelenlétében mindenki megtekintheti és köznapokon délután 2 órától 6 óráig lemásolhatja.

Bármelyik választó felszólalással élhet a központi választmányhoz amiatt, hogy

a) a pótnévjegyzékbe valakit jogosulatlanul vettek fel,

b) a kihagyottak névjegyzékébe nem vettek fel olyat, akit abba az 1925. évi XXVI. t. c. 36. §-ának rendelkezései értelmében fel kellett volna venni.

A kihagyás ténye ellen csak maga az érdekelt szólhat fel.

A felszólalást 1938. évi május hó 16. napjától május hó 30. napjáig bezárólag lehet benyújtani, a központi választmányhoz kell intézni, de a városok polgármesterénél, illetve a községi főjegyzőnél kell beadni.

Felszólaló köteles felszólalását indokolni és mellékelni azokat az okirati bizonyítékokat, amelyeknek megszerzése az egyeseknek módjában állhat, azokra a bizonyítékokra pedig, amelyeket megszerezni nem képes, akként köteles felszólalásában utalni, hogy az előjáróságok, illetőleg a központi választmány által feltalálhatók vagy beszerezhetők legyenek. A felszólalás olyan változásra is alapítható, amely az összeírás óta állott elő.

A felszólalások benyújtásától kezdve június hó 14. napjáig bezárólag a fentebb megjelölt helyen és időben szintén közszemlére fognak kitétetni. A felszólalásokra mindazok, akiket a felszólalás joga megillet, május hó 16. napjától június hó 14. napjáig bezárólag

írásban észrevételeket nyújthatnak be.

Az észrevételek benyújtásának módja ugyanaz, mint a felszólalásoké.

Az, akinek a névjegyzékbe felvételre való jogosultsága az 1938. év folyamán nem az előirt korhatár betöltése címén, hanem bármely más jogcímen (1925: XXIV. t. c. 1—4 §. és 33 §. 5. bekezdése) nyílik meg 1938. évi május hó 16. napjától május hó 30. napjáig bezárólag városokban a polgármesternél, községekben a községi főjegyzőnél írásban, vagy személyesen szóval kérheti a pótnévjegyzékbe való felvételét. A szó-

belileg előterjesztett kérelmet jegyzőkönyvbe kell foglalni.

Az 1925: XXVI. t. c. §-a 3—7. bekezdésének rendelkezései az előző bekezdés értelmében előterjeszhető kérelemre is irányítandók azzal a kiegészítéssel, hogy a kérelmet a polgármester, illetőleg községi főjegyző köteles a választójogosultság szempontjából átvizsgálni, észrevételeit a kérelemre rávezetni és 1938. évi június hó 15-ig a központi választmányhoz beterjeszteni.

Gyula, 1938. április hó 30-án.

dr. vitéz Márki Barna
alispán,

a központi választmány elnöke.

Felhívás és értesítés a szállítóközönséghez

Az Eucharisztikus Kongresszus tartama alatt, vagyis a folyó évi május hó 25-től 30-ig terjedő időben várható tömeges utasmennyiség elszállítása a Magyar Államvasutákra fokozott feladatot ró. A személyforgalom akadálytalan lebonyolításának biztosítása érdekében ezért az áruforgalom fenntartását csak részben vállalhatjuk.

Közöljük ezért a t. szállítóközönséggel, hogy a teherdarabáruként feladott élelmiszerküldemények akadálytalan továbbítást csak akkor tudjuk biztosítani, ha azokat a szállítófelek esetenként, illetve tételenként legalább 2000 kg. összsúlyu mennyiségben adják fel, amely mennyiséggel külön állomási kocsit indíthatunk. Az ennél

kisebb súlyu, teherdarabáruként feladott minden küldeményt csak nagyobb késéssel tudjuk a rendeltetési állomáson rendelkezésre bocsátani, mert a Kongresszus tartama alatt teherdarabárukezelést végző vonatokat rendszeresen közlekedtetni nem áll módunkban.

Kérjük tehát a t. szállítóközönséget, hogy a fenti időben a teheráruk szállítását lehetőleg akként szabályozza, hogy az — saját érdekében is — az Eucharisztikus Kongresszus fenti időtartamán kívül történjék.

Részletes felvilágosítást szükség esetén az állomásvezetőség ad.

Gyoma, 1938. évi május hó 5-én.

Állomásfőnökség.

Amatőr kertészek műtrágyája

Nagyon sok ember legfőbb vágya, hogy legyen kis háza, vagy villája, akörül kisebb-nagyobb disz- és haszonkert, ahol élete nyugalmasabb felét békében a természet ölében leélhesse. Évek hosszú során összegyűjtött fillérekkel megépül a ház, elültetik a fákat, elvetik a virágmagvakat, ezek fejlődése azonban rendszerint nem elégti ki a tulajdonost, pedig munkát, pénzt, szeretetet nem sajnál tőlük. Ritkán és csak későn eszmélnék arra, hogy e növények táplálékhiányban szenvednek. Magyarul: é h e z n e k.

Villa- és kerttulajdonosok, különösen városokban sok nehézséggel küzdenek, mert féltett gyümölcsfáikat, dédelgetett díznövényeiket nem tudják kellőképp trágyázni. Istállótrágya beszerzése, beasása körülményes, sokhelyütt — a motor korsza-

kában — nem is lehetséges, s hiába minden gond és áldozat, megfelelő táplálék hiányában a virágok, díznövények csak senyvednek, a gyümölcsfák gyümölcsöt alig teremnek, a gyepezegényes. Műtrágyával ugyan lehet segíteni e bajon, de amatőr kertészek részére, ennek beszerzésére is körülményes, detailban nem kapható, alkalmazása bizonyoz szakképzettséget kíván.

Ezen a bajon segít a „Fónika” nevű, új, tablettázott műtrágya, amely mind a három fő növényi tápláló anyagot tartalmazza, vízben rendkívül könnyen oldódik, adagolása egyszerű. Három összetételben kapható: 1.) Gyümölcstáp. 2.) Virágtáp. 3.) Zöldségtáp.

Egy csomag 10 darab 10 grammos tablettát tartalmaz, egy tablettát 19 liter vízben oldunk fel, s ezzel az oldattal

öntözünk minden 8—10 napon a rendes öntözés helyett. A háromféle „Fónika” műtrágya különböző színű, hogy ne legyen összetéveszthető. Alkalmazására a csomagon lévő használati utasítás tanít.

Iskolai hír

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur rendeletet adott ki az egyes tanintézetekből a másikba való átlépésre. Eszerint a polgári iskola valamelyik osztályából a gimnázium következő osztályába az a tanuló léphet át tantervkülönbözeti vizsgával, aki a két legutóbbi osztályt jeles, vagy jó eredmény-nyel végezte.

Viszont ezentul elemi iskolából az V. és VI. osztályból csak azok a tanulók léphetnek tantervkülönbözeti vizsgával a polgári iskola II. esetleg III. osztályába, akiknek a bizonyítványuk kitűnő vagy jeles.

A polgári iskola IV. osztály elvégzése jogosít bármely középfokú szakiskolába, továbbá a liceumba való beiratkozásra. A liceum a legújabb típusú latinmentes középiskola, amelynek 4 osztálya után szerzendő érettségi bizonyítvány a tudományegyetem kivételével minden főiskolára való beiratkozásra jogosít, továbbá a középiskolai érettségihez kötött állások elnyerésére is.

Szenzációs új akció olvasóink részére

A budapesti Művész Színház május 18-án mutatja be Paulini Bélának, a kitűnő írónak a Gyöngyösbokréta országszerte ismert szervezőjének zenés, táncos, magyar képsorozatát: „Paulini magyar játéka” — csupa játék, szövegben, zenében, táncban és képben — címmel.

Ez a magyar művészi sorozat, melynek zenéjét az új magyar zeneszerzői gárda legkiválóbb tagjai irták, diszleteit pedig olyan művészek terveztek, mint Szönyi István, Fülöp Zoltán, Molnár C. Pál, nemcsak a színházi évad, de általában az egész magyar művészi élet legkiemelkedőbb eseményének ígérkezik.

Sikerült megállapodnunk a Művész Színházzal, hogy ezt a nagyszerű produkciót olvasóink rendkívül olcsó áron nézhessék meg. Minthogy ép május végén nagyon sok olvasónk fogja felkeresni a fővárost, már most felhívjuk olvasóink figyelmét „Paulini magyar játéka”-ra, mely naponta kétszer fog színtre kerülni a Művész Színházban (délután 6-kor és este 9-kor) és mindkét előadásra, a délutáni mérsékelt előadásra is, olvasóink 30 százalékos kedvezményt kapnak. Kedvezményes utalványok szerkesztőségünkben kaphatók.

A Stefánia fiókszövetség közgyűlése

Az Országos Stefánia Szövetség gyomai fiókszövetsége f. évi április hó 8-án tartotta meg évi rendes közgyűlését a község-háza tanácstermében. A fiókszövetség 10 éve alakult meg községünkben s azóta fejti itt ki áldásos működését. A munkásság egyik része egészségügyi, vagyis a születés minél tökéletesebb lebonyolításának és az újszülöttek, csecsemők és kisdedek egészséges fejlődésének biztosítása; a másik része szociális, vagyis közreműködés a születendő nemzedék gazdasági, erkölcsi és társadalmi létfeltételeinek lehetőség szerinti megteremtése és biztosítása. E kettős munkásságot a gyomai fiókszövetség minden elismerést megérdemlően fejti ki.

Elnöki megnyitó

Pétermann Józsefné elnök üdvözölte a közgyűlés megjelent tagjait, megemlékezve a fiókszövetség tíz évi áldásos működéséről, a gyűlést megnyitotta.

Főorvos jelentése

Dr. sarkadi Nagy Pál a fiókszövetség vezető főorvosa jelentést tett a fiókszövetség és védőintézet 1937. évi munkájáról. Bejelentette, hogy a védőintézet gondozásában 235 terhes, 169 gyermekágyas, 1568 csecsemő, és 2572 kisdéd állott. Orvosi tanácsadáson megjelent: 328 terhes, 2248 csecsemő, 1206 kisdéd. 143 rendelési napon tehát 3780 védenc jelent meg, így egy rendelési napra 28 védenc esett. Védőnő meglátogatott 144 terhest, 137 gyermekágyast, 1275 csecsemőt, 1610 kisdedet. Kiosztásra került 3340 esetben 10-szer 0.5 liter tej; tápszer 90, szülészeteti vándorláda 10, csecsemő vándorkelengye 35, hintőpor 55, szappan 30, kávé 90, zöldkeresztes cukor (fél kg.-os) 751, rizs 129 esetben. Kiosztásra került még 50 drb. pettyes ruha, továbbá karácsonykor 350 kg. liszt, 120 kg. cukor, 200 kg. borsó, 12 kg. szaloncukor, ruhák, játékok és keksz.

Zárszámadás

Erdei Gábor pénztárnok ismertette a fiókszövetség 1937. évi zárszámadását, melyet a közgyűlés egyhangú határozatával elfogadott.

BEVÉTELEK:

1.) Készpénz maradvány az 1936. évről	37.72	P.
2.) Községi hozzájárulás	1500.—	"
3.) Tagsági díjak	39.59	"
4.) Tea-est és mozi előadásból	349.43	"
5.) Adományokból	36.—	"
6.) Jégpálya használati díjából	159.09	"
Összesen:	2121.75	P.

KIADÁS:

1.) Házhasszonbér	450.—	P.
2.) Jutalmak	155.75	"
3.) OTI.	43.51	"
4.) Takarítónő fizetése	316.—	"
5.) Világításra	55.36	"
6.) Fűtés	296.25	"
7.) Tejpénz	236.10	"
8.) Kereskedői számlák	411.56	"
9.) Tea és gyógyszer	51.24	"
10.) Postapénz	11.66	"
Összesen:	2027.43	P.

Mérleg 1937. évi december 31.-én: Bevétel: 2121.74 "

Kiadás: 2027.43 "

Maradvány: 94.31 P.

VAGYONMÉRLEG:

1.) Ingók, leltári tárgyak értéke az ingóvagyon érték kimutatása szerint	505.90	P.
2.) Készpénzben	94.31	P.

Összes cselekvővagyon: 600.21 P.

Pétermann József megjegyezte, hogy a Gyomai Jótékony Nőegylet 1937. november hó 30-án hozott határozatával a fiókszövetségnek átadott 255.68 P. készpénzvagyon, valamint a holt Körös partján épült kocsolyaház értéke majd a Nő-

Finom fehérneműhöz -
finom szappant!

A silány minőségű szappan csak rongja, de nem tisztítja a fehérneműt.

HUTTER ABC SZAPPAN
ragyogó fehérre mos

egyletnek a Stefánia gyomai fiókszövetségbe történt beolvadásának jogerőre emelkedése után lesz átvezetendő a vagyonmérleg.

Tíz éves jubileumi ünnepély

Pétermann Józsefné megemlékezett a gyomai fiókszövetség 10 éves munkájáról. Kiemelte dr. sarkadi Nagy Pál vezető főorvos és Tarr Róza Erzsébet védőnő áldásos és sikeres munkásságát, amely munkásságok minden elismerést és támogatást megérdemelnek. Felkérte a közgyűlés tagjait, hogy lehetőség szerint a magyar anya- és csecsemővédelem ügyét minél szélesebb körben igyekezzenek ismertetni és megszerettetni. Indítványozta, hogy a fiókszövetség 10 éves fennállásának és munkásságának jubileumát egy műsoros tea keretében ünnepelje meg. A jubileumi ünnepély június hó 18-án lesz megtartva.

Titkár választás

Közgyűlés a fiókszövetség lemondott agilis titkára, dr. Kovács János helyébe Zöld Sándor református kántort választotta meg.

A Stefánia Szövetség faji, nyelvi, felekezeti és társadalmi különbségre, a vagyoni viszonyokra való tekintet nélkül gyámolítja a reászorulókat. Ez a mindenkire kiterjedő gyámolítás és segítség kell, hogy elkötelezze községünk lakosságát — szintén minden különbségtől eltekintve — a Stefánia munkásságának támogatására, hogy szociális és egészségügyi embervédelem segítségével egy egészséges társadalom fizikai és erkölcsi feltételei megteremthetők legyenek.

A mezőgazdasági kamara jogi tanácsadói kara megkezdte működését

A Tiszántul gazdatársadalmának figyelmébe!

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a mezőgazdasági lakosság érdekeinek fokozottabb megvédése céljából megszervezte a Kamara jogi tanácsadói Kamarát, amely most Békésvármegye területén megkezdte működését.

A vármegye városaiban és minden járásának székhelyén kitűnő gyakorló jogászok vállalták a feladatot, hogy a gazdaközönségnek tájékoztatást, felvilágosítást és tanácsot adnak minden olyan ügyben, melyeknél jogi ismeretekre, jogi tudásra, ügyvédre van szüksége,

A Kamarát ezen új intézménynek megszervezésére elsősorban az a tapasztalat indította, hogy az érdekeltséghez tartozó népességnek tájékoztatottságát, jogi kérdésekben való járatlanságát sokan és gyakran lelkiismeretlenül kihasználják, bizalmával, jóhiszeműségével visszaélnek. Az agrárnépesség e miatt súlyos és sokszor életbevágó, jövátételten károsodást szenvedett.

Módot és lehetőséget kíván nyújtani a Kamara a mezőgazdasági lakosság minden rétegé-

nek, hogy ügyes-bajos dolgaikban, mielőtt bármiféle szerződést kötnek, mielőtt kölcsönt vesznek fel, nagyobb üzletet kötnek, vesznek, eladnak, osztozkodnak, vagy perbe fognak: hozzáértő szakember jogi véleményét kérhessék ki és megbízható jogi tanácshoz juthassanak.

A Kamara jogi tanácsadói Kara minden fontosabb, az agrárlakosságot érintő és érdeklő újabb jogszabályokra fel fogja hívni a lakosság figyelmét. Népszerű ismertetéseket, magyarázó szakelőadásokat fognak tartani, miáltal megelőzhető lesz a törvények nem ismeréséből eredő sok mulasztás és hátrány s nem fognak elesni a gazdák a rájuk nézve előnyös lehetőségek kihasználásától.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ezúton is hangsúlyozottan felhívja az érdekelt gazdák figyelmét arra, hogy jogi természetű ügyeiket mindenkor idejekorán, a legteljesebb nyíltsággal és őszinteséggel adják elő a kamara jogi tanácsadói karának tagjainál, mert csak így számíthatnak arra, hogy a jogi vélemény és a jó tanács helyes lesz s annak követése és betartása a kívánatos eredményre vezet.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara jogi tanácsadói kara

Debrecenben: Dr. Antal Géza ügyvéd, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara jogtanácsosa, Debrecen, Simonffy-utca 2.

Békésvármegyében: Dr. Galli Károly ügyvéd vm. tb. főügyész, Békéscsaba, Andrászi-ut 12. Működési körzete: Békéscsaba, megyei város területe.

Dr. Varga István ügyvéd, vm. tb. főügyész Békés, működési körzete: a békési járás területe.

Dr. Házy Béla ügyvéd, Gyoma. Működési körzete: a gyomai járás területe.

Dr. Torkos Béla ügyvéd, vm. tb. főügyész, Orosháza, Torkos Kálmán u. 4. Működési körzete az orosházi járás területe.

Dr. Csánky István ügyvéd, okl. gazda Szeghalom. Működési körzete: a szeghalmi járás területe.

Dr. Csicsely Mihály ügyvéd Szarvas. Működési körzete: a szarvasi járás területe.

Az „Uj Magyarorszag”

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 óra 3 P., névre 9 P.

Kidóhiva., Bp. Rákóczi-ut 30.

Rendkívüli NEP választmányi gyűlés

Dr. Papp Sándor orsz. felügyelőtitkár nagyhatalmú beszéde

Pénteken délután 4 órakor népes választmányi gyűlést tartott a NEP gyomai szervezete, amelyen dr. Papp Sándor országos felügyelőtitkár, Czupra János országos titkár és dr. Blahó Dezső vármegyei titkár, valamint Klinghammer László az endrődi NEP szervezet vezető titkára vettek részt vidékről.

Dr. Papp Sándor országos főtitkár a tőle megszokott magasszárnyalású beszédben ismertette a bel- és külpolitikai helyzetet és meggyőző érvekkel mutatott rá a DA-

RÁNYI kormány helyes és célirányos kormányzására. A zsidókérdésben helytelenítette a szélsőséges türelmetlenkedők felelőtlen erőlködését és ebben a kérdésben is a kormányelnök utmutatása szerinti irányt tartja okosnak és követendőnek.

Nemerey Péter elnök megköszönte dr. Papp Sándornak értékes felszólalását és a jelenlévők lelkes hangulatában zárta be az értékes gyűlést.

A vidéki vendégek autóval Szarvasra mentek Gyomárról.

MI DOLOG VAN A KERTBEN?

Ezen a tavaszon a természet munkája azt mondhatjuk egy hónapot késett. Mindennel hátrább vagyunk, van idő tehát még az elmulasztottakat is behozni.

A tavaszi permetezéseket folytassuk, mert a sok eső bizony legtöbb helyen lemosta őket, E helyen nem térhetünk ki a különféle permetlevekre, ezt a gyümölcsös gazdájának bizony alaposan meg kell tanulni, vagy szakönyvekből, folyóiratokból, vagy téli tanfolyamokon.

Sok kárt tett a rossz időjárás a kajszi és meggyfákon. A fiatal levelek és virágok száradását a monília-gomba okozta, mely ködös, nedves időben pusztít.

A moniliás ágakat le kell vágni és elégetni, nem

tovább tenyészteni.

Amint felmelegszik az idő, megjelennek a levéltetvek. Amint észrevesszük őket, kezdjük meg a nikotinos permetezést. Ugyanez véd a paizsetű ellen, de ez ellen már a téli permetezésekkel hatósabban védekezünk.

Az idei év cserebogár év lesz, erre jó lesz elkészülni. Kora reggeli órákban a fákról lerázni, leforrázni és megszáritani tanácsos a cserebogarakat. Kitűnő téli táplálék megőrölve a baromfiak részére.

A hernyóirtás mindég aktuális. Legjobb erre a célra még ősszel cinkeodukat feltenni, télen etetni őket s ilyenkor már ugyancsak hordják az apró cinegéknek szülei a rengeteg kártékony hernyófélét.

Kezdődik a kamilla szedés

Magyarország kincsei közé tartozik a szerény szikfű vagy kamilla. Nem kell vetni mégis terem, csak szorgalmas kezek kellene a leszedéshez. Fokozza a kamilla jelentőségét, hogy nyár elején van vele dolog, akkor lehet érte pénzt kapni, mikor legkevesebb van a szegény ember házábanál.

Nem is gondolnánk, hogy a világ kamillaszükségletének több mint fele, tehát cca 80 vagon Magyarországról kerül kivitelre. Pedig elég mostohán bánunk vele, sok helyen nem is engedik leszedni a földtulajdonosok, holott más országba vetnék is, ha megteremne.

A magyarországi kamilla kiváló minőségű. A minőség az árban is meglátszik. A szedők

érdekében említjük meg, hogy a szép árut, melynek legnagyobb az illóolajtartalma, csak a fejlett, szépen elterülő virágokból van, s ezt helyesen szárítva, nem harmadrendű, hanem szép, sárga prima árut kapunk. Az éretlen, tehát nem jól kinyílt, vagy éppen nedvesen szedett áruból legfeljebb székfű liszt készíthető, s ez persze olcsóbb áru. Jobban jár tehát az a szedő, aki nem sajnálja a fáradságot és jó fésűvel, szár nélküli prima virágokat szed, mert ezért joggal kérhet jobb árat, esetleg 4-5 szöröse is.

Reméljük, hogy a kormányzat idejében gondoskodik a beváltás igazságos és zavartalan lefolyásáról.

HIREK

Dr. Karácsonyi Ágoston orvos-fogszakorvos, v. fogklinikai orvos rendelését megkezdte Kossuth Lajos utca 21 sz. alatt, özv. Feketéné házában.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró szabadságon. A járványos influenza — többek között — dr. Sorbán Jenő főszolgabírót is megtámadta, aki már hetek óta állandó lázzal küzdött. A láz elmúltával e héten nagyobb orvosi vizsgálat alá vetette magát a főszolgabírónk. A professzorok megállapították, hogy egy régi foggyökér elgyenyvesedett és ez képezte alapját és fogékonyságát az influenza betegségének. A foggyökert már kedden szerencsésen el is távolították, de a hosszabb ideig tartott betegség alatt a főbíró szervezete annyira legyengült, hogy legkevesebb 4 heti pihenésre kell mennie.

Gyászhir. özv. Heiszler Józsefné sz. Lubinszky Antónia életének 88-ik évében Budapesten elhunyt. Dr. Sorbán Jenő gyomai főszolgabíró nagyanyját gyászolja az elhunytban.

— Schuster Ferenc államilag vizsgázott fogász Kossuth Lajos utca 36 szám alatt, fogászati működését megkezdte.

A gyomai ligeti pavillon bérletére a versenytárgyalás után ráigérés történt. Most ejtették meg az újabb tárgyalást, ahol a kikialtási ár 895 P. 50 fillér volt. Karsay Lajos 900 P-t, Lovas Zoltán 905 pengőt ajánlott a bérletért. A döntés a legközelebbi képviselőtestületi gyűlésen fog megtörténni, reméljük közmegegyezésre.

Békésen a Németországba utazó munkásokat a községi bíró kísérte be Csabára.

Hol a boldogság mostanában? Ott, ahol pénz és vagyon van! Nagy vagyonhoz juthat könnyű szerrel, ha részt vesz a m. kir. államsorsjáték legközelebbi június 3-i húzásán, ahol kisorsolásra kerül főnyereményként 40.000 P. és még sok kisebb, nagyobb nyeremény.

Meghívó. Az Endrőd-Öregszöllősi Hangya és Tejszövetkezet, valamint a Katolikus Legényegyesület Szent István év május 8-án zászlószenteléssel együtt szövetkezeti napot rendez. Műsor: 1. Május 7-én este lámpionos felvonulás a községben. 2. Május 8-án reggel zenés ébresztő lovas bandériummal. 3. Délelőtt szentmise az öregkerti kápolnában. 4. A Hangya és Kat. Legényegylet zászlajának felszentelése. 5. A Tejszövetkezet üzemhelyiségének felszentelése. 6. Szövetkezeti ünnepély. 7. A Katolikus Legényegylet ünnepélye. 8. Közébed. (Az ebéd 1.40 P). 9. Este a Legényegylet szórakoztató mőkái. 10. Táncmulatság. Muzsikál Farkasinszki Imre (Beléptidij 80 fillér.)

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Pénz áll a házhoz, ha idejében beszerzi államsorsjegyét! A pénzzel együtt nyugalom és béke költözik otthonába. Egy sorsjegy ára 3 P. egy fél 1.50 P. Huzás június 3 án.

Nevezzünk

Borotválják a cigányt egy retentő életlen borotvával. Közben a szomszédban éktelenül sivalkodik egy dísznő.

Mi azs? — riad fel a cigány.

Semmi, — mondják neki, csak dísznőt ölnek a szomszédban.

Ájjáj, azst hittem már azst is borotválják — nyögi a dádé.

*

János gazda: Hát aztán kígyún-e a hátsó fogam, mert hát nagy gyökere van ám.

Borbély: Sohse féljen gazdúrám. Annak ki muszáj gyünni, ha mindjárt a fél orcája utána megy is.

*

Borzasztó, a baba lenyelte a gyufát, most mit csináljak? Ne izgulj, itt az öngyújtó.

A Székesfővárosi M. kir. Pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címére küldött állami sorsjegyet megtartja, annak árát a postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával egyenlítsse ki. Aki a sorsjegyet nem kívánja megtartani, szíveskedjék azt a mellékelt portómentes válaszboríték felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnan érkezett. Az állami sorsjáték jótékony célt szolgál s aki a megtartani nem kívánt sorsjegyet nem küldi vissza, a jótékony célt károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Turkeve tízezer pengőt kapott a földművelésügyi minisztériumtól, az ecsegi szikes legelő 60 holdnyi területének megjavítására.

A Körösvidek felajánlotta jóvedelmének bizonyos százalékát „Turulvár“ létesítésére.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Erdei István fia István ref., Imre Sándor leánya Julianna, Lidia ref., Oláh László leánya Róza ref., V. Balog András leánya Terézia, Pataki Elek fia Elek ref., B. Kis János fia Endre rk., Gyurica István fia Sándor rk., Toldi László leánya Julianna ág. ev.

Házasságot kötöttek: Kruchió Sándor és Viktor Jusztina, Kéri István és Molnár Piroska Emma.

Meghaltak: Kádár Elek 34 éves ref., H. Szabó József 82 éves baptista, Vatai Mihály 6 hó ref.

Meghívó.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége gyomai csoportja, folyó évi május hó 12-én délután 4 órakor a község háza disztermében tartja:

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztári jelentés.
4. Számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A választmány kiegészítése.
6. Indítványok (Kérjük írásban 8 nappal előbb beküldeni).

Határozatképtelenség esetén a közgyűlést ugyanazon nap d.u. 5 órakor megtartják.

Szíves megjelenését kéri.

Gyoma, 1938. április hó 27-én.

Az Elnökség.

SPORT

Mi van azon sirnivaló

kedves Kondorosi TE, hogy a GySC elhozta az egyik pontot fatornyos hazájukból? Miért kellett azért hétfőn reggel telezokogni az „A Sport“ hasábjait keserű könnyeikkel? Utóvégre csak egy nagy teherautó és 25 erős kísérő, no meg 11 jó futballista kellett csak a pontrabláshoz. Ennyi pedig mindenkor telik a GySC-től! Aztán, ugy négy szemközt mondjuk csak meg, hogy most is csak egy paraszthajszál mentette meg a másik pontjukat, amelyre pedig jaj de égető szükség van a negyedik hely megriatásához...

Viszont lovagiasan elismerjük, hogy a Kondorosi TE vezetősége uriemberekhez méltóan fogadja a GySC-t és a közönség részéről most szó sem volt ellenséges, vagy pláne támadó fellépésről!

A GyTK itthon vérzett el, réglátott, lélek nélküli küzdelemben. Ezen a meccsen egy lejtőt, vergődő csapatot látunk, melyben nyoma sem volt a régi friss, öleletes GyTK-nak. Még egy ilyen meccs és felényire fog olvadni a nézősereg! Ilyen játék után nem lesz nehéz megjósolni a jövő heti derbi végeredményét... (GyTK-isták tanulhatnak a GySC-től, ott van akarat, tudás és szívvel-lélekkel tudnak küzdeni, még idegenben is, mint láthatjuk a verhetetlen Kondorost is megtanította fair játékkal. Igen, nem szerencse volt, hanem „akarat“, ami a GyTK nál már hónapok óta hiányzik! Látuk vasárnap is! Sajnos szomorú jelenség derbi előtt ez GyTK. Várjuk a derbit szomorúan. Szedő.)

*

Bíróküldés: TAC — GySC: Wertheim, Hunyadi — ETK: dr. Magyar, Tarhos — KTE: Rátfai, MAFC II.—M.MÁV: Klimaj.

*

Endrődi TK az elterjedt hírekkel szemben, mint megbízható for-

rásból értesülünk nem lép vissza a bajnoki küzdelemtől hanem tovább küzd az ellenfelek és a bírók ellen.

M.Törekvés—GyTK 3-0 (2-0).

Gyoma, vezette: Dr. Magyar.

Megint szégyenletes vereség! Lassan mindennapivá válik kedves játékos urak, nem gondolják? Jobb volna minél előbb abbahagyni az egész cirkuszt. Jobb lesz előbb pl. azért kedves játékos urak, egy pár kivételével, mert most készül tudják új cipő, azt így utónnan sokkal jobb áron el lehetne adni, mint használtan, még se érné olyan nagy kár az egyesületet, mintha maguk folytatnák a bohóckodást a zöld gyepen, piros cipőben. Volna még sok említeni valóm egyes játékosokra, de ezt nem teszem, hanem kérem szíveleljék meg ezt és így cselekedjenek. Ha ezt nem teszik, akkor igazán nem tudom, mit akarhatnak, biztosan gyökeresen meg akarnak változni. Kérem Önöket még egyszer, gondolják meg és, hogy ezt a kis szöveget nem kárörvendésből írtam, használom ezt az álnevet „Nem vagyok kárörvendő“. Nem tudom rá jönnek-e ki vagyok?

GYSC—KTE 2-2 (1-1).

Kondoros, vezette Mácsai.

Teherautón ment át a GySC csapata Kondorosra, mintegy 25 lelkes drúkker kíséretében. A csapatnak lelkes fogadtatásban volt része, a KTE elnöke személyesen várta a gyomai együttest, több KTE vezetőférfi társaságában. Ezen szívélyes fogadtatás méltó kifejezésre jutott a pályán is. A KTE csapata fairan, lelkesen küzdött, a győzelmi vágy fűtötte őket, amit a gyomai fiúk is átvehettek volna, mely esetben a két pontot Gyomára hozhatták volna.

A mérkőzés mindvégig simán ment végbe, szándékos durvaság

70. JÓTÉKONYCÉLU
M. KIR.
ÁLLAMSORSJÁTÉK
Főnyeremény:

40.000 ar. pengő

18.729 nyeremény,
275.000 pengő értékben

Nagyobb nyeremények:

20.000.— ar. pengő
10.000.— ar. pengő
kétszer 5.000.— ar. pengő
négyszer 2.500.— ar. pengő
hatszor 2.000.— ar. pengő
huszszor 1.000.— ar. pengő

Huzás: június 3-án.
Sorsjegyárak:
Egész: 3 P. Fél: 1.50 P.

Sorsjegy kapható minden főárusító-nál, valamint az összes dohánytözs-dékben.

Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése esetén azonnal teljesít a Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság.
Budapest, V., Szalay-utca 10.

egyik fél részéről sem csuszott be. Legbizonytalanabbnak Mácsai játékező mutakozott.

KTE támadással indul a mérkőzés, mindkét fél részéről futnak támadások amit a védők jól páriroznak, a 10. p-ben Győri szépen kiteszi Takácsot, ki megfut és védhetetlen gólt rug 1-0, a 39. p-ben Hajdu áttemel a védelmen és kiegyenlít 1-1. Szünet után is a KTE támad erősen, amire a GySC is hasonlóan felel, változatos lefutások, sokszor adódnak meleg helyzetek, de a jól működő gyomai védelem mindent idejében tisztáz. a 10. p-ben Gyimesitől kapott labdát Hajdu belövi, Jakó a tömörült védelemtől nem látott jól, ezért megkésve a gól vonalon belül fogta. 2-1. A 30. p-ben kórnerből Ugor fejei az egyenlítő gólt 2-2. A mérkőzés végéig az eredmény nem változik. Jók a GySC-nél a közvetlen védelem: Jakó, Fekete, Ugor. A halvesorban Jenei volt a jobb. A csatársorban K. Szabó, Győri, Takács a sorrend. Kruchió is nagyon jól mozgott, csak félt, ami hátrányára volt.

Vasárnap délután negyed 3 órakor TAC—GySC ifj. bajnoki és negyed 5 órai kezdettel TAC—GySC I. csapatai játszanak bajnoki mérkőzést. A GySC csapata Takács I. és Spitzer II.-vel megerősödve áll fel. Ha a gyomai fiúk lelkesen küzdenek a jó TAC együttes ellen, akkor a gyomai győzelem biztosra vehető. E szép és élvezetes mérkőzésre kérjük a n. é. sportpártoló közönség nagyszámu megjelenését, szíves pártfogását.
Csáky Dániel

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Május 7-én Szombaton
A VILÁG LEGSZEBB FILMJE!

A világ legnagyobb filmsikere.
Pearl S. Bruck több milliós példányszámban megjelent regénye.
Paul Muni és Luise Rainer főszereplésével.

A sarga Kinó titokzatos világa.
Élet-halál harc a földért. Soha nem látott grandiózus jelenetek:

ÉDES ANYAFÖLD

Minden mozgószinbáz büszkesége,
minden filmek gyémántja. A közönség felejtethetetlen élménye.

Május 8-9
vasárnap és hétfőn.

MAGYAR FILM!

Már külföldön is átütő siker,
HELTAI JENŐ regénye!
Lázár Mária, Jávör Pál, Törzs Jenő, Csontos Gyula, Gervay Marica főszereplésével.
Izgalmas, titokzatos, rendkívüli, vidám:

11-es

Egy nagyvárosi szálloda lüktető,
bűnös, izgalmas, titokzatos élete.
Nívóban toronymagas magyar film.

2. Pompás kísérő műsor.

Május 11-én szerdán.

Izgalom! Háboru! Világégés!
Az orosz-japán háboru véres napjai.
Titokzatos Kelet minden rejtelme.

A Kaukázus ismeretlen vidéke:

ADOLF WOHLBRÜCK

főszereplésével:

PORTH ARTUR

Grandiózus nagyfilm, az izgalmas
filmek koronája.
Pompás kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona HANGOS MOZGÓ ENDRŐD

1938. május 8-án vasárnap
fél 7 és 9 órakor.

Nagsikert aratott magyar film!

BUDAI CUKRÁSZDA

romantikus filmregény.

Főszereplők:

Perczel Zita, Somlay Arthur,
Kabos Gyula, Dobos Annie,
Perényi László, Gózon Gyula,
Gordon Zita.

Szívet-lelket gyönyörködtető film.

Kacor úrfi kalandjai

vigjáték.

MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

A gyomai kir. járásbíróóság, mint
telekkönyvi hatóság.
1221/1938. tk. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat

Magyar Általános Hitelbank végrehajthatónak Janurik György (nős Galáth Judittal) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést a Vht. 144. §. utolsó bekezdése értelmében Janurik György végrehajtást szenvedő kérelme következtében 192.79 dollár lejárt annuitások és járuléka behajtása végett az Endrőd községben fekvő s az endrődi 2252. sz. tkvi betétben A + 1. sor. 5871. hrsz. 2 hold 753. öl területű Décspáskum dűlőben fekvő Janurik György (nős Galáth Judittal) nevében álló ingatlanra 3212 P. kikiáltási árban elrendette.

Az árverést 1938. évi Május hó 30. napján délelőtt 9 órakor Endrőd községhezánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938. évi április 8 napján Dr. vitéz Moinár Kálmán sk. kir. bíró.

A kiadmány hitelűl.

Szilágyi
díjnak.

Nyílt-tér* Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy
Molnár Istvánné szül. Papp
Matildnak, semmiféle adó-
sárgáért felelősséget nem vállalok.

Gyoma, 1938. május 4.

MOLNÁR ISTVÁN

*) E rovatban közöltekért a szerkesztőség és a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Hirdessen Lapunkban!!

„MÁVAUT“ T É L I A U T O B U S Z M E N E T R E N D

Érvényes: 1937. október 3-tól 1938. május 14-ig.

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁸		Gyoma		17. ³²
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²³
9. ¹⁹		Hajduszoboszló		14. ⁴³
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰

Menet-jegy: Endrődre —.50 Menettérti-jegy: Endrődre —.80 P

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ³⁴
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰
9. ⁰⁸	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Berettyóújfaluba P 5.10.

Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyl Olvasókör és Perjés.

Gyoma község ingatlanforgalma

Kun József és neje Nagy Julianna gyomai lakosok vettek 914 n.-öl, 2 hold 37 n.-öl és 71 n.-öl félhalmi ingatlant H. Kovács Elek (nős volt Cs. Kéri Erzsébettel) gyomai lakostól 1950 P-ért.

Kölcsei Mihály (nős Pintér Eszterrel) gyomai lakos vett 12 hold 68 n.-öl és 380 n. öl magtárlaposi szántók 3/32-ed részét Hatvani Gergelyné Kölcsei Piroška gyomai lakostól 500 P-ért.

G. Nagy László gyomai lakos vett 2/300-ad rész csudaballai legelő illetőséget Vincze Endre (nős Gálos Lidiával) gyomai lakostól 1200 P-ért.

G. Nagy László gyomai lakos vett 2/300-ad rész csudaballai legelő illetőséget Téglási Istvánné Nagy Teréz szolnoki lakostól 1200 P-ért.

Cselei János és neje Zöld Zsuzsánna gyomai lakosok vettek 320 négyszögöl németzugi ingatlant Bálint Szabó János bupapesti lakostól 750 P-ért.

Izsó Jánosné K. Juhász Julianna gyomai lakos vett egy lakóházat Kocsis Lajos és neje Csapó Anna gyomai lakosoktól 550 P-ért.

Gyalog Ferencné Nagy Teréz gyomai lakos vette egy beltelkes lakóház fele részét Kovács Eszter Ágoston Albertné gyomai lakostól 580 P-ért.

Kruchió Sándor gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Mucsi Istvánné Fekete Mária és társától 5600 P-ért.

Csapó Balázné Fekete Krisztina gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Molnár Albertné V. Balog Julianna és társaitól 2600 P-ért.

Kovács Sándor és neje Gonda Ilonka gyomai lakosok vettek egy lakóházat Szvitács Dezsőné Mészáros Eszter és társaitól 1350 P-ért.

Hatvani Gergely és neje Kölcsei Piroška gyomai lakosok vettek egy lakóháznak 1/3-ad részét Kölcsei Margit gyomai lakostól 300 P-ért.

Eiler Ádám (nős Roósz Juliannával) gyomai lakos vett 5 hold 1200 n.-öl és 5 hold 1200 n.-öl póhalmi ingatlant Zs. Timár András (nős Hornok Máriaival) és társától 7500 P-ért.

Megyeri István és neje Czeglédi Lidia gyomai lakosok vettek egy lakóházat Szücs Mihály és neje Megyeri Eszter gyomai lakostól 500 P-ért.

Herter Mihály és neje Toldi Julianna gyomai lakosok vettek 154 n.-öl németzugi ingatlant özv. Szilágyi Istvánné Kiss Eteleka gyomai lakostól 100 P-ért

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégénél.

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkéz-ből eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal. 1

vitéz Czapáry Jenőnének 44 kat. hold földje eladó. Érdeklődők forduljanak G. Nagy Lászlóhoz Hősök utja 57 sz. 1

Papp Zsigmond 4 és fél fertály keselyősi földje örökáron eladó. Érdeklődni Rákóczi u. 16 sz. alatt lehet. 5-1

Mérlegek és súlyok javítására és meghitelesítését felelősség mellett vállalja, Kocsis Imre gépműhelye Gyoma, Kossuth Lajos utca 40. 2-2

Izsó Imre Kossuth Lajos utcai sarokháza eladó. 5-4

Gyomán, Vörösmarty Mihály u. 10. számú ház azonnali beköltözésre örökáron eladó. Érdeklődni lehet Cs. Szabó Gergely gróf Tisza István ut 60. 3-2

Kovács Mária (volt Szokolayné) varrónő tanulólyant vesz föl. Lakik: Hunyadi utca 7. 5-2

Lukács György ács- és kőművesmester tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a lakását áttette Hősök-Emlék ut 2 szám alá és elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a közönség szives pártfogását.

Gyors- és gépirni jól tudó, jól számoló szerény igényű tisztviselőt, vagy tisztviselőnőt azonnali belépésre felvesz a Grosz Zoltán kft. gyomai fa-telepe. 1

Eladó: Endrődön 24 kat. hold prima tanyaföld az Iványi dűllőben, 24 hold simazugban nagy cserepestanóval, 125 kat. hold nagy gazdasági épületekkel, 5 hold ugyancsak szép cserepestanóval, gyümölcsösökkel kedvező fizetési feltételekkel. Eladó Gyomán a keselyősi 1x1 és fél fertály tanyával, 1 fertály szintén tanyával, fél fertály tanya nélkül, 10 hold magtárlapson, 5 hold zöldlapson, 10 hold varsányháton műúthoz cc 500 méterre 2500 pengőért. Eladó az újkertenben 4 láncc föld buzavetéssel, vagy vetés nélküli 2200 pengőért. Eladó házak: Hősök Emlék utján 4 szobás nagy gazdasági épületekkel, szobás cserepes 3000 pengőért. Bővebbet felvilágosítást Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához Gyoma, Horthy Miklós ut 2 szám. Telefonszám 50.

!OLCSÓBB A BOR! !mint a szódavíz!

22 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidállalat, Gyoma
Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A rend országa

„Magyarország a rend és nyugalom szigete volt és marad Európában.“

Horthy Miklós kormányzó mondotta ezeket a szavakat egy hónappal ezelőtt tartott rádiószózatában, amely határozott irányt szabott a nemzet életének nemcsak a legközelebbi időre, hanem a távoli jövőre is. Az elmúlt napokban pedig három államférfiui megnyilatkozás hangzott el, mely a legfelsőbb szózat alaphangjához igazodva, újból leszögezte, hogy a magyar nemzet nem fogja kockára tenni azokat a hatalmas értékeket amit a közrend és közbiztonság szilárdtsága jelent.

Darányi Kálmán miniszterelnök annak a ceglédi százasküldöttségnek mondott nagyjelentőségű szavakat, amely a milliárdos beruházási program és a zsidótörvényjavaslat tárgyalása alkalmával jelent meg, bizalmának és ragaszkodásának kifejezésére. „Felforgató törekvések ebben az országban sohanem fognak érvényesülni, mert megvan a nemzetben az erő, hogy kilökje magából azokat, akik ilyen célokra akarják a nemzetet igénybevenni.“

Az ország első felelős vezetőjének eme markáns szavait méltóképpen egészítik ki Mikecz Ödön igazságügyminiszter és Antal István államtitkár szavai. Az igazságügyminiszter Hajduszoboszlón azt mondotta: „A jobb jövőt sem kényelemszeretettel, sem kapkodással kockára nem tehetjük... Azok ellen, akik felforgatásra törekzenek, úgy kell eljárni, hogy egyszer mindenkorra eszükbe vessék, nem lehet ebben az országban mégegyszer felfordulást csinálni.“ Végül Antal István megnyilatkozásának legmarkánsabb mondata így hangzott: „Ebben az országban volt egyszer forradalom, de soha többé nem lesz.“

Valóban, Magyarország nem a forradalmak hazája. A mi történelmünknek vannak örök dicsőségben fénylő lapjai áldozatos

szabadságharcokról, glóriás küzdelmekről, — de olyan gyászkeletes lap, amely testvérháborúról, forradalomról, önpusztításról számol be, hála Istennek igen kevés van. Ami pedig van, — évszázadok óta az egyetlen és legutolsó, — még frissen és kitörölhetetlenül él emlékezetében a mostani nemzedéknek. Nyomasztó feketeségben nehezdednek reánk ma is 1918—19 véres napjai s keresztjét hordozzuk megcsontított határainkban.

Nem lehet az országban egyetlen józan és komoly ember, de nem lehet még jóhiszemű fantasztika sem — ha hazáját szereti, — aki bármiféle célt, bármiféle átalakulást forradalmi uton, forradalmi eszközökkel akarna elérni. Csak önérdéküket keresők, elvetemültek, hazaárulók lehetnek azok, akik könnyelműen játszva a tüzelt, kockára tennék a nemzet jelenének és jövőjének legnagyobb értékeit, konszolidációját, nyugalalmát, biztonságát. Mert tisztában van vele mindenki, hogy forradalmi eszközök akkor sem vezetnek sikerre, ha a legnemesebb célt szolgálják. A forradalmak sohasem állnak meg azoknál a gátaknál, amiket elindítóik maguk előtt képzelnek, hanem mint medréből kilépett folyam, pusztító áradatként sodornak végig árkokon, mezőkön, vetéseken. És legnagyobb árát mindig a légkisebbek fizetik meg. A vihar felidézói rendszerint jóelőre gondoskodnak arról, hogy utolsó pillanatban (ami feltétlenül elkövetkezik) idejében elmeneküljenek, maguk után hagyva a pusztulást, a kisemberek millióit, hogy kifizessék helyettük a gyalázatos dinom-dánom számláját.

A magyar nép józansága éppoly tisztán látja mindent, mint ahogy látja azt a haladást is, amit éppen a rend és közbiztonság adta keretek között az ország a gazdasági, szociális és kulturális haladás terén tett és

napról-napra tesz. Ez az evolúciós politika a fejlődésnek, a jövőnek legbiztosabb záloga. Ezen az uton akarunk és fo-

gunk maradni, mert ez az ut vezet el az országot nagy nemzeti céljai megvalósításához.

A Hombár-szövetkezet uttörő munkája

cimen Kovrig János kiváló közigazda hosszabb cikket írt az ÚjMagyarság vasár-

napi számában, amelyből a következőket közöljük:

Kilenc hét alatt nyolcszáz pengőt keres egy kisgazdacsalád

Amikor a szövetkezetet meglátogattam, éppen buzaszállítás folyt. Az árut uszályba rakták, a Körösön, víziuton szállítják. Igen nehéz volt a forgatóke megszerzése. A Futura ötvenezer pengős hitelkeretet biztosított, de azzal a feltétellel, hogy a tagok külön-külön ingatlanukra betábláztalják a teljes összeget. (Ebben egy kicsit tévedett a cikkíró. Szerkesztő.)

Ez az eredmény nem jelenti azt, hogy Wagnerék az uttörő munkában most már megállnának. Már az első évben elhatározták, hogy a szokásos áruüzleten kívül más téren is működni fognak. Vetőmag-akeiót vezettek be, a környéken kitűnően bevált bányakuti 1201-es nemesített búzát terjesztették csereutján és állandóan buzdítanak arra, hogy az összes terményeket azonos fajta felkarolására, egyöntetű termelésre vállalkozzanak a gazdák. Azután bevezették a ketreces csirkenevelést. A külkereskedelmi hivatal keltető központjaitól 20 000 darab napos

csirkét vásároltak, ebből 3000-et maga a szövetkezet nevelt fel, a többi kiosztotta a gazdák között. A ketreces csirke tenyésztése igen belterjes üzemág, a szövetkezet azonban olyan jól oldotta meg a feladatát, hogy ma mintaképp szolgál az egész országban. Nagyszabású propagandát is bevezettek, ennek következtében több, mint kétezren látogatták a szövetkezet csirketelepét. Ennek az akciónak jelentőségét az egyik tenyésztő, Beinschróth József asztalos jellemezte legjobban:

— Tavaly januárban 978 darab napos csirkét vettem át a szövetkezettől, költséggel együtt darabonként 25 fillérért. Sikerült kereken 900 darabot felnevelni és kilenc hét múlva 75 dekagramm átlagsúlyban kilónként 2 pengő 35 fillérért adtam el a rántani való csirkéket. Negyedmagammal ilyen rövid idő alatt tisztán 800 pengőt kerestem.

Hasonlóképpen nyilatkozik egy másik tenyésztő, Pfeiffer Ádám is.

A Hombár-szövetkezet uttörő munkája

alcímű cikkben ezeket írta Kovrig János:

A csirkeértékesítés során sok tapasztalatot szereztek. Így észrevették, hogy a csirkék között akadnak olyanok, amelyeknek háta „tokos“, a tollvégeket nem lehet teljesen eltávolítani, olyanok, mint ha „mákkal lennének behintve“. Az ilyen csirke csak rosszabb áron értékesíthető. A szövetkezet vezetősége most azon fáradozik, hogy megfelelő tenyészanyagot kapjon, feljávítsa a gazdák baromfi állományát és megbizható tojások

keltetésével állítsa elő a standardizált, kitűnő, korai rántani való csirkeanyagot. Helyesen mondja Wagner Márton:

— Minőségi termelésre kell törekednünk minden téren, mindig előbbre kell haladnunk, mert sarkunkban vannak a Balkán országai, különösen Bulgária, nem engedhetjük, hogy bármikor is megelőzzenek bennünket.

A belterjes baromfitenyésztéssel valóban nagy jövedelmet lehet biztosítani a kisgazdáknak, sőt a korai csirkeneveléssel éppen olyan időpontban, amikor más számot-

tevő bevétel nincsen. A szövetséget fáradhatatlan igazgatója reggeltől estig tartó munkája után tanfolyamokat tart; a tenyésztőket látogatja, buzdít, tanácsokat ad és közben új terveken töri a fejét.

A fűmagtermesztést akarja megvalósítani. Már is termelnek tíz holdon vörös-csenkeszt, két holdon árva-rozsnokot és a cél az, hogy a községi és közbirtokossági legelőket fokozatosan feljavítsák. A Körös gályait mézelő fűvekkel akarják bevetni és méztermelés útján hasznosítani. Nagyarányú szilvatermelés bevezetésére gondolniak, aszalókat akarnak felállítani. A sertéshizlalást egységes hízalási terv szerinti szándékoznak megszervezni. Fontos teendőnek tartják hűtőház létesítését. A közuti és legelőfásítás terjesztésével azt remélik, hogy 15—20 év múlva a lakosság teljesen fedez-

heli tűzifa szükségletét. Már is létesítettek nemesfűz telepet, ezt fejleszteni akarják és nagyszabású kosárfonó ipar megteremtését tervezik.

*

Hálásan vesszük Kovrig Jánostól és a százezres példányszámot túlhaladón megjelenő Új Magyarorságtól, hogy a Hombár-szövetségünk munkáját megismertették az egész országgal. Hogy a cikk általános felhívást keltett, annak bizonyítéka, hogy az ország különböző helyeiről érkeznek naponta levelek Wagner Mártonhoz, amelyekben különösen a ketreces csirke nevelésének ismertetését kérik.

Szövetkezeti- és ifjusági-nap az Endrőd-Öregszöllősi tanyaközpontban

Lélekemelő ünnepségek folytak le május 8-án Endrőd-öregszöllősben. E napon volt az Öregszöllősi Hangya szövetkezet és az Öregszöllősi Kat. Legényegyesület zászlajának, valamint a Tejszövetkezet üzemhelyiségének felszentelése. Különös jelentőséget adott az ünnepségnek az a körülmény, hogy ebben az évben volt 30 esztendeje annak, hogy itt az Öregszöllősben megalakult a Hangya szövetkezet. Hetekkel megelőzően folytak az előkészületek a három intézmény

vezetősége részéről, hogy az ünnepségnek minél nagyobb fényt és erkölcsi sikert biztosítsanak. Különösen időt és fáradságot nem kímélve végezték a szervezés munkáját ikafalvi Diénes Izra tanító, Hangya szövetkezet ügyvezető-igazgatója és a Tejszövetkezet ügyvezető-elnöke, Dinya Máté Hangya elnöke, Uhrin József Hangya szövetkezet ig.-pénztárosa, a Legényegylet részéről Fölföldy Béla rk. káplán és Parócai Gergely tanító, az öregszöllősi Rk. Legényegylet vezetője.

Lampionos és lovasbandériumos felvonulások

Május 7-én lampionos felvonulást rendezett az ifjuság a községben, melynek keretében tisztelgett Csernus Mihály apátplebános és Kalmár Imre községi bíró háza előtt. Reggel zenés ébresztő volt lovas bandérium kísérettel. A bandérium

kíséretében érkezett Csernus apátplebános az ünnepségben résztvevő számos előkelőséggel együtt az öregszöllősi kápolnához, ahol 300 Bocskai sapkás gyermek Hangya-zászló lengetése mellett állott sorfalat, melynek élén Diénes Izra tanító fogadta az érkezőket.

Isten, Haza, Család, Munka

Felemelő látvány volt, amint a magyar ruhás legények és leányok kíséretében a zászlóanyák az ifjuság magyar nemzeti színű lobogója és a Hangya zöld-fehér-zöld színű zászlója alatt bevonultak a kápolnába. A különböző hatóságok és egyesületek képviselőiben megjelentek, valamint a két szövetkezet vezetősége az oltár előtt elfoglalták helyüket s a magyarruhás ifjuság nagy tömege koszoruban állta körül a szentélyt. Csernus apátplebános celebrálta a szent misét. Nagyhatalásu predikációja könnyeket

fakasztott a zsufolásig megtelt kápolna ünneplő közönségének szeméből. Megható szavakkal fejezte be a zászlószentelés szertartását, mely után a Kat. Legényegylet zászlóanyja Gróf Zichy Rafaelné képviselőiben megjelent Illés Mária, az Országos Szövetkezeti Asszonyliga titkárnője keresetlen szavakkal diszította fel a zöld-fehér-zöld szalaggal a Legényegylet zászlóját, melyen ezek a szavak voltak kihimezve: „Isten, Haza, Család, Munka“.

A Hangya szövetkezet zászlóanyja Diénesné Hajdu Emma

tanítónő, a Szövetkezeti Asszonycsoport elnöknője, amikor hófehér szalaggal feldíszítette a szövetségi lobogót, rövid beszédében ezeket mondta: „Hirdesse ez a zászló a szövetségi eszme diadalát, mely bár nehéz harcok árán is, de el fogja foglalni helyét nemcsak a falusi szövetkezetek boltjain, hanem ott fog lengeni a hatalmas gyárkémények ormain is. Örködni fogunk, hogy fehér színéhez mocsok ne férhessen

és hogy zöld színe, mely a reményteljes szebb magyar jövődőt jelenti, el ne halványodjon. Mert csak hinni, bizni és remélni tudó népnek lehet jövője. Dolgozzunk e zászló alatt egymással egymásért hazánk anyagi és erkölcsi színvonalának emelése érdekében“.

A zászlószentelés után az ünneplő közönség a zászlók alatt átvonult a Tejszövetkezetbe, melyet az Apátplebános felszentelt.

Ünnepi gyűlés

A Tejszövetkezet felszentelése után a Hangya szövetkezet udvarán felállított hatalmas sátor alatt Csernus Mihály apátplebános elnöke mellett ünnepi gyűlés volt. Az Iparos dalárda elénekelt a Himnuszt, mely után az Apátplebános, mint a Hangya diszelnöke megnyitotta a gyűlést. A megnyitó beszéd után Knapcsék Bálint legényegyleti tag elszavalt Bartha András helybeli parasztköltő „Egy eszme csodávéra“ című alkalmi versét. Utána Péceli Sándor Hangya főtisztviselő tartotta meg nagyhatalásu beszédét, amit a hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatott végig. Majd az Országos Magyar Tej-

szövetkezeti Központ kiküldöttje: Dr. Jakab László beszélt a tejszövetkezetek gazdasági jelentőségéről és számszerű adatokkal bizonyította be, hogy egyes községekben mégegyszer annyi pénzt kapnak a gazdák a tejért, mint amennyi a község összes adója. Továbbá statisztikai adatokkal alátámasztotta kimutatta, hogy Magyarországon a tejtermelésből több jövedelme volt a gazdáknak, mint a búzatermelésből. Igen nagy hatást váltott ki beszéde a hallgatóságban. A beszéd végén az Iparos Dalárda elénekelt a szövetségi indulót, melyet nagy tapsvihar követett.

Az ifjuság ünnepélye

A szövetségi ünnepség után kezdetét vette az ifjuság ünnepélye. Timár Vince Legényegyleti tag szaválása után Jakus Pál ismertette a Kat. Legényegyesület programját. Beszédét többbizben lelkes taps és éljenzés szakította félbe. Beszédében az agrárfifjuság nemzetfenntartó szerepét ismertette, oly hatásosan, hogy este a Hangya-bál közönsége előtt meg kellett ismételnie.

Az ünnepség az Iparos Dalárda által előadott magyar Híszkegy-gyel ért véget.

Azután következett a közebéd, melyen több, mint 280-an vettek részt.

Az ebéd alatt az Apátplebános tartott beszédét a szövetkezetek fontos nemzetgazdasági szerepéről. Elismeréssel beszélt ikafalvi Diénes Izra tanítóról, aki fáradságot nem ismerő munkával és nagy hozzáértéssel vezet a Hangya szövetkezetet és az általa kezdeményezett Tejszövetkezetet. Kéri a szövetkezet tagjait, hogy ezen munkájában teljes odaadással támogassák, szegődjenek melléje, legyenek ők is harcosai a szövetségi eszmének.

Diénes Izra tanító a két szövetkezet nevében üdvözölte Csernus Mihály apátplebánost, szövetségi diszelnököt, a megjelent közigazgatási és szövetségi képviselőket, valamint

Tüköry József földbirtokost és a jelenlévőket. Ismertette a Hangya 30 éves küzdelmes multját. Többek közt ezeket mondotta: A mai napon felszentelt Hangya zászlót, mint győzelmi lobogót tüzzük ki szövetkezetünk épületére, hadd hirdesse a szövetségi eszme diadalát, melyet ezelőtt 30 évvel az alapítók hintettek el a lelkekben. Hálás visszaemlékezésre hívta fel a szövetkezet minden tagját azokra, akik ezt a szövetkezetet ezelőtt 30 évvel egy zsidó szatócs helyén megalapították és azokra, akik a világháború s az azt követő forradalom, valamint a gazdasági válságon szövetkezetünket szerencsésen átmentették és megtartották számunkra.

Illés Mária a Magyar Szövetkezeti Asszonyliga országos titkárnője ismertette az asszonyok szerepét a szövetségi életben. Kiemelte, hogy a szövetkezet asszonyok nélkül el sem képzelhető. A férfi keresi meg a pénzt, de az asszony költi el. Az pedig nem közömbös, hogy az asszony milyen üzletbe viszi a pénzt. Igen hangulatos beszéde nagy tetszést váltott ki a férfi hallgatók közt.

A mai ünnepség is azt bizonyítja, hogy az a mag, melyet az alapítók elültettek, nemcsak kicsirázott, hanem terebélyes fává nőtt ki magát, melynek

gyümölcsseit élvezik mindazok, akik ma itt körülállják, hogy még jobban megismerjék és még jobban megszeressék ezt a szövetséget.

A Tejszövetkezet is a Hangyának köszönheti létét, mert az a szövetségi közszellem hozta létre, melyet 3 évtizeden keresztül a Hangya munkált ki a lelkekben. A szövetségi múltjának ismertetése után rátért az ifjuság szerepére, mert nem elég csak a multtal foglalkozni, bár erőt és biztatást onnan meríthetünk. A szövetségi a jövőért él és dolgozik. Ezért fonódott össze az ifjuság ünnepe a szövetségi ünnepével. Akié az ifjuság, azé a jövő. Bátran és büszkén emelhetjük magasra előttük a szövetséget zászlaját, melyet egykor nekik kell a kezükbe venni. Kéri az Istent, hogy termékenyítse meg a lelkekben mind azt a szép gondolatot és eszmét, melyet ma itt széthintettünk.

Tüköry József földbirtokos emelkedett szólásra, aki a több és minőségi termelésről beszélt.

A közebed a késő délutáni órákban ért véget. Este Hangyából volt, melyen 300-nál többen voltak.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni Tüköry József földbirtokos urnak azt a nemes gesztusát, hogy 15 felnőttet és 35 gyermeket vendéglát meg a közebeden.

És vajjon meg lehet-e feledkezni arról a szerény tanítóról, aki az ifjuság közt felbecsülhetetlen munkát végez. Aki megalapította az Endröd-öregszőlőkben a Kat. Legényegyesületet. Aki oly csodálatos módon tudott a fiatalság lelkéhez férközni, hogy egyik napról a másikra szinte teljesen megváltoztatta a tanyavilág légnyelének egész lelkületét. Vajjon el lehet-e menni szó nélkül a mellett a tanító mellett, akinek közreműködése nélkül az egész ünnepély szintelen lett volna. Aki az ifjuságot belevezényelte a szövetségi eszme légkörébe. És aki szerényen meghuzódva szemlélte munkájának eredményét, névtelenül, észrevétlenül. Pedig minden, ami szépet és jót s megbámulni valót láttunk az egész ünnepély alatt a legénység részéről, az az Ő lelkének a kisugárzása volt. És senki sem kérdezte, senkinek sem jutott eszébe, hogy mindez magától nem történhetett. Ez a szerény, kedves modoru tanító Paróczai Gergely. Az Isten áldja meg őt és adjon erőt a további munkájára.

De nem lehet szó nélkül hagyni a Hangya igazgatósági elnökének, Dinya Máté fiatal gazdának a szövetségi mun-

kásságát sem. Az alig 30 éves fiatal gazda 3—4 közintézményben tölt be vezetőserepet. Agilis, fáradságot nem ismerő, puritán jellemű fiu, méltó az apjához, aki 3 évtizeden keresztül volt az Öregszőlői Hangya vezetője. Szép jövő és hivatás vár rá, ugy a Hangya, mint a Tejszövetkezet és egyéb gazdasági intézmények életében.

Az Endröd-öregszőlői szövetségi és ifjusági nap erkölcsi sikere nyomán Endröd község belterületén rövidesen egy új Hangya szövetségi megalapítása várható.

Kamatot hoz, ha gondosan kezelik. Egyetlen feltétel: Olyan szappant használjon, mely alaposan és kíméletesen tisztít.

HUTTER ABC SZAPPAN
ragyogó fehérre mos

A BUZA KARIERJE

1937 július 7-én jegyezték a tőzsdén először az új-buzát és e jegyzés alapján 18 pengőt fizettek Gyomán egy métermázsa buzáért. Hét nap múlva már 20 pengő volt a buza ára, 17-én 20.10, de már augusztus 2-án 19.20 pengőre esett vissza; 6-án 19.70, azonban 16-án már 18.50 pengőre csuszott le, 19-én 18.90, szeptember 4-én 19.20, 18-án 19.70, október 23-án 19.30, november 9-én 19.—, de már 12-én ismét 19.70 és 26-án 19.20 pengő.

Állandóan 19—19.80 között mozgott a buza ára és sok gazda várt arra, hogyha megegyezzen eléri a buzája a 20 pengőt, eladja. A 20 pengős ár január

5-én be is következett és 7-én 20.20 pengőre emelkedett, de már 11-én 19.80, 31-én 19.50 és február 3-án 19.30-ig csuszott le. Ettől kezdve ismét 19.50 körül mozgott az ár, míg április 2-án, amikor hajóra kezdtek a vásárlást, ismét elérte a 20 pengőt és 28-án 20.30 és innen ugrásszerűen emelkedett: 29-én 20.60, 30-án 20.80, május 5-én 21.10, 10-én 21.50 és 13-án 22.50 pengőt fizettek volna a gyomai buzáért, ha lett volna kínálat.

A buza árának rohamos emelkedését nem tudják indokolni és ezért képtelenebbnél képtelenebb hírek keringenek.

Az új-buzára eddig jók a terméskilátások.

A szikfüvirág beváltási ára

A M. kir. Gyógynövénykísérleti Állomás a 87.400/1921. F. M. sz. rendelet 6 §-a, illetőleg a 105.500/1936. F. M. sz. rendelet alapján, az érdekeltség meghallgatása után, a szikfüvirág (kamilla) legkisebb beváltási árát a következőkben állapította meg;

1.) Fésűvel szedett, egészséges, kifejlett fejű, nyersen rostált áru, nyersen kg.-ként 8 fillér.

2.) Kézzel csipett, gaz-, szár és idegen növényrészekről mentes, legfeljebb egy centiméter hosszú, szárral szedett, egész-

séges áru nyersen, kg.-ként 30 fillér.

Ezek az árak nem fix átvételi, hanem csupán a legkisebb beváltási ár, melyeknél kevesebbet a beváltó a gyűjtőnek, illetve a termelőnek fel nem ajánlhat.

Attól a beváltótól, aki a megállapított legkisebb beváltási árakat nem tartja be, a M. kir. Gyógynövénykísérleti Állomás az engedélyt meg fogja vonni, ellene a 87.400/1921. F. M. sz. rendeletbe ütköző kihágási eljárást meg fogja indítani.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

A felsőház is hamarosan készen lesz a választói törvény letárgyalásával. A képviselőházban 8 órás üléseken tárgyalják a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló javaslatot. Már is nagyon értékes felszólalások történtek, szinte lehengerelik a javaslat ellen kiállott Rassay, Bethlen, Apponyi György, Széchenyi György és többi „faj-

védő” előkelőségeket. Milotay István keddi beszédében André Siegfried francia publicista és szociológus az amerikai egyesült államokról írt könyvéből a newyorki zsidóságra vonatkozólag a következőket idézte: Az első hullám: nyersanyag; a második generáció: tullicitálhatatlanul sovínista amerikai; a harmadik már a pénzügyi, gögös vezetőréteg, amely: visszatér ismét zsidó öntudatához.

Hitler olaszországi látogatása a német és olasz nép szoros együttműködését juttatja kifejezésre. Az olasz-angol megegyezés nyomán az olasz-francia és német-angol megegyezésre is számíthatunk. Annyi tagadhatatlan, hogy Európa békéje Hitler és Mussolini kezében van, akik ezzel az adottsággal annak megteremtésében és megóvásában sáfárkodnak. Oroszország a liberálistusért ájuldozó nemzetközi bankárokkal és mérgekkeverőkkel itt is, ott is gánésolnák a két vezér és anglia minszterelnökének békés szándékát, de vajmi kevés eredménnyel. Még a Genfben vonultatott négy krokodilkönyvei sem fogják megváltoztatni az európai béke kiépítését és a bolsevizmus kiirtását.

Csehszlovákiában virrad!!!

VILÁGÍTÁSI PRÓBA A REFORMÁTUS TEMLOMBAN

Szerdán este 8 órakor a református egyház vezetősége, a presbiterium, vitéz Madaras Gyula és Martos Viktor a villanytelep vezetői jelenlétében világítási próbát tartottak a református templomban. Nyolc oszlopon rejtett világításként cca 2800 gyertyafényű izzót helyezett el Domokos Albert műszerész. A világítás nagy-szerűen sikerült. Világosabb volt a templom belseje, mint egy borus téli napon.

A tapasztalatok alapján még jobba akarják tenni a világítást és pénteken este újabb próbát tartottak.

A szerelési munkát és a hozzávaló anyagot Domokos Albert teljesen ingyen végezte és adta, ugyszintén az elfogyasztott áramot is ingyen adta a villanytelep.

Felhívás és értesítés a szállítóközönséghez

Az Eucharisztikus Kongresszus tartama alatt, vagyis a folyó évi május hó 25-től 30-ig terjedő időben várható tömeges utasmennyiség elszállítása a Magyar Államvasutakra fokozott feladatot ró. A személyforgalom akadálytalan lebonyolításának biztosítása érdekében ezért az áruforgalom fenntartását csak részben vállalhatjuk.

Közöljük ezért a t. szállítóközönséggel, hogy a teherdarab-árúként feladott élelmiszerküldemények akadálytalan továbbítást csak akkor tudjuk biztosítani, ha azokat a szállítófelek esetenként, illetve tételként legalább 2000 kg. összsúlyú mennyiségben adják fel, amely mennyiséggel külön állomási kocsit indíthatunk. Az ennél

kisebb súlyú, teherdarab-árúként feladott minden küldeményt csak nagyobb késéssel tudjuk a rendeltetési állomáson rendelkezésre bocsátani, mert a Kongresszus tartama alatt teherdarab-árúkezelést végző vonatokat rendszeresen közlekedtetni nem áll módunkban.

Kérjük tehát a t. szállítóközönséget, hogy a fenti időben a teherárú szállítását lehetőleg akként szabályozza, hogy az — saját érdekében is — az Eucharisztikus Kongresszus fenti időtartamán kívül történjék.

Részletes felvilágosítást szükség esetén az állomásvezetőség ad.

Gyoma, 1938. évi május hó 5-én.

Állomásfőnökség.

A kisemberek védelme

A magyar politikai élet legnagyobb eseménye Darányi Kálmán miniszterelnök győri beszédében bejelentett gazdasági program. A honvédség fejlesztésére s egyéb, jórészt a falu érdekeit szolgáló célokra a kormány a magyar nép áldozatkészségéhez fordul. Hogy a nagy beruházási programot végrehajthassa, 600 millió vagyondezmát kér. Ebből 350 milliót a vállalatok fizetnek, míg 250 millió terhet a magánosok fognak viselni.

Az utóbbi időben a kisvagyonu polgárság körében téves hírek terjedtek el arról, hogy ezt a réteget mennyiben fogja érinteni a vagyondezsma. A kisvagyonu polgárságot a vagyondezsma egyáltalán nem fogja érinteni, mert csak azokat adóztatják meg, akiknek 50.000 pengőnél nagyobb értékű vagyonuk van. Még ezt az 50 ezer pengőt is úgy számítják, hogy az egész vagyon értékéből először levonják az összes terheket s csak, ha ezek levonása után is marad még 50.000 pengőnyi tiszta vagyon, akkor kell vagyondezmát fizetni.

A magyar kormány igen fontosnak tartja, hogy az érdekeltek tisztában legyenek a vagyondezsma kivetésének ezzel a rendelkezésével. Ez a rendelkezés egyenes folytatása annak a nagyarányú szociálpolitikának, amely a Darányi kormány nem hosszú működése alatt már olyan óriási eredményeket hozott. Büszkén sorozzuk ezek közé az eredmények közé a gazdaadósságok újabb rendezését, a telepítés folyamatának

meggyorsítását, a mezőgazdasági munkavállalók öregségi és betegségi biztosítását és mindazokat a törvényeket és törvényjavaslatokat, amelyek a munkanélküliségen óhajtának segíteni, vagy sürgős orvoslásra szoruló szociális egyenlőtlenséget akarnak megszüntetni.

Kevés miniszterelnöke volt még az országnak, aki annyira átértézte volna a kisemberek buját-baját, életük küzdelmes voltát, mint éppen Darányi Kálmán. Mint földmivelésügyi miniszter-hivatalból foglalkozott a falu kérdéseivel, meg kellett látnia és meg is látta azt a hősi küzdelmet, amelyet a magyar nép legértékesebb rétegei folytatnak a napi megélhetés biztosításáért, családjuk fenntartásáért. Mint miniszterelnöknek még több módja és alkalma van, hogy mindazt megvalósítsa, amit ezen a vonalon szükségesnek s a nemzet jövője szempontjából elengedhetetlennek tart. Jó szándékainak csak az ország pénzügyi teljesítőképessége vet határt, amellyel számolnia kell, ha nem akarja megsemmisíteni azokat az igen jelentős gazdasági eredményeket, amelyekről a nemrég elhangzott pénzügyminiszteri expozé beszámolt.

Hisszük, hogy ez a hatszázmillió vagyondezsma a kormány rendelkezésére fog állni akkor is, ha kiméli — mint ahogy kimélnie is kell — a kisegzisztenciákat. Elsősorban azoknak kötelessége áldozni, a nemzet nagy céljaira adakozni, akik ezt könnyen megtehetik. A világ minden államában

érvényesül a terhek viselése terén a progresszivitás elve s talán sokkal nagyobb mértékben érvényesül, mint nálunk Magyarországon. Ha egy nép a népek óriási versenyében meg akar állni, sőt tovább akar fejlődni, ez csak úgy történhetik, ha alkalmazkodik a kor követelményeihez. A modern állam törekvése az, hogy hatalmát és biztonságát a nép minél szélesebb rétegeire építse. A népi államok korát éljük, mert a kemény versenyben csak az az állam állhat meg, amelynek népe érzi, hogy nemcsak ő van az államért, hanem az állam is érte.

Darányi Kálmán mélységesen átérzi ezeknek a nagy alapelveknek az igazságát s minden tétellel és lépésével annak a jobb, nagyobb és boldogabb Magyarországnak az alapjait munkálja, amely felé minden magyar szíve áhítozva fordul.

Zöldmező-napok Endrődön

Elismerésre méltó az endrődi gazdák lelkes zöldmező mozgalmá. Nincs az a kezdeményezése a zöldmező szövetségnek, amelyre úgy az endrődi gazdák, mint a községi előjáróság részéről, fontolgtatás nélkül, be ne neveznének és ennek máris szép eredményei mutatkoznak. A legelők megjavítása, azok fásítása és fűmagtermesztés, ezek mind-mind a zöldmezőszövetség irányítása mellett és segítségével folynak és bizony ezekből nemcsak erkölcsi, hanem tekintélyes anyagi haszna is van Endrőd községnek.

Ennek a lelkes zöldmező érzésnek méltó kifejezése lesz a május 15-én tartandó zöldmező gyűlés, amely délelőtt 11 órakor lesz, a község háza udvarán és azon megjelennek a földmivelésügyi minisztérium, az országos zöldmező szövetség és a dunántúli zöldmező szövetségek kiküldöttjei. Délután majális lesz az ifjúság részére. Délután 5 és 7 órakor zöldmező oktató filmet mutatnak be a Népház mozitermében, amely nagyobb részt Endrődről felvett film.

Az endrődiek szép eredményén felbuzdulva joggal várhatjuk el, hogy a gyomai illetékesek itt is tevékenyebb és lüktetőbb zöldmező életet állítsanak be, nem az endrődiek legyőzésére, hanem a gyomaiak felemelésére.

Finomabbnál, finomabb!

SÜTEMÉNYEK BIZONYÍTJÁK

Dr. OETKER

SÜTŐPOR ELŐNYEIT!

HIREK

Dr. Karácsonyi Ágoston orvos-fogszakorvos, v. fogklinikai orvos rendelését megkezdte Kossuth Lajos utca 21 sz. alatt, özv. Feketéné házában.

Házasság. Molnár Julia postakiadó és Szerető Elemér magántisztviselő f. hó 7-én Gyomán házasságot kötöttek.

Schuster Ferenc államilag vizsgázott fogász Kossuth Lajos utca 36 szám alatt, fogászati működését megkezdte.

A községi mezőgazdasági bizottság május hó 9-én tartotta tisztújító gyűlését, amelyen elnöknek G. Nagy Lászlót, alelnöknek Szabó Á. Lajost és jegyzőnek Debreczeni Tibort választották meg.

A gyomai országos vásár május hó 27, 28 és 29-én lesz megtartva.

A szegedi ipari vásár június 4—12 között lesz, amelyre az 50 százalékos vasuti kedvezmény június 1-én kezdődik és a visszautazásra június 14-ig lesz érvényben.

Védőhímlő oltások végrehajtására Gyomán dr. Vincze Endre, Endrődön dr. Cseh József és Kondorostanyán dr. Bartha János lettek kijelölve.

Bohnert József kormányfőtanácsos, vezérigazgatót akarják a békéscsabaiak a Harsányi Pál ref. esperes felsőházi tagságával megüritült póttagságra jelölni.

Versenytárgyalási hirdetményt adott ki Gyoma község a gazdasági iskola felépítésére. Pályázati határidő május 23. délelőtt 10 óra.

Póhalom parcellázása örvendétesen halad a megvalósulás felé. Az 1241 kat. holdból 500 holdat kapnak a bérlők, a többi 741 holdat — előreláthatólag — kétharmad részben gyomaiak és egyharmad részben az endrődiek kapják.

Levente-lőcsarnok építésére 1900 pengő segélyt kapott a levente egyesület.

A szeghalmi vásár május 23-án lesz.

Temetkezési vállalkozói ipar gyakorlására Gyomán kettő és Endrődön is kettő az ezután kiadható iparendelvények száma. Ez a rendelkezés nem érinti a már kiadott és érvényben lévő iparendelvényeket.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégénél.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téstarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Bár gazdag lehetnék, fohászok sok ember. Ez a vágy nem elérhetetlen, Egy három, vagy másfél pengős államsorsjegy sok boldogságot valóra válthat. Közeledik június 3-a, a húzás ideje, vásárolja meg sorsjegyét.

A csillag-képek rejtélyes világába visz el a képekkel gazdagon illusztrált cikk, amely az égbolt különleges csillag-alakzatainak kialakulásáról Tolnai Világlapja új számában most megjelent. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

A gazdagság ára mindössze 3 P. Ennyibe kerül az m. kir. államsorsjáték egy egész sorsjegye és 1.50 P-be egy fél. Próbájon szerencsét, húzás június 3-án.

Bevezetik a villanygépeket a vágóhidakon, ezzel kábitják el a levágandó állatokat. Magyarországon mintegy 600 darab ilyen gépre volna szükség.

A párizsi színházak legújabb sikereiről, rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Békésen új községi polgári leányiskola épül, mely rövidesen készen lesz.

Titkos reménye mindenkinek, hogy egyszer vagyonhoz jut. Ez könnyen teljesülhet, ha állami sorsjegyet vesz. Egész sorsjegy ára 3 P., fél sorsjegy ára 1.50 P. Főnyeremény 40.000 P. Húzás június 3-án.

Eltörlik a filléres receptdíjat az OTI-nál, mert az 1937 es év mérlege jelentős felesleget mutat.

A tisztviselők lépéseket tesznek az illermény csökkentő rendeletek megszüntetéséért.

Szikkfügyűjtők figyelmébe! Csak szépen fejlett, gazmentes, hosszuszárnélküli virágot szedjenek. Ne gyömöszölgék zsákba, mert így bemelegszik és hasznavehetetlenné válik. Ha szedéskor eső éri a virágot, úgy tiszta füves helyre teregessék széjjel, hogy megszikkadjon.

Modern szikkfü telepet létesített a Hangya Központ Szeghalmon. A szárító berendezésében ősszel tengerit is akarnak szárítani.

SPORT

DERBI

lázban ég a gyomai sportársadalom! Az ismert sport-találkozóhelyeken, Kiss Pistánál, Szepessynél ernyedten lóg már az ajtókilincs, a „tuloldalón“, Daninál pedig ijedten nyög a kényelmes karosszék, ha sportember közelít. Boltokban, műhelyekben vásárlásról ma szó sem esik. A vevők ma nem vesznek, hanem tippelnek. Mindenki megkapta már a 40 fokos derbilázt. Főnökurak, segéd urak a szokottnál is szórakozottabbak. Vér csurran a borotva alól, üllön hül ki a tengelyvég, felsír a gyalú, Glücknél pedig ecet helyett meszet mér a segéd ur Mari nélinek, ha a holnapi meccsre gondol. Nagy Lajosnál könnyebb ma a tüfökán átbujni egy tehénnek, mint a reszkető kézzel irányított cérnaszáznak. Szedőm fejében pedig kavarnak a buzdító szólások, mellyel kedvenc csapatát lelkesíti majd, — vezércikkem végén...

Játszhat Pesten az angol kupagyőztes, rughatja a kezdőrugást maga a kínai császár, a rádió sportközvetítése akkor is süket fülekre fog találni. Gyomán ma ennél nagyobb sportesemény izgatja a kebleket: a GyTK-GySC meccs!

Tippelnek! Pörkölte, sörök csak úgy röpködnek a levegőben, liter boroknak se szeri, se száma. Belügy, külügy ma kit sem érdekel, ma az időjárásjelentés lett a favorit. Lemondhat bárki, csak az a kedvenc középcsatár — jajj — le ne mondjon valahogy...

Sportemberek! Várjuk meg kelő nyugalommal a szegedi játékvezető kezdést jelző füttyét és viselkedjünk a meccs alatt nyugodt vérmérséklettel! Jelszavunk csak egy legyen: győzzön a jobbik csapat!

Bizom a GyTK régi lelkes játékában és hiszem, hogy mint mindig, úgy most is ő lesz a győztes fél! A GyTK ma is tud

ugy küzdeni, mint a többi derbin tudott. Hogy most egy-két meccs alatt nem volt szerencséje? Ez nem mutatja azt, hogy nem tud lelkesedni és győzni. Tehát tippem 2 gólos GyTK győzelem.

Szedő.

GySC~TAC 2~1 (0~1)

Bajnoki. vezette: Wertheim.

Sáros, mély talajon, mindvégig erős küzdelemben szerezte meg győzelmét a GySC. Egy ilyen kiváló csapat ellen elért győzelem végleg igazolta, hogy a milyen hatalmas fejlődésen ment keresztül az ősszel még reménytelenül startoló GySC együttes. Reméljük, hogy ez a jó szereplés továbbra is megmarad a holnapi derbin is.

A játék első felét inkább TAC támadások jellemzik, de a sokatígérő kombinációk mind a sárba fulladnak, vagy pedig a kitűnően bemutatkozó Takács I. akadályozza. Erős mezőnyjáték után a 43. percben Ugor a nagy sár miatt oly erősen ad hátra, hogy Jakótól a labda kipattan és a balszélső belővi 0 1.

Szünet után győzedelmeskedik a GySC kitűnő kondíciója és a győzelmet a remekül védő Árvai kapus sem tudja megakadályozni. 11. percben Fekete szabadrugásából Jenei egyenlít. 14. p.-ben TAC ellen 11-es, de a kis Takács bombája a lécc mellett süvit el. Tovább támad a GySC és Zöld zugó lövése alig kerül el a kaput. 35. percben K. Szabót jó helyzetben buktatják. 11-es, ezt Győri behelyezi 2-1. Gól után a TAC hatalmas finist vág ki Sugár, majd Debreceni II. veszélyeztetnek, de előbb Ugor, majd Fekete ment önfeláldozóan.

GySC minden egyes tagja kitűnő munkát végzett, de a TAC-isták is alaposan kitétek magukért. Árvai, Cseri, Sugár és a két szélső a főerősségük.

Wertheim néhány vaskos hibát vétett.

3 Pont:

melyért érdemes részt venni a jótékony célú m. kir. állami sorsjáték húzásán...

mert egy egész sorsjegy ára csak 3 P., fél sorsjegy pedig 1.50 P. Ilyen olcsó sorsjegy nincs.

mert nyereményei 40.000 P., 20.000 P., 10.000 P., kétszer 5.000 P., négyszer 2.500 P., hatszor 2.000 P., húszszor 1.000 P., összesen 18.729 nyeremény.

mert húzása már a közeljövőben: június 3-án esedékes, tehát az eredményt a közel jövőben élvezheti.

Bíróküldés: GyTK — GySC vezetői: Lapu Jenő (Szeged), TAC-KTE, vezetői: Kovács, M. Török-vés—Tarhos SC. vezetői: ifj. Magyar János, M.MÁV — Hunyadi vezetői: dr. Magyar Béla.

GySC~GyTK: ?

A helyi derbi alkalmából aktuálisnak tartottuk a két főtippelő Csáky Dániel és Hainfarth Mihály főtitkár-urak véleményét is kikérni.

Itt adjuk Csáky nyilatkozatát: „A hetek óta izgalmas vitatkozások vasárnap délután a sorsdöntő befejezéshez érkeznek. Utána az egyik fél fájdalmas érzésével. A GySC sorozatos veszteségének ezuttal — nézetem szerint — vége! A GySC győzelme feltartóztathatatlan! A GyTK alig hiszem, hogy annyi szívet és lelkesedést tudjon belevinni a mérkőzésbe, hogy a javuló formában levő GySC 11-et megadásra kényszerítse. A GySC a sorozatos elszenvetett vereségek után illő revánsot kell, hogy vegyen. Tartozik ezzel a hiveinek is. A GySC ma fegyelmezett együttes, kitaró küzdőfél, melyről sorozatos mérkőzéseim alatt tanúságot tett. Hiszem! Ezuttal sem csatlakozom. 2—3 gólos GySC győzelmet várok.“

Persze az ellenlábás Hainfarth ennek éppen ellenkezőjét reméli: Ha a GyTK teljes összeállításban tud kiállani és a mindenkori derbi mérkőzéseken megmutatott lelkesedését és akaratát játékba dobja, — úgy egy döntetlen eredmény feltétlen megilleti. Ha ebből valamelyik elmarad, úgy 1—2 gólos GySC győzelem várható.

Az „Uj Magyarság“

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 hóra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Május 14-én Szombaton
FILMVERSENY!

DUPLA MŰSOR!

2 sláger. Az idegek két órája. Hajmeresztő izgalmak 120 perce. Boris Karloff és Charlin Chan főszereplésével.

A rémület éjszakája. Tűz az operában. Ki a gyilkos?

MEFISZTÓ AZ OPERÁBAN

Öldöklő iramu, gyilkos tempóju bűnügyi történet.

cow-boy bravur, vadnyugati romantika:

PRÉRI BETYÁROK

Ököl, revolver, ravaszság harca.

Május 15-16
vasárnap és hétfőn.

MAGYAR FILM!

Kabos Gyula, Báthly Lajos, Szelezky Zita, Erdélyi Mici, Salamon Béla főszereplésével:

PILLANATNYI PÉNZZAVAR

Csudavígjáték, falrengető humor, andalító romantika, fiatalság!

2. Pompás kísérő műsor.

Május 18-án szerdán.
Willy Fritsch, Lilian Harwey, Oscar Sima és Paul Kemp főszereplésével:

ASZLÁNYI KÁROLY viggjátéka:

7 POFON

Hét elcsattant pofon kalandos, izgalmas, nagyon vidám regénye.

JÁTEKOS KUTYÁK

aranyos kutya kulturfilm.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. május 15-én vasárnap fél 7 és 9 órakor.

Csudálatos természetes szinpompa.

A TÁNCOS KALÓZ

Az első plasztikus színezésű film. Főszerepben:

Duna Steffi és Charles Collins. Fantasztikus színes film, amely végig rendkívül mulatságos és ötletes.

Remek táncprodukciók!

Fekete lista

viggjáték.

MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

DUNÁNTULIAK

Kitűnő minőségű

somlói és badacsonyi bor

kimérve állandóan kapható a

Klein-vendéglőben

Mérlegek és súlyok

javitására és meghitelesítését

felelősség mellett vállalja

KOCSIS IMRE

gépműhely

Gyoma,

Kossuth Lajos utca 40. sz.

Gyoma község

ingatlanforgalma

Icsa Imre és neje Gecsei Lidia gyomai lakosok vettek egy bánomkerti lakóházat Földesi Lajos gyomai lakostól 1300 P.-ért.

H. Kovács Endre és neje Iván Jolán gyomai lakosok vettek egy 469 n.-öl csepeuskerti ingatlant H. Kovács Elek (nős Kéri Erzsébettel) gyomai lakostól 470 P.-ért.

Csath Sándor (nős Ágoston Teréz) gyomai lakos vett 998 n.-öl kölesfenéki ingatlant Szeben Lajos és neje Bodon Mária gyomai lakosoktól 400 P.-ért.

K. Kocsis László és neje Varga Erzsébet gyomai lakosok vettek 566 n.-öl cifrakerti ingatlant Cs. Nagy Imréné Barta Klára gyomai lakostól 400 P.-ért.

Cs. Nagy Endre (nős Nyitrai Erzsébet) gyomai lakos vett 1/300-ad rész csudaballai legelő részt K. Szilágyi Sándor gyomai lakostól 500 P.-ért.

Nyitrai Sándor (nős Márton Erzsébet) gyomai lakos vett egy tehénjárást, egy és fél sertésjárást K. Szilágyi Sándor gyomai lakostól 140 P.-ért.

Szilágyi Sándorné Márton Teréz és társai vettek 3 hold 1374 n.-öl egeihalmi szántót Márton Sándor (nős Bagi Rozáliával) gyomai lakostól 4000 P.-ért.

Márton Lajos (nős Faragó Rózával) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Márton Sándor (nős Bagi Rózával) gyomai lakostól 800 P.-ért.

Oláh István és társa vettek egy lakóházat Oláh Pál gyomai lakostól 600 P.-ért.

Balogh György (nős Icsa Rózával) és társa vettek 1 hold 1426 n.-öl egeihalmi szántót Szabó Gáborné Márton Eszter és társaitól 2000 P.-ért.

Kocsis Mihály szegedi lakos vett 2/200-ad rész csudaballai legelőt Zöld János és társától 800 P.-ért.

Gál Antal és neje Kovács Rozália gyomai lakosok vettek 2 hold 457 n.-öl félhalmi rétet vitéz Czapáry Jenő és neje Mányi Olga budapesti lakosoktól 1028 P.-ért.

Csapó Lajos és neje Lukács Erzsébet gyomai lakosok vettek 920 és 1280 n.-öl félhalmi szántót özv. Debreczeni Lajosné Tóth Zsuzsánnától 1500 P.-ért.

Pataki Bálint és neje Fekete Róza gyomai lakosok vettek egy bánomkerti házat Nyitrai Lajos és neje Oláh Juliánna gyomai lakosoktól 1000 P.-ért.

Kun Antal (nős Biró Erzsébet) gyomai lakos vett 2/3-ad rész csudaballai legelőt Kiss Lajos és neje Csalah Ilona gyomai lakosoktól 1100 P.-ért.

Kató Ferenc gyomai lakos vett 2/3-ad rész csudaballai legelőt Icsa Sándor és neje Ó. Kovács Róza gyomai lakosoktól 1150 P.-ért.

Putnoki Lajos és neje Oláh Róza gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Elek Ignácné Hanuszka Eszter és társaitól 1900 P.-ért.

Zilahi Sándor és neje K. Molnár Zsuzsanna gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat özv. Gál Lászlóné Zilahi Zsuzsánnától 1000 P.-ért.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. május 15-től június 25-ig és IX. 9-től

x	†	Gyoma—Endrőd:
17. ³⁸	21. ⁴⁸	ind Gyoma p. u. . . . . érk. 6. ²²
17. ⁵⁰	21. ⁵⁵	érk. Endrőd templom-tér . . . . . ind. 6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:		x	†
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér . . . . . érk.	17. ⁵⁰ 21. ⁵⁵
6. ³⁶	↓	Gyoma	17. ²⁸ 21. ³⁷
7. ²⁸	↓	Szeghalom p. u.	15. ⁴⁴ 20. ⁴⁸
8. ⁴⁸	↓	Püspökladány	15. ²⁸ 18. ⁴⁸
9. ¹⁹	↓	Hajdusoboszló	14. ⁴⁵ 18. ⁰⁵
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“ . . . . . ind.	14. ¹⁰ 17. ³⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajdusoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80. Menettérítési-jegy: „ P 4.-. „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:		x	†
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér . . . . . érk.	17. ⁵⁰ 21. ⁵⁵
6. ³⁶	↓	Gyoma	17. ²⁸ 21. ³⁷
7. ²⁷	↓	Szeghalom p. u.	15. ⁴⁴ 20. ⁴⁸
8. ⁵⁷	↓	Berettyóújfalú p. u.	14. ⁰⁰ 19. ¹¹
9. ⁰³	érk.	„ községháza . . . . . ind.	13. ⁵⁰ 19. ⁰⁵

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérítési-jegy: P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés. Figyelem! x-el jelzett hétköznap; †-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik.

Publikáció

Superfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal. 2

vitéz Czapáry Jenőnének 44 kat. hold földje eladó. Érdeklődők forduljanak G. Nagy Lászlóhoz Hősök útja 57 sz. 2

Papp Zsigmond 4 és fél fertály keselyői földje örökáron eladó. Érdeklődni Rákóczi u. 16 sz. alatt lehet. 5-2

Akik a közös ballából természetben kapják ki részüket, azok jelenjenek meg f. hó 15-én vasárnap délután 2 órakor a községháza tanácstermében, a sorsoláson.

Zöld Dánielnek a Lehel utca 13 számú háza örökáron eladó. 2-1

Izsó Imre Kossuth Lajos utcai sarokháza eladó. 5-5

Gyomán, Vörösmarthy Mihály u. 10. számú ház azonnali beköltözésre örökáron eladó. Érdeklődni lehet Cs. Szabó Gergely gróf Tisza István ut 60. 3-3

Kovács Márta (volt Szokolayné) varrónő tanulólanynyt vesz föl. Lakik: Hunyadi utca 7. 5-3

Kossuth Lajos utca 26 szám alatt egy fizetési helyiség van kiadó. Ugyanott egy használt írógép van eladó. 3-1

Nagy József Baross utca 20 szám alatti háza szabadkézből eladó. 3-1

Eladó: Endődön 24 kat. hold prima tanyaföld az Iványi dűllőben, 24 hold simazugban nagy cserepestanyával, 125 kat. hold nagy gazdasági épületekkel, 5 hold ugyancsak szép cserepestanyával, gyümölcsösökkel kedvező fizetési feltételekkel. Eladó Gyomán a keselyősön 1x1 és fél fertály tanyával, 1 fertály szintén tanyával, fél fertály tanya nélkül, 19 hold magtárlapson, 5 hold zöldlapon, 10 hold versánnyáron műúthoz cc 500 méterre 2500 pengőért. Eladó az újkertben 4 lánccs föld buzavetéssel, vagy vetés nélkül 2200 pengőért. Eladó házak: Hősök Emlék útján 4 szobás nagy gazdasági épületekkel, szobás cserepes 3000 pengőért. Bővebbet felvilágosítást Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodájához Gyoma, Horthy Miklós ut 2 szám. Telefonszám 50.

!OLCSÓBB A BOR!
!mint a szódaviz!
22 FILLÉR
egy liter 11⁰/o-os kádarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csak 50 literen felül rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartására kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.
Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.
Széky Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdavidallal, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor,

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Ki a nap fényébe

Félelem vagy idegenkedés Isten szabad egének világosságától, titkos konspirálás, álutakon való hatalomratörés az alkotmányosság nyilegyenes útjáról való letérés éppugy nem volt soha a magyar ember tulajdonsága, mint amennyire magyar tulajdonság a nyílt színen, nyílt sisakkal folyó küzdelem. Magyar lelkület nyílt, őszine. Szembenéz a tényekkel és szereti a vitás ügyeket a napfényen, a nagy nyilvánosság előtt elintézni. Szeret érdemleges vitát folytatni olyan helyen, ahol a közvéleményt hívhatja meg döntőbírónak. Szereti a nyílt vitákat, az eszmék kicserélését, mert tudja, hogy ezekben a nyílt vitákban edződik és jegecesedik ki a tárgyi és erkölcsi igazság. Ezért a konspirátorok és politikai lesipuskások sohasem tudtak maguk mögé komoly tömeget toborozni. Legfeljebb a minden politikai színezetben átvedlettek követték az ilyen vezéreket. Azok az elemek, amelyek szeretnek a zavarosban halászni és éppen ezért a politikai küzdelmek törvényeit, fórumait következetesen elkerülik. „Politikai posványoknak” minősítette a klasszikus azt a buvóhelyet, ahol az ilyen elemek a nyilvánosság elől elrejtőznek.

Imrédy Béla miniszterelnök kormánya két törvényjavaslatlal lecsapolja ezt a politikai ingoványt. Megtilt és szigorúan büntetni fog ez a két törvényjavaslat minden nem nyilvános megmozdulást, minden titkos szervezkedést és minden olyan pártalakítást, amely az ország alkotmányával ellenkező tanokat hirdet, amelynek terjesztői nem törvényes eszközökkel akarnak hatalomra jutni, miáltal veszélyeztetik az ország rendjét és belső békéjét.

Az az egyhangu helyeslés, amely a kormánynak ezt a két törvényjavaslatát fogadta és az a tény, hogy a képviselőház bizottságai ezeket a törvényjavaslatokat, amelyeken nem enyhíteni, hanem legfeljebb

szigorítani kívántak, egyhanguan elfogadták, bizonyosága annak, hogy a két benyújtott törvényjavaslat a nemzet nagy többségének akaratát fejezi ki. Annak a többségnek akaratát, amely most a beruházási javaslat végrehajtásának küszöbén teljes erejét akarja latbavetni, hogy az országot önzetlenül és áldozatkészen szolgálja.

És hogy a kormánynak ez a rendcsináló két törvényjavaslata, illetve elhatározása mennyire rokonszenves az egész művelt világ előtt, arról meggyőződhetünk, ha a külföldi sajtónak a magyar kormány első ténykedését méltató közleményeit olvassuk. Európa nagy államainak sajtója kivétel nélkül megállapítja, hogy a magyar kormány már első hivatali ténykedésével is megszilárdította országának külpolitikai pozícióját. Az angol parlament legutóbbi ülésén az is bizonyosságot nyert, hogy a magyar kormánynak rendteremtő akciókészsége külkereskedelmünkre is igen jótékony hatást gyakorolt és azt a jogos reményt kelti, hogy kiviteli piacaink bővülni fognak, nemcsak a bevételünk tehát növekedik.

Idebent az országban pedig mindenkinek be kell látnia, hogy az erős kéz politikája nem az egyéni szabadságot korlátozza, hanem ellenkezőleg azt biztosítja. Biztosítja a nyíltan, becsületes meggyőződéssel politikálót minden néven nevezendő orvttámadás ellen. Világosan megmondotta a miniszterelnök és a belügyminiszter is, hogy a kormány senkit nem kíván politikai jogainak szabad gyakorlásában korlátozni, de semmiféle törvényellenes titkos, konspiráló szervezkedést nem tűrhet. Igen helyesen. Magyarországon alkotmányos és politikai szabadság van. Mindenki alakíthat pártot is, mindenki nyíltan hirdethet elveket, ha azok a törvény és alkotmány szellemével nem ellenkeznek.

Szemelvények az alispáni jelentésből

Népmozgalmi adatok:

Élveszületések száma: 1712, halálozások száma 1463, természetes szaporodás 249, halvaszületések száma 62, 1 éven alul elhalt 269.

A központi Statisztikai Hivatal közzétette az 1937. évi népmozgalmi főeredményeket ezek szerint a vármegyei népmozgalmi adatok a következők: házasságok 8.7 (mult évi 8.4, országos átlag 19.3). Élveszületés: 20.2, (mult évi 19.8, országos átlag 19.3). Halálozás: 14.2, (mult évi 15.1, országos átlag 13.9). Szaporodás: 6, (mult évi 4.2, országos átlag 5.4). Gümőkór halálozás: 1.6, (mult év 1.6, (mult év 1.5, országos átlag 1.6), Csecsemőhalálozás: 100 élveszületésre 12.9, (mult évben 16.3, országos átlag 13.7). Népmozgalmi adataink tehát az elmúlt évhez viszonyítva a házasságkötések számától és a gümőkór halálozástól eltekintve, javultak. Az országos átlaghoz viszonyítva a vármegyénkben a házasságok száma kevesebb, a halálozások száma magasabb, tuberkulózis halálozás megegyezik az országos átlaggal, csecsemőhalálozási arányszámunk, a mult esztendőben jobb volt az országosnál.

10.000 léleknél népesebb községek közül legrosszabb viszonyokat természetes szaporodás szempontjából Orosháza község mutatja, ahol a természetes szaporodás mult évben 0.01 volt.

Februárban megtartott közgyűlés óta a vármegye területén előfordult tüzesetről 54 tüzkarjelentés érkezett be. — A károsultak száma 55. — A tüzkarépületekben 17.441 pengő, ingóságokban 23.044.50 pengő, az összes tüzkar 40.485.50 pengő, melyből biztosítva volt 38.192.90 pengő, nem volt biztosítva s így nem térül meg 2.292.60 P. értékben megsemmisült épület, illetve ingóság.

A gyomai önkéntes tüzoltó testület a község tűzvédelmi

felszereléseinek szükségszerű kiegészítése érdekében egy használt, de jókarban lévő, átalakításra alkalmas személyautót vásárolt.

Az elmúlt hónapokban az állattenyésztés fejlesztése érdekében részben a budapesti kiállításon, részben a megye területéről Orosháza, Szeghalom, Vésztő, Körösladány, Füzesgyarmat, Endrőd, Gyoma, Öcsöd, Békésszentandrás, Ujkigyós községek részére 16 drb. tenyészbika 20.500 pengő árban, részben jutalékos, részben kamatmentes hitel mellett, valamint 23 drb. mangalica tenyészkan 4745 pengő jutalékos, illetve készpénz ár mellett a gazdasági felügyelőség útján beszerezett.

A bikák átlagára 1200 P.

A kanok „ 210 P.

A gyoma — dévaványai th. közutnak építéséhez az államépítészeti hivatal a kőanyagokat megrendelte, szállítása folyik.

A köröstarcsai tanyákat bekötő ut építéséhez a kőszállítás ugyancsak folyik.

A 414. sz. szarvas—körösladányi főközlekedési th. uton Gyomán sárrázó burkolatok építése folyik.

A termelőknek állandóan ébren tartott figyelme, az értékesítés szervezésének kérdésére is kihat, melyre példa Mezőberény község, ahol a termelők, kereskedők és a község egyetemének összefogása, megvetette egy hűtőház alapjait, melynek létesülése az értékesítés helyes megoldásánál alapvető. Hivatkozom erre a példára, mert hogy Mezőberény község társadalma ezzel a kérdéssel foglalkozott, az kétségkívül a vármegye által kifejtett propagandának az eredménye.

A közuti alap költségvetésében a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter ur — egyetértésben a pénzügyminiszter urral a th. utadó kivetési kulcsát 11 százalékról 13 százalékra emelte fel, mert a kiépített uthálózat fenntartási és

ujabb kiépítési szükségletek mellett a költségvetés egyensúlya másként biztosítható nem volt.

A németországi mezőgazdasági munkálatokra a vármegye területéről szerződött munkások kontingense ez évben 1600 főben lett megállapítva. A munkások munkahelyükre már el is utaztak. A jelentkezők száma sokszorosán meghaladta az előírt létszámot, minek következtében a helyes és méltányos kiválasztás a hatóságoknak gondot okozott.

Vadrepce irtása

A szántóföldnek, de különösen a tavaszi kalászosoknak egyik legveszélyesebb gyomnövénye, nemcsak nálunk, hanem egész Középeurópában a repcsényretek, vagy ahogy közönségesen mondani szoktuk, a vadrepce. Néha, már messziről jól látható, sárgán viritó gyomnövény egészen összefüggő zárt növényállományt alkot, beárnyékolás és táplálékszívás révén elnyomja a miveleti növényt. Leghelyesebb védekezés ellene az ismert megelőző szabályok betartása, mint az egyszerű vetésforgó, a helyes talajmivelés (őszi szántás, tavaszi szántás mellőzése), a megfelelő istállótrágyakezelés, stb. Azonban éppen azért, mert oly általános és veszélyes gyom, számos közvetlen irtószerrel is kísérleteznek ellene. Ilyenek a vasgáliccal való permetezés, mésznitrogén kiszórás, vadrepce fésűkkel vagy kaszával a lehegyezés stb. Ezek az irtó módok azonban hazai viszonyaink között nem váltak be. A különböző kémiai szerekkel való kezelés során ugyanis kitűnt, hogy ez az irtás igen költséges. A lehegyezéssel pedig célt nem érünk, mert azáltal, hogy a töveket mintegy visszavágjuk, a hónaljából sokkal erősebb mellékshajtások fejlődnek, így az egész tö meg erősödve, elterebélyesedik s jobban elnyomja a vetést, mint lehegyezés nélkül. Ezért a leghelyesebb a preventív védekező eljárások betartására fokozottabban ügyelnünk s ha netán mégis igen ellepne vetéseinket a vadrepce, az egész tábla növényzetét a miveleti növényvel együtt megérlelés előtt lekaszáljuk és vagy szénát készítünk belőle vagy pedig silótakarományt. A vadrepce elhatalmasodása tavasszal már korán észrevehető, ezért az idejében való lekaszáláskor, még a siker teljes reményében vethetünk ebbe a táblába másodnövényt.

Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő 25 éves jubileuma

Bensőséges ünnepség folyt le május 14-én a vármegyeháza tűzrendészeti felügyelői irodahelyiségében. A járási tűzrendészeti felügyelők és parancsnokok élén Várkői Alajos, a gyulai járás tűzrendészeti felügyelője üdvözölte Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelőt 25 éves jubileuma alkalmával és elsorolta a jubiláns kiváló érdemeit a vármegyénk tűzrendészeti megszervezésében. Egymásután gördültek az ünnepi beszédben a visszaemlékezés évei, egy-egy község beszerzésével, egy-egy modern szer beszerzésével, az önkéntes tűzoltóságok felállításával egyszerre az élre ugrott a vármegyénk és büszkén állíthatjuk, egyben a tűz-statisztikánkkal igazolhatjuk, hogy Békés vármegye az ország legalaposabban beszerzett vármegyéje tűzvédelem tekintetében

és amikor ezt büszkén hirdetjük, azt is állítjuk, hogy ez az elmúlt 25 év alatti alispánok megértése és a közületek áldozatkészsége mellett a Dévényi Lajos egyéni érdeme, aki a szív és a lélek nemes értelmezésével szervezte meg és fejlesztette a vármegyei tűzoltóságunkat a mai fokra.

Az ünneplés egyszerű és szelény volt, a vármegye első tűzoltójának egyéniségéhez szabva. A megjelent bajtársak őszinte és meleg jókívánságaihoz a vármegye tűzoltóinak gyermekhada is bizonyára elküldte ártatlan gyermeki háláját annak, aki értettük annyit fáradozik és még ebben az évben tető alá hozza Gyopároson a tűzoltó otthont.

A szép ünnepséget szűkkörű bankettel fejezték be.

A gyomai járás részéről Wagner Márton tűzrendészeti felügyelő vett részt az ünnepségen.

Irtak a németországi munkások

Megérkeztek az első levelek a messzi idegenben dolgozó gyomai munkásemberektől. Tanulságosak ezek a levelek, érdemes őket gyűjtenünk. Fejünkre olvassák mulasztásainkat, a nélkül, hogy erről ők tudnának.

Milyen egyszerű, milyen kevés kell ahoz, hogy szorgalmas, megelégedett munkásaink legyenek. Mégcsak nem is kell érzélgős altruistának lenni, csak számolni, megadni a lehetőséget, hogy a dolgozó ember kifejthesse legnagyobb teljesítő képességét: Emberséges bér, emberhez méltó testi ellátás, okosság és méltányosság.

Mindez kitűnő befektetés a becsületes munkaadó számára. Valóságos Kolombus tojása, amit fel kellett fedezni számunkra, hál' Isten még nem későn.

Hisszük, hogy olvasóink érdeklődéssel olvassák ezeket az érdekes leveleket, azért közlünk belőlük néhányat.

Marjai István levele Gross-Schönebeckből:

„Itt a munka megbecsülés országában sokat lehet tanulni. A mezőgazdasági munkálatokról meg lehet látni a műtrágya használatának az eredményét, amit nálunk sajnos a termelő figyelmen kívül hagy. Nálunk az a baja a termelőnek, ha a földje szikes, mér nem homokos; ha homokos, akkor mér nem keselyősi föld, így tovább. Nem tudja, vagy nem akarja a földművelés helyes munkáját megtalálni pedig kezébe van a szerszám, jó munkát végezhet-

ne. Itt ép olyan szerszám van, eke, borona, kultivátor, fogas, henger, vetőgép; traktor. A mi gazdáink azt mondják, nem lehet a mezőgazdaságban a nyolc órai munkaidőt bevezetni. Jöjjenek csak ide és nézzék meg, hogy egy megelégedett munkás 10 óra alatt mennyi munkát tud végezni. Nálunk sajnos látástól vakulásig éhbéért nem tudnak dolgozni. Itt egy példát írok: A múlt évben a Tüköri gazdaságban 40 ezer akác csemétét vittek ki erdősítés céljából és egy emberi bizott meg, hogy végezze el. A fa, mire a vakondturás szerű lyukakba került, úgy megszáradt, hogy lehetett vele főzni s akkor azt mondja a gazda, a fa nem szereti a földet. Itt olyan szép 800 hold fenyves diszlik a sívó homokban. Nekünk is vannak ilyen jó földjeink és mégsem lehet ilyen erdősítéseket látni. Föld van, csemete van, ember van, csak az legyen nálunk is, aki fizessen. Most már zárom levelem...

EXPORTÁLUNK AMERIKÁBA!

Gyoma községben, az erős útemben fejlődő szövetkezeti életéről tesz tanubizonyságot a Gyomai Termelők Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete is. Miután az anyagi nehézségekkel küzdő üzletei, kertgazdasága, helyes kereskedelmi politikája következtében virágzásnak indult s ma már községünk leg-

nagyobb cégei közé számít régen óhajtott tervét valóra váltva megalakította kézimunka és iparművészeti alosztályát. Alig indult meg az osztály működése, már is sikerült az amerikai Egyesült Államokban készítményeinek piacot találnia. A közelmultban egyik detroiti áruház-tól rendelést kapott magyaros motívumu kézimunkakollekció szállítására. Az áruház nagyságára jellemző, hogy kb öt-hat-szor akkora, mint a budapesti Corvin Áruház.

Az új szakosztály megalakítása és üzembe helyezése Kovács János ügyvezető-igazgató érdeme.

Remélhetőleg a szövetkezet új üzletága, előnyösen ki tudja használni az amerikai export folytatán nyíló nagy lehetőségeket s ottani piacát kibővítve, kézimunkaosztályát megnagyobbitva Gyomára helyezheti s így a külföldről érkező nemes valutát gyomai munkás keze között oszthatja szét. Ime a példa, hogy a sokak által támadott szövetkezetek mire képesek. Ugylátszik nem hiába nevezi Fejta Géza Gyomát, az alföldi szövetkezeti mozgalom gyöngyének. K.

ISKOLAI HIR

A gyomai állami polgári fiú- és leányiskolában az írásbeli magánvizsgálatokat május hó 28-án tartják, míg a szóbeli magánvizsgálatok 31-én kezdődnek.

A rendes tanulók évről-évre összefoglalását június 8-tól 14-ig tartják.

A tornavizsga ünnepélyes keretek között 6-án p ü n k ö s d vasárnapján lesz a sportpályán.

A tanévzáró ünnepély június 19-én fog lefolyni.

A következő tanévre a beiratkozások nem szeptemberben, hanem június 20-án és 21-én lesznek, hogy az igazgatóság a szükséghez képest tudjon gondoskodni a tanári testület kiegészítéséről és a tantermekről. Felhívjuk tehát már most a szülők figyelmét arra, hogy gyermekeiket a jelzett időben irassák be.

Az új középiskolai törvény szerint a polgári iskola elvégzése jogosít a latinmentes középiskolába (liceum) és minden fajta gazdasági középiskolába (kereskedelmi középiskola, mezőgazdasági középiskola) való belépésre minden különbözeti vizsga nélkül s jeles és jó bizonyítvánnyal a gimnázium V. osztályába való felvételre (latin különbözeti vizsgával).

Nem lesz tehát szükség arra, hogy a tanulóknak 10—16 éves korig vonaton kelljen utazniok Gyomáról, avagy magántanulóknak kelljen lenniök, még kevésbé lesz szükség vidéki városban való elhelyezkedésre. A gimnázium és a polgári iskola tanterve között csak a latinban lesz különbség, viszont a polgári iskola a latin helyett gyakorlati műveltséget is fog adni.

Levették a református templom tornyának csillagát

Régi irások a hatalmas rézgömbben

A gyönyörű gyomai református templom renoválási munkálatainak mindég akad nézőközönsége. Nem mindennapi állványozási és egyéb építési szakmunka ejti bámulatba az embereket.

Szerdán, 18-án azonban a szokottnál is többen csavargatták fejüket az ég felé, mert az 50 méter magas torony legtejtén lévő csillagot és fémgömböt fűrészelték a laikusnak háborzongató helyzetben a szakmunkások.

A 90–80 cm. átmérőjű vörösrézgömb a bádogcsillaggal együtt a ref. egyház épületébe került, ahol egy bizottság előtt bontották fel. A gömb belsejében papirtekercseket találtak. A külső igen jó állapotban lévő okmány 1878-ból való, a legutóbbi restaurálás idejéből néhány Garzó Gyula lelkész és még mások aláírásával. A másik papirtekercs száraz dohánylevélhez hasonló, érinteni is alig lehet. Rajta elmosódott írás őrizi a régen porladó buzgó templomépitő ősök kezevonását. Ezt felküldik Budapest-

re, hogy szakszerű eljárással az írás elolvasható legyen s megtudjunk a templom ködbevesző multjából újból valamit.

Dióhéjban ma annyit tudunk ritka szépségű régi templomunkról:

1634-ben már református eklézsia van Gyomán, a lakosság szinmagyar református.

1717 körül épülhetett az első templom nádból. 1725 táján a második már sövényből és sárból készült.

1743 körül elődeink új templomot építettek vályogból.

1760-ban fából és 1774-ben égetetlen téglából készült az ötödik templom.

1791-ben olyan bőséges esztendő volt, hogy elhatározták egy állandó templom építését, ami 22 esztendő alatt lett kész.

1816-ban nagy szélvihar levitte a tetőt. (Zsindelyből volt.)

1848-ban hatalmas tűzvész pusztított, amikor leégett a templom és a torony.

1878-ban építették át legutóbb, az erről szóló okmányt egész terjedelmében közölni fogjuk lapunkban.

hallottuk, hogy a szövetség azon van, hogy a gazdák is rendezkedjenek be fűmagtermesztésre, termeljünk először magunknak olcsó fűmagot, mert ebben nagy a hiány.

Rajta leszünk, hogy Isten segítségével itt termőmag Gyomán kerüljön elvetésre, mert a zöldmező eszme, a több takarmánytermelés gondolata mindaddig óhaj marad, míg a fű és hermagvak drágák lesznek és nem kaphatók.

Molnár Bálint.

Anyák napja a polgári iskolában

F. hó 22-én vasárnap délután 4 órakor rendezi meg az áll. polg. isk. Vöröskeresztes Csoportja az „Anyák ünnepét”, melyre a szülőket és iskolabárátokat szeretettel meghívja a rendezőség.

M Ü S O R:

1. Ünnepi beszédet mondja: Feiler Ernő ev. lelkész.

2. Szimándi Béla: Akinek anyja van. Szavalja: Izsó Róza I. oszt.

3. Remenyik Sándor. A három narancs. Szavalja: Vaskor Olga II. o.

4. Krüzselyi E.: Az édesanya. Szavalja: Kiss Ilona I. o. t.

5. Pilleország: Mesejáték. Előadják az I. és II. o. tanulók.

6. Móra László: Édesanyánk. Szavalja: Varsandán Ilona I. o.

AMIT

ma meglehet, ne halasza holnapra, mert **junius 3-án** van a jótékonycélu magyar királyi állami sorsjáték húzása, amelynek főnyereménye:

40.000
ARANYPENGŐ

18.729 nyeremény, 275.000 pengő értékben.

A sorsjegy ára: egész P 3, fél P 150

A sorsjegy kapható minden sorsjegyfőúrusítónál, valamint az összes dohánytőzsdékben.

7. Móra István: Édesanyám. Szavalja: Bartha Magda I. o.

8. Ünnepi vers anyák napjára. Szavalja: Pécs Ilona I. o.

9. Balai József: Mese a két könnyecsepről. Szavalja Bartha Erzsébet III. o. t.

10. V. Oltván Mária: Az anya szobra. Szavalja: Tóth Emma II. o. t.

11. Vöröskereszt ifjuság fogadalom tétele.

12. Az anyák megajándékozása.

Amit láthattunk

Endrődön, valóban szívünk szerinti volt.

Verőfényes májusi vasárnap, mintha a nap is mosolyogna. Miért süt fényesebben, jól eső meleggel vasárnap? Így szokta, néha úgy is van, hogy csak vasárnap süt.

Hosszu kocsisor járja, pesti, dunántúli, másvidéki vendégekkel az endrődi határt, tavaszi szemlét tart az Alföldi és Országos Zöldmezőszövetség.

A programpernyi pontossággal perreg, korán reggel már a község telepítette fűmagtermelő helyen érjük őket, ahol éppen Kolbay-világhíres keszthelyi fűvész tanárunk adja utbaigazításait a már jól kikelt és ápolat fűfélék gondozására. Az Alföld szélsőséges klímája alá való füvek, a vöröscsenkesz és árvarozsnok vannak ott elvetve; vajha itt lenne magvaikból legelő és kaszáló!

Amit délután mutattak be Tolvaly Zoltán és Göllner András központi zöldmező „apostolok” a most második évbe forduló lucerna telepítésekben, méltó volt arra, hogy kalaple-

véve hallgassuk és kövessük az ott hallottakat.

Mészszegény talajon, hajdan viznyomott rétek helyén ma az ő utmutatásuk nyomán a legmegnyugtatóbb takarmánykultúra létesült, biztos alapja az eljövendő öntöző világnak, csak az érdekelt gazdák igyekezzenek azt elsajátítani és végre megérteni, hogy nem söpredék mag és nem elhányt, elkésett munka eredményezte, hogy a szomszédnak már virul az életmentő lucernája!

Rövid kocsikázás után másik ilyen láttunk, majd egy vöröshere táblánál kötöttünk ki.

Jól esett látni, hogy a gondos munka itt az Alföldön is lehetővé teszi, hogy a buzának ezt az öt megillető előveteményt is merhetjük termelni, ez kell, hogy az 1201-es bányai buza kiadhassa a benne rejlő képességeket.

Kár, hogy fűveshere kísérletet még nem vezettek be, mert ezzel a terméshozam igen komolyan fokozható lenne.

A gyomai fűfészugi fűmagtermelő telepen végre örömmel

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

Az elmúlt hét jelentős belpolitikai eseménye a magyar kormány átalakítása volt. Az új kormányelnök Imrédy Béla dr., Külügyminiszter: Kánya Kálmán, Belügy: Keresztes-Fischer Ferenc, Igazságügy: Mikecz Ödön, Iparügy: Bornemissza Géza, Pénzügy: Reményi-Schneller Lajos, Kultusz: gróf Teleki Pál, Földmívelésügyi: Sztranyovszky Sándor, Honvédelmi: Rátz Jenő, Kereskedelmi: Imrédy Béla dr. Tárcanélküli: Hóman Bálint dr. A kormányváltozás nem jelent lényeges programváltozást, talán csak még lendületesebb munkát a győri terv megvalósítása érdekében.

A külpolitika központjában a „Csehszlovákiának” nevezett szörnyszülött halálvergődése áll. Reméljük, egészséges operációval összezsugorítják a csehek piciny országát, ott aztán kiélhetik nagyhatalmi tébolyukat.

A franciák nagymérvű fegyverszállítása Spanyolországba, ismét feszültté tette a viszonyt Franciaország és Olaszország között.

A japánok véres esatákkal nyernek tért.

Moszkva pokoli erőlködéssel dolgozik az európai államok békeje ellen.

Madarak és Fák napja az állami polgári iskolában

F. hó 21-én rendezi meg a helybeli polgári iskola a Madarak és Fák ünnepét jó idő esetén a Siratói erdőben, rossz idő esetén pedig az iskolában, melyre a szülőket és érdeklődőket is szívesen látja a tanári testület.

M Ü S O R:

1. Madarak Fák napja méltatása: Palotás I. ref. hitokt.

2. Szigeti Ferenc: Madarak

és fák napjára. Szavalják: Biró Lajos, Dobó Imre, Nagykeri Miklós I. o. tanulók.

3. Ének: I. osztály.

4. Teleki Sándor: Szarka koma. Szavalja: Kató Pál I. o. t.

5. Lévai József; Öztke. Icsa Ilona I. o. t.

6. Böngérfi József: Tulipán. Molnár Erzsébet I. o. t.

7. Ének: II. leányosztály.

8. Ölbej Irén: Az egyszeri

- juhász. Szavalja: Alt János I. o.
9. Ének: II. fiuosztály.
10. Vályi Nagy Géza: Bölcsődál a Tavaszi vetés felett. Szavalja: Szász Ilona II. o. t.
11. Vályi Nagy Géza: Fürjecske. Szavalja: Zöld Ilona I. o. t.
12. Ének: III. osztály.
13. Móra László: Madárgyülés a Sashegyen. Szavalják: Kovács Ilona, Kántor Ella, Bátori Rózsa, Marjai Mária II, o. t.
14. Ének: IV. osztály.
15. Szabolcska Mihály: Lom-bos erdők mélyén. Molnár Gabriella I. o. t.
16. Madárvédelem tizparancsolata.

Pedagógiai Szeminárium Gyomán

Nagyszabású kultüresemény színhelye lesz Gyoma a közeljövőben, mely megmozgatja a tanügyi járás hét községének tanítással foglalkozó embereit, de a haladni és tudni vágyó egyéb érdeklődőket is.

Ezidén a Szemináriumi előadások középpontjában az első magyar király, Szent István lelke fénylik, az ő atyai „intelmei” tárulnak elénk, késői utódok bámuló szeméi elé. A nagy nemzetnevelő király foglalkoztatja most a pedagógusokat, róla tanítanak és tőle tanulnak.

A gyomai Pedagógiai Szeminárium az Uri Kaszinó nagytermében f. év május 24-én, délelőtt fél 9-kor kezdődik. Meg vannak hiva a következő községek tanítósága: Gyoma, Mezőberény, Köröstarcsa, Körösladány, Szeghalom, Füzesgyarmat és Vésztő.

Tárgysorozat a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Történelemtanítás a nemzetnevelés szolgálatában. Tartja: Dr. Somodi József tan. fogalmazó gyak.
3. Gyakorlati tanítás. Egység: Szent István államalkotó tevékenysége. Tartja: Mohácsi János gyomai rk. tanító.
4. Az elemi népiskola és a továbbképző tagozatok együttműködésének irányelvei. Tartja: Kovács Gyula körösladányi ref. ig. tanító.
5. Gyakorlati tanítás: Hazánk terményei és állattenyésztés. Tartja: Varga Ferenc endródi rk. tanító.
6. A népiskola és testnevelés. Tartja: Timkó György csabai községi igazgató-tanító.
7. Elnöki zárszó.

A szemináriumot közebbköveti, melyre jelentkezni lehet Hajdu Béla igazgató-tanítónál, aki, mint gyomai rendező szeretettel meghív ezuton is minden érdeklődő tanügybarátot. A szemináriummal kapcsolatos kiállításról beszámolunk.

H I R E K

Dr. Karácsonyi Ágoston orvos-fogszakorvos, v. fogklinikai orvos rendelését megkezdte Kossuth Lajos utca 21 sz. alatt, özv. Feketéné házában.

Dr. Vogel Károly közli régi kedves pácienseivel, hogy lakás címe változott: Budapest, Teréz-körút 30 szám alatt rendel.

A Kormányzó ur **Ófömlétsága**, mint a vitézek Főkapitánya, f. hó 22-én Székesfehérvárott de. 9 órai kezdettel, az ország törvényes képviselője, egyházi és világi méltóságai jelenlétében avatja fel és vitézzé üti a sorra kerülő vitézi várományosokat és mindazon érdemes honfiakat, akiket a Rend a felvételre érdemesnek talált. Az ünnepségre csak belépőjeggyel lehet belépni, melyet a belépéskor fel kell mutatni. Az ünnepségen megjelenők részére öltözet: diszmagyar, nemzeti viselet, sőtét ünnepi ruha. Tisztek soron és renden kívüli diszben. A nagykereszték szallaggal viselendők. vitéz Harkay Rezső alez. sk. székkapitány.

Gyomáról dr. Molnár Kálmán járásbíró és Váry Józsefet avatják vitézzé.

Áthelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Merkoviits Mária tanárnőt, saját kérésére, a salgótarjáni állami polgári fiu- és leányiskolához helyezte át. Az ő eltávozására veszteséget jelent egy az iskolára, mint községünkre, mert egyik kiváló pedagógusunk hagy el bennünket. Négy tanévet töltött itt közöttünk s ezalatt egy a tanítványok, mint a szülők és iskola barátok érdemei szerint nagyon megszerették. Tantársai s a társadalomnak az a része, akikkel érintkezést tartott fenn, őszintén sajnálják eltávozását, másrészt viszont örülnek annak, hogy hazánk egyik legszebb fekvésű városába fog kerülni.

Új mezőgazdasági kamarai előadó. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ifj. Benárd Géza kamarai előadót, aki a Békésvármegyei Kirendeltségnél teljesített szolgálatot, saját kérelmére, érdemes munkásságának legteljesebb elismerése mellett szolgálatából felmentette és helyére dr. Molnár Zoltán kamarai előadót osztotta be Békéscsabára.

Külföldre utazó diákok utazási kedvezménye. A nyári szünidőre tanulmányi célból külföldre (Németország, Svájc, Anglia, Franciaország, Olaszország stb.) utazó középiskolai tanulók, egyetemi és főiskolai hallgatók a vonatkozó diákutazási kedvezmények, intézeti és egyéb címek, utlevél-ügyek, valutaigénylések tárgyában forduljanak díjmentesen információért a MEFHOSZ Idegenforgalmi és Utazási Irodájához (Budapest, IX. Ferenc körút 38).

Kitüntetés. Higgyed Mária háztartásbeli alkalmazott özv. Viski Hermannénál 15 éve egyfolytában van alkalmazva. Ebből az alkalmából a Katolikus Háziasszonyok Szövetsége éremmel és oklevéllel tüntette ki.

Korán érő vetőmag tengeri a HOMBÁR-ban kapható.

Egy vak vitéz megrendítő tragédiáját olvashatjuk a kis könyvből, amit a posta címünkre hozott. Bárki megveheti 2 P-ért s ezzel a váratlanul elhalt vitéz katona 12 árváján segít. Megrendelni a Gyomai Ujságnál lehet.

Orosházi Gazdaiifjak Egyesülete június 8-i indulással a MÁVAUT 32 személyes luxusautóbuszán 8 napos tanulmányutat rendez Orosháza, Hajdusoboszló, Debrecen, Hortobágy, Tokaj, Szekeres, Miskolc, Lillafüred, Mezőkövesd, Eger, Gyöngyös, Budapest, Orosháza utiránnyal. A tanulmányi társaság vezetője az egyesület felkérésére dr. Darók József, a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkára lesz.

A Hajdusoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyitott. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a be rendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszaulazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Az Országos Vendégforgalmi Szövetség most szervezi meg a munkásüdvözlést. Gyoma is bekapcsolódhatna.

A szolnoki gabonátárházát keverőtárházzal egészítik ki, ezzel megkezdhetik a magyar buza minőség szerinti értékesítését.

A sertéspestis szérumát olcsóbbá akarják tenni.

Cséplés után eltörlik a rozs határidőüzletet is.

Áldás és átok fakadt egy 2 ezer esztendő fantazmagória, a magától szövő gép nyomán. Az egykori rokka utódjai bámulatos tökéletességgel végzik az emberek tucatjainak munkáját. Erről közöl érdekes cikkel és képet Tolnai Világlapja új száma, amely most megjelent. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR” szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Amit ma megtehet, ne hállassza holnapra, mert június 3-án van a m. kir. államsorsjáték húzása, s ha elfelejti megvásárolni a sorsjegyet, úgy azon nem vehet részt, pedig a főnyeremény 40 000 ar. P.

OLÁH ELEK táncitanár értesíti a szülőket és az ifjúságot, hogy a szünetidőben gyermek és felnőtt táncanfolyamot tart.

Napihírek. (Magyarok Világlapja). Ezen a címen hézagpótló folyóirat első száma jelent meg Péchy—Horváth Rezső hirlapíró szerkesztésében és a budapesti Szalay Sándor nyomda kiadásában. Az új folyóirat, amely az öt világrészben szétszórtan élő magyarok központi, óhazai lapja lesz, azt a mindenképpen dicséretreméltó célt tűzte ki maga elé, hogy az elszakadt magyarokat erősebb szállal fűzi az óhazához, izzó hazafias érzésüket ébrentartja, a hazai viszonyokról becsületesen tájékoztatja, a kivándorolt magyarok ügyes-bajos dolgaival bőségesen foglalkozik és a távoli magyar karriéreket számontartja. Az első szám gazdag tartalmából kiemelkedik a butantani mérgekgyógykezelés magyar vezetőjéről, ezenkívül számos más cikk és beszámoló. Az érdekes folyóirat 40 fillérért kapható és megrendelhető a kiadónál, Budapest, VIII. Kender-u. 39. — Egész évi előfizetési díja 5 pengő.

Agrogeológiai térképünk Békésmegyeről még ebben az évben készül el.

A **szegedi kir. kat. tanítóképzőintézet**tel kapcsolatos liceum I. osztályába — az 1938-39. iskolai évre való felvételre — csak azok a kifogástalan erkölcsi magaviseletű tanulók pályázhatnak, akik a 14 életévüket betöltötték és a polgári- vagy középiskola IV. osztályáról szóló bizonyítványuk megfelelő tanulmányi előmenetelt igazol. A pályázni óhajtok az intézet igazgatóságától kérjenek felvételi tájékoztatást.

Békésen 1000 elemista gyermek közreműködésével egyházzenei hangversenyt rendeztek a református templomban.

A **békési Kisgazda Egylet** május 26—28 között tanulmányi kirándulást tervez Mezőhegyesre és Bánkútra. A kirándulást autóbuszon tervezik és 8—9 pengőbe kerül.

A **telekkönyvvezetők** május 8-án országos vándorgyűlést tartottak Szeghalmon.

A **MÁV** rövid időn belül 200 teherautót vásárol és azokat a MATEOSZ-on belül munkába állítja.

A **Turkevei Hírlap** közlése szerint Ecseg-pusztán 279 ló, 59 csikó, 382 tehén, üsző 215, ökör 266, tinó 263, csorda 139, összesen 1603 drb. nagyjószág van 2890 magyar hold területen.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

„HASZNOS TUDNIVALÓK AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA UTAZÓKNAK. Olvasóink érdekeit óhajtjuk szolgálni, midőn felhívjuk figyelmüket, hogy budapesti tartózkodásuk alatt keressék fel a világhírű SEMLER céget (Deák Ferenc u. 12.), amelynek szövegei közismerten kiváló minőségűek és árban igen jutányosak.

Az időjárás és a gyümölcsösben való teendők közti összefüggést ismerteti a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikket közöl még a kajszibarackfák neveléséről, a karfiol sikeres termesztéséről, a rózsa betegségeiről, a permetezőgép kezeléséről, az alma férgesedés elleni védekezéséről, a növények vízszükségletéről, a szőlő aktuális munkáiról stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey u. 4.) e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatószámot.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

A számoló lótól — a tangózó paripáig. Az artísta lovak csodálatos mutatóvanyairól rendkívül érdekes képekkel illusztrált leplező cikket közöl a Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premiebeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Junius 3. Ez a nap a m. kir. államsorsjáték legközelebbi húzásának napja. Idejében szerezze be államsorsjátékát (ára egész 3 P., fél 1.50 P.) akkor Önnek is esélye lehet a nyeresésre! Főnyeremény: 40.000 P.

A gyomai (Kecsegés) meteorológiai állomás április havi jelentése. A hőmérséklet maximuma: 24.4 C. A hőmérséklet minimuma 0.6 C. Középhőmérséklet: 8.3 C. Összes csapadék: 25.8 mm.

Nagybirtokosok tekintélyes földrészeket ajánlottak fel a telepítés céljaira.

Grafológus! Ma taián még nem késő, hogy megismerje önmagát és körülményeinek való kialakulását. Ne gondolkozzon, hanem keresse fel S. Sió László grafológust, a modern grafológia nagymesterét. Jellem, mult, sorselemzés üzleti tervek, szerelmi problémák stb. megoldása tudományos módszer szerint. Fogad: Fegyverneki u. 1 szám, Bogár féle ház. (Horthy u. 29 sz.) Reggel 8-tól est 9 óráig. Vasárnap, ünnepnap is egész nap.

Igaz, ami igaz. Főnyeremény nagy szerencse! De hogy nyerjünk, ahhoz sorsjegyet kell vennünk 3 P.-ért egy egész, vagy 1.50 P. ért egy fél államsorsjegyet kaphat. Huzás június 3-án.

Május végéig 2000 vagon fessalátát szállíthat ki Magyarországról Németországba.

Új hidat építenek a Körösön át Mezőtúr és Szarvas között, ahol eddig komppal közlekedtek.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Csikós Elek leánya Mária ref., Rafael Piroska fia Zoltán rk., Vörös Szilveszter leánya Anna, Eszter ref., Csiszár István fia József ref., Szatmári László leánya Piroska ref., Kozma István fia István ref., Gál Benedek fia Benedek ref., Klimó Mihály leánya Ilona, Regina rk., Jónás Lujza leánya Mária ref., Szántai Imre leánya Mária, Ibolya ág. ev., Hajdu Imre leánya Julianna ref., Zelenka Béla fia Sándor rk.

Házasságot kötöttek: Szerető Elemér és Molnár Julianna, Barok István és Nagy Ilona, Juhász József és Csáki Erzsébet, K. Kocsis János és Ágoston Julianna, Mészáros Imre és Szabó Gizella, Nagy Imre és Bolehovszki Aranka.

Meghaltak: özv. Harmati Sándorné Megyeri Erzsébet ref. 81 éves, Nagy Balázs ref. 3 hónapos, Szabó Gáborné Márton Eszter ref. 61 éves, Kovács Julianna ref. 62 éves., Sebők Jánosné Makcsali Eszter ref. 59 éves, özv. Vlado Guszttávné Gál Lidia ref. 53 éves, özv. Virágos Istvánné Harmati Eszter ref. 69 éves, Kis Antalné H. Kovács Ágnes ref. 70 éves.

SPORT

Derbi után

lehiggadt légkörben és nyugodt ítélőképességgel mondjuk meg őszintén, hogy nagyon meg lehet elégedve mindkét tábor az elért tisztes eredménnyel. Kemény küzdelem folyt mindkét részből és a szépszámban megjelent nézőközönség teljes 90 percig izgult a váratlan fordulatokon. Egy „néző“ volt csak, aki hidegvérrel tudta nézni, sőt „elnézni“ a sok szabálytalanságot: a bíró. Lapu nem izgult, Lapu - keserű volt... Nem kértünk többet belőle!

A holnapi fiókderbi bizonyára szép közönséget fog ismét a pályára vonzani. Tippünk: kis gólarányú GySC győzelem!

GyTK-nak viszont nem lehetnek vérmes reményei a bajnokságra törő Tarhossal szemben. A papírforma alapján biztos TSC győzelem várható. K.

Bíróküldés: ETK — GySC: László (Békes), GyTK — Tarhos: Rátfai, M. Törekvés — Hunyadi: dr. Magyar, KTE — MAFC II.: Mácsai.

GyTK-GySC 2-2 (1-1).
Vezette: Lapu II.

A „Derbi“ mérkőzés elmúlt. A kedélyek megnyugodtak. A harci zaj elcsendesült. Az öt-hat lövetű ágyukat, amelyek már hetek óta a GyTK kapujának voltak irányítva, a fátyermeiszter által félidőben visszadirigáltattak a dekungokba. A nyársra huzott ökör alatt már a 30. p-ben lokalizálták a tüzet, majd a félidő végén teljesen eloltották. Ez tanácsos is volt, mert teljesen kétségessé vált annak sorsa, — ugyanis nem lehetett tudni, hogy melyik csapat fogja

annak pirosra sült combját ropogtatni. A boltokban már 5 órakor zökkenőmentesen ment volna a kiszolgálás. A szabóműhelyekben a lyukatlan tübe is befűzték volna a cernát. A fogadásokból kifolyólag a körrepülésre üssze gyűlt pörköltök, sörök és borok már a második félidőben oly magasra szálltak fel, hogy abból már alig volt látható egy néhány, — a mérkőzés végére pedig teljesen elveszték a semmisségben. Ami fény volt látható, az már csak a GyTK lányok kipirult arcuknak a visszatükrözése volt, akik sóhajtozva melegítették, hogy vajon mi történt volna itt „ha a középcsatár is játszik“?

Tehát induljon a játék! Győzön a jobb! Így volt ez megírva az Urnak 1938. esztendejének tavaszi fordulóján.

Lapu játékvezető sipjelére, elsőknek a vendégcsapat, majd utána a lenézett és elparentált GyTK-nak tartalékos csapata, lépett a pályára.

A szabályos kezdés megtörténte után, egy nem várt lelkesedéssel és kitágult szívvel játszó csapatnak a küzdelme tette hangossá a májusi délutánt. Alig telik el 2 perc, máris Csalah offside gólja zörgeli Jakó hálóját, amit a mindenlátó játékvezető érvénytelenít. A GyTK tovább atakoz, — mert fájt nekik az a lekicsinylés, amit egyes urak már megszokottságból, minden indok nélkül, velük szemben használnak. A mérkőzés igazi derbi volt. Minden mozzanatot lekötötte a szép számú közönség tetszését. Végre a 8-ik p-ben Bolehovszki labdáját Jakó nem tudja fogni és így a kiptatkozó labdát a fürge Porcsalmi beteszi 1 0. Alig telik el néhány perc újabb érvénytelen gólt sze-

rez a GyTK. A GyTK ostrom tovább tart, ami a védelem felhuzódását eredményezte. Ekkor történik az, hogy a nagyszerűen játszó Fekete—Ugor bekkpár felszabadít, a labda Takács II-höz kerül, aki szépen továbbít Győrihez, az észszerű csatár nem této váz és megszerzi a kiegyenlítést 1-1. Remek játékkal és GyTK támadással telik el a félidő.

Szünet után, hol Jakó hol Kertész mutat be egy néhány bravuros védést. A 20. p-ben meleg helyzet a GySC kapujánál, amit Kiss ügyesen hűt le góljával 2-1. 25 p-ben Győri rug leszállásból gólt, ami szintén érvénytelen. A 30. p-ben Olajos és Győri labdája izgatja a kedélyeket. Innen az iram alább hagyott, aminek a kiegyenlítés lett az eredménye. Lőrincz labdáját K. Szabó értékesíti 2—2.

GyTK csapatából nem szükséges külön senkit sem kiemelni, — egytől-egyig kiválóit nyújtottak. A szép játékukért minden dicséretet megérdemelnek.

GySC-ből Fekete és Győri emelkedett ki, Spitzer is szépen játszott, míg a többi játékos is tudásának legjavát adta. Lapu II. kifogástalanul vezette a szép mérkőzést.

Mérkőzés után Csalah így nyilatkozik. A fiúk kitétek magukért. A győzelmet is megérdemeltük volna. Szeretném, ha minden mérkőzést így játszanának végig.

Krausz a GySC edzője: A GySC csapatát a GyTK atakja, annyira meglepte, hogy a játék alapján a győzelmet is megérdemelte volna. A játék minden tekintetben szép volt. Az a szív és lelkesedés amit a GyTK együttese kivágott, minden csapatnak dicséretére válna.

Csáky és Heinfarth: Az eredménnyel mindketten megvagyunk elégedve. A szép játék és a közönség példás magatartása minden eddigi derbit felül mult és nekünk ez a legfontosabb. Ha vége jó úgy minden jó.

Még Feribácsit kérdeztük meg, de ő nem nyilatkozott, csak mosolyogva ment a konyhába és kiadta a riportot, hogy a GyTK-nak jó vacsorát készítsenek 8 órára. Heinfarth Mihály.

Vásári hirdetés

Gyoma községben az 1938. évben a tavaszi országos vásár a következő napokon tartatik meg: május 27-én pénteken szarvasmarha, juh, keeske és sertés, — május 28-án szombaton ló, szamár, öszvér felhajtás, május 29-én vasárnap kirakodóvásár.

A vásárra jövő iparosok tartoznak iparigazolványaikat a vásárra magukkal hozni. Az állatvásárra szabályszerű marhalevéllel mindenféle állat felhajtható. Minden sertésre és juhra külön marhalevél állítandó ki.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Május 21-én Szombaton

ÓRIÁSMŰSOR!

2 brilliáns nagy sláger.

Mexicó vad szenvedélye. A Spanyol romantika tüzes filmje. Férfiasság, bátorság hősi himnusza.

WARNER BAXTER izgalmas kalandos bravuros filmje:

ROBIN HOOD ELDORÁDÓBAN

Száguldó cselekmény, öldöklő iram, másfélórás idegölő izgalom.

DICK FORAN az éneklő cowboy vadnyugati filmje:

ÖRDÖG LOVASA

Revolveres, ökölharcos történet.

Május 22—23

vasárnap és hétfőn.

Minden idők leghatalmasabb filmje. Gigantikus kiállítás. Hét tenger ördögei. Kalózromantika az óceánon. Fekete hajó titka.

GAÁL FRANCI

első amerikai szerepe.

FREDERIC MARCH

főszereplésével:

KALÓZ-

KISASSZONY

A romantika exotikus, izgalmas, színes világa, halálfejes lobogó a tengeren.

HIRADÓ.

Május 26-án csütörtökön

ÜNNEPI MŰSOR!

Vérző Oroszország. A GPU karmaiban. Feltáruznak az orosz börtönök. M o s z k v a 1918 - ban.

MARLENE DIETRICH

főszereplésével:

Mártir asszony

Egy fehér asszony regénye a vörös pokolban, menekülés ezer veszedelmen kalandon keresztül.

Férfi főszereplő RÓBERT DONAT.

2. Pompás kíséred műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztáryitítás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. május 22-én vasárnap
7 és 9 órakor.

Mindent felülmúló izgalmas film!

ASSZONY A HADIHAJÓN

Claude Farrere regénye filmén. Az izgalmas történet egy cirkálóhajó fedélzetén játszódik le. Idegfeszítő bonyodalmak és cselekmények. A műsor kiegészítve:

Repülő nap és

MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

DUNÁNTULIAKI

Kitűnő minőségű

somlói és badacsonyi bor

kimérve állandóan kapható a

Klein-vendéglőben

A még meg nem hitelesített mérlegek és súlyok

javitását és meghitelesítését felelősség mellett vállalja

KOCSIS IMRE

gépműhelye

Gyoma,

Kossuth Lajos utca 40. sz.

Az „Uj Magyarország“

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhív., Bp. József-körút 5.

Szerkesztői üzenetek.

Több németországi munkásnak. Megörültünk a Stregauz-ból küldött üdvözlőnek. Főleg, hogy megvannak elégedve mindennel. A rozskenyér még egészségesebb, mint a fehér. A Gyomai Ujságot elindítottuk címükre. Kérünk értesítést, hogy megkapták e. Levél megy.

Érdeklődő aláírású levélre üzenjük, hogy a „HOMBÁR“ csakugyan foglalozik baromfi értékesítéssel, amivel főként a termelőknek akar magasabb árat biztosítani

Gyoma község ingatlanforgalma

Bátori Sándorné Szerető Piroska gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Ailer Andrásné Braun Kocsis Lászlóné Kovács Irma gyomai lakostól 1500 P-ért.

Oláh Károly gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Ailer Andrásné Braun Magdolna gyomai lakostól 12.000 P-ért.

ADDIG hozza rendbe ARATÓGÉPJÉT MÍG NEM KÉSŐ! ARATÓGÉPALKATRÉSZEK és aratóponyvák

MC. CORMICK, MASSEY HARRIS, DEERING, MILLWAUKEE, JOHNSTON, stb. gépekhez. — Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajak legolcsóbb beszerzési forrása:

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN

Budapest, V., Báthory u. 3. szám.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. május 15-től június 25-ig és IX. 9-től

x		†		Gyoma—Endrőd:	
17. ²⁸	21. ⁴⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	21. ⁵⁵	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:		x	†
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.
6. ³⁶		Gyoma	17. ²⁸ 21. ³⁷
7. ²⁸		Szeghalom p. u.	15. ⁴⁴ 20. ⁴⁸
8. ⁴²		Püspökladány	15. ²⁸ 18. ⁴⁸
9. ¹⁹		Hajduszoboszló	14. ⁴⁵ 18. ⁰⁵
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind. 14. ¹⁰ 17. ³⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:		x	†
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.
6. ³⁶		Gyoma	17. ²⁸ 21. ³⁷
7. ²⁷		Szeghalom p. u.	15. ⁴⁴ 20. ⁴⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.	14. ⁰⁰ 19. ¹¹
9. ⁰⁸	érk.	„ községháza	ind. 13. ⁵⁰ 19. ⁰⁵

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; †-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkéz-ből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal. 3

vitész Czapáry Jenőnének 44 kat. hold földje eladó. Érdeklődők forduljanak G. Nagy Lászlóhoz Hősök utja 57 sz. 3

Papp Zsigmond 4 és fél fertály keselyősi földje örökön eladó. Érdeklődni Rákóczi u. 16 sz. alatt lehet. 5—3

Wagner Márton Fiai cég tulajdonát képező strandfürdő eladó, vagy haszonbérbe kiadó.

Parádfürdőn az „Éva“ lakban kellemesen nyaralhat július 1-ig naponta 5 pengőért. 5—1

A Gyomai Termelők Szövetkezete vendéglője 1938 május hó 21-én, rossz idő esetén vasárnap este tartja meg kerthelyisége avatási ünnepségét. Vacsora: borju pörkölt, vagy bécsi szelet körítéssel salátával. Az érdeklődőket ezután is tisztelettel meghívja az Igazgatóság. 1—1

Kovács Mária (volt Szokolayné) varrónő tanulólyant vesz föl. Lakik: Hunyadi utca 7. 5—4

Kossuth Lajos utca 26 szám alatt egy üzlethelyiség van kiadó. Ugyanott egy használt írógép van eladó. 3—2

Nagy József Baross utca 20 szám alatti háza szabadkézből eladó. 3—2

Eladó: kondorosí határban 24 kat. hold prima szántó, keselyősen 15 hold cserepes tanyaépülettel és iható vízi kuttal, 1 fertály tanyával, 10 kat. hold magtárlapon, 4 hold zöldséglapon, 10 hold varsánháton, 800 n-öl révlaposi szántó. Eladó házak: Horthy Miklós uton 4 szobás duplaépület üzlethelyiséggel 11.000 P-ért, Hősök útján 6 szobás téglapílllet 20.000 P-ért, 3 szobás üzletház a Hősök útján 14.000 P-ért, 3 szobás kis családi ház 3000 P-ért, Hősök útján egy 3 szobás lakóház 600 n-öl telek gazdasági épülettel 7500 P-ért, Zrinyi utcában 2 szobás lakóház nagy gazdasági épületekkel 2600 P-ért. Kersek 2—300 holdig haszonbérlet földet a környéken. Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodánál. Gyomán Horthy Miklós ut 2. Telefonszám: 50.

OLCSÓBB A BOR! mint a szódavíz!

22 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székelly Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra,
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Hősök emléknapján

Írta: SZEGHALMY GYULA

Azt mondja Mommsen, a nagy történetíró: „Minden nép csak addig él, míg tiszteletben tartja nemzeti hagyományait s lelkébe zárja azok emlékét, kik halálukkal áldoztak a nemzet életéért.“

Nem kell elfogultság ahhoz, hogy elmondhassuk, miszerint a magyar nép mindenkor első volt a nemzeti mult tiszteletében és szent könyvében, a történelemben, oltárképbe illesztette, lelkébe zárta, példának állította azokat, kik vérük hullásával, életük föláldozásával legjobb bizonyítékát adták nemzeti érzésüknek.

A haza védelmében elesett hősöknek emlékjelet állítani évezredek szokás. Első nyomát a görög népnél találjuk. A Kr. e. V. században, mikor Görögország nemzeti életének egyik legválságosabb korszakát élte, a marathóni csatásokon Xerxessel szemben álló és titáni tusák után elvérző hősök sirköveire vésett emléksorok szolgálták mintául a későbbi nemzeteknek, kiknek emléke a muló századok során tán végkép elmosódott volna, ha hőseikben meg nem örökítik neveiket!

A halott hős emléke büszkeségben vérző nyitott seb, — mondta Kossuth a kápolnai csata után, mikor ezernyi hős testéből a patakokban ömlő vér medret vágott és Magyarország szülői, hitvesei, mátkái, árvái, összesereglettek a szimbolikusan felállított katafalk körül, hogy büszkeségben vérző szívvel, szeretetből, szerelemből, néma fájdalomtól, szent könynyüből állítsanak obeliszket a hősöknek, kiknek neve nem egyes egyedekben, hanem a hősök egyetemében él még akkor is, mikor az életét kiélő nemzetre ráborul a feledés pora!

Az égitestek neveit nem tudja külön-külön megjegyezni a Mindenség végtelenjét bámuló emberparány, — mondta egykoron szent elfogódottsággal a Természet titkait kutató nagy Gal-

ilei, — azért egyetemestítő nevet adott a sok-sok fényességnek s ebben az összefoglaló névben zárta tudatába mindazt, ami összekapcsolta a nagy minden-ség e fénylő csodáival.

Vajjon ki tudná egyenkint felsorolni, névleg megnevezni a nemzeti égen ezredek óta tündöklő csillagsereget? Ki tudná felsorolni a honfoglalás titáni harcaiban elvérzett hősök nevét? Ki a muhi, mohácsi pusztulás áldozatait? Ki Bocskay, Bethlen, Thököly, Rákóczi szabadságharcának dicsőségben tündöklő csillagait, halhatatlan hőseit, kiknek bár egyéni neveikre a muló századokkal, besüppedt sirokkal, letűnt nemzedékekkel a feledés borult, de emlékük a hősök egyetemében mégis él s gyűjtőnévvé magasztosulva, a harcok egy-egy kiváló vezérében megtestesülve, zárta szívébe a nemzet!

Ez a nap a világháboruban elvérzett hősök emléknapja.

Bár gyötrődésben teljes két évtized választ el a szörnyű küzdelemtől, mégis eleven az emlék, vérző a seb, betöltetlen az ür, mit megdicsőülésükkel hagytak maguk után. Még él a hitves, az árva. Hosszu álmatlan éjszakákön még suhanó sóhajok, felcsukló jajok hirdetik, hogy nincsenek elfeledve a hősök, kiknek csontjai ott porlanak valahol Volhinia mocsárvilágában, az orosz pusztaságok végtelenjében, az Alpesek egeket érő szikláik között, a Piave kies völgyében s a Kárpátokban!

Kárpátokban! Óh tudjátok-e, főleg Ti új nemzedék, hogy ezer éven át mi volt a magyarnak a Kárpátok koszorúja, melyet csaknem két évtized előtt söpredék népek áruló gazsága s Európa gyűlölettől tobzódó hatalmasai botor elbizakodottságukban egy nemzet halotti koszorújának szántak?!

Mi volt nekünk a Kárpátok láncza? Az, ami a muzulmánok Mekka szent halma, ... ami a budhistának Ganges rónasága, ... ami a németnek a Rajna-völgye, ... ami az angolnak a Grempián vidéke: büszkeségünk, reménykedésünk, életünk,

jövönk, beláthatatlan térségű nagy temetőnk!

Ha életté válnék az a sok vércsepp, ami itt elfolyt, benépesülne vele egy kis ország! ... Ha alakot öltene az a sok fájdalom, emésztő bánat, föllobbanó remény, ami nevével kapcsolatban kiváltódott az emberi szivekből, fellegetek átütő óriássá lenne! ... Ha egy szívbe gyűlné az a sok nemes érzés, ami itt százezrek lelkében égett, boldoggá tenne egy egész világot!

Nemzedéksorok emlékében fog élni a neve, mert ez a szó: Kárpátok, hosszu-hosszu idők óta jelenti az emberi akaratnak, kitartásnak, köteleességtudásnak és hazaszeretnek, a nemzeti dicsőségnek, áldozatnak és gyásznak, az utána való olthatatlan vágyódásnak és újra megszerzési törekvésének legnagyobb mértékét!

Ma, mikor szerte a csonkahazában felállított hősök szoborművei, a hazaszeretet, mindenről való lemondás, egyéni önfeláldozás eme szent oltárai előtt, egy mártírelélet élő nemzet áldoz a hazáért meghall dicsők emlékének s könnyborus szemmel olvassa a márványba vésett nevek tündöklő sorsát, kell, hogy a nemzet minden egyes tagjának lelkiszemei oda-szegződjenek azokra a Duklától-Orsováig ezrével domborodó jeltelen és ellenség lábától taposott sirookra, melyek lakói nem tudnak megnyugodni az idegen földben s az élőket lelkileg nagy, szent, elháríthatatlan és elodázhatatlan fogadalmi-kötelesség teljesítésére kényszerítik. Ez a kötelesség: a multak tisztelete, a sokat szenvedett magyar föld örök szeretete s mindenek-fölött az ezeréves határok mielőbbi visszaszerzése, hogy azok az értékek, azok a helyek, melyeket ezeréves multunk tömredék dicsősége, gyásza, bánata, verejtékes munkája, őseink vére, porladó teste tett szentté: ismét a magyaré legyenek!

Ha valahol és valamikor, ugy a hazáért halt hősök emlékjelénél kell, hogy a nemzeti feltámadás fanatikus hite legyen urrá minden magyar lelkén! Hiszünk, valljuk, akarjuk, fogadjuk! Igen, föltámadunk, mert bár elestünk, bár a vérzivataros időkben ellenségeink özöne halálra gázolt, de tapogassatok

meg Ti hatalmasai Európának, és lássátok, hogy lélekben, akaratban buzog bennünk az élet! Nemzeti krédónk:

hiszünk, hogy az anyaföld megcsonkított törzséből nem is olyan soká, újra kinőnek a Kárpátok bércei, Bácska, Bánát, aranykalászos rónaságai, Erdély rengetegei s emlékpatinás városai!

Kinőnek, mert lélek lakozik ebben a birodalomban, mely csak úgy megújul, mint téli pusztulás után a tavaszi fű s mint a megcsonkult sudar, mely felnő újra a magasságba! Feltámadunk, megerősödünk, lerázzuk magunkról az igát, mert fel akarunk támadni, meg akarunk erősödni, újra szabadok akarunk lenni! Feltámadunk, mert arra születünk, mert él bennünk az élet szeretete s mert százezernyi besüppedt sirnak, százezernyi vérező szívnek: özvegynek, árvának, ezernyi vaknak, bénának, emberroncsnak elégtétele csak a nemzeti újjászületés lehet!

Ti hősi halottak, kiknek szimbolikus siremlékénél ma leteszük a kegyelet és emlékezés koszorúját, üzenünk Nektek! Üzenjük, porladjatok békén, mert mi, élők mondjuk, fogadjuk, már nem sokáig lesz idegené a föld, melyért meghaltatok!

Mi, élők, már látjuk a nemzeti éjszaka végét! Horizontunkon már fölpirtyan a virradat derengése! Nemsokára eljö a hajnal, a napfény, az új élet!

Mint a rosz álom szertefoszlik a gazsággal, árulással, becsutenséggel összetákolt birodalma az emberi hitványságnak! Közel az idő, hogy ne itt és szerte a csonkahazában, hanem mártíromságaitok színhelyén, a Kárpátok legmagasabb ormán állítsuk föl dicsőségtek egekbe tornyosuló emlékjelét, s ott mint egykor, ezer év előtt, a honfoglaló Árpád népe, örömtüzetket gyutva, hangos hallelujával üdvözöljük az Igazság diadalát a Gonoszság fölött!

A világháboru haremezein szerte porladó magyar hősök, halljátok meg az élő magyarok üzenetét!!!

A gyomai pedagógiai szeminárium

Mozgalmas és tanulságos napja volt május 24-én a gyomai tanítószágnak. Ringbauer Károly kir. tanfelügyelő, tanügyi főtanácsos vezetésével, a tankerület tanítószága ezuttal Gyomán tartotta ezévi szemináriumát, nagy érdeklődés mellett.

Az Uri-Kaszinó nagyterme megtelt a résztvevőkkel. Az előklő Ringbauer Károly tanfelügyelő mellett ott láttuk Bay József és Gyökössy Dániel ref. lelkészeket, Feiler Ernő ev. lelkészt, Hajdu Béla igazgatót, Kovács Gyula körösladányi igazgatót, Kató Lajos jegyzőt, Pétermann József ny. főjegyzőt, Lovas kétegyházi igazgatót, dr. Somodi József tan. fogalmazó gyakornokot, stb.

A hallgatóság soraiban Gyoma, Mezőberény, Köröstarcsa, Endrőd, Körösladány, Szeghalom és Vésztő tanítói és tanítónői és más érdeklődők foglaltak helyet.

Ringbauer Károly megnyitó beszéde után dr. Somodi József szakszerű és értékes előadását hallottuk a modern történelemtanításról.

Mohácsi János gyomai rk. tanító gyakorlati tanítása Szent Istvánról, különösen a tiszta, szép kétszólamu énekekkel tetszett.

Kovács Gyula körösladányi igazgató előadása elismerést váltott ki.

Dr. Varga Ferenc endrői rk. tanító mintatanítása hazánk állattenyésztéséről, követendő példa lehet a legigényesebb tanító számára is. A beszélő térkép ma már minden iskolában ott kell hogy legyen.

Lovas Károly kétegyházi igazgató a testnevelésről tartott igen értékes felolvasást.

Jól elmúlt dél, mire az előklő bezárta a szemináriumot, elismerését kifejezve a közreműködőknek. A szakemberekből álló hallgatóság tudásban gazdagodva, új lendületet kapott a hallottakból.

Ezután átvonultak a szomszédságban levő Varga-féle iskolába, ahol a szemináriummal kapcsolatos kiállítást tekintették meg.

Az Uri Kaszinóban 100 terítéses ebéd volt, a vendégek tiszteletére, amelyen a hatóságok is képviseltették magukat. A kellemes, uri hangulatu ebédhez Farkasinszky muzsikált. Pohárköszöntőt mondott Ringbauer Károly tanfelügyelő a kormányzóra, Gyökössy Dániel ref. lelkész a tanfelügyelőre és Hajdu Béla igazgató a vendé-

gek üdvözlésére. A délutáni vonatok egymásután vitték haza a kedves vidéki kollegákat,

akik bizonyára szívesen gondolnak a Gyomán eltöltött napra.

Tanügyi kiállítás Gyomán

A pedagógiai szemináriummal kapcsolatos kiállítás külön nagy meglepedésre szolgált úgy a vármegye tanfelügyelőjének, mint az azt megtekintő szakembernek és laikus közönségnek. A gyermekek és tanítók munkája egységes képet ad a tanításról és sokat beszél a szülőknek is.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a korszerű tanítási mód és annak eszközei eljutottak Gyomára is és minden tanító számára kötelező és nagy segítségként szerepel.

A szülők vágyódva nézték a sok vidám, színes gyermekmunkát, sóhajtván gondoltak saját szürke, unalmas iskolai éveikre. Hatalmasat haladt a tanítás módja az utóbbi években, ezt még ők is megéreztek.

A gazdasági népiszkola meglepően teljes és mesteri kezekre valló kollekciója rendkívül nivós. Kár, hogy nem hallunk többet róluk.

A református iskolák is most már a haladó szellemet mutatják.

Somogyi Mihály I. o.

tanulói tengeriszárból készült házai, Hajdu Béla ig. ötletes ragasztott Gyoma község térképe a II. oszt. tanulók kezéből, Faragó Károly IV. oszt. gyermekeinek élvezet lehet olyan földrajzi képeskönyvből tanulni, Ósapay Margit a kis besenyszegi gyermekek papirmunkáit hozta, Gecsei Zoltán V. osztályosai maguk készítette fizikai színeken tanulnak, Erdei Julia pompás kis gazdasági szármokot készített fából, Oláh István IV. osztályos gyermekei ragyogó, színes agyag gyümölcsöket készítettek, Ósapay Györgyné III. oszt. leányai szép magyaros kézimunkákkal jöttek.

A róm. katolikus iskolából Balassa Gizella az I. oszt. apróságok sokféle munkájával és remek füzeteivel lep meg, Kauczil Boriska a III.—IV. osztály dekoratív és üdén tarka papirkivágásokat hozza, Mohácsi János országzászlója tökéletes mása az eredetinek, stb.

Az evangélikus iskolából Schusztek Sándor

T Á R C A

Régi irások

A GYOMAI REFORMÁTUS EGYHÁZ TEMPLOMA TÖRTÉNETÉNEK RÖVID KIVONATA, MELY AZ 1879-İK ÉVBEN MEGUJITOTT TEMPLOM, ILLETŐLEG KIÉPÍTETT TORONY ÚJ GOMBJÁRA TÉTETETT ÖRÖK EMLÉKEZETNEK OKÁÉRT.

Az 1682-ik évben Gyoma község lakosai — kik akkor mind helvét hívalásuak voltak — a török által széjjelűzetvél, mint egyház is lenni megszűntek. Azonban 1717-ben a széteszláskor és alatt érintetlenül megmaradt kőtemplomot újra birtokukba vévén, községgé s így egyházzá is alakultak. E templomnak mikor és mely híllekezeléssel állal lett építéséről semmi tudomás, annyi bizonyos, hogy azt a csaknem folytonosan tartó háboruszkodás miatt kijavítani nem merészelték; hanem 1718-ban helyébe nádból oszlopokra építettek templomot. Ez tartós nem lehetvén 1725-ben sövényből fontak egy másikat és csak 1735-ben építettek vályogból; 1760-ban fából, és 1775-ben ismét vályogból. A mostani torony alapja pedlg letételezett az 1791-ik évben, s bádofedélzetét 1816-ban január hava 29-én dühöngöll rellentes vihar levetvén, helyébe, miután 12 eszlendőkön keresztül csonkán állott, 1828-ban reá zszindelytelő alkal-

mazlatott, de amely az 1807-ben épített templommal s két nagyobb haranggal együtt az 1848-ik évi nagy lüzvész martaléka lett április hava 8-án. Ilyenmü szereneséllenség ismélldését elhárítandó az egyház ugyanazon évben templomát és tornyát ércfedél alá vélette, az első magyar kormánytól kért 10.000 o. é. forint segélyből; és a borzalmas lüz alkalmával még meglehetősen állapotban maradt kisharangot közelebb említett két nagyobb haranggal együtt ujonnan öntette, amint ez magukon a harangokon is lüztán olvasható. A régi templomok nagysága épen nem tudható, a jelenlegi számlás szerinti belvilágát tekintve 21 öl hosszú és egy láb, szélessége 9 öl 4 láb, vagy pedig az új mérték szerinti 18.37 méter széles és 40.22 méter hosszú, a torony pedig a csillaggal együtt 30 öl magas. (57 m.)

Ez utóbb említett ércfedél alá vett templom és toronytetőt, 30 év után a viszonlagságos idő megrongálván, az 1878-ik évi október hava 13-án tartott egyházi képviselői gyűlés által Tekintetes Halmái Andor mérnök építész által benyujtott renoválási, vagy újbóli javítási tervezet általános tetszést nyervén, egyhangulag elfogadlatott, a szerződés 22.200 o. é. forintban megkötöletett.

Mielőtt az átalakítás részleteiről bővebben szólanánk, itt lájluk helyén megemlíteni azon körülményt is, hogy tudniillik a hosszas használat kövélkezében

már megviselt három harangunk a Pesdech-féle új felszerelés elvei szerinti vaskoronákkal lállatott el, egy ércsúlyát tekintve 30 mázsa 54 font, ugyancsak említett elvek szerinti felszerelt új nagyharanggal álllítottott, a hívek minden terhelése nélkül, az egyház harangpénzlári jövedelméből s mind a négy harang lüzmentes vasállványokra helyeztetelt, mely vasállványoknak a falakon keresztül vitt végeire srófoll vaskorongok (még első ilyenmü az országban) nyolc helyen költik be tornyunkat. E harangok felszerelése az építési szerződés megkötése után, az építésnek azonban előtte történt, azon okból, hogy már majdnem átalakítandótt díszes torony ablakait a harang és az állványok beállítása alkalmából ne kellesék többé bontogatni.

Szükségesnek itéljük továbbá azt is megjegyezni, hogy templomunk renoválásának gondolata, a szerződés megkötése előtt, már évekkel előbb foglalkoztatta egyházunk előljáróságát és híveit, valamint, hogy a renoválás nem versenyzési viszketelegből — mint hangoztatták ez időben némelyek — de elodázhatatlan szükségből származott, járulván ehhez a lüzóri kérdés megoldása is, miről világosan tanuskodik a „Békésmegyei Közönlöny“ címü megyei lap, 1877-ik évi folyamának 49-ik száma is.

(Folytatása kövélkezik.)

dor a II.—IV. osztály kézimunkáit állítja ki.

Az endrőd csejti iskola történelmi szemléltető képei minden iskolában meglehetnek.

A körösladányi elemi iskola tanítója maga készít térképet és faliképeket.

A szeghalmi iskola gyermekrajzai igen nívósak.

Nem győznék a sok jó és okos munkát elsorolni. A kiállítás nevelő hatása a gyermekekre és szülőkre mérhetetlen. Kérjük a tanítókat, minden év végén rendezze meg, sok és igen nyomós okokból.

A búza

a bányai is, az idén megkésve indul kalászba, rendes időre, vagy korán lehetséges aratásban tehát ne bizzunk.

Aki a vetést gyakran, érés tájban pedig mindennap megnézi, tapasztalni fogja, hogy lesznek buzatóveik, amelyek érésben a többiekkel megelőzik. Az ilyen, rendesen egy szemből kelt, 2—3 szál és kalászból álló tövek elit-anyagot képeznek, ezeket a jövő számára meg kell menteni, mert a koránérés rövid tenyész-időre vall. Nem kis jelentőségű dolog ugyanis a mi klimánk alatt, hogy június végére beérett a búza, mert július elején itt a rekkenő hőség.

Csak tisztelettel tudok visszagondolni arra a néhány berekböszörményi gazdára, akik az 1920-as évek elején az ottani buzák kitenyésztésében segítségemre voltak s ilyen buzatóvekkel elláttak. Hihetetlen, mennyi kitűnő buzaegyed rejtőzik a mi átlag vetéseinkben, csak nincs, aki ezeket összegyűjtse és az elszaporítónak átadja.

Az ilyen koránérő töveket tövestől kell felhuzni, a kitevésztől csalhatatlanul meg tudja állapítani, hogy egy szemnek a termése-e az, törzskönyvezi s az elitkertben sorszámmal el látva elveti. Több száz ilyen töv között az elitkertben a legnemesebb verseny indul meg és folyik le, néhány év alatt a kiválóak s más jó tulajdonsággal bírók győznek meg lesz a vidéknek odavaló, fajtisza, nemes buzája.

Mint hogy a keresett jó tulajdonságok a buzában szabályszerűen öröklődnek is, szinte bizonyossággal állítható, hogy az elitkertben győztes tövek utódai teljesítik is a tőlük elvárt követelményeket.

Felkérem tehát Gyoma és vidéke törekvő gazdáit, hogy aratás előtt keressenek ilyen korán érő buzatóveket, huzzák felgyökerestől sa „Hombár“-ban

Két kétszobás lakást keresünk. Cim a kiadóhivatalban.

rakított származási jegyzettel ellátva, lehetőleg sértetlenül adják át megőrzésre, míg azokat e sorok írója feldolgozhatja.

Igy kellett volna eljárni a legutolsó rozsdás esztendőben, amikor igen jó alkalom kínálkozott rozsdálló tövek gyűjtésére, mert bármennyire tönkretette a rozsdá a búzákat, meg-

magyarázhatatlan módon maradtak sértetlen egyedek, amelyek bizonyára valamely belső jótulajdonságuknak köszönheték, hogy épségben maradtak, nekünk pedig, mint elit-anyag, elvesztek.

Ha minőség-buza kell, Gyoma ebben is vezessen!

Molnár Bálint.

Hősök emlékűnepe

A világháboruban elesett hősök emlékét a nemzetgyűlés az 1924. évi XIV. törvénnyel törvénybe iktatta s minden év május utolsó vasárnapját hősök emlékűnepe címen nemzeti ünnepé avatta.

Ez ünnepet Gyoma község közönsége kegyelettel kívánja ünnepelni, miért is folyó év május hó 29-én, vasárnap délelőtt a négy hitfelekezeti templomban alkalmi Istentisztelet lesznek, délelőtt 11 órakor pedig a Hősök emlékműve előtt nyilvános ünnepélyt tartunk, melyre a közönséget tisztelettel meghívjuk.

Az ünnepély sorrendje:

1. Hiszekegy, játssza a Leventezenekar.

2. Hajdu István: Igazság, szavalja Szöllösi Irén polg. isk. III. oszt. tanuló.

3. Ünnepi beszéd, tarja Gyökössi Dániel ref. lelkész.

4. Hajdu Béla: Nyugodjatok, pihenjétek, éneklí a Gyomai Dalárda.

5. Kozma Andor: Jaj a győzteseknek, szavalja Pál Lénárd polg. isk. III. oszt. tanuló.

6. Egressy: Szózat, éneklí a Gyomai Dalárda.

Gyoma, 1938 május 18.

Az Előljáróság.

Az Eucharisztikus hét

a nagyvilág szemeit ismét Magyarországra irányítja. Kis és nagy nemzetek katolikussága özőnlík tizezrenként hazánkba. A megváltó nevével és áldozatával vannak tele a lelkek.

Ó, mennyire hasonló a mi sorsunk! Itt állunk ezer éve Kelet kapujában keresztre feszítve, védve a nyugati keresztény kultúrát. Itt állunk ma is,

megváltóra várva, nagyobb szükségben, mint valaha.

Hisszük, hogy a világ minden tájáról érkező keresztények lelkében ez a magyar áldozat megvilágosodik és szétmenvén hirdetni fogják a népeknek a mi halhatatlan igazságunkat, szenvedéseinket és jogunkat a feltámadásra.

HÁZAT VESZ A TEJSZÖVETKEZET

Május 26-án rendkívüli közgyűlést tartott a Gyoma és Vidéke Tejszövetkezet a Kiseréti Olvasókör nagytermében, Kovács G. Lajos elnökle alatt.

Aranyi Mihály ügyvezető igazgató előterjesztést tett a közgyűlésnek, hogy vegyék meg a Bodon-féle házat 6200 pengőért.

Többek hozzászólása után egyhangu határozattal járult hozzá a közgyűlés a házvételhez.

Reméljük, hogy a szépen fej-

lődő tejszövetkezet az új helyiségében minden előírásnak megfelelően tud berendezkedni és az állandóan fokozódó igényeknek is eleget tud tenni.

A gyűlés után Wagner Márton a tehenek szaporítására és a tejtermelés fokozására, valamint a tehenek törzskönyvezésére és a fejések ellenőrzésére hívta fel a figyelmet, utána Molnár Bálint intéző a takarmányozás fontosságáról és a helyes etetés megtanulásáról mondott buzdító szavakat.

Ipari törzshelyekről szervezik meg a tanműhelyek működését

A minisztérium érdekes elgondolása

Érdekes új tervvel foglalkozik az iparügyi minisztérium. Már régebben dolgoznak azon, hogy tanműhelyeket szervezzenek szerte az országban és ezzel az

ipari tovább képzést szolgálják. Nehéz dolog azonban megoldani, hogy e tanműhelyek mi képpen jussanak közel az ország — falvakban, nagyközsé-

PÉNZ

áll a házhoz, ha idejében beszerzi államsorsjegyét! A pénzzel együtt nyugalom és boldogság költözik otthonába.

A M. Kir. Államsorsjáték
40.000 aranypengős

főnyereményének,
összesen 18.729 kisebb-nagyobb nyeremény hűzása

június 3-án

Egész sorsjegy 3 pengő.
Fél sorsjegy 1.50 pengő.

geken szétszórt — iparosságához.

Értesülésünk szerint ipari törzshelyek létesítését tervezi az iparügyi minisztérium. Ez az intézmény azt jelentené, hogy az ország egyes iparilag fontos gócpontjaiban állították fel a tanműhelyeket és az ezzel kapcsolatos berendezéseket. A törzshelyekről pedig a tanműhelyek oktatóberendezései és személyzete ellátogatnak a körzetükbe tartozó községekbe, ahol a helyszínen tanítanak meg az iparosokat az újabb vívmányok alkalmazására. Másrészt pedig az egyes körzetek iparossága az ipari törzshelyekre belátogathatna, ahol állandóan figyelemmel kísérhetné az ipari munka felődését.

SZÉKELY-PAP CSÓKJÁTÓL

VIRUL ÁLLOMÁSUNKON

A MAGYAR CÍMER

A sűrűn egymásután áthaladó zarándok-vonatok magyarsága, szinte mámorossá váltan szivta magába Kétegyházától vagy Kötégyántól kezdődően a magyar levegőt, a szabad magyar szót, a magyar nemzeti színeket. Az elnémitott ajkáról imádságként szakadt fel a „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország“.

Testvér! — megszólítással ostromolták ezer kérdéssel a velük találkozókat:

— Mikor?... Nemsokára?... Remélhetünk-e?...

Átszellemült arcu, komoly tekintetű pap áll a virágokból, pázsitból, mohából művészien kiképzett magyar címer előtt. Cikázó melegséggel siklanak a szemek a hármass halomra, a négy folyóra és megmerevülnek a kettőskeresztben. Az ujjak imára kulcsolódnak... a magas, szikár pap térdre ereszkedik... és megcsókolja a címet... Két

csillogó kőnyecsepp hull a pázsiára.

... A néma jelenetnek tanui meghatóttan álltak és ebben a percnyi némaságban egy elszakított országrészünk minden szenvedése sajgott át a sziveken.

A vonat lassan elindult és a szép állomási kertünkben gyönyörködő erdélyi testvéreink harsányan megéljenzették a meghatótságtól bucsuzó főnököket.

A Gyomai Dalárda

Pünkösöd másodnapján tartja vitéz dr. Márky Barnáné méltóságos és nemzeti asszony védnöksége alatt zászlóavató ünnepélyét.

Az öntözésről

sokat hallunk, olvasunk ma-napság. Ujságcikkek, szakmunkák foglalkoznak ezzel a szebb magyar jövőt ígérő, érintő és érdeklő nagyjelentőségű kérdéssel. A kormány is nagy súlyt helyez az öntözésre. Külön hivatal irányítja a magyar sors ezen életbevágó problémájának helyes megoldását. Azonban a sok elmélet mellett a gyakorlati gazdának gyakorlati utmutatásra van szüksége, amelyet egyszerűen, világosan, az elért gyakorlati eredményeket elébe tárva könnyen megérti és maga is könnyen tud saját gazdaságában alkalmazni.

A helyes, okszerű öntözés módja, annak keresztülvitele döntően befolyásolja az öntözéssel elérhető eredményt s ezzel a gazda jövedelmét. Ezt a gyakorlati tudást csak úgy szerezhethetjük meg, ha oly szakférfiu nyújtja azt, aki maga is szakszerűen és behatóan foglalkozik az öntözéssel és aki hosszú éveken át folytatott munkásságának elért tapasztalatai eredményeire, sikereire alapozva szerezte meg a nélkülözhetetlen ismereteket e téren.

Hívatott szakember, Schulek Béla főmérnök adja meg a választ „Mikor és mennyit öntözzünk? Öt év tiszántúli öntözés tanulságai és eredményei” című vetített képes előadásában, amelyet Békéscsabán, egyesületünk rendezésében f. é. jun. 19-én délután 8 órakor tart meg a Luther utcai Kisgazdaszékházban, számos érdekképviseleti szerv és hallgatóság előtt. Az előadáson képviselteti magát Békésvármegye főispánja, alispánja, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, az érdekelte városok és községek. Tekintettel arra, hogy a f. évben nem lesz hasonló előadás, figyelmébe ajánljuk mindazoknak, akiket az öntözés érdekel, vagy akiknek — főleg vidékiekre (Szarvas Gyoma stb.) gondolunk, — nem volt módjában Schulek főmérnök ur előadását meghallgatni Budapesten, hogy előadásunkra szíveskedjenek eljönni. Békésvármegyei Kertészeti Egyesület.

A „VERBAND DER UNGARNFREUNDE” diáknyaralattási mozgalma

A Verband der Ungarnfreunde, Wien, az 1938. év nyarán megismétli Magyarországon és Ausztriában egyaránt közismert és eddig minden esztendőben kitűnően sikerült osztrák-diáknyaralattási mozgalomát, amely abból áll, hogy a nyári vakációra mindkét nembeli osztrák diákokat utal be a vendéglátó magyar családokhoz abból a célból, hogy az osztrák diákok magyar pajtásaikat a német nyelvre megtanítsák és a két nemzet ifjúságának összehozását ezen a módon is ápolják.

A Verband der Ungarnfreunde e téren elélt, közmegelegedést és elismerést aratott tevékenysége nemcsak osztrák érdekeket szolgál, hanem elsősorban tekintettel van a magyarság és a magyar vendéglátó közönség követelményeire és a legnagyobb súlyt helyezi ezek helyes kielégítésére.

A mozgalom iránt érdeklődők, igen tisztelt olvasóink forduljanak közvellenül a Verband der Ungarnfreunde-hez, Wien I. Schellinggasse 6, ahol minden felvilágosítást megadnak és a szükséges nyomtatványokat megküldik.

Lengyel erdő — lengyel gyermek

Lengyelországban ünnepnapot szentelnek a tengernek, az állatnak, a repülőgépek vagy óceánjárónak, az Édesanyáknak a gyermeknek, iskolának és évenként az erdőnek is. Olyan „madarak és fák napja” ez, de külön a madaraké és külön a fáké. Nem az iskola falain belüli ünnepnap, hanem az egész ország apraja-nagyja szeretettel hozott áldozata, egy napnak az ünnepéavatása.

A lengyel rádió pályázatot hirdetett az iskolásgyermekek számára az idej „erdők napjával” kapcsolatban és azt a kérdést adta fel: milyen fát ültetnénk el „erdők napján” és miért?

A sok aprónépben, a fővárosban, a városokban, a vidéken egyaránt élénkség mutatkozott. Irtak, rajzoltak, gondolkodtak a faültetés kérdésén, nemeget elültették a fákat. A rádió igazgatósága aztán a jutalmazott dolgozatokat, (az egyes iskolák egész kötetbe kötötték mondanivalójukat) rajzokat átadta az állami erdők igazgatóságának, hogy az „erdők napjával” kapcsolatos fa, fametszet, fafeldolgozást bemutató kiállítás látogatói gyönyörködhesse nek abban, amit a gyermekesreg irt, rajzolt, gondolt, tett a lengyel erdőért, annak ünnepén.

Az állami erdőigazgatóság modern, új palotájában nagy falakat borítanak be ezek a gyermekmunkák. Az egyes falakon ilyen feliratok olvashatók: A gyermekeknek szeretniök kell a fákat, mert számukra nőnek. — Ültessünk erdőt és fákat. — Ismerjük és védjük meg erdeinket. — Aki életében akárcsak egy fát is elültetett, nem élt haszontalanul. — Az erdők napja új erdők és fák születése napja.

Az egyik vidéki iskola kis növendéke egész sorozatot raj-

zolt a faápolásról. Az ültetéstől, az öntözésen, árnyékábanheverésen át a feliratig: nem műveszet fát ültetni, hanem műveszet a fákat ápolni!

Az „erdők napja” nemcsak a fák ültetését propagálja, hanem annak ápolását is. Komolyan, országos programmal, amely reggel istentisztelettel, misével kezdődik és esti gyermekelőadással fejeződik be. Közben felolvasások szólnak az erdő életéről, hasznáról, kiállítások hirdetik az erdő szépségét, munkabemutatók nyújtanak fogalmat az erdőgondozásról, kirándulások teszik lehetővé az erdő egészséges levegőjének élvezetét és a rádió hullámain keresztül is az erdő szől mindenki felé.

Az erdőmérnök, a természetbarát, a turista, az orvos mellett hangot kért a lengyel művész is, a lengyel fametszet világhírű alkotója, aki elérhetetlenül rejtelmes szálakon csomózódott bele a lengyel föld erdeinek fáiba s kapott művészi mondanivalójához kifejező anyagot évszázadokon át. A lengyel erdő fáihoz vezet a világhírű lengyel fametsző művészet s ezért kellett most is találkozniok, amikor a nemzet az „erdők napját” ünnepli. A kivágott fa elveszti életét, de amikor apródarabból fametsződeszkává ragasztják, a művész keze alatt újra éled s az „örök szép” birodalmát szolgálja. Lengyelországban a legkedveltebb művészeti ág a fametszés s nem esoda, ha itt van igazi hazája, igazi otthona, meleg tűzhelye, forrása, ha itt van olyan fametsző, mint pl. S Kocilas.

Az „erdők napja” kiállításán bemutatott fametszetek valamennyije az erdőt, a fát állítja élénk a maga művészeti színvonalán. Bartłomiejczyk, Chrostowski, Kulisiewicz, Tyrowicz és mások munkái mellett sok a tehetséges művésznő munkája. Fijalkowska Zsófia, Konarska Janina munkái mellett japános finomságúak Telakowska Waoda színes fametszetei és az őstermészet minden ereje, az ágak és gyökerek minden dinamikája, a fatörzsek viharok-

kal való küzdelme, a lombok monumentalitása, egyszerűen az erdő őserije, a fa életéről felénk Krasnodemska-Gardowska Bogua fametszeteiről. Erősek, szépek és művésziek a „Tavaszi”, „Nyári”, „Őszi”, „Téli” sorozat lemezei, de igazán őserőt rejtenek magukban azok a lapok, amelyek „Toply”, „Tölgy”, „Nyárfa” stb. elnevezést kaptak. Ezekben van a legtöbb abból, amit úgy mondhatnánk: a lengyel erdő illata, ereje, vagy amit úgy határozhatnánk meg: a Skocilas hazájának fája, fametszete, művészte.

Egészség, haszon és esztetikai szépség közös találkozója volt a „lengyel erdők” napjának ünnepe! — amelyben élénk részt vett a lengyel gyermek is!

Warszawa, 1938. május hó.
sz. Csorba Tibor.

DIÁKCSERE

A diákcsere a nyári vakációban egy hónapra történik, amelyet a cserélők közös megegyezéssel meghosszabbíthatnak.

Célja: I. A fővárosi tanulóknak az egészségre hasznos napsugaras levegőváltoztatás, tömörebb és tápdusabb táplálkozás (tej- és gyümölcskurák) és a szabadabb mozgási lehetőség, mindazok összekapcsolva a vidéki élet ezer és ezer mezőgazdasági állat- és növényvilág ismeretének gyűjtésével, továbbá a magyar nép és szokásainak megismerése, amelyekre minden művelt uriembernek szüksége van.

II. A vidéki tanulóknak alkalom nyílik hazánk gyönyörű (fekvésénél fogva Európa legszebb) fővárosát megismerni; hazánk történeti, művészeti és egyéb kulturális nevezetességeit látni, tanulmányozni. Vannak szórakozó helyei is: fürdők, ligetek (Városliget állatkerttel, angolparkkal). A Duna alkalmas evezésre olcsó turistahajó kirándulásra. Gyalogos kirándulás a budai hegyekbe és barlangokba. A cserelánytanulókra is vonatkozik.

A cserével semmiféle lakás vagy ellátási díj nem jár. Ki-ki a saját utiköltségét fedezi.

Bővebb információt ad, illetve a cserét létre hozza Ács Sándor ny. reálgimnáziumi tanár, 1000-es öregcserkész. Lakik: Budapest, VIII., ker. József-körút 27. I. em. 11.

Válaszbélyeg melléklendő.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Pályázati felhívás!

A szegedi Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület az iskolán kívüli nemzetnevelés elősegítésére elhatározta, hogy a népműveléssel foglalkozó falusi és tanyai tanítónők részére Szegeden népművelési- és faluvczetői tanfolyamot rendez.

A tanfolyam tartama 7 nap. (Kezdődik 1938. július 4-én reggel 8 órakor és befejeződik 10-én 12 órakor.)

A tanfolyam hallgatói látogatási bizonyítványt kapnak.

A részvételi díjak elszállással és étellel összesen 35 pengő.

A vasuti költség a hallgatókat terheli.

A tanfolyamra való felvételi jelentkezések Békésvármegye Iskolán kívüli Népművelési Bizottságnak jelentendők legkésőbb 1938. évi június hó 1-ig.

Apróságok, melyekhez nem kell kommentár!

Szegény napszámos embernek levele érkezett, fiától a gyomai postára. A levélen nincs bélyeg, úgy látszik, aki küldötte, nem vonhatta meg a szájától, azt a néhány tillért.

Örömtől repeső szívvel venné át a levelet, mely legdrágábbja, fia sorsáról tájékoztatná, de nem kaphatja meg, mert a postai szabályzat értelmében, csak a bérmentesítési díj lefizetése ellenében adható ki a küldemény. A címzett arca elkomorodik, nem olvashatja el a kedves levelet, mert hetek óta nem lévén munkája, neki nincs pénze.

Pillanatnyi csend! A postamester kiadja a rendelkezést a levél felportózására, majd benyul a zsebébe s kifizeti ennek díját. A tisztviselő pedig kiadja a levelet a címzetnek, aki boldogságtól sugárzó arccal tépi fel a borítékot.

Este 10 óra után bekopognak a postamester magánlakása ablakán. Nagybeteg ügyében táviratot szeretnének feladni. Bár a szabályzat értelmében este 9 óra után, hivatali szünet van, a postamester mégis feláll a vascsorától s vendégeit magára hagyva, a fél ügyét elintézi, sőt — nem hozván az a nagy sietőségben magával pénzt — a távirat díját a sajátjából előlegezi.

Kis dolgok, de nagy horderejűek! Ilyen vezetőkre büszke lehet a m. kir. posta, de a nagyközönség is. Dr. K. J.

H I R E K

Dr. Karácsonyi Ágoston orvos-fogszakorvos, v. fogklinikai orvos rendelését megkezdte Kossuth Lajos utca 21. sz. alatt, özv. Feketéné házában.

Dr. Vogel Károly közli régi kedves pácienseivel, hogy lakás címe változott: Budapest, Teréz-körút 30 szám alatt rendel.

Dr. Lányi Márton tótkomlói képviselőt választották meg a képviselőház alelnökének.

Farkas Irén okl. tanítónő, okl. tánctanárnő, június 14-én kezdi meg baba és diák táncanfolyamát a Holler-szálló külön termében. Érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást Farkas főjegyző (Horthy Miklós u. 41 szám).

Meghívó. Ifj. Fekete Jánosné urnő IV. számú szabó- és varrótanfolyamának folyó évi május hó 31-én, kedden délután pontosan 4 órakor tartandó vizsgakiállítás és divatrevuejére az érdeklődőket az idej növendékek tisztelettel meghívják.

A Nemzetközi Dunabizottság székhelye Budapest lesz. Eddig Bécsben székelt ez a bizottság.

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ palackozott tejeskávét hoz forgalomba.

Gyopárosfürdőt nagy ünnepséggel nyitották meg, amikor is Bakos József főszolgabíró felköszöntőt mondott a Kormányzóra.

Digózást tanulmányozni megy egy bihari gazdáijak kiránduló társasága Dévaványára. — Vajjon megtanulták a ványaiak az elmúlt télen a digózást annyira, hogy abból okulhassanak a bihariak? — Két dévaványai gazdái-csoport tervez kirándulást: az egyik Karcagra, a másik Szarvasra. — A gyomai ifjak kirándulásairól még nem hallottunk.

Szikküért több mint 8000 pengőt fizetett ki eddig a dévaványai szövetkezet.

Iskolásgyermek megerősítésére hívja fel a szentgotthárdi és svábhegyi iskolaszatóriumok vezetősége a szülőket.

3 P-ért 40.000 pengőt nyerhet, ha résztvesz a 70-ik jótékonycélu államsorsjátékon. Sorsjegy kapható minden dohánytözsdeben, bankban, vagy főúrusítónál és a Székesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál (Budapest, V. Szalay u. 10.) a pénz előzetes beküldése, vagy befizetése ellenében. Mindenkit érhet szerencse. Próbálja ki, vegyen államsorsjegyet, egy egész csak 3 P., fél 1.50 P. 40.000 pengőt is nyerhet. A húzás már június 3-án.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

A Békésvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület június 4-én tartja közgyűlését, délután 3 órakor, Békéscsabán, a Gazdasági Egyesület tanácstermében. E gyűlés egyik fontos tárgya lesz a hussertényésztő egyesület megalakítása.

Érdemes résztvenni az államsorsjáték június 3-iki húzásán, mert a legolcsóbb sorsjegy, egész 3 pengő, fél 1.50 pengő és mégis a főnyereménye 40.000 P. Húzás június 3-án.

Szeged jubileumi ünnepe. Pálffy polgármester felhívása a város lakosságához. Büszke örömmel jelentem a város lakosságának, hogy június 4-én tizedszer nyílnak meg a Szegedi Ipari Vásár kapui. Nem hivalkodó ünneppel, hanem a helyzethez illő szerény keretek között, bensőséges érzésekkel ünnepeljük meg a Szegedi Ipari Vásár jubileumát. Jelentős fordulópont ez a jubileum, mert az egész vidék életerejét, a vidéki polgárság tehetségét és nagyraihivatottságát bizonyítja.

OLÁH ELEK tánctanár értesíti a szülőket és az ifjúságot, hogy a szünetben gyermek és felnőtt táncanfolyamot tart.

Korán érő vetőmag tengeri a HOMBÁR-ban kapható.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téstarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Az Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézeiben (Budapest, VIII., Józsefközt. 6.) június 7-én este fél 7 órakor nyílik meg.

Felfedezték a levegő vitaminjait, a csekély mennyiségben található nemes gázokat, amelyeknek rendkívül fontos szerepük van az egészség és a betegség kialakulásában. Hogyan alkalmazzák az orvosok a levegőt mint gyógyszer, — erről számol be érdekes cikkben Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja új száma 20 fillér.

Földbérlet-szövetkezetek alakításával akar a kormány gyorsabb lendületet adni a telepítésnek.

A Schneider-cég kísérletezést folytat, hogy a tojást gázzal konzerválja.

Sinautobuszokat rendelt Jugoszlávia a Ganz-gyárban.

Tigrisek mint artisták. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsokat, egyfelvonásos szindarabot premier-beszámolót, színházi plétykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek: dr. Horváth Imre leánya Éva rk., B. Szabó Imre fia Imre, Sándor ref.

Házasságot kötöttek: Bak János és Szilágyi Róza, Czeglédi Antal és Gál Erzsébet, Bódi János és Korom Teréz.

Meghaltak: Sz. Nagy Margit 17 éves ref., Schwalm András 5 hónapos ág. ev., V. Kovács Imréné Domokos Julianna 74 éves ref., Veres Imre 78 éves ref., Varga István 72 éves ref., Paróczai Gyula 2 éves rk.

SPORT

GySC—ETK 3-2 (2-1).

Gyoma, II. o. bajnoki.

A kiküldött szövetségi játékező meg nem jelenése miatt 40 perces várakozás után Takács Lajos endrődi DLASZ-bíró sipelére indul a bajnoki mérkőzés. ETK kezd. Koós és Pelyva révén mindjárt erős támadást vezet. 9. p.-ben Kurilla II. éles feje se kerül kapu mellé. Negyedórás ostrom után feljön a GySC és 15. p.-ben Győri átverekszik magát a védelmen, K. Szabóhoz játszik, aki belövi a vezető gólt, 1-0. ETK erősít és a 23. p.-ben Koós lövésébe Jakó rosszul dobja be magát, a labda alóla kicsúszik és a befutó Pelyva kiegyenlít, 1-1. A gótra a GySC nagy tüzijátékot rendez és a 30. p.-ben K. Szabó bombalövése felsősarokba vágódik, 2-1. Félidő végéig nagy iramot diktál az ETK, de Jakó egymásután teszi ártalmatlanná Szulyó, Talán és Pelyva lövéseit.

Élénk GySC támadással indul a második félidő, de Spitzer és Győri lövései célt tévesztenek, ETK nem hagyja magát, Keményen küzd a kiegyenlítésért, de gólt mégis a GySC ér el. A 33. p.-ben Győri szépen kiteszi K. Szabót, aki pár lépést tesz a labdával és a vetődő Németh alatt belövi, 3-1. 37 p. nagy összefutás a GySC kapu közelében, Jakó is beledobja magát a tömegbe, a labda után nyul, mire megszóllal a bíró sipja és a 11-es pontra mutat. Általános elképedés, de a GySC nem reklamál. Kurilla II. a labdának és belövi 3-2. Utolsó percig nagy GySC ostrom, de az eredmény már nem változik.

GySC-ből Ugor, Takács I. Lőrincz, Kruchió, K. Szabó és Győri játéka emelkedett ki, de Spitzer és Jenei is hasznosan és sokat dolgoztak, ETK legjobbjai Németh, Matuska, Tóth, Uhrin, Koós, Pelyva és Kurilla II. voltak.

Takács elég jól vezette a meccset, de a 11-est — szerintünk — különösebb ok nélkül adta,

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Május 28-án szombaton

Könnyelműség ilyen remek filmet csak 1 napig játszani. Falrengelő, mint egy burleszk. Idegfeszítő, mint egy büntügyi film. Romantikus, mint egy szerelmi regény.

Az évad kimagasló, frappáns, izgalmas remeke:

Éneklő bandita

(Braganza a mexicói Rózsa Sándor)

Exotikus spanyol környezet, szabadság, férfiaság, erő izgalmas filmje. Főszereplők:

Ida Lupino, Nino Martini.

2. Pompás kíséred műsor.

Május 29-30 vasárnap és hétfőn.

MAGYAR FILM!

A legnagyobb színpadi siker óriási sikerű filmen:

Bársony Rózsi, Dayka Margit, Rajnay Gábor, Kabos Gyula, Dajbukát Ilona

főszereplésével:

HARAPÓS FÉRJ

Másfélórás jókedv, 90 perces kacagás, vidám bonyodalmak sok mulatságos kalandon keresztül.

2. Hangos hirdók. 3. Trükkfilm.

Junius 1-én szerdán.

Az egész világ lázas izgalommal csodálta a filmet. Budapest hónapokig verekedett a jegyekért.

Művészet. Film. Cselekmény.

Pierre Blanchar, Harry Baur, Maria Bell főszereplésével:

TÁNCREND

Ha olvasta a film sajtókritikáit megnézi a filmet. Minden méterében a filmművészet jövő kibontakozása! 2. Kiséred műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozdó Endrőd

1938. május 29-én vasárnap 7 és 9 órakor.

A legvidámabb magyar hangosfilm:

Szerelemből nőültem

vigjáték.

Főszereplők:

Erdélyi Mici, Ráday Imre, Kabos Gyula, Csontos Gyula, Vaszary Piroska, Eszterházy Ilona.

Ölletes fordulatokban bővelkedő magyar film, amely minden jelenetében könnyekig megkacagtatja a közönséget.

GURULÓ KERÉK vigjáték.

MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

DUNÁNTULIAKI

Kitűnő minőségű

somlói és badacsonyi bor

kimérve állandóan kapható a

Klein-vendéglőben

Pk. 402-405/1938. Fksz. 51/1938.

Árverési hirdetés

Dr. Csete József gyulai ügyvéd által képviselt Pálista Margit javára 600 P tőke követelés, járulékaik erejéig a gyomai kir. járásbíróóság 1938. évi 402-405 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedettől 1938. évi április hó 14-én lefoglalt 2000 P-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén.

Árverés, a végrehajtást szenvedő lakásán Gyoma (Csudaballa) 417 hsz. alatt leendő megtartására határidőül 1938. évi május hó 30. napjának délután 3 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt lovak, tehenek, s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett elfogom adni.

Gyoma, 1938. évi május hó 13.

VILLÁNYI NÁNDOR

kir. jb. vjhajtó, mint bírói kiküldött.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Gyoma község ingatlanforgalma

Bíró Károly (nős Szász Erzsébettel) gyomai lakos vett 378 n-öl beltelkes kert ingatlan Oláh Károly gyomai lakostól 4000 P-ért.

Pólus Lajos és neje B. Kovács Zsuzsanna gyomai lakosok vettek 1 hold 109 n-öl kölesfenei szántót Nagy Teréz gyomai lakostól 800 P-ért.

Kató Ferenc gyomai lakos vett 1/300-ad rész csudaballai legelőt ifj. Puhó Mihály gyomai lakostól 1200 P-ért.

ADDIG hozza rendbe ARATÓGÉPALKATRÉSZEK és aratóponyvák

MC. CORMICK, MASSEY HARRIS, DEERING, MILLWAUKEE, JOHNSTON, stb. gépekhez. — Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajak legolcsóbb beszerzési forrása:

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN

Budapest, V., Báthory u. 3. szám. 4-2

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. május 15-től június 25-ig

		Gyoma—Endrőd:			
x	+	Gyoma p. u.	érk.	6.22	
17.38	21.43	Endrőd templom-tér	ind.	6.10	
17.50	21.55	Viteldíj: 50 fillér.			
		Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:			
6.10	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.50	21.55
6.36		Gyoma		17.28	21.27
7.28		Szeghalom p. u.		16.38	20.48
		P. ladányi járat utjavítás miatt szün.			
9.10		Hajdusoboszló		14.45	18.05
9.55	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14.10	17.30
Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajdusoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.		Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50			
		Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:			
6.10	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17.50	21.55
6.36		Gyoma		17.28	21.27
7.27		Szeghalom p. u.		15.44	20.48
8.37		Berettyóújfalú p. u.		14.00	19.11
9.03	érk.	„ községháza	ind.	13.50	19.05
Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.					

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés. Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Ső kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Brücher József Bocskai utca 27. számú háza, jutányos áron szabadkészből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal. 4

vitész Czapáry Jenőnének 44 kat. hold földje eladó. Érdeklődők forduljanak G. Nagy Lászlóhoz Hősök utja 57 sz. 4

Papp Zsigmond 4 és fél fertály keselyősi földje örökáron eladó. Érdeklődni Rákóczi u. 16 sz. alatt lehet. 5-4

Papp Zsigmond Magtár-lapason 15 kat. hold földje örökáron eladó. 3-1

Wagner Márton Fiai cég tulajdonát képező strandfürdő eladó, vagy hasznbérbe kiadó.

Parádfürdőn az „Éva” lakban kellemesen nyaralhat július 1-ig naponta 5 pengőért. 5-2

Kovács Mária (volt Szokolayné) varró tanuló lányt vesz föl. Lakik: Hunyadi utca 7. 5-5

Kossuth Lajos utca 26 szám alatt egy üzlethelyiség van kiadó. Ugyanott egy használt írógép van eladó. 3-3

Nagy József Baross utca 20 szám alatti háza szabadkészből eladó. 3-3

Zöld Dánielnek a Lehel utca 13 számú háza örökáron eladó. 2-2

Eladó: kondorosi határban 24 kat. hold prima szántó, keselyősen 15 hold cserepes tanyaépülettel és iható vízü kúttal, 1 fertály tanyával, 10 kat. hold magtárlapason, 4 hold zö'diaponon, 10 hold varsánháton, 800 n-öl révnaposi szántó. Eladó házak: Horthy Miklós uton 4 szobás duplaépület üzlethelyiséggel 11.000 P-ért, Hősök utján 6 szobás téglapépület 20.000 P-ért, 3 szobás üzletház a Hősök utján 14.000 P-ért, 3 szobás kis családi ház 3000 P-ért, Hősök utján egy 3 szobás lakóház 600 n-öl telek gazdasági épülettel 7500 P-ért, Zrínyi utcában 2 szobás lakóház nagy gazdasági épületekkel 2600 P-ért. Keresek 2-300 holdig hasznbérbeszű földet a környéken. Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodánál. Gyomán Horthy Miklós ut 2. Telefonszám: 50.

Hirdessen Lapunkban!!

OLCSÓBB A BOR mint a szódavíz!

22 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csak 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.

Székey Ferenc kft.

fajbörpincészete Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzártá csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladó szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

KI VOLT ISTVÁN KIRÁLY?

„Hol vagy István király? Téged magyar kíván”, hangzik szerte a magyar hazában a könyörgő ének, soha nagyobb szükségben, soha alkalomszerűbben.

Ki volt ez a király, akinek alakja ezer éven át szentté nemesedett a felismerés lényében. Akinek ma is kérhetnénk és meg is fogadhatnánk bölcs, messzilató tanácsait mi, modern, de gyenge utódok.

I. István volt a mi első királyunk. Atyja, Géza fejedelem uralkodónak nevelte, olyan feleséget is szerzett neki, akinek személye a nyugati, keresztény kulturvilághoz kapcsolja a mi akkor államosodó nemzetünket.

Atyja halála után, az alig husz éves ifju Istvánra, hallatlanul nagy feladat várt: Lerakni egy nép államszerkezetének alapjait. Egy keletről jött nemes, de még törzsekben élő, pogány, harcias népet beilleszteni az európai nép közösségbe, hogy megkezdje nemzeti életét. Át sem lehet látni ennek a nagy jelentőségét, csak méretetlen csodálattal.

A pogány istenek eltűntek a pogány erkölcsökkel együtt, keresztény Magyarországot alkotott, mert másképp nem lehettünk európaiak.

Megszünk a harc és a kalandozás foglalkozás lenni, ekét ütötték a földbe és kenyérnek valót termeltek dacos őseink.

Rend lett és törvény. Kemény koponyájú, kalandos vérű őseink lázadoztak, mert ők nem láttak ezer évvel előre.

Vajjon melyik ázsiai füves pusztán terelgetnénk a barmainkat, örök harcban emberrel és természettel — ha nincs István, az első.

Ilyen sorsdöntő volt a mi első királyunk, kemény kezű, szelid lelkű, határtalan látókörű, bölcs királyunk politikája. Műve ezer év rengeteg viharát állotta ki, s lényegében ma is az ő iránymutatását követjük, ezer év elmúltával.

Nem az ő hibája, hogy egy európai földindulás maga alá

temette István király földjének nagy részét. Hogy soha, mióta megvagyunk, ilyen kicsinyek, ilyen megalázottak nem voltunk.

Ma is választás előtt állunk a nagy európai vetélkedésben,

jobbra avagy balra álljunk.

Soha nagyobb szükségben nem voltunk, mint most, az ezredik év hajnalán. Szívükből kiáltjuk, reménykedve:

„Hol vagy István király? Téged magyar kíván!”

Hősök emlékünnepe

Május utolsó vasárnapján Gyoma közönsége is leróta kegyeletét hősei iránt. Mindenik felekezet Istentisztelet keretében emlékezett meg a nap jelentőségéről. Mindenik templomban megjelenek a községi és egyesületi kiküldöttek.

A templomokból a hősi emlékmű elé vonultak az iskolák, egyesületek és hallgatók, azonban a vásár miatt jóval kevesebben jelentek meg, mint más ünnepélyes alkalommal.

Pontosan 11 órakor eljátszotta a Levente-zenekar a Hiszek-egyed. Majd Szöllösi Irén polg. iskolai III. oszt. tanuló szavaltta el szépen, értelmesen és hatásosan Hajdu István: Igazság-című költeményét. A megérdemelt tapsok után

Gyökössy Dániel
ref. lelkész

a következő beszédet mondta el:

Hősök minden időben voltak. Nemcsak a harc mezején teremnek csupán, hanem a haladás országutja, az anyák csarnoka, a tudomány palotái, a szegénység kunyhói is tele vannak az élet hőseivel. — A háború mindig hőseket szül. Amikor valaki otthagyja egy nagy, szent, magasztos eszme szolgálatáért a békés otthon áldott enyhelyét s a megszokott kényelem párnái helyett hideg föld, éles szikla, penészes odu lesz pihenőhelye; a munka eszközei helyett gyilkoló fegyvereket forgat; a biztonság felbecsülhetetlen áldásai helyett a halálveszedelem ezer formája nyugtalanítja, fenyegeti: hős akkor is, ha épen jön vissza a háború fergetegéből. Hát még az, aki ott esik el a harc mezején s ifju erejé-

nek sokat ígérő jövőjét, szívének ezerszinű vágyait, lelkének álmait, délibábos terveit, az ambíciókat, élete értékeinek lehetőségét pusztította el egy szörnyű pillanat, — hogyne volna hős, akiről nemcsak övének könnye, sirató sóhajta, hanem egy egész nemzet hálás tisztelete emlékezik meg. Azok az ártatlanul összeomlott drága magyar életek, amelyek a nagy világégés áldozatai lettek, megérdemlik tőlünk, hogy az élet vásári zajában, a munka hevében, a megélhetés sűrű gondjai között is szenteljünk áldott emlékünek egy-egy órát. Ezért emlékezünk ma róluk, a hősök napján, tisztességteljes kegyelettel.

Az ilyen emlékezésből erőt merithetünk. A könny nemesít. A fájó emlék megjobbulásunk rugója lehet. A dicsőség fényözönéből egy-egy sugár ránk is esik s meg-megremegünk mai életünk sötét foltjaitól. Bizony nekünk van miért remegnünk, ha önmagunkba befelé pillantunk. Az elfelejtkezés vad, rohanó paripáira ülünk, melyet önzésünk sarkal egyéni boldogságunk elérésére. A szent, nagy, igaz, nemzeti eszme sok ember szívéből lomtárba került, s helyette az önérdék, az élvezet, a könnyű érvényesülés, egyéni hiúság haszontalan bábjaikat ültették életünk trónusára. Mindenre készen vagyunk, ha a magunk jóvoltáról van szó, de meg sem mozdulunk, ha a köz, a haza, a társadalom könyörög hozzánk egy kis áldozatért. Megdöbentően szomorú, hogy ezer meg ezer magyar ember bele-nyugodott osonkahazánkba, vagy legalább is semmi jelét

nem mutatja, hogy azért él, dolgozik, fárad, imádkozik, hogy Trianon börtönéből megszabaduljon széttépett hazánk. A fásultság, közöny átkát hordozzuk, mintha nem volnának terveink, céljaink, álmaink, cselekedeteink egy jobb jövőért!

Óh, bárcsak minden óra, amikor hőseinkre gondolunk, vádoló emlékével tette sarkalna mindenkit! Mert nekünk elfásult magyaroknak szükségünk van arra, hogy magyar hősök jeltelen sirjai között járjunk, hogy szégyen pirja pirosodjék arcunkon, ha mai megalázott, összetört helyzetünkre gondolunk! Mert nekünk közönyös magyaroknak szükségünk van arra, hogy a múlt fájó és mégis dicső emlékeivel szemünk elé meredjen, amely ne hagyjon pihenni, nyugodni addig, amíg mi is meg nem tanuljuk hőseink példájából, hogy áldozat nélkül nincs fejlődés, hogy önzéssel nem lehet a hazát szolgálni, hogy hazánk sirját ássuk s keresztjét ácsoljuk, ha minden erőnkkel s ha kell életünkkel és vérünkkel nem áldozunk a haza feltámasztásáért.

Hősök napján fájó emlékeken borong a lelkünk. A hősök kicsi árvái már felserdültek, az özvegyek a csendesen bugó gyászban már elkoptatták a gyászruhát, a szülők közül már sokan kiköltöztek a temetőbe, csak a haza maradt mozdulatlan, csonka még ma is. De a múlt tanít, a jövő pedig elpusztíthatatlan reménységgel biztat, hogy hőseink drága emléke egy nagy, testvéri, egyetértő akaratra ösztönöz minket is: naggyá, boldoggá tenni ezeréves országunkat.

Vigyük el hát innen ma nemcsak a hősök kegyeletes emléket, hanem vigyük el a hősök lelkét, a hazaszeretetet, az áldozatkésztséget, a hazához való hűséget, a közért való szent szolgálat lelkét, mert csakis így áldozunk becsületes szívvel, egy szebb magyar jövő kilátásával hőseink áldott emlékének. — Mondjuk el, itt a hősök emlékműve előtt hittet, reménységgel, építő akarat, össze-

tartó, szent lelkesedéssel: „Hiszek, hiszek Magyarország feláldásában!”

A gyomai közönség nem mer lelkesedni. Nem meri és nem tudja érzelmeit, a hazafias érzelmeit hangosan kifejezni. A Gyökössy Dániel lelkész beszéde alatt többször lett volna erre alkalom. A beszéd tartalmassága, gördülékenysége, szónoki kihangsúlyozása ritka éléménye volt a hallgatóságnak.

A beszéd végén felszakadt a kitörés és zúgó tetszéssel ünnepltek a szónokot.

Szívbemarkoló volt a Hajdu Béla „Nyugodjatok, pihenjétek” szerzeménye, melyet a Dalárda szépen adott elő.

Pál Lénárd polg. iskolai III. oszt. tanuló Kozma Andor hosszú és nehéz előadása „Jaj a győzteseknek” című költeményét nagy hatással szavallta el.

Befejezésül a Dalárda a Szózatot énekelte el.

az édesanya gyermeke tránt megnyilvánuló, csodákat művelő szeretetét.

Az igen szép és tartalmas előadás mélyen hatott a boldog-

ságtól, örömtől hevesebben dobogó anyai szívekre.

Az ünnepély után a tanulók értékes emléktárgyakkal ajándékozták meg édesanyjukat.

Elindult az aranyvonat

A Szent István év egyik legkiemelkedőbb eseménye a szent jobb vándorlása. A kitűnő állapotban csodálatosan megmaradt szent jobbot a királyi várkapornában őrzik és csak aug. 20-án viszik ünnepélyes körmenetben Budapesten körül. Ezidén május 31-én külön aranyvonaton vitték a szent

ereklyét Esztergomba, Szent István szülőhelyére, ahol a hívők ezrei zárandokolhattak hozzá. Június 1-én Székesfehérvárra ment az aranyvonat, ritka kincsével, melyet Szent István koporsóján helyeztek el. Mindkét útján az állomásokon sok-sok magyar állott a vonat mellett a nagy király iránti mélyszéles tisztelettel.

Anyák napja az áll polg. iskolában

Kedvesen, bensőségesen ünnepelte és rendezte meg a polg. iskola az anyák napját május 22-én, d. u. 4 órakor.

Már hetekkel az ünnepély előtt nagy igyekezettel készültek az iskola leánytanulói, hogy gyermeki szívükhöz és lelkükhöz legközelebb állónak, a legszentebbnek, az édesanyjának a napját méltóan ünnepelhessek meg.

A szülők, érdeklődők és az iskola barátai számosan jelen-

tek meg ezen az ünnepségen, amelyet igazán ünneppé avatott az a különös érzés, amely mindenkinek áthatotta a szívét, aki csak egy parányát is érezhette a legdrágább szeretetnek, az anyai szeretetnek.

Az anyai szív áldozatos szeretetét, nagyságát és az anyák szent hivatását Feiler Ernő ev. lelkész méltatta hittell, érzéssel és meggyőződéssel.

A tanulók pedig változatos műsor keretében mutatták be

Csak azok hálnak meg, akiket elfelejtenek

A Szarvasi Öregdiákok Szövetsége május 7-én Zsilinszky Mihály centennáriumot tartott, amely alkalomra öz. Zsilinszky Mihályné a következő levelet küldte a szövetségnek:

„A Szarvasi Öregdiákok Szövetségének Budapest.

Minden békésmegei előtt vonzó és nagyrabecsült Szövetségük a legnemesebb és legritkább emberi tulajdonságok gyakorlását tűzte ki egyesülésük feladatául: a hála és kegyelet gyönyörű erényeit! A Kerepesi temetőben van egy sírfelirat,

T Á R C A

Régi irások

A GYOMAI REFORMÁTUS EGYHÁZ TEMPLOMA TÖRTÉNETÉNEK RÖVID KIVONATA, MELY AZ 1879-İK ÉVBEN MEGUJITOTT TEMPLOM, ILLETŐLEG KIÉPÍTETT TORONY UJ GOMBJÁRA TÉTETETT ÖRÖK EMLÉKEZETNEK OKÁÉRT. (2)

AZ ÁTALAKÍTÁS RÉSZLETEI A SZERZŐDÉS PONTJAI SZERINT

A templom falára egészen körül attik fal lételett, mely falnak külseje kupfsteini cemenből öntetett öntött baltűsz terekkel ékesítetett díszítetett. A templom fedele egészen új fából készitett, s 12-ös szibériai horgonybádoggal fedeztetett be az építészeinek legújabb elvei szerint. A torony anyafala, az óra felső kerületének magasfalával vízszintesen kiépítetett, amelyre szemecsell vasból készült szerkezet, illetőleg trégerekre gerendákra helyeztetett el a járdával körített, vékonyabb 3 öl magasságu órtorony, aranyozott, veres rézlelővel gombbal, egy-lapos és egy buzogány csillaggal. A torony, illetőleg az épület villámhárítóval látatott el, a templom hajója a toronytól, mint szintje a templom padlása is vasajlókkal választatott el. A harangok alá egy vasajlóval ellátott külboltozat építetett, a harangok felé egy vastrégeren nyugvó másik boltozat, az órszoba fölő hasonlóan vastrégeren nyugvó harmadik kőboltozat, a negyedik legerősebbel az ércoronymszoba talapzata képezvén mind a boltozatok vasajlókkal vannak egymástól elválasztva. A harangoktól az órszobába vasgrádics vezet fel, a harangok ablakai mind vasból ké-

szültek, valamint az órszoba ablakai is, hol azonban belől üvegejtő, illetőleg ablakok is vannak és egy tüzelőhely, illetőleg vaskályha. A templom magasabbra emelt lüzfalának két vállára, valamint az órtorony járdájának is négy sarkára öntött vasból készült vázák (há darab) tételek, s a templomlelő vízvezető csatornái is egészen a földig lehozattak. Az óra láblái körül díszes vízvezető parkányzat építetett, melynek alja kupfsteini cemenből öntött 32 konsollal díszítetett, majd új óraláblák is adattak, s a mutatók megaranyoztatottak. A templom farára cinkből készült vitorlángomb tételek az egész épület úgy kívül, mint belül kitataroztatott, az idők viszontagságainak kitett helyeken (parkányzatok) vízhatlan mésszel simitatottak, az egész épület kívül és belől vegyészetiileg előállított mésszel díszítetett, az ajlók és ablakok pedig kireperáltattak és befestettek.

Egyházunknak ezen építés idejében lelkipásztorai voltak **Bencze István**, **Garzó Gyula** rendes és **Pinczés János** segédlelkész. **Kántor Pásztor József**, iskola rektora illetőleg tanítója **Kiss Bálint** és öreg **Zöld Sámuel** tanító stb. Gondnoka (kurátora) **Biró László**, egyházi rendes pénztárnok **Szilágyi Péter**, templom-építési pénztárnok pedig **Csapó Mihály** kiérdemült gondnok, s jelenleg presbyter volt, ki e terhes köteleesség vitelére minden díj nélkül önként vállalkozott.

Presbyterek és a képviselői gyűlés tagjai kik a **renoválást** megszavazták következők voltak: **Bencze István** elnök, **Garzó Gyula** lelkipásztor, **Fekete Mihály** gondnok, **Szilágyi Péter** percektor, **Csapó Mihály**, **Szerető Imre**, **Kató József**, **Pikó Béla**, **Biró László**, ifj. **Nagy András**, **Cs. Szerető János**, **H. Kovács András**, **Fekete András**, **Vincze Gergely**, **Krucsó Gergely**,

Kiss István, **Nagy Á. Sándor**, **Izsó B. János**, ifj. **Biró János** presb., öreg **Kiss Bálint** szintén kiérdemült gondnok, ifj. **H. Kovács Péter**, **Harmathi Sándor**, **Szabó József**, **Kéri Péter**, **Püski Péter**, **Izsó Sándor**, **G. Szabó Imre**, **Nagy Á. András**, **Szendrei Gerzson**, **Szántai József**, **Imre Sándor**, **Biró Sándor**, **Illyés János**, **Zöld Gábor**, **Kató István**, **Erdei János**, **Cs. Szabó Gergely**, **Pikó Pál**, **Oláh János**, **Nagy István**, **Kovács G. János** és a gyűlésre meghívott **Halmi Andor** építész ur.

Végül örömmel és méltánlással jegyezzük meg, hogy a helybeli városi képviselőtestület **Kruchió József** biró ur elnöklele alatt, egyelőre 1000 azaz egyezer o. é. forintot szavazott meg a lüzóri toronymszoba felszereléséhez kilátásban helyezvén még kétezer forintot, anélkül, hogy a későbbi időre nézve akár jogot, akár köteleességet vállalt volna, magát az épületet illetőleg kivévén a toronyórát, mely a város tulajdona így állandó gondozása is az ő köteleessége. Nem különben nagyságos káprióriai **Wodianer Albert** helybeli uraság 300 szóval háromszáz o. é. forint-val járult ugyancsak e célra, illetőleg a lüzóri torony felszereléséhez.

E kivonatot megbizatásból készitette s leirta Gyomán az 1879-i augusztus hava 23-án **Pinczés János** akkori ref. segédlelkész.

„A Mindenható Isten örökdő kegyelme és gondviselése lebegjen e díszes épület felett mind az időknek végéiglen, Ámen!”

P. H.

A B. Gyomai Ref. Lelkészi Hivatal. 1879. **Bencze István** idős. lp. és a presb. közig. elnöke, **Garzó Gyula** ref. lelkész s a presb. tanügyi elnöke, **Biró László** gondnok, **Halmi Andor** építész.

Az alispáni-párt ünnepélyesen fogadja a Dalárda

Minden előkészület megtörtént, hogy vitéz dr. Márky Barna alispánt és feleségét ünnep másodnapján méltó ünnepelssel várja és fogadja a gyomai dalárda a 8.20 órakor érkező vonatnál.

Lakosságunk is nagyban ké-

szülődik a fél 11 órai díszközgyűlésre és a délutáni sokat ígérő műsor meghallgatására.

A Holler-ben tartandó vacsorára sokan jelentkeztek. Csábító a vacsora alatt és után előadandó dalárda-számok élvezete.

KÖZSZEMLÉN A REFORMÁTUS UJ-ORGONA TERVE

Varga Pál műszerész kirakátaban látható a református egyház új-organájának terve, amelyet Papp Zsigmond készített és az országos műemlékek bizottsága is elfogadott. Állandóan sok nézője van a szép orgonatervnek.

Akik Papp Zsigmondot régebről ismerjük tudjuk, hogy sok mindenhez ért, de hogy orgonát is tervez majd valaha,

ezt talán ő sem gondolta, amíg az egyháza iránti szeretete bele nem sodorta a templom javítási munkálatainak belemerülésébe és ime, az ő művészi érzéke oldotta meg leg-sikeresebben az új-orgona elhelyezését.

A református híveken a sor, hogy annyi pénzt adományozzanak az orgonára amennyivel a szép tervnek megfelelő orgonát építhessenek.

Elmarad az egyházak funkciója a Dalárda ünnepélyen

Pünkösöd másodnapján tarja meg a Gyomai Dalárda nagyszabású zászlóavató ünnepélyét, melynek programjában szerepelt, hogy a helybeli három felekezet lelkészei az Egyesület zászlóját megáldják. A megáldás sorrendje a nyomtatott meghívóban úgy lett megállapítva, hogy elsőnek a római katolikus egyház plebánosa szenteli be a zászlót és azután viszik a református templomba.

A református egyház presbiteriuma május hó 28-án tartott gyűlésében egyhangulag úgy határozott, hogy vezető helyét fel nem áldozhatja s így nem vesz részt a zászlóavatási ünnepélyen. A Dalárda elnöksége méltányolta a református egyház álláspontját és a három felekezet lelkészeivel történt megbeszélés alapján úgy döntött, hogy a zászlóavatási ünnepélyen az összes egyházi funkciók elmaradnak.

Beszámoló a vásárról

A gyomai tavaszi vásár nagyon élénk volt: Sok volt a felhajtás, de aránylag kevés eladás történt.

Nagy volt az elkeseredés a pénteki vásáron, mert a kereskedők a marháért csak 45—48 fillért ígértek. Szerencsére megjelent a Hangyaszövetkezet ki- rendeltsége, amely 24 darab hizlalt tehenet 50—59 filléres áron vásárolt meg és ezzel eléjét vette, hogy a szarvasmarhát árán alul kelljen eladni. A Hangya ezekkel az áraival a környékbeli árakat túl is lépte.

Figyelemre méltó volt, hogy a tenyészállatok kínálata megcsappant. Ezt jó jelnek vehetjük: nem kénytelen a gazda a tenyészállatait pénz hiánya miatt idő előtt eladni.

A vásár mindhárom napja alatt megfelelő idő volt. A kirakodó vásár is szép időben és nagy élénkséggel folyt le.

Az állatvásár forgalma a következő volt:

	felhajtás	eladás	átlagár P
birka	42	32	400—500
tehen	602	123	200—480
üsző	154	55	100—290
ökör	8	5	200—250
tinó	15	9	200—250
borju	136	124	40—65
lő	630	255	200—350
juh	2505	457	6—8
sértés	741	597	

össz.: 4833 1657 darab.

A malacok párja 18—24, a süldők darabja 15—40 pengő volt.

Állatok eladásából 981.10 pengőt vett be a község.

mely így szól: Csak azok halnak meg, akiket elfelejtenek!

A család, azaz a veszteséget szenvedettek részéről természetesen a fájdalmas emlékek felújítása. Mi tudjuk, ki volt nekünk Zsilinszky Mihály, a férj, az apa, ki volt ő hazájának, egyházának, a tudománynak. A mi életünk általa lett megáldottá! De, hogy egy egyesület, egy társadalmi alakulat foglalkozzék a siralom völgyéből jobb hazába költözött jeleseinkkel: ez több, mint megható! Ez megrázó hatást vált ki.

Mélységes hálával mondunk köszönetet nemes tettökért! Isten áldását kérjük a Szarvasi Öregdiákok Szövetségére, minden egyes tagjára.

Az Egyesület céljaira 100, azaz száz pengőt ajánl fel a Zsilinszky Mihály családja."

Hogyan töltögessünk?

Ha erről a kérdéstről sokat beszélünk, nem értjük meg. A kukorica a mellé huzott földbe nem ereszt segédgyökereket erről bárki meggyőződhet őszszel, ha jól megnézi a tőnek azt a részét, amit betakart. Megkísérli a kukorica ezt, de abbahagyja, mert a laza töltésben az új gyökér megfogódzni nem tud, csonk marad. Kidőlés ellen a jól elkészített, mélyen művelt földben, kellő mélységbe vetve nevel gyökeret annyit, hogy három csövet is vigan hordoz. Sokkal okosabb ezt a nagy munkát két gyomirtó kapálással helyettesíteni, így szünik meg a vadrepce és mohar egyeduralma a kukorica után következő vetésben.

A burgonyát azonban fel kell tölteni. De ezt emeletre hozzuk, hogy a föld alatt is, fellette is hozzon termést. Az emeletre huzás úgy történik, hogy a burgonya szárát jobbra balra, előre-hátra lehajjtjuk, nedves porhanyó földdel a szárrakat jó félig befedjük. Ha másnap ezt a munkát megnézzük, a burgonyát körben felhajolva találjuk, a töltést beárnyékolja, kiszáradni nem enged. Fránya németje ennek a halomnak a tetejére 3 szem borsót is vet, nehogy egy talpalattnyi földje kihasználatlanul maradjon. Ezen a jó helyen a télire való száraz borsó meg is terem, csak füstölt hus kell mellé.

Akit a burgonyának ez az emeletre huzása érdekel, a Fűzfás-zugban megláthatja.

M. B.

Vitézek és hadirokkantak megbízása szabadkézből kiadandó közszállításoknál

A HONSZ iparos és kereskedő szakosztályának indokolt kérelmére elrendelem, hogy a Közszállítási Szakályzat 16. §-ának (1.) 10 pontja alapján szabadkézből kiadható közszállítások teljesítésével — ha az a kincstár érdekeinek sérelme nélkül történhetik — elsősorban lehetőleg vitéz, vagy hadirokkant helybeli kisiparost bizzon meg. A Közszállítási Szakályzat 16. §-ának (1) 10. pontja alapján szabadkézből beszerzhető iparcikkek szállításának teljesítésével, — ha arra iparosok tekintetbe nem jöhetnek és ha az a kincstár érdekeinek sérelme nélkül történhetik — a jövőben elsősorban lehetőleg vitéz, vagy hadirokkant helybeli kereskedőt bizzon meg. Budapest, 1938. január 15-én. Bornemisza Géza s. k.

Záróvizsga és divatrevü

fejezte be ifj. Fekete Jánosné varrótanfolyamát május 31-én délután. Hozzászoktunk már ezekhez a nivós kis befejezésekhez, de idén mintha még többet kaptunk volna az eddigieknél.

Ifj. Fekete Jánosné három hónapig tanított nyolc urilányt szabni és varrni. Elmondhatjuk — kitünő eredménnyel. A mellettem ülő varrónő véleménye ez.

A tanítványok, mint bájos mannókének, magukon mutatták be a készített ruhákat, a jelenlévő hölgyek élénk és mondhatjuk kritikus helyeslése mellett.

Nagy siker volt. Családias piknik fejezte be a délutánt.

Levél Németországból

Messziről jött irás fekszik előttem. Bátorralan betűi nehezen szántják a fehér papírmézőt, csendes meglepődés, halk honvágy sóhajtozik belőle:

„Ha sorainkkal nem zavarjuk, egy pár sort írunk e messzi országból, melyben sok jó egészséget kívánunk. Mi elég jól érezzük magunkat, az emberek bárátságosak, csak az a baj, hogy nem tudunk velük beszélni. Lakásunk nagyon jól minden el van látva, a kenyereink igaz nem az otthoni fehér, barna rozskenyeret eszünk. Kár, hogy a kalács nem tart addig, míg haza nem megyünk

Szeghalmi műkedvelők nyitják meg a ligeti pavillont

F. hó 15-én a ligeti pavillonban a Református Nőegylet a megújítandó orgona javára jótékonycélú műkedvelő előadást rendez. A szeghalmi Uri Kaszinó műkedvelő társasága jön át Gyomára.

Szinrekerül a „Lili bárónő” című operett. A műkedvelő társaság kitűnő gárdájának szereplését dr. Tóth Béla szeghalmi főszolgabíró ur ajánlotta fel a jótékony cél nemes érdekében. Az együttesnek minden tagja gyarlott műkedvelő, akiknek játéka, előadása, kellemes, szép hangja, műélvezetét, magas ni-

vóju előadást ígér. Az előadás-hoz a zenét a társaság zenekara szolgáltatja. Előadás után tánc lesz, amelyen Farkasinszky zenakara fog közreműködni.

Felhívjuk ezuton is Gyoma község társadalmát, hogy a nemes cél érdekében, ezt a szokatlanul nivós és ritka élvezetet nyújtó estét minél számosabban támogassák.

Jegyek előre válthatók a Ref. Egyház hivatalában.

Tekintettel a jótékony célra, felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a Rendezőség.

Szolnok vármegye is kiépíti a dévaványai utszakaszt

Amikor már bizonyossá vált, hogy Békésvármegye kiépíti még az idén a gyoma—dévaványai utszakaszt, Szolnok megyéből olyan hírek hallatszóttak, hogy a dévaványai szakaszt nem építik ki, amíg a körösladány-dévaványai szakaszt ki nem építi Békésvármegye.

Mégis győzött az okosabb belátás és már május 27-én meg is tartották Szolnok vármegye részéről a közigazgatási bejá-

rást és elhatározták, hogy a 7 kilométeres szakaszt 3 m. szélességű makadám pályával építik ki, még ebben az évben, és pedig harmados hozzájárulással: egyharmadot az állam, egyet a vármegye és egyharmadot Dévaványa fizet az építési költségekből.

A gyomai szakaszt Békésvármegye építi ki 4 m. széles pályával és a teljes összeget a vármegyénk fizeti.

HÁROM KELLEMESES HÉT A LEGMODERNEBB MAGYAR EGYETEMEN

Nagy kedvezményeket élveznek a Nyári Egyetem hallgatói

A magyar idegenforgalom terén egyre nagyobb szerepet játszik a debreceni egyetem szünidei tanfolyama, a Nyári Egyetem. A Nyári Egyetem ma Európa egyik legnépesebb szünidei tanfolyama. Tavaly 22 nemzet fiai közül 733 hallgatója volt. Az idén ez a szám ismét növekedni fog. A XII. tanfolyamot aug. 1—18. rendezik a debreceni Tisza István Tudományegyetemen, a legmodernebb magyar egyetemen.

A XII. tanfolyam programján a legkiválóbb magyar és külföldi tudósok szerepelnek a modern magyar és idegen szépirodalmak, történet, filozófia, pedagógia és természettudományok problémáit felölelő an-

gol, francia, lengyel, magyar, német és olasz nyelvű előadásokkal.

A nyelvtanulást az előbb felsorolt nyelveken az eredményes nyelvstanulást és gyakorlást teszi lehetővé. Az előadások időpontját úgy választották meg, hogy a hallgatóság a városi strand- és gyógyfürdő nyújtotta üdülési és sportolási alkalmat kihasználhassa. A részvétel előképzettséghez nincs kötve.

A programot ezen kívül hangversenyek, magyar és idegen nemzeti táncbemutatók teszi változatossá. Kirándulásokat rendez a Nyári Egyetem az ország minden részébe (Hortobágy, Tokaj, Eger, Lillafüred, Mezőkövesd, Szeged, Eszter-

gom, Balaton) végül a hallgatóság egy hetet tölthet Budapesten a Szent István heti ünnepeken, a legkedvezőbb feltételek mellett. A résztvevők vasuti — vizum — kedvezményben részesülhetnek, s olcsó villamos és strandbérletet válthatnak.

A részvételre vonatkozólag mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a nyári egyetem titkársága, Debrecen 10. Központi Egyetem.

A vetések állása

A hűvös és csapadékos május sokat javított a vetéseken, különösen a kalászosokon. A buza sok helyütt ritka. A szikések, ahol ritkán van kilátás, most talán a legtöbb reményt nyújtják. Már van virágzó buza is. Eddig jó közepes termést jósolnak.

A tavasziak változóan fejlődnek. Itt is közepes kilátás mutatkozik.

A tengerinél sok panasz van. Rosszul kelt. A sok csapadék kellett. A gyom nagyon elhatalmasodott, van mit kapálni, de kint is van apraja-nagyja.

A lucerna nagyon szépen fizetett elsőkaszálásra, de a sok eső rontott a széna minőségén. Sok helyről érkezik panasz, hogy a lucerna bőde hernyója teljesen lerágja a friss hajtásokat. Ha nem pusztítják ezeket a hernyókat, elpusztítják az idej lucerna termésünket. Felhívjuk erre hatóságaink figyelmét is.

Halotta-e már?

hogy a disznózsirnak nagy versenytársa van a világpiacon. Németország kitűnően felszerelt bálnavadász flottája évi 90.000 tonna bálnaolajat tud hazaküldeni. A vegyészeti ipar ebből tökéletes disznózsir-pótlót tud készíteni, amit olcsó áron idővel még exportálni is tud.

hogy a világ egy év alatt 1400 millió aranydollárt költ szórakozó és üdülő utazásra. Ebből legtöbbet az Egyesült Államok utasai költenek külföldön, ahol fejéknél 7.23 aranydollár esik ilyen utazásokra.

hogy a mosásra és szappanozásra alkalmatlan kemény vizet úgy lágyítjuk meg, hogy megfelelő mennyiségű boraxot oldunk fel benne. Ezáltal a legkeményebb víz is alkalmassá válik meg arcápolásra is.

hogy a rovarcsipést célszerű azonnal vastagon behinteni só-

amit nagyságos asszonyéktól kaptunk és nagy köszönettel fogadtuk, hogy igen kedvesek voltak hozzánk, köszönetképpen küldjük e pár sort. Itt vagyunk egymáshoz elég közel 11 gyomai magyarok. Keresetünkkel megvagyunk elégedve, csak az a baj, hogy nem odahaza vagyunk, messze el kellett jönni, egy kis jobb keresetér. Olyanok vagyunk azért itt, mint aki süket és néma, semmi ujságot, nem olvasunk, semmi hírt nem hallunk. Nagy köszönettel fogadjuk, ha ujsággal, vagy pár sor irással megemlékeznek rólunk. Köszönetünket tessék átadni a többi nagyságos asszonynak is. Maradunk tisztelettel a messzi távolban... tizenegy aláírás.

Brandenburg. Németország.
Stregene falu.

Az öntözésről

sokat hallunk, olvasunk ma-napság. Ujságcikkek, szakmunkák foglalkoznak ezzel a szebb magyar jövőt ígérő, érintő és érdeklő nagyjelentőségű kérdéssel. A kormány is nagy súlyt helyez az öntözésre. Külön hivatal irányítja a magyar sors ezen életbevágó problémájának helyes megoldását. Azonban a sok elmélet mellett a gyakorlati gazdának gyakorlati utmutatásra van szüksége, amelyet egyszerűen, világosan, az elért gyakorlati eredményeket elébe tárva könnyen megérti és maga is könnyen tud saját gazdaságában alkalmazni.

A helyes, okszerű öntözés módja, annak keresztülvitele döntően befolyásolja az öntözéssel elérhető eredményt s ezzel a gazda jövedelmét. Ezt a gyakorlati tudást csak úgy szerzhetjük meg, ha oly szakférfiu nyújtja azt, aki maga is szakszerűen és behatóan foglalkozik az öntözéssel és aki hosszú éveken át folytatott munkásságának elért tapasztalatai eredményeire, sikereire alapozva szerezte meg a nélkülözhetetlen ismereteket e téren.

Hivatott szakember, Schulek Béla főmérnök adja meg a választ „Mikor és mennyit öntözzünk? Öt év tiszántúli öntözés tanulságai és eredményei” című vetített képes előadásában, amelyet Békéscsabán, egyesületünk rendezésében f. é. jun. 19-én délután 8 órakor tart meg a Luther utcai Kisgazdaszékházban, számos érdekképviseleti szerv és hallgatóság előtt. Az előadáson képviseltek magát Békésvármegye főispánja, alispánja, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, az érdekelt városok és községek. Tekintettel arra, hogy a f. évben nem lesz hasonló előadás, figyelmébe ajánljuk mindazoknak, akiket az öntözés érdekel, vagy akiknek — főleg vidékiekre (Szarvas Gyoma stb.) gondolunk, — nem volt módjában Schulek főmérnök ur előadását meghallgatni Budapesten, hogy előadásunkra szíveskedjenek eljönni. Békésvármegyei Kertészeti Egyesület.

val. A só és a víz pépos keveréke nem csak csillapítja a fájdalmat (pl. méhcsipés után), hanem egyben fertőtleníti és így elejét veszi az esetleg keletkező daganatnak.

hogya a szántóföldön a mesgyétől, hogy milyen távolságra lehet fát ültetni, vagy kerítést húzni, ez sem törvényben, sem

rendeletben szabályozva nincs. Azt a körülményt kell figyelembe venni, hogy a szomszédnak kárt nem szabad tenni, mert a kár okozóját a bíróság kártérítésre kötelezi. Már pedig a fák árnyéka különösen a fényigényes gazdasági növényekben, mint pl. a tengeri, 100 százalékos kárt is okozhat.

HÉTFŐN UTAZTAK ÁT GYOMÁN AZ ERDÉLYI ZARÁNDOKOK

Egymásután négy vonat érkezett be hétfőn reggel a gyomai állomásra, amelyek az erdélyi zarándokokat vitték vissza. Dacára az első vonatok korai beérkezésének, az utasok mind kiszálltak és ismét élvezték az állomásunk szép kertjét.

Az utolsó vonat utasai is körülállották a pázsit-cimert és a háttért betakaró futórózsákat. A bucsuzás ellágyulásában Kiss Géza állomástönkünk megengedte, hogy a rózsákból emlékül vigyenek. Egy-kettőre letarolták a falat betakaró rózsákat. Szerencsére beszállást vezényeltek és így maradt annyi nyíló rózsza, hogy az egyik

ablakból kiméltatlankodó székelly-anyakának Kiss Géza állomástönk maga szakított le pár rózsát és a már mozgó vonatra feladta neki hogy vigye haza Székelyországba.

Még akkor nem sejtettük, hogy a gyomai rózsák nem jutnak Aradon túl. A visszaérkező erdélyi testvéreinket Aradon brutálisan kiforgatták az eucharisztikus emléktárgyaikból, lehúzták róluk az itt vásárolt ujrúhákat és még a virágokat is elszedték tőlük.

Szegény elszakított testvéreink, meddig kell még nekik túrni ezeket a megaláztatásokat?

FELESLEGET MUTAT AZ OTI BETEGBIZTOSÍTÁSI MÉRLEGE

Eltörlik a munkaadó igazolványok és a receptek 10–30 filléres díjait

Az Országos Társadalombiztosító Intézet betegségbiztosítási ágazata az 1937. évi próbamérleg adatai szerint felesleggel zárt. A 45.4 millió pengős bevétellel szemben a kiadás 44.7 millió pengőt tett ki. Igaz, hogy az év végén a betegségbiztosítási ágazat 500.000 pengőt törlesztett az öregségi ágazatnál fennálló tartozására, de még így is mintegy 200.000 pengő felesleg mutatkozik. Van tehát mód és lehetőség arra, hogy a munkaadói igazolványokért befolyó megtérítési díjak összegét most már teljesen töröljék s ne szedik azokat a tizfilléreket, amelyeket eddig minden munkás minden egyes munkaadói igazolvány után megtéríteni tartozott. Ez az összeg 20 fillér volt,

később azonban a felére szálították le. A miniszternek erre vonatkozó intézkedése nem rendítette meg a betegségi ágazat költségvetését s így kétségtelen, hogy a megmaradt 10 fillér törlése sem okozhat bajt, annál kevésbbé, miután a betegségbiztosítási ágazat régebben állandósult deficitje megszűnt és most már fölösleg is mutatkozik. Az OTI elnökségi ülésén ezért egyhangulag megállapították, hogy elérkezett az ideje a munkaadói igazolványokért fizetett megtérítési díjak, de a receptek után fizetendő 30 és 20 filléres díjak megszüntetésének is. Az elnökség utasította az ügyvitelt, hogy az erre vonatkozó javaslatokat a legközelebbi ülés elé terjessze.

Belügyminiszteri rendelet a közuti közlekedés rendjéről

A m. kir. belügyminiszter 116.000—1938. B. M. számú rendeletével a közuti közlekedés rendjéről szóló 250.000—

1929. B. M. rendelet rendelkezéseinek kiegészítésül a következőket rendeli el:

1938 május 17-től a közuti

forgalomban csak olyan kerékpárral szabad résztvenni, amely az előírásnak megfelelően fel van szerelve.

Kerékpáros — az e célra készített kétülékes kerékpár (tandem) kivételével — kerékpárján városok és községek belső területén utast egyáltalán nem, egyéb helyen pedig felnőtt egyént nem szállíthat. Utas azonban csak abban az esetben szállítható, ha az a kerékpáron úgy helyezhető el, hogy a kerékpáros mindkét kezét ilyenkor is szabadon használhatja és a kerékpárral a személy és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti és általában a közlekedés rendjét nem zavarja.

Kerékpárt gyalogjárón tolni — a házából kijövetel és oda bemenetel esetét kivéve — tilos.

Ahol járda nincs, a kerékpárosnak a gyalogosok zavaratalan közlekedésre is figyelemmel kell lennie.

Legalább 15 kerékpáros egyékes vezetés alatt álló zárt csoportja az uttestnek a haladás iránya szerinti baloldalán egymás mellett kettős sorban is haladhat, ha ezzel sem a szembejövő, sem az előző járművek forgalmát nem akadályozza.

Aki kerékpárral részt vesz a közuti forgalomban annak a kerékpár igazolólapját magával kell vinnie s közbiztonsági közegek — felhívásra — mind ezt, mind a személyazonosság igazolására alkalmas arképes igazolványt fel kell mutatnia.

Kerékpárt közterületen őrizetlenül hagyni csak akkor szabad, ha a kerékpáros megfelelően (pl. lakattal lezárt drótkötéllel) gondoskodott arról, hogy a kerékpárt más ne használhassa.

Piacon kerékpáralkatrészek nem iparszerű árusítása tilos.

Kézi zálogüzlet engedélyese csak rendszámtáblával ellátott kerékpárt vehet zálogba, de ilyet is csak akkor, ha az elzálogosító a kerékpár igazolólapjával igazolja, hogy ő a kerékpár valóságos és jogos üzem-bentartója.

A hivatkozott miniszteri rendelkezés értelmében 1938 október 1-e után a közuti forgalomban levő kerékpárosoknak igazolólapjal és rendszámtáblával kell ellátva lenniük.

A kerékpár-igazoló-lap a kerékpár valóságos és jogos üzem-bentartója nevére kiállított és a kerékpár üzembentartására jogosító rendőrhatalósági engedély, amely vagyoni jogi forgalom tárgya nem lehet.

A kerékpár rendszámtábla téglalap alakú és mind a négy sarkán 20 mm. sugaru körrel

kerékített. Magassága 126 mm. szélessége 104 mm., a szám és a betű magassága 42 mm., szélessége 23 mm., vonalvastagsága 7 mm., egymásközi távolsága 8 mm. A felső sorban három arab szám, az alsó sorban pedig három nyomtatott latin nagybetű van; a felső és alsó sor egymásközi távolsága 8 mm., a felső sorban álló számok felső szélétől és az alsó sorban lévő betűk alsó szélétől 17 mm., továbbá az első számjegy bal és az utolsó számjegy jobb szélétől 9.5 mm. a rendszámtábla széléig a távolság. A rendszámtábla fekete alapszínű, a betűk és a számok fehérszínűek. A betűk általában szótagok(a)t alkotnak. (Pl. ABA, BAB. stb.)

Az állami tulajdonban lévő kerékpárok rendszámtábláin a harmadik betű helyén vízszintes piros-fehér-zöld sáv van.

Légoltalmi kiállítás Gyomán

A Magyar Vörös-Kereszt gyomai Fiókegylete rendezésében légoltalmi és gázvédelmi kiállítás lesz Gyomán a község-háza nagy tanácstermében. A kiállítás sikere érdekében nagyban folynak az előkészületek dr. Vincze Endre fiókegyleti elnök irányítása mellett. A kiállításon szemléltető ábrák mutatják a különböző harcigázok romboló és terjedő hatását (mustár, fojtó, honyaghuzó és könyfakasztó gázok, mérgező gázok stb.), azonkívül különböző gázvédelmi eszközök, gázálarok, gázfelderítő, gázmegállapító készülékek, gázbombák stb. stb. képezik a kiállítás anyagát. A megnyitás előtt való nap légoltalmi oktatófilm előadás lesz a moziban A kiállítás részletes programját egyébként falragaszokon közli a fiókegylet elnöksége a nagyközönséggel. A fiókegylet titkára dr. Biró János most van Budapesten, hogy a Vörös-Kereszt Központi Irodájánál a kiállítás érdekében eljárjon és egy szakelőadó leíró-jelét biztosítsa, aki a kiállítással kapcsolatban egy-két szakelőadást tart majd a lég- és gázvédelemről.

Felhívjuk ezért, már most a közönség figyelmét, hogy ezen aktuális és tanulságos kiállítást minél nagyobb számban látogassa meg, mert a mai időkben erre fokozottabb szükség van, hogy a lakosság a légoltalom és gázvédelem tekintetében minél tájékozottabb legyen.

HIREK

A Kormányzó meleg szavakkal köszönte meg a világ katolikusainak, hogy eljöttek hozzánk.

Pünkösöd másodnapján húzzák fel a toronygömböt. Megemlékezünk, hogy le kellett venni a református toronyról a gömböt, hogy azt kijavíthassák. A javítási munkálatokat elvégezték, így pünkösöd másodnapján, június 6-án, a délelőtti istentisztelet keretében tartandó ünnepélyes megáldás után, 10 óra körül húzzák fel a gömböt.

Helyreigazítás. Előző számban azt írtuk, hogy a Gyoma és Vidéke Tejszövetkezet 6200 pengőért megveszi a Bodon-féle gróf Tisza István uti házat. A ház vételárát tévesen írtuk, mert az nem 6200, hanem 4200 pengő.

Református elemi iskolai vizsgák. A református iskolák vizsgáit június 7-én, 8-án és 9-én tartják a templomban. A vizsgák reggel fél 9 és 10 órakor, délután pedig 2 és 4 órakor kezdődnek.

Frontharcos táborozás. A Frontharcos csoport f. hó 9-én csütörtökön este 7 órakor tartja szokásos táborozását. Minden bajtárs legyen ott!

Frontharcos vacsora. A gyomai Frontharcos csoport f. hó 11-én bajtársi vacsorát rendez az Alsórézsi 48-as Kaszinóban. Vendégeket is szívesen látnak.

Farkas Irén okl. tanítónő, okl. táncitanárnő, június 14-én kezdi meg baba és diák táncanfolyamát a Holler-szálló külön termében. Érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást Farkas főjegyző (Horthy Miklós u. 41 szám).

Szerdán lépett életbe a szegedi féláru vasúti kedvezmény. Június 4-én kezdődik, 12-ig tart a jubiláris Szegedi Ipari Vásár, amelynek érdekessége, hogy a magyar kézműipar, háziipar, iparművészet és népművészet reprezentatív felvonása mellett az ös-felhetségű kézműiparosok is bemutatkoznak. A vásárra június 1-től 12-ig 50 százalékos kedvezményrel lehet Szegedre utazni, a visszautazásra június 4-től—14-ig érvényes a féláru utazási kedvezmény. Ugyanezen idő alatt vízumkedvezmény érvényes a külföldiek számára. Utazási igazolványok az összes menetjegyirodáknak és az ipartestületeknél kaphatók.

Mezőberényben meghalt Winter P. Ádám földbirtokos, 78 éves korában. Winter kétszer lépett fel a régi, nagy gyomai választókerületben, mint képviselőjelölt. Első ízben dr. Barabás Bélával szemben Vázsonyi István-féle programmal, másodsor Kovács Gyula függetlenségével szemben, akinél 70 szavazattal maradt le a küzdelemben.

Az aranyvonat július hó 3-án megy Békéscsabára.

OLÁH ELEK tánctanár értesíti a szülőket és az ifjúságot, hogy a szünidőben gyermek és felnőtt tánctanfolyamot tart.

Gyulán éjjel-nappal tartó telefon és táviró szolgálatot vezetett be a posta.

Békéscsabán az ipartestületi szék egy husiparost elítélt, mert 90 filléres áron hirdette a marhahus kilogramját, holott a mai árak mellett ilyen alacsony áron nem lehet a húst tisztességesen árusítani.

Gabona árak. A buza ára az utóbbi két hét alatt 22.40—22.70 között váltakozott. A tengeri 13.40 pengőről 15 pengőig emelkedett.

Csapadék májusban. Az Ivánfenéki Ármentési Társulat székházánál május hónapban 15 nap alatt 119 milliméter esőt mértek.

Franciaországba ebben az évben kivihetünk: 180 q. baromfit, 350 q. vágott birkát, 40 q. aentes árut, 4700 drb. élő birkát, 390 q. tojást, 200 q. sajtot, 20 ezer q. tengerit és 335 q. almát és körtét.

Korán érő vetőmag tengeri a HOMBÁR-ban kapható.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téz-tarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTEKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Az Állami gépjárművezetőképző (sofför) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., Józsefközt 6) június 7-én este fél 7 órakor nyílik meg.

Hat kilós gyermek született Moravska Ostravában a szülészeti klinikán, Bergmanné a neve a büszke anyának, akinek kislfia hat kilóval és 58 cm. testhosszal látta meg a napvilágot. A kis óriásnak csodájára járnak az orvosok is. Erről közöl képpel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitérő cikkek dus során és Stephen Wolf most kezdődő grandiózus és izgalmas folytatásos regényén kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Megszaladt a ménes Déványa község atyaszegei karámjából május 3-án, a nagy hideg miatt. Az elszaladt 50 csikót a szélrózsa minden irányából három nap alatt tudták csak összeszerezni.

Cellofánhüvelyes cigaretta a legújabb magyar találmány.

Légoltalmi és egészségügyi kiállítás lesz Gyomán még e hó folyamán a Gyomai Vöröskereszt Fiókegylet rendezésében.

FIU- ÉS LEÁNYINTERNÁTUSBA elvétel. — A hódmezővásárhelyi Ref. Egyház 8. oszt. fiugimnázium (I. Kossuth tér 6) és 8. oszt. leányimnáziumával (VI. Csáky A. tér 3) kapcsolatban ez intézetekkel egy telken külön fiu- és külön leányinternátust tart fenn. Felvételi kérvények július 31-ig nyújthatók be. A teljes díj lakás, fűtés, világítás, kisebb gyógyellátás, mosás és napi négyszeri bőséges-izletes ellátással együtt havonként a fiuinternátusban 50 P, a leányinternátusban 55 P. Kivánatra részletes tájékoztatót küldenek az Igazgatóságok.

Orosházán fizetésektelen lett a Nemeskéri Testvérek gabonacég. Nagy az ekkeseredés az orosháziak között a 275 ezer pengővel fizetésektelenné vált cég iránt.

Endrődről és Gyomáról mintegy 220 egyén vett részt az eucharisztikus kongresszuson.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a be rendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasúti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

A Baross Szövetség megvette gróf Károlyi Gyuláné Múzeum-uti palotáját.

Cirokseprő kivételére is szindikátust alakítanak, mert az egyes cégek külföldön alákinálták a seprő árakat.

Mezőtúron fizetésektelen lett a Mezőturi Szövőgyár R-T.

Száz fiatal mérnök teherfuvározási vállalatot alapít a MATEOSZ keretében.

A magyar konzervipar 2000 métermázsa paradicsompaprikát kötött le.

A spanyol trónörökös gróf Nádasdy Tamásné vizesfási uradalmában vadászott három napig.

Berlini Magyar Figyelő legújabb hiriei

cimmal állandó rovatot nyitunk, amelyre felhívjuk figyelmét t. Olvasóinknak.

Németország a világ második legnagyobb cement-termelője 12.5 millió tonnával. A legtöbb cementet az Egyesült Államok termelik.

Berlin 7.6 millió tonna szenet fogyasztott tavaly, ez 505,200 tonna herkocsi rakománya. Ha ezeket a vasuti kocsikat egymás mellé állítanák, egy 4060 kilométeres vonatot kapnának.

Az Olympiai filmet nagy sikerrel mutatták be. Ezen a magyar versenyzők is igen előkelő helyet kaptak. Emlékeztünk, hogy a berlini olympiai versenyen Magyarország a harmadik helyet vívta ki.

Nevezzünk

Lélekvándorlás

— *Hiszél a lélekvándorlásban?*
— *Föltétlenül. Sőt bizonyos va- gyok benne, hogy valaha számár voltam.*

— *Miből gondold, hogy számár voltál?*

— *Abból, hogy egy félévvel ez- előtt tíz pengőt adtam neked köl- csön.*

Hivatottság

— *Tibi! Már tizedszer hívlak és nem jössz! Mi lesz belőled, ha felnősz?*

— *Pincér.*

Az olcsó óra

— *Vettem tegnap egy olcsó órát.*
— *És jól jár?*

— *Mi az, hogy jól! Negyven perc alatt tesz meg egy órát.*

*

János gazda beállit az állatorvoshoz és azt mondja:

— *Tessen már valami orvossá- got adni, mert a lovam nagyon köhög.*

— *Na, itt van egy por, — mondja az állatorvos, — tegye be egy csöbe, a csövet dugja a ló szájába és a port fujja le a torkába.*

— *Igenis, — köszöni a gazda és háldalkodva elmegy, de har- madnapra újra megjelenik az ál- latorvosnál, a torka rettenetesen be van bugyolálva, alig tud egy szót szólni.*

— *Na, János, — kérdi az ál- latorvos, — mi baj?*

— *Hát tetszik tudni, az a baj, hogy a ló előbb fujt.*

Két kétszobás lakást keresünk. Cim a kiadó- hivatalban.

A békéscsabai gazdák fajtiszta dunántuli úszók beszerzésére két évre kamatmentes kölcsönt kapnak.

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal. 5

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vi-sza, — igazolvány a községháza 2. sz. irodájában kapható.

BAROMFIT ÉS TOJÁST
csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Hogyan lesz a gyermekszíneszből négy világáros sztárja? Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premiebeszámolót, színházi pletykákat, nagy szerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A Páris Divat júniusi száma a sikkos nyári ruhák és strandtoalettek tömegével kedveskedik a hölgyeknek. A kézimunkaoldalakon pedig az elegás horgolt terítőktől kezdve a székény csikig, és a remektervezésű himzéses párnáktól az egyszerű keresztöltéses munkáig mindenki megtalálja a kedvére valót. Az irodalmi oldalak is változatosak, szórakoztatók. Többek között két nagyszerű, képes cikk számol be a közelmúlt főuri esküvőikről. Egy másik cikk az okszerű nyaralásra és utazásra oktatja az olvasót. Azonkívül novellák, cikkek, folytatásos regény, konyharovat, stb. egészíti ki a Párisi Divat pompás júniusi számát, melynek ára ingyen kézimunkaiv mellékklettel együtt számunként 60 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Bakonyi István, Sándor fia István, Sándor r. k., Kovács Eszter leánya Róza r. k.

Házasságot kötöttek: Csapó Endre és Lukács Erzsébet.

Meghaltak: özv. Timár Istvánné Szilágyi Mária r. k., özv. Messinger Mórné Neustadt Anna izr.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen jó édesanyánk, drága nagymamánk

özv. Messinger Mórné

elhunyta alkalmából irányunkban minden oldalról megnyilvánult, jöleső, meleg részvétért ezúton fejezzük ki hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

Gyoma község előjáróságától.
2743/1938.

HIRDETMÉNY

Az 1938. évi mezőgazdasági munkák zavartalanulásának biztosítása céljából az m. kir. földmivelésügyi miniszter ur és járási Főszolgabíró ur a következőket rendelte el:

1.) A munkaadók aratási és cséplési munkákra, de általában bármely gazdasági munkára hivatásos mezőgazdasági munkásokat szerződtessenek; vagyis olyanokat, akik az ily munkákat hivatászerűen szokták végezni. —

2.) Külföldi mezőgazdaságokban való elhelyezésre a már leszerződött munkásokon kívül senki sem számíthat, így már niúcsen ok arra, hogy a munkások az itthoni munkaadókkal a szerződéseket megkössék, — sőt a munkások saját érdekükben is igyekezzenek arra, hogy mielőbbi leszerződés útján keresethez itthon jussanak. —

3.) Külföldieknek az ország területén mezőgazdasági munkát végezni, csak munkavállalási engedély alapján szabad.

4.) Figyelmeztetnek a gazdasági munkaadók és gazdasági munkások, hogy aratást, hordást, nyomtatást, cséplést és általában bármely mezőgazdasági munkát nem cseléd minőségben elvállalni szándékozó munkásokkal a munkaszerződést az 1898 évi II. t.c. értelmében a munkaadó, vagy annak intézésére jogosított megbízott a községi előjáróság előtt és a hivatkozott törvény 13 és 14 §-ában meghatározott alakszerűségek megtartásával kell megkötöni.

Amennyiben a munkaadó és gazdasági munkás a szerződést nem a törvényben meghatározott alakszerűségek megtartásával kötik meg, valamint akkor, ha a szerződés a törvény 9 és 10 §-ában előírt tartalmi kellékeket nélkülözi (a learatandó terület nagyságának megjelölése, az aratási, hordási, cséplési és nyomtatási munkabérnek vagylagos megállapítása, az élelmezés pénzértékének feltüntetése) a szerződésre alapított követelések a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthetők s a felek igényeiket csak a rendes bíróság előtt érvényesíthetik.

Elemi csapások következtében rendszerint felmerülő jogviták elkerülése céljából a szerződésben az elemi csapás esetében fizetendő munkabérre nézve a felek külön megállapodást létesítsenek, nehogy ennek elmulasztása miatt a munka általános rendje zavartassék.

Mindazokban az esetekben, amikor a munkások elszállásolásáról a munkaadó köteles gondoskodni, a közegészség és közérkölciség kívánalmainak megfelelő elhelyezést biztosítson.

Az 1929 évi II. t.c. értelmében mezőgazdasági munkára iskoláztatási bizottság alatt álló gyermeket csak az iskola látogatására megszabott időn (oktatási órákon) kívül lehet alkalmazni, s ez a munka a gyermeket tanulmányainak végzésében hátrányosan nem befolyásolhatja.

5.) A munkaadók figyelme az 1923 évi XXV. t.c.-nek az arányos munkabérek biztosítását célzó rendelkezéseire külön is felhívják. Az aránytalanul alacsony bérek ellenében teljesített munkák esetében a munkás a szerződés alapján tényleg kifizetett és a helyi viszonyoknak megfelelő bér közötti különbséget a munka befejezése után is követelheti. — A munkaadók különös figyelemmel legyenek arra, hogy a mezőgazdasági jövedelmezőség az utóbbi időben több vonatkozásban emelkedett,

ugy, hogy a méltányosság és igazságosság megköveteli, hogy a birtokos által elért és eléendő jövedelem többlétebből a munkás szintén részesedjék, annál is inkább, mert ellenkező esetben — a régi munkabérek mellett a mai adottságokat véve figyelembe — életszínvonala még mélyebbre süllyed.

6.) Tekintettel ama rendkívül fontos nemzeti és szociális érdekekre, melyek a mezőgazdasági munkásságnak keresethez juttatásához fűződnek, az arató és kaszálógépek alkalmazásáról általában el kell tekinteni. Aratógéppel való béraratás minden körülmények között tilos. Ha azonban a hatóság azt állapítaná meg, hogy munkáshiány jelentkezik, vagy a munkások vonakodnak a munkába állás, illetve a munkavállalástól, vagy indokolatlanul elfogadhatatlan követelésekkel lépnek fel a munkaadókkal szemben, az aratógépek használatát egyeseknek, vagy esetleg a község egész területére engedélyezni fogja. Munkabeszűntetés esetén pedig járási Főszolgabíró ur az e célra rendelkezésre álló idegen munkásokat, illetve aratógépeket fogja a munkaadók rendelkezésére bocsátani.

Ezzel kapcsolatban felhívja a hatóság a munkásokat, hogy minden kínálkozó alkalmat ragadjanak meg, iparkodjanak szorgalmas és becsületes munkával a téli megélhetésükhöz szükséges anyagi eszközöket annál is inkább biztosítani, mert mint az elmúlt, úgy az elkövetkezendő télen sem lesz semmiféle inségmunka. A hatóságok a munkásság magatartását a legéberebb figyelemmel fogják kísérni és így megfognák tudni állapítani azt, hogy ki az, aki önhibáján kívül s ki az, aki saját hibájából kerül inséges helyzetbe. Az utóbbiak semmiféle támogatásra nem számíthatnak.

Az aratási területeknek a munkavállalók számaránya szerinti arányos megállapítása céljából az egy-egy aratópár eső holdak száma egy nyersen megállapítást, hogy mentől több munkás jusson aratási keresményhez, illetőleg, hogy az aratásban a lehetőséghez képest minden erre a munkára alkalmas munkavállaló részt vehessen.

Hadirokkant mezőgazdasági munkásokat a rokkantságuknak megfelelő könnyebb természetű gazdasági munkában kell foglalkoztatni.

7.) A munkaadók és gazdasági munkások figyelme a gazdasági munkás-szerződéseken alapuló követelések védelméről szóló 1933 évi V. t.c.-re is felhívják, amely szerint a mezőgazdasági munkavállalók részére az általuk tényleg megszolgált munkabér járandóságukra, a munkaadók más hitelezőivel szemben előnyös kielégítést biztosít. A fenti idézett törvényben biztosított előnyös kielégítésben csak akkor részesülhetnek a munkavállalók, ha a szerződésüket a gazdálkodóval, vagy megbízottjával a községi előjáróságnál kötötték.

8.) A helyben elhelyezkedni nem tudó gazdasági munkások, valamint munkást kereső munkaadók, elhelyezésük, illetve munkással való ellátásuk végett első sorban a községi előjárósághoz, mint hatósági gazdasági munkásközvetítőhöz forduljanak.

A fenti rendelet szigorú betartására egy a munkaadókat, mint a munkavállalókat felhívja az előjáróság.

Gyoma, 1938. április hó 15-én.

Előjáróság.

Jobból jobb

SÜTEMÉNYEK
KÉSZÜLNEK:

Dr. OETKER-féle
„BACKIN” SÜTŐPORRAL

Eladási hirdetmény

Hartenstein Ignác volt terménykereskedő, gyomai lakos a Hartenstein Herman és Fia gyomai bej. cég tulajdonosa kényszer-egyezségi ügyében elrendelt likvidáció során nyilvános tárgyaláson eladásra kerülnek adós Gyoma községben fekvő ingatlanai és pedig téglagyár, magtárak, lakóházak, sertéshizlalótelep, szántóföldek.

A nyilvános eladást Gyomán Kossuth Lajos utca 9. szám alatt a cég irodájában 1938. évi június hó 15. napján délelőtt 10 órakor tartják meg.

Az eladásra kerülő ingatlanok a helyszínen bármikor, az eladási feltételek az O. H. E. szegedi kamarakerületi szervénél (Szeged, Vörösmarthly utca 3.) délelőtt 10 órától 1 óráig és Lohrer Vilmos vagyonkezelőnél Gyoma (Kossuth Lajos utca 9.) bármikor megtekinthetők. Az ajánlatok 10 százalékos bántópenz letétele mellett az O. H. E. szegedi Kamarakerületi szervénél nyújthatók be.

Országos Hitelvédő Egyet
Szegedi Kamarakerületi
Szerve.

Az „Uj Magyarország”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., névre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

Jhoston aratógép

uj kötszerkezettel,
ponnyvakkal, kifogástalan állapotban
eladó.

Megtekinthető:

K O C S I S I M R E
gépműhelyében
Gyoma, Kossuth L. ut 40.

Hirdessen Lapunkban!!

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Szombaton
kivételesen nincs előadás!

Június 5-én Pünkösd vasárnap

Csak egyetlen egy napig!
Vihar a szivekben, vihar a tengeren.
Az Oceán vándorai. Óriásfilm,
grandiózus, nagyszabású,
lenyűgöző

Tengeri titánok

Hősök és férfiak a háborgó tengeren, izgalmas filmregény.

Főszereplők:
SPENCER TRACY,
FREDDIE BARTHOLOMEW.
Hangos hiroadó.

Június 6-7 hétfő, kedd:

5 világresz filmcsodája!
Budapesten 9 hónapig futott egyfolytában. Minden idők legnagyobb sikere.

Jeanette mac Donald.
Nelson Eddie főszereplésével:

Orgona- virágzás

Tündéri kiállítás, csodamuzsika,
cselekménydus mese, film, amit
mindenképpen megcsodál!
HIRADÓ.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938. június 5-én és 6-án Pünkösd vasárnapján és hétfőjén,
7 és 9 órakor.

Nagy sikert aratott magyar hangosfilm!

ÉDES MOSTOHA

A könnyű és mosolyos filmje.

Főszereplők:
Tasnády Fekete Mária, Gózon Gyula, Páger Antal, Vaszary Piri és az aranyos Pécsi Gizike gyermekszereplő.

Ez a kedves magyar film, hol megható, hol vidám jelenetekben váltakozik.

ZIGOTTO vigjáték.
MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

Gyoma község ingatlanforgalma

Kovács Lajos (nős Csath Ilonával) gyomai lakos vett 1/300-ad rész csudaballai szántót Schulcz József mezőberényi lakostól 500 P-ért.

Kruchió László (nős Lukács Rózával) gyomai lakos vett 3/300 ad rész csudaballai legelőt Schulcz József mezőberényi lakostól 1500 P-ért.

Véha Máté (nős Dávid Máriaival) gyomai lakos vett 154 n.-öl és 2 hold 104 n.-öl pusári szántó 27/120-ad részét és 1 h 262 n.-öl pusári szántó 1/4-ed részét Oláh Lajosné Ágoston Rozália gyomai lakostól 580 P-ért.

Gábor István és neje Nagy Erzsébet gyomai lakosok vettek 1/3-ed rész beltelkes lakóházat Tóth Jánosné Gábor Mária hatvani lakostól 2250 P-ért.

Cs. Nagy Endre (nős Baráth Máriaival) gyomai lakos vett 1 hold 762 n.-öl pocozugi szántó felerészét Klein Józsefné Szabó Piroska gyomai lakostól 720 P-ért.

G. Kiss Antal gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat G. Kiss Lajosné Balog Mária gyomai lakostól 1000 P-ért.

F. Kovács Mihály és neje Cselei Erzsébet gyomai lakosok vettek egy németzugi lakóházat Marjai János és társaitól 750 P-ért.

Cs. Szabó Lajos szeghalmi lakos vett 1/2-ed rész lakóházat Csapó Dánielné Csapó Teréz gyomai lakostól 300 P-ért.

Klein Józsefné B. Szabó Piroska gyomai lakos vett egy zsófiái házhelyet tanyával ifj. Sebők János és neje Tóth Terézia gyomai lakosoktól 690 P-ért.

Szabó Imre és neje Jurcsó Eszter gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Zöld Józsefné Oláh Piroska nagymarosi lakostól 1500 P-ért.

Hegedűs Imre és neje Koloh Terézia gyomai lakosok vettek 5 hold 327 n.-öl csudaballai szántót Dávid Menyhért és neje Hegedűs Terézia gyomai lakosoktól 2282 P-ért.

Kocsis Lajos és neje Csapó Anna gyomai lakosok vettek egy bányakerti lakóházat Bácsi Gergely és neje Molnár Mária gyomai lakosoktól 1050 P-ért.

Özv. Elek Ignácné Hanuszka Eszter és Nagy Lajosné Elek Mária budapesti lakosok vettek 7 hold 1054 n.-öl zsófiamajori szántónak 1/4-ed részét Özv. Faragó Lajosné Csáki Eszter gyomai lakostól 1400 P-ért.

T. Kiss Lajos és neje Varga Margit gyomai lakosok vettek 1 hold 700 n.-öl zöldsaposi szántót Zöld László (nős Horváth Máriaival) gyomai lakostól 1400 P-ért.

Varju Lajos (nős Gellai Máriaival) kondorosi lakos vett 2-300-ad rész csudaballai legelőt illetőséget Timár Lajos (nős Varga Eszterrel) endrődi lakostól 1100 P-ért.

Kiss Mihály és neje Derecskei Róza mezőturi lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Balogh Tamás gyomai lakostól 2059 P. 37 fillérért.

Csapó László és neje Kovács Katalin gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Kereki Antalné Cselei Juliánna gyomai lakostól 1400 P-ért.

Ifj. Cs. Szabó Gergely (nős Sánta Irénnel) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Ailer Andrásné Pilcz Zsuzsanna gyomai lakostól 1900 P-ért.

ADDIG hozza rendbe aratógépjét MÍG NEM KÉSŐ! ARATÓGÉPALKATRÉSZEK és aratóponyvák

**MC. CORMICK, MASSEY HARRIS,
DEERING, MILLWAUKEE, JOHNSTON,
stb. gépekhez.** — Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajak **legolcsóbb beszerzési forrása:**

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN

Budapest, V., Báthory u. 3. szám. 4-3

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. május 15-től június 25-ig

x		+		Gyoma—Endrőd:	
17. ³⁸	21. ⁴⁸	ind.		Gyoma p. u.	érk. 6. ²²
17. ⁵⁰	21. ⁵⁵	érk.		Endrőd templom-tér	ind. 6. ¹⁰
Vitelidő: 50 fillér.					
Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:		x	+		
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰	21. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ²⁸	21. ³⁷
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸	20. ⁴⁸
		P.ladányi járat utjavítás miatt szűn.			
9. ¹⁰		Hajduszoboszló		14. ⁴⁵	18. ⁰⁵
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰	17. ³⁰
Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.					
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.					
Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:		x	+		
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰	21. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma		17. ²⁸	21. ³⁷
7. ²⁷		Szeghalom p. u.		15. ⁴⁴	20. ⁴⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.		14. ⁰⁰	19. ¹¹
9. ⁰⁸	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰	19. ⁰⁵
Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.					

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti S6 kapható **WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.**

Vitéz Czapáry Jenőnének 44 kat. hold földje eladó. Érdeklődők forduljanak G. Nagy Lászlóhoz Hősök utja 57 sz. 5

Papp Zsigmondnak 4 és fél fertály keselyői földje örökáron eladó. Érdeklődni Rákóczi u. 16 sz. alatt lehet. 5-5

Papp Zsigmond Magtár-laposon 15 kat. hold földje örökáron eladó. 3-2

Wagner Márton Fiai cég tulajdonát képező **strandfürdő** eladó, vagy haszonbérbe kiadó.

Parádfürdőn az „Éva“ lakban kellemesen nyaralhat július 1-ig naponta 5 pengőért. 5-3

Egy szép gyermekágy, és egy komplett kerti garnitúra jutányosan eladó. Érdeklődni lehet Kossuth Lajos utca 37.

H. Kovács Sándor örökösének Hunyadi utcai háza szabadkézből eladó. Érdeklődni lehet ugyanott. 1-1

Beinschróth Gábor Hősök Emlék utja 74 számú sarokháza eladó. Üzletnek is alkalmas. 3-1

Nyári cséplésre 48 colos cséplőműhöz hajtó erőt keresek, fele keresetre. Szilágyi Lajos gr. Tisza l. ut 4. 1-1

Magas minőséget, alacsony áron, díjmentesen házhoz szállít, a szövethetelt bolt. Telefonrendelés 28. Tojást, baromfit legmagasabb áron vásárol. Korcsmai kimérő felvétetik. 2-1

Kovács János szöv. igazgató 20 hold keselyői földje eladó, ugyanott 100 hold keselyői szántó részesmunkálatra kiadó. VII. 133 számú tanyájában, építkezési homok állandóan olcsón kapható. 2-1

Eladó: 122 kat. hold simazugi szántó, 111 kat. hold ballai szántó, 24 hold kondorosi szántó, 15 hold keselyői, 10 hold magtárlaposi, 10 hold keselyői, 10 hold varsánháti, 4 hold zöldsaposi, 2 hold zsellérföldi szántó, 800 négyszögöl révlosi. Eladó házak: Hősök utján 1 hatszobás, 1 háromszobás, 1 kétszobás, 1 háromszobás üzemház, Horthy Miklós uton 1 négyszobás 15.000 P-ért, 1 ötszobás üzemház 11.000 P-ért Zrínyi utában 1 sarok nádasház 3000 P-ért. zso Balázs ingatlanforgalmi irodánál Gyomán. Telefonszám: 50.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz! 24 FILLÉR

egy liter 110/0-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítást tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tőkéletes zamatauk és nem savanyuak.

Székelly Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdavidállalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Tékét Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és féltévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A magyar ipar eredményei

Trianon óta a legnagyobbarányú fejlődést a magyar gazdasági élet kétségkívül az ipar területén tette. A békeidők gazdasági közössége nyugati szomszédunkkal sokszor mesterséges eszközökkel is elvágta az ország egészséges iparosodásának útját s kétségtelen, hogy ezen a téren nagyon sok volt a pótolni való. Gyors tempóban indult meg az industrializálás munkája s ha talán a tempóban és részletekben itt-ott történtek is hibák, ma már mindenki örömmel köszönti a szépen kifejlődött magyar ipart, amely nemcsak belöldi szükségleteinkről tud gondoskodni, hanem jelentős kivitellel nagy hasznot hajt a nemzetgazdaságban, termékei kiválóságával pedig megbecsülést szerez a magyar munkának.

A nemzet gazdasági erőfeszítésének hősi korszaka volt ez az idő, mely a magyar ipart megteremtette és nem lehet meghatódottság nélkül tudomásul venni azt a nagyszerű erőfeszítést sem, amely — Bornemisza Géza miniszter költségvetési beszéde szerint — a nyersanyagfeltárás, pótlás, energiagazdálkodás, az ipar hitelezése, egészségesebb területi szétosztása és észszerűsítése érdekében folyik. Rendkívüli jelentőségük van ezeknek a problémáknak, különösen a mai időkben, amikor minden ország felkészül olyan eshetőségre, hogy egyedül tudjon gondoskodni mindenfajta szükségletéről. Bornemisza miniszter nagy beszéde megnyugtatta a nemzeti közvéleményt, hogy a magyar ipar képes is lesz minden erejét annak a magasztos célnak szolgálatába állítani, aminek tengelyében a honvédelem tervszerű és gyorsütemű fejlesztése áll.

Ezek a nagyszerű eredmények köszönhetőek kétségkívül a helyes iparpolitikának, — de az eredmények legmélyén mé-

gis a dolgozó, tanuló, minden vonatkozásban kiváló magyar munkások áll. Szükséges tehát ennek a munkásoknak védelme, s iparpolitikánk a leghelyesebb úton halad, amikor programjának előterébe állítja a munkásság szociális problémájának megoldását. Az az idő rég elmúlt s azoknak a szervezeteknek létjogosultsága — mint a miniszter mondta — meg-

szűnt, amelyek a feltörekvő nemzeti eszmék idején is nemzetközi ideológiában éltek és osztályharc alapján akarják megoldani a munkásság jogos törekvéseit. Az ilyen törekvéseknek el kell tűnniök a magyar közéletből. A kormány az utóbbi években valóban mindent megtett a munkásság szociális védelmére, — mindent, amit a gazdasági élet megrázkódtatása nélkül tehetett. A munkaidő, a fizetéses szabadság és a munkabér szabályozása kezdeti, de hatalmas lépés volt, amelyet most már a családi munkabér rendszer intéz-

ményes megoldása, a munkásérdekképviseleti intézmények megteremtése, a hatósági munkaközvetítés, a felmondás és végkielégítés törvényes szabályozása fog követni.

„A magyar munkásság szívében és lélekben itt van közöttünk.” Örülünk ennek a ténynek s szívvel és lélekkel kell kimunkálnunk, hogy jól érezze magát, hogy verejtékes munkájáért méltó életfeltételeket kapjon a magyar munkás és a magyar ipar még fokozottabb mértékben tegyen eleget a nemzettel szemben fennálló kötelezettségének.

Szépen sikerült a Dalárda zászlóavatási ünnepélye

Az alispáni-pár ünnepélyes bevonulása

Ragyogó napsütésben sorakozott fel ünnep másodnapján a pályaudvaron a Gyomai Dalárda, Nemerey Péter elnökkel és Zöld Sándor karvezetővel. A reggeli sebesvonat beérkezése előtt megjelentek már Nemerey Péterné, dr. báró Maasburg Kornél h. főtisztviselő, Pánczél Emil főjegyző, Kató Lajos jegyző, Kovács Gábor bíró, Pétermann József ny. főjegyző és Wagner Márton.

A berobogó vonatról vitéz dr. Márky Barna és felesége vidám mosollyal szálltak le, akiket Nemerey Péter, a dalárda elnöke meleg szavakkal üdvözölt. Márky Barna alispán kezesen szavakkal köszöntötte meg az üdvözlést, közben Nemerey Péterné gyönyörű piros rózsacsokrot nyújtott át az alispánnak. A dalárda elénekelte a jelét, azután kocsira szálltak és az első kocsin dr. báró Maasburg h. főtisztviselő és Pánczél Emil főjegyző foglaltak helyet, utánuk, a második kocsin az alispán és Nemerey Péterné, a harmadikon az alispán és Nemerey Péter és a negyedik kocsin Kovács Gábor, Pétermann József és Kató Lajos foglaltak helyet. A dalárda gyalog vonult be a községbe. A fogatok a fő-

szolgabírói hivatalba hajtottak, ahonnan az alispáni-pár a kat. templomba ment és utána Nemerey Péter dalárda elnökhöz villásreggelire.

Diszközgyűlés

Fél 11 órára megtelt a közszolgaháza nagyterme, dacára, hogy éppen akkor folyt a torony gömbjének és csillagának felhúzása. A közgyűlés hallgatóiból a következőket tudtuk feljegyezni:

Hölgyek: Pánczél Emilné, Nemerey Péterné, Kató Lajosné, Bácsi Elekné, vitéz Váry Józsefné, Gyökössi Dánielné, Wagner Mártonné.

Ura k: Pánczél Emil főjegyző és Kató Lajos jegyzők vezetésével az előjáróság, dr. báró Maasburg Kornél h. főtisztviselő, dr. Bölcs házy Zoltán járásbíró, vitéz Molnár Kálmán járásbíró, dr. Thaisz Lajos gazdasági felügyelő, Pétermann József ny. főjegyző, Bácsi Elek társulati igazgató, dr. Vincze Endre orvos, dr. Tardos Gáspár ügyvéd, Hajdu Béla igazgató tanító, dr. Kovács János ügyvédjelölt, vitéz Váry József fakereskedő, Iványi Aladár malomtulajdonos, Vass Lajos ny. Beszkárt felügyelő, brásói Greissing József ny. telek-

könyvvezető, Kner Endre nyomdatulajdonos, Ugrin István közszolgabíró és Wagner Márton.

Vitéz dr. Márky Barna alispán nyitotta meg a diszközgyűlést, mint a daloskerület elnöke és pár szóval vázolta a Gyomai Dalárda nagy napját, amikor 12 évi működése után elérte, hogy zászlóját felavathassa. Melegen üdvözölte a maga nevében is a dalárdát és felkérte Nemerey Péter elnököt az ünnepi beszéd megtartására.

Nemerey Péter

az adatok gondos összegyűjtésével ismertette a régi dalárda működését, a hosszú ideig tartó szünetelést és a mostani szeltemben megkezdett működést, ezelőtt 12 évvel kezdődően, amiben Hajdu Béla karnagy működése képezte a legértékesebb részt.

Hajdu Béla érdemeinek ismertetése után megkérte Nemerey Péter az elnöklő alispánt, hogy Hajdu Bélának az ezelőtt két évvel megadott kitüntetését, az aranyérmét, amely technikai okok miatt csak most érkezett meg, adja át.

Márky Barna alispán átvette az aranyérmét és azt Hajdu Bélának azzal a megjegyzéssel

adta át, hogy az egy kissé el-
késve érkezett megérdemelt
helyére, azonban reméli, hogy
ez nem az utolsó kitüntetés
Hajdu Bélának.

A diszgyűlés közönsége me-
leg ünneplésben részesítette
Hajdu igazgatót.

Nemerey Péter ismertette a
továbbiakban a dalárda zászló-
jának beszerzési történetét és
felkérte vitéz dr. Márky Barna
alispánét, a zászló-anyát, hogy
avassa fel a dalárda gyönyörű
zászlóját.

Vitéz dr. Márky Barna alispáné

pompás kék-fehér selyem szala-
got kötött a zászlóra, a követ-
kező szavak kíséretében:

Legyen ez a zászló a gyomai
dalosok összetartásának jel-
képe.

Élénk éljenzés és taps kísérte
a zászló-anya avatási aktusát.
Ezután, legfelülre a zászló rud-
ján, az első szeget az alispáné
és a másodikat az alispán verte
be. Az alispán a következő jel-
mondattal verte be a szeget:

Legyen a haza javát szolgáló
minden gondolattal szemben
olyan megértés, mint amilyen
megértő a magyar társadalom
a dallal és zenével szemben.

Serleget kapott a dalárda

Lélekemelő volt, amikor Bódy
ny. MÁV. segédtsízt a Békés-
csabai MÁV. Zene és Dalegylet
küldöttsége nevében kért szót
és egy szép ezüstsérleget adott
át a gyomai testvér dalárdának,
a zászlóavatás emlékezetére.

A frenetikus taps elültével
Márky Barna alispán a maga
nevében is megköszönte a bé-
készsabai dalosok értékes ado-
mányát, amelynek az a legna-
gyobb értéke, hogy a dalosok
önkéntes adományából vették
a szép és értékes ezüst serleget.

A diszgyűlés befejezése

Vitéz dr. Márky Barna al-
ispán, a diszgyűlés elnöke
megköszönte a jelenlévők ér-
deklődését és örömeinek adott
kifejezést, hogy dacára a ritka
eseménynek, amikor a refor-
mátus toronyra felhúzták a
gömböt és csillagot, mégis sokan
jöttek el a diszgyűlésre. Is-
ten áldását kérte a Gyomai
Dalárda további működésére
és berekesztette a diszgyű-
lést.

Gyűlés után megkezdődött a
zászlószegek beverése. A jelen-
lévő hölgyek vitéz dr. Márky
Barna alispánéval, míg az
urak az alispánal elbeszélget-
tek. Az alispán élénken érdeklő-
dött a gyomai helyzet iránt
és örömeinek adott kifejezést,
hogy itt is megnyugtató ter-
méskilátások vannak.

Az alispáni-pár a déli gyors-
sal utazott vissza Gyulára.

Délutáni program

A vidéki dalárdák bevonulása

A vendégdalárdákat a Gyomai
Dalárda kint várta a vonatnál,
akiket Nemerey Péter elnök
üdvözölt. A Mezőturi Iparos
Daloskör érkezéséig a Gyomai
Dalárda a Békéscsabai MÁV.
Zene és Dalegyletet, valamint
az Endródi Iparos Daloskör
férfi- és vegyeskarát a vasuti
vendéglőben vendégelte meg.
A mezőturiak megérkezése után
a Levente Zenekar indulóira
vonult a dalosok menete a Hősök
emlékszobrához. Mintegy
200 dalos állt fel a szobor
előtt, mindenik dalárda haza-
fias dalokat énekelt, miközben
megkoszorúzták az emlék-
művet.

A Gyomai Dalárda elnöke a
következő szavakkal koszorúta
meg a Hősök szobrát: Gyoma
hőseinek, soha el nem muló
kegyelettel, a Gyomai Dalárda.

A kegyeletos aktust a Him-
nusszal fejezték be.

Levonulás a sportpályára

A dalárdák ismét felfejlődtek
és zenekísérettel levonultak a
liget melletti Levente Sport-
pályára.

Szabadtéri hangverseny

A levente sportpálya üde zöld
pázsitján rögtönzött pódium állt
a dalosok rendelkezésére. Szin-
pompás látvány volt a szép-
számú közönség tarka színtöltje,
a sapkájukról jól megismerhető
dalosok csoportjai, mindegyik
egy-egy ilju és csinos koszorú-
lánnyal, karján rózsákkal.

Egymást felváltva vonultak
fel a gyomai és a vendég dalo-
sok a pódiumra s legjobb tudá-
suk szerint gyönyörködtették a
közönséget a kék ég alatt büsz-
kén szárnyaló szebbnél-szebb
kórusokkal. Ki-ki izlése szerint
tapsolt a klasszikus szerzemény,
a kánonszerű boszorkányos
szerkezetű kar, a romantikus lírai
dal, avagy a különféleképp fel-
dolgozott magyar nótáknak.

Minden műfajnak volt hálás
közönsége, minden dalos cso-
portnak voltak hűvei és nagy
nyereség maradt mindnyájunk-
nak, a zenével, művészettel át-
szótt nyári délután. Igazi ün-
neplés volt, emelkedés a hét-
köznapok lehúzó munkája után.

Szerenád a koszorúslányoknak

Este 7—8 óra között minde-
nik dalárda szerenádöt adott a
koszorúslányának. A Békéscsa-
bai MÁV. Zene és Dalegylet
Tari Erzsébetnek, a Mezőturi
Iparos Daloskör férfi és ve-

gyeskara Zvara Terinek, az
Endródi Iparos Daloskör férfi
és vegyeskara Köhler Zsuzsi-
kának és a Gyomai Dalárda
Kiss Mancinak adott szerená-
dot. A koszorúslányos házak-
nál gazdagon megvendégelték
a dalárdákat.

Dalos vacsora

Este 8 órakor a Holler ven-
deglőben vacsorával egybekötött
dalosbál volt, melyen a dalosok-
kal együtt, mintegy 350-en vet-
tek részt. Az első pohárköszön-
tőt dr. Legeza Tibor
mondotta. Méltatta az önfelá-
dozóan dolgozó dalárdát és
melegen üdvözölte a vendég
dalosokat. Meghatottan köszönte
a csabai dalosok ezüst serlegét,
mely a testvéri összetartás lát-
ható jelképe. Felszóalt még
Molitorisz Gyula, a me-
zőturi Iparos Daloskör örökös tb.
elnöke, aki temperamentumos
szókimondással fejükre olvasta
a jelen nem lévő gyomaiak
mulasztásait: „Most, mikor 300
szomszéd, időt és fáradságot
nem kimélve, nagy anyagi ál-
dozattal lelkes szeretettel láto-

gatják meg a községet, a dalo-
sok hozzátartozóin és néhány
megértő intelligens emberen ki-
vül nem látunk itt senkit a gyo-
mai társadalomból”. „Ez szokat-
lan látvány nekem, nálunk job-
ban megbecsülik a dalosok mun-
káját”.

A csabai dalosok nevében
Bódi MÁV. segédtsízt, az end-
ródiek részéről Kovács Fe-
renc ipartestületi elnök üd-
vözölte a jelenlévőket.

A hangulat fokként emel-
kedett, Farkasinszky muzsikája
és a dalosok hangulatos énekei
mellett. A fiatalságnak a leven-
te zenekar és cigányzenekar
felváltva húzta a talpalá valót.
A nagyszabású dalos találkozó
így a legkitünőbb hangulatban
a reggeli órákig tartott.

Ennek a fáradságot és körül-
tekintést igénylő ünnepségnek
megrendezéséért a gyomai da-
lárda vezetőségének és minden
közreműködőnek köszönetün-
ket fejezzük ki e helyen is
mindazok nevében, akik fel-
tudják mérni ilyen nagyszámu
idegen kifogástalan vendégül
látását.

Schulek Béla főmérnök előadása Békéscsabán

Már a mult számunkban kö-
zöltük, hogy a Békésvármegyei
Kertészeti Egyesület felkérésére
Schulek Béla főmérnök június
19-én, Békéscsabán, a Kisbir-
tokosok-székházában, délután 3
órákor előadást tart az öntözési
kísérleteiről. Ebbe a közlemé-
nyünkbe egy sajtóhiba csuszott
és az előadás kezdete délután
8 órára lett kiszedve. Felhívjuk

figyelmét a Békéscsabára uta-
zóknak, hogy az előadás nem
délután 8 órákor, hanem dél-
után 3 órákor kezdődik.

Ugy tudjuk, hogy Gyomáról
többen utaznak be az előadás
meghallgatására Békéscsabára.
Illeik is, hogy a községünk
határában folyó és most már
országos hírű kísérleteket mi
gyomaiak is megismerjük.

GYÖNYÖRŰ IDŐBEN FÉLEZER NÉZŐ ELŐTT FOLYT LE A GYOMAI POLGÁRI ISKOLA TORNAÜNNEPÉLYE

Pünkösöd-vasárnapján ragyogó
arcu polgáristák példás rend-
ben büszke léptekkel vonultak
ki az iskolából az intézet lobo-
gója és a nemzeti zászló alatt
az Erzsébet-ligeti sporttelepre.
Itt már félezer néző gyűlt egy-
be, hogy gyönyörködjék a
mintaszerűen képzett tanulók
mutatványaiban.

A levente fuvós-zenekar in-
dulóira felemelt karokkal tisz-
telegve vonult fel a tanulóifju-
ság a közönség előtt, amelynek
soraiban ott volt Gyoma közön-
ségének színe, java, akik minden
szépért és nemesért lelkesedni
tudnak s akik a magyar ifju-
ságban látják a Haza boldogabb
jövőjét.

Az oszlopokba felállt torná-
szok feszes vigyázba álltak a
Himnusz égbetörő hangjai alatt

s a nézők szemében az öröm
és a reménység könnycseppje
csillogott.

A leánytanulók zenés ritmikus
közös szabadgyakorlatai nagy
tetszést arattak, majd a fiúk
mozgásos zenés torna-gyakorla-
taiban gyönyörködhettünk. A
példásan betanított gyakorlatok
alatt a szépség és önfegyelme-
zés erényei ejtették ámulatba a
nézőket, amikor 175 testrészt
óramű pontossággal egyszerre
végezte a mozgásokat.

A leányok zenés tornapad
gyakorlatai magas testkulturá-
ról tettek tanubizonyosságot, míg
a ritmikus táncok a magyar
ritmikus és nemzeti jelleget
domborították ki.

A fiúk szekrénygyakorlatai és
talajtornái nagy tetszést arattak
s bizonyosságtételül szolgált,

hogy rendszeres képzéssel a test önrendelkezési képességét a legmagasabb fokra lehet kiművelni.

Az I—II. oszt. fiuk turul labdajátékot, míg a III—IV. osztályosok kosárlabdamerkőzést mutattak be.

A bemutató számok közé iktatott versenyfutások szép eredményt hoztak. Ezek eredményeit, valamint az előző nap megtartott atletikai verseny részletes eredményeket lapunk

legközelebbi számában közöljük.

A jól sikerült ünnepély a Magyar Hiszekegygel és a közönség előtti elvonulással fejeződött be s a szülők és iskola-barátok boldogan és gazdag élménnyel távoztak el a fényesen sikerült ünnepélyről, amelynek megrendezését Göndös József igazgatót, Villányi Nándorné és Wimer Kálmán tanárokat illeti a dicséret.

ÜNNEPÉLYESEN HUZTÁK FEL A REFORMÁTUS TORONYRA A GÖMBÖT ÉS A CSILLAGOT

Zsufolásig telt meg a nagy református templom ünnep másodnapján is, amikor az Istentisztelet végeztével kezdetét vette bent a templomban a toronygömb és csillag felhúzási szertartása. Hat magyarruhás leány hozta be a templomba a nemzeti zászlóval, piros-fehérvörös kendővel letakart gömböt és csillagot. Az Ur-asztala előtt Bay József lelkész végezte a megáldási szertartást. Beszédében rámutatott arra, hogy ez az 1848-as tűzvész után készült gömb nagy időket látott az egyház történetének összefoglalását tartalmazta. Két iratot találtunk benne, — mondotta beszédében — az egyik az 1848-as időkben készült és miután szabadon volt a gömbbe helyezve, olyan változáson ment át a papír, hogy az nem is volt széthyitható, ezért az országos főlevéltárhoz küldöttük be, ahol dr. Szabó István levéltárnok (Bay József sógora. Szerk.) irányításával Váry Bálint restaurátor kísérelte meg az irat megmentését, sajnos, ez azonban nem sikerült és az irat nagyrészen elpusztult. A másik iratot 1879-ben légmentesen lezárt fémtokban helyezték el a gömbben. Ez kifogástalan állapotban jutott kezünkhez. (Ezt az iratot közöltük le az előző két lapszámunkban. Szerk.)

Ezután áttért arra, hogy milyen iratokat helyeztek el az egyház a gömbben. A régi elporladt iratot nem lehetett visszahelyezni, ezt az országos főlevéltár utasításai szerint két üveglap közé keretezve az egyháztanács termében helyezik el. Az 1879-es irat mellé a gömbbe helyezték Harsányi Pál esperesnek füzet alakjában megjelölt „A gyomai református Egyház története“ című művét, mely 1914. júniusáig a legnagyobb részletességgel és pontossággal dolgozza fel az egyházra vonatkozó összes ada-

tokat. Ezeknek kiegészítéseképpen egy újabb iratba belefoglalták az egyház életét a világháború alatt, amikor elvitték a harangokat, leszerelték az orgona-sípkat, majd ezeknek visszaállítását, a templomtető ujrafedését, az Ur-asztal terítő megújítását, a besenyszegi iskolacserét, stb.

A történelmi ismertetés után a lelkész meghatottan emlékezett meg a református egyház ma élő hiveinek áldozatkészségéről, akik lehetővé teszik a templom kijavítását. Ezt a gömbbe helyezett iratokban is megörökíteni rendelte az elnök-lelkész azzal, hogy Gyoma református népe és annak vezetői református hivatásuk magaslatán állanak.

Végül megáldotta a gömböt és a csillagot.

Mint ahogy emelkedik ég felé az aranygömb, — fejezte be szavait — úgy emelkedjék a föld népe szívekben és lélekben az égi tisztultabb aranyvilág felé s mint ahogy a csillag Jézushoz vezette a bölcsekét, úgy vezesse ide Isten-templomába is mindenkor a buzgó hiveket.

A templomot teljesen megtöltő gyülekezet áhítattal hallgatta a református ősök multját felidéző beszédet és megnyugtatóan hatott, hogy elnök-lelkész a most élők vallásos áldozatkészségéről szavakban és a gömbben elhelyezett iratokban is dicsérőleg nyilatkozott.

A gömb és csillag felhúzása

A hatalmas gyülekezet több ezer tagjának egekig ható éneke utn kivonult a gyülekezet a templomból a torony előtti térre, ahol már a más felekezetűek ezre várta a rendkívüli aktus lebonyolítását.

A magyarruhás lányok elhelyezték a gömböt és a csillagot a torony előtt, a presbite-

rium és az előkelőségek között. Közben a torony egyes részein, szédületes magasságban, állottak fel azok, akik a felhúzásnál a kötelek irányításában segédkeztek. Fent a torony legtetetjén még minden üres.

A gömböt, csillagot a körülállókkel lefényképezték, a felhúzó kötéltre ráerősítették és a nagy gyülekezet éneklése közben egymásután felhúzták a toronyhegyre.

A megható jelenet közben kibujtak a torony legtetetjén Rapport Ferenc ácsmester és Szalai Ferenc bádigos segéd, gyulai munkások, akik a lentállók állandó réműlete közben kibontották a felhúzott tárgyakat a kötelekekből és azokat helyükre illesztették. Amikor az elhelyezés megtörtént, a lentállók protestáns erővel énekeltek el Luther Márton örök-szép énekét: „Erős várunk nekünk az Isten!”

KISIPAROSOK SZÖVETKEZETE

Ismét előtérbe került a kisiparosok szövetkezetbe tömörülésének kérdése, és pedig a képviselőházban, az iparügyi tárca tárgyalásánál.

Könnyen rájöhetnének a mi iparosaink is, hogy a szétesettségükben egyedül csak a szövetkezéssel segíthetnek magukon.

Az egyházi szertartás befejezése után, régi szokás szerint, fent, az 55 méteres szédítő magasságban a két szerelő két üveg sört ivott meg két kétdecis pohárból. Az első pohár kiürítése előtt: „EGYHÁZUNK FELVIRÁGZÁSÁRA“, a második pohár előtt „HAZÁNK SZEBB JÖVŐJÉRE“, a harmadik előtt „KÖZSÉGÜNK BÉKESSÉGÉRE“, a negyedik előtt „HORTHY MIKLÓSRA“, Magyarország kormányzójára jelentéseket kiáltottak.

A poharak kiürítése után a torony elé és a templom kertbe dobálták le a poharakat és végül a két sörösüveget. Egy üveg és két pohár a ledobás után is épen maradt, ezekbe belevésik a dátumot és emlékül teszik el az egyháznál.

Az egész aktus egy óra alatt folyt le és a jelenvoltaknak felejthetetlen élményt nyújtott.

Bármennyire is komolytalanak tartottak iparosaink minden szövetkezési gondolatot, rá kellett volna már jönniük, hogy minél hamarabb segítenek magukon. Mert rájuk is vonatkozik az igazság: segítsenek ők magukon és azután az Isten is megsegíti őket.

Gyomai polgári iskolai tanulók sikere

Az Országos Frontharcos Szövetség pályázatát hirdetett középiskolai tanulók részére olyan dolgozat megírására, amelynek tárgya a magyar katonai vitézsége a világháborúban.

„Jellemző esetek a világháborúban apám visszaemlékezése alapján“ címen vettek részt a gyomai polgáristák is ezen az országos versenyen, amelyen Darvasi Albert IV. o. tanuló munkájával megnyerte a II. díjat (pénzjutalom és emléklap,) Baráth Géza IV. o. tanuló pedig dicséretben részesült (emléklap).

Az országos pályázat kiváló bizottságának elnökei gróf Takách-Tolvay József, az Ország-

gos Frontharcos Szövetség elnöke és Pintér Jenő tankerületi kir. főigazgató voltak, míg tagjai: Kerész Elemér orsz. ügyvezető-alelnök és Kosztolányi Gusztáv tanár e. e. százados voltak.

Ez a siker fényes bizonyítéka annak, hogy a gyomai állami polgári iskola színvonala igen magas fokon áll s a tanulók a hivatásuk magaslatán álló szaktanáraiktól a legkitünőbb képzésben részesülnek. A pályanyertes dolgozatot lapunk későbbi számában teljes terjedelmében le fogjuk közölni.

A jutalmakat az iskola tanévzáró ünnepélyén június 19-én délelőtt ünnepélyesen fogja kiosztani az iskola igazgatója.

A zöld takarmány

etetése, különösen a fejős tehenek takarmányozásában, a legtermészetesebb és leggazdaságosabb berendezkedés,

Messze vagyunk ugyanis még attól, hogy a tejelő marha minden táplálékát a legelőn vegye magához, sőt a tejtermelésen felül sulyban is gyarapodjék.

Nyáron is etetni kell. Ahol a zöld etetés hasznát már érezték, úgy vannak berendezkedve, hogy kora tavasztól be a decemberi, sokszor komoly téli, zord hetekbe, a zöld takarmány sohasem hiányzik.

A borsós, pannonbükönyös, szöszbükönyös (rozsossal ké-

szült) őszi keverékek szokták bevezetni a zöld etetést, majd a füves-biborhere, lucerna, lóhere, baltacim, csalamádé, mustár váltják fel egymást, s mind ezt beletözi a marhakáposzta, amit most kellene elvetni, természetesen valahol kéznél eső földbe, hogy ne kelljen télen uttalan-utakon messziről fuvarozni az istállóig.

Sokan a vemhes tehenet féltik a jeges-havas takarmánykáposzta etetésekor. Hosszu gyakorlatom alatt ez sohasem fordult elő, mert a száraz pelyvával, megszeccskázott, más takarmánnyal összerázott, szintén felaprított káposzta egy-kettőre felenged, a jászolba már nem kerül sem jég, sem hó.

Sok abrak a zsákban marad így, a tej nemcsak olcsón áll elő, de izletesebb is lesz, több is. Az ilyen tejből készült vaj sohasem szintelen, külön megfestésre sem szorul, mégis keresett. MB.

A gyomai NEP ingyenes varrótanfolyama

befejeződött. A bárom hetes szabás és varrás tanulásában azok részesültek, akik idejében jelentkeztek az arra legjobban rászorulóknak közül. Mindnyájan hálásak — a tanfolyamot nagy körültekintéssel és fáradsággal megrendező Nemery Péternének —, hogy őket ehhez a nélkülözhetetlen tudáshoz ingyen hozzájuttatta. Zvara Teréz türelemmel, hozzáértéssel oktatta a hallgatókat és a rendelkezésére álló idő alatt lehető legtöbbet átadott nekik szaktudásából. A csepeli Weisz Manfréd cég három varrógépet engedett át a tanfolyam céljaira használatra.

Aki nem olvas ujságot

gyakran károsodik. Manapság már nemcsak a fővárosi, de a vidéki lapok is egész sereg olyan híradást hoznak, aminek el nem olvasása esetleg érzékeny károkat okozhat tájékozatlan személyeknek.

Hogy mást ne említsek, a nagyszámu utazási kedvezményt nem tudjuk igénybe venni, ha nem tájékozódunk.

Lapunk hasábjain olvasható, hogy Magyarországon egészen augusztus 20-ig féláron lehet utazni. Az igazolvány 2.50 P. és nyolc napra érvényes. Székesfehérvárra, Szegedre, Esztergombra, Pécsre is féláron lehet utazni.

Ha valaki a Balatonra utazik és 7 napnál több időt tölt ott,

a visszautazás költsége elmarad.

Egész sereg ilyen utazási kedvezmény van, hol itt, hol ott, amit az ujságból idejében megtudhat.

Olvassuk tehát figyelmesen ujságunkat, hogy tájékozottak legyünk és ebből hasznunk legyen.

Óriási károk a lucernásokban

Kiváló jó aratást adott a lucerna első kaszálásra. Nagy reménységgel vártuk a lucerna megindulását a második kaszálás felé, de rövid egy-két nap alatt valósággal letarolta a lucerna bőde hernyója a friss hajtásokat. Gazduramék a tehetetlen düh kifakadásával nézték a lucernások tönkremenését, pedig olyan könnyű és egyszerű volna a védekezés, ha megvolnának még a régen használt töviskes-boronák. Bár ilyen boronákat akácgallyakkal is állíthatnánk össze, szükségből az is megjárja. Ezeket a boronákat erősen le kell terhelni és reggel 8—10 óra között, amikor már felmelegedett az idő és a hernyók kimásztak a tömellől, akkor kell rámenni a töviskes-boronával és kiméltlenül, keresztül-kasul át kell fésülni a lucerna-táblákat, hogy a hernyókat széjjel mázolja a gallyak.

Arzén vagy nikotin permetezéssel is lehet pusztítani a hernyókat, de ez az eljárás sokkal költségesebb, mint a boronálás.

KÖNYVNAP GYOMÁN

El sem hinnék, hogy agrárközség létünkre a mi néptünk mennyit olvas. Bárki meggyőződhet róla, aki a hetipiacon nemcsak a krumplit, meg a karalábét figyeli, hanem a hetenként kétszer is megtartott „könyvnap” remek kiadásait. Mert valóban kulturhely az, ahol nemcsak egyszer egy évben, de hetenként kétszer is kitér a nyomtatott belü mindenki számára, Isten szabad ege alatt kínálva tartalmát. Nevelő, tanító, szórakoztatja azokat, akik más uton nem jutnak könyvhöz.

De mire? Mire nevelhetnek ezek a mocskos külsejű, agyonkopátott, száz kézen átment füzetes regények?

Izléstelen, fertőzött külsejűknél, csak a belső tartalmuk rosszabb. Hamis világnézet, olcsó romantika, kiagyalt hazug élet kiabál ezekből a gyárilag készült ponyvákban. Szemünk láttára nyomorítja el, egyszerű józan gondolkozásu parasztlányaink, kis inasok és nagy legények magyar lelkét. Ezek aztán már nem népdalokkal, de slágerekkel mulatnak.

Elmegyünk az émeletit „könyvnap” kiállítás mellett s nem látjuk, hogy itt segíteni kell, ezen az utszéli, betegségterjesztő szörnyűségen.

Ajánljuk a közegészségügyi hatóság szives figyelmébe, tudjuk, nem hiába.

HIREK

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró hazaérkezett. Örömmel állapítottuk meg, hogy főszolgabíróknak használt a mátraházi magaslati levegő és egészségesen tért vissza körünkbe. Sorbán főszolgabíró június 15-én veszi át hivatalát, akkor jár le a szabadsága

Tanári áthelyezés. Merkovits Mária gyomai állami polgári iskolai tanárnő helyére a nagyméltósági Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur Amirás Ilona oklevelés polgári iskolai tanárnőt alkalmazta, aki állását július hó 1-én foglalja el.

Beiratások a gyomai polgári iskolában június 20-án és 21-én lesznek. Az igazgatóság felhívja a szülők figyelmét, hogy ezeken a napokon gyermekeiket okvetlenül irassák be. Szegénysorsu jó előmenetelű tanulók tandíjkezdésben részesülnek. Felvilágosítást kizárólag az igazgatóság ad készséggel minden érdeklődőnek.

Iskolai hír. A gyomai állami polgári iskola növendékeinek munkáiból ez évben is megrendezi a szokásos rajz- és kézimunka kiállítását. A kiállítás megtekintésére felhívjuk Gyoma közönségének figyelmét, amely június 11-től 21-ig áll az érdeklődők rendelkezésére.

Farkas Irén okl. tanítónő, okl. táncitanárnő, június 14-én kezdi meg baba és diák táncanfolyamát a Holler-szálló külön termében. Érdeklődőknek szivesen ad felvilágosítást Farkas főjegyző (Horthy Miklós u. 41 szám).

Beiratások a községi gazdasági népiskolában. Értesitem az iskolázató szülőket, hogy a gazdasági népiskola 1938—39. évi beiratásai június hó 12-én és 13-án délelőtt 8—12 óráig lesznek megtartva. Beiratandó minden 12—14 éves tanköteles gyermek, aki nem közép- vagy tanonciskolába iratkozik be. Igazgató.

A gázalarc kötelező lesz Magyarországon is. Az első huszezer gázmaszk júniusban elkészül és 12 P.-be fog kerülni.

Szolnokon július 3-án repülőnap lesz, melynek ünnepségeit a rádió is közvetíti.

Doboz községbe ment először az ország első röntgenautója, az elmúlt héten.

Berlini Magyar Figyelő legújabb hírei

A német birodalmi jólétiügyi szervezet eddig majd 3 millió gyermeket küldtek ingyen üdülésre.

A birodalmi kormány összesen 100 ezer külföldi mezőgazdasági munkást foglalkoztat. Tavaly a munkások, bérüknek egyrészt, 35 millió márkát vittek ki Németországból szülőföldjükre.

Egy konzervgyár két faluban egy-egy óvodát építtetett, a dolgozó munkásság gyermekeinek napközi otthonául. Minden költséget a gyár fedez.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR” szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

A szegedi kir. kat. tanítóképzőintézettel kapcsolatos liceum I. osztályába való felvétel határidejét június hó végéig meghosszabbította az igazgatóság. Pályázni óhajtok az intézet igazgatóságától kérjenek felvételi tájékoztatót.

Légmentelmi és egészségügyi kiállítás lesz Gyomán még e hó folyamán a Gyomai Vöröskereszt Fiókegylet rendezésében.

Gyulán ezidén 220 fiatal tanonc jelentkezett OTI üdülésre, akiket kéthetes turnusokban visznek a város erdőbe nyaralni.

Komádiban tanyai internátust építenek tulnyomórészt szegény napszámosok, uradalmi cselédek és törpebirtokosok gyermekeinek.

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a be rendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Frontharcos vacsora. A gyomai Frontharcos csoport f. hó 11-én bajtársi vacsorát rendez az Alsórészi 48-as Kaszinóban. Vendégeket is szivesen látnak.

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézbe adó. Értekezni lehet a tulajdonossal. 5

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetséghez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Járási levente verseny Gyomán. A Levente Egyesület június 12-én járási levente versenyt rendez az Erzsébet-ligeti sportpályán. Versenyszámok: 100 méres síkfutás, 400 méteres síkfutás, 4x100 méteres staféta, magasugrás, távolugrás, súlydobás, kézi gránát dobás stb. A versenyen győztes leventék I—II—III. éremdíjjal lesznek kitüntetve. Az előmérkőzések délután 9—12-ig, a döntőmérkőzések délután 2 órától, utána kézilabda-verseny a gyomai és endrődi leventék körött. Egész napra szóló belépőjegy 30 fillérért a helyszínen váltható. Mindenkit szeretettel várnak a leventék.

Inka-kincseket hajszol a tenger alatti robotember. A perui inkák mesésértékű, tengerbe süllyedt kincseinek felkutatására nagyszabású vállalkozás alakult s a nehéz munkára külön gépembereket készítettek. Erről közöl rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma, amely most megjelent. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A párbajozó szerzők. A párbajozó szerzőkről irt érdekes képekkel illusztrált cikket Orbók Attila, a Délbáb legújabb számában, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délbáb egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Barát István leánya Ilona ref., Pál Gábor leánya Róza.

Házasságot kötöttek: Szilágyi István H. Kovács Rózával. Csapó Elek Zöld Lidiával, Balog József Javeszku Ilonával.

Meghaltak: Frolyó István 27 Herter Márton 52 é. á. e. Harmati Sándor 48 é. á. e., Szilágyi Lászlóné Hegyesi Róza 62 é. ref.

Gyoma község előljáróságától.
2743/1938.

HIRDETMÉNY

Az 1938. évi mezőgazdasági munkák zavartalanításának biztosítása céljából az m. kir. földművelésügyi miniszter ur és járási Főszolgabíró ur a következőket rendelte el:

1.) A munkaadók aratási és cséplési munkákra, de általában bármely gazdasági munkára hivatásos mezőgazdasági munkásokat szerződtesse; vagyis olyanokat, akik az ily munkákat hivatalos szerzőkkel végezték. —

2.) Külföldi mezőgazdaságokban való elhelyezésre a már leszerződött munkásokon kívül senki sem számíthat, így már nincsen ok arra, hogy a munkások az itthoni munkaadókkal a szerződéseket megkössék, — sőt a munkások saját érdekében is igyekezzenek arra, hogy mielőbbi leszerződés útján keresethez itthon jussanak. —

3.) Külföldieknek az ország területén mezőgazdasági munkát végezni, csak munkavállalási engedély alapján szabad.

4.) Figyelmeztetnek a gazdasági munkaadók és gazdasági munkások, hogy aratást, hordást, nyomtatást, cséplést és általában bármely mezőgazdasági munkát nem cseléd minőségben elvállalni szándékozó munkásokkal a munkaszerződést az 1898. évi II. t. c. értelmében a munkaadó, vagy annak intézésére jogosított megbízott a községi előljáróság előtt és a hivatkozott törvény 13 és 14 §-ában meghatározott alakszerűségek megtartásával kell megkötöni.

Amennyiben a munkaadó és gazdasági munkás a szerződést nem a törvényben meghatározott alakszerűségek megtartásával kötik meg, valamint akkor, ha a szerződés a törvény 9 és 10 §-ában előírt tartalmi kellekeket nélkülözi (a learatandó terület nagyságának megjelölése, az aratási, hordási, cséplési és nyomtatási munkabérek vagylagos megállapítása, az élelmezés pénzértékének feltüntetése) a szerződésre alapított követelések a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthetők s a felek igényeiket csak a rendes bíróság előtt érvényesíthetik.

Elemi csapások következtében rendszerint felmerülő jogviták elkerülése céljából a szerződésben az elemi csapás esetében fizetendő munkabérről név szerint külön megállapodást létesítsenek, nehogy ennek elmulasztása miatt a munka általános rendje zavartassék.

Mindazokban az esetekben, amikor a munkások elszállásolásáról a munkaadó köteles gondoskodni, a közegészség és közérkölciség kívánalmainak megfelelő elhelyezést biztosítson.

Az 1929. évi II. t. c. értelmében mezőgazdasági munkára iskolázott bi-zottság alatt álló gyermeket csak az iskola látogatására megszabott időn (oktatási órákon) kívül lehet alkalmazni, s ez a munka a gyermeket tanulmányainak végzésében hátrányosan nem befolyásolhatja.

5.) A munkaadók figyelme az 1923. évi XXV. t. c.-nek az arányos munkabérek biztosítását célzó rendelkezéseire külön is felhívhatnak. Az aránytalanság ellenében teljesített munkák esetében a munkás a szerződés alapján tényleg kifizetett és a helyi viszonyoknak megfelelő bér közötti különbséget a munka befejezése után is követelheti. — A munkaadók különös figyelemmel legyenek arra, hogy a mezőgazdasági jövedelmezőség az utóbbi időben több vonatkozásban emelkedett,

ugy, hogy a méltányosság és igazságosság megköveteli, hogy a birtokos által elért és elérendő jövedelem többlétebből a munkás szintén részesedjék, annál is inkább, mert ellenkező esetben — a régi munkabérek mellett a mai adottságokat véve figyelembe — életszínvonala még mélyebbre süllyed.

6.) Tekintettel ama rendkívül fontos nemzeti és szociális érdekekre, melyek a mezőgazdasági munkásságnak keresethez juttatásához fűződnek, az arató és kaszálógépek alkalmazásáról általában el kell tekinteni. Aratógéppel való béraratás minden körülmények között tilos. Ha azonban a hatóság azt állapítaná meg, hogy munkáshiány jelentkezik, vagy a munkások vonakodnak a munkába állás, illetve a munkavállalástól, vagy indokolatlanul elfogadhatatlan követelésekkel lépnek fel a munkaadókkal szemben, az aratógépek használatát egyeseknek, vagy esetleg a község egész területére engedélyezni fogja. Munkabeszűntetés esetén pedig járási Főszolgabíró ur az e célra rendelkezésre álló idegen munkásokat, illetve aratógépeket fogja a munkaadók rendelkezésére bocsátani.

Ezzel kapcsolatban felhívja a hatóság a munkásokat, hogy minden kínálkozó alkalmat ragadjanak meg, iparkodjanak szorgalmas és becsületes munkával a téli megélhetésükhöz szükséges anyagi eszközöket annál is inkább biztosítani, mert mint az elmúlt, úgy az elkövetkezendő télen sem lesz semmiféle inségmunka. A hatóságok a munkásság magatartását a legéberebb figyelemmel fogják kísérni és így megfogják tudni állapítani azt, hogy ki az, aki önhibáján kívül s ki az, aki saját hibájából kerül inséges helyzetbe. Az utóbbiak semmiféle támogatásra nem számíthatnak.

Az aratási területeknek a munkavállalók számára szerinti arányos megállapítása céljából az egy-egy aratópárra eső holdak száma úgy nyerjen megállapítást, hogy mentől több munkás jusson aratási keresményhez, illetőleg, hogy az aratásban a lehetőséghez képest minden erre a munkára alkalmas munkavállaló részt vehessen.

Hadirokkant mezőgazdasági munkásokat a rokkantságuknak megfelelő könnyebb természetű gazdasági munkában kell foglalkoztatni.

7.) A munkaadók és gazdasági munkások figyelme a gazdasági munkaszerződéseken alapuló követelések védelméről szóló 1933. évi V. t. c.-re is felhívhatik, amely szerint a mezőgazdasági munkavállalók részére az általuk tényleg megszolgált munkabér járandóságukra, a munkaadók más hitelezőivel szemben előnyös kielégítést biztosít. A fent idézett törvényben biztosított előnyös kielégítésben csak akkor részesülhetnek a munkavállalók, ha a szerződésüket a gardálkodóval, vagy megbízottjával a községi előljáróságnál kötötték.

8.) A helyben elhelyezkedni nem tudó gazdasági munkások, valamint munkást kereső munkaadók, elhelyezésük, illetve munkással való ellátásuk végett első sorban a községi előljárósághoz, mint hatósági gazdasági munkasközvetítőhöz forduljanak.

A fenti rendelet szigorú betartására egy a munkaadókat, mint a munkavállalókat felhívja az előljáróság.

Gyoma, 1938. április hó 15-én.

Előljáróság.

SPORT

DSE — GyTK 6:1 (0:0)

Dévaványa. Vezette: Walter.

A vendégekkel megerősített DSE az eredménytelen félidő után kétvállra fektette a kedvetlen GyTK csapatát, melyhez kellő segítséget nyújtott a honi bíró ítélkezéseivel. H.

Eladási hirdetés

Hartenstein Ignác volt terménykereskedő, gyomai lakos a Hartenstein Herman és Fia gyomai bej. cég tulajdonosa kényszer-egyezségi ügyében elrendelt likvidáció során nyilvános tárgyaláson eladásra kerülnek adós Gyoma községben fekvő ingatlanai és pedig téglagyár, magtárak, lakóházak, sertéshizlalótelep, szántóföldek.

A nyilvános eladást Gyomán Kossuth Lajos utca 9. szám alatt a cég irodájában 1938. évi június hó 15. napján délután 10 órakor tartják meg.

Az eladásra kerülő ingatlanok a helyszínen bármikor, az eladási feltételek az O. H. E. szegedi kamarakerületi szervénél (Szeged, Vörösmarthy utca 3.) délután 10 órától 1 óráig és Lohrer Vilmos vagyongazdálkodónál Gyoma (Kossuth Lajos utca 9.) bármikor megtekinthetők. Az ajánlatok 10 százalékos bántópenz letétele mellett az O. H. E. szegedi Kamarakerületi szervénél nyújthatók be.

Országos Hitelvédő Egylet
Szegedi Kamarakerületi
Szerve.

Az „Uj Magyarság“

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

Jhoston aratógép

uj kötszerkezettel,
ponnyákkal, kifo-
gástalan állapotban
eladó.

Megtekinthető:

K O C S I S I M R E
gépműhelyében
Gyoma, Kossuth L. ut 40.

Hirdessen Lapunkban!

MOZI

APOLLÓ MÖZGŐ GYOMA

Június 11. Szombaton
PAZAR MŰSORI

2 világrenek sláger. A kacagás világrekordja. Jókedv olimpiász.

Mindenki nevet aki él.

STAN és PAN

óriási egész estét betöltő nagy vígjátéka:

Vadnyugati Őrjárat

Két barátunk izgalmas, fordulatos nagyon vidám kalandja a vadnyugaton.

Indiánromantika, betyárvilág.

Revolveres vadlovas mese.

Buck Jones pompás bravurfilmje:

Harcos indiánok

Pompás, izgalmas vadnyugati attrakció.

Június 12-13

vasárnap, hétfő

MAGYAR FILM!

A magyar népszinmű diadaia. A magyar föld szeretele. A magyar szív, magyar lélek igazi magyar filmje.

TÓTH EDE 100 arannyal jutalmazott népszinműve.

Dayka Margit, Somogyi Erzs, Somlai Arthur, Rózsahegy Kálmán, Gregus Sándor főszereplésével:

Falurossza

Százezrek csodáltak meg a szinpadon, százezrek csodálják a filmen. Magyar muzsika, szív, hangulat.

CHAPLIN

a nevetetés királyának burleszkje:

CSODAFORRÁS

a jókedv és kacagás 30 perce.

Június 16 csütörtök

Ünnepi műsor! Színes film!

A Trópusi világ pompázó színei.

Elemek, szívek vihára:

Trópusi vihar

A Dél-tengeri szigetvilág exotikumai.

Főszereplő:

Oscar Homolka, Francis Drake.

2. Kisérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

A szokásos nyári szünetet megelőző utolsó előadás 12-én és 16-án vasárnap és csütörtökön Urnapján Nagysikerű magyar hangosfilm!

Urilány szobát keres

Nagy sikert aratott vígjáték.

MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

Gyoma község ingatlanforgalma

B. Kiss János (nős Faragó Rozáliával) gyomai lakos vett 1 hold 1244 n.-ől pusári szántót Pataki Bálintné B. Kiss Erzsébet sashalmi lakostól 800 P.-ért.

Hornok Lajos (nős Iványi Irénnet) gyomai lakos vett 129 n.-ől pusári szántót Pataki Bálintné B. Kiss Erzsébet sashalmi lakostól 35 P.-ért.

Gellai Mátyás (nős Timár Etellel) gyomai lakos vett 1 hold 1040 n.-ől és 9 hold 688 n.-ől görbektülaposi szántó 1/5-öd részét Bogdán Gáborné Cs. Szabó Piroska mezőturi lakostól 2000 P.-ért.

Izsó János és neje Kocsis Erzsébet gyomai lakosok vettek 1 hold 614 n.-ől és 235 n.-ől pocoszug és holtkörösi szántó 1/4 ed részét Izsó Lajos sövényházi lakostól 355 P.-ért.

Kató Ferenc gyomai lakos vett 2-300-ad rész csudaballai legelő illetőséget Kiss Lajos gyomai lakostól 1150 P.-ért.

Nádudvari Mihály és neje Izsó Eszter gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóház fele részét Szmolai Ilona gyomai lakostól 850 P.-ért.

Pető Lajosné Kiss Julianna gyomai lakos vette egy beltelkes lakóház 1/3 ed részét Kovács János és neje Műnich Mária gyomai lakosoktól 850 F.-ért.

Bácsi Gergely és neje Molnár Mária gyomai lakosok vettek 3 hold 987 n.-ől tanyai szántót Hoffmann Andrásné Beinschróth Zsuzsanna mezőberényi lakostól 4500 P.-ért.

Szebeni Lajos (nős Bodon Máriával) gyomai lakos vett 2 hold 722 n.-ől és 295 n.-ől féihalmi szántó 1/3-ad részét Tertusek Ferencné Bodon Eszter gyomai lakostól 900 P.-ért.

Friedrich Rudolf és neje Hornok Etel gyomai lakosok vettek 2 hold 582 n.-ől pusári szántót Csapó János budapesti lakostól 1500 P.-ért.

Oláh Péter és neje Kóródi Róza gyomai lakosok vettek 339 n.-ől zöldtáposi házhelyet Kovács Albert albertfalvi lakostól 320 P.-ért.

Pintér Istvánné Gellai Etelka endrődi lakos vett 7 hold 295 n.-ől tanyai szántót Eiler Ádám (nős Roósz Juliánnával) gyomai lakostól 9000 P.-ért.

Földesi Lajos és neje Izsó Katalin gyomai lakosok vettek egy lakóházat a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesülettől 1300 P.-ért.

Szerető Károly és neje Hornok Emerica gyomai lakosok vettek 1 hold 1507 n.-ől pusári szántó 3/4-ed részét. Cselei Endre és társaitól 1200 P.-ért.

Kovács Imre és neje Szerető Teréz gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat ifj. Hajdu Sándor és neje Bozsoki Erzsébet gyomai lakosoktól 1650 P.-ért.

Ifj. Wallner József és neje Schiramm Eszter gyomai lakosok vettek egy épületet 268 n.-ől udvarral a beltelken Schröder János és társaitól 3500 P.-ért.

Ifj. Vatai Gábor és neje L. Szilágyi Lidia gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat a Gyoma Endrődi Hitelezőszövetkezettől 1200 P.-ért.

ADDIG hozza rendbe ARATÓGÉPJÉT MÍG NEM KÉSŐ!

ARATÓGÉPALKATRÉSZEK és aratóponyvák

MC. CORMICK, MASSEY HARRIS, DEERING, MILLWAUKEE, JOHNSTON, stb. gépekhez. — Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajak legolcsóbb beszerzési forrása:

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN

Budapest, V., Báthory u. 3. szám. 4-4

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. május 15-től június 25-ig

		Gyoma—Endrőd:			
x	+	ind.	érk.	érk.	ind.
17. ³⁸	21. ⁴²	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17. ⁵⁰	21. ⁵⁶	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10
Vitelidj: 50 fillér.					
		Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:			
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰	21. ⁵⁵
6. ³⁸		Gyoma	érk.	17. ²⁸	21. ³⁷
7. ²⁸		Szeghalom p. u.	érk.	16. ³⁸	20. ⁴⁸
		P.ladányi járat utjavítás miatt szűn.			
9. ¹⁰		Hajduszoboszló	ind.	14. ⁴⁵	18. ⁰⁵
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	ind.	14. ¹⁰	17. ³⁰
Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.					
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.					
		Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:			
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰	21. ⁵⁵
6. ³⁸		Gyoma	érk.	17. ²⁸	21. ³⁷
7. ²⁷		Szeghalom p. u.	érk.	15. ⁴⁴	20. ⁴⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.	érk.	14. ⁰⁰	19. ¹¹
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰	19. ⁰⁵
Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.					

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés. Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péli Ső kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

vitéz Czapáry Jenőnének 44 kat. hold földje eladó. Érdeklődők forduljanak G. Nagy Lászlóhoz Hősök utja 57 sz. 6

Papp Zsigmondnak 4 és fél fertály keselyősi földje örökáron eladó. Érdeklődni Rákóczi u. 16 sz. alatt lehet. 5-5

Papp Zsigmond Magtár-lapason 15 kat. hold földje örökáron eladó. 3-3

Parádfürdőn az „Éva” lakban kellemesen nyaralhat július 1-ig naponta 5 pengőért. 5-4

Egy szép gyermekágy, és egy komplett kerti garnitúra jutányosan eladó. Érdeklődni lehet Kossuth Lajos utca 37. 5-5

Beinschróth Gábor Hősök Emlék utja 74 számú sarokháza eladó. Üzletnek is alkalmas. 3-2

Nyári cséplésre 48 colos cséplőműhöz hajtó erőt keresek, fele keresetre. Szilágyi Lajos gr. Tisza l. ut 4. 1-1

Magas minőséget, alacsony áron, díjmentesen házhoz szállít, a szövetkezeti bolt. Telefonrendelés 28. Tojást, baromfit legmagasabb áron vásárol. Korcsmai kímérő felvétetik. 2-2

Kovács János sz. öv. igazgató 20 hold keselyősi földje eladó, ugyanott 100 hold keselyősi szántó részesmunkálatra kiadó. VII. 133 számú tanyájában, építkezési homok állandóan olcsón kapható. 2-2

Egy használt gyermekkocsi eladó dr. Vincze Endréné. 4-4

Csaba Vezér utca 1. szám alatt butorozott szoba különbejáráttal, villanyval, esetleg nyaralónak is kiadó. 2-1

Eladó: 122 kat. hold simazugi szántó, 111 kat. hold ballai szántó, 24 hold kondorosi szántó, 15 hold keselyősi, 10 hold magtárlaposi, 10 hold keselyősi, 10 hold varsánhádi, 4 hold zöldtáposi, 2 hold zsellérföldi szántó, 800 négyszögöl révnaposi. Eladó házak: Hősök útján 1 hatszobás, 1 háromszobás, 1 kétszobás, 1 háromszobás üzletház, Horthy Miklós uton 1 négyszobás 15.000 P.-ért, 1 ötszobás üzletház 11.000 P.-ért Zrinyi utcában 1 sarok nádasház 3000 P.-ért. Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodánál Gyomán. Telefonszám: 50.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz! 24 FILLÉR

egy liter 110%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felül rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tőkéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft. fajborpincészete Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszori hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Meghalt Baross László

A valamikor világhíres magyar buza minősége annyira leromlott, hogy már a szomszédos nyugati államok is az amerikai manitoba-buzát vásárolták gyengébb minőségű buzáik lisztjének keveréséhez. A leromlásnak több oka volt. Egyik ok az is volt, hogy a Tisza-menti gazdák is szívesen vetették a sokat termő nemesített búzákat, amelyeknek azonban nagyon silány volt a sikértartalmuk. Hogy is jöhettek volna ezek a puha búzák számitásba a híres manitoba-buza mellett! Ki tudja pedig, hogy annak a manitoba búzának nem-e a gyomai határból, a görögállási részről, ezelőtt ötvenvalahány esztendővel Amerikába vitt 10 vagon magyar buza volt az őse? És azok a gyomai gazdák, akiknek ilyen búzájuk termett, szintén áttértek a nemesített búzák termesztésére és elértük, hogy a híres tiszavidéki búzáink elveszett és a gyomai buza is gyenge minőségű lett.

Baross László, József főherceg bányai uradalmának jószágfelügyelője a régi tiszavidéki búzát keresztezéssel nemesítette és létrehozta a világhíres bányai-búzákat. Ezekkel a búzákkal sikerült a magyar búzáknak visszaállítani a régi becsületét. Az is igaz, hogy a bányai búzák az ország más vidékein is, nemcsak a Tiszavidéken, olyan jó minőségűek már évek óta, hogy e miatt nagy erőlködéseket folytatnak a buza származására az eddigi tiszavidéki megjelölés megszüntetésére.

A bányai buza létrehozója 74 éves korában elhunyt. Tulazás nélkül állíthatjuk, hogy Tessedik Sámuel után Baross László tette a magyar gazdák számára a legnagyobb szolgálatot.

Amikor párhét múlva az Isten bő áldását várjuk abból a billió bányai búzaszemből, amelynek nemesített őseit Baross László tudása hívta életre, álljon meg minden magyar gazda egy percre és áldja őt, a fáradhatatlan kísérletezőt, halóporában is.

Hetven éves a Kormányzó

Ma minden magyar ember szívéből az az óhaj száll a magyarok Istenéhez, hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzónkat tartsa meg erőben, egészségben.

A nyugtalan bel- és külpolitikai életünkben nagy megnyugvás lehet minden aggódo polgárra, hogy a 70 éves Kormányzónk bölcs vezetése alatt történnek a nagy nemzeti át-

alakulások. Új irányzat, lendületes élet hajnalán állunk mi is. Telve hittel, sok reménységgel, mi is várunk egy jobb magyar jövőt. Nem csodákra alapozzuk a reménységünket, nem véletlenekre bizzuk a helyzetünk kialakulását, hanem a 70 éves bölcs Vezér parancsát követve haladunk a szebb magyar jövő felé.

Sokáig éljen vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzónk!

A Nemzeti Egység Pártja nagyszabásu gazdaggyűlést rendez Debrecenben

A Nemzeti Egység Pártja június hó 26-án vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel Debrecenben a nagy erdei stadionban vitéz Imrédy Béla miniszterelnök és a kormány tagjainak részvételével nagyszabásu gazdaggyűlést rendez. Minthogy főleg gazdasági kérdések kerülnek megvitatásra ajánlatos, hogy Gyomáról és Endrődről minél nagyobb számban jelenjenek meg. A gyomai járásbani résztvevőket dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró

vezeti. A vármegyei küldöttség élén dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán Óméltósága vesz részt a nagygyűlésen. Utiköltség oda-vissza filléres gyorsal 4 pengő 50 fill. A részt venni szándékozók már most jelentkezzenek Nemerey Péter NEP elnöknel, vagy a szövetkezeti boltok bármelyikében.

A Gyomai Termelők Szövetkezete a nagygyűlésen részt venni szándékozó tagjainak fél utiköltségét viseli.

A NEP gyomai szervezetének ujabb sikere

A NEP gyomai szervezete lan- kadatlan szorgalommal, csendben dolgozik, tagjai, illetőleg a község lakosainak érdekében. A múltban elért számos eredménye mellett, most újabb sikeres akciójáról számolhatunk be.

A helyi szervezet, agilis elnöke Nemerey Péter úján, tudomást szerzett arról, hogy a község földhözjutottainak adóhátraléka, a rossz kereseti viszonyok következtében, önhibájukon kívül, nagy mértékben felszaporodott. Munkaalkalmakhoz jutván, hiába próbáltak fi-

miniszter Ónagyméltóságánál, felsorolván azokat a méltányossági körülményeket, melyek alapján az ügy kedvező elinté- zést kért.

Az akció teljes sikerrel járt. A pénzügyminiszter Ónagyméltósága 121.075/1937. VIII. b. rendeletével elrendelte ezeknek a hátralékoknak méltányosságából való teljes törlesztését. 50 család 8210.55 P.-öt kitevő hátraléka töröltetett. Óriási ez a szám, hiszen ilyen összegért 4 vagon búzát lehet vásárolni.

A NEP közbenjárása eredményeképpen, most 50 családi fészekbe ismét nyugalom költözik, nagyobb karaj kenyér kerülhet az asztalra, s bizakodóbban csendülhet fel az esteli fohász az Egek Urához.

Ilyen eredmények mutatják meg, hogy a NEP szervezet munkájára nagy szüksége van községünknek s az ilyen aktív párt méltó mindannyiunk öszinte és szeretetteljes támogatására.

Dr.

Frontharcos vacsora

A frontharcosok gyomai csoportja második vacsoráját a 48-as kaszinóban tartotta, szombaton este. A vacsorán 75 frontharcos és vendég vett részt. A jó vacsora után Hajdu Béla szervező-tiszt mondott felköszöntőt a Kormányzóra. Wagner Márton hosszabb beszédet mondott a katonai szellem ápolásáról, a frontharcos összefogásról. Az elszakított országrészek visszaszerzése csakis háborúval történhetik meg — mondta beszédében, — tehát háborúra kell felkészülnünk. Akik a háborúra készüléskben közönyösök és a polgári egységet akarják bomlasztani, azok hazaárulók, azokat ki kell közsíteni a sorainkból. A frontharcos vacsorák nagyon alkalmasak, hogy a lakosság megbarátkozzék a frontharcos eszmével. A közvetlen érintkezésből kinőhet az a kötelesség érzete sokaknak, hogy az állandóan fogyó frontharcosokat megkülönböztetett becsülésben részesítsék.

Felvétel a debreceni m. kir. Tisza István tudomány- egyetemre

A debreceni egyetem mind a négy (református hittudományi, jogi- és államtudományi orvosi, bölcsészettudományi) karán, az 1938—39. tanév első felére 1938. szeptember 1-től 16-ig tart a beiratás.

A beiratkozni kívánók 50 filléres bélyeggel ellátott folyamodványukat, 1938 augusztus hónapban nyújtják be az illető kar dékáni hivatalának.

Az egyetemi hallgatók számára a következő diákjóléti intézmények működnek:

- Tisza István internátus.
- Horthy Miklósné leánykollégium.
- Mensa academia.
- Református kollegiumi internátus és konviktus.
- Szent László — internátusi Tandíjmentességért lehet folyamodni.

Választói névjegyzék

ujabb összeírása készül. Ennek céljából 1938. június hó 19. és július hó 6-ika közötti időben házról-házra járva fogják az összeírást végezni. A bementett adatokat okmányokkal kell igazolni. Tartsuk tehát kéznél a

1. születési, illetőleg házassági anyakönyvi kivonatot,
2. illetőségi bizonyítványt,
3. iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt,
4. hadirokkant v. hadigondozott igazolványt,
5. esetleges tűzharcosi minőséget igazoló Károly csapatkeresztet.

A kötelező vallomás megtagadása vagy elmulasztása büncselekmény, mely az 1925. évi XXVI. tc. 140—142. §-a alapján lesz büntetve.

Nyaraltassunk szegény gyermekeket!

Minden tehetősebb háznál elterne még egy kis csenevész városi gyerek. Ahol ketten-hárman jól laknak, a negyediknek kosztja alig érezhető többlet. Alig foglal helyet, mégis egy veszni induló életet menthetünk meg néhány falat kenyérral, tejjel, tanyai jó levegővel. Az országos református szeretetszövetség, kétszáz szegény református budapesti gyereket ad ki nyaralásra. Vállaljunk egyet. Isten áldása lesz házunkon. Jelentkezni lehet a helybeli református lelkészi hivatalnál.

Próbaárverést tartottak a Hartenstein-féle ingatlanokra

Az Országos Hitelvédő Egylet kiírásában árverést tartottak június 15-én a Hartenstein-féle ingatlanokra. A kiírási feltételek szerint a legtöbbet ígérőkre kötelező az ajánlatuk, de az eladó, minden indokolás nélkül, figyelmen kívül hagyhatja a legtöbbet ígérő ajánlatát és új árverést tarthat. Ez a kiírási kikötés annyira egyoldalúvá tette az árverést, hogy ennek tulajdonítható a Kossuth Lajos utcai házak és a magtár iránti teljes érdeklődésnélküliség. Erre a két árverési pontra nem akadt ajánlattevő.

Az árverés eredménye

1. A téglagyárért László Sándor szolnoki nyerstermény- és vaskereskedő 31.000 pengőt ígért.
2. A sertéshizlalóért dr. Hubn Ferenc állatorvos 7000 pengőt ígért.

3. A garázs- és mellette lévő földért Pikó Béla 1250 pengőt ígért.

4. A temető melletti kertért Csernay Géza plebános 1650 pengőt ígért.

5. A Petőfi utcai házáért Zöld János 2100 pengőt ígért.

6. Két hold földért Gecsei Sándor 2200 pengőt és öt hold földért Kovács G. Lajos 5400 pengőt ígérték.

Utóajánlatot lehet tenni

Amint elől irtuk, hogy az ajánlatok csak egyoldalúan kötelezők, és pedig azokra csak, akik az ajánlatot tették, tehát nem lehet tudni, hogy a bizottság odaitéli-e a legtöbbet ígérőknek az ingatlanokat. Sőt, bármelyik ingatlanra utóajánlat tehető. A bizottság június 24-én ül össze és akkor dönt az ajánlatok fölött.

A SZEGHALMI MŰKEDVELŐK VENGÉGJÁTÉKA

A Református Nőegylet szerdán 15-én este, a megújítandó orgona javára a ligeti pavillonban nagyszerűen sikerült műkedvelő előadást rendezett a szeghalmi uri műkedvelő társaság együttesével.

A pompásan összetanult együttes, a „Lili bárónő” című operettel mutatkozott be nálunk meglepő sikerrel.

Csak a legmelegebb elismeréssel írhatunk a szeghalmi műkedvelők teljesítményéről, ami lényegesen túlhaladta a hivatásos vidéki szintársulatok niveljét.

A női főszerepet alakító dr. Tóth Béláné játéktudása, hangjának tiszta csengése élvezetes volt. Partnere, dr. Boromisza Zoltán illúziót keltő hősszerűség és megjelenésben, mint hangban. Mészáros Jánosné rutinos, ráteremtett szubrett, a vidéki szubretteknél sokkal finomabb muzikálisabb.

Cs. Szabó Lajos tiszteletes ur meglepően tehetséges volt szerepében, ugyancsak Pap István és dr. Segesvári Elemér figurái. Hivatásos színészeknek becsületére váltak volna. A statisztéria izléssel és alkalmazkodással segített a főszereplőknek, színesítette a színpadot, ügyesen mozgott. Általában izlés és intelligencia áradt a színpadról, amit ugy a műkedvelőknél, mint a vidéki szintársulatoknál gyakran nélkülözünk.

Dr. Nickl Jánosné komoly tudással, behizelgő zeneiséggel

vezette a finom gondosan dolgozó kis zenekart, ami szintén jól esett, a vándorszintársulatok zongora-csépelése helyett. Jakab Lajos diszletei aprólékos gondtal és izléssel készültek. Különösen hatásos volt a II. felvonás rózsáligetes nehéz diszlete.

A gyomai közönség szokatlannul nagy számmal várta a szeghalmiakat.

Ugy látszik, idegenek iránt még fel tudunk melegedni. A pavillon nagyterme teljesen megtelt, a gyomai társadalom minden rétegéből való érdeklődőkkel. Örömmel látjuk végre a gazdátársadalom néhány tagját, hogy kivegyék a részüket a mindenkire kötelező közös célok elérésében való segítségéből.

Megértettük a szeghalmiakat. Hálásak vagyunk nekik — amit a sűrűn felhangzó tapsvihar is jelzett az estén, — de ki is nyitották szemünket arra, hogy összetartó, együttes munkával mit lehet felmutatni. Hatalmas erkölcsi és anyagi sikert, ami bizony mindenféle emberi együttes vágya.

Megköszönjük a rendezőségnek ezt az ötletet, a rendezés munkáját és gratulálunk a majdnem 200 pengős anyagi sikerhez is. Megérdemlik.

Szívből köszöntjük újból a szeghalmiakat, hogy ilyen érdekes, élvezetes estét szereztek nekünk.

Megállapították a mezőgazdasági leg- kisebb munkabéreket

Júniusban	2.20 P.
Júliusban	2.40 „
Augusztusban	2.40 „
Szeptemberben	1.80 „
Októberben	1.60 „
Novemberben	1.50 „
Decemberben	1.30 „

A női napszám a fentieknek 70 százaléka. A gyermek napszám a fentieknek 40 százaléku.

A kaszálási napszámot 3 pengőben állapították meg.

A méhészt

Németországban, ha méhszurásktól dagadt fejvel nyilvános helyen megjelenik, megélezzik, mert ott méhésznek lenni tisztesség. Ha már mi magyarok az ilyen megéleztetésre nem sokat adunk is, fogjuk fel a méhészetet üzleti alapon, fordítsuk hasznunkra ennek az értelmes kis jószágnak korántsem lekicsinyelendő tehetségét azzal, hogy felkaroljuk őket s eleinte legalább kasokkal dolgozzunk. A drága cukor mellett nagyon is ráfér a gyermekekre az elkerülhetetlenül szükséges mézecske.

Kár, hogy Amerikába kell menni egy kis jó példáért; ott már tudják, hogy alig van háttára a dolgozó méhek millióinak, amelyek egy kalitkás anyától összetartva vasuti vagon nagyságu kaptárakban, vasuti sinen vándorolnak legelőrlélegelőre. Ez ugy lehetséges, hogy egy fiatal méhkirálynét kalitkába zárnak, ezt ebbe az óriás méretű kaptárba elhelyezik és sok száz anyátlanított rajjal megtöltik, a heréket pedig kizárják. Ez a több millió méh dologhoz lát, őszig hord, amikor magát agyondolgozza, illetve elkoptatja. Ez a dolgozó méh rendeltetése. Ott marad utánuk számarányukhoz mérten előállított elsőrendű lépesmész, mint ilyen kerül forgalomba, mert ezt hamisítani nem lehet. Ha megboradunk az ilyen arányoktól, a most esedékes utórajokkal tegyük kísérletet, azaz egy-két ezer méh megmutatja, mit lehet ezen a téren elérni. Annyira azonban törekednünk kellene, hogy minden tanyán legyen pár kas méh, ha már vadrepcét is termelünk, mielőtt kiirtanánk, a benne lévő bőséges mézet szedessük ki belőle, aratásig vigan támaszkodik a buzára a vadborsó-félék sok fajtája, azok is adják le a vámot.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

HIREK

A református templom renoválása belül is elkezdődött. Az istentiszteletek tehát már nem a templomban, hanem a központi iskola erre a célra átalakított nagy termében lesznek.

Nyugtázzuk a Református Nőegylet szerdai műkedvelő előadásán felülfizetett összegeket: Csermák Kálmán 18 P, Csernay Géza 10, Becher Rezső 10, Glück Ármán 10, Heilinger Antal 8, Bay József 4, Gyökössy Dániel 4, özv. Vass Andrásné 4, Kner Endre 4, Iványi István 4, dr. Singer István 4, dr. Haviár Gyula 2, Vásáry Gábor 2, G. Nagy László 1, dr. vitéz Molnár Kálmán 1, Vass Lajos 1 pengő.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

Óvodai ünnepély. Gyoma község II. számú új óvodájában III, Jókai ut 4. szám alatt most (f. hó 12-én) vasárnap délután 4 órai kezdettel óvodai ünnepélyt fogok tartani. Ezen ünnepélyre az iskolaszéki és képviselőtestületi tagokat, a szülőket, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom. Vaskorné Nádudvary Mária községi óvónő.

Önköltségen való eladás, tisztességtelen verseny. Igen érdekes ítéletet hozott legutóbb a m. kir. Kuria, amely ítélet remélhetőleg elveszi a kedvét az árombolóknak az önköltségi áron vagy azon alul való árusítástól. A Kuria megállapítja, hogy az az ár, amely az áru önköltségi árát nem haladja meg, eladási ár nem lehet. „Az eladásnál tiszta hasznot kell elérni“. Így szól az ítélet. „Aki ezt nem teszi, a nyereségre törekvő észszerű üzletvitel elveivel kerül ellentétbe, versenytársait megkárosítja és tisztességtelen verseny cselekményt követ el“.

Farkas Irén okl. tanítónő, okl. táncművész, június 14-én kezdi meg baba és diák táncanfolyamát a Holler-szálló külön termében. Érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást Farkas főjegyző (Horthy Miklós u. 41 szám).

A hódmezővásárhelyi református leánygimnázium és internátusban a beiratás 1938. évi június hó 23-24-én és szeptember hó 1-2-án tartanak. A havi ellátás díja 55 pengő. Alapítványi díj 100 pengő, de tandíjkezdemenyek vannak. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt az igazgatóság.

Vakáció

Ennek a szónak vidám ritmusa dobol minden diák szívében mostanában. Vége a hónapokig tartó diákrobotnak, most fénylik még teljes melegében a vakáció barátságos napja. Szabadság, öröm és a természet minden vonzó szépsége vár redők gyerekek. A szétárult iskolakapun mint meleg folyam ömlik ki utoljára a nyüzsgő diákcsapat. A becsapódó kapu mögött csak a csendes falak maradnak, az élettelen iskola-ház. Az élet, a lélek és az értelem kiköltözött belőle. Most látjuk csak, hogy az anyag maga, milyen jelentéktelen. Ásít a simára taposott iskolaudvar, keresi a fürge kis lábakat. Kong az iskolaterem, a még meleg padok emlékeznek a fészkelődő kis emberekre. Ámul a nagy vonalas tábla, féltőn őrzi az utolsó tréfás sorok krétás nyomát. Céltalan ketyeg az óra, nincs miért.

Szétszaladt a lármás kis had, ledobta a gondtársisznját és most két hónapig csak gyerekek lesznek.

Ó, boldog, boldog gyerekek. Csak nektek ujong a vakáció vidám ritmusa. Mi szegény felnőttek elfelejtettük már, gondtársisznjainkat el nem dobhatjuk, vig vakáció elé mi nem indulhatunk, csak egyszer a végén, ha az élet nagy kapuja csattan megettünk.

Beiratások a gyomai polgári iskolában június 20-án és 21-én lesznek. Az igazgatóság felhívja a szülők figyelmét, hogy ezeken a napokon gyermekeiket okvetlenül irassák be. Szegénysorsu jó előmenetelű tanulók tandíjkezdemenyben részesülnek. Felvilágosítást kizárólag az igazgatóság ad készséggel minden érdeklődőnek.

Görlt vett feleségül egy indiai maharadzsa. Rendkívül érdekes, illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tészta recepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPT-KÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Az orosházi gazdalfjak autobuszon elindultak nyolcnapos tanulmányi kirándulásokra.

Sarkadon trianoni keresztet állítanak fei. A kereszt 5 méter magas lesz.

A „Gyomai Márky Sakkör“ június hó 25-én este 8 órakor az Uri-Kaszinóban tisztújító közgyűlést tart, melyre tagjait ezúton is tisztelettel meghívja az Elnökség.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

A Hajdusoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyitott. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

A rettegett kajmán és anakonda élet-halálharca elevenedik meg abban a pompás, elevenen illusztrált utleírásban, amelyet Molnár Gábor brazil élményeiből közöl Tolnai Világlapja új száma. Szinte előttünk perog le a gyilkos harc, a vadászok veszélyes munkája, akár egy expedíciós film. A legkiválóbb magyar írók novelláin, az érdekesítő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívüli közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

SPORT

MAFC II. — GyTK 7-0.

Mezőtur, vezette: Klimaj.

Miután az előmérkőzést egy döntő mérkőzés követte, így a GyTK is igyekezett egy teljes csapatot összehozni, hogy a nagyszámú közönség előtt kellő játékot tudjon bemutatni, — az ellen a MAFC II. ellen, aki még a múlt évben ugyancsak az alosztály bajnoki együttesét képviselte. A GyTK csapatában egész héten meg volt a játékiránti kedv és ambíció s így arra lehetett kö-

vetkeztetni, hogy szép játék lesz a két csapat találkozása. De sajnos ez a kedv vasárnap délre igen lehangolt, ugyanis ekkor derült ki, hogy az egész héten szabaddá tett és felmentett Csalah (levente verseny miatt) nem vehet részt a mezőturi játékban? Ugyancsak egy másik esemény is előadódott, ami a sportnak és az emberi önfegyelemnek a legnagyobb megcsufolója. Ezt tette Csáki József nevű játékos, aki játszi könnyedséggel fére vezetett két egyesület vezetőit és egy Dlaszt sajátkezűleg beirt adataival megtévesztett. Ez volt az első felvonás kezdete. A többi még valószínűleg ez után gördül.

Tehát ilyen szerencse tildözése mellett indult el a GyTK csapata a jól tervezett mérkőzésre. Hogy mégis kilégyen a csapat, sorompóba állt a „footballisták mintaképe“ Rozsnyai, aki közel egy éve nem rugott labdába. Továbbá beállt a tréning nélküli álló Perei is. Így aztán nem volt csoda, hogy ebben az összetételben csak egy félidőt birt a csapat ellent állni a nagy játékerőt képviselő MAFC ellen. Ennek tudható be az elért eredmény.

Még egy mérkőzés lesz vasárnap és ekkor a kapuk bezárulnak.

F. hó 19-én d. u. 5 órai kezdettel az Erzsébet-ligeti sportpályán a GySC komplett I. csapata méri össze erejét a Békéscsabáról összeválogatott ismert nevű 11 játékosal. A Békéscsabai összeállítás: Csiernyik, — Balázs, Ramán, — Hugyecz, Gajdacs, Balog III., — Benedek, Pintér, Román I, Lipták, Laczó. A mérkőzésre a GySC is erősít. Élvezetes, szép mérkőzést óhajtunk áldozatok árán is bemutatni sportpártoló közönségünknek. Kérjük a közönség megértő támogatását.

A GySC 18-án (szombaton) d. u. 2 órai kezdettel a Hollerba nagyszabású kugliversenyt rendez, értékes négy díjjal. 19-én a mérkőzés után szezonzáró vacsorát tart tagjai és azok kedves hozzátartozói részére, melyen a csabai vendégek is részt vesznek. Szeretettel várjuk kedves vendégeinket a Hollerba egy felejthetetlen estre a vezetőség.

Felvétel a debreceni m. kir. Tisza István tudomány-egyetemre

A debreceni egyetem mind a négy (református hittudományi, jogi- és államtudományi orvosi, bölcsészettudományi) karán, az 1938—39. tanév első felére 1938. szeptember 1-től 16-ig tart a beiratás.

A beiratkozni kívánók 50 filléres bélyeggel ellátott folyamodványukat, 1938. augusztus hónapban nyújtják be az illető kar dékáni hivatalának.

Az egyetemi hallgatók számára a következő diákjelölti intézmények működnek:

- Tisza István internátus.
- Horthy Miklósné leánykollégium.
- Mensa academia.
- Református kollegiumi internátus és konviktus.
- Szent László — internátusi Tandíjmentességért lehet folyamodni.

Választói névjegyzék

ujabb összeírása készül. Ennek céljából 1938. június hó 19. és július hó 6-ika közötti időben házról-házra járva fogják az összeírást végezni. A bement adatokat okmányokkal kell igazolni. Tartsuk tehát kéznél a

1. születési, illetőleg házassági anyakönyvi kivonatot,
2. illetőségi bizonyítványt,
3. iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt,
4. hadirokkant v. hadigondozott igazolványt,
5. esetleges tűzharcosi minőséget igazoló Károly csapatkezesítet.

A kötelező vallomás megtadása vagy elmulasztása büncselekmény, mely az 1925. évi XXVI. tc. 140—142. §-a alapján lesz büntetve.

Nyaraltassunk szegény gyermekeket!

Minden tehetősebb háznál elérne még egy kis csenevész városi gyerek. Ahol ketten-hárman jól laknak, a negyediknek kosztja alig érezhető többlet. Alig foglal helyet, mégis egy veszni induló életet menthetünk meg néhány falat kenyérral, tejjel, tanyai jó levegővel. Az országos református szeretetszövetség, kétszáz szegény református budapesti gyereket ad ki nyaralásra. Vállaljunk egyet. Isten áldása lesz házunkon. Jelentkezni lehet a helybeli református lelkészi hivatalnál.

Próbaárverést tartottak a Hartenstein-féle ingatlanokra

Az Országos Hitelvédő Egylet kiírásában árverést tartottak június 15-én a Hartenstein-féle ingatlanokra. A kiírási feltételek szerint a legtöbbet ígérőkre kötelező az ajánlatuk, de az eladó, minden indokolás nélkül, figyelmen kívül hagyhatja a legtöbbet ígérő ajánlatát és új árverést tarthat. Ez a kiírási kikötés annyira egyoldalúvá tette az árverést, hogy ennek tulajdonítható a Kossuth Lajos utcai házak és a magtár iránti teljes érdeklődésnélküliség. Erre a két árverési pontra nem akadt ajánlattevő.

Az árverés eredménye

1. A téglagyárért László Sándor szolnoki nyerstermény- és vaskereskedő 31.000 pengőt ígért.
2. A sertéshizlalóért dr. Huhn Ferenc állatorvos 7000 pengőt ígért.

3. A garázs- és mellette lévő földért Pikó Béla 1250 pengőt ígért.

4. A temető melletti kertért Csernay Géza plebános 1650 pengőt ígért.

5. A Petőfi utcai házáért Zöld János 2100 pengőt ígért.

6. Két hold földért Gecsei Sándor 2200 pengőt és öt hold földért Kovács G. Lajos 5400 pengőt ígérték.

Utóajánlatot lehet tenni

Amint elől irtuk, hogy az ajánlatok csak egyoldalúan kötelezők, és pedig azokra csak, akik az ajánlatot tették, tehát nem lehet tudni, hogy a bizottság odaitéli-e a legtöbbet ígérőknek az ingatlanokat. Sőt, bármelyik ingatlanra utóajánlat tehető. A bizottság június 24-én ül össze és akkor dönt az ajánlatok fölött.

A SZEGHALMI MŰKEDVELŐK VENGÉGJÁTÉKA

A Református Nőegylet szerdán 15-én este, a megújítandó orgona javára a ligeti pavillonban nagyszerűen sikerült műkedvelő előadást rendezett a szeghalmi uri műkedvelő társaság együttesével.

A pompásan összetanult együttes, a „Lili bárónő” című operettel mutatkozott be nálunk meglepő sikerrel.

Csak a legmelegebb elismeréssel írhatunk a szeghalmi műkedvelők teljesítményéről, ami lényegesen túlhaladta a hivatásos vidéki szintársulatok szintjét.

A női főszerepet alakító dr. Tóth Béláné jáléktudása, hangjának tiszta csengése élvezetes volt. Partnere, dr. Boromisza Zoltán illúziót keltő hősszerűen úgy megjelenésben, mint hangban. Mészáros Jánosné rutinos, rátermett szubrett, a vidéki szubretteknél sokkal finomabb muzikálisabb.

Cs. Szabó Lajos tiszteletes ur meglepően tehetséges volt szerepében, ugyancsak Pap István és dr. Segesvári Elemér figurái. hivatásos színészeknek becsületére váltak volna. A statisztéria izléssel és alkalmazkodással segítette a főszereplőknek, színesítette a színpadot, ügyesen mozgott. Általában izlés és intelligencia áradt a színpadról, amit úgy a műkedvelőknél, mint a vidéki szintársulatoknál gyakran nélkülözünk.

Dr. Nickl Jánosné komoly tudással, behízelt zeneiséggel

vezette a finom gondosan dolgozó kis zenekart, ami szintén jól esett, a vándorszintársulatok zongora-csépelése helyett. Jakab Lajos díszletei aprólékos gondval és izléssel készültek. Különösen hatásos volt a II. felvonás rózsaligetes nehéz díszlete.

A gyomai közönség szokálatul nagy számmal várta a szeghalmiakat.

Ugy látszik, idegenek iránt még fel tudunk melegedni. A pavillon nagyterme teljesen megtelt, a gyomai társadalom minden rétegéből való érdeklődőkkel. Örömmel látjuk végre a gazdátársadalom néhány tagját, hogy kivegyék a részüket a mindenkire kötelező közös célok elérésében való segítségéből.

Megértettük a szeghalmiakat. Hálásak vagyunk nekik — amit a sűrűn felhangzó tapsvihar is jelzett az estén, — de ki is nyitották szemünket arra, hogy összetartó, együttes munkával mit lehet felmutatni. Hatalmas erkölcsi és anyagi sikert, ami bizony mindenféle emberi együttes vágya.

Megköszönjük a rendezőségnek ezt az ötletet, a rendezés munkáját és gratulálunk a majdnem 200 pengős anyagi sikerhez is. Megérdemlik.

Szívből köszöntjük újból a szeghalmiakat, hogy ilyen érdekes, élvezetes estét szereztek nekünk.

Megállapították a mezőgazdasági legkisebb munkabéreket

Júniusban	2.20 P.
Júliusban	2.40 „
Augusztusban	2.40 „
Szeptemberben	1.80 „
Októberben	1.60 „
Novemberben	1.50 „
Decemberben	1.30 „

A női napszám a fentieknek 70 százaléka. A gyermek napszám a fentieknek 40 százaléka.

A kaszálási napszámot 3 pengőben állapították meg.

A méhészt

Németországban, ha méhszuráksoktól dagadt fejvel nyilvános helyen megjelenik, megélezzik, mert ott méhésznek lenni tisztesség. Ha már mi magyarok az ilyen megtiszteltetésre nem sokat adunk is, fogjuk fel a méhészetet üzleti alapon, fordítsuk hasznunkra ennek az értelmes kis jószágunk korántsem lekiicsinylendő tehetségét azzal, hogy felkaroljuk őket s eleinte legalább kasokkal dolgozzunk. A drága cukor mellett nagyon is ráfér a gyermekekre az elkerülhetetlenül szükséges mézecske.

Kár, hogy Amerikába kell menni egy kis jó példáért; ott már tudják, hogy alig van háttára a dolgozó méhek millióinak, amelyek egy kalitkás anyától összetartva vasuti vagon nagyságu kaptárakban, vasuti sinen vándorolnak legelőre-legalóra. Ez úgy lehetséges, hogy egy fiatal méhkirálynét kalitkába zárnak, ezt ebbe az óriás méretű kaptárba elhelyezik és sok száz anyátlanított rajjal megtöltik, a heréket pedig kizárják. Ez a több millió méh dologhoz lát, őszig hord, amikor magát agyondolgozza, illetve elkoptatja. Ez a dolgozó méh rendeltetése. Ott marad utánuk számarányukhoz mérten előállított elsőrendű lépesméz, mint ilyen kerül forgalomba, mert ezt hamisítani nem lehet. Ha megborzadunk az ilyen árnyoktól, a most esedékes utórajokkal tegyünk kísérletet, azaz egy-két ezer méh megmutatja, mit lehet ezen a téren elérni. Annyira azonban törekednünk kellene, hogy minden tanyán legyen pár kas méh, ha már vadrepcét is termelünk, mielőtt kiirtanánk, a benne lévő bőséges mézet szedessük ki belőle, aratásig vigan támaszkodik a buzára a vadborsó-félék sok fajtája, azok is adják le a vámot.

M. B.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

HIREK

A református templom renoválása belül is elkezdődött. Az istentiszteletek tehát már nem a templomban, hanem a központi iskola erre a célra átalakított nagy termében lesznek.

Nyugtázzuk a Református Nőegylet szerdai műkedvelő előadásán felülfizetett összegeket: Csermák Kálmán 18 P, Csernay Géza 10, Becher Rezső 10, Glück Ármán 10, Heilinger Antal 8, Bay József 4, Gyökössy Dániel 4, özv. Vass Andrásné 4, Kner Endre 4, Iványi István 4, dr. Singer István 4, dr. Haviár Gyula 2, Vásáry Gábor 2, G. Nagy László 1, dr. vitéz Molnár Kálmán 1, Vass Lajos 1 pengő.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

Óvodai ünnepély. Gyoma község II. számú új óvodájában III. Jókai ut 4. szám alatt most (f. hó 12-én) vasárnap délután 4 órai kezdettel óvodai ünnepélyt fogok tartani. Ezen ünnepélyre az iskolaszéki és képviselőtestületi tagokat, a szülőket, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom. Vaskorné Nádudvary Mária községi óvónő.

Önköltségen való eladás, tisztességtelen verseny. Igen érdekes ítéletet hozott legutóbb a m. kir. Kuria, amely ítélet remélhetőleg elveszi a kedvét az árrombolóknak az önköltségi áron vagy azon alul való árusítástól. A Kuria megállapítja, hogy az az ár, amely az áru önköltségi árát nem haladja meg, eladási ár nem lehet. „Az eladásnál tiszta hasznot kell elérni”. Így szól az ítélet. „Aki ezt nem teszi, a nyereségre törekvő észszerű üzletvitel elveivel kerül ellentétbe, versenytársait megkárosítja és tisztességtelen verseny cselekményt követ el”.

Farkas Irén okl. tanítónő, okl. táncitanárnő, június 14-én kezd meg baba és diák táncanfolyamát a Holler-szálló külön termében. Érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást Farkas főjegyző (Horthy Miklós u. 41 szám).

A hódmezővásárhelyi református leánygimnázium és internátusban a beiratás 1938. évi június hó 23—24-én és szeptember hó 1—2-án tartanak. A havi ellátás díja 55 pengő. Alapítványi díj 100 pengő, de tandíjkezdmények vannak. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt az Igazgatóság.

Vakáció

Ernek a szónak vidám ritmusa dobol minden diák szívében mostanában. Vége a hónapokig tartó diákrobotnak, most fénylik még teljes melegében a vakáció barátságos napja. Szabadság, öröm és a természet minden vonzó szépsége vár redők gyerekek. A széttárult iskolakapun mint meleg folyam ömlik ki utoljára a nyitizsgó diákcsoport. A becsapódó kapu mögött csak a csendes falak maradnak, az élettelen iskola-ház. Az élet, a lélek és az értelem kiköltözött belőle. Most látjuk csak, hogy az anyag maga, milyen jelentéktelen. Ásít a simára toposott iskolaudvar, keresi a fürge kis lábakat. Kong az iskolaterem, a még meleg padok emlékeznek a fészkelődő kis emberekre. Ámul a nagy vonalas tábla, féltőn őrzi az utolsó tréfás sorok krétás nyomát. Céltalan ketyeg az óra, nincs miért.

Szétszaladt a lármás kis had, ledobta a gondtarisznyát és most két hónapig csak gyerekek lesznek.

Ó, boldog, boldog gyerekek. Csak nektek ujong a vakáció vidám ritmusa. Mi szegény felnőttek elfelejtettük már, gondtarisznyánkat el nem dobhatjuk, víg vakáció elé mi nem indulhatunk, csak egyszer a végén, ha az élet nagy kapuja csattan megettünk.

Beiratások a gyomai polgári iskolában június 20-án és 21-én lesznek. Az igazgatóság felhívja a szülőket figyelmét, hogy ezeken a napokon gyermekeiket okvetlenül irassák be. Szegénysorsu jó előmenetelű tanulók tandíjkezdményben részesülnek. Felvilágosítást kizárólag az igazgatóság ad készséggel minden érdeklődőnek.

Görli vett feleségül egy indiai maharadzsa. Rendkívül érdekes, illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tészta recepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Az orosházi gazdaifjak autobuszon elindultak nyolcnapos tanulmányi kirándulásokra.

Sarkadon trianoni keresztet állítanak fei. A kereszt 5 méter magas lesz.

A „Gyomai Márky Sakkör” június hó 25-én este 8 órakor az Uri-Kaszinóban tisztújító közgyűlést tart, melyre tagjait ezúton is tisztelettel meghívja az Elnökség.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR” szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyitott. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a be rendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

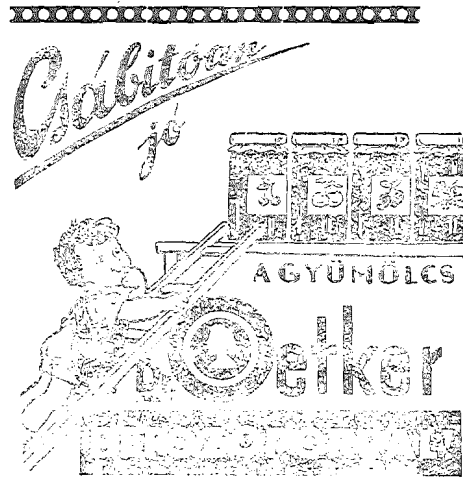
A rettegett kajmán és anakonda élet-halálharca elevenedik meg abban a pompás, elevenen illusztrált utleírásban, amelyet Molnár Gábor brazil élményeiből közöl Tolnai Világlapja új száma. Szinte előtünk perog le a gyilkos harc, a vadászok veszélyes munkája, akár egy expedíciós film. A legkiválóbb magyar írók novelláin, az érdekesítő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívüli közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

SPORT

MAFC II. — GyTK 7-0.

Mezőlur, vezette: Klimaj.

Miután az előmérkőzést egy döntő mérkőzés követte, így a GyTK is igyekezett egy teljes csapatot összehozni, hogy a nagyszámú közönség előtt kellő játékot tudjon bemutatni, — az ellen a MAFC II. ellen, aki még a múlt évben ugyancsak az alosztály bajnoki együttesét képviselte. A GyTK csapatában egész héten meg volt a játékiránti kedv és ambíció s így arra lehetett kö-

vetkezett, hogy szép játék lesz a két csapat találkozása. De sajnos ez a kedv vasárnap délre igen lehangolt, ugyanis ekkor derült ki, hogy az egész héten szabaddá tett és felmentett Csalah (levente verseny miatt) nem vehet részt a mezőturi játékokban? Ugyancsak egy másik esemény is előadódott, ami a sportnak és az emberi önfegyelmnek a legnagyobb megcsufolója. Ezt tette Csáki József nevű játékos, aki játszi könnyedséggel félre vezetett két egyesület vezetőit és egy Dlaszt sajátkezűleg beírt adataival megtévesztett. Ez volt az első felvonás kezdete. A többi még valószínűleg ez után gördül.

Tehát ilyen szerencse üldözése mellett indult el a GyTK csapata a jól tervezett mérkőzésre. Hogy mégis kilégyen a csapat, sorompóba állt a „footballisták mintaképe” Rozsnyai, aki közel egy éve nem rugott labdába. Továbbá beállt a tréning nélkül álló Perei is. Így aztán nem volt csoda, hogy ebben az összetételben csak egy félidőt bírt a csapat ellent állni a nagy játékerőt képviselő MAFC ellen. Ennek tudható be az elért eredmény.

Még egy mérkőzés lesz vasárnap és ekkor a kapuk bezárnak.

F. hó 19-én d. u. 5 órai kezdettel az Erzsébet-ligeti sportpályán a GySC komplett I. csapata méri össze erejét a Békéscsabáról összeválogatott ismert nevű 11 játékosal. A Békéscsabai összeállítás: Csiernyik, — Balázs, Ramán, — Hugyec, Gajdács, Balog III., — Benedek, Pintér, Román I., Lipták, Laczó. A mérkőzésre a GySC is erősít. Élvezetes, szép mérkőzést óhajtunk áldozatok árán is bemutatni sportpártoló közönségünknek. Kérjük a közönség megértő támogatását.

A GySC 18-án (szombaton) d. u. 2 órai kezdettel a Hollerba nagyszabású kugliversenyt rendez, értékes négy díjjal. 19-én a mérkőzés után szezonzáró vacsorát tart tagjai és azok kedves hozzátartozói részére, melyen a csabai vendégek is részt vesznek. Szeretettel várjuk kedves vendégeinket a Hollerba egy felejthetetlen este a vezetőség.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Junius 18 **szombat:**

A világ metropolisáiban évekig futott egyfolytában. A filmművészet új iránya. Az igazi filmszerű film diadala.

CARY COOPER
JEAN ARTHUR
főszereplésével:

Mr. Reeds

Egy nyakigláb, kétbalkezes fiatalember kalandjai a nagyvárosban. Kemény szív és kemény ököl az érvényesülés útján.

Páratlanul érdekes film!
2. Kisérő műsor.

Junius 19—20

vasárnap, hétfő

Nagy romantikus filmek koronája.

BOLVÁRY GÉZA rendezés,
PUCCINI muzsika.

Eggerth Márta, Jen Kiepur,
Theo Lingén, Paul Kemp
főszereplésével:

Szeretlek...

felejthetetlen szép film. Andalítóan romantikus, kacagtatóan derűs, izgalmasan romantikus.

2. Híradók.

Junius 22

szombat

Meglepetések filmje!
CLIVE BROOK

a film világnagysága legjobb szerepében.

Szeretem, szépség, művészet:

Rajongó asszony

Egy asszony helye a világ forgatagában, az önálló dolgozó nő apoteozisa.

2. Pompás kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Felesjuhász

300 darab juhval elhelyezkedne

3 évre október hó 1-től. Érdeklődni

DISZNÓS FERENC

Karcag,

Kiss Antal utca.

A szolnoki kir. törvényszéktől.
P. II 3018/1938/2 szám.

HIRDETMÉNY

A szolnoki kir. törvényszék, mint birtokrendezési bíróság alulírott kiküldött bírása a mezőturi 2. számú telekkönyvi betétben foglalt és a Mezőtúr-Turkói Birtokosság Legeltetési Társulatnak nevében álló közlegelőből 265 kat. holdnak a 130.680/1937. F. M. sz. illetve 20.326/1890. I. M. rendeletben foglaltak szerint a társulat kötelékébe való kibocsátás mellett az illetőségek arányában történő felosztása tárgyában az

1938. évi június hó 22. napján délelőtt 9 órára

Mezőtúr megyei városházára tárgyalási határnapot tűzök ki annak megállapíthatása céljából, hogy a felosztással szemben akadályok nem forognak-e fenn.

Egyben az érdekelteket e hirdetéssel a fenti határnapra azaz a figyelmeztetéssel idézem meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés, vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőitől gondoskodjanak. Ha a kifizető tárgyaláson a felosztást egy órán belül senki sem ellenzi, illetőleg szavazást senki sem kér, a felosztási eljárás megengedtetik.

Ha a felosztást egy, vagy több érdekelt ellenzi a kérdéses terület tényleges birtokosait összeírom és leszavazatom s a szavazatukat a kataszteri térmérték szerint összegezem.

Atyai hatalom, gyámság, gondnokság alatt állók helyett az atya, gyám, vagy gondnok szavaz és ezen szavazat megejtéséhez gyámhatósági engedély, vagy jóváhagyás nem szükséges.

A meg nem jelenek, vagy nem szavazók a felosztást ellenzőkhöz számítandók.

Ahhoz, hogy a felosztás elrendeltessék a felosztás mellett szavazók legelőilletménye, illetve területének nagysága a felosztandó összeilletmény, legalább negyedrészt kell, hogy képezze.

Szolnok, 1938. június 2.
Dr. Bakó Ferenc sk. kir. törvényszéki bír.

Kiadmány hitelül:
(P.H) Olvashatatlan aláírás.
sh. listv.

Gyoma község ingatlanforgalma

Bácsi Gergely és neje Molnár Mária gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Marjai Dánielné Kató Zsuzsanna gyomai lakosoktól 1000 P-ért.

Braun Márton és neje Kéri Julianna gyomai lakosok vettek 3 hold 987 n.-öl tanyai szántót Hoffmann Andrásné Beinschróth Zsuzsanna mezőberényi lakostól 4500 P-ért.

ADDIG HOZZA RENDBE MÍG NEM KÉSŐ!

ARATÓGÉPALKATRÉSZEK és aratóponyvák

MC. CORMICK, MASSEY HARRIS, DEERING, MILLWAUKEE, JOHNSTON, stb. gépekhez. — Mindennemű mezőgazdasági gépalkatrészek, műszaki cikkek és olajak legolcsóbb beszerzési forrása:

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN

Budapest, V., Báthory u. 3. szám. 5—5

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. május 15-től június 25-ig

x	†	Gyoma—Endrőd:	
17. ³⁸	21. ⁴⁸	ind.	érk.
17. ⁵⁰	21. ⁵⁵	érk.	ind.

Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:

x	†	Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:	
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.
6. ³⁶	↓	Gyoma	17. ²⁸ 21. ³⁷
7. ²⁸	↓	Szeghalom p. u.	16. ³⁸ 20. ⁴⁸
		P.ladányi járat utjavítás miatt szűn.	
9. ¹⁰	↓	Hajduszoboszló	14. ⁴⁵ 18. ⁰⁵
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind. 14. ¹⁰ 17. ³⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:

x	†	Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:	
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.
6. ³⁶	↓	Gyoma	17. ²⁸ 21. ³⁷
7. ²⁷	↓	Szeghalom p. u.	15. ⁴⁴ 20. ⁴⁸
8. ⁵⁷	↓	Berettyóújfalú p. u.	14. ⁰⁰ 19. ¹¹
9. ⁰⁸	érk.	„ község háza	ind. 13. ⁵⁰ 19. ⁰⁵

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; †-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

vitéz Czapáry Jenőnének 44 kat. hold földje eladó. Érdeklődők forduljanak G. Nagy Lászlóhoz Hősök útja 57 sz. 7

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkéz-ből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal. 6

Aranyi Jánosnak fél fertály keselyősi földje a második endrői határ-dülöben örökáron eladó, ugyanott 2 köblös tanyaföld is van eladó a második berényi határ-dülöben. Értekezni lehet gróf Tisza István ut 31 szám alatt.

Egy Johnston gyártmányú 5 lbas aratógép üzemképes állapotban eladó. Érdeklődni lehet Árpád utca 7. 2—1

Koloh Antal borbélynak egy üzlet-helyiség azonnalra kiadó, ugyanott egy jó fiu tanulónak felvétetik. 3—1

Szász Antal II., ker. gróf Tisza István ut 82 számú háza, főúton nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel, eladó. 3—1

Parádfürdőn az „Éva“ lakban kellemesen nyaralhat július 1-ig naponta 5 pengőért. 5—5

Egy szép gyermekágy, és egy komplett kerti garnitúra jutányosan eladó. Érdeklődni lehet Kossuth Lajos utca 37.

Beinschróth Gábor Hősök Emlék útja 74 számú sarokháza eladó. Üzletnek is alkalmas. 3—3

Egy használt gyermekocsi eladó dr. Vincze Endrénének.

Csaba Vezér utca 1. szám alatt butorozott szoba különbejáratú, villany-nyal, esetleg nyaralónak is kiadó. 2—2

Eladó: 122 kat. hold simazugi szántó, 111 kat. hold ballai szántó, 24 hold kondorosi szántó, 15 hold keselyősi, 10 hold magtárlaposi, 10 hold keselyősi, 10 hold varsánháti, 4 hold zöldlaposi, 2 hold zsellérföldi szántó, 800 négyszögöl révlaposi. Eladó házak: Hősök útján 1 hatszobás, 1 háromszobás, 1 kétszobás, 1 háromszobás üzletház, Horthy Miklós uton 1 négyszobás 15.000 P-ért, 1 ötszobás üzletház 11.000 P-ért Zrinyi utcában 1 sarok nádasház 3000 P-ért. Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodánál Gyomán. Telefonszám: 50.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz! 24 FILLÉR

egy liter 110/0-os kadarka vagy fehér fejtett ujbör Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldők mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Országépítés és nemzeti egység

Az az ünnepi hangulat, amely Magyarországnak kormányzójának hetvenedik születésnapja alkalmából a magyar lelkeket betöltötte, érezte az elmúlt napokban üdvös hatását a politikai életben is. Ezt a hatást tükrözik vissza az elmúlt vasárnapon lefolyt politikai gyűlések és az ezeken elhangzott különböző beszédek. Ezek a politikai megnyilatkozások minden kétséget kizáróan azt mutatják, hogy a magyar közvélemény tulnyomó része az alkotmányosság, a rend és a nyugalom mellett foglal állást, mert érzi és tudatában van annak, hogy most olyan idők következnek, amikor a nemzeti erők összefogására és latbavetésére van szükség s így minden széthúzás, minden egyenlenség súlyosan árt a magyarság érdekeinek.

Az elmúlt napokban az ország néhány vezető politikusa tartott beszámolót különböző vidékeken s ezek a beszámolók, mégpedig nemcsak a kormánypárti, de az ellenzéki képviselők beszédei is az ország nyugalma és a rend megóvása mellett foglaltak állást, e mellett azonban, ami még ennél is fontosabb: ezeken a beszámolókon élő valóságként bontakozott ki a nemzeti társadalom különböző osztályainak és rétegeinek az a mindennapi és a pártpolitikán felül emelkedő egysége, amelyre a nemzetnek a jelenlegi sorsdöntő időkben oly nagy szüksége van. Így például Tahy László balassagyarmati beszámolóján abból indult ki, hogy a titkos választójog bevezetésével immár mindenki politikai felfogását alkotmányos úton érvényesítheti. Nincs tehát semmi szükség a sötétben bujkáló alkotmányfelforgató törekvésekre, amelyeket a kormány nem is fog tűrni.

Ugyanezen a beszámolón Sztranyavszky Sándor földmű-

velésügyi miniszter azt hangsúlyozta, hogy csak együttérző nemzeti társadalom tudja sorsát jobbra fordítani. A nemzet lelki egybeforrására van tehát szükség, ezt kell mindenkinek hirdetnie.

Hasonló szellemben beszélt Kornis Gyula, a képviselőház elnöke Vácott, amikor kiemelte, hogy ma nincsen lényegbevágó ellentét a politikai pártok programja, politikai szelleme és irányzata között: megértik egymást, s nem tombol szenvedélyes harc közöttük, mint valaha. S ugyancsak a képviselőház elnöke, mint az arra legilletékesebb tényező állapította meg, hogy a nélkül, hogy észrevettük volna, önként megszületett a parlamentben a nemzeti léleknek sokat emlegetett erőszakkal soha létre nem hozható egysége, amelynek természetes alapja csak a belátás, a kölcsönös jóindulatu meggyőzés, a politikai lelkiismeret és a felelősségérzés lehet.

Tasnády Nagy András, a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke szekszárdi beszédében az elmúlt évek törvényhozási alkotásait és a legközelebbi jövő terveit ismertette, bebizonyítva azt, hogy csak az igazi nemzeti egység szellemében lehet eredményes országépítő munkát végezni.

Hasonló gondolkörben és szellemben folytak le az elmúlt vasárnap többi politikai megnyilatkozásai is, amelyek mind arról tettek tanuságot, hogy bármennyire jellemző tulajdonsága a magyar népnek az ugynevezett ősi „turáni átok“, a széthúzás, a gyűlölködés, a nemzet egységes politikai ösztöne sorsdöntő pillanatokban mindig felébred és rávezeti a magyar nemzetet az egyetlen helyes útra: az egység útjára, mert egészen kétségtelen, hogy elaprózott és szélbomlasztott nemzeti társadalommal nagy feladatokat megoldani és nagy

célokat elérni nem lehet. Adjunk hálát a Mindenható Istennek, hogy ma, amikor Európa ismét forrong körülöttünk, és amikor igazán nem tudhatjuk, hogy mely pillanatban te-

szi a történelem ismét súlyos próbára a magyarságot: ez a nép ismét megtalálta önmagát és egységben összeforrvan halad az erőgyűjtés és boldogulás útján.

A GYOMAI DALÁRDA RÉSZT VESZ AZ ORSZÁGOS DALOSVERSENYEN

Szombaton, június hó 25-én reggel 5 óra 40 perckor utaztak dalosaink Székesfehérvárra, ahol nagyméretű és pompásan megrendezett Országos Dalosversenyen vesznek részt. Nem kis feladatra vállalkoznak, amikor az ország jobbnál-jobb, régi dalárdáival mérik össze tudásukat. A mi dalosaink a IV. Ezüst érmes csoportba neveztek be. Nem érdektelen, ha megemlítjük, hogy az I. csoport a Királydíjas, II. csoport a Kormányzódíjas, III. csoport az Aranyérmes és az ezután következő Ezüstérmre pályáznak a gyomaiak.

A versenydarab Ádám Jenő:

Hej rózsá, rózsá... című igen kellemes népdal letét, a szabadon választott kórus pedig Schubert: Vizáradat című műdala, Viszik még összkarnak Bárdos Lajos: Ah, hol vagy... című szerzeményét, melyet a Nagyboldogasszony téren az összes dalárdák együtt mutatnak be. A versenyen 45 működő gyomai dalos vesz részt és 10 kísérő utazik velük ifj. Sebessy János koszorúlegénnyel együtt.

Mi majd itthon drukkolkunk vasárnap délután 5-7-ig a rádió mellett dalosainknak, addig is szívből kinánunk sikert a nemes és kulturfőlényre való vállalkozáshoz.

Nagy légtalmi megmozdulás Gyomán

A gyomai Vörös-Kereszt vezetősége nagy légtalmi propagandát tartott e héten. Önzetlen és fáradságos munkával igyekszik a gyomaiakat felvilágosítani egy bekövetkezendő légiháború veszélyéről és az ellene való okos védekezésről.

A modern, ugynevezett „totális“ háború nemcsak a katonák dolga, mert a légitámadások révén, a megtámadott ország minden lakója közvetlen életveszélyben van. Jó lesz tehát mindenkinek mielőbb megtudni, hogy segíthet magán és embertársán.

Erre ad módot a gyomai Vörös-Kereszt, amikor pénteken megnyitotta a **légtalmi kiállítás**át, a község háza nagytermében. Különösen felhívjuk azoknak a figyelmét erre, akik még nem láttak ilyesmit pl. a Nemzetközi Vásáron, mert önmaguk ellen követnek el

mulasztást. A Vörös-Kereszt vezetősége kiváló szakembereket hívott meg, akik **pénteken este 6 órakor a moziban előadásokat tartottak** szintén a polgári lakosság érdekében. Az előadásokat képekkel tették könnyen érthetővé és hatásossá.

Szentváry Alfréd m. kir. őrnagy a Vörös-Kereszt központjának kiküldötte, dr. Telbira Albert ezredorvos, a honvédelmi miniszteriumból, Lápos Andor a Légtalmi Liga részéről, voltak az előadók.

Gyoma község lakossága hálás lehet a gyomai Vörös-Kereszt vezetőségének, hogy ilyen rendkívül szükséges dolgokat ilyen érdekes, szemléletes módon mutatja be nekik. Mert bizony ma holnap oda jutunk, hogy egy rendes házból sem hiányozhat gázálarc, amint a külföldi példák mutatják.

Jó gazda

nyáron farag szánkót, télen készit tövis boronát és tanul. Ezt ugyan ráfogták a jó papra, de sohasem hallottam, hogy a gazdának nem kell tanulni.

A miniszter valóságosan tálcán kínálja fel a haladni akaró magyar gazdák ezreinek a tanulásra való alkalmat, arról akarek mostszólni, hogyan ragadjuk ezt meg, hogy tudatára ébredjünk nagyon sok bajunk forrásának, az elmaradottságnak. Ezzel megszűnik az a veszedelmes tünet is, amikor a nagybeteg ember nem érzi, hogy közeledik a vég, hogy katasztrófális a baj. — Amint az orvos a beteg érzéketlenségéből következtet a tifusz jelenlétére, úgy állapítható meg a gazdaboldogulás elmaradásának oka is ebből az érzéketlenségből, amit a tanulás fog megszüntetni.

Rövid kérvényt kell most nyáron szerkeszteni, eljuttatni a földművelésügyi miniszteriumhoz és kéthónapos téli gazdasági tanfolyamot kérni, lehetőleg önálló gazdák részére. Költséggel ez nem jár, tankönyvet, az utolsó irkát, ceruzát is a Miniszter adja hozzá, csak legyen kinek.

Ezek azok a tanfolyamok, amiket ha bevégeztek, mindenki állandósítani szeretne, aki végig hallgatta.

MB.

Amerikában sem fenékgig tejfel

Egy nagy amerikai lapból olvassuk a következő épületes és részben vigasztaló közleményt, szösz szerint:

A **nehéziparban** csak 26 százalékos üzemmel dolgoznak, míg ma egy éve az üzem 75 százalékot ért el. A **széniparban** a tavalyi mennyiségnek csak a felét képesek ráerőszakolni a piacra, s ha a nehéz iparban nem lesz javulás, a **bányászokra** nyomor vár. Az **autóiparban** fele annyi kocsi sem termelnek, mint a múlt évben és a 20 órás munkát sem tudják tartani. Egyetlen iparág sincs sokkal jobb helyzetben és érezhető javulást az ősz elejénél előbb nem várnak.

A **földművesek** sincsenek jó helyzetben. Nemcsak az általános depresszió sújtja őket, hanem az is, hogy példátlanul nagy buza-termést lehet remélni. A buza érése magával ránt mindent s már látni, hogy a kormánynak nagy küzdelmei esznek jövőre a farmerekkel.

Nagyon érezhető, hogy Európa háborútól nem fél, a hadi készüldés vásárlásai megszűntek, ami alaposan hozzájárul az áruk eséséhez.

Bővebb magyarázatot ezekhez nem kell fűzni, legfeljebb mélabúsan megjegyezni, hogy még abból is van kár, ha nincs háboru. Mi emberek így rendeztük be ezt a szép világot.

A dévaványai gazdák tanulmányi kirándulást

tettek B. Kiss Márton főjegyző vezetése mellett, a szarvasi m. kir. mezőgazdasági szakiskolában.

Ez a kirándulás a téli tanfolyamok természetes következménye. A ványai kisgazdák lassan kiemelkednek közönyükből, belátják hogy **tanulás nélkül nincs szakismeret, a nélkül pedig nincs gazdasági boldogulás**, ami pedig minden gazdának természetes vágya.

Élénken érdeklődtek az öntözés iránt, amit ott 93 kat. hold szántóföldön láhattak és egy szaktanár felvilágosító ma-

gyarázata mellett minden kérdést megismerhettek. Főként a **Lucerna öntözése mutatott jó eredményt**, még pedig holdanként 76 pengő tiszta jövedelemtöbbletet. Csodálattal szemlélték a tehenészetet, ahol 1030 kg. sulyu és napi 44 liter tejet adó tehén is volt.

Nagyjelentőségű a gazda életében, ha szemével láthatja a követendő példákat és feláldozza a vasárnapját, hogy boldogulása érdekében kissé körülnézzen. Csak irigyelhetjük a ványai gazdákat, hogy ők már itt tartanak.

MIT IRNAK AZ AMERIKAI LAPOK DR. KOVÁCS MÁRIÁRÓL

Lapunk hasábjain beszámoltunk már arról, hogy községünk szülötte, Dr. Kovács Mária orvosnő, az amerikai Egyesült Államokban van tanulmányuton. A napokban néhány amerikai lap példánya került a birtokunkba, melyekben az alábbi cikkek olvashatók:

A „The Akron Times-Press” írja: Az akroni munkások betegségének tanulmányozása. A fogorvosi betegségek kezelését tanulmányozza egy magyar nő. Az akroni munkások sokkal jobb gazdasági és szociális körülmények között élnek, mint a magyarok — mondja Dr. Kovács Mária velünk folytatott interjújában. Ő különben Budapestről jött, a m. kir. iparügyi miniszterium megbízásából, hogy Amerikában a foglalkozási betegségek kezelését tanulmányozza.

A magyar ipari munkásoknak az állam 44 órás munkahetet állapít meg, s ugyancsak törvény szabályozza a minimális munkabért. A munkások betegség esetén ingyen gyógykezelést kapnak, egyébként azonban — folytatja Dr. Kovács Mária — életmódjuk, sajnos, sokkal alacsonyabb, mint az amerikaiaké, amint ezt összehasonlításaim alapján megállapítottam. Az amerikai munkások szükségleteinek legnagyobb része Magyarországon ma még fényűzés számba megy.

Megemlíti, hogy a magyar munkaügyi miniszter már az elmúlt évben a magyarországi ipar decentralizálását ajánlotta, abból a célból, hogy a különböző foglalkozási betegségek elkerülése mellett megfelelőbb lakásviszonyokat és táplálkozási lehetőségeket teremtsen. Magyarországon kb. nyolc és félmillió lakosból fél millió a gyári munkás, de ha ehhez hozzáadjuk a háziipari munkásokat, akkor számuk erősen megnövekszik.

Magyarországon már régen kötelező a munkások betegség esetére szóló biztosítása, a biztosítási díjak felét a munkás, míg a másik felét a munkaadó fizeti.

A „Detroit News” írja: Előadás Magyarországról.

Péntek este Dr. Kovács Mária az I.W.C.A. nemzetközi osztályában az East Grand Boulevardon előadást tart. Magyarország szépségeiről és ugyanott hazája népművészeti cikkeiből kiállítást rendez. Dr. Kovács Mária a pesti egyetemen végezte tanulmányait, Magyarországon mint orvos praktizál. Amerikában az ipari higiéniét tanulmányozza. Beszédében a magyar népviseletről fogszólani. Előadását diapositívekkel fogja illusztrálni. A kiállításon bemutat népi himzéseket, bluzokat, ruhákat és fadaragásokat. A detroiti magyarok magyar

zeneszámokkal tarkítják az előadást.

A magyar nyelven megjelenő legrégebb amerikai lap a „Szabadság” írja:

„Dr. Kovács Mária magyarországi orvosnő előadása Akronban.”

Nagyszerű előadást tartott az akroni Y.W.C.A. Auditoriumában az ottlevő magyar nők clubjának rendezésében Dr. Kovács Mária magyarországi orvosnő.

Az akroni magyarság kultúrára szomjas közönsége nagy számban volt jelen ezen a nem mindennapi, értékes és mindenkit lebilincselő előadáson.

Az általános Munkás Dalárda, Tomási Károly karnagy vezetése mellett, dicséretre méltó műsorral illeszkedett be az estélyi nivójába. Önzetlen közreműködésükért a rendezőség ezuttal is lerója háláját a dalárda minden tagjának.

Dr. Kovács Mária Ivory Józsefné, a club érdemes elnöknője mutatta be a közönségnek. A fiatal magyar orvosnő közvetlen módon a mai Magyarországnak képenek hű tükrét adta vissza.

Csendes hangon mutatkozott be, üdvözli a hallgatóságot és szerényen, lassu lépésben halad széleskörű előadásának csúcspontjához. Melegség árad minden mondata után a közönség felől, mely néma csendben hallgatja érdekes fejtegetéseit. Dr. Kovács Mária előadásában bennfoglaltatnak a mai munkásságot környékező szociális mozzanatok: életrendszer, munkakör, az azt veszélyeztető és kísérő kórok, betegségek. Tanulmányát éppen ezek a kutatásai képezik, hogy miképpen lehet a gépgyárakban dolgozóknak az ott szerzett és magukba szivott mérgek ellen védelmi eszközöket alkalmazni. Ezeknek megismerése végett jött Amerikába, hogy az itt látott tapasztalatait Magyarországon hasznosítani tudja.

A mai nehéz európai politikai állapotokról sulyos kérdéseket tett fel a hallgatóság, s mindenki legnagyobb meglepedésére Dr. Kovács Mária kielégítő választ adott. Előadásának befejező szavaival az amerikai magyarság hazafias érzését serkentette.

A lapok egyben Dr. Kovács Mária orvosnő fényképét is közlik.

Dr. Kovács Mária orvosnő már haza érkezett és völegényével, Szüts Ede m. kir. főhadnaggyal a közeljövőben házasságot köt.

Igérgetét birjuk Dr. Kovács Mária, hogy amerikai élményeiről beszámol a Gyomai Ujság olvasóinak.

Itt már az ideje,

hogy az a gazda, aki megértette a Molnár Bálint intéző ur felhívását, hogy a vetésében előforduló korábban érő, vagy más értékes tulajdonságot mutató búzát, vagy más terményt tövestől emeljen ki a földből, áztassa le a földet és azután hozzák be a Hombár szövetkezetbe, — ne késsen, hanem mielőbb jelentkezzen.

Nem is hiszik gazdáink, milyen óriási horderejű lesz ez a kevés fáradsággal járó munkájuk. Meglátjuk, ki a jó gazda, ki tudja már lábon kiválasztani a kiváló egyedeket a terméséből és ki akar hozzájárulni, hogy a határban termő legjobb minőségeket szaporítsuk.

Választói névjegyzék

ujabb összeírása készül. Ennek céljából 1938. június hó 19. és július hó 6-ika közötti időben házról-házra járva fogják az összeírást végezni. A bement adatokat okmányokkal kell igazolni. Tartsuk tehát kéznél a

1. születési, illetőleg házassági anyakönyvi kivonatát,
2. illetőségi bizonyítványt,
3. iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt,
4. hadirokkant v. hadigondozott igazolványt,
5. esetleges tűzharcosi minőséget igazoló Károly csapatkeresztet.

A kötelező vallomás megtadása vagy elmulasztása büncselekmény, mely az 1925. évi XXVI. tc. 140—142. §-a alapján lesz büntetve.

Terjed a száj- és körömfajás

Amint előre látható volt a járvány nem állt meg az ország határánál, a Dunántul már fertőzött. Most a kormány szigorú intézkedései arra irányulnak, hogy legalább a Duna vonalán túl ne terjedjen a veszély. Intézkedés történt, hogy a Dunántulról az ország többi részébe hasított körmű állatot szállítani tilos. Szól ez a Dunántulon lakó állatkereskedőknek, akik maguk is szigorú ellenőrzés alá esnek személyileg. Tudniillik az ország minden állatkereskedője köteles jelentkezni üzleti útján az állategészségügyi hatóságnál, hogy magukat fertőtlenítsék alávessék. Ennek elmulasztása büntetés alá esik és igazolandó.

Minden állattartó gazda a

legnagyobb gondossággal tartsa hasított körmű állatait, istállóját tisztán, fertőtlenítő szert szerezzen be, s az első gyanus jelre állatorvosi tanácsot kérjen. Idegeneket ne engedjen udvarába.

Est a tanyán

Írta: Bartha András.

Szél zizeg... s mint nagy lila lámpa —
Túr az alkony a fák hajába,
S mint édes szemü angyalok:
Mosolyognak szépen az útra —
Hajlongó, bódult pipacsok.

A ház előtt csönd ül fehérben
S galamb tollázkodik a lécen,
Párja a dúcban bűg, tipeg,
A szemémes sarkantyú rózsák
Jószagot lehelő szívek.

Nyikordul a kút... a libának
Húz vizet a leány, kifáradt
Fények szépítik kékszemét,
A kocsiszin alá boronát
Ráncigál be a kis cseléd.

A mezőket harangszó rója,
Hallik, ahogy zenél az óra,
Lágy leheletek a szavak,
A fák, mint bánatos özvegyek, —
Egymás felé hajlonganak...

A sok kis angyal hoz fénypalástot,
Betakarják a vadvirágot,
Bús szerenádöt kezd a szél,
Csönd terdel a keresztutakon
S fölötté halk dalt bűg az éj..

Halotta-e már?

hogy harminc év óta nem volt olyan esős május, mint az idén. A szokatlanul hideg április, után az idei május boros és csapadékos volt: A hőmérséklet középértéke 1.4 fokkal alacsonyabb volt az átlagnál. A csapadék mennyisége 115 mm., több volt 51 mm-el, mint a harmincéves átlag.

hogy Németországban telefonon fel lehet hívni a birodalmi autoutakon haladó gépkocsikat. Az ut mentén levő benzintöltő-állomások bonyolítják le a meghívást.

hogy a nemrégiben benyújtott adóvallomásokból kiderült, hogy Magyarországon 263 olyan ember van, akinek egymillió pengőn felüli vagyona van, 2 millióig terjedő vagyonnal 181, 3—4 millióval csak 18 ember rendelkezik. Egy van, aki 50 millió n felüli vagyont ismert el.

hogy Olaszországban hat évi kísérletezés után sikerült dr. Maurinek, egy kiváló vegyésznek, elsőrangú műgumit készíteni paradicsom héjából. Az új póttanyag igen megfelelő és az olasz paradicsomtermésből 20.000 mázsa gumit lehet termelni.

HIREK

A járási főszolgabíró ur értesíti a debreceni gazdaggyűlésen résztvenni szándékozókat, hogy a filléres gyors vasárnap reggel 5 15 kor indul. Találkozás reggel 5 órakor a vasutállomásnál, menetjegyét mindenki ott kapja kézhez.

Kiss Géza állomásfőnök előléptetése. Kiss Géza állomásfőnökünket július 1-i hatállyal intézővé lépelték elő. Mindannyian osztozunk Kiss Géza földink előmenetelében és kívánjuk, hogy minél előbb megkapja a pléh-gallért az a MÁV főnök, akinek a legszebb virágos kertje van az egész Tiszántulon.

Dévaványa iparos társadalmá megünnepelni készül az ipartestület 50 éves jubileumát.

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a szegedi iskolankivüli Népművelési Bizottsággal együtt f. évi július 21 től 30-ig Szegeden népművelési és faluvezetőképző tanfolyamot rendez. A tanfolyamon népművelési munkát végző tanítók és tanítónők vehetnek részt. Részvételi díj 16 P. 94 fillér. A vasuti költség a hallgatókat terheli. A tanfolyamra való felvételi jelentkezések a Békésvármegye Törvényhatósági Iskolankivüli Népművelési Bizottságnál jelentendők július hó 1-ig. Tantó József titkár.

Hogyan permetezzünk esős időben? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkét közöl még az idej várható nagy peronoszporajárványról, a permetező- és porozógépek karbantartásáról, a különböző levéltetvek irtásáról, az őszibarackfa permetezéséről, a kaliforniai praiztetű első nemzedékéről, a virágpálánta késői ültetéséről. A dúsan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-ut 4) e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

Kővémeredett egy híres kigyóvadász. Rendkívül különös és megindító dráma áldozatát kezelik a legkiválóbb orvosok mind eddig hástalanul. Egy híres kigyóvadászt megmárt a kigyó s ettől a szerencsétlen ember fokként megmerevedett. Most mint egy kőszobor fekszik már a tragikus sorsu férfi. Erről közöl rendkívül érdekes cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dú során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Két békési gazda elfogott egy pesti szövetgyűnőket, aki a tanyák közt házalt „angol” szövetekkel. Saját autóján vitték be a község házára, ahol őrizetbe vették.

Turkeve város polgármestere bemutatta Ecseg pusztát az idegenforgalmi vezetőségnek mondván, hogy van oly érdekes, mint Hortobágy és Bugac, de jobban megközelíthető. Az élelmes kevek idegenforgalmat remélnék, igen okosan.

II. ker. Nagy Sándor utca 5 szám alatt egy 13x18 fényképezőgép teljes felszereléssel együtt eladó.

Zsombók községben nagy ünnepecsé keretében huztak fel egy 5 mázsa harangot a toronyba. A lánc elszakadt, a harang lezuhant és összezúzta a torony lépcsőjét.

A békéscsabai kereskedők és iparosok, panaszt emeltek az általános kereseti adóalap felemelése ellen. A szegedi kamara kiszállott és megállapította a jogos sérelmet.

Hat éves a világ legfiatalabb festőművésze. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovalot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Hogy öröme legyen gyümölcsös kertjében érteni kell a fák kezeléséhez. Ez egy nagy tudomány, de az általános tudnivalókat mindenki megtanulhatja, aki érdeklődik és meghozatja a földmivelésügyi minisztérium kiadásában megjelent kis füzetet: „Általános védekező munkák a gyümölcsösben” címen. Ami ebben van, azt mindenkinek tudni kell, akinek gyümölcsfa van kertjében és élvezni is akarja a gyümölcsöt, nem a hernyóknak termel.

A Hajdusoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházakban, oly o'csó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Meghalt dr. Papp Jenő

dévaványai községi orvos
a Dévaványai Hírlap felelős szerkesztője
és kiadója

Egy ízéig-véréig orvos, egy vérbeli író, egy a paraszt fajtajáért lángoló ember fejezte be rövid életfutását. A sors kifürkészhetetlen szeszélye volt, hogy a családi életért rajongó ember állandó vágyódásban égette el magát. Ebben a vágyódásban örökbecsű költemények jelentek meg Asztalos Bálint névvel.
... Ki fogja ezután a Déva-

ványai Hírlapban a minden Tiszántúli nagyközsége ráolvasható közegészségi hiányokat feltáró cikkeket írni???

A 48 éves Papp Jenő kezéből kihullott a népért harcoló toll. Junius 24-én nagy részvét mellett temették el Dévaványa szülőföldjén, a sokat szenvedő Papp Jenő doktort.

Aldás porára!

A buza karrierje

Az állandóan fogyó buza-készletek élénk keresletre serkentették a nagy malmokat, amivel a buza ára annyira felemelkedett, hogy június 13-án 24 pengő 80 fillért adtak Gyomán a buzáért. Akik már régesrég adtak tul a buzájukon, bosszankodva azt számolgatták, hogy mennyit veszítettek. Az a pár szerencsés gazda, akiknek még volt eladó buzájuk, boldogan figyelték a tőzsde állandó emelkedő árait. Ahogyan a fák sem nőnek az égig, a buza ára

sem emelkedett a végtelenségig és június 21-én 90 fillérrel, másnap 100 fillérrel zuhant az ár, amire egyszerre be is szűntek a malmok a vásárlást és ma az a helyzet, hogy az ó-buzát jegyzik ugyan a tőzsdén, de csak vagonfételben lehet eladni.

„Hozzáértők“ szerint az ó-buza ára két héten belül lemegy az új-buza árára. Új-buzáért csak 18 pengőt ígérgetnek, tehát még nincs kialakult ár.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

A képviselőház a szesz-törvényjavaslatot tárgyalja, ennek folyamán a pénzügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy a javaslat a többtermelést szolgálja

Lossonczy Istvánt, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnökét kinevezte a Kormányzó Hajdúvármegye és Debrecen főispáni székébe. A beiktatás csüförtökön volt.

Az Országház kupolacsarnokában ma tartják a Szent István emlékév ünnepélyes megnyitását.

Holnap tartják meg a nagy-

szabásunak ígérkező országos gazdanapot Debrecenben, amelyre Gyomáról és Endrődről is többen utaznak el a különvonaton. A gazdanapon vitéz dr. Imrédy Béla miniszterelnök és Sztranyavszky Sándor miniszter is felszólalnak.

A spanyol háború vége felé közeledik. Az olasz önkéntesek hazaszállítását már megkezdték.

Azt várják Prágában, hogy Benes lemond. Inkább maradjon Benes, csak Felső-Magyarországot csatolják vissza.

A HANGYA-SZÖVETKEZET 40 ÉVES JUBILEUMA

Junius 23-án nagy ünnepség keretében ünnepelték meg Budapesten a Hangya-szövetkezet fennállásának 40 éves fordulóját. Különösen nagy jelentőségű volt vitéz dr. Imrédy Béla miniszterelnök nagyszabású beszéde, amelyben többek között ezeket a kijelentéseket tette:

— Csak arra akarok rámutatni, hogy a nagy győri beruházási program keretében su-

lyos milliókat szánunk arra, hogy a mezőgazdasági kisember értékesítésének problémáját közelebb vigyük a megoldáshoz. Ezeknek az összegeknek túlnyomó része a szövetkezetek, elsősorban pedig a Hangya útján fog a falu népéhez kerülni.

Beszédét így fejezte be a miniszterelnök:

— De egyet ne feledjenek el. Azt, hogy a szövetkezeteknek

elsősorban önjerejükre kell támaszkodniok. Ne sajnálják tehát a szövetkezettől sem a fáradságot, sem az áldozatot, se erkölcsükben, se időben, se anyagiakban. Járuljanak fillérekkel és pengőkkel a szövetkezetek tőkéjének megerősítéséhez, mert csak akkor lesz a szövetkezet a kisemberek bevehetetlen fellegvára, ha szellemükben és anyagiakban egyaránt a saját erejére támaszkodik.

A nagy óvációval fogadott miniszterelnöki beszéd után dr. Wünsch Frigyes kormányfőtanácsos, a Hangya vezérigazgatója terjesztette elő a szövetkezeti munkaprogramot, melynek fontosabb része, hogy létesítendő berendezések segítsé-

gével olyan készletgazdálkodás valósuljon meg, amely a gazdák károsító spekulációit megakadályozza, a kivétel egyenletességét, az értékesítési árak állandóságát és a pillanatnyilag nehezen értékesíthető cikkek konzerválását biztosítsa, végül a szövetkezetek szervezete tekintetében szögezi le a javaslat a követendő elveket és kimondja, hogy a Hangya szövetkezetek a legszorosabb együttműködést fogják kifejteni a mezőgazdaság egyéb intézményeivel, majd pedig hangoztatja, hogy a Hangya programjának gyors keresztülvitelét minél nagyobb mértékben támogassa.

A Hangya kongresszuson többidegen országból jelenlevő is felszólalt.

Schulek Béla főmérnököt elkérte 1 évre az Országos Öntöző Hivatal az Ivánfenéki Ármentesítő Társulattól

Junius 23-án délelőtt közgyűlést tartott az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat, amelyen dr. Schweiger László alelnök elnökölt.

Sok értékes határozat után előterjesztették az Országos Öntöző Hivatal átiratát, amelyben azt kéri az Ármentesítő Társulattól, engedje át egy évre Schulek Béla főmérnököt az Öntöző Hivatalhoz, ahol Schulek főmérnök eddigi értékes öntözési kísérleteit és kiváló szaktudását akarják igénybe venni. A közgyűlés hozzájárult

az Öntöző Hivatal kéréséhez és így az ősszel Budapestre költözik Schulek Béla főmérnök.

Nagy kitüntetés ez Schulek Béla főmérnökre, nekünk meg nagy nyereség, hogy egy nálunk kilenc év óta működő és a kecselési gyümölcsösével gazdaságilag is hozzánk begyökerezett értékes szakember került ehhez a nagy jövőjű hivatalhoz és reméljük, az öntözés megtanulásában sok értékes utbagazítást kapunk Schulek főmérnökunktől.

Nyáralók utazási kedvezménye

Gyoma is lehetne nyáraló hely

Az ország igen sok kőssége, városa, az élelmesebbek, be vannak szervezve egy igen életrevaló szövetségbe, az OMVESZ-be, ami országos Magyar Vendégforgalmi Szövetséget jelent. Ez a hivatalos cím igen sok okos dolgot takar és sok kisembernek jelentős jövedelmet hoz. Ez a szövetség szállítja a nyáraló vendéget az arra berendezett gazdának.

A városi jó magyar ember már rájött, hogy itthon is lehet jól és olcsón nyaralni a vidéken. Itt is mindent megtalál, magaslati helyet, síkságot, erdőt vagy homokos strandot, ahogyan nyaralni óhajt. A bőséges magyar házikosztot pedig igen minden helyen.

Miért ne lehetnénk mi is nyáralóhely? Olyan folyóvízi strandunk van, hogy ritkaság, remek vasuti közlekedésünk, pompás főzési lehetőségek — csak vállalkozási kedv kellene

és egy jószándéku ember, aki felfedezné Gyomát a nyáralók számára. Sok háztartásban akadna kiadó szoba és sok helyen felférne napi 3—4 pengő a vendég pénztárcájából.

Ilyen beszerített helyekre a vendég kedvezményesen utazhat, ha ott legalább 10 napig tartózkodik.

Megvan tehát a lehetőség arra, hogy községünkbe némi friss pénz kerüljön, kisjövedelmű háztartások 4—6 heti vendéglátással tekintélyes jövedelemhez jussanak. Az OMVESZ szállítja nekünk a vendéget, csak jelentkezni kell, hogy be vagyunk erre rendezkedve. A korszerű, gondos falusi vendéglátásról majd máskor.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Szuperfoszfát műtrágya és Péli Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a községháza 2. sz. irodájában kapható.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ,
ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Békéscsabán az evangélikus egyház megvásárolta a Veszéhidí csárdát, ahol egy iskolát és árvaházat épített. Június 26-án avatják fel az üdülőtelepet. A kirándulókat ezután is kiszolgálják de csak tejjel.

Csongrádon felállítják a „Magyar kubikos“ szobrát.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Kulik Mátyás leánya Terézia, Magdolna rk., Beinschroth József leánya Julianna ág. ev., Pataki Lajos leánya Kornélia, Mária ág. ev. Such György leánya Ilona, Mária ág. ev., Csikós Lajos fia Lajos ref., Biró Gyula fia Gyula ref.

Házasságot kötöttek: Bosnyák István és Hegedűs Eszter, Sebők Bálint és Fekete Mária.

Meghaltak: Szűcs Sándor 56 éves ref., Hunya Mária, Erzsébet 11 hó rk., Márton Lajosné Tari Zsuzsanna 37 éves ref., Földi Máté 35 éves rk., Vincze Sándorné Timár Eszter 27 éves ref., Tóth P. Béla 31 éves ref.

SPORT

Vége,

elmúlt ismét egy bajnoki év, anélkül, hogy a gyomai futbalcsapatok komolyan beleavalkozhattak volna a II. osztályu bajnokság kialakulásába. A nem jól végzett munka tudatában most már meg lehet kezdeni a meg nem érdemelt pihenést, a hervadt babérokön, melyet csapataink 9. illetve 14 pont képében egy bajnoki év viszontagságai között maguknak összecsipegettek. Keserű önvád mardossa most bizonyára azt a sok, jóérezsű futballistát, akik kényelmüket és sokszor testi épségüket áldozták a hosszú hónapok bajnoki küzdelmében, mert e küzdelmek meddők maradtak és nem hozták meg a teljesítményükkel arányban álló jóhelyezést, egyes a sportetikával ellentétben álló játékosársuk hanyag magatartása miatt! Tisztelet illet meg minden becsületesen helytálló gyomai futballistát! Csapatuk rossz helye-

zése nem őrajtuk mult. A gyomai sportközönség minden megvelése a hüllen, közömbös és csapatuk iránt hálátlan futballisták felé száll! Ők az okai annak, hogy a két gyomai csapat az utolsók között foglal el most szégyenletes és multjához nem méltó helyet. Őket állítjuk a gyomai sportközvélemény ítélőszéke elé, a futballjátékukért állásba helyezett kedvenceket, a dédelgetett ifjakat, akik alig várták, hogy mindezekért hálátlanok lehessenek, a meccsekről hazug okokból távolmaradhassanak s így csapatukat cserben hagyva, a szégyenletes vereségeket ezzel is elősegíthessék! Neveket felhozni most nem akarunk, úgy is tudja minden sportember, hogy kikre céloztunk. Átadjuk őket a gyomai sportemberek közmegvelésének.

Adja a Sors, hogy a jövő bajnoki évben ezek, a sportban is anyagi érdekeket hajhászó futballisták végleg eltűnjenek már a gyomai porondról és a jövő bajnoki küzdelmeket tisztultabb légkörben mozgó, lelkes együttessel kezdhessék meg mind a két futballgyletünk! K.—

Sporthírek

MAFC lett a déli bajnok, mert a SzAK-ot szerdán Hódmezővásárhelyen gyilkos küzdelemben 2-1 arányban legyőzte.

Heinfarth Mihály a GyTK titkára f. hó 15 én tisztségéről lemondott. A választmány Szendrei Ferencet, az ismert régi futballistát bizta meg az ügyek továbbvitelével.

Kugliversenyt rendez a GySC a jövő szombaton, július 2-án a Klein-vendéglő kerti kuglipályáján. Értékes férfi és női díjakat tűztek ki.

A július 3-i DLASZ közgyűlésre tanácstaggá Gyomáról egyedül Csáky Dániel GySC főtitkárt jelölték, kinek megválasztásához előre is szerencsekívánatainkat küldjük.

GySC tenniszverseny

A GySC tennisz szakosztálya, élén Kruchió Mihály urral, a szakosztály vezetőjével, lázas buzgalommal dolgozik a július 1—2—3 napján rendezendő tenniszversenyek sikere érdekében.

Fokozza a versenyek komolyságát és érdekességét az a körülmény, hogy az ideai versenyek az Országos Tennisz Szövetség jóváhagyásával és kiírása szerint kerülnek lejátszásra és így sport szempontból tulajdonképpen az első tenniszverseny Gyomán, az eddigi

házi versenyek után. A huszonöt éves jubileum alkalmával alapított Kner Izidor vándordíj alapító levelét az Országos Tennisz Szövetség elfogadta és így a serlegért komoly küzdelem várható a már eddig benevezett Szegedi, Csabai, Szeghalmi, Endrődi, Mezőturi, valamint a serleget jelenleg védő GySC tennisz csapatai között. A mezőny még valószínűleg bővül egy pár csapattal, mert a nevezések még nincsenek lezárva. Erős küzdelmek várhatók az értékes díjakkal jutalmazott férfi és női egyes, férfi és női páros, valamint vegyes páros versenyeken is.

A díjak átnyújtása a győzteseknek a verseny utolsó napján, július 3-án este rendezendő vacsora keretében történik.

Reméljük, hogy úgy a versenyeken, mint az azt követő vacsorán Gyoma község egész társadalma szép sportban gyönyörködhet és a tennisz összejeveteleket jellemző kitünő hangulatban szórakozhat.

Turul—GySC 4—4 (1-3).

Gyoma, vezette: Takács.

Kevésszámú közönség előtt volt szép mérkőzést a GySC csapata a Békéscsabáról összeválogatott kiváló 11-ellen. A mérkőzés mindvégig élvezetes szép volt. A csabai fiúk szebbnél szebb támadásokat vezettek a gyomai kapu ellen, de a közvetlen védelem jól állotta helyét. A GySC együttes sem maradt alul jóhírű ellenfelén, támadásokra támadásokkal felelt. Az elért eredmény bizonyítja, hogy méltó ellenfél volt. Egyénileg úgy a csabai, mint a gyomai csapat tagjai jók voltak. Mint együttes is sokreményekre hagy következtetni.

A jövőbeli számban összefoglalót adunk községünknek az 1937-38 bajnoki évről. Őszintén megírjuk a bajnoki év lefolyását, Mik voltak a bajok, mik jelenleg, mit kell követni az 1938—39 bajnoki évben. Milyen feladat vár a jövőbeni gyomai sportéletre. stb.

Cs. D.

M.MÁV—GyTK 2-0 (1-0)

Mezőtur, vezette: Klimaj.

MÁV: Kovács, — Lengyel, Pásztó, — Pócsik, Mohácsi, Tóth, — Pósa, Lehretter, Liskai, Király, Mihácsi.

GyTK: Porcsalmi, — Vatai, Nádudvari, — Lakatos, Bartha I., Bartik, — Olajos, Bartha III., Csalah, Kiss, Bolehovszki.

Befejeződött az 1937—38 évi bajnokság, s így a pontokért való küzdelem végétért. A GyTK-nak ebben az évben nem sok szerencséje volt a pontszerzésben, de ebben meniségére szolgáljon az,

hogy a csapat talán, — nem találta meg mindenesetben önmagában a bizalmat és így, vagy hiányosan vagy lehangoltan futott egy-egy mérkőzésen, ami természetesen az eredményekben jutott kifejezésre. Azt lehet mondani, hogy talán a legutolsó mérkőzés volt az, ahol a csapat összetétele kielégítő volt. Hogy ebben a felállításban mégis vesztesként hagyta el a pályát, annak inkább a mellészegődött balszerencse volt az oka. Ugyanis a GyTK csapata volt olyan jó mint a MÁV együttese, de lövéseit nem tudta góllá váltani. Ezzel szemben a fúrge MÁV. csatároknak sikerült a jó védelem mellett a szerencsés győzelmet megszerezni.

A játék alapján azt lehetett megállapítani, hogy ebben az összetételben és hozzáfűzzük azt, hogy ha a játékosok megtalálják az egymásközötti barátság fenntartásának fonálát, úgy az 1938—39 évi bajnok más eredményt fog mutatni. Ezt kívánjuk!

GyTK kezdéssel indult a játék és már az első percben Bolehovszkit a 16-os sarkán kézzel huzza vissza Lengyel. A büntető kapufától pattan vissza. Most némi MÁV fölény alakul ki, de a jó védelem szépen szerel. Egyenlő a játék a mezőnyben, de a kapu előtt a MÁV a veszélyesebb. A 22-ik p.-ben Tóth egy méterrel belül állva dobja a taccsot a GyTK 16-os vonalával egymagasságban. A határbíró int, de a játékező nem látta a jelzést, s így a bedobott labdát Mohácsi egyből továbbítja a hálóba 1—0. A góllal GyTK támadás következik, de sem Bolehovszkinak sem Olajosnak nem sikerül a lövés.

Szünet után a játék ellanyhul. Majd a 30 p.-ben Nádudvari összeakaszt Királyal, aminek két kiállítás az eredménye. Majd a befejezés előtt egy eltévedt labdából Lehretter megszerzi a második gólt 2-0. Jók a védelmek továbbá Pósa, Bartik és Kiss.

Szerkesztői üzenet

Andreas Bartha, Ermsleben, Deutschland. Ujságot megújítottuk címére. Prózát is küldhet élményeiről, munkás szemmel. Jó munkát!

Németországi munkásoknak: Szeretnénk tudni, kapják-e a Gyomai Ujságot. Ha igen, jelezzék és itt üzenünk.

Az „Uj Magyarság“

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

MOZ I

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Június 25 szombat

Monstré kalandor est!

2 remek, izgalmas film.
2 órás idegfeszültség.

CHARLIE CHAN

a meslerdeklív,

bravuros, izgalmas nyomozása.
Gyilkosság a bűnök városában.
Egy diszelbadás rejtelméi. Titok-
zatos események a cirkuszban.

Charlie Chan a cirkuszban

Izgalmas filmtörténet, a logika
mesterének, a detektívek
királyának leleplezése.

2. **GEORGE Q BRIEN**
izgalmas, hősi küzdelmü
bányafilmje:

POKOL TORNÁCA

Emberek és hősök küzdelme
a föld gyomrában.

Június 26-27

vasárnap, hétfő

IDE G M Ü S O R I

Harry Baur,

Iván Mosjukine

főszereplésével:

Nicsevo (USZÓ ACELKOPORSÓ)

Merénylet az operában. Fegyver-
csempészek karmaiban Menekül-
lés Indokinába. Elindul a torpedó-
hajó. Tűzharc a nyílt tengeren.

Megtörtés.

Pompás kíséző műsor.

Június 29

szombat

ÜNNEPI MŐSOR I

1. Eucharisztikus Kongresszus
megnyitásától a záróünnepélyig.
Hosszu kimerítő képsorozatban.
Mindent jobban lát, mindent job-
ban hall, mint a helyszínen!

2. Bombamerénylet a cár ellen
Halálraítélt szabadsághősök
Néma börtönök útka
Sóhajó bilincsek
Gyilkos gépfegyvertűz
Diadal az ényomók felett:

Néma vár

Az orosz-lengyel szabadságharc
hátterében lejátszódó izgalmas
filmregény, a filmgyártás monu-
mentális alkotása.

Főszereplő: ANNA BELLA.

2. kíséző műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnep-
nap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9. kor.
Pénztáryitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

1663/1938. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Kir. Kincstár végrehajthatónak Rácz Sándor (nős Madarász Juliannával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási újabb árverést 613 P. 41 f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a Gyoma községben fekvő, s a gyomai 5739 sz. betétben A + 1-3. sor. 11484/11. 11484/12. 11485/6. hrsz. 169 ö, 5 h. 81 öi és 6 h. 319 öi területű Csudaballa pusztán levő legelő és szántónak Rácz Sándor (nős Madarász Juliannával) végrehajtást szenvedő nevében álló 1/2 részére 2931 pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938 évi július hó 20. napján d. e. fél 10 órakor a telekkönyvi hatóság helyiségében fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlant a csatlakozottnak kimondott Szolnoki Magyar Bank érdekében a kikiáltási ár kétharmadánál, Kir. Kincstár végrehajtható érdekében 10282 P-nél alacsonyabb áron eladni nem lehet

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938 évi május hó 11 napján.
Dr. vitéz Molnár sk. kir. jb.

A kiadmány hitelül:
Szilágyi díjok.

Pk. 1224 sz. 1937.

1937 vghtói 124 szám.

Árverési hirdetmény

Dr. Varmbeéry László Egyetem u. 4. ügyvéd által képviselt Kelemen D. és Társa javára 31 P. 90 f. tőke és több követelés járuléka erejéig a gyomai kir. járásbíró 1937 évi 1227 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1937 évi aug hó 25-én lefoglalt 90 P-re becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíró fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak végr. szenv. lakásán, Gyomán Horthy-Miklós ut 43 sz. alatt leendő megtartására határidőül 1938 évi július hó 1. napjának délelőtt fél 12 órája tüzetik ki, amikor a bíróilag lefoglalt bitorok kerékpár s egyéb ingóságokat el fogom adni.

Gyoma, 1938 évi június hó 2. án.

Villányi Nándor
kir. bir. végrehajtó, mint bir. kiküldött.

1059/938 tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Szolnoki Magyar Bank rt. végrehajthatónak Rácz Sándor és neje Madarász Julianna végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1540 P. f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a Gyoma községben fekvő, s a gyomai 5739 sz. tkvi betétben A + 1-3 sor. 11484/11. 11484/12. 11485/6 hrsz. 169 öi 5 h. 81 öi és 6 h. 319 öi területű Csudaballa pusztán levő legelő és szántónak Rácz Sándor-né Madarász Julianna nevében álló 1/2 részére 2931 P. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938 évi július hó 20. napján délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság helyiségében fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlant és pedig a Szolnoki Magyar Bank rt. végrehajtható érdekében a kikiáltási ár kétharmadánál, a csatlakozottnak kimondott Kir. Kincstár érdekében 10282 P-nél alacsonyabb áron el nem adható.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni Gyoma, 1938 évi március hó 29.

Dr. vitéz Molnár sk. kir. jb.

A kiadmány hitelül:
Szilágyi díjok.

Gyoma község ingatlanforgalma

Szilvási Anna gyomai lakos vett 426 és 84 n-öl félhalmi szántót Barta Lajos gyomai lakostól 250 P-ért.

Sebők János és neje Tóth Teréz gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Dobó Imre és neje M. Szabó Róza gyomai lakosoktól 1400 P-ért.

Moszkva Gusztáv és neje Turi Eszter karcagi lakosok vettek 3 hold zöldlapi szántót Baráth Lajos (nős Gecsei Eszterrel) gyomai lakostól 3000 P-ért.

K. Nagy Lajos (nős Hornok Máriával) gyomai lakos vett 1 hold 890 n-öl és 1 hold 890 n-öl tanyai szántót K. Nagy Sándor gyomai lakostól 4000 P-ért.

K. Nagy Sándor gyomai lakos vett 176 n-öl, 2 hold 929 n-öl és 1 hold 1307 n-öl félhalmi ingatlanokat Kovács Mihály és neje Lukács Lidia gyomai lakosoktól 5000 P-ért.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. május 15-től június 25-ig

x		+		Gyoma—Endrőd:	
17. ³⁸	21. ⁴³	ind.		Gyoma p. u.	érk. 6. ²²
17. ⁵⁰	21. ⁵⁵	érk.		Endrőd templom-tér	ind. 6. ¹⁰
Vitelidij: 50 fillér.					
x		+		Endrőd—Gyoma—Püspökladány—Debrecen:	
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰	21. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma	érk.	17. ²⁸	21. ³⁷
7. ²⁸		Szeghalom p. u.	érk.	16. ³⁸	20. ⁴⁸
		P.ladányijáratutjavitás miatt szün.			
9. ¹⁹		Hajduszoboszló	érk.	14. ⁴⁵	18. ⁰⁵
9. ⁵⁵	érk.	Debrecen, „Arany Bika Szálló“	ind.	14. ¹⁰	17. ³⁰
Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.					
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.					
x		+		Endrőd—Gyoma—Szeghalom—Berettyóújfalú:	
6. ¹⁰	ind.	Endrőd templom-tér	érk.	17. ⁵⁰	21. ⁵⁵
6. ³⁶		Gyoma	érk.	17. ²⁸	21. ³⁷
7. ²⁸		Szeghalom p. u.	érk.	15. ⁴⁴	20. ⁴⁸
8. ⁵⁷		Berettyóújfalú p. u.	érk.	14. ⁰⁰	19. ¹¹
9. ⁰³	érk.	„ községháza	ind.	13. ⁵⁰	19. ⁰⁵
Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.					

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyl Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Július hó 1-1 belépésre egy józan-életű szorgalmas konvenciók kocsi felvező a Wagner Márton Fiai fakereskedő cég.

1 drb kétszárnyú és 1 drb egyszárnyú jókarban lévő ajtó olcsón eladó. Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt.

Hősök Emléktája 71 sz. ház illetberendezéssel szabadkézből eladó. Értekezni lehet Diószegi Dánielnél.

Beinschróth Gábor Hősök ut 74 számú sarokháza eladó.

vitéz Czapáry Jenőnének 44 kat. hold földje eladó. Érdeklődők forduljanak G. Nagy Lászlóhoz Hősök utja 57 sz.

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

Egy Johnston gyártmányú 5 lábás aratógép üzemképes állapotban eladó. Érdeklődni lehet Árpád utca 7.

Koloh Antal borbélynak egy üzlet-helyiség azonnalra kiadó, ugyanott egy jó fiu tanulónak felvétetik.

Szász Antal II., ker. gróf Tisza István ut 82 számú háza, főúton nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel, eladó.

Egy szép gyermekágy eladó. Érdeklődni lehet Kossuth Lajos utca 37.

Egy használt gyermekkocsi eladó dr. Vincze Endrénél.

Eladó: 122 kat. hold simazugi szántó 111 kat. hold ballai szántó, 24 hold kondorosi szántó, 15 hold keselyői, 10 hold magtárlaposi, 10 hold keselyői, 10 hold varsánháti, 4 hold zöldlapi, 2 hold zsellérföldi szántó, 800 négyszögöl révlaposi. Eladó házak: Hősök útján 1 hatszobás, 1 háromszobás, 1 kétszobás, 1 háromszobás ütletház, Horthy Miklós uton 1 négyszobás 15.000 P-ért, 1 ötszobás ütletház 11.000 P-ért Zrinyi utcában 1 sarok nádasház 3000 P-ért. Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodánál Gyomán. Telefonszám: 50.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz! 24 FILLÉR

egy liter 110/0-os kedarka vagy felér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.

Széky Ferenc kft.
fajborpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidallalat, Gyoma Felelős üzemvezető: Tekét Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Peng a kasza

Vastag rendekre hull az áldás. Nehéz verejték csurog a kasza nyelére, a gyűjtő villára. A tikkasztó hőség már maga is erős próbára teszi az aratót, hát még az aratással magával?

A mi határunkban is folyik az aratás. Sokezer testvérünk izma feszül a fárasztó munkában. Akiben csak egy szikrája lappang az ősi rög szeretetének, az akár mint gazda, akár mint munkás, egész héten kint van és a tanyára kihallatszó est — harangszóval gondol csak a falubeliekre, azután siet nyugovóra, hogy kipihent erővel folytathassa hajnalban, amikor még nem perzsel a nap heve.

Kiválóan jó termése lesz sok gazdának. Egyik-másiknak gyenge a termése. Önmagát okolhatja az, aki ismét mellé esik a jó hozamnak. Ocsból sohasem lesz buzatermés. Még mindig vannak, akik azt erősítetik, hogy legjobb a második buzát vetni, ebből lesz a sűrű kalász. Ugyanigy vagyunk a talaj művelésével. Annak is meg kell adni a magáét. Nem hogy sajnálni lehet az olyan gazdát, akinek a gyom felveri és elnyeli a vetését, hanem szigorúan büntetni kellene, mert az a szomszédjainak is állandó kártevője.

Sok izgalmat álltunk ki ismét a buzánkkal, amíg az rendre került. Ismét tapasztaltuk, hogy a természet milyen csodálatos módon tudja pótolni az előző hiányokat. Nem tudjuk még a buzánk siker minőségét, de reméljük, hogy jó lesz.

Hálát adunk Istenünknek, hogy beérlette a buzánkat és annyit adott, hogy eladásra is kerül belőle. A vezetőink már gondoskodtak róla, hogy a feleslegünkért megfelelő árat is kapjunk.

Horthy Miklós kormányzó nagy beszéddel nyitotta meg a Szent István-évet

Az Országház kupolacsarnokában fényes ünnepség között június 25-én nyílt meg a Szent István év. A parlament és az Országház-tér ünnepi lobogódiszben fogadta az ország kormányzóját és az előkelő vendégeket, akik résztvettek az ünnepélyes megnyitáson. Tíz óra körül már hatalmas tömeg gyűlt össze a téren.

A Himnusz elhangzása után gróf Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke nyitotta meg az ülést. S felkérte a Kormányzó Ur Őfőméltóságát, megnyitó beszéde megtartására.

Horthy Miklós kormányzó a megjelent előkelőségek zúgó tapsai között a következő történelmi jelentőségű beszéddel nyitotta meg a Szent István emlékévként országos ünnepségeit:

— Két évvel ezelőtt fogant meg a gondolat, hogy a mai időkhez illő szérény formában kifejezést adjunk a csodálatnak és mélységes hálának, amelyet első szent királyunk hatalmas egyénisége és országépítő munkája iránt érzünk.

— Szent István volt az, aki

véglegesen berendezte a magyarság új otthonát és irányt szabott a nemzet egész jövő életének.

— Látnoki szemével felismerte és

lángeszmével megoldotta a nagy problémát, amely a nemzet élete és halála

felett döntött,

minden ellenszegülést letipró eréllyel megalkotta a keresztény magyar királyságot, felépítette a nemzeti államot, bevezette népét a nyugati nemzetek kulturalközösségébe.

— A nagy király mindent felölelő elméje megszerzezte a magyar nemzet önkormányzatának alapvető intézményeit.

— Oly szilárd, de fejlődésképes és a haladó korhoz alkalmazkodó keretet adott a nemzeti életnek, amely túlélte évszázadok viszontagságait s lehetővé tette, hogy a magyar faj keletről hozott értékes tulajdonságait, sajátos egyéniségét, politikai és katonai erényeit átmentse a jelenkorba.

— A szentistváni állameszme Középeurópában mindenkor a

béke és igazság, a Szent Korona alatt élő népek testvéri egyetértésének és boldogulásának záloga volt. A történelmi viharok időszakonként elhomályosíthatták Szent István állam-eszméjének fényét, de az eszmében lakozó életerő és lendület mindig újból és újból napvilágra tört.

— Ha mi, kegyeletes utódok, hódolni akarunk a magyarság szent és bölcs vezérő szelleme előtt, azt öseinkhez és magunkhoz méltóan csak egy szent fogalom alakjában tehetjük, midőn megfogadjuk, hogy minden képességünkkel és egyesített erőnkkel azon leszünk, hogy visszaszerezzük Szent István országának hajdani fényét.

Percekig tartó éljenzés és taps fogadta a beszédet.

Az ünneplés elültével vitéz Imrédy Béla miniszterelnök lépett a mikrofon elé, hogy hatalmas beszédben méltassa a Szent Istvánév jelentőségét.

Ezután Hómon Bálint, a Szent István-év végrehajtóbizottságának elnöke ismertette a Szent István-év előkészületeit és programját.

Ötvenezer tiszántuli gazda Debrecenben

Gyomáról és Endrődről százan vettek részt a gyűlésen

Június 26-án reggel félhétkor szállt fel a külön vonatra a gyomai és endrődi gazdák jelentős csoportja dr. Sorbán Jenő főszolgabíró vezetésével. Szajolon át utaztunkban bő alkalom volt az egyes vidékek terméseit a mienkkel összehasonlítani. Jó alkalmak az ilyenek a gazdáink felfogásába belelátani. Szabó József is tanuskodhatna róla. Dicséretet is kapott a bőséges takarmány természetéért. Csakis így lehet több állatot nevelni.

Debrecen előtt már kiadta a jelszót dr. Sorbán főszolgabírónk: a gyomaiak és endrődiek maradjanak egész nap együtt. Nagyszerűen bevált főbírónk akarata: legtöbben együtt maradtunk és büszkén felelgettünk a kérdezősködésekre, hogy gyomaiak és endrődiek vagyunk.

Már a vasutól is együtt gyalogoltunk ki, keresztül Debrecenben, a nagy erdőbe, a gyönyörű szépségű és nagyságu

sporttelepre, ahol a gyűlés lefolyt.

A legnagyobb dicsérettel kell illetnünk a társaságunkkal tartó éltebb gyomai és endrődi gazdákat, (Cs. Nagy Dániel, Kalmár Vince stb.) akik szintén gyalog jöttek velünk. El is hátróztuk, hogy máskor mi magunk szervezzük meg a kirándulásunkat, nehogy hasonló kényelmetlenségeink legyenek.

Hevenyészett deszkapadokra ültünk a gyűlés helyén. Azon-

nal levetettük a kabátokat és gyönyörködtünk a nagy tömegben. Akik jól belaktak a vonaton, gyötörtették magukat a sörszomjúsággal, de aztán beérték a tőlünk 20 méterre levő vízvezetéki vízzel is. Nemsokára megérkeztek a miniszterek is, száz országgyűlési képviselő és felsőházi tag kíséretében. A gyomai kerület egy nagyon kis töredékét képviselő Kasnyát nem láttuk ott.

Imrédy Béla miniszterelnök beszéde

A gyűlést, a vasutas zenekar botrányosan rossz előadásában, a Hiszekegygyel kezdtek. Lossonczy főispán üdvözölte a vendégeket, Tasnády Nagy András megnyitotta a gyűlést szép beszéddel, utána Imrédy miniszterelnök tartotta meg hatalmas beszédét a kormány reformmunkájáról, visszapillantást vetve a tíz pengős buzaártól a husz pengős árig. Részletesen ismertette a győri program szerint végzett eddigi munkát, miközben ezeket mondotta:

— Azt hihetné bárki, hogy ezzel a gazdag örökséggel könnyű sáfárkodni. Könnyű is volna, ha nem támadtak volna a magyar népben új és álpróféták, akiknek a lekicsinylés és az ígéretés a mindennapi kenyere, s akik a magyar fülnek nehezen érthetők, mert idegen nyelvről betűről-betűre fordított szavakból összehordott ködös zürzavar, vagy egynéhány fenegyerek-stilusban megírt s a modern izgatási technika minden vívmányával felszerelt röplapon kívül vajmi kevéssel ajándékozták meg ezt a nemzetet.

— Tiszántul keresztény magyarjai, akiknek lelkében nem kellett belecsöpögtetni a jobb oldaliságot, mert ez veletek született, vigyázzatok a tulzokra! Nagy eszméket sohasem az ellenség tett tönkre, hanem saját tulzásai.

Beszéde további részében felmentette a miniszterelnök, hogy a hadsereg felszerelésével az ipar száz milliós rendelést kap, az adózás terén könnyítéseket kapnak a kisemberek és végül részletesen kifejtette az igazi keresztény nemzeti jobboldali politika lényegét.

A hangszórókon közvetített és jól hallott beszéd nagy tetszést keltett.

Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter beszéde

A miniszterelnök beszéde után Sztranyavszky miniszter kezdte meg lendületes beszé-

dét, amelyet legtalálóbban talán úgy jellemezhetünk: Tiszántul gazdáinak, felelős állásban, ilyen nagyhorderejű ígéreteket még nem tettek gazdasági vonatkozásban,

A terményeink külföldi kivitelénél vasutifuvar mérséklést kap a Tiszántul. Budapest tultott vámjait leszállítja a kormány. A buza árát egész évre husz pengő körül akarják rögzíteni, ezért figyelmeztette a miniszter a gazdákat, ne siessenek már a csépléskor eladni a buzájukat mind, nehogy ezzel leszorítsák az árat. — Olcsóbbá teszik a műtrágyát, több gazdasági iskolát létesítenek és nagy súlyt helyeznek a legelők gondozására. A Hortobágyot is jövedelmezővé akarják tenni.

Óriási tetszést keltettek a miniszter nagyhorderejű kijelentései, de ezt a tetszést nem tudták a gazdáink hangos nyilvánítással is kifejezésre juttatni. Büszkén állapítjuk meg, hogy a hajdusági gazdák között ülő gyomai és endrődi gazdák

Antal István államtitkár, Csizmadia András és Patacs Dénés országgyűlési képviselők a társaságunkban.

A vasuti vendéglő egyik külön termében volt a „járás”. Csizmadia András orosházi képviselő került később az asztalunkhoz, aki örömmel üdvözölte dr. Sorbán főszolgabíró és többi ismerőseit. Később Antal István államtitkárt hívta Csizmadia képviselő az asztalunkhoz, akivel nagyon kellemesen beszélgettünk el és ígéretet is kaptunk tőle, hogy szívesen eljön Gyomára megfelelő alkalomra. Később Patacs Dénés ült át az endrődiek asztalához.

Epizódok

A miniszteri külön vonat indulása előtt Csizmadia András bemutatta Kalmár Imre bírót Imrédy miniszterelnöknek. Ugy hírlik, azóta Kalmár bíró nem mossa a jobb kezét.

Debrecenbe menet két csabai hölgy telepedett a vagonunkba. Az egyiknek olyan érces baritonja volt, állítólag a legkitartóbb közelülő barátunk azóta nagyot hall a bal-fülével.

Visszajövet Szajol után belekerültünk a viharba és esőbe. Először csak cseppekben, később a Maros vízének csendes folyását messze tulszárnyaló olyan zivatar zudult a nyakunkba, egyedül Schwalm Mihály utitársunk dacolt bent a vagonban a zugó áradattal, egyedül ő volt előrelátó közöttünk, esernyőt hozott és a kinyitott esernyő alatt nevette az ide-oda fickádozók iszonyát a folyásként csepegő esővíztől. Az csak természetes, hogy a

messze kiváltak a gazdaértelmekkel hangosan is megtett éljenzésükkel, amikor a szónoktól nekik tetsző kijelentéseket hallottak. Gazdáink e jelentős tulajdonságát örömmel állapítjuk meg és biztatjuk, bátorítjuk őket, legyenek még lelkesebbek és ha gyűléseken nekik tetsző kijelentéseket hallanak, adjanak ennek hangosan is kifejezést. Csak lelkesedéssel lehet ideális tömegmunkát végezni, a nélkül robot a tömegek dolgozása.

Ebéd a zöldben

Mégis fárasztó volt a hosszú utazás, a gyűlésre gyalogolás és a két óránál tovább tartó gyűlés meghallgatása, a déli napsütés perzselő-melegében. Az utolsó szónok, Megay-Meixner képviselő beszéde közben megmozdult a gyomai járás és több kísérlet után az országos hírű Vidoni-hentesáru cég sátra előtt telepedett asztalhoz. A kolbászra és virslire nem izlett a meleg sör, villamosra ültünk és a vasuti vendéglő hideg söre hangulatra derítette a társaságot.

MÁV fejére bőségesen hullt az áldás, amiért ilyen kocikat állít be. Az esetről a miniszternek is jelentést tesznek.

Egyik fiatal férj a debreceni vasuti vendéglő homályos sarkában háromszáz cigányt tanított valami házasetletet dicsőítő nótára, de egyik szemtüles rendőr felfedezte a „csendháborítást” és elnémitotta a sörbefojtott bánatot.

Egyik élelmes fiatal utitársunk két pohár sört keresett volna, de nem volt bátorsága megvárni, amíg megtöltik a poharakat. Az eset a következő: a sportpályától messze eső sör-sátor tulajdonosa panaszkodott utitársunknak, hogy nem tudott eddig csak két 100 literes hordó sört kimérni. Utitársunk két pohár sörért meg akarta tanítani a panaszkodó vendéglőst, hogyan tudott volna ugyanennyi vendégének három hordó sört kimérni. Nagyon egyszerű a dolog — mondotta utitársunk — ha a poharakat „tele”-öntötte volna, egész biztosan három hordó sört mért volna ki.

Utitársunk a nagyerdő távolabbi bokrai mögé szaladt és onnan élvezte a tanácsa hatását.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhív., Bp. József-körut 5.

Tisztítsuk meg az utcákat a gyomoktól

Mióta az utcákon megszűnt a sok baromfi és kisállatok tenyésztése, különösen a két fő utcánkon a dus út mellett a gyomfélék is buján teremnek. Ugy látszik, nem tudja a lakosság, hogy a porta és árok közötti részen mindenkinek kötelessége a fű lekasználása és a gyomok pusztítása.

Az árok és ut közötti részen is lekasználhatja bárki a fűvet, minden kérdés nélkül.

Összegezve:

A porta és árok közötti rész tisztántartása kötelessége a lakosságnak.

Az árok és ut közötti részen joga van a lakosságnak a fűféléket lekasználni és felhasználni.

A keverék vetés

igen lassan hódít tért a gazdák között; ennek csak az az oka, hogy a magyar gazda nem híve még a kicsiben való kísérletezésnek. Sajnos, messze vagyunk még attól, hogy minden községnek meglegyen a maga tan-gazdasága, ahol szakszerű kezelést adva minden ott termelt növénynek, mindenki láthatná, mit tegyen, hogy több és jobb terméshez jusson, ne vállalkozék ismeretlen növények szaporítására addig, mig nem látta, mitől függ annak a sikerülte.

Kevesen tudják, hogy a zab között a szegletes borsó a zab teljes termése mellett nemcsak sok fehérjét terem a hizlaló gazdának, hanem nitrogén gyűjtésével erősen ellensúlyozza a zab zsaroló hatását, mert a zab tudvalevőleg a legélelmesebb pázsit féle növényünk, ezért, ahol vetésforgó van, az utolsó helyre kerül. Zab pedig kell, mert nélküle nincs jó csikó, de borjú is alig.

Sokan sokszor ajánlották, hogy a kukorica töltőgetése helyett adjunk több sima kapálást, ezzel öntözzük a kukoricát. Aki ezt cselekszi, könnyen megkísérelheti, hogy az utolsó ilyen sima kapálás előtt csillagfürtöt szór el a kukorica közé s azt bekapálja. Ez ott hamarosan kikel, jó esetben kötésig érő lombot nevel, őszig ugyan magot nem érlel, de nem is ezért vetettük. Ha a kukoricát letörtük, a szárát levágtuk, a csillagfürtöt leszántjuk, a legeszményibb zöld trágyázást alkalmaztuk. Ha ezt úgy végeztük, hogy a csillagfürtös terület helyét, illetve határát megjegyezzük, a kukorica után vetett mondjuk árpás here, vagy búza, minden ujságcikknél hangosabban hirdeti a zöld trágyázás hasznát, de szükségességét is. M. B.

Felhívás a gazdákhöz!

Az új-buza értékesítésének tervbevett módja miatt előreláthatóan megszüntetjük a „ingyenes” tárolást, ezért felhívjuk gazdáink figyelmét arra, hogyha a tárolási felárat meg akarják keresni, kétszáz elő az otthoni tároló helyeiket.

HOMBÁR Első Budapesti Gőzmalomi RT.
Szövetkezet gyomai telepe.

Hogyan rögzíti a kormány a búza árát?

A búza árát 20 pengőben alapítják meg az idény kezdetén. Ennek az árnak megfelelően már el is adtak Németországba 2 millió és Olaszországba 1.5 millió métermázsa búzát. A svájci tárgyalások júliusban indulnak meg.

Ez az ár lenne az alapár, amely minden hónapban mintegy 20 fillérrel emelkedne. Ez a havi 20 fillér a tárolási költségeknek felelne meg. Egy 8 hónapi idényt számítva, a gazdasági év végén a búza körülbelül 1.60 pengővel lenne drágább, vagyis 21.60 pengő. Bankszerűen kifejezve: 8 százalékos

áremelkedés volna ez.

A kormány megvásárolja a piacra kerülő készleteket és ezekkel szabályozza, hogy az ár, a havi 20 filléres emelkedésekkel, megmaradjon. Ha esetleg a tervezett árnál magasabb árat akarna a spekuláció rendezni, a kormány ennek is elejét venné a kezében lévő készletekkel.

Egy dolog máris bizonyos, hogy a búza megszünt spekulációra alkalmas áru lenni. A gazdákra meg végtelenül megnyugtató, hogy a búzájukért megkapják a rendes árat, bár mikor is adják azt el.

Gyermeknap Gyomán

Igen tiszteletreméltó elgondolása a Stefánia Szövetség gyomai vezetőségének, hogy július 10.-ét, a gyermekért és a gyermeknek való munkának áldozza.

Ugy értsük ezt, hogy a lelkes rendezőség minden lépése ezen a napon községünk ellátatlan kis gyermekei jólétének, egészségének érdekében történik.

Akik belelátanak a Stefánia fáradságos munkájába, nyomasztó felelősséget éreznek a szegénysorsu szülők tehetetlen vergődésén, ennek az egészségesen szaporodó népréteg elhagyatottságán, amiből a Stefánia főként a csecsemők sokféle baját látja, s ezen óhajt erőteljesen segíteni. Az orvosi tanács nem sokat ér megfelelő táplálék, gyógyszer, ruhanemű, anyagi segítség nélkül.

A Stefánia egész munkát akar, menteni a magyar jövőt, a gyermektől nem féltő magyar anyát és segítségre szoruló számos gyermekét.

Legyünk ebben készséggel segítségére. A közeljövőben úgy, hogy a gyermeknapot minden erőnkkel támogatjuk.

A július 10.-iki gyermeknapon urnák fognak állani a község főbb pontjain, ahol minden fillér adományt szeretettel

fogadnak. Uri hölgyek vállalták ezeknek felállítását, urilányok a gyűjtés fáradságos munkáját. Legyünk előzekények velük, filléreket is lehet mosolyogva és szépen adni.

Délután 5-kor kedves és látványos felvonulás lesz a főbb utcákon, főként bájos kis gyermekekkel. Ugy az I. és mint a II. számú ovoda aranyos látogatói műsoros délutánt rendeznek a ligeti pavillonban, ahol még egyéb szórakozási alkalom is lesz.

A ligetben 30 filléres belépőjegyvel a késő éjjeli órákig hűsölhet, **olcsó vacsoráról** és utána **táncról** gondoskodik a rendezőség.

Meg vagyunk róla győződve, hogy ez a Gyermeknap több lesz és jelentősebb a megszokott nyári mulatságoknál. Egy alkalom, hogy községünk minden egyes lakosa megmutathassa, amit ma világszerte felismertek: **mindent a gyermekért**, mert a gyermekben rejlik a jövő.

Pétermann Józsefné és dr. Nagy Pál főorvos fáradságát nem ismerve dolgoznak a Gyermeknap sikeréért, hogy a Stefánia még többet segíthessen a mi kis gyermekeinken. Álljunk melléjük mi is!

Szent István király jobbja július 3-án, 10 óra 35 perckor halad át Gyomán

A Szent István király jobbja az aranyvonaton folyó év július hó 3-án délelőtt 10 óra 35 perckor halad át Gyoma vasút állomáson. Az aranyvonat 12 órákor érkezik Békéscsabára, ott a vasut állomáson 60 percig tartó ünnepség után indul Gyulára, Gyulára érkezik 13 óra 18 perckor. Fogadás a vasutál-

lomás előtt, onnan körmenetben vitetik be a városba és a r. kath. anyateplom előtti térségen lesz kitéve. Az ottani ünnepség után Gyuláról 16 óra 08 perckor megy tovább az aranyvonat Kötegyán, Vésztő, Szeghalom vasutvonalon Püspökladányba.

EZÜST SERLEGET NYERT A GYOMAI DALÁRDA

A derék gyomai dalosok ismét szaporították megbecsült munkájuk látható jutalmainak számát. Immár a hetedik kupát hozták haza a dalosversenyekről.

Ezuttal a székesfehérvári országos dalosversenyen vettek részt, amint látjuk, meg is állták helyüket. Beszéltünk az egyik — fáradságukat kipihent — dalostestvérrel, aki következőképp informált bennünket a verseny lefolyásáról:

Két napunkat és három éjszakánkat vette igénybe a verseny, — mondja — de annyi élménnyel és tanulsággal jöttünk haza, hogy megérte a fáradságot.

Szombaton korán reggel indultunk Gyomáról, 45 dalos Nemerey Péter elnök és Zöld Sándor karnagy vezetésével és 10 kísérővel, délután érkezünk Székesfehérvárra. A szállásunk egy pompás modern iskolában volt, ahol minden szabad percünkben friss zuhany állt rendelkezésre, ami nagyon megkönnyítette az irtózatosságot elviselését.

Aznap délután a Nagyboldogasszony téren ünnepélyesen fogadta a dalárdákat a város polgármestere és az országos elnök. Alkalmunk volt a várost megtekinteni, amitől el voltunk bűvölve, oly remek, szépség sugárzott a szobrokkal és műemlékekkel hővelkedő utcákról. Este lampionos szerenád adtuk mi is a koszorúslányunknak, egy székesfehérvári tanítónőnek. Ezt mindegyik dalárda megtette, képzelhető milyen mozgalom volt a városban, mikor 180 dalárda volt jelen.

Másnap kipihenten, mindenki istentiszteletre ment, utána a több helyen tartó versenyek kezdődtek. Mi az ezüstérmes csoport helyiségében mutatkoztunk be, de számunk végeztével a legkülönböző dalárdákat

hallgattuk meg.

Igen sok jó tapasztalatot szereztünk, úgy zenei szempontból, mint máskülönb, aminek hasznát vesszük. A nagy konkurencia dacára, az egyik csoport első díját huzzuk el, egy ezüst serleget.

A vasárnap éjszakánkat is a vonaton töltöttük, hogy hétfői munkájához mindenké hazaérjen.

Mint egy nagy, közös célért dolgozó család — jöttünk és mentünk, a dalostestvéri egyetértő szellem vezetett minket a sikerhez és elismeréshez. Ezt is hazahoztuk a serleggel együtt Gyoma községbe.

Megköszöntük a beszélgetést a gyomai dalosnak. Mi még csak arra kértük, hogy a község lakóinak elismerését is közölje társaival és a kiváló vezetőséggel. Mert nem kis teljesítmény volt ám anyagilag is lehetővé tenni ezt az eredményes és tiszteletreméltó, okos kirándulást. Ilyen bajtársi szellemen szaporítsák továbbra is a Gyomai Dalárda kitüntetései számát!

A HOMBÁR szövetkezet ártézi kutját elzárták a lakosság elől

Még 1928-ban épült a HOMBÁR szövetkezet telepén az ártézi kut. Az Iványi-cég engedélyt kapott akkor, hogy a kutból naponta 5000 liter vizet és utána a Wagner Márton Fiaicég 2800 liter vizet vehessen ki és az ezenfelül maradó vizet tartozik a kut tulajdonosa a lakosságnak átengedni. A kut állandóan eliszapolódik és ma már csak 2800 liter vizet ad 24 óra alatt.

A HOMBÁR szövetkezetnek tűzrendészeti szempontból és az üzeméhez szükséges vízszükségletének biztosítása miatti is a kut összes vizére szüksége

Gyermeknap Gyomán július 10-én

van, ezért július 1-én bejelentette a szövetkezet a községi elöljáróságnál, hogy elzárta a kutat a lakosság elől.

Állítólag az egész községben ez a víz a legjobb az ártézi kutjaink vize között. Meg is szokták már a község ideeső

részen lakók, hogy innen szerezzék be a vizet. Dacára a vasut bővizű új kutjának, a vasutasok is idejártak. Talán nem is sok áldozattal moshatná ki a község a kutat és akkor a lakosság továbbra is használhatná azt.

Megsemmisítette a képviselőtestület a gazdasági iskola versenytárgyalását

Tavaly tartotta a képviselőtestület első versenytárgyalását a gazdasági iskola építésére. A beérkezett ajánlatok közül Bartolf Mihály ajánlatát fogadta el a képviselőtestület az előjáróság ajánlatára, azonban ezt a határozatot megsemmisítette a vármegyei kisgyűlés, mert a Bartolf Mihály ajánlatában súlyos szabálytalanságokat állapított meg. Bartolf megfellebbezte a kisgyűlési határozatot, azonban a miniszter is jóváhagyta a megsemmisítő határozatot. Ezek a fellebbezések annyira elhúzódtak, hogy az építést már nem is kísérelték meg a versenytárgyalás alapján másik vállalkozónak kiadni, hanem új versenytárgyalást irtak ki május 28-i határnapal.

A májusi versenytárgyalás eredménye

A gyomai vállalkozók mellett békéscsabai, gyulai és egy hódmezővásárhelyi vállalkozó is pályáztak. Összegezve az összes munkákra a következő volt a sorrend: legolcsóbb 1. Pfeifer Márton, 2. Kruzslic Károly hódmezővásárhelyi, 3. Gyomai Építő-Szövetkezet, 4. Haibach Ádám, 5. Bartolf Mihály és társai, 6. Molnár János Békéscsaba, 7. Titz András Gyula.

A kőműves munkánál a következő volt a sor-

Átszámítások és egyéb

Feltűnő volt, hogy majdnem mindenik pályázó ajánlatánál voltak szabálytalanságok.

Az átszámítások után kiszivárgott hírek szerint Kruzslic Károly hódmezővásárhelyi vállalkozó ajánlatát tartotta a község vezetősége a megfelelőnek, azzal az érveléssel, hogy a Pfeifer Márton ténylegesen legolcsóbb ajánlata szabálytalan, jóllehet ugyanazok a szabálytalanságok állottak fenn a Kruzslic-ajánlatnál is. Kruzslic az ács munkánál 1200 pengővel volt olcsóbb a hozzá legközelebb álló Építő Szövetkezethöz, ebből azt a következtetést vonták le, hogy biztosan a helybeli fakereskedők adtak ennyivel magasabb árajánlatot a helybeli pályázóknak. A látszat az volt, hogy a község vezetője nem hajlandó belemenni a munkák megosztásába sem,

hanem az egész munkára csak Kruzslic hódmezővásárhelyi vállalkozót tartja érdemesnek.

Oláh Lajos és Wagner Márton látva, hogy a helybeli pályázók mellőzésén fáradoznak a községnél, dacára hogy Kruzslicnél olcsóbb ajánlat is van, azonnal szóváltották, hogyha csak egy mód is van rá, helybeli pályázóknak kell a munkát megosztva kiadni.

Ehhez a felfogáshoz csatlakozott a betegszabadságról hazatért dr. Sorbán Jenő főszolgabíró is, aki az egyik építőbizottsági gyűlésen utasította a községi főjegyzőt, hogy az előjáróság a munka odaitelésénél ne ajánljon vidéki vállalkozót. Dr. Sorbán főszolgabíró is tudomást szerzett róla, hogy Kruzslic irreális faárrakkal pályázott.

A Kruzslic által beküldött

faárrakra vonatkozólag a gyulai kir. államépítészeti hivatal a következőket írta:

„Wollner Károly fakereskedő által ajánlattevőnek adott ajánlatban szereplő egységáruk a szállítási fázisadó és kiskereskedői haszon hozzászámítása esetén nem állja meg a helyét“. Ezzel a megállapítással a hely-

beli fakereskedők is igazolva vannak a meggondolatlan vádaskodással szemben.

Megjegyeztük a jövőre:

a járási főszolgabírónk még anyagi áldozatok árán is helybeli vállalkozóknak akarja juttatni a munkát, a főjegyzőnk ridegen elzárkózott ez elől és vidékinek akarta azt adni.

A június 28-i gyűlés határozata

Kedden reggel 7 órakor gyűlést tartott az építési bizottság, amelyen Papp Zsigmond bizottsági tag indítványára a versenytárgyalás megsemmisítését javasolták az előjáróságnak.

A 9 órakor kezdődött képviselőtestületi gyűlés elfogadta az előterjesztést és megsemmisítette a gazdasági iskola építésére megtartott második versenytárgyalást, egyben 1000 pengőt szavazott meg terv pá-

lyázatra és az elfogadott terv szerint készítendő részlettervek és előmérési költségvetés készítésére.

Két évi vajudás után, sok veszekedés, mérgeződés és meghurcolás után most jutottunk el a gazdasági iskolánk építésével oda, ahol kezdeni kellett volna. Ezekon felül tetemes kára is van a községnek, amely az anyagáruk és munkabérek emelkedéséből származik.

Ki felelős ezért???

A keresztény lapok térhódítása

A kormányzati szellemnek megfelelően nemcsak az egyes újságolvasók körében, hanem közületeknél is lemondanak a régi liberális lapokról és keresztény irányzatú lapokat járattak. Legutóbb az Urikaszinó mondta le a Pesti Naplót és helyette az Esti Ujságot rendelte meg.

Vasárnap az Ipartestület is bizonyosságát adhatja haladó szellemének, amikor döntenie kell a közgyűlésén hozott, de meg-

fellebbezett és megsemmisített határozata felett újlag. Ugyanis az Ipartestület többsége csak a Népszavát és a Pesti Naplót tartotta érdemesnek megrendelni. Ez a határozat községünkben megdöbbenést keltett annakidején.

Reméljük, a holnapi gyűlésen sorompóba áll iparosságunk és a liberális lapok kicserélésével keresztény lapokra elejét veszi, hogy lakosságunk messzebbmenő következtetéseket vonjon le iparosainkkal szemben.

ALFÖLDI KOLORIT*

Írta: SZEGHALMY GYULA

Körülöttünk a végtelen róna, melyre mint egy nagy templom csodaboltozata, ráborulni látszik a mélykék ég.

Nyár. Virágbaboruró mezők. Ünnepi csend.

A róna selymes, süppedő térségein állunk. Nézzük a Természet bujkálkodó szingardagságát. A tarka gypsöznyeg. A napsütésben aranyló bokrok. A zöld közül itt-ott kivillanó vízfoltokat. Az égbolt csodakékjét. Érezzük a Természet vért bizsergető, részegítő lehetét: a milliónyi virág illatát, az anyaföld, víz, levegő sajátos szagát. Halljuk Föld szivedobbanását: a rovarzűmmögést, madár csattogást, kaszapengést, kolompszavat, a magasságból halljuk aláhullámmani a pacsirta trillázó szavát, a leg-

szebb, legtisztább, legfenségebb imádságot, mely dicsérheti az Alkotót... mindezek látása, hallása, figyelése pedig lehetetlen, hogy a Szép tökéletes érzésével ne telitene a lel-künk!

A Nap az égi országot tetőpontján nyargal. Sugarait izzó kékben löveli a Földre. A mezők fölött rezeg a föld párázata. A virágok becsukják pártáikat. Az anyamadár piheve ül a fészken. A rovarsereg eltűnt, miként az árnyék.

Dél van a rónán. Delelőn jár a Nap, — mondja a pásztor és nyáját eltereli az elaggott, százszor megonkított, százszor új lombot eresztő füzek árnyékába.

Járjuk a rónát és egyre több-több szépséget fog föl a lel-künk.

(Folytatjuk)

* Mozaikdarab szerzőnek egy nagyobb terjedelmű munkájából.

Szuperfoszfát műtrágya és Pétí Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégénél.

H I R E K

Halálozás. Rétháti Kovacsics Dezső volt főispánunk hosszas szenvedés után meghalt. Pénteken temették el Szolnokon.

A munka Világa a Nemzeti Munkaközpont hivatalos lapja írja: A gyomai szervezet élén v. Havíár Gyula elnök és Pintér Pál titkár olyan nagy és sikeres munkát fejt ki a tagok érdekében, hogy a szervezet területén munkanélküli tag nincs.

Békésen beoltják az egész cigánytelepet tifusz ellen.

Kilenc hónapos mezőgazdasági váltókat hoznak forgalomba, ezeknek az illetéke két ezrelék lesz, a többi váltóknak megmarad az öt ezrelékes illetéke.

A tűzharcosok a virilisek névjegyzékében. A belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez rendeletet intézett, amelyben a világháború tűzharcosai érdemeinek elismeréséről szóló 1938. évi IV. törvény-cikkben kapott felhatalmazás alapján a honvédelmi miniszterrel egyetértően elrendeli, hogy az igazolt tűzharcos adóját a törvényhatóság és a községi legtöbb adófizetők névjegyzékének összeállításánál kétszörösre kell számítani. Ezt a rendelkezést első ízben az 1939. évre érvényes névjegyzékek összeállításánál kell alkalmazni.

Leczko Márton békéscsabai földmives, akit már holtta nyilvánítottak, 24 évi orosz fogság után hazaérkezett.

A békéscsabai öntözőrét 28 műegyetemi hallgató meglekintette június 27-én.

Orosházára tűzértség megy. Mindenüvé megy már katonaság a környékünkön, csak Gyomára, a Kasnya Béla kerületének székhelyére nem jut katonaság. Nem csoda, Kasnya képviselőnek kisebb gondja is nagyobb, minthogy a kerülete dolgaival törődjön.

Turkeve kisújszállási vasutépítést elutasította a miniszter.

A bécsi zsidó ügyvédek negyven százalékát törölték a jogosított ügyvédek névsorából. Bécsből jelentik, hogy az ottani zsidó ügyvédeknek több mint negyven százalékát törölték a jogosított ügyvédek névsorából. Az Anschluss előtt 1750 zsidó és 450 keresztény ügyvéd működött Bécsben. A zsidó ügyvédek közül most 721 ügyvéd prakszistát hivatalból felfüggesztettek azzal, hogy osztrák, illetve német állampolgárságuk nincs kellőképpen igazolva, mert 1914 után vándoroltak be Bécsbe.

NIKOPÁLL szipkában

Minden dohánytőzsdében kapható! 1 elegáns bekelet szipka és 5 betét ára — — — — — 1.50 P. 1 betét, mely 40 cigarettára elég —.16 P.

A zsidótörvény végrehajtási utasítása június 26-án jelent meg és megállapítja, hogy ezután kik lehetnek az ügyvédi, mérnöki és orvosi kamarák tagja.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

Könyv jelent meg a világháború egyik hősről. A világháborúban számos sebesüléssel küzdött mindkét szemére megvakult vitéz Takács Mihály százszázalékos hadirokkant, több vitézségi érem tulajdonosa, vakága következtében halálos szerencsétlenség áldozata lett. Vitéz Takács Mihály özvegyet és tizenkét árva hagyott hátra. Vitéz bajtársai azonban gondoskodni akarnak arról, hogy a vak hős családja szükségét ne szenvedjen, vitéz Takács Mihály falujában, Ambrózfalván emlékbizottság alakult és ennek kiadásában jelent meg vitéz Takács Mihály szomorú életének és hősi tetteinek története. A világháború egyik letragikusabb sorsu magyar hősének életéről szól ez a könyv, amelyet vitéz felsőcsernátói Kusztsós Sándor írt, s dr. Kászonyi Richárd, Csanád Arad Torontál vármegyei főispánja és vitéz Vén Jakab ezredes, vilézi székkapitány előszavával jelent meg. Nemesak vitéz Takács Mihály emlékeztetést örökíti meg ez a szép mű, hanem nemes emléket állít a bajtársi szolidaritásnak is. A könyv, melynek teljes jövedelme az özvegy és tizenkét árva megélhetését szolgálja, 2 pengőbe kerül.

Ahol szemmel tanulnak halani. Az amerikai nagyothalló gyermekek számára külön iskolát rendeztek be, ahol elektromos erősítővel és különleges számozdatokkal tanítják a gyermekeket arra, hogy a kiejtett szavakat a száj mozdulataiból azonnal megértsék. Erről közöl érdekesítő cikket és képet Tolnai Világlapja új száma, amely most megjelent. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

NIKOPÁLL betéttel dohányozzon, mert az egészségre ártalmas nikotin, pyridin, kátrány, gyanta stb. származékok ezáltal nem jutnak a szájba és a tüdőbe.

Pékműhelyből az Operaház színpadán. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több, mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban, A Délibáb egy száma 20 fillér.

A belföldi husfogyasztás az utóbbi években számottevően visszaesett. A husfogyasztás Magyarországon igen alacsony szinten áll, az 1930—34-es évek átlagos évenkénti fejadagja nálunk csak 32.4 kilogramm. Ilyenformán az európai országok között a 12-ik helyet foglaljuk el. A husfogyasztás emelését legbiztosabban a husarak mérséklésével lehetne elérni, amit a termelői érdekek megvédése mellett leginkább a feldolgozó-ipar terheinek csökkentésével és a különböző szállítási és vágási illetékek mérséklésével lehetne elérni. De szükségesnek látszik az állatkereskedelem, bízományosok, kupecsek, közvetítők hasznának erős lemeréséklése is, mert ezáltal már jelentősen olcsóbbá lehetne tenni a fogyasztásra kerülő húst.

Berlini Magyar Figyelő legújabb hírei

BMF. A japán-kinai háborúnak katasztrófális kihatásai vannak a kínai rizstermelésre, amelyhez most még hozzá szegődött a Hoangho folyam áradása. A rizstermelés veszélyeztetve van és így azok a kínaiak, akik több ezer év óta rizsből élnek még is csak kényserülték a kenyérfogyasztásra áttérni. A kínaiak ezt a problémát úgy oldották meg, hogy egy lisztből és káposztából álló kenyeret sütnék, ezt 24 órán keresztül a levegőn szárítják, amiáltal egy kétszerüstlet kapnak, amely kb. 1 hónapig eltartható. Ez a kétszerüstlet nagyon jól bevált és az emberek szívesen eszik. Ki gondolta volna, hogy ez az óriási embertömeg, amelyről mindig azt állították, hogy agyaglabon álló kolosszus, mégis elég elasztikus ahhoz, hogy egy szokásról lemondjon egy újabb ellenében. De úgy látszik, itt is a szükség a legjobb tanítómester.

BMF. Kanada ebben az évben csak 50. zsidó családnak adja meg a bevándorlási engedélyt és azt is csak azon feltétel alatt, hogy ezek kötelezik magukat mint aktív mezőgazdák a mezőgazdasági termelésben, mint farmerek dolgozni.

S P O R T

Helyzetjelentés

Nyilatkozatra kértük fel Csáky Dániel urat, az ismert sportembert, aki a Gyomai Ujság olvasótáborára részére az alantakban volt szíves referálni a jelenlegi gyomai futballviszonyokról.

— Az elmúlt 1937—38 befejezett bajnoki év után megírom tapasztalataimat és mindazt mivolta kívánatos Gyoma sportjának a megmentésére.

Kötelességszerűen írom meg Gyoma sportját mint olyan sportember ki községünkön kívül hatalmas szervező munkát végeztem és végezek ma is a Délmagyarországi sportért. Nem nézhetem azonban minket gyomaiakat első helyen érdeklő községünk vajdó sportját. Ugyérzem az egyik legilletékesebb sportember felszólalhat községünk sportjának érdekében.

Évek óta tapasztalhatja minden olyan sportember ki néma kébfanatizmustól fűti vágyait, hanem ezen túlmenően egy község sportját szemléli, figyeli. Ha tárgyilagosan a mai helyzethez hűen akarom vázolni a helyviszonyokat akkor hoboás nélkül írhatom a következőket.

Minden rendelkezésre álló eszközök meg kell ragadni, hogy megmentjük a gyomai futball sportot. Lehetetlen, hogy behunyt szemmel tétlenül nézzük hogy és miként haldoklik és hal meg a nem is olyan régen még dicsőséges gyomai futball. Sokan, talán a hatalomra vágyók (tisztelt a kivételnek) nem akarják belátni még ma sem, hogy a mai nyújtott teljesítmények után fejlődés alig remélhető és nem lesz. Láthatjuk, hogy a szebb, jobb futballhoz szokott gyomai sportpartoló közönséget nem érdekli, legálább is csekélyszámban érdeklődnek a II. oszt. bajnoki mérkőzések után, amikor a gyomai csapatok a bajnoki listán is egymás mellé sorakoztak. A GySC 8-ik, a GyTK 9-ik helyezést ért el. Az utóbbit a kiesési veszedelem fenyegette, a III. osztályu (előkészítő) zónába. Az itt felsorakoztatott állapot hűkifejezője a gyomai sportéletnek. Őszintén megírom, felvettem már az egyesítés gondolatát, mely egyedüli mód lenne visszaszerezni a dicsőséges gyomai futball sportot. Ezen helyesen felépített terv hajótörést szenvedett a GyTK egyes vezetőin. Kívánatos volna, sőt szerintem nélkülözhetetlen szükséges a választalakot lebontani, a sportból az ellemszenvet kiölni, mely ma már a társadalmi életben is erősen érezteti hatását. A sportból sportpolitikát üzni nem szabad, mely községünk sportéletének csak további megrontója lehet.

Gondoljanak egyes sportvezető férfiak az utókorra, kik joggal állítják őket a felelősség ítélszéke elé. Gyoma sportjának nem-

szabad követni a Szarvasi és Mezőberényi meghalt sportéletet. Gyomán ma még megvan a lehetőség idejében átmenteni és fejlődőképessé tenni a futballt. Összefogásra, megértésre és egységes munkára van szükség egy szebb, jobb és erős fejlődő sportért. Kívánjuk és követeljük együttes erővel a mai helyzet megváltoztatását, a régi dicsőséges futball sporthoz méltó, községünket reprezentálni tudó erős futball csapat felállítását, ha szükség lesz rá Hatósági támogatás igénybevételével is.

Csáky Dániel
GySC főtitkár.

A GySC nagyszabású tenniszversenye

Pénteken délelőtt megkezdődött a GySC tenniszversenye. A fáradtságos előkészítő munka után olyan versenyző gárda vonult fel, amelyet még nem láttunk Gyomán.

A Kner Izidor vándorseregért Endrőd, Mezőtur, Szeged (Szak-Úttele vegyes) Békéscsaba (Csak) és Gyoma (GySC) tenniszcsapatai mérkőznek.

A férfi egyesben induló 28 versenyző között ott látjuk Singer Sándor urat (Szak), a kerület tenniszbajnokát, Leher Lajos (Csak) megyei bajnok és Dr. Mezei Sándor (Mezőtur) Nagy-Kun bajnok urakat.

A női egyesben 16 versenyző indul, közöttük a megyei bajnoknő Heimann Lenke, valamint a múlt évi megyei bajnoknő Boros Erzsébet urhölgyek.

A vegyes páros mezőnyében az ideai megyei vegyespáros bajnokságot nyert Illyés—Hekeléné pár áll az élen.

Olyan erős versenyző gárda indult azonban mindenik versenyszámban, hogy a versenyek még így is egyforma erők küzdelmét mutatják.

Mi mindenesetre örvendhetünk, hogy a GySC rendezésében három napig ilyen sportcsemegében lesz részünk.

A Ligeti Pavillonban rendezendő díjak kiosztásával összekapcsolt vacsorára is szép számmal jelentkeztek már résztvevők és így a sportélményben méltó befejezés, a hangulatos bankett sikere is biztosítva van.

Sporthírek

Szolnoki AK—GyTK 6-3, vezetett: Heinfarth. Iramos mérkőzés, melyet a jóképességű solnoki csapat könnyen nyert. Jók: Porcsalmi, Lakatos, Csalah és Olajos. Heinfarth, biztos kézzel vezetett.

Mint lapzártakor értesülünk a tenniszversenyen a Merán grófi pár is részt fog venni.

GySC—Köröstarcsai AC 4-4. A Textil-játékosokkal megerősített KAC jól tartotta magát a tartalékos GySC-vel szemben.

M O Z I

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Julius 2-án szombaton
Szenzációs kalandor est!
2. Izgalmas sláger 1 előadásban.
Charlie Chan a kínai mesterdetektív legujabb bravurja:

**CHAN
AZ OLYMPIÁN**

Izgalom, sport és humor filmje

II. sláger: George Q Brien érdekesítő cowboy filmje:

Fekete Maffia

Julius 3-4, vasárnap, hétfő!

A Budapesti filmszínházak 3-szor prolongálták a szezon páratlanul izgalmas, finom és elegáns filmjét.

Charles Boyer, Jean Arthur főszereplésével:

**ÉJSZAKA
KEZDŐDÖTT**

érdekesítő gyilkosság — és a romantikus szerelem története.

Tévilág Ausztriában.

Hangos Magyar Világhíradó!

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19. ²⁵	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7. ²⁷
19. ³⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5. ¹⁵		Hódmezővásárhely		21. ⁰⁵
5. ⁵⁵		Szentés		20. ³⁰
6. ⁴⁵	ind.	Szarvas	érk.	20. ⁰⁷
7. ¹⁵		Endrőd		19. ³⁰
7. ²⁴		Gyoma p. u.		19. ²⁸
7. ²⁸		Gyoma templom-tér		19. ¹⁴
8. ²⁵		Szeghalom p. u.		18. ²⁰
9. ³⁰	érk.	Püspökladány	ind.	17. ¹³
10. ¹⁵		Hajduszoboszló		16. ³¹
10. ⁵⁰		Debrecen, „Arany Bika Szálló“		16. ⁰⁰

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³⁰	20. ⁴⁴
7. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰	19. ¹¹
9. ⁰³	é.	„ községháza	i.	13. ⁵⁰	19. ⁰⁵

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyl Olvasóköri és Perjés.

Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Rudolf Mosse R.T.

HIRDETŐVÁLLALAT

Uj helyiségei:
Erzsébet körút 23,
a város szívében.

UJ TELEFONSZÁMOK:
134—180 és 134—194.

**Gyoma község
ingatlanforgalma**

Veres Lajos és neje Biró Róza gyomai lakosok vettek 1 hold 911 n-öl és 1185 n-öl félhalmi szántót Wagner Mártonné Herter Mária gyomai lakostól 2350 P-ért.

Wolf Márton és neje Wagner Zsuzsanna gyomai lakosok vettek 1 hold 1128 n-öl és 2 hold 439 n-öl zsófia-majori szántót Nagy Benedek és neje Cs. Kovács Eszter gyomai lakosoktól 1500 P-ért.

Rémay József (nős Nagy Ilonával) gyomai lakos vett 1 hold 643 n-öl félhalmi szántót Kovács Mihály (nős Lukács Lidiával) gyomai lakostól 1650 P-ért.

Láda Albert és neje K. Molnár Eszter gyomai lakosok vettek 358 n-öl, 1 940 n-öl, 127 n-öl és 767 n-öl félhalmi szántókat Kovács Mihály (nős Lukács Lidiával) gyomai lakostól 2250 P-ért.

Özv. Bogár Józsefné Vincze Teréz gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Biró Benedek (nős Csalai Máriaival) gyomai lakostól 5000 P-ért.

Felesjuhász

300 darab juhval
elhelyezkedne
3 évre október hó
1-től. Érdeklődni
DISZNÓS FERENC
Karcag,
Kiss Antal utca.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Ső kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Közírré tétetik, hogy Izsó Benedek-féle Deák Ferenc utca 20 számú ház és másfél fertály tanyaföld, terméssel együtt, cserepes tanyával július hó 3-án délután 2 órakor Deák Ferenc utca 20 szám alatt önkéntes árverésen elfogadni. Érdeklődni lehet Hunyadi utca 2 szám alatt Kovács G. Imréné. 1—1

Özv. Beinschróth Mihálynéval egy fél fertály tanyaföld örökáron eladó. Érdeklődni lehet Bocskay utca 50 szám alatt. 1—1

Leszállította a szövetkezet a főzési díjat. Hulladék gyümölcsseit ne dobja szemétre, hanem adja el vagy főzze ki pálinkának a Gyomai Szesz-főző Szövetkezetben, gróf Tisza István utca 97 szám alatt. Most már lényegesen olcsóbb a pálinkafőzés, mert a szövetkezet literenként adóval és kincstári részesedéssel együtt 1 pengőért főzi ki. Pálinkafőzést részbe is vállal. Siessen jelentkezni, hogy helyet biztosíthasson magának. 3—1

1 drb kétszárnyú és 1 drb egyszárnyú jókarban lévő ajtó olcsón eladó. Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt. 2

Beinschróth Gábor Hősök ut 74 számú sarokháza eladó. 3—2

Koloh Antal borbélynak egy üzlethelyiség azonnalra kiadó, ugyanott egy jó fiu tanulóknak felvétetik. 3—3

Szász Antal II., ker. gróf Tisza István ut 82 számú háza, főutban nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel, eladó. 3—3

Eladó: 122 kat. hold simazugi szántó, 111 kat. hold ballai szántó, 24 hold kondorosi szántó, 15 hold keselyősi, 10 hold magtárlaposi, 10 hold keselyősi, 10 hold varsánháti, 4 hold földlaposi, 2 hold zsellérföldi szántó, 800 négyszögöl révlaposi. Eladó házak: Hősök útján 1 hatszobás, 1 háromszobás, 1 kétszobás, 1 háromszobás üzletház, Horthy Miklós uton 1 négyszobás 15.000 P-ért, 1 ötszobás üzletház 11.000 P-ért Zrinyi utcában 1.sarok nádasház 3000 P-ért, Izsó Balázs ingatlanforgalmi irodánál Gyomán. Telefonszám: 50.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz!

24 FILLÉR

egy liter 110/0-os kadarka vagy fehér fejttelt ujbör Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csak 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tőkéletes zamatauk és nem savanyuk.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

ALFÖLDI KOLORIT*

Írta: SZEGHALMY GYULA

Körülöttünk a végtelen róna, melyre mint egy nagy templom csodaboltozata, ráborulni látszik a mélykék ég.

Nyár. Virágbaboruló mezők. Ünnepi csend.

A róna selymes, süppedő térségein állunk. Nézzük a Természet bujálkodó szingazdaságát. A tarka gyepszőnyeget. A napsütésben aranyló bokrokat. A zöld közül itt-ott kivilánó vízfoltokat. Az égbolt csodakékjét. Érezzük a Természet vért bizsergető, részegítő lehetét: a milliónyi virág illatát, az anyaföld, víz, levegő sajátos szagát. Halljuk a Föld szivedobbanását: a rovarzűmmögést, madár csattogást, kaszapengést, kolompszavat, a magasságból halljuk aláhullámszani a pacsirta trillázó szavát, a legszebb, legtisztább, legtenségszebb imádságot, mely dicsérheti az Alkotót... mindezek látása, hallása, figyelése pedig lehetetlen, hogy a Szép tökéletes érzésével ne telítene a lelkünket!

A Nap az égi országot tetőpontján nyargal. Sugarait izzó kékben löveli a Földre. A mezők fölött rezeg a föld párázata. A virágok becsukják pártáikat. Az anyamadár pihegve ül a fészken. A rovarsereg eltűnt, miként az árnyék.

Dél van a rónán. Delelőn jár a Nap, — mondja a pásztor és nyáját eltereli az elaggott, százszor megcsonkított, százszor új lombot eresztő fűzek árnyékába.

Járjuk a rónát és egyre több-több szépséget fog föl a lelkünk.

Szép a napsugárban uszó, hangtalan, templomi csendű róna. Szép a delelő gulya, zabolátlan ménes. Szép a hajnal, mely rózsapiros párázattal, aranszegélyű felhőfoszlányokkal kárpitozza az égtekét. Szép a napkelte, mikor az izzó tűzkorong lassan bujik ki karmazsinágyából, a harmattól csillogó síkság végtelenjéből. Szép

az éjjel, mikor távoli mocsarak békái alkonytól-hajnalig fujják kardalukat. Szép, mikor a kobald ég bársonyára sziporkázó fényű csillagmilliót ver ki sok-sok tündéri kéz. Mikor a felhők foszlányai közül kibukkan a Hold sarlója és ezüst fátyolával teríti be a tájat!

Szép a vezérméneken ülő csikós, mikor mint remekbefaragott szobormű áll a puszta közepén s mögötte ott delel a korlátlan szabadságu ménes. Szép a gulyák, kondák, nyájak sokasága, melyek napkeltekor mint a legyező terülnék el szét a harmattól csillogó mezőkön, hogy delelőre újra csomóba verődjenek és sokaságukkal szinte körülfolyják a kankalékos kutakat, melyek gémje szakadallanul hajbókol a föld felé, amint hosszú ostorával szivogatja a mélység nedvét, az üde, kristályos, jéghideg vizet!

Járjuk a rónát. Lassankint alkonyra sárgul az égajl. A felhők keletről-nyugatra usznak és összegyülekeznek a látóhatár peremén, mintha még egyszer fürdeni kívánnának a hűlő sugarakban, vagy aranszegélyű fátyolt akarnának szőni a tűzpiros napkorong elé, hogy ne lássa földi szem, mikor merül a végtelenbe.

Valahonnan, messziről, az akácok felől, kakukszót ringat az esti szellő, mely olykor haragra gerjedve széléllé változik és megtépázza az akácok petyhüdt, harmatra vágyó lombját.

Az alkony szekere gyorsan gördül végig a sikon. A sárga égajl karmazsin, majd kobald ruhát ölt. A harmat hull. A fűszálakon gyémántcseppek csilognak. A kitaposott földuton portölcsér táncol. A tölcserből kolompszó hallik. Dübörög a föld Ezernyi csülök csattog a sziken. Karamba tér a nyáj. Éjszaka borul a rónaságra.

Síkföldi éjszaka! Körülöttünk végeleáthatatlan, bársonyos sötétségbe takarózó rónaság. És végtelen csend. Csend, mely élni látszik. Csend, mely meg-

üli a lelket s olyan ünnepélyes, fenséges, magával ragadó, a pusztaságban áldogálóban tenger gondolatot ébresztő, milyenhez hasonlatost alig találunk máshol.

Az ég baldacsin kárpitján sziporkázva, kékes-ibolya, sárgás-vörös ragyogvánnyal tündökölnék a csillagok. Fényesre csiszoltak, kápráztatók, mintha most kerültek volna ki az égi mester műhelyéből.

A derült éjszaka betekintést enged a kupolaszerűen ráncboruló égbolt rejtelmébe. Csodamagasságok, vagy mondhatjuk: mélységek tárulnak fel előttünk, melyek képzeletet felülmuló milliárd fényévnyi távolságokban, idegen világok száguldanak titokzatos, örökké tartó vándorutjukon.

A messzeségben csak egy-egy elmosódó árnyékcik: kised tanya, vagy vízmenti fűzes sziluettje sejteti a horizontot. Ift csókolja meg az ébren virrasztó éjszaka az álomba merült földet. Itt csap föl néha néha a morotvák kékes lidércfénye, vagy a pásztortűz vörös lobogványa, hogy kialvásuk után még sötétebbé, még életnélkülibbé tegyék az éjszakát.

Hajnalodik. Az ég, sötétje mindjobban halványul. A föld színe mindjobban elűt az ég színétől. Az éjszakára elűt szelőlő lassankint ébred. Lágyan, szeliden, alig érezhetően ring végig a rónán és meglíbbenti az alvó lombot, mely viszont fölébreszti a gallyain ülő madársereget. A keleti égbolt pereméről — mintha ott sátoroztak volna éjszakára — habfehér, széleiken vörösarany paszománnal szegett felhőfoszlányok kusznak a magasba, hogy pár pillanattal később, a szivárvány minden színében tündököljenek.

Mintha a látóhatár alatt egyre erősödő tűzvész támadt volna és annak sárgás-vöröses lángcsóvái festenek be az égszegélyt, egyre erőteljesebbeké lesznek a színek, egyre lángolóbbá válnak a felhőszélek és gyors egymásutánban váltanak narancs, karmazsinpiros, szürkés-ibolya színekben tündöklő ruhát.

A rónára visszazáll az élet. Megmozdul a madárvilág. A pinytyek pinytyegnek. A gébicsek berregnek. Jókedvében nagyokat kiált a haris. A magasból trillázva száll alá a pacsirtadal és a vízmenti bokrok rejtekéből a rigó füttyszavát ringatja a szellő.

A rétek, legelők fűszálain gyöngyfűzérként rezeg a harmat. A karámok körül megelevenedik az élet. Megmozdul a ménes, gulya, konda, nyáj és lassan szétterül a mezőségen.

A sikokat járva, láttatok-e már szántóvető magyart, mikor megállt a földje végén és az ugarba akasztotta ekevasát? Figyeltétek-e, milyen ünnepi komolysággal ballagott az eke után. Szeme milyen szeretettel simogatta végig az egymásra boruló barázdák sorát? Őszti-kéjével milyen igyekezettel nyesegette az ekevasra tapadt földrögöt és milyen pajtáskodva noszogatta fáradt állatait: még egy barázdácskát... még egyet csak!

És láttatok-e, milyen átszellemült arccal állt meg a földje végén, hogy nyakába öltse az aranyaggal telt ponyvát és beszórja a barázdák sorát? Láttatok-e, mikor szórta a magot, mikor róttá a barázdát, mikor fölpillantott az égre, mikor fohász kelt ajkán, mikor öröme-buja dalba szárnyalt és fölcsillanó szemmel üdvözölte a trillázó pacsirtát, mely a magasból hirdeti neki: innen száll alá minden áldás!

Oh szent munkát végez ilyenkor a szántóvető magyar! Termő anyává teszi az ősi földet. Új élet magvait szórja el, hogy új életet adjon ezer másnak!

Láttatok-e már érődő buza-táblát? mikor a halványzöld kalászkok virágba borultak és porukat szerelmesen ölelte magához az alkonyi szellő? Láttatok-e, mikor a magasba szökő kalászkok lassan megsárgultak, arannyá váltak s fejeiket lehajtották az anyaföld felé? Mikor hullámszórtak, mint a tenger és a hajladozó kalászmilliók utánózták a ringó habokat? Mikor aranszőnyegként terültek el az akáccal szegett táblák

* Mozaikdarab szerzőnek egy nagyobb terjedelmű munkájából.

között és aranszőnyegükből kivillant a biboros pipacs, lila szarkaláb s az égkék buzavirág tarka koszoruja?

Oh áldott ilyenkor a magyar róna! Áldott a kéz, mely megmunkálta. Szent az áldás, mely maggá nevelte. A megfogant imádság, a megtermékenyült reménység, mely gyümölcse érlelte a Munkát!

És egy kora nyári hajnalon, mikor a halványodó égen még ragyogtak a csillagok... mikor még hullt a harmat s pacsirta szavára ébredő szellő hátán, a kelő nap fogadására siettek a biborhamvas fellegek... mikor még aludt a virág, a méhe, a pille, a város... meependült a kasza és suhogva omlott rendre a megért kalásztenger.

A fűj pittypalattyolt. A fülemüle csattogott. A marokszedő danája messze ringott és az összevegyülő hangoknak ebben a szent zsolozsmájában villogtak a kaszák, feszültek az izmok, verejték gyöngyözött a homlokokon. Gyűltek a markok. Szaporodtak a kékék, mire pedig megtette égi vándorutját a Nap, eltűnt a hullámzó buza-tenger s a keresztetekbe rakott élet ott aranylott a bucsuzó sugarakban!

Ez a munka legszebb ünnepe. Ez az aratás.

A búza

ez a lelke terményünk lassan megüzenekülni látszik egyik majdnem kivédhetetlen veszedelmétől, a jégveréstől. Isteni szerencse ez.

Gyenge reklámocskák figyelmeztetik az állomásokon az utazó ügyes-bajos gazdát, hogy „nem küzdhet az ég ellen, biztosítson jég ellen“.

A közgazdasági rovatban meg azt is olvashatjuk, hogy az idén nagy haszonnal záródik a jégbiztosítási üzlet.

Ugy ám, az üzlet, az sikerül, mennyi hideg verejték veri ki az aggódó gazda gondterhes homlokát, míg ez az „üzlet“ jóra válik.

Jobb lenne már, ha ebből az üzletből nem kellene kérnünk, ha megelégedhetnénk annak a magunk gyűjtötte, jég alapnak a képzéséből eredő nyugalommal, amit önbiztosításnak nevezünk s csak akkor nyulnánk hozzá, ha csapás ért bennünket! Meg kell indulnunk ennek is a megszervezésével, mennyi keserűség, elégedetlenség lenne lecsapolva úgy, mennyi fölösleges költség tudna elmaradni, ha csak a jégeső kárait kellene rendezni, nem a jég hullás közül csatázni, mert a kettő közt nagy ám a különbség!

Ezt is szövetkezetek fogják s nekik is kell megoldani s mindent, de mindent a magunk erejéből.

Nagy, komoly tervek ezek,

s mert a bajok multán már beszélni kell róluk, ahhoz a jó gazdához méltóan, aki nyáron taragja az eperfa hüse alatt a szánkót. M. B.

Értesítés!

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy a gazda érdekek szem előtt tartása mellett új-buzát az eddigi feltételeink mellett vállalunk raktározásra.

HOMBÁR
Szövetkezet

Első Budapesti Gőzmalmi RT.
gyomai telepe.

Mély hódolattal fogadta Gyoma a Szent Jobbot

Első királyunk csodálatos jobb keze, a legértékesebb magyar ereklye, országjárása közben, vasárnap, július 3-án dél előtt érkezett meg Gyoma állomásra.

Már a kora délelőtti órákban ünneplő emberek sokasága igyekezett, ragyogó nyári napsütésben, az állomás felé. Felnőtt és gyermek, ur és paraszt, felekezeti különbség nélkül igyekezett, csak egy pillantásig is összekötve lenni István király emlékével.

A fellobogozott pályaudvaron az ünneplőbe öltözött gyomaiak és endrődiek százai állanak türelmesen. Sorban Jenő főszolgabíró a diszbeöltözött papsággal a sinek mellett vár, a vonat minden percben jöhet. A gyomai testületek, etőljáróság, az endrődiek nagyszámu csoportja, buzgó katolikusok és öreg kálvinisták. egyforma áhitattal tekintenek a már méltóságosan közeledő vonat telé.

Befut az aranyvonat

Nagy világító kereszt a mozdony elején jelenti, hogy a simán becsuszó szerelvény megjött hozzánk, Minden szem a két első osztályu vagon után következő pompás aranyozott kocsin függ, mely pontosan áll meg a gyomai állomás híressége, a szőnyegnövényekből készült magyar címer előtt.

Felhangzik az „Ah, hol vagy magyarok...“ régies, szép dallama, panaszkodóan és sóvárgóan, régi dicsőségünk után...

Itt van hát a bölcs király jószágos és kemény keze. Már pihen 900 éve s most a diszes, aranyos ereklyetartó üvegfalán, úgy érzik, megsimogatja a Körösök-mentén élő, küszködő, verejtékező magyarok arcát. A

megilletődött, magábaszállott magyarokét.

Fehér és arany az üvegfalu kocsi, bársonyos emelvényen nyugszik az ereklyetartó. Ragyogó diszben áll mellette Mézsáros János érseki helytartó, prelátus kanonok, a szent jobb óre.

Csernus Mihály apátplebános a következő beszéddel fogadta a Szent Jobbot:

— Amidőn az első magyar király: szent István csodásan fenmaradt szent Jobbját szemléljük, egy évezred kódéből a nagy apostol megdicsőült, tündöklő alakjára gondol — a gyászos trianoni jelen sorsüldözött, koldus magyarja.

— A Hatalmas, boldog magyar birodalom kormányrudját vezette e szent Jobb, mely mint vezérkéz komoly, intó figyelmeztetéssel emeli tekintetünket Krisztus keresztje felé és némán is hangos tanítást ad a régi magyar hagyományok és ősi erények követésére.

— Légy áldott drága szent Jobb, irányt mutató csodás kalauzunk!

— A Hármaskörös magyar népe fordul Hozzád könyörgő hódolattal Isten kiválasztott szentje: első apostoli Királyunk. Könnyelmű pazarlással eltékoztuk drága örökségedet. Szégyenkezve valljuk be, hogy gyöngék és erőllenek vagyunk visszaszerezni szétdarabolt országod értékes gyöngyeit. — Imádságos közbenjárásoddal engeszteld a bűneinkért haragvó Istent, hogy magunkra találva az ő kegyelmével visszatérjünk a krisztusi hit és erkölcs igaz mezsgyéjére, a nemzeti összefogás és feltámadás boldog ösvényére.

— Vezess, irányíts és segíts minket, hogy a kereszténység

isteni tanaitól megtermékenyített magyar őserő ugarjában szárbaszökkenjen és virágzásnak induljon a boldogabb második évezred gyönyörű reménysége. Amen.

Elindul az aranyvonat

A Himnusz éneklése mellett lassan gördült ki a vonat az állomásról. A kísérő kocsikban a koronaörök pompás magyaros diszruhái, Huszár Károly jellegzetes fejét és integető fehér kendőjét látjuk még s lassan itt maradunk a feltámadt régmúlt édes-bus emlékeivel és a felejthetetlen 5 perc lenyűgöző hangulatával.

Idézzük ezt az áhitatos pillanatot sokszor, mikor kicsinyesek és széthuzók vagyunk, mi gyenge magyarok, az erős és örökös szent Jobb árnyékában.

Megegyeztek a cséplőgépesek a részeseikkel

Július 18-án kezdődik a cséplés.

Minden esztendőben sok tárgyalás előzi meg a cséplést. Három érdekeltég védelmezi az érdekét: a gazdák, a részes munkások és a géptulajdonosok. Meg is szoktak egyezni minden évben, amely egység azonban hamarosan megszűnik egy-két géptulajdonos kezdeményezésére. Most talán tartósabb lesz az egység.

Egy métermázsát beszámítanak üzemanyagra, a fennmaradó mennyiséget megfelezik a részesek és a géptulajdonosok.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró kívánságára, az előző évekhez hasonlóan, most is megteszik a géptulajdonosok, hogy megvárják az aratás befejezését és csak azután kezdik meg a cséplést, így azok a részes munkások, akik aratást vállaltak, azt is elvégezhetik a cséplés előtt.

A hivatalos cséplés idejét július 18-ban állapította meg a főszolgabíró.

Lósorozás volt július 7-én

Csütörtökön reggel Mezötúrról és Endrődről mintegy 20 darab lovat vezettek fel a gyomai vásártérre, amelyekből a bizottság 7 darabot besorozott a németországi és csehországi vételbe. A lovakat 680 — 760 pengős áron fizették ki.

Csodálkoztunk, hogy egyetlen gyomai lovat sem vezettek elő. Az aratás volt az oka? Vagy nincs eladó lovunk?

Tengerré váltak az utcák a hétfői zápor után

Két óra alatt 65 milliméter csapadék volt

Július 4-én 14 órakor sötét felleg borította be a községet, amelyből olyan bőséges zápor kerekedett, hogy a sűrű vilámlásokkal és dörgésekkel fűszerezett zuhanyból eleinte csak a járdák kerültek víz alá, de a változatlan erősségű eső még egy óra múltán is szakadt és amikor két órai hevesség után felhagyott, a legtöbb utca síkvíz volt. Ismét bebizonyosodott, hogy a községünk vízlevezetése nem megfelelő és azt sürgősen úgy kell megoldani, hogy a csapadék vizet legrövidebb és leggyorsabb úton tudjon lefolyni.

A korcsmárosok zárórája

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró már régebben látja, hogy nyáron a korcsmárosok este 9 órai zárórája nagyon korai. El is határozta, hogy illetékes helyen lépéseket tesz a korcsmárosok nyári zárórájának meghosszabbítására. Ezt a szándékát most megváltoztatta a főszolgabíró, mert egy Gyomai Élet címen eddig megjelent lapban elébevágtak a korcsmárosok a szándékának. Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy olyan ügyben tegyen hivatalos lépéseket, amelyet a sajtó útján szellőztetnek meg.

A magyar ujságírók kamarai csoportja

Szegeden tartotta első értekezését, melyen a sajtó kamarai tervezetét vitatták meg, mintegy 800 ujságíró részvételével. Több beszéd hangzott el, melyek lezögezték, hogy a világnézeti kérdés már eldőlt, a keresztény jobboldali politika irányában. Ezeket az elveket kell felépíteni a sajtókamarának is. A sajtó feladata a nevelés és irányítás és az ujságírókat is a tisztességhez, becsülethez és az igazsághoz való ragaszkodás kell hogy irányítsák. **„El kell tűnni annak az ujságírónak, aki mások becsületében gázol és aki abból él, amit nem ír meg.”**

Örömmel üdvözljük és várjuk az új sajtótörvény életbelépését, mely remélhetőleg meg fogja tisztítani a sajtót az oda nem való, rossz hatású elemektől.

Nem rögzítik a búza árát

A Magyar Közgazdaság című hetilap egyik multheti cikke alapján azt irtuk, hogy rögzítik a búza árát, amely ár havonta

20 fillér tárolási díjjal emelkedik. Illetékes helyről közölték velünk, hogy a búza árának rögzítése nem történik meg.

Nagy sikert ígér a gyermeknap

A vasárnap, július 10-én tartandó Gyermeknapra előrelátó gondossággal készül a rendezőség vezérkara. Nálunk eddig még nem látott kedves képet fognak nyújtani az utcákon felállított **gyűjtőhelyek**, ahol asszonyok és fiatal lányok színes csoportja fog fáradozni naphosszat a Stefániás gyermekekért.

A vezetőségtől vett értesülésünk szerint a gyomai közönség nagy megértéssel van a nemes cél iránt és a fáradtságos munkát mindenképpen igyekeznek megkönnyíteni. A vacsorához több birkát ajánlottak fel birtokosaink, jólelkű háziasszonyok pedig csirkékkel járulnak hozzá. Van, aki gyermekjátékot, édességet szed össze a kicsinyek jutalmazására, de aki 10-20 fillért spórolgat össze, hogy a további ada-

kozástól mentesítő **buzavirágját** megvásárolja, ép oly jót tesz, megteszi kötelességét lakóhelye szociális érdekei iránt.

Legyünk tisztában azzal, hogy a Gyermeknap nemcsak szórakozási alkalom, de komoly erőfeszítés kis életek megmentéséért. Sok ezer rosszul született, gyengén táplált, hiányosan ellátott Stefániás kisdoból fognak erőteljes, dolgos embert nevelni, ha anyagi erőnk lesz hozzá. Ezek a dolgos kezek nekünk vetnek és aratnak, valamennyiünknek fontos, hogy életben maradjanak.

Értsük meg tehát a Gyermeknap vezetőségének okos és egészséges törekvését, ne vonjuk ki magunkat mi sem a segítségől, sőt jószívvel és erőnkhez mérten adjunk, amit tudunk.

Mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár Szarvason

Békésvármegye törvényhatósága a folyó év szeptember hó 11-én Szarvas községben mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt rendez. Felhívja ezzel kapcsolatban az előljáróság a gazdaközönséget a tenyészállatvásáron és kiállításon minél nagyobb számban való részvételre és annak megte-

kintésére. A kiállításon való részvétel teljesen díjtalan, csupán az állattulajdonosok az állatoknak Szarvasra való szállításáról és takarmányozásáról kell, hogy gondoskodjanak. Akik a kiállításon bármilyen jószággal részt kívánnak venni, összeírás végett augusztus hó 4-ig jelentkezzenek a községháza 2. sz. irodájában.

Beszámoló az „üszög“-frontról

A m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium a gyomai és endrődi gazdáknak a Békésvármegyei Kertészeti Egyesület útján eljuttatott kőüszögre vonatkozó panaszára Dr. Olgyay Miklós egyetemi adjunktust küldte ki helyszíni felülvizsgálásra. A helyszíni vizsgálatok most vannak folyamatban, melyekről eddig is, a gazdákat nagyon érdeklő tapasztalatok és megismerésre várók merültek fel:

Egyik ilyen kérdés a kőüszög fertőzésének kérdése:

- hogyan történik a fertőzés,
- a eséplőgépek milyen

szerepe van a gabonaüszög fejlesztésére,

c) a magvak tisztításának fontossága,

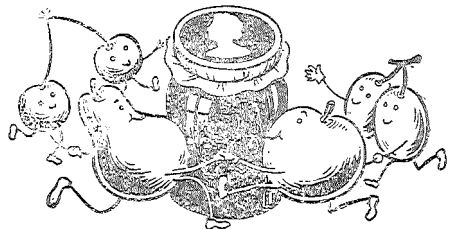
d) főleg mi az a hiba, amelyre a magvak csávázásánál nem fordít gondot a gazda.

Ezek előrebocsátása után feladatunk az, hogy e kérdésekre választ adjunk és minden gazda, aki magára nézve ebből tanulságot merithet, ahhoz alkalmazzkodhasson.

a) A kőüszög fertőzésének módja

Erről a gazdáknak nagyon eltérő, de mindenképpen téves

Fűszertartókak maradunk

Dr. OETKER
BEFOZOPORRAL

felfogásuk van. Vannak, akik csak az időjárásnak tulajdonítják. Vannak, akik az itt szokásos forgórendszer (búza, kukorica, búza kukorica stb.) okolják azzal, hogy biztos a kukoricáról terjedt rá. Ismét mások a talajt okolják.

Senkisem gondol azonban arra, hogy a kőüszög éppen úgy növény, mint a búza, épp úgy csirázik a talajban, mint a búza, csak nem a talajból veszi fel a táplálékát, hanem a megfertőzött búzából.

A búzakőüszög a rosszul csirázott, vagy nem kellően tisztított magvakkal kerül a talajba. A búza csirázásával egyidőben a talajban csirázásnak indul a kőüszög (bűdösüszög) fekete szaporító szerve is. A csirájának penészfonala behatol a búza csiranövénykéjébe, annak még ilyenkor nem látható kalászába. A búzakőüszög penészfonala a búzanövény szárának és kalászának belsejében együtt nő a búzával. A fertőzött búza ilyenkor még nem látunk semmi elváltozást. Éppen úgy fejlődik, mint az egészséges búza. Mikor azonban a kalásza kibujik és a szemképzésre kerül a sor, akkor tűnik szemünk elé, hogy a búzamatag helyét zsiros tapintatu, elkenődő és kellemetlen, rothadó halra emlékeztető fekete porszemű anyag tölti ki. A kőüszögös szem a rendesnél kurtább, vastagabb, hasasabb és könnyen szétmorzsolható. Fénytelen, elfakult. Szürkésbarna, színe által is elüt az ép búzától. Könnyebb, mint az egészséges s ezt a tulajdonságát a jól végrehajtott csávázással fel is lehet használni, mert ezáltal az üszögös szemek az u. n. puffancsok a léha szemekkel együtt a folyadék felszínére emelkednek és lemerve eltávolíthatók és megsemmisíthetők.

A lábon levő gabonán könnyen észrevehető a fertőzött kalászcsoport, mert ezek polyvái jobban szétállanak és a szakál borzasabb. A kalászcsoport egyenesen állanak, szemben a lekönyult, egészséges magvu kalászcsoporttal.

(Folytatjuk).

Gyermeknap Gyomán július 10-én

Határozatképtelen volt az Ipartestület közgyűlése

Mult vasárnap lett volna az Ipartestület közgyűlése, amelyen a felett kellett volna határozni, hogy a Népszavát és Pesti Naplót járattják-e továbbra is, vagy keresztény lapokat rendelnek meg. A gyűlést nem tudták megtartani, mert nem voltak határozatképesek és így most vasárnap fognak határozni, tekintet nélkül arra, hogy hányan lesznek.

Nem jó fényt vet iparosainkra, hogy olyan kérdésben, amelyben a keresztény szívük szerint foglalhatnának állást, a távolmaradás kényelmes kibúvóját választják.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a Testület által járatott lapokat legfeljebb egy-két fröccsölő vendég olvassa csak, tehát nem is lehet a lapok megszokottságával magyarázni a ragaszkodást.

Ismét felhívjuk a keresztény iparosok figyelmét a vasárnapi gyűlésekre, úgy határozzanak a lapok ügyében, hogy Gyoma keresztény társadalma figyelemmel kíséri határozatukat.

Hirdetmény

A honvédelmi és a közigazgatás fejlesztéséről, egyes népjóléti beruházásokról s ezek költségeinek fedezéséről szóló 1938. évi XX. t.c. végrehajtása tárgyában kiadott 1938. évi 1.500 P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet 24. és 28. §-ai értelmében az egyszeri beruházási hozzájárulás kivételének céljára legkésőbb folyó évi július hó 31-ig bevallást kötelesek adni.

1. a jövedelem és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezések szerint vagyonadó fizetésére kötelesek azok a természetes és jogi személyek, továbbá vagyonfőmegek, akiknek, illetőleg amelyeknek tiszta vagyona 1938. évi február 28. napján az 50.000 P-t meghaladta.

2. minden olyan jogi személy, intézmény és vagyonközösség — az államot, törvényhatóságokat és községeket (városokat), valamint az ezek által kezelt alapokat és alapítványokat, a törvény alapján működő nyugdíj és más társadalombiztosítási intézményeket, az elismert és el nem ismert nyugdíjpénztárakat (nyugdíjalapokat) kivéve —, amely vagyonadó fizetésére nem köteles ugyan, azonban osztatlan tiszta vagyonának értéke az 1938. évi február hó 28. napján az 50.000 P-t meghaladta.

3. a társulati adó alá eső vállalatok — saját tőkájük összegére való tekintet nélkül — még abban az esetben is, ha a társulati adó alól ideiglenesen mentesek, vagy a társulati adó kivétele csőd, vagy felszámolás következtében szünetel.

A bevallási ívet a község házában lehet kapni önköltségi áron a hivatalos órák alatt. Az ívek kitöltéséről a község házában kifüggesztett „Felhívás” ad pontos és részletes utasítást.

Aki a bevallást a megszabott időre be nem adja, a terhére megállapított beruházási hozzájárulás összegének egyszeresét fizeti bíróság fejében.

A valótlán adatok szolgáltatását a törvény adócsalás büntetlenségének minősíti és a főbüntetés fejében kiszabandó szabadságvesztés büntetésén felül minden esetben a beruházási hozzájárulás megrövidített összegének háromszorosától nyolcszorosáig terjedhető pénzbüntetéssel, mint mellékhüntetéssel bünteti.

H I R E K

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt és több-kevesebb összeggel adósok, szíveskedjenek a hátralékukat mielőbb megfizetni.

ESKÜVŐ. Dr. Kovács Mária orvos és Szüts Ede m. kir. főhadnagy, okl. gazda Budapesten 1938. július hó 11-én délután 12 órakor tartják esküvőjüket a Ludovika Akadémia I. protesztáns imatermében.

A Mézértékesítő Hangya Szövetkezet elnöküül Darida Károly békéscsabai tanítót választották meg. A mi méhészeink is valóják, hogy alkalmasabb embert nem lehetett volna találni ebbe a fontos tisztségbe Darida Károlynál.

Minden gabonaneműben meg akarják szüntetni a halárüzletet a tőzsdén.

Állítólag megszüntetik a kövezetvámot.

Békéscsabán Országzászlót akarnak felállítani, amelyre a „Gyóni Géza” Bajtársi Egyesület szabadtéri előadást rendez.

Dévaványa ipartestülete 5000 pengő államsegélyt kapott székfűzése kibővítésére.

Turkevén ezután három állat- és három kirakodóvásárt tartanak.

Mezőberény község főjegyzőjének havonta csak 148 pengő fizetése van, ezért a képviselőtestület havai 100 pengő reprezentációs költségre szavazott meg neki.

A gyomai (Kecsegés) meteorológiai állomás június havi jelentése. Legmagasabb hőmérséklet: 36 C, 30-án. Legalacsonyabb hőmérséklet: 8.6 C. 18. án. Átlagos hőmérséklet: 21.9 C. Legnagyobb csapadék: 10.8 mm. 14. én. Összes csapadék: 24 mm.

Július 10-én szabad aratni. Most vasárnap is szabad dolgozni, de csak aratási munkát és ezzel kapcsolatos sürgős mezőgazdasági munka végezhető.

A Baross Szövetség békéscsabai csoportja tegnap alakult meg.

Egy lajosmizsei gazda állítólag feltalálta a száj és körömfájás elleni orvosságot.

Egy háromkarikás faszéntüzeléses sparhelt eladó Érdeklődi lehet a Szegényházban. 2-1

Hűtőház építésére Mezőberény község (telek, iparvágány, stb) 14 746 pengőt szavazta meg. Gyomán egyelőre a vágóhid átalakításával is megelégednénk.

Turkevén öt új lányai iskolát állítanak fel. A városban iskola-fürdői létesítenek.

Ezer szereplő kezdte meg a próbát a szegedi Dóm-téren. Szegedről jelentik: Szeged teljes üzemmel készül az ünnepi hetekre. Tegnap több mint ötszáz szereplőt soroztak a Dóm-téren, akik tagjai lesznek „Az ember tragédiája”, a „Háry János”, a „Bizanc”, a „Turandot” és az „István király népe” tömegjeleneteinek. Ma már majd ezer szereplő kezdte meg a próbákat a Dóm-téri árkádok között, ahol a színpadi, mint a nézőtéri építmény készen várja az ünnepi előadásokat.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téstárcépeket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR” szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

A Párisi Divat júliusi száma célszerű és emellett szebbnél szebb nyári ruhák, fürdőkosztümök és divatos kézimunkák rajzát hozza a hölgyközönség számára s ezenkívül még csinos költényeket és változatos gyermekruhákat ad. Az irodalmi oldalakat aktuális beszámolók, háztartási tanácsok, s többek között egy csipkekészítéssel szóló rendkívül érdekes cikk teszi változatossá. Azonkívül gyönyörű képekkel illusztrált novellákat, verseket, folytatásos regényt és ismeretterjesztő olvasmányok tömegét hozza a Párisi Divat, melynek ára az ingyen kézimunkaiv melléklettel együtt számonként 60 fillér.

Üzletáthelyezés!

ifj. Wallner József mészáros és hentes, üzletét f. hó 15-én

á t h e l y e z i:

Hősök Emlék u. 48/1 sz. az Uri-Kaszinóval szemben. (Schröder féle ház).

Aki népszerűbb, mint Greta-Garbo. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi plejykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Öreg aratópár

Írta: Bartha András.

Olyan szépen hallgat a reggel,
Nincs még hangja csak a harangnak,
Méhék fürödnek illatában
Sok irgalmas szívű pipacsnak.
Ugy hullámszik a kalász, mint az
Urasztala körül a hívek,
Öreg aratópár evezget —
Szép tavában a tiszta színek...

— Vágjad a gondot édesapám,
Hulljon el póri verejtéked,
Bús fellegek vigyáznak reád
S az Isten csókol szíven Téged.
Ne siess, már fáradt az inad,
Rövidet lépj és puhán vágjad,
Ne fáraszd a rendszedés —
Kévéződ: az édesanyámat.

Pihengess, ha felhevül a nap,
Nem érik el a te kalászkod,
Százszor van egy szemem a Krisztus,
Mert lehelettel glóriázod.
Arass, apám, jó jönnek lenni, —
Mosson a szelek muzsikája,
Béke gyógyítja azt, aki a
Kenyeret nyáron maga vágja!

Ugye fáradt vagy édesanyám?...
Nehéz a kalászárt hajolni,
Ártatlan fényű könnyeiddel
Szendergő virágot locsolni.
Ne vérezz meg, ha felszur a torzs,
Mert nyomodban angyalok hálnak,
S bocsásd meg, hogy rendszedés
[helyett
Verset írok egy rossz-leánynak...

Vidékről Budapestre feljövő leányok lakást, szeptemberiől teljes ellátást is kaphatnak a főváros központjában fekvő családi jellegű Budapesti Református Leányintézetekben (IX., Ferenc-körut 12. III. em. és IX., Gönczy Pál utca 6. III. em.) Ugyanott átutazó hölgyek számára olcsó lakás (ágy-neművel 1.50 P. a nélkül 1 P). Érdeklődni lehet fenti címen. Távbeszélő: 382-029 és 184-244.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR” szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a községháza 2. sz. irodájában kapható.

A Hajdusoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a be rendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Julis János fia Péter r. k., Varju Imre fia László, Dezső r. k., Bugyik Róza leánya Róza Róza ref., Márton Elek leánya Ilona, Piroska ref.

Meghaltak: Bálint Andrásné Czikkely Ilona r.k. 60 éves, özv. Bácsi Lászlóné Hajdu Zsuzsanna ref. 72 éves, Toldi Miklós ref. 3 hó, Cs. Szabó Bálintné Kruchió Eszter ref. 72 éves Zöld Erzsébet ref. 81 éves.

SPORT

Nincs most hőség,

legalább is nincs még olyan nagy a meleg, hogy a két gyomai futballegylet között fennálló jéghideg légkört is felolvassza. Hónapok óta harcolunk e lap hasábjain, hogy kevés eredményt felmutató két futballegyletünk vezetőiben felbresszük a fuzió-gondolatát, azt, ami minden laikus meccslátogató első gondolata a gyengécskén szereplő, két csoportba szétforgácsolt gyomai tehetségek látán. Miért ne lehetne a két gyenge együttesből egy komoly játékerőt képviselő futballcsapatot alakítani?

Nyár van most s futballistáink augusztusig tartó vakációt kaptak. Tikkadt szöcskenyájak legelészik a futballpálya stoplitól nem háborgatott dús növényzetét. Megállt teljesen a futball-nagyüzem,

NIKOPÁLL szipkában

Minden dohánytőzsdében kaphatól
1 elegáns bekelit szipka és 5
betét ára — — — — — 1.50 P.
1 betét, mely 40 cigarettára elég —.16 P.

NIKOPÁLL betéttel dohányozzon, mert az egészségre ártalmas nikotin, pyridin, kátrány, gyanta stb. származékok ezáltal nem jutnak a szájba és a tüdőbe.

hogy augusztus végéig ne is nyissa meg kapuit, bajnoki mérkőzések előtt. Kérjük, használják fel ezt a nyugalmi időt az illetékesek arra, hogy az évek óta vegetáló gyomai futball-életet fuzió képében keresztül vitt frissítéssel ismét régi nagyságára emeljék!

— K —

Fuzió! Fenti cikkirő elgondolása nem rossz ötlet, csak itt Gyomán ezt nem lehet, legalábbis a mostani viszálykodás miatt, ami a két egyesület között fennáll — nem hiszem keresztülvihetőnek! A GySC régi jó együttes ma is, viszont a meccsein kevés számú közönség jelenik meg. A GyTK még nem régi együttes, de itt is csak addig van érdeklődés, ha egy „derbi“, vagy egy kondorosi mérkőzés folyik. Egyszóval: Gyoma sporttársadalma többre vágyik, szebb, fairabb, izgalmasabb mérkőzésekre, de viszont áldozni, erre még nem is gondol. Egy hiba. Másik hiba pedig az, hogy a két egyesület között fennálló viszály még a társadalmi életben is érzeti hatását. Szerintem is a fuzió csak akkor lesz aktuális, ha ezek a késhegyig menő harcok megszűnnek a két egyesület között, a sportpályán pedig egy-két szép bajnoki győzelemmel nyerik meg a meccs látogató közönség tetszését és a bajnoki-tabellán első között látjuk a két együttest, akkor lesz lelkesedés és közönség. A fuziót pedig még halasszuk el jobb időkre, mert ez még most ép olyan, mint egy harmadik csapat felállításának gondolata. (Sz.)

Sportszerűség díja

Az 1937-38. bajnoki év sportszerűség díját Délmagyarország területén a GySC csapata nyerte el. Értékes szép díj ez, melynek értéke egyenlő a bajnokság megnyerésével. Hosszu egy bajnoki év, sok sok izgalmas percekben bővelkedik. Sok hosszú 90 perccel kellett a GySC kitűnően fegyelmet gárdájának átküzdeni sportszerűen, fegyelmetten, hogy kiérdemlje 70 egyesület közül a művészies kivitelű kétoldalas nemesbronz érmet az a GySC 11-játékos, kik legtöbbször szerepeltek egyesületük színeiben a zöld gyepen. Ha nem is volt olyan jó helyezés a tabellán, de annál szebb volt a helyezés a sportszerűség terén, mert itt első volt a GySC! Az egész bajnoki évnek kiemel-

kedő része ez, mert a pályán küzdeni durván, erőszakosan, testi-épséget veszélyeztetni, ellenfelet szidalmazni nem kunszt. Megtartani küzdelmek közepelte a sportszerűséget, megbecsülni tudni az ellenfelet akkor is, ha jobb tudása folytán az győzelemre is áll: ez sportszerűség, kiemelkedő lénye ez a futballnak! Ez volt a GySC. Ezért nyerte el a sportszerűség díját. Büszkén állhatunk meg közönségünk sporttársadalma előtt. De ugyan így Délmagyarország sporttársadalma előtt is. Büszkének lehetünk mi erre, vezetők, kik e kiváló sportszellemet fiainkba belevittük. Köszönet, elismerés illeti meg a GySC azon 29 játékosát, kik több-kevesebb szereplésük folytán megértéssel vették tudomásul a vezetők intelmét és kiváltak sportszerű magatartásukkal 70 egyesület csapatai között.

Ezen teljesítmény szabja meg a GySC játékosok szívét-lelkét! Buzdítsa a jövőben is valamenynyit becsületes, küzdőképes munkára, küzdjenek fairan, sportszerűen, a jövő bajnoki évben a tabellán is eredményesen. Ezt kívánjuk mi vezetők. Ezt várja Gyoma sporttársadalma.

Legyen néhány szavunk Gyoma sporttársadalmához is. Zárják szívükbe, szeretetükbe a kitüntetett GySC csapatát! Legyenek kellő megértéssel irántuk. Pártolják, támogassák őket, érezzék játékosaink, hogy a vezetőkön kívül velük van a község megértő társadalma is. Megfeszített erővel kívánunk dolgozni a jövő bajnoki évben, hogy eredményt érthessünk el fennakadás nélkül, ehhez községünk sporttársadalmának megértő támogatására van szükség. Bizunk benne, hogy velünk lesznek!

Csáky Dániel
GySC főtitkár.

A „Sportszerűség-díját“ reprezentáló 11 drb. művészi kivitelű bronzérmel az Békésmegyei Általános Takarékpénztár piac-téri kirkatába tették közszemlére. Az érmeiket a legtöbbet szereplő 11 játékosnak ünnepélyes keretek között fogja átnyújtani a GySC-vezetősége.

Válasz a helyzetjelentésre

Azon illető ki Gyomán a sportban főszakértőnek érzi és képzeli magát a „Helyzetjelentésben“ tulított a célon megállapításaival.

Mi a helyzetet egész másként

látjuk és ítéljük meg.

Az elmúlt 1937-38-i bajnoki évben, hogy a GySC jobb eredményt nem tudott elérni, mi erről nem tehetünk. Tekintve azt, hogy a játékos anyaga és vezetősége nek áldozatkészsége meg volt ahhoz, hogy jobb eredményt érjen el és hogy ez nem sikerült, az nem a mi hibánk.

Hogy a GyTK az utolsók között végzett ez érthetőbb mint az, hogy a társegyesület közvetlen szomszédja a tabellán.

Ugyanis az előző szezonban szerepelt csapatnak egy jelentős részét a foglalkozása vidékre kényszerítette és az utánpótlás még nem ért fel arra a színvonalra, amire a TSC, MAFC II., MÁV: vagy ezekhez hasonló anyagiakkal és játékos anyaggal rendelkező egyesületek felértek, azt hiszem ez érthető, minden bővebb magyarázat nélkül.

Kérdem, mi lenne a jövő, ha egy egyesület lenne?

Szerintünk ami volt, még anynyian sem látogatnák a sportpályát mint ma: Világos a GyMTE fuzió, amikor a GyMTE alaposan félre lett vezetve. Ezt Ön tudja a legjobban.

A játékosokra nézve mi volna az előny?

Nem egyesülés, hanem becsületes sport-szellem kell ide. Már pedig ezt olyan embertől nem tanulhatunk mint a nyilatkozó ur, aki jan. 15-én még zöld-fehér volt, jan. 31-én meg kék-fehérré változott és jul. 2-án már megint szint kíván változtatni. Aki mig GyTK titkár volt, addig a vezetőség tagjainak elfürészelését sportból üzte, ma pedig a GyTK elfürészelését tűzte ki céljául, melynek első látható jele a játékos csábítási feljelentés, mely azonban kezd visszafelé elsülni és most már keresné a saját bőrének a megmentését.

Ezt félti ő nem a gyomai sportot, mert könnyen egy kondorosi nyeresemény lesz.

Szendrei Ferenc
GyTK titkár.

*

Helyzetjelentő ur, ugylátszik ön fuzió betegségben szenved, a kigyógyulás nagyon hosszadalmas, én sajnálom mint egykori klubtársamat Önt, én ajánlok valamit önnek ami a kigyógyuláshoz vezethet. Kicsit több megértés és tisztelet egymás iránt és több feljelentést tegyen Ön a Szövetkezetről ellenünk, talán akkor elhiszük, hogy Ön a gyomai futball-sport fellendüléséért küzd, a fuzióról pedig csak akkor lehet szó ha a helyzetjelentő ur már színek nem képvisel Gyomán.

Lakatos János
GyTK intézője.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Julius 9-én szombaton

Magyar származásu
PETER LORRE
pattanásig feszülő bűnügyi regé-
nye, egy gyilkosság rejtélye, bravu-
rok és szellemességek tömkelege:

MR. MOTO SANGHAIBAN

Nincs megállás a cselekmény
rohanó tempójában.

BUCK JONES
vadnyugati kalandja:

A villámlovas

Ököl és revolver a vadnyugaton.

Julius 10-11,
vasárnap, hétfő!

UJ TARZÁN

Glenn Morris és Eleanor Holm
a világ első allétája és uszónője.
Őserdő ezer veszedelme. A nagy
Khán csapdájában. Beduinok és
bennszülöttek. Harc vadállatokkal.

TARZÁN BOSSZUJA

A legújabb és legizgalmasabb
Tarzan film, a romantika
csillogó filmje.

BUSTER KEATON
a burleszkkirály falrengető
vigjátéka:

BUSTER
a művészkirály
Hiradók.

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

Nyílt-tér* Nyilatkozat.

A folyó év május utolsó
vasárnapján, a községi elől-
járóság rendezésében meg-
tartott hősök emlékünnepe-
n, dalárdánk a „Nyugodjatok,
pihenjetelek...” című dalt éne-
kelte, mely a műsorban mint
Hajdu Béla igazgató-tanító
ur szerzeménye szerepelt. E
szerepeltetés sajnálatos téve-
désen alapszik, mert e dalt
Pétermann József ny. községi
főjegyző ur komponálta, aki
e dalban Hajdu Béla igazgató-
tanító ur versét zenésítette
meg és Hajdu Béla igazgató-
tanító ur csupán férfikarra
összhangosította azt.

Amidőn ezen körülménye-
ket a nyilvánosság előtt kö-
telességszerűen felemlítjük és
a minden célzat nélküli saj-
nálatos tévedést rektifikáljuk,
Pétermann József ny. községi
főjegyző urtól, a jóhiszemű-
ség tudatában elnézést kér a
Gyomai Dalárda Elnöksége.

*) E rovatban közölte a szer-
kesztőség és a kiadóhivatal felelőssé-
get nem vállal.

Rudolf Mosse R.T.
HIRDETŐVÁLLALAT

Uj helyiségei:
Erzsébet körut 23,
a város szívében.

UJ TELEFONSZÁMOK:
134-180 és 134-194.

Szerkesztői üzenetek:

Több németországi munkásnak.
Ugy a pénzküldés, mint a bicikli át-
hozása dolgának ulána nézünk és követ-
kező számunkban pontos választ adunk.
Mindnyájuknak szíves üdvözlét küld-
ünk.

Andreas Bartha, Ermsleben. Ver-
seit, amint látja sorban közöljük. Szi-
vesen vennénk prózát is oltani meglá-
tásairól.

A gyomai kir. járásbiróság
mint telekkönyvi hatóság.
1275/1938 lk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Rácz András végrehajthatónak B. Ko-
vács Imre (nős volt Szabó Mártával)
végrehajtást szenvedő ellen indított
végrehajtási ügyében a telekkönyvi ha-
tóság a végrehajtási árverést 127 P.
tökekövetelés és járuléka behajtása
végett az Endrőd községben fekvő, s
az endrődi 3188 sz. betétben A 1 1.
4-9. sor. 8618. hrsz. 17. h. 103 öf,
8621 hrsz. 1005. öf, 8623, hrsz. 995 öf,
8619/1. hrsz. 1. h. 354. öf, 8619/2. hrsz.
1 h. 219 öf, 8620/1. hrsz. 1418. öf,
8620/2. hrsz. 2 h. 1343 öf területű Sima
dülőben fekvő, szántó, töltésgödör és
vizállásnak a B. 3. a. B. Kovács Imre
(nős volt: Szabó Mártával) nevében álló
1/12. részére 1671 P. 93 fillér kikiáltási
árban elrendelte.

Az árverést 1938 évi augusztus
hó 9. napján délelőtt 9 órakor
Endrőd községhezánál fogják
megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlant és pedig
Rácz András végrehajtható és dr. Vilmos
László csatlakozottnak kimondott vég-
rehajtható érdekében a kikiáltási ár
kétharmadánál özv. Kovács Istvánné
csatlakozottnak kimondott végrehajtható
érdekében 1345 P-nél alacsonyabb áron
eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 száza-
léka, amelyet a magasabb ígéret ugyan-
annyi százalékára kell kiegészíteni.
Gyoma 1938 évi április hó 14. napján.
Dr. vitéz Molnár, sk. kir. jb.

A kiadmány hitelül:
Szilágyi díjok.

Brücher József Bocskai utca 27
számu háza, jutányos áron szabadkéz-
ből eladó. Értekezni lehet a tulaj-
donossal. 8

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Pét
Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI
cégnél.

Azonnali belépésre egy józan-
életű szorgalmas konvenció s
kocsist felvesz a Wagner Márton
Fiai fakereskedő cég.

Leszállította a szövetkezet a
főzési díjat. Hulladék gyümölcsseit ne
dobja szemétre, hanem adja el vagy
főzze ki pálinkának a Gyomai Szesz-
főző Szövetkezetben, gróf Tisza István
utca 97 szám alatt. Most már lényege-
sen olcsóbb a pálinkafőzés, mert a
szövetkezet literenként adóval és kincs-
tári részesedéssel együtt 1 pengőért
főzi ki. Pálinkafőzést részibe is vállal.
Siessen jelentkezni, hogy helyet bizto-
sithasson magának. 3-2

1 drb kétszárnyu és 1 drb egy-
szárnyu jókarban lévő ajtó olcsón eladó.
Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári
hivatalában a délelőtti hivatalos órák
alatt. 3

Beinschróth Gábor Hősök ut 74
számu sarokháza eladó. 3-3

Eladó: Az Alföld legjobb buza-termő
vidékén, 12000 lakosu nagyközség kö-
zepén, Tiszavidéki Hengermalom, 3 va-
gonos 12 rendszerű, buzamalom, modern
berendezéssel, vám- és kereskedelmi
örléssel, daraskő és köleskása hajalóval,
teljesen újonnan beszerelt 150 lóerős
barnaszén tüzelésű szivógázmotor, a
malom telepen 3 szobás uri lakás, 2
szobás személyzeti lakás. a mult évben
épült 30 vagonos buza, 20 vagonos
lisztraktárral, 10 vagonos görével és
istálóval 150 000 P.

70 m. hold, szép tanya és gyümölcsös-
kerttel 24 000 P, egy fertály keselyősi
cserepes tanyával és ihatóvízü kuttal
9000 P, másfél fertály 15 000 P, 10 hold
a községhez öt percnire, I-ső o. föld
9000 P, 10 hold varsánháton 2800 P,
6 hold zöldségi szántó 4000 P, 2 hold
zsellérföld 2000 P, 2 hold özeden 500
P, 158 hold dévaványi határban 60.000
pengő.

Eladó házak: Horthy Miklós uton egy
6 szobás üzlethelyiséggel 11.000 P, egy
5 szobás üzlettel nagy telekkel 15.000
P, Fő-téren nagy 6 szobás uri lakás
tisza téglá épület gyönyörű telekkel
20.000 P, Hősök utján 4 szobás új
lakóház üzlethelyiséggel 14.000 P, Vö-
rösmarthy utcán egy nagy családi lakó-
ház gazdálkodónak nagyon alkalmas
4000 P, Zrínyi utcán egy 2 szobás sarok-
ház 3000 P, Rákosi Jenő utcában egy 2
szobás nagy telekkel 2800 P, Árpád
utcában egy kisebb lakóház 1500 pengő.
Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs
m. kir. Földmivélsügyi Miniszter által
engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál
tudhatók meg. Gyoma, Horthy M. u.
2. Telefon: 50.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma-Endrőd:

19.28	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7.27
19.39	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7.16

Viteldíj: 50 fillér.

H-vásárhely-Szarvas-Gyoma-Szeghalom-P-ladány-Debrecen

5.15		Hódmezővásárhely		21.35
5.55		Szentes		20.33
6.45	ind.	Szarvas	érk.	20.07
7.15		Endrőd		19.39
7.24		Gyoma p. u.		19.28
7.28		Gyoma templom-tér		19.14
8.25		Szeghalom p. u.		18.26
9.39	érk.	Püspökkladány	ind.	17.13
10.15		Hajduszoboszló		16.31
10.50		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		16.00

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajduszoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.
Menettérti-jegy: „ P 4.- „ P 10.50. „ P 12.50.

Szeghalom-Berettyóujfalu:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	é.	15.33	20.44
7.57	é.	Berettyóujfalu p. u.	i.	14.00	19.11
9.03	é.	„ községháza	i.	13.50	19.05

Menet-jegy: Berettyóujfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma-halmagyl Olvasóköri és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; †-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Már nem olcsóbb a
bor, mint a szódavíz,
de nem is szódavíz!

24 FILLÉR

egy liter 110%-os kadarka vagy
fehér fejtelt ujbör Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadok el. Hordót díjmen-
tesen adok a szállítás tar-
tamára kölcsön; hordóm
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvétel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kül-
dők mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés,
tisza, tökéletes zamatuak
és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincézete
Soltvadkert, Pestmegye.

Felesjuhász

300 darab juhval
elhelyezkedne
3 évre október hó
1-től. Érdeklődni
DISZNÓS FERENC
Karcag,
Kiss Antal utca.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor,

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.230

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Egyensúlyban az állami költségvetés

Amióta a Népszövetség néhány hónappal ezelőtt Magyarország pénzügyi ellenőrzését megszüntette, első ízben volt alkalma a Nemzetek Szövetsége pénzügyi bizottságának a magyar gazdasági és pénzügyi helyzettel foglalkozni. A bizottság tanácskozásainak alapját Royal Tylernek, a volt népszövetségi megbízottnak legutolsó jelentése képezte, azonkívül résztvett a tanácskozásokon Baranyai Lipót dr. a Magyar Nemzeti Bank jelenlegi elnöke is, hogy tájékoztatást és felvilágosítást nyújtson az országunkat érintő gazdasági és pénzügyi kérdésekről.

Az a jelentés, amelyet a pénzügyi bizottság a tanácskozások alapján a Népszövetség tanácsa elé terjesztett, minden képen kedvező és nagyon megnyugtató Magyarország szempontjából. Az államháztartás helyzetére vonatkozólag megállapítja a jelentés, hogy a most bezárult 1937/38. költségvetési év kiadásai és bevételei lényegileg egyensúlyban voltak, mégpedig minden költségvetésen kívüli kiadást is beleértve. Kedvező jelenségként emeli ki a jelentés, hogy a bel- és külföldi államadósságok csökkentek. Némiképpen visszaesés mutatkozik ugyan a folyó naptári év kezdete óta Magyarország behozatalában és kivitelében egyaránt, azonban a deviza bevételek ennek ellenére továbbra is kielégítően alakultak. Megemlékszik a jelentés arról is, hogy a folyó évben jelentős buza-termésre van kilátása hazánkban és a kormány által kötött külkereskedelmi megállapodások a valószínű természetesen legértékesebbét már eleve biztosították.

Ezenkívül a jelentés röviden ismerteti az egymilliárdos beruházási program célkitűzéseit és pénzügyi lebonyolítását, valamint a Magyar Nemzeti Bankra vonatkozó törvény és a Jegy-

intézet alapszabályainak módosítását is.

Igen kedvező tehát az a kép, amelyet a külföldi gazdasági közvélemény és Magyarország külföldi hitelezői alkotnak maguknak országunk pénzügyi és gazdasági helyzetéről ennek a fontos nemzetközi szervnek fentebb ismert jelentéséből. Mindenki, aki érdeklődéssel figyelte az utóbbi évek során a magyar gazdasági élet és az államháztartás helyzetének alakulását, meggyőződhet arról, hogy teljesen indokolt volt Magyarország pénzügyi ellenőrzésének néhány hónappal ezelőtt bekövetkezett megszüntetése. A magyar kormány és a magyar nemzet az elmúlt évek során bőséges bizonyosságot tett arról, hogy gazdasági és pénzügyi tekintetben is meg tud állni a maga lábán és minden ellenőrzés nélkül is összes rendelkezésre álló erőit hajlandó latbavetni, hogy az egyes külföldi hitelezőkkel szemben fenálló kötelezettségeit a lebetétségek legvégső határáig teljesítse. Az utóbbi évek nagy világgazdasági és pénzügyi zűrzavarában Magyarország valóban kiérdemelte a „becsületes adós” jóhírnevét, amint azt nem régiben az amerikai Egyesült Államok felelős kormánytagja egy nyilatkozatában elismeréssel állapította meg. A magyar kormányok óvatossága, higgadt és átgondolt pénzügyi és gazdasági politikája egyrészt, másrészt a nemzet bámulatra méltó lemondása, áldozatkészsége és önmegtagadása teremtették meg azt az alapot, amely lehetővé tette a legsúlyosabb gazdasági válságból való kiemelkedésünket és azt, hogy immár egy hatalmas és nagyszabású nemzeti beruházási program megvalósítására gondolhatunk, egy oly pénzügyi és gazdasági terv keresztülvételére, amely az ország legfontosabb szociális és gazdasági kérdéseit fogja megoldani, emellett módot

nyújt arra is, hogy honvédelmünket a szükségleteknek megfelelően kiépítsük.

Örömmel és megnyugvással láthatjuk, hogy a külföld teljesen tárgyilagos és valóban elfogulatlan gazdasági és pénzügyi szakértői bizalommal itélik meg

helyzetünket s így minden okunk megvan arra, hogy a magunk részéről is bizó reménységgel tekintünk az Imrédy kormány által irányított magyar gazdasági politika kibontakozása és nemzetünk jövője felé.

Kitünő eredménnyel zárult a Gyermeknap

A szeretet és egymáson segítés nevében megindított nagyszabású akció, — mely községeinkben eddig nem látott formában. utcai gyűjtés alakjában is igyekezett a népjólét, a Stefánia anyagi erejét növelni, — immár lezárult. A Stefánia elnöksége ezúton közli, hogy a Gyermeknap jövedelme 458 pengő 37 fillér, amiből az utcai gyűjtés 253 P, 49 fillért, a kertli ünnepély és vacsora 204 P. 88 fillért hozott. A kiadások előreláthatólag 130 P. körül lesznek.

Kellemesen meglepő az utcai gyűjtés eredménye, ami jórészt kisemberek filléreiből adódott össze. Ez mutatja, hogy a lakosság megértette a vezetőség nemes törekvését és filléreiből mellé állott. Mennyi tejet és gyógyszert lehet venni a szegény kicsiknek ebből a tekintélyes összegből!

A pénzadományokon kívül igen sokan természetbeni adományaikkal is hozzájárultak a nagyszerű eredményhez. Itt mondunk köszönetet érte:

Egy-egy birkát adtak:

G. Nagy László, Csermák Kálmán és Oláh Lajos hentes.

Csirkét adtak: Kerdu Péterné, dr. Kovács János, Nagy A. Zsigmondné, Schusztér Jánosné, dr. Sorbán Jenőné, Nemerey Péterné, dr. Krisztián Kálmánné, Gyökössi Dánielné, Cinkócky Lajosné, Iványi Aladárné, dr. Legeza Tiborné, Bácsy Elekné, Pikó Béláné, dr. Bartha Gusztávné, Ugrin Istvánné, Feiler Ernőné, Salgó Sándorné, Wagner Mártonné, v. Váry Józsefné, Kocsis Istvánné (főtiszt), Kocsis Istvánné

(tiszt), Kocsis Gyuláné, Zöld Mária, Dr. Dombos Kálmánné, Kató Lajosné, Palotás Istvánné, Mohácsi Jánosné, v. Pajor Gyuláné, Németh Józsefné, Szakács Istvánné, Biri Istvánné, Józsa Lajosné, Oláh Istvánné, Kollmann Józsefné és még általunk ismeretlen 4 személy.

Kenyeret, kalácsot, kiflét, zsírt, krumplít, hagymát, cukrot, teát, paprikát, gyermekjátékot, ruhákat adtak:

Sebessy János, Szendrei Ferencz, Berkovics Adolf, Mosolygó Ágoston, Kohn Ilona, Glück Ármin, Végh Béla, Kádár Lajosné, Becher Rezső, Izsó Imre, Hajdu Béláné, Gecsei Sándorné, Bácsy Elekné, Nagy Mihályné, Wallner József, Gábor Gyula, Arany János, H. Szabó Imre, Kaucil Borbála, Nagy Mária, Pétermann Józsefné, Tari Sándorné, Faragó Károlyné, Erdei Imre, Kiss Dániel, Kruchió László, Vidó János, G. Szabó József, Barok Gyula, dr. Házi Béláné, Kocsis Gyuláné, Pánczél Emilné, Kovács Gergelyné, Fekete Jánosné, Waldmann Miklós, Papp Ilonka, Weisz Albert, dr. Sorbán Jenőné, dr. Szilágyi Ferenczné, Szilágyi Ferencz, dr. Singer István, Wagner Márton fiai cég, öv. Grósz Zoltánné. Élelmiszer megváltás képen: Karsay Lajos 10 P., Józsa Lajos 5 P., Schwartz Károly 4 P., Spitzer Dezső 2 P., Pintér Istvánné 2 P. A Kner cég 6 drb. urnát, 2 karton táblát és 10 drb. blokkot adott.

Miután köszönettel nyugtázzuk a jótékony adományokat, a község minden lakosának hálásan köszön-

júk a legkisebb hozzájárulást is.

Külön mondunk köszönetet az urnákat felállító urnőligyeknek, a mellettük persellyel gyűjtő leányoknak és fiúknak, akik a forró napon majd hideg szélben kitartva, jelentős részt vettek a munkából.

Isten áldása legyen mindenkinek, aki segített az eredmény elérésében.

A Stefánia Elnöksége.

A magunk részéről őszintén gratulálunk a Stefánia vezetőségének s mert tudjuk, hogy rengeteg munkát fektetett be ebbe a vállalkozásba, amiből egy lépés sem volt hiábavaló. Köszönjük a Stefánia gondozottjai nevében, akik még nem tudják, hogy a télen át több tejet, meleget, ruhát, tisztaságot, életet kapnak ebből a munkából kifolyólag. Pétermann Józsefné elnök tiszteletreméltó és teljes sikerü kezdeményezése egy lépés a mulhatatlanul szükséges szülő-Otthon felállítására felé. Minden évben egy gyermeknap a Stefánia biztos működését jelenti.

Nem mulaszthatjuk el leszögezni a Gyermeknap sikerével kapcsolatban a gyomai társadalom egységes, a cél érdekében összefogó fellépését. Egy kishitű és helytelen kritikájú hang a napokban beszélt a község társadalmi csődjéről. Kérdezzük, hol itt a csőd? Az utcai gyűjtés meglepően szép eredménye? Az adományozók hosszú névsora? A zuhogó eső dacára a teljesen megtelt vacsorázó helyiség?

Amit láttunk az mind a „társadalmi csőd“ ellenkezőjét mutatta. Nem papíron, nem elméletben, hanem kézzelfogható valóságban, sőt számokban. Ezek tények. A gyomai társadalom egy szívvvel, lélekkel együtt van, ha tiszta, jószándéku kéz int neki, nemes célok szolgálatában, mint ahogy együtt voltunk a Gyermeknapon és a Stefánia vacsorán a zuhogó eső ellenére és jó hangulatban együtt is maradtunk, az elvégzett jó munka tudatában, kellemesen szórakozva, a hajnali órákig.

A csillagfürt

mint zöldtrágya csak azok előtt a gazdák előtt ismeretes, akik annak gyorsan kézzel fogható hasznát saját maguk tapasztalták. Hogy ez lassan terjed, az is oka, mert a zöldtrágyázás praktikus keresztül vitelében csak a köztelekben lehet valamit olvasni, a mi kezünkön járó szaklapoknak nem jut rája helyük.

Hogy mi indított arra, hogy erről most kell írnom, igen érdekes.

Utjaim sokat láttattak most velem s a jégkár becslés pokolian lázas munkájában jól esett enyhet találnom gazdakérdéssel is foglalkozván.

A Bácskában értenek a kukorica termeléshez, sokat kapálnak, nem töltögetnek.

Kora reggel végeztem egy gazdaságban a dolgommal, kissé szétnéztem.

Mondom a tulajdonosnak, ennél vannak jobb kukoricák is erre felé. Beismerte, bérlőtől visszakerült föld ez. Ajánlottam neki, hogy kapa előtt jó a

földet bőven beszórni csillagfürt magjával, jól belekapálni, őszszel a térdigérő növényt a nagy sürgés-forgásban letapossák, leszántják s meg van trágyázva. A gazda nem szólt semmit, elmentem. Estefelé az utam arra vezetett a szállásomra. Akkorára az öt hold föld be is volt vetve csillagfürttel, a bekapálást is csaknem elvégezték.

Némán, meghatódva néztem a gazda szemébe, aki a jó tanácsot ilyen hamar megértette, megfogadta, végrehajfotta, pedig még kajtatni is kellett a magot odabent a városban, jó 15 kilométerre a forrón szerezett termő földtől... M. B.

Beszámoló az „üszög“-frontról

b) A cséplőgépnek milyen szerepe van a gabonaüszög terjesztésére?

A cséplés alkalmával az üszögös gabonaszemek a dobban és a kalászvágóban felrepednek. Az üszögös por rákenődik az egészséges szem felületére és a buza szakálaira. De ugyanakkor elkenődik tőle az egész cséplőgép is.

Az így megfertőzött cséplőgép eljut egy szomszédos gondos gazdához, akinél nem volt üszögös kalász, hisz rendesen tisztítja és csávazza a gabonáját s cséplés után csodálkozik, hogy gabonájának egy része üszögössé vált. Ennek magyarázata pedig nagyon egyszerű, és pedig az, hogy a gondos gazda nem tudta, milyen gabonát csépeltek előtte a géppel.

Helyesen teszi tehát a gazda, mielőtt csépelte, ha figyelemmel kíséri és érdeklődik az előtte csépelte gabona tisztaságáról, köüszögmentességéről.

c) A magvak tisztaságának fontossága

Helyesen teszi minden gazda, ha gabonájából a puffancsos köüszögös magvakat triörrel, vagy szelektorral eltávolítja. Szükséges ez azért, mert a tiszta buzáját jobban tudja értékesíteni. De szükséges ez a vetőmagnál különösen, mert ennek tisztaságától függ a jövő évi termésnek minősége is. A léha magvak eltávolítása azonban mit sem ér, ha azokat a trágyatelepre visszük, hisz azal együtt ismét kikerülnek a talajunkba és vigan terjesztjük vele tovább a gyomot és a köüszögöt. Vagyis a talajunkat ve-

le tudatlanul, de ismét megfertőzzük.

d) Főleg mi az a hiba, amelyre a magvak csávázásánál nem fordít gondot a gazda?

Először is: legtöbb gazda helytelenül csáváz. Elkészíti az ő liter vizét, ad hozzá 1 kg. kékkövet, vagy csak úgy találmóra; hasonlóan 1 és fél kg. meszet, 3 marék sót és ebből 1 g buzára ráönt körülbelül 10 liter vizet. A buzával összekeveri teknőben, vagy téglá, illetőleg cement padozaton, míg az azt fel nem szívja és azt gondolja, eleget is tett mindennek. Pedig mennyi üszögös szem maradt benne, hisz nem volt annyi folyadék, ami ellepje a buzát és lemerhette volna a kavarási közben a víz felszínére emelkedő puffancsokat. Így a csávázott magvakkal együtt kiviszik és elvetik a földbe az üszögös magvakat is és csodálkozik a gazda, ha üszögös a gabonája: „pedig megcsáváztam“.

A másik hiba, amit be is ismernek, hogy a csávázás után a magvakat visszaöntik ugyanabba a zsákba, amelyben csávázás előtt volt. A csávázott magvakat csakis kiforrázott és megszáritott zsákba szabad önteni, vagy teljesen új zsákba.

Nem figyel a gazda arra sem, hogy ugyanarra a helyre önti vissza a gabonáját, ahol a csávázatlan mag volt.

Arra pedig nem is gondol, hogy vetőgéppel ki után veti a gabonát. Pedig a vetőgépet fontos tisztán tartani és lehetőleg csakis tiszta és jól csávázott vetőmagot szabad vele elvetni. Mert hiába csávázok, ha fertő-

zött zsákba, illetőleg helyre öntöm a magot, vagy fertőzött vetőgéppel vetek. Az ott megtapadó csávázatlan üszögömbök a csávázott magra kerülnek és minden bizonnyal megfertőzik a csávázott magból kikelő buzacsíranövénykéket.

Husz pengő az új-búza

Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter beváltotta a debreceni beszédében ígért búza árat. Julius 12 óta 20 pengőt fizetnek Gyomán a 80 kg. fajsúlyu újbúzáért.

A kormány a 80 kg. fajsúlyu búza árat a határállomásoktól legtávolabbra eső állomáson 19 pengő 25 fillérben, míg a nyugati határállomásokon (Hegyeshalom, Murakeresztur) és az összes rakodó hajóállomásokon 20.75 pengőben állapította meg.

Ezt az árat egész éven át akarja tartani a kormány: sem alacsonyabb, sem magasabb nem lehet az ár.

Kár, hogy a 80 kg.-nál magasabb fajsúlyt nem jegyzik és nem fizetik. Ez nagyon serkentő lenne a jobb fajsúlyú búzák termesztésére.

A jövő héten megindul a cséplés, akkor látjuk majd, hogy milyen minőségű lesz a búzánk.

LEMONDOTT AZ IPARTESTÜLET VEZETŐSÉGE

A Testület többsége újra a Pesti Naplót és Népszavát rendelte meg

Vasárnap délután tartotta az Ipartestület a másodszori hirtetésű gyűlését, amelyen a jelen voltak számára való tekintet nélkül határozhattak. Ismét bebizonyították iparosaink, hogy közömbösek a saját ügyeik iránt és most még kevesebben voltak ott, mint az első alkalommal, amikor nem voltak határozatképesek.

Az erőpróba megtörtént. Csak 45 iparos tartotta szükségesnek, hogy véleményét nyilvánítsa az erősen élreállított keresztény és nem keresztény-lapok feletti szavazásban. A Népszava hívei többen voltak. A 45 szavazóból 24 iparos a Népszavát rendelte meg az Ipartestületnek és csak 20 akadt a 286 önálló iparosunkból, aki kötelességének tartotta, hogy a szavazásra elmenjen és hitet tegyen keresztényen érzülete mellett.

Tudja meg tehát Gyoma minden keresztény érzületű lakosa, hogy a gyomai Ipartestület a Népszavát és a Pesti Naplót járálja. És ha ebből valami ódium háramlik iparosainkra, vessenek magukra.

Azt meg egészen természetesen találjuk, hogy az Ipartestület vezetősége ilyen blamázs után nem kívánja tovább képviselni a gyomai iparosokat és lemondott.

zött azt, hogy Magyarországon megbukott a diktatura, hogy Bécsben hagyta magát 1924-ben letartóztatni és kiváltása nem kevés pénzébe került a Szovjetnek, hogy rosszul vezette a magyar politikai emigrációt Moszkvában, a magyar szekcióban nem volt titoktartó és többek közt az ő könnyelműsége folytán került Sallai, Fürst, Rákosi, stb. rendőrkézre s végül, hogy Spanyolországban küzdő nemzetközi seregnél számtalan hibát követett el.

Bokányi és társai

— Az emigráció többi ismert tagja közül megemlítem, hogy Magyar Lajos — aki Pécsy Blanka-nak volt a férje — Kinában a TASS (hivatalos szovjet távirati iroda) tudósítója és egyébként is szovjet megbízott volt. A trockista csoportokkal való szimpatizálás miatt, egyes verziók szerint, ő is tíz évet kapott. Vágó Béla egykori népbiztos aktiv szerkesztője volt a „Sarló és Kalapács” című moszkvai folyóiratnak, amelyet szorgalmasan igyekezett terjeszteni a magyar emigráció, a magyar hadifoglyok és a külföldi magyarr kommunisták körében. Vágó Béla igen tevékeny alakja volt a magyar proletárdiktatúrának, annakidején életfogytiglani fegyházra ítélték, — de a Szovjetunióban elérte őt is a nemezis Sztalin rendelkezése formájában.

Bokányi Dezső személyi nyugdíjat kap a szovjettől, egy volt szálloda épületében él őszhaju feleségével együtt. Közreműködik a Komintern rádióállomás magyar leadásaiban és ebben segítségére van egy Szatmári nevezetű volt tanító, aki a szovjettörvények egyik csiklandós paragrafusával jött összeütközésbe egy időben: liliomtiprás miatt tízévi száműzetésre ítélték, de ebből öt évet elengedték neki.

És ezek akartak világmegváltók lenni...

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasúti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

HIREK

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt és több-kevesebb összeggel adósok, szíveskedjenek a hátralékukat mielőbb megfizetni.

Makláró Károly református püspök váratlanul meghalt a múlt héten. Vasárnap temették el a reformátusok nagy halottját. Harsányi Pál esperes imát, Ravasz László püspök gyászbeszédet mondott.

Imrédy miniszterelnök, Kánya külügyminiszterrel holnap Rómába utaznak.

Személyi hír. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Varga László gazdasági tanácsos főtitkár Békésvármegye területén a kamarai külső szolgálat irányítása és vezetése alól saját kérelmére felmentette és ezt a feladatot a jövőben Hank Olivér, kamarai főtitkár fogja ellátni.

Vitéz Rátz Jenő honvédelmi minisztert abádszalóki képviselőnek választották.

A Nemzeti Egység Pártja a nyári szünet előtt értekezletet tartott, amelyen érzékenyen bucsúztak el Hóman Bálint nyugalomba vonuló miniszterrel.

Gróf Tisza József, gróf Tisza István unokája Békés mellett neki ment az autójával egy utmenti fának és életét veszítette.

A Földművelésügyi Miniszter a szegedi m. kir. Növénytermelési Kísérleti állomáson szolgálatot teljesítő Rigler József és tunyoghy Szűcs Árpád kísérletügyi asszisztenseket a IX. fiz. osztályba adjunktusokká nevezte ki.

Németországban megszüntették a hitbizományokat.

Megnyílt a zsákkölcsonzó. Az előző évekhez hasonlóan, most is megnyílt a zsákkölcsonzó, a Becher Rezső házában, ahol az érdeklődők felvilágosítást kaphatnak.

Hóman Bálint tárcán kívüli miniszter öt és fél évi minisztersége után lemondott a miniszterségről és a Nemzeti Önállósítási Tanács elnöke lett. — A jólérsztültek tájékoztatására közöljük, hogy az Önállósítási Tanács elnöki tisztségével semmiféle fizetés nem jár.

Tardy Lajos vésztoi nyugalmazott főjegyző július hó 13-án, életének 73-ik évében elhunyt.

A Békésvármegyei Szarvasmarhatenyészti Egyesület augusztus 21-én Orosházán és 28-án Békésen rendez állatvásárt, bemutatót és fogatbemutatót tart. Minél többen vegyenek részt a kiállításon.

Békéscsabára 62 budapesti nyaraló leány érkezett.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület kiadásában megjelent a beruházási törvény és végrehajtási rendeletének magyarázó szövege. A kiadványt az Egyesület érdeklődő tagjainak ingyen, a nem tagnak 20 fillérnek postabélyeghen történi beküldése ellenében megküldi a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala Békéscsabán.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR” szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Meggyulladt egyik békéscsabai legelőn a fű a bojtár eldobott gyufájától.

Orosházán az ősszel gyümölcs-, virág- és zöldségkiállítást rendez a vármegye.

D. Molnár Eszter 15 éves leány lábát feltörte a cipő és ebből a sérülésből mérgezés keletkezett. A beteget a kórházban kellett szállítani.

A dévaványaiak emlékiratot adtak be a földművelésügyi miniszterhez, amelyben a sziktalajjavításnak digózással történi intézményesítését és a Dévaványán elkezdett digózási munkálatok folytatását kérik.

F. évi augusztus hó 6-án és 7-én napján KERTI-ÜNNEPÉLY és FAGYLALT-EST az Erzsébet ligetben a „Vörös-Kereszt Egylet” rendezésében.

A csehek még mindig nem haladtak előre a nemzetiségi kérdésben.

A száj- és körömfájást emberek is megkapják Lengyelországban.

A színpadi rendezés kulisszatitkai. Erről közöl rendkívül érdekes cikket a Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierkészítményt, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A cári sírok titkai elevenednek meg abban a rendkívül érdekes cikkben, amely a Londonba érkezett Kolikovszky kozákezedes előadása nyomán Tolnai Világlapja új számában megjelent. Elbeszélése szerint, amikor Nagy Péter koporsóját kinyitották, a cár felemelkedett egy rugós szerkezet működésére. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közöl száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Templom javításra

Irta: Kruchió Endre.

Arany csillag ragyog fent a templom [tornyán]
Csokolhatja a nap, verheti az orkán,
Százados köntösét levette róla,
Áldott munkáskezdek festik ragyogóra.
Karcsu, magas testtel, a pusztáról nézve,
Arany napsugárban büszkén tör az égre.
Lészen tündöklése dicsőségben, hírből
Örök, mert él erős várunk: a jó Isten.

Tulipános szürü buzgó kálvinisták
Valemikor régen két kezökkel hordták
E szép nagy templomot, búzgó, igaz hittel,
Hol elbeszélgetnek majd az Ur Istennel.
Hullott a verejték és az Isten háza
Megépiült. Áldás az őseink porára.
Gyönyörű harangja imádkozva mondta:
„Te benned biziunk mi eleitől fogva“.

Hányan elbucsúztak azóta már tőle?
Hány kedves halottat kísért temetőbe?
Hányan mentek el a véres zivatarba
„Láttak-e?“ — szóval — falunk templom [tornya?]

Akiknek a sírját ágyu golyó vágta,
Nem kísértte őket a harang imája.
Nyugodnak a föld báruely világtáján,
Még siratja őket Hősök emléknapján.

Ragyogj, tündökölj csak fent te arany- [csillag,
Vidd fel az Istenhez esdő imáinkat,
Ha már a százados vész, vihar nem viti el,
Legyen velünk olyan akarattal, hittel.
Áldjon meg bennünket, hogy már ne [sokára
Zugjon a harangod a feltámadásra!
Gyoma, 1938. július hó.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hi-, jog- és állam-, orvos, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a a rendes beiratkozás az 1938—39. tanév I. félévére szeptember hó 1—16-ig tart.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik drága jó feleségem, illetve felejtethetlen kedvesanyám temetésén megjelentek és fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek ezúton mondunk hálás köszönetet.

Gyoma, 1938. július hó.

Kiss Sándor
Kiss Géza

Hol a hiba?

Egyik napilapunk vasárnapi mellékletének „Levelek“ rovatában hetekkel ezelőtt megjelent egy kesergő édesanya levele, melyben elmondta, hogy leánya, akiért egész életét és minden munkáját áldozta, teljesen elidegenedett tőle és egészen mássá lett, mint amivé az ő gondos nevelése mellett lennie kellett volna. Azóta a válaszok légiója érkezett erre a levélre és hivatásos pedagógusoktól kezdve a 16 éves bakfisig mindenki megírta a maga véleményét az esetről és vele kapcsolatban a nevelésről is. A válaszokban ott szerepelnek a múlt századbéli „mesterember-pedagógia“ elvei, csak úgy, mint Makkai Sándornak: „Magunk revíziója“ című egészen mai tanulmányából való idézetek.

Persze minden hozzászóló a maga esetén és szemüvegén keresztül látja a kérdést, holott a megoldás ott kezdődik, hogy nem elszigetelt jelenségről van szó ebben a keserű panaszban, hanem benne van a XX. század egész nevelésének a csődje. És nevelésünk nem véletlenül jutott ide, hanem szükségszerűen. Mert a nevelés nem tanítás, vezetés, „nyesegetés“, „oltogatás“ vagy ezekhez hasonló, hanem hatás. Még pedig egy kifejlett egyéniség hatása a még fejletlenre.

Nem kell hozzá nagy fantázia, hogy röviden végignézzük: milyen hatásokat kap jobbról is, meg balról is a mai gyermek? Először is az egyik, meg a kettőkék éppen azért, mert egyedül és másodmagukkal vannak, állandóan a felnőttek társaságában, sőt azok előtt élnek. Ők mindent megkapnak a jó fától a legújabb játékszerig. Mert nincs még két vagy három testvérük, soha meg nem tapasztalhatják mi az; már gyermekkorban társaslénynek lenni, s akarva nem akarva, a többiek kedvéért valamiről lemondani. Sőt! Ővék mindenben az elsőség, azért aztán határtalanul önzők lesznek. Ők kerülnek mindenütt az érdeklődés középpontjába. Megtanítják hát őket bókolni, spiccelni „nagyot játszani“. Ezért övék lesz a hódolat, annyira, hogy kényeztetik és megtapsolják őket. De ez még nem lenne önmagában véve végzetes hiba. Hiszen később megtanulnák az életben, hogy nem forog körülöttük a világ. De amielőtt ezt megtanulnák, valami sokkal rosszabb történik. Megértik és megtapasztalják, hogy az a világ, amelyikben élnek, hazug világ. A karácsonyfásditól a

nagyok társadalmi életéig egyvégen. Megtapasztalják, hogy más a beszéd és más a cselekedet. Megismerik a felnőtteket, akik örömmel borulnak egymás nyakába amikor találkoznak, de találkozás előtt vagy után úgy nyilatkoznak, hogy bárcsak sohasem látnák a másikat. És lehetne ezt a felsorolást folytatni a legkisebb dologtól a legnagyobbig. Talán az lehetne a betetőzése az egésznek, hogy vasárnapokon ünnepi ruhában templomba kell vonulni, de a hétköznapokon senki sem akarja ismerni az Istent. Azaz kapnak hatást bőven, de hazugok ezek a hatások és felemások.

Röviden szólva ebben rejlik nevelésünk csődje és tudva,

vagy tudatlanul, de ezek miatt keseredik meg a szülők élete olyan nagyon-nagyon. S nem segít itt se tudomány, se tanácskozás. Ha kemény beszéd is, de mégis igaz, hogy önmagunkon kell kezdeni a revíziót. Mert új emberek kellenek a neveléshez. Egész emberek. Akiknek ugyanaz a gondolatuk, szavuk és tettük. Ilyen nemzedék pedig csak egy van: az, amelyik a Jézus Krisztusban ujjászületett. S ez nemcsak a szülőkre vonatkozik, hanem mindenkire, aki nevel: tanárra, papra, kicsire és nagyra egyaránt.

Az ujjászületéshez pedig csak egy út vezet; a bűnbánat útja. M.

Értesítés!

Értesítjük a gazdaközönseget, hogy a gazda érdekek szem előtt tartása mellett új-buzát az eddigi feltételeink mellett vállalunk raktározásra.

HOMBÁR
Szövetkezet

Első Budapesti Gőzmalmi RT.
gyomai telepe.

A MOSZKVAI MAGYAR EMIGRÁCIÓ ÉLETE ÉS SZÉTZÜLLÉSE

Mi történt Kun Bélával és társaival?

„Két száműzetés között“ — ez a címe annak a mindössze harmincoldalas füzetnek, amely most jelent meg Pozsonyban és amely nagy feltűnést keltett. Szerzője Tóth Ernő munkás, aki tizenöt évig élt kint Szovjetországban és a füzetcskében szovjetországi élményeit tárja az olvasó elé, ami már a könyv alciméből is kiderül. Az alcime: „Egy volt szovjet munkás élete 15 évig a szovjet paradicsomban“. A címlapon a Kreml látható, amelyre egy vörös zászlós gyári képmény dől rá. Tóth Ernő ez év március 30-ikán hagyta el Szovjetországot, miután a szovjetethatóságok, mint nem kívánatos idegent száműzték.

A könyvének legérdekesebb fejezetei azok, amelyek a moszkvai magyar kommunista emigráció életéről és szétzüléséről számolnak be.

Kun Béla és emigránstársainak szerepe Szovjetországban

— Tizenötévi szovjetországi tartózkodásom alatt — írja Tóth Ernő — figyelemmel

kísérhettem a magyar politikai emigráció életét, amelyhez tulajdonképpen én is tartoztam. Amikor 1922-ben az augusztus 6-iki transporttal nyolcvan férfi és négy nő Magyarországról Moszkvába érkezünk, megkezdődött a szervezés, az oktatás. Felolvasásokat, gyűléseket, kurzusokat tartottak és olyanformán nézett ki ez a mozgalom, hogy maholnap máris visszafordulunk és egész Európát csakhamar szovjetté alakítjuk át. De ez csak kezdetben volt. Nemsokára tisztába jöttünk azaz, hogy mindez hiábavaló. Érdekes eset adott nékem alkalmat, hogy ezt megtudjam.

— Az egyik emigráns-csoportnak egy Porció nevezetű emigráns állt az élén, aki hosszú memorandumban vonta felelősségre Kun Bélát a Magyarországon történt bukásért és általában azért, hogy Kun Béla magáról az udvartartásáról bőven gondoskodott, különvonattal és szabad kiutazással érkezett Ausztriába, ugyanekkor pedig nem értesítette alantasait arról, hogy mi történik a központban.

A moszkvai magyar emigráció

— Ezt a kérdőre vonást Kun Béla és táborkara először erélyes visszavágással, majd pedig szép szóval utasította el. Megkezdődött a frakcióharc, a pletyka, az emigráció szétzülése. Annak ellenére, hogy Kun Béla a szovjet kormánytól kapott egy klubhelyiséget az emigráció számára és a klubhelyiségekben nagy estéket, ünnepélyeket, jubileumokat rendeztek a kommun kikiáltására emlékezve, mégsem járt szívesen az emigráns társaság a klubba. Ennek az volt az oka, hogy Kun Béla és táborkara az emigráció munkás részétől elkülönítette magát. Benfentes csak Kun Bélához közelálló ember lehetett. De a munkások nem is szorultak Kun Bélára, mert aki tudott dolgozni és megtanult oroszul, az egyáltalán nem volt ráutalva az emigráció vezetőségére. Ebben a pangásban azután Kun Béla féktelen becsvágyának különösen segített a nagy átszervezési munka.

Kun Béla lecsuszása

— Újabb magyarok özönlöttek Szovjetországba, főleg Amerikából, de máshonnan is, ezeket még ideig-óráig be lehetett csalogatni a klubba, ám végül ez sem segített már. Kun Béla a szovjet kormány előtt is egyre csuszott a lejtőn s noha szovjet érdemjelet is kapott, lehanyaglott a szerencsecsillaga. 1935 őszén a szovjetkormány rendelkezésére megszűnt a magyar politikai emigránsok klubja. A magyar emigráció tagjai közül, aki óhajtott, az beiratkozhatott a német kommunisták klubjába, amely a külföldi munkások klubja néven volt ismeretes.

Kun Béla a börtönben

— Hogy mi uton-módon esett le Kun Béla csillaga a szovjet égről, erre pontos adataim nincsenek, de annyi tény, hogy Kun Bélát kirekesztették a Komintern magyar szekciójából, ahol pedig mindig vezetett, ezenkívül kiűzték a kremli klinikából is, ahol kezelték és ő is bekerült a félelmetes butirkai vizsgálati börtönbe.

Az egyik budapesti lapban, amely 1937 júliusában véletlenül kezembe került Moszkvában, egy rövid közleményt olvastam, hogy Kun Bélát Szovjetországban agyonlőtték. Ez nem felel meg a valóságnak. Különböző verziók jártak, melyek szerint a leghihetőbb az, hogy tiz évre ítélték el Kun Bélát. A szovjeturalom sok bünt gyűjtött össze ellene. Többek kö-

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Üzletáthelyezés!

ifj. Wallner József
mészáros és hentes,
üzletét f. hó 15-én
áthelyezte:
Hősök Emlék u. 48/1 sz.
az Uri-Kaszinóval szemben.
(Schröder féle ház).

Nyilt-tér* Nyilatkozat.

Válasz

a „Gyomai Élet“ július havi
számában megjelent „Csőd-
be jutott községünk társadalmi élete“ című
közleményre.

Tisztelt Uram!

Nem tudom egyéni iniciatíva-e vagy bizonyos csoportnak kollektív szellemi abortusa-e a fentemlített cikk, mivel annak végéről hiányzik szerzőjének neve. Én azonban csak egy személyhez intézem válaszom, jól tudva honnan fúj a szél. Többen is érthetnek belőle...

Mint a Gyomai Dalárdának titkára, kötelességemnek tartom a fentemlített cikkekre válaszolni dalostársaim nevében is már azért is, mert egyes urak — úgy látom — nem elégszenek már meg azzal, hogy a Dalárdának szeretett elnökét támadják, hanem rajta keresztül most már magát a Dalárdát, mint egyesületet igyekeznek megfurni, konkolyt és mételeyt hinteni és felháborítóan hangulatot teremteni sajtójuk révén, hogy Gyoma község közönsége és a Dalárda közé áthidalhatatlan szakadékot idézzenek. Hát ez felesleges erőlködés!

Vegye mindenki tudomásul, hogy mi, akik a Gyomai Dalárdát alkotjuk, csak dalolni, a művészi karéneklés elsajátítását, a magyar dal propagálását és ezen keresztül a karéneklés megkedveltetését akarjuk, minden politika kizárásával.

Ha valakinek gyomorgörce támad amiatt, mert a Dalárda elnökét Nemerey Péternek hívják, mi dalosok erről nem tehetünk. Nyögjön...! Utóvégre a görce is azért görce, hogy aktivitásba lépjen néha... Hát nem igaz?! Egyéneknént semmi közünk ahhoz, hogy cikkirónak mi a baja elnökünkkel, jóllehet hátterét jól tudjuk és erről nemcsak mi dalosok, hanem igen sokan mások megalkották véleményeiket.

Mi dalosok hangsúlyozni és leszögezni kívánjuk azonban, hogy elnökünkkel, annak fá-

radhatatlan és eredményes munkájával meg vagyunk elégedve, agilisabb, hozzáértőbb elnököt nem is választhatott a Gyomai Dalárda, mint őt, aki több mint 12 esztendeje munkálkodik dalárdánk előbbrevíttele érdekében, velünk dalosokkal összeforrt s aki megértéssel irányít bennünket a magyar dalkultúra szolgálatában.

Ne igyekezzenek egyes urak az ő körükből szerezni vezetőt, mint ahogy már tapogatóztak is tekintelben, mert nekünk más elnökre nincs szükségünk s ha netán Nemerey elnökünk le is mondana, mindezek megtörténtét úgy sem engednénk meg, akkor sem mennénk hozzájuk vezetőért. Még akadna Gyomán nem egy köztisztviselőben álló kőműves, kovács, vagy bármily iparos, akit a Dalárda elnökének választana.

Inkább tanulná meg tőlünk mi az az egyetértés, mikor 30—40 ember összejön, akik különböző vallásuak és különböző politikai meggyőződésűek; akiknek csak egy céljuk van ebben az egyesületekben: a dalkultúra és ezen keresztül az általános kultúra megismerése és továbbadása minden ellenszolgáltatás nélkül!

Dalárdánkat hagyják ki kisdéd játékaikból és ne akarják egy embernek keresztény és kulturemberhez nem méltó támadásával egyesületünket megméltelyezni. Ne akarják a Gyomai Dalárda kulturmissióját összetéveszteni, felhasználni, vagy ugródeszkának szánni egy lázas agy szülte faji ideológiának, ami csak talaját vesztett, kétes egzisztenciákban és hatalmi tébolyban szenvedőkben talál termő talajra.

Igazi kulturmissiót csak az tud kifejteni, akiből hiányzik a felekezetieskedés és faji gyűlölet, aki nem nézi, hogy embertársa fekete vagy sárga-e. Az ellenkező uton haladó csak a kultúra kerékkötője, az emberi felvilágosultság és tudás legnagyobb ellensége. Könnyű egy kulturegyesületet közönséges szószátyárkodással támadni esetleg tönkretenni és sokkal könnyebb egy meglévő kulturát 4—500 évvel visszalökni, mint 100-zal előre vinni. Én csak azt mondom és ez azt hiszem nemcsak az én egyéni felfogásom, hogy aki magát keresztény létére, idegen faj, vagy vallás gyűlöljének vallja, az Jézus Krisztust üti arcra!

Tisztelt Uram! Azt írja Ön, hogy Gyoma község közönsége nem vállalt és nem vállal közösséget a Dalárdával... Hát ki volt az, aki képes volt a Dalárda zászlajára és zász-

lóság megváltására több mint 900 pengőt adakozni? Talán az Önök szellemi szülőtte: az Ortodox-Liberálisok? Nem! ebből az adakozásból igenis az oroszlanrészt Gyoma község köznépe viselte. Ez igenis dokumentum arra, hogy az a bizonyos „közönség nem vállalás“ közönséges, szemenedett valótlanosság.

A Gyomai Dalárda egyébként tudni fogja kötelességét községe közönségével szemben, amely ilyen nem várt bőkezűséggel gondolt a község Dalárdájára.

Tisztelt Uram! Hát van már keresztény és zsidó bor is? Ezt eddig nem tudtuk!... Pedig hát, hogy őszinte legyek, mi dalosok vagyunk egy páran, nem akarom mindet meggyanusítani, akik már ittunk keresztény bort is, meg ortodox-liberális irányzatú bort, de csak azt tapasztaltuk, hogy mindakettőtől be lehet rugni... De ahogy Ön állítja be a dolgot, erre megint csak azt mondhatom, hogy szemenedett valótlanosság. Először is a legerőltetettebb az a vád, hogy azért ment a Dalárda a Klein vendéglőbe, mert az zsidó és azért nem ment Gálos vendéglőshöz, mert az keresztény. Közönséges vásári kóklerkedés ez.

Amikor a Dalárdánk kiment a vidéki dalosokat várni az állomásra, az Endrődi Iparos Dalkör már ott volt a Klein vendéglőben. Közben megjöttek a csabaiak és így már kb. 140—150 ember szorongott a peronon a fogadtatásnál és a csabaiak indítványára mentek aztán a dalosok vissza a Klein-vendéglőbe, hogy ott várják be a mezőturiak érkezését, mivel ott nagyobb férőhelyek vannak. Így tehát megdőlt az az állítása tisztelt Uram, hogy a turiak panaszkodtak, illetve felháborodásuknak adtak volna kifejezést azért, mert zsidó vendéglőbe vittük őket. Állítását cáfolja az a körülmény is, mert a mezőturiak utolsóknak érkeztek Gyomára, már nem is mehettek be a zsidó vendéglőbe, mert megérkezésük után azonnal sorba álltak és megindult a menet, a bevonulás.

Azt pedig még Gálos vendéglős, volt dalostársam sem mondhatja és nem is hiszem, hogy mondta volna: a Dalárda szándékosan tette volna vele szemben azt, ami megtörtént. A Dalárda nem hagyta volna ki Gálos vendéglőt sem a sorból sohasem, ha valamilyen dalosmegmozdulás befogadására alkalmas férőhelye lett volna. És én hiszem, hogy még lesz alkalom arra, hogy

Önnek is meg kell már venni a

NIKOPÁLL SZIPKÁT,

ha egészsége ér egy fabatkát...

a Gyomai Dalárda neki is re-kompenzációt juttasson valamilyen rendezéssel. Erre nem kell még egy „Gyomai Élet“ nek sem lennie, hogy propagandát csináljon az árja bornak.

Tisztelt Uram! Mit csinálna Ön, ha véletlenül a magyar nyelv nem volna képes visszaadni ezeket a szavakat: keresztény, zsidó, ortodox, liberális. Én azt hiszem, hogy ezen szavak hiányában az Ön csimborássói zsurnalisztikája szappanbuborékként szétpattanna a levegőben... Igaz, meg volna még az az utolsó, egy-két pillanatig tartó öröme, hogy még mielőtt ez a buborék szétpattanna, legalább szép szívárványszínűnek látná... , de hát mégis csak piszkos, szürkeszínű szappanhabból való hólyag ez...

Befejezésül még csak annyit: ha valaki nyomdászna valja magát és lapot ad ki, annak első kötelessége megtanulni többek közt azt, hogy az oldalszámok 1, 2, 3 stb. sorrendben következnek egymásután és nem 1, 8, 9, 4, 5, 6, 7, 2, 3, 10. Utóvégre örüljön ez a lapkiadó, hogy akad még ember, aki kezébe veszi lapját, nem hogy még rejtvényt is fejtessen olvasás közben.

Vagy talán megfordítva?...

Varsandán László
a Gyomai Dalárda titkára.

*) E rovatban közöltekért a szerkesztőség és a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Hirdetmény

Füzesgyarmat határában a Jakabfy-féle Kertészszigeti

800 holdas major
tetszés szerinti nagyságra felosztva eladásra kerül.

A VÉTELÁR FELE 10 ÉV ALATT TÖRLESZTHETŐ

Aki ezen közismerten legjobb minőségű, mindent termő földekből venni óhajt, jelentkezésként mielőbb:

Kisujszálláson: dr. Dávid István ügyvéd ur irodájában,

Füzesgyarmaton: a főjegyző urnál,

Bucsatelepen: az előljárásnál.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Julius 16-án Szombaton.
DUPLA MŰSOR!
Charlie Chan legújabb bravurja.

„313“-as

Nincs megállás a cselekmény rohanó tempójában.

VADNYUGAT LOVAGJA: ÖRDÖGLOVAS

Belyárvilág a pusztában.
Vadnyugati lörténet.

Julius 17-18,
vasárnap, hétfő!

India titokzatos világa. A nagy Khán bosszúja. Gyermekek a tüzvonalban.

SHIRLEY TEMPLE,
VICTOR MC LAGLEN
főszereplésével

INDIA LÁNGOKBAN

Minden idők legnagyobb filmalkotása. Rüdyard Kipling regénye. Pompás kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Az „Uj Magyarország“

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

Nyilttér*

Nyilatkozat.

Hivatkozással a „Gyomai Élet“ július hó folyamán megjelent „A gyomai keresztény italmérők kérelme a járás főszolgabírójához“ című cikkére, kijelentjük, hogy a „Gyomai Élet“ szerkesztőségének a fentjelzett és megirt cikkére vonatkozólag semmiféle meghatalmazást, megbízást nem adtunk, azt — mint ügyünkben illetéktelen beavatkozását a leghatározottabban visszautasítjuk és azal magunkat nem azonosítjuk. Így a megjelent cikkért semmi felelősséget nem vállalhatunk.

Nagyon sajnálnánk, ha e cikkből kifolyólag, — mely szerintünk csak az illető cikkíró egyéni elgondolása lehet — bennünket anyagi károsodás érne.

Gyoma, 1938 július 13.

A gyomai korcsmárosok szakcsoportja nevében:

Szerető István
Heinfarth József

*) E rovatban közöltékért a szerkesztőség és a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Felesjuhász
300 darab juhval elhelyezkedne
3 évre október hó 1-től. Érdeklődni
DISZNÓS FERENC
Karcag,
Kiss Antal utca.

Versenytagyalási hirdetés

A gyomai ág. h. ev. egyház templomának tatarozási munkálataira nyilvános versenytagyalást hirdet. A versenytagyalási hirdetés, ajánlat és ajánlati költségvetési ürlapok a Hombár szövetkezet irodájában, Wagner Márton egyházi felügyelőnél kaphatók.

Az ajánlatokat július hó 29 én délelőtt 10 óráig kell a gondnoki irodában benyújtani.

A költségvetési ürlapokért 2 pengőt kell fizetni.

Ajánlat tehető az összes munkákra és az egyes munkanemekre külön is.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Gyoma község ingatlanforgalma

Kertész Sándor és neje Dékány Margit gyomai lakosok vettek 1 hold 1215 n-öl pusári szántót Láda Albertné K. Molnár Eszter gyomai lakostól 1750 P-ért.

Szilágyi Erzsébet és Szilágyi János gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóház egyharmad részét a Gyoma-Endrődi Hitelszövetkezettől 781 P-ért.

Sütő Dániel és neje Bárdos Zsuzsanna gyomai lakosok vettek 457 n-öl, 466 n-öl és 521 n-öl csepüskerti szántót Oláh József (nős Szőke Rózával) szeghalmi lakosoktól 1200 P-ért.

Biró Benedek (nős Cselei Máriával) gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóház felerészét Biró Károly gyomai lakostól 2000 P-ért.

Liszka János és neje Varga Zsófia gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat az Endrőd-Gyomai Takarékpénztártól 11.000 P-ért.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19.28	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7.27
19.39	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7.16

Viteldíj: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5.15		Hódmezővásárhely		21.35
5.55		Szentlőrinc		20.53
6.45	ind.	Szarvas	érk.	20.07
7.15		Endrőd		19.39
7.24		Gyoma p. u.		19.28
7.28		Gyoma templom-tér		19.14
8.25		Szeghalom p. u.		18.26
9.39	érk.	Püspökladány	ind.	17.13
10.15		Hajdusoboszló		16.31
10.50		Debrecen, „Arany Bika Szálló“		16.00

Menet-jegy: Szeghalomra P 2.30. Hajdusoboszlóra P 5.90. Debrecenbe P 6.80.
Menettérti-jegy: „ P 4.— „ P 10.50. „ P 12.50.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	x	†
7.57	é.	Berettyóújfalú p. u.	15.33	20.44
9.03	é.	„ község háza „	14.00	19.11
			13.50	19.05

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 5.10, menettérti-jegy: P 9.50.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; †-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Pét Ső kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Azonnali belépésre egy józan-életű szorgalmas konvenció s kocsist felvesz a Wagner Márton Fiai fakeskedő cég.

Leszállította a szövetkezet a főzési díjat. Hulladék gyümölcsseit ne dobja szemétre, hanem adja el vagy főzze ki pálinkának a Gyomai Szövetkezet Szövetkezetben, gróf Tisza István utca 97 szám alatt. Most már lényegesen olcsóbb a pálinkafőzés, mert a szövetkezet literenként adóval és kincstári részesedéssel együtt 1 pengőért főzi ki. Pálinkafőzést részibe is vállal. Siessen jelentkezni, hogy helyet biztosíthasson magának. 3—3

Egy háromkarikás faszéntüzeléses sparhelt eladó. Érdeklődi lehet a Szegényházban. 2—2

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főutban nagyportával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész barkarosgép is van eladó. 4—1

Garzó Gyula ut 5. szám alatti ház eladó, ugyanott egy nagy állótükrök is van eladó. 2—1

Egy szép új 3 sáobás lakás eladó. Arany János utca 16 szám alatt, Molnár Elek. 2—1

Vasutitiszttől két szobás lakást keres azonnali átvételre, ajánlatot az állomásra kér Pető. 1

Nyugdíjas kalauz egy szobás lakást keres szeptember 1-re, ajánlatot az állomásra kér Pető. 1

Virágzó grámát, aleander, hoja (viaszvirág) agafentus, olivia és daturák helyszüke miatt eladók. Zöld Péter Kossuth Lajos utca 22.

Eladó: Az Alföld legjobb buzatermő vidékén, 12000 lakosu nagyközség közepén, Tiszavidéki Hengermalom, 3 vagonos 12 rendszerű, buzamalom, modern berendezéssel, vám- és kereskedelmi örléssel, daráskő és köleskása hajálával, teljesen újonnan beszerelt 150 lóerős barnaszén tüzelésű szivógázmotor, a malom telepen 3 szobás uri lakás, 2 szobás személyzeti lakás. a mult évben épült 30 vagonos buza, 20 vagonos lisztraktárral, 10 vagonos görével és istállóval 150 000 P.

70 m. hold, szép tanya és gyümölcsös-kerttel 24.000 P, egy fertály keselyősi cserepes tanyával és ihatóvízű kuttal 9000 P, másfél fertály 15.000 P, 10 hold a községhez öt percnnyire, 1-ső o. föld 9000 P, 10-hold varsánháton 2800 P, 6 hold zöldlapi szántó 4000 P, 2 hold zsellérföld 2000 P, 2 hold özeden 500 P, 158 hold dévaványi határban 60.000 pengő.

Eladó házak: Horthy Miklós uton egy 6 szobás üzlethelyiséggel 11.000 P, egy 5 szobás üzlettel nagy telekkel 15.000 P, Fő-téren nagy 6 szobás uri lakás tiszta téglá épület gyönyörű telekkel 20.000 P, Hősök útján 4 szobás új lakóház üzlethelyiséggel 14.000 P, Vörösmarthy utcán egy nagy családi lakóház gardálkodónak nagyon alkalmas 4000 P, Zrinyi utcán egy 2 szobás sarokház 3000 P, Rákosi Jenő utcában egy 2 szobás nagy telekkel 2800 P, Árpád utcában egy kisebb lakóház 1500 pengő. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földmívelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tudhatók meg. Gyoma, Horthy M. u. 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős tüzemvezető: Teket Sándor.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz!
26 FILLÉR
egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.
Boraim kellemes édeskes, tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.
Székelly Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Búgnak a cséplők

A gazda legszebb muzsikájával van tele a határ. Korán hajnaltól késő estig bűga megszé hallatszó cséplő-dob. Az ütemesen zakatoló motor kitarító erő kifejtésével csak a munkások tudnak lépést tartani. Micsoda géprészekké válnak ezek az emberek a cséplés alatt! Fáradtan, álmosan, a hőségától alétlan, a hevenyészett táplálkozás hiányaival, a sokféle ivóvízzel, elrontott gyomorral végzik a fullasztó porral nehezített munkát: férfiak és nők együttesen.

Ebből a verejtékes összedolgozásból tolyik a gép farára agatott zsákokba a drága magyar élet, az acélos búza. Innen indul el hódító újjára a dús sikerű millió és millió apró buzaszem, hogy mindennapi kenyérévé válják sok millió magyarnak, olaszoknak, németeknek, svájcinak.

Milyen csodálatos utat tesz meg egy ősszel elvetett buzaszem, mikor kicsirázik, szárba szökken, néha 24 fokos hideget is elszenved, kikálászósodik, beérik, éles kaszákkal földre döntik, marokszedő lányok kérékbe gyűjtik, csontos kezű aratók keresztbe teszik, nótázó legények asztagba rakják, onnan bűgő cséplőkbe kerülnek a kérék és az ősszel elvetett mag megsokszorosodva áldása a gazdának, az aratónak, a cséplőknek, a magtári munkásnak, a vasuti- és hajómunkásoknak, a kereskedőnek, a sütőknek és végül az éhes embereknek.

Isten bőséges áldásával ismét el vagyunk látva egy évre kenyérral. Feleslegünk is lesz, amelynek árából más szükségleteinket pótolhatjuk. A verejtékes munkánk jutalmát megelégedéssel vesszük és hálát adunk Istennek a jó termésért.

Az alföldi óriási öntöző hálózat

Hatalmas munka lolyik most a Tiszánál: teljes erővel építik már azt a nagy öntözőcsatorna-hálózatot, amellyel a felső Tiszavidék földjét javítják majd meg. Egész kubikos zászlóaljnak ásnak le mélyen a part mellett, dombokat hordanak el, mélyedéseket töltenek be s e közben napvilágra kerül a magyar föld őskora. A debreceni muzeum igazgatója, dr. Sőregyi János egész sereg régi történelemelőtti temetőmaradványt és bronzkori telepedést fedezett fel.

Tiszaburán népvándorlaskori nagy sírmező anyagát gyűjtötték össze. A tiszaoérvényi telep nyugati oldalán bronzkori urna-temetőre akadtak és bronzkori lakások nyomait tárták fel. A tiszaoérsi határban római kori leletek kerültek elő számos tűzhellyel és épségben maradt agyagbányával. A kunmadarasi határban bukkantak rá a legbecsesebb, legérdekesebb leletre: nagykiterjedésű honfoglalás-kori temetőre.

És ki tudja, mi minden kerül még elő a föld mélyéből, a csatornák építése közben? Hiszen csupán a Tiszaoérvényi községeknél kezdődő főcsatorna 37 kilométer hosszú lesz és jelenleg 1200 munkás dolgozik rajta.

A Kállay Miklós elnöklete alatt működő Országos Öntöző Hivatal tervei szerint ebből a főcsatornából tíz mellécsatorna ágazik ki és segítségével 80.000 katasztrális holdat lehet majd megöntözni. Tiszaoérvény-nél építik az óriási vasbeton szivattyutelepet is. A Tiszából kiömlő vizet az ugynevezett lecsilapító medencére vezetik és innen ömlik majd a víz nyugodtan, 5–10 cm-es eséssel a földre vezető csatornába. A tiszafüredi szivattyutelep olyan óriási befogadóképességű lesz,

hogy víztároló medencébe egyáltalán nincs is szüksége, mert a szivattyu a legalacsonyabb vizállásnál is másodpercenként 6 köbméter vizet emel a Tiszából a csatornába.

Három millió háromszázezer pengőt irányoztak elő ennek a csatorna rendszernek a megépítésére. A Széchenyi-féle Tisza-szabályozás óta ilyen óriási földmunka nem volt a magyar Alföldön! Kilométerhoszú szakaszon át valóságos hemzsegek a munkások. Napi keresetük 2 P. Nagyon sok munkás van Dévaványáról, End-

rődről, általában egész Békésmegyéből. A vezető mérnök kijelentése szerint a földmunkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a 37 kilométeres főcsatorna már a nyár folyamán elkészül és akkor nyomban hozzákezdenek a tíz mellécsatorna megépítéséhez.

A csatornákkal egyidőben természetesen számtalan gátat, hidat, elosztószilipet és őrházat is építenek.

Teljesen elkészültek már annak a második főcsatornának a tervei is, amely 80 millió pengő költséggel épül majd meg és nemcsak öntözőcsatorna lesz, hanem hajózható víziút is!

A Tiszántúlt köti majd össze a Körössel és a Tiszával, Balmazújváros és Hajduszoboszló között pedig a debreceni határt is érinti. — Ennek építéséhez két év múlva kezdenek hozzá.

Két éves a spanyol nemzeti forradalom

Az európai események forgatagában néha el is feledkezünk róla, hogy Spanyolországban mióta áll már a hare. Mindennapi rádiótáplálékunk a helyzetjelentések, egy füllel hallgatva, azt sem tudjuk, hogy állunk.

Miután most egy évfordulóhoz érkeztek el a minden részvétet megérdemlő spanyolok, vegyünk röviden tudomást róluk.

A nemzeti Spanyolország 1938 július 18-án lépett a „győzelem harmadik évébe” ahogyan azt Franco tábornok elnevezte. Ezzel jelezte már ez előtt két évvel Franco, hogy egy egészen más világ következik most.

Ez nagyon rá is fért az akkori Spanyolországra, mert rengeteg baj volt ott akkoriban. A régi Spanyolország, gazdasági és társadalmi berendezkedésében nagyon hasonlított a cári Oroszországhoz. Hatalmas birtokok tették lehetetlenné az egészséges gazdasági életet s nem lehetett csodálni, ha a csöppet sem szociális légkör-

ben a szegény néposztály a tulzások felé hajlott.

Frankó zseniálitása abban van, hogy akkor tudott élni, amikor ütött a cselekvés órája. A kezdet anyagi nehézségei után, ma, hét év után az a helyzet, hogy az országnak több mint ötödét részlet foglalta el, 24 millió lakosból 14 millió áll a nemzetiek oldalán, 29 tartományból csak 10 sınılódik a vörösek uralma alatt, az sem jószántából. Az ország leggazdagabb vidékei a nemzetieket látják el.

Szörnyű baj és szerencsétlenség ez a két éve tartó háboru Spanyolországra, de a forradalom elkerülhetetlen volt, s csak szerencséje az országnak, hogy a felkelés nemzeti jellegű. E nélkül a bolsevizmus mindent elsöprő karmai közé került volna a sokat szenvedett Spanyolország. A győzelem nincs már messze, s egy új Spanyolország fog felépülni, mely méltó lesz ősrégi nemes hagyományaihoz.

Megelégedett munkások

Levél Németországból

Ezen sorainkban kívánunk sok jó egészséget, hozzánk küldött levelét is megkaptuk, melyet köszönettel és nagy örömmel olvastuk, mert hiába jó itt nekünk, azért mégis nagyon jó, ha a mi hazánkról, otthonunkról hallunk valamit. Itt nem rossz, mindenkinek meg van a megélhetése szépen. A vidék pedig dombos és hegyes, igen sok erdő van kis patakok néhol meg tó. A föld homokos, árpát meg krumplit termelnek itt. Sokat lehet tanulni a gazdaságban, ahogy a földet megmunkálják és sok műtrágyát használnak, ami igen jó lehet, mert minden nagyon szép. Naponta 10 órát dolgozunk. Mikor ide jöttünk krumplit vetettünk, majd egy hónapig, aztán répát kapáltunk, most pedig szénával dolgozunk. A lakás igen jó itt Eiholzbán, hat magyar van itt. Minden pár kapott egy szobát,

2 ágy, 1 asztal, 2 szék és edényt. Szóval, ami szükséges. Fizetésünk 20–24 pfening egy órára, tehát hetenként felmegy 20 márkára, a betegsegélyző levonásával és komenciót.

Az ujságot hétfőn szoktuk megkapni, nagyon köszönjük, hogy gondolnak ránk. Most pedig volna egy kérésünk, hogy haza lehet-e vinni a kerékpárt, mert a város messze van és bevásárolni nincs idő. Itt gyalog csak a magyarok mennek.

Azt is szeretnénk tudni, hogy pénzt mennyit lehet hazaküldeni, itt van ugyan a tolmács, de ezzel nem tudunk úgy beszélni.

Alkalmunk volna németül megtanulni, mert németek is dolgoznak velünk, egyes szavakat máris megtanultunk, de legtöbbet csak mutogatunk egymásnak. De így telik az idő, Isten segít, majd eljön, hogy haza mehetünk...

Hogyan küldhetnek pénzt haza a magyar munkások?

Ez évben is gondoskodás történt arról, hogy a Németországba szerződött magyar mezőgazdasági munkások keresetüknek egy részét haza küldhessék.

A Németországban való tartózkodás ideje alatt

minden munkás és munkásnő személyenként összesen 35 márkát küldhet haza. Annyit, mint a múlt évben. Hónaponként azonban a hazaküldhető összeg nem lehet több, mint 35 márka.

Ez 7–8 hónapon át nem fog kitenni 350 márkát és ezért a még fennmaradó összeget az utolsó hónapban, vagyis decemberben lehet hazaküldeni. Ha valaki tehát a munkaidő alatt összesen minden hónapban — mondjuk nyolc hónapon át — 35 márkát küld haza, az összesen 280 márkát tesz ki, tehát mielőtt hazajön, joga van még 70 márkát hazaküldeni.

A hávonként hazaküldésre szánt összeget elismervény ellenében, a tolmács közbejárásával, át kell adni a munkaadónak és egyúttal pontosan meg kell nevezni mindenkinek, hogy itthon kinek a részére kívánja az összeget küldeni. Először tehát meg kell írni a feladó nevét, például Nagy Péter; férjzett nőknél a leánynevet is; például Nagy Péterné szül. Kovács Teréz; ezek után jön annak a neve, akinek a pénzt

küldik; például Kiss Jánosnak, Békéscsaba, Hunyadi-ut 2. Olyan helységeken, ahol kerület is van, azt is közölni kell, valamint a vármegye nevét is.

A tolmácsnak tehát kötelessége, hogy segítségére legyen a csoportbelieknek a pénz hazaküldésénél is és hogy a címzéseknél hiba ne forduljon elő. Ha a tolmácsnak nem volna jó olvasható írása, akkor a csoportból kell kiválasztani azt az egyént, aki világosan felírja a címeket, nehogy tévedések forduljanak elő.

Hogy a munkásoktól átvett pénzt a munkaadónak, hol kell befizetni, erre nézve a munkaadék már megkapták a német pénzügyi halóságok tájékoztatóját. Mégis szükségesnek tartjuk, hogy a munkások tudják, hogy miképpen jön a pénzüik haza. Közljük ezért, hogy a munkaadó Németországban a Birodalmi Banknál fizeti be az összeget és ez onnan kerül Magyarországra, a Magyar Nemzeti Bankhoz, innen pedig az Országos Központi Hitelszövetkezethez. Ez a szövetkezet központ az egész ország területére kiterjedő szövetkezeti hálózattal bír és majdnem minden községben van egy hitelszövetkezet és

a hazaküldött összeget a címzett, vagyis az itthoni hozzátartozó, a lakhelyéhez

legközelebb fekvő hitelszövetkezet útján kapja meg. Gyomán a Gyoma-Endródi Hitelszövetkezet, mint az „OKH” fiókja.

Megjegyezzük, hogy ha valaki a saját részére kívánja hazajö-

vetelég a pénzét gyümölcsöt tenni, azt is megteheti, még pedig úgy, hogy abba a névjegyzékbe, amit a pénz hazaküldése alkalmával a munkaadónak átadnak, beírja annak a hitelszövetkezetnek a nevét, ahol a pénzt hazaérkezéséig kamatoztatni akarja.

Tanulmányi kirándulást rendez a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai számára július hó 31-én, vasárnap tanulmányi kirándulást rendez Szarvasra és Békésszentandrásra.

A tanulmányi társaság megtekinti a szarvasi Gazdasági Tanintézet gazdaságát és öntöző mintatelepét, majd a m. kir. Öntözésügyi Hivatal megbízottjának kalauzolása mellett Békésszentandrason a Körösduzzasztómű építési munkálatait. A tanulmányi társaság Szarvason ebédel, majd utána fürdik a Körös strandon. A kirándulók az utat Békéscsabáról Szarvasra és Békésszentandrás-

ra s onnan vissza autobuszon teszik meg. Indulás 31-én reggel fél 8 órakor a békéscsabai Máv állomás elől, ahol csatlakoznak a társasághoz a reggeli vonatokkal Békéscsabára érkező más községbeli résztvevők. Visszaérkezés ugyancsak Békéscsabára este körülbelül 8 órakor.

A tanulmányi ut autobusz költsége az egész utra 5 pengő.

Mielőbbi jelentkezést kér levelezőlapon a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala, Békéscsaba, Ferenc József-tér 6.

REKORD

termésről szeretnek beszélni az emberek, ha az idejükből emlegetik.

Szó se róla, ha rossz nyelvek bírálják is, tagadják is, megvan, hála Istennek, most már csak ára legyen az eladó búzáknak.

Komolyabb része ennek a búzabeszédnek az, hogy igen sok van még belőle a korán érlelő Alföldön is lábon, kitéve mindennek, csak jónak nem.

A vetőmagnak szánt búzát szabad csak napfürdőnek kitenni, sőt ezt ajánlatos is gyakorolni, mert a nap fénye és melege sok káros gomba csirát megöl. A vadon termő növények magvai is átesnek ezen a napkurán, hol megáznak, hol megszáradnak míg a föld alá kerülnek, ezzel az edzettségük és csirázóképességük nő.

Amit azonban az alföldi aratás elnyújtottságáról a velejáró veszteségekről szólunk nagyon megszivlelendő, mert a szinehagyott tulérett buza minőségileg nem állja meg a helyét a világpiacon, fajsulya is kisebb a viaszérésben aratottnál. Gözerővel kell ilyenkor éjjelnappal szoritani az aratást s a jövőben mindent elkövetni, hogy a magyar munkás, különösen az arató munkásnak azt

a rossz szokását, hogy a leszegődésf huzza-halasztja, az utolsó órákban az alkudozással nehezíti, megmástitja megszüntessük, mert ebből nemcsak magamagának s a munkaadó gazdának okoz sulyos kárt, de a nemzetnek is, mert ennek a világhírű magyar terménynek, a verhetetlen magyar búzáknak a jó tulajdonságaival visszaélni büntetlenül nem lehet. M.B.

Folyik a cséplés

Sok aggodás és bosszankodással folyik a cséplés. A gyakori és bőséges esők eddig már sok kárt okoztak. A kereszték alja vizes és sok helyütt rothadt. Elképzelhető, ha az ilyen kévéket a száraz kévékkel egyszerre csépelik, a jó búzát is elrontják. Az okos gazda a nyirkos és csirás kévéket külön teszi és külön cséplé el, de a búzát is megjelölt zsákokba rakja.

A buza jól fizet. Szép búzát és jó fajsulyut kapnak a termelők. De sok silány buza is van még. Azok, akik hallgatnak a jó szóra és jó vetőmagot szereznek be, azok most sem panaszkodnak. A bányai búzák ebben az évben is vezetnek.

HIREK

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt és több-kevesebb összeggel adósok, szíveskedjenek a hátralékukat mielőbb megfizetni.

Harsányi Pál esperes, felsőházi tag neve is szóba kerül a megüresedett püspöki szék betöltésénél.

Dr. Vincze Endre községi orvos szabadságáról hazaérkezett és rendelését július 25-én a szokott időben megkezdi.

A Gyermeknap adakozói közül, lapunk előző számából kimaradiaknak most nyugtázzuk adományait: özv. Grosz Zoltáné cég 50 kg lüzifa, Hartmann Sándor 6 kg kenyér, Kun Ferenc fűszer. Halásan köszönjük Molnár István szíves közreműködését is. A IV-ik Gyermekolimpiász befejeződött, ennek anyagi eredményét 4 pengő 41 fillért ifj. Nemerey Péter a Stefánia pénztárába belizette.

A gyomai Vörös-Kereszt Egyesület július hó 20-án tartott választmányi gyűlésen elhatározta, hogy augusztus hó 6-án és 7-én nagyszabású és látványos kerti ünnepélyt rendez, melyre plakáton is fel fogja hívni a lakosság szíves figyelmét. Bővebbet lapunk következő számában hozunk.

A „HOMBÁR“ szövetkezet igazgatósága közhírré teszi, hogy Kiss Károly próba-időre meghívott főkönyvelő július 18-án kilépett a szövetkezet kötelékéből.

Orosháza a községi mérnök javaslatára öntözőművet vételét határozta el részletfizetésre 34 ezer 500 pengőért.

Mezőberényben a Hangya még ez évben megépíti a hűtőházat, melyben csak mezőberényi munkásokat fog alkalmazni, előreláthatólag 150-et.

Mezőberény bekapcsolódik a Magyar Általános Köszénbány RT. nagyfeszültségű villamos hálózatába, már őszre. Irigyelhetjük őket!

A szegedi kereskedelmi és iparkamara a nyári szezonvégi leltári kiállítás idejét július 24—augusztus 7. napjaiban állapította meg.

Felvétel a szegedi kir. kat. tanítóképzőbe. A tanítóképzés első tagozatát képező liceum első évfolyamára lehet még pályázni. A pályázati feltételek és az elnyerendő kedvezmények felől tájékoztat a felvételi tájékoztató, melyet kérésre bárkinek rendelkezésére bocsát az igazgatóság.

Hát ezért jöttem én?...

Irtá: BARTHA ANDRÁS

*Beh rég keresem már a lelket a nőben!
Hajszoltam magamat érte nyárban, őszben,
S ha kaptam is hitet, holnapra eladtam,
Nem tudtam szeretni, pedig úgy akartam!
Nem tudtam fülébe szerelmet makogni,
Kicsi, puha száját csókkal ostorozni,
Illatát szagolni és hajába turni
S nyöszörögve arás melegéhez bújni.*

*Hát azért jöttem én?... könnyel mosakodni?
A pipácvirágok gyökeréhez rogni?
Rongyolt színeinket gyászolva siratni,
A magyar-sebekhez jajgatva tagadni?
Szegénységem mindig szégyeltem, takartam,
S mégis kenyértelen bús költő maradtam.*

*Jó volna egy nőnek halk szivárványt lopni,
S kicsi, fehér fülén szállásért kopogni,
Megtönni a lelkét lázas nótaszóval,
Csalogányos száján labdázni a csókkal.
Mégmérni a vágyát, aludni a vállán,
Imát küldni, az égbe kacagásán.*

*Nem szólni, csak némán nézni a szemébe,
Zokogva fozogni lilium-kezébe,
Szép ajkát pihegve forróra lehelni, —
Beh jó volna egy nőt igazán szeretni!*

*Hát azért jöttem én, hogy árva maradjak?
Bús virágaimból senkinek se adjak?
Nem jön nő, hogy áldjam, ringassam, szeressem,
Beh megvert a magyar-költők átka engem...*

A Gyomai Dalárda július hó 31-én serlegavató vacsorát, délután pedig sétahangversenyt rendez.

Orosházán már fertőtlenítik a járulatúgyben megforduló embereket. Mindenki kezét mos és lábat törül fertőtlenítő folyadékkal.

F. évi augusztus hó 6-án és 7-én napján KERTI-ÜNNEPÉLY és FAGYLALT-EST az Erzsébet-ligetben a „Vörös-Kereszt Egylet“ rendezésében.

A mostani időjárásnak a szőlőre és gyümölcsösre való hatásáról ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcssevés egészségtanáról, az almamoly elleni speciális védekezésről, szőlőmoly és vértetű irtásáról, a szőlő szedéséről, mesterséges gyökérfejlesztésről, számológák nyári kezeléséről, a legjobb gyümölcsstermesztési kísérletekről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet közlő két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, V, Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Hasznos tudnivalók. Rendes időben végzett tarlószántás annyival emeli a talaj nitrogén tartalmát, mintha k. holdanként 60 kg. mésznitrogént szóránk a talajra. Ez pedig akkora érték, hogy a szántás nem kerül ilyen nagy értékbe.

Két milliárd pengős kincset kutat a tenger fenekén a világ legnagyobb kotrógépe, amelyet az angol és holland tőkészek küldtek munkára, hogy kiemeljék a Lutine nevű elsüllyedt hajó arany és ezüstkincseit. Erről közöl érdekes fényképeket és cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület kiadásában megjelent a beruházási törvény és végrehajtási rendeletének magyarázó szövege. A kiadványt az Egyesület érdeklődő tagjainak ingyen, a nem tagnak 20 fillérnek postabélyeghen történő beküldése ellenében megküldi a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala Békéscsabán.

BAROSS LÁSZLÓ a tarlót mindig 15—20 centiméter mélyen szántotta, a szántás után fogasboronával járatta és lehengerezte.

A téli almánál és körténél ez évben nem vnyyra a fagy, mint inkább a termékenyülés elmaradása miatt nincs sok helyen termés bebizonyított kísérlet, hogy a gyümölcsstermelésnek legalább 80 százalékát a méhek virágpórátvitelének köszönhetjük.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

Érdekes keleti történeteket mesél el egy pesli színész a Délibáb legújabb számában, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbe számolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovaot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Anyakönyvi hírek

Születtek: Hegedűs István fia János, László r. k., Strasser Lajos leánya Róza ref., Tóth Bálint fia Bálint ref., V. Szabó János fia Imre ref., Ágoston Gábor fia Gábor ref.

Házasságot kötöttek: Gyalog Gábor és Gulyás Margit, Valuska Sándor és Kéri Margit, Mezey László és Balassa Gizella, dr. Frenkel Pál Jenő és Grosz Margit.

Meghaltak: K. Szilágyi Lajos ref. 3 hónapos, Kiss Sándorné Izsó Róza ref. 63 éves, Szakálos Imre ref. 20 éves, Kató Gábor ref. 81 éves, özv. Rácz Péterné H. Juhász Eszter ref. 50 éves.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtetlen drága jó apánk, nagyapánk

id. Kató Gábor

temetésén megjelentek, hogy részvétükkel fájdalomukat nyithsék, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Gyoma, 1938 július hó.

A gyászoló család.

Hirdetmény

A honvédelmi és a közgazdaság fejlesztéséről, egyes népjóléti beruházásokról s ezek költségeinek fedezéséről szóló 1938. évi XX. t.c. végrehajtása tárgyában kiadott 1938. évi 1.500 P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet 24. és 28. §-ai értelmében az egyszeri beruházási hozzájárulás kivetésének céljára legkésőbb folyó évi július hó 31-ig bevallást kötelesek adni.

1. a jövedelem és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezések szerint vagyonadó fizetésére kötelesek azok a természetes és jogi személyek, továbbá vagyonközösségek, akiknek, illetőleg amelyeknek tiszta vagyona 1938. évi február 28. napján az 50.000 P-t meghaladja.

2. minden olyan jogi személy, intézmény és vagyonközösség — az államot, törvényhatóságokat és községeket (városokat), valamint az ezek által kezelt alapokat és alapítványokat, a törvény alapján működő nyugdíj és más társadalombiztosítási intézményeket, az elismert és el nem ismert nyugdíjpénztárakat (nyugdíjalapokat) kivéve —, amely vagyonadó fizetésére nem köteles ugyan, azonban osztatlan tiszta vagyonának értéke az 1938. évi február hó 28. napján az 50.000 P-t meghaladja.

3. a társulati adó alá eső vállalatok — saját tőkéjük összegére való tekintet nélkül — még abban az esetben is, ha a társulati adó alól ideiglenesen mentesek, vagy a társulati adó kivétele csőd, vagy felszámolás következtében szünetel.

A bevallási ívet a községhezán lehet kapni önköltségi áron a hivatalos órák alatt. Az ívek kitöltéséről a községhezán kifüggesztett „Felhívás” ad pontos és részletes utasítást.

Aki a bevallást a megszabott időre be nem adja, a terhére megállapított beruházási hozzájárulás összegének egyszeresét fizeti bíróság fejében.

A valótlan adatok szolgáltatását a törvény adócsalás büntettének minősíti és a főbüntetés fejében kiszabandó szabadságvesztés büntetésén felül minden esetben a beruházási hozzájárulás megrövidített összegének háromszorosától nyolcszorosáig terjedhető pénzbüntetéssel, mint mellékhünetéssel büntéli.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Augusztus hó 7-től vasárnap zárva lesznek az üzletek

A gyomai kereskedők értesítik a lakosságot, hogy a fősztolgabirói rendelet értelmében f. évi augusztus hó 7-től minden vasárnap teljes munkaszünetet tartanak, vagyis zárva tartják üzleteiket. Kérik a lakosságot, hogy bevásárlásaiknál figyelembe vegyék.

Értesítés!

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy a gazdaérdekek szem előtt tartása mellett új-buzát az eddigi feltételeink mellett vállalunk raktározásra.

HOMBÁR Szövetkezet

Első Budapesti Gőzmalmi RT. gyomai telepe.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

A belpolitika legfrissebb eseménye a miniszterelnök és a külügyminiszter római látogatása. A megtisztelő parádés külsőségek és a jóleső belső baráti megnyilvánulások között lezajlott nagyszerű fogadtatás ismét egy erős szállal fokozza a Budapest—Róma összetartást.

Ez a barátság már 12 éve tart s kezdődött Olaszországnak azzal a nemes mozdulatával, mellyel a világháború után letiport magyar nemzet felé, erős kezét nyújtotta, Nem felejtjük el!

Azt sem, mikor 1934-ben Sándor szerb királyt Franciaországban meggyilkolták, a csehek ránk irányították a gyanút. Az olasz nemzet állt ki akkor is mellettünk a Népszövetség előtt.

Alkalmunk volt ezeket a baráti szolgálatokat, visszonozni akkor, midőn az abessziniai hadjárat idején, egész Európa bojkott alá vette Itáliát. Mi bátran mellette maradtunk és elláttuk őt amivel tudtuk.

Barátság, béke és összetartás legyen ezután is a két nemzetel.

A külpolitika legújabb szenzációja, az angol királyi pár franciaországi látogatása. Hallatlan pompát fejtenek ki a jó izlésű franciák, ki is tesznek magukért. Csak azt nem tudom, hogy a sok odagyűjtött politikai menekült kommunista, anarkista, nihilista hogyan fogja respektálni a valóban ritka és előkelő rendégeket. Legyen ez az ő gondjuk.

A DUNA-MAJNA-RAJNA CSATORNA ÉPÍTÉSE

BMF. A Duna-Majna-Rajna csatorna építése a német négyéves tervnek egy alkotó részét képezi. Erre a munkára 8 évet szántak. A csatornaépítés költségét körülbelül 750 millió márkára becsülik és ahhoz 160.000 tonna acélra, 1,3 millió tonna cementre, 3 millió tonna kőre és 300.000 köbméter fára lesz majd szükség. Elképzelhető, hogy tisztán ennek az egy csatornának az építése milyen óriási munkaalkalmat nyújt, a

mellett nem szabad elfelejteni, hogy a Duna-Rajna csatorna csak egy kis részét képezi annak a tervezetnek, amely az egész birodalmi vízhálózatnak kiépítését célozza.

őzv. Wagner Mártonné Csergettyűlaponi 18 kat. hold jókarban levő nagy tanyával ellátott szántóföldje feles művelésre kiadó. Érdeklődni lehet a Wagner fatelepen.

A HIMNUSZ

halhatatlan költője, Kölcsey Ferenc száz évvel ezelőtt, 1838 augusztus 24-én adta vissza lelkét a Teremtőjének. Teste elporladt már, de a Himnusz ma is imádsága minden magyaroknak és az lesz örökké. A Magyarok Világkongresszusa most azzal a kéréssel fordul a világ összes magyarjaihoz, hogy a nagy költő halálának 100-ik évfordulóján, 1938 augusztus 24-én énekelje el mindenki a Himnuszt. Így lesz! Énekelni fogjuk mindnyájan. Gyomán, Kassán, Csikszeredán, Szabadkán, Tokióban, Sidneyben, Sao Paolóban, Detroitban, Algirban, mindenütt, ahol magyarok élnek, felhangzik majd az „Isten áldd meg a magyart...”! És a magyar nemzeti imádság e zengő stafétája azt hirdeli majd öt világrészben és öt világrész népének, hogy él egy nép, mely Kölcseyt, Petőfit, Munkácsyt, Hunyadit, Rákócziat, Kossuthokat, Madácsot, Apáczai Csere Jánost, Kőrösi Csoma Sándort adott a világnak s mely élni akar továbbra is és élni is fog, mert a Kölcseyk, Hunyadik és Kőrösi Csoma Sándorok hite lobog benne.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Üzletáthelyezés!

ifj. Wallner József
mészáros és hentes,
üzletét f. hó 15-én
áthelyezte:

Hősök Emlék u. 48/1 sz.
az Uri-Kaszinóval szemben.
(Saját házában).

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téslarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő párhuzamosan eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasúti kedvezmény. Magyar és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő gazdáltsága.

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a a rendes beiratkozás az 1938—39. tanév I. félévére szeptember hó 1—16-ig tart.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ,
ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Ne vessünk

Hittan órán évvégén ismételnék a gyerekek. Az első kérdésekre az egyik nem tud felelni.

„Én az év elején hiányoztam“
— mentegetődzik a gyerek.

„Mikor jöttél hát iskolába?“
— kérdi a tanító.

„Krisztus születésekor“
— feleli a nebuló.

„Én tudom,“
— jelentkezik egy másik — mert én már a „Világ teremtése“-kor itt voltam.

*

A vőlegény így szól a kis Pistikehez:

— No Pistike, remélem nem haragszol, hogy elviszem a nővéredet?

— Persze hogy nem, hiszen az egész eljegyzési vacsorát azért csináltuk, hogy már vigye.

SPORT

Utolsó szó jogán

Válaszom a „Gyomai Ujság“ július 9-iki számában megjelent Szendrei és Lakatos cikkeire a következő.

Mindkét ur „Helyzetjelentő“ cikkemet féreértette, nem tudták azt érdemében elbírálni. Én semmi rosszindulatot sem a GyTK egyesülettel sem nevezettekkel szemben nem tanusítottam, éppen ezért személyemmel való foglalkozásuk csak a bosszu és a tőlük várható rosszindulat alapszik.

Kijelentem, hogy a sportonkívül, mint embereket tiszteltem, mindketőjüket, de a sportterén őket hozzám oly kicsinyeknek tartom, hogy figyelembe sem veszem és velük nem foglalkozom.

Szendrei a GyMTE fuzióját nekem rója fel bűnül, ki abban az időben 320 km-re voltam Gyomától. Az történt, hogy az általam erősen tartott tisztán, tehermentesen itt hagyott erős egyesületet elpusztították, mely erős vezető kezében ma is Gyoma méltó reprezentáló csapata lenne. Enek elpusztításával végleg meghalt és örökét megletemteni képtelenek lesznek.

Becsületes sportszellem bennem mindig több volt és lesz, mint az én rágalmazóimban, ennek elbírálásához mindketten kicsinyek.

Hogy a zöld-fehér színeket elhagytam ez volt több clubársam

büne. Gyoma sportjáért dolgozni, ezen keresztül az egyetlen magyar sportért ép oly szép a kék-fehér színekben is, ahol engem és törekvéseim jobban megértik. Hiszem, munkásságom megis fogják becsülni. Lakatos rövid cikkét említésre sem tartom méltónak.

Kijelentem, ha a jövőben, akár a nevezett urak, akár más bosszuállók a GyTK részéről személyemmel foglalkoznának azt „légtüres térnek“ fogom tekinteni és figyelmen kívül hagyom.

Csáky Dániel
GySC főtitkár.

Szerkesztői üzenetek:

Több németországi munkásnak. A pénz hazaküldésére vonatkozólag, kimerítő választ adunk mai számunkban. A kerékpárok vámmentes behozása is valószínű. Ezt még pontosan megtudjuk.

Lukács Sándor és neje Münchenberg: A kis Sanyi most itt játszik nálam a kertben, egészséges. A fényképet már bizonyára megkapták a nagymamától. Üdvözlöt mindnyájuknak.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

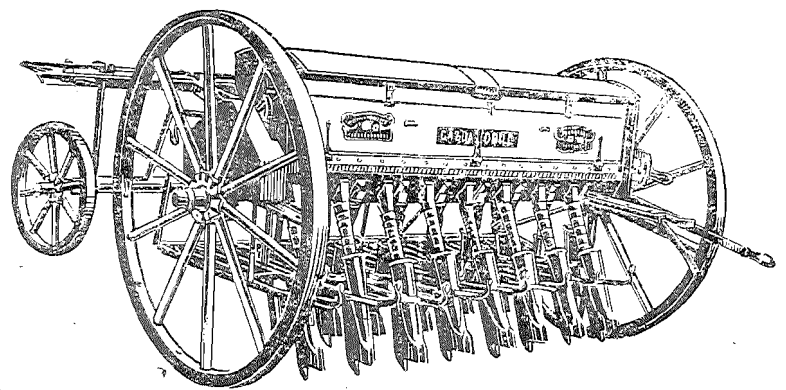
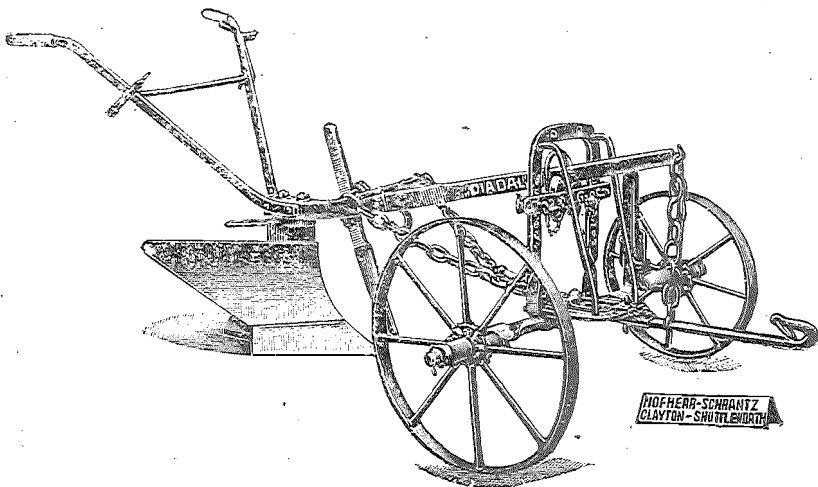
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyomai képviselete:

„HOMBÁR“
SZÖVETKEZET
GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Július 23-án Szombaton.

PÉTER LORRE
pattanásig feszülő bűnügyi regénye, egy gyilkosság rejtélye, bravusok és szellemességek tömkelege:

MR. MOTO SANGHAIBAN

Nincs megállás a cselekmény rohanó tempójában.
2. Buck Jones vadnyugati kalandja:
A VILLÁMLOVAS
Ököl és revolver a vadnyugaton.

Július 24-25, vasárnap, hétfő!

Az orgonavirágzás főszereplőjének Jeanette Mac Donald és új partnere az ezüsthangu tenorista Allan Jones legjobb világfimje.
Káprázatos látványosság.
Felejthetetlenül szép.

TARANTELLA

Izgalmas kémlörténet.
2. HIRADÓ.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz!

26 FILLÉR

egy liter 11%-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Hirdetmény

Füzesgyarmat határában a J-kabfy-féle Kertészszigeti

800 holdas major tetszés szerinti nagyságra felosztva eladásra kerül.

A VÉTELÁR FELE 10 ÉV ALATT TÖRLESZTHETŐ

Aki ezen közismerten legjobb minőségű, mindent termő földekből venni óhajt, jelentkezésként mielőbb:

Kisújszálláson: dr. Dávid István ügyvéd ur irodájában,

Füzesgyarmaton: a főjegyző urnál,

Bucsatelepen: az előjáróságnál.

Gyoma község ingatlanforgalma

Ifj. Cs. Nagy Dániel (nős Kéri Piroskával) gyomai lakos vett 4/300-ad rész csudaballai legelőt ifj. Seprenyi Lajos (nős Molnár Eszterrel) és G. Szabó László gyomai lakosoktól 2500 P-ért.

Kiss L. Lajosné Szabó Zsuzsanna gyomai lakos vett 1 hold 1302 n-öl tanyai szántót Domokos Sándor (nős Gyarmati Ráchellel) gyomai lakostól 1850 P-ért.

Hornok Lajos és neje Iványi Ilona gyomai lakosok vettek 313 n-öl pusári szántót Mulicz István és neje Fazekas Mária gyomai lakosoktól 100 P-ért.

Finta Mihály és neje B. Kiss Erzsébet gyomai lakosok vettek 1 hold 1400 n-öl zsófi-majori szántónak felerészét B. Kiss Lajos és B. Kiss Antal gyomai lakosoktól 300 P-ért.

Özv. Szatmári Andrásné H. Nagy Erzsébet mezőturi lakos vett egy csudaballai részvényt Papp Zsigmond gyomai lakostól 1200 P-ért.

Bogár Imre és neje Csuvár Franciska gyomai lakosok vettek 547 n-öl és 669 n-öl cifrakerti szántót vitéz Kovács Mihály és neje Bogár Lidia újkécskei lakosoktól 800 P-ért.

Özv. Szatmári Andrásné H. Nagy Erzsébet mezőturi lakos vett egy csudaballai részvényt Fikó Béla gyomai lakostól 1200 P-ért.

Falusi Rezső és neje Izsó Erzsébet budapesti lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Özv. T. Kovács Mihályné D. Szabó Eszter gyomai lakostól 800 P-ért

Hajdu Imréné Tuba Eszter gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Szurovecz Mátyás és neje Szegedi Eszter budapesti lakosoktól 500 P-ért.

Versenyárgyalási hirdetmény

A gyomai ág. h. ev. egyház templomának tatarozási munkálataira nyilvános versenyárgyalást hirdet. A versenyárgyalási hirdetmény, ajánlat és ajánlati költségvetési ürlapok a Hombár szövetkezet irodájában, Wagner Márton egyházi felügyelőnél kaphatók.

Az ajánlatokat július hó 29 én délelőtt 10 óráig kell a gondnoki irodában benyújtani.

A költségvetési ürlapokért 2 pengőt kell fizetni.

Ajánlat tehető az összes munkákra és az egyes munkanemekre külön is.

Felesjuhász

300 darab juhval elhelyezkedne 3 évre október hó 1-től. Érdeklődni DISZNÓS FERENC Karcag, Kiss Antal utca.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19. ²⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7. ²²
19. ³⁵	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7. ¹⁵

Vitelidj: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5. ¹⁵		Hódmezővásárhely	21. ³⁵
5. ⁵⁵		Szentes	20. ⁵⁵
6. ⁴⁵	ind.	Szarvas	20. ⁰⁷
7. ¹⁵		Endrőd	19. ³⁵
7. ²⁴		Gyoma p. u.	19. ²⁸
7. ²⁸		Gyoma templom-tér	19. ¹⁴
8. ²⁵		Szeghalom p. u.	18. ²⁶
9. ³⁹	érk.	Püspökladány	17. ¹³
10. ¹⁵		Hajduszoboszló	16. ³¹
10. ⁵⁰		Debrecen, „Arany Bika Szálló”	16. ⁰⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.

Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.— „ P 12.—

Hajduszoboszlóra a menettérti-jegy 15 napig érvényes.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	x	15. ³³	20. ⁴⁴
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰	19. ¹¹
9. ⁰³	é.	„ községháza	i.	13. ⁵⁰	19. ⁰⁵

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Azonnali belépésre egy józan-életű szorgalmas konvenciókocsist felvesz a Wagner Márton Fiai fakereskedő cég.

Géphimzónő mindenféle géphimzést elvállal. Címe özv. Kiss Sándorné Baross-utca 14 sz. 5—1

Özv. Szabó Benedeknének kilenc fertály tanyai földje haszonbérbe, vagy felibe kiadó. 2—1

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkéz-ből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

1 drb kétszárnyú és 1 drb egy-szárnyú jókarban lévő ajtó olcsón eladó. Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt. 4

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főútban nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész barkarosgép is van eladó. 4—2

Garzó Gyula ut 5. szám alatti ház eladó, ugyanott egy nagy állótkör is van eladó. 2—2

Egy szép új 3 szobás lakás eladó. Arany János utca 16 szám alatt, Molnár Elek. 2—2

Vasuti tisztviselő kétszobás lakást keres azonnali átvételre, ajánlatot az állomásra kér Pető. 2

Nyugdíjas kalauz egyszobás lakást keres szeptember 1-re, ajánlatot az állomásra kér Pető. 2

Pálkás Lidiának 6 hold udvarnoki földje eladó, értekezni lehet Arany János utca 8 sz. 2—1

Eladó: Az Alföld legjobb buzatermő vidékén, 12000 lakosu nagyközség közepén, Tiszavidéki Hengermalom, 3 vagonos 12 rendszerű, buzamalom, modern berendezéssel, vám- és kereskedelmi őrléssel, daraskő és köleskása hajálóval, teljesen ujonan beszerelt 150 lóerős barnaszén tüzelésű szivógázmotor, a malom telepen 3 szobás uri lakás, 2 szobás személyzeti lakás, a múlt évben épült 30 vagonos buza, 20 vagonos lisztraktárral, 10 vagonos görével és istállóval 150 000 P.

70 m. hold, szép tanya és gyümölcsös-kerttel 24 000 P, egy fertály keselyősi cserepes tanyával és ihatóvízü kuttal 9000 P, másfél fertály 15.000 P, 10 hold a községhez öt percnire, I-ső o. föld 9000 P, 10 hold varsánhaton 2800 P, 6 hold zöldlaposi szántó 4000 P, 2 hold zsellérföld 2000 P, 2 hold Őzeden 500 P, 158 hold dévaványi határban 60.000 pengő.

Eladó házak: Horthy Miklós uton egy 6 szobás üzlethelyiséggel 11.000 P, egy 5 szobás üzlettel nagy telekkel 15.000 P, Fő-téren nagy 6 szobás uri lakás tiszta téglá épület gyönyörű telekkel 20.000 P, Hősök útján 4 szobás új lakóház üzlethelyiséggel 14.000 P, Vörösmarthy utcán egy nagy családi lakóház gazdálkodónak nagyon alkalmas 4000 P, Zrínyi utcán egy 2 szobás sarokház 3000 P, Rákosi Jenő utcában egy 2 szobás nagy telekkel 2800 P, Árpád utcában egy kisebb lakóház 1500 pengő. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földmivelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tudhatók meg. Gyoma, Horthy M. u. 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungaria-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kladóhivatal:
„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A GYOMAI KERESKEDŐ

augusztus 7-én reggeltől kezdve nem nyitja ki vasárnaponként az üzletét. Határák ez Gyoma kereskedelmi életében. Talán még jelentősebb határák a gyomai kereskedők gondolkodását illetően. Hiszen lehet ez ellen érvelni a kereskedő javára, de lehet nyomós érveket felhozni a vásárlók érdekében is. Ebben az évtizedek óta tartó érvelésben állandóan az az elv lett urrá, hogy a fogyasztó érdekeit kell szemelőtt tartani, a többi ellenérv, bármilyen igazságos is legyen az, eltörpül. És most mégis a kereskedő érdeke került ki győztesen.

Kezd általános szociális igazsággá válni, hogy egy esztendőben mindenkinek legalább kétezer órán át kell dolgoznia. Ez az alap az iparimunkásságnál, ez az alap a tisztviselőknél. A mezőgazdasági munkásságnál jóval alatta maradunk az évi kétezer órának, kivéve az egész évre elszegődött munkásságnál. A kereskedő szintén közeledik ezzel a lépésével ehhez az általános elvhez, azonban még messze túlhaladó az ő nagy lekötöttsége a két ezer órához képest. Ha naponta 6 órától 19 óráig tartó üzleti időt számítunk, az hat napon át 78 óra és egy egész esztendőben mintegy négyezer órai lekötöttség, tehát senki sem mondhatja, hogy a kereskedő nem teljesíti eléggé a fogyasztókkal szemben köteletségét. És ha most elérték kereskedőink azt, hogy legalább minden hetedik napjuk mentes legyen a foglalkozásukbeli szolgálattól, hisszük, a fogyasztók is belátják, hogy a kereskedőknek is méltán jár ez a hetedik nap ahhoz, hogy pihenjenek.

A nyugati államokban a kereskedő is épen olyan szociálisan védett és felkarolt tagja a társadalomnak, mint a más foglalkozásbeliek. Ez a mérlegelés nemcsak abban nyilvánul meg, hogy nem kívánnak a kereskedőtől túlzott szolgálatot,

hanem külsőségekben is kifejezésre juttatnak egyet-mást.

Nálunk még mindig azt tartják és várják sokan, hogy a kereskedő jóelőre megsüvegeljen mindenkit, de az illetőt megelőzően, mert mulassza csak el egyszer is ezt, nem megy az illető többet az üzletébe.

De közügyekbe se merje az órát beleülni a kereskedő, bármennyire is van hozzáértése valamihez, — ez is elég, hogy az üzletét mellőzzék a más véleményen lévők.

A Kormányzó megtekintette a békésszentandrás duzzasztó-művet

Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó kedden Békésmegyébe érkezett. Kisérétében volt Kállai Miklós nyug. földmivelésügyi miniszter, az Öntözésügyi Hivatal vezetője és gróf Teleki Mihály államtitkár. A kormányzó megtekintette a békésszentandrás duz-

A diadalmasan térhódító keresztyén világnézettel és társadalmi életünkkel kell, hogy a tisztességes kereskedőt is az őt megillető helyre állítsuk közéletünkben. Ismerjük el, hogy neki is van joga minden hetedik napon pihenni. Vegye ő is ki részét a közügyek intézésében és a polgárok többi tagjaihoz mért érdeme szerint elismeri, független tagja legyen a társadalomnak és ne rabszolgája a mesterségének és a közönségnek.

zasztóművet, majd pedig Szarvasra ment, ahol a Theszedik Sámuel gazdasági tanintézet öntözőtelepét tekintette meg.

Horthy Miklós kormányzót Békésvármegye területén vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán fogadta.

A Balaton dicsérete

A Magyarországon járó külföldiek ajkáról gyakran hangzik el az a megállapítás, hogy mi magyarok voltaképpen nem is tudjuk, mennyi értéket tartogat számunkra még csonka országunk is. Ha nagy általánosságban nem is helytálló ez a megállapítás, sajnos, el kell ismernünk, hogy közönségünk igen tekintélyes része nem ismeri és nem értékeli úgy hazánk természeti szépségeit, mint ahogy azok azt megérdemelnék. Itt van például a Balaton. Európa egyik legnagyobb, legszebb tava, egyik oldalán gyönyörű dombvidékkel, másik oldalán nagyszerű siksággal határolva, természeti ritkaság, idegenforgalmi kincs, páratlan gyógytényező, nagyszerű sportlehetőségek egész sorozatának helyszíne és mégis, belföldi vendégtorgalma még mindig nem egészen kielégítő.

Ha akármelyik más nyugati állam kincse lenne a Balaton, világhírré emelkednék s mind a külföldi, mind a hazai közönség tömegeinek leglátogatottabb fürdőhelye volna.

Az utóbbi években igen örövendetes fejlődésnek indult a Balaton s ez nemcsak az ügyes propagandának köszönhető, hanem főképpen annak az igen céltudatos munkának, amellyel a balatoni fürdőhelyeket fejlesztették, modernizálták. Az eredmény nem is maradt el: a Balaton vendégforgalma évről-évre növekedett, ami természetes is, mert hiszen minden elfogulatlan bírálat csak azt állapítja meg, hogy balatoni fürdőhelyeink legnagyobb része árban és nivóban versenyezhet a legnagyobb híru külföldi üdülőhelyekkel. Versenyezhet akkor is, ha nem számítjuk a

külföldi nyaralás költségeibe azt a komoly összeget, amibe az utazás kerül.

Rá kell nevelnünk a magyar közönséget arra, hogy itthon nyaraljon. Ez a mai viszonyok között nemcsak hazafias kötelesség, hanem megkívánja az ország gazdasági és pénzügyi érdeke is. Bátran állíthatjuk, hogy ezeknek a kötelelességszerű követelményeknek eleget tenni annál könnyebb, mert hiszen egy balatoni nyaralás semmiiben sem jelent kevesebb szórakozást, rosszabb üdülést, mint amit nyújthat akár a legismertebb külföldi fürdőhely. A Balatonnak számos olyan értéke van, amellyel egyetlen egy világhíru tóparti nyaralás sem veheti fel a versenyt. A Balaton bársonyos homokja, vizének hőfoka, páratlan értékű rádióaktivitása szinte versenyen kívüli gyógytényező. A balatoni sportok pedig már az ország határain tulemelkedően nagyhirűek s a balatoni fürdőhelyek most már igazán minden tekintetben megadják a legjobbnevű külföldi fürdő- és üdülőhelyek kényelmét. Az egész Balaton és környéke tele van szebbnél szebb kirándulóhelyekkel. Hajóutak és autóturák kínálkoznak s a fürdőigazgatóságok és a Balaton-kultuszt feljesztő intézmények ma már ezeket a turákat is kifogástalan szerveztségben rendezik. Am mindez érdektől eltekintve, hazafias kötelességünk a balatoni fürdőhelyek felkarolása, mert hiszen mérhetetlenül nagy közgazdasági érdekek fűződnek ahhoz, hogy a Balaton egy-egy szezonja jól sikerüljön. A Balaton partján ötszáz szálloda, penzió, üdülőhely, szanatórium várja a nyaralókat s ha a nyaralók elmaradnak, vagy ha nem a kívánatos számban jelentkeznek, sokezer egzisztencia megélhetését gyöngítik, vagy tönkre. Nem szólva arról, hogy a külföldre nyaralás céljából kivitt összegek valutáris szempontból az ország általános anyagi erőit veszik igénybe, ami egyet jelent a gazdasági élet lassu vérlecsapolásával.

Umagunkat pusztító eljárás tehát az, ha a saját értékeinket fumigálva, szegény országunk pénzét nem itthon, hanem idegenben költjük el.

Julius végén járunk. Sokan vannak még, akik csak ezután kezdik nyári szabadságukat — helyes lenne, ha minél többen, minél nagyobb számban keresnek fel a magyar tenger partjait azok, akiknek mód adatott arra, hogy egész évi munkájuk után pár hetet testük-lelkük pihenésére fordíthatnak. Nyaraljunk itthon a Balaton mellett. Nemcsak azért, hogy magyar pénzből magyar egzisztenciáknak adjunk megélhetést, hanem azért is, hogy jól nyaraljunk. Legyen mindnyájunk jelszava: nyaraljunk a Balatonnál. Ebben a jelszóban igazán szerencsésen találkozunk az önérdékkel a legtisztább közérdek. Van bőven választás. Körül a Balaton mentén a megfelelő arányban váltakoznak a különböző igényeket kielégítő fürdőhelyek, a magyar tenger partján igazán megtalálja mindenki azt, amire szüksége van.

Nyaraljunk a Balatonnál!

Sárga tarlók

fölött lengedez a kánikulai szellő, pásztor lánykák, fiúk korcsolyáznak rajtuk, — hogy apró lábaikat az éles torsi ki ne kezdje — a tikkadt liba és malac csapatok után. Így hasznosul a tarló.

Amott azonban többre nézik a jövőt, buktatják a kiérdemült gabonátáblák tarlóját, ami annak a 9 hónapi nevelő, érlelő munkája után kijár, hogy a gazda mindig akkor járulhasson a földjéhez, amikor az kívánatos: agyon ne száradhasson, el ne gyomosodhassék, ami ha megírtótni akarna, újabb szántással megakadályozható.

Erre a szántásra megint henger való több oknál fogva. Jöhetnek a csöndes, talajérlelő esők, azok kikelesztik a földben alkalomra leső gyommagvakat, továbbá a gazda trágyát hord erre a földre, ami könnyebben történik a simára művelt szántáson, mintha fogaslatlan, bengezellen hagyta volna. Az ősz folyamán egyenletesebb aláakarása esik a trágyának, a mélyítő szántás is milliméter pontosságig szabályozható.

A henger tehát nem mellőzendő, igen komoly szerszáma a gazdának, nem pedig, mint eleink vallották, kendőző szere az elkésett, goromba munkának. A messzi utról megtért, sokat

látott ember, sokat tudna beszélni a tul a dunai forró, köves, alig termő, mert alig művelhető földekről, hogy tanulja meg értékelni az Alföld Kána-

ánját az itt is küzdő, de legáltalában boldoguló magyar gazda, de erre tán alkalmasabb lesz az eljövendő hosszú téli világ. M. B.

Augusztus hó 7-től vasárnap zárva lesznek az üzletek

A gyomai kereskedők értesítik a lakosságot, hogy a főszolgabírói rendelet értelmében f. évi augusztus hó 7-től minden vasárnap teljes munkaszünetet tartanak, vagyis zárva tartják üzleteiket. Kérik a lakosságot, hogy ezt bevásárlásaiknál figyelembe vegyék.

A lisztforgalmi adó helyes megvilágítása számokban

B e v é t e l				millió P
1.	Lisztforgalmi adóváltás	—	—	24.3
2.	Hántolt rizs utáni forgalmi adóváltás	—	—	—7
3.	Textiliák felemelt forgalmi adóváltása és textilipari hozzájárulás	—	—	15.—
4.	Gyarmatárak és fűszerek forgalmi adóváltás többlete	—	—	—4
4.	Kartelilleték	—	—	1.7
6.	Szén-adó	—	—	1.7
7.	Társulati adó alá eső vállalatok hozzájárulása	—	—	5.—
8.	Sajtolt élesztő felemelt fogyasztási adója	—	—	1.4
9.	Sertésértékesítési hozzájárulás	—	—	—7
10.	A különleges alakban és néven forgalomba hozott áru árának védelmére vonatkozó megállapodások illetéke (márkailleték)	—	—	—1
Bevétel összesen				51.—

K i a d á s

1.	Lisztforgalmi adóváltás térítése és kiviteli támogatás vámkülföldre kiszállított liszt után	—	—	5.2
2.	Földadó megtérítés	—	—	8.6
3.	Közmunkaváltás térítése	—	—	5.—
4.	Vasuti és hajózási mezőgazdasági fuvardíjkezelvények megtérítése	—	—	4.—
5.	A mezőgazdasági termények és termékek értékesítésének előmozdítására és a mezőgazdaságnak a kivitelbe és más módon való támogatására, valamint az inséges mezőgazdasági lakosság megsegítésére	—	—	23.—
6.	Kezelési költség	—	—	3.5
7.	Községek kárpótlása a megszünt lisztforgalmi adórészesezésért	—	—	1.—
8.	Sertés-termékek értékesítésének előmozdítására	—	—	7.—
Kiadás összesen				51.—

De sokan vannak, akik ennek a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alaprak emlegetésével tajtékozva izgattak a forgalmiadóellenőrök ellen, hogy ómiattuk kell a lisztforgalmi adóváltást fizetni és ime látják, hogy a soványan fizetett ellenőrök a befolyt összegnek mindössze 7 százalékát kapják. De azt is láthatják, hogy az egész alap bevételét lisztforgalmi adó még a felét sem teszi.

MEGNYILT

a szövetkezeti édesbolt és falatozó

A Gyomai Termelők Szövetkezete új boltot nyitott a piac- téren. Az üzlet bejárata és kirakata már messziről magára vonja a figyelmet. Ha belépünk kellemesen meglek bennünket a berendezés szép színe, a tisztaság, a felhalmozott áruk frissesége, a pult előtt elfutó piros kokusz szőnyeg, az előzékeny kiszolgálás s a szolid áruk.

Itt igazán kellemes környezetben lehet elfogyasztani a reggeli vagy uzsonakávét, süteményt, fagyaltot, és bevásárolni a háztartás számára szükséges csemege árukat.

Ha sürgős dolgunk van, gyorsan elintézhethetjük, mert a bolt telefonja mindenkor, díjmentesen a nagyközönség rendelkezésére áll.

Örömmel üdvözölhetjük ezt az új boltot megnyitása alkalmával, mert kétségtelenül egy új színnel gazdagabb lett vele főterünk, illetve községünk.

Levél Diósjenőből

Vándortanyai örömeik

Könnyű kitalálni még a nem méhésznek is, hogy mi a legnagyobb öröm a vándorméhésztanyán. Heteken át mindennap figyeljük a kaptármérleget. A mérleg nem csal, pontosan mutatja a napi hordást. Amikor 65 kg-ról 93 kg-ra gyarapszik a kaptár súlya, elérkezik a várva-várt örömnapp, a pergetés napja. A pergető zörgése a méhészfülének a legszebb muzsikája.

Neki készülődünk a nagy munkának korán reggel. Sulyos, szép keretek kerülnek a pergetőbe. De csodák-csodája, a pergetőbe gyengén csurog a méz. Megnézzük jobban a ki-pergetett kereteket, akkor látjuk, hogy a méz annyira sűrű, hogy a fele sem pergett ki. Sőt mintha be volna a sejtekbe cukrosodva. A méz színe is teljesen elütő a csabai méz színetől. Barna, sokszor sötétbarna változatban csordogál a kupába. Megkóstoljuk. Az íze is más, mint az otthoni méznek. Karamellizű, utóíze kissé kesernyés (mint az igazi rizlingn k). Szóval igazi erdei gyógyméz. Ilyen néven fogják forgalomba hozni Békéscsabán.

Volt már nekem egyszer ilyen kesernyés ízű mézem Békéscsabán. (En tudom az okát, de nem árulom el ma sem.) Nem

mertem eladásra kínálni senki- nek. Biztos, hogy visszahozzák. Egyszer találkoztam a Kunt utcában (V., ker.) Kergyik mamókával. Csupa köszvény volt a lába, szemei gyulladásban. Mondom neki: „Tudok egy biztos orvosságot a bajára. Egyék mindennap háromszor gyögmézet, ez kitisztítja a gyomrát és rendbe jön. A gyögméz nálam kapható.“ Elvitt belőle 5 kg-t próbára. És csodák-csodája, használt neki. Egy félév alhordta majdnem az egész gyögmézemet.

Van jövője ezek szerint a mi most pergetett erdei gyögmőzünknek is. Ebben a méz-szegény világban jó áron el fogjuk adni.

Egyelőre mi fogyasztjuk itt, a vándortanyán. Bevezettük a svájci reggelit: Tejeskávé, vajaskenyér, méz. A kávé Kiszelycsok Pali barátunk főzi (bográcsban, mert csak ez az egy főzőedényünk van). Méz van bőven!

Nagyon szép és kedves ez a vidék, kellemes az álmosító, erős magaslatti levegő, pompás ez a szénaillat, jó az erdei szamóca, kedves ez a népviselet, festő a lányok vasárnapi ruhája, — de azért a szívünk mégis odahuz a távoli békési tarlómezőkre, ahol az áldott, hófehér tisztessü virágzik. Igaz, hogy nem ad erdei gyögmézet, de mi, méhészek szerények vagyunk, megelégszünk közönséges tarlómézzel is, csak legyen vagy husz, esetleg harminc kupával.

Szent-Györgyi a Sorbonne - egyetem diszdoktora

A párisi Sorbonne-egyetem Szent-Györgyi Albert dr. Nobel-díjas szegedi egyetemi tanárt tudományos kutató munkásságának elismeréséül diszdoktorává választotta. A Sorbonne ez év novemberében ünnepélyes keretek között avatja diszdoktorává a professzort, aki az őt ért megtiszteltetéssel kapcsolatban a következőképp nyilatkozott:

— A párisi egyetem a világ legrégebbi egyeteme, diszdoktorsága tehát a Nobel díj mellett a legmagasabb kitüntetés, amely a tudomány emberét érheti. Bár a kitüntetés tisztán kulturális jellegű, a diszdoktorrá választás mégsem szokott ellentétben állni az ország politikai érzületével. Ezért az én doktorrá való megválasztásom újabb kifejezése annak a mind-

jobban erősödő rokonszenvnek és jóakaratnak, amely Franciaországban Magyarország iránt megnyilatkozik. Végtelenül sajnálom, hogy a háboru közöttünk és az ősi francia kultúra között szakadékot ho-

zott létre, amelynek áthidalására érkezett az idő. Magam évek óta ebben az irányban dolgozom, francia részről teljes megértés és jóindulatra találtam. Diszdoktorságom is ennek kifejezője.

Értesítés!

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy a gazda érdekek szem előtt tartása mellett új-buzát az eddigi feltételeink mellett vállalunk raktározásra.

HOMBÁR
Szövetkezet

Első Budapesti Gőzmalmi RT.
gyomai telepe.

Szabadtéri előadás Gyomán

Készül a Vörös-Kereszt Egyesület
augusztus hó 6-iki és 7-iki meglepő
műsora

Akinek nincs pénze, vagy ideje akár Bayreuthba, akár Szegedre menni a szabadtéri előadásokhoz, sohse busuljon. A gyomai Vörös-Kereszt agilis vezetősége gondoskodik az itthon maradtak nivós szórakoztatásáról. Rendez nekünk itthon a mi szépséges ligetünk árnyas fái között, a mi fiatal-ságunk közreműködésével, igazi szabadtéri előadást. A meglepő tervről megkérdeztük az elnökséget, hogy mégis — kulisszatitkok elárulása nélkül — mire számíthatunk?

A műsor csupa meglepetés — mondta Bácsi Elekné elnök-nő — csak annyit árulhatok el, hogy bűbajos gyermekmesék kerülnék előadásra, illetve élőképes bemutatásra. A gyomai liget napfoltos, árnyas utai, facsoportjai, remek hátteret adnak a színes, ötletes díszleteknek és apró kis szereplőknek. Mert mondanom sem kell, hogy a mesejátékok szereplői igen fiatalok. Azt hiszem az öreg fák is gyönyörködni fognak a megelevenedett mesealakokban. Igazi erdőben megy a kis Piroska a nagymamához, Jancsi és Juliska, Hófehérke, azt hiszem sokkal szebben fognak hatni mint a színpadon.

Mi lesz, ha esik az eső? — kérdeztem ünneprontó agódommal.

Nagy bánatunk lenne, ha az eső megzavarná szép terveinket, de erre az esetre is van megoldásunk, tehát nyugodtan jöhet a közönség.

Még egy kérdés, kedves elnök-nő: Miért fárad most a Vörös-Kereszt ennek az ünnepélynek a rendezésével, ami elég nehéz munka lehet ilyen jó melegben.

Rengeteg elvégezni való munka vár a Vörös-Keresztre, amihez mi kell? Pénz, pénz és pénz?

A gyanutlan lakosság el sem képzei, egy esetleges háborus megmozdulás, milyen veszélyeket hozhat a polgári lakosságra. Mi tudjuk, és fel akarunk készülni rá. Ősszel betegápolónői tanfolyamot fogunk tartani, aminek hasznát veheti mindenki, még békeidőben is. Olcsón, sőt ingyen akarjuk adni ezt a tanfolyamot, most főként ezért szeretnénk szép bevételt. A fáradságot igazán nem számítjuk sem én, sem kedves segítségeim.

Kivánok ragyogó időt és sok-sok látogatót az érdekes és valóban nemes törekvésű előadáshoz.

Remek vasárnapi szórakozás lesz!

Halotta-e már?

azt, hogy dr. József Ferenc őfelsége a magyar tanyavilágot járja. Hódmezővásárhelyen egy frontharcosnak, illetve kilenc gyermekének a lakosság házat épít. Őfensége is odaált mellé és saját fenséges kezeivel ra-

kolt fel három sor téglát a boldog gazda házához.

hogy Mussolini kezdte meg Olaszországban a cséplést. Saját kezűleg dolgozott egy gépnél három óra hosszat a rekkenő hőségben és a verejtékes munka díját annak rendje szerint fel is vette.

Kenderáztatók épülnek országszerte

Az iparügyi miniszterium akciója

A mezőgazdasági érdekképviseletek arra törekszenek most, hogy a falusi lakosságot kenderzsákok házi készítésére szoktassák. Ennek részben az volna a következménye, hogy a falusi lakosság téli foglalkoztatottsága biztosított lenne.

E cél elérésére országszerte kenderáztatók épülnek. Eddig 15 községben épültek meg az iparügyi miniszterium támogatásával a kenderáztatók és oly nagy számmal jelentkeztek falvak, hogy az igényeket a lefolyt költségvetési évben nem is tudták kellően kielégíteni. Előjegyzésbe vették tehát a jelentkező községeket és — mint értesülünk — fontosság sorrendjében jutnak kenderáztatóhoz.

Az akcióban jelentős szerepe van az Országos Mezőgazdasági

Onmagunkat pusztító eljárás tehát az, ha a saját értékeinket fumigálva, szegény országunk pénzét nem itthon, hanem idegenben költjük el.

Julius végén járunk. Sokan vannak még, akik csak ezután kezdik nyári szabadságukat — helyes lenne, ha minél többen, minél nagyobb számban keresnék fel a magyar tenger partjait azok, akiknek mód adatott arra, hogy egész évi munkájuk után pár hetet testük-lelkük pihenésére fordíthatnak. Nyaraljunk itthon a Balaton mellett. Nemcsak azért, hogy magyar pénzből magyar egzisztenciáknak adjunk megélhetést, hanem azért is, hogy jól nyaraljunk. Legyen mindnyájunk jelszava: nyaraljunk a Balatonnál. Ebben a jelszóban igazán szerencsésen találkozunk az önértékkel a legtisztább közérdek. Van bőven választás. Körül a Balaton mentén a megfelelő arányban váltakoznak a különböző igényeket kielégítő fürdőhelyek, a magyar tenger partján igazán megtalálja mindenki azt, amire szüksége van.

Nyaraljunk a Balatonnál!

Sárga tarlók

főlött lengedez a kánikulai szellő, pásztor lánykák, fiuk korcsolyáznak rajtuk, — hogy apró lábaikat az éles torsi ki ne kezdje — a tikkadt liba és malac csapatok után. Így hasznosul a tarló.

Amott azonban többre nézik a jövőt, buktatják a kiérdemült gabonablák tarlóját, ami annak a 9 hónapi nevelő, érlelő munkája után kijár, hogy a gazda mindig akkor járulhasson a földjéhez, amikor az kívánatos: agyon ne száradhasson, el ne gyomosodhassék, ami ha megtörténni akarna, újabb szántással megakadályozható.

Erre a szántásra megint henger való több oknál fogva. Jöhetnek a csöndes, talajérlelő esők, azok kikelesztik a földben alkalomra leső gyommagvakat, továbbá a gazda trágyát hord erre a földre, ami könnyebben történik a simára művelt szántáson, mintha fogasolatlan, bengezellen hagyta volna. Az ősz folyamán egyenletesebb alátakarása esik a trágyának, a mélyítő szántás is milliméter pontosságig szabályozható.

A henger tehát nem mellőzendő, igen komoly szerszáma a gazdának, nem pedig, mint eleink vallották, kendőző szere az elkészett, goromba munkának. A messzi utróló megterti, sokat

látott ember, sokat tudna beszélni a tul a dunai forró, köves, alig termő, mert alig művelhető földekről, hogy tanulja meg értékelni az Alföld Kána-

ánját az itt is küzdő, de legáltalában boldoguló magyar gazda, de erre tán alkalmasabb lesz az eljövendő hosszú téli világ. M. B.

Augusztus hó 7-től vasárnap zárva lesznek az üzletek

A gyomai kereskedők értesítik a lakosságot, hogy a főszoigabirói rendelet értelmében f. évi augusztus hó 7-től minden vasárnap teljes munkaszünetet tartanak, vagyis zárva tartják üzleteiket. Kérik a lakosságot, hogy ezt bevásárlásaiknál figyelembe vegyék.

A lisztforgalmi adó helyes megvilágítása számokban

B e v é t e l		millió P
1. Lisztforgalmi adóváltás	— — —	24.3
2. Hántolt rizs utáni forgalmi adóváltás	— — —	—7
3. Textiliák felemelt forgalmi adóváltása és textilipari hozzájárulás	— — — —	15.—
4. Gyarmatárak és fűszerek forgalmi adóváltás többlete	— — — —	—4
4. Kartellleték	— — — —	1.7
6. Szén-adó	— — — —	1.7
7. Társulati adó alá eső vállalatok hozzájárulása	— — — —	5.—
8. Sajtolt élesztő felemelt fogyasztási adója	— — — —	1.4
9. Sertésértékesítési hozzájárulás	— — — —	—7
10. A különleges alakban és néven forgalomba hozott áru árának védelmére vonatkozó megállapodások illetéke (márkailleték)	— — — —	—1
Bevétel összesen		51.—

K i a d á s		millió P
1. Lisztforgalmi adóváltás térítése és kiviteli támogatás vámkülföldre kiszállított liszt után	— — — —	5.2
2. Földadó megtérítés	— — — —	8.6
3. Közmunkaváltás térítése	— — — —	5.—
4. Vasuti és hajózási mezőgazdasági fuvardíjkezdemenyek megtérítése	— — — —	4.—
5. A mezőgazdasági termények és termékek értékesítésének előmozdítására és a mezőgazdaságnak a kivitelbe és más módon való támogatására, valamint az inséges mezőgazdasági lakosság megsegítésére	— — — —	23.—
6. Kezelési költség	— — — —	3.5
7. Községek kárpótlása a megszünt lisztforgalmi adórészesedésért	— — — —	1.—
8. Sertés-termékek értékesítésének előmozdítására	— — — —	7.—
Kiadás összesen		51.—

De sokan vannak, akik ennek a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alaprak emlegetésével tajtékozva izgattak a forgalmiadóellenőrök ellen, hogy őmiattuk kell a lisztforgalmi adóváltást fizetni és ime látják, hogy a soványan fizetett ellenőrök a befolyt összegnek mindössze 7 százalékát kapják. De azt is láthatják, hogy az egész alap bevételét lisztforgalmi adó még a felét sem teszi.

MEGNYILT

a szövetkezeti édesbolt és falatozó

A Gyomai Termelők Szövetkezete új boltot nyitott a piac-terén. Az üzlet bejárata és kirakata már messziről magára vonja a figyelmet. Ha belépünk kellemesen meglek bennünket a berendezés szép színe, a tisztaság, a felhalmozott áruk frissesége, a pult előtt elfutó piros kokusz szőnyeg, az előzékeny kiszolgálás s a szolid áruk.

Itt igazán kellemes környezetben lehet elfogyasztani a reggeli vagy uzsonakávét, süteményt, fagyaltot, és bevásárolni a háztartás számára szükséges csemege árukat.

Ha sürgős dolgunk van, gyorsan elintézhajjuk, mert a bolt telefonja mindenkor, díjmentesen a nagyközönség rendelkezésére áll.

Örömmel üdvözölhetjük ezt az új boltot megnyitása alkalmaival, mert kétségtelenül egy új színnel gazdagabb lett vele főtérünk, illetve községünk.

Levél Diósjenőből

Vándortanyai örömeik

Könnyű kitalálni még a nem méhésznek is, hogy mi a legnagyobb öröm a vándorméhésztanyán. Heteken át mindennap figyeljük a kaptármérleget. A mérleg nem csal, pontosan mutatja a napi hordást. Amikor 65 kg-ról 93 kg-ra gyarapszik a kaptár sulya, elérkezik a várva-várt örömnapi, a pergetés napja. A pergető zörgése a méhészfülének a legszebb muzsikája.

Neki készülődünk a nagy munkának korán reggel. Sulyos, szép keretek kerülnek a pergetőbe. De csodák-csodája, a pergetőbe gyengén csurog a méz. Megnézzük jobban a ki-pergetett kereteket, akkor látjuk, hogy a méz annyira sűrű, hogy a fele sem pergett ki. Sőt mintha be volna a sejtekbe cukrosodva. A méz színe is teljesen elütő a csabai méz színetől. Barna, sokszor sötétbarna változatban csordogál a kupába. Megkóstoljuk. Az ize is más, mint az otthoni méznek. Karamellizű, utóíze kissé kesernyés (mint az igazi rizlingnek). Szóval igazi erdei gyögméz. Ilyen néven fogják forgalomba hozni Békéscsabán.

Volt már nekem egyszer ilyen kesernyés izű mézem Békéscsabán. (En tudom az okát, de nem árulom el ma sem.) Nem

merem eladásra kínálni senki- nek. Biztos, hogy visszahozzák. Egyszer talákoztam a Kun- utcában (V., ker.) Kergyik ma- mókával. Csupa köszvény volt a lába, szemei gyulladásban. Mondom neki: „Tudok egy biztos orvosságot a bajára. Egyék mindennap háromszor gyögmézet, ez kitisztítja a gyomrát és rendbe jön. A gyögméz nálam kapható.“ El- vitt belőle 5 kg-t próbára. És csodák-csodája, használt neki. Egy félév alhordta majdnem az egész gyögmézemmet.

Van jövője ezek szerint a mi most pergetett erdei gyögmő- zünknek is. Ebben a méz- szegény világban jó áron el fogjuk adni.

Egyelőre mi fogyasztjuk itt, a vándortanyán. Bevezettük a svájci reggelit: Tejeskávé, vajas- kenyér, méz. A kávé Kiszely- csok Pali barátunk főzi (bog- rácsban, mert csak ez az egy főzőedényünk van). Méz van bőven!

Nagyon szép és kedves ez a vidék, kellemes az álmosító, erős magaslati levegő, pompás ez a szénaillat, jó az erdei sza- móca, kedves ez a népviselet, festő a lányok vasárnapi ruhá- ja, — de azért a szívünk mégis odahuz a távoli békési tarló- mezőkre, ahol az áldott, hófe- hér tisztessé virágozik. Igaz, hogy nem ad erdei gyögmézet, de mi, méhészek szerények va- gyunk, megelégszünk közönsé- ges tarlómezzel is, csak legyen vagy husz, esetleg harminc ku- pával.

Szent-Györgyi a Sorbonne - egyetem diszdzoktora

A párisi Sorbonne-egyetem Szent-Györgyi Albert dr. Nobel- díjas szegedi egyetemi tanárt tudományos kutató munkássá- gának elismeréséül diszdzok- rává választotta. A Sorbonne ez év novemberében ünnepe- lyes keretek között avatja disz- dzoktorává a professzort, aki az őt ért megtiszteltetéssel kapcsola- tanban a következőképp nyilat- kozott:

— A párisi egyetem a világ legregibb egyeteme, diszdzoktor- sága tehát a Nobel díj mellett a legmagasab kitüntetés, amely a tudomány emberét érheti. Bár a kitüntetés tisztán kultu- rális jellegű, a diszdzoktorrá választás mégsem szokott ellen- tétben állni az ország politikai érzületével. Ezért az én dok- torrá való megválasztásom újabb kifejezése annak a mind-

jobban erősödő rokonszenv- nek és jóakaratra, amely Franciaországban Magyarország iránt megnyilatkozik. Végtelenül sajnálom, hogy a háboru közöttünk és az ősi francia kultúra között szakadékot ho-

zott létre, amelynek áthidalá- sára érkezett az idő. Magam évek óta ebben az irányban dolgozom, francia részről teljes megértés és jóindulatra talál- tam. Diszdzoktorságom is ennek kifejezője.

Értesítés!

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy a gazda érdekek szem előtt tartása mellett új-buzát az eddigi feltételeink mellett vállalunk raktározásra.

HOMBÁR Első Budapesti Gőzmalmi RT.
Szövetkezet gyomai telepe.

Szabadtéri előadás Gyomán

Készül a Vörös-Kereszt Egyesület augusztus hó 6-iki és 7-iki meglepő műsora

Akinek nincs pénze, vagy ideje akár Bayreuthba, akár Szegedre menni a szabadtéri előadásokhoz, sohse busuljon. A gyomai Vörös-Kereszt agilis vezetősége gondoskodik az itt- hon maradottak nivós szóra- koztatásáról. Rendez nekünk itthon a mi szépséges ligetünk árnyas fái között, a mi fiatal- ságunk közreműködésével, igazi szabadtéri előadást. A meglepő tervről megkérdeztük az elnök- séget, hogy mégis — kulissza- titkok elárulása nélkül — mire számíthatunk?

A műsor csupa meglepetés — mondta Bácsi Elekne elnök- nő — csak annyit árulhatok el, hogy bűbajos gyermekmesék kerülnék előadásra, illetve élőképes bemutatásra. A gyomai liget napfoltos, árnyas utai, facsoportjai, remek hátte- ret adnak a színes, ötletes disz- leteknek és apró kis szereplők- nek. Mert mondanom sem kell, hogy a mesejátékok szereplői igen fiatalok. Azt hiszem az öreg fák is gyönyörködni fog- nak a megelevenedett mese- alakokban. Igazi erdőben megy a kis Piroska a nagymamához, Jancsi és Juliska, Hófehérke, azt hiszem sokkal szebben fog- nak hatni mint a színpadon.

Mi lesz, ha esik az eső? — kérdeztem ünneprontó agoda- lommal.

Nagy bánatunk lenne, ha az eső megzavarná szép tervein- ket, de erre az esetre is van megoldásunk, tehát nyugodtan jöhet a közönség.

Még egy kérdés, kedves elnök: Miért fárad most a Vörös-Kereszt ennek az ünne- pélynek a rendezésével, ami elég nehéz munka lehet ilyen jó melegben.

Rengeteg elvégezni való munka vár a Vörös-Keresztre, amihez mi kell? Pénz, pénz és pénz?

A gyanutlan lakosság el sem képzei, egy esetleges háborus megmozdulás, milyen veszélye- ket hozhat a polgári lakosságra. Mi tudjuk, és fel akarunk ké- szülni rá. Ősszel betegápoló- női tanfolyamot fogunk tar- tani, aminek hasznát veheti mindenki, még békeidőben is. Olcsón, sőt ingyen akarjuk adni ezt a tanfolyamot, most fő- ként ezért szeretnénk szép be- vételt. A fáradságot igazán nem számítjuk sem én, sem kedves segítségeim.

Kivánok ragyogó időt és sok-sok látogatót az érdekes és valóban nemes törekvésű elő- adáshoz.

Remek vasárnapi szórakozás lesz!

Halotta-e már?

azt, hogy dr. József Ferenc őfelsége a magyar tanyavilágot járja. Hódmezővásárhelyen egy frontharcosnak, illetve kilenc gyermekének a lakosság házat épít. Őfelsége is odaált mellé és saját fenséges kezeivel ra-

kott fel három sor téglát a boldog gazda házához.

hogy Mussolini kezdte meg Olaszországban a cséplést. Sa- ját kezüleg dolgozott egy gép- nél három óra hosszat a rek- kenő hőségben és a verejtékes munka díját annak rendje sze- rint fel is vette.

Kenderáztatók épülnek országszerte

Az iparügyi miniszterium akciója

A mezőgazdasági érdekkép- viseletek arra törekszenek most, hogy a falusi lakosságot ken- derzsákok házi készítésére szok- tassák. Ennek részben az volna a következménye, hogy a falusi lakosság téli foglalkoztatottsága biztosított lenne.

E cél elérésére országszerte kenderáztatók épülnek. Eddig 15 községben épültek meg az iparügyi miniszterium támoga- tásával a kenderáztatók és oly nagy számmal jelentkeztek falvak, hogy az igényeket a lefolyt költségvetési évben nem is tudták kellően kielégíteni. Előjegyzésbe vették tehát a je- lentkező községeket és — mint értesülünk — fontosság sor- rendjében jutnak kenderáztató- hoz.

Az akcióban jelentős szerepe van az Országos Mezőgazdasági

Kamarának. Arról van most szó, hogy mindazokban a községekben, amelyekben kenderáztatók létesülnek, egy-egy embert kiképeznek a kenderáztatás és kenderfeldolgozás technikai vonatkozásaira és ennek az lesz a hivatása, hogy a falu lakosságát e munkákra megtanítsa. Illetékes tényezők szerint már ősszel megmutatkoznak az első kedvező eredmények. Ugyanis idén kerülnek alkalmazásra az elkészült első kenderáztatók.

Az OPEL Szobon kihirdette az első házassági kölcsönpályázatot

Az OPEL a huszmillió magyarországi megteremtésének gondolatától áthatva, elméleti nemzetbiológiai elgondolásait átültette a gyakorlatba. Szobon házassági kölcsönökre pályázatot írt ki. Egyelőre négy fiatal házasság, biológiailag teljesértékű magyar jegyepár részére, akik a családi tűzhely megalapításához szükséges minimális pénzzseggel nem rendelkeznek. A kölcsön összege jegyepáronként 400 pengő, amelynek visszafizetése gyermekben történik.

A déli határon pusztuló Szeremle község után OPEL programjában a cseh határ exponált helyén fekvő Szob község következett. Szob községben a biológiai adatok népesség visszafajlódására mutatnak. 1937-ben a halálozások száma 14 százalék, a születések száma 16 százalék volt.

Az OPEL ez újabb kezdeményezése szimbolikus jelentőségű nemzeti cselekedet.

A házassági kölcsönökhöz szükséges tőkét az OPEL intézőbizottsági tagjainak lelkesedése biztosította.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület kiadásában megjelent a beruházási törvény és végrehajtási rendeletének magyarító szövege. A kiadványt az Egyesület érdeklődő tagjainak ingyen, a nem tagoknak 20 fillérnek postabélyegben történő beküldése ellenében megküldi a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala Békéscsabán.

Virágzó grámát, aleander, hoja (viaszvirág) agafentus, olivia és daturák helyszüke miatt eladók. Zöld Péter Kossuth Lajos utca 22.

HIREK

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt és több-kevesebb összeggel adósok, szíveskedjenek a hátrálékukat mielőbb megfizetni.

Debreceni Református világgyűlés. Augusztus hó 23-án Debrecenben a világ összes reformátusainak képviselői nagygyűlést tartanak, amelyen igen nagy számban vesznek részt az Amerikába és a megszállott területre szakadt magyar testvéreink is. Erre a nagygyűlésre féláru kedvezményvel lehet Debrecenbe utazni. A résztvenni szándékozók augusztus 3-ig déli 12 óráig jelentésük be szándékukat a lelkesi hivatalban. A féláru jegy megszerzése és a részvételi díj együttesen 1 pengő 50 fillér.

Halálozás. Gruber Dezső, a Békésmegyei Közlöny felelős kiadója csütörtökön, életének 52-ik évében hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Kiterjedt rokonsága gyászolja.

Méhészeti kiállítás lesz Orosházán, amelyre — reméljük — a gyomai méhészek is felkészülnek.

Hamis 5 pengőt foglaltak le a békéscsabai postán.

Nemzeti Figyelő politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap, a TESZ hivatalos közlönye egyik legértékesebb keresztény lapunk, amelynek előfizetési díja egész évre 6 pengő, felévre 3 pengő. Kérjen mutatványszámot a Nemzeti Figyelő kiadóhivatalától, Budapest, V., Alkotmány-utca 10.

A szegedi m. kir. Ferencz József-Tudományegyetemen az 1938-39. tanév I. felére szóló rendes beiratkozások 1938. évi szeptember hó 1-től 12-ig bezárólag tartanak. Az utólagos beiratkozás az akadályoztatásnak szeptember hó 12-ig történő igazolása után szeptember hó 30-ig kari dékáni engedéllyel végezhető.

Közös találkozót terveznek a szarvasi tanítóképző volt növendékei. Azok a tanítók, akik a szarvasi ág. h. ev. tanítóképző intézetben szereztek tanítói oklevelet, augusztusban nagy találkozóra gyűlnek össze Szarvason. A találkozót előkészítő rendezőség kéri, hogy a Szarvason végzett tanítók jelentkezzenek Romhányi (Rohoska) Gyula szarvasi ev. tanítónál, vagy Timkó György békéscsabai községi tanítónál, vagy pedig Orbán János orosházi ev. tanítónál.

Békéscsaba határában négy országúti segélyállomást állít fel a Vörös-Kereszt Egylet.

A HOMBÁR szövetkezet közli, hogy a tengeri csúskát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 250 pengőért, nem tagoknak 350 pengőért adja.

Földrengést észleltek Szarvason. A múlt hét péntekjén a szarvasi nagytemplom harangozója reggel fél hétkor földrengést észlelt. Észrevette, hogy a torony megmozog, ez többször is megismétlődött és amikor kinézett az ablakon, látta, hogy az előzőleg teljesen csendes Körös vize is hullámos lett. Azonnal telefonált a tűzörségre, azonban sem a tűzoltók, sem a város lakossága nem vette észre a máshelyeken is észlelt földrengést.

Nyáron uzsonára, vacsorára fogyasszon könnyen emészthető ételeket. Egyen füstölt, trappista ementhali sajtokat, csemege juhturót, vajot, tejet, aludtejet és igyon mindig természetes Szent Lukács ásványvizet. Ha igazán jó minőséget és friss árut akar, vegye meg mindezt a szövetkezeti édesboltban a piacon.

Erdély nagy magyar ünnepe lesz Petőfi Sándor halálának évfordulója. A segesvári magyar kaszinó ez évben is megrendezi a fehéregyházi sikon Petőfi-ünnepélyt a költő halálának évfordulóján, július 31-én. Az ünnepség rendezésében részvesz az udvarhelyi Ike, valamint több társadalmi egyesület. Az erdélyi fiatal magyar írók felhívást intéztek Erdély magyar társadalmához és arra kéri, hogy ezt a napot tegyék méltóvá Petőfi emlékéhez. Országsszerűen rendezzünk fehéregyházi ünnepet, szól a felhívás, emlékezzünk a magyar szellem legnagyobbjára, aki tömegsírban nyugszik. Ne legyen olyan magyar intézmény, amely nem vesz részt az ünneplésben!

Felvétel a Márta Diákotthonba! A budapesti IX. Liliom-utca 13. sz. alatti Márta Mater Diákotthon megüresedett helyekre az 1938-39. tanévre szóló felvételi kérvények augusztus 25-ig beadhatók. Pályázhatnak oly szegénysorsú, példás viseletű és jó előmenetelű egyetemi és főiskolai hallgatók, akik tanulmányaikat Budapesten végzik. A szobák 2-6 személyesek. A város közepén az egyetemhez közelfekvő szép kertes oththonban, ahol külön tanuló, társalgó és fogadószoba, fürdő, zuhanyzó, fűtés és gázrezsóhasználat, tornaszer és telefon szolgálják a hallgatók kényelmét, a bentlakás díjtalan. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt postán is (bélyeges válaszborték mellékelendő) az oththon igazgatója. Személyesen reggel 8-9 óra között lehet érdeklődni (telefonon: 13-77-49.).

Cséplés

*Megáldotta Isten a népet,
Nem hídba szántott és vetett,
Arathatott sok nehéz kévét,
Piros búzát adó keresztet.*

*Vigyázzott rá angyali sereg,
A mezőket áldva csókolták,
Elkerülte a jég, fergeteg,
És virult az ékes rónaság.*

*Megöntözték a szürke felhők,
A napsugár édes mósolya,
Megerlelte a kalász-erdőt,
Áll a gazdag asztagok sora.*

*Az áldott négy világtáj fele
Cséplőgépek már döngicsélnek,
Gazd'uramnak örül a lelke
Jó íze lesz, most a kenyérnek.*

*S kolbász mellé lesz fehér cipő,
Piros bor is keül majd hozzá
Áldó kedvét a Mindenható
—Imádkozunk,—tartsa meg soká.*

Gyoma, 1938 július 23.

Kruchió Endre.

Felvétel a szegedi kir. kat. tanítóképzőbe. A tanítóképzés első tagozatát képező liceum első évfolyamára lehet még pályázni. A pályázati feltételek és az elnyerendő kedvezmények felől tájékoztat a felvételi tájékoztató, melyet kérésre bárkinek rendelkezésére bocsát az Igazgatóság.

Lövésár lesz augusztus 4-én 11 órakor Mezőtúron.

Hasznos tudnivalók. Rendes időben végzett társzántás annyival emeli a talaj nitrogén tartalmát, mintha k. holdanként 60 kg. méznitrogént szóránk a talajra. Ez pedig akkora érték, hogy a szántás nem kerül ilyen nagy értékbe.

Bekalitkázott gabonaföldek. A svájci gabonakisérleti állomáson drótháló alatt termesztik a gabonafajtákat, hogy minél súlyosabb s az időjárásnak minél ellenállóbb, gyorsan beérő új gabonafajtát hozhassanak létre. Erről közöl rendkívül érdekes képpel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a külön cikkek dusorán és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja új száma 20 fillér.

A bilincstörök királyának tragédiájáról rendkívül érdekes képpel illusztrált cikket közöl a Délbáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délbáb új száma 20 fillér.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

F. évi augusztus hó 6-án és 7-én napján **KERTI-ÜNNEPÉLY és FAGYLALT-EST** az Erzsébet-ligetben a „Vörös-Kereszt Egylet” rendezésében.

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül löbbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasúti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a a rendes beiratkozás az 1938—39. tanév I. félévére szeptember hó 1—16-ig tart.

BAROSS LÁSZLÓ a tarlót mindig 15—20 centiméter mélyen szántotta, a szántás után fogasboronával járatta és lehengerezte.

A Gyomai Dalárda július hó 31-én serlegavató vacsorát, délután pedig sétahangversenyt rendez.

A mostani időjárásnak a szőlőre és gyümölcsösre való hatásáról ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcssevés egészségtanáról, az almamoly elleni speciális védekezésről, szőlőmoly és vértető irtásáról, a szőlő szedéséről, mesterséges gyökérfejlesztésről, szamócák nyári kezeléséről, a legjobb gyümölcsstermesztési kísérletekről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V, Vécsey-u. 4) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatóványszámot.

Méhész körzetvezetőket képeznek ki Gödöllőn.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

Megnyílt! Megnyílt!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

FODRÁSZ

üzleletem megnyitottam, gróf Tisza István ut 52. sz. alatt (Izsó bórkereskedő házában). — Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

DUTKON ISTVÁN
fodrász-mester.

A téli almánál és körténél ez évben nem annyira a fagy, mint inkább a termékenyülés elmaradása miatt nincs sok helyen termés bebizonyított kísérlet, hogy a gyümölcsstermelésnek legalább 80 százalékát a méhek virágpórátvilelének köszönhetjük.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR” szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

SPORT

Válasz

Légürestérnek nevezett egyike, ír neked egy pársort, de ezt el ne felejtöd, jól véd a fejedbe, mert most megdicsérlek, nagy vagy te barátom, sportba a legnagyobb? Én ezt elismerem nem vonom kétségben, nem úgy mint te tetted, ha egyszer majd tanulni akarok, el megyek tehozzád, ha te kioktatol, driblernek nagy vagy te azt én azt nagyon tudom, tehát ez az ut még nékem, amit meg kell majd tanulnom.

A nagyok nagyja vagy, hiszen te is tudod, cselekedetteddel ezt bizonyítod. Kicsi néked a gyomai sport viszonylat, amatőrismusból itt profit nem formálhatsz, lásd be végre egyszer, hogy nem mehet így soká, mert egyszer majd a tanítvány megy a mester után, én is tudnék irni illetékes helyre, de mivel eddig rossz akaród nem voltam, azéri nem tettem, nem is csoda hiszen kicsi vagyok hozzád, de ha úgy akarod, majd felnővök hozzád.

Lakatos János
GyTK intéző.

VASÁRNAP, július hó 31-én délután 2 órai kezdettel nagyszabású kugliverseny az Ipartestületben. Értékes nyeremény tárgyak mellett rendezi a GyTK.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos daralók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

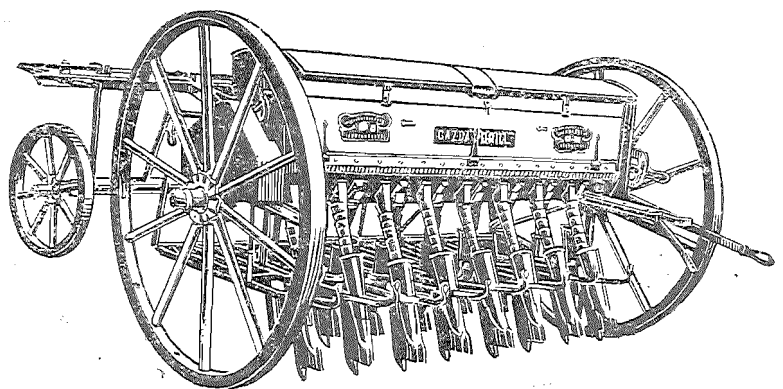
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

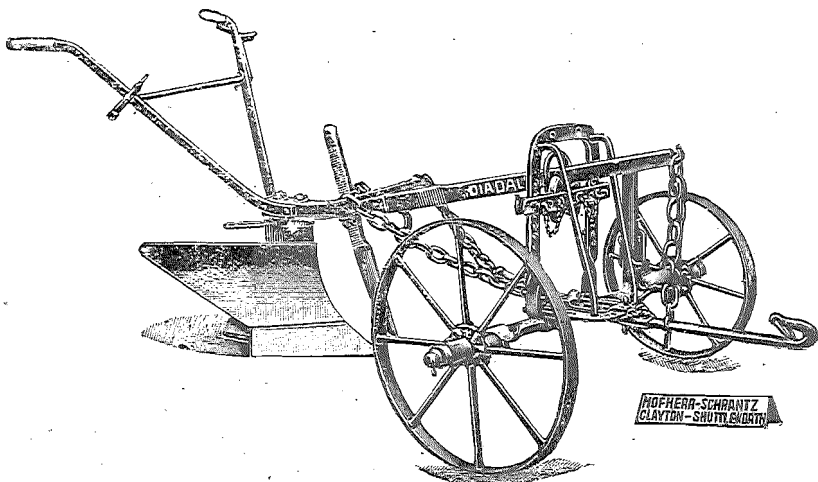

gyomai képviselete:

„HOMBÁR”

SZÖVEITKEZET

GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Julius 30-án Szombaton.

Vidám kacagó est!

A viharos nevetés két órája!

Cigány becsület

Romatikus utazás Cigányországba. Vigopera. Vervepszédítő muzsika, cigányromantika, káprázatos táncok

Ezenkívül

Stan és Pan,

Zigottó—Buster Keaton

a humor világbajnokai egy műsoron.

Julius 31-én augusztus 1-én vasárnap, hétfő!

Az izgalmas filmje:

WALLACE BEERY

és

WARNER BAXTER

főszereplésével

Rabszolga hajó

Harc a rabszolga kereskedelem ellen. Drámai fordulatok, izgalmas mese, elkeseredett küzdelem.

Film a javából.

Magyar filmhíradó.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ,

ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz!

26 FILLÉR

egy liter 110/0-os kadarka vagy fehér fejtelű ujborsoltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadjuk el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétel. Egy pengő levéltétele ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatauk és nem savanyuak.

Székelly Ferenc kft.

fajborspincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Eladási hirdetés

Hartenstein Ignác volt terménykereskedő, gyomai lakos a Hartenstein Hermann és fia gyomai bej. cég tulajdonosa kényszer-egyezségi ügyében elrendelt likvidáció során nyilvános tárgyaláson eladásra kerülnek adós Gyoma községben fekvő ingatlanai és pedig téglagyár, maglár és lakóházak.

A nyilvános eladást Gyomán Kossuth Lajos utca 11. szám alatt a cég irodájában 1938 augusztus 10. napján délután 1 órakor tartjuk meg.

Az eladásra kerülő ingatlanok a helyszínen bármikor, az eladási feltételek az OHE szegedi kamara kerületi szervénél (Szeged, Vörösmarthy u. 3.) délelőtt 10 órától 1 óráig és Lohrer Vilmos vagyongazdálkodónál (Gyoma, Kossuth Lajos utca 11.) bármikor megtekinthető.

Ajánlatok 10 százalékos bánálpénz letétele mellett az OHE szegedi kamarakerületi szervénél is előre benyújtható.

Az OHE szegedi kamarakerületi szerve.

Felesjuhász

300 darab juhval elhelyezkedne

3 évre október hó 1-től. Érdeklődni

DISZNÓS FERENC
Karcag,
Kiss Antal utca.

özv. Wagner Mártonné Csergettyűlapi 18 kat. hold jókarban levő nagy tanyával ellátott szántó földje feles művelésre kiadó. Érdeklődni lehet a Wagner fatelepen.

Üzletáthelyezés!

ifj. Wallner József
mészáros és hentes,
üzletét f. hó 15-én
áthelyezte:
Hősök Emlék u. 48/1 sz.
az Uri-Kaszinóval szemben.
(Saját házában).

Hirdetés

Füzesgyarmat határában a Jakabfy-féle Kertészszigeti

800 holdas major tetszés szerinti nagyságra felosztva eladásra kerül.

A VÉTELÁR FELE 10 ÉV ALATT TÖRLESZTHETŐ

Aki ezen közismerten legjobb minőségű, mindent termő földekből venni óhajt, jelentkezék mielőbb:

Kisujszálláson: dr. Dávid István ügyvéd ur irodájában,

Füzesgyarmaton: a főjegyző urnál,

Bucsatelepen: az előjáráságnál.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19.25	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7.25
19.35	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7.15

Vitelidij: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5.15		Hódmezővásárhely	21.35
5.55		Szentés	20.55
6.45	ind.	Szarvas	20.07
7.15		Endrőd	19.35
7.24		Gyoma p. u.	19.28
7.28		Gyoma templom-tér	19.14
8.25		Szeghalom p. u.	18.26
9.39	érk.	Püspökladány	17.13
10.15		Hajduszoboszló	16.31
10.50		Debrecen, „Arany Bika Szálló“	16.00

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.—. „ P 12.—

Hajduszoboszlóra a menettérti-jegy 15 napig érvényes.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	x	†
8.57	é.	Berettyóújfalú p. u.	15.33	20.44
9.03	é.	„ községháza	14.00	19.11
			13.50	19.05

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételek megállítható hely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjes. Figyelem! x-el jelzett hétköznap; †-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Sól kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Azonnali belépésre egy józan-életű szorgalmas konvenció s kocsist felvesz a Wagner Márton Fiai fakereskedő cég.

Géphimző mindenféle géphimzést elvállal. Címe özv. Kiss Sándorné Baross-utca 14 sz. 5—2

özv. Szabó Benedeknének kilenc fertály tanyai földje haszonbérbe, vagy felibe kiadó. 2—2

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkéz-ből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

1 drb kétszárnyú és 1 drb egyszárnyú jókarban lévő ajtó olcsón eladó. Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt. 5

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főútban nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész barkarosgép is van eladó. 4—3

Garzó Gyula ut 5. szám alatti ház eladó, ugyanott egy nagy állótükrös is van eladó. 2—2

Egy szép új 3 szobás lakás eladó. Arany János utca 16 szám alatt, Molnár Elek. 2—2

Vasuti tisztviselő kétszobás lakást keres azonnali átvételre, ajánlatot az állomásra kér Pető. 3

Nyugdíjas kalauz egyszobás lakást keres szeptember 1-re, ajánlatot az állomásra kér Pető. 3

Pálincás Lidiának 6 hold udvarnoki földje eladó, értekezni lehet Arany János utca 8 sz. 2—2

Stühmer kékszalagos cukorkája 7 ízben, a cukorgyártás csúcsteljesítménye. Stühmer desszertek, csokoládék minőségéért a név kezeskedik. Kapható a szövetkezeti édesboltban a piac-téren. 2—1

Tíz szekér szalma, 2 szekér tőrek eladó, esetleg trágyáért cserébe is. Gróf Tisza István ut 57. 2—1

Hartmann Sándor pékmester egy jó családból való ügyes fiut tanulónak felvesz. 3—1

Egy jókarban levő gyermekkocsi eladó, Zrinyi ut 50 szám alatt. 1—1

Erdei Sándornak 4400 négyszögöl örökösnyílási földje tanyával együtt eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen, VI. ker. 443. 1—1

Eladó több-ölet új tőrek és új szalma, érdeklődni lehet Arany János u. 4 szám.

Nagyon rendes kiscsaládnak szobakonyhas lakás kiadó, butorral vagy butor nélkül, Hősök Emlék útja 58. 1—1

Eladó: 21 kat. hold ballai szántó új cserepes tanyával 15.000 P, 10 hold magtárlaposi szántó 9000 P. Kiadó haszonbérbe egy nagy forgalmu téglagyár 15 hold szántó és 5 hold gyümölcsöskerttel 4500 P évi bérért. Eladó a Mátyás király utcában egy 4 szobás ur lakás nagy telek és gyümölcsös-kerttel 11.000 P, Horthy Miklós uton 3 nagy üzletház 10—11—15.000 pengőért. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földművelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tekinthetők meg. Gyoma, Horthy M. u. 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelő:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kladóhivatal:
„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Szárnyat a hazának

A magyar nemzeti társadalom fellélegző örömmel fogadta a közelmúltban a kormányhoz azt az intézkedését, amely a magyar állam fő hetvenedik születésnapja alkalmából életre hívta a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alapot. Megmozdult az egész magyarság, hatóságok, egyesületek és egyesek egymás után ajánlották fel hozzájárulásukat, hogy minél előbb minél hatalmasabb mértékben oldhassa meg nagy feladatait ez a nemzeti élet szempontjából olyan fontos intézmény. Kossuth Lajos régi jelszava: „Tengerre magyar!“ új színt és új értelmet nyert a huszadik század átértelmezésében s a „Tengerre magyar!“ helyett ma: „Levegőbe magyar!“ — az új parancs.

Napjaink állandó rovata a „Szárnyat a hazának!“ s ez a rovat élénk bizonyossága annak, hogy magyar társadalom nemcsak megértette a nemzeti repülés fejlesztésének fontosságát, hanem lelkesége mellett áldozatkészsége is van s ez az áldozatkészség alkalmas arra, hogy megteremtse és kifejlessze nemzeti repülő-ügyünket. Ezzel kapcsolatban éppen ezekben a napokban két igen érdekes és értékes, szívet-lelket gyönyörködtető jelenséggel találkozhatunk. Egyik a magyar kormányelnök szívből fakadt levele egyik fővárosi elemi iskola negyedosztályos növendékeihez, a másik pedig a magyar királyi Légügyi Hivatal felhívása a magyar ifjúsághoz és a magyar szülőkhöz.

Hogy a magyar társadalom mennyire magáévá tette a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap ügyét, arra a legszebb és legmegnyugtatóbb bizonyíték, hogy már a gyermekek is az Alap támogatására sietnek. A tízórai pénzekből megtakarított filléreket, a játékokra, édességre szánt összegeket gyűjtötték össze s

azt ajánlották fel az Alapnak. Ezt a kedves és nagyon érdekes együttérzést, a gyermeki léleknek ezt a komoly, hazafias gesztusát tüntette ki azzal vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, hogy levelet irt a kis elemistáknak. Dicséretet és köszönetet vitt ez a levél. A magyar kormányfő atyai hangon szólt a kis magyarokhoz s azt írta nekik, hogy ma olyan időket élünk, „amikor a nemzet aprajagjának vállvetett küzdelmet kell folytatnia a mindannyiunk által szentnek vallott célért: Hazánk feltámadásáért. Ti, kedves fiaim, — írta a továbbiakban a miniszterelnök — bizonyosságát adtátok annak, hogy az áldozat-vállalás terheiből férfiak részére is alkalmas példaadással óhajjtatok részleteket kivenni. Köszönöm nektek ezt a hazafias cselekedetet!“

És ha ilyen a magyar gyermek, ha fiaink ennyire megértik, mi kell a hazának, hogy ne találja tárt szívekre a Légügyi Hivatalnak az a felhívása, amely légi kiképzésre szólítja fel az ifjúságot. Ma már, hála Istennek, megvan a módja annak, hogy a magyar nemzet is felkészülhessen minden eshetőség kivédésére a levegőben. A pénzáldozatra, az arra legilletékesebbek, sikerrel hívták fel a nemzetet, az anyagi alap megvan, most már személyi kiegészítés van soron. A tettekre kész magyar ifjúságnak nyitva áll az út a repülő-kiképzés felé, — mondja a felhívás, és kétségtelen, hogy ez a szózat nem lesz pusztába kiáltott szó. A kis elemisták, akik cukor és játék helyett a repülésre ajánlották fel zsebpénzüket, bizonyoslag ragyogó szemmel, büszke szívvel kísérik majd idősebb testvéreiket a jelentkező utra s a Nemzeti Repülő Alap az anyagi megalapozottság mellett bővelkedni fog a pilótának készülő magyar ifjakban is.

Bizonyos, hogy a felhívásra tömegesen jelentkeztek majd a magyar ifjúság és bizonyos, hogy a Légügyi Hivatal nem hiába fordult a szülőkhöz sem. A történelemből áttündöklő nagy magyar nép példáját követve, érezze minden anya — a romboló erkölcsi irányzatokkal szemben — kitüntetésnek, ha fia sorainkba kívánczik — mondja a felhívás, amely kétségtelenül nyílt kapukat dönget.

A magyar szülők éppen azzal a szeretettel, kötelességérzettel és hazafiassággal küldik fiaikat a magyar repülés szolgálatára, mint amilyen férfias bátorsággal, komoly öntudattal és magyar lelkesedéssel lépnek erre pályára fiaink.

Szárnyat a hazának!
Ez ma az új jelszó és olyan jelszó, amelynek a magyar hazafiasságban gyökerező erős és büszke tartalma és alapja van.

Készül a választók névjegyzéke

Felényire csökken a választók száma

Az új törvény alapján készülő választói névsor rengeteg munkát ad az azzal foglalkozó apparátusnak. Az összeírók már júniusban megkezdték háziről-házra járva a számláló lapok adatainak kitöltését. Nehéz dolog volt ez a legnagyobb munkaidőben, amikor sokan nem tartózkodtak otthon. Az egyes adatok okmányszerű igazolásával is bajok voltak, mert bizony nem mindig ment ilyen szabályszerűen a bizonyítványok kiállítása, mint manapság. A számlálólapok mégis időre összegyűltek a községházán, ahol most áll a felülvizsgálás, vagyis a bentlévő adatok alapján a választói névjegyzék összeállítására.

Pintér Pál készséggel mutatja meg a nagy halomba összerakott lapokat, amelyek 7778 egyénről készültek. Minden lapon van legalább 12 rovat, amit gondosan meg kell nézni, mert ezen fordul meg,

hogy választó lesz-e valaki, vagy sem.

Hozzávetőleg 4200—4500 választóra lehet számítani községünkben, ami lényegesen kevesebb a régi 6381 személynél. Sokan kiestek a korhatár felemelése miatt, sokan pedig azért, mert 1890 előtt csak négy elemi lehetett Gyomán végezni.

A készülő névjegyzék tervezet augusztus 20-tól a községházán és a járásbírószágon megtekinthető és felszólalások tehetők.

Több mint egy hónapja dolgoznak már este 7 óráig az ezermester „Esztike“ vezetésével ezeken a lapokon, majd a névjegyzékek példányain, minden külön díjazás nélkül, ami — tekintve a felek állandó jövés-menését — erős szellemi munka lehet.

Adná Isten, hogy a megrostált választók okosabban és községünk érdekeit szemelőtt tartva éljenek ujsütetű választójogokkal.

A VÁRMEGYEI, VÁROSI ÉS A KÖZSÉGI ALKALMAZOTTAK ÖREGSÉGI BIZTOSÍTÁSA

A kormány január hó 1-én megjelent rendelete az öregségi biztosítást kiterjesztette azokra a vármegyei, városi és községi alkalmazottakra — ezeknek tulajdonmódja közüzemi szakmunkás és napszámos, — akik

ezeknél a testületeknél nyugalatlásra igényt nem szerezhettek.

A rendelet kötelezte az OTI-t és a MABI-t, hogy a szóbanforgó alkalmazottaknak 1929 január 1-e óta betöltött vármegyei, városi és községi munka-

Tüzek a pusztán

MOLNÁR GYULA 3 felvonásos vidám játéka, augusztus hó 11-én csütörtökön este fél 9 órai kezdettel, az Erzsébet-ligeti pavillonban.

viszonyát öregségi, stb. biztosítási kötelezettségben töltött munkaviszonynak ismerjék el. Kimondotta a rendelet azt is, hogy az így az OTI- és MABI-ra 9 évre visszamenően háruló nagy teher biztosítás matematikai értékét a közületek fizessék meg, viszont az OTI és MABI a köztületeknek térítse meg azokat a járadékokat, amelyeket azok időközben a szóbanlevő alkalmazottaknak folyósítottak.

Nehogy a járulékoknak egy összegben megfizetése a köztületek költségvetési egyensúlyát felborítsa, a rendelet felhatalmazta a belügyminisztert, hogy a közületeknek 40 félévre terjedő részletfizetési kedvezményt adhasson.

A rendelet értelmében a közületek az OTI kiküldött közgeivel együttesen készítik el a vonatkozó leszámolást.

A BÚZA

termése körüli nagyobb gondosság, az igyekezet mellé szegődött szerencsével együtt áldást, mégpedig igen komoly áldást hozott az Alföld népére. Szorgalmasan gyűjtik a gazdák a gazdag termést mihamar kevésnek bizonyuló tárházakba s ezzel arányban fogynak a gondok, de nőnek a tervek a jövőt illetően.

Ha valamikor, most kell mindent elkövetni, hogy jószágállományunk szaporítására a kormány intézkedéseit, az ezekkel járó kedvezményeket igénybe vegyük. A Dunántul szarvasmarha import bikákkal fogja a svájcihez hasonló teljesítményre emelni. Ez az intézkedés, az Alföld pedig a Dunántulról áthozott, máris kitűnő piros tarka anyaggal léphet arra az állattenyésztői fokra, ami nélkül a gazdálkodás belterjessége el sem képzelhető.

Az alföldi szárazgazdálkodás az öntöző művek megindulásával a múlté lesz.

Számot vetettünk-e már azaz, hogy sok és jó takarmánnyal kezdhetjük meg csak a helyes utra való térést? Van-e készen földünk, öntözhető lucernások, öntözhető füves-heres területek létesítésére? Akarjuk-e, hogy a drága abrak etetés a teljes értékű szalastakarmányok felhasználása mellett mérséklődjék, sőt teljesen megszűnjön?

Augusztus van. Jó idő esetén

15-ére földben kell lenni a repcének, a biborherés fünek, utánuk a borsószoros őszi keveréknek, ha a jövő év kora tavaszán zöldet, a legolcsóbb és leghasznosabb takarmányt akarunk etetni. Száraz takarmányt csak a legmélyebb télen, kényyszerülésből etessünk. Figyeljük a nemesebb vadakat, azok mutatják a természetes vitamin

keresés utjai. Ha más zöld nincs, a fiatal fák hancsait előbb lerágnak mintsem felkeresnek a gazda szénás-kertjében bekazlított lóherét, pedig milyen becses takarmány az!

Tele magtár mellé tele csürrök illenek, hogy az istállók se kongjanak az ürességtől: jószágot a jászakra!

Kétezer almafa egy Körös-zugban

Pompás gyümölcskultúra a gyomai határban

Néhány éve már, hogy őszelejen csodálatos almák jelentek meg a gyomai piacon, amit mind egy szálíg elkaptak. Minden almakedvelő ismeri és várja már ezeket a remek ízű gyümölcsöket, aransárga pármín, pirosposzsgás Jonathán és előkelően sápadt angol pepin, néha meglepő nagyságu példányait, amihez hasonlót csak a legjobb belvárosi csemegés üvegablakai mögött láttam.

Évekig „tabu” volt a gyomaiak számára a boszorkánykonyha, ahol ezek a remekbekészült almák teremnek. Schaflek Béta főmérnök kecségési kis birtokán komoly kísérleti munka folyik 1933 óta. Ennek a rendkívül érdekes és minden ízében jelentős, ugyszólván uttörő munkát volt alkalmam a legélvezetesebb vezető — a gazda — kalauzolásával megtekinteni.

A községet megülő rekkenő meleg elől vígan szalad az autó — egész addig, míg a körösladányi kövesutról le nem térünk egy dülő utra. Itt aztán autó legyen a talpán, ha tengelytörést nem kap. A vezető azonban minden kátyut ismer, néha naponta többször is ki

kell szaladni az almafákhoz. Baj nélkül érkezünk a magas Körös-gáthoz, melyről leerészkedve, dus akácfasor hűsében, mintha, egy más vidékre érkezünk.

Párás, hűs völgyben kis paradicsom tárul elénk, még az almafák sem hiányoznak. Sőt! Abból áll ki az egész. Alacsony törzsű, mokány kis egészséges fák ezek, napsütötte, zömök fajta, mint az alföldi paraszt. Izmos karjaikon biztosan hordják zsendülő, nagyszámu gyermekeiket. Hibátlan, egyforma valamennyi. Az ut mentén meteorológiai műszerek házikói, a gyomai jelentések kutforrásai. Lábunknál a talajhőmérők feje látszik ki a földből. A leghosszabb 2 méter mélyen csupán 15 C. fokot mutat, a léghőmérő 30 C. fokával szemben.

Komoly, tudományos kísérletek színhelyén vagyunk. Bádog tepsikben „sült föld,” kopog, a talajnedvesség vizsgálata céljából. Zöld drótháló alatt néhány férges alma, az almamoly életmódjának pontos megfigyelése miatt.

(Folytatjuk.)

A békésvármegyei gazdái fjak vezetőségi értekezletet tartanak Gyopárosfürdőn

A nyári munkálatok miatt rövidebb szünet állt be a Békésvármegyei Gazda Ifjak Szövetségének szervezése körül. Az alapszabálytervezeteket az összes vármegyei G. I. E.-ek megkapták és kisebb módosításokkal elfogadták. Most az Oroszházi G. I. E. augusztus 13-án szombaton Gyopárosfürdőn nyári ünnepséget rendez és ez

az alkalom megfelelő lesz arra, hogy ott az egyesületek vezetői végleg megállapodjanak a Szövetség alapszabályának tervezetében és megvitathassák az alakuló gyűlés idejét és helyét. Valamint az egyes tisztségekre való jelölést is megejtsék.

A gyopárosi gazdái fjusági est iránt megyszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Pályázat három kéthetes ingyenes olasz utazásra

Az „Olaszországi Uti Tanácsadó” szerkesztősége kéthetes díjtalan olaszországi ellátással (a vasuti jegyet is beleértve) jutalmazza azt, aki röviden a legjobban ismerteti, hogy mi volt a legnagyobb élménye Olaszországban.

Ugyancsak a „Via” is kéthetes ingyen olaszországi ellátást ad annak az utasnak, aki legjobban indokolja, hogy melyik olasz város, üdülő, vagy fürdő a legjobb Olaszországban.

Ezenkívül kéthetes olaszországi tartózkodással jutalmazza az olaszországi uton készült legjobb fényképfelvételt is.

A díjak odaitelését bizottság dönti el 1938 december 10-én, a legjobbak az „Olaszországi Uti Tanácsadó” 1939. évi számában fognak megjelenni, de azt magyar nyelven ismertetni fogja a római rádió is.

További felvilágosítást nyújt az „Olaszországi Uti Tanácsadó” most megjelent 1938. évi kiadása és ezen 208 oldalas könyvecskét lapunk olvasói 20 fillér bélyeg beküldése ellenében díjtalanul, portómentesen megkapják, az „Olaszországi Uti Tanácsadó” kiadóhivatalától, Budapest, IV., Váci-utca 36. Ugyanide kell a pályázatokat is beküldeni.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

HIREK

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt és több-kevesebb összeggel adósok, szíveskedjenek a hátralékukat mielőbb megfizetni.

Kner Imréné felolvasást tart a rádióban augusztus 9-én kedden délután 4 óra 15 perckor. „A mindenre ráérő asszony és akinek semmire sincs ideje” címen.

Meghívó. A Gyomai Vöröskereszt Fiókegylet által, augusztus 6-án, az Erzsébet-ligetben rendezendő kerti ünnepély és fagyalt estre. Délután 5 órakor: Meseképek szabadtéri színpadi bemutatása. Tézene. Ülőhely 1 pengő, állóhely 30 fillér. Este fél 9 órakor fagyalt est. Jegyek 1 pengőért.

A Gyomai Termelők Szövetkezete vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán ur Öméltóságát úján 10 pengőt adományozott a Horthy Miklós repülőalpra.

Nyáron uzsonára, vacsorára fogyasszon könnyen emészthető ételeket. Egyen füstölt, trappista ementháli sajtokat, csemege jubturót, vaját, tejet, aludtejet és igyon mindig természetes Szent Lukács ásványvizet. Ha igazán jó minőséget és friss árut akar, vegye meg mindezt a szövetkezeti édesboltban a piactéren.

A HOMBÁR szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

„Az élő halott” a címe annak a rendkívül érdekes cikknek, amely a halottfeltámasztás kísérleteinek kísérteties kulisszái mögé enged bepillantást. A rendkívül érdekes leírás az összes világhírű eseteket részletesen ismerteti Tolnai Világlapja új számában. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

Völegénye-e Greta Garbónak Stokovszki? Rendkívül érdekes cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi hetilapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Eladó vadászfegyver. Egy nagyon jókarban levő, majdnem új, angol gyártmányú 16-os kaliberű Lankaszer vadászpuska jutányos áron. **PIKÓ BÉLÁNÁL.**

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téz-larecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

A Párisi Divat augusztusi száma ismét gazdag tartalommal jelent meg. A szebbnél-szebb ruhákon kívül már egész sereg őszi kosztüm és célszerű ruha a hűvösebb napokra található benne, s a szép gyermekruhák között előírással ismertetett iskolaruhák is. Az irodalmi oldalakon remek novellák, versek, cikkek váltakoznak. Különös érdeklődésre tarthat számot a kitűnő író: Bozay Margit képekkel illusztrált cikke, melynek Királynők divatrevüje a címe. A gyönyörű, változatos kézimunkák ezúttal is meg fogják nyerni a hölgyközönség tezsését. A Párisi Divat egyes számának ára, az ingyen kézimunkaiv melléklettel együtt 20 fillér.

F. évi augusztus hó 6-án és 7-én napján KERTI-ÜNNEPÉLY és FAGYLALT-EST az Erzsébet-ligetben a „Vörös-Kereszt Egylet” rendezésében.

Felvétel a Márta Diákotthonba! A budapesti IX., Liliom-utca 13. sz. alatti Márta Mater Diákotthon megüresedett helyekre az 1938—39. tanévre szóló felvételi kérvények augusztus 25-ig beadhatók. Pályázhatnak oly szegénysorsu, példás viseletű és jó előmenetelű egyetemi és főiskolai hallgatók, akik tanulmányaikat Budapesten végzik. A szobák 2—6 személyesek. A város közepén az egyetemhez közelifekvő szép kertes otthonban, ahol külön tanuló, tárgyaló és fogadószoba, fürdő, zuhanyozó, fűtés és gázrezsószerelvényt, tornaszer és telefon szolgálják a hallgatók kényelmét, a bentlakás díjtalan. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt postán is (bélyeges válaszboríték mellékelendő) az otthon igazgatója. Személyesen reggel 8—9 óra között lehet érdeklődni (telefonon: 13—77—49.).

Fővárosi, előkeiő, kitűnően bevezetett textil-részletüzlet magánfelek látogatására helyben lakó

körzetképviselőt

keres. Csak szakképzett korrekt urak nyujtsák be ajánlatukat „MAGAS JUTALÉK” jellegre Blokner J. hirdető irodájába, Budapest, IV., Városház-utca 10.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR” szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

A Hajdusoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai híru gyógyfürdő ma már mindazokkal a be rendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a a rendes beiratkozás az 1938—39. tanév I. félévére szeptember hó 1—16-ig tart.

BAROSS LÁSZLÓ a tarlót mindig 15—20 centiméter mélyen szántotta, a szántás után fogasboronával járatta és lehengerezte.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ, ha a „HOMBÁR” szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Miért sikerül minden kalács sütemény?
Mert

DR. OETKER
BÉKÉSI KÖNYVTÁR
BÉKÉSI KÖNYVTÁR

Anyakönyvi hírek

Születtek: Nótári Pál leánya Mária Gizella rk., Bíró László leánya Lidia Mária ref., Á. Szabó Imre fia Károly ref., Kiss Sándor leánya Erzsébet ref., Gellai Lajos leánya Irén rk., Pálinskás Mihály leánya Gabriella Mária ref., Fekete Lajos fia Lajos ref., Pardy Mihály fia Mihály Gyula ref., Mojnár József fia Ferenc ref., Jobbágy Sándor leánya Ilona ref., Nagy István leánya Mária ref., Vágó József fia József rk., Binges Lajos leánya Piroska Aranka ref., Pintér Gyula fia István rk., Suszler György leánya Irén ref.

Házasságot kötöttek: Garai János és Herler Piroska.

Elhaltak: Hajdu Gyula 69 éves ref., Gál Róza 18 éves ref., Ehrmann Lili 21 éves izr., özv. Varga Istvánné Balogh Sára 73 éves ref.

Köszönetnyilvánítás

Feljejtethetlen egyetlen leánykám, rajongásig szeretett testvérhugunk

Ehrmann Lillyke

tragikus hirtelenséggel történt elhunytá alkalmából megnyilvánult részvétteljes együttérzésért mindenkinek — volt osztálytársainak külön is — ezúton mondunk őszinte köszönetet.

Ehrmann család.

SPORT

GYTK—KAC 3-1 (2-1)

Körösladány, vezette: vitéz Horváth. A második vonalbeli játékosokkal összeállított GyTK csapata szép játékkal győzte le a vendéglátó együttest. A Gytk csapatán nem látszott meg a 20 km-es kocsival való utazás. A csapat frissen és okosan játszott. A tartalékok is megállták helyüket igaz, hogy a néhány egybeli játékos állandóan munkában volt és nagyszerű játékkal segítségére voltak a tartalékoknak. A győzelem megérdemelt volt.

A gólok szépek voltak és azon a következők osztozkodtak: Kiss, Csalah, Bolehovszky, illetve Szabó.

Vitéz Horváth jól vezetett.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Aug. 6-án Szombaton.

A kínai mesterdetektív legújabb kalandja. Hajsza a gyilkos után. A nemzetközi kalandorok városa.

CHARLIE CHAN

Montecarlóban

Egy bravuros nyomozás regénye, fordulatok és meglepetések filmje. 2. Óriások közdelme. A vas- és acélizmok összeütközése. A bánya és kohó tüzes légköre.

Victor Mc Laglen,
Georg Bancroft
főszereplésével:

VASEMBER

Izgalmas bányatörténet.

Augusztus 7-én és 8-án
vasárnap, hétfőn

DEANNA DURBIN

a világ kedvence legújabb filmjében. Tündérian bájos. Elragadóan vidám. Nagyromantikus:

SZIVEK CSALOGÁNYA

Hosszu idők legnagyobb filmsikere a kacagás és önfelédíté másfélóra öleletes vígjátéka.

2. Kisérő műsor:

MAJOMKOZMETIKA.

3. Híradó.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 augusztus 14-én és 15-én, vasárnap és hétfőn Nagy-Boldog-Asszony napján 7 és 9 órakor.

Mozi megnyitó műsor!

Torockói menyasszony

A legjobb magyar film.

Főszereplők: Dajka Margit, Jávor Pál, Kabos Gyula, Sziklay Szeréna, Mály Gerő, Rózsahegyi Kálmán.

Nagy sikert aratott magyar hangosfilm, amelyben több nagy magyar színész játéka végtelenül kedves és elragadó.

Kiegészítő műsor:

SÍEGYETEM és
MAGYAR VILÁGHIRADÓ

Eladási hirdetmény

Hartenstein Ignác volt terménykereskedő, gyomai lakos a Hartenstein Hermann és fia gyomai bej. cég tulajdonosa kényszer-egyezségi ügyében elrendelt likvidáció során nyilvános tárgyaláson eladásra kerülnek adós Gyoma községben fekvő ingatlanai és pedig léglagyár, magtár és lakoházak.

A nyilvános eladást Gyomán Kossuth Lajos utca 11. szám alatt a cég irodájában 1938 augusztus 10. napján délután 1 órakor tartjuk meg.

Az eladásra kerülő ingatlanok a helyszínen bármikor, az eladási feltételek az OHE szegedi kamarakerületi szervénél (Szeged, Vörösmarthy u. 3.) délelőtt 10 órától 1 óráig és Lohrer Vilmos vagyonekezelőnél (Gyoma, Kossuth Lajos utca 11.) bármikor megtekinthető.

Ajánlatok 10 százalékos bánatpénz letétele mellett az OHE szegedi kamarakerületi szervénél is előre benyújtható.

Az OHE szegedi kamarakerületi szerve.

Felesjuhász

300 darab juhval
elhelyezkedne

3 évre október hó
1-től. Érdeklődni

DISZNÓS FERENC
Karcag,
Kiss Antal utca.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19. ²⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7. ²²
19. ³⁵	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7. ¹⁵

Viteldíj: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-iadány—Debrecen

5. ¹⁵		Hódmezővásárhely		21. ³⁵
5. ⁵⁵		Szentés		20. ⁵⁵
6. ⁴⁵	ind.	Szarvas	érk.	20. ⁰⁷
7. ¹⁵		Endrőd		19. ³⁵
7. ²⁴		Gyoma p. u.		19. ²³
7. ²⁸		Gyoma templom-tér		19. ¹⁴
8. ²⁵		Szeghalom p. u.		18. ²⁶
9. ³²	érk.	Püspökladány	ind.	17. ¹³
10. ¹⁵		Hajduszoboszló		16. ³¹
10. ⁵⁰		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		16. ⁰⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.— „ P 12.—

Hajduszoboszlóra a menettérti-jegy 15 napig érvényes.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³³	20. ⁴⁴
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰	19. ¹¹
9. ⁰³	é.	„ községháza	i.	13. ⁵⁰	19. ⁰⁵

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Gyoma község előjáróságától.
5597/1938.

VÁSÁRI HIRDETMEY

Gyoma községben az 1938 évi nyári országosvásár a következő napokon tartatik meg:

augusztus 12-én pénteken hasítottkörü állatfelhajtással,

augusztus 13-án szombaton lóvásár,

augusztus 14-én vasárnap kirakodóvásár.

A vásárra jövő iparosok tartoznak iparigazolványaikat a vásárra magukkal hozni. Az állatvásárra szabályszerű marhalevéllel mindenféle állat felhajtható.

Minden darab sertésről—juhról külön-külön marhalevelet kell kiállítani.

Gyoma, 1938 augusztus 2.

Pánczél Emil Kovács Gábor
főjegyző. bíró.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Szerkesztői üzenetek:

Rácz Mátyásné Müncheberg. Németország. Levelet írtam Lukács Sándorné levelében maguknak is. Abban sok jó hirt írtam a kis Matyikáról is. Ez már néhány hete volt.

Bartha András Ermsleben. Németország. A kéziratot megkaptuk, megőrizzük, időnként leközlünk belőle. Bizony itthon már javában csépelünk, hál' Isten jó termés van, úgy buzából, mint a tengeri is jól mutat.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Azonnali belépésre egy józan-életű szorgalmas konvenciókocsist felvesz a Wagner Márton Fiai fakereskedő cég.

Géphimzónő mindenféle géphimzést elvállal. Címe özv Kiss Sándorné Baross-utca 14 sz. 5—3

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézbe adó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

1 drb kétszárnyú és 1 drb egyszárnyú jókarban lévő ajtó olcsón eladó. Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt. 6

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főutban nagy portával, bármilyen tüzelőhelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész balkarosgép is van eladó. 4—4

Arany János utca 16 számú ház eladó, vagy kiadó. 1—1

Pálkás Lidának 6 hold udvarnoki földje eladó, értekezni lehet Arany János utca 8 sz. 2—2

Stühmer kékszalagos cukorkája 7 ízben, a cukorgyártás csúcsteljesítménye. Stühmer desszertek, csokoládék minőségéért a név kezkesedik. Kapható a szövetkezeti édesboltban a piac-téren, 2—2

Tiz szekér szalma, 2 szekér törek eladó, esetleg trágyáért cserébe is. Gróf Tisza István ut 57. 2—2

Hartmann Sándor pékmester egy jó családból való ügyes fiut tanulónak felvesz. 3—2

Egy jókarban levő gyermekkocsi eladó, Zrínyi ut 50 szám alatt. 1—1

Erdei Sándornak 4400 négyszögöl örökösnyilasi földje tanyával együtt eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen, VI., ker. 443. 1—1

Eladó több öl új törek és új szalma, érdeklődni lehet Arany János u. 4 szám.

Nagyon rendes kiscsaládnak szobakonyhás lakás kiadó, butorral vagy butor nélkül, Hősök Emlék útja 58. 1—1

Eladó: 21 kar. hold ballai szántó új cserepes tanyával 15.000 P, 10 hold magtárlaposi szántó 9000 P. Kiadó haszonbérbe egy nagy forgalmu téglagyár 15 hold szántó és 5 hold gyümölcsösökkel 4500 P évi bérért. Eladó a Mátyás király utcában egy 4 szobás uri lakás nagy telek és gyümölcsösökkel 11.000 P, Horthy Miklós uton 3 nagy üzletház 10—11—15.000 pengőért. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földmívelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tudhatók meg. Gyoma, Horthy M. u. 2. Telefon: 50.

Hofherr — Schrantz —
Clayton — Shuttleworth
gépek és szerszámok
kaphatók a HOMBÁR
szövetkezetnél. Előnyös
részletfizetés.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A SAJTÓ-SZABADSÁGRÓL

sok szó esik manapság, az újságírói kamarai törvénnyel kapcsolatban. A magyar közvélemény, akinek a „szabadság“ szó nagyon a vérében van, hajlamos könnyen és megdöglőn nyilatkozni, a szabadság javára.

Ha szembenézünk elfogulatlanul ezzel a kérdéssel, ha mögélátunk az újság színpad kulisszáinak, meg kell állapítani, egy kitűnő francia közíró szavaival: — Kilenczede azoknak a nehézségeknek, amelyekben élünk és szenvedünk egy tendenciózus hirszolgálat eredménye. A bizalmatlanság, mely népeket, népek ellen eltölt, mely a normális emberi kapcsolatokat megmérgezi, megbénítja, a sajtó kutmérgezésére vezethető vissza. — Így, ahogy van, ez igaz. Hasábokon keresztül lehetne ezt bizonyítani, de a világos fejű ember erre nem szorul, ugys látja.

Ennek a felelőtlenül garázdálkodó sajtónak egy kicsit megfogni a nyakát — nem jogosztás, nem barbárság, de egyszerűen humanitás és okos kötelessége a vezető akaratnak.

Az újság a felnőtteket neveli, irányítja, hatása a tömegekre óriási, nem lehet tehát abba belenyugodni, hogy ezt a halhatlan felelősségű nevelői munkát mindenki végezhesse. Az újságíró köznevelő, meg kell tőle követelni bizonyos nagyfokú tudást, erkölcsi érzéket, kimutatható és látható közéleti aktivitást és felelősséget.

Aki ezekkel a feltételekkel nem rendelkezik, beláthatatlan kárt okozhat, ugys az egyes ember, mint a nemzetek lelkében. Láthattuk, hova vezet egy nemzetet a céltudatos, a sajtó útján félrevezetett és feluszított kritikátlán tömeg, amely pedig csak eszköz volt egy érdekkör kezében.

Ugys a kis, mint a nagyobb közösségekre igen egészséges lesz egy kis tisztogatás a sajtó tulságosan szabados berkeiben.

Elég volt a régi értelmezésű sajtószabadságból.

PAPP ZSIGMOND INDITVÁNYA AZ ÉVES-CSELEDEK NAGYOBB NYUGDIJÁRA

Augusztus 10-én gyűlést tartott a vármegyei közigazgatási bizottság vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán elnöklésével.

A gyűlésen több értékes felszólalás közül Papp Zsigmond indítványozta, hogy azoknak a gazdasági cselédeknek, akik hosszabb időt töltenek el egyegy gazdaságban, sokkal jelentősebb öregségi biztosítást kellene juttatni, mint azoknak, akik állandóan változtatják a helyüket és nincs meg a kellő

munkakészségük.

A főispán életrevalónak találta Papp Zsigmond felszólalását és ebben az ügyben előterjesztést fog tenni, hogy különböztessék meg azokat a munkásokat, akik hosszabb ideig szolgálnak egyhelyen, a többitől, akik nem dolgoznak elég igyekezettel.

Elhatározták, hogy összeírják és nyilvántartják azokat a munkásokat, akik felelőtlenül elhagyják a munkahelyüket.

Harc a búzánk hírnevéért

Gyoma legyen a Körös-vidék irány állomása

Augusztus hó 8-án 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület csáki Geist Gyula dr. elnöklésével. A gyűlésen mindvégig vitéz dr. Márky Barna alispán is részt vett, valamint Csongrád- és Csanádvármegyék kiküldöttei.

A gyűlés legfontosabb tárgya a Tiszántuli-buza értékesítésének megtárgyalása volt. Elsőnek dr. Geist Gyula ismertette részletesen a buza mostani értékesítését, amelyben nemhogy a megérdemelt előnye volna a Tiszavidéki búzának, hanem hátránya, mert sehol sem jut árban kifejezésre a jobb minősége. A kataszter megállapításakor pedig arra hivatkoztak, hogy a mi földünkön sokkal jobb búzát lehet termesztetni.

Az első felszólaló Nagy Pál volt, a Csanádvármegyei Gazdasági Egyesület társelnöke, aki találóan mutatott rá, hogy a Tiszavidéki buza kiválóságát a vidékünk nagyfokú melege adja meg, de ennek ellenében a nagy

forróság megnehezíti a takarmánytermesztését és ezért sokkal költségesebb nálunk az állattenyésztés, mint például a Dunántulon.

Ebben e szellemben szólaltak fel dr. Sebők Elek és vitéz Bocskóy András is.

Wagner Márton, a HOMBÁR szövetkezet-ügyvezető-igazgatója a buza ármegállapításánál szükségesnek tartja, hogy Gyomát már most a többi hajóállomások 20.75 pengős árával egyenlőnek nyilvánítsák és ha valaki vagonként szállít Gyomán a hajóba, a 20.75 pengős árat teljesen kapja meg a termelő, a 15 fillér bizományosi jutalékot ezen felül adják a bizományosnak és így, ha a Gyomára vasuton érkezett terményeket átrakják hajóra, Szolnokkal szemben métermázsánként 65 fillér előnyünk volna és akkor Békéscsábán is 20 pengőt érne a vagonba rakott buza a mostani 19.40 pengővel szemben.

Felszóltak még vitéz Orso-

vay Alajos, dr. Hein Ferenc, Stern Samu, Szabó Péter.

A közgyűlés Békés-, Csanád- és Csongrádvármegyék gazdasági egyesületeinek kiküldötteivel bizottságot küld a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a Tiszántul gazdáinak kérelmét nyujtsák át.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara békésvármegyei kirendeltsége is magáévá tette a Gazdasági Egyesület határozatát, hogy a kormány ismerje el a Tiszavidéki buza jobb minőségét.

Panaszok érkeztek a földmívelésügyi miniszteriumhoz

A földmívelésügyi miniszteriumhoz panaszok érkeztek arról, hogy egyes gabonakereskedők, akik a tavasz folyamán előlegeket folyósítottak gabonákra, a kormány által megállapított buzaár dacára nem fizetik meg a gazdáknak ezt a megállapított árat és hivatkozva az előleg folyósításakor létrejött kötlevel pontjaira, a feladóállomás és a budapesti ár közötti differenciákat olyan mértékben vonják le, ami ellentétben áll a kormánynak azzal az intézkedésével, hogy az ország legtávolabbi állomásán is legalább 19 pengő 25 fillér fizetendő a buzáért.

E panasz kapcsán a földmívelésügyi miniszter ezuton is felhívja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az 1930. évi XXII. t. c. 36–38. §-aiban az előre történt eladásra vonatkozóan is ugys intézkedik, hogy bármily kikötés esetén is a kereskedő köteles a gazdának a megállapított teljes, a helyi piacon kialakult árat megfizetni és a gazda ezzel kapcsolatos jogai érvényesítését az idézett törvénycikk említett paragrafusai szerint bírói uton perenkívüli eljárással is biztosíthatja.

Minden egyes olyan esetben, amikor a kereskedő ezzel ellentétben jár el és a gazda esetleges tájékozatlanságával visszaélni akar, a földmívelésügyi

miniszter várja az erre vonatkozó bejelentést azért, hogy abban az esetben, ahol a panaszkok helytálló voltáról meggyőződik, intézkedhessék az illető kereskedőnek az exportforgalomból való kizárása iránt, esetleg egyéb intézkedés fogantatása végett is.

Az Uristen

azokat a magvakat, amiket erre rendelt és megedzett, már veti. Szeretik nagyon ugyanis mondani, hogy a „nagy Természet“ végzi ezt, de mi azokkal nem vitázunk, maradunk a régiben. A mi hűséges ismeretlenünk is, a fű, elhullatta magját, pár hét múlva apró, tűhegyes, élénk zöld szálak jelzik, hogy a berendezés így jó: terjed a pázsit ott ahol az ember utját nem állja.

A magasabbrendű fák is érlelik hullatják magvaikat, legtöbbje érett gyümölcsbe burkolva jut a földre, hulló levél betakarja s kit hogy talál az idő nedvessége, melege, aszerint való időben kikel és megél.

A fát szerető gazda is ugy nevel fát öreg fa magjáról.

Az ember legtöbbje azonban okoskodik és nem úgy csinálja. Szilvafát például előszeretettel szerez árokpartokon nőtt girbe-görbe formáját, mert azt ingyen adták, holott egy-kétszáz érett szilvagyümölcsöt, ki milyen szeret, jó kerti földbe, iskolába vetve nevelhetne csemetét, ültethetné utra, útfélre; igaz hogy néha semmit, néha meg dúlásig sokat terem, de hát mire jár ma állandó szerencse?

Azonkép jó vetni a diót ősszel, egerek ellen minium-

porban meghengergetve a magját.

Akácot, nyárfát ingyen adnak annak, aki kéri.

Beszélünk pedig erről azért, mert aki teheti, most tegye, mert jó idő jár erre is, arra is. Augusztus, ha ilyen, vessünk repcét, jó előveteménye ez a buzának, kivált ha megkapálhatnánk.

Kétezer almafa egy Körös-zugban

Pompás gyümölcskultúra a gyomai határban

(2) Arra a kérdésemre, hogy miért pont ezen a helyen telepített — a házigazda előzékeny terit elem néhány saját készítésű térképet. A tizenhét holdas birtok egy félszigeten fekszik, mely a Körösszabályozás által lett levágva és bekerítve három oldalon a régi, ma már Holt-Körös medrével. Nem véletlen, hogy ez a vízzel környékezett terület, bizonyíthatóan alkalmas gyümölcs gazdálkodásra. A műszerek megbízható adatai szerint, a zug levegőjének pára tartalma átlag 70—80 százalék, ami hegyi klímának mondható. A paradus levegő, igen hathatósan szabályozza az Alföld klimatikus kilengéseit, különösen fagyveszélyeket.

A félsziget talaja is kitűnő, a folyó által hordott talaj, amit a Körösök mentén jól ismernek, de kellőképpen nem hasznosítanak.

Schulek Béla főmérnök szerint az ilyen levágott területek nagysága kb. 100 ezer kat. holdra tehető, ezeket könnyű szerrel

A füves biborhere április elején elsőrendű zöldtakarmány a tejelő marhának, ne feledjük, hogy tavasszal mindig kevés a tej és keresik. A fűből, ha kizárólag idővel a biborhere, jó legelő lesz a tanya körül.

Ne essék senkinek a terhére, ha egyről-másról többször szövelünk, ha az ideje elérkezett. A jó tanács jót hoz, csak legyen aki megfogadja! M. B.

lehet öntözni, természeti adottságai elsőrangúak gyümölcstermelési célokra — csak hozzá kell kezdeni. Ő maga már 5 évi gyakorlati tapasztalat birtokában, igen rentabilisnek találja azt.

A következő érdekes összehasonlító adatokat adja erre vonatkozólag:

1 köbméter öntözővíz előállít:
kukoricából 5 fillér értéket
lucernából 7 fillér értéket
cukorrépából 9 fillér értéket
gyümölcsből 40 fillér értéket.

Az adatok megbízhatósága kétségtelen. Micsoda hatalmas nemzetgazdasági veszteség, ilyen jövedelem többletet elmulasztani.

Az öntözés problémájáról érdeklődöm még a házigazdától. Mint laikus, azt gondolom, ez a kulcsa a rentabilis termelésnek. Kiderült, hogy itt, adott körülmények között, az öntözés nem is a legfontosabb kérdés. A kecszegési öntözési kísérletek azonban máris pontos és megbízható utasításokat tudnak adni, kész terveket a kezdő alma-

termelő számára. A kecszegési minta-telepről még számos szaklapban fogunk olvasni és sok vállalkozó szellemű gazda fogja áldani, a kezdet bizonytalanságaival bátran és világos fejjel birkózó Schulek Béla uttörő eredményeit.

Megnézzük még a tároló egyszerűen szellemes helyiségei, a fagy ellen használt kályhák nyugalomba rakott garmadait, jó munkát végeztek az ideai kegyetlen tavaszi éjszakákon. A szélfogó akác sor hűségesen végigkísér beünket, védve karolja a kedves apró fák százait. Az egyik „csak“ két mázsa termés látszik máris, pedig alig két méter magas. Gyengén aranyló, gömbölyű képű almák mosolyognak a megelégedett gazdára, aki felismerte a kedvező természeti adottságokat, befogta saját szolgálatára s ilyen párhuzamul szakszerű és pompás gyümölcs kultúrát teremtett, az Alföldnek ezen a részén, ahol eleink még vackort sem mertek ültetni — „mert a föld nem arra való“.

Harmincéves az SOS

Azt mindenki tudja, hogy a nagy veszélyben levő hajók SOS Morze-jelzéssel szoktak segítséget kérni, de tulajdonképpen senki sem tudja, mit is jelent ez a három betű? Még a lexikonok is rosszul tudják, amikor ennek az angol mondatnak, illetve rövidítésének mondják:

— Save Our Souls! Mentsetek meg lelkeinket!

Vannak más magyarázatok is. Egyesek szerint ezt jelenti:

T Á R G A

Paraszt szemmel

címen érdekes cikksorozatot kezdünk ma i számunkban, Bartha András Németországban dolgozó munkásember tollából. Az írásokat érdekessé teszi az író személye, aki egyszerű parasztember, kétkézi munkájából él, iskolázatlan ember, ami bizonyos tekintetben nagy elfogulatlanságot is jelent. Annyira jutott azonban, hogy nemcsak meglátja a körülötte lévő világ jelenségeit, de le is rögzíti, sőt véleménye is van róla. Ezzel a véleménnyel gyakran nem értünk egyet, mégis figyelemre méltónak találjuk és olvasóinkra bizzuk azoknak értékelését. Első cikke a németországi

PARASZT-TANYA

színes és irigylésreméltó képe.

— A tanya, amiről beszélni akarok, Ermsleben határmezsgyéjén fekszik. Emeletes és négyszögben épült. Elöl van a lakórész, folytatódólag elhajlásban az istálló, szemben a lakóházzal a magtár és a szerszámok pajta. Az udvas köves. Hátról, az istálló és a magtár keresztvonalánál van a trágyás gödör, cementezett, vizgyűjtő berendezéssel és pumpával. Az udvar közepén kut... Nem gémes, mint a mi virágszagu Alföldünkön, hanem szivattyús. Automatikus záródó csövekben folyik az itatáshoz szükséges vízmennyiség az istállókba. A német gazda bent itat.

Takarmánya az emeleti helyiségekben van osztályzat és minőség szerint elrakva. Min-

den takarmányt fedél alá pakol a gazda, soha egy köteg széna, vagy szalma nem vesz kárba, nem éri az idő, nem rothad és nem avasodik. Az istállók felett a mennyezeten csapóajtók vannak, melyeken át az istálló takarmánytartójába eresztetik a fogyasztásra szükséges széna, illetve szalmakötegeket.

A tanyához több apró parcellákban 36 morgé (kb. 19 hold) föld tartozik. Husz. m. szántó, tíz kaszáló és gyümölcsös (lucerna is ebben van), hat m. pedig konyha- és virágkertészet, ami elég jól jövedelmez errefelé. Locsolásról az ég gondoskodik, s mit tagadjuk elég gyakran. Ha mégis eső hiány volna, a kertet vízcsontra fogja körül. Csak kicsatornázzák és kapja a vizet.

A gazda idősebb bácsi, rokant, frontot járt német. Csa-

ládja kettő van. A lány, olasz és magyar levelezője egy nagyobb gépgyár külföldi osztályának. A fiú paraszt, gazdálkodik az apja háza alatt.

A tanyán két ló van, ami éppen szükséges a föld megmunkálásához, fejős tehén azonban tíz darab és hét éves borjú. Ebből öt bizik, eladásra persze. A tíz darab tehén napi összes tejhozama 200—230 liter, ami pénzben (literje 30 pfening) 60 márkát jelent.

Tart egy tehenészt, aki etet, fej és vezeti a tejszállítás lajstromát. Az etetést reggel 5 órakor kezdi, friss és pácolt takarmánnyal, vagyis savanyított répaléval, szecskaált széna és dara. Hat órakor fej, félhétkor autó jön a tejért. Utána istállót takarít és tíz órakor letelt a délelőtti szolgálat.

(Folytatjuk.)

H I R E K

Eljegyzés. Oláh Erzsike és Gecsei Sándor jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) Gratulálunk.

Hitler Adolf vezér meghívására Horthy Miklós kormányzó és felesége még augusztusban Németországba utaznak. A főméltóságu Asszony egy új cirkálót is megkereszel.

Dévényi Lajos békésmegyei tűzrendészeti főfelügyelő 25 éves értékes munkássága elismeréséül, a belügyminisztertől kitüntetését kapott.

A Horthy Miklós repülőalakra Békésvármegye 15.000 pengőt adományozott, a vármegye tisztviselői pedig, havi fizetésük egy százalékát ajánlották fel.

Raffay Sándor ev. püspök ez év szeptemberében tölti be püspökségének 20-ik évét.

Dr. Ugrin László a szarvasi járás főszolgabírája hosszab betegség után hivatalát augusztus 3-án átvette.

A gyomai MANSZ augusztus 21-én az Erzsébet-ligetben nagyszabású népünnepélyt rendez, melyre ezuton is felhívja a szórakozni vágyó közönség figyelmét.

Kner Imréné rádióelbeszélését kedden délután a Tiszamalom előkezeséből hálózati készülékkel is élvezhették.

Hősi halált halt hat fiatal újáró, akik hivatásuk teljesítése közben lezuhantak egy repülőgéppel, Debrecen határában. Kivülük még hat áldozata van a szerencsétlenségnek, melyet motorhiba okozott. Mélységes részvétellel állunk a szörnyű véletlen fiatal halottai mellett.

A jövő szombati piacot Szent István napja miatt pénteken tartják meg.

Turkevén az idén 100 százalékos lesz a pótagó. Ecseg-pusztá 45.000 pengőt jövedelmez évente.

Ujszeged vesztégyár alatt van a száj- és körömfájás fellépése miatt.

Tótkomlóson az előjárók nem kaptak fizetésemelést. Indokolás: Az előjárói megválasztás mindenki számára megtiszteltetés, de nem megélhetési alap.

Fővárosi, előkelő, kitűnően bevezetett textil-részletüzlet magánfelek látogatására helyben lakó

körzetképviselőt

keres. Csak szakképzett korrekt urak nyújtsák be ajánlatukat „MAGAS JUTALÉK” jeligére Blokner J. hirdető irodájába, Budapest, IV., Városház-utca 10.

A ZSÁKOLÓK

*Szép a birkozóknak harca a szőnyegen,
Hol a sportnak büszke szép babérja terem.
Szép, nemes a küzdés rajongok is érte,
De többre becsülöm szívem belsejébe'
A zsákoló fiúk néma nehéz harcát
Kiknek a verejték könnyezi be arcát.*

*Rekkenő hőségben a zsákot cipelik
Mint egy görög szobor úgy néz ki mindegyik,
Bronzvörös testükön folyik az izzadság,
Hátukat nagy kövér meleg cseppek szántják.
Dagadnak az izmok feszülnek az inak
Hej. Nehéz a harc a munka fiainak.*

*De könnyű a teher magyar vér a szívből,
Mert van kiért küzdenek itt az életszínen,
Van kit egy asszony vár, édes kicsi gyermek
Van akit egy kislány — e szóval — szeretlek.
Van akit egy fáradt, kedves, édes anya,
Ki boldogan fiát szívére szoritja.*

*Remeghet a higany a harminchat fokon
De azért mosolygós jó kedv az arcukon,
Nagy, rakott szekerek leürülnek sorba'
Amíg rájuk hullik az est aranypora.
Szépen csengő pengő a munkájuk bére
Jut a megérdemelt megáldott kenyérre.*

Gyoma, 1938. aug. 7.

Kruchió Endre

A becsületes megtaláló viszszadta egy szentesi gazdának az elvesztett 100 pengőst, amit adófizetésnél elvesztett. Özv. Szabó Ferencné volt az a ritka becsületes asszony.

A középiskolákba ezután csak olyan tanulók vehetők fel, akik a 10-ik évüket betöltötték, de még nem érték el a 13-ik évüket.

Balatoni menetkedvezményeket nyújt egyéni és csoportos utazásokra a MÁV. Hirdetményét olvasó közönségünk figyelmébe ajánljuk, a „HOMBÁR” látogatói a nagy irodában olvashatják.

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a a rendes beiratkozás az 1938—39. tanév I. félévére szeptember hó 1—16-ig tart.

BAROSS LÁSZLÓ a tarlót mindig 15—20 centiméter mélyen szántotta, a szántás után fogasboronával járatta és lehengerezte.

Eladó vadászfegyver. Egy nagyon jókarban levő, majdnem új, angol gyártmányú 16-os kaliberű l a n k a s z t e r vadászpuska jutányos áron. PIKÓ BÉLÁNÁL.

Helyreigazítás. A múlt heti számunkban tévesen közölt hírt, hogy a Gyomai Termelők Szövetkezete vitéz dr. Ricsóy-Uhfarik Béla főispán ur Öméltósága útján nem 10 pengőt, hanem 100 pengőt adományozott a Horthy Miklós repülőalagra.

Nyáron uzsonára, vacsorára fogyasszon könnyen emészthető ételeket. Egyen füstölt, trappista ementáli sajtokat, csemege juhturót, vaját, tejet, aludtejet és igyon mindig természetes Szent Lukács ásványvizet. Ha igazán jó minőséget és friss árut akar, vegye meg mindezt a szövetkezeti édesboltban a piactéren.

A Párisi Divat augusztusi száma ismét gazdag tartalommal jelent meg. A szebbnél-szebb ruhákon kívül már egész sereg őszi kosztüm és célszerű ruha a hüvösebb napokra található benne, s a szép gyermekruhák között előírással is iskolaruhák is. Az irodalmi oldalakon remek novellák, versek, cikkek váltakoznak. Különös érdeklődésre tarthat számot a kitűnő író: Bozay Margit képekkel illusztrált cikke, melynek Királynők divatrevüje a címe. A gyönyörű, változatos kézimunkák ezuttal is meg fogják nyerni a hölgyközönség tetszését. A Párisi Divat egyes számának ára, az ingyen kézimunkáiv melléklettel együtt 20 fillér.

A HOMBÁR szövetkezet közli, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsanként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

Távolból irányítható villamos kertész. Egy amerikai béna mechanikus értéktelen hulladékanyagból olyan fűkaszalógépet szerkesztett, amely messziről is kormányozható. Kényelmesen leül a háza elé; távolból irányítja a különös gépet, amelyről rendkívül érdekes képen és cikkben számol be Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek: dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képtalpban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

A nő és kerékpár. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premiérbeszámolókat, színházi pietykákat, nagyszerű filmrovaot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi hetilapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tészta recepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPT-KÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapesti, Conti-utca 25.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz!

26 FILLÉR

egy liter 110/0-os kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadjak el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartására köcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft. fajbörpincészete Soltvadkert, Pestmegye.

Szabadtéri előadás Gyomán

Bübájos volt a műsor

Szokatlanul nagy mozgolódás volt augusztus 6-án délután az egyébként eléggé unatkozó liget fái között. Az egyik harsogó zöld fenyő csoport előtti üde tisztáson rögtönzött színpad élénk vörös függönye zárta le a hátul mozgolódó színpadi képet. Az ijesztő dörgés dacára kíváncsian gyülekeztünk ahhoz a produkcióhoz, amit még nem láttunk községünkben. Rövid zápor eső kerekedett, ami késleltette a kezdetet, de el nem riasztotta az érdeklődőket.

Fák közt átszűrődő aranyló napsütésben, tündéri hely volt a nézőtér, kék ég a tetőnk, és angyalian kedvesek a szereplő mesealakok: Hófehérke és a két törpe. Két igazi kis törpe ült egy pirinyó asztalnál, picurka szakállak, pici tálkák a csöpp kezekben. Ahogy álmodtuk valaha.

Dörögő Dömötör eleve-nedik meg, okosan buksi fejével, hatalmas csibukjával.

Jancsi és Juliska állnak remegve a vén boszorkány mesebelien csinos háza előtt, minden csupa mézeskalács.

Nincs hely elsorolni a szebbnél szebb, színes képek sorát, gyermek és felnőtt egyformán szívből örült a valóra vált Tündérország ismerős alakjainak, a pompás, izléses kosztümök, minden igényt kielégítő ötletes keretnek.

Kiderült, hogy van nekünk

Gyomán diszlettervezőnk Kató Gábor személyében, akinek elgondolásait Biró Gyula, Kovács Mátyás és Bódi Károly festők nívósan kiviteleztek és felállították Schröder Károly segítségével.

Az Ivánfenéki Társulat anyag, gal és munka erővel segítette elő a szép sikert. Anyagot adtak még: Wagner Márton Fiai cég, Kner cég, Berkovics Adolf cég, Glück Ármin cég, Herter cukrász, Vincze József cukrász ragyogóan szép mézesbábokat készített, de Bácsi Elekné házábanál is készülhetett a mézesbödön. Honti Antal és a Termelők Szövetkezete kekszet adtak a fagyalt esthez, Fried Géza fuvar, Kerekes Károly hordókat, Grósz Salamon sátozt, a GySC függőnyt adtak, Karsay Lajos székeket, a leventék padokat adtak az előadáshoz. A pénztárnál Pintér Pál, Molnár István, Kovács G. Lajos, Kovács János jegyző tevékenykedtek. Ezuton mond mindazoknak köszönetet a vezetőség. A fagyalt est a legjobban sikerült esti szórakozások egyike volt, a lányok kitűnően mulattak, az intelligencia csaknem teljes számban megjelent.

A szabadtéri előadást szombaton augusztus 20-án megismétlik. Minden gyermek és felnőtt ott legyen délután 3 órakor, ha olcsón és igazán szívből akar szórakozni.

Két napig közszemlére teszik a Szent Koronát a Szent István héten

A jubileumi Szent István-év keretében az eddigieknél is fényesebb külsőségek között üli meg az ország és a magyar főváros az országalapító szent király emlékét augusztus második felében. Az idegen forgalmi hivatal már összeállította a Szent István-hét ünnepeinek programját, amely szerint az idén az egyházi természetű ünnepség mellett hasonlóan fényes külsőségek között megrendezett világi ünneplést is készítenek elő.

Augusztus 19—27 között a várplébánia-templomban minden este 6 órakor ájtatosság lesz, s ez idő alatt a Szent

Jobbot közszemlére teszik. Egészen egyedülálló eseményt is iktattak be az ünnepek sorozatába, mégpedig azt, hogy a Szent Korona megközelíthetetlen páncélterméből két napra kilép és augusztus 16-án, 17-én reggel 9 órától este 9 óráig a királyi palota márványtermében megtekinthető.

A Szent Jobb-körmenetet Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás vezeti a Nagybaldogasszonyról nevezett koronázó főtemplomba. Este 7 órakor a gellérthegyi sziklakápolnában litánia lesz. A Gyöngyösbokrétá a Szent István-hét keretében tizenegy napon

keresztül tart előadásokat a Városi Színházban.

A Gyöngyösy István-társaság augusztus 19-én az ügetőpályán rendez ünnepséget a százéves Himnusz tiszteletére. Augusztus 14—21 között tartják meg a magyarok II. Világkongresszusát, az Anyák ünnepét. de ezen kívül is egész sereg ünnepség lesz a Szent István-héten, amelynek programját sportesemények tarkítják.

Biztos kalkuláció

Sokszor halljuk, gazdáink nem dolgoznak ceruzával, nem kalkulálnak, ezért termelésük nem lehet okszerű, racionális. Könnyű a kereskedőnek iparosnak. Tudja, mibe kerül a nyersanyag, mennyi a munkabér, a regie, tudja, mennyi hasznot kell és tud elérni, munkájának eredményét rövid időn belül élvezi.

De milyen más a mezőgazdaság kalkulációja. Hogy mibe kerül a nyersanyag, a vetőmag, a földbér, stb. azt csak meg lehet állapítani, hogy mennyi a munkabér és regie, már nehezebb, mert ebbe már beleszól az időjárás is, de már az eladási árat nem a gazda állapítja meg, hanem a tőzsdén keresztül az egész világgpiaci, sőt politikai helyzet is.

Buzánál azonban ezidén van biztos támpontunk. A buza ára 20 pengő körül fog mozogni egész éven át. Ezért könnyebb kalkulálni. Tudjuk pld. hogy 150 kg szuperfoszfát holdanként nagy átlagban legalább ugyanannyi buzaszemterméstöbbletet eredményez. 150 kg szuperfoszfát ára elszórva átlag 15 pengő, 150 kg buza ára 30 pengő. Ha e helyütt eltekinünk a szalmaterméstöbblet értékelésétől, valamint a természetöbbség betakarításának többköltségétől, azt látjuk, hogy kereskedelmi kalkuláció biztonságával a szuperfoszfát műtrágyázásba fektetett tőke kereken 100 százalék hasznot hoz.

Hasonló a kalkuláció biztonsága most a buzánál egyéb, jól megfogható termelési tényezőkkel kapcsolatban is. Kalkuláljunk!

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ,
ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

— Save Our Ship! (Mentsétek meg hajónkat!)

Mások szerint ez volna az értelme:

— Sand out Succour! (Küldjétek segítséget!)

Egyik magyarzat sem helyes. Mert az SOS jelzés — semmit sem jelent, illetve nem úgy született meg, hogy valamilyen mondat kezdőbetűit rakták volna össze. Véletlenül történt 30 évvel ezelőtt, hogy a segélyhívás nemzetközi jelétül az SOS összeállítást választották. A berlini nemzetközi kongresszuson ugyanis harminc évvel ezelőtt megállapították a tengerészet nemzetközi rádió-kódexét és a segélyhívás jelétül eredetileg az SOE összeállítást indítványozták. Minthogy azonban a Morse-ábécében az E csak egy pontot jelent, egyesek attól tartottak, hogy légköri zavaroknál az SOE-jel könnyen eltorzul, illetve csonkán érkezne a felvevő készülékhez s ezért az eredeti SOE-jel helyett az SOS jelzést fogadta el a konferencia. De semmiféle értelme a „rövidítésnek“ nem volt, amint hogy nem is rövidítés a 30 éves segélykérési jelzés.

Pályázat három kéthetes ingyenes olasz utazásra

Az „Olaszországi Úti Tanácsadó“ szerkesztősége kéthetes díjtalan olaszországi ellátással (a vasuti jegyet is beleértve) jutalmazza azt, aki röviden a legjobban ismerteti, hogy mi volt a legnagyobb élménye Olaszországban.

Ugyancsak a „Via“ is kéthetes ingyen olaszországi ellátást ad annak az utasnak, aki legjobban indokolja, hogy melyik olasz város, üdülő, vagy fürdő a legszebb Olaszországban.

Ezenkívül kéthetes olaszországi tartózkodással jutalmazza az olaszországi uton készült legjobb fényképfelvételt is.

A díjak odaítélését bizottság dönti el 1938 december 10-én, a legjobbak az „Olaszországi Úti Tanácsadó“ 1939. évi számában fognak megjelenni, de azt magyar nyelven ismertetni fogja a római rádió is.

További felvilágosítást nyújt az „Olaszországi Úti Tanácsadó“ most megjelent 1938. évi kiadása és ezen 208 oldalas könyvecskét lapunk olvasói 20 fillér bélyeg beküldése ellenében díjtalanul, portómentesen megkapják, az „Olaszországi Úti Tanácsadó“ kiadóhivatalától, Budapest, IV., Váci-utca 36. Ugyaníde kell a pályázatokat is beküldeni.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

Megnyilt! Megnyilt!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

FODRÁSZ

üzleletem megnyitottam, gróf Tisza István ut 52. sz. alatt (Izsó bőrkereskedő házában). — Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

DUTKON ISTVÁN
fodrász-mester.

Felvétel a Márta Diákotthonba! A budapesti IX. Liliom-utca 13. sz. alatti Márta Mater Diákotthon megüresedett helyekre az 1938—39. tanévre szóló felvételi kérvények augusztus 25-ig beadhatók. Pályázhatnak oly szegénysorsú, példás viseletű és jó előmenetelű egyetemi és főiskolai hallgatók, akik tanulmányaikat Budapesten végzik. A szobák 2—6 személyesek. A város közepén az egyetemhez közelfekvő szép kertes otthonban, ahol külön tanuló, tárgyaló és fogadószoba, fürdő, zuhanyozó, fűtés és gázrezsóhasználat, tornaszor és telefon szolgálják a hallgatók kényelmét, a bentlakás díjtalan. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt postán is (bélyeges válaszborték mellékelendő) az otthon igazgatója. Személyesen reggel 8—9 óra között lehet érdeklődni (telefonon: 13—77—49.).

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetséghez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyitott. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő párhuzamosan eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatója.

SPORT

Több oldalról hozzánk érkezett reklamációra közöljük, hogy a gyomai tenisz-verseny eredményeit nem áll módunkban leközölni, mert arról az illetékesek lapunkat nem informálták.

Nem lesz III-ik osztály csak jövőre állítja fel a DLASz. Helye te három újabb, beosztású csoportban indul a II-ik oszt. bajnokság.

A Mezőberényi Törekvés SE és az I. osztályból kiesett Textil a II. oszt. „Sárréti csapatjában“ indulnak.

Az I. osztályba jutásért lejátszott BISE—OMTK meccset Békésen ugyan megnyerte a BISE 6:3 arányban, de az orosházi revansmérkőzésen 8:1 arányban elvérzett.

A GySC-nek a GyTK ellen játékos-csábítás miatt folyamatba tett feljelentését az egyesbíró, — mint alaptalant — elutasította. Mint érdekes hírt közöljük, hogy ezen ítélettel a feljelentés ügye korántsem tekinthető elintézettnek! A legközelebbi időpontban, ugyanis az Alsövetség egyik megbízottja a helyszínre ki fog szállni és a szükséges vizsgálatot Gyomán fogja lefolytatni.

Lapzártakor értesülünk, hogy a BISE—OMTK meccset a BISE megóvta azon a címen, hogy a határbírák a BISE veillistáján szerepelnek. Augusztus 14 én játszóknak újra a meccset.

Mezőturi AFC augusztus 28-án játsza első Nemzeti B. liga (NBB) mérkőzését Mezőtúron a Szegedi AK együttesével. A következő 2 mérkőzése a Váci SE és Váci Remény ellen lesz. További ellenfelek a 14-es csoportban a következők: Törekvés, FTC, Csepeli MOVE, Csepeli Weisz Manfréd FC, MÁVAG, DVSC, DVTK, DAC és az SBTC.

II. oszt. bajdonkság sorosolása: Augusztus 28: GyTK—GySC, TAC—ETK, MAFC—KTE. Szeptember 4: GySC—MMÁV, ETK—MAFC, KTE—GyTK, Hunyadi—TAC. Szeptember 11: MAFC—Hunyadi, GyTK—MMÁV, TAC—KTE, ETK—GySC. Szeptember 18: MMÁV—ETK, GySC—MAFC, Hunyadi—GyTK. Szeptember 25: MAFC—GyTK, GySC—KTE, TAC—MMÁV, ETK—Hunyadi. Október 2: Hunyadi—GySC, GyTK—TAC, KTE—ETK, MMÁV—MAFC. Október 9: TAC—GySC, KTE—MMÁV, GyTK—ETK. Október 16: MAFC—TAC, MMÁV—Hunyadi. Október 23: Hunyadi—KTE.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttlesworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

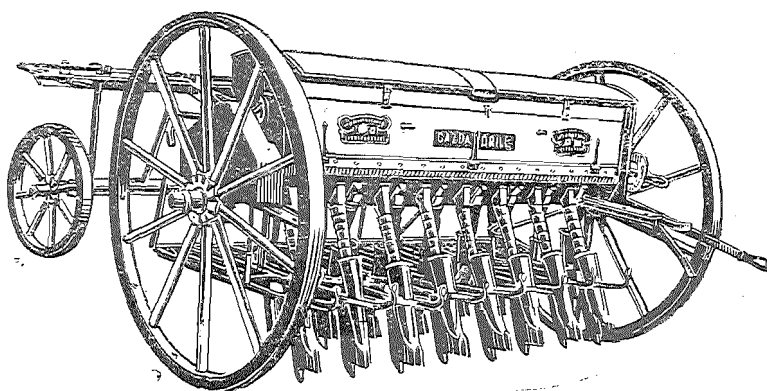
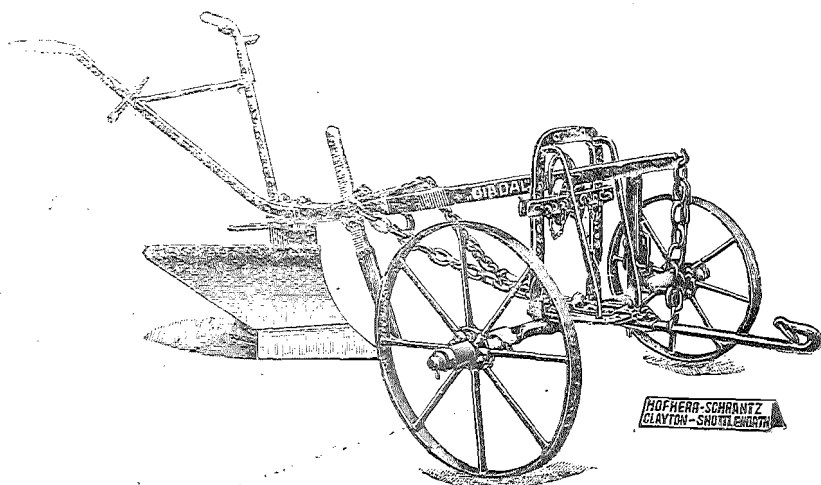
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyomai képviselete:

„HOMBÁR“

SZÖVETKEZET

GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Aug. 13-án Szombaton.
Az idegek két órás tűzpróbája.
PÉTER LORRE magyar származásu jellemszínész izgalmas, kalandos filmje:

D. O. X. NINCS KEGYELEM

Kémek, hősök, bűnösök és detektívek hajszája szárazon, vizen, víz alatt és levegőben.

BUCH JONES bravuros cow-boy filmje:

Texasi leányrablók

Augusztus 14-én, vasárnap

Kacagó vasárnap.
GAUCSÓ, CSIKÓ, HARPÓ
a 3 komikus király óriásburleszkje:

Botrány a turfon.

Hiradó.

Augusztus 15-én és 16-án
hétfőn N.B.A. napján és kedden

Öt világrész filmcsodája!
HAJMÁSSY ILONA
első amerikai szerepe.
Csodamuzsika, káprázat, kiállítás,
mese, izgalom. ötlet óriásfilm:

ROSALIE

Fiatalság, szerelem, romantika
hatalmas, tündéri szépségű világoperettje, az év kimagasló filmje.
2. HIRADÓ.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9. kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 augusztus 20-án és 21-én,
szombaton és vasárnap 7 és 9 órakor.

Nagy sikert aratott hangosfilm!

Három kis ördög

Vigjáték.
Főszereplők: Deanna Durbin,
Nan Grey, Barbara Read.

Nagyon érdekes és fordulatos műalkotás, amelynek minden jelenete csupa derű és kedvesség.

Afrika hazudik
vigjáték.

Gyoma község előjáróságától.

HIRDETMÉNY

Az országgyűlési képviselőválasztók 1939. évi lajstromos és egyéni képviselőválasztókerületre vonatkozó névjegyzéktervezete az 1938. évi augusztus hó 21-étől 31-ig terjedő időben közszemlére van kitéve a község háza 2. számú irodájában, ahol az naponként délelőtt 8—12 óráig — vasárnap is — bárki által megtekinthető s köznapokon délután 2—6 óráig lemásolható.

A névjegyzéktervezet egy-egy példánya augusztus 22-étől 31-ig a kir. Járásbírósnál is közszemlére lesz kitéve, ahol azokat — a hivatalos órák alatt — bárki megtekintheti és azokról — a megállapított díjak előzetes lefizetése ellenében — teljes vagy részleges másolatot kérhet.

A névjegyzéktervezet ellen, a közszemlére tétele ideje alatt, felszólalással lehet élni a központi választmányhoz. A névjegyzéktervezetbe lőrtendő jogosulatlan felvétel miatt bármelyik választó, a kihagyás miatt azonban csak maga az érdekelt szólalhat fel.

A felszólalást élőszóval vagy írásban a községi előjáróságnál kell előterjeszteni.

A felszólaló bemutatni köteles a felszólalásban előadottak igazolására alkalmas okirati bizonyítékaikat. Annak, aki felszólalást akar előterjeszteni, minden hatóság, közhivatal, közhivatalnokok, felkész, nyilvános jellegű intézmény stb. köteles haladéktalanul rendelkezésére bocsátani mindazokat az adatokat, amelyek a felszólalásban felhozottak bizonyításához szükségesek.

A névjegyzéktervezet elleni felszólalások benyújtásuktól kezdve szeptember 5-ig ugyancsak a

2. számú irodájában lesznek közszemlére kitéve, ahol a hivatalos órák alatt megtekinthetők s köznapokon délután 2—6 óráig lemásolhatóak. A felszólalásokra mindazok, akik érdekeltek, a közszemlérelételek alatt írásban észrevételt nyújthatnak be az előjáróságnál, melyet indokolni s okiratokkal bizonyítani tartoznak.

Kelt Gyomán, 1938. évi augusztus hó 11-én.

Községi Előjáróság.

Nyiltér*

Nyilatkozat.

Alulírott, ezúton kérek bocsánatot László János és Rozsnó Mihály fodrász-segéd uraktól sértő kifejezésemért.

Bogár Géza.

*) E rovatban közölte a szerkesztőség és a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Az „Uj Magyarság”

a Legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Felesjuhász

300 darab juhval
elhelyezkedne
3 évre október hó
1-től. Érdeklődni
DISZNÓS FERENC
Karcag,
Kiss Antal utca.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19.28	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7.22
19.35	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7.15

Vitelidíj: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5.15		Hódmezővásárhely		21.35
5.55		Szentes		20.55
6.45	ind.	Szarvas	érk.	20.07
7.15		Endrőd		19.35
7.24		Gyoma p. u.		19.28
7.28		Gyoma templom-tér		19.14
8.25		Szeghalom p. u.		18.26
9.39	érk.	Püspökladány	ind.	17.13
10.15		Hajdusoboszló		16.31
10.50		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		16.00

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajdusoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.—. „ P 12.—.

Hajdusoboszlóra a menettérti-jegy 15 napig érvényes.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	é.	15.33	20.44
8.57	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14.00	19.11
9.08	é.	„ község háza	i.	13.50	19.05

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Ső kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Azonnali belépésre egy józan-életű szorgalmas konvenció s kocsist felvesz a Wagner Márton Fiai fakereskedő cég.

Egy szép gyermekágy, és egy kályhajutányosan eladó. Érdeklődni lehet Kossuth Lajos utca 37.

H. Kovács Sándor örökösének Hunyadi utcai háza szabadkézből eladó. Érdeklődni lehet ugyanott. 3—1

Kossuth Lajos utca 22 számú ház eladó, értekezni lehet Kossuth Lajos-utca 55 szám alatt. 2—1

Jó fiu tanulónak felvétetik Fekete Géza mázolóknál. 4—1

Juhász Imre Uj-Pocokskerti 1 és fél járás szőlő- és gyümölcsöskertföldje egészben vagy felerészben, 1 járás gyümölcsös és szántóföldje eladó. Értekezni lehet Garzó utca 15. 1—1

Lehel utca 3 szám alatti ház eladó. Értekezni lehet Köröstarcsai-tanyák állomás. 2—1

Zöld Dánielné női-szabó tanuló-leányt vesz föl, Lehel utca 13. 2—1

Egy elsőrendű Opel gyártmányu kerékpár olcsón eladó. Érdeklődni lehet gróf Tisza István ut 20. Ambrus Gergelynél 5-től. 1—1

Géphimzőnő mindenféle géphimzést elvállal. Címe özv Kiss Sándorné Baross-utca 14 sz. 5—3

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

1 drb kétszárnyu és 1 drb egyszárnyu jókarban lévő ajtó olcsón eladó. Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt. 6

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főutban nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész balkarosgép is van eladó. 4—4

Arany János utca 16 számú ház eladó, vagy kiadó. 1—1

Pálkás Lidiának 6 hold udvarnoki földje eladó, értekezni lehet Arany János utca 8 sz. 2—2

Tiz szekér szalma, 2 szekér törek eladó, esetleg trágyáért cserébe is. Gróf Tisza István ut 57. 3—3

Hartmann Sándor pékmester egy jó családból való ügyes fiut tanulónak felvesz. 3—3

Egy jókarban lévő gyermekkocsi eladó, Zrinyi ut 50 szám alatt. 1—1

Eladó: 21 kat. hold ballai szántó új cseres tanyával 15.000 P., 10 hold magtárlaposi szántó 9000 P. Kiadó haszonbérbe egy nagy forgalmu téglagyár 15 hold szántó és 5 hold gyümölcsöskerttel 4500 P évi bérért. Eladó a Mátyás király utcában egy 4 szobás uri lakás nagy telek és gyümölcsöskerttel 11.000 P, Horthy Miklós uton 3 nagy üzletház 10—11—15.000 pengőért. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földmivelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tudhatók meg. Gyoma, Horthy M. u. 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdávalalaf, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kladóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Szent Istváni határok

Ez a jubileumi esztendő, melyet oly áhítatos elmélyedéssel ünnepel minden magyar, felmérhetetlen tanulságokkal szolgál. Minden oldalról, fény-szórók ragyogó világításába kerül a zseniális király alakja, s még akik hallottunk is eleget róla, meglepetve ismerjük fel egy-egy új és megdöbbentően történelmi vonását.

Ezer év előtt, jól tudjuk, kemény harcos és büszke nép volt a magyar. Nem is lehetett akkoriban más célja egy erős népnek, mint hódítani. Az ezer év előtti Magyarország területén élő népeket könnyű szerrel győzte le a nagy lendülettel hazát kereső magyarság. Miért nem ment tovább nyugatra? Ellenállás mindenhol volt, itt is, tul is.

Kell valami végzettszerű irányításnak lenni abban, hogy őseink itt maradtak, az első, természetmutatta határok között.

Vajjon nem István király bölcsessége, előrelátó, felismerő politikája szabott határt a hódításra lendült magyar faj terjeszkedésének? Mekkora zsenialitás kellett ehhez, az ezer év előtti geográfiai tájékozottság mellett, micsoda történelmi megérzés, és tiszta elhatározó akarat ennek kiviteléhez.

Mily tökéletes teljességgel kanyarodik a Kárpátok védőlánca, a Szent István korabeli térképen is hazánk áldott alföldjei köré. A természetes határok ugyszólván maguk diktálták a megálljt, a világot ostromló magyaroknak.

Erre a bölcs önmérséklésre egy magasabbrendű gondolkodás is intette őket. Első királyunk országalapító zsenialitása, amely meglátta ebben a földben összes feltételeit annak, ami egy európai nemzet boldogulásához szükséges. Ő szabta ki a határt, amit ezer éve lényegében meg is tartottunk, (a török hódoltság idejét kivéve) amit ostobán és valóban

szentségtörő kezekkel Trianonban tönkretettek.

A történelmi igazság azonban lassan, de biztosan jön. Jelen-

tétlen emberek sohasem alkottak örök életű dolgot. Ezért bizonyosra vehetjük a szent-istváni határok visszaállítását.

A REFORMÁTUS TEMPLOMUNK LESZ AZ EGYIK LEGSZEBB REFORMÁTUS TEMPLOM AZ ORSZÁGBAN

Dr. Szentiványi Gyula, a műemlékek országos bizottságának titkára f. hó 16-án Székesfehérvárról, ahol az ásatásokat vezeti, Gyomára érkezett, a református templom javítási munkáinak felülvizsgálására. Az eddig végzett összes munkákat meglepedéssel helybenhagyta

és azokkal meg van elégedve. A belső festő- és díszítő munkákra, amelyek most kezdődnek megadta az utasításokat, megnézte az épülő-orgonát és azzal a kijelentéssel távozott, hogy a templomunk egyike lesz az ország legszebb református templomainak.

Református világkonferenciára

gyűlnek augusztus 23-án Debrecenbe, a világ reformátussága. Az ORLE rendezésében, nagyszabású előkészületek történtek a rengeteg kül- és belső résztvevő fogadására. A konferencián sok és nagyfontosságú elvi jelentőségű kérdés kerül megvitatásra.

A gyomai református egyházat öttagu küldöttség képviseli,

ennek tagjai: Bay József lelkész, Gyökössi Dániel lelkész, Gönczy Béla s. lelkész, Kruchió Lajos gondnok, Papp Zsigmond presbiter. Úgy tudjuk, a hozzátartozókkal együtt 11-en vesznek részt Gyomáról a konferencián, melyről annak idején készséggel adnak a résztvevők beszámolót lapunk református és érdeklődő olvasóinak.

Beszámoló a cséplésről

Sok cséplőgép bevonult már a községbe. Egyesek a rossz út miatt nem tudnak bejönni. Akad még csépleni való kint, de a naponta beköszönő esők miatt nagyon vontatottan halad a munka.

Szerencsések voltak, akik az esők előtt csépelhettek. Az esők előtt behozott búzák között alig akad 80 kg. fajsúlyunál könnyebb. Bezzeg könnyű az ázott és szorult búzák. Különösen gyengék a Varsányhát tájékáról beérkező búzák.

Nagy hiba, hogy sok gazda nem tudja már érezni a szegyenét, hogy silány és piszkos

búzát termeszt. Még ő méltatlankodik, hogy most nem az ő búzája a legkülönb határban.

Sok baj van a nedves búzákkal is. Ebből sem csinálnak sokan lelkiismereti kérdést és nem törődnek vele, hogyha sikerül nekik belecsempészni a magtárba a vizes búzájukat, azzal a száraz búzát is elrontják.

Sok alacsony gondolkodású és haszontalan ember akad a termelők között, de — hála Istennek — a többsége a gazdáknak távol áll ezektől és elítéli őket.

Pontos terméseredményeket később hozunk.

A LUTHERÁNUS TEMPLOMOT IS TATAROZZÁK

Az idő vasfoga a lutheránus templomot és tornyot is alaposan megrágta. A magasabb részekről hulldogáló vakolat már a járókelők testi épségét is veszélyeztette, tehát nem lehetett várni a kijavítással.

A meghirdetett munkára több vidéki vállalkozó is pályázott a helybeliek mellett és július 29-én megtartott versenytárgyaláson éles verseny folyt a munkáért. Az átszámítások után, augusztus 2-án már az odaitélések is megtörténtek. A kőműves és ácsmunkát Kurcz Mihály kőműves-mester kapta meg; a bádigos munkát Urbancsek Ádám bádigos-mester és a mázólo munkát Vatai László mázólo-mester kapta meg.

A templom Luther-utcai oldalán felszedik a betonburkolatot és díszkerítéssel elkerítve díszkertet létesítenek, ezzel megszüntetik az eddigi kopárságot.

A munkálatokat még ebben az évben befejezik.

Az egész országgal együtt énekelte a Gyomai Dalárda a Himnuszt

A Gyomai Dalárda a magyar Himnusz halhatatlan szerzője, Kölcsey Ferenc halálának 100 éves évfordulója alkalmából a Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetsége által rendszeresített és évenként rendezendő éneklő-magyarság ünnepén, amelyet ebben az esztendőben augusztus 19-ben állapította meg, tegnap este negyed 9 órai kezdettel a Hősök szobránál róttá le kegyeletét a Himnusz szerzője iránt és ott a rádió közvetített Himnusz éneklésével egyidőben énekelte a Himnuszt.

A szép ünnepségen sokan vettek részt községünk lakosai közül.

A vadon termő

növények magvai, míg odáig eljutnak, hogy új életet kezdenek, sok viszontagságon mennek át, ennek köszönhetik, hogy edzettebbek és életrevalóbbak a kulturnövények magvainál. Igaz, hogy van is mag belőlük túl az elégen, jut az elpusztulásnak is, van is gyom elég.

Ha az idén vadrepce járvány volt és a buzában sikerült beérnie, aratáskor elpergett; a gazda, — ha gondos — tarlót buktat, barázdafenékre kerül a sok mag. Jövőre vadrepce nincs, de lesz helyette más, felszínre került gyom, mert magvaik képesek 7—8 éven át bukdácsolni hol le, hol fel, míg kedvező talajrétegbe nem jutnak s akkor jelennek meg, amikor legkevesébbé várjuk őket.

Nyáron napfördöznek ezek a magvak, megáznak, megszáradnak, télen megfagynak, de mire az idejük elérkezett, életképesen kikelnek, mert ezt évezredek óta megszokták.

Ezzel szemben a kulturnövények magvai cséplés után soha napvilágot nem látnak, pedig jól tudjuk, hogy a nap fénye nagyon sok gomba és élősködő csirát megöl. Ajánljuk is pl. a vetőmag buza néhány napi napon való tartását és forgatását, amitől megedződik és sok káros gombacsirától megszabadul. Azonképpen ajánlatos annak akit ez a baj utólért, a kőszögtől szagos buzát napra ki teríteni és forgatni, hogy a kellemetlen szaga enyhüljön, bár ezt megelőzni inkább lehet, mint megszüntetni.

Készítsünk vetőmagul magasfajsúlyu buzát, ne töltsük az időt szorult buza felrostálásával, ismerjük meg a vetőmag-buza abszolút súlyát is, olvassunk ki az iskolás fiúval otthon 1000 szem buzát

kétszer is, háromszor is, mérjük meg a HOMBÁR fajsúly mérlegén, s legyünk vele tisztában, van-e tényleg 2.5—3 milliónyi mag 100 kilogrammban, mert

ennyi buza növénynek van helye egy hold földön. Hova lesz ennek a szaporulata kilenc hónap alatt, míg a zsákba kerül? M. B.

Mit mutatnak a termésátlagok

Sokan azt gondolják, hogy a mezőgazdasági jellegű Magyarország vezet a mezőgazdaság előhaladottsága terén is, holott ez nem így van, mert sajnos nálunk csak a közép- és nagybirtok volt eddig az, amely a mezőgazdasági termelés fokozásában elsősorú szerepet játszó szuperfoszfátot rendszeresen használta, mert csak a vagonfétel vásárlásánál volt legtöbbször gazdaságos annak az alkalmazása.

Ezzel szemben a kiskgazdareteg, amely nagyon sokszor szeretett volna használni, nem volt mindig abban a helyzetben, hogy a vagonfuvar előnyeit élvezhesse, mert a neki szükséges néhány mázsánál, a vasut mindenkor a magas darabáru fuvardíjat számította fel.

Pedig Hazánk szántóterületének, ma már több mint kétharmada kiskgazdák kezén van, elsősorú fontossággal bír tehát az, hogy minden kiskgazda könnyen és olcsón hozzájuthasson a neki szükséges kisebb mennyi-

szerű szuperfoszfát műtrágyához.

Épen azért a műtrágyázási szervezetet úgy igyekeznek átdolgozni, hogy minden forgalmasabb vidéki helyen legyen szuperfoszfát lerakat, ahol a kiskgazda vásárol, vagy más alkalomkor, amikor neki épen pénze van, vagy a vetéshez neki épen szükséges, saját szükségletét beszerezhesse. Különösen fontos ez azért, mert tudvalevő, hogy épen ezekre a vidéki piacokra szállítják a gazdák a terményeiket, minthogy ugyanis üres fuvarral kellene hazatérniök, így a szuperfoszfát egyidejű hazaszállításával, igájukat is jobban kihasználhatják.

Ezzel a lerakati rendszerrel a kiskgazdáknak régi kívánsága valósul meg és így semmi akadály sincs annak, hogy a kiskgazda is a magasabb termésátlag eléréséhez szükséges műtrágya mennyiséget könnyen beszerezhesse, ezzel termésátlagait a jól kezelt közép- és nagybirtok színvonalára emelje.

Felhívás Gyoma község 100 holdon aluli kiskgazdáihoz!

Közhírré teszem, hogy a nm. Földművelésügyi Miniszter ur az állami műtrágya akció lebonyolítását a vármegye területére a vármegyei gazdasági felügyelőségre, a vármegyei gazdasági felügyelőség pedig községünkre vonatkozóan az eljárásságra bizta.

A műtrágya árai a következők, a gyomai állomáson átvéve:

Pétisó műtrágya 50 kgr-os zsákokban, zsákkal együtt 7 pengő 60 fillér,

40 százalékos kálisó műtrágya 100 kgr-os zsákokban, zsákkal együtt 15 pengő 60 fillér,

Szuperfoszfát műtrágya 75 kgr-os zsákokban, zsákkal együtt 7 pengő 30 fillér.

Az igénylés csak egész zsákonként történhetik.

Felhívom azért Gyoma község kiskgazda társadalmát, hogy a mai tisztességesen megállapított és a magas kormány által állandósított gabona árak mellett nagyon kifizetődő és jóval több hasznot hozó műtrágyát minél nagyobb mértékben igyekezzenek vásárolni és használni.

A igénylések a 14. számú hivatali helységben jelenthetőek be, ahol az igénylés előterjesztésekor a műtrágya ára is befizetendő Arany Lajos pénztárnok kezéhez. Hitelbe műtrágyát igényelni nem lehet.

A fenti műtrágya-féleségeket csak úgy áll módjában a vármegyei gazdasági felügyelőségnek községünkben leszállíttatni, ha legalább 100 mázsa egyféle műtrágyát igényel a lakosság.

Jelentkezni bármelyik napon lehet a hivatalos órák alatt.

Kérem a kiskgazda társadalmat, hogy egymás között az igényléseket megbeszélve, mentől számosabban jelentsék be igényeiket.

Gyoma, 1938. aug. 10.

Fekete Sándor.

Felnőtt és gyermek kacag

a három kis malac kedves figuráin és a sok bájos mesealak szobránál-szebb képein. Törpék, királyfi és királyleányok, Csipkerózska, Miki egér, Mackó muki... eljönnek tündérországból és szombaton, augusztus 20-án délután 3 órakor a ligetben, a zöld fenyők tövében láthatjuk őket. Nézze meg mindenki!

T Á R C A

PARASZT-TANYA

színes és irigylésreméltó képe.

(Folytatás.)

Délben a gazda etet. Gyepszéna és melasszal leöntött szárított répaszeletet. A tehénész délután kettőkor jön. Szecskát vág és megkészteti az etetésre szánt keveréket, szalmát borsódarával. Meggőzöli és betedi savanyodni. Takarmányt hord és 6 órakor megkezd a tejést. Behűti a tejet és hétkor megyen haza. Egységesített napi bére 2.50 márka, és a tejmenyiség 5 százaléka ami kb. 1.50 márka pénznek felel meg. Napi

keresete tehát 5 márka. Vasárnap dupla. A tehenészkedés azonban iparának számít, s a fejőpént odafizetheti ipari és rokkant ellátási adó fejében.

A kertészkedést a fiu vezeti, napszámos asszonyokkal. Félholdas parcellákban csinostják magukat a különféle virágok. Ezernyi és ezertéle virág nézi egymást, legtöbb az árvácska és szegfű. Nem levágásra termelik, csak a gubókat szedik, mikor megért már benne a mag. Ennek nagy értéke van. Az árvácskamag például 1 márka kilónként, és 100 négyszögöl föld magtermése 120—150 kg., tehát ugyanannyi márka. Egy hold virág összjövedelme

800 és 1000 márka körül van. Ugyanannyi föld buzából legjobb esetben 15 mázsa termést ha ad, ami 150 márka csupán. Ez az észszerű gazdálkodás egyik ismertető jele.

A másik a baromfi és belga nyul tenyésztés. A tanya külső része baromfi udvarnak van elkerítve. Hatszáz darab tojós tyúk van, tízes csoportokban elkülönítve. Nemes és fajtisza orpington. Etetés: dara, kevés szemes, borsókása, szárított répaszelet, darált krumplival vegyítve. (Csnpa otthon termelt eleség fajta. Szerk.) Naponta legkevesebb 400 tojást adnak. Egy tojás ára 10 pfening, ösz-

szesen napi 40 márka. Ellátásuk kb. 20 márkába kerül, tiszta haszon tehát napi 20 márka, csupán tojásból.

Még egy harmadik gazdálkodási forma is van, ami nem kis hasznot hoz a gazdának: a gyümölcs. De nemcsak itt, a leirtakban, minden másban is az észszerűség igazi formájával gazdálkodik a német paraszt. Bizony jó volna, ha kiskgazda ifjaink kilátogatnának néha megnézni az ottani gazdálkodást és nálunk is meghonosítanák ezt a gazdálkodási rendszert. Nagy-nagy nemzetgazdasági fellendülést jelentene Magyarország számára.

(Folytatjuk.)

Szuperfoszfát műtrágya és Pétí Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Bánkúti búzát vessünk

A „HOMBÁR“ szövetkezet tavaly 800 métermázsánál több 1201-es bánkúti búzát osztott ki vetőmagnak. Most jóval nagyobb az érdeklődés, mint tavaly volt. Pedig még nem is tudják a gazdáink, hogy az idén olcsóbban juthatnak a vetőmaghoz.

A vetőmagakcióban résztvevő 50 holdon aluli gazdának mázsánként egy pengő fuvardíj megtérítést ad az állam. A vetőmagra 10 százalékos kell adni természetben.

Nyári vásár — sátor nélkül

Régen volt ilyen siralmas vásár Gyomán, mint az idei augusztus 12, 13, 14-iki nyári vásár. Az esős időjárás sok vásárló szándékot elmosott és az eladók nagy részét is otthon tartotta.

Az állatfelhajtás ennek ellenére nagy volt, a forgalomra, azonban nem lehet ezt mondani.

	Felhajtottak	elkelt
Bika	48 drb	29 drb
Tehén	542 „	225 „
Üsző	103 „	64 „
Ökör	106 „	27 „
Tinó	50 „	30 „
Borju	223 „	221 „
Ló	1254 „	361 „
Juh	1467 „	586 „
Sertés	1026 „	562 „
Felhajtás összesen 4819 darab,		
eladás összesen 2095 darab.		

Állatárak: bika 400—500 P-ig, tehén: 200—250 P-ig, üsző kg 45—60 fillér, ökör párja 1000 P, tinó párja 600—700 P, borju kg 50—65 fillér, ló 200—700 P-ig, juh 15—25 P-ig, sertés kg 75—88 fillér. Hathetes malac párja 20—24 P. Hathónapos süldő párja 80—100 pengő.

A kirakodó vásár teljesen csődöt mondott a zuhogó eső és járhatatlan út miatt. Megmaradt a pénz, a gyomai magyarnak, és helybeli megbízható iparosaink és kereskedőink el látják őket jó áruval, nem „vásári bővli“-val. Ennyi haszna mégis volt a kiadós esőnek.

**Szénakaszálás részibe
k i a d ó, Érdeklődni le-
het a WAGNER fatelepen**

H I R E K

Az endrődi frontharcosok nagyszabású ünnepséget rendeznek első királyunk tiszteletére augusztus 21-én, délelőtt 10 órától kezdve egész nap.

Féláron lehet utazni Budapestre már augusztus 29-től, az Őszi Lakberendezési Vásárra.

Schulek Béláné sok szép gyermekjátékkal gyarapította a NEP napközi otthonának állományát, melyért ezúton mond köszönetet a vezetőség.

Hlinka András a tót néppárt vezére, 74 éves korában Rózsahegyen meghalt.

A Szent István-évi utazási igazolványokból még nehányat lehet kapni a község házában. Akinek nem jutna, egész jeggyel felutazhat és ott kaphat igazolványt, Ferenciek tere 7 sz. alatt, amivel augusztus 25 ig bezárólag visszautazhat.

A HOMBÁR szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 250 pengőért, nem tagoknak 350 pengőért adja.

Milyen nő tetszik a férfiaknak? Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolókat, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi hetilapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

HÁZIASSZONYOK! Nem került pénzbe, mégis a legjobb tészta recepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Krokodilfarmok világa a trópusokon. A Nilus felső folyásánál Jerunyn nevű angol farmer krokodilus tenyésztésre rendezkedett be. Valóságos krokodilköltő telepe van már, amelyről krokodilusbőrrel látja el az angol bőrdíszműgyárakat. Erről közöl Tolnai Világlapja legújabb száma rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikkekben számol be. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Eladó vadászfegyver.

Egy nagyon jókarban levő, majdnem új, angol gyártmányú 16-os kaliberű lankaszter vadászpuska jutányos áron.

PIKÓ BÉLÁNÁL.

A gyomai MANSZ augusztus 21-én az Erzsébet-ligetben nagyszabású néptünnepélyt rendez, melyre ezúton is felhívja a szórakozni vágyó közönség figyelmét.

Balatoni menetkedvezményeket nyújt egyéni és csoportos utazásokra a MÁV. Hirdetményét olvasó közönségünk figyelmébe ajánljuk, a „HOMBÁR“ látogatói a nagy irodában olvashatják.

Felvétel a debreceni egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a a rendes beiratkozás az 1938—39. tanév I. félévére szeptember hó 1—16-ig tart.

A XXXVI. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus és Szent István év alkalmával 1938. május 20-tól augusztus 25-ig féláron utazhat Budapestre, Esztergomra és Székesfehérvárra és vissza, — igazolvány a község háza 2. sz. irodájában kapható.

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő párállanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Dr. Oetker
Receptkönyv

MINDEN FÜSZERKERESKEDŐNÉL INGYEN KAPHATÓ.

Gyomai Termelők Szövetkezete pénztárnoknő, kiszolgálóleányokat, kifutót, mindenest, korcsmai kimérőt, azonnali belépésre felvesz. 2—1

S P O R T

„Fülemileper“ a futballban...

Ki ne ismerné versből Arany János mulatságos két figuráját: Pétert és Pált, meg az ésbontóhangu fülemilét, aminek gyönyörűsége füttyölésére fent nevezett urak szörnyen hajbakaptak s miután egymás fejét-orrát alaposan helyben hagyták, az igazság tisztelete képpen egy-egy aranyat csusztattak a corpus juris megtestesült képviselőjének feneketlen zsebébe... A fülemile pedig vigan fujta tovább a maga nótáját s ma is él, ha meg nem halt...

Él bizony — méghozzá füttyöl is, mert hát a jó Péter-Pálok sem haltak ki! Legalább is a példa azt bizonyítja. Azonosabb, a recept szerint hozzáálltak egymás agyalásához, tollat, tintába, nyilat méregbe mártolták, s „ha mindjárt az ingemért is“ — mondták — de én megmutatom! És meg is mutatták. Lehozatták az igazságot — döntsön!

Kis rabmadárral a kalitkában talán lehiggad Péter is meg Pál is, talán eszibe jut, hogy a madarat megfoghatták volna kevesebb fáradsággal ők is...

Hogy egy illető pedig egy pár évre a zöldgyepen elveszti a hangját, majdnem garantáljuk!

A legendából, meg a cirkusból — higgyék el Péter és Pál — csömörig elég. Ez a szegény kihérszelt futballtársadalom is izléstelennek tartja kíváncsian néz elé annak, vajjon a pályán is ilyen nagy legények lesznek majd az ősszel?

MOZI

APOLLÓ MOZGÓ GYOMA

Aug. 20-án, szombat
Évadnyitó műsora!

A gyémánifilmek sorozatából. Ilyennek kell lenni egy tőkéletes filmnek: romantikus, izgalmas, nagyvonalu, tündérszég.

IRENE DUNNE a „Mellékutca” hősnőjének legnagyobb, legszebb új filmatrakciója. A szív, erő és szerelem diadala.

Megrázó drámai erejű film.

ASSZONY A VIHARBAN

2. HIRADÓ.

Augusztus 21-22-én,
vasárnap és hétfő
Amerika óriásfilmje!

Anihony Hope milliós példányszámú regénye. Acélszív és acélkard romantikája.

Becsület és szerelem himnusza.

Ronald Colmann, Madeleine Carroll és Douglas Fairbanks jr. főszereplésével

ZENDAI FOGOLY

Cselekménydús, izgalmas, bravuros, megfepő filmregény.

Világatrakció! 2 HIRADÓ.

Augusztus 24-én, szerda
Lida Baarova és Hans Shönker
főszereplésével:

DENEVÉR

STRAUSZ JÁNOS gyönyörű operettje.

2 kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 augusztus 20-án és 21-én,
szombaton és vasárnap 7 és 9
órákor.

Nagy sikert aratott hangosfilm!

Három kis ördög

Vigjáték.

Főszereplők: Deanna Durbin,
Nan Grey, Barbara Read.

Nagyon érdekes és fordulatos műalkotás, amelynek minden jelenete csupa derű és kedvesség.

Afrika hazudik
vigjáték.

Gyoma község előjáróságától.

HIRDETMÉNY

Az országgyűlési képviselő-választók 1939. évi lajstromos és egyéni képviselőválasztókertire vonatkozó névjegyzéktervezete az 1938. évi augusztus hó 21-étől 31-ig terjedő időben közszemlére van kitéve a községháza 2. számú irodájában, ahol az naponként délelőtt 8—12 óráig — vasárnap is — bárki által megtekinthető s köznapokon délután 2—6 óráig lemásolható.

A névjegyzéktervezet egy-egy példánya augusztus 22-étől 31-éig a kir. Járásbírósnál is közszemlére lesz kitéve, ahol azokat — a hivatalos órák alatt — bárki megtekintheti és azokról — a megállapított díjak előzetes lefizetése ellenében — teljes vagy részleges másolatot kérhet.

A névjegyzéktervezet ellen, a közszemlére tétel ideje alatt, felszólalással lehet élni a központi választmányhoz. A névjegyzéktervezetbe történő jogosulatlan felvétel miatt bármelyik választó, a kihagyás miatt azonban csak maga az érdekelt szólhat fel.

A felszólalást élőszóval vagy írásban a községi előjáróságnál kell előterjeszteni.

A felszólaló bemutatni köteles a felszólalásban előadottak igazolására alkalmas okirati bizonyítékaikat. Annak, aki felszólalást akar előterjeszteni, minden hatóság, közhivatal, közhivatalnokok, lelkész, nyilvános jellegű intézmény stb. köteles haladéktalanul rendelkezésre bocsátani mindazokat az adatokat, amelyek a felszólalásban felhozottak bizonyításához szükségesek.

A névjegyzéktervezet elleni felszólalások benyújtásuktól kezdve szeptember 5-éig ugyancsak a

2. számú irodájában lesznek közszemlére kitéve, ahol a hivatalos órák alatt megtekinthetők s köznapokon délután 2—6 óráig lemásolhatók. A felszólalásokra mindazok, akik érdekeltek, a közszemlére tétel alatt írásban észrevételeit nyújthatnak be az előjáróságnál, melyet indokolni s okiratokkal bizonyítani tartoznak,

Kelt Gyomán, 1938. évi augusztus hó 11-én.

Községi Előjáróság.

Gyoma község ingatlanforgalma

özv. D. Kovács Jánosné Erdei Eszter gyomai lakos vett 3 hold 815 n-öl egeihalmi szántót Csökönyi Lajos gyomai lakostól 3000 P-ért.

Kruchió László és neje Gaál Regina gyomai lakosok vettek 1 hold 1313 n-öl tanyai szántót Kató Elekné Zöld Mária gyomai lakostól 1200 P-ért.

Szabó Bálint (nős Magyar Eszterrel) gyomai lakos vett 240 n-öl kölesfenéki szántót Domokos Mihály (nős Putnoki Máriaival) gyomai lakostól 70 P-ért.

Nemes János Béla és neje Biró Eszter gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Perei Mihály és társaitól 1000 P-ért.

Kereki Lajos és neje Eszteró Mária gyomai lakosok vettek 1278 n-öl előhalmi szántót özv. Bogár Jánosné Vincze Lidia gyomai lakostól 325 P-ért.

Tóth Lajos és neje Porubcsánszki Mária gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Fekete Erzsébet gyomai lakostól 1125 P-ért.

özv. Imre Lajosné Harmati Juliánna gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Cs. Szabó Albert és neje Csökönyi Erzsébet gyomai lakosoktól 1000 P-ért.

E. Kovács István dunavecsei lakos vett 2 hold 52 n-öl félhalmi szántót Kéri Teréz gyomai lakostól 1600 P-ért.

Seprenyi Lajos (nős Molnár Eszterrel) gyomai lakos vett 5 hold 381 n-öl zöldiaposi szántót Trupper Sándorné Czákó Jolán budapesti lakostól 2200 P-ért.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19. ²⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7. ²²
19. ³⁶	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7. ¹⁵

Viteledij: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5. ¹⁵		Hódmezővásárhely		21. ³⁵
5. ⁵⁵		Szentes		20. ⁵⁵
6. ⁴⁵	ind.	Szarvas	érk.	20. ⁰⁷
7. ¹⁵		Endrőd		19. ³⁵
7. ²⁴		Gyoma p. u.		19. ²⁸
7. ²⁸		Gyoma templom-tér		19. ¹⁴
8. ²⁵		Szeghalom p. u.		18. ²⁶
9. ³⁹	érk.	Püspökladány	ind.	17. ¹³
10. ¹⁵		Hajduszoboszló		16. ³¹
10. ⁵⁰		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		16. ⁰⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.— „ P 12.—

Hajduszoboszlóra a menettérti-jegy 15 napig érvényes.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³⁸	20. ⁴⁴
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰	19. ¹¹
9. ⁰³	é.	„ községháza	i.	13. ⁵⁰	19. ⁰⁵

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Ső kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Azonnali belépésre egy József életű szorgalmas konvenciókocsist felvesz a Wagner Márton Fiai fakereskedő cég.

Egy szép gyermekágy, és egy kályhajutányosan eladó. Érdeklődni lehet Kossuth Lajos utca 37.

H. Kovács Sándor örökösének Hunyadi utcai háza szabadkézből eladó. Érdeklődni lehet ugyanott. 3—2

Kossuth Lajos utca 22 számú ház eladó, értekezni lehet Kossuth Lajos-utca 55 szám alatt. 2—2

Jó fiu tanulónak felvétetik Fekete Géza mázolósnál. 4—2

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főúton nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész barkarosgép is van eladó. 3—1

Lehel utca 3 szám alatti ház eladó. Értekezni lehet Köröstarcsai-tanyák állomás. 2—2

Zöld Dánlelné női-szabó tanulóleányt vesz föl, Lehel utca 13. 2—2

Egy elsőrendű Opel gyártmányú kerékpár olcsón eladó. Érdeklődni lehet gróf Tisza István ut 20. Ambrus Gergelynél 5-től. 1—1

Géphimző mindenféle géphimzést elvállal. Címe özv. Kiss Sándorné Baross-utca 14 sz. 5—4

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

1 drb kétszárnyú és 1 drb egyszárnyú jökarban lévő ajtó olcsón eladó. Értekezni lehet a Ref. Egyház pénztári hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt. 7

Hartmann Sándor pékmester egy jó családból való ügyes fiut tanulónak felvesz. 3—3

Egy jökarban levő gyermekkocsi eladó, Zrínyi ut 50 szám alatt. 1—1

Tíz mázsa rozs kapható a Bocskay utca 5 szám alatt, Joó Gábornál. 2—1

Dutkan István fodrász-mesternél egy ügyes fiu tanulónak felvétetik. 1—1

Eladó: 21 kat. hold ballai szántó új cserepes tanyával 15.000 P, 10 hold magtárlaposi szántó 9000 P. Kiadó haszonbérbe egy nagy forgalmu téglagyár 15 hold szántó és 5 hold gyümölcsösökkel 4500 P évi bérért. Eladó a Mátyás király utcában egy 4 szobás uri lakás nagy telek és gyümölcsösökkel 11.000 P, Horty Miklós uton 3 nagy üzletház 10—11—15.000 pengőért. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földmívelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tudhatók meg. Gyoma, Horty M. u. 2. Telefon: 50.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungaria könyvnyomdávaltal, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A „jólétesültek“

ismét működésben vannak. A helyett, hogy ők is örülnének a kormányzó-pár németországi látogatása felett kimutatott világelismerésnek, nem, ők a háttérben piszkálnak és ott titokzatos erőket idéznek fel, amelyekkel német-gyarmattá süllyeszti le az országot. Az már túlhaladja a sekélyes látásukat, hogy ezzel az ország jelenlegi vezetőiről képesek ezt a hazaárulást feltételezni. Ők fecsegnek, nekik rémeket kell festeni, nekik gyalázní kell, nekik pont az ellenkezőjét kell állítani annak, mint amit a józan emberek látnak és tesznek.

Ez az igazi tekintély rombolás. És nagyon aggasztó volna, ha ez a szellem tudna urrá válni. Szerencsére józanabb a népünk, hogy a Kormányzónkról és a minisztereinkről ilyen értelemben még csak álmodna is, nemhogy beszélne róla. És milyen csodálatos szívóssággal jelennek meg ezek a suttogások esetről-esetre. Amikor a buza árát rögzítették, amikor Ausztriát bekebelezték a németek, amikor a csehek bőrükben nemférése kezdődött, szóval a legcsodálatosabb eseményekkor is, pontosan megjelennek ezek a „jólétesültek“ és kárognak, aggodalmaskodnak, rémitgetnek és elejét vennék a nemzeti veszedelemnek és közben ők maguk sem veszik észre, hogy egy titkos hatalomnak, egy láthatatlan erőnek a befolyása alatt egy olyan rendszert támogatnak, amelyről józan pillanatban ők nyilatkoznak a legelítélőbbben.

Azt senki sem tagadja, hogy a nemzeti életünkben sorsdöntő napokat élünk át. A cseh-helyzet, a megegyezés a körülöttünk lévő kis államokkal, a németországi látogatás, a spanyol helyzet, távolkeleti háború, ezek mind-mind befolyással vannak a mi életünkre is, de hogy ezeken felül bekebelezési, gyarmati és diktatura-veszélyeket támasszunk a magunk rémitgetésére, ezekre igazán nincs szükségünk. Egyre van nagy

szükségünk: ne veszítsük el a fejünket és lássuk be, hogy a Kormányzónk bölcs vezetésével olyan miniszteriumunk van, aki

mindezekkel nincs megelégedve, az valóban megérdemelné, hogy az általa kiagyalt rémségeket igazában megkapja.

A HOMBÁR szövetkezet megvette a Hartenstein-féle magtárt

Gyors elhatározással történt, hogy gazdát cserélt a Hartenstein-féle magtár. A jó buzatermesre már augusztus elején látszott, hogy a szövetkezet magtára megtelek búzával, pedig nemcsak a gyomai, de a környéki búzát is olyan ütemben hozták, hogy naponta 10–15 vagon is kellett bemérni. Ez alatt a nagymagtárban gyűlt a pókháló, mert nem akadt vevő. Amikor már alig volt egy kis hely a szövetkezet magtárában, hosszas mérlegelés után mégis igyhatározott az igazgatóság, hogy megbirkozik a vételárral és előteremti azt.

Augusztus 24-én délután megtörtént az egyesség. Az Országos Hitelvédő Egylet megbízottja, dr. Pleskó András kamarai titkár és a Hitelezői Bizottság elfogadta a szövetkezet ajánlatát és a nagymagtárt, valamint a garázs-néven nyilvántartott 1020 négyszögölet, tehát a magtárt, a

lakóházat és garázst 1 kat. hold 1170 négyszögöl területet 31.250 pengőért eladta a HOMBÁR szövetkezetnek. Az ingatlanokat a szövetkezet azonnal birtokába is vette.

Ez a vétel ismét egy jelentős határkö a HOMBÁR szövetkezet életében. Most már 650 vagon férőhellyel rendelkezik a szövetkezet. Ezzel a két magtárral biztosítva lesz a gazdáink tárolása és még arra is marad hely, hogy a hajózással adódó vasuti forgalmat is lebonyolítsák a délről érkező terményekkel.

Ugy a gyomai, mint a környéki gazdák osztatlan örömmel vették, hogy a nagymagtárt a szövetkezet vette meg.

A szövetkezet igazgatósága az ezután megkülönböztetések miatt a most vásárolt magtárt a „HOMBÁR“ szövetkezet 2-ik számú magtárának nevezte el.

Megható családi ünnepség volt a református világkonferencia

A világ minden tájáról gyülekeztek az elmúlt héten Debrecenbe a református hívek. Mint egy nagy család szerte-szét élő gyermekei, a hívó szóra úgy jöttek ezrek és ezrek az emlékekkel teli régi hazába, a debreceni kollégium, nagytemplom falai közé. Nem voltak itt pompás külsőségek, puritán református egyszerűséggel, de egymást szerető testvéri szívvel néztek egymás szemébe messzi elszakadt emberek, akik a közös édesanya, a református egyház ősi hajlékában találkozót adtak.

A gyomai küldöttséget Bay József református lelkész

vezette, akit megkérdeztünk élményei felől.

Mélységes meghatódottsággal és sok értékes élménnyel tértem haza Debrecenből, — mondja a Nagytiszteletű ur. Felejthetetlen volt a hatalmas felvonulás, melyet Ravasz László püspök vezetett az ősi kollégiumból a nagytemplomba. Vagy 5000 ember vett részt ezen a felvonuláson, az egyes küldöttségek táblák alatt. Amerika 300 taggal vett részt, Brazília, Afrika, Ázsia népes csoportjai, angol, francia, sőt a német küldöttség is jelen volt. Az utódállamok tábláin Erdély, Felvidék stb.

felírásokat olvastuk. Az észak-franciaországi magyar református egyház elhozta nemzeti színű zászlóját hozzánk, hogy Ravasz püspök megáldja.

A templomban fentartott helyre ültek a küldöttségek, de rengeteg ember nem fért be a 3000 személyt befogadó nagytemplomba, akik aztán a templom előtti téren, megafonokon hallgatták a beszédeket.

A Szózat éneklésénél szem nem maradt szárazon, a külföldi magyar reformátusok meghatottsága mindenkire mély hatást tett.

Az amerikai reformátusok szónoka, a tengerentuli egyházak rendkívül buzgó munkájáról számolt be. Ezelőtt 48 évvel alakultak ezek az eklézsiák, s ma már 120 templomot építettek, és házuk Washingtonban a legelőkelőbb helyen áll, a „fehér ház“ közelében. A segítő egyesületek áldásos tevékenységéről, minden amerikai ujságban oldalakat olvashatunk. Jobb és hübb fiai ők egyházunknak, mint mi magunk.

Megható volt a megszállott területről érkezett paptársak viszontlátása.

A konferencia napokig tartott és mélyreható eredményeinek egyike, a „Református Világszövetség“ megalakulása.

Bel- és külpolitika

Horthy Miklós kormányzó és hitvesének németországi látogatásával volt tele az elmúlt héten a sajtó és rádió. Valóban királyokat megillető pompával fogadta Németország előkelő vendégeit, s evvel országunkat is megtisztelte. Az ünnepségek mögötti komoly megbeszélések a két állam közötti viszonyt még erőteljesebbé tették.

Az előtérben a héten a kisantant-konferencia állt, ahol Magyarország visszakapta jogainak egyikét, a szabad fegyverkezést, saját védelméről való gondoskodást. Egy nagy lépés ez az utódállamok közötti egyetértés felé, csak a kisebbségi kérdések gyökeres rendezése ennek fő feltétele.

Tüneményes Frontharcos-táborozás Endrődön

Endrőd község népének ünnepe

E hó 21-én, vasárnap nagy nap virradt Endrőd községre. Hetek, hónapok óta nagy tervezéssel, lázas, örvendező munkával készültek a helybeli frontarcos csoport díszláborozására, melyet az ötletes rendezőség elragadó műsor keretében akart megrendezni s így felejtethetetlené tenni a község minden polgára számára. Ez a törekvése száz százalékig sikerült is.

Az ünnep fél 10 órakor, báládó szentmisével kezdődött, melyre felvonult a helybeli csoporttal együtt a vendégbajtársak szép serege is.

Mise után a Hősök-Emlékművénel következett megkapó ünneplés az elesett bajtársak emlékére, kiknek hősi emlékét díszes koszorúval tisztelték meg. A gyomai bajtársak nevében vitéz Váry József, vitéz Varga Kálmán és vitéz Madaras Gyula emléklapos százados, frontarcosok helyezték el koszorút. Vitéz Komárnoky Gyula gimnáziumi igazgató, frontarcos magas szárnyalású beszédben méltatta elesett hőseink emlékét és a frontarcosok összefogásának nemzetmentő jelentőségét.

A romantikusan szép helyen, a Kőrös gátja melletti gyönyörű liget oldalában felállított színpadon Fehérváry Ferenc frontarcos tanító mélyen átérzett és mesterien előadott szavallatával kezdődött a délutáni műsor.

Utána a magyar jövő színes, friss reményei, az ovodás gyermekek áldoztak bájos, meglepő szépen sikerült ünnepléssel a frontarcos eszme nagy gondolatának.

A nagyszámú közönség egyöntetű magállapítása szerint valóságos művészet volt a pici, gyöngye gyermekkel ilyen magasszintű előadást rendezni. Az érdem a két óvoda lelkes vezetőjét: Szabóné Sándor Erzsébetet, a kedves Erzsikénit és Orbók Sárkát illeti.

Azután csönd, várakozás és egyszerre felbúgott a tárogató... ez a varázslatos hangú magyar hangszer. Ugrin Imre frontarcos adott bajtársainak egy szép csokrot a régi, kedves katonanótákból.

Ezután került sor az este fénypontjára: Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagjának, községünk nagy szülöttének és díszpolgárának vendégjátékára. Fiának, Rózsahegy Lászlónak „Az almafa” című jelenetét adták elő vitéz Baranyai István frontarcos igazgatóval. A közönség nem győzött eléggé gyönyörködni nagy művészenek ihletett játékában. Szünni nem akaró tapssal jutalmazta a művészt, aki a játék végén meghatottságában csókokat hintve kezével köszönte meg magyar véreinek elismerését. A játék végén bájos magyar ruhás kisleány, Szabó Pószike gyönyörű csokorral és endrödi motívumokkal kidolgozott párnával kedveskedett községünk büszkeségének. „A virágot a művésznek, az ajándékot a testvérnek”. Óriási taps, éljenzés, könnyekig megható elérzékenyülés...

Ekkorra már elmúlt 9 óra. A kellemes esti csendben ismét megszólalt a tárogató. Most Kal-

már Károly frontarcos adott elő kuruc dalokat, visszavarázsolva a régmúlt idők dicső küzdelmeit. Amint elmerengtünk a régi, szép emlékeken, egyszerre megjelent előttünk a gát oldalában Nagy-Magyarország alakja, piros fényben égve. Benne cserkészfiúk kórusban szavallták a szent fogadalmat: „Igy volt, így lesz!” A dalok elhangzása után pedig felhangzott a Magyar Hiszekegy. Gyönyörű, megható volt.

Ezután frontarcosaink leányai adtak elő művésziessen magyar táncokat. Kedves, bájos mozgásukat öröm volt nézni.

Ismét egy nagy nevezetesség: Kalmár Illés csongrádi főkántor, községünk másik nagy gyermeke énekelt szinte legendás hangján szép magyar nótákat. „Gép-erőre berendezett” melléből majd szívetrezgető erővel, majd simogató finomsággal szárnyalt a dal fölfelé, a gyönyörű, tiszta csillagos ég felé.

A cserkészek is kiakarták venni részüket az ünneplésből. Hangulatos, kedves szereplésükért sok tapsot kaptak.

Utánuk ismét más táncos leánykák művészetében gyönyörködtünk. A táncok bemutatója, Kalmár Etelka tanítónő valóban szép munkát végzett, amikor teljes hozzáértéssel és

lelkesudéssel dolgozott a műsor fényének emelésében. Majd az Iparos Dalárda énekelt népdal-egyveleget szép kidolgozással.

A műsor ezzel véget ért. A fiatalok két helyen is táncba kezdett, az idősebbek pedig kellemes társalgásban cigánymuzsika mellett töltötték az időt a gyönyörű liget fái alatt. Csak egy zavaró momentum volt: Rózsahegy Kálmán, a mi kedves Kálmán bácsink a kényes körülmények miatt még az éjjel eltávozott tőlünk. Reggel 8 órára már filmfelvételen kellett lennie. Hej, ilyen a művészet!... Pedig, hogy maradt volna még közöttünk! Hogy ígérte, hogy mihelyt csak lehet ismét eljön kedves vérei közé, ahol mindig olyan otthonosan érezte magát... Segítse az Isten!

Hála Istennek, a frontarcos díszláborozás így mind erkölcsileg, mind anyagilag kitűnően sikerült. A rendezés főérdeme Harsányi László frontarcos főjegyzőnkét illeti. A Ő lelkesedésének, semmi fáradságtól vissza nem riadó munkásságának köszönhető ez a szép nap, ez a szép siker. A több mint 2000 főnyi közönség mindvégig kellemesen érezte magát s ez a nap valóban emlékezetes marad Endrőd község életében.

Kalmár Árpád.

Védekezés a búzaköszög ellen

Irta: Dr. OLGYAY MIKLÓS

Sokat vitatott tény az, hogy milyen szerekek (kékkő vagy liganyos szerek) védekezzünk a búzaköszög ellen. Kevesen gondolnak azonban arra, hogy a legjobb szernek az alkalmazása is csak gyenge védekezést nyújt, vagy mit sem ér, ha a gazdák nem ismerik, illetőleg ismerve nem alkalmazzák a csávázás lényegét.

Mindenek előtt legyünk tisztába a csávázás fogalmával! Csávázás alatt értjük a gabonának bőséges folyadékban való fűrésztését. Ez azt jelenti, hogy mindig annyi folyadékot (csávalevet) alkalmazzunk, hogy az a gabonát a kádban mindenkor elfedje. Az alkalmazott folyadékmennyiség a csávázandó magvak szerint más és más. Így a

TÁRCA

Németországi levelek Ermslebenben

Irta: BARTHA ANDRÁS

Ermsleben, ahol lakom, nem számít nagyvárosnak, de jellege nagyvárosias. Öt ezer lakosu, élénk, mozgalmas város. Ősi, gótikus homlokzatú házaik össze vannak építve egymás kezét fogják s hallgatnak csendesen. Az ablakok iránt virágállványok magaslanak ki. Temérdek virág mosolyog a járókelőkre. A házak sűrű repkénykendőkkel óvják magukat a vihar ellen. Futórózsák szépülnek a dus

levelek között s mint édes tenyér, tárulnak az utca felé.

A keskeny, egyenetlen utcákat lármával tömik meg az autók. Pedig az uttest nyílt és szabad, mert a telefon és villanypóznák a járda szélén vannak.

A német nép határozottan más, mint a magyar faluk lakosága. Lakóhelyük is egészen más jellegűik. Ezernyi fa borul egymás vállára az utak mentén. Minden kiesi falu a hársak hazája. A járókelők rohannak, tülekednek, s hangos, rövid szavakkal dobálják tele az utcát. Szókéek, kékszeműek és fehérarcuak. Szellemi fejlettségük az átlagos szinten mozog. Tagadhatatlan, hogy nagy

kulturvágy van a lelkükben. Ennyi könyvet és újságot az én országomban nem láttam soha munkás kezekben. Igaz, hogy minden ilyen kultúrcikk itt a lehetetlenségig olcsó. Láttam például az egyik könyvkereskedés kirakatában. Jókai: Lőcsei fehér asszonyának német fordítását 2 márkáért, ami magyar pénzben 2 pengő 60 fillért jelent. (A budapesti könyvesboltban 5 pengő 60 fillérért árulják.)

Hitler iránti rajongásuk határtalan. Ugyancsak minden német lelkében megtaláltam azt, amit politikusaink hódítási vágnak neveznek.

Csodálatos náluk a fajtestvéri szolidaritás. A szudétánemetség jogaiért szemrebbenés nélkül harcbaszálltak volna.

Nagyon megbámultam bennük azt is, hogy soha a másik ember tulajdonát képező értékeket, tárgyakat el nem tulajdonítanak. Az uton talált dolgokat viszik a rendőrségre. Ha tudják, ki a tulajdonos, egyenesen annak adják át, köszönetet nem is várnak érte.

Nem is kapnak, mert a német ilyesmit nem köszön meg. Szerintük ez nem különösebb erény, ez természetes dolog. A kölcsönkérés is ismeretlen fogalom, sőt szégyen.

(Folytatjuk.)

buza csávázásnál 100 kg vetőmagra 100 liter csávalevet alkalmazunk. Ennek megértésére lássuk azt, miként kell kékkővel a buzát helyesen megcsávázni.

A buzavetőmag csávázásához 1 százalékos kékköves oldatra van szükségünk, 100 liter vízben tehát 1 kg kékkövet kell feloldanunk. (Csak kékkövet és semmiesetre se adjunk hozzá meszet vagy sót. Ez teljesen felesleges!)

Egy fakádba belemerünk 100 liter vizet. A kékkőből 1 kg-ot mőzsárban megtörünk, ezt vázsonzacskóba öntjük. A zacskót rákötjük a kád tetején keresztbefektetett bot közepére olyformán, hogy a zacskóban levő kékkő belemerüljön a vízbe. A víz lassan feloldja a zacskóban levő rézgálicot. A szerint, amint a víz hidegebb avagy melegebb, a feloldás lassabban avagy gyorsabban megy végbe. A zacskónak a vízben ide-oda lengetésével gyorsíthatjuk az oldást. Ha jóminőségű volt a rézgálic, akkor szép, tiszta, égszínké-folyadék lesz a kádban, amit csávázásra használhatunk.

Ha gyorsabban akarjuk elkészíteni a csávázó oldatot, akkor a kádba belemért 100 liter vízből kimerítünk egy csuporba 2—3 liternyit, ezt felmelegítjük s ebbe öntjük bele az összetört 1 kg kékkövet. A meleg víz igen hamar feloldja a kékkövet. A csuporban feloldott kékkövet visszaöntjük a kádba, felkeverjük s kész a csávázó oldat.

A fenti módon elkészített 1 százalékos kékkő oldatba (100 liter vízre 1 kg kékkő) beleöntünk 100 kg buzát, miközben a folyadékot és a buzát lapáttal állandóan keverjük. A keverés célja az, hogy: 1) a magvak közé szorult levegőt kihajtsuk, mert ha ott marad, akkor megakadályozza a csáválének a maghoz való jutását, 2) szükséges a keverés azért is, hogy a léha és köüszögös szemek a csáválé felszínére emelkedjenek, melyeket időnként szűrővel vagy szítával lemerünk és eltávolítunk. Az így eltávolított üszögös szemeket azonban nem szabad a trágyatelepre vinni, mert ezzel kivisszük a köüszög fekete szaporító szerveit a szántóföldre és megfertőzzük a buzát a csávázás dacára is. Ennek elkerülésére leghelyesebb tehát, ha ezeket elássuk vagy eltűzeljük.

A buzának a csávázása legalább 15 percig történjen, de nem követünk el vele hibát, ha 30percig is csávázunk a gabonát.

A csávázási idő leletével a gabonát a kádból kimerjük és vékonyan elterítve tiszta helyen

(nem azonban, ahol a köüszögös gabona volt) megszárogatjuk.

A csávázásnál használt folyadékot az 1 q buz a csávázása után nem kell kiönteni, mert az még tovább használható. Ugyanis 100 liter kékköves oldat 400 kg buz a megcsávázására alkalmas, de csak akkor, ha minden 100 kg buz a megcsávázása után 10—12 liter kékköves oldatot öntünk hozzá. Ennek a folyadékmennyiségnek a pótlására azért van szükség, mert 100 kg buz a körülbelül 10—12 liter folyadékot szív magába.

A csávázás menete tehát a következő lesz:

először 100 liter 1 százalékos kékköves oldatba csávázunk 100 kg buzát 15 percig,

másodszor pótoljuk a 10—12 liter kékköves oldatot és csávázunk 100 kg buzát 15 percig, harmadszor pótoljuk a 10—12 liter kékköves oldatot és csávázunk 100 kg buzát 15 percig,

negyedszer pótoljuk a 10—12 liter kékköves oldatot és csávázunk 100 kg buzát 15 percig,

Köszönetnyilvánítás

Gyönyörű gondolat közeledik a megvalósuláshoz. Az Endrőd-Csejtpusztai községi elemi népiskola tanulói egy történelem óra lelkes hangulatában elhatározták, hogy a csejtpusztai ifjúság segítségével az iskola kertjében felállítják az országzászlót, mely hivatva lesz hirdetni a magyar élniakarást, a feltámadásba vetett hitet és a tanyai kis magyarok forró hazaszereztét.

Nagy csendben indult meg a készülődés, pénz nélkül. Első segítséget, mellyel megindulhatunk, az Ivánfenéki Társulattól Schulek Béla főmérnök közbenjárására kaptuk, kőanyagot az alap részére. Ezuton mondunk hálás köszönetet érte.

A szülők, látva gyermekeik fölbuzdulását, a Pusztacsejti Olvasókör közgyűlésén nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározták, hogy ők veszik át gyermekeiktől a munkát s nagyobb, országos tekintetben is megfelelő foguak emelni. Azonnal megígérték az összes földmunka fuvar elvégzését és a kör pénztárát e célra rendelkezésre bocsátották.

A vármegye dr. vitéz Pánczél József vm. főjegyző megértő jóakarataiból az államépítészeti hivatal útján kőanyaggal sietett segítségünkre.

Lesniczky Józsefné rk. tanító-nő, kit a csejtieik felkértek a

összesen 400 kg-ot.

A pótlásul használt összesen 36 liter kékköves oldat szintén 1 százalékos töménységű legyen (36 liter vízhez 36 dkg kékkő).

A negyedik 100 kg után a csávázó oldat kiöntendő, mert hatóképességét elveszti és csávázásra már nem alkalmas.

Olyan gazdaságokban, ahol azelőtt nem védekeztek rendszeresen az üszög ellen, a leghelyesebb csávázás után is jelentkezhet a buzában a köüszög. Ez természetes is, mert az üszögös buz a cséplése alkalmával nemcsak a buzaszemre, hanem a ponyvára és szalmára is rákerülnek az üszög szaporító szervei s ezekkel, illetve az ezekből nyert trágyával ismét a szántóföldre jutnak. Ez azonban ne vegye el senkinek a kedvét a csávázástól, mert ha akadnak is ilyenformán üszögös kalászok, mindenesetre sokkal kevesebb lesz azoknak a száma, mintha csávázták volna a vetőmagot. Néhány évi gondos csávázás után pedig annyira megfog fogyni az üszögös kalászok száma, hogy az már számításba sem jöhet.

zászlóanyai tisztségre, a zászlót készített el és egy márványtáblát ajándékozott. A csejti néppel a megtiszteltetéssel akarja kifejezni háláját Lesniczky Józsefné tanítónőnek, ki mint népnevelő sokat fáradt gyermekeik nevelésében.

Lesniczky István közs tanító 200 pengőt, dr. Tüköry József földbirtokos 50 pengőt adományozott, a Községi Testnevelési alap 30 pengővel, Endrőd község 20 pengő készpénzzel és oszlopokkal ellátott kis kapuval támogatott. Varju Fülöp Dombzög 50 liter ó-bort ajándékozott. Grosz Sándor fakereskedő a zászlórudat kimunkálva bocsátotta rendelkezésünkre. Molnár Testvérek, Mezőtur kereskedése a zászlórud befestéséhez szükséges festéket adományozta. Endrőd Kereskedelmi R.-T. a zászló felerősítéséhez drótsodronyt adja. Körösöntuli Gazdasági Népház 5 pengővel járult hozzá. Csider István mezőturi kőfaragó-mester, ki a márványlapvését Hazánk domborműví képét és két virágtartót készít, a munkáért díjat nem számít, csak az anyagot kell megfizetnünk. Vasmunkával hozzájárult még Hegedüs Miklós endrödi kovács-mester. Goldstein H. Jenő Mezőtur, a zászlórud végére díszmüt ajándékozta.

Ezenkívül az itt lakó népek pénzadományaikkal is hozzá-

járultak. Idős. Balogh Mihály 10 pengőt, 5 pengőt adtak: Németh György, Iványi István, Farkas Lajos, Majoros János és Timár József. 4 pengőt adtak: Giricz Benedek, Ambrózi Mihály. 3 pengőt adtak: Madarász István, Madarász Zsigmond és Kiszely Vince. 2.50 pengőt adott: Juhász Lajos. 2 pengőt adtak: Kurilla Mátyás, Vataj Sándor, Balogh György, Fekécs Ignác, Szakálos Lajos, Iványi Elek, Kőteles Sándor, Madarász Sándor, Bartha János, Balogh Lajos, Timár Imre, Nagy Lajos, Hanyecz István, Ugrai Ferenc, Rófusz Gyula, Zsidai Mihály, Zay Mihály, Ujházi György és Timár András. 1.50 pengőt adott: Varju László. 1 pengőt adtak: id. Kada Lajos, ifj. Kada Lajos, Hanyecz Sándor, Dinya Frigyes, Szabó József, Kulik Vendel, Giricz Bertalan, Frolyó Istvánné, ifj. Varju József, Balogh Sándor, Frolyó István, özv. Tóth Bálintné, Uhrin Károly, Zsidai Ferenc, Uhrin György, Boda István, Zavizon Péter, özv. Böröczki Jánosné, Simon József, Zoltán Lajos, Lelovits Domonkos, Lelovits Ernő, Földvári András, Ambrózi György, Timár Lajos, Balogh Imre, Kőteles László, Balogh Vince, ifj. Balogh Mihály, Timár Sándor, P. Timár Sándor, Gellai Gergely, ifj. Varga Elek, Porupcsánszki János, Timár Mihály és Gonda Imre. 50 fillért adtak: Bartha István, Gábor Sándor, Ritter Lajos, Czikely János. 40 fillért adtak: Ó. Timár József és Varga Imre. E gyűjtést a leventék végezték, kik közül legtöbbet 48.10 pengőt ifj. Iványi István gyűjtött, azonkívül gyűjtött még Majoros Imre, Balogh Sándor, Hanyecz István, Juhász Antal, Gellai Gergely, Vataj László, Kulik Károly és Fekécs Ignác. Mindezek előrebocsátása után ismétellen hálás szívvel mondunk mindazoknak köszönetet, kik megértve a célt, adományaikkal támogattak bennünket. A jó Isten fizesse meg jószágukat.

Most már van remény arra, hogy szeptember havában felavathatjuk, itt kint a pusztán, az országzászlót, mely rendeltetésén kívül bizonyítéka lesz annak, hogy mire képes a megértés, összefogás és a szeretet. Egyben megmutatja az itt élő nép erős hitét és hazaszeretét is.

Csejtpusztá, 1938 augusztus 8.

Lesniczky József
közs. tanító.

GYOMÁRA JÖN A PÉNZ,
ha a „HOMBÁR“ szövetkezetnek adja el a tojást, baromfit.

Jelentkezzen mielőbb a **ingyenes** betegápolónői tanfolyamára! Vincze doktor urnál, Gyomai Vörös-Kereszt vagy a községházán. A tudás is kenyér!

TENGERIÜSZÖG (GOLYVÁSÜSZÖG)

Irta: Dr. OLGAY MIKLÓS.

A tengeriüszög elütő viselkedést mutat a többi üszögtől, mert míg a többiek, pl. a buza és az árpa-repülőüszög, a virágon át, vagy pl. a buza- és árpaköszög, valamint a zabüszög a csiranövényen át fertőznek, addig ez képes a növény fejlődésének későbbi szakában bármelyik fiatal részét a kukoricának megtámadni. Megbetegíti a szárt, bugát, nővirágot és a leveleket egyaránt. Az üszögös tengeritorzsa hiányosan fejlődik, elkorcsosodik, hasonlóan a tengeri egyéb megtámadott részei is.

Minden golyvás képződmény külön fertőzés eredménye. Ezért a száron előforduló üszög nem érinti a nővirágot, sem a bugát és megfordítva. Főleg a tengeri torzsáját támadja meg, amelyen ököl, — egész gyermekfej nagyságú fehér daganatokat és hólyagokat okoz. Ezek belseje eleinte kocsonyás az üszöggomba sűrű penészfonalától, melyeket kívülről ezüstösen fénylő, vékony hártya borít. E kocsonyás tömeg csakhamar fekete porrá válik. A fekete por nem egyéb, mint a kukorica-üszög szaporító szerveinek tömege. Mikor ezek megértek, a dagاناتok, felpattannak s a fekete por elszáll. A kukorica-üszög szaporító szerveinek egyik része a talajba kerül, másik része ellepi a kukoricató összes szervét. Ezzel már adva is van az üszög terjedésének lehetősége. Itt áttelelnék a szaporító szervek, s következő tavasszal a talajból és a trágyával kivitt vagy a pajtában elfekvő kukoricaszárakról a szél vagy a rovarok útján a fiatal növénykére jutnak és megfertőzik azt.

A védekezésnek a fenti ismeretek alapján tehát arra kell irányulni, hogy ezeket a golyvás töveket, mielőtt elporoznának, ki kell vágni és a beteg részeket el kell tüzelni. Semmi esetre sem szabad fel-takarmányozni és a trágyatelepre vinni, mert a kukorica-üszög szervei akár az állat bélcsatornáján áthaladva, akár a trágyatelepre jutva megtartják csiraképességüket s az ilyen trágyával megfertőzzük talajunkat. Továbbiakban ügyelni kell arra, hogy beteg, üszögös szár vagy szármagmaradványok sem magunknál, sem szomszédaink-

Juhászlegény éneke

*Szivárványos mezőn lakom,
Vadvirágszag a paplanom,
Göndör mező a vánkosom,
Gyöngyharmattal mosakodom.*

*Alvó virágok közt hállok,
Szendék, mint a szűzleányok!
Mosolyognak, álmodoznak,
Ha ledőlök, rámhajolnak.*

*Városba én ritkán megyek,
Morzsás, nagy kenyérből eszek...
Van itt asszony, rózsá, leány,
Hamvas hajnal omlik reám...*

*Néha téved ide bánat
Pengetni a tamburámat,
Szomorkodni, dalolgatni
S emlékeket válogatni.*

*Ünnepkor a virágokon
Szőkeszínű angyal oson,
Vállamra dől, gagyog, nevet,
Tudom én, hogy nagyon szeret.*

*Jó illat a koszorúja,
Jó neki a koldus-gúnya,
Jó is nézni a szemébe
S leborulni százszor érte...*

Bartha András.

nál a kukorica fejlődésének idejére ne maradjanak és ha volnának, szorgalmazzuk azoknak mielőbbi elégetését. Ha ezeket az óvatossági szabályokat betartjuk, akkor az üszögösödést tetemesen alászállíthatjuk, illetőleg elkerülhetjük.

Olcsó beszerés a jövedelmező gazdálkodás kulforrása

Minden gazdasági tevékenység jövedelmezőségének forrásai: olcsón venni, jó áron eladni. Olcsó vétel alatt persze nem azt értjük, hogy selejtes árut szerezzünk be, látszólag olcsón, hanem azt, hogy a gazdának a bevásárlásnál is tervszerűen, előreláthatóan kell eljárni.

Egy példán azt jobban megértjük.

Most van pld. szezonja a műtrágyák beszerzésének. A legtöbb gazda tehetsége szerint ad hoc vesz 10 vagy 100 q vagy több szuperfoszfátot. Rendszerint azonban csak akkor rendel meg, mikor a szuperfoszfátnak helyben kellene lenni. A következménye, igák elvonása más sürgős munkától, a műtrágyát hevenyészve szórják el

(amikor esetleg kevésbé hat) a végén kisül, hogy keveset rendeltünk. Van, aki ilyenkor drágábban (darabáru) utánrendel, de még inkább hagyják azt a darab földet szuperfoszfát nélkül és elesnek megfelelő jövedelemtöbblettől. Az ilyen vétel drága vétel.

Olcsó a vétel ellenben, ha a szuperfoszfátot idejében rendeljük meg. Ha előre kiszámítjuk, mennyi kell belőle, s nemcsak az ősziakat vesszük figyelembe, hanem pl. a lucernásokat, réteket, szőlőt is. Ha tudjuk azt, hogy kötöttebb talajon jobb eredményt érünk el, ha a szuperfoszfátot tavasziak alá már ősszel szórjuk el, úgy a tavaszi szükségletet is már ősszel vesszük meg. (A kamatveszteség a jobb hatásban bőven megtérül). Így egyszerre többet rendelve, olcsóbb a fuvar költség, esetleg papirzsákokban rendelve, megakarítást érhetünk el és a vetőtervünk esetleges változása esetén is van megfelelő készletünk.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Kereskedőgyűlés Gyomán

Az Országos Magyar Kereskedő Egyesülés gyomai csoportja f. hó 22-én az Uri-Kaszinó helységében tartotta kerületi ülését. Az OMKE központ részéről Nádor Jenő központi titkár jelent meg és tartotta meg beszámolóját, arról a munkáról, amelyet az OMKE a kereskedelem egyetemének létérdekében és különösen a vidéki kereskedelem érdekében kifejt.

Ezen ötnegyedórás beszámoló kapcsán szóba került a kereskedelmet érintő adókérdések. Statisztikailag bizonyította az előadó, hogy a nagy beruházási programnak mily tekintélyes részét viseli a kereskedelem. A kereskedelmet érintő árkérdés tárgyalásánál szóba került az árkormány biztosság és a kereskedelem viszonya, megemlítvén azt, hogy egy tendenciózusan emelkedő agrárarak mellett az utóbbi időben egyre lemorzsolódó ipari és kereskedelmi árnívó áll egymással szemben. — A gabonakereskedelem érdekében kifejtett harcot említette továbbá az előadó.

Végül a szövetkezeti kérdésben fejtette ki az OMKE álláspontját. Az OMKE támogat minden szövetkezeti törekvést, amely a mezőgazdaság tényleges és kézzelfogható hasznára szolgál, de küzd oly irányú szövetkezetek ellen, amely a szövetkezeti eszme álarca alatt prolequmokat és előnyöket élvez akkor amikor ezek előnyök ellenére a gazdának nagy adminisztráció és egyéb költségek következtében nagyobb előnyt, jobb árakat biztosítani nem tud.

Az előadót előadásának végén Glück László üdvözölte és köszönte meg Nádor Jenő titkárnak értékes előadását. gl.

Dévaványa—Füzesgyarmat határában levő Jakabfy féle Kertész-zigeti birtokból a még le nem jegyzett területek is tetszés szerinti nagyságra felosztva eladásra kerülnek.

A vétel ár fele 10 év alatt törleszthető.

Aki ezen közismerten legjobb minőségű mindent termő földekből venni óhajt, jelentkezék mielőbb:

Kisújszálláson: dr. Dávid István ügyvéd ur irodájában,

Füzesgyarmaton: a főjegyző urnál,

Bucsatelen: az előljáróságnál.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

HIREK

Dr. Bölcs házy Zoltán járásbírósi elnököt Gyulára helyezték. Az igazságügyminiszter dr. Bölcs házy Zoltán kir. járásbírósi elnököt a gyulai kir. törvényszékhez tanácselnökké nevezte ki. Gyoma lakossága dr. Bölcs házy Zoltán járásbírósi elnököt és feleségét rövid itt működése alatt megszerelte és szívből sajnálja, hogy elveszítte őket.

Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő augusztus 23-án Gyomára érkezett és Wagner Márton járási tűzrendészeti felügyelővel megvizsgálta a tűzoltószertárt, valamint Kollmann József darálómalmi üzemet.

A főispán ur ezidén is meglátogatja a németországi munkásokat.

Révész Imre dr. egyetemi tanár lett az új tiszántúli püspök.

Szállasít a Kuria is háromévi feyházra ítéle.

A gyomei Vörös-Kereszt szabadéri előadását az elmúlt szombaton, már ragyogó időben, tökéletes rendezésben ismételték meg. A bájos és nívós meseképekről mindenki elragadtatással beszél. Nincs helyünk az összes rendezőknek köszönetet mondani külön, itt gratulálunk nekik a remek munkához, amit végeztek. Bácsi Elekné főrendezőt pedig kérjük, hogy ne fáradjon bele az

ilyen irányu dologba, de emelje községünk kulturális nivóját újabb izléses előadásokkal. Az erkölcsi siker mellett, nagyon szép anyagi eredményről értesülünk, ami remélhetőleg közelebb juttatja őket, az őszi ápolónői tanfolyam megtartásához.

Miért pusztulnak az almafák? Erről ír a Növényvédelem és a Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a szüreti tennivalókról, az alma férgesedéséről, a málna egy új betegségről, a pajor irtásáról, a levél és a gyümölcs hullásáról, a boroshordóról, a gyümölcsfák nyári kezeléséről, az alvószemzésről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsüsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem”, kiadóhivatala (Budapest, V, Vécsey-u. 4) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mulatványszámot.

Nyolc hatalmas krokodilust tart villájában egy fiatalember. Pestkörnyékén, saját villájában él Koczka Lajos, aki nyolc hatalmas krokodilust tart lakásának szuteránjában. Ez a vakmerő fiatalember megakarja szelídíteni a krokodilusokat. A fenevadakkal folytatott életveszélyes birkózásairól közöl szenzációs képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja. Legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű késlapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

Felvétel a szegedi kir. kat. tanítóképzőbe. A tanítóképzés alsó tagozatát képző liceum I. évfolyamára lehet még pályázni. A pályázati feltételek és az elnyerendő kedvezmények felől tájékoztat a felvételi tájékoztató, melyet kérésre bárkinek rendelkezésére bocsát az igazgatóság. A liceumról szóló törvény értelmében a sikeres érettségi vizsgátról a tanuló liceum érettségi bizonyítványt kap. A liceum érettségi bizonyítványa mindazokra az állásokra és tisztségekre képesít, melyek elnyeréséhez középiskolai érettségi vizsgálat szükséges. Képesít továbbá a tanítóképző-akadémiákra, ugyancsak az egyetemek, a jogakadémiák, a hittudományi főiskolák kivételével főiskolákra, végül a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdaságtudományi karának közgazdasági és kereskedelmi osztályán, valamint gazdasági szaktantervező-intézetben folytatandó tanulmányokra. A felvételre vonatkozó, vagy azzal kapcsolatos bármilyen természetű felvilágosításért az intézet igazgatóságához kell fordulni.

Vizinimfa 1938. Az artisták csodálatos életéről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délbáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat. A Délbáb egy száma 20 fillér.

SPORT

Talán a sport-béke helyre állt Gyomán?

Folyó hó 24-én tartott föllebbviteli tárgyaláson a GySC által tett feljelentést a GyTK ellen, a föllebbviteli tanács semmisnek jelentette ki, ezek után a GySC föltitkára és intézője visszavonta a GyTK ellen tett feljelentését.

A föllebbviteli tanács jóakarólag figyelmeztette a feljelentő egyesületet és külön-külön mind a kettőt, hogy a jövőben tartózkodjanak minden ilyen feljelentéstől, mert ilyen a sportnak csak árthat és nem használhat. Azt hiszem minden ilyen feljelentéstől tartózkodni fog a társ egyesület, mert beláthassák azt, hogy nem sikerül éppen minden, egyesek esetleg rossz indulatu elhatározása.

A GyTK öt év alatt a legkorrektebb sport szellemben élt a társ egyesülettel szemben, semmiféle szabálytalanságra nem hívta fel az arra illetékesek figyelmét. Tehát jóakarólag szíves tudomásukra hozom, hogy a GySC csapatába nem egészen szabályszerűen igazolt játékosok vannak, jó lesz ha a följelentések helyett a saját portájukon néznének széjjel.

Jóakarólag

Lakatos János
GyTK intéző.

A GySC által nehezen várt és megföllebbezett ügyben a föllebbviteli tanács döntött és Kruchió László játékos játék jogát 3 hónapra felfüggesztette.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

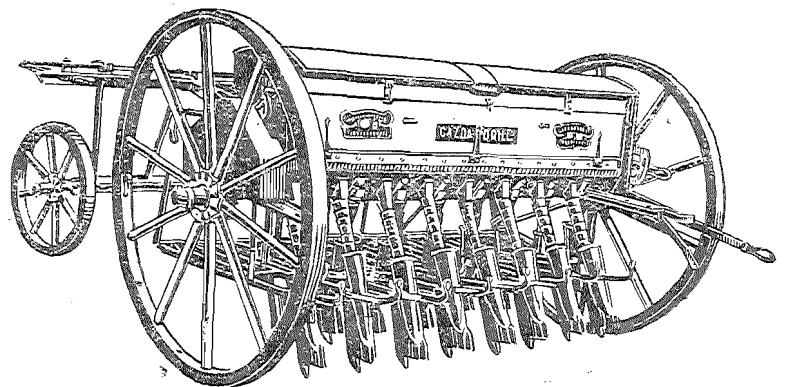
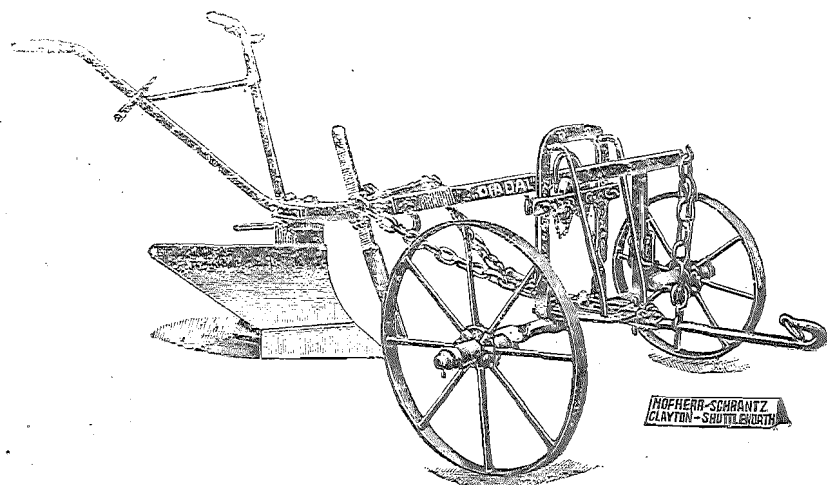
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyomei képvisellete:

„HOMBÁR”

SZÖVEKKEZET

GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Aug. 27-én, szombat
Vidám est! Két óras kacagás!
Joy Hodges, Johu King, Alice Brady, Mischa Auer, Barkara Read főszereplésével:

FAKIR

Négy papa és egy kisleány rendkívül vidám, bonyolult, mulatságos kacagató filmbohózata.

Kísérő műsor

Augusztus 28—29-én, vasárnap és hétfő

A legaktuálisabb filmtéma. A spanyol pokol izgalmas jelenetei Loretta Jung, Tyronne Power főszereplésével:

Szerelmi párbaj (BARCELONA 1938)

Kaland, romantika, izgalom, szerelem.

BUSTER A SIRALOMHÁZBAN
fálfrengető kacagás.
3. HIRADÓ.

Augusztus 31-én, szerda

Alice Faye és George Murphy főszereplésével:

Farsangi álom

Egy álmilliomos és egy kis énekesnő vidám története.
Kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozdó Endrőd

1938 augusztus 28-án, vasárnap
7 és 9 órakor

KORDA SÁNDOR

világsikert aratott nagy filmje!

Vörös pimpernel visszatér

Orczy báróné világhírű regénye filmen.

Főszereplők: Barry Barnes, Sophie Sewart, Margaretta Scott, James Mason.

A véres francia forradalom cselekedeteit, XVIII. Lajos és Mária Antoinette hőskorát látjuk e megdöbbentő filmen.

Mesés tájak

ismeretterjesztő film.

Magyar Világhíradó

Gyoma község előjáróságától.

HIRDETMÉNY

Az országgyűlési képviselőválasztók 1939. évi lajstromos és egyéni képviselőválasztókerületre vonatkozó névjegyzéktervezete az 1938. évi augusztus hó 21-étől 31-ig terjedő időben közszemlére van kitéve a községháza 2. számú irodájában, ahol az naponként délelőtt 8—12 óráig — vasárnap is — bárki által megtekinthető s köznapokon délután 2—6 óráig lemásolható.

A névjegyzéktervezet egy-egy példánya augusztus 22-étől 31-éig a kir. Járásbírósnál is közszemlére lesz kitéve, ahol azokat — a hivatalos órák alatt — bárki megtekintheti és azokról — a megállapított díjak előzetes lefizetése ellenében — teljes vagy részleges másolatot kérhet.

A névjegyzéktervezet ellen, a közszemlére tétel ideje alatt, felszólalással lehet élni a központi választmányhoz. A névjegyzéktervezetbe történő jogosulatlan felvétel miatt bármelyik választó, a kihagyás miatt azonban csak maga az érdekelt szólhat fel.

A felszólalást élőszóval vagy írásban a községi előjáróságnál kell előterjeszteni.

A felszólaló bemutatni köteles a felszólalásban előadottak igazolására alkalmas okirati bizonyítékaikat. Annak, aki felszólalást akar előterjeszteni, minden hatóság, közhivatal, közhivatalnokok, felkész, nyitvános jellegű intézmény stb. köteles haladéktalanul rendelkezésre bocsátani mindazokat az adatokat, amelyek a felszólalásban felhozottak bizonyításához szükségesek.

A névjegyzéktervezet elleni felszólalások benyújtásuktól kezdve szeptember 5-éig ugyancsak a

2. számú irodájában lesznek közszemlére kitéve, ahol a hivatalos órák alatt megtekinthetők s köznapokon délután 2—6 óráig lemásolhatók. A felszólalásokra mindazok, akik érdekeltek, a közszemléretétel alatt írásban észrevételt nyújthatnak be az előjáróságnál, melyet indokolni s okiratokkal bizonyítani tartoznak.

Kelt Gyomán, 1938. évi augusztus hó 11-én.

Községi Előjáróság.

Hirdetmény

Gyoma község előjárósága figyelmezteti a lakosságot, hogy a kézbesítők által kiosztott lóbejelentő lapokat szeptember hó 10-ig kitöltve be kell szolgáltatni az előjárósághoz a 6. sz. irodába.

A bejelentő lapokat tintával, vagy tintaceruzával olvashatóan kell kitölteni.

Nemcsak a lovakat, hanem a csikókról is kell kitölteni bejelentő lapot.

Akik szeptember hó 1-ig nem kapják kézhez a szükséges bejelentő lap nyomtatványt, azok az előjáróságnál igényelhetik a szükséges mennyiséget.

Gyoma, 1938 augusztus 24.

Pánczél Emil
főjegyző.

Szerkesztői üzenetek:

Lukács család Müncheberg. Németország. Remélem, most már fogják kapni a lapot Ráczy Mátyásnak írott levelem megkapták? Irjanak!

Bartha András, Ermsleben. Németország. A cikkeim eszközölt változtatásokhoz utólagos beleegyezését várom. Friss leveleket is mellé.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19.28	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7.23
19.35	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7.15

Vitelidíj: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5.15		Hódmezővásárhely		21.35
5.55		Szentés		20.55
6.45	ind.	Szarvas	érk.	20.07
7.15		Endrőd		19.35
7.24		Gyoma p. u.		19.28
7.25		Gyoma templom-tér		19.14
8.25		Szeghalom p. u.		18.26
9.39	érk.	Püspökladány	ind.	17.13
10.15		Hajduszoboszló		16.31
10.50		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		16.00

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—. Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenre P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.—. „ P 12.—.

Hajduszoboszlóra a menettérti-jegy 15 napig érvényes.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	é.	15.33	20.44
8.57	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14.00	19.11
9.03	é.	„ községháza	i.	13.50	19.05

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; t-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Ső kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Azonnali belépésre egy józan-életű szorgalmas konvenció s kocsist felvesz a Wagner Márton Fiai fakereskedő cég.

Egy szép gyermekágy, és egy kályha jutányosan eladó. Érdeklődni lehet Kossuth Lajos utca 37.

H. Kovács Sándor örökösének Hunyadi utcai háza szabadkézből eladó. Érdeklődni lehet ugyanott. 3—3

Jó fiu tanulónak felvételik Fekete Géza mázólónál. 4—3

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főutban nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész barkarosgép is van eladó. 3—2

Géphimzőndő mindenféle géphimzést elvállal. Címe özv Kiss Sándorné Baross-utca 14 sz. 5—5

Erdei Sándornak 3034 négyszögöl örökösnyilasi földje tanyával együtt eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen, VI., ker. 443. 4—1

Tiz mázsa rozs kapható a Bocskay utca 5 szám alatt, Joó Gábornál. 2—2

Dutkon István fodrász-mesternél egy ügyes fiu tanulónak felvételik. 2—2

Gyomai Termelők Szövetkezete pénztárnoknőt, kiszolgálóleányokat, kifutót, mindenest, korcsmai kimérőt, azonnali belépésre felvesz. 2—1

Szalma, törek több öl eladó. özv. H. Kovács Gyulánának Arany János utca 4 szám. 2—1

Gróf Tisza István ut 8. számú ház eladó vagy kisebbért elcserélem, ugyanott egy 5x3 méteres ponyva van eladó.

Orvos házaspár alsó osztályos diákteányt hasonló koru gyermeke mellé kitűnő ellátással vállal, gondos felügyelet mellett. Válasz Budapest VI., Teréz-körút 30. I. em. 23. 1

Arany Gusztáv s. jegyzőnek 1 drb. rollós üzletajtója és 1 drb spalettáblás üzletablaka van eladó. Érdeklődni lehet a községháza 7. sz. irodájában. 1

Egy jókarban levő gyermekkocsi eladó, Zrinyi ut 50 szám alatt. 1—1

Eladó: 21 kat. hold ballai szántó új cserepes tanyával 15.000 P, 10 hold magtárlaposi szántó 9000 P. Kiadó haszonbérbe egy nagy forgalmu téglagyár 15 hold szántó és 5 hold gyümölcsösökkel 4500 P évi bérért. Eladó a Mátyás király utcában egy 4 szobás uri lakás nagy telek és gyümölcsösökkel 11.000 P, Horthy Miklós uton 3 nagy üzletház 10—11—15.000 pengőért. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földművelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tudhatók meg. Gyoma, Horthy M. u. 2. Telefon: 50.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A TŰZOLTÓ

lesz holnap Gyomán az a tényező, akiről kétféle véleményvel lesznek.

Egyesek azt mondják:

— Mégis csak derék emberek a tűzoltóink, akik arra vállalkoznak, hogy a tüzesettel, vagy más szerencsétlenséggel sújtott embertársaik önzetlen segítségére vállalkoznak, azzal is számolva, hogy e segítség közben testi épségüket, sőt az életüket is veszélyeztetik. És mindezt ingyen, minden ellenszolgáltatás nélkül teszik. Amikor más lakostársaik szórakozni mennek, ők gyakorlatozni járnak, hogy megtanulják a fecskendők kezelését és gyors szerelését. Tanfolyamokon, könyvből tanulnak, hogy szakismereteiket gyarapítsák.

Legfeljebb egy öltözet tűzoltói ruhát kapnak derék tűzoltóink, ez az egész fizetés...

Mások azt gondolják, mert mondani nem merik:

— Majd bolond vagyok a szabad időmet feláldozni, hogy ugráljak a gyakorlatokon, mászkáljak az égő háztetőn, ahol meg is égethetem magam. Miért? Kinek? Mi hasznom belőle? Csinálja más, aki elég ostoba, hogy ilyesmire is vállalkozik. Nem is értem, hogy miért erőlködnek ezek a tűzoltók ezzel a népnepélllyel és még azt állítják, ezzel az ünnepélllyel adnak alkalmat, hogy szerény anyagiakkal támogassuk őket. Mit zaklatnak bennünket ilyesmikkel? Vessék ki adóba, amire szükségük van, de ne kolduljanak...

Szerencsére csak kevesen akadnak ilyenek. Lakosságunk nagyobb része megkülönböztetett hálával értékeli derék iparosainkból álló tűzoltóink ebbeli munkáját és örül, hogy egyszer egy évben alkalma van egy-két pengővel ennek látható kifejezést is adni.

Majd meglátjuk vasárnap.

Búza termésünk értékesítése

Az ideai kitünően sikerült gabonatermés megfelelő értékesítése már az aratás megkezdése előtt igen élénken foglalkoztatta a kormányzatot és a közvetlenül érdekelt gazdatársadalmat is. Ezekben a hetekben úgy látszott, hogy a nagy termés értékesítése szinte leküzdhetetlen akadályokba fog ütközni, örömmel kell azonban megállapítani, hogy az aggodalom nem volt helyénvaló, mert a kormányzat megfelelő időben gondoskodott a búza elhelyezéséről. Ma már kellő tapasztalatok és eredmények állnak rendelkezésre, gabonaértékesítésünk — a jelek szerint — fordulóponthoz érkezett, a közvetlenül aratás után megindult és eddig talán sohasem tapasztalt nagyarányú kínálatot sikerült megrázkódtatás és nagyobb nehézség nélkül levezetni. Ezzel kapcsolatban igen érdekesen világítja meg az ideai gabonatermés első heteinek történetét az a körlevél, amelyet a „Futura” a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi R.-T. intézett a vásárlásokkal megbízott vidéki szerveihez és amely egyúttal tájékoztatást ad a gazdaközönség legszélesebb rétegeinek is részint az eddigi eredmények, részint a jövő kilátások tekintetében.

Hangsúlyozza a „Futura” körlevele, hogy az aratás után eddig még soha nem tapasztalt méretű buzakinálat felvétele és leszállítása a Futurát és vidéki hálózatát teljes mértékben igénybe vette. Tekintettel azonban arra, hogy a közelmúltban lefolytatott külöldi tárgyalások eredményeként mintegy negyedelemillió mázsa búzának részben azonnali, részben a legközelebbi jövőre szóló szállítási lehetősége nyílt meg, az értékesítés munkájának legnehezebb időszakán ma már túl jutottunk és a közeljövőben

felveendő újabb exporttárgyalások és a Futura teljes anyagi felkészültsége ennek a munkának további eredményességét is biztosítja.

Az eddigi munka során kétségkívül voltak kisebb fennakadások, főleg azért, mert Magyarország vagon- és uszályparkja nem volt elegendő az óriási méretű forgalom lebonyolítására. A közraktári hálózatot és az átrakodó-állomásokat is erősen igénybe vette a gyorsütemű lebonyolítás munkája. Kitér a Futura körlevele az értékesítés pénzügyi voalkozására is és megállapítja, hogy a rendkívüli tömegű vásárlások ellenére is megnyilvánult a köteles kereskedői gondosság és ennek köszönhető, hogy a vidéki bevásárló szervek még az átmeneti nehézségek idején is minden alkalommal megtalálták a módját annak, hogy a támogatásra leginkább rászoruló kisgazdaközönség kisebb tételeit azonnali készpénzfizetés mellett vásárolják meg. A tehetősebb gazdáknak viszont csak néhány napig kellett türelemmel lenniük. Végül örömmel állapítja meg a Futura, hogy a gazdaközönség a gabonaértékesítésnél az idén már csak a legritkább esetben kerülte el az intézet vidéki bevásárló szerveit és az eddigi tapasztalatok alapján teljes bizalommal ajánlotta fel az intézet vidéki képviselőinek eladásra szánt készleteit.

Az érdekes tájékoztatóból a gazdaközönség mindenesetre megelégedéssel állapíthatja meg, hogy az az értékesítési politika, melyet a Futura a kormány megbízásából folytat, az idén is kiállotta a teljes tűzpróbát annak ellenére, hogy hasonló arányú gabonaforgalom a háboru óta még nem bonyolódott le ilyen rövid idő alatt és ennyire tennakadás nélkül.

Hatósági felhívás

Szent Istvánnak, a nagy magyar országalapító királynak emlékét, alig néhány nappal ezelőtt, a Kormányzó Ur Őföméltósága jelenlétében, fényes külsőségek között örökölte meg a magyar országgyűlés, az ősi koronázó városban Székesfehérváron. Folyó évi augusztus hó 15-én volt 900 esztendeje annak, hogy királyunk egy érdemekben felbecsülhetetlenül gazdag földi pályafutás után, a mennyei hazába távozott, hogy mindörökké részese legyen Isten dicsőségének. A magyar nemzet tudatában van annak, hogy Szent István zsenije nélkül már régen elpusztult volna a népek tengerében, mint nagy elődei e haza területén, a számbelileg jóval erősebb hunok és avarok. Éppen ezért a magyar nemzet ezt az esztendőt Szent István király emlékének szenteli és mindenütt, ahol magyarok élnek a földön, a szent király emlékére nagy ünnepeket rendeztek és rendeznek. A világ minden tájáról — rengeteg költséget és még több fáradságot nem kimélve — Budapesten igen nagy számmal jöttek össze a magyar nemzet hű fiait, hogy a nagy király emlékének hódoljanak. Ezzel szemben Gyomán megütközéssel kellett tapasztalnom, hogy az itteni lakosság igen tekintélyes része, a szent király ünnepén házait a magyar nemzeti lobogóval ékesíteni elmulasztotta, vagyis nem tartotta szükségesnek nemzeti érzésének, a nemzeti zászló kitűzésével, kifejezést adni.

Az épületek kötelező fellobo-gózásáról alkotott vármegyei szabályrendelet módot és jogot nyújt nekem arra, hogy mindazok ellen, akik az előbb említett mulasztást elkövették, a rendőri büntelő eljárást megindítsam. Ez alkalommal nem óhajtok e jogommal élni. De figyelmeztetem a község háztulajdonosait és a házak főbérelőit, vagy birlalóit, hogy a házaknak kifogástalan állapotban levő és megfelelő méretű

zászlókkal való díszítését, a jövőben, nemzeti ünnepeken el ne mulasszák, mert ellenkező esetben a mulasztást elkövetők ellen és pedig személyre való tekintet nélkül, a rendőri büntető eljárást meg fogom indítani és minden mulasztást az első esetekben 30 pengő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 10 napi elzárással fogom megbüntetni.

Gyoma, 1938 augusztus 23.

Dr. SORBÁN JENŐ
főszolgabíró.

TÉLI

gazdasági tanfolyamnak hallik a hire Gyomán, két hónapra van tervezve. Ha valaki azt hinné, hogy valami nagy terhet vállal magára, annak jó tudni, hogy ezek a tanfolyamok, amilyen nehezen indulnak, mikor végük felé járnak, kicsi lesz a terem, fűteni se kell benne. Ha a mindennapi esti órák vannak erre szánva, már hetekkel a befejezés előtt hallja az ember: „szinte nem is jó rá gondolni, mit csinálunk esténként, ha ide nem jöhetünk?”

Nem is kell hozzá hangos toborzás, az első hét után együtt szokott lenni a csapat, amelyik azután csak nő, mint a jó vetés. A gazdák megtelnek érdeklődéssel, kérdésekkel, egymásra találnak nehéz sorsukban, rendszerint együtt is marad az „ezüst-kalászos” gazdatársadalom a tanfolyam után is. Maradjon is, fogódzék össze, könnyebb lesz elviselni jót, rosszat vállalva, kéz a kézben...

Minőség búzát kíván a gazdától a kereskedelem kivált, ha van miben válogatni. Az eladó búzát ne sajnáljuk jól meg-

rostálva, szárazon felkinálni. Fájó csalódást kerül így el a gazda, ha nem szállít 80 kg-os helyett 77 es minőségűt, mert

mázsánként ez nem 3 kg különbséget jelent, mint sokan hiszik, hanem 1.04 P-vel kap érte kevesebbet! M. B.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

A legpazarabb királyfogadásnak beillő németországi látogatásból hazatért Kormányzónkat és minisztereinket ünnepélyesen fogadták Pesten. Azóta hajnalokig tartó minisztertanácsokon tárgyalják le az aktuális törvénytervezeteket. Az ország lakossága aggódva figyeli a csehországi helyzetet, amelyben háborus veszélyek közelségét sejtí. Közben a „jólértesültek” hisztériás vonaglás közben rémítgetik a bedülöket, hogy a német vámmuniót akar követelni tőlünk és erre kaphatónak egyik

értékes és közbecsülésben álló kiváló közgazdász politikusunkat emlegeti, hátha ezzel az illető népszerűségéből lefaraghatnának valamit.

Az angolok szorgalmasan egyeztetik a csehországi nemzetiségi érdekeket, reméljük, a béke megóvása sikerül nekik.

A spanyol repülők még mindig bombáznak, a japánok még mindig támadnak, csak a csehek hiszik, hogy mindenkit az orránál fogva vezethetnek és nem akarják elhinni, hogy vége a cseh pünkösdi királyságnak.

Rekordtermés után miért nincs másik rekordtermés?

Nem nőnek a fák az égig, mondja a közmondás. S ez sok minden vonatkozásban jól is van így. Kell, hogy az életet hullámozgassa, szükséges, hogy tél után nyár, eső után napsütés következzen.

Hasonlóan vagyunk a természet eredményekkel. Ha az évi termésállagok egymásutánját figyeljük, feltűnik, hogy két rossz esztendő inkább következik egymásután, mint két rekord esztendő. Kiváló jó esztendő után még akkor sem kapunk másik kiválóan jó termést, ha van elég eső és jó annak elosztása, ha télen volt kellő időben hótakaró, ha érés idején volt jó meleg, de nem megszorulást okozó, stb.

Igy volt az 1928—29-ben, ami-

kor a mostaninál is talán két millióval volt nagyobb búzatermés után, dacára a kedvező időjárásnak, nem volt csak közepes termés.

Kell, hogy legyen egy természeti tényező, amely rekordtermés után jó időjárásnak is gátolja a növényeket képességük teljes kifejtésében: a nagy termés a termőtalajban lévő felvehető táplálépanyagokat, illetve azoknak legfontosabbikját teljesen felveszi, a talajt mintegy kimeríti. A következő termésig nincs elég idő arra, hogy a talaj nyers készletéből elegendő felvehető táplálépanyag feltáródjék, a következő növény ily növényi táplálék, vagy táplálékok hiá-

nyában csak gyenge termést adhat.

Különösen feltűnik az ott, ahol a kalászos következik, kevesbé, ahol a vetésforgó megfelelőbb. Ahol pedig rendszeresen trágyáznak és műtrágyáznak, ott semmi akadály, hogy — ha egyéb gátló tényező nincs — rekordtermés után ismét rekordtermést arassunk. Erre is volt példa ez előtt tíz évvel, ezt látjuk pld. Hollandiában, Belgiumban, ahol az évi termés mennyisége sokkal kevesbé ingadozik, egyéb beiterjesztés mellett legalább százszor annyi műtrágyát használnak, mint Hazánkban.

Halotta-e már?

... hogy a német birodalmi autóutak építésénél a 2000-ik kilométert befejezték s azt minden évben újabb ezer kilométerrel fogják pótolni. Az építkezéseknél több mint, 100.000 munkás dolgozik. (V.V.)

Bánkuti búzát vessünk

A „HOMBÁR” szövetkezet tavaly 800 métermázsánál több 1201-es bánkuti búzát osztott ki vetőmagnak. Most jóval nagyobb az érdeklődés, mint tavaly volt. Pedig még nem is tudják a gazdáink, hogy az idén olcsóbban juthatnak a vetőmaghoz.

A vetőmagakcióban résztvevő 50 holdon aluli gazdáknak mázsánként egy pengő fuvardíj megtérítést ad az állam. A vetőmagra 10 százalékos adót kell adni természetben.

T Á R C A

Németországi levelek Ermsleben

Írta: BARTHA ANDRÁS
(Folytatás.)

Az egész város lakossága ismeri egymást. Élnek, mint egy nagy család... talán soha nem tudták, mi az osztálykategoría, az osztálytagolódás. Nincs külön paraszt és külön uri front. A munkásság, a törpebirtokos szépen összebugylik a középosztállyal. Talán, mert lelkiéletük azonos, és bajaik megosztásánál testvért találnak a másik osztályban. Csak a nagybirtokos elem huzódik bizalmatlan gögijében vissza tőlük.

A város határterülete mint-

egy 720.000 négyszögöl (6000 hold). Ebből 2000 hold nagybirtok, 1000 hold erdő, 500 hold legelő, 500 beépített rész, s a fentmaradt 2000 hold 1—20 holdas sávokban kisemberek tulajdonát képezi.

A 2000 hold nagybirtok 3 tulajdonos közt oszlik meg.

A város lakosságának 40 százaléka mezőgazdaságból él. Ennek mintegy felét a három nagybirtok szivja fel, persze szociálisformában.

Amikor a jelenlegi rendszer kialakulóban volt s a birtokos osztály érezte a lába alól kicsuszni a földet, hozzá surlódott Hitler vállához s a rendszer támogatására anyagi segítséget ajánlottak fel. Erre a nagybirtokok egészben marad-

tak. Tulajdonosaikat azonban arra kötelezte, hogy minden 6 morgen föld után egy munkást kell foglalkoztatnia. Ezt a birtokosok elfogadták. Amely birtok nagysága 1000—1200 hold, azon 150—200 ember nyüzsg. Természetes, hogy a birtok jövedelme majdnem azonos egységben oszlik meg egy-egy napszamos és az ur között. Persze haszna nincs, csak él... s állam adót 15 márkát fizet holdanként.

Ehhez még hozzájön a jövedelemadó, az évi terményérték 4 százaléka, rokkantellátási díj stb.

Ez az adóztatási forma a törpebirtokosra nézve nincs érvényben. Az 50 holdon aluli kisemberek a nagybirtokok jö-

vedelem értéktöbbletének csak 50 százalékát fizetik, szóval felét, úgy a rokkant, mint a birodalmi földadónak. Jövedelmi adó itt már nincs.

Egy teljesen vagyontalan ember a rokkantellátási díjon kívül semmi egyéb adót nem fizet. Ez is belső levonásként jön le a munkabérből. A befolyt összeget az elaggott (65 éves) mezőgazdasági munkások kapják.

Munkaidő napi 9—10 óra. Bér 24—30 pfenning óránként, (nőknek, gyermekeknek 18—22 pfenning). Ez az órabér rendszer már Hitler előtt életben volt.

Jelentkezzen mielőbb a **ingyenes** betegápolónői tanfolyamára! Vincze doktor urnál, gyomai Vörös-Kereszt vagy a község házában. A tudás is kenyér!

HIREK

Házasság. Solymos József m. kir. építész, műszaki őrmester és Feiler Anikó, szeptember hó 8-án este 5 órakor tartják esküvőjüket a gyomai evangélikus templomban.

A **Stefánia Egyesület** gyomai fiókja, mint minden évben, idén is, tehetségéhez mérten, jutalmat osztott ki a sokgyermekes anyák között. Fejenként 15 pengő pénzt jutalmat kaptak: Marjai Imréné, Aranyos Mária, Gyebnár Imréné, Ádám Sándorné, Takács Imréné, Gál Endréné, Cs. Szabó Mihályné, Jámhor Imréné.

Nyugtázás. Az endrődi frontarcos napon, mely augusztus hó 21-én volt megtartva, Csernus Mihály apátplebánus 15 P. dr. Tüköry József 10 P. dr. Sorbán Jenő főszolgabíró 5 P. és Szabó Pöszi 2 P. felülfizetést juttatott el a rendezőséghez, mely adományokért ezúton mond hálás köszönetet a csoport elnöksége.

A **gőz- és kádfürdő** szeptember 2-án megnyitott, minden héten pénteken a nők, szombaton a férfiak részére. Kádfürdő mindkét napon nyitva.

Eger város ünnepe. Eger, a török elleni küzdelem dicsőséges végvára, a világhírű magyar bika-vér termőháza, szeptember 25—október 2-ika közötti ünnepi hetet rendez. Az ünnepi hét során mezőgazdasági, gyümölcs, bor, szőlő, ipari, kulturális, kereskedelmi, bélyegkiállítások mutatják be mindazt az értéket, amit ez a város felmutathat. A rendezőségi iroda: Eger, Érsek utca 13, készséggel felel minden érdeklődésre.

A **hangyák életéből.** A bibliai idők óta kezdve napjainkig a bűncselekvők és természetbuvárok egész sora próbálta már teleplezni annak a csodálatos harmóniának a titkát, amely a hangyaállam milliókat számláló lakóit kormányozza. Ezeknek az apró lényeknek nyüzsgő birodalmába enged bepillantást az a szenzációs képekkel illusztrált cikk, amely a Tolnai Világlapja legújabb számában megjelent. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

Békésen jól sikerült állatkiállítás volt, melyen közel 100 szarvasmarhát, 50 sertést és 11 fogatot mutattak be.

Békéscsaba 700 ezer pengőt vesz fel kölcsön, mind beruházásokra.

SZEPTEMBER

Már a nevében is enyhe szomorúság terjeng, az iskolapadok keménysége cseng. Mély sóhajtással nézünk az elmúlt hónapok után. Julius—augusztus. Aranyban fürdő napok korlátlan ideje. Egybefolyik az egész, mint az egymást felváltó nyári örömeik. Reggelek voltak csak, mikor elkezdődött nagy lendülettel az élet és esték, amikor belefürdött a sok gyerek az igazán nekik rendelt s vígan üzött mesterségekbe. Legyen az uszás, evezés, tennisz, erdők bujása, finom könyvekbe merülés, vagy csontcsikók hajszolása az utca porában.

Gyerekek voltak a nyári sugáru ég alatt. Most kezdődik a felnőttelkedés, a furcsán kongó iskola árnyékba merült falai között.

Csónakok, evezők, fürdőruhák, ping-pong ütők, kis talicskák, homokvárak, álomvilág, pihenjétek! Kék fedelű füzetek, rejtelmes könyvek, vonalzó, körző elő veletek. Nem tart örökké a szeptember, s a derekasan megoldozott tanév végén ismét a nyár int felétek.

Tenniszverseny Gyomán. A Gyomai Márky Barna Sakk- és Tenniszegylet tenniszversenyei folynak szeptember 2-ika óta, a ligeli pályákon. Részt vesznek: Szolnok, Szeged, Szeghalom, Körösladány, Gyula, Békéscsaba legjobb játékosai. A versenyek reggeltől alkonyatig az összes pályákon tartanak és a tenniszjáték kedvelőinek bizonyára sokat nyújtanak. Díjkiosztó vacsora vasárnap szeptember 4-én este 8 kor lesz a Holler Szállóban.

Őszi Lakberendezési Vásárra szóló Utazási Igazolvány kapható a WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Fiatal írókból álló expedíciót vezet Ázsiába egy magyar tudós. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A száj- és körömfájás terjed. Emiatt nem engedélyezte az alispán a szeptember 11-re tervezett szarvasi állatkiállítást.

A jégbefagyott tudós. Egy fiatal pásztor legeltette nyáját a Rhone-völgyében, egyszerre csak a gleccser jegébe egy holttestet pillantott meg. Azonnal lerohant a 10 kilométernyire fekvő Sionba és jelentette, amit látott. Hegyi vezetőkől és rendőrökből álló különítmény indult el és a Zanfleuron gleccser jegében meg is találták a holttestet, mely a jégbe ágyazva tökéletesen épségben maradt meg. Még nagyobb volt a rendőrök bámulata, amikor kiderült hogy a halott 21 év előtti turistaszerecséllenség áldozata. A holttest mellett a jégben delejtűl, nagyitőüveget és egy ujjörög szótárt találtak. A szótár alapján megállapították, hogy a halott Schneider lausannei tudós, aki 21 év előtt titokzatos körülmények között eltűnt.

A **Párisi Divat** szeptemberi száma ismét remek tartalommal jelent meg. A közelgő őszi megfellelően szép kosztümök, elegáns szövetruhák, célszerű sport és kirándulóruhák rajzai és álomszép menyasszonyi ruhák modelljei nagy változatosságban találhatóak a Párisi Divat oldalain. Gyermek számára megfelelő iskola és sétaruhácskák. A szebbnél szebb kézimunkák között egy modern tervszerű hálószoba-garnitúra különös érdeklődésre tarthat számot. A szépirodalmi rész hasábjain pedig nagyszerű novellák, érdekes képekkel illusztrált cikkek, hangulatos versek, derűs humorovat, szépségápolás, lelki tanácsok teszik változatossá a legújabb Párisi Divatot. Egyes szám ára az ingyen kézimunkaiv melléklettel együtt 60 fillér.

A **Hajduszoboszlói gyógyfürdő** április hó 15-én megnyitott. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszatázasnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Szállási bevonult a szegedi Csillagbörtönbe büntetését kitölteni.

ÖREGEK

Írta: MÁNYINÉ PRIGL OLGA.

Mi mindig várunk. A Halált? Ő, tudjuk, az ajtónkban áll... Megszoktuk a vén gavallért, Volt véle találkozásunk S nekünk bizony nem imponált!

Várjuk, hogy zörren az ablak És bekopogtat valaki, Szemében szive szól, beszél, Nem alamizna a mosoly, Nem tettetés, de igazi.

Gyermeked lelünk szóra vágy, Zsong bennünk száz emlék, mese — Multak kavargó színei... Mind el szeretnénk mondani, Mig jó az Örök Fekete.

Várunk... kip-kop s csak elsiel, Elhangzik a léptek zaja. Majd újra csillan a remény, Mig int az est és int egy Árnny: — Gyere csak kis öreg Haza!

Hús szobánk megosztjuk véled, Merev karunk ölelve vár, Régóta lessük lépteid, Szótlan számolva az időt, Mely végre a szívünkre zár...

Budapest, 1938 augusztus 26.

Nincs méz, mondja a Békésvármegyei Méhészeti Egyesület. A méhek keveset gyűjtöttek, máris telelőre készülődnek. Ára lesz idén a méznek.

A **HOMBÁR** szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 250 pengőért, nem tagoknak 350 pengőért adja.

Miért pusztulnak az almafák? Erről ír a Növényvédelem és a Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a szüreti tennivalókról, az alma férgesedéséről, a málna egy új betegségéről, a pajor irtásáról, a levél és a gyümölcs hullásáról, a boroshordóról, a gyümölcsfák nyári kezeléséről, az alvószemzésről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsösképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem,” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld el lapra való hivatkozással mutatványszámot.

BAROMFIT ÉS TOJÁST csak a „HOMBÁR“ szövetkezethez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Szerkesztői üzenetek:

Bartha András, Ermsleben. Németország. Kívánságt nem teljesíthetjük. A cikkei közlését beszüntetjük. Kéziratát megőrizzük.

Több németországi munkásnak. A kerékpárok vámmentes hazahozásáról még nem tudunk, jó lesz, ha számitanak a vámrá.

MOZISPORT

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Szept. 3-án, szombat

Csak 16 éven felülieknek!
Csak erős idegzetűeknek. Az izgalmak maximuma. Gépfegyvertűz a rendőrség és banditák között. Asszony a gangszter végzete Edward G. Robinson főszereplésével:

Gangszterek alkonya

Vérbeli, idegölő, izgalmas, rettenetesen élethű banditaregény.

Női főszereplő: Stakower.
Az amerikai Metro Goldwin gyár szuperprodukciója. 3. HIRADÓ.

Szeptember 4-5-én, vasárnap és hétfő

Magyar film!
ZILAHY LAJOS világhírtű regénye filmen.

A boldog magyar béke 1914 előtt. A háború vérzivatarra. Orosz fogóságban. Szerelmesek gyötrő vágyakozása. Izgalmas, szép film.

KÉT FOGOLY

Főszereplők: Bajor Gizi, Jávor Pál, Ágay Irén, Rajnay Gábor, Csontos Gyula.
2 kísérő műsor,

Szeptember 8-án, csütörtök

Ünnepi műsor!
Az egész világ megcsodálta. A filmművészet csúcsteljesítménye. Minden nő saját sorsát ismeri fel benne.

Irene Dunne, John Boles
Főszereplésével:

Mellékutca

(TILTOTT SZERELEM)

Bizsékék vagyunk, hogy ezt a filmet bemutatathatjuk. Az igazi, nagy szerelmes szerelem apoteozise.

Amerika burleszk:
Afrika hazudik
Kacagás 30 percen keresztül.

Eladások kezdete: vasárnap és ünnepnapon d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Árnyítás: vasárnap és ünnepnapon fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 szeptember 4-én, vasárnap
7 és 9 órakor

Nagysikert aratott magyar hangosfilm!

Elnökkisasszony

vigjáték.
Fényes kiegészítő műsor:
Emberek a tüzhányón és
Magyar Világhiradó.

GyTK—GySC 2-2 (1-0)

II. o. bajnoki, vezette: Wertheim.

Derbi-mérkőzéssel kezdődött az 1938-39. futball-bajnoki év. Mindkét csapat készüléttel állt ki s így a szépszámban megjelent közönség most nem élvezhette a gyomai derbi szokott izgalmas és erőteljes küzdelmét. Tárnyilagosan meg kell állapítanunk azonban, hogy a GyTK ezuttal minden csapatrészeben felülmulta a GySCt.

Változatos mezőnyjátékkal indul a mérkőzés, de gól csak a 37. percben esik. Pataky labda mellé rug, Bartik megszökik s bár Ugor erősen zavarja, mégis sikerül közelről hálóba emelni a labdát. 1-0.

GySC a második féldőt meglepően frissen kezdi s Takács bombája felsőlécről pattan vissza. Majd GyTK vezet szép támadást és Olajos a 6. percben a kifutó kapus mellett a hálóba továbbit 2-0. A peches gól felrázza a GySC-t, hevesen támad s a 15. percben Csáky jó lövés: el javít 2-1. Gól után pazar GySC tűzijáték kezdődik, de a GyTK védelem jól áll a lábán. 28. perc meghozza az egyenlítést. Csáky-K. Szabó-Györi-Takács akciót fejesgóllal végzi. 2-2. 37. percben Olajos ofszejdgólt lö, majd 2 perc múlva Bartik lövése ér hálót, de a bíró hendsz miatt már előbb fűtyült. GyTK erősen finisel, de az eredmény már nem változik.

GyTK-ban a közvetlen védelem jól működött, a halvesorból Bartha I. emelkedett ki, de a szélsőhalfok is igyekeztek, a csatársorban a Csalah-Olajos szárny volt a jobbik, Bartik jól dolgozott. Bolehovszky durva játéka általános megütközést keltett. A beteg Bartha Józsefet helyettesítő Kiss volt a csatársor leggyengébb tagja.

GySC-ben Jakó és Ugor a védelemben, Spitzer, K. Szabó és Takács pedig a támadásban állották meg helyüket, de a csapat, sőt a mezőny legjobb embere Lőrincz volt.

Wertheim megakadályozta a durva játékot, de sok ítéletével értelt egyet a közönség.

Sporthirek

Szeptember 4-i mérkőzések.
Gyomán: GySC—Mezőluri MÁV, vezeti: Kereki (Békés). Kondoroson: KTE—GyTK, vezeti: Mácsai. Endrődön: ETK—MAFC II., vezeti: László. Békésszentandráson: Hunyadi—TAC, vezeti: Klimaj.

Múlt vasárnapi eredmények.
MAFC—KTE 2-2, TAC—ETK 4-1.

Dr. Gidófalvy Pál, a DLASz elnöke, mint értesülünk f. hó 11-én Gyomára érkezik, hogy tárgyalásokat folytasson a gyomai egyesületeket érintő aktuális dolgokról. Részletes programot lapunk jövő heti számában fogunk közölni.

BISE bekerült az I. osztályba! Holnap játsza az első bajnoki mérkőzését a BTE-vel, Wertheim bíraskodása mellett.

Heinfarth Mihály a gyakorlati bíróvizsgát sikerrel letette s mint gyakorló DLASz játékvezető sikerrel vezette le a BTE—Textil II. o. meccset.

Fried Tibor ellen, az amnesztia-rendelet alapján megszüntették az eljárást.

Kérjük lapunk sportcikkíróit, hogy kézirataikat a jövőben Klein László sportrovatvezetőnek adják át, legkésőbb szerdán estig, mert sportcikk közleményeket a nyomda a jövőben nem vesz át.

A DLASz rendelkezése szerint a játékvezető öltözőjébe a parijelzőkön kívül senki sem tartózkodhatik.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. június 26-tól szeptember 8-ig

Gyoma—Endrőd:

19.28	ind.	Gyoma p. u.	érk.	7.22
19.36	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	7.16

Vitelidij: 50 fillér.

H-vásárhely—Szarvas—Gyoma—Szeghalom—P-ladány—Debrecen

5.15		Hódmezővásárhely	21.35
5.55		Szentes	20.55
6.46	ind.	Szarvas	20.07
7.15		Endrőd	19.35
7.24		Gyoma p. u.	19.28
7.28		Gyoma templom-tér	19.14
8.26		Szeghalom p. u.	18.36
9.39	érk.	Püspökladány	17.13
10.15		Hajdusoboszló	16.31
10.50		Debrecen, „Arany Bika Szálló”	16.00

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajdusoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.—. „ P 12.—

Hajdusoboszlóra a menettérti-jegy 15 napig érvényes.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	x	15.33	20.44
8.57	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14.00	19.11
9.03	é.	„ községháza	i.	13.50	19.05

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfeszít műtrágya és Páti Ső kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégénél.

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

Kossuth Lajos utca 22 számú ház eladó, értekezni lehet Kossuth Lajos-utca 55 szám alatt. 2—1

Jó fiú tanulónak felvételik Fekete Géza mázsolónál. 4—4

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó. Főúton nagy portával, bármilyen üzlethelyiségnek is megfelel. Ugyanott egy cipész barkarosgép is van eladó. 3—3

Erdei Sándornak 3034 négyszögöl örökösnyilasi földje tanyával együtt eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen, VI., ker. 443. 4—2

9 darab hathetes malac és 5 drb kecske eladó Kéri Istvánnál Szegényház. 2—2

Dutkan István fodrász-mesternél egy ügyes fiú tanulónak felvételik. 3—3

Gyomai Termelők Szövetkezete pénztárnoknőt, kiszolgálóleányokat, kifutót, mindenest, korcsmai kimérőt, azonnali belépésre felvesz. 2—2

Szalma, törek több öl eladó. özv. H. Kovács Gyulánának Arany János utca 4 szám. 2—2

Orvos házaspár alsó osztályos diákleányt hasonló koru gyermeke mellé kitünő ellátással vállal, gondos felügyelet mellett. Válasz Budapest VI., Teréz-kört 30. I. em. 23. 2

Arany Gusztáv s. jegyzőnek 1 drb. rollós üzletajtója és 1 drb spalettáblás üzletablaka van eladó. Érdeklődni lehet a községháza 7. sz. irodájában. 2

Halmagyi szántó 2985 négyszögöl eladó. Érdeklődni lehet Krausz Márton borbélynál. 1—1

Nem kell már vidékre menni kályhas mesterért, mert helyben vállalja a legjobb kivitelben felelősség mellett mindennemű cserépkályha és takaréktűzhely készítését. Bartolf Mihály közművesmester. Bocskai ut 19 sz. 6—1

Féltáru jegy váltására jogosító igazolvány kapható a Szövetkezeti boltokban. 1

Eladó: 21 kat. hold ballai szántó új cserepes tanyával 15.000 P, 10 hold magtárlaposi szántó 9000 P. Kiadó hasznóberbe egy nagy forgalmu téglagyár 15 hold szántó és 5 hold gyümölcsös-kerttel 4500 P évi bérért. Eladó a Mátyás király utcában egy 4 szobás uri lakás nagy telek és gyümölcsös-kerttel 11.000 P, Horthy Miklós uton 3 nagy üzletház 10—11—15.000 pengőért. Fenti ingatlanok kizárólag Izsó Balázs m. kir. Földművelésügyi Miniszter által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájánál tudhatók meg. Gyoma, Horthy M. u. 2. Telefon: 50.

Az „Uj Magyarország”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-kört 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzembetető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Az igazi országépítés

Régóta nem előzte meg oly feszült érdeklődés egy magyar államférfiu megnyilatkozását sem, mint vitéz Imrédy Béla miniszterelnök Kaposvárott elhangzott beszédét. Nemcsak Somogymegye gazdaközönsége, polgársága, de az ország egész lakossága feszülten várta ezt a beszédet, mintha a magyar nemzet ösztönösen megérezte volna, hogy a kaposvári beszéd nem csupán a magyar belpolitikai élet őszi évadjának kezdete lesz, hanem korszakot alkotó és évtizedekre kiható jelentőségű esemény, kezdő mérföldköve egy valódi nemzetépítő és az egész magyar életet gyökereiben átalakító munkának, amely arra van hivatva, hogy hosszú évek, sőt évtizedek mulasztásait pótolja és minden becsületes szándéku magyar embert összefogva, végre a megvalósulás révébe juttassa mindazokat, amelyek ennek a nemzetnek életében fontosak és megoldásra érettek.

Ennek a korszakot alkotó átalakulásnak, amelyet a miniszterelnök Kaposvárott bejelentett, tulajdonképeni előzménye a győri program volt. Az a program, amelyet még Darányi Kálmán fejtett ki az ország közvéleménye előtt, de amelynek gyakorlati keresztülvitelére már Imrédy Béla és munkatársai vállalkoztak. Nem sok idő, alig néhány hónap telt el a győri beszéd óta, de a rövid idő is elég volt az Imrédy-kormány arra, hogy a nagy egymilliárdos munkaterv előkészítéséhez szükséges összes munkálatokat elvégezze s az alapokat lerakja. Mindaz, amit az Imrédy-kormány a néhány hónap alatt alkotott, ezt a célt szolgálta s éppen a kormány lázas, fáradságot és lankadást nem ismerő, de sohasem elcsúsztatott, hanem mindig nagyon alaposan átgondolt munkájának köszönhetjük, hogy ime: elér-

kezünk a tulajdonképeni cselekvés, az igazi tettek pillanatához!

Ennek a szociális szellemű, minden tekintetben építő és a magyar életben korszakot jelentő munkának részleteit és körvonalait rajzolta meg vitéz Imrédy Béla kaposvári beszédében. Valóban igaza volt a miniszterelnöknek, amikor azt mondta, hogy az általa bejelentett program forradalmat jelent, abban a tekintetben, hogy gyökeres változásokat fog előidézni a magyar élet minden vonalán, ahol újításra van szükség. De találóan mondta azt is, hogy egy „csodás forradalom” lesz ez, mert nem a felforgatás, hanem az alkotás, az építés és összefogás jegyében fog lefolyni s ezért, „a történelemben példaként fogják emlegetni, mint a huszadik század nagy magyar csodáját”.

Mérhetetlen nagy értékű a kaposvári beszéd azért is, mert olyan államférfiu ajkáról hangzott el, aki Európa egyik legkiválóbb pénzügyi és gazdasági szaktekintélye, aki tehát ismeri, sőt a legjobban ismeri ennek a nemzetnek teherbíró képességeit, a számok rideg törvényszerűségeit, ennél fogva pontosan tudja, hogy honnan és miből teremti elő az általa bejelentett reformok pénzügyi fedezetét. Amit tehát Imrédy Béla Kaposvárott mondott: az nem pusztán ígéret, óhaj, vagy követelmény, hanem olyan pontosan kidolgozott terv, amely a legrövidebb időn belül minden körülmények között és minden nehézség ellenére meg fog valósulni.

A külpolitikában: küzdelem az igazságért és békéért szoros barátságban Olaszországgal és Németországgal, a nemzeti élet egyes területein: általános védkötelezettség, a levante- és lövészrendszer kiépítése, intézményes munka a népegészség-

ügy érdekében, harc a tüdővész és a nemibetegség ellen, erőteljes családvédelem, szociális és családvédelmi alap létesítése, a családi munkabér bevezetése, a munkásság részére a szabadidő intézményes megszervezése, az adórendszer igazságosabb irányban való átalakítása, a nemzeti birtokpolitika ütemének meggyorsítása, a kishaszonbérletek nagymérvű kiterjesztése, a gazdaadóságok végleges rendezése, a közéleti tisztaság biztosítása, az összeférhetlenség szabályozása, az álláshalmazások megszüntetése és a zsidótörvény végrehajtása a leglényegesebb pontjai a Kaposvárott

bejelentett kormányelnöki programnak, amely keresztény, nemzeti és jobboldali, amelynek megvalósításában tehát részt kell vennie minden jószándéku és becsületes gondolkozásu magyar embernek.

Azt mondta a miniszterelnök, hogy ennek a nagyszabású tervnek eredményes megvalósulása érdekében „keresi minden magyar ember kezét”. Meg vagyunk róla győződve, hogy Imrédy Béla ezeket a munkára és — ha kell — áldozatra kész magyar kezeket meg is fogja találni, s velük együtt ki fogja építeni a szebb és boldogabb magyar jövőt.

Járásí tűzoltóverseny Gyomán

Jól sikerült a népünnepély a ligetben

Ritkán próbálja ki a gyomai önkéntes tűzoltóság a közönségünket, hogy mennyire vannak megértéssel a tűzoltók munkája iránt. Most vasárnap ismét alkalmat kapott erre Gyoma közönség lakossága és szép bizonyosságát adta megértésének tűzoltóink iránt. Már a délutáni felvonulást sokan nézték végig. A lovas-szerek után Endrőd és Gyoma tűzoltóinak egy-egy szakasza vonult fel a gyomai levante-zenekar ropogós ütemű indulóira. A menet a Hősök-emlékműve előtt feszes vigyázban, ugyanígy az országzászló előtt is fej-vetéssel vonult el.

Szép számu közönség előtt kezdődött meg a tűzoltóverseny. A levante zenekar eljátszotta a Himnuszt, utána Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő átvette a verseny vezetését és versenybírókul Várkői Alajos gyulai-, Wagner Márton gyomai járásí tűzrendészeti felügyelőket és brassói Greising József főparancsnokot kérte fel.

A szép napsütéses időben folyó versenyt, nagyszámu közönség figyelte érdeklődéssel

és lelkesen tapsolták meg a versenyző csapatokat, ha a szerelésnél jobb eredményt értek el. Meg is érzett a versenyzőkön a közönség lelkesedése és olyan jelentős eredményt értek el, hogy a vármegyei versenyeken is csak az első csapatok érik azt el.

A több mint egy óra hosszú tartó verseny után szorongva várta a közönség az eredményt. A kiszámítás előtt Dévényi Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő szép beszédet intézett a felállott tűzoltókhoz, színesen kihangsúlyozta, hogy milyen nemes munkát végeznek és milyen felemelő érzés az minden komoly embernél, ha a közért dolgozhatnak. További szorgalomra buzdította a tűzoltókat, egyben a közönséghez is intézett pár szót, hogy becsüljék meg az önkéntes tűzoltókat.

A verseny eredménye

A szép beszéd után kihirdette Dévényi felügyelő a verseny eredményét, amely szerint:

mozdonyfecskendő 9-es gyors szerelésben Endrőd győzött 4

ponttal, Gyoma 4.8 pontjával szemben.

Mozdonyfecskeendő 5-ös gyors szerelésében Gyoma győzött hibapont nélkül Endrőd 6.3 hibapontjával szemben.

Kocsifecskeendő 9-es gyors szerelésben Gyoma győzött 5 hibaponttal Endrőd 12.9 hibapontjával szemben.

Kocsifecskeendő 5-es gyors szerelésben Gyoma győzött 8 hibaponttal Endrőd 8.8 hibapontjával szemben.

Végeredményben, mint a legértékesebb szám győztese, Endrőd csapata nyerte meg a nagy serleget a mozdonyfecskeendő 9-es gyors szerelésben elért eredményével, míg Gyoma csapata három első helyezéssel a kis serleget kapta meg.

Népünnepély

Egész délután özönlött a közönség a ligetbe, ahol az urihölgyek és szép leányok sátrai csábítóan kísértették a zsebeket a nyalákságok és virágok vásárlására. Szorgosan tevékenykedtek a rendező hölgyek és urak a különféle mozgalmak élénkítésében is és ha nem akadt más, aki valakit a fogdába juttasson, ők áldozták fel a feljelentő pénzt és kiméltelenül becsukatták, akinél kilátásban volt a kiváltáshoz szükséges 20 fillér és a bosszuhoz szükséges 12 fillér, mint újabb becsukás.

Kedves száma volt az ünnepélynek a gyermek-szépségverseny. Ebben is kedvesen közreműködött Dévényi Lajos vármegyei- és Várköi Alajos járási tűzrendészeti felügyelők, mint bírálók. Az első díjat Zöld József bognár-mester bájos kis leánya nyerte meg.

A népünnepély és esti mulatság részletes beszámolóról, valamint a pénzeredményről a jövő számunkban számolunk be.

Tenniszverseny Gyomán

Szeptember hó 2., 3. és 4-én folyt le a Gyomai Tennisz Egyesület tenniszversenye, amelyre beneveztek: Szolnok, Szeghalom, Körösladány, Mezőberény, Gyula, Endrőd és Békéscsaba tennisezői. A versenyzők egy részét a kedvezőtlen időjárás visszatartotta, de így is nagy színvonalu volt.

A szép számban megjelent közönség körében ott láttuk Gyoma község sportkedvelő társadalmának színét-javát. A közönség feszült figyelemmel nézte végig a szép és nem egyszer izgalmas küzdelmeket, melyekben a kiváló játékerőt

képviselő vendégek mellett a mi játékosaink is becsülettel megállták helyüket.

A verseny eredménye:

Férfi egyes: 1. Illés István Gyoma, 2. Dr. Ferenczy Kálmán Szolnok, 3. Scher Lajos és Schmidt I. Gyula.

Női egyes: 1. Hirman Lenke Gyula, 2. Fejér Sarolta Budapest, 3. Pallósné és Kállay J.

Női páros: 1. Hirman—Pallósné, 2. Fejér—Kállay J., 3. Schröderné—Csutor B. és Hekelené—Török C.

Vegyes páros: 1. Schmidt—Kallósné, 2. Dr. Ferenczy—Hirman, 3. Dr. Schembek—Fejér és Scher—Kállay.

Férfi páros: 1. Illyés—Scher, 2. Dr. Ferenczy—Dr. Schembek, 3. Kruchió—Villányi Pali és Eiler—Balta párok.

A verseny győztesei szép tiszteletdíjakat kaptak, melyeknek költségeit a gyomai sportszerető közönség, az egyik női tiszteletdíjat pedig a testvér egyesület, a GySCtenniszszakosztálya adta.

A versenyt igen jó hangulatban eltöltött, csaknem 100 személyes, díjkiosztással kapcsolatos vacsora fejezte be.

A verseny rendezősége ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik a verseny megrendezését anyagi és erkölcsi támogatásukkal segítették.

Jén Thomassalakkal, vagy Rhenafiafoszfáttal jó eredményeket értek el.

Minthogy hatása lassu, lehetőleg korán kell elszórni, tavasziak alá már ősszel. 25—50 százalékkal többet alkalmazunk, mint amennyi a szuperfoszfát szokott adagja. Hatása két-három évre oszlik el.

Bánkúti búzát vessünk

A „HOMBÁR“ szövetkezet tavaly 800 métermázsánál több 1201-es bánkúti búzát osztott ki vetőmagnak. Most jóval nagyobb az érdeklődés, mint tavaly volt. Pedig még nem is tudják a gazdáink, hogy az idén olcsóbban juthatnak a vetőmagnhoz.

A vetőmagakcióban résztvevő 50 holdon aluli gazdáknak mázsánként egy pengő fuvardíj megtérítést ad az állam. A vetőmagra 10 százalékot kell adni természetben.

Baross Szövetség Tagjaiból Alakult Áruhitel - Értékesítő Szövetkezet

a következő körlevelet bocsátotta ki.

KEDVES MAGYAR TESTVÉR!

A keresztény magyar vásárlóközönség, igen sok társadalmi egyesület stb. stb. sürgető kívánságának teszünk eleget, amikor bejelentjük, hogy életre-hívtuk altruista, keresztény üzleti etika alapján álló, tiszta és becsületes célgondolatu szövetkezetünket.

Ezen elhatározásunkat bejelentve, kötelességünknek tartjuk célkitűzéseinkről rövid tájékoztatást nyújtani.

Jelszavunk: „Keresztény kéz-ből keresztény kézbe a pénz!”

Ezt pedig csak úgy valósíthatjuk meg, ha magyar testvéreink, a magyar Anyák, házi-asszonyaink és honleányok bevételeiket, szükségleteik beszerzését csak és csakis keresztény kereskedőinknél, iparosainknál, vállalkozóinknál esz-közlük.

Hazafias érzés, keresztény-lelkiismeret és fajszeretet kérdése az egész.

Ha a Trianon által megcsontott hazánk keresztény társadalmába hazafias kötelességének ebben az értelemben is eleget tenne, akkor a magyar kereskedő és iparos életkörülményei

A KUKORICA

érését az intelligens gazda, ha akarja meggyorsíthatja. Erre az idén alighanem szükség lesz, mert a rendkívüli, esős időjárás a növények vegetációját megnyújtja, de egy másik veszélyt is rejt magában: a korán beköszöntő hideg hajnalokon megjelenik váratlanul a kukorica egyik főveszedelme a dér, esetleg a fagy.

Ha a már érésnek indult kukorica leveleit eltávolítjuk, a csövek feletti részt a bugóval együtt levágjuk, kitűnő takarmányt nyerünk, másrészt a nedvkeringés az eltávolított részeknek szánt nedveket is a termésbe szállítja; ez történik a viaszos érésben aratott búzá-

ban is, mert a levágott szár összes nedvei a kereszt hűvöseben a kalászba, illetve a szemekbe tódulnak s azokat megtöppedni nem engedik.

Érlelni szokták a szőlőt is egy arra való operációval, ha a fűrt felett a venyige külső héját közben kimetszik.

Most van a főideje a vetőmagot adó kukorica növények szemrevételezésének is. Itt is feltűnik a sok-sok ezer tő között bizonyos számú korán érő egyed, ezeket meg kell menteni és elszaporítani, mert igen fontos, hogy korán legyen haszonnal etethető kukoricánk.

Jó vetőmagot a góréban nem lehet válogatni! M. B.

Új magyar műtrágya

Hosszas tudományos és gyakorlati kísérletezés után a „Hungária“ Műtrágya, Kénsav- és Vegyipar R.-T. új műtrágyát hozott ki a piacra, a

„Hungária-mészfoszfát“-ot.

Ez az új műtrágya teljesen hazai nyersanyagból készül, ezért méltán viseli a „Hungária“ előnevet. Mint a neve is mutatja, két hatóanyaga is van: foszfor és mész. Foszforhatóanyagból valamivel többet tartalmaz, mint a szuperfoszfát (18—20 százalék foszforpentoxid), de ez a foszfor vízben nem oldódik, a növények azonban könnyen fel tudják venni. Van benne továbbá kb. 40 százalék szén-savas mész és fél százalék nitrogén. A Hungária mészfoszfát morzsálékos (granulált) alakban kerül forgalomba, ami az elszórást igen megkönnyíti. Árát, nem mint a szuperfoszfátét, kilogramszázalékokban állapították meg, ha-

nem 100 kilogrammonként (P 7.92 és mellékköltség).

Ezt az új műtrágyát, mivel lasabban hat, elsősorban évelő növény alá adjuk, amilyen a lucerna, rét, legelő, szőlő, csontmagvu gyümölcs, stb., de adjuk mészben szegény tevékeny talajra, ha meszet kedvelő növényeket óhajtunk termelni, mint árpát, lóherét, bükkönyt stb.

A „Hungária-mészfoszfát“ mész-tartartalma persze nem annyi, hogy mészben kimon-dottan szegény talajokat mész-szel elegendő mértékben ellásunk. Erre egy műtrágya mész-tartalma sem elegendő. Ilyen talajokon a meszezés elengedhetetlen, meszezés után pedig azt a műtrágyát használjuk, amelyikkel a legjovédelmezőbb eredményt érjük el.

A Hungária-mészfoszfát tehát nem a szuperfoszfát helyettesítésére való, hanem ott használható előnyösen, ahol annakide-

jelentékenyen megjavulnának, a gazdasági élet keresztény vonatkozásban fellendülne és sok-sok anyának szeméből lehetne a könnyet letörölni és sok-sok magyar gyermeknek a szebb, boldogabb magyar jövőt biztosítani.

Célünk: A liberálisizmus által meghonosított, de a keresztény magyar által mindenkor elítélt üzleti szellem és fogás kiirtása.

A keresztény üzleti szellem megvalósítása!

Vevőinket kifogástalan minőségű áru és ipari munkával ellátni, előzékenyen, pontosan kiszolgálni. Mindentféle nyílt és burkolt drágításoktól megvédeni, fizetési könnyítéseket adni, több havi áruhitellel ellátni s főképpen az eladósodástól megvédeni.

Nem számítunk kedves vevőinknek sem kezelési költséget, sem felárat, nem kell előleget fizetni, áraink nem részlet árak.

Elvünk: „Mindent a mi kedves vevőinkért!”

Mi pedig nem kérünk mást, mint bizalmat, jóakaratot, megértést, szeretetet és támogatást.

Támogatást kérünk, mert minden fillér, amely keresztény kézből keresztény kézbe vándorol, egy újabb téglát a nemzetépítés munkájában, egy újabb darab kenyeret, mely végeredményben a nemzet összességének ad erőt és lendületet a további küzdelemhez.

Támogatást és csatlakozást kérünk akciónkhoz.

Hazafias tisztelettel:
IGAZGATÓSÁG.

Az Áruforgalmi Központi Iroda gyomai működése

Már két éve működik csendben az Áruforgalmi Központi Iroda Gyomán. A kereskedők nagy része kapcsolódott már eddig be az áruforgalmi működésébe, amely intézmény a hitelbevásárlók tekintetében jelent könnyítést a kereskedőknek. A hitelezett összeget az áruforgalmi azonnal, vagy rövidebb idő alatt kifizeti a keres-

kedőnek és az adósság kifizetésének minden kockázatát vállalja a kereskedőnél.

Szombaton este Lénárt Sándor, az áruforgalmi központi iroda igazgatója barátságos vacsorára hívta meg az intézménnyel dolgozó helyi kereskedőket a Holler-be, ahol a legkedélyesebb hangulatban töltötték el az estét.

A GYOMAI DALÁRDA SERLEGAVATÓ ÜNNEPÉLYE

Ismét alkalmunk lesz a jó hírű gyomai dalárdánkat hallani. Vasárnap délután 3 órai kezdettel sétahangversenyt, ennek keretében csárdástáncversenyt, este pedig fél kilenc órai kezdettel társasvacsorával egybekötött serlegavató ünnepélyt rendeznek az Erzsébetligetben.

A vacsorára vidéki vendégek

is jelentkeztek. A déli kerület labdarugó alszövetség elnöke, dr. Gidófalvy Pál és vezérkara is ott lesz. Gyomáról a két sportegyesület elnöksége és az egyesületek tagjai, valamint a békéscsabai társaság kiküldöttjei is ott lesznek a vacsorán.

A közönség nagy érdeklődéssel készül a közkedvelt dalárdánk szép ünnepélyére.

Hatósági felhívás

Szent Istvánnak, a nagy magyar országalapító királynak emlékét, alig néhány nappal ezelőtt, a Kormányzó Ur Öfömméltósága jelenlétében, fényes külsőségek között örököltette meg a magyar országgyűlés, az ősi koronázó városban Székesfehérváron. Folyó évi augusztus hó 15-én volt 900 esztendeje annak, hogy királyunk egy érdemekben felbecsülhetetlenül gazdag földi pályafutás után, a mennyi hazába távozott, hogy mindörökké részese legyen Isten

dicsőségének. A magyar nemzet tudatában van annak, hogy Szent István zsenije nélkül már régen elpusztult volna a népek tengerében, mint nagy elődei e haza területén, a számbelileg jóval erősebb hunok és avarok. Éppen ezért a magyar nemzet ezt az esztendőit Szent István király emlékének szenteli és mindenütt, ahol magyarok élnek a földön, a szent király emlékére nagy ünnepségeket rendeztek és rendeznek. A világ minden tájáról — rengeteg költ-

Meghívó

A „HOMBÁR”

Gyoma és Vidéke Mezőgazdáinak Tárháza,
Termelő- és Értékesítő Szövetkezet

1938. évi szeptember hó 25-én, délután fél 3 órakor tartja saját székházában,
Gyomán, Kossuth Lajos utca 68 szám alatt

második évi rendes közgyűlését

melyre a tagok meghívótnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyvvezető és hitelesítők kijelölése.
3. Az igazgatóság jelentése a második üzletévről.
4. Az évi mérleg- és eredmény számla előterjesztése a felügyelőbizottság jelentésével és a nyereség felosztása feletti határozathozatal.
5. Határozat az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak adandó felmentés tárgyában.
6. Egy felügyelőbizottsági tag választása.
7. Az alapszabályok 8, 9, 15, 21, 22, 23 és 24 §-ainak módosítása.
8. Esetleges indítványok.*

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az alapszabások 24 §-a szerint szavazati jogot csak az az üzletrészes gyakorolhat, aki üzletrészeit a szövetkezetünk pénztáránál, Gyoma, Kossuth Lajos utca 68. szám, legalább 3 nappal a közgyűlés előtt a hivatalos órák alatt délelőtt 8—12 között leteszi és az erről szóló elismervényét a közgyűlés elnökének bemutatja.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet irodahelyiségében (Gyoma, Kossuth Lajos utca 68 szám) a hivatalos órák alatt, délelőtt 8—12 óra között megtekinthető. A mérleget az igazgatóság jelentésével együtt kinyomtatva minden szövetkezeti tagnak postán is elküldi az elnök.

*) 27. §. A rendes, vagy rendkívüli közgyűlés jogérvényesen határoz mindazon tárgyak felett, amelyek napirendjére ki voltak tűzve. Minden esetben a közgyűlés hatáskörébe tartozik a határozathozatal a következő tárgyak felett:

g) Bárminemű indítvány, melyet az elsorolt tárgyakon kívül az igazgatóság saját részéről, vagy valamely tagnak a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg történt bejelentése alapján napirendjére kitzűzött.

séget és még több fáradságot nem kimélve — Budapestben igen nagy számmal jöttek össze a magyar nemzet hű fiai, hogy a nagy király emlékének hódoljanak. Ezzel szemben Gyomán megütközéssel kellett tapasztalnom, hogy az itteni lakosság igen tekintélyes része, a szent király ünnepén házait a magyar nemzeti lobogóval ékesíteni elmulasztotta, vagyis nem tartotta szükségesnek nemzeti érzésének, a nemzeti zászló kitzűzésével, kifejezést adni.

Az épületek kötelező fellobo-gózásáról alkotott vármegyei szabályrendelet módját és jogot nyújt nekem arra, hogy mindazok ellen, akik az előbb említett mulasztást elkövették, a rendőri büntető eljárást megindítsam. Ez alkalommal nem óhajtok e jogommal élni. De

figyelmeztetem a község háztulajdonosait és a házak főbérlelt, vagy birtalóit, hogy a házaknak kifogástalan állapotban levő és megfelelő méretű zászlókkal való díszítését, a jövőben, nemzeti ünnepeken el ne mulasszák, mert ellenkező esetben a mulasztást elkövetők ellen és pedig személyre való tekintet nélkül, a rendőri büntető eljárást meg fogom indítani és minden mulasztást az első esetben 30 pengő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 10 napi elzárással fogom megbüntetni.

Gyoma, 1938 augusztus 23.

Dr. SORBÁN JENŐ
főszolgabíró.

Szalma, törek több öl eladó. özv. H. Kovács Gyulánának Arany János utca 4 szám. 2-2

Jelentkezzen mielőbb a **ingyenes** betegápolónői tanfolyamára! Vincze doktor urnál, vagy a község házában. A tudás is kenyér!

HIREK

Eljegyzés. Tóbiás Gittát eljegyezte Gál István. (Minden külön értesítés helyett.) Gratulálunk.

Nem megy a Főispánunk Németországba. Illetékes helyről úgy értesülünk, hogy vármegyénk főispánja, dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla az idén nem látogatja meg a Németországban dolgozó magyar munkásokat, mert ez a látogatás nem illeszthető be a főispán szabadságidejének programjába.

Özv. Wagner Mártonné, felelős szerkesztőnk édesanyja, most töltötte be 80-ik esztendejét. Életben levő gyermekei halás tisztelettel köszöntötték a hat gyermeket felnevelt, fáradhatatlan, mintaédesanyját, akit az egész község ismer és tisztel.

Kocsis István főtiszt, az államvasuti árupénztárának szimpatikus vezetője távozik községünkben. Ókécskén lesz állomásfőnök. Gratulálunk!

Göndös József igazgatót a polgári iskola eddigi vezetőjét, a kultuszminiszter elhelyezte, mégpedig a gyulai polgári leányiskola igazgatására. A tanulmányi felügyelősége változatlan marad, ugyanezen tankerületnél. A távozó igazgató emlékéért egy élénken fejlődő korszak jelzi a gyomai polgári iskolánál.

Az új polgári iskola igazgatója Bus András Tibor, aki a debreceni tankerületből érkezett hozzánk. Isten hozta őt Gyomára, működése legyen hasznos, úgy az iskola, mint a község életére.

Iskolai hír. A helybeli állami polgári fiu- és leányiskolában a rendes tanítás szeptember 5-én megkezdődött. Az iskola létjogosultságát mi sem igazolja világosabban, mint hogy a létszám a kezdődő iskolai évben 50-el emelkedett. Az első osztályba 68 tanuló iratkozott be, akiket egy összevont osztály keretében elhelyezni és tanítani nagy hiba volna. Remélhetőleg mielőbb még egy tanerőt küld ide a minisztérium, hogy a zavartalan és helyes tanítás az első osztályban is lehetővé váljék.

II. Péter, délszláv király most ünnepelte 15. éves születésnapját nagy országos pompával.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPT-KÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

ISKOLA

De sok szívet dobogtat meg ez a szó mostanában. A szabad élet pillangós mezejéről, az agyonfaragott padok kemény rendjébe, szorongó szívvel mentelnek az elsősök. Kis enyhülést hoz a sok csodálatos hátitáska, amit peckesen lehet az utcán viselni, abban a nagyszerű tudatban, hogy ime: iskolás vagyok. Ekkora öröme azután sem sok akad az embernek.

Nagy szívdobogást jelent az iskola kezdete a kifizetésű emberpárnak. akiknek amugy is nehezen beosztható jövedelmét ugyancsak megnyirbálják a „tanügyi tárca“ kiadásai. Mégis adják a pengőket szívesen, könyvre, irkára, hadd tanuljon a gyerek, ember legyen belőle. Áldja meg az isten jó gyerekekkel őket, önzetlen szeretetükért.

Az én szívemet mégis az szorítja legjobban, ilyenkor iskolanyitás táján, ha a tanyasi apróságok nehéz sorát látom. Hosszu kilométereken, járatlan sártergerben cuppognak a sors mostoha gyermekei a tudomány felé, ködös őszi reggeleken. Mennyit és milyen kegyetlenül mulasztottunk, hogy ezek az ártatlan, fázós kis magyar gyerekek, nem mehetnek kopogós jó csizmában, köves uton a kőhajításnyira levő tanyai iskolák meleg ölébe. Sok idő múlva tudjuk csak ezt a mulasztást behozni s azért szorul el a szívem mindég így szeptember elején, ha az iskola nevét hallom.

Megfiatalodott a postaépület. Hónapok óta folyik a munka a postaépületben, kívül és belül. Nagyszabású átalakítások, célszerű változtatások történtek az épület beosztásán. A belépőt egy világos, szellős, tágas helyiség fogadja, a régi, sötét és kényelmetlen folyosó helyett. A felek kiszolgálása könnyen és simán megy ilyen helyiségben. Minden világos, ragyogóan új. Arra kérjük a jóízű közönséget, maradjon is ilyen szép tiszta, tintával vagy egyéb módon ne csufítsa senki. A mi büszkségünk, ha a vidám-zöld festés sokáig frissen mosolyog ránk.

Beiratások a gazdasági népiskolában. Gazdasági népiskolában az 1938—39. évi pótbéiratások szeptember hó 12., 13. és 14-én lesznek délelőtt 8—12 ig. A tanítás 15-én kezdődik. 15-én (csütörtök) a I. fiu- és leány-, 16-án (péntek) II. fiu- és leány-, 17-én (szombat) a III. fiu- és leányosztály jön iskolába. Fiúk a tanonciskolai, leányok a szeretetházi teremben gyülekeznek.

Értesítés!

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő **Őszi szabás-varrás tanfolyama**

október hó 3-án megkezdődik. Érdeklődni lehet bármikor. Beiratkozás és megbeszélés október 1-én délután 3—5-ig. Petőfi-utca 19 szám alatt.

A gőz- és kádfürdő szeptember 2-án megnyitott, minden héten pénteken a nők, szombaton a férfiak részére. Kádfürdő mindkét napon nyitva.

Eger város ünnepe. Eger, a török elleni küzdelmek dicsőséges végvára, a világhírű magyar bikavér termőháza, szeptember 25—október 2-ika között ünnepi hetet rendez. Az ünnepi hét során mezőgazdasági, gyümölcs, bor, szőlő, ipari, kulturális, kereskedelmi, bélyegkiállítások mutatják be mindazt az értéket, amit ez a város felmutathat. A rendezősegi iroda: Eger, Érsek utca 13, készséggel felel minden érdeklődésre.

Titkok az arcon. Pszichológusok és természettudósok megállapítása szerint az ember az egyetlen élőlény a földön, amely nevetni tud. Nem csak az embernek adott meg azonban az arcjáték, a mimika készsége, hanem az állatoknak is. Az állatok arckifejező képességéről közöl szenzációs képekkel illusztrált cikket a Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képlapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Suhanyeczki István fia János r. k., Pataki László fia Bálint r. k., Gecsei Lajos leánya Terézia Mária r. k., Timár István fia István r. k., Czmarkó János leánya Piroska r. k., Martinák Imre fia István r. k., Weigert Mihály fia László Ádám á. ev., Zelenák János fia András á. ev., V. Szabó László fia László ref.

Házasságot kötöttek: Zöld Endre és Cs. Nagy Piroska.

Meghaltak: özv. Vékony Bálintné A. Szücs Zsuzsánn 80 éves ref., Szántai Mária Ibolya 3 hónapos á. ev., Marjai Sándorné Dntkon Eszter 66 éves ref., Perei István 81 éves ref., Lesnitsky Lajos 56 éves á. ev., Cs. Nagy Ida 10 éves ref., Izsó Sándorné Gecsei Erzsébet 29 éves ref.

A Hajduszoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyitott. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoboszlói Gyógyfürdő páráitól eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasúti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

Ne vessünk

János gazda a járdán hajtja a tehenet. Jön a rendőr:

— Nem tudja kend, hogy a járda a gyalogjáróknak van fenntartva?

— Hogyne tudnám — mondja János gazda — Hiszen én is, meg a Riska is gyalog megyünk.

*

— Ugy nézze meg ezt a fiút, ez egy csodagyerek.

— Ne mondja! Miért?

— Öt év óta tanul zongorázni és még mindég nem tud semmit.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Már nem olcsóbb a bor, mint a szódavíz, de nem is szódavíz!

26 FILLÉR

egy liter 110%-os **KADARKA** vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen feletti rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés, tiszta, tökéletes zamatuak és nem savanyuak.

Székelly Ferenc kft.
fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

ÉRTESÍTÉS!

Értesítjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy Gyomán Hősök-utja 48 szám alatt (Református Egyház mellett) megnyílt minden igénynek megfelelően berendezett

BUTORRAKTÁRUNK

Raktáron tartunk: fenyőfa, keményfa, furnéros hálószobákat, ebédlőket, kombinált szobákat, konyha berendezéseket stb.

Kárpitozott butorokat u. m. recamiér, sezlon, ágybetét, fotel és székeket.

Valamint hajlított butorokat: székek, karos székek stb.

Kérjük raktárunk szíves megtekintését:

BIRÓ BENEDEK ÉS FIAI
asztalosok.

Az öltöző varázsmestere. A kulisszák világáról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A **HOMBÁR** szövetkezet közhirre teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 250 pengőért, nem tagoknak 350 pengőért adja.

Miért pusztulnak az almafák? Erről ír a Növényvédelem és a Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikket közöl még a szüreti tennivalókról, az alma férgesedéséről, a málna egy új betegségéről, a pajor irtásáról, a levél és a gyümölcs hullásáról, a boroshordóról, a gyümölcsfák nyári kezeléséről, az alvószemzésről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsösképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem,” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjazott küldelapra való hivatkozással mulatványszámot.

Mindenféle vonós és fuvós hangszerre tanítványokat vállalok.

Zongora és cimbalom hangolást eszközök.

Magyar nótákat zongorázni tanítok.

FARKASINSZKY IMRE
Gróf Tisza István ut 43 szám.

Őszi Lakberendezési Vásárra szóló Utazási Igazolvány kapható a WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

A Párisi Divat szeptemberi száma ismét remek tartalommal jelent meg. A közeleg őszenek megfelelően szép kosztümök, elegáns szövetruhák, célszerű sport és kirándulóruhák rajzai és atomszép menyasszonyi ruhák modelljei nagy változatosságban találhatóak a Párisi Divat oldalain. Gyermek számára megfelelő iskolai és sétaruhácskák. A szebbnél szebb kézimunkák között egy modern tervszerű hálószoba-garnitúra különös érdeklődésre tarthat számot. A szépirodalmi rész hasábjain pedig nagyszerű novellák, érdekes képekkel illusztrált cikkek, hangulatos versek, dertis humorovat, szépségápolás, lelki tanácsok teszik változatossá a legújabb Párisi Divatot. Egyes szám ára az ingyen kézimunkaiv melléklettel együtt 60 fillér.

BAROMFIT
csak a „HOMBÁR” szövetkezetéhez vigyen, ha jó árat akar kapni érte!

Arany Gusztáv s. jegyzőnek 1 drb. rollós üzletajtója és 1 drb. spalettáblás üzletablaka van eladó. Érdeklődni lehet a községé háza 7. sz. irodájában. 3

Mi, négy vidám szakácsné, mindenütt díszernék bennünket, mert D. Oetiker sütopporral készültük kiváló süteményeinket.

Brücher József Bocskai utca 27 számú háza, jutányos áron szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

Orvos házaspár alsó osztályos diákleányt hasonló koru gyermek mellé kitünő ellátással vállal, gondos felügyelet mellett. Válasz Budapest VI., Terézkerület 30. I. em. 23. 2

Szerkesztői üzenetek:

Rácz Mátyás Müncheberg, Németország. Levelét megkaptam. A Matyikát ma láttam, kispufók angyal. Levélben bővebben írok.

Lukácsné Müncheberg. Kedves lapját köszönöm. Sanyika rendben van, a kislány is jobban, A házhely ügyében segítik, amit tudok. Levél meg.

Klimóéknak Streganz über Storkow, Crandenberg, Németország. Már rég nem hallok hírt magukról. Kapták az ujságot? Üzenjenek!

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

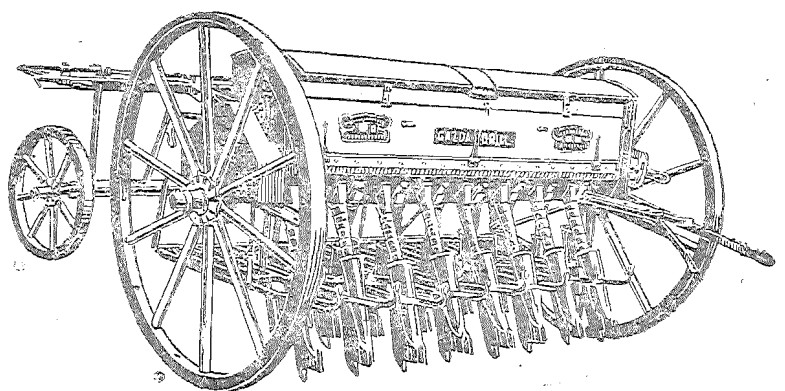
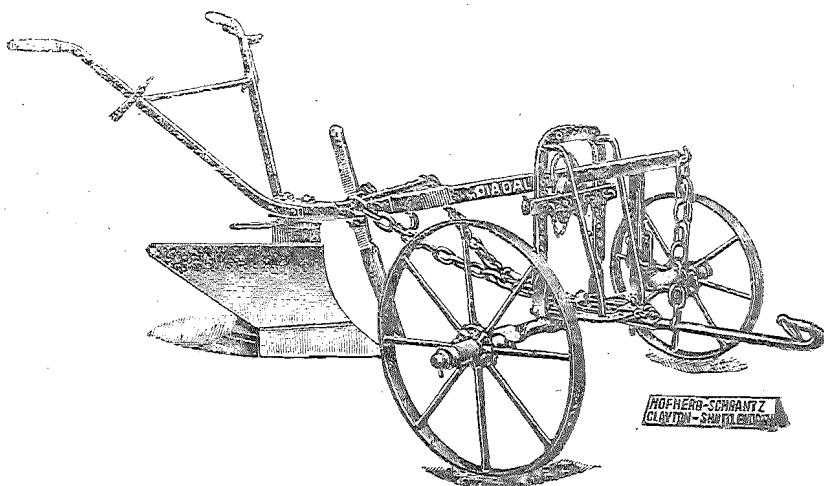
MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.T — BUDAPEST

Traktorok
Cséplőgépek
Vetőgépek

Villakalapácsos darálók
Takarmánygépek
Fogatos ekék
Traktorekék

Boronák
Kutak

Mérlegek
Permetezők
Motorok
Mindenfajta
mezőgazdasági gépek

gyomai képvisellete:

„HOMBÁR”
SZÖVETKEZET
GYOMA

MOZISPORT

APOLLÓ MOZGÓ GYOMA

Szept. 10-én, szombat

A filmművészet diadala. GABY MORLAY főszereplésével. Egy gyilkosság rejtelve. Egy esküdtzéki tárgyalás izgalmi.

Csak 16 éven felülieknek!
A bűnös én vagyok

A budapesti „Royal Apolló”-ban hetekig nagy sikerrel futott izgalmas, romantikus bűnügyi filmje. Férfi főszereplő: Pierre Blanchar.

2. Pompás kirerő műsor.

Szeptember 11-12-én, vasárnap és hétfő

Gyémánt magyar filmsorozatunk I. filmje. A következő heteken keresztül a szaksajtó legnagyobb értékelt magyar filmjét mutatjuk be. HUNYADY SÁNDOR vigjátéka:

Három sárkány

Az ötletek és szellemességek vigjátéka, romantikus, elragadó, értékes felejthetetlenül vidám nagy magyarfilm.

2. Pompás kísérő műsor.

Szeptember 15-én, csütörtök

A színek káprázata, meglepetések és csodák birodalma.

Világ divatreyü a moziban.

Nők a tükör előtt

Minden jelenete festmény, vidám, hangulatos, nagyszerű muzsikájú operettfilm.

Figyelem! A rendkívül hosszú és nagy filmre tekintettel pontos megjelenést kérünk, melytől kísérő műsorunkon csak előzetes filmet mutatunk be.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 szeptember 11-én, vasárnap 7 és 9 órakor.

A Szent István-évre és az eucharisztikus világkongresszusra készült magyarfilm:

Az örök titok

J. Spielmann jezsuita atya „Gyónási titok áldozata” c. regénye filmen. Ezt a szívhez szóló magyarfilmet ne mulassza el senki megnézni.

A műsor kiegészítve:

Eucharisztikus prológ Magyar Világhiradó

ISTEN HOZTA

Elnök ur! Köszöntjük Önt szívünk egész melegével minden gyomai sportember nevében.

Büszke örömmel tölt el bennünket a tudat, hogy Ön, a déli végek legnemesebb sportembere Gyomát tüntette ki személyes megjelenésével, azt a községet, ahol a futball már 26 évvel ezelőtt gyökeret vert. Biztosítjuk hálás és lántorihatatlan szeretetünkről és személye iránti hűségünkről.

Köszöntjük az Alsövetség köztiszteletben álló Alelnökeit és kívánjuk, hogy érezzék maguk körül Gyoma sporttársadalmának minden szeretetét.

Isten áldását kérjük könyékünk sportfejlesztése érdekében kifejtett önzellen és fáradságos munkájukra. —K—

KTE—GyTK 4-1 (4-0)

Bajnoki, vezette: Mácsai.

Emlékeztet még a múlt évi KTE mérkőzés, amelynek árnyéka elért a vasárnapi találkozásig is.

A GyTK csapata érthetően, félve ment ebbe a küzdelembe, mert tudatában volt annak, hogy a KTE otthonában mégfélelmetesebb ellenfél, mint vidéken.

A GyTK is vezetett szép akciókat, de került minden közelharcot. A KTE jó játéka révén már azért is jobb volt ellenfelénél és így a győzelmet is megérdemelte.

A KTE löböt támadott, amit gólokra is tudott váltani. KTE csatársora érdemel dicséretet, míg a GyTK csapata is szépen játszott, csak nagyon kerültek az érintkezést a KTE védelmével, s így csak az Olajos tisztelet gólja sikerült. Mácsay jól vezetett.

GySC—M. MÁV 1-1 (1-1)

Bajnoki, vezette: Kereki.

A GySC indítja az első támadásokat, de a mezőituri védelem a helyén áll. Első negyedóra mezőnyjátékkal telik el, majd a 16. perc-

ben Csáky a Spitzertől kapott labdával lefut és a sarokba helyezi (1-0) 25. percben a bírő tulszigorúan 11-est ad a MÁV javára, ezt Lugosi beteszi (1-1). Félidőig erőteljes MÁV ostrom, közben Királyt kiállítja a bírő.

Mezőnyjátékkal indul a második félidő. A GySC nagyon puhán játszik és némi MÁV fölény alakul ki. Különösen a jobb oldaluk nagyon veszélyes. Lugosi (Lehretter) minden megmozdulása zavarba hozza a védelmet és csupán Zöld kitűnő halfjátéka jelent a számára akadályt. Majd eldurvul a játék és mind két oldalon több szabadrugás esik. A meccs végén erősít a GySC, Györi szabadrugása, majd Takács nagy bombája elkerüli a kaput, végül egy eredménytelen kornert rug Csáky, ezzel vége a meccsnek.

GySC-ből Gálos, Jakó, Zöld és a teljes csatársor érdemel elmitést. Kereki sok hibát vétett.

Sporthirek

A DLASz elnöksége Gyomán. F. hó 11-én a Budapest felől érkező déli gyorssal érkezik dr. Gidófalvy Pál DLASz elnöke, dr. Uhrin András és Denk Ferenc társelnök társaságában, kiket Nemerey Péter GySC elnöke lát vendégül. D. u. 6 órakor a pavillon kistermében alsövetségi sportértelkezetlet tartanak, melyre 22 egyesület kapott meghívót, hogy az alsövetség elnökségével közvetlenül megbeszélhessék az egyesületeket érdeklő aktuális ügyeket. Este fél 9 órakor a vendégek tiszteletére vacsora lesz, a Dalárda vacsorájával kapcsolatosan, a pavillon nagyszobájában, melyen résztvesznek az egyesületek kiküldöttei is.

Szeptember 11-i mérkőzések Gyomán GyTK—M. MÁV, vezeli dr. Magyar Béla. Endrődön ETK—GySC, vezeli Lőwy József (Oroszlóháza) Turkevén TAC—KTE, vezeli Pápay. Mezőituron MAFC II.—Hunyadi, vezeli Klimaj.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. szeptember 9-től október 1-ig

		Gyoma—Endrőd:			
x	+			érk.	†
17.38	21.48	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17.50	21.55	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10
Vitelidj: 50 fillér.					
		Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen			
5.85		Szarvas		x	18.25
6.10	ind.	Endrőd		†	22.80
6.32		Gyoma p. u.		érk.	17.50
6.36		Gyoma templom-tér		érk.	21.55
7.28		Szeghalom p. u.		érk.	17.38
8.40		Püspökladány		érk.	21.43
9.19	érk.	Hajduszoboszló		érk.	17.38
9.55		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		érk.	21.37
				érk.	16.58
				érk.	20.48
				érk.	15.23
				érk.	18.43
				érk.	14.28
				érk.	18.05
				érk.	14.10
				érk.	17.30
Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.					
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.— „ P 12.—					
		Szeghalom—Berettyóújfalú:			
7.27	i.	Szeghalom p. u.		x	15.53
8.57	é.	Berettyóújfalú p. u.		†	20.44
9.08	é.	„ községi háza		é.	14.00
				i.	19.11
				i.	13.50
				i.	19.05
Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—					
Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.					
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; †-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik					

Vitéz Madaras Gyula, a GySC közszereletben álló díszelnöke, mint — sajnálattal értesülünk — a közeljövőben Széke fehérvárra költözik.

Múlt vasárnapi eredmények. TAC—Hunyadi 1-1, ETK—MAFC II. 3-0.

OMTK került a BISE helyett az I. osztályba. Holnap mérkőzik a GyAC együttesével.

A sportszerűség díját az Alsövetség elnöke holnap személyesen fogja kiosztani a GySC arra érdemes játékosainak.

A gyomai ifjusági körzetben rövidesen megindulnak a küzdelmek. Körzetvezető: Imre Lajos alsövetségi tanácsstag.

GySC—ETK meccs Endrődön vasárnap d. u. 4 órakor kezdődik.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Kossuth Lajos utca 22 számú ház eladó, értekezni lehet Kossuth Lajos-utca 55 szám alatt. 2—2

Négy utcára nyíló jogfolytonos italmérés házzal együtt eladó. Saly Lajos Dévaványa Kossuth u. 50. 2—1

Szabó Lajos épület és butorasztales értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy Bodon Bélával a társasviszonyt megszüntették. A régi helyén továbbra is elvállal minden szakmába vágó munka készítését. Kéri a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. 3—1

Gróf Tisza István ut 63. számú ház eladó, bővebbet Honti Antal kereskedőnél. 1—1

Egy jókarban levő gyermekkocsi jutányos áron eladó, gróf Tisza István ut 39 szám alatt. 1—1

Erdei Sándornak 3034 négyszögöl örökösnyilasi földje tanyával együtt eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen, VI., ker. 443. 4—3

Nem kell már vidékre menni kályhás mesterért, mert helyben vállalja a legjobb kivitelben felelősség mellett mindennemű cserépkályha és takaréktűzhely készítését Bartolf Mihály közművesmester. Bocskai ut 19 sz. 6—2

Eladó: 20 kat hold póhalmi szántó, 10 hold póhalmi 600 pengővel átvehető a többi hosszú lejáratu kölcsönrel terhelt, 10 hold a varsányháton, 3 hold zöldlapon, 10 hold halmagyon kis tanyával és ihatóvizű kúttal, 7 hold zöldlapon, 2 hold siratóban 2800 P, egy nagy gyümölcsös kert a réplapon 2200 P, Horthy Miklós uton 4 szobás üzletház 12 000 P, Mátyás király uton szép nagy családi ház, 10 000 pengőért. Jelents be kiadó lakását Izsó Balázs ingatlan irodájába, ahol azt azonnal bérbe adjuk.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp József-körut 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: WAGNER MÁRTON. Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

NEM LESZ HÁBORÚ

Ezt kívánja minden épeszű ember ma Európában. Ne is legyen. Akiknek érdeke a háború, szóljanak és azokat tüzzék egy hosszú fűzérre — ha sokan vannak, — állítsák őket a legmodernebb gépfegyverek elé és akkor kérdezzék meg megegyezően őket, hogy akarnak-e háborút? De mögöttük a másik sorba meg a csehek vezetőit állítsák. Őket ne is kérdezzék, csak lőjenek közéjük. A híres cseh bátorság most is ki fog majd világítani és biztosra vehetjük, sem háborút, sem további pütkösdi királyságot nem kívánnak, hogy megmenthessék a rongyos életüket, megelégszenek ezután is, hogy lakájok lehessenek.

Most tűnik ki, hogy milyen vétkes könnyelműséget vittek véghez a győztes hatalmak, amikor összetakolták a csehszlovák szörnyet.

És milyen szerencsénk, hogy a mai kormányterfiak becsületesen érzik át a felelősséget, amit a saját népükkel és a népek közösségével szemben viselnek. Ezek nem mondják ki az utolsó szót, amely után csak a fegyvereknek lesz szavuk. Milyen nemes emberi cselekedet volt, hogy a nagy angol nemzet 70 éves miniszterelnöke repülőgépre ült és Hitlerhez repült, hátha elejét lehetne venni a háborúnak? Ugyanakkor a csehek már felvonultatták harcikocsjaikat és katonaságukat a fegyvertelen szudétanémetek ellen és azok közül naponta többet lepuskáznak.

A rideg napihírek közlése szerint olyan pontosan és biztosan érlelődött a csehkérdés a háborúra, hogy a régi diplomata felfogás szerint ennyi előrehaladottságra nem lehetett más a vég, mint egy végnélküli háború. De ma, mintha a háborút istenítő tőke és annak csatlósai erősen háttérbe szorultak volna. Becsületes államterfiak kezében van a döntés és remélhetjük, megusszuk há-

boru nélkül a cseh gyomorrontást. Akár népszavazással, akár megadott nemzetiségi önrendelkezési joggal oldják meg a csehkérdést, ezt az állandó Európát lángba borító tüzfészket ki kell égetni. A csehek bebizonyították, hogy nem alkalmasak államalkotásra, tehát kivenni a kezük alól a nemzeti ségeket.

Azt is remélhetjük, hogy ezekből a tárgyalásokból megszületik az európai nagyhatalmak megértése és ha felül kerekedik

a nemzeti szellem és azzal az igazi szocialista felfogás, megindul a munka korszaka, amelyben mindenki csupán annyi értéket jelent majd, amennyit a termelő munkában képvisel. A harci eszközök helyett munkaszerszámokat gyártanak. A hadikórházak helyett népkórházakat állítanak fel. Nem a bujtatók, hanem a termelők szava lesz a döntő.

Ha így lesz, nem kell félnünk egy újabb háborútól.

A Gyomai Dalárda sétahangversenye és serlegavató társasvacsorája

A sorozatos ligeti ünnepélyek egyik kiemelkedő eseménye volt a Gyomai Dalárda szépen sikerült sétahangversenye szeptember 11-én. Nagyszámu közönség előtt énekelt a dalárdánk. A szebbnél-szebb énekeket és dalokat hálásan jutalmazta a hallgatóság nagy tetszésnyilvánításával.

Élénk változatot vitt az ünnepeinkbe a csárdásverseny, amelyre szép számmal neveztek be. Mindenki megnyilatkozása volt a versenyben résztvevők közül elsőnek elismert Szabó Ilonka és Rákosi Viktor-pár győzelme. Mindketten egy-egy kar-órát kaptak emlékül.

A népnepély közönsége estig elszórakozott a ligetben.

Sportegyesületeink értekezlete

Szeptember 11-én délután 6 órára hívták össze a Gyomai Sport Club és Gyomai Testedzők Köre vezetőit közösértekezletre, amelyen a Délmagyarországi Labdarugó Alsövetség részéről dr. Gidófalvy Pál elnök, Darányi Vilmos és Teleky Mi-

hály is résztvettek.

Az értekezleten a bíró neveléséről, az ifjúsági bajnokság kiírásáról és megszervezéséről, valamint az időszerű sportkérdésekről tartottak fontos megbeszéléseket.

Kétszáz terítékes vacsora

A pavillon nagytermét teljesen megtöltötte a vacsorázó közönség. A dalárdisták a pódiumra szorultak. Elejétől fogva vidám, emelkedett, családi melegségű hangulat uralkodott. Kierzett, hogy a megjelentek jószántukból és nem kényszerből mentek el. A dalárdisták-ból álló rendezőség, élén a Nemerey-házaspárral, előzőeken és tapintatosan végezte feladatát és a publikumunktól már megszokott kisebb oknélküli neheztelesen kívül nem is fordult elő zökkenő. A vacsorát Imre Sándor, Szilágyi Péter és

Pájer Imre inyesiklandozó izletes elkészítésében maguk a dalárdisták tálalták fel, gyorsan és ügyesen. A vidéki vendégek közül megjelentek: dr. Gidófalvy Pál, Darányi Vilmos, Teleky Mihály és az Endrődi Torna Kör kiküldöttei.

Helybeliek közül az előljáróság egyes tagjain kívül az intelligencia dalárda pártolói, egypár gazdálkodót láttak, de a közönség zömét most is az iparosság képezte, az a sokszor meg nem értett iparosság, amelyik nélkül sem a dalárdánk, sem a tűzoltó testületünk, sem

a sport egyesületeink nem léteznének. Pedig de kevés elismerést és támogatást kapnak derék iparosaink e kulturtevékenységükért, különösen gazdáink részéről.

Vacsora után Nemerey Péter, a dalárda elnöke állott fel és a tőle megszokott lendületes beszédben üdvözölte a vidéki és helybeli vendégeket, azután beszámolt a június 25—26-án tartott székesfehérvári országos dalosversenyéről, amelyen a gyomai dalárda az ezüstérmes csoport III-ik alcsoportjának első díját, egy szép ezüst serleget nyert. Ezzel a győzelemmel a dalárdánk rövid 12 évi intenzívebb működése óta a 7-ik serlegét nyerte. További szorgalmas működésre buzdította a dalárda tagjait és kérte Gyoma közönségének megértő támogatását.

A nagy tetszéssel és tapsal fogadott beszéd után a dalárda Zöld Sándor karnagy vezetésével előadta a székesfehérvári verseny darabokat, amelyek szünni nem akaró elismerést váltottak ki a közönségből és bizony többet meg kellett újrázni.

Dr. Gidófalvy Pál állott fel szólásra és általános figyelem mellett mondotta, hogy nem régen otthon volt Kolozsvárott, amikor éppen mintegy 8000 erdélyi magyar és székely daltárdista volt ott. Feltűnt neki, hogy a dalosok legnagyobb része gazdálkodó volt. Kérdésére egyik székely dalárda vezetője azt mondotta neki:

— Tudod öcsém, mi jól tudjuk, hogy a dalban lévő értékes nemzeti erőt csak úgy tudjuk a magyarság javára hasznosítani, ha ennek művelésébe a parasztságot is bevonjuk!

Azóta magam is fokozottabban hirdetem — mondotta dr. Gidófalvy — a parasztságunk fiatalosságának bevonását a lelket nemesítő dalegyesületekbe és a testet erősítő sportegyesületekbe.

Kitért még dr. Gidófalvy arra is, hogy a Gyomai Dalárda dicséretén túl a Gyomai Sport Clubot is köszöntse, amely

egyesület tagjai a múlt esztendőben a labdarúgó mérkőzéseken olyan sportszerűen viselkedtek, hogy egyetlen GySC játékost sem állítottak ki, sőt más büntetést sem kaptak a játékosai, így a DLASz 136 egyesületből a GySC-t elismerő érmekekkel tüntette ki sportszerű viselkedéséért.

Dr. Gidófalvyt sokáig ünnepelte a közönség lelkes és hazafias beszédért.

A hangulat olyan emelkedett lett, hogy Farkasinszky Imre ropogós csárdásaira táncra perdült az ifjuság és reggelig kedélyesen elszórakoztak.

Milyen gyümölcsfajtákat telepítsünk?

Az elmúlt két esztendő időjárása gyümölcsstermesztésünkre nem volt a legkedvezőbb; természetesen egyik évben sem volt olyan, hogy a termelőket kielégelhette volna. Ez azonban nem szabad, hogy a kedvünket a termeléstől elvegye.

Lassan eljön az ideje annak, hogy a fák ültetésére gondoljunk. Nem szabad az utolsó órára hagyni a telepítést, mert arra előre kell készülni. A területet ki kell választani, a földroket kijelölni, kiásatni. Aztán körülnézni, hogy honnan is szerezzük be a szükséges csemetéket?

Az a legjobb, ha olyan helyen vásárolunk, amelyik faiskola államilag törzskönyvezett anyafákról, ezek jó és bőtermő fák, szedett szemekről neveli ki fajt. Ha kiválasztottuk a faiskolát, már most előre jelöljük, vásároljuk meg a fákat, nehogy később már nagyon kiválogatott fákban keljen gyenge, satnya fákot venni.

Vigyázzunk, hogy milyen fajtát veszünk, mert az sem mindegy, hogy a mi vidékünkre melyik fajtát ültetjük el. Nem minden jófajta gyümölcs fajtája és terem nálunk kielégítőleg. Házikertbe, saját szükségletre még csak ültethetünk bármily fajtát, de ha eladásra nagyban termelünk, úgy feltétlenül válogassuk meg a fajtákat. Csak azokat a nemeket, fajtákat ültessük, amelyeket az Országos Pomológiai Bizottság gyakorlati tapasztalatok alapján vármegyénk területére előír és ajánl, mint itt legjobban növekvő és termőket. Ezek a következők:

Alma: Simonffy piros, Török Bálint, Ásztrakáni, Husvéti Rozmaring, Elzászi piros, Jonathán.

Körte: Cukorkörte, Vilmos, Nyári Kálmán, Diel, Hardenpont, Papp, Gyöngykörte.

Szilva: Besztercei, Ageoi, Kék, Olasz, Althan ringló, Nyári aszaló.

Kajsziabarack: Magyar legjobb, Késői rózsabarack, Borsi-féle rózsza, Nagyszombati.

Meggy: Pándy üveg, Fekete

spanyol.

Cseresznye: Pongorádi feketé, Germersdorfi óirás, Jabulay ropogós.

Termesztésre és bármely gyümölcsstermesztési ügyre felvilágosítást ad a vármegyei gyümölcsstermelési intéző Gyula, megyeháza.

Teljes kártérítést kaptak a gazdák a lóeladásoknál bekövetkezett károsodásokért

A Békésvármegyei Mezőgazdasági Kamarai Kirendeltség 515 pengőt juttatott vissza a gazdáknak

A mezőgazdasági kamarák a hozzájuk beküldött panaszok alapján már évek óta figyelemmel kísérik azokat a jelentős károsodásokat, amelyek az egyes lótenyésztő gazdákat akkor érték, amikor lovaikat külföldi vásárlók részére adták el közvetítők közreműködésével.

A kamarák kérésére a földmivelésügyi miniszter Lóvásárlásokat Ellenőrző Bizottságot létesített s ez a bizottság esetenként megbizta az egyes kerületi kamarákat a kivitelre történő lóvásárlás gyakorlati ellenőrzésére.

Az ellenőrzés megkönnyítésére léptették életbe a lóvételi jegyet is, amelynek adatait a kamarák válaszlevelezővel összeegyeztették a gazdákkal.

Az elmúlt év folyamán a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara területén 39 gazda jelentett be károsodást, ezek közül azonban csak 17 gazda igazolta minden kétséget kizáróan, hogy a közvetítők megkárosították. Ennek a 17 gazdának az igazolt kárösszege a Kamara kerületében 2330 pengőt tett ki, az ország egész területén igazolt kárösszeg pedig meghaladja a 12.000 pengőt.

Hosszas tárgyalás következett a Lóvásárlásokat Ellenőrző Bizottság, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal és a Lóértékesítő Szövetkezet bevonásával a közvetítőkkel, illetve a lókereskedőkkel, amíg a kárösszegeket a kamarák megszerezték. A siker nem maradt el, s az ellenőrzésnek ez a tényleges eredménye igazolja azt, hogy ha a gazdák támogatják a Kamarát ellenőrzési munkájában és nemcsak felesleges zaklatásnak tartják a válaszlevelezőlapok küldözgetését, akkor megmutatkozik az érdekképviseleti munka gyakorlati eredménye is. Megjegyezhető még, hogy ez az első eset Magyarországon, amikor a kivitelre történő lóvásárlásoknál bekövetkezett károsodásokért a lótenyésztő gazdák teljes kártérítést kaptak.

Békésvármegyében a Kamarai Kirendeltség nevében Krafcsik Ödön kamarai előadó 515 pengő kártérítést juttatott vissza a következő gazdáknak: Zsilák Mihály Békéscsaba (165 P), G. Nagy László Gyoma (125 P), Fekete Mihály Körösladány (50 P), Beregszászi János Kötegyán (175 P).

A Mezőberényi Hírek beszámolója az arató-ünnepről

A Mezőberényi Nap fénypontja volt az arató-ünnep

Nagy élénkség uralkodott vasárnap községünkben. Érezni lehetett a levegőben, hogy nem mindennapi dolog készül, ami az utcára vonzza a tömegeket. A Vésztői-ut, Horthy-ut, Orlai-utca mindkét oldalán sűrűn állottak az emberek s várták az arató-ünnep résztvevőinek felvonulását. Mikor felharsant a levente-zenekar indulója, öszszébb szorult a tömeg, hogy jobban lásson. Elöl jött Kiszely János aratógazda, hát magyar-

ruhás kisleánytól körülvéve, utána a remekbe készült Nagy-Magyarország határait ábrázoló buzakoszorút hozott négy leány magyar ruhában, kísérve 40 pár aratótól. A leányok festői szép magyaros ruhában, kezükben villával, a férfiak pedig vállukon kaszával. A menetet két négyökrös szekér zárta be, melyen aratómunkások ültek. A menet népdalokat énekelt.

Mindenütt taps, éljenzés fogadta a festői látványt, mely

lassan haladt a sportpálya felé, nyomában a nagy tömeg. Közben a tribün megtelt. A páholyokban a vármegyei jegyzőegyesület tagjai, élükön dr. Marsall Ferenc főbíróval, községünk minden rétegének képviselői nagy számban gyönyörködtek a felvonulásban. Mikor az egész menet a páholyok elé ért, Filó Sámuel vezényletével az aratók kórusa elénekelt a Hiszekegyet, utána az Iparos Daloskör a „Hazám, hazám” c. dalt. Majd Vida Pál lépett a koszoru elé és érces hangon, érzéssel szavaltat adott elő. Az arató kórus elénekelt ezután a „Szép vagy, Magyarország” című dalt.

Most Filó Sámuel, a Törpebirtokos és Földmunkás Kör elnöke, az aratóünnep rendezője lépett elő. Üdvözölte a megjelenteket s az arató-ünnep célját ismertette. Ennek az ünnepnek az a célja — mondotta — hogy a társadalmi rétegek egybeolvadjanak, együtt ünnepeljünk testvéri szeretetben. A dolgozó földmunkás testvére akar lenni mindazoknak, akik magyar érzéssel szeretik hazánkat, melyért szenvedni és harcolni készek mindenkor. (Lelkes éljenzés és taps.) A szónok a buzakoszorura mutatva, azt a földmivelésügyi miniszternek ajánlja fel és arra kérte dr. Marsall Ferenc járási főtisztviselőt, hogy azt **rendeltetési** helyére juttassa el.

Most dr. Marsall Ferenc járási főtisztviselő lépett a koszoru elé. Meghatott lélekkel állt — mondotta — Mezőberény község munkás népe előtt és a magyar föld buzájából, művészi kezekkel font koszorút átvesszem és eljuttatom a földmivelésügyi miniszterhez azzal a jelentéssel, hogy az a derék nép szorgalma, józan-sága, hazaszeretete bizalommal tölt el és amely nép ilyen szeretettel ragaszkodik hazájához, az az ország nem veszhet el. Ez a föld ezer év óta a magyaroké és azoké a testvéreké, akik velünk együtt akarnak élni és dolgozni hazánk és népünk boldogulásáért. Örömmel fogjuk meg a becsületes munkás jobbot, hogy haladjunk együtt a jobb jövő útján egymás öszinte megbecsülésével. Az Isten áldását kéri a mezőberényi munkások tömegére.

A főbíró beszéde nagy hatást tett az arató-ünnep résztvevőre és a nagyközönségre és percekig ünnepelték a főtisztviselőt.

Ezzel az arató-ünnep véget ért. A menet énekelve vonult el s megkezdődött a fényképezés, mely megőrökíti a szereplőket.

A HOMBÁR szövetkezet méltatása az alispáni jelentésben

Szeptember 15-én tartotta a vármegyei közigazgatási bizottság rendes havi gyűlését, amelyen az alispáni jelentésben többek között a következők foglaltattak:

„A mezőgazdasági lakosság helyzetében említésre méltó változás nem következett be. Mint feltűnő jelenséget lehetett tapasztalni, hogy a gazdaközönység az elcsépeelt gabonáját és elsősorban a búzát óriási mennyiségben dobja a piacra. A buza értékesítése körül semmi fennakadás a vármegye területén nem észlelhető. Meg kell emlékezni a Gyomán felállított „HOMBÁR“ Mezőgazdasági Szövetkezet működéséről, mely szövetkezet a Futura főbizománya — minden felkinált gabonát a legmagasabb napiáron átvett, sőt miután a Körös magas vizállása lehetővé tette az uszályhajók felvontatását, a „HOMBÁR“ Szövetkezet víziuton való szállításra vásárolja

a gabonát, miért is átlag 50—60 fillérrel magasabb árat ad a búzáért, mint az olyan helyeken, ahol a víziuton való szállítás lehetősége nem áll fenn. Ez előnyösebb értékesítési lehetőséget a gazdaközönység messze vidéken felismerte és az ideai gabonakereskedelmi kampány alatt a gyomai piacra gravitált Szeghalom, Dévaványa, Körösladány, Köröstarcsa, Mezöberény, Endrőd és Kondoros is. A „HOMBÁR“ Szövetkezet fényesen bizonyította be, épen az ideai gabonaeladásoknál, hogy milyen felmérhetetlen jelentősége van értékesítési szempontból a Körösök hajózhatóvá tételének“.

Örömmel tölt el bennünket, hogy vitéz dr. Márki Barna alispánunk élelátásával meglátta és el is ismeri, hogy a „HOMBÁR“ Szövetkezet működése, az adott lehetőségek kihasználásával csak előnyére van gazdáinknak.

KÉTEZERHATSZÁZ HOLD FÖLD KERÜL ELADÁSRA BÉKÉSEN

Grót Wenekheim László békés-ludadi, féltői és zugoki birtokaiból eladnak 2600 holdat, hogy a felszaporodott adósságkamatokat kifizessék. A birtokot az Országos Földhitelintézet vásárolta meg 1 millió 650.000 pengőért — a kormány jóváhagyásával. A földet kat. holdként 600—1800 pengőért

árujják, de a békésiek sokalják ezt és eddig csak kevesen jegyezték.

A vételár 10 százalékát azonnal, 50 százalékát október 1-ig kell kifizetni, míg a fennmaradó 40 százalékot 10 év alatt kell törleszteni 6 százalékos kamattal.

Mezőgazdasági munkások öregségi biztosítása

A törvény értelmében szeptember 15-től kezdve minden 18. életévét betöltött férfi mezőgazdasági munkás a kötelező öregségi biztosítás hatálya alá tartozik.

Minden 18. életévét betöltött férfi mezőgazdasági munkás köteles magát bejelenteni az Országos Mezőgazdaságimunkás Biztosító Intézet helyi szervénél. A mezőgazdasági munkások a OMBI helyétől igazoló könyvecskét kapnak.

A mezőgazdasági munkások 1939. január 1. után az igazoló könyvecskébe munkahetenként 20 filléres bélyeget kötelesek be- ragasztani.

Azok a munkások, akiknek főfoglalkozásuk nem mezőgazdasági munka és más munká-

ban elért keresetük a mezőgazdaságban elért béreket meghaladja, de nem esnek kötelező öregségi biztosítás alá, január hó 1-től nekik is kell igazoló könyvecskét kérni az OMBI helyi szervétől.

Azok a mezőgazdasági munkások, akiknek főfoglalkozásuk eddig is mezőgazdasági munka volt és 65. életévüket már betöltötték, október 15-től kezdve már jelentkezhetnek az OMBI helyi szervénél igénymegállapítás céljából.

A munkaadók, tehát a gazdák csak olyan munkást alkalmazhatnak a jövőben, akinek igazolókönyvecskéje van.

A gazdák az általuk foglalkoztatott munkásokról és azok által ledolgozott munkanapok-

ról kötelesek külön nyilvántartást vezetni.

A nyilvántartást minden hónap 10. napjáig az OMBI helyi szervénél kell a gazdáknak bemutatni.

A gazdák hozzájárulását 65.000—1938. F. M. rendelet szabályozza. A hozzájárulást a kataszteri tiszta jövedelem alapján állapítják meg. A törvény értelmében az a gazda, akinek földadó összege a 23 pengő 70 fillért nem haladja meg, nem fizet hozzájárulást.

Az a gazda, akinek a földadó összege a 23 pengő és 70 fillért meghaladja, de a 34 pengő és 80 fillért nem éri el, az földadójának 5 százalékát fizeti hozzájárulás címén.

Az a gazda pedig, akinek a földadó összege a 34 pengő és 80 fillért is meghaladja, hozzájárulás címén földadójának 18 és egynegyed százalékát fizeti.

A gazdák 1938. év második felére is fizetnek már hozzájárulást, az évi összeg felét.

MAI GYEREKEK

Higgyék el, nem a szülői hiúság mondatja el velem ezt a történetet. Az a hiúság, amely a gyerekek egy-egy sikerült megállapítását megörzendő aranymondásnak könyveli el. Az eset annyira jellemző, — különben az olvasóra bízom ennek megállapítását.

Nos tehát, készülődünk az utazásra, A kis diák fiam élete nagyot fordul: a vidéki gimnázium s az otthon családias levegőjéből a főváros lüktető életébe, vadidegen gyerekek közzé indul. Öneki izgalmas, érdekes a vállalkozás. Mi, szülők sokat számolunk. Megállapítjuk, hogy utazás személyvonattal fog történni, mire fiam élénken javaslatot tesz a gyorsvonati utazásra. Én kitartóan támogatom a személyvonatot, kimutatom a két jegy ára közti differenciát. Fiam rövid habozás után felajánlja ezt az összeget zsebpénzéből, mely váratlanul megnövekedett a bucsulátogatások alkalmával. Látjuk, hogy pénzügyi téren visszavonulhatunk, de az apja érzelmi alapon próbál támadni.

— Nézd fiam, mikor én diák voltam és olyan idős voltam, mint te most, itthonról elindultam délben és csak másnap délután érkeztem Sopronba, az intézetbe, persze személyvonaton.

— Hagyd el apa, — mondja erre a fiam — ugyanezt fogom én is mondani majd a fiamnak, amikor ő repülőgépen akar majd utazni.

Azt hiszem, világosabban nem jellemezte volna a kétgeneráció közti örök haladó ellentétet.

Önnek is meg kell már venni a

NIKOPÁLL SZIPKÁT

ha egészsége ér egy fabatkát...

Miért nincs nálunk 15 métermázsás buzatermésátlag ?

Elszomorító tény, hogy Hazánk termésátlagai messze elmaradnak a nyugati országok termésátlagai mögött. Ott kat. holdanként 20 mázsás termés semmi különös, nálunk egék csodáját jelenti. Nagyon meg vagyunk elégedve, ha mint ezidén, az átlag 9 mázsa. A nagyközönység a gazdát okolja, a gazda az időjárást, s mindkettőnek igaza van.

Szárazságra hajlamos éghajlatunk alatt a szerenesés körülmények sorozatos találkozása — belterjes gazdálkodással ad csak kat. holdanként 20 q-ás és ennél nagyobb termést, de a nagyközönségnek is igaza van, ha látja, hogy egyes jól vezetett gazdaságokban állandóan 12—15 q az átlag, ugyanabban a határban, ugyanolyan földön, ugyanolyan éghajlat alatt pedig egy másik gazdaság megelégszik már 5—6 q-val, még akkor is, ha ugyanazt a jó vetőmagot használta. Hiába letéteményese a vetőmag a legjobb tulajdonságoknak, ha külső körülmények miatt képességeit kifejtteni nem tudja.

Nem tudhatja, mert legtöbb esetben hiányt szenved a legfontosabb növényi táplálóanyagokban, a kalászosok különösen foszforsavban. S tényleg, azt látjuk, hogy ahol állandóan nagy a termés, ott állandóan használnak szuperfoszfátot.

De ha nincs rá pénz! Most itt az alkalom. A jó termésből kell, hogy maradjon műtrágyára, most lerakhatja minden gazda jobb boldogulásának alapját. Célszerűen műtrágyázva több lesz jövőre is a szemtermés, de szalma- és takarmánytermés is, több lesz aztán az istállótrágya, s ha azt jól is kezeljük, ismét csak nagyobb termésnek lesz forrása. A helyes műtrágyázás kezdete a gazda jólétének.

A HOMBÁR szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

Jelentkezzen ma-éob a **ingyenes** betegápolónői tanfolyamára! Vincze doktor úrnál, Gyomai Vörös-Kereszt vagy a község-házán. A tudás is kenyér!

H I R E K

Kinevezések. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Rakóczy Imre címzetes osztrácanácossá, változásos miniszterelnökségi osztrácanácossá, címzetes Károlyvágy-Bocsa Mihály miniszterelnökségi osztrácanákó, címzetes miniszteri tanácsosi, változásos miniszteri tanácsosa nevezte ki.

Dr. Szilassy Antalt nevezték ki az adófelülvizsgáló bizottság elnökévé. A m. kir. pénzügyminiszter 77.727/1938. VII. 2. sz. rendeletével a cseréi adófelülvizsgáló bizottság elnökévé dr. Szilassy Antal nyugatiományú őrnagy-hadbíró, békéscsabai lakost nevezte ki. Ez a bizottság tárgyalja a gyomai járás adóügyeit is.

A Futura eddig 5.5 millió métermázsas búzát vásárolt, a kereskedők és malmok mintegy 3 millió mázsát.

A "HOMBÁR" Szövetkezethez olyan nagy mennyiségű 1201-es bányai vetőmag búzát szállított be Telek-uradalom, hogy a cseréi ezonnal megajlik, ha valaki vetőmagért megy. Azonban mégis idejében gondoskodják minden gazda a neki szükséges vetőmag búzáról, most még elfogad a HOMBÁR előjegyzéseket.

Badar Balázs fazekas-mester, cseréi lakosnak a fazekasipar terén 60 éven át kifejtett érdemes munkásságáért elismerését fejezte ki a kormányzó.

A Magyar-Olasz Bank női nőke a nálunk népszerű Romániai ezredes lesz.

Kiskunfélegyházán egy magán-csoporthoz 80 vagonos hűtőházat akar építeni.

A ragadós száj és körömfájás a meggyekben is felépett már, jó lesz a badai legelőn lévő állatainkat minél több hazahozni, mert ha a betegség kint éri azokat, ott kell maradniuk a betegség megszüntetéséig.

Zala vármegye törvényhatóságának kezdeményezésére kéri a vármegyék, hogy a valahányszor lekményeket hazarútnak nyilvánítsák.

Hathónapos túzoltóúszóképző tanfolyam. A hatónapos túzoltóúszóképző tanfolyam megkezdésére az ország részelt túzoltóúszó kévelnek bírányult, ezért hathónapos túzoltóúszó és járási túzoltóúszó felügyelői tanfolyamot rendeznek az ősszel Budapesten. A féléves tanfolyam november 21-én kezdődik és arra az ország minden részéből sokan jelentkeznek.

Üzenet azoknak, akik szeretnek...

*A vér vér marad, a vágy örökre vágy,
Mí a nyugtalan embernek szárnyat ad.
Idegen nap, föld elsátt messze messze,
Szívemben ragyog Anyám könnyes szeme.
Szülőföldemnek elhagytam rónáját,
Mely népem szülte s fedi koporsóját.*

*Bocsássatok meg, ti vérem vérei,
De vannak dolgok, amit megérieni
Más nem tud, csak az, ki bilincsét horája.
Élte harcában, sirva... mósolyova,
Küzd erős szívvel és mindent feláldoz,
Mí szülőföldje borít a lábához.*

*Az édes otthoni, a kedvest, a barátot,
Akácos lányait, mezei virágot.
Hármas-Körösnek fűzfalombos gátját,
Szívet derítő kocsmák mámorát —
Mind, mind feledve, cél a boldog jövő,
Melyben megáld vagy megver a Teremtő.*

*Bocsássatok meg és tovább szeressetek,
Hiszen én mindig ott vagyok veletek.
Nézem a felhőt, éjjel a csillagot,
Tudom, hogy édes hajnal pirkad majd ott,
Ha kocsim rudja hazafelé fordul,
Féltő szívekből a könny is kicsordul.*

*És fészket rakok az ősi rög felett
És élek azért, ki megbecsül, szeret...
A templomba majd eljárom vasárnap
És megcsókolom édes jó Anyámnak,
Apámnak áldó, féltő, drága kezét,
Kérve rájok Isten áldó kezét.*

*Bocsássatok meg és imádkozzatok.
Ne hervadjanak el a kis virágok,
Melyek vágyaknak remények kertjében
Nyílnak örömben, harcok szenvedésben.
Bolygó utamról megpihenek egyszer
A sírig kötő hitves szerelemmel.*

Budapest, 1938. szept. 11.

Kruchió Endre.

Járási főszolgabíró az őszi rendes apaállatvizsgálat határidejét Gyoma községben 1938. évi szeptember 28-án szerdán délelőtt 9 órára a községi bikaházhoz, délután 3 órára a csudaballai legelőre költözte. A vizsgálatra elővezetendők mindazon apaállatok (bika, kan, kos), melyeket az 1938/39. évben köztenyésztésre óhajtanak használni.

A gyomai (Kecsegfa) meteorológiai állomás augusztus havi jelentése. Mascimális hőmérséklet: 34.8 C. f. Minimális hőmérséklet: 12.2 C. f. Átlagos hőmérséklet: 21.1 C. f. Mascimális csapadék: 13 mm. 25-én. Összes csapadék: 94.8 mm.

A belső kölcson második 30 millió részlete is befolyt.

Indiai fejedelmek között. Hátsó-India északi részén, Assam tartományban él egy népfaj, a nagák népe, amelynek izmos férfiai még ma is hódolnak a fejedelmek borzalmas szolgálatának. A törzs nőtagjainak — akik közül néhányat csak nemrég sikerült egy bétor fiatal udósznak lefényképeznie — nemcsak a ház körül, de még a szülőföldükön szükséges munkát is el kell végeznük a férfiak helyett. A fiokozatos népfaj életéből közöl képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kiünő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

Értesítés!

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ úrnó
őzi szabás-varrás
tanfolyama

október hó 3-án megkezdődik.
Érdeklődni lehet bármikor.
Beiratkozás és megbeszélés
október 1-én délután 3-5-ig.
Petőfi-utca 19 szám alatt.

A gőz- és kádfürdő szeptember 2-án megnyit, minden héten pénteken a nők, szombaton a férfiak részére. Kádfürdő mindkét napon nyitva.

A mezőgazdaság vásárlóereje az 1938/39. gazdasági évben előreláthatólag 12 százalékkal nagyobb lesz, mint a múltévben.

A burgonya kivételben is részesedést kapnak a keresztény kereskedők.

Békésen a natunk is jámert Radó-színház-színház 18-án a szabadban adja elő „János vitéz”-t.

Filléres gyors indul! október 9-én Békéscsabáról Budapestre a X-ix frontarcos találkozóra.

Baromfi-, galamb- és házi-nyulkiállítás lesz október 29, 30, 31-én és november 1-én Békéscsabán.

Országos vándorgyűlést tartanak a vészérek szeptember hó 25-én Orosházán.

1200 vagon olcsó cukrot hoznak forgalomba. Köpogramonként 50-60 fillér. Ezt a cukrot csak inségetek kaphat.

A csepeli szabadkikötőben kávé, prímét és pamutot akar tárolni Brazília.

Két évig a világ körül. Két esztendőn keresztül járta be nagy sikeres az öt világrészt egy magyar arisztokrata. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délbáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorok, egyfolyvatos színdarabok, premier-bejáratok, színházi piérykakat, nagyszerű filmvázlatok és több mint száz szobor- és szobor-képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délbáb egy száma 20 fillér.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

ÉRTESÍTÉS!

Értesítjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy Gyomán Hősök-utja 48 szám alatt (Református Egyház mellett) megnyílt minden igénynek megfelelően berendezett

BUTORRAKTÁRUNK

Raktáron tartunk: fenyőfa, keményfa, furnéros hálószobákat, ebédlőket, kombinált szobákat, konyha berendezéseket stb.

Kárpitozott butorokat u. m. recamiér, sezlon, ágybetét, fotel és székeket.

Valamint hajlított butorokat: székek, karos székek stb.

Kérjük a raktárunk szives megtekintését:

BIRÓ BENEDEK ÉS FIAI
asztalosok.

A Hajdusoboszlói gyógyfürdő április hó 15-én megnyílt. Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajdusoboszlói Gyógyfürdő páratlanul eredményes gyógyhatásáról és olcsóságáról híres s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 százalékos vasuti kedvezmény. Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

**Mindenféle
vonós és fuvós
hangszerre tanítványokat
vállalok.**

**Zongora és cimbalom
hangolást eszközölök.**

**Magyar nótákat
zongorázni tanítok.**

FARKASINSZKY IMRE
Gróf Tisza István ut 43 szám.

**Termelők Szövetkezet
vendéglőjének vezetését
a mai napon átvettem és
minden szaktudásom
lattbavetésével a legké-
nyesebb igényeket is ki-
elégitem.**

**Változatos zónareggeli
és hangulatos esték.**

**Szives pártfogást kér
WEIL JÓZSEF**

A Párisi Divat szeptemberi száma ismét remek tartalommal jelent meg. A közelgő ősnek megfelelően szép kosztümök, elegáns szövetruhák, célszerű sport és kirándulóruhák rajzai és álomszép menyasszonyi ruhák modelljei nagy változatosságban találhatóak a Párisi Divat oldalain. Gyermek számára megfelelő iskola- és sétaruhácskák. A szebbnél-szebb kézimunkák között egy modern tervszerű hálószoba-garnitúra különös érdeklődésre tarthat számot. A szépirodalmi rész hasábjain pedig nagyszerű novellák, érdekes képekkel illusztrált cikkek, hangulatos versek, derűs humorrovát, szépségápolás, telki tanácsok teszik változatossá a legújabb Párisi Divatot. Egyes szám ára az ingyen kézimunkaiv melléklettel együtt 60 fillér.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téz-tarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTEKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Miért pusztulnak az almafák? Erről ír a Növényvédelem és a Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a szüreti tennivalókról, az alma férgesedéséről, a málna egy új betegségéről, a pajor irtásáról, a levél és a gyümölcs hullásáról, a boroshordóról, a gyümölcsfák nyári kezeléséről, az alvószemzésről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsösképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem”, kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjaztató küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejt-hetetlen drága jó apánk, illetve nagyapánk

Megyeri Sándor
temetésén megjelentek és vigasztaló szavaikkal fáj-dalmunkat enyhíteni igye-kezték, ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

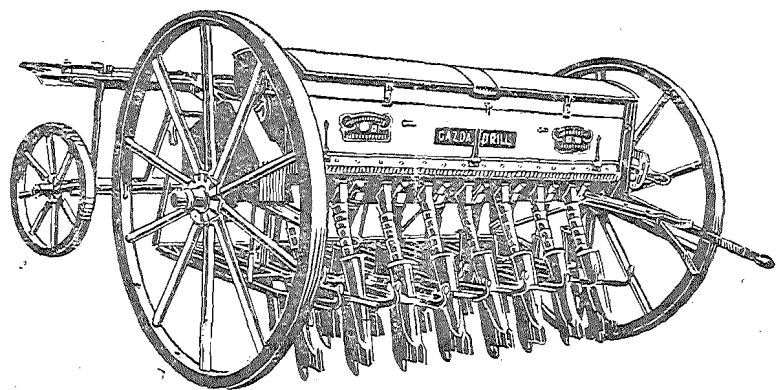
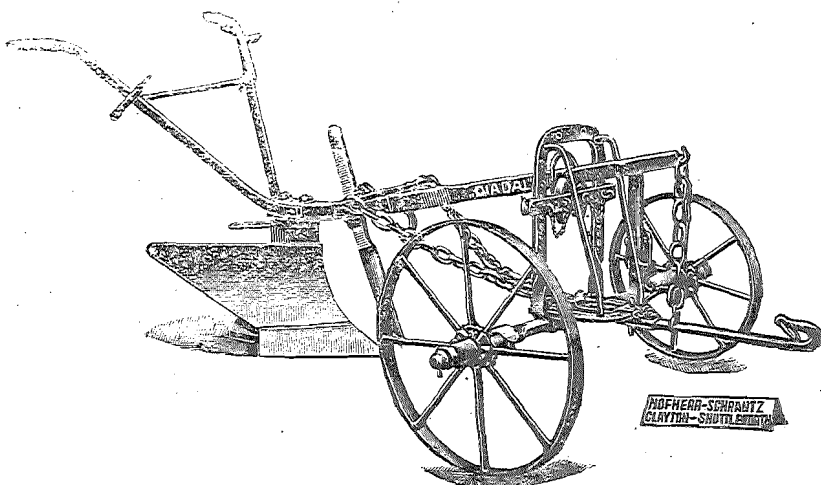
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyomai képvisellete:

„HOMBÁR”
SZÖVETKEZET
GYOMA

MOZISPORT

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Szept. 17-én, szombat
Kalandor est! Izgalmas műsora!
CHARLIE CHAN a sárga detektív
újabb kalandja. Turfészlámások
A versenypálya titka.

CHARLIE CHAN A TURFON

Mindent lát és mindent kinyomoz
a sárga mesterdetektív.

Bestiák birodalma

xétikus környezet, izgalmas film.

Szeptember 18-19-én,

vasárnap és hétfő

Magyar film! Az évad legújabb
filmje! Rendkívüli cselekmény.

Csucspontra fokozott izgalom.

A legjobb magyar színészek
főszereplésével:

AZ EMBER NÉHA TÉVED

Óriás sikertű magyarfilm.

2. Pompás kísérő műsor.

Szeptember 21-én, szerda

Oroszország fénye, pompája és
ragyogása.

Emberi szenvedélyek vihára. A
nagy kérdőjel, őlt-e az asszony?

TOLSZTOJ LEÓ

izgalommal tulfutott regénye:

Névaparti nász

Az orosz tárgy film koronája.
Hatalmas, nagyvonalú, művészi,
rendkívül izgalmas film, háttérben
egy főtárgyalás izgalmai.

Főszereplő: VICTOR FRANCEN.

2. Kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-
kor. Pénztáryitás: vasárnap és ünne-
pnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 szeptember 18-án, vasárnap
7 és 9 órakor.

Jön a két kedvenc hős!

ZORO és HURU a két lovag

Könnyekig kacagtató kaland.

A két világhírű komikus ezen újabb
filmje szédületes kacagást, páratlan
jókedvet derít a nézők soraiban

A műsor kiegészítve:

Késdobáló Magyar Világhíradó

GYTK—M. MÁV. 2-0 (0-0)

Gyoma, vezette: dr. Magyar.

Szép időben, nagyszámu közön-
ség, majd kedves vendégek előtt
játsszódott le a mérkőzés. A Gytk
most nagyon kitétt magáért. Szép
és kellemes játékot mutatott be, —
kár, hogy a második féldő lany-
hábban és némi szépség hiba je-
gyében folyt le. Ugyanis Bartik II.
kiállítására rontotta az egységet. A
játék alapján a honi csapat meg-
érdemelte a két pontot, különösen
a védelme multa felül a vendégek
együttesét. A halvesor is szépen
oszlotta a labdát a csatársornak
és mindenkor segítségére volt, ha
annak szükségét látta. A csatársor
ügyesen használta fel a kapott
labdákat, s így Csalah észszerű
játékával be is biztosította a győ-
zelmet. A vendégcsapatnál a csa-
társor mondható jobbnak, de ma,
azok sem boldogultak a Gytk
védelmével. Kertész hasznosan
helyettesítette Porcsalmit. A csapat
játékával mindenki meg volt elé-
gedve, ha tovább is meg lesz az
önbizalom úgy előkelő helyezé-
nek nézhetnek elébe. A vendé-
gek közül Posa és állítólag a mult
vasárnap kiállított Király tűnt ki?
Mérkőzés végeztével a mindenki
által szeretett dr. Gidófalvy elnök
üdvözölte a csapatokat, akik sorba
állással köszöntötték az elnököt.

Dr. Magyar jól vezetett.

ETK—GYSC 3-1 (2-0)

Endrőd, vezette: Löwy.

Váltakozó mezőnyjátékkal kez-
dtek a meccs 4 percben Spitzer
elől kornerra ment Lacsnyi, de 3
perc múlva már Kertes II. lövését
védi Gálos. 15. percben Spitzer,
17. percben pedig K. Szabó lö-
vése kerül el a kaput. Etk erősít
és negyedórás ostrom után a 32.
percben Matuska közléről a felső-

sarokba lö (1-0). Etk marad front-
ban és a 40. percben kornert ér
el. Az ivelő labdára Gálos kifut,
de elveszi. Lörinc ugrik a helyére
és Koós lövését kézzel fogja. A
megítelt 11-est Kurilla I. lövi be
(2-0)

Szünetben a jelenlevő dr. Gidó-
falvy DLASz elnök üdvözli a két
csapatot. A Gysc nevében Zöld
László mondott köszönetet a lel-
kesítő szavaiért.

Fordulás után nagyon rákapcsol
a Gysc. Spitzer lesz a centerhalf
és az ő támogatásával erős ostrom-
ba kezd a Gysc, melynek csak a
32. percben van eredménye, ami-
kor is Imre passzából K. Szabó
szép gólt lö (2-1). Etk a gólrá
erős finisbe kezd, de Gálos reme-
kel. 40 percben Matuska újabb
gólt lö Talán passzából.

Löwy jól vezetett.

Sport hírek

Szept. 18-iki mérkőzések:
Gyomán: GySC—MAFC II. vezeti:
Kereki. Szentandrason: Hunyadi—
GyTK, vezeti: dr. Magyar. Mező-
tur: M MÁV—ETK, vezeti: Pálin-
kás.

Mult vasárnapi eredmények:
MAFC II.—Hunyadi 0-0, KTE—
TAC 2-0.

1938—39 évi körzeti ifjusági
bajnokság sorsolása: szept 18 án
GySC—MAFC, vezeti: Kruchió M.
délután 2 órakor. Szept. 25 én
Mezőberényi Textil—Dévaványai
SE, MAFC—GyTK. Okt. 2 án
GyTK—Textil, DSE—GySC Okt.
9-én Textil—MAFC, GyTK—DSE.
Okt. 16 án MAFC—DSE, GySC—
GyTK. Okt. 23-án Textil—GySC

Felhívtnak mindazon sport-
emberek, akik az ifjuság sportne-
velő ügyét fontosnak tartják és az
ifjusági meccsek levezetésére vál-
lalkoznak, jelentkezzenek Imre La-
jos ifj. körzetvezetőnél Gyoma,
Petőfi utca 15.

GySC új intőzőjévé Fekete Gézá-
választották meg.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. szeptember 9-től október 1-ig

Gyoma—Endrőd:

x	+				
17. ³⁸	21. ⁴³	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	21. ⁵⁵	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ³⁵		Szarvas			x	+
6. ¹⁰	ind.	Endrőd		érk.	17. ⁵⁰	21. ⁵⁵
6. ³²		Gyoma p. u.			17. ³⁸	21. ⁴³
6. ³⁶		Gyoma templom-tér			17. ²⁸	21. ³⁷
7. ²⁸		Szeghalom p. u.			16. ³⁸	20. ⁴⁸
8. ⁴⁰		Püspökladány			15. ²⁸	18. ⁴³
9. ¹⁹	érk.	Hajduszoboszló		ind.	14. ⁴⁶	18. ⁰⁵
9. ⁵⁵		Debrecen, „Arany Bika Szálló“			14. ¹⁰	17. ³⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.— „ P 12.—

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.		é.	15. ³⁸	20. ⁴⁴
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.		i.	14. ⁰⁹	19. ¹¹
9. ⁰⁸	é.	„község háza“		i.	13. ⁵⁰	19. ⁰⁵

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti
Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI
cégnél.

Kruchió Istvánnál 11 darab 3 éves
anya birka, 1 drb államtól vásárolt 2
éves törzkönyvezett kos és 9 drb idei
bárány van eladó, megtekinthető VII-ik
kerület 351 sz. alatt. 2—1

Egy szép alig használt Singer
súlyesztős varrógép eladó, II. kerület
Gárdonyi utca 51. 1—1

Kossuth Lajos utca 26 sz. alatt
egy nagy asztaltűzhely, egy írógép és
rádió készülék van eladó. 3—1

Négy utcára nyíló jogfolytonos
italmérés házval együtt eladó. Saly
Lajos Dévaványa Kossuth u. 50. 2—2

Szabó Lajos épület és butorasztalos
értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy
Bodon Bélával a társasviszonyt meg-
szüntették. A régi helyén továbbra is
elvéllal minden szakmába vágó munka
készítését. Kéri a nagyérdemű közönség
szives pártfogását. 3—2

Gróf Tisza István ut 63. számú
ház eladó, bővebbet Honti Antal keres-
kedőnél. 1—1

Egy jókarban levő gyermekkocsi
jutányos áron eladó, gróf Tisza István
ut 38 szám alatt. 1—1

Erdel Sándornak 3034 négyszögöl
örökösnyilasi földje tanyával együtt
eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen,
VI., ker. 443. 4—4

Nem kell már vidékre menni
kályhas mesterért, mert helyben vállalja
a legjobb kivitelben felelősség mellett
mindennemű cserépkályha és takaré-
tűzhely készítését. Bartolf Mihály kö-
művesmester. Bocskai ut 19 sz. 6—3

Arany Gusztáv s. jegyzőnek 1 drb.
rollós üzletajtója és 1 drb spalettáblás
üzletablaka van eladó. Érdeklődni lehet
a község háza 7. sz. irodájában. 5

Megvételre keresek egy jókarban
levő fűszerüzlet berendezést és két da-
rab üzletajtót (kirakatot) vasrollóval,
Győri Sándor kereskedő Kiss Bálint ut.

Orvos házaspár alsó osztályos
diákéletet hasonló koru gyermeke mellé
kötő ellátással vállal, gondos felügye-
let mellett. Válasz Budapest VI., Teréz-
kört 30. I. em. 23. 2

Arany János utca 16 számú ház
eladó, vagy kiadó. 1—1

Eladó: 20 kat hold póhalmi szántó,
10 hold póhalmi 600 pengővel átvehető
a többi hosszú lejáratu kölcsönrel ter-
helt, 10 hold a varsányháton, 3 hold
zöldlapon, 10 hold halmagyon kis
tanyával és ihatóvizű kuttal, 7 hold
zöldlapon, 2 hold siratóban 2800 P,
egy nagy gyümölcsös kert a réplapon
2200 P, Horthy Miklós uton 4 szobás
üzletház 12.000 P, Mátyás király uton
szép nagy családi ház 10 000 pengőért.
Jelentse be kiadó lakását Izsó Balázs
ingatlan irodájába, ahol azt azonnal
bérbe adjuk.

Az „Uj Magyarság“

a legjobban szerkesz-
tett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: **WAGNER MÁRTON**
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Önrendelkezést!

Méltóságteljes, alaposan megfontolt, higgadt hangú felhívást intézett a világ közvéleményéhez a felvidéki Egyesült Magyar Párt. A diplomácia körmondfonságától mentes, nyílt és őszinte feltárása volt ez a nyilatkozat a magyar álláspontnak.

Erőszak nélkül, békés uton akarja a magyarság az új, becsületes élet alapjait lerakni. Békés eszközökkel akar véget vetni a husz évvel ezelőtt elkövetett igazságtalanságoknak. Bátoran emeli fel szavát azok ellen az erőszakosságok ellen, amelyeket két évtizeden át önmegtagadással viselt, bár nem szünt meg egy pillanatra sem hangoztatni a maga igazát. Önmérséklettel viselte sorsát az elcsatolt területek magyarsága, lelkiismeretesen teljesítette súlyos feladatokat jelentő, nehéz állampolgári kötelességét, abban a tudatban, hogy el kell jönnie annak az időnek, amikor győzedelmeskednek a sokat hangoztatott wilsoni elvek, amikor minden népcsoport önmaga rendelkezik sorsa és hovatarozandósága felől.

Ütött az óra. Az igazság eszméje megérett a megvalósulásra. Meg kell adni a népeknek az önrendelkezési jogát. Nem lehet tartósan hazugságokra alapítani egy ország létét. Biztosítani kell a mesterségesen összetakolt köztársaságban élő valamennyi nemzetiségnek azt a legtermészetesebb jogát, hogy önmaga döntsön jövőjéről felől.

Ennek a kérdésnek az elbirálásánál cív álláspontra kell helyezkednünk. Nem lehet döntő érv az, hogy a szudétanémetek mögött egy hetvenöt milliós hatalmas állam áll, mert ez az önrendelkezési jog éppen úgy megilleti az egymillió magyarországot, mint a negyedfélmilliónyi németet, vagy a néhány százezernyi lengyelt. Ebben a felfogásban csúcsosodik ki a hivatalos magyar álláspont is: a magyar kormány

igénybeveszi külpolitikájának eszközeit, hogy az igazságos elrendezés jogos követelése a csehszlovák kérdés megoldásánál érdekelt valamennyi nemzetet illetően, békés uton érvényesüljön.

Ezt a magyar álláspontot hangoztatta júliusban Kánya Kálmán külügyminiszter, a brüsszeli Le Soir-nak adott nyilatkozatában, amikor rámutatott arra is, hogy Magyarországnak egyetlen olyan problémája nincsen, amit békés uton ne lehetne elintézni. Erre a külpolitikai függő kérdéseink ügyét békés uton munkáló politikákra célozott a római ut idejében a

londoni Times is. „A józan és z Rómában“ című nagyszabású vezércikkében. Ezt a békés megoldást, valamennyi nemzetiség önrendelkezési jogának megadását hangoztatta Mussolini is a Popolo d' Italia multheti hasábjain és a vasárnap tartott trieszti beszédében. Ezért a magyar ügy melletti nyílt kiállásáért, mindegyik nemzetiség jogának kifejtett erőfeszítéséért mondott őszinte köszönetet a Magyar Revíziós Liga a Ducenek, Hitlernek, az angol, francia és lengyel miniszterelnököknek s a világbéke biztosítása érdekében felhívta figyelmüket a csehszlovákiai magyarság helyzetére és kérte a népek önrendelkezési jogának azonnali alkalmazását az ezeréves Magyarországtól el-

szakított csehszlovák területen.

Együttérzésünk felvidéki testvéreink, az ő törekvéseik, az ő követelésük valamennyi magyar követelése. Ebben a kérdésben, mint külpolitikánk minden kérdésében, az egész magyar közvélemény egységes. A magyar kormány és a magyar nép egységesen áll az ősi magyar koronázó városban, Pozsonyban, a világ kulturnépeivel kiáltványt intézett véreink mellett s szívdobogva várja a döntést, ami egymillió magyar felszabadulását jelenti.

Bizunk az igazság átütő erejében és bizton reméljük, hogy a béke szózata diadalmaskodni fog. Diadalmaskodni fog az igazság, hiszünk ebben, mint ahogy hiszünk Magyarország feltámadásában.

„Itt az idő, most, vagy soha“!

Félmillió magyar tüntetett a revízió mellett

— Budapesti tudósítónktól —

Ilyen példátlan méretű megmozdulásra a legöregebb pesti emberek sem emlékeznek, mint a szerdai gyűlés volt a Hősök terén.

A gyűlésre hívó plakátok már napokkal előtte ott piroslottak minden falon. Repülőgépek szórták felhőként a röpcédulák libegő ezreit.

Szerdán, már a délutáni órákban megindultak a különböző egyesületek gyülekezése, ami hosszú percekre megakasztotta a legforgalmasabb helyeken a közlekedést. Nemzetiszinü zászlók alatt, a munkahelyükről induló emberek ezrei marsoltak négyes sorokban, végnélküli csapatokban a Hősök tere irányában. Férfi és nő, főnök és egyszerű munkás, lelkesen meneteltek egymás mellett, egy ritmusban, egy cél felé.

A Hősök tere, mint egy pompás, óriási színpad, nappali fényben tündöklött. Kétezer rendező irányította helyükre a küldöttségeket, iskolákat, melyek csakhamar zászlóerdővel,

táblák és felirások ezreivel borították a hatalmas teref. „Nem, nem, soha“, „Vesszen Trianon“, „Követeljük vissza a Felvidéket“, „Éljen Horthy“, „Heil Hitler“, „Salve Duce“, csak néhány a rengeteg felirás közül, amit el tudtunk olvasni. Egyes csoportok katonazenekarral érkeznek s a vérpezsdítő ritmus csak fokozza, az amugy is lelkes hangulatot.

Mindenki várakozik, a végételen emberrongeteg — ami a tere vezetése összes utcákat is ellepte — csak arra vár, hogy valaki beszéljen helyette.

Alig szólalt meg a gyűlés első szónoka, a félmilliónyi tömeg, mint a tengerzugas harsogta: „Vesszen Trianon“!

A szónok hangjában benne remegett mindnyájunk izgalma, benne csattant az egész magyarság akarata: „Vissza ami a miénk“. Megafonok sokasága kilométerekre vitte a beszédet, a tömeg figyelve állt és orkányszerűen helyeselt.

Nem egy hódítani vágyó nép kapzsisága, nem a gazdagodás önző vágya, nem kiagyalt esz-

mék lázitották — mint egy embert — ezt a kigyult tömeget. Egyszerű, természetes emberi érzések, amihez mindenkinek Istenadta joga van: — mindnyájunknak maradt valamije a Felvidéken. Vissza, ami a miénk!

Szemüveges professzor, piszkos ruhájú gyári munkás, csinos fiatal diáklány, tőpörödött ós anyóka, egyenruhás altiszt, autón érkező jóruhájú ur, gyászfátyolos hölgy, testvéri közelségben, — a közismert pesti tolokodás mellőzéseivel — megilletődve, némán, majd öntelelt kitéréssel — mint egy test, egy lélek, egy nép, az Isten esillagai alatt igazságért, életért imádkoztak.

Megrendítően szép volt ez az este. Visszaadta a hitünket, elfeledtük a „turáni átkot“, a széthuzást, ami eddig mindig a magyar vesztét okozta. Igazi, nagy pillanatokban mégis egységesen tudunk érezni s ha így lépünk a világ színe elé, tiszteletet és igazságunk beteljesedését kaphatjuk jutalmul.

Ugy legyen!

MÉG NINCS KÉSŐN

de a tennivalók ideje rohamosan közeleg: tökéletes munkát adni annak a buzának, amely az Alföld legfontosabb termé-nye.

Első és fő gondunk a vetőmag legyen. Ha még nem gondoskodtunk Bánkúti származású buzavetőmagról, ne halogassuk, szerezzük be, öntsük fel a Hombár szelektor gépére, ahonnan 100 százalékos megfelelő tisztaságban kapjuk vissza: tudatosan nem vetünk el gyomot sem, úgy is elég gyommag ólálkodik vetésünkre kint a földön.

Üszög ellen ne locsoljuk, hanem mossuk meg a vetőmagot 1.5 százalékos rézgálicoldatban, úgy mint öreg szüleink tették hajdanán a kenyérnek való buzával, tisztavízben megmossák, kiterítették a napra. Igen könnyűvé teszi ezt a munkát a ritkaszövésű (korpás) zsákkal a belső falán kibélelt 2 vekás vessző füleskas, amibe egyszerre 40 liter buzát öntünk, a kádban jól alámerítjük, megkavarjuk, a léha szemet lefölozzük, két kézzel dörzsölve jól megmossuk a magot, a kádra helyezett botra téve a kosarat lecsurgatjuk; utána legjobb a magot napra kiteríteni, hogy a buzaszemek megszáradva visszanyerjék eredeti nagyságukat. Ócska zsákokat is fertőtleníteni kell az oldatban s míg a vetés tart, ebben szállítsuk a földre a magot.

Amit itt néhány szóval leirtunk, a legkevesebb, amit minden lelkiismeretes magyargazda meg kell, hogy adjon a buzavetőmagnak.

A vetés módjáról, idejéről, a vetőmag mennyiségéről annak idején még lesz mondanivalónk, addig a fentiekre legyen szorgos gondunk.

Gyoma, 1938 szept. 18.

M. B.

NIKOPÁLL szipkában

Minden dohánytőzsdében kapható! NIKOPÁLL betéttel dohányozzon, mert az egészségre ártalmas nikotín, pyridin, kátrány, gyanta stb. származékok ezáltal nem jutnak a szájba és a tüdőbe.

1 elegáns bekelet szipka és 5
betét ára — — — — — 150 P
1 betét, mely 40 cigarettára elég —.16 P

Befejezéshez közeledik a gyomai református templom restaurálása

Bágyadt őszi nap ragyogja be a külsőben már megfiatalodott gyomai református templom hatalmas oldalfalait. Még messzes gödrök és építőszerszámok hevernek lábainál, de a külső falak már barátságos, meleg sárgán világítanak, felfrissülve, megmutatva a peremen futó díszítés szép ritmusát, a hatalmas sikok arányát s a két égbe furódó büszke torony ismerős szépségét.

Belül még szorgos munka folyik. Papp Zsigmond, az orgona tervező és kivitelező művésze, mint díszletmester áll a dolgozó iparosok között, maga is nyakas dolgokban és lázban a megoldandó feladatok nagyszerűségétől.

Az oldalbejárat félhomályá-

ból betoppani a fehérarany templom belsejébe — ámulat és a meghökkenés. A menyezet lendülő ívei, a kettős karzat bolthajtásainak hallatlanul nyugodt ritmusa most érzik csak tisztán, egységesen. Szinte hallatszlik, mint egy ősi zsoltár.

A félig kész orgonán féltő gonddal igazgat Papp Zsigmond, ez valóban az ő műve lesz, az utolsó faragásig. Honnan tanult orgonát megtervezni — a jó ég tudja. Belefogott és minden vonását jóváhagyja a Műemlékek Országos Bizottsága,

Fehér és arany, fény és árnyék, semmi felesleges cífraság. Valóban templom az a hely, ahol könnyű lesz a szépre, jóra hajlamos léleknek felfelé emelkedni.

Csak reális ajánlatok jöhetnek figyelembe közszállításoknál

Az iparügyi miniszter érdekes körrendeletet adott ki valamennyi szakosztályhoz, a miniszteri számvevőséghez, a segédhivatalok főigazgatójához és valamennyi alárendelt hatósághoz, hivatalhoz, intézethez és üzemhez a reális árak betartásáról a közszállításoknál.

A körrendelet utal a közszállítási szabályzat 47. paragrafusára, amely szerint csak való-

szzerű és reális ajánlatokat szabad figyelembe venni. Valószínű pedig az olyan ajánlat, amely úgy végösszegében, mint egyes tételeiben a szakmában szokásos és megokolt termelési költségnek és a gazdasági helyzethez viszonyított haszontételnek figyelembevételével reálisnak állapítanak meg. A körrendelet ezután említést tesz, hogy panaszok érkeztek a reális árak

Értesítés!

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő
Őszi szabás-varrás
tanfolyama

október hó 3-án megkezdődik. Érdeklődni lehet bármikor. Beiratkozás és megbeszélés október 1-én délután 3-5-ig. Petőfi-utca 19 szám alatt.

be nem tartása miatt és megállapítja, hogy számos esetben a panaszok helytállóak voltak. A megrendelő hivatal — mondja, — gyakran maga is megjegyzi, hogy az ajánlat árai nyomottak, vagy a realitás határán mozognak. Ezeket az ajánlatokat a közszállítási szabályzat értelmében mellőzni kellett volna.

A körrendelet elrendeli ezek után, hogy a termelés és fogyasztás egymástól el nem választható fontos érdekeire való tekintettel a nyomott áron, vagy a realitás határán mozgó áron tett ajánlatot mellőzni kell. Befejezésül megállapítja a körrendelet, hogy az ajánlatok realizálásának elbírálásához igénybevehető az erre önként ajánlkozó érdekképviselők.

Világhelyzet

Olyan gyorsan peregnek a csehekkel kapcsolatos események, hogy egy hetilap nem tudja azokat híryanagában időszzerűen közölni, ezért elnézést kérünk csak kiragadott híreket közlünk.

A cseh-pokár megtelt, a végzetet nem kerülhetik el. Felvidéki testvéreinket rövidesen visszakapjuk.

T A R C A

Pozsony alatt...

A „Neues Sonntagsblatt“-ból zarándokok utaznak Máriacell felé. Lassan, méltóságteljes szántja a hajó a Duna szembejövő hullámain. Feketébe öltözött zarándokok ülnek a fedélzeten, sváb férfiak és nők, gyermekek és öregek s az éneklés szünetében gyönyörködtek a szép vidékben.

Már egy órája megy a hajó a szántóföldek között, melyek mindkét oldalon egyformák, mindég is összetartoztak, csak husz év előtt tépték széjjel őket. Nem a természet, gonosz emberi indulatok. Az egyszerű emberek először látják szemükkel ezt a természetellenes hárt és nem akarják elhinni, hogy ott jobbról a csehek ülnek. Sokan könnyeznek és nehez a szívük.

Lassan közeledik a hajó a kikötőhöz. Néhány utas kiszáll, de be senki. Csend van és ko-

mor arcok. Cseh fináncok és rendőrök néhány gyors, hivatalos szót váltanak a hajóskapitánnyal, aztán éles fütty, a hajó indul tovább.

Minden arc megilletődött, minden szem könnyes. Ebben a pillanatban a sváb zenekar megszólal és a zarándok csapat egy szívvel éneklő az „Isten áldd meg a magyart“...

Odaát megnyílnak az ablakok és száz fehér zsebkendő intetget némán az éneklő hajó után. A zsebkendő jó a könnyek letörlésére is.

A hajó egyik sarkában „Hitlerjugend“ csapat áll ezalatt feszés vigyázz állásban. A Himnusz után rázendítenek a „Wacht am Rain“-re még a pozsonyi öreg házak között. Végül a Rákóczi indulóval bucsuznak a régi koronázó magyar város-tól.

Egy utazó házaspár Budapest-ről mondja, hogy ennél a meghatározó pozsonyi üdvözlésnél senki nem tudta könnyeit visszatartani.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Az új 41 m. kir. osztályosorsjáték
játékterve, a sorsjegyek ára, nyerési esélye nem változott.
A mult sorsjátékon ismét ezer meg ezer ember nyert, ezért vesz most
majdnem mindenki — viszonyaihoz mérten — egy osztály-
sorsjegyet.

Október 15-én kezdődik az új sorsjáték, nagyon ajánlatos
hogyan rendeljen egy sorsjegyet Ön is,
mert akkor reménye biztosan lesz, sőt gyorsan meg is gazdagodhat!
Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

pengő **700.000** pengő

Jutalom és nyeresemények készpénzben:

400.000	70.000	30.000
300.000	60.000	21-szer 20.000
100.000	2-szer 50.000	32-szer 10.000
	2-szer 40.000	

stb. stb. pengő, összesen közel 10 millió pengő, mely összeget
azonnal kifizetik.

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Egész 28 pengő. Fél 14 pengő. Negyed 7 pengő. Nyolcad 3.50 pengő.

Az összes főarúsítóknál, kik gondos kezelést és feltétlen titoktartást
biztosítanak. Kifizetni van ideje legkésőbb a húzás előtt!

HIREK

Sz. Csorba Tibor, aki lapunknak munkatársa, magas kitüntést kapott, a magyar-lengyel irodalmi és művészeti kapcsolatok terén elért eredményeiért.

Özv. Dobay Ferencné, Dobay Ferenc kiváló lapszerkesztő özvegye Gyulán elhunyt.

Békéscsabán az elmúlt szerdán nagy revíziós gyűlést tartottak. Óriási közönséggel.

Országos vásár lesz szeptember 25-én vasárnap Békésen, 26-án Szeghalmon.

Orosházán szeptember 24. és 25. éni méhészeti kiállítás és Országos Méhészkongresszus lesz.

Filléres gyors indul október 2-án Budapestre.

A gőz- és kádfürdő szeptember 2-án megnyitott, minden héten pénteken a nők, szombaton a férfiak részére. Kádfürdő mindkét napon nyitva.

A **"HOMBÁR"** Szövetkezethez olyan nagy mennyiségű 1201-es bankuti vetőmag búzát szállított be Telek-uradalom, hogy a cserét azonnal megejtik, ha valaki vetőmagért megy. Azonban mégis idejében gondoskodják minden gazda a neki szükséges vetőmag búzáról, most még elfogad a HOMBÁR előjegyzéseket.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Hathónapos tűzoltótisztképző tanfolyam. A hatalmas mértékben megszorított tűzrendészeti feladatok elvégzésére az ország képzett tűzoltósága kevésnek bizonyult, ezért hathónapos tűzoltótisztképző és járási tűzrendészeti felügyelői tanfolyamot rendeznek az ősszel Budapesten. A féléves tanfolyam november 21-én kezdődik és arra az ország minden részéből sokan jelentkeznek.

A Vatikán részére vásároltak 300 mázsa búzát Békésvármegyében.

Járási főszolgabíró az őszi rendes apaállatvizsgálat határidejét Gyoma községben 1938. évi szeptember 28-án szerdán délelőtt 9 órára a községi bikaházhoz, délután 3 órára a csudaballai legelőre kiltuzte. A vizsgálatra elővezetendők mindazon apaállatok (bika, kan, kos), melyeket az 1938/39. évben köztenyésztésre óhajtanak használni.

Milyen gyümölcsfajákat ültessünk? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még az almamoly elleni védekezés új irányáról, a folyékony trágya alkalmazásáról, a téli gyümölcs szüreteléséről, a gyümölcsfák különböző ültetési módjáról, az új rózsafajtákról, a gyümölestelepítés különböző szempontjairól, a gyümölcsfák törzsbetegségeiről, az egres és ribiszke őszi gondozásáról stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4) egy alkalommal díjtanul küld el lapra való hivalkozással mutatványszámot.

Hogyan él az európai ember Indiában? Az Egyenlítő közelében, a legforróbb égöv alatt fekszik Madras, Dél-India központja. Mintegy 1500 európai ember él ebben a hatalmas kikötővárosban. Az európalak nem éppen kellemes életéről és a benszülöttek furcsa szokásairól közöl érdekes, — a képek egész sorával illusztrált — cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

Egy világhírű magyar színésznő élményeiről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

ÉRTESÍTÉS!

Értesítjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy Gyomán Hősök-utja 48 szám alatt (Református Egyház mellett) megnyitott minden igénynek megfelelően berendezett

BUTORRAKTÁRUNK

Raktáron tartunk: fenyőfa, keményfa, furnéros hálószobákat, ebédlőket, kombinált szobákat, konyha berendezéseket stb. Kárpított butorokat u. m. recamiér, sezlon, ágybetét, fotel és székeket.

Valamint hajlított butorokat: székek, karos székek stb. Kérjük raktárunk szives megtekintését:

BIRÓ BENEDEK ÉS FIAI
asztalosok.

Mindenféle vonós és fuvós hangszerre tanítványokat vállalok.

Zongora és cimbalom hangolást eszközölök.

Magyar nótákat zongorázni tanítok.

FARKASINSZKY IMRE
Gróf Tisza István ut 43 szám.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Németh István leánya Olga ref., Botos Gyula fia Gyula ref., Bauder József leánya Róza ref., Klein Mihály fia Mátton ág. ev., Kovács Erzsébet leánya Erzsébet ref., Hornok István fia István r. k., Högye Sándor fia Sándor ref., E. Kovács István leánya Irén Éva Aranka ref., Schwalm György leánya Mária r. k., Nyitrai Gábor fia János r. k., Pilcz András fia András ág. ev., Bácsi István fia Imre ref.

Házasságot kötöttek: Solymos József Feiler Anna Irmával, Ambrus Balázs Tóth Vilmával, Kruchió János Szakálos Etellel, Szigeti Pál Pántyos Máriával, Papp János Gyányi Margittal, Gonda Károly G. Kiss Margittal.

Meghaltak: özv. Varga Sándorné Putnoki Zsuzsanna 86 éves ref., Megyeri Sándor 86 éves ref., Ferenczi Magdolna 4 hónapos ref., Kiss Sándorné R. Szűcs Julianna 61 éves ref., Turóczy Jánosné T. Kiss Zsófia 46 éves ref., Szilágyi Erzsébet 20 éves ref., Izsó Róza Ilona 23 éves ref., özv. Herter Józsefné Seprenyi Mária 78 éves ág. ev.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Termelők Szövetkezet vendéglőjének vezetését a mai napon átvettem és minden szaktudásom lattbavetésével a legkényesebb igényeket is kielégítem.

Változatos zónareggeli és hangulatos esték.

Szives pártfogást kér WEIL JÓZSEF

MOZISPORT

APOLLÓ MOZGÓ GYOMA

Szept. 24-én, szombat
Huncut vigjék. Pajkos filmtörténel.
A francia szellemesség és pikantéria a derűs filmje.

Zilahy Irén főszereplésével:

PAJZÁN ÉJSZAKA

Csupa ötlet, csupa derű, a kacagás kifogyhatatlan tárháza.

2. Pompás kísérő műsor.

Szeptember 25-26-án,

vasárnap és hétfő

Magyar film! A vigjátékok fejlődése. Kacagó világrekord, ilyen vidám magyar film még nem volt.

Kabos Gyula, Agai Irén, Jávor Pál, Vizváry Mariska, Kis Manyi főszereplésével:

MAGA LESZ A FÉRJEM

Minden jelenete harsogó kacaj, minden métere szellemes derű, friss, üde, pergő, cselekményes, bonyodalmas 100 százalékos vigjáték.

2. Pompás kísérő műsor.

Szeptember 28-án, szerda

Ünnepi esemény, rendkívüli film! Egy élnivágyó asszony a kisváros bilincseiben. Asszony, aki önállóan akarja intézni sorsát. Pietykázó, suttogó, intrikáló kisváros húfűkre.

Flaubert klasszikussá vált regénye Póla Negri főszereplésével:

Madame Bovary (BOVÁRYNÉ)

Film, amit nem mindennap láthat az ember. Csodás tehetséggel és drámai erővel megalkotott remekmű

2. Kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 szeptember 25-én, vasárnap
7 és 9 órakor.

A legmulatságosabb magyarfilm!

SPORTSZERELEM

vigjáték.

Ötletes fordulatokban bővelkedő magyarfilm, amelynek minden része derűs és kacagató. A sportkedvelő közönség, ha jól akar szórakozni okvetlen nézze meg.

A műsor kiegészítve:

Szakácsháború és Magyar Világhíradó

Hunyadi—GYTK 2-1 (0-0)

MAFC II.—GYSC 2-1 (1-1)

Gyoma. Bajnoki, vezette: Kereki.

Az összeállítási gondokkal küzdő Gysc 9 emberrel kezd s csak a 7. percben áll be a hirtelenében kéznél levő 2 játékos: jobbszélre a sérült Fekete Géza, balszélre pedig a tréning nélkül játszó Kovács Benedek... Az I. csapat játékosai közül Pataky, Lőrincz, Zöld, Spitzer, Győri és Takács nem játszott. Így a Gysc már az indulásnál elvesztette a meccset.

Az első gól a 6. percben esik Vlász közeli lövéséből (1-0). Gysc szórványos lefutásokkal kísérletezik, a Mafc ostromot azonban jól veri vissza a Gysc közvetlen védelme. Ugyszólván egykapura való lövöldözés közben Fekete II. hirtelen jól szökteti Fekete Gézát, kinek éles beadását K. Szabó a kifutó kapus mellett éles lövéssel küldi a hálóba (1-1). Gysc erősít s a 41 percben újabb gólt szerezhetne, de a tartalék center tiszta helyzetben a kifutó kapusba lö.

Szünet után változatos mezőny játék, majd kiütözik a Mafc nagyobb állóképessége. A halvesor élén Matlakkal egyenlőre jól tartja a jó Mafc támadósort. 34. percben Herczeg veszélyes szabadrugására Gálos kifut, de elveszti a labdát és Imre a gólvonalról rugja ki. 41. percben Vlász iveli a labdát, mely Gálos mögött hálóba hull (2-1). Meccs végéig támad a Mafc.

Gysc-ben Gálos jól védett, Mónus jó háttvédjátéka meglepetés, Imre—Matlak—Cifrák halvesor jól küzdött, a csatársorban K. Szabó jól játszott, Fekete II. csak az első félidőben felelt meg, Fekete Géza és Kovács Benedek szerepeltetése kényszermegoldás volt.

Kereki kifogástalan meccsvezetése osztatlan elismerést váltott ki.

Sporthírek

Szept. 25-iki mérkőzések.

Gyomán: GySC—KTE, vezeti Kereki. Mezőturon: MAFC II.—GyTK, vezeti dr. Magyar. Turk vén: TAC—M. MÁV, vezeti Henfirth. Endrődön: ETK—Hunyadi, vezeti Löwy J.

Mult vasárnapi eredmény. Endrődi TK—Mezőturi MÁV 1-0.

Fegyelmi büntetések. Bartik József (GyTK) december 11-ig, Pósa Pál (M. MÁV) november 11-ig, Király Gyula (M. MÁV) szintén november 11-ig, nem játszhatnak.

Bikfalvy Sándor a debreceni Bocskay profijátékosa, amatőrre nyilvánítása iránt kérvényt adott be. Bikfalvy állást kapott Csabán és a jövőben régi egyesületében a Csak színeiben fog szerepelni.

Mezőturon a MAFC a Debreceeni Villanygyári SC együttese ellen játszik holnap NB/B-mérkőzést. Kezdele fél 4 órakor, vezeti Emődi.

Gyoma község ingatlanforgalma

Beischróth Ádám (Nős Lehoczi Máriával) gyomai lakos vett 802 n-öl cífrakerti szántót Beischróth Mihály (nős Beischróth Máriával) gyomai lakostól 600 P-ért.

Szabó Á. József gyomai lakos vett 1 fertály tanyaföld 1/4-ed részét Szabó Á. Zsuzsanna Kiss Lajosné gyomai lakostól 1500 P-ért.

D. Kovács Gábor és neje Szabó Piroška gyomai lakosok vettek 202 n-öl és 2 hold 1084 n-öl tanyai szántót Pálinkás Mihály gyomai lakostól 4000 P-ért.

Baráth László és neje Veres Eszter gyomai lakosok vettek 954 és 85 n-öl félhalmi rétet Kádár Balázs gyomai lakostól 365 P-ért.

Molnár Albertné V. Balogh Juliánna gyomai lakos vett 1 hold 1440 n-öl, 196 n-öl és 1201 n-öl félhalmi szántót Nagy József (nős Olajos Etelkával) gyomai lakostól 2900 P-ért.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. szeptember 9-től október 1-ig

x	+	Gyoma—Endrőd:	érk.
17.38	21.48	Gyoma p. u.	6.22
17.50	21.55	Endrőd templom-tér	6.10

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

x	+	Szarvas	érk.	x	+
5.35		Szarvas		18.25	22.30
6.10	ind.	Endrőd		17.50	21.55
6.32		Gyoma p. u.		17.38	21.43
6.36		Gyoma templom-tér		17.28	21.37
7.28		Szeghalom p. u.		16.38	20.48
8.40		Püspökladány		15.23	18.43
9.19	érk.	Hajduszoboszló	ind.	14.45	18.05
9.55		Debrecen, „Arany Bika Szálló“		14.10	17.30

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 10.—. „ P 12.—.

Szeghalom—Berettyóujfalu:

x	+	Szeghalom p. u.	é.	x	+
7.27	i.	Szeghalom p. u.		15.38	20.44
8.57	é.	Berettyóujfalu p. u.	i.	14.00	19.11
9.03	é.	„ községháza „	i.	13.50	19.05

Menet-jegy: Berettyóujfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; + -el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Budapesten urleányoknak, urhölgyeknek teljes ellátás havi 56 pengő, csak lakás 18 pengő. Teréz krt. 18. III. 1. Rákóczi ut 59. III. 2. József krt. 55. II. 8. Szent István krt. I. III. 5. Telefon 14—15—70. 6—1

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó, vagy fél úresporta is eladó. Ugyanott egy cipész barkaros gép is van eladó. 2—1

Máday gyógyszerész révlaposi 2 kataszteri hold gyümölcsöse eladó. 1

Az Uri-Kaszinónál egy kályha és tetőablakok eladók. 1

Kruchló Istvánnál 11 darab 3 éves anyabirka, 1 drb államtól vásárolt 2 éves törzskönyvezett kos és 9 drb idei bárány van eladó, megtekinthető VII-ik kerület 351 sz. alatt. 2—2

Szép kivitelű Vitrin eladó. Érdeklődni dr. Tardos ügyvétnél. 1

Egy szép női kabát finom fekete szörme gallérral jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1—1

Kossuth Lajos utca 26 sz. alatt egy írógép és rádió készülék van eladó. 3—2

Szabó Lajos épület és bútorasztalos értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy Bodon Bélával a társasviszonyt megszüntették. A régi helyén továbbra is elvállal minden szakmába vágó munka készítését. Kéri a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. 3—2

Egy jókarban levő gyermekkosci jutányos áron eladó, gróf Tisza István ut 38 szám alatt. 1—1

Erdei Sándornak 3034 négyszögöl örökösnyilasi földje tanyával együtt eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen, VI., ker. 443. 4—4

Nem kell már vidékre menni kályhas mesterért, mert helyben vállalja a legjobb kivitelben felelősség mellett mindennemű cserépkályha és takaréktűzhely készítését. Bartótf Mihály kőművesmester. Bocskai ut 19 sz. 6—4

Arany Gusztáv s. jegyzőnek 1 drb. rollós üzletajtója és 1 drb spalettáblás üzletablaka van eladó. Érdeklődni lehet a községháza 7. sz. irodájában. 5

Eladó: 20 kat. hold p halmi szántó, 10 hold póhalmi 600 pengővel átvehető a többi hosszú lejáratu kölcsönrel terhelt, 10 hold a varsányháton, 3 hold zöldséges, 10 hold halmagyon kis tanyával és ihatóvízű kúttal, 7 hold zöldséges, 2 hold siralóban 2800 P, egy nagy gyümölcsös kert a révlaposon 2200 P, Horthy Miklós uton 4 szobás üzletház 12.000 P, Mátyás király uton szép nagy családi ház 10.000 pengőért. Jelentse be kiadó lakását Izsó Balázs ingatlan irodájába, ahol azt azonnal bérbe adjuk.

Az „Uj Magyarország“

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., névre 9 P.

Kidőhiv., Bp. József-körut 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felölős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

BÉKE

A müncheni vezéri-palotában, szeptember 29-én, feltámadt az első krisztusi békegalamb. Európa négy nagyhatalmának, Német-, Olasz-, Angol- és Franciaországoknak vezetői, alig 12 óra alatt, felfakasztották Európa beteg testén azt a fekélyt, amely már-már megfertőzte volna egész szervezetünket, azt kioperálták és a gyógyulásra három hónapi időt állapítottak meg.

Ne vitassuk most, hogy a négy államvezető közül melyiknek vannak nagyobb érdemei a béke megteremtése körül. Az első örömünk az elszakított felvidéki testvéreinknek szóljon. Nekik, akik 18 évig a csehopokol minden kegyetlenségét szenvedték és akiket az elmúlt hónapok alatt szinte halálra gyötörték. Ha hamarabb nem is, de három hónap múlva újra egyesülünk velük.

Mintha a nemzetek diplomáciai életében egy új stylus kezdődne! Tehát el lehet intézni a legkényesebb ellentétet is háború nélkül, ha az erősek összefognak.

És milyen fenséges, milyen emberi ez az elintézési mód!

De mintha mégis több érdeme volna a béke létrejöttében Hitlernek és Mussolininek. Szerettük volna látni az angolokat, ha az ő véreikből annyit legyilkoltak volna, mint a szudétanémetekből, szóbaálltak volna-e mással és nem indítottak volna-e azonnal háborút? Hitler ismét következetes volt és okos is. Csakis az ő mérsékletének köszönhetjük, hogy megszuktuk a cseh-kérdést háború nélkül. A többi hatalmak érdemeit is elismerjük, de ebben a harcban Hitler győzött elsősorban.

Hitler kijelentése szerint ezzel az elintézéssel Németországnak nincs több területi igénye Európában. Tehát nemuljanak el a mi uszítóink is, akik állandóan a Dunántul bekebelezésével zavarták a magyar-német viszonyt. Élvezzük zavartalan örömet felvidéki testvéreink hazatérésének. Be is valljuk, ezt az örömet elsősorban Hitlernek és Mussolininek köszönhetjük.

Összeomlott cseh kártyavár

Ezóta volt cseh területen menetelnek Hitler katonái. A nagyhatalmi egyezmény szerint október 1-én átlépik a német katonák a volt cseh határt és megkezdődik a németterületek átcsatolása Németországhoz. Ezzel meg is kezdődött a hazugságokra felépített, nagyzási mániában őrzöngött csehszlovákiá-

nak összetakolt kártyavár összeomlása. A büszke cseh-oroszlán szánalmas szörnyfigurává vedlett, amelyik tehetetlen dühében a védtelen és lefegyverzett magyarokat, lengyeleket és ruténeket sanyargatja még, de három hónap múlva ennek is vége lesz.

Müncheni tanácskozás

Hitler bejelentése szerint szeptember hó 29-én délután 2 órakor megtörtént volna a német mozgósítás. Nehogy ez bekövetkezzék, Mussolini régebbi tanácsára, hogy üljenek össze az angol, francia és olasz miniszterelnökök Hitlerrel, az angol miniszterelnök kérte meg Hitlert, hogy hívja össze 29-én

délutánra ezt az értekezletet és ne mozgósítson.

A meghívások megtörténtek, a meghívottak elmentek Münchenbe, Mussolinit nagy ünnepséggel fogadták. A tanácskozások megszakításokkal éjféltől tartottak és eredménnyel végződtek.

Az egyezmény szövege

1. A kiürítés október hó 1-én kezdődik.

2. Az Egyesült Királyság, Franciaország és Olaszország megállapodnak abban, hogy a terület kiürítése október 10-ikéig megtörténik, még pedig bármiféle meglevő berendezés szétrombolása nélkül és hogy a csehszlovák kormány viseli a felelősséget azért, hogy a kiürítést a megjelölt berendezések megrongálása nélkül hajtják végre.

3. A kiürítés módozatait részleteiben nemzetközi bizottság fogja megállapítani, amely Németország, az Egyesült Királyság, Franciaország, Olaszország Csehszlovákia képviselőiből fog állani.

4. A tulnyomórészt német területeknek német csapatokkal való szakaszonkénti megszállása október 1-én kezdődik. A mellékelt térképen megjelölt 4 területszakaszt a következő sorrendben fogják német csapatok megszállni: az 1-gyel megjelölt területszakaszt október 1-én és

2-án. A 2-vel megjelölt terület-szakaszt október 2-án és 3-án. A 3-mal megjelölt terület-szakaszt október 3-án, 4-én és 5-én. A 4-gyel megjelölt terület-szakaszt október 6-án és 7-én. A tulnyomóan német jellegű fennmaradó terület a fentemlített nemzetközi bizottság haladéktalanul megfogja állapítani és október 10-ikéig megtörténik megszállása.

5. A 3. pontban említett nemzetközi bizottság megállapítja azokat a területeket, amelyekben népszavazásnak kell történnie. Ezeket a területeket a népszavazás lezárásáig nemzetközi alakulatok fogják megszállni. Ugyanez a bizottság fogja megállapítani azokat a módozatokat, amelyek mellett a népszavazást végre kell hajtani; alapul tekintendők a saarvidéki szavazás módozatai. A bizottság megállapítja a napot is, amelyen a népszavazás megtörténik. Ez a nap azonban november végénél későbbi időpont nem lehet.

6. A határok végleges meg-

állapítását a nemzetközi bizottság végzi. Ez a bizottság jogosult lesz a négy hatalomnak, Németországnak, az Egyesült Királyságnak, Franciaországnak és Olaszországnak bizonyos kivételes esetekben a népszavazás nélkül átengedendő zónát szigorú néprajzi meghatározottságától csekély mérvű eltéréseket ajánlani.

7. Optálási jogot fognak biztosítani az átengedett területekre való átlépésre és az e területekről való kilépésre. Az optálást e megállapodás megkötésének időpontjától számított hat hónapon belül kell gyakorolni. Az optálás részleteit német-csehszlovák bizottság fogja megállapítani s egyúttal mérlegeli a lakosság kicserélésének megkönnyítésére szolgáló eljárást és tisztázza azokat az elvi kérdéseket, amelyek ebből a kicserélésből adódnak.

8. A csehszlovák kormány e megállapodás megkötésének napjától számított négyheti határidőn belül katonai és rendőri kötelekeiből elbocsátja mindazokat a szudétanémeteket, akik ezt óhajtják. Ugyanezen határidőn belül a csehszlovák kormány elbocsátja azokat a szudétanémet foglyokat, akik politikai vétség miatt szabadságvesztés-büntetést töltenek ki.

Mihelyt a csehszlovákiai lengyel és magyar kisebbségek kérdése rendeztetik, Németország és Olaszország a maga részéről garanciát ad Csehszlovákiának.

Pótnyilatkozatok

A jelenlevő négy kormányfő egyetért abban, hogy a mai egyezményben megállapított bizottság a német külügyi hivatal államtitkárából, Anglia, Franciaország és Olaszország Berlinben akkreditált nagyköveteiből és a csehszlovák kormány által kinevezendő tagból fog állani.

Minden, a területátadásból adódó kérdés a nemzetközi bizottság illetékessége alá tartozónak tekintetik.

A négy hatalom kormányfői kijelentik, hogy a csehszlovákiai lengyel és magyar kisebbségek problémája, amennyiben három hónapon belül az érdekelt kormányok közti megállapodás útján nem rendeztetik, a négy hatalom itt jelenlevő kormányfői további összejövetelének tárgya lesz.

Az Egyesült Brit Királyság kormánya és a francia kormány a főntebb egyezményhez csatlakozott azon az alapon, hogy fenntartják azt az ajánlatot, amelyet a szeptember hó 19-iki angol-francia javaslatok 6. szakasza tartalmaz a csehszlovák állam új határainak nem provokált támadás ellen való nemzetközi garanciájára vonatkozóan.

BÚZAVETÉS IDEJÉN...

Mire e sorok napvilágot látnak, a csonka haza több részén már vetnek, az Alföldön is készülődnek hozzá...

Mennyit vessünk, mikor vessünk? Olyan kérdések, amiket a gazda magánügynek tekint, nem szereti, ha valaki bele szól.

Nincs siralmasabb látvány ősszel, mint a kikelt búzavetés, ha ritka. A föld ilyenkor kihasználatlanul marad, az üres részek azonban nem pihennek, mert ahol csak egy tenyérnyi rés marad, gyomok vernek ott tanyát.

Igyekeznünk kell minél több növénynek helyet adni ugyanazon darab földön, anélkül, hogy azok egymást a fejlődésben gátolják. Vannak helyek, ahol ezen a téren a hajszaelhasználásig mennek és képesek egy kat. holdba 150 kg vetőmagot belevetni, mégpedig úgy, hogy 75 kg maggal hosszába és keresztbe is megjárják a táblát. Ha ezt megtenni nem is tudjuk mégis rajta kell lennünk, hogy a fenti elvet magunkévá tegyük.

Termés átlagunk kicsiny volta gondolkodóba kell, hogy ejtsen mindnyájunkat; szeretjük ennek okát az időjárásra háritani, azonban magunkban keressük a hibát.

Ha búzát nemesítünk, a kiválasztott elit-tő termését kezel. csépeljük, kézzel vetjük el, úgy, hogy a sorban minden mag 5 cm-re esik egymástól, a sortávolság rendes. Nem is szoktunk rajta csodálkozni, ha a termés a vetőmagnak 80, 100-szorosa, mert minden szem kikel és kifejlődik. Miért nincs ez így nagyban és miért elég-

szünk meg a vetőmag tisztázásával, néha és néhol, országos átlagban sokkal kevesebbel?

Mert nem kell ki minden elvetett mag, a 100 kg vetőmagban sok a repedt, sérült mag (cséplés), ami a csávázóleben, földben elromlik, sok nem kelhet ki, mert takarátlanul elpusztul, néha egy fészek 4-5 szem is összegurul, ezekből egy ha kifejlődik.

Aki nem hiszi, mérje meg: 1000 szem Bánkúti 1201-es szelektált búzavetőmag 40 grammot nyom, ezt megtudni nem nagy dolog. 1000 gramm (1 kg) 25 szöröse a 40-nek, tehát egy kg-ban 25.000 szem, 100 kg-ban pedig 2.500.000 szem buza kerül a földre, ha vetünk. Ha ezek mind egyike megtalálná az életfeltételeit a meghozná a maga 2 anyakalaszát 40 szemmel, könnyű visszafelé számítva rájönni, hogy jogosan keressük a vetőmag 80 szorosát, de helyette, jó esetben, a 10 szorosát

találjuk. Gazdatársadalom, munkában, magban a hiba, amit keresni kell, ha nem hiszünk is az elméletnek, a 80-100 szoros magtermésnek.

Nem áll az az ellenszólás, hogy az ilyen átszámítások nem reális értékűek, hiszen az elit buza nem részesül semmi kedvezményben, csupán gondosan csépelik, vetik, ápolják és aratják.

Nem lövök túl a célon, ha ebben fejezem ki ennek a kis elmélkedésnek a csattanóját: ne sok földet vessünk el búzával, üsd-vágd megkésített munkával, hanem keveset, de alapos, gondos talajműveléssel, szigorúan szelektált, több maggal, mert ez az áldott föld tele van jóakarattal. Legyen szentenciánk a néhai Hensch professzor mottója: „Keveset maroklj, de azt jól megszorítsd. Ne a földet, a munkát szaporítsd!” M. B.

A téli gazdasági tanfolyam

tartását engedélyező 86.107/1938 sz. földművelésügyi miniszteri leirat a járási m. kir. Gazdasági felügyelőséghez leérkezett, a reá vonatkozó ügyiratok elkészültek, fel is vannak terjesztve; tanítási terv 2 egész hónapra szól, az előadások a közbeeső karácsonyi ünnepek 3 napja kivételével minden naposak s úgy vannak beosztva, hogy a hallgatógazdák a mindennapi munka végeztével elballaghassanak a község házára, ahol tiszta, fűtött, jól világított teremben nyugodtan hallgathatják esténként az Alföld különleges viszonyait ismerő előadóktól a hosszú tapasztalatokkal alátámasztott oktatásokat.

A tanfolyam kezdete f. év november 1.

Az oktatás nemcsak hogy ingyenes, de a feljegyzésekhez szükséges füzeteket, ceruzát, tankönyvet kb. 400 oldal terjedelemben, minden hallgatónak ugyancsak ingyen ad a Miniszter. Igen gazdag gyűjtemény szekrényben praktikus felszerelés áll rendelkezésre, hogy az előadások megértését megkönnyítsék.

Mindenek előtt azt érte meg tehát minden tanulni akaró gazda, hogy nem ő hoz áldozatot, ha az előadások hallgatására kötelező nyilatkozatot aláírja és a tanfolyamot végig hallgatja, hanem a földművelésügyi kormány teszi ezt a gazdák érdekében, mikor a Csonka

házában 150 ilyen tanfolyamot rendez.

A tanfolyamon részt vehet minden 24 évet betöltött, lehetőleg önálló gazda, aki az eléje tett nyilatkozatot aláírja. Kivételesen felvehető fiatalabbak is, ha özvegy anyjuk mellett, vagy egyedül gazdálkodnak.

A tanfolyam látogatása azokra, akik erre jelentkeztek, kötelező. A cél: a legszükségesebb ismeretek megszerzését elérendő jó tudni, hogy milyen tantárgyak kerülnek előadásra.

Az általános és részletes növénytermesztés 35 órában.

Általános és részletes állattenyésztés, állatbonctani és egészségügyi ismeretek 40 órában.

Méhészet és selyemhernyó tenyésztés 8 órában.

Kertészet és gyümölcsstermesztés, szőlő művelés 16 órában.

Gazdasági üzemtan és számvitel 14 órában.

Általános tudnivalók, kereskedelmi és közigazgatási ismeretek, ügyirálytan 10 órában.

Gazdasági számtan, mértan, természettan 18 órában.

Tűzrendészet 2 órában.

Egészségtan 4 órában.

Önképző gazdaköri ülések 10 órában.

Karének 4 óra tartammal.

Háziipar tanítását nem vettük fel, mert a tantervbe nem jutott neki hely, de erre a kultusz kormánynak külön van gondja és külön is rendez.

Reméljük, hogy a Gyomán szépen virágzó Szövetkezetek tagjai megértik a hívó szót s igyekeznek hasznukra fordítani a kínálkozó alkalmat: megtanulni jól — olcsón termelni, takarmányozni, nemesak számolni, de számítani is! —

Fő sikere szokott lenni a tanfolyamoknak, pedig ebből nem is adnak órát: a gazdák egymásra találhatnak s megtanulnak egyet akarni, aminek a vége: élni tudás — boldogulás.

Légvédelmi tudnivalók mindenkinek

A mai felnőtteknek nem kell magyarázni, hogy mi a háború. Sajnos, olyan a helyzet, hogy könnyen kaphatunk belőle még egy adagot. Ez azonban lényegesen fog különbözni a legutóbbi háborútól. A múltban csak a fronton volt közvetlen veszély, a ma háborújában az ország egész lakosságának élete veszélyeztetve lesz a repülő által.

Jó lesz tehát a lehető óvintézkedéseket mindenkinek megtenni. A községben megszervezett együttes légoltalmom kívül kiki lássa el a házatáját. Ne támaszkodjunk csupán a hatóságokra, csodát azok sem tehetnek. Viszont rajtuk is jobban segíthetnek, ha mindenki a maga házatát jól ellátja.

Légítámadás oly gyorsan érhet bennünket, hogy jobb ha már ma készen áll a pince, a padlás ennek elviselésére.

Robbanó, gyújtó és gázbombák hullhatnak az ellenség jóvoltából azokra, akik készületlenül várják be ezt.

Mit tehetünk itt vidéken — hol valamivel kevesebb a veszély mint városban — a robbanó bombák ellen?

Bombabiztos pincék alig vannak. A kertben, udvaron azonban készíthetünk u. n. légvédelmi futóárkot. (2 méter mély, 60-80 cm. széles, beomlás ellen kitémasztott rekesz darabok ellen földdel fedett árok.)

Gyújtóbombák ellen: a padlástér gondos előkészítése, ami a tűz elleni védekezést jelent. Ami éghető anyag eltolható onnan, azt hordják le a padlástól, kétszer meszeljék át a gerendákat, hogy ne legyen oly gyúlékony. Terítsük be a padlást 2 cm-es homokréteggel. A kupac homok a becsapódott termitbombát is eloltja, ha idejében rádobjuk egy lapáttal. A vízzel telt veder vagy más edény készen álljon a padláson. A kis

tűzet magunknak kell eloltani. A községi tűzoltóság csak nagyobb tüzekhez vonul ki.

A gázbomba felismerhető a belőle kitörő gáz sivitásáról. Legveszélyesebb a mustárgáz, ami fokhagymaszagú, harmat alakjában alkalmazák és eleinte semmi fájdalmat nem okoz. Házunknál legyen klórmész, klórmészpuder, elegendő víz a mosakodásra. A mustárgázzal fertőzött bőrt klórmészpuderral kell behinteni és ezt lemosni.

Ismételten meg kell tenni. Jó lenne mindenkit gázálarccal ellátni, de e helyett nedves ruhát kössünk a száj és orrunk elé, ha gázzal fertőzött fevegőben kell járnunk. Futni nem szabad! Órizzük meg nyugalmunkat, a fejetlenség csak kárt okoz. Alkalmazzuk a közös légtalmi parancsnokokhoz.

Ezeket az egyszerű tanácsokat kiki felhasználhatja saját és hozzátartozói védelmére. Adja Isten, hogy ne legyen rá szükség.

A HOMBÁR szövetkezet beszámolója a második üzletévről

2655 pengő tisztahaszon és 5 százalék osztalék az eredmény

Szeptember 25-én tartott a „HOMBÁR“ szövetkezet rendes évi közgyűlését. A szép számmal megjelent tagok nagy figyelemmel hallgatták Papp Zsigmond elnök beszámolóját az elmúlt évről. Egymásután peregeteg a beszámolóban a végösszegek. Az előző évvel szemben (537 vagon) most 602 vagon forgalmat ért el a szövetkezet, kicsi hiján egymillió pengő értékben. Az elért szerény haszon (2655.98 P) nagyobb részét, 1350 pengőt osztalékra (5 százalék), 907.58 pengőt a tartalék-alapra és 398.40 pengőt az igazgatóság és felügyelőbizottság díjazására fordították. Beszereztek mérleget, rostákat, zsákokat, zsákvarrógépet; építettek egy 52 folyóméter hosszú górért; az államkölsönből törlesztettek 5000 pengőt; megvették a községtől 150 négyszögöl területet. Felsorolta a látogatók nagy számát, ezek közül Darányi Béla Futura vezérigazgató és Pellegrini Félix Futura ügyvezető-igazgató látogatását értékeli legtöbbször a szövetkezet, különösen azzal is, hogy e látogatásokon át kifejezésre jut a Futura érdeklődése a szövetkezet iránt.

Örömmel jelentette Papp elnök, hogy örvendetesen szaporodnak a tagok. Különösen a környékbeli községekből jelentkeznek többen. Serkentette is a gyomaiakat, hogy az 50 pengőre lecsökkentelt üzletrészekkel ők is beléphetnek a szövetkezetbe.

Kegyelettel emlékezett meg a szövetkezet eddigi egyetlen halottjáról, ifj. Oláh Lajosról.

A részletes beszámolót elismeréssel honorálta a közgyűlés és megelégedéssel vették tudomásul a Hartenstein-féle magtár megvételéről szóló beszámolót.

Igazgatósági jelentés

Figyelemre méltó még az igazgatóság jelentése is, mely

többek között így szól: „Szövetkezetünk, mint a Futura főbizományosa, a helyi terménypiacon nemcsak árszabályozó, hanem áremelő működést is fejtett ki. Ennek természetes folyománya volt, hogy tagjaink és üzletfeleink is szaporodtak.

Működésünket a Futura vezetősége is élénk figyelemmel kísérte, aminek következménye volt, hogy 1938 február 4-én ellátogatott hozzánk Pellegrini Félix ömeltósága, a Futura ügyvezető-igazgatója és április 29-én Darányi Béla ömeltósága, a Futura vezérigazgatója tisztelte meg szövetkezetünket magas látogatásával. Dudás Gyula igazgató ur kíséretében és elismerő bátorítással további munkálkodásra serkentettek bennünket.

Mi magunk nemcsak abban látjuk a munkánk eredményét, hogy a termények értékesítését bonyolítjuk le és azoknak magasabb árát segítjük kialakítani, hanem abban is, hogy különböző kezdeményezésekkel tesszünk szolgálatot termelőinknek.

A múlt ősszel több mint 800 q. 1201-es bányai búzát közvetítettünk vetőmagnak.

Többeknek kezes nélküli kölcsönt szereztünk a helyi pénzintézeteknél a nálunk tárolt búzájukra.

Üzletfeleinknek nem kellett a nálunk tárolt búzájukat a malomba vinni, mert a szövetkezetünk utalványára kiadták a malmok az előírt örleményeket.

Bizományi lerakatot létesítettünk mezőgazdasági gépek és szerszámok beszerzésére.

A már országoshírű ketrecs csirkenevelésünket a múlt évben is nagyon kielégítő eredménnyel végeztük.

Birjuk a bizalmát most már nemcsak a helybeli termelők-

Nem pusztá álom a reménység!

Természetes tehát, hogy az emberiség általában arra törekszik, hogy a hangulatot, a kedvet, a reményt előidézze és fokozza.

Ez leginkább elérhető a magyar királyi osztálysorsjáték által, mert akinek sorsjegye van, alapos a kilátása, hogy egy kis befektetés árán gyorsan nagy vagyona tehet szert.

Hol nyerhet most 10 ezer, 20 ezer, 30 ezer, 40 ezer, 50 ezer, 60 ezer, 70 ezer, 100 ezer, 300 ezer vagy 400 ezer P-t,

Az osztálysorsjáték módot, alkalmat ad mindenkinek, hogy kisebb-nagyobb nyereségben részesüljön bárki, mert mindenkinek és az összes sorsjegyeknek egyforma a nyeresési esélye.

Az új sorsjáték húzása már október 15-én kezdődik, tehát

szerezse fel! Aki mer — az nyer!

Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos ára az összes főárusítóknál:

Egész 28 pengő. Fél 14 pengő. Negyed 7 pengő. Nyolcad 3.50 pengő.

Állandó és kitartó játék által érhető el eredmény!

nek, hanem endrődi, mezőberényi, köröstarcsai, körösladányi és dévaványai tagjaink és üzletfeleink is vannak már szépszámmal. Mindezekből azt látjuk, hogy jó úton haladunk és ebből meritünk erőt a további munkánkhoz.

Ebből az igazgatósági jelentésből is látszik, hogy a szövetkezet vezetősége serényen tevékenykedik, aminek szép eredménye már is a gazdák bizalmában jut leginkább kifejezésre. Különösen a mostani cséplés alatt kellett erős próbát kiállani a szövetkezetnek, amikor naponta 12—15 vagon búzát szállítottak be, naponta 20—40 vagon búzát vett és adott tovább a szövetkezet és több napon át naponta 50—100 ezer pengőt

fizettek ki az eladóknak. Az is bizonyítja a szövetkezet nagy teljesítményét, hogy eddig 610 vagonot forgalmaztak, annyit, mint tavaly egész éven át. Hátha már a csépléskor a szövetkezeté lett volna a Hartenstein-féle magtár?

A közgyűlés további folyása

Kató Lajos jegyzőt megválasztották a felügyelő-bizottságba, lényegtelen alapszabálymódosításokat eszközöltek, végül tárgyalták Aranyi Mihály indítványát, hogy vegyen a szövetkezet egy lucernaliszt darálót. Az indítványt megfontolják és csak azután térnek arra vissza.

Az elnök élte ésével fejezték be a „HOMBÁR“ szövetkezet másodikévi rendes közgyűlését.

Képviselőtestületi gyűlés

Szeptember hó 26-án, gyenge érdeklődés mellett, képviselőtestületi gyűlés volt, amelyen a következő fontosabb határozatokat hozták:

A külterületi állami kisegítő tanerők fizetésének kiegészítésére havi 40 pengővel járul hozzá a község.

A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alapra 1980 pengőt szavaztak meg.

A belterületi csatornázás tervezési költségeire 1200 pengőt adtak.

Szász Imréné halmagyi-részre kért italmérési kérelmét elutasították. Erdei Mihály képviselőtestületi tag találóan tiltakozott az italmérési jog megadása ellen, mert a külterületi koresma miatt civódások lennének a házastársak között és a legények tyúk és búza lopásokra vetemednének.

Kovács Sándor és társai kérelmére a Fábán-ballához egy utat létesítenek.

A vagyonszármazási földek vadászati jogát az I-só számú Vadásztársaságnak adták.

Lokomobil és stabil kazánfűtők tanfolyama

A m. kir. állami fa- és fémmipari szakiskolában 1938. évi október hó 17-én délután 5 órakor kezdődik és tíz hétig tart. Az előadások minden köznapon, szombat kivételével, d.

u. 5—7 óráig tartanak. Szombat délután és vasárnap délelőtt tanulmányi kirándulást tartunk.

A tanfolyamon, a lokomobil és stabil kazánok szerkezetét és kezelését tanítjuk. A tananyag

Jelentkezzen mielőbb a **ingyenes** betegápolónői tanfolyamára! Vincze doktor urnál, vagy a községházán. A tudás is kenyér!

felőleli, a legmodernebb elveken épült erőttelepek kazán berendezésének és kezelésének ismertetését.

A tanfolyam hallgatója, minden 18. életévét betöltött, irni-olvasni tudó egyén lehet, aki kazánfűtői vizsgát óhajt tenni.

A felvételhez szükséges okmányok: egyévnél nem régebb keletű erkölcsi bizonyítvány és anyakönyvi kivonat.

A tandíj 18 pengő 30 fillér. Vizsgadíj 5 pengő, a bizonyítványra 1 pengős okmánybélyeg szükséges.

Beiratkozni, az igazgatói irodában lehet.

Szolnok, 1938 szeptember hó.

Az Igazgatóság.

Országzászló avatás

Az Endrőd-Csejtpusztai Olvasókör vezetősége 1938. évi október hó 2-án, vasárnap, a Csejtpuszta és környéke hazafias közönségének áldozatkészségével Országzászlót avat, mely hivatva lesz hirdetni a magyar élniakarást és a feltámadásba vetett hitet. Erre a legmélyebb hazafias ünnepélyre mindenkit magyaros szeretettel várunk.

Zárlóánya: Lesniczky Józsefné.

Az Országzászló felavatási ünnepségének sorrendje:

1. Dél előtt 8 órakor Endrőd községházánál a vármegye, az országzászló nagybizottságának, a járás és község vezetőinek, mint vendégeknek gyülekezése és onnan bandérium kíséretében kivonulás Csejtpusztára.

2. Csejtre érkezéskor a vendégek fogadása.

3. Fél 10 órakor tábori mise és az országzászló megáldása.

4. Az ünnepély kezdete, a Himnuszt éneklő a közönség.

5. Őrség kivezénylés, felállítás, Országzászló lobogójának felvonása félárbórcra, közben a Hízekegy éneklése.

6. Ünnepi avató beszéd, mondja: Csernus Mihály apátplebános.

7. Jelige éneklése.

8. Országzászlónál c. költemény, szavalja: Kovács Olga urleány.

9. A csejti nép nevében beszél Balogh Sándor frontarcos.

10. Ének. Szívünkben három szó van. Előadják a leventék és iskolai növendékek.

11. Magyar visszhang c. költemény, előadja: Rácz Irén urleány.

12. Beiktató beszéd, mondja az Ereklés Országzászló Nagybizottságának kiküldöttje.

13. Énekszám: Hazaszeretet.

14. Országzászló előtt, költemény szavalja Balogh Jusztai tanuló.

15. A magyar asszonyok nevében beszél Madarász Sándorné.

16. A magyar leányok nevében beszél Iványi Rózsi urleány.

17. Magyar Fohász, szavalja Gábor Eszter urleány.

18. Leventék nevében beszél Fekécs Ignác levente.

19. Feltámadunk c. költeményt szavalja Knapcsék Terus urleány.

20. Énekszám: Hajnalodik.

21. Hazánk című költeményt

szavalja Kovács Ilona urleány.

22. Lesniczky István községi tanító átadja az Országzászló- emlékművet a községnek.

23. Harsányi László községi főjegyző a Országzászlót a község nevében átveszi.

24. Koszoruk elhelyezése.

25. Szózat, éneklő a közönség.

26. Dicsmenet az Országzászló előtt.

Az ünnepély után társas közebéd, mely személyenként 1 P és 1 P 40 fillér.

Az ünnepély alatt és után a Levente-zenekar és Dógi Gyula zenekara muzsikál.

Este az Olvasókör helyiségében táncmulatság. A bátra belépődíj személyenként 80 fillér.

Végleges a póhalmi parcellázás

Sok nyugtalanságot adott a háborus kilátás a póhalmi parcellázásban érdekelt igénylőknek. Legnagyobb részük befizette már a megkívánt összeget, de jött a hír, hogy Huszár László báró nem akarja aláírni a szerződést. Sokan a háboru következményének a pénz elértéktelenedését is tudva, joggal féltették a befizetett pénzük el-

értéktelenedését.

Most aztán megjött a békével együtt az a hír is, hogy Huszár báró aláírta a szerződést, tehát semmi akadálya nincsen már, hogy ez a szépen elindult parcellázás gyorsan megtörténjen. Ugy tudjuk, hogy a Földhitelintézet megbizottja a napokban már ide is érkezik Gyomára.

HOL MARAD A MAGYAR RÉTEK ÜDE ZÖLD FÜVE?

A statisztika szerint Hazánk földterületéből 60.1 százalék esik szántóföldre, 18 százalék pedig rétre és legelőre, vagyis kereken minden három hold szántóföldre esik majd egy hold rét és legelő. Papiroon ez igen jó elosztásnak látszik, mert egy hold mezőség takarmánya — kiegészítve természetett takarmánnyal — bőven elegendő, hogy három hold szántóra eső haszon- és igás állatot ellásson és közvetve a szántótrágyával táplálja.

De ki ne ismerné a magyar mezőségek siralmas állapotát. Csak kóró, bugáncs, iglic és egyéb gaz burjánzik, váltakozva gondozatlan, kiosztott területekkel. Ahol pedig nyáron is zöldet látunk, az rendszerint csáté, sás, békarakka.

Pedig voltak dus réteink, legelőink, s nem mind törték azokat fel. Ellenben bizonyos, hogy réteink legtöbbjéről talán ezer esztendeje, hogy csak el-

hordták a fűvet, szénát, sarjút és sohasem gondoltak arra, hogy az elvont növényi táplálékokat pótolni is kellene. A rét a szántóföld anyja volt, de ma már kiapadtak emléi.

A külföldön szokásos trágyalé öntözéséről aligha lehet nálunk szó, mert örülni kell, ha gazdáink az istállótrágyát — híg és szilárd ürüléket — valahogy együttesen kezelik. Hazai körülmények között ez a mód talán egyelőre jobban is beválik. Hogy azonban műtrágyákkal segítünk a rétek éhező növényein, annak semmi akadálya nem lehet. Tudjuk, hogy a foszfor-savas műtrágyák nemcsak a széna- és a fűtermés mennyiségét növelik, hanem ennek minőségét is erősen javítják, amennyiben a heretélék fejlődését és terjedését segítik elő, a gyomokat meg visszaszorítják. A superfoszfát erre a célra könnyű oldékonysága folytán igen jól bevált, sok gazda rétje

Értesítés!

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnő
Őszi szabás-varrás tanfolyama

október hó 3-án megkezdődik. Érdeklődni lehet bármikor. Beiratkozás és megbeszélés október 1-én délután 3-5-ig. Petőfi-utca 19 szám alatt.

azonban mészben is szegény. Ezek figyelmét felhívjuk az új magyar foszforműtrágyára,

a **Hugária-Mészfoszfátra**. Foszforhatóanyagokon kívül kb. 40 százalék szénsavas meszet is tartalmaz, így rendszeresen alkalmazva, hozzájárul ahhoz, hogy a rétek és a legelők növényzetének mészigényét kiegészítse, a meszet nem kedvelő haszontalan gyomokat pedig elűzze. Lasubb és tartósabb hatása miatt is igen alkalmas, hogy a mezőségekre adjuk. Természetesen nem felejtkezünk meg a nitrogénről sem, ezt elsősorban pétisó alakjában adjuk.

Ha még a mezőségek ápolására is gondot fordítunk, hamar ismét jó termőre fordítjuk azokat és ismét betölthetik hivatásukat, s a nagyobb istállótrágya-termelés útján ismét szántóföld anyjává válnak.

Halotta-e már?

... hogy ebben az évben lett 75 esztendő a híres német Bayer vegyészeti gyár, mely 50 évvel ezelőtt telfedezte az aspirint. A leverkuseni gyártelep világhírű és már évtizedek óta mintaszerűen látja el munkásait, akik büszkéek is a gyárakra. (V.V)

Mindenféle

vonós és fuvós
hangszerre tanítványokat
vállalok.

Zongora és cimbalom
hangolást eszközlök.

Magyar nótákat

zongorázni tanítok.

FARKASINSZKY IMRE

Gróf Tisza István ut 43 szám.

A **HOMBÁR** szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csúskát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 250 pengőért, nem tagoknak 350 pengőért adja.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

MIREK

Békésvármegye főispánja, vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla szabad-ságáról visszaérkezett.

A debreceni kollégium jubileumi ünnepségeit megfelelőbb időre elhalasztotta.

Fokozódik az érdeklődés. Sokan, akik eddig nem vettek részt a m. kir. osztálysorsjátékon, most lendülettel visznek be az életükbe, igyekeznek maguknak alapot, önbizalmat, reménységet szerezni, hogy szebb, jobb gazdasági helyzetük legyen és sielnek a hivatalos főárusítókhoz egy sorsjegyet vásárolni. Nem frázis, hanem bebizonyított valóság, hogy az osztálysorsjáték új vérkeringéshez, gazdasági fellendüléshez vezet, mert sokan nyertek hatalmas összeget és lettek ez által gazdag, boldog emberek. Az új sorsjáték október 15-én kezdődik.

Hogyan lett a Király Színház tagjából világhírű artista? Érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Ne veszítse el reményét, ha akármilyen kétségbeesett helyzetben is van. Gondoljon arra, hogy a sötét éjszakák meg voltak régen már és jöttek rá hajnalok millió éven át" csak nem szabad elhatalmálni érzékellenül a szerencse zökzei mellett. Ilyen eszköz a Remény Sorsjegyban (ezelőtt Hecht Bankház R.T.) osztálysorsjegye is. Próbálja meg Ön is — huzás október 15-én, addig rendeljen levelezőlapon. Remény Sorsjegybank, Budapest, Andrassy ut 3

Mezőtúron az iparosok kiállításra nagyban készülnek, amely október 2—13 között lesz megtartva.

A vérátömlesztés csodája. Régóta él a hit az emberekben, hogy az egészséges vér meggyógyítja a beteget. Körülbelül 60 esztendeje annak, hogy egy angol orvos először alkalmazta a vérátömlesztést egy nagy vérvesztéssel szenvedett asszonynál és kísérlete sikerrel járt, mert a félig már halott asszonyt megmentette az életnek. A vérátömlesztés alkalmazásának különböző eseteiről közöl képes cikket Tolnai Világlapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

120 pengő havi kereseti lehetőség biztosítva viszonylag csekély befektetéssel otthon végezhető munkával férfiak és nők részére, állandó évi munka garantálva, anyagot szállítjuk, a kész árut átvesszük.

Kérjen ismertetőt.

KLEOPATRA kötöttáru lerakat Budapest, IX., Lónyai-u. 43. Válaszbélyeg

Elmarad a filléres, amit október hó 2 ra tervezett az államasut.

Szerencsés Peti meséjét ismeri, adóssággal küzdő kis hivatalnok volt — egy szép napon felismerte szerencséje eszközét osztálysorsjegy képében és a Remény Sorsjegybanknál (ezelőtt Hecht Bankház R.T.) vett egy nyereményjegyet. A szerencse kedvezett neki és most már boldog ember is, mert nyert 50.000 pengőt, kifizette adósságát, megnősült, házat és földet vett magának. Próbálja meg Ön is, a huzás már október 15-én, rendeljen levelezőlapon: Remény Sorsjegybanknál, Budapest, Andrassy ut 3.

Mezőberény határában, a szarvasi köves ut mentén, Hunyához közel,

24 hold első osztályú föld eladó. Kisebb parcellákban is lehet venni. Érdeklődni lehet VARGA gyógyszerárban Deák Ferenc utca 1/a. BÉKÉSCSABÁN.

2581/1938. tkvi szám

Árverési hirdetmény-kivonat

Szolnoki Magyar Bank r.-t. végrehajtatónak Kocsis Ferenc nős volt Boda Lidiával, kiskoru Kocsis Lajos és Kocsis Ferenc végrehajtást szenedők ellen indított végrehajtási ügyben a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 3200 pengő tőkekövetelés és jár. behajtása végett a Gyoma községben fekvő s a gyomai 5740 sz. tkvi betétben foglalt s végrehajtást szenvedettek nevéen álló A. + 1. 2. sorszám 11.484/5. hrsz. 3 h. 1090 n-öl, 11.484/6. hrsz. 128 n-öl területű, Csudaballa pusztán levő legelő és utra 589 pengő, — ugyanezen betétben A.+ 3. 4. sorszám 11.484/7. hrsz. 141 n-öl, 11.484/8. hrsz. 3 hold 833 n-öl területű ugyanottani legelő és utra 563 P 50 fillér, — ugyanezen betétben A. + 5. sorszám 11.485/3. hrsz. 3 hold 1310 n-öl területű ugyanottani szántóra 3112 P, — ugyanezen betétben A. + 6. sorszám 11.485/4. hrsz. 3 hold 1567 n-öl területű ugyanottani szántóra 3243 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938 december hó 12. napjának délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat és pedig a Szolnoki Magyar Bank r. t. végrehajató érdekében a kikiáltási ár kétharmadánál, özv. Vajda Gyuláné érdekében 7184 pengőnél, Katona József érdekében 9939 pengőnél és Nyitrai Mihály érdekében 10.839 pengőnél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938 augusztus hó 19.

Dr. vitéz Molnár sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Major kezelő.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

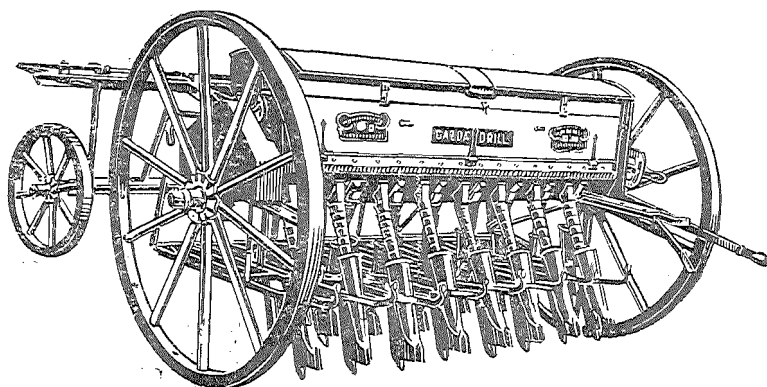
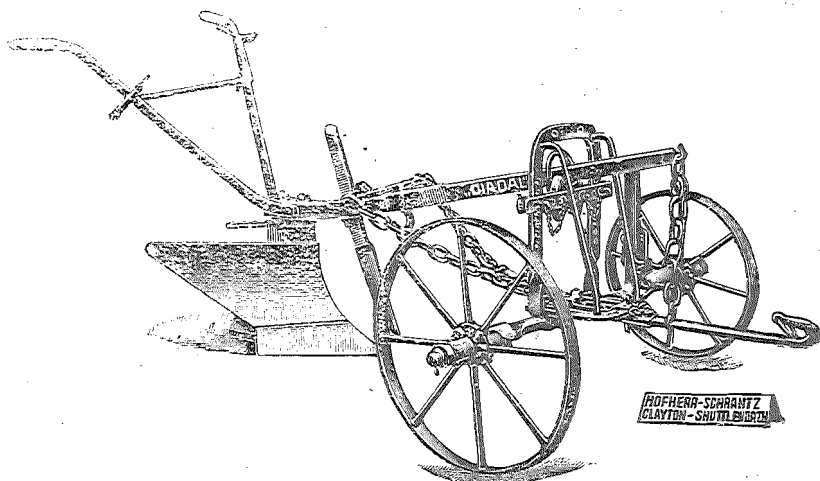
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyomai képvisellete:

„HOMBÁR”

SZÖVETKEZET

GYOMA

Jelentkezzen mielőbb a **ingyenes** betegápolónői tanfolyamára! Vincze doktor úrnál, vagy a községházán. A tudás is kenyér!

felőleli, a legmodernebb elveken épült erőtelepek kazán berendezésének és kezelésének ismertetését.

A tanfolyam hallgatója, minden 18. életévét betöltött, irni-olvasni tudó egyén lehet, aki kazánfűtői vizsgát óhajt tenni.

A felvételhez szükséges okmányok: egyévnél nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítvány és anyakönyvi kivonat.

A tandíj 18 pengő 30 fillér. Vizsgadíj 5 pengő, a bizonyítványra 1 pengős okmánybélyeg szükséges.

Beiratkozni, az igazgatói irodában lehet.

Szoitok, 1938 szeptember hó.

Az Igazgatóság.

Országzászló avatás

Az Endrőd-Csejtpusztai Olvasókör vezetősége 1938. évi október hó 2-án, vasárnap, a Csejtpusztai és környéke hazafias közönségének áldozatkészségével Országzászlót avat, mely hivatva lesz hirdetni a magyar élniakarást és a feltámadásba vetett hitet. Erre a legmélyebb hazafias ünnepélyre mindenkit magyaros szeretettel várunk.

Zárlóanya: Lesniczky Józsefné.

Az Országzászló felavatási ünnepségének sorrendje:

1. Dél előtt 8 órakor Endrőd községházánál a vármegye, az országzászló nagybizottságának, a járás és község vezetőinek, mint vendégeknek gyülekezése és onnan bandérium kíséretében kivonulás Csejtpusztára.

2. Csejtre érkezéskor a vendégek fogadása.

3. Fél 10 órakor tábortábori mise és az országzászló megáldása.

4. Az ünnepély kezdete, a Himnuszt énekli a közönség.

5. Őrség kivezénylés, felállítás, Országzászló lobogójának felvonása felárbócra, közben a Hiszekegy éneklése.

6. Ünnepi avató beszéd, mondja: Csernus Mihály apátplébános.

7. Jelige éneklése.

8. Országzászlónál c. költemény, szavalja: Kovács Olga urleány.

9. A csejti nép nevében beszél Balogh Sándor frontarcos.

10. Ének. Szívünkben három szó van. Előadják a leventék és iskolai növendékek.

11. Magyar visszhang c. költemény, előadja: Rácz Irén urleány.

12. Beiktató beszéd, mondja az Erekyés Országzászló Nagybizottságának kiküldöttje.

13. Énekszám: Hazaszeretet.

14. Országzászló előtt, költemény szavalja Balogh Jusztai tanuló.

15. A magyar asszonyok nevében beszél Madarász Sándorné.

16. A magyar leányok nevében beszél Iványi Rózsi urleány.

17. Magyar Fohász, szavalja Gábor Eszter urleány.

18. Leventék nevében beszél Fekécs Ignác levente.

19. Feltámadunk c. költeményt szavalja Knapcsek Terus urleány.

20. Énekszám: Hajnalodik.

21. Hazánk című költeményt

szavalja Kovács Ilona urleány.

22. Lesniczky István községi tanító átadja az Országzászló- emlékművet a községnek.

23. Harsányi László községi főjegyző a Országzászlót a község nevében átveszi.

24. Koszoruk elhelyezése.

25. Szózat, énekli a közönség.

26. Diszmenet az Országzászló előtt.

Az ünnepély után társas közebéd, mely személyenként 1 P és 1 P 40 fillér.

Az ünnepély alatt és után a Levente-zenekar és Dógi Gyula zenekara muzsikál.

Este az Olvasókör helyiségében táncmulatság. A bála belépődíj személyenként 80 fillér.

Végleges a póhalmi parcellázás

Sok nyugtalanságot adott a háborus kilátás a póhalmi parcellázásban érdekelt igénylőknek. Legnagyobb részük befizette már a megkívánt összeget, de jött a hír, hogy Huszár László báró nem akarja aláírni a szerződést. Sokan a háboru következményének a pénz elértektelenedését is tudva, joggal féltették a befizetett pénzüket el-

értéktelenedését.

Most aztán megjött a békével együtt az a hír is, hogy Huszár báró aláírta a szerződést, tehát semmi akadálya nincsen már, hogy ez a szépen elindult parcellázás gyorsan megtörténjen. Ugy tudjuk, hogy a Földhitelintézet megbizottja a napokban már ide is érkezik Gyomára.

HOL MARAD A MAGYAR RÉTEK ÜDE ZÖLD FÜVE?

A statisztika szerint Hazánk földterületéből 60.1 százalék esik szántóföldre, 18 százalék pedig rétre és legelőre, vagyis kereken minden három hold szántóföldre esik majd egy hold rét és legelő. Papirozon ez igen jó elosztásnak látszik, mert egy hold mezőség takarmánya — kiegészítve természetett takarmánnyal — bőven elegendő, hogy három hold szántóra eső haszon- és igás állatot ellásson és közvetve a szántótrágyával táplálja.

De ki ne ismerné a magyar mezőségek siralmas állapotát. Csak kóró, bugáncs, iglic és egyéb gaz burjánzik, váltakozva gondozatlan, kiosztott területekkel. Ahol pedig nyáron is zöldet látunk, az rendszerint csáté, sás, békarokka.

Pedig voltak dus réteink, legelőink, s nem mind törték azokat fel. Ellenben bizonyos, hogy réteink legtöbbjéről talán ezer esztendeje, hogy csak el-

hordták a füvet, szénát, sarjut és sohasem gondoltak arra, hogy az elvont növényi táplálékokat pótolni is kellene. A rét a szántóföld anyja volt, de ma már kiapadtak emléi.

A külföldön szokásos trágyalé öntözéséről aligha lehet nálunk szó, mert örülni kell, ha gazdáink az istállótrágyát — hig és szilárd ürülék — valahogy együttesen kezelik. Hazai körülmények között ez a mód talán egyelőre jobban is beválik. Hogy azonban műtrágyákkal segítsünk a rétek éhező növényein, annak semmi akadálya nem lehet. Tudjuk, hogy a foszfor-savas műtrágyák nemcsak a széna- és a fűtermés mennyiségét növelik, hanem ennek minőségét is erősen javítják, amennyiben a herefélék fejlődését és terjedését segítik elő, a gyomokat meg visszazorítják. A szuperfoszfát erre a célra könnyű oldékonysága folytán igen jól bevált, sok gazda rétje

Értesítés!

Ifj. FEKETE JÁNOSNÉ urnó
Őszi szabás-varrás tanfolyama

október hó 3-án megkezdődik. Érdeklődni lehet bármikor. Beiratkozás és megbeszélés október 1-én délután 3-5-ig. Petőfi-utca 19 szám alatt.

azonban mészben is szegény. Ezek figyelmét felhívjuk az új magyar foszfortrágyára,

a **Hugária-Mészfoszfátra**. Foszforhatóanyagot kívül kb. 40 százalék szénsavas meszet is tartalmaz, így rendszeresen alkalmazva, hozzájárul ahhoz, hogy a rétek és a legelők növényzetének mészigényét kiegészítse, a meszet nem kedvelő haszontalan gyomokat pedig elűzze. Lassabb és tartósabb hatása miatt is igen alkalmas, hogy a mezőségekre adjuk. Természetesen nem felejtjük meg a nitrogénről sem, ezt elsősorban pétisó alakjában adjuk.

Ha még a mezőségek ápolására is gondot fordítunk, hamar ismét jó termőre fordítjuk azokat és ismét betölthetik hivatásukat, s a nagyobb istállótrágyatermelés után ismét szántóföld anyjává válnak.

Halotta-e már?

... hogy ebben az évben lett 75 esztendő a híres német Bayer vegyészeti gyár, mely 50 évvel ezelőtt felfedezte az aspirint. A leverkuseni gyártelep világhírű és már évtizedek óta mintaszerűen látja el munkásait, akik büszkének is a gyárakra. (V.V)

Mindenféle vonós és fuvós hangszerre tanítványokat vállalkoz.

Zongora és cimbalom hangolást eszközölök.

Magyar nótákat

zongorázni tanítok.

FARKASINSZKY IMRE

Gróf Tisza István ut 43 szám.

A **HOMBÁR** szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csúskát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 250 pengőért, nem tagoknak 350 pengőért adja.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

HIREK

Békésvármegye főispánja, vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla szabadságharcból visszaérkezett.

A debreceni kollégium jubileumi ünnepeit megfellelőbb időre elhalasztotta.

Fokozódik az érdeklődés. Sokan, akik eddig nem vettek részt a m. kir. osztálysorsjátékon, most lendülettel visznek be az életükbe, igyekeznek maguknak alapot, önbizalmat, reménységet szerezni, hogy szebb, jobb gazdasági helyzetük legyen és sielnek a hivatalos főárusítókhoz egy sorsjegyet vásárolni. Nem frázis, hanem bebizonyított valóság, hogy az osztálysorsjáték új vérkeringéshez, gazdasági fellendüléshez vezet, mert sokan nyertek hatalmas összeget és lettek ez által gazdag, boldog emberek. Az új sorsjáték október 15-én kezdődik.

Hogyan lett a Király Színház tagjából világhírű artista? Érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-heszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Ne veszítse el reményét, ha akármilyen kényszerű helyzetben is van. Gondoljon arra, hogy a sötét éjszakák meg voltak régen már és jöttek rá hajnalok millió éven át — csak nem szabad elhaladni érzéketlenül a szerencse eszközei mellett. Ilyen eszköz a Remény Sorsjegybank (ezelőtt Hecht Bankház R.T.) osztálysorsjegye is. Próbálja meg Ön is — huzás október 15-én, addig rendeljen levelezőlapon. Remény Sorsjegybank, Budapest, Andrassy ut 3

Mezőtúron az iparosok kiállításra nagyban készülnek, amely október 2—13 között lesz megtartva.

A vérátömlesztés csodája. Régóta él a hit az emberekben, hogy az egészséges vér meggyógyítja a beteget. Körülbelül 60 esziendeje annak, hogy egy angol orvos először alkalmazta a vérátömlesztést egy nagy vérvesztéssel szenvedett asszonynál és kísérlete sikerrel járt, mert a félig már halott asszonyt megmentette az életnek. A vérátömlesztés alkalmazásának különböző eseteiről közöl képes cikket Tolnai Világlapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

120 pengő havi kereseti lehetőség biztosítva viszonylag csekély befektetéssel otthon végezhető munkával férfiak és nők részére, állandó évi munka garantálva, anyagot szállítjuk, a kész árut átvesszük.

Kérjen ismertetőt.

KLEOPATRA kötöttárú lerakat Budapest, IX., Lónyay-u. 43. Válaszbélyeg

Elmarad a filléres, amit október hó 2-ra tervezett az államvasut.

Szerencsés Peti meséjét ismeri, adóssággal küzdő kis hivatalnok volt — egy szép napon felismerte szerencséje eszközét osztálysorsjegy képében és a Remény Sorsjegybanknál (ezelőtt Hecht Bankház R.T.) vett egy nyereményjegyet. A szerencse kedvezett neki és most már boldog ember is, mert nyert 50.000 pengőt, kifizette adósságát, megnősült, házat és földet vett magának. Próbálja meg Ön is, a huzás már október 15-én, rendeljen levelezőlapon: Remény Sorsjegybanknál, Budapest, Andrassy ut 3.

Mezőberény határában, a szarvasi köves ut mentén, Hunyához közel, **24 hold első osztályu föld eladó.** Kisebb parcellákban is lehet venni. Érdeklődni lehet **VARGA** gyógyszerésztárában Deák Ferenc utca 1/a. **BÉKÉSCSABÁN.**

2581/1938. tkvi szám

Árverési hirdetmény-kivonat

Szolnoki Magyar Bank r.-t. végrehajtónak Kocsis Ferenc nős volt Boda Lidiával, kiskoru Kocsis Lajos és Kocsis Ferenc végrehajtást szendődök ellen indított végrehajtási ügyben a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 3200 pengő tokekövetelés és jár. behajtása végett a Gyoma községben fekvő s a gyomai 5740 sz. tkvi betétben foglalt s végrehajtást szenvedettek nevéen álló A. + 1. 2. sorszám 11.484/5. hrsz. 3 h. 1090 n-öl, 11.484/6. hrsz. 128 n-öl területű, Csudaballa pusztán levő legelő és utra 589 pengő, — ugyanezen betétben A. + 3. 4. sorszám 11.484/7. hrsz. 141 n-öl, 11.484/8. hrsz. 3 hold 833 n-öl területű ugyanottani legelő és utra 563 P 50 fillér, — ugyanezen betétben A. + 5. sorszám 11.485/3. hrsz. 3 hold 1310 n-öl területű ugyanottani szántóra 3112 P, — ugyanezen betétben A. + 6. sorszám 11.485/4. hrsz. 3 hold 1567 n-öl területű ugyanottani szántóra 3243 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938 december hó 12. napjának délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlanokat és pedig a Szolnoki Magyar Bank r. t. végrehajtató érdekében a kikiáltási ár kétharmadánál, özv. Vajda Gyuláné érdekében 7184 pengőnél, Katona József érdekében 9939 pengőnél és Nyitrai Mihály érdekében 10.839 pengőnél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százalékkára kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938 augusztus hó 19.

Dr. vitéz Molnár sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

Major
kezelő.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

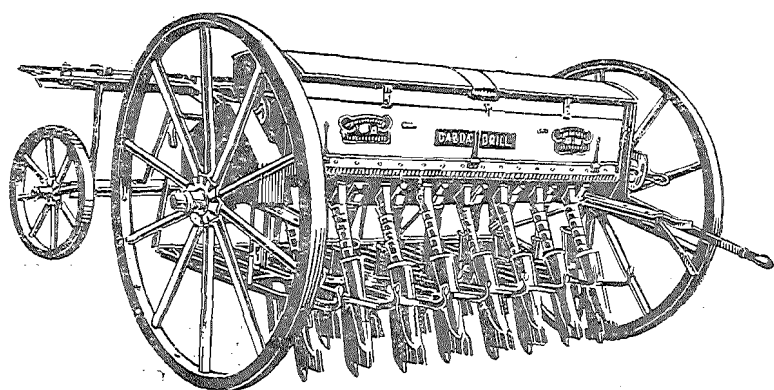
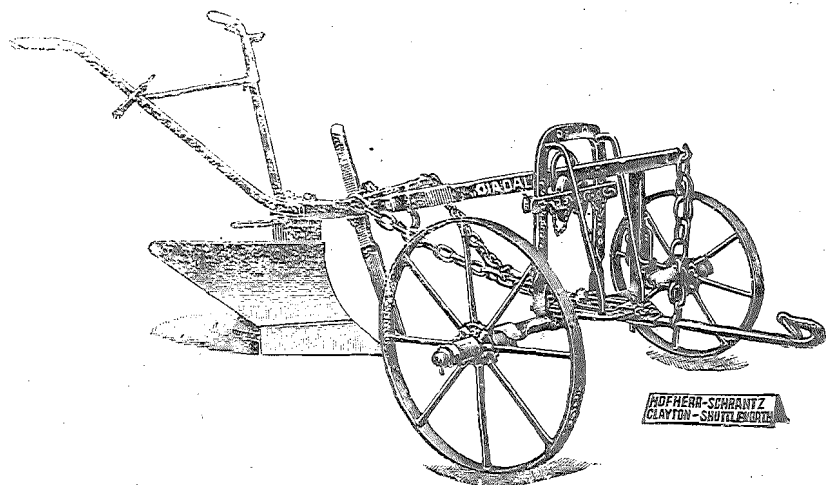
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyomai képvisellete:

„HOMBÁR”

SZÖVETKEZET

GYOMA

MOZISPORT

APOLLÓ MOZGÓ GYOMA

Okt. 1-én, szombat
Elképesztő méretek, gigantikus jelenetek hatalmas filmje. A Ben Hur óta nem volt ilyen nagyszabású óriásfilm. A történelmi Róma fénye és pompája. A latin nép világhuralma. Kocsiverseny, pun háboru, kardpárbaj.

Királynő álma (Scipió Afrikánus)

Az óriásfilmek királya, hihetetlen pénzzel, hihetetlen tömegekkel megrendezett történelmi filmóriás 2 részben.

Mind a két rész egyszerre.

2. Pompás kísérelő műsor.

Október 2-3-án,

vasárnap és hétfő
Pattanásig feszülő izgalmassága, lélekzetállító száguldása. A déltengeri szigetvilág exotikumai. Trópusi éjszakák forró szenvedélye. Az istenítélet mindent elsőprő vihára. A déltengeri orkán borzalmas fensége. Fiatal szívek találkozásai.

Dorothy Lamour, John Hall, Mary Astor főszereplésével:

HURRYCANE (ORKÁN)

Pompázó exotikus tájak környezetében lejátszódó film. Izgalmas, kalandos, nagyszabású, rendkívüli.

Híradó.

Október 5-én, szerda

Az igazán szép film! Asszonyok sorsa és végzete. A család boldogsága, vagy a züllés útja?

Barbara Stanwick megrázó erejű, hatásos drámai művészetével:

Asszony a lejtőn

Szép film, jó film, nagy film.

2. Kisérelő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 október hó 2-én, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

GAÁL FRANCISKA első amerikai filmje!

Kalózkisasszony

Romantikus történet.

Főszereplők: Gaál Franci, Frideric March, Randolph Scott.

Nagy és ragyogó kiállítású film.

Minket nem érhet baleset vigjáték.

Magyar Világhíradó

MAFC II.—GYTK 5-0 (3-0)

Visszalépett a GySC!

Meglepetéssel értesült Gyoma sportszerető társadalma, arról a váratlan hírről, hogy a községeink egyik szimpatikus futballcsapata, a GySC visszalépett a II. osztályu bajnokság további küzdelméről. A visszalépés egyik oka a középiskolák futballénes magatartása volt. A GySC diák-játékosai ugyanis a Középiskolai Sportszövetség (KISOK) kötelekébe tartoznak s az iskolák igazgatói megtiltották tanítványaiknak a bajnoki mérkőzésekben való szereplést. Ezen intézkedés következtében legjobb erőit (Györi, Béres, Csáky) veszítette el a GySC. A másik ok a jelenlegi feszült politikai helyzetben található meg, melynek következményeként több játékos katonai szolgálatra vonult be. Ehhez járult még az a sajnálatos tény, hogy az egyesület közbecsülésben álló, áldozatkész elnöke, Nemerey Péter, az öt sportkörökből ért méltatlan és alaptalan támadások következtében tisztségéről lemondott.

A GySC választmánya f. hó 23-án (pénteken) tartott ülésén a fenti okok következtében határozta el a visszalépést. A körzeti ifjúsági bajnoki mérkőzéseket tovább fogják játszani.

Itt jegyezzük meg, hogy illetékes helyen hangzott már el olyan kívánság, hogy a bajnoki mérkőzéseket — egyenlőre — bizonytalan időre halasszák el, mert a bevonulások következtében előállott játékoshiányt kivétel nélkül megérzi minden futball egyesület.

Sporthírek

Október 2-iki mérkőzések.
Kondoroson: KTE—ETK. Mezőtúron: M. MÁV—MAFC II

Körzeti ifjúsági bajnoki mérkőzések. Gyomán: GyTK—Mberényi Textil. Dévaványán: DSE—GySC.

Turkevei AC, a II. osztályu bajnokság egyik legerősebb együttese hátralevő mérkőzéseit lemondta s bejelentette a további bajnoki küzdelemről való visszalépését. Az ügyet dr. Sajó Jenő egyesbíró szerdán tárgyalta le s a TAC visszalépését elfogadta, a hátralevő mérkőzések 2—2 pontját pedig — gólarány nélkül — az ellenfelek javára írta. A szimpatikus turkevei együttes és a GySC vissza lépése után, tehát csak hat csapat fog küzdeni a II. osztályu bajnokságért. Természetesen így elmarad a holnapra kisorsolt GyTK—TAC mérkőzés is s Gyoma sporttársadalma vasárnap ismét bajnoki mérkőzés nélkül fog maradni.

ÉRTESÍTÉS!

Értesítjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy Gyomán Hősök-utja 48 szám alatt (Református Egyház mellett) megnyílt minden igénynek megfelelően berendezett

BUTORRAKTÁRUNK

Raktáron tartunk: fenyőfa, keményfa, furnéros hálószobákat, ebédlőket, kombinált szobákat, konyha berendezéseket stb.

Kárpitozott butorokat u. m. recamiér, sezlon, ágybetét, fotel és székeket.

Valamint hajlított butorokat: székek, karos székek stb.

Kérjük raktárunk szíves megtekintését!

BIRÓ BENEDEK ÉS FIAI asztalosok.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. szeptember 9-től október 1-ig

Gyoma—Endrőd:	
x	†
17.35	21.45 ind.
17.50	21.55 ér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

Gyoma—Endrőd:		Szeghalom—Bereettyóujfalu:	
x	†	x	†
17.35	21.45 ind.	15.35	20.45
17.50	21.55 ér.	14.00	19.11
		13.50	19.05

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: P 3.60. P 10.— P 12.—

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen
Menet-jegy: Berettyóujfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—
Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.
Figyelem! x-el jelzett hétköznap; †-el jelzett vasárnap és ünnepnap közlekedik.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Pétisó kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Budapesten urleányoknak, urhölgyeknek teljes ellátás havi 56 pengő, csak lakás 18 pengő. Teréz krt. 18. III. 1. Rákóczi ut 59. III. 2. József krt. 55. II. 8. Szent István krt. 1. III. 5. Telefon 14—15—70. 6—2

Francia, angol, német vagy olasz nyelvekhez értő urilányok, urhölgyek, két hónapi nyelvkurzusainkon, mint nyelvtanítónők díjmentesen kiképeztetnek és azonnal alkalmazást nyernek. Részletes ajánlatokat (válaszbélyeggel). Budapest Teréz-körút 18. III. 1. Univers címre küldendők. Kezdek is felvételnek 6 hónapos díjmentes kurzusra. 5—1

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó, vagy fél üresportá is eladó. Ugyanott egy cipész barkarosgép is van eladó. 2—2

Máday gyógyszerész révlaposi 2 kataszteri hold gyümölcsöse eladó. 2

Az Uri-Kaszinónál egy kályha és tetőablakok eladók. 2

Egy használt sülyesztős varrógép olcsón eladó, II. kerület Gárdonyi utca 51. 2—1

Szép kivitelű Vitrin eladó. Érdeklődni dr. Tardos ügyvédnél. 1

Egy szép női kabát, finom fekete szörme gallérral jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1—1

Kossuth Lajos utca 26 sz. alatt egy írógép és rádió készülék van eladó. 3—3

Szabó Lajos épület és butorasztalos értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy Bodon Bélával a társasviszonyt megszüntették. A régi helyén továbbra is elvállal minden szakmába vágó munka készítését. Kéri a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. 3—3

Nem kell már vidékre menni kályhás mesterért, mert helyben vállalja a legjobb kivitelben felelősség mellett mindennemű cserépkályha és takaréktűzhely készítését. Bartolf Mihály kőművesmester. Bocskai ut 19 sz. 6—5

Arany Gusztáv s. jegyzőnek 1 drb. rollós üzletajtója és 1 drb. spalettáblás üzletablaka van eladó. Érdeklődni lehet a község háza 7. sz. irodájában. 6

Eladó: 20 kat. hold póhalmi szántó, 10 hold póhalmi 600 pengővel átvehető a többi hosszú lejáratu kölcsönrel terhelt, 10 hold a varsányháton, 3 hold zöldséges, 10 hold halmagyon kis tanyával és ihatóvízü kúttal, 7 hold zöldséges, 2 hold siralóban 2800 P, egy nagy gyümölcsös kert a révlaposon 2200 P, Horty Miklós uton 4 szobás üzletház 12.000 P, Mátyás király uton szép nagy családi ház 10 000 pengőért. Jelentse be kiadó lakását Izsó Balázs ingatlan irodájába, ahol azt azonnal berbe adjuk.

Az „Uj Magyarország“

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., névre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős;

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdávalal, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A Felvidék felszabadulása

Még nem történt meg Magyarországon, hogy a nemzeti zászlók mellett a nemzeti színű zászlókat is kitzűzék. Az 1938-ik esztendőben ez is megtörtént. A fekete zászlók mellett kitzűzött nemzeti zászlók a Felvidék felszabadulása feletti ünneplésnek szólt.

A csehek végzete rohamosan betelt. Az események lázasan ragadják magukkal az érdekelteket. A németek minden nap újabb területeket szállnak meg. A lengyelek már elfoglalták az ő nemzetiségeikkel lakott részt. Mi még nem vonultunk be, de Komáromban és a határmenti községekben már kitzűzték a magyar nemzeti színű zászlókat és ünnepelnek, várják a magyar hadsereg bevoulását — és mindezt némán és bambán nézi a cseh katonaság.

A hírek szerint a nemzetiségű vidékekről menekülve özönlik a több ezer cseh hivatalnok és bérenc a régi Csehország felé. A katonaság bomladozóban van. A katonai kötelek annyira meglazultak, hogy teljes felszereléssel otthagyják a csapatot és falkákba verődve huzódnak az anyaország felé, utközben rabolva és garázdálkodva.

A prágai fellegvárban magásta sirba dőlt a cseh-BÁLVÁNY! A halhatatlan Benes saját ítékezésével tépte le dicstelen homlokáról az uborkalevelekből font koszorút. Ez is hozzátartozik a pohár kicsordulásához.

És ha valaki véletlenül meg nem állítja a végzetet, ezek után már csak a teljes felfordulás következik. A bent rekedt bolsevista csőzeselék kerekedik felül és teljessé teszi a nagy-cseh komédiát, amelyről majd a történelemben úgy emlékeznek meg, hogy az emberi komizság és butaság feltuvalkodottsága még népet nem ütött fel annyira, mint a cseh népet, amikor őt országtenn-

tartó nációnak léptették elő és alája műveltebb nemzetiségeket kényszerítették.

Minden elismerésünk felvidéki testvéreinké, akik 20 évig

szenvetdék a Benes rabságát és a még hátralévő napokon át is a legkegyetlenebb sanyargatásoknak és rablásoknak vannak kitéve.

Dr. Csizik Béla államtitkár lett

Sok ismerőse és tisztelője van dr. Csizik Bélának Gyomán, akit a felesége révén rokoni kötelek is fűznek hozzá, de ezeken kívül a Hombár szövetkezet tagjai is hálás érzéssel viseltetnek iránta, hiszen az ő értékes segítségével tudta a szövetkezet az államkölcstől kieszközölni és ezek az ismerősök és barátok mindannyian

örömmel vették tudomásul, hogy dr. Csizik Bélát, értékes működéséért, pénzügyminiszteri államtitkárrá nevezte ki a Kormányzó.

A Gyomai Ujság olvasói is csatlakoznak az örülőkhoz, hiszen ők is emlékeznek még a dr. Csizik Béla értékes cikkeire, amelyeket a Gyomai Ujság is leközölt.

RÉVÉSZ IMRE PÜSPÖKÖT BEIKTATTÁK DEBRECENBEN

Oktober hó 3-án iktatták be Révész Imre ujonnan választott tiszántuli püspököt. A nagyszámú közönség és előkelőség színültig töltötték meg a hatalmas nagytemplomot. Harsányi

Pál esperes bibliaolvasása után báró Vay László főgondnok elnöklésével folyt le a beiktató közgyűlés, amelyen az új püspök szép beiktató beszédet mondott.

A „NOSTRA” megkezdte gyomai működését

Állandó tárolások lesznek ezután a „HOMBÁR” szövetkezet magtáraiban

A „HOMBÁR” szövetkezet céltudatos működésének szerencsés alakulása, hogy a községünkben levő két magtárt megszerezte. A szövetkezet vezetősége eddigi számító előrelátásával nem állott meg a magtárak megszerzésénél, hanem megkereste és megtalálta a módot, hogy ezeket a magtárakat ki is használja, még akkor

is, ha nálunk nem akadna annyi termés, hogy ezekkel töltsük meg a magtárakat.

A „Futura” ismételt bizonyosságát adta, hogy milyen megértéssel van a gazdaszövetkezetek iránt és így előkészítette, hogy a „HOMBÁR” szövetkezet által a Futurának vásárolt búzát nem szállítják el azonnal, hanem a NOSTRA bekapcsolá-

sával hosszabb ideig tartó tárolásra marad itt a buza. Enzel lehetővé válik, hogy a „HOMBÁR” magtárak mindig ki legyenek használva, esetleg még máshonnan vasuton vagy hajón ideszállított terményekkel is.

A gyomai és környékbeli gazdák idővel maguk is rájönnek, hogy a Futura révén Gyomán működő Nostrának ők is hasznát látják majd.

Az Ivánfenéki Társulat tisztújítása

Elnöknek gr. Bethlen Ödönt, alelnöknek dr. Schweiger Lászlót választották meg 3 évre

Az Ivánfenéki Társulat tisztikarának lejárt a megbízatása, ezért október 3-án tisztújító közgyűlést tartottak, amelyen a társulat elnökéül — immár negyedszer — gróf Bethlen Ödön földbirtokost és alelnökéül — szintén negyedszer — dr. Schweiger László jószágigazgatót választották meg.

Az elnökség megválasztása után a választmányt is megújították és megválasztották: Erdei Lajost, Fekete Mihályt, Halmágyi Ferencet, báró Herzog Istvánt, B. Kiss Mártont, dr. Kovács Pétert, Osmitz Gézát, Pánczél Emilt, Péterman Józsefet, dr. Spett Ernőt, Purgly Jánost és Vertán Emilt.

Az összes tisztségekre 3 évre szól a megválasztás.

Zarándokutat terveznek Kassára

A szegedi Rákóczi-egyesület elhatározta, ha megkezdődik Kassával a vasuti forgalom, zarándokutat szerveznek Rákóczi sirjához.

Migend Dezső, a Körösvidék agilis felelős-szerkesztője felvette egy békésmegyei zarándut tervét Rákóczi sirjához.

Nem lehet magyarosabb kifejezője érzéseinknek, mint-

hogy első utunkkal a nagy fejedelem sirjához zarándokoljunk és ott adjunk hálát Istennek, hogy felvidéki testvéreinket és a Felvidéket visszakaptuk.

Csatlakozzunk mi is a békésmegyeiekhez és vegyünk mi is részt a zarándoklásban.

Baross Szövetség Tagjaiból Alakult Áruhitel - Értékesítő Szövetkezet

a következő körlevelet bocsátotta ki.

KEDVES MAGYAR TESTVÉRI!

A keresztény magyar vásárlóközönség, igen sok társadalmi egyesület stb. stb. sürgető kívánságának teszünk eleget, amikor bejelentjük, hogy életre hívtuk altruista, keresztény üzleti etika alapján álló, tiszta és becsületes célgondolatu szövetkezetünket.

Ezen elhatározásunkat bejelentve, kötelességünknek tartjuk célkitűzéseinkről rövid tájékoztatást nyújtani.

Jelszavunk: „Keresztény kézből keresztény kézbe a pénzt!”

Ezt pedig csak úgy valósíthatjuk meg, ha magyar testvéreink, a magyar Anyák, háziasszonyaink és honleányok bevásárlásaikat, szükségleteik beszerzését csak és csakis keresztény kereskedőinknél, iparosainknál, váltalkozóinknál esz- közlik.

Hazafias érzés, keresztény- lelkiismeret és fajszeretet kérdése az egész.

Ha a Trianon által megcsontított hazánk keresztény társadalma hazafias kötelességének ebben az értelemben is eleget tenne, akkor a magyar kereskedő és iparos életkörülményei jelentékenyen megjavulnának, a gazdasági élet keresztény vonatkozásban fellendülne és sok-sok anyának szeméből lehetne a könnyet letörölni és sok-sok magyar gyermeknek a szebb, boldogabb magyar jövőt biztosítani.

Célunk: A liberálisizmus által meghonosított, de a keresztény magyar által mindenkor elítélt üzleti szellem és fogás kiirtása.

A keresztény üzleti szellem megvalósítása!

Vevőinket kifogástalan minőségű áru és ipari munkával ellátni, előzékenyen, pontosan kiszolgálni. Mindentféle nyílt és burkolt drágításoktól megvédeni, fizetési könnyítéseket adni, több havi áruhitellel ellátni s főképpen az eladósodástól megvédeni.

Nem számítunk kedves ve-

vőinknek sem kezelési költséget, sem felárat, nem kell előleget fizetni, áraink nem részlet árak.

Elvünk: „Mindent a mi kedves vevőinkért!”

Mi pedig nem kérünk mást, mint bizalmat, jóakaratot, megértést, szeretetet és támogatást.

Támogatást kérünk, mert minden fillér, amely keresztény

kézből keresztény kézbe vándorol, egy újabb téglát a nemzetépítés muakájában, egy újabb darab kenyér, mely végeredményben a nemzet összességének ad erőt és lendületet a további küzdelemhez.

Támogatást és esatlakozást kérünk akciónkhoz.

Hazafias tisztelettel:

IGAZGATÓSÁG.

Takarmány gondot

ezuttal kétféle ismerünk. A „nincs”-ről most nem lesz szó, mert ma inkább az okoz gondot, mit tegyünk a bőséges Isten áldással? A lucernások térdig érő, jó minőségű negyedik gyapjukat kínálják a gazdának, aki komoly nehézségek előtt áll, mit tegyen vele, hogy hasznára fordítsa ezt?

Szárítóink sajnos nincsenek, ahol az alig fonnyadt zöld lucerna jól kiszáradhatna, mit tegyünk hát, hogy ez a nem remélt áldás tönkre ne menjen?

Zsombolyát csak az készítsen, akinek nagyobb szarvasmarha állománya van, mert a savanyu takarmányt a ló-féle nem eszi.

Szokták a zöld lucernát erős sózással beboglyázni, amit rétegenként eszközölnék, ezt csak azoknak ajánlhatom, akik sok sót találtak az általános ijedelem idején bevásárolni, lévén ez drága konzerválási mód. Az olcsóbb marbasó (vörössó) is igen alkalmas erre.

Szokták még — lehetőleg tavaszi szalmával — is berétegezni a félig száradt lucernát fele arányban, a romlástól ez is megóvja.

Bármelyik gondnál legkevesebb gondot az adná, ha elegendő jószág állna az istállókban...

Most látni az öntöző víz tükrében az eljövendő boldog világ képét: mi lesz, ha az Alföld rendszeresen kap vizet,

ha egy csapadékdus nyár is meglepetést és gondot okoz, bár az ilyen gondoktól félni nincs semmi okunk.

Ráértemben máig a gyomai határban termelt kukoricából 27 féle típust szedtem ki, amikből mutatót lehet látni a „HOMBÁR” igazgatói irodájában. Mint annyi termelvényünk előállításában, a kukoricában sincs irány, amit követni kellene. Fajátlanság, ötletszerűség nyilvánul meg ebben is, pedig kevés fáradsággal megtalálhatnánk a legidevalóbb, legkorábban érő termésű féleséget. Jó lenne tavaszra kukorica vetőmag akciót is létre hívni, ennek is meg lenne a haszna, akár a buza vetőmagnak meg volt.

Igen kedves vendégeink készülődnek utra; a kis fecskék mintha nehezebb szívvel hagynának it bennünket, mint más- kor, ma, október hó 6-án még mindig Gyoma fölött látjuk őket szorgalmasan gyakorlatozni. A meleg ősön — tapasztalatok szerint — hosszú ideig rajzanak a gabonafélék kártevő rovarai, alighanem ezek is okai a lassu elvonulásnak.

Jól teszik e kedves kis madarak, seperjék ki a határt a hesseni legyekről és egyéb kártevőktől, marad másfajtaból ugyanis elég. M. B.

Tudnivalók a ragadós száj- és körümfájás elleni védekezéshez

(Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ
m. sz. közleménye.)

A száj és körümfájás erősen fertőző és ragadós betegség. Az összes hasítottkörümű állatok fogékonyak iránta, de megkaphatja más állat kutya, macska, sőt az ember is. A fertőzéstől eredő számított 24 órán belül az egész szervezetben elterjed, ennek a vésznek a láthatatlan okozója

és a tejbe is átmegy, anélkül is, hogy a tőgyön látható elváltozást idézne elő. A tej fertőző különösen akkor, amikor a baj már a fejős állat izomzataira is áterjed, vagy a tőgyön is jelentkezett. Az emberre fertőző tej, tejszín, vaj, sőt fiatalabb sajtok fogyasztása útján is át-

terjedhet.

A betegség tünete a szájon, a körmök közötti hasadásokban, vagy a tőgy hámszövetén len- csényi, babnyi viszerű folyadékokkal telt hólyagok fellé- pése. Ezek felrepedése után, vörös cafatos hámlás. A tejho- zam csökken s gyakran a tej minősége is változik. Előfordul teljes elapadás is. A betegség alatt a fejést nagyon óvatosan kell végezni. Az első sugarakat minden esetben külön fejjük ki, és elégetéssel semmisítjük meg. A kisebedett tőgyet fi- noman kezeljük. Valamely meg- bízható fejőzsír készítményt használjuk. Azonfelül szárító- kenőccsel, hintőporral enyhít- sük az állat fájdalmát. Ilyenkor mindig tiszta, száraz és lehető- leg puha legyen az alom. Az ivóvizet, ha az állat hever, oda kell vinni hozzá, nehogy — mint rosszindulatu esetben könnyen megtörténik — az állat kivezetése után, szivbénulásban elhulljon. Különösen fertőző a beteg állatnak szájáról-körmei közül lehulló nedves foszlány és a kicsurgó nyál. Az ilyen anyagok érintése már tovább terjeszti a fertőzést. Ezért nem szabad a fertőzött istállóból a fertőzetlen helyekre átjárálni, almot, takarmányt átvinni. Különösen vigyázzunk arra, hogy a kannák aljára, külsejére ne tapadjon fertőző anyag.

A betegséget okozó ragályo- kat voltaképpen könnyű elpusztítani. Ha tejet 70—80 C-fokra felhevítjük, a vírus biztosan elpusztul.

A betegség rendkívül fertőző jellege miatt nehéz az ellene való védekezés. Mégis lehetőleg óvjuk a környezetet és főleg az embereket a fertőzéstől. A betegség legtöbb terjesztője gyakran az ember. Ezért különösen vigyázzunk arra, hogy a beteg állatokkal foglalatalkodó szemé- lyek magukat tisztán tartsuk, nyílt seb ne legyen kezükön, de a testük más részén sem és az istálló elhagyása után nyom- ban kicseréljük lábbelijüket, felső ruházatukat. Az istálló, illetve a fertőzött helyiség be- járata elé tegyünk ki fertőtle- nitő szerrel átitatott nedves zsákokat, vagy hintsük be a be- lépőt 2 százalékos hidroxigén luggal vagy caporittal kevert mézporral. A vész lefolyása után az egész istállót és kör- nyékét ürítsük ki, a falakat meszeljük újra és permetezővel fecskendezzük be fertőtlenítő- szeres oldattal az egész mos- ható felületeket. A betegség idején kihordott fertőző nyálat, bőrfoszlányokat tartalmazó alom és ürülék a legelőn még hosszú idő múlva is fertőző

lehet. Ezért legjobb az ilyen anyagokat szétlő védett helyen elégetni a kiszáritás után.

A fenti elvek szem előtt tartásával és a gondosan kezelt tej — feltéve, hogy a betegség folytán látható elváltozást nem szenvedett — közölt módon való feltörzés, illetve üzemi pasztörözés után teljes biztonsággal

fogyasztható, veszélytelen emberi táplálék. A pelyhes, cafatos, vagy bármely elváltozást mutató tejet emberi táplálkozásra felhasználni és torgalomba hozni nem szabad. Legjobb az lyet külön erre a célra szolgáló edényben felforralni és azután megsemmisíteni.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

ujscikkcikk cimeiből

Kölnön tót kormány alakult Szlovákiában Tiso József a miniszterelnök, aki pénteken Prágába érkezik. Az azonnali demobilizációt és egyben az önálló szlovák hadsereg felállítását is követeli a zsolnai kiáltvány, mely harcot hirdet a zsidó és a marxista bomlasztó ideológia és erőszak ellen.

Benes elhagyta Prágát.

Szombaton kezdődnek a cseh-magyar tárgyalások.

Néhány nap alatt a csehek végleg eltávoznak a magyar Felvidékről.

Imrédy Béla: A magyar lakta területek visszacsatolását eldöntöttnek tekintem.

Zsidó terrorlegények vezetnek a kommunista zászlóaljkat a védtelen felvidéki magyarok

ellen.

A végsőkig elkeseredett lakosság ellenáll és sok helyen megütközik a kommunistákkal.

Az olasz sajtó a magyar követelések mellett.

A lengyel sajtó szerint a leg-sürgősebb feladat a Ruténföld Magyarországhoz való csatolása.

Hová és mikor vonulnak be a német csapatok?

Az egész nemzet mélyeséges kegyelettel áldozott Gömbös Gyula emlékének.

Imrédy Béla: Különös kegyelettel adózunk most, amikor érik a Te külpolitikai magvetésed. Nem álmodó, hanem nagy jövőbenlátó voltál. Mindent jól láttál, mindenben igazolt már a rövid idő is.

A tőzsde és a hosszunap

Érdekes ülése volt e héten a tőzsdetanácsnak. Csepreghy Jenő ny. huszárezredes, tőzsdetanácsos mintegy 100 aláírással ellátott beadványt nyújtott be a tőzsdetanácshoz és azt kérte, hogy a tőzsde a zsidók hosszunapján éppugy tartsa meg üzleti óráit, mint egyéb napokon. A beadvány tárgyalásánál élénk vita fejlődött ki. Különösen döntő betolyású volt a legnagyobb magyar gabonaértékesítő intézmény vezetőjének határozott felszólalása, melyben hangsúlyozta, hogy a mai viszonyok között a kor hangulatának sem megfelelő helyzet az, hogy egy zsidó ünnep miatt a tőzsde zárva maradjon. Elvégre

a tőzsde nem a zsidók által fenntartott intézmény, hanem a közgazdasági életnek egyik fontos értékmérője és e téren is alkalmazkodni kell a mai időkhöz. A tőzsdetanács belátta az érvelés helyességét, s végül is nagy többséggel hozzájárult ahhoz, hogy hosszunapon is nyitva legyen a tőzsde és a hivatalos órákat betartsák. Amióta a budapesti tőzsde fennáll, a mai eset az első, hogy a tőzsdét hosszunapon nyitva tartották és rendes mederben folytak az üzletkötések. Megemlítésre érdemes még, hogy az egész világon egyedül a budapesti tőzsde volt zárva eddig a zsidó hosszunapon.

Hány iparos van Magyarországon?

Ujabban különböző helyekről fantasztikusnak tetsző számokat dobtak a közvéleménybe arról, hogy hány önálló iparos és hány ipari alkalmazott van Magyarországon. Ezekkel az adatokkal szemben a központi statisztikai hivatal hiteles ki-

mutatása szerint tavaly Magyarországon az ipartestületek kötelekébe tartozó önálló iparosok száma, tehát azoké, akik képesítéshez kötött ipari foglalkozást üzték: 170.190 volt, akik 134.515 segédet és 57.543 tanoncot foglalkoztattak.

Az utolsó 16 évben, tehát 1921 óta ez volt az önálló iparosok legmagasabb száma. 1929-ben azoban 143.177 mester, 194.914 segédet és 81.368 tanoncot foglalkoztatott.

Ebben az esztendőben foglalkoztattak a kisiparosok legtöbb segédet, míg a legtöbb tanoncot 1928-ban foglalkoztatták, amikor a tanoncok száma 81.481, a segédek száma pedig 181.166 volt a 140.690 bejegyzett mesternél.

Az 1937 év eleje óta az önállósulások száma az iparban kissé megtorpant az előző évekkel szemben, ami főleg a mestervizsga-intézmény bevezetésének tulajdonítandó.

Az idén az iparigazolványok és iparendelvények kiadásának átmeneti jellegű felfüggesztése valószínűleg ismét csökkentő hatással lesz az új iparok keletkezésére.

Lokomobil és stabil kazánfűtők tanfolyama

A m. kir. állami fa- és fémmipari szakiskolában 1938. évi október hó 17-én délután 5 órakor kezdődik és tíz hétig tart. Az előadások minden köznapon, szombat kivételével, d. u. 5—7 óráig tartanak. Szombaton délután és vasárnap délelőtt tanulmányi kirándulást tartunk.

A tanfolyamon, a lokomobil és stabil kazánok szerkezetét és kezelését tanítjuk. A tananyag felöleli, a legmodernebb elveken épült erőtelepek kazán berendezésének és kezelésének ismertetését.

A tanfolyam hallgatója, minden 18. életévét betöltött, irni-olvasni tudó egyén lehet, aki kazánfűtői vizsgát óhajt tenni.

A felvételhez szükséges okmányok: egyévnél nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítvány és anyakönyvi kivonat.

A tandíj 18 pengő 30 fillér. Vizsgadíj 5 pengő, a bizonyítványra 1 pengős okmánybélyeg szükséges.

Beiratkozni, az igazgatói irodában lehet.

Szolnok, 1938 szeptember hó.

Az Igazgatóság.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

Az új kir.

41-ik kir.

Osztályosorsjáték

Vasárnap

9

Hétfő

10

Kedd

11

Szerda

12

Csütörtök

13

Péntek

14

Szombat

15

húzása

szombaton kezdődik

Saját jól felfogott érdeke, hogy a kapott sorsjegyet árát mindenki sürgősen fizesse meg, különben nincs nyereményjogosultság

Ha még nincs sorsjegye, siessen venni, bármelyik főárusító-nál, mert mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye!

Nyerni azonban csak az nyerhet, akinek sorsjegye van!

Hivatalos ára a sorsjegyeknek az összes főárusítóknál:

1/8-3.50, 1/4-7, 1/2-14, 1/1-28 pengő.

Állandó és kitaró játék által érhető el eredmény!

Köztudomású, hogy csak a húzás előtt kifizetett sorsjegyeknek van nyereményjogosultságuk, miért is nagyon kéri a főárusítók, hogy akik bármely oknál fogva nem óhajtanak résztvenni az új sorsjátékban, küldjék vissza a kapott sorsjegyet, mert nemcsak kellemtelenséget, hanem kárt is okoznak, ha a sorsjegyet idejében nem küldik vissza az illetékes helyre.

Megkezdtek a póhalmi parcellázással kapcsolatos műszaki munkálatokat

Talán be tudjuk még hozni a póhalmi parcellázás körül támadt nehézségek miatt bekövetkezett késedelmet és alkalmat adnak az igénylőknek, hogy be tudják vetni a földjüket. Érthető a telepesek nyugtalansága, hogy a kedvező időt ki akarnák használni, hogy ki-ki megszánthatná és bevethetné a földjét, de még ki sincs az mérve. Pedig jól tudjuk, hogyha beköszönt az őszi esőzés, Póhalmomon ugyan nem igen szántanak vagy vetnek már az idén, ami pedig nagy vesztesége lenne az új birtokosoknak.

A héten itt volt a miniszteri megbízott, aki a műszaki munkálatokat átadta és tudtunkkal azokhoz teljes erővel már hozzá is fogtak.

A régi bérlők már birtokba vették az általuk jegyzett földet, a többieknek is egy-két héten belül átadják a földjét.

Jelentkezzen mielőbb a **ingyenes** betegápolónői tanfolyamára! Vincze doktor úrnál, vagy a községházán. A tudás is kenyér!

Milyen gyümölcsfajtákat telepítsünk?

Az elmúlt két esztendő időjárása gyümölcsstermesztésünkre nem volt a legkedvezőbb; termés egyik évben sem volt olyan, hogy a termelőket kielégítette volna. Ez azonban nem szabad, hogy a kedvünket a termeléstől elvegye.

Lassan eljön az ideje annak, hogy a fák ültetésére gondoljunk. Nem szabad az utolsó időre hagyni a telepítést, mert arra előre kell készülni. A területet ki kell választani, a gödröket kijelölni, kiásatni. Aztán körülnézni, hogy honnan is szerezzük be a szükséges csemetéket?

Az a legjobb, ha olyan helyen vásárolunk, amelyik faiskola államilag törzskönyvezett anyafákról, ezek jó és bőtermő fák, szedett szemekről neveli ki fáit. Ha kiválasztottuk a faiskolát, már most előre jelöljük, vásároljuk meg a fákat, nehogy később már nagyon kiválogatott fák közül keljen gyenge, atnya fákat venni.

Vigyázzunk, hogy milyen fajtát veszünk, mert az sem mindegy, hogy a mi vidékünkre melyik fajtát ültetjük el. Nem minden jófajta gyümölcs fajánál és terem nálunk kielégítőleg. Házikertbe, saját szükségletre még csak ültethetünk bármily fajtát, de ha eladásra nagyban termelünk, úgy feltétlenül válogassuk meg a fajtákat. Csak azokat a nemeket, fajtákat ültessük, amelyeket az Országos Pomológiai Bizottság gyakorlati tapasztalatok alapján vármegyénk területére előír és ajánl, mint itt legjobban nőző és termőket. Ezek a következők:

Alma: Simonffy piros, Török Bálint, Asztrakáni, Husvéti Rozmaring, Elszászi piros, Jonathán.

Körte: Cukorkörte, Vilmos, Nyári Kálmán, Diel, Hardenpont, Papp, Gyöngykörte.

Szilva: Besztercei, Ageoi, Kék, Olasz, Althan ringló, Nyári aszaló.

Kajsziarack: Magyar legjobb, Kései rózsabarack, Borsi-féle rózsza. Nagyszombati.

Meggy: Pándy üveg, Fekete spanyol.

Cseresznye: Pongorádi fekete, Germersdorfi óírás, Jabulay ropogós.

Termesztésre és bármely gyümölcsstermesztési ügyre felvilágosítást ad a vármegyei gyümölcsstermelési intéző Gyula, megyeháza.

HIREK

Bírói kinevezés. A Kormányzó dr. Fehér László szegedi törvényszéki jegyzőt a gyomai járásbíró-sághoz járásbíróvá nevezte ki.

Békéscsabai ev. tanítók egyhavi fizetésük egy százalékát felajánlották a Nemzeti Repülőalpra.

Az adófelszólamlási bizottság, amely a gyomai járás adóügyeit is tárgyalja, megkezdte hétélfőn Békéscsabán a tárgyalásokat, vezér dr. Szilasy Antal elnöklésével. Gyomáról Papp Zsigmond lett a bizottságba kinevezve.

A MÁV téli menetrendje szerint közlekednek október 2-től a vonatok. Gyoma állomáson nincsen semmi változás a vonatok érkezésében és indulásában.

Mester címet csak az használhat, aki a szakvizsgálatot sikerrel tette le.

Mussolini második fia vasárnap tartotta eljegyzését.

Mezőturon október hó 8-tól ipari kiállítást és vásárt tartanak az iparosok.

A **válás jogszabályai szigorításával** és a válási eljárás drágábbá tételével nehezebbé akarja a kormány a válást tenni.

Október 9-re tervezett front-harcos naggyűlés elmarad.

A **vármegyékbe** szociálpolitikai tanácsadókat neveztek ki.

A **hűtőházakban** mástól millió kilogramm marhahús vár értékesítésre.

Az **előjáróság** értesíti a munkaadókat, akik üzletükben, üzemükben vagy bármilyen egyéb vállalkozásaikban értelmiségi munkakörű alkalmazottakat foglalkoztatnak, hogy a 4350/1938 M. E. sz. rendeletében előírt mindenfajta nyomtatványokat az előjáróságnál díjmentesen beszerezhetik. Figyelmeztetnek egyben a munkaadók arra is, hogy bejelentési kötelezettség alá esnek akkor is, ha csak egy személyt is foglalkoztatnak értelmiségi munkakörben, vagy olyan alkalmazottjuk van, aki a középfoku iskola IV. osztályát elvégezte, vagy akinek ennél magasabb iskolai végzettsége van és abban az esetben is, ha nem értelmiségi munkakörben van foglalkoztatva.

A **csepeli szabadkikötőben** két amerikai vállalat nagy raktárházakat épít.

Magyar hidépítési anyagot szállítunk Törökországba.

Budapest hat év alatt 15 milliót költ légvédelmi beruházásokra.

A m. kir. osztálysorsjáték főárusítói kérik, hogy akik a postán küldött sorsjegyek árát még nem egyenlítették ki, sziveskedjenek a megfelelő összeget azonnal megfizetni, mert a nyereményigény és minden más jog csak úgy biztosítható, ha a sorsjegyek ára a hivatalosan megállapított 30 fillér költségátalánnyal együtt a huzás előtt kiegyenlített. Ha azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarják megtartani, küldjék azonnal vissza az illetékes helyre, mert a főárusítóknak kárt okoznak, ha azokat postafordulítával nem kapják vissza. A huzások már október hó 15-én kezdődnek.

Egy párisi műteremből. A párisi művészvilág egyik érdekes eseményéről eredeti rajzokkal illusztrált riportot közöl a Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képlapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A francia kamara Daladier miniszterelnöknek 335 szavazattal 48 szavazat ellenében bizalmat szavazott.

A **szikvizgyártást** is képesítéshez akarják kötni.

Turkevén napokig nem harangoztak, amikor a helyzet nagyon háborús volt, csak légvédelmi riadó esetén szólaltak meg a harangok.

ÉRTESETÉS!

Értesítjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy Gyomán Hősök-utja 48 szám alatt (Református Egyház mellett) megnyílt minden igénynek megfelelően berendezett

BUTORRAKTÁRUNK

Raktáron tartunk: fenyőfa, keményfa, furnéros hálószobákat, ebédlőket, kombinált szobákat, konyha berendezéseket stb.

Kárpitozott butorokat u. m. recamiér, sezlon, ágybetét, fotel és székeket.

Valamint hajlított butorokat: székek, karos székek stb. Kérjük a raktárunk szives meglátogatását.

BIRÓ BENEDEK ÉS FIAI asztalosok.

Felhívás.

Az Első-Endrédi Hengermalom és Villanytelep-nél Szövetkezett felhívja a közönség figyelmét arra, hogy mivel villany telepe naponként különböző időszakokban többszöri megszakításokkal szolgáltatáramot, a villamos hálózattal, vezetékekkel és az ezzel kapcsolatos szerelések és berendezésekkel szemben a legnagyobb óvatossággal viselkedjék és az esetleges balesetek elkerülése végett feltétlenül tekintse úgy, mintha áramszolgáltatás állandóan lenne.

Az Igazgatóság.

Ne veszítse el reményét, ha akármilyen kétségbeejtő helyzetben is van. Gondoljon arra, hogy „a sötét éjszakák megváltak régen már és jöttek rá hajnalok millió éven át” csak nem szabad elhaladni érzéketlenül a szerencse eszköze mellett. Ilyen eszköz a Remény Sorsjegyban (ezelőtt Hecht Bankház R.T.) osztálysorsjegye is. Próbálja meg Ön is — huzás október 15-én, addig rendeljen levelezőlapon. Remény Sorsjegybank, Budapest, Andrássy ut 3.

A **“HOMBÁR” Szövetkezet**hez olyan nagy mennyiségű 1201-es bányai vetőmag búzát szállított be Telek-uradalom, hogy a cserét azonnal megejtik, ha valaki vetőmagért megy. Azonban mégis idejében gondoskodjék minden gazda a neki szükséges vetőmag buzáról, most még elfogad a HOMBÁR előjegyzéseket.

Fokozódik az érdeklődés. Sokan, akik eddig nem vettek részt a m. kir. osztálysorsjátékon, most lendülettel visznek be az életükbe, igyekeznek maguknak alapot, önbizalmat, reménységet szerezni, hogy szebb, jobb gazdasági helyzetük legyen és sietnek a hivatalos főárusítókhoz egy sorsjegyet vásárolni. Nem frázis, hanem bebizonyított valóság, hogy az osztálysorsjáték új vérkeringéshez, gazdasági fellendüléshez vezet, mert sokan nyertek hatalmas összeget és lettek ez által gazdag, boldog emberek. Az új sorsjáték október 15-én kezdődik.

ELADÓ: Körösladányon műút mellett 170 magyar holdas tanya-birtok, esetleg 50—60 holdas részletekben, továbbá Szeghalmon 84 magyar holdas birtok kedvező fizetési feltételekkel. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Szuperfoszfát műtrágya és Pétí Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

120 pengő havi

kereseti lehetőség biztosítva viszonylag csekély befektetéssel otthon végezhető munkával férfiak és nők részére, állandó évi munka garantálva, anyagot szállítjuk, a kész árut átvesszük.

Kérjen ismertetőt.

KLEOPATRA kötöttáru lerakat
Budapest, IX., Lónyai-u. 43. Válaszbélyeg

Változatos tartalommal jelent meg a Párisi Divat októberi száma. A divatoldalakon minden alaku és kora hölgy megtalálja a kedvére való ruhát, kabátot és csinos bluszt. Gyermekek számára pedig elegáns kis ruhácskákat és célszerű fehéreneműt hoz a Párisi Divat. Az irodalmi oldalakon meg sok-sok novella, hasznos cikk, szép vers, gyönyörű képek örvendeztetik meg a hölgyeket. Különös tetszésre tarthat számol a különös író: Bozay Margit cikke, melynek már a címe is érdekes: Melyik a jobb feleség, a régi, vagy a mai? Természetesen ebben a számban is szép és hasznos kézimunkarajzokat hoz a Párisi Divat és ingyen kézimunkáit. A Párisi Divat egyes számának ára 60 fillér.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Tegyen egy bátor lépést, hogy sorsa jobbra forduljon számos kisiparos, kereskedő, vállalkozó és földbirtokos van, akik oly módon tudták magukat önállóítani és boldogságuk alapját megeremteni, hogy megfogadtak a helyes tanácsot és megragadták a gyors meggazdagodás eszközét: az osztálysorsjegyet; huzás már október 15-én, rendeljen levelezőlapra: Remény Sorsjegybanknál, Budapest, Andrásy ut 3.

Milyen gyümölcsfajákat ültessünk? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még az almamoly elleni védekezés új irányáról, a folyékony trágya alkalmazásáról, a téli gyümölcs szüreteléséről, a gyümölcsfák különböző ültetési módjáról, az új rózsafajtákról, a gyümölcs telepítés különböző szempontjairól, a gyümölcsfák törzsbetegségeiről, az egres és ribiszke őszi gondozásáról stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjlanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

A HOMBÁR szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

Elfogták a galambpostás gyermekrabló banditát. Néhány héttel ezelőtt Új-Mexikóból sorozatos gyermekrablásokat jelentettek. A szülők a legtöbb esetben kifizették a váltságdíjat, egy bátor apa azonban nem ijedt meg, hanem repülőgépet a rendőrség rendelkezésére bocsátotta és ennek segítségével sikerült a gyermekrablót elfogni. Az üldözés izgalmas részleteiről közöl képpel illusztrált cikket Tolnai Világlapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a különös cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül, közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai világlapja egy száma 20 fillér.

A gőz- és kádfürdő szeptember 2-án megnyitott, minden héten pénteken a nők, szombaton a férfiak részére. Kádfürdő mindkét napon nyitva.

Mindenféle vonós és fuvós hangszerre tanítványokat vállalok.

Zongora és cimbalom hangolást eszközölök.

Magyar nótákat zongorázni tanítok.
FARKASINSZKY IMRE
Gróf Tisza István ut 43 szám.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Wolf Lajos fia Imre ref., özv. R. Szűcs Sándorné Kéri Mária leánya Erzsébet ref., Forgács Mihály fia Mihály, Jenő r. k., Bohák Imre fia Imre ref., Márton Bálint leánya Julianna á. ev., Bela Etelka fia László, Ferenc r. k., Oláh István leánya Mária ref., Kruehió Gábor leánya Rózsa ref., Rau József leánya Erzsébet, Magdolna á. ev., Forgács Lajos fia László ref., Óvári Timár fia Mihály r. k., Braun József leánya Etelka ref., Domokos Albert leánya Katalin, Irén ref.

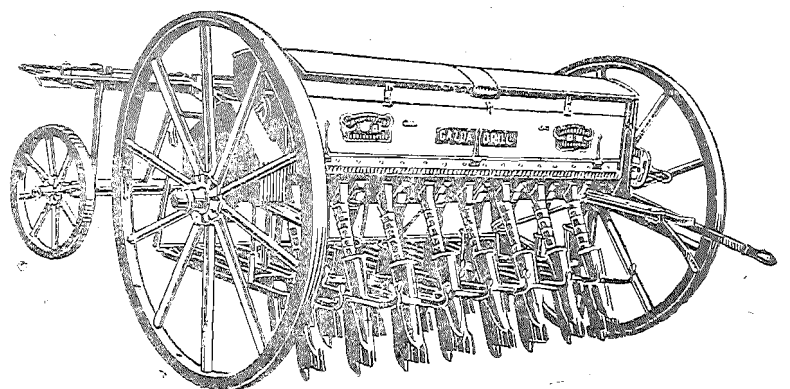
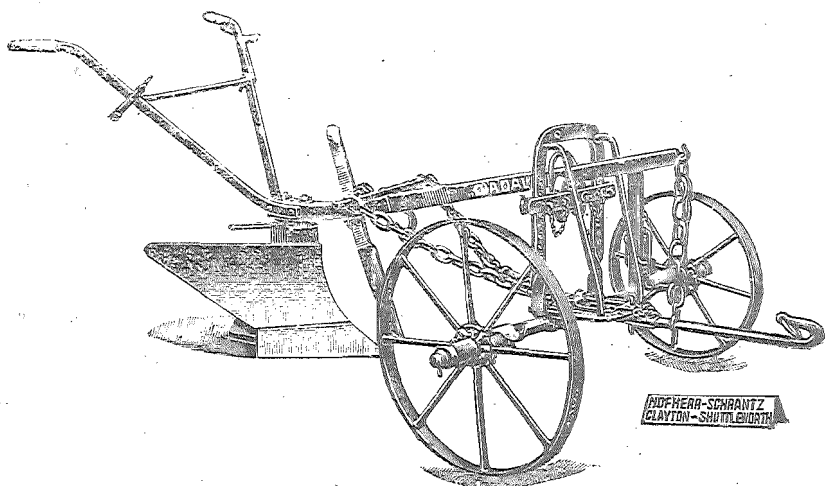
Házasságot kötöttek: Sallai Péter Veres Erzsébettel, Fülöp Imre Cserenyecz Ilonával.

Elhaltak: Szabó Károly ref. 63 éves, Kun Mihály ref. 74 éves, Wagner Mártonné Herter Mária ág. ev. 60 éves.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R-T — BUDAPEST

Traktorok	Boronák
Cséplőgépek	Kutak
Vetőgépek	Mérlegek
Villakalapácsos darálók	Permetezők
Takarmánygépek	Motorok
Fogatos ekék	Mindenfajta
Traktorekék	mezőgazdasági gépek

gyómfai képviselete:

„HOMBÁR”
SZÖVETKEZET
GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Okt. 8-án, szombat
Mintha odaszegezték volna olyan feszült izgalommal fogja nézni Hans Albers kalandorfilmjét:

SÁRGA LOBOGÓ

Egy eltévedt hajó izgalmas, kalandos története 10 fejezetben.

2. Pompás kísérelő műsor.

Október 9-10-én,
vasárnap és hétfő
Magyar film!

Mintha egy jó külföldi filmet látna az ember. Felépítésében ötletgazdag. Színészi produkcióban csúcsteljesítmény. Két asszony harca egy férfiert. Ártatlan kisleányérett szépasszony párbaja

Kiváló magyar színészek felléptével

MARIKA

Színházunk egyik büszkesége. Romantikus aranyos vidám művészi.

Kisérelő műsor.

Október 12-én, szerda
Perzselő vágyak. Tüzes csókok. Forró ölelések.

SZENTPÉTERVÁR, BÉCS, MOSZKVA

A cári Oroszország fénye és pompája.

Lüktető cselekményű izgalmas regény:

NINA PETROWNA

Egy orosz asszony regénye, férfiak végzete.

2 Kisérelő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 október hó 9-én, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Kiváló hangos magyar film!

Te csak pipálsz Ladányi

Csathó Kálmán örökbecsű színműve filmen.

Ebben a nagyméretű magyar hangos filmben Kálmán bácsi játssza aranyosan a címszerepet és a többi kiváló magyar színész játékával elvarázsolják a közönséget.

Szüret a Rajna mentén ismeretterjesztő film.

Magyar Világhírő

Felhívás

Értesíti az előjáróság a gazdasági munkavállalókat, hogy a gazdasági munkások, gazdasági cselédek kötelező öregségi biztosításáról szóló 1938. évi XII. t.-c. alapján minden gazdasági munkavállalók, munkások és cselédek akik 65, ha tűzharcosok a 63-ik életévüket már betöltötték, vagy az 1939. évi január hó első napjáig betöltik, 1939. évi január hó 1-től öregségi járadékra jogosultak. Mindazok tehát, akik a törvény hatálybalépésének napján 1938. évi április hó 27-én hatvanötödik életévüket már betöltötték, öregségi járulékra jogosultak, ha keresetük, jövedelmük életüknek a törvényhatályba lépését megelőző idejében túlnyomórésztben gazdasági munkavállalói viszonyból eredt és a negyvenötödik életévüknek betöltése után tizenöt éven át évenként legalább tizenöt hetet töltött el gazdasági munkás, vagy gazdasági cselédként. Felhívja azért az előjáróság mindazokat a mezőgazdasági munkásokat és cselédeket, akiknek, vagy a velük közös háztartásban élő házastársának vagy gyermekének 2 kat. holdat meg nem haladó ingatlanuk van 65, tűzharcosok 63 életévüket betöltötték, hogy öregségi járadékuk folyósítása érdekében a szükséges kérdőívek kitöltése végett a község-háza 12 számú, az adópénztár melletti helyiségben a legsürgősebben jelentkezzenek. Ismételten figyelmezteti az előjáróság a munkavállalókat, hogy csak azok jelentkezhetnek, akiknek 2 kat. holdat meg nem haladó ingatlanuk van, melyben a földbirtokrendezési eljárás során juttatott ingatlant is figyelembe kell venni. A jelentkezés alkalmával születési bizonyítványukat, munkás igazolványukat és cseléd-könyveiket, tűzharcos igazolványukat, vagy olyan munkaadói igazolványokat, amelyből kiűnik,

hogy a 45. életévük betöltése után is foglalkoztak gazdasági munkával — feltétlenül hozzák magukkal. A szükséges okmányok bárkitől és bárhonnan az 1938. évi III. t.-c. 38. §-a alapján bélyeg és illetékmentesen beszerezhetők.

Előjáróság.

Gyoma község ingatlanforgalma

T. Kiss Imre és neje Schwalm Katalin gyomai lakosok vettek 5 hold 150 n-ől előhalmi szántót Baráth Imre és Baráth Julianna gyomai lakosoktól 2800 P-ért.

Gecsei Sándor és neje Nagy Julianna gyomai lakosok vettek 2 hold 346 n-ől vidólaposi szántót Országos Hitelvédegylettől 2200 P-ért.

A Gyomai Római Katolikus Egyház képv. Csernay Géza gyomai lakos vett 1474 n-ől magtárlaposi ingatlant Hartenstein Ignác gyomai lakostól 1710 P-ért.

Ailer Márton és neje Herter Magdolna gyomai lakosok vettek 3 hold 1035 n-ől matakerti ingatlant Hartenstein Ignác gyomai lakostól 9350 P-ért.

kk. Gál Tivadar képv. Gál Margit gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Tandí Lajos gyomai lakostól 400 P-ért.

kk. Eiler Mária Magdolna tulajdonjoggal, míg szülei Eiler András és neje Braun Magdolna holtigtartó haszonélvezeti joggal vettek egy beltelkes lakóházat dr. vitéz Haviár Gyula gyomai lakostól 6000 P-ért.

T. Kis Sándor (nős Szabó Rózával) gyomai lakos vett egy lakóház 2/6 od részét Á. Kovács Mihály és társától 100 P-ért.

Ladnai László és neje Fülöp Anna budapesti lakosok vettek 653 és 134 n-ől zöldlaposi ingatlant Kiss Géza gyomai lakostól 800 P-ért.

Bekő András komáromi lakos vett egy beltelkes lakóházat Wolf Mihály és neje Piltz Zsuzsanna gyomai lakosoktól 3000 P-ért.

Kun József (nős Nagy Juliánnával) gyomai lakos vett 910 n-ől félhalmi rétet Bácsi Elek és neje Kovács Sarolta gyomai lakosoktól 150 P-ért.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938. október 2-től május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ³⁵		Szarvas	érk.	18. ²⁵
6. ¹⁰	ind.	Endrőd		17. ⁵⁰
6. ³²		Gyoma p. u.		17. ³⁸
6. ³⁸		Gyoma templom-tér		17. ²⁸
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴⁰		Püspökladány		15. ²⁸
9. ¹⁹	érk.	Hajduszoboszló	ind.	14. ⁴⁶
9. ⁵⁶		Debrecen „Arany Bika Szálló”		14. ¹⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ³⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³³
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰
9. ⁰³	é.	„ község-háza	i.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállónhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Budapesten utalványoknak, utalványoknak teljes ellátás havi 56 pengő, csak lakás 18 pengő. Teréz krt. 18. III. 1. Rákóczi ut 59. II. 2. József krt. 55. II. 8. Szent István krt. I. III. 5. Telefon 14—15—70. 6—3

Francia, angol, német vagy olasz nyelvekhez értő urilányok, urhölgyek, két hónapi nyelvkurzusainkon, mint nyelvtanítónők díjmentesen kiképeztetnek és azonnal alkalmazást nyernek. Részletes ajánlatokat (válaszbélyeggel). Budapest Teréz-körút 18. III. 1. Univers címre küldendők. Kezdek is felvétetnek 6 hónapos díjmentes kurzusra. 5—2

Szász Antal II. ker. gróf Tisza István ut 82. számú háza eladó, vagy fél üresporta is eladó. Ugyanott egy cipész balkarosgép is van eladó. 2—2

Máday gyógyszerész révlaposi 2 kataszteri hold gyümölcsöse eladó. 3

Az Uri-Kaszinónál egy kályha és tetőablakok eladók. 3

Egy használt stílyesztős varrógép olcsón eladó, II. kerület Gárdonyi utca 51. 2—2

Szép kivitelű Vitis eladó. Érdeklődni dr. Tardos ügyvédnél. 2

Különbejárati szobát keresek butorozva, vagy butor nélkül. Cívet a kiadóba kérek „állandó lakó” jellegére. 2-1

Kossuth Lajos utca 26 sz. alatt egy írógép és rádió készülék van eladó. 3—3

Szabó Lajos építész és butorasztales értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy Bodon Bélával a társasíjnyomat megszüntették A régi helyén továbbra is elvállal minden szalmába vágó munka készítését. Kéri a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. 3—3

Nem kell már vidékre menni kályhás mesterért, mert helyben vállalja a legjobb kivitelben felelősség mellett mindennemű cserépkályha és takaréktűzhely készítését. Bartófi Mihály kőművesmester. Bocskai ut 19 sz. 6—6

Arany Gusztáv s. jegyzőnek 1 drb. rollós üzletajtója és 1 drb spalettáblás üzletablaka van eladó. Érdeklődni lehet a község-háza 7. sz. irodájában. 7

Eladó: 20 kat. hold póhalmi szántó, 10 hold póhalmi 600 pengővel átvehető a többi hosszú lejáratú kölcsönrel terhelt, 10 hold a varsányháton, 3 hold zöldlaposon, 10 hold halmagyon kis tanyával és ihatóvízü kuttal, 7 hold zöldlaposon, 2 hold sirtóban 2800 P, egy nagy gyümölcsös kert a révlaposon 2200 P, Horthy Miklós uton 4 szobás üzletház 12.000 P, Mátyás király uton szép nagy családi ház 10 000 pengőért. Jelentse be kiadó lakását Izsó Balázs ingatlan irodájába, ahol azt azonnal bérbe adjuk.

Az „Uj Magyarországi”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., névre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MÁRTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csülörtők este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felolós szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszeresnél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gyoma nagyközség társadalmi egyesületei lelkesen követelték a Felvidék visszacsatolását

Bay József református elnök-lelkész gyűjtő beszédet mondott

Vitéz dr. Imrédy Béla miniszterelnököt táviratban üdvözölték

Zsufolásig töltötték meg vasárnap délelőtt 11 órakor a gyomai társadalmi egyesületek kiküldöttjei a község háza nagyszobáját. A férfi-kiküldöttek mellett nagyszámmal voltak ott a MANSz és Stefánia hölgytagjai is. Mondhálnánk: együtt láttuk községünk férfi- és hölgy vezetőit.

A várakozásban ünnepélyes komolyság ült az arcokon. A csillogó szemekből egymással csendben vitatkozó párok bizonykodása volt olvasható. Egy-egy ellesett beszédből a türelmetlenség, az aggódás csendült ki. A szudéta-németek már felszabadultak, a lengyelek is, csak a magyarok vannak még cseh megszállás alatt... A csehek jól kihasználták az időt, ezt a pár napot és a tótokat már megszedítették egypár minszterességgel, ezek is elpártoltak már tőlünk... Megint mi huzzuk a rövidebbet... Miért is nem lépünk fel bátrabban? — és hasonló szavakat hallunk mindenfelől.

Röviddel 11 óra után csend támad, amikor bevonul a terembe Pánczél Emil főjegyző Bay József ref. elnök-lelkésszel, az ünnepi szónokkal.

Pánczél Emil főjegyző beszéde

Általános figyelem mellett kezdte meg Pánczél főjegyző beszédét és többek között ezeket mondotta:

— Halljuk a magyarság érdekeinek védelmében elhangzott olasz, lengyel nyilatkozatokat, ismerjük a cseh-kérdésben hozott négyhatalmi müncheni határozatot. Bizalommal kell,

hogy legyünk a magyar Felvidék sorsának elszakított véreinkre nézve kedvező megoldásában. Ezzel a bizakodással egyidejűleg azonban vállalnunk kell azokat a köteleességeket és terheket is, amelyek világtörténelmi hivatottságunkból természetesen folynak és reánk hárulnak.

Beszédében rámutatott még, hogy a felvidéki magyarság szempontjából a legfőbb erőforrás a csonka-haza magyar népe, ebből akar a felvidéki magyarság meríteni a biztató jövő minden eshetőségére. Ha semmi másért soha nem tettük

beszédében rámutatott arra, hogy a müncheni értekezlet a történelem új útját jelölte meg. Eddig területszerzés csak háboru útján volt lehetséges. A müncheni értekezletnek sikerült ezt békés úton elintéznie. A magyar állam-vezetés határozott sikere, hogy a speciálisan magyar kérdést (a Felvidék visszacsatolását) nemzetközi kérdéssé tudta tenni, amikor a baráti nagyhatalom vezére, Benito Mussolini sikraszállott a Felvidék visszacsatolása mellett. (Éljenezés). Visszapillantást tesz a Világháborút követő nehéz helyzetre, amikor a kisántant gyűrűjétől körülzárva irtózatossá megcsontottságunkban egyedül állottunk. Két tényre mutat rá. Egyik: a Hercegh Ferenc nagy irónk elnöklété alatt álló Reviziós Liga működése ma az egész világ érdeklődését reánk tudta irányítani. Felhívta a világ közvéleményét arra a nagy igazságtalanságra, amelyet a

— mondotta Pánczél főjegyző — e miatt kell most minden magyarnak a nemzet vezérei mögé állania és őket maradék nélküli bizalommal követni. Ennek a bizalomnak óhajtanánk kifejezést adni akkor, amidőn Gyoma község társadalmi egyesületeinek választmányait meghívtuk, hogy együttesen, mint az egész község lakosságának képviselői hozzunk a Felvidék visszacsatolása érdekében határozatot.

Az elhangzott beszédközben is sokszor hangzott a közönség helyeslése és teszése és a végén hosszan éltették Pánczél Emil főjegyzőt.

Bay József

trianoni békeszerződés ránk nézve jelentett és követelte, hogy szolgáltassanak igazságot Magyarországnak. A Reviziós Liga eme működése felett elismerésünket fejezhetjük ki. A másik nagy tény az olasz orientáció volt, amely a Berlin—Róma tengelyhez kapcsolt bennünket. Gróf Bethlen kezdeményezése után néhai vitéz Gömbös Gyula volt miniszterelnök mélyítette ki ezt az olasz barátságot. Az ellenséges demokráciák helyett a fajvédelem eszméjéhez forrasztotta hozzá a nemzet jövőjét. Már most megállapíthatjuk, hogy ez történelmileg helyes orientáció volt. Erről az utról nem szabad letérni, hiszen fajtestvéreink milliói sinylódnak idegen rablásban. Ez az út vezet a magyar feltámadáshoz.

A müncheni négyhatalmi értekezlet a szudéta-németek ügyét rendezte, de a magyar és lengyel területek azonnali

kiürítése felől nem intézkedett. Ekkor két út állott előttünk, egyik, a szimpatikusabb, amelyet a lengyelek választottak: kardjuk erejére támaszkodva ultimátumot intéztek Csehországhoz a lengyellakta területek azonnali átadására. Ezt megtehetette egy 35 milliós nagy nemzet. Nekünk a másik utat kellett választanunk: a tárgyalások útját. Ma este ülnek össze Komáromban a kiküldöttek.

Óriási erőforrás a magyar delegáció részére, hogy a Felvidéken elszakítva élő 1 millió magyar kezébe vette sorsának intézését és megalakította a Felvidéki Magyar Nemzeti Tanácsot. Hisszük, hogy ez a komáromi értekezlet békés úton visszi diadalra a magyar nemzeti ügyet.

Amikor itt állunk a tanácskozások előestéjén és amikor mindenfelé megnyilatkozik az ország népe, kérdelem: a gyomai társadalmi egyesületek hallgathatnak-e? A mi magyar érzésünk azt diktálja nekünk, hogy társadalmi, politikai és felekezeti különbség nélkül, egy szívvel, lélekkel támogassuk a Felvidék visszaszerzésének nagy munkáját. Üdvözöljük a két együttműködő tényezőt, a Felvidéki Magyar Nemzeti Tanácsot és Magyar Királyi Kormányt és biztosítsuk őket arról, hogy az ezeréves haza északon leszakított darabjának visszaszerzésében mellettük állunk, őket magyar szívünk áldozatos hazaszerzetével támogatjuk.

A hallgatóság többször szakította félbe Bay József beszédét hangos tetszéssel és a befejezéskor tomboló lelkesedéssel éljenek meg a szónokat.

Egy érzéssel és egy akarattal szövegezte meg ezután a gyűlés

a határozati javaslatot, mely így hangzott:

Nagyméltóságú

vitéz dr. Imrédy Béla
miniszterelnök úrnak

Budapest.

A gyomai Társadalmi Egyesületek mély tisztelettel üdvözlök Nagyméltóságodat és a Felvidék visszaszerzésének munkájában törhetetlen ragaszkodásunkról és bizalmunkról biztosítják: HONsz és Frontharcosok gyomai csoportja, Uri-Kaszinó, Ipartestület, Vörös-Kereszt Egyesület, A község nyolc gazda- és olvasóköre, MANSz és Stefánia gyomai fiókja, Nyugdíjasok

Köre, Márky Sakkör, Gyomai Dalárda, Gyomai Testedzők Köre, Gyomai Sport Club és a Munkáskör.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták és a távirat elment, hogy, mint csepp a tengerben erősítse a hullámok kitartó munkáját, amivel a magyarság szívósan ostromolja felvidéki testvéreink börtönének várfalát.

A gyomai járás vitézeinek értekezlete

Vitéz Harkay Rudolf alezredes, vármegyei szék-kapitány és vitéz Molnár Mihály őrnagy, vármegyei széktartó is résztvevett az értekezleten

A gyomai járás vitézei október 9-én, délelőtt 9 órakor, a gyomai községháza kistanács-termében rendes havi értekezletüket tartották, amelyre eljöttek Gyuláról a vármegyei székkapitány és széktartó is. Az értekezlet után a vitézek testületileg vettek részt a társadalmi egyesületek hozafias gyűlésén.

Délután vitéz Harkay Rudolf alezredes, vitéz Molnár Mihály őrnagy, vitéz Váry József és vitéz Molnár Pál kocsi kimentek a telki vitéz-telkek megtekintésére és az ezeken a telkeken folyó szikjavítási digózás ellenőrzésére.

A Telkek-uradalom vagyon-

váltság földjéből alakított vitéz-telkek talán a határunkban előforduló legrosszabb szikföldekből valók. E telkek vitéz-tulajdonosai csak tengődnek ezeken a rossz földeken. A vitézi-szék kezdeményezésére dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispánunk lehetővé tette, hogy vitézeink digózással megjavítsák földjeiket. A vármegyei vitézi-szék vezetői most ezt is ellenőrizték, hogy a szikjavításra kiutalt pénzt csakis erre használják fel vitézeink.

A vármegyei vitézi-szék vezetői a szemlén látottak felett teljes megelégedésüket fejezték ki és a délutáni gyorsvonattal visszautaztak Gyulára.

NÉMETORSZÁGI LEVÉL

Szerkesztőségünkkel állandóan összeköttetésben vannak a Németországban dolgozó munkások. Hol innen, hol onnan hoz a posta levelet, kérdésekkel, ügyes-bajos dolgaikkal teleírva. A Gyomai Ujságot, ahol kéri, megkapták és várják is hetenként. Most egy arató-ünnepélyt mesél el egyik munkás, egyszerű, közvetlen hangján:

Igen tisztelt magyar testvéreink, ha nem zavarnánk evvel a pár sor irásunkkal, hogy hála Isten egészségben vagyunk itt kint. Az időnk lassan letelik, kilenc hét múlva hazamegyünk. Itt szeptember hó 25-én arató-ünnepély volt, mely nagy meg-

lepetést keltett. Délután 2 órakor levonultunk a németekkel a kastély udvarára. Előtte való nap készítettünk két koszorút, azt vittük magunkkal.

Mindnyájan leültünk az asztalhoz és jöttek a többi vendégek, az ur feleségével és köszöntöttek minket. Nekünk magyaroknak külön megköszönte a becsületes munka elvégzését. Aztán átadtuk a koszorút, egy előmunkás kis beszédet mondott, erre mindenki felállt és elénekeltük a Himnusz-t. Négy órakor kávét és süteményt kaptunk, hat órakor meg vacsora volt, borjusult krumplival, savanyúsággal és befőttel. Csak a jó magyarkalács hiány-

zott. Vacsora után sört, konyakot kaptunk, megszólalt a zene és az ur kezdte meg a táncot, utána mindnyájan táncoltunk. Később bemutattuk a magyarcsárdást, amit nagyon megtap-

soltak.

Most a krumplit szedjük, vetjük a rozst meg az őszi árpát, még jön a répaszedés. Nehezen várjuk, hogy hazamenjünk...

AKI NEM ISMERNÉ

a gabona futrinkát, most láthat eleget, mert megjött az ideje annak is, mint annyi más kártevő féregnek. Ha a gazda felhuzza a gémeskut vedrét korán reggel, a gabona futrinka fényes bogarát még élve, de élettelenül is nagyszámban találja a vízben, mert azok az éj folyamán rajognak, cél nélkül repdesnek s a kutba hullanak.

Ez a bogár maga nem kártékony ősszel, bár tapasztaltam, hogy a be nem takart buza-velőmagot szétrágja. Ilyenkor a lárvája, vagy álcája okoz sokszor megsemmisítő kárt a gazdának, a kártevőt magát dologban sohase látni, mert a frissen kikelt gabona feléket éjjel csócsálja meg, de olyan szaporán, hogy mire a gazda észbekap, egyik folt a másik után jelentkezik és nő mindig nagyobbra és nő mindaddig, míg a föld keményre nem fagy. Tavasszal újra kezdődik ez s olyan mérvet ölíhet, hogy a buza megmaradt részét is ki kell szántani, vagy a megsemmisült foltokat kell kukoricával pótolni. Azért kukoricával, mert a gazda tonacstalanul áll és vár, mikor hagyja abba a futrinka a pusztítást s lesz abból május is, mert akkor lesz az álcából re-

pülni tudó bogár. Ez meg a sárgaérésben levő kalászkban rágja a még puha szemet.

Amint látjuk, a gabona futrinka igen kellemetlen kártevő tud lenni.

Legfőbb tenyésztője az ember. Buza után egy szántásba buzát vet. Ha, mint az idén is, a buzakeresztek kint időznek sokáig a földön, a futrinka azok alá tojja a petéit, amikből pontosan akkorra lesznek magabíró álcák, mire a buza szépen zöldel.

Ezt a bajt is, mint annyi mást, megelőzni kell, nem akkor kapkodni, mikor már nincs segítség. A nikotinnal való permetezés ugyanis nagyon körülményes, nagy körültekintést, igénylő munka, csak jó időben végezhető, a futrinka pedig esős éjjeleken is zabál.

Aki tarlóba kénytelen vetni, annyiszor szánison, ahányszor csak lehet, ezzel a futrinka álcájának a fészkeit szétrombolja, felszínre hozza őket s a madarak felkapkodják.

Ne tartsunk a leendő buza-földön tartósan csomókban széna-szalma feléket, mert ezek a gyűjtő helyei a futrinkának.
Gyoma, 1938 október 12.

M. B.

Mire ügyeljünk, ha gyümölcsfát veszünk?

Gyakori tapasztalat az idén is, hogy sokan azok közül, akik kisebb-nagyobb gyümölcsöst akarnak telepíteni, az államnál, városnál, vagy különféle egyesületeknél kilincselnek kedvezményes oltványokért. A fajta, a minőség rendszeren alig érdekli őket, csak egy a fontos: hogy az áru „kedvezményes” legyen. Ez a szinte közös törekvés az alapja és magyarázata annak a mindenféle „kedvezményes” gyümölcsfaakcióknak, amelyek minden ősszel és minden tavasszal megszületnek, hol egyesületek, hol lapok rendezésében. Rendszeren arra alapítják létüket ezek az akciók, hogy a faiskolák drágák, ők pedig olcsók.

Nézzünk egyszer a szemébe ennek a kérdésnek! Kell-e, sőt szabad-e zsákbamacskát venni

ismeretlen kertészetek nevében bázáló ügynököknél, vagy „kedvezményes” akciók útján és ezzel lemondani arról a biztosítékról, amelyet az oltvány rejtett értékére, a fajtájára nézve csak egy komoly faiskola megbízhatósága adhat a vevőnek?

Most kezdenek megjelenni a faiskolai árjegyzékek. A közepes-törzsű gyümölcsfaoltványt, tehát azt az alakot, amelyet általánosságban a legcélszerűbb ültetni, 1.20 P-jévet hirdetik, de megjegyzi minden árjegyzék, hogy nagyobb szükséglet esetén szívesen ad olcsóbb ajánlatot.

Mi az ára ugyanennek a faiskolának külföldi árjegyzékekben? Franciaországban, amelynek természeti adottságai körülbelül ugyanazok, mint nálunk, 20—28 frank, tehát 4.60—6.50 pengő közt váltakozik, egy ilyen

oltvány ára. Németországban 2.25 márkánál kezdődik és 5 márkáig terjed az ára ugyanennek a cikknek. Ez a mi pénzünkben 3.20—7.30 pengőnek felel meg. És Romániában, ahol legkisebb a napszám és minden más költség? Erdélyi faiskolákban 40—50 lei egy középtörzsűgyümölcsfa, vagyis 1.40—1.80 pengő.

De a legbeszédesebb adatokat az őszibarack-árak egybevetése adja. Az őszibarackoltvány 1 éves korában a legalkalmasabb kiültetésre, ezt a gyümölcsnemet mindenütt 1 éves korában adják ki a faiskolák. Nos, az 1 éves őszibarackfa Romániában 35 lei (1.20 P), Franciaországban 9—12 frank (2.10—2.80 P), Németországban nem kevesebb, mint 3.50—4.50 márka, tehát 5.10—6.60 pengő. Ez a cikk egyetlen magyar faiskolai árjegyzében sem drágább 1 pengőnél.

Látnivaló ezekből az adatokból is, hogy sehol a világon sem olyan olcsó a gyümölcsfa, mint nálunk. Nagy könnyelműség tehát lemondani egy megbízható faiskola felelősségéről és ezzel megkockáztatni az egész ültetés sikerét.

Kivált, ha meggondoljuk, hogy minden faiskolának van annyi esze, hogy a jó fát maga adja el és nem azokat bocsátja a különféle „kedvezményes” akciók rendelkezésére.

Szalóki István.

Segélyt kapnak a fegyvergyakorlatra bevonult katonák családtagjai

A honvédelmi miniszter a honvédvegyesdandár parancsnokságokhoz, valamint a vármegyei és városi törvényhatóságokhoz intézett rendeletében elrendelte, hogy a fegyvergyakorlatra bevonult legénység családja (feleség, gyermek) a férj katonai szolgálatának tartama alatt családi segélyben részesüljön. A családi segély összege a feleség után havi 15 pengő, minden gyermek után pedig havi 10 pengő.

A családi segélyt mindenki megkapja, aki rászorultságát igazolja. Segélyezésre rászorultnak tekintendő a család akkor, ha jövedelme (keresete) kis- és nagyközségekben havi 60 pengőt, megyei és törvényhatósági jogú városokban havi 80 pengőt, Budapesten pedig havi 100 pengőt meg nem halad. A családi segélyért a fegyvergyakorlatra bevonultaknak az illetékes csapatparancsnokságnál kell jelent-

kezniük. A csapatparancsnokság a jelentkezés alapján készített névjegyzéket leküldi a család állandó tartózkodási helyének községi előljáróságához, városokban a polgármesterhez, Budapest székesfővárosban az illetékes kerületi előljárósághoz. A községi előljáróság (polgármester, kerületi előljáró) s segélyre való igényjogsultságot megállapítja s azután a segélyt a fegyvergyakorlatot teljesítő családja részére közvetlenül és a legsürgősebben folyósítja.

A honvédelmi miniszter egyúttal intézkedett aziránt is, hogy a rendes tényleges szolgálatot teljesítők (tehát nem fegyvergyakorlatra bevonultak) családjai az eddigi személyenként 5 pengő családi segély helyett szintén felemelt összegű családi segélyben részesüljenek. Ez évi október 1-étől kezdődően, tehát a feleség ezeknél is havi 15 pengő, a gyermek pedig 10 pengő családi segélyben részesülnek.

Dr. Csizik Béla a Nemzeti Bank kormánybiztosa

A múlt számunkban írtuk, hogy dr. Csizik Bélát pénzügyi államtitkárrá nevezte ki a Kormányzó. Most újabb megbízásáról számolunk be dr. Csizik Bélának, és pedig a Nemzeti Bank kormánybiztosá történeti kirendeléséről.

Eddig a Magyar Nemzeti Bank kirendelt kormánybiztosa dr. Jakabb Oszkár titkos tanácsos volt, aki most nyugalmába vonult és az ő helyébe rendelte ki a Kormányzó dr. Csizik Béla államtitkárt kormánybiztosnak.

BEHIVTAK 5 MAGYAR KOROSZTÁLYT

A csehek ismert katonai intézkedései arra kényszerítették a magyar kormányt, hogy öt korosztályt katonai szolgálatra rendeljenek be, a határvédelmére. E korosztályok az 1908, 9, 11, 12 és 13-as sorozásnak, akiknek hétfőn már be kell vonulniok csapatteikhez.

KÉSZÜLŐDÉS A REFORMÁTUS EGYHÁZNÁL AZ OKTÓBER 30—31-IKI ÜNNEPSÉGEKRE

A hatalmas református templom külső javítási munkálatait már befejezték. Belől is készen van már minden, csak az orgona újjáépítése és áthelyezése hiányzik még. Ez a munka olyan lázasan folyik, hogy vilány mellett éjtélég is dolgoznak, mert különben nem lesznek készen a felszentelésre kijelölt időre.

Október 30-án lesz a reformátusok nagy ünnepe. Ekkor jelenik meg Gyomán dr. Révész Imre most megválasztott tiszántúli református püspök. Az aznapi délelőtti istentiszteleten Harsányi Pál esperes bibliát olvas és itúadkozik, utána dr. Révész Imre püspök mond ünnepi beszédet.

Délután 5 órai kezdettel lesz az orgona felszentelése, orgona-

hangversennyel. Ekkor imádságot mond Percz István esperes; a gyomai református egyház multjáról ünnepi beszédet mond Görömbey Péter esperes.

Október 31-én délelőtt dr. Vasady Béla, a debreceni egyetem dogmatikai professzora predikál.

Megszakadtak a tárgyalások a csehekkel

Több bizálmát és türelmet kérünk egyesektől a vezetőink iránt

A szudéta-német területek és a lengyel területek átadása után a csehek velünk állottak már szemben elintézetlenül, amit ügyesen használtak ki

egyes ambiciózus tót-vezetők bevonásával és akik közül megalkítottak egy tót miniszteriumot és ezeket ültették le a magyar bizottsággal tárgyalni. Már a tárgyalás első napján kiért, hogy az újdonsült tót miniszterek csak huzzák a dolgot, míg végre csütörtökön kibujt a szeg a zsájkukból és kínos nyögések közben kijelentették, hogy nem hajlandók átengedni a magyar területekből semmit, sőt kétségbe vonták az általunk igényelt területek magyarvoltát, mert — az ő véleményük szerint — ezer év alatt a magyarok elmagyarosították az Árpád bevonuláskor itt lakott szlávokat, tehát az egész terület szláv-jogon őket illeti. Nem csoda, ha a magyar bizottság ezekkel a megbízottakkal megszakította a tárgyalásokat és a négy nagyhatalomra bizza a továbbiakat.

Érthető, hogy a tárgyalások ideje alatt, de már előtte is aggodalom töltött el bennünket, hogy mi lesz a felvidéki magyar területekkel? A németek és lengyelek is kielégítették magukat, hanyatt-homlok át is adták nekik mindent a csehek, csak rólunk nem volt szó.

Most aztán, hogy a tárgyalások a csehekkel meghiusultak, a legképtelenebb rémképeket látják többen. Annyi türelmetlenség, annyi tanácsadó régen nem volt nálunk, mint pont most, amikor csak a bentlévők láthatják a dolgokat. De ez mind nem zavarja a csak újságból és rádióból értesült türelmetlenkedőt és annyira elragadtat máskor komolyan mérlegelő embert is, hogy a kormányzatunk iránti bizalmatlanság hirdetésében valósággal lázít és rombol.

Nincs igazuk ezeknek. A megszállt területen lévő testvéreinknek joguk van türelmetlenkedni és aggódni, nekünk ezt nem szabad tenni. Bizzunk vezetőinkben, álljunk mögöttünk fegyelmetten és várjuk a parancsokat. Ha a helyzet bizonytalan is, nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy Európa négy nagyhatalma vette kezébe ezt az ügyet, nincs okunk elébe vágni az ő ítékezésüknek és türelmetlenségünkben a barátaink cserbenhagyását kürtölni, őket ócsárolni és a meggondolatlanság rozsdás kardját az oldalunkra kötni és azt kiabálva csörtetni. Ha majd tényleg ki kell állani az ellenség elé karddal és puskával, akkorra tartásuk ezek a bátorságukat és majd ott mutassák meg, hogy milyen hősök. Most ne hősködjünk és ne siránkozzunk azon, hogy elmulasztották vezetőink a tör-

ténelmi pillanat megragadását. Hát nem látjuk mindannyian, hogy éjjel-nappal dolgoznak, fáradoznak, külföldre utaznak vezetőink, ne zavarjuk őket nehéz munkájukban és meggondolatlan kijelentéseinkkel ne becsljük le külföldi barátainkat és jóakaróinkat.

Hazatérni vágyó testvéreink ügyét is úgy szolgáljuk jobban, ha megbizunk vezetőinkben, teljesítjük azok parancsait és bizakodunk. Egymást rémitésével csak felfordulást idézünk elő és azt is veszélyeztetjük, amire biztosan számíthatunk.

A téli gazdasági tanfolyam

tartását engedélyező 86.107/1938 sz. földművelésügyi miniszteri leirat a járási m. kir. Gazdasági felügyelőséghez leérkezett, a reá vonatkozó ügyiratok elkészültek, fel is vannak terjesztve; tanítási terv 2 egész hónapra szól, az előadások a közbeeső karácsonyi ünnepek 3 napja kivételével mindenapok s úgy vannak beosztva, hogy a hallgatógazdák a mindennapi munka végeztével elballagassanak a község házára, ahol tiszta, fűtött, jól világított teremben nyugodtan hallgathatják esténként az Alföld különleges viszonyait ismerő előadóktól a hosszú tapasztalatokkal alátámasztott oktatásokat.

A tanfolyam kezdete
f. év november 1.

Az oktatás nemcsak hogy ingyenes, de a feljegyzésekhez szükséges füzeteket, ceruzát, tankönyvet kb. 400 oldal terjedelemben, minden hallgatónak ugyancsak ingyen ad a Miniszter. Igen gazdag gyűjtemény szekrényben praktikus felszerelés áll rendelkezésre, hogy az előadások megértését megkönnyítsék.

Mindenek előtt azt értse meg tehát minden tanuló akaró gazda, hogy nem ő hoz áldozatot, ha az előadások hallgatására kötelező nyilatkozatot aláírja és a tanfolyamot végig hallgatja, hanem a földművelésügyi kormány teszi ezt a gazdák érdekében, mikor a Csonka hazában 150 ilyen tanfolyamot rendez.

A tanfolyamon részt vehet minden 24 évet betöltött, lehetőleg önálló gazda, aki az eléje tett nyilatkozatot aláírja. Kivételesen felvehető fiatalabbak is, ha özvegy anyjuk mellett, vagy egyedül gazdálkodnak.

A tanfolyam látogatása azokra, akik erre jelentkeztek, kötelező. A célt: a legszükségesebb ismeretek megszerzését elérendő jó tudni, hogy milyen tantárgyak kerülnek előadásra.

Az általános és részletes növénytermesztés 35 órában.

Általános és részletes állattenyésztés, állatbonctani és

egészségtani ismeretek 40 órában.

Méhészet és selyemhernyó tenyésztés 8 órában.

Kertészet és gyümölcsstermesztés, szőlő művelés 16 órában.

Gazdasági üzemtan és számvitel 14 órában.

Általános tudnivalók, kereskedelmi és közigazgatási ismeretek, ügyirálytan 10 órában.

Gazdasági számtan, mértan, természettan 18 órában.

Tűzrendészet 2 órában.

Egészségtan 4 órában.

Önképző gazdaköri ülések 10 órában.

Karének 4 óra tartammal.

Háziipar tanítását nem vettük fel, mert a tantervbe nem jutott neki hely, de erre a kultuszkormánynak külön van gondja és külön is rendez.

Reméljük, hogy a Gyomán szépen virágzó Szövetkezetek tagjai megértik a hívó szót s igyekeznek hasznukra fordítani a kínáló alkalmat: megtanulni jól — olesón termelni, takarmányozni, nemcsak számolni, de számítani is! —

Fő sikere szokott lenni a tanfolyamoknak, pedig ebből nem is adnak órát: a gazdák egymásratalálnak s megtanulnak egyet akarni, aminek a vége: élni tudás — boldogulás.

Neve ss ünk

— Érdekes.

— Mi az érdekes?

— Olvasom, hogy Párisban egy régi kopott képről lekaparták a festéket és alatta egy gyönyörű nő arcképet találtak.

Fazekas erre szó nélkül felkel és távozni készül.

— Hová mész? Kérde Kovács.

— Rohanok haza a feleségemhez és lekaparom róla a festéket. Mit lehessen tudni?

A kalauz ráförmed az utasra:
— Nem tudja kend, hogy ez a szakasz a nemdohányzóknak van fentartva.

— Nem is dohányzom én kérem.

— Dehogynem! Most is a szá-jában van pipa.

Az igaz. De a lábam is benne van a csizmában, mégse megyek.

SZÉP ŐSZ

melengeti a földet s embereket ezidén. Hetek óta tart már a hivatalos őszi időszak, amiről nem is tudtuk, hogy ilyen megvesztegetően szép tud lenni. Vidám kék égbolt mosolyog a nyári tűzükben pompázó rózsákra, szegfűkre. Aranyszín sárgára érlette a bőkezű Nap a hatalmas tengericsöveket. Harsogó zölden sarjadzik a kaszáló bársonyos szőnyege. Szegényes rétjeink most tarka virágokkal vidámkodnak, sárga és kék csillagok szüntelen nyílnak benne. Fecskék surrannak millió bogár után, a cinegék nótája is vidám. Hol vannak még a téli gondok?

Az ég kegyes hozzánk, a nyár gyengéd léptekkel távozik csak. Alig veszed észre, hogy a Nap mosolya egy árnyalattal bágyadtabb, a virágok illata mintha hűvösebb volna. A fák lassan vetkőznek, mindennap néhány levelet csak, óvatosan, nehogy nekünk fájjon. Hajunkba néhány ős hajszál vegyül, naponta csak egy-kettő, nehogy észrevegyük, hogy itt az ősz.

Derű és nyugalom árad az idej bűbajos őszi ég alatt. Minden beérik, beteljesedik, mindent betakaríthatsz fedeled alá s az áldott napsugárból, mely szivedig melegít, el ne feledd elraktározni a zimankós téli napokra. Szeretet és béke legyen bennünk, és külön hála az idej szép őszért annak, aki ezt adta.

HIREK

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró több napot töltött ismét Budapesten a klinikán, ahonnan pár napja hazajött és a hivatalába is járt, azonban hétfőn Pestre megy, ahol Verebély professzor kioperálja a manduláját. Sok szerencsét kívánunk az operációhoz és reméljük, hamarosan visszajön a főbírónk egészségesen.

Dr. vitéz Molnár Kálmánt bizták meg a gyomai járásbírósság vezetésével. Örömmel közöljük olvasóinkkal, hogy dr. vitéz Molnár Kálmán kir. járásbíró a gyomai járásbírósság vezetésével bizták meg. Molnár vezető-járásbíró 5 éve működik Gyomán és ezalatt nyugodt és tárgyias tárgyalásaival, valamint igazságos ítélkezéseivel a peres felek előtt nagy népszerűsége lett szert. Gyoma társadalmi életében rokonszenves és mindig vidám természetével sok tisztelőt és barátot szerzett magának. Így osztatlan örömet keltett, hogy dr. vitéz Molnár Kálmán kir. járásbíró vezető-járásbírónak nevezték ki. Molnár vezető-járásbíró egyelőre még a büntető és telekkönyvi ügyeket tárgyalja, ezeken kívül a polgári ügyekből a felvételeket eszközli és ezek folytatását tárgyalja, azonban ha a mellé kinevezett új járásbíró átveszi a hivatalát, akkor ő a polgári ügyeket veszi át.

Az állami gépjárművezető-képző (sofför) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetében (Budapest, VIII. ker. József-közt 6.) november 2-án

este fél 7 órakor nyílik meg. Beírás és a felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta délelőtt 10—12 óra között az igazgatósági irodában. Igazgatóság.

A gyomai I. számú vadász-társaság értesíti a lakosságot, hogy a lőtt nyul kg-ja 60 fillér. Kapható az Iványi-lisztüzletben

Ikercsillagok. Két világiáró táncosnő regényes életéről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Knap János leánya Róza ref., Szántai László fia László ref., Beinschróth Ádám fia Ádám, Lajos ág. ev., Megyeri Lajos fia István ref.

Házasságot kötöttek: Nyiri Gábor T. Kiss Vilmmával.

Elhalt: Hornok Sándor. 63 éves r. k.

ELADÓ: Körösladányon műút mellett 170 magyar holdas tanya-birtok, esetleg 50—60 holdas részletekben, továbbá Szeghalmon 84 magyar holdas birtok kedvező fizetési feltételekkel. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégneél.

Felhívás.

Az Első Endrődi Hengermalom és Villanytelep mint Szövetkezet felhívja a közönség figyelmét arra, hogy mivel villanytelepe naponként különböző időszakokban többszöri megszakításokkal szolgáltat áramot, a villamos hálózattal, vezetékkel és az ezzel kapcsolatos szerelvényekkel és berendezésekkel szemben a legnagyobb óvatossággal viselkedjék és az esetleges balesetek elkerülése végett feltétlenül tekintse úgy, mintha áramszolgáltatás állandóan lenne.

Az Igazgatóság.

A gőz- és kádfürdő szeptember 2-án megnyílt, minden héten pénteken a nők, szombaton a férfiak részére. Kádfürdő mindkét napon nyitva.

Mindenféle vonós és fuvós hangszerre tanítványokat vállalok.

Zongora és cimbalom hangolást eszközölök.

Magyar nótákat zongorázni tanítok.

FARKASINSZKY IMRE
Gróf Tisza István ut 43 szám.

SPORT

Derbi futball-mérkőzések

A két gyomai sport egyesület 11 ezüsti érmet két forduló barátságos mérkőzést játszik pont és gól arányra.

A mérkőzések sorrendje a következő:

1938 október hó 16 án délután 1 órakor GyTK—GySC ifjúsági bajnoki mérkőzés, délután fél 3 órakor a GyTK—GySC I. csapatai a 11 ezüsti éremért elődöntő mérkőzést játszanak, ezt megelőzőleg a két egyesület zászlót cserél, mely zászló szimbóluma lesz a két helyi egyesület között kiépitendő jó baráti viszonyának. A GyTK fennállása óta ez az első zászló csere a két rivális között.

1938 október 23-án délután 1 órai kezdettel GySC—GyTK ifjúsági csapatai barátságos mérkőzési és fél 3 órakor GySC—GyTK I. csapatai döntő mérkőzést játszik a 11 ezüsti éremért. Amelyik csapat gól és pont aránnyal jobb, az nyeri el a 11 ezüsti érmet.

A két gyomai sport egyesület ezen két forduló, ezüst érmekért rendezett élvezetes, szép mérkőzéssel kíván kedveskedni a gyomai sportpártoló közönségnek. A két egyesület óhaja az, hogy ezzel éltető erőt hozzon a szülőföld gyomai sportjába és a nagyközönség sportbeli igényét az őszi

szezon zárásával felejtethetlenné tegye. Áldozatok árán sikerült a két forduló derbi mérkőzés rendezését biztosítani, mely mérkőzésekre külön kérjük a nagyérdemű sportpártoló közönség megértő támogatását. Cs.D.

GYTK—ETK 2-0 (2-0)

Bajnoki, vezette: Magyar János.

A 10 emberrel felálló ETK ellen könnyen győzött a GyTK. Az első félidő GyTK-főlény jegyében folyt le, de szünet után ellaposodott a játék s unalmas, lélektelen csapkodássá fajult a meccs, amely egyúttal a GyTK szezonzáró bajnoki mérkőzése is volt.

Az első gólt az 5. percben Csalah lövi, majd Bartha József a 25. percben a tétovázó védelem mellett ismét a hálóba helyezi a labdát. Félidő végén negyedórás ETK ostrom, de Koós, Talán és Kurilla II. lövéseit nem kíséri szerencse.

Második félidő a GyTK támadásaival indul, de Tóth és Lasnyi háttérpár kitérően őrzi a kaput. Csalah és Olajos kitérő labdáit a belső hármassorra eltygellenkedik. Majd erősít az ETK s előbb Kertes II., majd Kurilla I. és Matuska ront jó helyzeiben, utána eredménytelen GyTK finissel végződik a meccs, Jók: Nádudvary, Perei, Olajos, Kiss és Szendrey, illetve Lasnyi, Tóth és Kurilla II.

Magyar sok hibát vétett.

1089/1938. tkvi sz. Fk. sz. 135/1938

Árverési hirdetmény

Dr. Koppányi Antal Szeghalom ügyvéd által képviselt Sporer Pál végrehajthatónak, végrehajtást szenvedett elleni 1080 pengő ügyben a gyomai kir. járásbírósnak 1938 évi Pk. 1080—1938. sz. alatt hozott végzése és a szeghalmi kir. járásbírósnak 3822 sz. végzéseivel elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1938. évi szeptember 12-én lefoglalt 1800 pengőre becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbírósnak fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak megtartását elrendelem végrehajtást szenvedett birtokán: Gyoma Csuda-balla VIII. ker. 456 szám alatt 1938. évi október hó 20. napjának délelőtti 11 órájában, amikor a bírósággal lefoglalt 100 drb. anyabirka és 100 q. csövestengeri a leglőbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett esetleg becsáron alul is elfogom adni.

Villányi Nándor

kir. járásbírósnak végrehajtható.

A HOMBÁR szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

Szerkesztői üzenetek:

Klimó családnak Németország, Gut Busch über Storkov. A küldött Gyomai Ujságot minden ott lakó munkásnak oda kell adni, az mindnyájuknak jár. Levél megy.

Timár Lajosné és Farkas Lidia Németország, Gut Busch Klein, Schauan, über Storkov, Levelüket megkaptam, csak forduljanak mindig bizalommal hozzám. Mindennek utána nézek és levélben adom a választ. Csak türelem, remélem tudok segíteni.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

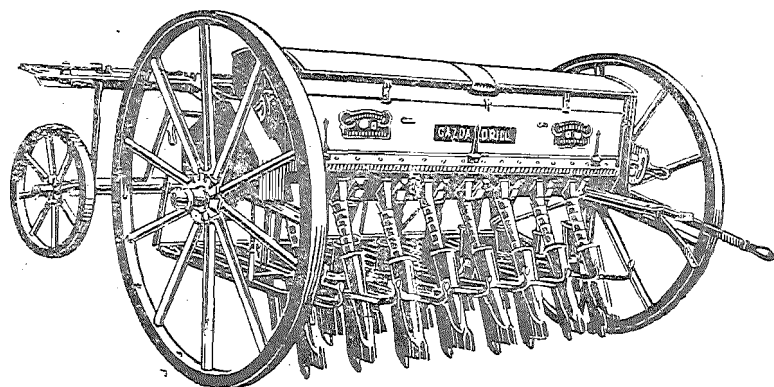
Mérlegek

Permetezők

Motorok

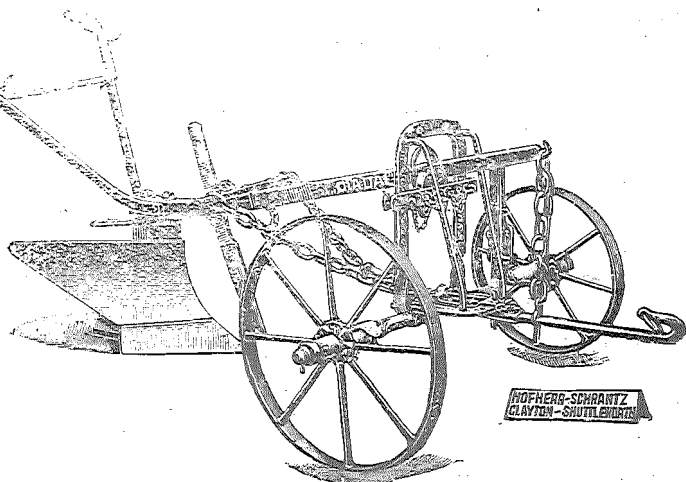
Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyomai képvisellete:

„HOMBÁR”
SZÖVETKEZET
GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Okt. 15-én, szombat
Izgalmas, romantikus, kacagtató,
tökéletes film:

Eddie Cantor a nevetetés világ-
bajnoka, fordulatos, látványos nagy-
kiállítású filmben:

Modern Ali Baba

Bagdad minden fénye és pompája,
egy vidám fickó ezer izgalmas
kalandja a kalifák városában.

2. Pompás kíséző műsor.

Október 16—17-én,
vasárnap és hétfő

Ünneplőbe öltöztessük lelkünket!
JÓKAI MÓR dicsőséges regénye,
a magyar film büszkesége, a re-
gény minden szépsége, mozzanata
tökéletes feldolgozásban

FEKETE GYÉMÁNTOK

Cselekménydús, eseménybő, izgal-
mas, fordulatos, romantikus nagy
magyar film.

Kiséző műsor.

Október 19-én, szerda

Filmkülönlegesség!
A szellemes humor pazar filmje.
Egy uralkodó titkos, tilos és pikos
kalandjai.

Csak 16 éven felülieknek!

INKOGNITÓ (LE ROI)

Pazar film, a francia szelle-
messég sziporkázó produktuma.
Főszereplő: Fernand Graves.

2. Kiséző műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 október hó 16-án, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Orosztárgyu világfilm!

A CÁR KATONÁI

Romantikus történet.

Főszereplők: Vera Engels, Hans
Schletow, Henrich Georg,
Anton Pontner.

Az eredeti „Don Kozák Kórus”
énekel.

A végtelen oroszbirodalomban a
kozákok, tatárok lázadása napjai-
ban játszódik le ez a izgalmas orosz történet.

Balaton és Hortobágy ismeretterjesztő film.

Magyar Világhíradó

Felhívás

Értesíti az előjáróság a gazda-
sági munkavállalókat, hogy a gaz-
dasági munkások, gazdasági cse-
lédek kötelező öregségi biztosítá-
sáról szóló 1938. évi XII. t.-c.
alapján minden gazdasági munka-
vállalók, munkások és cselédek
akik 65, ha tűzharcosok a 63-ik
életévüket már betöltötték, vagy
az 1939. évi január hó első nap-
jáig betöltik, 1939. évi január hó
1-től öregségi járadékra jogosul-
tak. Mindazok tehát, akik a tör-
vény hatálybalépésének napján
1938. évi április hó 27-én hatvan-
ötödik életévüket már betöltötték,
öregségi járulékra jogosultak, ha
keresetük, jövedelmük életüknek a
törvény hatályba lépését megelőző
idejében tulnyomórészen gazda-
sági munkavállalói viszonyból
eredt és a negyvenötödik életévük-
nek betöltése után tizenöt éven át
évenként legalább tizenöt hetet
töltött el gazdasági munkás, vagy
gazdasági eselédként. Felhívja
azért az előjáróság mindazokat a
mezőgazdasági munkásokat és
cselédeket, akiknek, vagy a velük
közös háztartásban élő házastár-
sának vagy gyermekének 2 kat.
holdat meg nem haladó ingatlan-
nak van 65, tűzharcosok 63 élet-
évüket betöltötték, hogy öregségi
járadékuk folyósítása érdekében
a szükséges kérdőívek kitöltése
végett a község háza 12 számú,
az adópénztár melletti helyiség-
ben a legsürgősebben jelentkezze-
nek. Ismételten figyelmezteti az
előjáróság a munkavállalókat,
hogy csak azok jelentkezhetnek,
akiknek 2 kat. holdat meg nem
haladó ingatlanuk van, melyben
a földbirtokrendezési eljárás során
juttatott ingatlant is figyelembe
kell venni. A jelentkezés alkalmá-
val születési bizonyítványukat,
munkás igazolványukat és cseléd
könyveiket, tűzharcos igazolványu-
kat, vagy olyan munkaadói igaz-
olványokat, amelyből kitétnik,

hogy a 45. életévük betöltése után
is foglalkoztak gazdasági munká-
val — feltétlenül hozzák maguk-
kal. A szükséges okmányok
bárkitől és bárhol az 1938.
évi III. t.-c 38. § a alapján bé-
lyeg és illetékmentesen beszerez-
hetők.

Előjáróság.

Nyiltér*

Nyilatkozat.

Alulírott Haibach Ádám
kőmives-mester gyomai Zrinyi
utca 36. szám alatti lakos
ezuton is bocsánatot kérek
Beinscróth Márton gyomai
lakostól az általam többek
előtt Gyomán 1938 augusztus
22-én a Tompa utca sarkán
reá tett sértő kifejezésemért.
Gyoma, 1938 október 8.

Teljes tisztelettel:
HAIBACH ÁDÁM

*) E rovatban közöltekért a szer-
kesztőség és a kiadóhivatal felelősséget
nem vállal.

Gyoma község ingatlanforgalma

Zöld János és neje Joó Lidia gyomai
lakosok vettek egy beltelkes lakóházat
Farkas Sándor gyomai lakostól 3500
P-ért.

K. Nagy István és neje T. Kocsis
Róza gyomai lakosok vettek 5 hold 368
n-öl, 1 hold 1111 n-öl, 196 n-öl és 3
hold 1013 n-öl tanyai ingatlant Izsó
Benedek és neje örököseitől 13 500
P-ért.

Izsó Lajos és neje Kiss Ágnes gy-
mai lakosok vettek egy beltelkes lakó-
ház 192/216-od részét Izsó Benedek
örököseitől 4444.45 P-ért.

Kner Endre gyomai lakos vett 574
n-öl pocosi ingatlan 1/3-ad részét Du-
kesz Kálmán és társaitól 500 P-ért.

Lukács Mihály és neje B. Kiss Mária
ózdai lakosok vettek 331 n-öl pusári
szántót özv. B. Kiss Lajosné Balogh
Mária gyomai lakostól 50 P-ért.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ³²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillár.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ³⁵		Szarvas	18. ³⁵
6. ¹⁰	ind.	Endrőd	17. ⁵⁰
6. ³²		Gyoma p. u.	17. ³⁸
6. ³⁶		Gyoma templom-tér	17. ³⁸
7. ²⁸		Szeghalom p. u.	16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány	15. ³⁵
9. ¹⁰	érk.	Hajdusoboszló	14. ⁴⁴
9. ⁵⁶		Debrecen, „Arany Bika Szálló”	14. ¹⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajdusoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalu:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³⁵
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalu p. u.	i.	14. ⁰⁰
9. ⁰³	é.	község háza	i.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Berettyóújfalu P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyl Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Superfoszfát műtrágya és Péti
Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI
cégnél.

Budapesten urlicányoknak, urhöl-
gyeknek teljes ellátás havi 56 pengő,
csak lakás 18 pengő. Teréz krt. 18. III.
1. Rákóczi ut 59. III. 2. József krt. 55.
II. 8. Szent István krt. 1. III. 5. Telefon
14—15—70. 6—4

Francia, angol, német vagy olasz
nyelvekhez értő urilányok, urhölgyek, két
hónapi nyelvkurzusainkon, mint nyelv-
tanítónők díjmentesen kiképeztetnek és
azonnal alkalmazást nyernek. Részletes
ajánlatokat (válaszbélyeggel). Budapest
Teréz-körút 18. III. 1. Univeris címre
küldendők. Kezddők is felvételeknek 6 hó-
napos díjmentes kurzusra. 5—3

Eladó 1070 mm. dobogós cséplő,
Fordson traktorhoz igen alkalmas, teljes
felszereléssel: mázsa, fecskendő, hévér,
mentőszekrény, 140 mm. emergé fűszij,
vizmentes ponyva stb. Személyesen
tárgyal Giricz Vince, Gyoma. 2—1

Bene József ács-mester elvállal
minden e szakmába vágó munkát. Kéri
a nagyjérdemű közönség szíves pártfo-
gását. 5—1

Összecsukható tanulóasztal két
székkel olcsón eladó, Zrinyi utca 61.
szám alatt. Szép, sötétlila ruha 9—10
éves fiú részére ugyanott eladó.

Ludvig Ádám 20 hónapos törzs-
könyvezett és engedélyezett bikája a
mezőberényi tanyáján eladó. 1—1

Király Sándor háza eladó Mikszáth
Kálmán utca 32. Érdeklődni ugyanott. 2

Téglási Istvánnénak eladó a viz-
járta páskumi 2 hold szántója örökáron.
Érdeklődni lehet levéltileg Szolnok, Kürt
utca 6 szám. 3—1

Egy gyermekkosci, sportkosci,
gyermekjátászó szék, gyermekjátászó ket-
rec és hangulatlámpa eladó dr. Singer
István fogorvosnál. 1

Nem kell már vidékre menni
kályhás mesterért, mert helyben vállalja
a legjobb kivitelben felelősség mellett
mindennemű cserépkályha és takaré-
k-tűzhely készítését Bartófi Mihály kő-
művesmester. Bocskai ut 19 sz. 6—6

Különbejárati szobát keresek bu-
torozva, vagy butor nélkül. Címet a ki-
adóba kérek „állandó lakó” jeligére. 2-2

Eladó: 20 kat. hold póhalmi szántó,
10 hold póhalmi 600 pengővel átvehető
a többi hosszú lejáratú kölcsönrel ter-
helt, 10 hold a varsányháton, 3 hold
zöldlapon, 10 hold halmagyon kis
tanyával és ihatóvízü kuttal, 7 hold
zöldlapon, 2 hold síratóban 2800 P,
egy nagy gyümölcsös kert a révlapon
2200 P, Horthy Miklós uton 4 szobás
üzletház 12.000 P, Mátyás király uton
szép nagy családi ház 10 000 pengőért.
Jelentsse be kiadó lakását Izsó Balázs
ingatlan irodájába, ahol azt azonnal
berbe adjuk.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesz-
tett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Felvidékért

Amikor a magyar kormány az elszakított Felvidék gyors visszacsatolása érdekében európaszerte szívós diplomáciai harcot folytat és a csehek provokálására öt korosztályt [fegyverbe szólítottunk az ország jogos érdekeinek védelmére, az ország első asszonyai, Magyarország kormányzójának fenkölt lelkű hitvese és a felelős miniszterelnök felesége, felhívást intéztek a magyar társadalomhoz. Áldozatot kérnek. A csaknem mindenből kifosztott inséges felvidéki magyarok megsegítésére országos akciót szerveznek, hogy a felszabadulók már a szabadság első óráiban érezzék a magyar szív, a magyar lélek együttérzését, gyámolítását és kenyeret nyújtó jobbkezt.

A beteljesülés reménye egybetorrasztotta az ország népét. Az együvé tartozás érzése most olyan elemi erővel tör ki, amellyel csodákat vihetünk végbe. A magyar becsület és a magyar testvériség azt követeli a magyar néptől, hogy minden áldozatot hozzon meg a Felvidék nyomorának enyhítésére.

Riadót fújt a segíteni akarás és ez a riadó a maga egyszerű, keresetlen szavaival eljut az ország legeldugottabb részeibe is, megmozgatja a kastélyok és kunyhók lakóit, minden magyar szívet s a riadó nyomában megindul a nagy nemzeti adakozás: bankók és apró kis természetbeni adományok, arany és ezüst, gabona, tojás és árucikk vándorol a Felvidékre, hogy azok, akik husz keserves esztendőn keresztül is rendületlenül megőrizték magyarságukat, a magyar honvéd bevonulásakor nem csak az erőt, vagy a fényt, hanem az ország szívének megdobbanását is érzé-
zék.

Ők mindenüket feláldozták a magyar ügyért, a szebb, boldogabb magyar jövő eszméjéért. Rajtuk segíteni nemzeti és testvéri érzésből fakadó szent kötelességünk.

Imponáló egységben fog megnyilvánulni a nagy adakozás, az ártatlanul szenvedők és nélkülözők felsegélyezése. A magyar erő megmozdulásával egyidejűleg induljon meg a magyar

szív, a magyar szívért. Teljesítsük a két Nagyasszony felhívására egyik legmagasztosabb kötelességünket, áldozunk mielőbb a Felvidékért, áldozzon minden magyar a magyarért!

Felhívás Békésvármegye hazafias társadalmához

Ismeretes, hogy a felszabaduló Felvidéket a csehek teljesen kifosztják. Az ezeréves hazához visszakerülő véreink a legnagyobb nyomorba jutottak. Gyermekek, asszonyok, aggok kerültek a cseh lelketlenség következtében a legsivárabb nyomorba. A magyar társadalom szíve országszerte megmozdult és a Főméltóságú Asszony legmagasabb irányítása és Imrédy Béláné, a miniszterelnök feleségének vezetése mellett működő „Magyar a Magyarért“ mozgalomba belekapcsolódva igazán szép példáit szolgáltatják a hazaszeretetnek és a magyar áldozatkészségnek.

A miniszterelnök hitvese és Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter felkérték vármegyénk főispánját, dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Bélát, hogy Békésvármegye közönségét is kapcsolja bele ebbe a gyönyörű munkába. A főispán felkérte Almássy Denise grófnőt, hogy ezzel a mozgalommal kapcsolatos munkabizottság és munkaközösség elnökségét vállalja. A grófnő a kérésnek készséggel tett eleget.

A főispán ezuton alábbi felhívással fordul a vármegye társadalmához:

„Abban a szilárd meggyőződésben, hogy Békésvármegye hazafias közönsége méltónak fog bizonyulni ezekben a történelmi jelentőségű napokban a magyar névre és lelkes örömmel hoz meg minden tőle telő áldozatot

visszakerülő felvidéki testvéreink anyagi nyomorának enyhítésére, kérem a törvényhatóság hazafias társadalmát, hogy a „Magyar a Magyarért“ mozgalomhoz csatlakozzék magyar szíve egész lelkesedésével. Tehetségéhez képest hozzon meg minden áldozatot. Tegye azt abban a tudatban, hogy minden adomány csak az adakozót megtisztelő áldozat a magyar nemzet oltárán. Kérem egyúttal a törvényhatóság területén működő hazafias irányú női szervezetek elnökségeit és összes tagjait, hogy önmagukat tüntessék ki azzal, hogy ebben az igazán nemes munkában női szívük egész melegét és önzetlen áldozatkészségét vigyék bele.

Az isteni Gondviselés az idén megfelelő természettel áldott meg bennünket, a vármegye anyagi helyzete általában javult, így meggyőződésem az, hogy nem lesz senki a vármegyében, aki adományával ne akarná azt a nagy szeretetet bizonyítani, amellyel felvidéki magyar testvéreink iránt viseltünk és amellyel sokat szenvedett véreink felszabadulását várjuk. Természetes, hogy a megalakulandó munkabizottság és munkaközösség működését úgy én, mint a vármegyei hatóságok a legmesszebbmenőleg igyekezzünk támogatni és munkásságát elősegíteni.

Ugy értesülünk, hogy a

„Magyar a Magyarért“ szervezet hivatalos helysége a vármegyháza épületében lesz és minden előkészület megtörtént, hogy nemes munkáját megkezdhesse. Amíg a munka megkezdődik, az erre a célra gyűjtött összegek a postakarékpénztár útján a 66. számú csekkszám-lára fizetendők be. Azután már a szervezet gondoskodik a begyűjtött adományoknak megfelelő helyre való eljuttatásáról.

Dr. Radnóti István a vármegye szociális tanácsadója

A belügyminiszter Békés vármegye első-szociális tanácsadó-jául dr. Radnóti Istvánt nevezte ki.

Nagy reménységgel tekintünk dr. Radnóti István működése elé, akinek eddigi munkálkodását a Külkereskedelmi Hivatalban és a Falu Szövetségben országosan ismerik és értékelik.

A frontharcosok szellemi mozgósítása

A csehek elleni sorozatos tüntetésekből Magyarország 247000 frontharcosa nevében 1600 vezetői tagja vasárnap szellemi mozgósításra Budapesten, a pesti Vigadóban, összegyűlt és a frontharcos szervezetünkhöz méltó fegyelmezettséggel és erővel tiltakozott a csehek ellen, követelte a Felvidék azonnali visszacsatolását és komoly figyelmeztetést intézett az itthon rémhírek terjesztése közben egy „vörös világ“ eljövételében reménykedőkhöz, hogy egy új világ következett el és vette kezdetét. Amíg a Felvidék visszacsatolása nem történt meg, ne legyen külön vélemény, de azután kezdődjék a boldogabb magyar élet.

A gyomai frontharcosokat vitéz Madaras Gyula elnök képviselte.

Butaság, vagy gazzság

„A szlovák kormány nem adhatja át csak olyan könnyen Szlovenszko déli határait, mert közismert, hogy a lakosság, amely a kérdéses területen él, szlovák eredetű és csak az ezeréves magyar uralom magyarosító politikájának áldozata“...

A szlovák kormány október 13-án d. u. 5 órakor, a pozsonyi rádió útján többek közt ezt a bornirt és tudatosan aljas történelemhamisítást adatta le, hogy ezzel a magyar történelmet és nemzetiségi viszonyainkat nem ismerő külföldi hatalmasságok előtt követelésének jogi alapot hazudjon és továbbra is birhassa azokat a területeket, melyeket a cseh gazzság és kapzsiság Trianon tudatlan és lelkiismeretlen urainak jóvoltából 20 év előtt tőlünk elrabolt.

Csak a vak nem látja, hogy az u. n. „szlovák kormány“ nem egyéb, mint Prága zsoldjában álló minden történelmi alapot megtagadó s a cseh falánkság lelkiismeretlen módszereit átvevő zsebrák-társaság, melynek semmi közössége sincs a becsületes, velünk csaknem egy évezreden át békeességben élő, a Kárpátokzárta földért velünk mindenkor együtt harcoló és vérző tót néppel.

Történelmi jogról éppen olyan abszurdum beszélni, mint a milyen lelketlen demagógia a tót népet az ezeréves magyar uralom magyarosító politikája áldozatának állítani!

A Kárpát-zárta területen szlovenszko, mint önálló államalakulat sohasem létezett, Szvatoplik morva fejedelméhez a magyarföldi tótságának semmi köze. A IX. században a Vág és Nyitra vidékét gyéren lakták morvák. A mai Felvidék déli része az Avar-puszták tartozéka. A X. században az Ipolytól keletre eső terület részben Zalán bolgáraié, részben Chobti Boleszsláv lengyeleinek gyéren lakott földje.

A Felvidéket a honfoglalás idején Lél, Kundu és a kabarok törzse vették birtokukba. Ezt abban az időben a germán népcsaládhoz tartozó kvád, carp-törzseken kívül a kelta, ósok, colinok, eraviszok, a szarmata jazigok, longabard, herul, hunn és avar néptörzsekből összetevődött, egységes nemzeti jelleggel, nyelvvel nem bíró törzsek lakták. De ezt is csak a délebbre eső részeken, mert a mai Árva, Turóc, Liptó, Zólyom, Felső-Gömör, Torna, Felső-Zemplén, Sáros, Ung, Bereg és Máramaros megyék teljesen lakatlan erdőrengeteg voltak még Szent István korában is és csak a

XIII. században léptek be a történelembe.

A mai tótság nagyobb részben különféle szláv néptörzseknek különböző időben bevándorolt utódai. Jóravaló, szelid, dolgos, hazaszerető nép, melynek fiai a Hunyadiaknak segítettek kiverni a Felvidékre betolakodott cseh zsebrák hordákat: Bocskay, Bethlen s a Rákócziak alatt hűségesen vették ki részüket a magyar földet közös hazának tartó védelméből. A szabadságharc egyik leg szebb és stratégiailag is legértékesebb haditényét, a branyiszközi diadalt, Guyon zólyomi tótokból alakult zászlóaljja aratta.

A cseh és orosz pénzzel dolgozó pánszláv agitáció, mely a múlt század negyvenes éveitől kezdve a cseh, rutén, vend, tót, horvát, szlovén, szerb, bosnyák, bolgár stb. népeknek orosz hegemonia alatti egyesítését tűzte ki, hogy „az összes szláv folyományok az orosz tengerbe folyjanak“, a nagy tót tömegeket hidegen hagyták. A tót nép hű fia maradt a hazának, mert tudta azt, hogyha élni akar s nem akar végkép elmerülni az „orosz tengerben“, a magyar nép oldalán a helye, a kenyerét csak a magyar sikkág terménye biztosíthatja.

Bár egy napilap terjedelme nem alkalmas arra, hogy az érvek arzenálját vonultassuk föl ama bornirt állítás megcáfolására, hogy a mai „Szlovenszko“ déli határain zárt tömegekben lakó magyarság „közismerten szlovák eredetű“ és az itteni őslakosság a „magyar politika áldozata“, néhány adattal mégis rá kell világítanunk arra, miszerint ellenkezőleg áll a dolog, mert az ugynevezett tót és rutén nyelvterület régebben sokkal szűkebb volt, mint napjainkban, tehát ezek terjeszkedése nyilvánvaló.

Minden felvidéki megyére vonatkozólag nincs terünk felsorolnikétségbevonhatatlanadatainkat. Ezért csupán egy ugynevezett tót és rutén megye néhány néprajzi adatát fogjuk itt leköszölni. Természetes, hogy a mit ezeknél a megyéknél észlelünk, ugyanaz áll a többi felvidéki megyére is, mert a hatókok mindegyikénél ugyanazok voltak.

A tudomány régi megállapítása, hogy valamely vidéket lakó nemzetiség ősiségét, mondjuk prioritását, az illető vidék lakóinak vezetéknevei, nemkülönböztetve helynevei letagadhatatlanul bizonyítják.

Például felvett megyénkben, Nyitrában, azok a helyek, melyeket ma a tót többségi községekhez számitanak, mint pl. Bánkeszi, Csornok, Szöllös, Várad, Födemes, Nemeskürt, Bajna, Sárfo, Vezekény stb. a multban szinmagyar községek voltak, amit a századokon át élő, nemzedékről-nemzedékre szálló családi nevek igazolnak. Ezekben a ma tót többségi községekben a lakosság uralkodó vezetékneve magyar. Bagyó, Balogh, Barát, Bátor, Garai, Gosztonyi, Huszár, Kiss, Mészáros, Molnár, Révai stb. stb. neveket viselnek tót testvéreink.

A zobori apátság alapítólevele Pográny, Geszte, Gerencsér, Csitár, Ghimes, Bér, Apáti, Lajosfalu, Egerszeg stb. XII. századbeli, tehát árpád-kori eredetű magyar falvakról emlékezik meg. A ma tiszta tót Felső-Elefánt község összes dülőnevei magyar hangzásuak. Tót nyelvű lakosai Sebő, Kovács, Szajkó, Király, Garai, Erdélyi, Fazekas, Varga, Nyerges stb. ősmagyar vezetékneveket viselnek.

A „szlovák kormánynak“ is illenék tudni, hogy a Felvidék eltótosodása közvetlenül Rákóczi szabadságharcának bukása után kezdődött és Mária Terézia alatt öltött nagyobb mérvet. Megcáfolatlanul tűnik ez ki az említett idők jobbágyösszeírásaiból. Így pl. az 1715. évi jobbágyösszeírás szerint Komjáthon 158 jobbágy-család közül 124 volt magyar, 29 tót és 5 német. Ürményben ugyan ebben az időben 14 jobbágy-család közül 11 magyar, de 1800-ban már a tanító is alig tudott magyarul.

A magyarság rovására ugyanilyen folyamat észlelhető például a ruténlakta Ugocsamegyében is.

Itt egy 1565—1574. évi dicadó és dézsmajegyzék szerint, 1775 jobbágy-család közül 1371 a magyar. Ugyanebben az időben, Ószfalván, Bökényben, Csepén, Csomán, Farkasfalván, Feketeardón, Gódeyházán és vagy 15 községben a lakosság 95 százaléka magyar. Kétszáz év mulva a Habsburg uralom magyaroló telepítési politikájának következményeként, mint azt az 1775. évi urbéri rendezés irataiból láthatjuk, 2767 jobbágy-családból már csak 1034 a magyar, vagyis az 1565. évi 80 százalékhöz mérten a magyarság számaránya 43 százalék visszaesést mutat.

1565—1574-ben a megye sikk vidékein, 861 család közül 789 a magyar nevű jobbágy, 1775-ben azonban az 1082 jobbágy közül már csak 377 volt magyar nevű.

Királyházán 1567-ben 77 százalék, 1775-ben csak 14 százalék a magyar, Szöllösvégárdón 1567-ben 75 százalék, 1775-ben csak 11 százalék a magyar, Szirmán 1567-ben 66 százalék, 1775-ben csak 18 százalék a magyar.

A rutének főleg a XVII.—XVIII. században Lodoméria és Halics felől ereszkedtek le a Kárpátok nyugati és déli völgyeibe. s míg az ezt megelőző időkben alig számbavehető mennyiségben éltek Ugocsa földjén, addig az 1891. évi népszámlálás adatai szerint a 75.461 lelket számláló összlakosságból már 32.076 volt a rutén, a 28.852 magyarral szemben. Ki kell azonban jelentenünk, hogy a rutén lakosság zöme, a magyarral egyetértő testvériességgel és mindenha s nem egyszer vértett a honi föld szabadságáért vívott harcokban magyar testvéreivel. Hogy ne mondjunk többet: a Munkácsot védő Zrinyi Ilona várnépének zöme rutén volt, s Thököly, Rákóczi és Kossuth seregében a ruténség nagy tömegekkel volt képviselve.

Mint Nyitrára és Ugocsára, ugyanezek az eredmények állapíthatók meg a többi felvidéki megyénél is és így az a vád, hogy az ezeréves magyar uralom a nemzetiségeket elnyomta, erőszakosan magyarosította s ennek eredményeként a trianoni határon túli magyarlakta nyelvterületek valaha nemzetiségi területek voltak, nem egyéb, mint egy olyan állatszóban hazug propaganda, amelyen dolgozni Giskra martalóc utódai és megvásárolt, saját népeiket eláruló janusfejű vazallusain kívül, nem tud a világ egyetlen nemzete sem.

Évezredes klasszikus közmondás: „a prior tempore, protior jure!“ Ebből nem engedünk még az ugynevezett szlovák kormány kedvéért sem!

SZEGHALMY GYULA

Elárverezték a Hartenstein-ingóságok egy részét

A Hartenstein-féle kényszer-egyesség felszámolása lassan befejezést nyer. Az ingatlanokból a belsőségekre e hó 31-én lejár a Hermes-bank opciója, előreláthatólag ezek a banké lesznek. Ezen kívül már csak a téglagyári ingatlanok maradnak eladatlanok. Ugy hírlik, hogy egy helybéli alkalmi társaság akarja a téglagyárat megvenni.

Az ingóságok árverése szerdán kezdődött. Ezek egy része már vevőt talált. A még megmaradt ingóságok árverését október 24-én folytatják.

A GYOMAI REFORMÁTUS EGYHÁZ OKTÓBER 30—31-IKI ÜNNEPSÉGEI

A Gyomai Református Egyház nagy áldozatkészséggel megújított templomát 1938. évi október hó 30-án hálaadó istentisztelettel adják át Isten dicsőségének, a hívek lelki épülésének és idvességének további szent szolgálatára.

Egyházunk e nagyjelentőségű ünnepélyére, valamint az ugyanazon nap délután 5 órai kezdettel tartandó templomi vallásos estre és az október 31-én délelőtt tartandó reformáció-émlékünnepi istentiszteletre, vallásfelekezeti különbség nélkül mindenkit meghív a Református Egyház.

Október 30-án, délelőtt féltíz órakor tartandó hálaadó istentisztelet sorrendje: Fennálló ének. Gyülekezeti főének. Bibliát olvas és imádkozik: Harsányi Pál esperes, felsőházi tag. Közének. Igét hirdet: dr. Révész Imre püspök. Fichtner: XXVIII. Zsoltár Praeludium és Fuga, éneklí a gyomai református férfikar, karnagy: Zöld Sándor kántor. Gyülekezeti ének.

Október 30-án, délután 5-kor kezdődő templomi vallásos-est sorrendje: Th. Dubois: Alleluja, orgonán előadja: Szabó Gyula tiszaföldvári kántor, egyházmegyei orgonaszakértő. Gyülekezeti ének. Bibliát olvas és imádkozik: Percz István esperes. Vikár Sándor, Erős várunk... éneklí a gyomai református nőikar, karnagy: Hajdu Béla igaztanító. Igét hirdet: Görömbey Péter lelkész, v. esperes. Vallásos duett ének, éneklí: vitéz Mártha Béla kisújszállási főkántor és dr. Porteleky László ügyvéd, nyug. miniszteri o. tanácsos. Luther... Az örök zsoltár... Költemények, írta és felolvassa Gyökössy Endre a Petőfi Társaság tagja. J. S. Bach: Praeludium és Fuga, orgonán előadja: Zöld Sándor gyomai kántor. Böszörményi Jenő szentesi lelkész elbeszélését felolvassa: Böszörményi Ede szentesi vallás tanár. Rossini: Áldások Istene... éneklí a gyomai református férfikar, karnagy: Zöld Sándor. A Bossi: Op. 33. „Preghiera“ Ima és G. F. Händel: Adagio és Allegro a Messiás c. oratóriumból..., orgonán előadja: vitéz Mártha Béla kisújszállási főkántor. Óh küldj reám..., énekszó, éneklí: Faragó Károly. Imádkozik: Gönczy Béla lelkész, egyházmegyei főjegyző.

Gyülekezeti ének.

A vallásos esten belépődij nincs, de önkéntes adományokat szívesen fogadunk.

Október 31-én, délelőtt féltíz órakor tartandó reformáció-émlékünnepi istentisztelet sorrendje: Fennálló ének. Gyülekezeti főének. Bibliát olvas és imádkozik: dr. Vasady Béla debreceni egyetemi professzor. Közének. Igét hirdet: dr. Vasady Béla debreceni egyetemi professzor. Vikár Sándor: Erős várunk..., éneklí a gyomai ref. nőikar, karnagy: Hajdu Béla igazgató-tanító. Gyülekezeti ének

Dr. Kató Gergely tiszti-orvos kitüntető megbízatása

Örömmel közöljük olvasóinkkal dr. Kató Gergely debreceni tiszti-orvos kitüntetését, amellyel őt a debreceni vegyesdandár mellett működő polgári tanácsadó szerv orvos-előadójává ren-

Tájékoztató: Vidékről érkező vendégek a tanácssteremben szíveskedjenek gyülekezni, ahol az egyház reggelit ad. A hálaadó istentisztelet végeztével presbiteri gyűlés lesz ugyanott.

Déli 1 órakor közebed az Uri-Kaszinóban és kellő jelentkezés esetén a Központi 48-as Olvasókörben. Ebéd az Uri-Kaszinóban 1.80 P, a 48-as Olvasókörben 1.30 P (ital nélkül). Ebédjegyek előreválthatók október 28-án, déli 12 óráig, az egyház pénztári hivatalában.

Helyet csak az előre jelentkezők részére szavatolnak.

Vidéki vendégeinket tisztelettel kérjük, hogy részvételi szándékukat október 28-án déli 12-ig ők is bejelenteni szíveskedjenek azon igényükkel együtt, hogy a közebeden részt óhajtanak-e venni és szállásukról gondoskodjunk-e?

delte ki a belügyminiszterium.

Bizonyára büszkéek erre dr. Kató Gergely kiterjedt rokonsága, de mi gyomaiak is örülnünk, hogy földünk ilyen szép megbízatást kapott.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

Mióta megszakadtak a csehekkel a tárgyalások, szegény felvidéki testvéreink fokozottabb sanyargatásoknak vannak kitéve és csoda, hogy nem szakadt még vége a türelmünknek és már régen meg nem támadtak a határokon lévő csapataink a fosztogató cseheket.

Élénk diplomáciai munka folyt. A mieink tárgyaltak az olaszokkal, németekkel. A legfeltűnőbb esemény, hogy Lubinsky gróf lengyel rendkívüli követ, a lengyel külügyminiszter helyettese itt volt nálunk.

A hírek szerint Románia hozzájárult a magyar-lengyel

határ létesítéséhez, sőt Károly király vállalta volna, hogy igyekszik a csehekre hatni, hogy a magyar követeléseket teljesítsék.

Pénteken terjedt el a híre, hogy a csehek újabb ajánlatot tettek az átadandó területre vonatkozóan, azonban pénteken estig nem tudtuk meg az ajánlat szövegét. Találgatások szerint most többet ajánlottak, de még mindig nem eleget.

Pesten csütörtökön nagy lengyel tüntetést tartottak Bem szobránál, amelyről a lengyel lapok nagyon elismerően nyilatkoztak.

A téli gazdasági tanfolyam

november 1-én a község háza valamelyik tanácstermében a látogatottság mérvétől függően a kisebbikben, vagy a nagyobbikban megnyílik, újévig tart.

Még nincs későn a részvételre jelentkezni, de az ideje itt van, mert a Miniszternek tudnia kell, 25 látogatója lesz-e a tanfolyam-

nak, vagy 50, a szerint utalja ki a rávaló költséget.

Csak azt köti ki, hogy önálló gazdák hallgassák végig, akik az ott hallottakon okulva azonnal átvigyük az életbe a jó tanácsokat. Azt is készséggel megengedi, hogy pl. a takarmányozástani órákat vendégek is látó-

gassák, a pontosan megjelenő ilyen vendégek előtt az ajtó mindég nyitva áll.

A községben körözött három jelentkező iv holléte felől érdeklődni kell a község házában, a Hombarban és a Termelők Szövetkezetében.

Megfigyelések vadászás közben

Görögállás és Póhalom szikje háborítatlanul diszlott, amíg Wodiáner Albert báró és örökösei tulajdonát képezte. Alig, hogy a kis parasztoké lett ez a terület, itt is, ott is tátognak a jellegzetes gödrök a földeken, hol mélyebben, hol kevésbé. A hozzá nem értő azt hinné, hogy az a szivtelen kisparaszt szívét akarja venni a földjének és ehhez egy jókora nyitott sebet ejt rajta. Mi már tudjuk, hogy ezeken a nyitott sírokon át kerül felszínre az altalajban lévő mészdus agyag, amellyel egy új honfoglalást végez a kis paraszt és eltemeti vele a „szikét“.

Nehéz munka ez. Minden elismerést megérdemel a digózó gazda. A nemzeti vagyont gyarapítják a digózó honfoglalók, amit a nagybirtokosok évszázadok óta elmulasztottak. E miatt is örülhetünk, ha a szikes földek a kisemberek kezébe kerülnek.

Ugyanesek Görögálláson folyik egy másik munka is, amit szintén elmulasztott a nagybirtokos: a fásítás. Igaz, hogy ebben még nem ismer rendszert az új telepes, de gyurja, csinálja. Persze, annyira még nem jutottunk, hogy vegyelemeztek volna az ott levő földet és felvilágosították volna az ottlakókat, hogy milyen fákat ültessenek. Van olyan kiskert, ahol alma, körte, barack, meggy, cseresznye és szilva-fát ültetett szorgalmas tulajdonosa. Milyen előny lett volna, ha nem kelte neki kísérletezni és a sikertelenséggel esetleg a kedvét is elveszti.

Közvetlen szomszédságban két tanyát figyeltem meg: az egyiknél gondos fásítás folyik, az 5-6 éves gyümölcsfák szépen diszlenek; a mellette lévő tanyánál egyetlen fa sincs. A ház népe négy maszatos gyerekkel kíváncsian figyeli a vadászást.

Megtudtam, hogy a fás tanyánál egy gyermek sincs, a fát-lannál öt.

Feltűnő, hogy a Mihályi-féle földön mennyi szerbtövis diszlik. Pedig egy kis igyekezettel ki

lehetne, sőt ki is kell azt pusztítani.

Érthetetlen, egyik-másik gazda nincs tudatában annak, hogy a szerbtövishez hasonló gyomok mennyi kárt tudnak tenni. Nem kell más, csak a tehene lábát hozza egyszer gyulladáshoz egy szerbtövis és a tehén elvesztésével fizesse meg a gazda a tandíját.

A Földesgazdaság telki leelőjén is keresztül mentünk. Amíg gyalog mentünk, csetlet-tünk-botlottunk a zombékban, amikor kocsin mentünk át, csak cammogtunk, mert féltettük a kocsirugót.

Ez nem legelő. Ez csak egy hegyvidék szemléltetésére alkalmas terület. Ekét, de a javából való ekét akasztani belé és tervszerű gyesítéssel létesítsen a Földesgazdaság mintá legelőt.

Ismerjük a Földesgazdaság agilis vezetését és reméljük, hogy jövőre már erről is beszámolhatunk.

Október hó 20-án jég esett és menydörgött

A már hetek óta tartó derült és nappal 23 fokig felmelegedett levegő október 20-án lehült. Az égen fellegek tornyosultak és délután 2 órakor borsó nagyságú jég hullott és egyszer csak rázendített az ég is.

Az ilyenkor azonnal előkerülő „öregek“ nem is késtek a jóslással és megállapították, hogy hosszú ősz lesz. Tehát aki még nem tudná, hogy 1938-ban október derekáig olyan szép idő volt, hogy a virágok állandó virágzásban voltak és a konok fürdőzők még javában strandoltak, most megtudhatják a 20-i menydörgésből, hogy hosszú ősz van.

Megkeziék a dévaványai ut munkálatait

Dévaványa bank-kölcsönnevel akarja a ráeső részt megépíteni

A dévaványai ut őzedi szakasza is jön már a kő. A máskor üres őzedi rakodó csak győzze az érkező kő befogadását, ahonnan a fuvarosok könnyebben és közelebb hordják ki az építési anyagot, mint a távolabbi gyomai állomásról.

Tehát megindul a munka a gyomai szakaszon. Ez ki is

lesz most már építve, remélhetőleg december közepéig.

De a dévaványai szakaszon baj van. Dévaványa vármegyéjétől kérte a ráeső 37.000 pengőt kölcsön, azonban most értesítette Szolnok vármegye alispánja a községet, hogy nem tudnak a községnek kölcsönt adni. Dévaványa község most bank-kölcsönt akar felvenni, hogy a ványai 7 kilométeres szakaszt is kiépítsék. Hiszen a dévaványaiaknak még fontosabb ez az út, mint a gyomaiaknak, pedig nem tagadjuk, nekünk is elég fontos a dévaványai út.

Mélyen szántani

ősszel elkerülhetetlenül kell. Tavaszra alá talpalattnyi föld sem maradhat mély szántás nélkül. Ez olyan szabály, ami ellen a gazda csak a saját kárára cselekedhetik.

Mélyítő szántás, az más, ez nem kötelező, de okosság; nem élni vele annyi, mint többet nem akarni.

Sem a mély szántást, sem a mélyítést nem szabad collban, vagy centiméterben megszabni. Jó gazda már megszokásból, mélyművelő, ami a másiknak mélyítésnek is sok lehet. Annyit azonban jó tudni, hogy ha eddig sekélyen szerettünk szántani, egy csapásra nem lehetünk mélyművelők, az u. n. nversföldet fokozatosan szabad felszínre hoznunk. Mélyen alá szántani kettőt nem szabad: a tarlót és a trágyát. Mind a kettőnek az elkorhadásához levegő kell és meleg.

Ha valaki ellenvetné, hogy a mélyműveléshez erős jószág is kell, első sorban azt felelném, hogy legyen, továbbá azt, hogy toldja meg idővel a munkát, szántson keskenyen, de mégis mélyen.

Száraz földbe száraz magot vetni nem hiba; nincs a homlokunkra írva, meddig kell várunk a porhanyító esőre. Jöhet az úgy is, hogy nem akar végeszakadni, vagy naponca csak órákat enged dolgozni. Október végén a buzának földben a helye, erőltetve is. Ha valahol szeretettel kapálgatták a kukoricát, a földje gyommentes, töltögetve sem volt, tárcsás boronával 5—10 cm porréteget könnyű rajta készíteni, utána mehet a vetőgép, a magot is tárcsával keverik a földbe.

1938 október 19. M. B.

H I R E K

Doktorrá avatás. A szegedi Ferencz József tudomány egyetemen f. hó 14-én Vincze Lajost jog- és államtudományi doktorrá avatták. (Gratulálunk).

Eljegyzés. Molnár Ferenc MÁV intéző és neje Rácz Mária leányát, Máriát eljegyezte Hortobágyi Jenő hírlapíró Békéscsabán. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A dévaványai ref. lelkész, dr. ikafalvi Farkas Bélát a kaposvári gyülekezet meghívta lelkészenek.

Folynak a póhalmi felmérések. Szerencse, a jó idő lehetővé teszi, hogy a felmérési munkálatok zavartalanul folynak Póhalmon, amelyeket Bikfalvy Béla főmérnök végez. Abban reménykedhetünk, hogy a kimérések után a tulajdonosok még a vetést is elvégezhetik.

A mezővárosi ipari kiállításon a híres Badár-műfázekasok és más kiváló iparosok között F. Nagy Lajos földink is szép bőr- és vászonkötési munkákat állított ki.

Másodszor virágzik a buzavirág. A meleg és hosszú ősz, no meg a bőséges csapadék a természetet fokozottabb működésre serkenti és ebben a szép, kék buzavirág is igényt tart, hogy az ő másodszori virágzását is feljegyezzük. Aki ráér és kimegy a határba, csokorra való buzavirágot szedhet.

Békéscsaba leányai és asszonyai ezer zászlót készítenek a Felvidéknek.

Békés nagyközség népe is nagygyűlésen követelte vasárnap a Felvidék visszacsatolását.

Október 31 takarékosági nap lesz az idén is, amikor mindenki az ézszerű takarékoságról elmélkedjék.

Kemal Atatürk, Törökország köztársasági elnöke súlyosan megbetegedett.

Három fehérmegyei fiatalember zászlót visz gyalog Ipolyságra. Minden község, város versenyez, hogy minél több zászlót adjon a Felvidéknek. Kíváncsian várjuk, hogy Gyoma mivel fejezi ki a felvidéki testvérek visszajövetele fölött érzett örömét???

Artistadinasztiák. A világhírű artista csaldokrói rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelen meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovalót és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A békéscsabai tótok szombaton délután impozáns gyűlésen utasították vissza a cseheknek azt a galád állítását, hogy a békésmegyei tótokat elnyomják a magyarok.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

Jöne-e és mikor a világ vége? Nemcsak a tudósok, de az egész emberiséget régóta foglalkoztatja a világ végének problémája. Haldano professzor a közelmúltban kiadott könyvében új lehetőségeket tárgyal, amelyek szerint az emberi szervezet teljesen átalakul és nagyméretű költözködés indul meg a Vénusz bolygóra. Erről a mindenkit érdeklő témáról közöl érdekes cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitérő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Végrehajtásnak ellenőrzése ez év október 27-én kezdetét veszi A községben fellépett ragadós száj- és körömlégybetegség miatt járási Főszolgabíró ur a következő intézkedéseket rendellel: hasítottkórmű állatoknak közös legelőre való kihajtása, az utcákon, vagy tereken való tartása és kóborlása tilos, A község egész területén kutaknak, itatóknak és uszlatóknak közös használata szintén tilos, a község területén való ebek megkötve, vagy elzárva tartandók. A vézmentes udvarokba mézárások, kereskedőknek belépni tilos. A községben kóbor cigányoknak tartózkodni, vagy a községen átvonulni tilos.

Új módszerek a gyümölcs-telepítés és ültetés terén. Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a kaliforniai paizstetű őszi irtásáról, az új ültetésű gyümölcsfák kezeléséről, permetezéséről, a vörösbork színeről, a must eltarításáról, az arzénnal permetezett alma mérgező hatásáról, a hernyófogó kötelek jelentőségéről, a gyümölcsös őszi teendőiről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, V, Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Nem kell már vidékre menni kályhás mesterért, mert helyben vállalja a legjobb kivitelben felelősség mellett mindennemű cserépkályha és takaréktűzhely készítését. Bartótf Mihály kőművesmester. Bocskai ut 19 sz. 6-6

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Felhívás.

Az Első Endrődi Hengermalom és Villanytelep mint Szövetkezet felhívja a közönség figyelmét arra, hogy mivel villanytelepe naponként különböző időszakokban többszöri megszakításokkal szolgáltat áramot, a villamos hálózattal, vezetékkel és az ezzel kapcsolatos szerelések és berendezésekkel szemben a legnagyobb óvatossággal viselkedjék és az esetleges balesetek elkerülése végett feltétlenül tekintse úgy, mintha áramszolgáltatás állandóan lenne.

Az Igazgatóság.

A gőz- és kádfürdő szeptember 2-án megnyitott, minden héten pénteken a nők, szombaton a férfiak részére. Kádfürdő mindkét napon nyitva.

Mindenféle vonós és fuvós hangszere tanítványokat vállalok.

Zongora és cimbalom hangolást eszközölök.

Magyar nótákat zongorázni tanítok.

FARKASINSZKY IMRE
Gróf Tisza István ut 43 szám.

SPORT

GYSC—GYTK 2-2 (0-0)

Éremmérkőzés, vezette: dr. Magyar

A két helyi csapat éremmérkőzés az enyhe idő dacára is csak kis számu közönséget vonzott. Kár pedig, hogy a tehetősebbek annyira távollattartják magukat a meccsek látogatásától, mert ezzel közelebb segítik mindkét sportegyletünket a teljes összeomláshoz.

GyTK vezeti az első támadásokat, Bartik lövése kapu mellett száll el, Szendrey fejesét pedig Gálos védi. GySC K. Szabó révén veszélyeztet, de Vafay idejében közbelép Majd Szrnkányit összekötője kiugratja a balszélen (1), de ofszejdra fut s a jó helyzet kárba vész. Sok korner esik mindkét oldalon, de féligdig nincs eredmény.

Szünet után mindkét fél erősít. 9. percben a balszélen kitűnően játszó Szendrey lefut, beadását Barta József begurítja (0-1). GySC 3 perc múlva egyenlít a jobbszélső szép lövésével (1-1). Élénkül a játék és a 15. percben K. Szabó fejesé lécről esik kapu mögé. 19. percben a GySC jobbszélsője lefut s a kapus is kicselezve hálóba lövi a labdát (2-1). GyTK erősen küzd az egyenlítésért, de Bartik, Csalah és Olajos lövéseit nem kíséri szerencse. A küzdelem hevében Szendrey csunyan belerug Takács I. bokájába, akit percekig a pályán kívül ápolnak. 36. perc-

ben az előre huzódott Bartha váratlanul kapott labdával kapura tör s a kifutó Gálos mellett ki egyenlít (2-2). Hátra levő 9 percben nagy küzdelem a győztes gólért, de a jó védelmek minden góllövési kísérletet megghusítanak.

GySC-ből Gálos jól védett, a Jeney—Jakó pár megbízható védelem, a halvesorban Takácson lát szott a tréninghiány, Mónus és Lőrinc megfeleltek, Szrnkányi balszélső helye kényszermegoldás volt K. Szabó agilisán küzdött, de a többi csatár is kitett magáért.

GyTK-ban Kertész megfelelt, Nádudvary Vafay védelem felülmulta a GySC. A halvesor legjobbja Bartik I. volt, Perei is jól játszott, viszont Csikós nagyon gyenge volt, Olajos—Csalah szárny stílusa és gyors játékot mutatott, Bartha III.-nak nehéz a center posztja. Kiss igyekezett, Szendrey játéka kellemes meglepetés volt. Stílusa Bartha Istvánéhoz hasonlítható. Nagyon bátor, jól ad be és ügyesen lö minden helyzetből.

Dr. Magyar közmegeledésre vezette le a meccset.

Sporthirek

GyTK—GySC holnapi döntő mérkőzésre ezton is felhívjuk a közönség figyelmét, mert a mult heti döntetlen eredmény után élvezetes és erős küzdelem várható. A meccset ismét dr Magyar Béla fogja vezetni.

Hunyadi—KTE holnapi találkozó lesz az utolsó II. osztályu bajnoki mérkőzés a mezőturi csoportban, A meccset Nagy Mihály vezeti.

A csabai MÁV hátralevő mérkőzéseinek tavaszra való elhasztását fogja kérni a DLASz-tól.

Mezőturon holnap MAFC—Szentlőrinc B. ligamérkőzés lesz, vezeti: Kohányi. Kezdeté fél 3 órakor.

Jövő vasárnap Mezőberényben GySC—Textil körzeti ifjusági bajnoki mérkőzés lesz.

A HOMBÁR szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csútkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R-T — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

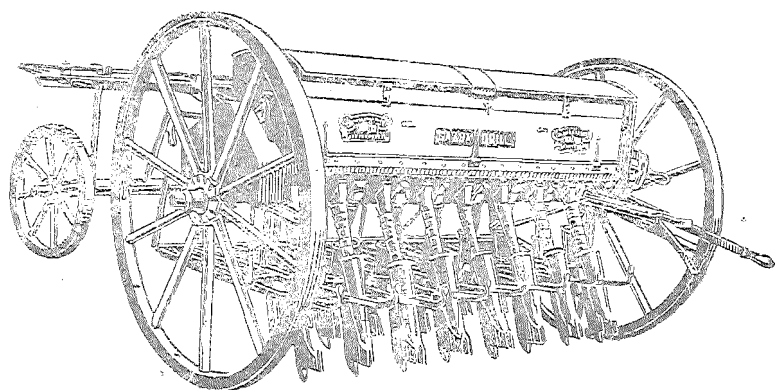
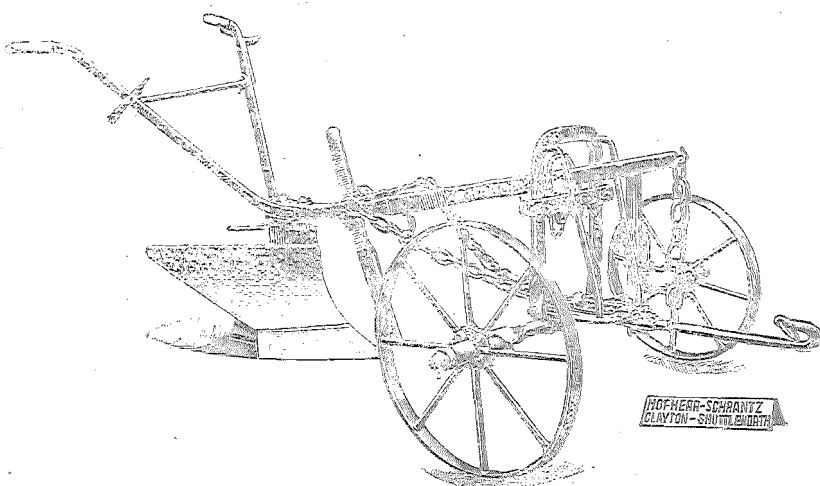
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

Gyomai képvisellete:

„HOMBÁR”

SZÖVETKEZET

GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZI GYOMA

Okt. 22-én, szombat

Buffalo Bill, Winnetou.

Utolsó mohikán korának romantikája. Az újvilág születése. Egy emberpár nagy szerelme grandiózus 2 millió dolláros filmóriásban:

HONFOGLALÓK (A PRAIRE HÓSEI)

Amerika legnagyobb filmje címet nyerte. Főszereplők: Joel mc Crea, Francis Dee.

2. Pompás kísérő műsor.

Október 23-24-én,

vasárnap és hétfő

Magyar film. Film, aminek különös varázsa van. Lányok az intézetben, lányok az életben. Falrengető jókedv, andalító romantika. Az év kimagasló sikerű filmje.

Magdát kicsapják

A legnagyobb magyar film! Üde, friss, izgalmas, változatos. Híradó.

Október 26-án,

szerda

Uj szírt mutatunk be!

Elvira Popescu.

Szípközön öltetés, meglepően szellemes, pajkosan vidám nagy vigjáték:

Nem csaltuk meg egymást

A legkellemesebb másfélóra a vidámság birodalmában.

2. Kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 október hó 23-én, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Irene Dunne gyönyörű filmje!

Asszony a viharban

Dráma.

Főszereplők: Irene Dunne, Randolph Scott, Dorothy Lamour.

Érdekes és izgalmas események játszódnak le e hatalmas kiállítású műben, melynél mozgalmasabb film nem jelent meg ez évben.

Kiléptem az ablakon
vigjáték.

Magyar Világhíradó

Felhívás

Értesíti az előjáróság a gazdasági munkavállalókat, hogy a gazdasági munkások, gazdasági cselédek kötelező öregségi biztosításáról szóló 1938. évi XII. t.-c. alapján minden gazdasági munkavállalók, munkások és cselédek, akik 65, ha tűzharcosok a 63-ik életévüket már betöltötték, vagy az 1939. évi január hó első napjáig betöltik, 1939. évi január hó 1-től öregségi járadékra jogosultak. Mindazok tehát, akik a törvény hatálybalépésének napján 1938. évi április hó 27-én hatvanötödik életévüket már betöltötték, öregségi járulékra jogosultak, ha keresetük, jövedelmük életüknek a törvény hatályba lépését megelőző idejében tulnyomórésztben gazdasági munkavállalói viszonyból eredt és a negyvenötödik életévüknek betöltése után tizenöt éven át évenként legalább tizenöt hetet töltött el gazdasági munkás, vagy gazdasági cselédként. Felhívja azért az előjáróság mindazokat a mezőgazdasági munkásokat és cselédeket, akiknek, vagy a velük közös háztartásban élő házastársának vagy gyermekének 2 kat. holdat meg nem haladó ingatlanuk van 65, tűzharcosok 63. életévüket betöltötték, hogy öregségi járadékuk folyósítása érdekében a szükséges kérdőívek kitöltése végett a község háza 12 számú, az adópénztár melletti helyiségben a legsürgősebben jelentkezzenek. Ismételten figyelmezteti az előjáróság a munkavállalókat, hogy csak azok jelentkezhetnek, akiknek 2 kat. holdat meg nem haladó ingatlanuk van, melyben a földbirtokrendezési eljárás során juttatott ingatlant is figyelembe kell venni. A jelentkezés alkalmával születési bizonyítványukat, munkás igazolványukat és cseléd-könyveiket, tűzharcos igazolványukat, vagy olyan munkaadói igazolványokat, amelyből kiűnik,

hogy a 45. életévük betöltése után is foglalkoztak gazdasági munkával — feltétlenül hozzák magukkal. A szükséges okmányok bárkitől és bárhonnán az 1938. évi III. t.-c. 38 § a alapján bélyeg és illetékmentesen beszerezhetők.

Előjáróság.

Hirdetmény

Községi előjáróság közhírré teszi, hogy az őszi ló és öszvér vizsgálat Gyomán a következő rendben lesz megtartva:

november 2-án 8—14 óráig területen a község házában,
november 3-án 8—14 óráig területén a község házában,
november 4-én 9—13 óráig a Zsófia-majornban,
november 4-én 14—16 óráig a Hásitáson K. Nagy tanyájában,
november 7-én 9—12 óráig Csudaballán Batári tanyájában,
november 7-én 14—15 óráig Póhalmon,
november 7-én 16—17 óráig Telek-majornban,
november 8-án 9—14 óráig Csudaballán. Ujházi tanyában.
Pótvizsgálat november 14-én 9—12 óráig Gyoma község vásártérén.

A vizsgálatra elővezetendők azok az öszvérek és lovak, melyek 1938 szeptember hó 10-ig a két éves kort betöltötték. A 2 évet szeptember 10-ig be nem töltött lovak és öszvérek tehát a vizsgálatra nem vezetendők elő.

A vizsgálatra minden lótulajdonos köteles magával hozni az 1937. évi lóvizsgálatról kiállított (zöld színű) haszonállat vizsgálati igazolványt.

Az a lótulajdonos, aki lovát a rendes vizsgálatra nem vezeti elő, szigorú büntetésben részesül.

Gyoma, 1938 október 20.

Dr. Szász Lajos sk.
h. főjegyző.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17. ⁰⁰	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ⁰⁵		Szarvas		18. ²⁵
6. ¹⁰	ind.	Endrőd	érk.	17. ⁵⁰
6. ³²		Gyoma p. u.		17. ³⁸
6. ³⁶		Gyoma templom-tér		17. ²⁸
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²⁵
9. ¹⁰	érk.	Hajduszoboszló	ind.	14. ⁴⁶
9. ⁵⁵		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		14. ¹⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ⁰⁵
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰
9. ⁰⁸	é.	„ község háza	i.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Budapesten utalványoknak, urhölgyeknek teljes ellátás havi 56 pengő, csak lakás 18 pengő. Teréz krt. 18. III. 1. Rákóczi ut 59. III. 2. József krt. 55. II. 8. Szent István krt. 1. III. 5. Telefon 14—15—70. 6—5

Francia, angol, német vagy olasz nyelvekhez értő urilányok, urhölgyek, két hónapi nyelvkurzusainkon, mint nyelvtanítónők díjmentesen kiképeztetnek és azonnal alkalmazást nyernek. Részletes ajánlatokat (válaszbélyeggel). Budapest Teréz-körút 18. III. 1. Univers címre küldendők. Kezdek is felvétetnek 6 hónapos díjmentes kurzusra. 5—4

Eladó 1070 mm. dobogolyós cséplő, Fordson traktorhoz igen alkalmas, teljes felszereléssel: mázsa, fecskendő, hévér, mentőszekrény, 140 mm. emérgő fűszij, vízmentes ponyva stb. Személyesen tárgyal Giricz Vince, Gyoma. 2—2

Bene József ács-mester elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a nagyrédmű közönség szives pártfogását. 5—2

Összecsukható tanulóasztal két székekkel olcsón eladó, Zrínyi utca 61. szám alatt.

Angoranyultenyészet 78 drb-ból álló törzskönyvvezett, eladó, Dévaványa, Horthy-tér 3. 2—1

Négy tehénjárás örökaron eladó. Cim a kiadóban. 1—1

A helyi Állattenyésztők Szövetkezete értesíti a tagokat, hogy a viszontbiztosító budapesti központtal történt megegyezés alapján a fenyegető száj- és körömfájás megbetegedésekből eredő esetleges elhullások esetén a károsult tagot 50 százalék erejéig kártalanítja a Szövetkezet. Ilyen megbetegedések azonnal jelentendők 2—1

Király Sándor cipész műhelyét áthelyezte Hősök Emlék útja 54 sz. alá. Szives pártfogást kér. 2—1

Téglási Istvánnak eladó a vizjárta páskumi 2 hold szántója örökaron. Érdeklődni lehet levéllileg Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3—2

Egy gyermekocsi, sportkocsi, gyermekjátékos szék, gyermekjátékos ketrec és hangulatlámpa eladó dr. Singer István fogorvosnál. 2

Eladó: 5 kat. hold zsellér föld 4600 P, 3 kat. hold zöldlapon 3300 P, 10 hold Póhalmon, mely 400 pengővel átvehető, 10 hold 1000 pengővel átvehető, ujkertben 1 hold 1100 P. Eladó egy szép uri lakás 3 szoba és sok melléképület 500 n-öl telek 9000 P. Arany János utcában egy szép lakóház 7500 pengő. Kiadó egy kétszobás lakóház fő utcán évi bér 360 pengő. Fenti ingatlanokról bővebb felvilágosítást nyújt Izsó Balázs ingatlan irodájába, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhív., Bp. József-körút 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A SEGÍTŐ KÉZ

A Kormányzó hitvesének tisztán csengő szava fordult ismét a magyar társadalomhoz, kérő szóval, az elesettek, szegények nyomorgók érdekében. Több mint egy évtizede teszi ezt évről-évre a Főméltóságú Asszony s nem volt még jótékonyági akció, amely a magyar lelkekben mélyebb visszhangot keltett volna, mint az övé. Az ezüst haju, angyali lelkű Nagyaszonny, magára vette a társadalom elesettjeinek, éhezőinek, ruhátlanainak gondját s minden évben fáradhatatlanul siet segítségükre. Odáig fejlődött már ez a mozgalom, hogy csak magában a fővárosban közel száz ezer család segélyezése vált lehetővé.

És ez a szám óriási. Gondoljuk végig, mennyi könny gördül végig százezer szempárból, mennyi keserűség dobbanhat meg százezer szivben. És gondoljuk meg, mit jelent ezeknek ez a nemes, jóságos kéz, amely élelmiszerekkel, ruhaneművel, tüzelő anyaggal siet segítségükre, letörölni a könnyeket, enyhíteni a fájdalmat, csökkenteni a nélkülözést.

„A mai rendkívüli idők ezen a téren is fokozott kötelességeket rónak a társadalomra” — mondja a Főméltóságú Asszony szövege. Ezt a fokozott kötelességet valóban át kell éreznie mindenkinek. Segíteni kell azokon is, akik az elszakított területről huszéves szenvedés után visszakerülnek az anyaország-hoz, — de nem maradhatnak felkarolás nélkül azok sem, akik a régi határokon belül nehéz körülmények között élnek, akiket eddig is segített a Főméltóságú Asszony akciója útján a magyar társadalom, — mert nem szabad, hogy az a boldogösszekapcsolódás, ami az egész nemzetnek mérhetetlen jelentőségű örömmünnepe lesz, az ő számukra keserűséget, nyomoruságuk fokozódását jelentse.

Bizonyos, hogy a magyar társadalom megérti ezt s ez évben is olyan lélekkel siet az akció támogatására, mint a

multban tette. Ha valamikor, most igazán kifejezésre kell jutnia minden lépésben, minden mozzanatban a magyar összetartás, a népi szolidaritás, a társadalmi egymásra utaltság érzésének. Ez a szolidaritás és a szívek jósága bizonyára áldozatkészre serkent min-

denkit s módot ad a Főméltóságú Asszonynak arra, hogy sikeresen folytassa a nyomor enyhítésére, a könnyek letörésére azt az akciót, aminél szebbet, nemesebbet még senki sem indított el magyar földön. Adakozzunk mindannyian! Magyar kötelesség ez ma!

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró kérelme a háztulajdonosokhoz

Dr. Révész Imre püspök gyomai látogatása alkalmával arra kéri dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a Kossuth Lajos-utca, Szabadság-tér, Hősök Emléktájának a főszolgabíroságtól a Rákóczi-utcaig, valamint a Horthy Miklós-ut Szabadság-tér és Róm. Kat. templom közötti háztulajdonosokat, hogy házaikat szombaton délutántól vasárnap délutánig lobogózzák fel, hogy ezzel is kifejezést adjanak dr. Révész Imre ref. püspök ur iránti tiszteletüknek.

Üdvözljük dr. Révész Imre debreceni református püspököt Gyomán

A tiszántuli reformátusok új püspöke, dr. Révész Imre ma este autón megérkezik községünkbe. Nem jelzi a püspök érkezését harangzugás és a külső fogadtatás megszokott pompája, mert ezeket a puritán gondolkozású egyházió már előre elhárította magától. Egyhangú megválasztása után a lekipásztorokhoz és gyülekezetekhez intézett első üzenetében is kitért már erre a következőképpen:

„A gyülekezetekbe és az iskolákba való kiszállásaimkor a tiszteletadásnak minden olyan módját és formáját, mely, mégha igaz szeretetből és teljes jóakarattal származik is, idő- és költségrabló, a figyelmet a lényegről elterelni, az erőt a komolymunkától elvonja, e mellett pedig — a mi mindennél fontosabb — a püspöki tiszt evangéliumi értelmű felfogásával és gyakorlásával nem is egyeztethető össze, mellőzni kérek”.

Dr. Révész Imre a reformátusok legnagyobb egyháztörténet tudósa. A Tiszántuli, mintegy 400 egyházközség egyhangu

bizalma hívta el őt a püspöki székhelyre, működése az egyház történetében új korszakot nyit.

A püspök Bay József lelkészelnöknel száll meg.

A vasárnapi igehirdetés és presbiteri gyűlés után a 12.45 órai motorvonattal dr. Révész Imre püspök egy korábbi ígérete szerint Dévaványára utazik, ahol a Heves-Nagykunsági Egyházmegye lelkészi és világi kara számára tart missziói estét, hétfőn délelőtt pedig, reformációi istentiszteleten hirdeti az ígét.

Meleg szeretettel köszöntjük Harsányi Pál esperest, aki templom ünnepélyünkre szintén községünkbe érkezik és templomavató imádságot mond az ő régi, de új köntösbe öltözött templomában.

A ünnepély nagy jelentőségét az bizonyítja, hogy a püspökön és Harsányi esperesen kívül még két esperes, az egyházmegyei főjegyző és egy egyetemi professzor fungálnak. Itt lesz a Petőfi Társaság egyik kiváló költő tagja, Gyökössi Dániel lelkészünk bátyja, Gyökössi Endre és az egyház zenei élet több kitűnője is.

MEGNYILTAK A MAGYAR SZÍVEK ÉS ZSEBEK A FELVIDÉKI TESTVÉREKÉRT

Megható és magyaros az a versengés, amelyet kifejt a magyar társadalom a visszakerült felvidéki részek agyonsanyargatott lakosságának gyors megsegítésében. A Főméltóságú Asszony kezdeményezésére megindított gyűjtést vármegyénkben Főispánunk vette kézbe és már is olyan eredményesnek látszik, hogy nekünk sem lehet kimaradni belőle.

Az adakozás lehet termény is.

A Gyomai Ujság szerkesztősége alkalmat kíván nyújtani lakosságunknak és a HOMBÁR szövetkezet segítségével módot ad, hogy ezeket a terményeket a szövetkezetnél gyűjtsék össze és innen juttatjuk el rendeltési helyére.

A pénzádományokat a Wagner-fakereskedésben kérjük befizetni, a terményeket a HOMBÁR szövetkezetnél kérjük beadni.

Minden héten leközzöljük a gyomai és endródi adakozásokat, amelyek hozzánk érkeznek be.

Vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán urtól a következő kimutatást kapta szerkesztőségünk:

„A visszakerülő Felvidék megsegítésére irányuló „Magyar a Magyarért” elnevezésű mozgalomra Békésvármegye főispánjához eddig a következő adományok, illetve felajánlások érkeztek: dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán 100 P, Tábor József, Gyula 100 P, vitéz Orsovay (Grammling) Alajos, Békéscsaba 50 P, Mezőberény község társadalmi egyesületei a felszabadult felvidéki lakosság részére zászló beszerzésre 387 pengő 20 fillér, Fábrián Béla országgyűlési képviselő, csabacsüdi birtokos 1 vagon buza, A m. kir. állami kórház Gyula, főorvosi kara, egy havi fizetésük 3 százalékát, tisztviselői kara egy havi fizetésük 1 százalékát, Békésmegyei Takarékpénztár Egyesület Gyula, tisztviselői kara egy havi fizetése 1 százalékát, melyet a Takarékpénztár Egyesület 100 pengőre egészített ki.”

EMELKEDNEK A BORÁRAK

Országszerte halljuk, hogy emelkednek a borárok. Ez a körülmény magában örvendetes lenne, ha a szüret úgy sikerült volna, mint a tavalyi. Sajnos azonban, a gazdának sok haszna nincsen az emelkedő borárból, mert a gyenge termés miatt még annyi bevétele sem lesz, mint az elmúlt esztendőben.

Mi annak az oka, hogy egyik évben magasabb a termés, a másikon pedig igen alacsony? Kétségtelenül az időjárás, mert sok magyar szőlősgazda egyenesen az időjárásra bizza a szőlőtermését. Nem adja meg ugyanis azt a tápanyagot, amelyre a szőlőnek szüksége van és e miatt csak akkor van jó termése ha a rendkívül kedvező időjárás azt lehetővé teszi. Holott a jó gazdának mindenkor magas termésre kell törekednie, mert csak így tudja a magas termelési költségeit behozni; különösen akkor van nagy haszna, ha az országos gyenge terméskor is, mint pld. most, nagy termése van.

A szőlő rendkívül sok tápanyagot igénylő növény. Az elvont tápanyagot bőséges istállótrágyával igyekezzünk pótolni. Az istállótrágyában azonban a növényi tápanyagok nem abban az arányban vannak meg, mint azt a szőlő megkíváná. Kiváltképp hiányzik az istállótrágyából a foszfor, mely különösen a minőségbor termelésének az alapja.

Adjunk tehát az istállótrágya mellé még 200—250 kg szuperfoszfátot, vagy kevésbé meszes talajon „Hungária-Mészfoszfát”-ot. Ha a szőlő istállótrágyát már régebben nem kapott, úgy a fosztorműtrágya mellett a homoktalajokra 100—150 kg kálisót is adagoljunk, valamint ugyanannyi nitrogén műtrágyát is.

A foszfor- és káli-műtrágyákat lehetőleg már az őszi fedéskor, de legkésőbb nyitáskor, a nitrogénműtrágyát pedig mindig nyitáskor adjuk.

Szőlőgazdaságunk nyomasztó helyzetét épen az okozza, hogy a termésátlagaink alacsonyak, így sokszor még a munkadíjat is alig fedezik. Csupán a magas termésátlagok tehetik jövedelmezővé a bortermelést.

Elegendő foszfor- és káli-műtrágyákkal táplált szőlők mustjai 1—2 fokkal nagyobb cukortartalmuak lesznek, így a fokenkénti eladási árkülönbözetten megtérülnek a műtrágyázás-költségei.

A téli gazdasági tanfolyam

november 1-én, kedden d. u. 5 órkor megnyílik.

Ünnepélyes megnyitás nem lesz, csak Isten segítségét kérjük és dologhoz látunk. A vezetőség szívesen hív mindenkit, aki gazdasági tudásába megbizonyosodni, szakkérdést komolyan megbeszélni s tudását bővíteni akarja.

Az előadások hétköznap esténként lesznek megtartva s az első napon a hallgatóság maga határozza meg, hány órai kezdettel.

A gazdaéletbe vágó, de szo-

rosan mégsem gazdasági ismeretkörök előadására, mint állatbonctan és állategészségtan, egészségtan, számtan, mértan, természettan, ügyirálytan, tűzrendészet, karének, községünk kiválóságai vállalkoztak a legnagyobb úgyszeretettel.

Az előadások órarendbe vannak foglalva s a vendéghallgatók ahhoz igazodva látogathatják az őket érdeklő órákat.

Rendes hallgatókul a tanfolyam megnyitása alkalmával is jelentkezhetnek nagykoru, önálló gazdák.

Békésmegye szociális tanácsadója megkezdte működését

A Belügyminiszter ur Békésvármegye szociális tanácsadói tisztjének ellátásával Radnóti István volt egyetemi tanársegédet, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal titkárát bizta meg. A szociális tanácsadó feladata lesz a vármegye területén uralkodó szociális viszonyok beható tanulmányozása, megállapítása és a szükségesnek vált intézkedések iránti javaslatok tétele.

Radnóti István már megkezdte működését az elmúlt napokban. A vármegye székhelyén, Gyulán látogatást tett vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispánnal, valamint vitéz Márky

Barna alispánnal, akikkel behatóan megtárgyalta működésének programját. Ezután Békés községben kezdte meg szorosabban vett tevékenységét, ahol is a község szociális viszonyait, az ottani bérviszonyokat és kereseti lehetőségeket tanulmányozta. Felkereste a „Hangya” kosárfonó és seprőkészítő üzemet, valamint a szőnyegszövő telepet és látogatást tett néhány tanyaközpontban, vasárnap pedig résztvett vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispánnak a békési tanyaközpontokban tett útján Békéscsabadra és Kamukertben.

Egészségház Turkevén

A szociális gondolkodás központja

Turkeve nem mondható a világ közepének. Gyermekkori szünidőim székhelye, bizony nem sokat változott lényegében. Ráismerek minden házára, dombon büszkélkedő oszlopos fehér templomára. De csak megállt a lélegzetem, hogy a piactéri régi vendéglő helyén, friss fehér épület viritott, homlokán felírással: Egészségház.

Némi irigység mellett őszintén örültem, hogy a mai Magyarország népi terveiből valamit valóságban láthatok.

A hatalmas teleknek, — mely a város adománya — csak egy részét foglalja el a pompásan átalakított, céljának ötletesen megfelelő épület. Friedermann Ernő dr. készséggel sőt büszkeséggel kalauzol. Érthető. Ugyiszólván gyermekének tekinti az egész intézményt.

A szülőotthon felől meggyünk be, mely teljesen elvan

különítve. Tizenkét hófehér ágy, függő bölcsőkkel felszerelve, higiénikus, korszerű kellekekkel, babakelengye, ágynemű — ez a közös terem. Szülőszoba, különszoba, lakás a felügyelőnek, fürdőszoba, gazdaságos beosztással kis helyen elfér. Minden ragyogóan tiszta. A turkevei szegény asszonyok semmi gondja, a szülés és a legnehezebb napok alatt. Mióta az otthon fennáll, egyetlen anya és csecsemő sem halt meg az otthonban. A régi otthon pedig már 1929 óta működött, más helyen.

Az általános egészségvédelem célját szolgálja az épület másik oldalán található nagy városzoba. Fehér padjain az ingyenes rendelésre váró szegény asszony, sápadt gyermekek ismert csoportja üldögél. Tíz év múlva hiszem, hogy megváltozik ez a kép, ha

minden községben lesz Egészségház.

A rendelő szoba még nincs teljesen felszerelve hiszen alig három hete indultak meg ezen a helyen. A legmodernebb Röntgen készüléket láttam a külön Röntgen szobában. Lesz dolga, neki is meg az orvosnak is, míg a község összes tudóvészben elhaltak hozzátartozóit átvilágítja.

Vaskos könyvek fekszenek az asztalon, már megkezdődtek a bejegyzések. Micsoda remek statisztikájuk lesz néhány év múlva. Számokban fogják látni a község egészségügyi helyzetét, vagy ha kell grafikonokban. Nemcsak tudóvész, egyéb népbetegségek is pontosan ellenőrizhetők, laboratóriumi be rendezésükkel.

Rácz doktor éppen most leplezett le egy álláshalmozó gyermeket a rendelőben, aki sarlak és diftériát rejtegetett lázas testében. Minden eszközük megvan a jó diagnosztizálásra. Nem kell a beteget emiatt egyik kórházból a másikba küldeni.

Természetesen lakója az épületnek a Vörös-Keresztes védőnő, aki kint jár a városban mindennapi helyszíni látogatóit elvégezni.

Harmonikusan egészíti ki az egészet a Stefánia védőintézet, remekül felszerelt tejkonyhával, védőnő lakással.

A parkirozott nagy udvar végében félig kész épület. Az iskolafürdő, tus és kádfürdő saját ártézi kuttal; igen okosan megoldott dolog. Még elgondolni is jó, hogy idővel testileg elhanyagolt iskolás gyermekeink hetenként legalább egyszer, valamennyien fürödni fognak.

Azt már el sem mondom, hogy anyagilag milyen erőfeszítéseket tettek, hogy ezekhez az áldott dolgokhoz hozzájuttatták városf. Akárhogy csinálták, tanuljuk meg tőlük. Megmérhetetlen hatása lesz a nyomorúságban és elhagyatottságban élő alföldi szegénységre. Mennyire mai embernek való feladat ez igazi vezetőnek való munka. Jobb volna ma elkezdni, mint holnap.

Pulyka és gyöngyösztők figyelmébe!

A tenyésztő saját érdekében cselekszik, ha gyöngyükalománjának értékesítését a közeljövőben megtörténő áremelésig függőben tartja. Tájékoztatásul még megjegyezzük, hogy angliai kivitelünknel a gyöngyüka a

jövőben az eddiginél nagyobb szerepet fog játszani.

A pulykatenyésztők figyelmét pedig felhívjuk arra, hogy a külföldi piacon november 15 előtt a pulykakakas szinte eladhatatlan. Viszont november 15 után épen ellenkezőleg, a pulykakakast keresik. Az tehát a helyes eljárás, ha a tenyésztő pulykájának értékesítésére való előkészítésénél fentieket tekintetbe veszi.

Felhívás a fegyvergyakorlatra bevonultak hozzátartozóihoz

Illetékes hely közlése szerint többször előfordult, hogy a fegyvergyakorlatra bevonult katonák rokonai és hozzátartozói leveleikben szolgálati beosztásokra és általában katonai dolgokra vonatkozó adatok iránt érdeklődtek. Ezenfelül az ott-honi rokonok és hozzátartozók olyan hírekkel nyugtalanították bevonult hozzátartozóikat, amelyek a valóságnak meg nem felelő rémhíreknek bizonyultak és amellet mindenféle katonai adatokat közöltek, amelyek saját lakóhelyükön tudomására jutottak.

Mivel az ilyen levélbeli közlések alkalmasak arra, hogy ellenséges hírszerzők a levélírók jelentéktelennek hitt közléseiből katonai szempontból fontos adatokhoz jussanak, felhívjuk a fegyvergyakorlatra bevonult katonák hozzátartozóit arra, hogy levelezésükben kerüljék a katonai vonatkozású közléseket. A meggondolatlan levélközlemények az országnak mérhetetlen kárt, a levélíróknak és címzetteknek pedig kellemetlenségeket okozhatnak. Katonai adatok közlése ugyanis, még jóhiszeműség esetén is, hűtlenség elkövetése miatti vádat vonhat maga után.

A katonák hozzátartozói tehát tartózkodjanak katonai vonatkozású közlésektől. Ne írjunk arról, hogy mi a rokonunk, barátunk beosztása, mi a felszerelésük, milyen csapatok és általában katonai alakulatok elvonulását láttuk, milyen parancsot kaptak hozzátartozóink, vagy milyen katonai híreket hallottunk, mert így az országnak sem okozunk kárt és magunkat is megóvjuk igen kellemetlen következményektől.

A GYOMAI REFORMÁTUS EGYHÁZ OKTÓBER 30—31-IKI ÜNNEPSÉGEI

A Gyomai Református Egyház nagy áldozatkészséggel megújított templomát 1938. évi október hó 30-án hálaadó istentisztelettel adják át Isten dicsőségének, a hívek lelki épülésének és idvességének további szent szolgálatára.

Egyházunk e nagyjelentőségű ünnepéjére, valamint az ugyanazon nap délután 5 órai kezdettel tartandó templomi vallásos estre és az október 31-én délelőtt tartandó reformáció-émlékünnepi istentiszteletre, vallásfelekezeti különbség nélkül mindenkit meghív a Református Egyház.

Október 30-án, délelőtt féltíz órákor tartandó hálaadó istentisztelet sorrendje: Fennálló ének. Gyülekezeti főének. Bibliát olvas és imádkozik: Harsányi Pál esperes, felsőházi tag. Közének. Igét hirdet: dr. Révész Imre püspök. Fichtner: XXVIII. Zsoltár Praeludium és Fuga, énekli a gyomai református férfikar, karnagy: Zöld Sándor kántor. Gyülekezeti ének.

Október 30-án, délután 5-kor kezdődő templomi vallásos-est sorrendje: Th. Dubois: Alleluja, orgonán előadja: Szabó Gyula tiszaföldvári kántor, egyházmegyei orgonaszakértő. Gyülekezeti ének. Bibliát olvas és imádkozik: Percz István esperes. Vikár Sándor, Erős várunk... énekli a gyomai református nőikar, karnagy: Hajdu Béla igazgató. Igét hirdet: Görömbey Péter lelkész, v. esperes. Vallásos duett ének, éneklük: vitéz Mártha Béla kisujszállási főkántor és dr. Porteleky László ügyvéd, nyug. miniszteri o. tanácsos. Luther... Az örök zsoltár... Költemények, írta és felolvassa Gyököcssy Endre a Petőfi Társaság tagja. J. S. Bach: Praeludium és Fuga, orgonán előadja: Zöld Sándor gyomai kántor. Böszörményi Jenő szentesi lelkész elbeszélését felolvassa: Böszörményi Éde szentesi vallás tanár. Rossini: Áldások Istene... énekli a gyomai református férfikar, karnagy: Zöld Sándor. A Bossi: Op. 33. „Preghiera” Ima és G. F. Händel: Adagio és Allegro a Messiás c. oratóriumból... orgonán előadja: vitéz Mártha Béla kisujszállási főkántor. Óh küldj reám..., énekszóló, énekli: Faragó Károly. Imádkozik: Gönczy Béla lelkész, egyházmegyei főjegyző.

Gyülekezeti ének.

A vallásos esten belépődij nincs, de önkéntes adományokat szívesen fogadunk.

Október 31-én, délelőtt féltíz órákor tartandó reformáció-émlékünnepi istentisztelet sorrendje: Fennálló ének. Gyülekezeti főének. Bibliát olvas és imádkozik: dr. Vasady Béla debreceni egyetemi professzor. Közének. Igét hirdet: dr. Vasady Béla debreceni egyetemi professzor. Vikár Sándor: Erős várunk... énekli a gyomai ref. nőikar, karnagy: Hajdu Béla igazgató-tanító. Gyülekezeti ének

A CSEHEK MÉG MINDIG BITOROLJÁK A FELVIDÉKET

A magyar kormány a vitás területek eldöntésére népszavazást ajánlott a cseheknek, ami elől gyáván kitértek és inkább a német és olasz államok ítéletének vetik alá magukat. Huzák az időt és ezalatt mindent ellopnak és elszállítanak: élelmet, állatot, szerszámot, gépeket, felszereléseket. A magyar kormány csütörtöki erélyes

Tájékoztató: Vidékről érkező vendégek a tanásteremben szíveskedjenek gyülekezni, ahol az egyház reggelit ad. A hálaadó istentisztelet végeztével presbiteri gyűlés lesz ugyanott.

Déli 1 órákor közepéd az Uri-Kaszinóban és kellő jellentkezés esetén a Központi 48-as Olvasókörben. Ebéd az Uri-Kaszinóban 1.80 P, a 48-as Olvasókörben 1.30 P (ital nélkül). Ebédjegyek előreválthatók október 28-án, déli 12 óráig, az egyház pénztári hivatalában.

Helyet csak az előre jelentkezők részére szavatolnak.

Vidéki vendégeinket tisztelettel kérjük, hogy részvételi szándékukat október 28-án déli 12-ig ők is bejelenteni szíveskedjenek azon igényükkel együtt, hogy a közepéden részt óhajtanak-e venni és szállásukról gondoskodjunk-e?

jegyzékére, reméljük, vége lesz a huzavonának és vagy megkapjuk leggyorsabban a jogos területeinket, vagy elveszünk ezeket.

Tudja meg a magyar kormány, hogy a nemzet mögötte van akkor is, ha fegyveresen kell felvidéki testvéreinket megszabadítani a cselákoktól.

Ápolónői tanfolyam lesz Gyomán, a Vörös-Kereszt rendezé

Rég felismerte már a gyomai Vörös-Kereszt-fiók vezetősége egy betegápolói tanfolyam megtartásának szükségét, amely most végre megvalósul.

Önkéntelenül vetődhetik fel a kérdés: Mi szükség van erre?

Hogy a legelső okot említsem, manapság minden ország megfeszített erővel igyek-

szik arra, hogy egy esetleges háború ne találja készületlenül. Ma, mikor háború esetén az egész ország harctér lenne, kérdem, van-e szükség valamennyire is képzett ápolónőkre? Hány nő tudna községünkben megfelelően ellátni egy sebesültet?

Nem jó rá gondolni, ki segí-

Békésmegyei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság Békéscsaba

a Pesti Kereskedelmi Bank fiókjintézete,

a FUTURA főbizományosa

gazdakölcsönöket
az eddigi feltételekkel
koriátlanul folyósít.

tene az orvosoknak, egy véletlen tömegszerencsétlenség alkalmával. Háborus veszély pedig nemcsak napjainkban, hanem mindég van. A községnek is szüksége van tehát képzett, vagy legalább is tájékozott ápolónókra.

Az okos nemzetvédelmen kívül sok más ok sürgeti ezt a tanfolyamot. A családban mindenhol a nők látják el a betegápolás munkáját. Legyen beteg a férj, a szülő, gyermek vagy testvér, mindég a nő ápolja, természetes hivatása ez neki — segíteni. Mennyivel tökéletesebben teheti ezt az, aki meg is tanulja az ápolónői mesterséget. A gyermekét nevelő anya, mennyi felesleges aggodalomtól szabadul, ha valamit ért a betegápoláshoz.

No de nézzük a dolgot az önzők és anyagiasak szemüvegén is. Hányszor van szükség jómódu embereknek valakire, aki a beteg családtagot ápolná. A képzett betegápolónő tudásával pénzt is kereshet.

A gyomai Vörös-Kereszt tehát a lakosságnak kíván használni, mikor anyagi áldozattal megrendezi ezt a tanfolyamot. Értsük meg ezt a törekvést és fiatalasszonyaink, leányaink siessenek magukat képezni, művelni, saját érdekükben.

A tanfolyam november 16-án kezdődik és teljesen ingyenes. Jelentkezni lehet a község házában Faragó Esztikénél vagy a tanfolyam fáradhatatlan rendezőjénél dr. Vincze Endre, a Vörös-Kereszt gyomai vezetőjénél

Lég- és gázvédelmi tudnivalók

(Különböző forrásmunkák nyomán összeállította:
Dr. Szilágyi Ferenc m. kir. tisztiorvos)

A mai szuronyhegyekre épített világban — ugylátszik — a háboru a modern embernek mindennapi életszükségletévé lépett elő és így időszerűnek tartom, hogy a mai háboru egyik legveszedelmesebb támadó fegyvere: a gázharc elleni védekező eljárásokat röviden ismertessen.

A gázháboruban használt gázokat: harcászati néven foglaljuk össze. Hatás szerint megkülönböztetünk: I. Ingerlő, II. Fojtó, III. Hólyaghúzó gázokat.

I. Ingerlő harcászati gázok.

A világháboruban használt harcászati gázok ellen a gázálarca elég biztos védelmet nyújtott, ezért a németek olyan anyagokat kerestek és találtak, amelyek elporlasztva, rendkívül finom eloszlásban lebegve áthatolnak a közönséges gázálarcon és hevesen izgatva a szem, orr, száj és torok nyálkahártyáját, kényszerítették a harcosokat a gázálarca lerántására, amikor is az egyidejűleg kilövelt más gázok már kifejthették káros hatásukat. Tehát igen jó harci eszköznek bizonyultak.

Az ingerlő gázok arzénvegyületek, azonkívül cyant is tartalmaznak, így e mellett még súlyosan mérgezők is. Az elsőt Clark I., a másodikat Clark II.-nek nevezték. A Clark I. gáz igen erősen izgató hatású, ha 1 köbméter levegőben 1 milligramm van belőle, az már elviselhetetlen. Hatása még azután is tovább tart, ha a mérgezett területet elhagyjuk.

Hatása: tüszentés, köhögés, nyálazás, orrfolyás, karcoló, folyó-érzés a torokban, hányinger, légszomj, fog- és tejfájás. Ha többet lélegzünk be, kellemetlen, szorongó érzés lép fel a szegycsont mögött, kisugárzó fájdalmakkal hát tájékára. Nagyobb töménységben a tüdőben tüdőviszeryöt, a bőrön heves gyuladást és hólyagképződést okoz. Gözei a szemek kötő- és szaruhártyagyuladást váltanak ki.

Teendő: a mérgezettnek a fertőzött tereptől való minél gyorsabb elszállítása, a ruházat levetése, mert a ruhán megtapadó gőzök később mérgezést okozhatnak. Gázálarca nem véd meg elleue, csak különleges betétekkel. Bőr-sérülést chlór-mészszel kell bedörzsölni. Figyelem: Mesterséges légzést nem szabad alkalmazni!

A Clark II. gáz még mérgezőbb, szaga keserű mandulára emlékeztet.

Hatása: mint az előbbi. Védekezés ellene: ugyanaz.

Harmadik ingerlőgáz a Dick elnevezésű, amely foghagymaszagú, jellemző tulajdonsága, hogy a körmökön súlyos körmöház-gyuladást okoz. Igen hatásos, mert rendkívül illanó és nagy töménységben alkalmazható gáz.

Hatása, az ellene való védekezés és gyógyítása ugyanaz, mint két előbbi rokonáé.

Az ingerlő harcászati gázokhoz számíthatjuk még a könnyezettető gázokat is, amelyek igen nagy

higitásban is erős könnyezést okoznak és a szemhéjak görccsösen összehúzódnak, nagyobb töménységben a bőrön hólyagot huznak és a szemben is súlyos

gyuladást hozhatnak létre.

Védekezés: gázálarca, sőt jól záró szemüveg is megvéd ellennük.

(Folyt. köv.)

A bevonult gazdasági cselédek és a mezőgazdasági munka biztosítása

A minisztertanács Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter előterjesztésére elfogadta két igen fontos és nagyjelentőségű kormányrendelet kiadását. Az egyik rendelet a katonai szolgálatra bevonult mezőgazdasági cselédek szolgálati viszonyainak rendezésére vonatkozik, a másik pedig a kötelező mezőgazdasági munkasegítségről intézkedik. Mindkét rendelet a hivatalos lapban jelent meg.

Az első rendelet kimondja, hogy amely mezőgazdasági munkás nem családfenntartó, a bevonulás után is megtarthatja szegődményes földjét, ha pedig a bevonult mezőgazdasági munkásnak eltartottja, felesége, gyermeke, vagy más családtagja van, akiről gondoskodnia kell, akkor, ha egy ilyen eltartott van, a szegődményes földön kívüli egyéb járandóságainak fele, ha kettő, vagy ennél több eltartottról kell gondoskodnia, a szegődményes földön kívül az összes kormenciók megilletik.

Ehhez a rendelethez még egy

miniszterelnöki pótrendelet is megjelenik, amely kimondja, hogy a bevonulás ideje alatt a mezőgazdasági cselédet felmondással sem lehet elbocsátani.

A másik fontos kormányrendelet azt a célt szolgálja, hogy a fegyvergyakorlatok ideje alatt is a mezőgazdasági munka folytonosságát biztosítsák, éppen ezért községekben, városokban a mezőgazdasági bizottságok meghallgatása után a hatóságok elrendelhetik a kötelező mezőgazdasági munkasegítést. Ennek értelmében a birtokosok járműveiket, igáikat mezőgazdasági munkák elvégzésének megsegítésére kötelesek átadni a szokásos megtérítések ellenében. A férfi és más munkakerőket is igénybe lehet venni így, ha a saját gazdaságában a szükséges munkát már elvégezték. Ezzel biztosítja a kormány a mezőgazdasági munkák elvégzésének folytonosságát. A gazdasági érdekeinek megfelelően a kormány itt a világháboru tapasztalatait vonja le és érvényesíti.

Békésvármegye területén huszonöt minta-trágyatelepet épített a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Kirendeltsége

A földművelésügyi miniszter még a nyár folyamán rendeletet bocsátott ki, amelyben elhatározta, hogy a haladnivágyó, felvilágosultabb kiskisgazdák részére 4-5 sz-s állat istállótrágyájának befogadására alkalmas téglafalu, döngölt agyagfenékkal el látott trágyatelepek létesítését anyagi támogatásával lehetővé teszi. Ezeknek a telepeknek a létesítésével azt a célt kívánta elérni, hogy a kiskisgazdák érdeklődését erre a rendkívül fontos mezőgazdasági berendezésre, minél inkább felkeltse. A további cél az volt, hogy az istállótrágyakezelés helyes keresztülviteléhez nélkülözhetetlen, jó, de lehetőleg kevés áldozattal megépíthető trágyatelepek létesítésére a kiskisgazdák hatékonyabb buzditást és követendő példát nyerjenek.

A földművelésügyi miniszter a Tiszántuli Mezőgazdasági Ka-

mara területére 140 trágyatelep építéséhez szükséges 14.000 pengőt adott, tehát egy-egy épített kiskisgazda 100—100 pengő segélyben részesült.

A Kamara Békésvármegyei Kirendeltsége a vármegye területén 24 kiskisgazdának juttatott 100—100 pengőt egy-egy trágyatelep költségeinek fedezésére.

A vármegye kiskisgazdatársadalma élénk érdeklődést tanúsított az akció iránt, úgy, hogy a kívánt eredmény: hogy minél többen tudomást szerezzenek és mintául vegyék a megépített telepeket, — a legteljesebb.

Minta-telepek épültek Gyomán: Csath Imre, Kiss Dániel, Kiss Imre, ifj. Szabó Lajos és Kató Lajosnál.

Nem kell már vidékre menni kályhás mesterért, mert helyben vállalja a legjobb kivitelben felállítás mellett mindennemű cserépkályha és takaréktűzhely készítését. Bartófi Mihály kőművesmester. Bocskai ut 19 sz. 6—6

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

HIREK

Esküvő. Harmathy Gizella és Somogyi Mihály október 31-én, délután fél 5 órakor a református templomban tartják esküvőjüket.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró megoperálták, de már felgyógyult. Előzően irtuk már, hogy dr. Sorbán Jenő főszolgabíró manduláját kiveszik. Ezt a műtétet dr. Verebély professzor október hó 17-én végre is hajtotta, olyan sikerrel, hogy 24-én már megkezdte főbíróként hivatalos működését. Egyelőre még kimélni kell magát, de reméljük, hogy erős szervezetével nyoma sem marad az utóbbi időbeni sok betegeskedéseknek.

Dr. Kató Gergely debreceni tisztiorvos és neje egy értékes urasztali kelyhet ajándékoztak a gyomai ref. egyház részére. **Vass Lajos** nyugalmazott Beszkárt állomásvezető tiszt és neje iparművészeti urasztali közterítőt ajándékoztak a gyomai ref. egyház részére. A nemes gondolkodású adakozókra Isten áldását kéri a gyomai református egyház.

A „Magyar a Magyarért” mozgalom eljutott Gyomára is. Meghatva adunk hírt arról, hogy a gyomai református elemi iskolák apró növendékei, minden felszólítás nélkül, maguktól adták össze fillereiket és küldték a felvidéki inségesek számára.

Dévaványa vezetősége ígéretet kapott egyik nagyobb pénzintézet-től, hogyha a gazdasági helyzet terén nyugalom lesz, megadják a községnek a gyomai út kiépítéséhez szükséges 37.000 pengős kölcsönt. — A gabonási utat is ki akarják építeni a ványaiak, a réhelyi kanyartól elágazó dűlőút kikövezésével, így a gabonási, sártói birtokosok régi vágya teljesednék. A mozgalom élén vitéz Lipcsy Márton tábornok áll.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága elhatározta, hogy kizárólag kigazdák és mezőgazdasági munkások részére évi hat százalékos kamatozás mellett termelési és beruházási célra kölcsönöket ad.

Elmaradnak a lóvizsgálatok. Gyoma község a meghirdetett lóvizsgálatokat bizonytalan időre elhalasztotta.

A HOMBÁR szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csúskát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

ISTEN NAGYOBB DICSŐSSÉGÉRE

a gyomai ref. templomi orgonát tervező Papp Zsigmond tiszteletére.

Dallama: „Te Benned biztunk eleitől fogva...”

*Teremtőnk, örök hatalmu Istenünk!
A Ki teremtetted az egész földet,
És benne adtál nekünk egy szent Hazát,
Melyért mindenkor áldozzuk vérünket,
Szent fiadért és nagy jószágodért,
Féljük hatalmadat nagy Istenünk!*

*Teremtőnk, Ki vagy a magas mennyekben,
A Ki bennünket kézen fogva vezetsz,
Rendeltél nekünk anyaszentegyházat,
És belénk oltád örök szeretetét,
Megujult templomunkban ezekért,
Imádunk, jószágos nagy Istenünk!*

*Kit imád az egész föld kereksege,
Istenünk: Ki adtál közénk férfit,
Lelkét telítetted isteni szikráddal,
Ki szikrádtól való lángolásában,
Csodásan épít és terved Néked,
Imádásodra zengő orgonát.*

*Meghatóan szépséges orgonánknak,
Égre szárnyaló ömlő hangjaiban,
Ósi egyházunkból Te hozzád küldjük
Fohászunkat örök dicsőségedre,
Mert örökké féljük hatalmadat
S porba hullva; szeretünk nagy Istenünk!*

Gyoma, 1938 október hó.

Fekete Sándor.

Madár-emberek iskolája. A technika fejlődése a gyermekek játékszereiben is nagy változást hozott létre. A gépkorszak gyermeke száműzte régi játékát és érdeklődése mindjobban a repülőgépmodellek építése felé fordult. Ez az érdeklődés hozta létre a madár-ember iskoláját, amelyről érdekes, több képpel illusztrált gyönyörű szép cikket közöl a Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Az idei buzatermést 1.170 millió métermázsára becsüli az amerikai földművelésügyi miniszterium, 141 millió mátermázsával többre, mint a tavalyi termés volt.

Gróf Wenckheim Szigfrid, Wenckheim József kigyósi földbirtokos fia, amiért autójával elgázolt egy asszonyt, magára lőtt. Orvosai véleménye szerint esetleg megmenthetik az életnek.

Három hónapra meghosszabbították a gazdák védettségét.

Exotikus divatbemutató Budapest. A közelmúltban rendkívül érdekes exotikus divatbemutatót tartottak a fővárosban. Eredeti felvételekkel illusztrált lebilincselő cikket közöl Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Magyar Lajos fia Lajos r. k., Pelyva Mátyás leánya Margit r. k., Imre Lajos leánya Aranka, Ella ref., Kovács Sándor fia Sándor, Imre r. k., Nyitrai János fia János ref., Béres Mihály fia Mihály, Tibor ref.

Házasságot kötöttek: Berényi László Weigert Rózával, Weigert Ádám Kurilla Ilonával, Fülöp János Kovács Viktóriával.

Meghaltak: Csaba Mihály 46 éves r. k., Timár István 49 éves r. k., özv. Novák Györgyné Giricz Rozália 85 éves r. k., Gyuricza Lajos 29 éves r. k., Dévai Lajos 77 éves ref., Németh Istvánné Anderkó Mária 61 éves r. k.

EGRY IRÉN

Zsarátnokot dobott az Úr

Kapisztrán János csodálatos élete köré szövődik ez a száguldó fantáziával megírt regény. Új magyar író első, hatalmas műve:

Ára 4 pengő,
egész vászonkötésben 6 P

Megtekinthető
minden könyvesboltban.

Ős Lajos, a Békés megyei Kereskedelmi Bank népszerű pénztárosa öngyilkos lett. Ős Lajosnak Gyomán is sok jó barátja volt, akikhez többször ellátogatott. Bucsulevele szerint idegösszeroppanás miatt lett öngyilkos.

Az állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetében (Budapest, VIII. ker. József-közt 6.) november 2-án este fél 7 órakor nyílik meg. Beírás és a felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta délelőtt 10–12 óra között az igazgatósági irodában. Igazgatóság.

Felhívás.

Az Első Endrődi Hengermalom és Villanytelep mint Szövetkezet felhívja a közönség figyelmét arra, hogy mivel villanytelepe naponként különböző időszakokban többszöri megszakításokkal szolgáltat áramot, a villamos hálózattal, vezetékkel és az ezzel kapcsolatos szerelések és berendezésekkel szemben a legnagyobb óvatossággal viselkedjék és az esetleges balesetek elkerülése végett feltétlenül tekintse úgy, mintha áramszolgáltatás állandóan lenne.

Az Igazgatóság.

GEORGE SAVA

Gyógyító kés

Egy hirneves londoni sebész izgalmas önéletrajza, élmények, különös esetek és furcsa kalandok tarka kaleidoszkópja.

Ára 4 pengő,
egész vászonkötésben 6 P

Megtekinthető
minden könyvesboltban.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Okt. 29-én, szombat

Dupla műsor. 2 világrekord film!
Az anyai szeretet himnusza. Gyermekek, aki anyja felett ítélkezik. Egy törvényszeki tárgyalás izgalmi.

Pauline Frederic főszereplésével:

Névtelen asszony (MADAME X.)

Bob Custer az éneklő cow-boy bravuros filmje:

Sancta fee titka

Ököl és revolver, erő és ravaszság párharca.

Október 30-31-én,

vasárnap és hétfő

Magyar film. Ami az amerikaiaknak volt a Tizparancsolat. Ami a németeknek volt a Hindu sir- emlék. Ami a franciáknak volt az Örvény. Ami az oroszoknak volt a Dzsingisz Khán, az nekünk magyaroknak az

Elcserélt ember

Izgalmas, lüktető nagyszabású film kicsillanó humorral és izgalommal.

2. Pompás kísérő műsor.

November 1-2-án, kedd, szerda

Megáll a szivverése olyan izgalmas, elolvad a gyönyörűségtől olyan romantikus.

Gyönyörű emberek szép játéka.

Csillagos lobogóért

Az amerikai Fox filmgyár első díjban részesült hatalmas filmje.

Izgalmas, fordulatos, meglepő, romantikus, kalandos.

2. Kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztáryitítás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 október hó 30-án, vasárnap

6 és fél 9 órakor

Millió trópusi film!

A rémület szigete

Eberek és bestiák harca egy lakatlan szigeten.

Főszereplők: Charles Bickford, Elizabeth Young.

Veszélyes utazás. — A senki szigete. — Tájfű. — A Sárga kapitány. — Az áruló rádió. — Asszony a dzsungelben. — Páratlanul izgalmas felvételek a fenevadakkal.

Kiegészítő műsor:

Intim kabaré

Világ szenzáció

Magyar Világhíradó

Pk. 1036/1938. 1938 vgtől 132 szám.

Árverési hirdetés

Dr. Bense István Turkeve ügyvéd által képviselt dr. Gyöngyös-Halászi Vadász Pál javára 1940 pengő tőke és több követelés járuléka erejéig a gyomai kir. járásbíró 1938. évi Pk. 1036 sz. végzésével elrendelt kielégítés folytán végrehajtást szenvedőtől 1938. évi augusztus hó 27-én lefoglalt 3886 pengőre becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíró fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a fent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs végr. szenv. lakásán, Gyoma, Vadász-ballán leendő megtartására határidőül 1938. évi november hó 8. napjának délelőtti fél 11 órája tüzetik ki, amikor a bíróilag lefoglalt kocsi, birka, köles, tengeri, lovak, lószerszám, száma, tőrek s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, a 5.610/931. M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészét bánatpénzül leteszik.

Gyoma, 1938. évi október hó 25-én.

Villányi Nándor

kir. járásbíró végrehajtó

Vásári hirdetés

Gyoma községben az 1938. évi őszi országos vásár a következő napokon tartatik meg:

november hó 12-én szombaton lóvásár,

november 13-án vasárnap kirakodóvásár.

A községben fellépett ragadós száj és körömfájás miatt hasított-körmű állatvásár nem lesz. A vásár alkalmával semmiféle szálás takarmány-féle nem hozható be a községbe. A vásárra jövő iparosok tartoznak iparigazolványaikat a vásárra magukkal hozni.

Gyoma, 1938 október 21.

Pánczél Emil Kovács Gábor főjegyző. bíró.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17.38	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17.50	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5.35		Szarvas		18.23
6.10	ind.	Endrőd	érk.	17.50
6.32		Gyoma p. u.		17.38
6.36		Gyoma templom-tér		17.38
7.28		Szeghalom p. u.		16.38
8.42		Püspökladány		15.25
9.19	érk.	Hajduszoboszló	ind.	14.45
9.55		Debrecen, „Arany Bika Szálló“		14.10

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	é.	15.33
8.57	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14.00
9.03	é.	„ községháza „	i.	13.50

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

A körösladányi VASUTI VENDÉGLŐ hozzá tartozó nagyszőlővel eladó.

Bővebbet: a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesületnél, Békéscsaba.

Uj módszerek a gyümölcs-telepítés és ültetés terén. Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a kaliforniai paizstetű őszi irtásáról, az új ültetési gyümölcsfák kezeléséről, permetezéséről, a vörösborok színeről, a must eltartásáról, az arzénnal permetezett alma mérgező hatásáról, a hernyófogó kötelek jelentőségéről, a gyümölcsös őszi teendőiről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, V, Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

OLCSÓ

BORAJÁNLAT

32 FILLÉR

egy liter 10%-os szeszartalmu kadarka vagy fehér iisztánfejtettujborSoltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadunkel.Hordót díjmentesen adunk a szállítás tartamára kölcsön; hordónk 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldők mintát a borból min-tásdobozban, bérmentve.

Boraink kellemes italuak, zamatra tökéletes és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft

fajborpincészete

Soltvadkert, Pestmegye.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti S6 kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Budapesten uránnyoknak, urhölgyeknek teljes ellátás havi 56 pengő, csak lakás 18 pengő. Teréz krt. 18. III. 1. Rákóczi ut 59. III. 2. József krt. 55. II. 8. Szent István krt. 1. III. 5. Telefon 14—15—70. 6—6

Francia, angol, német vagy olasz nyelvekhez értő urilányok, urhölgyek, két hónapi nyelvkurzusainkon, mint nyelvtanítónők díjmentesen kiképeztetnek és azonnal alkalmazást nyernek. Részletes ajánlatokat (válaszbélyeggel). Budapest Teréz-körút 18. III. 1. Univers címre küldendők. Kezdek is felvétetnek 6 hónapos díjmentes kurzusra. 5—5

Eladó 1070 mm. dobogolyós cséplő, Fordson traktorhoz igen alkalmas, teljes felszereléssel: mázsa, fecskendő, hévér, mentőszekrény, 140 mm. emegé főszi, vízmentes ponyva stb. Személyesen tárgyal Giricz Vince, Gyoma. 2—2

Bene József ács-mester elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a nagyrédmű közönség szives pártfogását. 5—3

Összecsukható tanulóasztal két székkal olcsón eladó, Zrinyi utca 61. szám alatt.

Angoranyulenyészet 78 drb-ból álló törzskönyvvezet, eladó, Dévaványa, Horthy-tér 3. 2—2

Kiss Dávidnál, Wesselényi utca 9 szám alatt fiatal énekes harci kanári madarak eladók. 1—1

A helyi Állattenyésztők Szövetkezete értesíti a tagokat, hogy a viszontbiztosító budapesti központtal történt megegyezés alapján a fenyegető száj- és körömfájás megbetegedésekből eredő esetleges elhullások esetén a károsult tagot 50 százalék erejéig kártalanítja a Szövetkezet. Ilyen megbetegedések azonnal jelentendők 2—2

Király Sándor cipész műhelyét áthelyezte Hősök Emlék utja 54 sz. alá. Szives pártfogást kér. 2—2

Téglási Istvánnának eladó a vízjárta páskumi 2 hold szántója örökáron. Érdeklődni lehet levéllileg Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3—3

Egy gyermekkocsi, sportkocsi, gyermekjátékoszék, gyermekjátékoszékrec és hangulatlámpa eladó dr. Singer István fogorvosnál. 2

Eladó: 5 kat. hold zsellér föld 4600 P, 3 kat. hold zöldlaponon 3300 P, 10 hold Póhalmon, mely 400 pengővel átvehető, 10 hold 1000 pengővel átvehető, ujkertben 1 hold 1100 P. Eladó egy szép uri lakás 3 szoba és sok melléképület 500.n-öl telek 9000 P. Arany János utcában egy szép lakóház 7500 pengő. Kiadó egy kélszobás lakóház fő utcán évi bér 360 pengő. Fenti ingatlanokról bővebb felvilágosítást nyújt Izsó Balázs ingatlan irodájában, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Az „Uj Magyarság“

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdávalallat, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.
Befizetések postacsekken:
„Hungaria-nyomda Gyoma” csekk száma 18.280.
Lapzárta csütörtök este 6 óra.
Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON
Szerkesztőség és kladóhivatal:
„HUNGARIA” KÖNYVNYOMDA
G y o m a, Kossuth Lajos utca 64.
Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:
Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Egymillió felvidéki magyar hazatér

Visszakaptuk: Komáromot, Érsekújvárt, Lévát, Losoncot, Rimaszombatot,
Rozsnyót, Kassát, Ungvárt, Munkácsot, Beregszászt

1938. évi november hó 2-án megtörtént a nagy csoda: rést ütöttek a trianoni parancson és visszadtak Magyarországnak 1 millió magyart és mintegy 12 ezer négyzetkilométer területet.

Hála érte tölti el bennünket az olasz, német és lengyel barátok segítségéért. Ők segí-

tettek hozzá bennünket, hogy ezt az örömnapot megérhettük. Nem rajtuk mulott, hogy ennél többet is nem kaptunk. Ha bármennyire is fáj Pozsony, Nyitra, az örömünk nagyobb a fájdalomknál és beletörődünk, hogy egyelőre ennyivel kell megelégednünk.

A nagy nap lefolyása

A magyar és cseh kormányok Németországot és Olaszországot kérték fel döntő bírakul a Magyarországnak visszaadandó területek odaitélésében. Ribbentrop német és Ciánó gróf olasz külügyminiszterek Bécsben ültek össze november 2-án. Kánya külügyminiszter és gróf

Teleky vallás- és közoktatásügyi miniszter még előtte való nap este érkeztek meg kíséretükkel Bécsbe. Egész nap szorongva vártuk, lestük a bécsi híreket, míg végre este 9.20 órakor Imrédy miniszterelnök a következő beszéddel jelentette be rádióan a döntést:

— Magyar Testvéreim! A döntés megtörtént. Sok százezernyi magyar és velük együtt derék szlovákok, ruszinok és németek, akik annyi időn át osztották meg velünk az ezeréves haza gondjait és örömeit, térnek vissza hozzánk: Komárom, Galánta, Érsekújvár, Léva, Losonc, Füle, Rimaszombat, Jolsva, Rozsnyó, Beregszász, Munkács, Ungvár, Kassa imét a miénk. Szombaton indulnak katonáink és néhány nap múlva az új határokon fog lengeni a mi honvédeink büszke zászlója. Minden magyar szív ujjongó örömeinek adok kifejezést, amikor ünneplő lélekkel köszöntöm a hazába hazatérő drága testvéreket, akik husz hosszú esztendő szenvedései közepette hősiessé küzdöttek magyarságukért és akik ezentúl velünk együtt fognak dolgozni és küzdeni azért, hogy ez az ország minél szebb, minél boldogabb, minél erősebb legyen.

— Köszönjük a két baráti nagyhatalomnak, amiért a döntés nehéz és kényes munkáját magukra vállalták és nem tértek ki a felelősség elől, hanem a célt tartották szem előtt, hogy Európának a csehszlovák köztársaság ujjárendezésével érintett részén megteremtsek a békés együttélés feltételeit. Becsületes, felelősségteljes és minden magyar embert hálára kötelező munkájuk nem juttathatta vissza valamennyi magyart az országhoz, maradtak véreink, maradtak drága történelmi helyek az új határokon kívül. Ez a müncheni határozatok alapjául szolgáló népi elv alkalmazása mellett elháríthatatlan volt és ha a két nagyhatalom vállalta a döntéssel járó felelősséget, nekünk, magyaroknak is vállalnunk kellett a döntés elfogadását.

— De térjen vissza gondolatunk azokhoz, akik a mieink lesznek és állapítsuk meg büszke öntudattal, hogy a szívós harc, amelyet német, olasz és lengyel barátaink támogatása mellett az érvek tegyvereivel folytattunk a magyar igazságért, eredményesen nyert befejezést. A magyar haza nagyobb lett!

— Husz esztendő gyásza után itt az első nagy magyar nap. Örvendezünk és adjunk hálát a Gondviselésnek, hogy megjutalmazta a törhetetlen hitet, amely a magyar Hiszekegyből szüntelenül árad feléje és töltsön el bennünket bizalommal ez a gyarapodás, mert — ime — ahol ész, erő és szent akarat találkoznak, ott eljő a Feltámadás!

Nagy tüntetés Budapesten

A miniszterelnök rádióbeszéde után sokezeren az Eszterházy-utcai olasz követség elé mentek, ahol lelkesen tüntettek és éltették Mussolinit és Ciano grófot, onnan Imrédy miniszterelnök vezetésével, mintegy 50.000

ember a várba ment, ahol a miniszterelnök a Kormányzót üdvözölte, akinek válasza után még sokáig éltették a Kormányzót, azután a Disz-téren lévő németkövetség elé mentek, ott Hitlert éltették sokáig.

Gyomán

késő estik sokan a rádió előtt ültek és hallgatták a bejelentéseket és élvezték a tüntelést.

Reggel a főbb utvonalon kitzárték a zászlókat. A refor-

mátus templomban reggel hálaadó istentisztelet volt, amely nem volt ugyan előre bejelentve, de mégis nagyon sokan voltak azon.

A felvidéki területek átvétele

A döntő ítélet szerint a nekünk ítelt területeket november 5—10 között kell a cseheknek átadni. Tehát szombaton indulnak el a magyar honvédek,

hogy a csehekkel közösen megállapított terv szerint átvegyék a nekünk ítelt területet és ott előkészítsék a magyar közigazgatás bevezetését.

Gyoma község gyűjtést indít a felvidékieknek

Csütörtökön este fél 6 órakor népes összejövetel volt a község házában dr. Sorbán Jenő főszolgabíró elnöklété alatt.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró közölte a megjelentekkel, hogy dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán felhívására kéri Gyoma közönségét, hogy vegyen részt a Felvidék megsegítésére indított országos mozgalomban.

Gyökössy Dániel ismertette a gyűjtés lebonyolítását. Felkérésére az ottlévő hölgyek mind vállalkoztak arra, hogy három nap alatt minden házhoz elmennek és alkalmat adnak

mindenkinek, hogy akár pénzben, akár terményben lerója hazafias kötelességét.

Gyomaiak! Mi az elmúlt husz év alatt nem voltunk megszállás alatt. Ha szegények voltunk is, de szabadok voltunk. Nem rugdalták meg a magyarságunkat naponta és nem vitték el az idejünk termésünket a csehek. Sem az igavonó állatainkat nem hajtották el. Ott is meg kell még művelni a földet és még az ősön vetni is kell. De mit? Hiszen elvitték a búzájukat. Milyen szép volna és milyen méltó volna a gyomai gazdák

hoz, ha holdanként legalább egy kiló vetőmagbuzát adnának a felvidéki kirabolt gazdatársaiknak. Ebből a vetőmagból bizonyára áldás fakadna.

A gyűjtő hölgyek a jegyzett pénzadományt azonnal átveszik, míg a jegyzett buzáért a községi kocsik kedden és szerdán mennek el mindenkinek a házához.

Az összegyűjtött búzát a község a HOMBÁR szövetkezetnél tárolja. Akiknek a HOMBÁR szövetkezetnél van búzájuk tárolva, azok onnan is átíráthatják a jegyzett mennyiséget.

A mélyművelésről

és a mélyítő szántásról nem elég egyszer szólni, kivált ha rövidnek is kell lenni a szolásban.

Ez a munka ugyanis annyira szükséges, észszel végezve annyira hasznos is.

Veteményes kis kertünkben, ha forgatást végzünk, a második rugós ásonyom az Alföldön már „csákányos“, ami azt jelenti, hogy csákánnyal kell a helyéről kimozdítani, aután lapáttal kihányani. Napvilágot sohasem látott szűz földréteg ez, amit kertekben gondolkodás nélkül be kell vonni a termelés szolgálatába, hogy ez a kis terület bőségesen elláthassa vilaminos zöldségfélékkel a háznépét, piacot.

Évenként legalább a negyed részét kellene a házi kerteknek megforgatni. Ehez nagy elhatározás kell, mert nem könnyű munka, különösen itt nálunk, ahol a hajdani nagy vizek nyomása alatt az altalaj olyan tömör lett, hogy az ásó alig járja.

Még a jó ásó sem.

Csodálatos, hogy ebből a leg-tökéletesebb földművelő szerzőszámból annyi hitvány anyagu és erősségű van forgalomban, hogy nem méltók az igyekvő gazda kezébe. nyelezni se minden mestermber tudja, kivált ha a nyeleztető gazda nem úgy rendeli bele a hasítvány akác vagy a kőris nyelet, hogy az ásó lemezét is szilárdítsa.

Ha ásóval bánok, mindig fájdalommal gondolok az elmúlt lehetőségekre, ami egyetlen haszna lett volna a nagy világégésnek: milliónyi hadifoglyunk talán az egész Nagy-Magyarország területét is át rigolozhatta volna, mennyi sziket eltemethetett volna milliónyi ásóval!

Hajnalonkint kés alá került hizók visitása hallik. Nem evett, lesántult — mondja a gazda, ha megkérdezik a korai disznótor felől.

Sok reménybeli zsiros bődön marad így üresen. Miért az étvágy korai elmúlása, lábak megfájdulása ma, az expressz hizlalás világában?

Mert drágán hizlalunk és helytelenül etetünk s az egész műveletből csak az „expressz“ érvényesül, a többi mind elmarad.

Addig, amíg a takarmány fehérjéről, tápanyagról, keményítő értékről odáig nyulik a gazda fogalma, hogy a pelyvában, törekben van sok fehérje, mert ő maga is fehér, sok ujságpapír fog elfogyni, sok hizósértés válik lábtalanná!

Gyoma, 1938 október 26.

M. B.

Lég- és gázvédelmi tudnivalók

(Különbféle forrásmunkák nyomán összeállította:
Dr. Szilágyi Ferenc m. kir. tiszti orvos) (2)

II. Fojtó harczgázok.

Ilyenek a foszgén (fénygáz, mert előállításuk csak fény jelenlétében történhetik), az ugynevezett: „peranyag“, chlór és chlór-pikrin. Ezek közül a leghatásosabb és legalattomosabb a két első. Szinte észrevétlenül terjed és gyengén rothadó almára, vagy szénára emlékeztető szaga miatt nem is nagyon gyanus, pedig gázfelhői csak órák múlva — teljes jólét után — fejtik ki veszedelmes, mérgező hatásukat. A világháborúban gázhalottainak kb. 80 százalékát ezen harczgázok szolgáltatták. Mindkettőnek mérgező hatása az élő szervezetre a következő: izgatja a nyálkahártyákat, mérgezi a tüdőt, kóros elváltozást okoz a vérkeringésben és az idegrendszerben.

A lélegzésben szereplő tüdőhólyagocskák — melyeknek felülete kb. 100 négyzetméter — rendkívül sok ilyen harczgázt képesek felvenni. A hólyagocskák véreire a vérsavót áthócsátják és tüdővizényőt okoznak, a vér pedig besűrűsödik és ezen sűrű vért a szív csak nagy munkával tudja a tüdőn keresztül továbbítani, a vér a tüdőben megreked, a tüdő megdagad, csaknem szét feszíti a mellkast és a mérgezett valósággal „saját véreben fullad meg“. A súlyos mérgezettenek rendszerint 3 napon belül elpusztulnak, de a 3 napot túlélők sorsa is bizonytalan, mert a szív, máj, vesék és idegrendszer is megvan mérgezve. Ha csak kisebb köhögési inger, könnyezés volt az első tünet, pár óra múlva is még halálhoz vezethet.

Teendő: legfontosabb, ha a mérgezett a gázfelhőből kikerült, azonnal feküdjön le, mert a legesekélyebb mozgás, járás stb. a legsúlyosabb következményekkel járhat és a helyes és észszerű viselkedés segít a legtöbbet. Ha van gázálarca, azonnal fel kell tenni, ha nincs, lélegzetét visszatartva sietve tá-

vozni kell a fertőzött területről, szájunk és orrunk elé nedves kendőt kell tartani, ha a fertőzött terepről kijutottunk, azonnal le kell feküdnünk és várni a segítséget, még a hangos beszéd is tilos. A mentőknek is feltétlenül gázálarcot kell viselniük és vigyázni kell a beteg ruházatára is, mert az arról elpárolgó gázok szintén mérgezők! A hordágyon elszállított beteget meleg takaróba kell burkolni és friss levegőjű helyre kell helyezni. Mesterséges lélegzést sohase végezzünk!!! Legfontosabb a mielőbbi orvosi segítség. Érdekes, hogy e gázok még a növényeket is megtámadják, a leveleik lehullanak, a tülevelű fák teljesen elpusztulnak. Ha a helyiség gázzal fertőzve van, szóda-, vagy ammónia-oldattal kell a padlót, falakat stb. belocsolni.

A chlórt és chlór-pikrin hatása közel áll a két előbb említett gázéhoz, de a chlór-pikrin pl. erős hányingert, sőt hányást és a szem szaruhártyáját is megtámadja. Jó gázálarca biztos védelmet nyújt ellene.

A chlórral vezeték a németek az első igazi gáztámadást és pedig várakozást felülmúló sikerrel. Ezen felbuzdulva 1918-ban már havonta 1000 tonnát gyártottak belőle.

Hatása: izgatja, marja a orr-és garat, valamint a felső légutak nyálkahártyáját, köhögésre, tüszentésre ingerel. Később görosös köhögés mellett véres köpet ürül, a hang fátyolozott, rekedt lesz, mert a hangszalagokat felmarja a chlór-gáz. Súlyos mérgezésnél kinzó fájdalom lép fel a mellkasban, légszomj keletkezik, a szemek könnyeznek, az ajkak szederjesek lesznek s beáll a halál. Tömény gáz belélegezve azonnali halált okoz. Védekezés: gázálarca, teendő: mint a fénygáz-mérgezésnél. Mesterséges lélegztetés szigorúan tilos!!!

(Folyt. köv.)

Lampionos tüntető felvonulás Gyomán

Pénteken este a gyomai leventék kezdeményezésére, lampionos, zenés felvonulás volt a község főbb utvonalaín.

A lakosság az utcákra tódult, a fényesen kivilágított ablakok, a szélben lengő zászlók alá és lelkesen éljenezte Mussolinit, Hitlert, Horthy Miklós kormányzót. A felvonulás a Himnusz akkordjaival ért véget a Hősök Szobra előtt.

A szőlő őszi műtrágyája

Érdekes jelenség, hogy régebben a szőlőgazdák foszforsavas műtrágyaként szívesen használták a nehezebben és lassabban ható Thomas-salakot, holott ugyanakkor a mezőgazdák tulnyomó zöme a szuperfoszfát mellett döntött. Amióta a Thomas-salak behozatala megszűnt, persze a szőlőgazdák is jó eredménnyel használják a szuperfoszfátot.

A szőlő tenyésztés ideje hosszú, kora tavasztól késő ősziig fejlődik, nő és táplálkozik, megkivánja ezért, hogy növényi tápláló anyagokkal kora tavasztól késő ősziig többé-kevésbé egyenletesen legyen ellátva. Ezzel ellentétben a mezőgazdasági növények tenyészideje rövid, s rendszerint a fejlődésnek csak bizonyos szakában kivánnak, sok, de könnyen felvehető táplálóanyagokat. Ez a magyarázata annak, hogy a mezőn a gyorsanható szuperfoszfátot alkalmazzák, szőlőkben a lassabban, de több éven át ható műtrágyát. Minthogy ilyen lassan ható foszforműtrágya Hazánkban eddig nem készült és utóbbi időben kapható sem volt, szőlőgazdáink bizonyára örömmel fogadják az ily, mondhatnánk, tipikus szőlőműtrágyát, a „Hungária-Mészfoszfát“-ot.

A „Hungária-Mészfoszfát“ teljesen hazai nyersanyagokból készül, 18–20 százalék vízben nem oldódó, de a növények által mégis könnyen felvehető foszforsavat tartalmaz, azonkívül kb. 40 százalék szénsavas meszet és kb. félszázalék nitrogént. Daraszerű, ugynevezett granulált alakban kerül forgalomba. A szőlőnél most ősszel adjuk, takarás után a sorok közé kimélyített árokba, hogy a gyökerek közelébe kerüljön.

Felavatták az újjáépített református templomot

A gyomai reformátusok bensőséges ünnepnapja

Nagy napra virradt október hó 30-án a gyomai református egyházközség. A több mint száz éves ősi templom, mely az idők folyamán épségéből veszített, most megújítva, új orgonával ellátva, ragyogóan, mint egy ifju menyasszony hálaadásra várta a templomépitő, ünneplő közönséget.

A község főterén emelkedésen álló monumentális templom megkapó szépségei csak most lettek érthetőek és láthatók, a nagyszabású és tökéletes megújítás után. Községünk egy pompás műemlékkel lett gazdagabb, a református hívek méltó hajlékot találnak áhitatuk számára.

A templomépitő egyház örömeiben részt vett az egész község, de igen sok idegen vendég is.

Dr. Révész Imre püspök szombaton este 7 órakor érkezett meg autón. Első útja Harsányi Pál esperes és a helyi lelkészek kíséretében a kivilágított templomba vezetett, ahol Papp Zsigmond fogadta. Elragadtatással nyilatkozott a templom szépségeiről és meleg elismerését nyilvánította Papp Zsigmondnak az orgona tervezéséért és kivitelezéséért. Utána Bay József lelkésznel Harsányi esperes és neje, valamint a két református lelkész családjával szükkörű vacsorán vett részt a püspök.

Templomi ünnepség

A délelőtt fél 10-kor kezdődő istentiszteleten ott voltak: dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán, dr. vitéz Pánczél József vármegyei főjegyző, dr. vitéz Márky Barna alispán képviselő, Ringbauer Károly tanfelügyelő, Horváth Géza ezredes, dr. Sárossy József tb. szolgabíró a fősolgabírósg képviselő, Kovács Gábor és Kató Lajos jegyző vezetésével Gyoma község előljárósága, egyházhatóság képviselő, dr. vitéz Jánossy Gyula békéscsabai polgármester, egyházmegyei tanácsbíró, Nánássy Andor országgyűlési képviselő, egyházmegyei gondnok, dr. Kesztöy Lajos debreceni gazdasági akadémiai tanár, egyházmegyei jegyző, dr. Telegdy Lajos kormányfőtanácsos, békési ügyvéd, egyházmegyei ügyész,

Nagy Miklós szeghalmi gimnáziumi igazgató, egyházmegyei jegyző, dr. vitéz Durkó Antal, dr. Tokay Lajos és Bessenyei Béla békési gimnáziumi tanárok, továbbá a békési, köröstarcsai, szeghalmi, okányi, zsadányi, öcsödi, tiszaföldvári presbiteriumok kiküldöttei és tanítói képviselői, valamint a helybeli lutheránus egyház, az izraelita hitközség képviselői, hivatalok, testületek, társadalmi egyesületek küldöttei és Gyoma község lakossága, telekezeti különbség nélkül a 3000 ülőhelyet nyújtó templomot zsufolásig megtöltötte.

A püspök bevonulása

Az ünneplő közönség bámulattal nézte a lenyűgözően szép templom belsejét. Valóban, a gyöngéd fehérbe öltözött falak fehér-arany harmóniája, az orgona finom hajlású vonala, égbe szökkenő sípregimeteje, a tiszta, magas boltívek, áhitatba és emelkedésbe bűvölték a lelkeket.

Szelid orgonaszó hullámmozgása közben vonul be a lelkészek komoly, fekete palástos csoportja. élükön dr. Révész Imre püspök, balján Harsányi Pál esperes, mögöttük Percz István és Görömbey Péter esperesek, Karácson András, Balogh Mátyás békési, Tildy Zoltán országgyűlési képviselő szeghalmi, Elek Sándor okányi, Papp Gábor köröstarcsai, Nagy Lajos zsadányi lelkészek, Böszörményi Ede szentesi vallás-tanár, Nyakas Sándor körösladányi segéd-lelkész és a helybeli lelkészi kar.

Hálaadó istentisztelet

Háromezer ajakról zugott fel az ének: „Im bėjöttünk nagy örömmel... a Te templomodba!...” A felséges akkordok után Harsányi Pás esperes lépett a szószékre és biblia olvasás után az ima szárnyain emelte fel a gyülekezet lelkét az örök Istenhez, akinek áldása, segítsége volt a templomépitő gyülekezettel. Harsányi esperest már sokszor hallottuk, hozzászoktunk buzgó szolgálataihoz, de mintba most éreztük volna hangjából meghatottságát, hogy az ő funkciója nyitja meg azt az ünnepély sorozatot, amely két napra Gyoma reformátusait

az ősi templom falai közé boldog örömmel és hálaadással vitte.

Dr. Révész Imre püspök a kőtemplomról és a lélek templomáról tartott hatalmas predikációt. Minden szem várakozóan szegeződött reá, feszült figyelemmel, áhitattal hallgatta a nagy gyülekezet az ő tanítását. Ezt a gyönyörűen felépített beszédet gyorsirással megörökítették és az egyház vezetősége engedélyt kért a püspök úrtól, hogy azt szósz szerint leközölhesük. Reméljük, hogy ezt már a jövő számunkban megtehetjük.

A püspök beszéde és a férfikar szép éneke után felzendült a Himnusz. Háromezer ajakról zengett az örök szép magyar imádság, amely a mai történelmi napok hatása alatt felejthetetlenül ismételte: Megbűnhötte már e nép a multat, jövendőt!

A főispán látogatása a püspöknél

Istentisztelet után Bay József lelkész lakásán tisztelgő látogatást tett a főispán kíséretével, amelyen már a lábbadozó dr. Sorbán Jenő fősolgabíró is részt vett.

Presbiteri gyűlés

A gyűlést az egyházi tanács-teremben tartották. Kár, hogy a szűk terem miatt nem hallgathatták többen az ott elhangzott értékes beszédeket. A püspök a presbiteriek köteleességét nemcsak egyházi vonatkozásban, hanem hazafias értelmezésben is olyan világosan rajzolta meg, kitérve a mostani történelmi időkre is, amikor felvidéki testvéreinket várjuk vissza, hogy ezt a gyönyörű beszédet mindenkinek hallania kellett volna.

A gyűlés ideje alatt a főispán és kísérete megtekintették a templomot, dr. Szentiványi Gyula iparművész szakember vezetésével és ismertetése mellett.

A püspök elutazása

A presbiteri gyűlés után dr. Révész Imre püspök Gyökössy Dániel lelkésznel ebédelt meg. Utána Harsányi esperes és a két helyi lelkészünk kíséretében a vasúthoz hajtottak és a déli motorral Dévaványára utazott, ahol délután fontos szolgálata volt.

Ünnepi közebéd

Az Uri-Kaszinóban és a 48-as Olvasókörben közebéd volt, melyen mintegy 250-en vettek részt.

Az Uri-Kaszinóban beszédet mondtak: Harsányi Pál, Bay József, Gyökössy Dániel, dr. Szentiványi Gyula, Papp Zsig-

mond, Feiler Ernő és Kner Imre. A 48-as Olvasókörben beszéltek: Bay József, Tildy Zoltán, Balogh Mátyás, Gyökössy Dániel, Harsányi Pál, brassói Greissing József és Percz István.

Ezek közül a beszédek körül dr. Szentiványi Gyuláét közöljük szósz szerint:

Dr. Szentiványi Gyula beszéde

A gyomai ref. templom az ország egyik legszebb és legjelentékenyebb ref. temploma. Ez a XVIII. század elején épült műemlék, szerencsés arányainál, nemes egyszerűségénél fogva művészi szempontból is kiváló s a külső és belső megoldásában monumentalitás van, ami hasonló építményeknél hazánkban igen ritka. A kiváló, de sajnos, ismeretlen építőművészek kitűnő munkatársa akadt a templom berendezésének tervezőjében és kivitelezőjében, mert ez a berendezés érdekes esete a helyi jellegű művészetnek. A gyomai empirnek nevezhetném e berendezés stílusát, egy sajnos, szintén ismeretlen helyi iparművészek ösztönös, meleg szívvel, bizonyos tekintetekben naiv, de bájos, népies zamatu alkotását.

A gyomai reformátusok műemlék temploma az idők folyamán a mulandóság örök törvényének sulya alatt leromlott, ismételt és nem szerencsésen restaurálták. A homlokzati oldal második emeleti karzata, s az 1850-es években odabujtatott csunya neogót-stílusú orgona nagyon kellemetlenül befolyásolták a templom művészi hatását. Fokozta ezt a kellemetlen hatást a későbbi időkből származó tarkabarka kifestés és a sötét, komorhangulatu, 1600 aranycsillagos, esőfoltos kék égbolt.

Amikor a kívül-belül leromlott templom helyreállításának kérdése másfélévvel ezelőtt a megoldás stádiumába került, a gyomai ref. gyülekezet vezetősége, igen helyesen, arra gondolt, hogy a nagyszabású művészi feladat megoldásánál a MOB (Műemlékek Országos Bizottsága) erkölcsi, műszaki és művészi szempontból való támogatását nem nélkülözheti.

A gyülekezet vezetősége, kiváló lelkészeivel az élén, közvetlen érintkezésbe lépett a MOB-bal, s a sorozatos tárgyalások útján csakhamar kialakultak azok az elvek, amelyek alapján a restaurálás művészi szempontból a leghelyesebben hajtható végre.

Nem szándékozom itt a munkálatok részleteire kitérni, s arról az odaadó, szeretetteljes

tevékenységről is felesleges beszélnem, amivel a pontosan előre megállapított elvek megvalósítottak. Ez a munka itt folyt le az önök szemeláttára: ezt jobban tudják, mint én.

De meg kell emlékezni a munkálatok egyik példátlan energiájú, önzetlen, lelkes munkásáról, az önök talajából kinőtt zseniális emberről, Papp Zsigmondról.

Ez a talpraesett, sokoldalú, világos eszű, pompás magyar ember, aki a templom restaurálásának minden kérdésében hasznos munkatársnak bizonyult és ugyancsak ő magán-szorgalomból megtervezte, sőt a tervek jóváhagyása után sajátkezűleg meg is csinálta a templom milliójébe pompásan beilleszkedő orgonát.

Hölgyeim és Uraim, igen súlyos feladat volt ez. Európai hírű orgonagyártó cégek terveit kellett négy esetben is visszautasítani, mert nem értették meg a MOB szándékát.

A MOB ugyanis ragaszkodott hozzá, hogy az orgna a meglévő régi templomi berendezés stílusában készüljön el, mert csak így lesz művészi szempontból összhangban a templom belső térhatása. Amit pesti és külföldi művészeti iskolákban tanult iparművészek megoldani nem tudtak, azt pillanatok alatt megértette s néhány nap alatt papírra vetette Papp Zsigmond. Csak ő érthette meg, mert a népies empire stílusú templomi berendezés, amelyet százévtől ezelőtt egy valószínűleg ugyancsak gyomai Papp Zsigmond teremtett meg, az ő lelkében rezonált a legszebben, amit a munkája ország-világ előtt mindennél jobban igazol.

De nem folytatom tovább Papp Zsigmond dicséretét, akit az Uristen sokáig éltesen.

Egyről azonban biztosíthatom a gyomai gyülekezetet, hogy a mai nehéz időkben, rendkívül súlyos anyagi viszonyok között olyan módon ujitotta meg a helybeli istenházát, hogy arra még az ünokáik is büszkék lehetnek.

A délutáni vallásos est és az október 31-iki istenisztelet rövid ismertetését a jövő számunkban hozzuk.

A körösladányi VASUTI VENDÉGLŐ hozzátartozó nagyszülővel eladó.

Bővebbet: a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesületnél, Békéscsaba.

HALOTTAK NAPJÁN

Örök emberi sors, hogy bárhogy és akár meddig éltünk, egyszer mindnyájan bevonulunk a halottak kertjébe. Szomorú, de megnyugtatóan igazságos befejezése ez a földi életnek. A temető csendes világában porlad a test és lebeg az emlékezet a kövek és virágok között. Az élet zakatoló irama lassan feleli a holtakat, az év egy napján mégis mind odamegyünk, elszoruló szívvel, lassu léptekkel, megilletődött beszélgetésre a holtak emlékével. Az idő szitája megszüri gyarlóságait, s mi csupa jóságos, derék, fájoan nélkülözött halottra emlékezünk. Megsiratjuk őket újra meg újra, kicsit magunkat is, mert a ködös, fanyar illatu temető kertben világosan érezzük, hogy a mi utunk is ide vezet.

1938 OKTÓBER 30.

Ünnep volt!

Őszi felhők suhanó sátra körül ki-kibukkan a napsugár, Ősi templomban, csodás orgonán, hivek seregének ajkairól

Zendül az ének:

„Im bėjöttünk nagy örömmel... Hozzád!”

Esperesi ajak rebegi az imát.

— Megadtad érnünk... Istenünk... örök jóság... örök szeretet, Hogy népek szörnyü villongásában is

Ősi templomunk

Menyasszonyi díszbe öltözhetett. jóságodért imádunk Téged!

Püspök hirdeti az ígét!...

Tudásának hatalmas fájáról

Hull az ige, mint az érett gyümölcs...

Magvetése jó talajba talál...

A szent ajkáról lángol az ige:

— Ember vigyázz!... Isten te benned vagyon!...

S e templomot ne rongsd,

Hanem örökké építsed azt!

Az ősi falakon kívül, pár lépésre az ige hirdetőtől,

Sudár-fa tetején, gyenge, hajló ágán

Apró madárfészek mellett egy kicsi-kis madárszív

A benti nagy áhitatba

Belecsattogta Istent imádó énekét!...

Tovább lángol, parázslík, izzik az ige:

— Jézus... örök életünk meg nem dönthető kutfeje!...

* * *

Megható volt... ünnep volt..., mert... Isten jelen volt!

Fekete Sándor.

Szerdai esték

A gyomai Közművelődési Egyesület 1938—39. évi sorozatos ismeretterjesztő és szórakoztató előadásait november 9-én, szerdán este 7 órakor megkezdte a 48-as Olvasókör nagyszobájában, amelyre szíves szeretettel hívja a község lakosságát.

A megnyitó est előadója Pintér Pál lesz, aki olaszországi utjáról tart érdekes beszámolót. A szórakoztató részben magyar táncok és nóták. Molnár Gyula

új tréfákat ad elő.

Soron következő előadások: dr. Horváth Imre nov. 16-án az Egyetértés Olvasókörben, Vitéz Pajor Gyula nov. 23-án a Kisréti Olvasókörben. Dr. Bárdos László nov. 30-án a Németvárosrészi Olvasókörben. Hajdu Béla dec. 7-én a Felső-részi Olvasókörben. Schusztek Sándor dec. 14-én a 48-as Olvasókörben.

Az előadások pontosan este 7 órakor kezdődnek.

HIREK

„MAGYAR A MAGYARÉRTI!“
A Gyomai Ujság gyűjtésére a következő adományok folytak be: Schusztek Sándor ev. tanító 50 kg. buza, Csáki Lajos (Tompa Mihály utca 12) 51 kg. buza, Brücher József 50 kg. buza Wagner Márton és vitéz Váry József és a Wagner Márton Fiai cég 100 P, A Gyomai Ipartestület Vendéglős és Korcsmáros Szakosztálya 10 P, Teket Sándor 2 pengő. Ezeket az adományokat a községy gyűjtésre adjuk be.

Adomány. Bizonyára feltűnt többeknek az, hogy a református egyház templomi ünnepélyéről kétféle meghívó került forgalomba. Oka az volt, hogy amikor az egyház az egyszerű kivitelű meghívókat már megrendelte, akkor jelentette be a Kner-nyomda, hogy 500 darab diszesebb kivitelű meghívót, 200 darab plakátot és az ebéd jegyeket teljesen díjmentesen, mint a cég adományát, bocsájtja az egyház rendelkezésére. Természetesen nagy örömmel használta fel az egyház ezeket a meghívókat is, melyeket ettől a 80 éves gyomai cégtől köszönettel elfogadott. Az egyház gondoki hivatala tőle telhetőleg igyekezett azon, hogy a Kner-cég adományával megszorodott meghívókból minél többet helyezzen el Gyomán. Azonkívül az ujságban és falragaszokon Gyoma község egész lakosságát, felekezeti különbség nélkül, meghívta. A legnagyobb körültekintéssel igyekeztek azon, hogy senkit séreiem ne érjen. Ha ilyen eset mégis előfordult volna, szíves elnézést kér: a Gondnoki hivatal.

Mezőtur 1100 pengőt jövedelmező estét rendezett a Felvidék részére.

A debreceni gazdák holdanként 1 kg buzát ajánlottak fel a Felvidék inségeseinek.

Felrobbant a lengyelek sztratoszféráléggömbje. A varsói egyetem professzorai elhatározták, hogy megdöntik az amerikai Stevens sztratoszférarepülő rekordját „Lengyelország Csillaga“, a modern sztratoszféráléggömb segítségével. Minden előkészület megtörtént a felszállásra, mikor a léggömb váratlanul felrobbant, majd kigyulladt. A robbanás következtében meghiusult sztratoszférarepülési rekordkísérletről közöl érdekes, képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

MINDENT VISSZA!

Mindent vissza! Északról délig,
Ez a jelszó hangzik az égig.
Vele zúgja, nyugat és kelet:
Mindent vissza, rónát és hegyet!
Pozsonyt, Kassát, Rákóczi földjét,
A Vág, Garam ezüstös völgyét.
Hisz keblünkre csörgedez vissza
Ezer éve az Ipoly s Nyitra!

Mindent vissza! Vissza Eperjest,
Ami Árpád kardjával szerzett.
A barázdák fekete rögjét,
Hisz őseink vérrel öntözték.
Vissza mindent! Kárpátok alját,
Hol Kossuth bölcsőjét faragták!
A hegyeknek kincsét, aranyát,
Vissza minden kis falut, tanyát!

Mindent vissza! Gazdag erdőket,
A süppedt hantu temetőket,
Hol millió magyar szív pihen,
Mindent vissza! Lelkük felszissen!
Trianonnak huszéves átka
Belefut a könny, vérbe, sárba.
Elég volt már a szenvedésből,
Öröm eső hulljon az égből.

Vissza minden rab magyar testvért,
Velünk érző pezsdülő csepvért.
Ha kell, úgy egy szálíg meghalunk,
Mindent vissza! marad jelszavunk!
Nyugat, Kelet, Északról Délig,
Ezt zúgjuk pokoltól az égig
—Mindent vissza!!! Ez az igazság,
Éljen! Éljen! Nagy-Magyarország!
Budapest, 1938 október havában.

KRUCHIÓ ENDRE

A gyulai közkórház Röntgen-
autója három napig Szeghalmon
végzett vizsgálatokat.

HÁZIASSZONYOK! Nem ke-
rül pénzbe, mégis a legjobb tész-
tarecepteket megkapja, ha még
ma kéri a DR. OETKER FÉLE
világhírű FÉNYKÉPES RECEP-
T-KÖNYVET, melyet bárkinek in-
gyen megküld a gyár: DR. OET-
KER A. Budapest, Conti-utca 25.

Mielőtt a függöny felgördül
sok minden lőrténik a darabban.
A Délibáb e heli száma rendkívül
érdekes képekkel illusztrált cikket
közöl arról, hogyan tanulják
szerepeiket a legnépszerűbb
pesti színésznők A Délibáb új szá-
ma, amely nagy terjedelemben és
gazdag tartalommal jelent meg.
Pompás illusztrált rádióműsorokat,
egyfelvonásos szindarabot, premier-
beszámolót, színházi pletykákat,
nagyszerű filmrovalót és több
mint száz szebbnél szebb képet
talál az olvasó a népszerű képes-
lapban. A Délibáb egy száma 20
fillér.

Nem is lesz tél az idén,
mondja egy műkedvelő időjós, aki
a madarak költözési idejéből álla-
pítja ezt meg. Szívesen elhiszik
neki.

Holdfogyatkozás lesz hétfőn,
november 7-én este.

Fővárosi napilap keres helyi

szervezőt

fixre és jutalékra.

Ajánlatokat alanti címre:

„MAGYAR NEMZET” kiadóhivatala
Budapest 62., postafiók 550.

Értesítés. Értesitem az igen
tisztelt lótenyésztő gazdaközönse-
get, hogy az 1939. évi fedeztetési
idényre a törzskönyvezett kancák
párosítása Gyoma fedeztetési álló-
máson november 9-én reggel 8
órától 17 óráig (déli 1 órai ebéd-
szünettel) lesz megtartva. Felhi-
vom a tenyésztők figyelmét, hogy
a szabályokhoz szigorúan alkalm-
mazkodjanak, vagyis a párosításhoz
az egész törzskönyvezett ló-
anyagokat, tehát a pihenőre szánt
kancákat és az összes csikókat is
feltétlenül vezessék elő. A fedez-
tetési díjak a következők: 1. Bé-
lyeges kanca fedeztetési díja 250
pengő, 2. Törzskönyvezett kancák
fedeztetési díja 5 pengő, 3. Nem
törzskönyvezett (nem párosított)
kanca fedeztetési díja 10 pengő.
Párosításkor fizetendő: törzs-
könyvelési díj címen 1 pengő. M.
kir. állami Méntelepparancsnokság,
Békéscsaba.

G. SZOLOVEJCSIK

Potemkin

Katalin cárnő Oroszországa
kél életre ebben a műben,
középpontjában egy roman-
tikus sorsu, félreismert állam-
férfi áll.

Ára 4 pengő,
egész vászonkötésben 6 P

Megtekinthető
minden könyvesboltban.

Békésmegyei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság Békéscsaba

a Pesti Kereskedelmi Bank fiókiintézete,

a FUTURA főbizományosa

gazdakölcsönöket
az eddigi feltételekkel
korlátlanul folyósít.

Uj módszerek a gyümölcs-
telepítés és ültetés terén. Erről
ír a Növényvédelem és Kertészet
most megjelent legújabb száma.
Cikkeket közöl még a kaliforniai
paizstetű őszi irításáról, az új ül-
tetésű gyümölcsfák kezeléséről,
permetezéséről, a vörösborkok szí-
néről, a must eltartásáról, az ar-
zénal permetezett alma mérgező
hatásáról, a hernyófogó kötelek
jelentőségéről, a gyümölcsös őszi
teendőiről stb. A dúsan illusztrált,
színes gyümölcsképet is közlő két
szaklapból a „Növényvédelem”
kiadóhivatala (Budapest, V, Véc-
sey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul
küld e lapra való hivatkozással
mutatványszámot.

BARABÁS GYULA

Elveszett arcok

Kisebbségi sors: ez a regény
tárgya és ez ad neki ma
időszerűséget. Aikjai döb-
benetesen elevenek, lírai mély-
ség árad soráiból.

Ára 2.80 pengő,
egész vászonkötésben 4 P

Megtekinthető
minden könyvesboltban.

Hofherr — Schrantz —
Clayton — Shuttleworth
gépek és szerszámok
kaphatók a HOMBÁR
szövetkezetnél. Előnyös
részletfizetés.

A HOMBÁR szövetkezet
közírré teszi, hogy a tengeri
csutkát a szövetkezeti tagoknak
mázsánként 2.50 pengőért, nem
tagoknak 3.50 pengőért adja.

SPORT

Egy elveszett év után

Irja: Csáky Dániel GySC főtitkár.

Egy év telt el azóta bőséges
élménnyel, amióta elsősorban fel-
vettem a gyomai sport egyesü-
letek egyesítésére irányuló terve-
met. Az idő telte igazolt, hogy kár
volt egy évet ellopni a gyomai
sportélet fejlődésétől. Vétkes hi-
bát követtek el azok, kik akár
klubfanatizmusból, akár más okok-
ból gáncsolták el azt a tervet,
mely egyedüli lehetőség volt a
gyomai sportot régi színvonalára
emelni.

Egy igazi sport embernek bár-
milyen színeket képvisel is a
futballban, első érdeke a község
reprezentáló sportja lehet. Ha erre
egyik meglévő sport egyesület sem
képes, nincs más megoldási lehe-
tőség, mint az egyesülés. Ezt dik-
tálja minden elfogulatlan, józan ész.
Idestova két évtized óta Gyomá-
nak nincs I. osztályu csapata. A
régis országos hírű KSC-nek méltó
örököse nincs és a jelenlegi for-
mák között nem is lesz. A mult
igazolja, hogy ezelőtt Gyoma sport
társadalma már erős hive volt a
szép, nivós futballnak, mennyire az
volna három évtizeddel később.
Sajnos, valljuk be őszintén, minden
kommentár nélkül, a mástól évtized
óta mutatott a gyomai futball csak
kiábrándítólag hathat a gyomai
sport publikumra.

Megvan a lehetőség visszahozni
a régi multat. Ehhez semmi más
nem kell, mint erős akarat. Jobb-
látás. Az a vezérlő gondolat, mely
a helyes utra és a szebb, virágzó
gyomai sporthoz vezet.

Mezőberény határában, a
szarvasi köves út mentén,
Hunyához közel,
24 hold első osztályu
föld eladó. Kisebbségek-
ben is lehet venni. Érdeklődni
lehet VARGA gyógyszer-tárá-
ban Deák Ferenc utca 1/a.
BÉKÉSCSABÁN.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Nov. 5-én, szombat

Ahódítóan elegáns Robert Taylor új filmje

Az oxfordi diák

a zsbongó jókedv, diákromantika, az első szerelem andalító filmje.

Kisérőműsor

Cseresznyevirágzás

színes film.

November 6-7-én,

vasárnap és hétfő

Minden idők leghatalmasabb filmalkotása.

Monumentális világfilm!

HINDU SIREMLÉK

teljesen új, hangus feldolgozásban.

I. rész: Esnapuri királytigris.

II. rész: A tulvág vándora.

Figyelem! Előadások vasárnap fél 3, fél 6, fél 9, hétfőn 5 és 8 órakor.

November 9-én,

szombat

Irene Dune a „Mellékutca” főszereplőjének első vigjátéka.

Ártatlan Theodóra

fordulatos, kacagtató vigjáték.

Viziőrültek

színes film.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 november 5-én, szombaton Imre herceg napján és 6-án vasárnap 6 és fél 9 órakor.

A híres magyar színmű filmen!

A falu rossza

népszínmű.

Főszereplők: Dajka Margit, Rózsahegy Kálmán, Somlai Arthur, Somogyi Erzs, Gregus Zoltán, Ölvedy Zsóka.

Tóth Ede 100 arannyal jutalmazott és sok sikert aratott műve filmen is a legnagyobb sikert ért el. A nagy magyar színészek kitűnő játéka és a szép magyar dalok a közönséget elvarázsolják.

Szilézia a turisták paradicsoma

sportfilm.

Magyar Világhíradó

A gyomai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
3825/1938. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Országos Hitelintézet végrehajtónak Gonda Menyhért (nős Timár Rozáliával) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 24885 dollár tökéketelés és járuléka behajtása végett az Endrőd községben fekvő, s az endrődi 4254. sz. tkvi betétben A. + 1. sorsz., 8573/2. hrsz. alatt 9 hold Görögállás dülöbeni ingatlan 5580 pengő, ugyanezen betétben A. + 3. sorsz. 8573/8. hrsz. alatt 2 hold 1000 n-öl ugyanottani ingatlan 1627 P 50 fillér és az endrődi 5214. sz. betétben A. + 1. sorsz., 8574/1. hrsz. 3 hold 1200 n-öl Görögállás dülöbeni ingatlan 2325 ar. P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1938. évi december hó 29 napján délelőtt 9 órakor Endrőd községében fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938. évi okt. hó 21 napján. Dr. vitéz Molnár Kálmán sk. vezető kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül: SZILÁGYI díjok.

Vásári hirdetmény.

Gyoma községben az 1938. évi őszi országos vásár a következő napokon tartatik meg:

november hó 12-én szombaton lóvásár,

november 13-án vasárnap kirakodóvásár.

A községben fellépett ragadós száj és körömfájás miatt hasított-körmű állatvásár nem lesz. A vásár alkalmával semmiféle szálak takarmány-féle nem hozható be a községbe. A vásárra jövő iparosok tartoznak iparigazolványaikat a vásárra magukkal hozni.

Gyoma, 1938 október 21.

Pánczél Emil Kovács Gábor főjegyző. bíró.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17. ⁸⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ³⁵		Szarvas	18. ²³
6. ¹⁰	ind.	Endrőd	17. ⁵⁰
6. ²²		Gyoma p. u.	17. ³⁸
6. ³⁶		Gyoma templom-tér	17. ²⁸
7. ²⁸		Szeghalom p. u.	16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány	15. ²⁵
9. ¹⁹	érk.	Hajduszoboszló	14. ⁴⁵
9. ⁵⁵		Debrecen, „Arany Bika Szálló”	14. ¹⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—. Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérty-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50.

Szeghalom—Berettyóújfalu:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³³
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalu p. u.	i.	14. ⁰⁰
9. ⁰³	é.	„ községháza	i.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérty-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyl Olvasókör és Perjés.

Gyoma község ingatlanforgalma

P. Tóth Lajos (nős Csáki Ágnessel) gyomai lakos vett 1 hold 252 n-öl kölesfenéki szántót kk. Tandi Lajos gyomai lakostól 840 P-ért.

Wagner Ádám és neje Klein Juliánna gyomai lakosok vettek 386 n-öl, 1099 n-öl, 1 hold 458 n-öl és 345 n-öl félhalmi szántót Pálínkás Mihály gyomai lakostól 2200 P-ért.

Kató János és neje Csatos Mária gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Nagy István (nős Nagy Máriaival) gyomai lakostól 1242.36 P-ért.

kk. Tandi Lajos gyomai lakos vett 1 hold 1500 n-öl zöldlaposi szántót Domokos Sándor és neje Gyarmati Ráchel gyomai lakosoktól 2000 P-ért.

B. Szabó Imréné Fekete Eszter gyomai lakos vett 313 n-öl pocosi kertet özv. Izsó Benedekné V. Kovács Eszter gyomai lakostól 400 P-ért.

Haibach Mihály (nős Haibach Vilmával) gyomai lakos vett 2 hold 1075 n-öl és 1 hold 184 n-öl kölesfenéki szántó 1/3-ad részét Haibach Andor budapesti lakostól 750 P-ért.

Domokos Erzsébet gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat K. Nagy Lajos és neje Hornok Mária gyomai lakostól 2800 P-ért.

OLCSÓ

BORAJÁNLAT

32 FILLÉR

egy liter 10%-os szeszartalmu **Kadarka** vagy fehér iisztán fejtett ujbör Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadunk el. Hordót díjmentesen adunk a szállítás tartamára kölcsön; hordónk 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldők mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraink kellemes italuak, zamatra tökéletes és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.

fajborpincészete

Soltvadkert, Pestmegye.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Négy tehénjárás örökön eladó. Cím a kiadóban. 1—1

Bériet megszünése folytán, mindenféle gyümölcsfa oltvány és rózsza, fenyő csemeték, helyi viszonyoknak a legjobban megfelelő fajtákban eladó. Révlaposon megtekinthetők. Lakás: Hősök Emlékutja 73 szám alatt. A telep államilag ellenőrizve van. 5—1

Egy használt Singer varrógép és egy 500 kg-os hiteles mérleg olcsón eladó. II. Gárdonyi ut 52. 2—1

Árpád utca 25. szám alatt bőséges izletes házikoszt kapható adagoként 80 fillérért azonnal. 1—1

Budapesten urleányoknak, urhölgyeknek teljes ellátás havi 56 pengő, csak lakás 18 pengő. Teréz krt. 18. III. 1. Rákóczi ut 59. III. 2. József krt. 55. II. 8. Szent István krt. 1. III. 5. Telefon 14—15—70. 6—6

Francia, angol, német vagy olasz nyelvekhez értő urilányok, urhölgyek, két hónapi nyelvkurzusainkon, mint nyelvtanítónok díjmentesen kiképeztetnek és azonnal alkalmazást nyerneik. Részletes ajánlatokat (válaszbélyeggel). Budapest Teréz-körut 18. III. 1. Unvers címre küldendők. Kezdők is felvétetnek 6 hónapos díjmentes kurzusra. 5—5

Eladó 1070 mm. dobolyós cséplő, Fordson traktorhoz igen alkalmas, teljes felszereléssel: mázsa, fecskendő, hévér, mentőszekrény, 140 mm. emergé fűszij, vízmentes ponyva stb. Személyesen tárgyal Giricz Vince, Gyoma. 2—2

Bene József ács-mester elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a nagyérdemű közönség szives pártfogását. 5—4

Összecsukható tanulóasztal két székekkel olcsón eladó, Zrínyi utca 61. szám alatt.

Angoranyultenyészet 78 drb-ból álló törzskönyvvezett, eladó, Dévaványa, Horthy-tér 3. 2—2

Király Sándor cipész műhelyét áthelyezte Hősök Emlék utja 54 sz. alá. Szives pártfogást kér. 2—2

Téglási Istvánné eladó a vizjárta páskumi 2 hold szántója örökön. Érdeklődni lehet levélileg Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3—3

Eladó: 5 kat. hold zsellér föld 4600 P, 3 kat. hold zöldlapon 3300 P, 10 hold Póhalmon, mely 400 pengővel átvehető, 10 hold 1000 pengővel átvehető, ujkertben 1 hold 1100 P. Eladó egy szép uri lakás 3 szoba és sok melléképület 500 n-öl telek 9000 P. Arany János utcában egy szép lakóház 7500 pengő. Kiadó egy kétszobás lakóház fő utcán évi bér 360 pengő. Fenti ingatlanokról bővebb felvilágosítást nyújt Izsó Balázs ingatlan irodájában, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Az „Uj Magyarország”

a legjobban szerkesztett politikai napilap. Előfizetési ára: 1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csülörök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Feladós szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és Kladóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

LEVESZEM A KALAPOM

előtted jószívű gyomai adakozó, aki hősi megerőltetéssel siettel odaadni filléridet, pengőidet, buzáidat és tengeridet, hogy ezekkel a felvidéki testvéreinken segíts. Nem nagy hangon adtad, amit adtál. Nem verted a melled nemzetiszínű féltéglával, hogy mindenki lássa: anyagi tehetségedhez képest milyen nemes erőfeszítést végeztél szükségeden. „Hogyne adnék, — lelkem — jószívvel adom, hogy szegény felvidékieken segítsünk!“ — és ezekhez hasonló megjegyzésekkel adták össze azt a sok-sok pengőt, fillért, buzát, amelyekkel nemcsak a testvéri köteleességetek róttátok le, hanem a községünk becsületét is megmentettétek. Megmentettétek azokkal szemben, akiknek a szerencsájuk és talán kevés esetben a szorgalmuk is juttatott, de a szívük önzővé vált és csak önmagukkal szemben éreznek köteleességet, másokkal szemben már érzékellenek. És ilyenekből kerülnek ki azok a lesipuskások is, akik arra számítanak és jól számítanak: majd ad helyettünk az a sok könnyelmű is, aki ilyenkor mindig ellágyul.

Hála Istennek, a fukarok vannak kevesebben és a jószívű adakozók többen.

Nehogy a szűkkeblűek arra számítsanak, mert pillanatnyilag valamilyen más anyagi kötelezettségük akadt, ez felmenti őket a most lefolytatott adakozás alól. Az is más és ez is más. Ez a mostani adakozás nem azt jelentette, hogy a feleslegünkből adjunk. Nem és százszor nem! A magunkét kellett megosztanunk felvidéki testvéreinkkel. És ezért olyan megható, olyan fenséges, hogy lakostársaink legtöbbször megérezte ezt és teljesítette ebbeli köteleességét.

Levett kalappal állok elébeteik Testvéreim és örülök, hogy egy közösségben, ennek a közösségben Veletek élhettek.

W.

Köszöntjük a Felvidéket

„Hiszek egy Istenben“ — hangzik fel a hazában közel két évtizede minden magyar megmozduláson Papp-Váry Elemérné nemzeti imája. Szent áhitattal, átszellemült érzéssel énekeljük a magasztos dallamot nemzeti ünnepeinken s Istenbe és a magyar feltámadásba vetett rendíthetetlen hitel mondjuk el összejöveteleinken, gyüleéseinken, iskoláinkban mindenütt, ahol magyarok gyűlünk össze.

Mindnyájan azzal az erős meggyőződéssel morzsoljuk el napi imáinkkal a magyar Hiszkegyet, hogy az igazságnak győznie kell. Ebben a hitében a legkisebb magyartól fel az ország kormányzójáig egybeforr a magyarság.

A magyar feltámadásba vetett erős hitünk a magyarok Istenének segítségével, a velünk őszinte baráti viszonyban levő nagy hatalmak támogatása, és a magyar kormány szívósan kitartó fáradhatatlan diplomáciai munkája révén megértjük azt, hogy egymillió magyar testvér visszajött az anyaország kebelére. Új ősi magyar városok, szintiszta magyar falvak tartoznak újból Magyarországhoz. Felszabadultunk. Véget ért husz évi megaláztatása azoknak, akik idegen uralom alatt is kemény magyarok maradtak. Becsület dolga volt, hogy megmaradjanak magyarságuk mellett — mondotta a kormányzó — amidőn a magyar nemzeti hadsereg élén Komáromba bevonult. És a Felvidék magyar népe kitartott magyar becsületében. Rendületlenül hitt a feltámadásban, a magyar igazság győzelmében, amelyben a Kormányzó szavaival élve, fanatikusan hinni és törhetetlenül bizni egy pillanattig sem szüntünk meg.

Köszöntjük a magyar emlékektől megszentelt városokat és falvakat, szívünkbe zárjuk la-

kóit, tárt karokkal fogadjuk őket. Érezzék itthon magukat a magyar hazában Szent István bizodalmaiban, amelynek magyar népe és vezetői mindent megtesznek, hogy az öröm, a boldogság gyönyörű napjai után megtalálják azt, amire husz éve nem hiába vártak, amiben bizva talán magyarabb magyarok maradtak, mint sokan azok közül, akik nem érezték az elnyomást, akikre nem nehezedett rá a megsemmisíteni akaró idegen fajok uralma. Legyenek a visszatértek az ezer éves hazájukban olyan kemény, a magyarság érdekében önzetlenül, lelkesen dolgozó magyarok, mint amilyen érzésekkel hozzánk vágyódtak az elmúlt husz év alatt!

Imrédy Béla miniszterelnök egyik legutóbbi beszédében a visszatérő szlovák, ruszin és német nemzetiségekről szólva szeretettel köszöntötte őket is s hangoztatta, hogy a visszatértek nemzeti érzelmeit tiszteletben tartjuk. Az egész ország telfogását tükrözi vissza a miniszterelnök kijelentése. Magyarország mindig megértéssel viseltetett a kisebbséggel szemben s most is — mint a ahogy a miniszterelnök leszögezte álláspontját ebben a kérdésben — lehetővé tesz számukra, hogy hűséges, becsületes állampolgárai legyenek a magyar hazának, megoszthassák velünk örömünket és gondjainkat.

A miniszterelnöktől nem is vár más felfogást az ország közvéleménye. Kijelentése összhangban van Magyarország eddigi kisebbségi politikájával, amelynek irányelve, hogy az ország nemzetiségei ugyanolyan jogokat élvezzenek, mint a magyarok. Nem érzik, hogy idegen uralom nehezede rájuk, mert polgári és politikai jogokat korlátozás nélkül gyakorolhatják, iskoláikban, templomaik-

ban, társadalmi összejöveteleiken szabadon ápolhatják nemzeti kulturájukat és számarányokon felül is elhelyezkedhetnek a közhivatalokban. Az állami, megyei és községi életben csak egyetlen korlátozásnak vannak alávetve, mint az állam bármelyik polgára, és ez a tehetség. Magyarországon most sem számít, mint ahogy a háboru előtti nagy Magyarországon sem számított, hogy ki milyen nyelven imádja istenét, itt egyedül a rátermettség biztosítja az érvényesülést.

Ezzel a jól bevált rendszerrel értük el azt, hogy nemzetiségeink megelégedett, békés polgárai az országnak, Magyarországot mindnyájan hazájuknak tekintik, kivesszük részüket a nagy nemzetépítő munkából és velünk együtt vállalva küzdenek a teljes magyar feltámadásért.

A miniszterelnök igen helyesen tárta fel rövid kijelentésében a kisebbségi kérdést. Ezuttal is megtalálta azt a hangot, amely Magyarország iránt továbbra is kedvező atmoszférát teremt a külföldön s kisebbségeinkkel való bánásmódunk, azok helyzete, gazdasági és kulturális érvényesülési lehetősége mintául szolgálhat a többmillió magyar fölött uralkodó utódállamoknak.

VÁLTOZÁS AZ ELSŐ BUDAPESTI GÓZMALOM R.T. GYOMAI TELEPÉNEK VEZETÉSÉBEN

Amilyen váratlanul és érzékenyen érinti Gyoma társadalmát vitéz Madaras Gyula igazgató áthelyezése Székesfehérvárra, a cége ottani telepének vezetésére, ezt a veszteségünket enyhíti, hogy utóda Schwalm József földink lesz, aki 18 éve működik már cégénél és most szorgalmas és hűséges működésének természetes folyománya, hogy cége gyomai telepének vezetésével őt bizta meg.

Vitéz Madaras Gyula november 16-án már el is foglalja székesfehérvári állását. Nagyszámú tisztelői és barátai ma este az Uri-Kaszinóban bucsuznak el tőle.

A református templom-ünnepségek további ismertetése

Lapunk legutóbbi számában beszámoltunk a református egyházi ünnepségek első részéről, a dr. Révész Imre püspök itteni szolgálatáról, most beszámolunk a délutáni és másnap délelőtti ünnepélyekről.

Templomi vallásos est

Az először kivilágított templomot is teljesen megtöltötték Gyoma lakosai, telekezeti különbség nélkül, éppen úgy, mint délelőtt, a délután 5 órakor megtartott templomi vallásos esten. Szabó Gyula egyházme-

gyei orgona-szakértő orgona bemutatója és gyülekezeti ének után Percz István nagyszalontai esperes bibliát olvasott és imádkozott mély áhitattal és buzgósággal.

Görömbey Péter v. esperes az egyház multját felölelő hatalmas predikációt tartott, mely a hallgatóság figyelmét mindvégig lekötötte.

Gönczy Béla vésztői lelkész, egyházmegyei főjegyző pedig buzgó imával rekesztette be a templomi ünnepélyt.

Irodalmi és egyházzenei számok

Ennek a szép vallásos estnek a kimondottan egyházi szolgálatokon kívül nagyon értékes irodalmi és egyházzenei számai is voltak.

Gyökössy Endre, a Petőfi-Társaság tagja, az itt folytatólagosan közölt két szép költeményét olvasta fel:

LUTHER

Még nem értettem, hogy ki vagy,
Mint apró, csöndes szarvasi diák,
De ott hallottam ünneplő szivekből
Kiharsanni egy új melódiát;
Megnyílt rá fölöttem a mennybolt,
Luther, az a te éneked volt!
S mikor a templom buzgó orgonája
Zúgott az ének rengő ritmusára
És zengte véle száz, meg száz ajak:
— Erős vár a mi Istenünk! —
Luther, először akkor láttalak.

Szivem megdobbant hangosabban,
Őszinte könnyekre fakadtam;
Kérve kértem barátaimat egyre,
Tanítsanak meg hősi énekedre.
Éreztem mindjárt, hogy te nagyon nagy vagy,
Szívvel, lélekkel, hittel fűtött gazdag.
— Mint később a kuruc dalokból
Rákóczi lelke lobogott felém.
S láttam, hogy harcolt, hogy bukott el,
Idegenben hogy bújdosott el,
Hogy jött haza föltámadása reggelén:
Úgy követtél, Luther, te engem,
Diadalmas, hű énekedben!

Ma már ha értem is, ki vagy:
Jézus királyi kelevéze,
Az Evangélium vidám vitéze,
Egy ó világgal szembeszálló bátor,
Nem rettenő a rettentő haláltól;
A tiszta Íge hívő hirdetője,
Elalélt lelkek meleg megmentője,
A Hamisságnak sújtó ostora,
Az Igazságnak hős apostola,
Világító és gyógyító alázat,
Mert Krisztus a kenyered és házad:
A Legnagyobbak között is te, Nagy,
Bennem, nekem nagyobb már így se vagy!

Mindörökre maradj is nékem
Szent énekedben menedékem.
Tántorgó tetteim fölött
Vele vágd szét naponta a ködöt;
Vele vezesd botló lábam a jóra,
Vele repüljön Krisztusom felé
Életem törekeny hajója;
Vele, hű pajzzsal, vond be szívemet!
Küzdelmeimben megsegítsen
Te diadalmas, hősi éneked:
— Erős várunk nekünk az Isten!

Gyökössy Endre.

Az örök zsoltár élő sípja

Az orgona melegen zengő sípja
Az ének — folyó partjaira hívja
A híveket. S a hűs dallam vizében
Megijjúl minden lélek. Épen
Emeli szárnyát föl az égig, hol már
Az Úr lábát öleli át a zsoltár.

És az orgona százegy sípja szól...
A művész-kántor ujjai alól
Finom futamok ölelik körül
Az éneket. Az öreg pap örül,
Mert hű a nyáj, míg zsoltárt énekel,
Bitang mezőkre sose téved el.

A legjobb síp is a koruson ül, fenn,
A mindig - tiz - éves fiú, ki hűen
Teli - zengi a fehér templom öblét.
Ő az élő síp, a drága örökség,
Kit ivadékról ivadékra adnak
A hű apák a zsoltáros falaknak.

A mindig - tiz - éves fiú-torok
Vezető hangja frissen ráng csorog
S üditő áldás rávetni magunk,
Vele, utána mi is szárnyalunk,
Az orgona is őt öleli már
És a zsoltár a templomból kiszáll,

Élő Sípján az Eget megtalálja...
— Holtta fárad a templom orgonája,
Erős tornya is a halálba roskad,
De az láő sem árt a síp — toroknak,
Mindig tizéves s hangja ránk pörög,
Vele és benne a szoltár örök.

Gyökössy Endre.

Böszörményi Jenő szentesi lelkész-elnök, országosan ismert novella írónk egyik bécsi élményéről írott elbeszélését olvasta fel fia, Böszörményi Ede szentesi vallásnár.

Az orgonán önálló számmal játszottak: Szabó Gyula tisz-

földvári, vitéz Mártha Béla kisujszállási és Zöld Sándor gyomai kántorok.

Énekszámokat adtak elő vitéz Mártha Béla, dr. Porteleky László, Faragó Károly és a gyomai református férfi- és női-kar.

Reformáció emlékünnepély

Másnap az október 31-i reformáció istentiszteletre ismét nagyszámu közönség gyűlt össze a megújított templomban. Böszörményi Ede biblia olvasása és lélekből fakadó imád-

sága után dr. Vasady Béla debreceni egyetemi tanár hirdette az igét, nagy tudással felépített és szónoki lendülettel előadott hatalmas predikációjában.

Református egyházunk felejtethetetlen ünnepségekkel örökítette meg hievei áldozatkészségéből ujjáépített templomát. Ennek az áldozatkészségnek akarunk

emléket állítani azzal, hogy leközzöljük az eddig befutott adományokat:

MagyarÁllam 5000 P, dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán

Megszállották csapataink a Felvidéket

Horthy Miklós kormányzó november 6-án Komáromba és november 11-én Kassára vonult be fehér lován, a magyar csapatok élén. A közbeeső napok alatt átvették csapataink a Felvidékből nekünk ítélt városokat és területeket.

A keserűség könnyei után az öröm könnyei dagadtak áradattá egy hét alatt. Nemcsak a felszabadultaké, hanem a rádiók előtt ülő millió magyar könnye is belecsordult abba a hőmpölygő áradatba, amely végig nyilalik az egész országon: „Mindent vissza!!!”

Most kül- és belpolitikai viszonylatban is csak a Felvidék visszacsatolása tartja állandó

izgalomban a magyarságot. A kifosztott magyarság megsegítése ez a szent terület, amelyen nemes versengés folyik, hogy ki adjon többet.

A képviselőház és felsőház ünnepélyes bekebelezésgyűlései, Rothermere lord itt tartózkodása és fejedelmi ünneplése, az egész országban tartott diszgyűlések, felvonulások, a rádióközvetített bevonulások a felszabadult városokba, — ezek azok a mozaikok, amelyekből mámoros zsongással, reménykedő bizakodással állanak történelmi napjaink. Ezek képezik most minden magyar napi imádságát is.

VITÉZ MADARAS GYULA

Igy leírva vagy elmondva egy szép magyar név. Nekünk gyomaiaknak még egy fogalom is. A kiváló vezető-tisztviselő, a talpig uri-ember, a fáradhatatlan, önzetlen szervező-elnök, aki sok társadalmi egyesületünk életében hosszú ideig vezető volt, a melegszívű barátnak a fogalma vitéz Madaras Gyula, a mindannyiunk Gyuszija

Huszonkét évvel ezelőtt, 1916 szeptember hó 21-én menekült Gyomára Marosvásárhelyről id. Madaras Béla családjával. Hamarosan megismertük a rokonszenves családot. Ki ne emlékeznék még a karcsu, sápadtarcu, szépen dekorált főhadnagyra, közvetlen a leszerelés után?

Az Első Budapesti Gözmalom Részvénytársaság gyomai telepén kezdte meg gyomai működését vitéz Madaras Gyula. A gyomai társadalmi életben, kedves modorával, hamarosan közszeretetre tett szert. A nagy aléltásból Gyomán is magunkhoz tértünk és zökkenve, tapogatózva megindítottuk egyesületeink életét is. Bőven akadt vállalkozó a vezetésre, de sok helyen hamarosan kidőltek ezek közül a gyengék. Madaras Gyula képességeit legelőször az Önkéntes Tüzoltó Egyesületünk ismerte fel és 1924-ben elnökeül választotta. A többi azután magától jött.

Vitéz Madaras Gyula egyéniségét legjobban viselt tisztségei jellemzik. Jelenleg elnöke: az

Országos Frontharcos Szövetség gyomai csoportjának, a Gyomai Levente Egyesületnek, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés gyomai kerületének, az Uri-Kaszinó alelnöke, az Országos Magyar Lövészszövetség Békésvármegyei Intéző Bizottságának választott tagja, a Gyomai Testnevelési Bizottságnak a főispán által kinevezett tagja, a Nemzeti Egység Pártja gyomai választókerületének titkára; a Gyomai Sport Clubnak két ízben, mintegy 10 éven át, a Tüzoltó Egyesületnek 12 éven át, a Gyomai Járás Molnárainak 10 éven át és a Gyomai Polgári Lövészegyletnek több éven át volt elnöke és több egyesületnek választmányi tagja.

Az ő elnökségei nem abból állottak, hogy csak reprezentált és más végezte a munkát. Nem! Madaras Gyuszi az elnöklete alatt álló egyesületeinek vezetője, szervezője, éltetője, legszorgalmasabb munkása, — egy szóval mindenese volt. Nem egy egyesületet támasztott ő fel aléltásából és nem egy egyesülettel történt meg, amikor leköszönt az elnökségről, visszahanyatlott.

Vitéz Madaras Gyula eltávozik Gyomáról. Intézetének vezetősége székesfehérvári telepének vezetésére helyezte őt át. Kevés ideszármazott embernél tapasztaltuk eddig annyira a begyökerezést Gyomára, mint nála. Érthető is: aki annyi önzetlen munkával vett részt, két

Igaz

ami igaz, egy főnyeremény nagy szerencse! De hogy módunkban legyen nyerni, vegyünk idejében 3 P-ért egy egész, vagy 1.50 P-ért egy fél jótékonycélú állami sorsjegyet, mellyel a következő összegeket nyerhetjük

40.000 ar.P

főnyereményt,
vagy:

20.000 P, 10.000 P,
kétszer 5000 P, négyszer
2500 P, hatszor 2000 P,
huszszor 1000 P, összesen
18.729 ny e r e m é n y t
275.000 P értékben.

Kapható osztálysorsjegy
főárusítóknál és dohány-
tözsdekben.

Húzás december 7-én.

évtizeden át, községünk életében, annak második hazájává vált községünk. Nemcsak ő távozik el nehéz szívvel tőlünk, mi is fájó érzéssel válunk el tőle. Hasznos munkálkodásával kiérdemelte tőlünk, hogy ezután is gyomainak valljuk őt és azt is megértjük, ha ő is gyomainak tartja magát, még új működése helyén is.

Székestehérvár egy derék magyar embert nyer vitéz Madaras Gyulával, mi egy értékes emberünket veszítjük el eltávozásával.

Vitéz Madaras Gyula közhasznú munkája élő emléke marad értékes itteni működésének.

Magyar a Magyarért

magyar igazság Róma, Berlin és Varsó baráti támogatásával győzött. Visszakerültek véreink! Vissza Rákóczi és Kossuth földje. Vissza a kifosztott Felvidék földmives népe, amelynek fiai huszévi cseh rágalom és hazugság légkörében, iskolájában és világnézetében nevelkedtek s akik még sohasem látták közelről Szen István földjét! Ezt kell nekik bemutatni!

Mit akarunk?!

Azt, hogy a felvidéki magyar és szlovák gazdalfju testvéreink itt, nálunk szemtől-szembe ismerjék meg a magyar nemzet igazi történelmét, a falu életét, erényeit, szokásait, hazaszeregetését, munkásságát, áldozatkészségét és testvériességét és összes szépségeit, hogy visszatérve apostolai legyenek az ezeréves

ipari, inségsegély adománya 800 P, Békésvármegye alispánja 1000 P, Gyoma község 1500 P, N. N. 25 P, Nádudvari Mihály 20.20 P, Csapó Lajos 10 P, Kölcei Dávid 100 P, Sarkady Lajos 100 P, Bánhegyesi Imre 23.76 P, Erdei László 8.75 P, Maróthy Ferenc 10 P, özv. Szilágyi Lajosné 10 P, N. N. 20 P, özv. Szabó Benedekné 10 P, özv. Seprényi Lajosné 10 P, Gál Antal 200 P, N. N. 1 P, Vass Lajos 100 P, özv. Hatvani Józsefné 23 P, Házy Imre és neje 40 P, özv. Bogár Mártonné 10 P, Szanyigó Ferenc 10 P, Molnár István 3 P, Csapó Lajos 10 P, Tóth Balázné 10 P, Sántha Gábor 5 P, özv. Nádudvari Istvánné 200 P, Fekete Demeterné 30 P, özv. Izsó Istvánné 5 P, Marton István 5 P, Weisz Albert 10 P, Becher Rezső 5 P, Református Nőegylet 174.36 P, Református Egyház házipénztára 1000 P.

Az adományozás még nincs lezárva, mert tudomásunk szerint a gyönyörű faragott templom ajtókat megváltják egyesek és így öröközik meg nevüket a késő utókor számára. Azoknak, akik az orgonára legalább 200 pengőt adtak vagy adnak, az orgonánál elhelyezett márványtáblára vésik fel nevét, az adományozott összeggel együtt.

A gyomai református egyház presbiteriuma

1938 november 10-én tartott gyűléséből a következő nyilatkozatot adta ki:

Köszönetét fejezi ki Gyoma község egész lakosságának azért, hogy nagy áldozatkészséggel megújított templomunk október 30 és 31-iki ünnepélyein, telekezeli különbség nélkül, megjelenni és ez által kifejezetten egyházi jellegű ünnepélyeink fényét emelni szívesek voltak.

Köszönetet mond a hatóságoknak a tőlük nyert értékes támogatásért, a külső tiszteletadás szépen megnyilvánult jeleirért.

Köszönetet mond azoknak a nemes lelkeknek, akik önkéntes adományaikkal, vagy értékes munkájukkal templomunkat minél szebbé tenni segítettek: azoknak, akik vidékről érkező vendégeinket magyar vendégszeretettel elszállásolták, vagy kocsijukat díjmentesen rendelkezésünkre bocsátották, a szereplőknek, az énekkarok tagjainak, rendezőknek, cserkészeknek, akik az ünnepélyek sikere érdekében tevékenyen közreműködtek, a Kaszinók Elnökségeinek, akik az étkező helyiségeket díjmentesen felajánlották.

Hirdesse ez a megújított templom az Isten és hazaszeregetet szent eszményeit itt. Nagy-Magyarország szívében nemzedékről-nemzedékre!

szentistváni Magyarországnak. Ezt a gazdáltságot, a holnap és a jövő embereit lélekben is vissza kell vezetnünk ősi, magyar fajtánkhoz.

Magyar Testvérek!

Kis- és nagybirtokosok, földmivesek, falu népe!

Szívünk egész melegével hívunk mindnyájókat, mert az ország öserőtől duzzadó többsége és tartálya Ti vagytok!

Nektek kell tehát példát adnotok az ország ujjaépítésében is azzal, hogy segítségünkre jöttök.

Aki megérti a FALUSZÖVETSÉG hívó szavát és vállal vendégként 1—2 hónapra egy gaz-

dáljut, aki részt vesz a család minden munkájában épp úgy, mint otthon, az azonnal jelentse be címét: Budapest, V., Báthory u. 24. sz. alatt Szövetségünkél vagy a Gyomai Ujság szerkesztőségében.

Nagy felvilágosító munkát kell végeznünk! Erre az ős és a tél a legalkalmasabb.

Siessetek tehát a jelentkezéssel, hogy hamarosan készen legyünk. Most emberekre és áldozatos cselekedetekre van szükség, mert a történelmet nem gyávák, hanem a bátrak csinálják.

Falu Magyar Gazda és Földmives Szövetség.

Ünnepi népgyűlés a Felvidék felszabadulásának örömeire

Gyoma község lakosai vasárnap, november 6-án, lelkesen tüntettek a Felvidék visszatért magyarjai mellett. Az országzászló alatt, amely diadalmasan fel volt huzva, gyülekezett délután 3 órakor ugyyszólván minden épkézláb gyomai, hogy örömeinek és összetartásának kifejezést adjon.

Az ünnepi beszédet Bay József lelkész-elnök mondotta. Beszédét a közsiklán és fővenyen épített bibliai hasonlattal kezdte, annak kiemelésével, hogy a magyar nemzet közsiklára, az igazságra építette a maga országát. A cseh államalkotásról pedig Hitler mondott lesújtó véleményt, amikor azt a kijelentést tette, hogy Benes a cseh államot összehazudta. Történelmi szükség volt, hogy ez a fővenyre épített tákolmány összeomoljék.

Husz esztendő a nemzetek életében nagyon rövid idő, de a magyar testvéreinknek, akik ezalatt a 20 év alatt átszenvedték a cseh elnyomás minden

borzalmaikat, nagyon sok volt ez a szenvedés.

Továbbiakban vázolta a négyhatalmi konferenciától a bécsi döntőbíróóság üléséig lejátszó eseményeket és rámutatott arra, hogy az igazság nagy napja felvirradt.

Rámutatott a felvont országzászlóra, amely most 5 napon át hirdeti, hogy a magyar reménység részben beteljesedett, de a zászló visszahull, — mondotta hatásos beszédét befejezve — azt jelenti ez, hogy még sok magyar testvérünk van idegen rabság alatt, keleten, délen és nyugaton. Hogy azok is érhesenek egy ilyen örömnapot, azt nekünk hazafias lelkiismeretességgel kell előkészítenünk. Szűnjék meg minden széthúzás, építsük ki a magyar egységet, erős hadsereget, mert a Duna völgyében reánk egy újabb ezersztendőben még talán a régi-nél is szebb hivatás fog várni.

Szavaltatok és énekszámok hangzottak el, majd lelkes hangulatban oszlott szét az ünneplő közönség.

gróf Teleky Pál vallás- és közoktatásügyi minisztert, Mussolini olasz miniszterelnököt, Hitler vezér és kancellárt,

Beck lengyel külügyminisztert.

Végül a „Magyar a Magyarért“ akcióra 500 pengőt szavazott meg a közgyűlés.

Lég- és gázvédelmi tudnivalók

(Külféle forrásmunkák nyomán összeállította: Dr. Szilágyi Ferenc m. kir. főorvos) (3)

III. Hólyaghuzó harc-gázok

Ezek: a mustárgáz, vagy „Yperit“ (mert a németek Ypern belga-francia városnál használták először) és a „Lewisit“ vagy halálharmat. Ezeket a harc-gázokat a világháborúban ki kellett találni, mert a tökéletesített gázálcok már egyéb gázok ellen védelmet nyújtottak, ezek ellen nem véd a gázálc, illetőleg a bőrnek hólyagos sérüléseit nem tudja megakadályozni.

A mustárgáz felismerése rendkívül nehéz, mert szaga alig van és szaglószerző bizonyos idő múlva érzékellen iránta. Állatok sokkal hamarabb megérik: jelenlétét s a világháborúban is a lovak, kutyák már előre nyugtalansággal jelezték a gázfelhők közeledését.

Háborus adatok szerint a németek 1917-ben Ypernél este 10 órától hajnali 2 óráig szórták a mustáros gránátokat az angol hadállásokra s a katonák még gázálcot sem vettek fel, mert semmiféle gázszagot nem éreztek, de pár órával később a hatása szörnyű volt...

Hatása: Először is a tudóban előszólva csak órák múlva jelentkezik gyuladós folyamatok képében. Előbb már a torok kiszárad, a hang elreked. Ugalásszerű köhögés lép fel s az orrból genny folyik. A mustárgáz azonban eredetileg bőrméreg. A bőrre jutva semmiféle fájdalmat, vagy viszketést nem okoz. A hatás csak 5—6 óra múlva jelentkezik élénk bőrpírosság képében, amely a bőrből kissé kiemelkedik. Pár óra múlva a pirosság szélein apró hólyagok jelennek meg, amelyek később összefolynak s az egész bőrsérülést egy hólyag takarja. A hólyag tartalma sárgás vérsavó, amelyben sok a rostanyag (fibrin), nem mérgező. A hólyag alatt élénk vörös, könnyen vérző irharéteg marad vissza, amely később szürkés-fekete, elhalt szövetrészekkel van borítva. A sérülés nagyon fájdalmas, az elhalt részek csak hosszú hetek múlva kezdenek lelokkodni, a gyógyulás igen lassú és csunya hegek maradnak vissza. Különösen a hónalj és lágyékhajlatok igen

érzékenyek mustárgázzal szemben. E sérülések az égési sebekhez hasonlítanak s itt is van I. foku (gyuladós), II. foku (hólyagos) és III. foku (szövetelhalásos) sérülés. Égésnél inkább a szélek felé, mustárgáz-sérülésnél pedig inkább a mélybe halad a folyamat. A gyógyulás seb széle felől indul meg és a genyvedések miatt mélyebb beszűródéséhez vezet.

A mustárgáz a szemet is megtámadja, kötő- és szaruhártyagyuladást, fekélyeket és homályokat okoz. A szemhélyak megduzzadnak, gennyes folyás indul a szemből és a szemhélyak görcsösen zárnak. Ha mustárgáz felszívódik, anyagcsere-zavarokat, nagyfokú, lesóványodást és a test belsejében apró vérzéseket okoz.

Védekezés: A bőrre jutott gáz ellen csak az első 10 percen tudunk védekezni chlórmentes lemosások, vagy szappanos mosás formájában. Petroleumos, benzines lemosás is segít. De 10 perc múlva alkalmazott lemosás már hiábavaló. Belégzés ellen megvéd a jó gázálc, de a legnagyobb veszély a fertőzött ruházat részéről fenyeget. Még a vastag cipő bőrén is áthatol. Tehát legfontosabb a gázfelhőből kiszabadított ruháitól, cipőitől megszabadítani, de úgy, hogy a mi magunk ruházata be ne szennyeződjék! A levetett ruhákat chlórmentes vízbe kell áztatni. Még napok múlva is fertőz a mérgezett egyén ruhája!

A különböző gummiruhák és fűrisszel átitatott szövetöltözékek eléggé megvédik a testet az yperit gázai ellen, de ezekben igen nehéz a lélegzés és a bőrlégzés megszűnése miatt szinte elviselhetetlen a hőség.

A mustárgázzal mérgezteket külön kocsin kell szállítani, amelyet azután fertőtleníteni kell. Ruháit külön járművön kell szállítani és azonnal fertőtleníteni!

A „Lewisit“ vagy halálharmat hatása hasonló az előbbi harc-gázéhoz, de erős szaga miatt hamar észre lehet venni és a sérülések sem olyan súlyosak, mint a mustárgázéi. Védekezés: ugyanaz, mint az előbbinél.

(Folyt. köv.)

Gyoma község díszközgyűlése

Gyoma község képviselőtestülete díszközgyűlést tartott november 10-én. A közgyűlésen, amelyen minden felekezet és egyesület képviselői is résztvettek, dr. Sorbán Jenő főszolgabíró elnökölt.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a gyűlés megnyitása után röviden és tömören rámutatott a díszközgyűlés történelmi jelentőségére. Utána Gyökössy Dániel református lelkész hazafias-

ságtól izzó beszédben méltatta a Felvidék visszacsatolását.

Kató Lajos h. főjegyző felolvasott határozati javaslatát egyhangú lelkesedéssel fogadta el a díszközgyűlés és táviratban üdvözölte

nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzót,

dr. vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt,

Kánya Kálmán külügyminisztert

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Gyoma község a Felvidékért

A „Magyar a Magyarért“ országos akcióba, amely a fel szabadult inséges felvidékiek megsegítésére alakult, — bekapcsolódott községünk is. Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró elnöklele alatt egy intéző bizottság ült össze, amely a helyi mozgalom ügyvezető elnökévé Gyökössi Dánielt kérte fel. Az intéző bizottság tagjai nagy lelkesedéssel határozták el a gyűjtést, amelyet lelkes hölgyeinek szíves örömmel elvállaltak. A gyűjtés pár nap alatt beis fejeződött s a szegények jó szívvvel adott filléreiből és a módosabbak adományaiból begyűlt összesen 3200 pengő készpénz, 108 q buza és 25 mázsa tengeri.

A fáradtságos gyűjtést a következő hölgyek végezték: Arany Gusztávné, dr. Bartha Gusztávné, Bay Józsefné, Bíró Béláné, Bus Andrásné, Feiler Ernőné,

Gecsey Sándorné, Gyökössi Dánielné, Gyökössi Erzsébet, dr. vitéz Haviár Gyuláné, Kató Lajosné, özv. Kárpáty Elemérné, Kocsis Gyuláné Kovács Gergelyné, Mohácsi Jánosné, dr. vitéz Molnár Kálmánné, H. Nagy Mihályné, dr. Nagy Pálné, Nagy Sarolta, vitéz Pajor Gyuláné, Pánczél Emilné, Salgó Erzsébet, Salgó Lenke, dr. Sallay Lászlóné, dr. Sorbán Jenőné, dr. Szász Lajosné, Tari Sándorné, Ugrin Istvánné, Varga Eszter, Vaskor Károlyné, vitéz Váry Józsefné, Wagner Mártonné és Zöld Mária.

A nemes célra gyűlt adományok által letörölt fájo könnyek, éhséget csillapító kenyér, a tél hidege ellen takargató ruhák, a fűtött szobák legyenek az egyetlen és legértékesebb jutalmuk úgy az adakozók, mint a gyűjtők részére.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara 1000 pengőt adományozott a „Magyar a Magyarért“ mozgalom céljaira

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara — mint az köztudomású — erőteljes akciót indított meg az érdekeltségek körébe tartozó tiszántuli gazdalakulatok körében, a „Magyar a Magyarért“ című mozgalom eredményességé érdekében.

A siker, — mely a kamara akcióját kerületszerte — az egész Tiszántulon kíséri, szinte átütőnek mondható, amennyiben a gazdatársadalom részéről történt felajánlások már eddig is minden várakozást meghaladnak, a továbbiakban pedig még messzebbmenő eredményekre jogosítanak a gazdatársadalom

hazafias áldozatkészségének impozáns megnyilatkozása szempontjából.

Egyébként, — mint értesülünk — a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, melynek gazdaközönsége mindég az elsők között volt és két kézzel, bőmarokkal adott, ha segítségét kérték az elesettek és ráutaltak érdekében — önmaga járt jó példával elől, amikor 1000 pengőt adományozott a mozgalom céljaira. Ugyanakkor a kamara tisztviselői és alkalmazottai, havi illetményük 1 százalékának felajánlásával tettek eleget a mozgalom sikerét célzó hazafias kötelezettségüknek.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Perei Dániel leánya Terézia ref., Nun Mihály fia Mihály r. k., Megyeri Endre leánya Piroska ref., Farkas Lajos leánya Erzsébet, Eszter r. k., F. Nagy Sándor leánya Irén ref.

Házasságot kötöttek: Szántó Gergely Megyeri Rózával, Horváth Ferenc Balogh Erzsébettel, Somogyi Mihály Harimati Gizella Juliannával, Boncsek János Csik Irénnel, F. Nagy Antal Hornok Franciskával.

Elhaltak: özv. Bodor Ádámné Larenycz Judit r. k. 66 éves, Balogh Sándor ref. 62 éves, Szilágyi Dánielné Tóth Eszter ref. 65 éves, özv. Hajdu Jánosné Makcsali Sára ref. 92 éves, Csökönyi Áron ref. 79 éves, özv. özv. Tokaj Lajosné Seprenyi Zsuzsanna ref. 71 éves, özv. Kölcsei Istvánné Csapó Sára ref. 85 éves, Márton Lajosné Faragó Róza ref. 32 éves.

Négy tehénjárás örökáron eladó. Cím a kiadóban. 1—1

HIREK

Gyászhir. Záhonyi Aladárné szül. Kliment Józsa november 7-én meghalt. Temetése Komáromban volt november 10-én. Az elhunyt férjével Záhonyi Aladár járásbírósi elnökkel, 12 évig volt községünk lakója. A Gyomai Jótékony Nőegylet alapítója és távozásáig vezető elnöke volt. Mindnyájan élénken emlékezünk reá és távollévő sirjára, virág helyett ezt a néhány sort helyezzük el halottnak járó kegyelettel.

„MAGYAR A MAGYARÉRT!“ A Gyomai Ujság gyűjtésére összesen a következő adományok folytak be: Wagner Márton és vitéz Váry József és a Wagner Márton Fiai cég 100 P, A Gyomai Ipartestület Vendéglő és Korcsmáros Szakosztálya 10 P, Encseff György 10 P, Teket Sándor 2 P. id. Szilágyi Ferenc 100 kg buza, Kertész Sándor 100 kg buza, Knill Antalné 77 kg buza, Schuszték Sándor ev. tanító 50 kg buza, Csáki Lajos (Tompa Mihály-utca 12) 51 kg buza, Brücher József 50 kg buza, Pólus Lajosné (Hunyadi-u.) 50 kg buza, Karsay Lajos 50 kg buza, T. Kocsis Mihály 50 kg buza, Kovács G. Lajos 50 kg buza, özv. Kertész Sándorné 50 kg buza, Dutkon László 50 kg buza, id. Ailer András 48 kg buza, Garai Sándor (Vörösmathy-utca) 40 kg buza, Szabó József 30 kg buza, Arany Lajos 27 kg buza, Gecsei Sándor asztalos 25 kg buza, Krausz Márton borbély 5 kg buza. Ezeket az adományokat a községi gyűjtésre adjuk be.

Rendelet. A 34.400/1938. I. a KKM. sz. rendeletben foglaltaknak megfelelően a Gyomai Kereskedők üzleteik nyitását és zárását f. hó 15-től kezdődőleg a következőkben állapították meg: október 1-től március 31-ig: délelőtt 7 órától fél 1 óráig, délután fél 2 órától 6 óráig, április 1-től szeptember 30-ig: délelőtt fél 7 órától fél 1 óráig, délután fél 3 órától fél 7 óráig.

A Gyomai Ipartestület ezúton is értesíti tagjait, hogy november 27-én délután 3 órakor, határozatképtelenség esetén ugyanaznap délután 4 órakor renkívüli közgyűlést tart. Tárty: 1. Tisztújítás. 2. A gyomai iparosság örömeinek jegyzőkönyvi megörökítése a Felvidék visszacsatolása tárgyában.

Az Állami gépjárművezetőképző (sofför) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-

körut 6.) november 21-én este fél 7 órakor nyílik meg. Beírás és felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta délelőtt 10—12 óra között az igazgatósági irodában. Igazgatóság.

Félaru utazási igazolvány, Nemzetközi baromfi-, galamb-, kanári-, házi-nyulkiállítás és tanfolyam Budapesten 1938. november 26-tól december 1-ig, a tenyész-állatvásártelepen X., Ligetelki dűlő. Félaru vasuti menetjegy váltására jogosító igazolvány és belépőjegy kapható Wagner Márton Fiai fatelepen.

Amit ma megtehet, ne haddalassa holnapra, mert december 7-ikén van a m. kir. államsorsjáték huzása, s ha elfelejti megvásárolni a sorsjegyet, úgy azon nem vehet részt, pedig a főnyeremény 40 000 aranypengő.

Miért idegenkednek a házasulandók az orvosi vizsgálatól? Nemcsak az egyik, hanem mindkét félre nézve fontos, hogy orvosi tanáccsal induljon a házasságba, vagy visszalépjen attól, mielőtt még nem késő. Érdekes cikk keretében foglalkozik a házassági tanácsadás fontosságával Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A kassai színház multjáról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Nem kell már vidékre menni
KÁLYHÁS MESTERÉRT,
mert helyben vállalja a legjobb kivitelben felelősség mellett mindenemű
cserépkályha és takaréktűzhely készítését.

BARTOLF MIHÁLY
kőműves-mester,
Bocskai utca 19 sz. 3—1

A **HOMBÁR** szövetkezet közhírré teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánsként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Nov. 12-én, szombat
Az apai szeretet és a gyermeki ragaszkodás magasztosan szép, megrázó drámája.

Elfelejtett ember

Főszereplők: Joan Hersholt és Don Ameche.

Kísérőműsor

Buster mint varázsló.

November 13-14-én, vasárnap és hétfő

Magyar film! Rózsáhegyi Kálmán legnagyobb sikerű szerepe, másik két főszereplő Turay Ida és Ráday Imre.

Te csak pipáld Ladányi

hangulatos magyar film.

Kísérő műsor:

Szakácsháború

amerikai burleszk.

November 16-én, szerda

Egy tengerésziskola kadettjeinek bajlári szeretele, romantikus szerele, hősiesség magalatartása.

A 3 kis kadett

Főszereplők: Robert Young, James Steward és Florence Rice.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 november 13-án, vasárnap 6 és fél 9 órakor.

A legmulatságosabb hangosfilm!

Szeremmel vádollar

vigjáték.

Főszereplők: Bulla Elma, Gustáv Fröhlich, Halmay Tibor, Hilde von Stolz.

Nagyon érdekes és bonyodalmas magyar film, amelyben különösen szépek a magyar vidéki tájak, a velencei gondolatok fülbemászó éneke és a lidói képek.

A műsor kiegészítve:

Ejféli nap országa és Magyar Világhíradó

Fővárosi napilap keres helyi szervezőt

fixre és jutalékra.

Ajánlatokat alanti címre:

„MAGYAR NEMZET” kiadóhivatala Budapest 62., postafiók 550

Uj módszerek a gyümölcs-telepítés és ültetés terén. Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a kaliforniai paizstetű őszi irtásáról, az új ül tetésű gyümölcsfák kezeléséről, permetezéséről, a vörösborkok színéről, a must eltarításáról, az arzénnal permetezett alma mérgező hatásáról, a hernyófogó kölelek jelentőségéről, a gyümölcsös őszi teendőiről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V, Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Vásári hirdetés.

Gyoma községben az 1938. évi őszi országos vásár a következő napokon tartatik meg:

november hó 12. én szombaton lóvásár,

november 13-án vasárnap kirakodóvásár.

A községben fellépett ragadós száj és körömfájás miatt hasított-körmű állatvásár nem lesz. A vásár alkalmával semmiféle szálás takarmány-féle nem hozható be a községbe. A vásárra jövő iparosok tartoznak iparigazolványaikat a vásárra magukkal hozni.

Gyoma, 1938 október 21.

Pánczél Emil Kovács Gábor főjegyző. bíró.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldij: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ³⁵		Szarvas	18. ²³
6. ¹⁰	ind.	Endrőd	17. ⁵⁰
6. ³²		Gyoma p. u.	17. ³⁸
6. ³⁶		Gyoma templom-tér	17. ²⁸
7. ²⁸		Szeghalom p. u.	16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány	15. ²⁵
9. ¹⁹	érk.	Hajduszoboszló	14. ⁴⁵
9. ⁵⁵		Debrecen, „Arany Bika Szálló”	14. ¹⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajduszoboszlóra P 5.60, Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50.

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³³
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰
9. ⁰⁸	é.	„ községháza	i.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyl Olvasókör és Perjés.

Gyoma község ingatlanforgalma

Binges Lajos és neje Uhrin Gizella gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Kiss Lajosné Szalóki Teréz gyomai takostól 6900 P-ért.

Kruchió László és neje Lukács Róza gyomai lakosok vettek 1 hold 1352 n-öl és 1 hold 1352 n-öl tanyai szántót Nagy Lajos és neje V. Balogh Etelka gyomai lakosoktól 4350 P-ért.

özv. Kalina Ferencné Szujó Julianna és Kalina Róza gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Domokos Sándor és neje Gyarmati Ráchel gyomai lakosoktól 2450 P-ért.

Gál Antal és neje Kéri Rozália gyomai lakosok vettek 3 hold 1458 n-öl tanyai szántót Hoffmann Andrásné Beinschróth Zsuzsanna mezőberényi lakosoktól 4500 P-ért.

Kocsis Mihály szegedi lakos vett 3 sertésjárást Izsó Julianna és Izsó Erzsébet Zöld Dánielné gyomai lakosoktól 80 P-ért.

Gyarmati Albert (nős Gábrriel Teréz) gyomai lakos vett 2 hold 460 n-öl vagyonszállásos ingatlant ifj. Bari Mátyás gyomai lakostól 780 P-ért.

Tóth László (nős Icsa Ilonával) gyomai lakos vett 1475 n-öl tanyai szántó felerészét Izsó Julianna gyomai lakostól 600 P-ért.

OLCSÓ

BORAJÁNLAT

38 FILLÉR

egy liter 10%-os szesz-tartalmu **kadarka** vagy fehér iisztán fejtett ujbork Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadunk el. Hordót díjmentesen adunk a szállítás tartamára kölcsön; hordónk 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldők mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraink kellemes Italuak, zamatra tőkéletes és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft.
fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Fiatallal vizsla, kitünő orru, jutányosan eladó Nemerey igazgatójánál.

Bérlés megszűnése folytán, mindenféle gyümölcsfa oltvány és rózsza, fenyő csemeték, helyi viszonyoknak a legjobban megfelelő fajtákban eladó. Révliapason megtekinthetők. Lakás: Hősök Emlékutja 73 szám alatt. A telep államilag ellenőrizve van. 5—2

Egy használt Singer varrógép és egy 500 kg-os hiteles mérleg olcsón eladó. II. Gárdonyi ut 51. 2—2

A helybeli postán egy nagy alakú használt takaréktűzhely és egy üvegfal eladó. 1

Gyümölcsfa-oltványok és rózsatövek kaphatók, államilag ellenőrzött fajsoklamból fajazonosságért jótállók. Zöld Péter, III. kerület Kossuth Lajos utca 22. 3—1

Egy jókarban levő, Singer súlyesztős varrógép olcsón eladó. Bocskai utca 55 szám alatt. 2—1

Eladó 1070 mm. dobogolyós cséplő, Fordson traktorhoz igen alkalmas, teljes felszereléssel: mázsa, fecskendő, hévér, mentőszekrény, 140 mm. emergé fűszij, vízmentes ponyva stb. Személyesen tárgyal Giricz Vince, Gyoma. 2—2

Bene József ács-mester elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a nagyérdemű közönség szives pártfogását. 5—4

Összezsukható tanulóasztal két székkal olcsón eladó, Zrinyi utca 61. szám alatt.

Angoranyultenyészet 78 drb-ból álló törzskönyvvezett, eladó, Dévaványa, Horthy-tér 3. 2—2

Király Sándor cipész műhelyét áthelyezte Hősök Emlék utja 54 sz. alá. Szives pártfogást kér. 2—2

Téglási Istvánné eladó a vizjártá páskumi 2 hold szántója örökáron Érdeklődni lehet levélileg Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3—3

Eladó: 45 la. oszt. szántóföld, műút és vasuti állomás mellett, kedvező fizetési feltételek mellett. 23 kat. hold Póhalmón 11.000 P. 10 hold Póhalmi 3800 P-ért, 1100 P teherrel átvehető. 10 m. hold Varzányháton, 5 kat. hold Zsellérföldön, 1 m. hold a Csergettyűlapi, 1007 n-öl a Csepűskertben, kedvező fizetési feltételek mellett. 70 m. hold gazdasági épületekkel, a dévaványai határban. 30 m. hold új cserepes tanyaépülettel. Gróf Tisza István uton 3 szobás cserepes ház 4500 P-ért. A Mátyás király utcában egy kétszobás lakás 2000 P-ért. Egy 4 szobás ház 10.000 P-ért. A Luther-utcában egy kis cserepes lakóház 1500 P-ért. Fenti ingatlanokról bővebb felvilágosítást nyújt Izsó Balázs ingatlan irodája, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kiadóhiv., Bp. József-körút 5.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdavidállalat, Gyoma
Felelős ügyvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P
 Befizetések postacsekken:
 „Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám: 18.280
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Felalós szerkesztő: WAGNER MÁRTON
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 „HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egynasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
 15 százalék, I. negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
 félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

AZ ERŐS KÉZ

Napok óta rebesgették és terjesztették a válsághíreket különböző formákban, hangoztatva, hogy a kormány olyan nehéz helyzetbe került, hogy okvetlenül le kell mondania. Nos, a sokat emlegetett „válság” már le is pergett, vagy mondjuk parlamenti nyelven, meg is oldódott. Még pedig olyan gyorsan és olyan zökkenő nélkül, amilyenre kevés példa van a magyar politikai életben. És az eredmény? Valóban az a francia közmondás jut az ember eszébe, ami a „nagy zaj”-ról és sok „hü-hó”-ról beszél, hogy a valóságban alig legyen valami magva az egésznek.

Mikor a keddi pártértekezleten felvetődik a bizalmi kérdés és a párt egységes megnyilatkozásával szemben mindössze négy képviselő áll fel és nem szavaz bizalmat az Imrédy-kormányra, ez minden esetre arra vall, hogy Imrédy miniszterelnök teljes mértékben bírja a többségi párt bizalmát. Azok a rémhírek tehát, amiket a miniszterelnök oly férfias határozottsággal bélyegezett meg, igaznak bizonyultak.

Most már mindezen szerencsésen túl vagyunk, de jó tanul-

ságul szolgálhat az egész eset a jövőre nézve. Szerencsére sem a Nemzeti Egység Pártját, sem magát a miniszterelnököt az ilyen politikai fogásokkal nem lehet eltéríteni útjából, de legkevésbé munkájában megállítani. Mert ha valóban igaz, hogy minden rosszban és minden emberi gonoszságban van valami jó is, akkor a mostan lejátszódott szellemi „orvtámadás”, amit titokzatos erők az utóbbi napokban oly nagy kedveléssel pergették végig politikai élet színpadán, hát akkor ebben a játékban is van valami haszon s ez esetben az, hogy a miniszterelnöknek megadta a módot, hogy a pártgyűlésen és ezen keresztül az ország előtt is fellárja a valódi helyzetet, bebizonyítva, hogy mennyire hazug és mennyire célzatos minden beállítás, a diktatura mumusától kezdve a pénzfelhígítás és bankóözön réméig, hogy ettől a célzatos hírterjesztéstől megszégyenülhessenek először maguk a rémhírterjesztők s másodsorban azok, akik ezek céltudatos munkájának eszközül tudják odadobni magukat.

— A gyengeidegzetűek vegyének brómot — mondotta nem is olyan régen Darányi Kálmán, amikor azokról esett szó, akik

Dr. Révész Imre püspök gyomai ünnepi beszéde

a 3-ik oldalon

a küszöbön álló reformoktól félve mindegyik eszközt megragadnak, hogy azokat elgáncsolhassák, vagy ha ezt nem, legalább is késleltessék. A keddi pártértekezleten, mintha Imrédy Béla szintén ezt az orvosságot használta volna, azzal a különbséggel, hogy nem csak ajánlotta, hanem valósággal oda is adta mindazoknak, akik elég gyengék ahhoz, hogy odadobják a méregkeverőknek magukat, hogy politikai eszközül szolgáljanak a „heccmeisztereknek”.

A keddi beszéd ugyanis mindenben tisztázta a politikai helyzetet. Akaratlanul is Könyves Kálmán történelmi kijelentése cseng vissza fülünkben: „Boszorkány nem lévén, ne esék róluk szó.”

Tehát nincsenek. S akár tesszik ez a politikai méregkeverőknek, akár nem, most már tudomásul kell venniük maguknak a rémhírterjesztőknek is, de magának a hiszékeny politikai rétegnek is, hogy egyszer s mindenkorra eltűntek a magyar politikai közélet egeről a rémek,

amelyek a diktatura rémével fenyegetőztek, különböző formában riogatja a közvéleményt, hogy mik volnának a miniszterelnök rejtegetett és alkotmányellenes szándékai. Aki figyelemmel hallgatta, vagy olvassa végig Imrédy Béla keddi beszédét, az a jövőre nézve vértézve lehet minden ijesztgetés ellen. A miniszterelnök szigorúan az alkotmányosság alapján áll, így tehát ama vádak, mintha ő diktatórikus hatalomra törne, összeomlott. Nincs szüksége semmiféle diktatúrára. Pártja erős és ő viszont pártjában erős. S csak a maga erősségét gyengítené, ha olyan eszközökhöz nyulna, amelyek igénybe vételével önmagára vállalná a felelősséget, ahelyett, hogy az alkotmányosság természetére szerint abban a többségi párttal osztozkodnék. A keddi pártértekezletnek egy pozitív nagy eredménye van: hogy a diktatura rémének sarkányfeje a porba hullott és nem lehet vele többé játszogatni a magyar közvélemény ijesztgetésére.

T Á R C A

A Kassai bevonulás ahogy én láttam

Irta: Dr. csernefalvi Sorbán Jenő

1938 november 11-ike örökké felejthetetlen élmény marad emlékezetemben és ezt a napot méltán soroztam be életem legszebb napjai közé. A Kormányzó ur Ófőméltósága vonult be a napon, 20 évi keserves megszállás után, az ősi magyar városba: Kassára.

A szeghalmi járás kitünő főszolgabírájának, dr. Tóth Béla barátomnak figyelme folytán részesültem abban a nagy szerencsében és kimondhatatlan boldogságban, hogy az egész magyar nemzet, de főképpen Kassa város öröm-ünnepén részvehettem. Dr. Tóth Béla a szeghalmi járás közönségéből

küldöttséget szervezett és egy autóbust foglalt le, abból a célból, hogy a küldöttséget a kassai ünnepségekre vezesse. Ezen az autóbuzszon kollégám és barátom 3 helyet tartott fenn feleségem, dr. br. Maasburg Kornél kártársam és szerény személyem részére, mely baráti cselekedetért engem örök hála kötelezett le. Tudvalevő ugyanis, hogy erre az alkalomra a szükséges engedélyek, de főképpen az utazáshoz szükséges járművek beszerzése nagy nehézségekbe ütközött.

A hatalmas és modern MAVAUT autóbusz a lelkes társasággal 10-ikén éjjel 11 órakor indult el Szeghalomból. Gyorsan szelte a nagy társas-gépkocsi a kilométereket: Bucsatelep, Karcag, Tiszaföldvár, Mezőkövesd.

A autóbusz reflektorának éles fénye is boldogan furta bele magát a késő őszi éjszaka sötétjébe: Kassára, a felszabadult városba igyekeztünk...

Amint Mezőkövesden a Budapest—Miskolc — Hidasnémet — Kassa főutvonalat elértük, mindinkább érezhetővé és láthatóvá vált, hogy valami rendkívüli esemény előtt áll az ország. Számtalan gépkocsi reflektora világította meg a széles aszfalt utat: Kassára igyekeztek! Miskolcra beérve meleg teát kívánt a társaság inni, az ottani híres Korona szálloda kávéházában, de ez a kívánság csak óhaj maradt. A kávéház előtt tömegével álltak a gépjárművek és a kávéházban, valamint a szálloda többi helyiségében ember-emberhátán tolongott, úgy, hogy az oda való bejutás teljes lehetet-

lenség volt. Mondták, hogy Miskolcon, Görömbölytapolcán Lilafüreden már napokkal ez előtt minden szobát és asztalt lefoglalt a Kassára igyekvők tömege. Miskolc ezen az éjszakán nem hunyta álmra szemét. Az utcák nappaliélet képét mutatták. Mindenütt boldog embercsoportok voltak láthatók és autók, autók és autók... A MAVAUT miskolci telepén, ahol gépkocsink benzint és olajat vett fel, mondták, hogy ezidőszerint Miskolcon mintegy 2000 magánautó és társaskocsi várja a hajnalhasadását, hogy megindulhasson Kassa felé.

A mi társaságunk benzin és olaj tankolás után nyomban megindult, azzal a céllal, hogy még 7 óra előtt megérkezzen Kassára. Miskolcot elhagyva, az uton mind nagyobb és nagyobb

Felvidéki est december elsején.

Titkos

vágya mindenkinek, hogy egyszer vagyhoz jusson. Ez a vágya könnyen teljesülhet, v e g y e n

Allamsorsjegyet,

ennek segítségével könnyen juthat nagyobb pénzösszeghez. — Ára egész 3 P, fél 1.50 P, főnyeremény

40.000 ar. P

18.729 nyeremény 275.000 pengő értékben.

Műzás december 7-én.

A sorsjegy kapható sorsjegyarúsítóknál, valamint az összes dohánytözsdeben.

Hullik a férgese

Az egész magyar közvélemény örömmel vette tudomásul, hogy a kormány megvonta a lapengedélyt negyvenöt időszakos nyomtatványtól, melyek között a leghírhedtebb zuglapok is benne voltak.

Nagyjelentőségűnek tartjuk ezt az erélyes és alapos intézkedést, mert az említett sajtótermékek kártékony, fertőző munkája felbecsülhetetlen. Felelőtlen, gyökértelen, sokszor kétes egzisztenciájú, műveletlen alakok mondtak a zugsajtó lapjain bírálatot, munkás életű, tevékeny, becsületos polgárokról, gázoltak becsületükben, a

büntető paragrafusok gyakorlott kijátszásával. Bárnybőrbe bujt farkasok prédikáltak irányt és erényt a náluknál százszor különölv olvasóknak.

Ideje, hogy gondosan mérlegre tegyék az ujságot író em-

bereket, akik a felnőttek nevelői. Ideje, hogy az új Magyarországon tisztakezü és tisztaszívű legyen a sajtó. Amelyik lap nem üti meg a mértéket, az hallgosan el. Hulljon a férgese!

Vitéz Imrédy Béla új kormányt alakított

A kormány új tagjai: Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter, Bartha Károly honvédelmi miniszter, Teleki Mihály gróf földmivelésügyi miniszter, Kunder Antal iparügyi miniszter és Jaross Andor tárcanélküli felvidéki miniszter.

Izgalmas napjai voltak belpolitikai életünknek. Vitéz Imrédy Béla a Felvidék visszatulása után lemondott kormányával, azonban a Kormányzó ismét Imrédyt bizta meg a kormányalakítással. Egy nap alatt pergett le a kormányválság. A régiék közül Sztranyavszky, Rác, Bornemissza és

Mikecz miniszterek maradtak ki, ezek helyébe Tasnádi Nagy András, Bartha Károly, Teleki Mihály gróf és Jaross Andor lettek az új miniszterek. Kunder Antal pedig, mint közlekedési miniszter átvette az iparügyi tárcát is.

A NEP az új kormánynak bizalmat szavazott, négy képviselő kivételével.

Imrédy miniszterelnök nagy beszédet mondott a bemutatkozásokor. A kormány programja szerint a honvédelmi javaslat, a birtokpolitikai javaslat és a zsidótörvény kiterjesztése kerülnek először tárgyalás alá.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

A Felvidéken lassan helyreáll a közigazgatás és közlekedés. A hírek szerint már mindenütt lehet menni a Felvidéken. Most folynak az összeírások a csehek által okozott károkról és rongálásokról. A közigazgatási berendezkedés mellett a Hangya és Futura szervei erősen dolgoznak, hogy a visz-

szacsatolt részeket beszervezzék hálózatukba.

A kárpátoroszk szivós harcot folytatnak a csehekkel, hogy kivívják a Magyarországhoz csatolásukat.

Jól értesültek azt jósolják, hogy a cseheknél lázadásra érett a helyzet. Azzal már számolnak, hogy Kárpátalja elszakad.

De a szlovákok sem egészen biztos partnereik a cseheknek az új, de rettenetesen eladósított államuk megalakításában.

A spanyol nemzetiek az utolsó ecsetvonásokat végzik a háború befejezésén.

A török nemzeti állam megalakítója, Kemál meghalt.

A román király Angliban van.

Kettős esküvő

Ritka és előkelő esküvő színhelye volt november 17-én fél 1 órakor a gyulai református templom. Harsányi Pál református esperes, Békés vármegyei felsőházi képviselője és neje Teleki Janka két leánya esküvőjét tartották. Harsányi Katalin okl. tanítónő és mozdulatművésznő Lutter Béla okl. vegyész mérnök és dr. Harsányi Margit debreceni református tanárnő dr. ifj. Rác Jenő okl. lelkész, debreceni tudományegyetemi gyakornok vezette oltárhoz. Az esketést dr. Révész Imre püspök végezte.

A gyulai református nagytemplom színtől megtele a Harsányi-család sok tisztelőjével és barátjával, demeg a tudóshírű Révész püspök meghallgatása is különösen ritka élménye volt a jelen voltaknak.

Annál is nagyobb örömmel számolunk be a kettős esküvőről, hiszen a két menyasszony itt született Gyomán és a gyermekéveiket is itt töltötték el.

Tudjuk, hogy a Harsányi-családnak sok-sok tisztelője és barátja kívánja velünk együtt, hogy boldog legyen az új házaspár élete.

lett a forgalom. Az emberi könnyelműségnek és ideges sietőségnek jelei voltak láthatók az uton; legalább 5 szerencsétlenül járt gépkocsit láttunk az utszéli árokba fordulva. A forgalom valóban olyan nagy volt, hogy próbára tette a gépkocsivezetők tudását és idegeit. Miskolctól Hidasnémetiig a kisebb-nagyobb községek népe mind talpon volt a kora hajnali órákban. Ünnepezték a Kassa felé száguldó gépkocsik utasait. Erősen szürkült már, amidőn a régi trianoni határra, Hidasnémetire értünk. Közvetlenül a község északibb kijáratánál huzódott a szomorú határ. Mellette a ledöntött utelzáró sorompó és utána utat elzáró ugynevezett t a n k c s a p d á k, melyeken igen bajos volt a hatalmas gépkocsival áthaladni. A tankcsapdák után emelkedett ki,

szintén gögősen, a cseh határ-órség 2 emeletes vasbetontornyokkal megerősített épülete, amelynek ormán a magyar nemzeti tricolor lengte a Magastátra felől jövő hűvös északi szél. Amidőn a régi határon gépkocsink áthaladt, felejtethetetlen érzés szorongattá szívünket. A nélkül, hogy egymással előre megbeszéltük volna, szinte egyszerre kezdtük el a Szózat éneklését és az autobus 32 utasának mindnek szemében az emlékezés és a boldog öröm könnye csillogott. Magamnak az volt az érzésem ez ünnepélyes pillanatokban, hogy mi saját magunk voltunk okai annak, hogy ezen a helyen 20 évig államhatár szelte ketté Szent István birodalmát. Az volt az érzésem, hogy nem szerettük eléggé ezt a drága magyar földet; az volt az érzésem, hogy

kihált belőlünk az ősi virtus és ezért gyászolt a Felvidék husz keserves esztendőn át.

Hidasnémetit elhagyva mintegy 4-5 kis községen haladtunk át. E községek lakosai mámorosan ünnepezték minden járművet, mely az Anyaországból jött Kassa felé. Minden házon, a legkisebb sárkunyhóig, magyar zászló lengett. Sok zászlón látszott, hogy csak hevenyészve, rongyokból varrták össze, de én éreztem, hogy ezek a rongyászlók a legszebbek és legértékesebbek. Hidasnémeti és Kassa között végeszakadatlan sorokban vonultak a katonák. Gyalogság, lovasság, tüzérség, vonatosztágok, hatalmas tehergépkocsik szeretetadományokkal megrakva vonultak, mentek, énekelve, virágosan, mámorosan a felszabadított Kassa, a felszabadított magyar Felvidék felé.

Az ut jobb és baloldalán mindenütt vasbeton erődítmények és géppuskafészek voltak láthatók, jelölül annak, hogy a csehrablók védeni próbálták volna azt, amit jogtalanul szereztek és ami sohasem volt az övék. Hat óra lehetett, amidőn feltűntek a kassai rádió-adóállomás hatalmas antenna-tornyai, majd később a kassai repülőtér hangárjai. Ugy az antenna-tornyok, mint a repülőtér és a hangárok látszólag épek voltak. A repülőtéren magyar bombavető és vadász gépek állottak. Fél 7 óra tájban érkezünk Kassa külvárosához, majd röviddel azután befutott gépkocsink a kassai Dóm-térre. Az utcák telis-tele lelkesedéstől mámoros tömeggel. Oly nagy volt a forgalom, hogy gépkocsink alig tudott előre haladni. A lihetetlen arányu forgalmat mindenütt a magyar rendőrség irányította.

(Folyt. köv.)

Kőtemplom és Lélektemplom

(D. Dr. Révész Imre püspök beszéde 1938. október 30-án d.e. fél 10 órakor a gyomai református templom újjáalakításáért hálát adó istentiszteleten)

„Támadt azonban azon időtájtban nem csekély háborúság az Úrnak utáért. Mert egy Demeter nevű ötvös, ezüstből Diána templomokat csinálván, a mesterembereknek nem csekély nyereséget adtala; kiket egybegyűjtván az ilyenfélékkel foglalkozó művesekkel egybe, monda: Férfiak, tudjátok, hogy ebből a mesterségből van a mi jólétünk. Látjátok pedig és halljátok, hogy ez a Pál nemcsak Efészusnak, hanem közel az egész Ázsiának sok népét elálatván, elfordította, mivelhogy azt mondja, hogy nem istenek azok, amelyek kézzel csináltak. Nemcsak az a veszély fenyeget pedig bennünket, hogy ez a mesterség tönkre jut, hanem hogy a nagy istenasszonyok, Diánának temploma is semmibe vátetik, és elvész az ő nagysága, kit az egész Ázsia és a világ tisztel. Mikor pedig ezeket hallották és haraggal megtelének, kiáltanak vala, mondván: Nagy az efézusi Diána! (Ap. Csel. 19: 23—28.) — „Nem tudjátok-e, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Léleke lakozik bennetek? Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Istennek temploma szent, ezek vagytok ti.” (I. Kor. 3: 16—17.)

Testvéreim! Amióta csak ember él a földön és imádkozik az ő istenéhez, mindig megbecsülte azt a helyet, amelyet templomnak nevezett. Keresztyének és nem keresztyének között nincsen különbség abban a mértékben, ahogyan becsülték és mindig megbecsülik a templomot. Ellenben óriási nagy különbség van keresztyének és nem keresztyének között abban a módban, ahogyan, és abban az okban, amiért becsülik a templomot.

A nem keresztyén ember számára a templom ősidők óta az a hely, ahol az istenség megjelent valamikor, vagy esetleg megjelenik többször is, ahol lakni szeret, ahol áldozatokban vagy egyéb tisztességadásban kedvét leli, ahol összesereglenek előtte az ő hívei, akik Őt tisztelik azon a módon, ahogyan Ő hitük szerint megparancsolta nekik. A templom szó maga eredeti ősi értelmében nem is épületet jelent, hanem jelenti azt a kört, amelyet a római madárhívó húzott maga körül a pálcájával. Azon a szent, bűvös körön belül neki isteni erők mutatkoztak meg, amelyeket a madár repüléséből észrevett és maga és népe javára fordított. A templom tehát a nem keresztyén ember számára valami különálló szentség, szent hely, szent tárgy, szent dolog, amelyhez odatapad az istenség jelen-

léte és amelyet épen ezért különös, félelmes, mondhatni babonás tisztelettel vesz körül a nem keresztyén vallás embere. Még az Ószövetség népe is, amelynek pedig az Isten tiszta kijelentése jutott osztályrészül — ha nem is teljes kijelentése — erről a kijelentésről megfélemlődve, Jézus korában már eljutott odáig, hogy esküjének tárgyává tette a templomot, Jeruzsálemre esküdött, mondván, hogy az a nagy Királynak a városa, ahol a templomban Isten lakik. A pogány természetesen tovább ment, és ahogyan a felolvasott efézusi esetből láthatjátok, bálványt tette a maga templomát, különösen ha az olyan híres szent hely volt, amilyen a kor egyik legnagyobb világvárosának, Efészusnak Diána-temploma, ahol egy, úgy mondták, égből esett istenasszony-szobrot őriztek, a termékenység sokemlőjű istenőjének, Diánának képét. Az emberi élelmesség természetesen rávetette magát a templom bálványozására és amint a jeruzsálemi templom tornácában pénzváltó és árusító üzlet folyt, épen úgy készítettek az efézusi ötvösök a Diána-templomról kicsinyített másolatokat, ezüst amulettecskéket, amelyek zarándokok és mások számára kedvelt tárgyak voltak. A Diána-templom ilyenképen valóságos világattrakcióvá tette Efészus városát.

Mi történt itt? Mi történik a templomnak nem keresztyéni tiszteletéből kifolyólag? Az, hogy a szentség, amint mondtam, egészen hozzátapad a templomhoz, a tárgyhoz, az épülethez, és most már egészen mindegy, hogy azok, akik abba a templomba járnak, maguk vajjon szentek-e? A jeruzsálemi templom tornácából is azért kellett kivernie a legszentebb istenemberi haragnak a kufárokat, akikben semmi sem volt a templom szentségéből. Ezért volt az, hogy a templomnak ilyen tisztelői keresték halálra elsősorban az Úr Jézust Jeruzsálemben és a templomnak ilyen tisztelői és a templom-üzletnek ilyen kalmárai, ilyen fejlesztői keresték halálra Pál apostolt Efészusban.

Mi történik a templom ilyen tisztelőivel, ha a templom maga összedől? Mi történik a békák-
kal, mikor a mocsár kiszárad? Mi történik a patkányokkal mikor a hajó ég? Az történik a

templom ilyen tisztelőivel is. A templom volt és nincs; tisztelői eltűnnek és elmenekülnek, elolvadnak, sehohy sincsenek; még azt is megtagadják, hogy valaha tisztelték azt a templomot.

Láttuk a nem keresztyén templomtiszteletet, most nézzük meg a keresztyén templomtiszteletet.

Mi a keresztyén templomtiszteletnek a gyökere, testvéreim? Az, amit Pál apostolnak a tanításából és az abból felénkhangzó örök isteni üzenetből tanulunk: „Az Istennek temploma szent, ezek vagytok ti.” Ti vagytok az Isten temploma, ti vagytok az Isten Szent Lelkének lakóhelye, ti, az Isten gyülekezete. Miért? Azért, mert az Úr Isten örök kijelentése szerint, amelyet a mi Urunk Jézus Krisztusban állított tökéletességben a szemünk elé és tett számunkra végérvényesen bizonyossá, az Isten nem kézzel csinált templomban lakik és embereknek kezeitől nem tiszteltetik. Az élő Isten az Ő teljességében a jeruzsálemi templom helyett megépítette magának az Ő igazi, egyetlen örök templomát, azt, amelyről maga ez a templom, ez az élő templom megmondotta: „rontsátok le a templomot és három nap alatt megépítem azt.” (János 2: 19.) Ez a templom, amelyben Ő lakozni akar, ez a templom, amelyet Ő lerontani engedett és harmadnapra felépített: ez az Úr Jézus Krisztusnak dicsőséges szent teste. És ez a templom, amelyet az Úr Jézus Krisztusnak föltámadása és dicsőségbe való távozása után Isten kitágított az Ő földi testévé, az Anyaszentegyházzá. A élő Istennek az Ő kiválasztottai számára az az egyik legdicsőségesebb ajándéka, hogy életünket már ezen a földön egyesíti Krisztusnak, az Ő Fejünknek életével. Ahogy Krisztus teste ezen a földön az élő Istennek egyetlen igaz temploma volt, úgy lett a keresztyén gyülekezet, Krisztus választottainak, szentjeinek élő közössége, a Szent Lélek által Istennek templomává, Krisztusnak földi testévé, anyaszentegyházává. Ezek vagytok ti. A keresztyénségben az Isten igéjének hatalma alatt egy igazi templom van, az élő egyház, és annak élő része, eleven kőve és darabja minden egyes hívő,

hitvalló, biznyságtévő keresztyén egyén, minden egyes hívő, hitvalló, biznyságtévő, szeretetben és áldozatban épülő család és minden egyes hívő, hitvalló, biznyságtévő, szeretetben, áldozatban a nemzet szolgálataiban, az emberiség sebeinek gyógyításában magát tovább és tovább építő keresztyén gyülekezet: ilyen, mint Isten kegyelméből ez a tiétek is.

Az ilyen élő lélektemplomnak vajjon kell-e kőtemplom akkor, amikor nagyon jól tudja az ő Urának és Mesterének, Fejének és Királyának végérvényes kijelentéséből, hogy az Isten Lélek, és akik Őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban, tehát szellemben és valóságban imádják? Kell-e vajjon neki kőtemplom, amikor hiszen a dicsőség Urának ez a kijelentése új és örök fénybe emeli azt, amit Ő már az Ószövetségben is kijelentett: hogy az Isten nem lakozhatik e földön kézzel csinált templomokban? Kell-e tehát mégis kőtemplom? és ha kell, miért kell?

Semmiestre sem azért kell, hogy legyen. Semmiestre sem azért kell, hogy dicsekedjék vele a gyülekezet, hogy mint valami szent tárgyat, mint valami óriási amulettet, bálványozó tiszteletével vegye körül. Miért kell hát az élő templomnak, a Lélek templomának a kőtemplom? Azért, hogy Istennek gyülekezete, az Ő Szent Lelkének élő temploma, tudjon hová gyülekezni az Ő Istene üzenetének, az Isten igéjének meghallgatására és tudjon arra felelni, ujjongó boldogsággal vagy megtört és megalázott, bűnvalló, de mégis felemelkedő, szívvel, tudjon rá felelni imádsággal és énekkel. Ezért kell a templom a keresztyén gyülekezetnek, csak ezért és nem másért kell a templom a keresztyén gyülekezetnek, és ezért nem teheti az élő gyülekezet, az élő lélektemplom, hogy a maga külső templomát újra meg újra meg ne építse. Isten az Ő anyaszentegyháza tagjainak, minden élő hitű egyénének, minden Krisztusban gyökerező családjának, minden hitvalló és biznyságtévő gyülekezetének a szívébe egy szent fészekrakó ösztönt adott. Amit ennek a síkságnak örök emlékü, édes magyar szóval zengő költője, Arany Jánosunk énekel a költő szent kénytelenségéről, azt még ezerszerre igazabban el lehet mondani a keresztyén gyülekezet lebírhatatlan fészekrakó ösztönéről:

Egy hang, mely csilingel az égi madárban,
 Hogy lerombolt fészket rakja késő nyárban;
 Mely a pók tonalát százszor megfonatja,
 Noha füstbe százszor megyen áldozatja...

ez az egy hang Isten Lelkétől megzendítve kimondhatatlan erővel szól a hívő egyén és gyülekezet szívében is. „Építsd meg az Ige templomát, az imádság, az ének, a hitvallás, a töredelem hajlékát.” És nem teheti a gyülekezet, hogy ne építsen templomot. Ahogy meg kell, hogy teremje magának az élő fa a maga kérgét, meg kell, hogy alkossa magának a gyümölcs a maga héját, meg kell, hogy építse magának a csiga, a kagyló a maga házát, úgy kell, hogy megépítse a Lélek temploma a kőtemplomot, újra meg újra minden viszontagság, minden balsors közepett, ahogyan megépült, gyomai lélektemplom, gyomai szent gyülekezet, a tettek is: megépült az a nádtemplom, megépült az a sövényből font és sárral tapasztott templom, megépült aztán vályogból,

„Pusztulásból, vész- s tűzárból menekül a szellemtábor...”

amikor a ti szellemtáborotoknak, a ti igehallgató gyülekezeteknek is menekülnie kellett az ismeretlen idegenbe a Kelet legsötétebb és legvadabb mélyeiből előtört dúló hordák elől és a láthatatlan átok, a ragály elől, vajjon mi hozta őket vissza újra meg újra? Mi készítette őket újra meg újra arra, hogy a pusztá romok közé visszatérjenek? Hogy amikor maguk még földkunyhókban is alig laktak, templomról már gondoskodjanak? Az, hogy ők voltak a templom, a Lélek temploma, az Isten Szent Lelkének temploma, amelynek a szent fészkekrakó ösztön kényszerűségével meg kellett építenie a külső templomot is.

Krisztus előtt majdnem 400 esztendővel, amikor már az efézusi Diána-templom világhíres volt, akadt egy beteglelkű görög, akinek se tehetsége, se tudománya, sem egyéb képessége nem volt ugyan, de aki mégis világhírűvé szerette volna tenni a maga nevét. Nem volt más vágya, csak az, hogy ezt a világhírt elérhesse, és hogy ez a vágya megvalósulhasson, szönyűsége egyszerű módot választott rá: felgyújtotta a világ egyik csodáját, az efézusi Diána-templomot. Célját elérte, ma is tudjuk a nevét, Herostratesnek hívták.

Akik a keresztyén templomot építik, azoknak nevét feljegyzik az egyház évkönyvei, megőrzi a hálás gyülekezet, az utódok kegyeletere. De a keresztyén templomépítők nem arra vágnak, amire a pogány

majd fából, majd égetett téglából — és 125 esztendeje, ötvenegy évszázada immár, az Anyaszentegyház Urának kegyelméből és dicsőségére megépült az azóta többször — most leggyönyörűségesebben megújított — ez a mostani hajlék. Ó, ezek a hideg falak most egyszerre mintha a Lélek fuvallatára átmelegülne, mintha virág fakadna rajtuk! Mintha hallanók, hogyan lüktet bennük az egymást váltó nemzedékeknek, azoknak az igehallgató, imádkozó, éneklő, hitvalló, bűnbánó és reménykedő nemzedékeknek, az a százszorszént fészkekrakó ösztöne! Amikor az Alföld egész magyar népével együtt a tettek is végig meg újra végighasított minden magyar átoknak és balsorsnak véres ekéje és boronája, amikor beteljesedett a ti népeteken is, amit az erdélyi nagy pusztulásokról énekel a költő:

templomgyújtogató: hogy az ő nevüket, mint Herostratesét, emlegesse a világ. Ok a megdicsőült Jézus Krisztus ígérének beteljesülésére vágnak: „Aki győz, oszloppá teszem azt az én Istenem templomában és többé onnan ki nem jő: és felírom őreá az én Istenemnek nevét, és az én új nevemet is.” (Jelenések 3: 12.) Igen, a keresztyén templom minden építőjének a neve itt van láthatatlanul Isten keze által bevésve ennek a templomnak köveibe; de most ennek a templomnak minden köve és minden oszlopa ebben a pillanatban mintha egyetlen nagy zsoltárrá olvadna fel, hogy ne emberi neveknek legyen dicsőségére, hanem annak az egyetlen egy Névnek dicsőségét zengje, amely e templom fundamentumába láthatatlanul van bevésve és amely nélkül a templomot egyetlen emberi név sem tudná megőrizni a megrontatás és a megsemmisülés veszélyétől.

„Aki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten.” Hogyan lehet megrontani az Isten templomát? Ó, a kőtemplomot sokféleképpen meg lehet rontani. Ahogy minden eddigi épületet, amely ennek a helyén állott, meg tudott rontani a magyar balsors és az abból ki-kitört démoni erő, valamikor megronthatja ezt is. Még nem tudjuk, micsoda ítéletes jövő várakozik számunkra az elkövetkezendő nemzedékekben. A reménység hajnalcsillaga most ott ragyog ugyan számunkra a szomorú-

ból egyszerre derűssé váló magyar égen, de most sem szabad felejtenünk, hogy Istennek kegyelme mellett mindig van ítélete is. A kőtemplomot száz balsors és ezer démoni erő ronthatja meg, a lélektemplomot nem ronthatja meg más, csak Ő maga. Ha a gyülekezetben kihál az élő hit, ha a gyülekezet megszűnik az Igére szomjuhozni és az Igére felelve gyermekileg imádkozni, ha a gyülekezetben kihál a reménység, ha a gyülekezet megszűnik égő szemmel nézni az örök jövőbe, Isten országába, a Jézus Krisztus visszajövetelére, ha a gyülekezetben kihál a

szeretet, ha a gyülekezet megszűnik gondját viselni a Krisztus kicsinyeinek, akkor már meg van rontva a gyülekezet élő temploma és akkor a kőtemplom, ha látszólag még rendületlenül áll is, belsején már láthatatlan repedések húzódnak végig és külső összeomlása csak idő kérdése.

Ő lélektemplom, aki megépítetted a kőtemplomot, épülj magad is folytonosan naponként a Szent Lélek által, hogy megtarthatd és megújíthatd a kőtemplomot mind az időknek végéiglen. Ámen.

(Gyorsírás után átnézett szöveg.)

Mit kaptunk vissza

A trianoni Magyarország területe 1938 november 2-ig 93.000 km², Magyarország területe november 2-tól 105.000 km², a visszacsatolt terület 12.400 km², a Csonkaország lakosságának száma ma kb. 9.000.000, a visszacsatolt területen élők száma kb. 1.060.000, a megnagyobbodott Magyarország lakossága kb. 10 millió 60 ezer.

A Trianonban megvont északi országhatárok összeomlottak és 12.400 négyzetkilométernyi terület (csonkaország területe 92 963 km²) került vissza az anyaországhoz, 1.091.000 főnyi lakossal (Az ország területgyarapodása 13, a lakosságé 12 százalékos.) A számszerű adatok kiegészítésül közöljük még, hogy az ugynevezett Csehszlovákiához Magyarország területéből Trianonban 61.633 négyzetkilométeres területet csatoltak, tehát ennek mintegy 20 százalékát, azaz egyötödét kényszerültek visszaadni a müncheni döntés alapján.

Visszakerült a kitünően termő Csallóköz, a Vág, Nyitra és Garam völgye Ezen a területen az elmúlt évben négy millió métertermés buza termett és itt terem a legkiválóbb rozs, zab, sörárpa és cukorrépa.

Az Ipoly völgyével és a gömői medencével tekintélyes erdőségekhez jutottunk, ami az ország épület- és tűzifaszükségletének tetemes részét fedezi.

Nagy értékekhez jut ipari termelésünk is. Rozsnyóbánya évente kétféle vasércet termel. A gömörmezei csucsmi bánya évente, a csehek kimutatásai szerint 2400 vagon antimonércet termel. A jolsvai magnezitbánya 1000 munkást foglalkoztat, Klenócon zsirkövet bányásznak, Nyitramegyében pedig évi 2 millió 400.000 mm barnaszenet termelhetünk.

A visszacsatolás folytán Magyarország részint egészben, részint csonkán 36 járás kerül vissza Ezen a területen tudvalevően 11 város van. Ezek névsora a következő:

Beregszász: Bereg vm. székhelye, a Felvidék legjelentékenyebb borkereskedelmi központja. A várost II. Géza alapította, 1247-ben-ben a tatárok feldúlták, IV. Béla telepítette be újra 1241-ben. Lakóinak száma 1910-ben 12.594 volt, ebből 110.377 magyar. — Érsekújvár: Nyitra megyében, a Nyitra jobbpartján. A magyar történelem sok fontos eseménye fűződik ehhez a végvárhoz. Rákóczi innen bocsátotta ki híres manifesztumát. Érsekújvár piacán végezték ki az áruló kuruc vezért, Ocskay Lászlót. A Budapest—Bécs vasútvonal szeli át a várost. Gyümölcsstermelése jelentős. Lakossága 16.228. — Ipolyáság: Hont vm. székhelye, románstílusú temploma már 1200-ban fennállott. Lakóinak száma 5804. — Kassa: A legtörténelmibb magyar város a Hernád-völgyében. A város tele van történelmi és műemlékekkel. A XV. századból származó székesegyházában nyugszik Rákóczi fejedelem, az édesanyja és a vezéreinek Törökországból hazaszállított koporsói. Lakosságának száma 1910-ben 44.211. — Komárom: Római eredetű város, amely különösen 1848-ban volt fontos események színhelye. Jókai Mór szülővárosa. Lakóinak száma 22.337. — Léva: Bars megye székhelye, Árpád-korabeli vár. Híres erődítmény volt már a tatárjáráskor, Rákóczi harcainak nevezetes színhelye volt, lakóinak száma 9675. — Losonc: Nógrádmegyében, 1849-ben az oroszok felégették. Itt volt a cseh uralom alatt az egyetlen magyar főiskola, a református teológia.

Szuperfoszfát műtrágya és Pétí Só

k a p h a t t ó WAGNER
MÁRTON FIAI céggyárt.

Lakóinak száma 12.939. — Munkács: Bereg megyében, a Latorca partján a Zrínyiek sasfészke. Itt született a világhírű festő, Munkácsy Mihály. Görögkatolikus püspökség. Lakóinak száma 17.275. — Rózsnyó: Gömör megyében, a Sajó partján a XII. században épült. Rákóczi innen küldött követeket a svéd és lengyel királyhoz és levelet az angol királynak. Lakóinak száma 6500. — Rimaszombat: Gömör megye székhelye, a Rima partján. Már a honfoglalás előtt létezett. Róbert Károly várossá emelte. Mátyás király hadai a város alatt verték meg a cseh Giskra hadait. A Felvidék fontos ipari és kereskedelmi központja. — Ungvár: Az ősi Ung megye székhelye, az Ung-folyó mellett. Ungvár szülötte Dobó István, Eger hős védője. A város már a honfoglalás idejében nagy szerepet játszott a történelemben. Lakóinak száma 26.675.

A felsorolt és röviden méltatott, visszacsatolt városokkal együtt többszáz kis- és nagyközség került vissza az anyaországhoz. A Felvidék minden pontjához a magyar történelemnek rengeteg fontos eseménye fűződik.

Erről a dicsőséges, ezeréves múltról sokat regélhetnének a visszakerülő várromok: Füleki, Munkács, Krasznahorka, Rózsnyó és Sömoskő vára...

A régi várak romjai mellett a magyar kultúrának is egész sorú erőssége kerül vissza Magyarországhoz. Ezek sorában meg kell említeni elsősorban az ógyallai csillagvizsgálót, amelyet Konkoly-Thege Miklós ógyallai földbirtokos alapított 1871-ben és a magyar államnak adományozott.

A magyar kultúra másik jelentős erőssége a jászói prépostság...

Az ország visszaszerzett természeti kincsei sorában első helyre kell sorolnunk az aggteleki cseppkőbarlangot, amelynek egyik fele eddig tudvalevően cseh területre esett. A barlang hosszúsága meghaladja a 25 kilométert, tehát a világ egyik legnagyobb barlangrendszer.

A Kárpátok hegyrendszerének természetesen, sajnos, csak a legdélibb széléi kerültek vissza. A legnagyobbodott Magyarországnak — reméljük egyelőre — az 1226 méteres Pipitka nevű csucs lesz a legmagasabb pontja.

A Felvidék visszacsatolásával 1100 km-es vasútvonal került

Magyarország birtokába, az eddigi 11 határállomás száma 23-ra emelkedett. A visszacsatolt területtel 901 km állami út 2500 km törvényhatósági út és 2200 km vicinális út kerül vissza...

HIREK

Féláru utazási igazolvány. Nemzetközi baromfi-, galamb-, kanári-, házi-nyulkiállítás és tanfolyam Budapesten 1938. november 26-tól december 1-ig, a tenyészállatvásártelepen X., Ligettki dűlő. Féláru vasuti menetjegy váltására jogosító igazolvány és belépőjegy kapható Wagner Márton Fiai fatelepén.

A Gyomai Ipartestület ezton is értesíti tagjait, hogy november 27-én délután 3 órakor, határozatképtelenség esetén ugyanaznap délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: 1. Tisztújítás. 2. A gyomai iparosság örömeinek jegyzőkönyvi megörökítése a Felvidék visszacsatolása tárgyában.

A gyomai (Kecsegés) meteorológiai állomás október havi jelentése. Legnagyobb hőmérséklet 25,11 C°. Legalacsonyabb hőmérséklet 1,44 C°. Középhőmérséklet 12,11 C°. Összes csapadék 52,77 milliméter.

Igaz ami igaz. Főnyeremény nagy szerencse! De hogy nyerjünk, ahhoz sorsegyet kell vennünk. 33 pengőért egy egész, vagy 1.50 pengőért egy fél államsorsjegyet kaphat. Húzás december 7-én.

Rendelet. A. 34.400/1938. I. a. KKM. sz. rendeletben foglaltaknak megfelelően a Gyomai Kereskedők üzleteik nyitását és zárását f. hó 15-től kezdődőleg a következőkben állapították meg: október 1-től március 31-ig: délelőtt 7 órától fél 1 óráig, délután fél 2 órától 6 óráig, április 1-től szeptember 30-ig: délelőtt fél 7 órától fél 1 óráig, délután fél 3 órától fél 7 óráig.

Gyilkos sugarak. Az utóbbi idők leghasznosabb és legértékesebb találmánya a sterillámpa, amely sugaraival a legszivósabb baktériumokat is 12 perc alatt kiirtja. Erről a nagy jelentőségű találmányról közöl érdekes cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Az Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a. m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., Józsefkörút 6.) november 21-én este fél 7 órakor nyílik meg. Bírás és felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta délelőtt 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

Milliókat érő kottáról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A Párisi Divat új száma a szokottnál is színesebb, tartalmasabb. Bundák, télikabátok és célszerű szép ruhák és rajzát hozza a Párisi Divat, s azonkívül sportruhákat, kötött pulóvereket felnőtteknek és gyermekeknek. A sokféle gyönyörű kézimunkaminta sem hagy hátra kívánnivalót. Az irodalmi oldalakon meg egymást érik érdekesebbnél érdekesebb olvasmányok. Többek között megemlítjük az „Öltözködés kulisszatitkai” című divatlevelet, amely nemcsak a hölgyeket, de a férfiakat is érdekli. Ego és Bözzay Margit, a neves írónők verssel, cikkekkel lépnek a közönség elé. A „Hogyan házasodtunk össze?” című cikkben pedig olvasóink mondják el házasságuk történetét. Továbbá novellák, folytatásos regény, változatos rejtélyrovat, érdekes aktuális és divatos képek egészítik ki a Párisi Divat novemberi számát. Egyes szám ára az ingyen kézimunkaiv melléklettel együtt 60 fillér.

Négy tehénjárás örökaron eladó. Cím a kiadóban. I+I

Más.....

A német gyarmatokról sokan írnak az európai lapok. Hátha itt is megtörténnék a békéhez vezető lépések.

Mindenütt, külföldön és belföldön egyaránt, látkető mozgás folyik, csak a gyomai országgyűlési képviselő nem hazza ki semmi a nyugtamból. Ő csendesen alusza babárait a képviselői tiszteletdíj tükös párnán.

„MAGYAR A MAGYARÉRTI” A Gyomai Ujság gyűjtésére bérekeztett újabb adomány: Kúnn József bolgárkertész 100 pengő.

A HOMBÁR szövetkezett közhirre teszi, hogy a tengeri csutkát a szövetkezeti tagoknak mázsánként 2.50 pengőért, nem tagoknak 3.50 pengőért adja.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTEKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 255.

Békésmegyei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság Békéscsaba

a Pesti Kereskedelmi Bank fiókintézet, a FUTURA főbizományosa

gazdakölcsönöket

az eddigi feltételekkel

koriátlanul folyósít.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Nov. 19-én, szombat
Ki az akiről az egész város beszél?
Akitől retteg az alvilág?
Hary Piel izgalmas szerepe és
Blóki a csodakutya.

Kétarcu ember

Kisérőműsor

Caplin mint női szabó

November 20-21-én,
vasárnap és hétfő

Magyar filmt Csepreghi 100 arany-
nyal díjazott népszínmű.

Bordy Bella, Kiss Ferenc, Som-
lay Artur, Petheő Attila fősze-
replésével:

Piros

bugyelláris

a magyarfalú, a szívhez szóló
cigánymuzsika gyönyörű filmje.

Kisérő műsor:

A repülés bolondjai.

November 23-án, szerda

Csak felnőtteknek!

Rácsnélküli börtön

Egy leányjavító intézet belső élete.

Kisérő műsor:

Cirmos mint kertész

Előadások kezdete: vasárnap és ünne-
pnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztáryitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 november 20-án, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Nagyszerű magyar film!

Havi 200 fix

zenés vigjáték.

Főszereplők: Uray Tivadar,
Jávör Pál, Páger Antal, Bársony
Erzsi, Fülöp Magda, Szaplon-
czay Éva.

Rendezésében nagy meglepetést
nyújtó magyar film, amely a leg-
remekébb humor jegyében készült.

Romantikus Georgia
ismeretterjesztő film.

Magyar Világhíradó

Nem kell már vidékre menni
KÁLYHÁS MESTERÉRT,
mert helyben vállalja a leg-
jobb kivitelben felelősség
mellett **m i n d e n n e m ű**
**cserépkályha és takaré-
tűzhely készítését.**

BARTOLF MIHÁLY

kőműves-mester,
Bocskai utca 19 sz. 3-2

Hirdetmény

A m. kir. földmiveltésügyi Mi-
nister ur az elmúlt évhez ha-
sonlóan a jövő évben is kifogja
tűntetni az olyan gazdasági cselé-
deket és mezőgazdasági munká-
sokat, akik az egy helyben töltött
hosszu szolgálatuk és magatartá-
suk folytán a kitüntelést és jutal-
mat kiérdemelték.

A kitüntetésnek és jutalomnak
a feltételei a következők:

- 1) legalább 25 évi egy munka-
adónál eltöltött becsületes szolgál-
tat,
- 2) feddhetetlen előélet,
- 3) jutalmat és kitüntelést csak
az kaphat, aki ilyen akcióban még
nem részesült,
- 4) kizárólag gazdasági cselédek,
mezőgazdasági munkások és olyan
kubikos munkások hozhatók javas-
latba, akiknél az előbb közölt fel-
tételek fennállnak.

Felhívja azért az előjáróság
mindazon munkaadókat, akiknek
szolgálatukban állottak vagy álla-
nak olyan mezőgazdasági cselédek,
vagy mezőgazdasági kubikos
munkások és kitüntetés vagy ju-
talomra érdemesek, — összeírás
végett a folyó évi november hó
25-ig a község háza 2. számú iro-
dájában okvetlenül jelentsék be.

Gyoma, 1938 november 12

Előjáróság.

Gyoma község

ingatlanforgalma

Ifj. Pintér János és neje Knapcsek
Viktória békescsabai lakosok vettek egy
bellelkes lakóházat Cs. Szabó Gergely
(nős volt Somogyi Juliánával) gyomai
lakosoktól 2900 P-ért.

Hornyak Viktória gyomai lakos vett
egy bellelkes lakóházat R. Szűcs Gábor
(nős Tarsoly Juliánával) gyomai lakos-
tól 1625 P-ért.

Szilvási Anna gyomai lakos vett 1
hold 867 n-öl félhalmi szántót Izsó
Lajosné Kiss Ágnes gyomai lakostól
1550 P-ért.

Varga István és neje Dinya Etelka
gyomai lakosok vettek 1 hold 1170 n-öl
vagyonvátsági földet ifj. Najbort István
(nős Gábor Terézszel) endrődi lakosok-
tól 690 P-ért.

Erdős Gábor (nős Kruchió Máriával)
gyomai lakos vett 2 hold 284 n-öl zso-
fia-majori szántót Erdős Mihály és neje
Faragó Juliánna gyomai lakosoktól.

Az „Uj Magyarság“

a legjobban szerkesz-
tett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhív., Bp. József-körút 5.

OLCSÓ

BORAJÁNLAT

38 FILLÉR

egy liter 10%-os szesztar-
talmu **kadarka** vagy fehér
üisztánfejteltujbor Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadunk. Hordót díjmen-
tesen adunk a szállítási tar-
tamára kölcsön; hordónk
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvétellel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kül-
dők mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraink kellemes italuak,
zamatra tökéletes és nem
savanyuak.

Székely Ferenc kft

fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ³⁵		Szarvas	érk.	18. ²⁸
6. ¹⁰	ind.	Endrőd	érk.	17. ⁵⁰
6. ³²		Gyoma p. u.		17. ³⁸
6. ³⁶		Gyoma templom-tér		17. ³⁸
7. ²⁸		Szeghalom p. u.		16. ³⁸
8. ⁴²		Püspökladány		15. ²⁵
9. ¹⁹	érk.	Hajduszoboszló	ind.	14. ⁴⁵
9. ⁵⁵		Debrecen, „Arany Bika Szálló“		14. ¹⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40.
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ²⁷	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³⁸
8. ⁵⁷	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰
9. ⁰⁸	é.	„ község háza	i.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Szerkesztői üzenetek:

A németország i munkásoknak.
Közöljük mindnyájukkal a következő
fontos felhívásokat, a hivatkozásra
vonatkozólag:

1. Pénzüket igyekezzenek a szokott
módon hazaküldeni, mert a határállo-
máson csak 10 ezüstmárkát váltanak
be. Kiseb pénz vagy papírpénz ne le-
gyen náluk.

2. Aki utiölöveget vett fel, legyen rá
elkészülve, hogy azt most vissza kell
adni.

3. Kerékpárokat csak használt álla-
potban és azokat is szétszedve lehet
hazahozni. Így be viheti a vasuti kocsi-
ba. A szét nem szedett kerékpár külön
jön és költséggel jár.

Örömmel várjuk a világot látott mun-
kásokat újra haza. Adja Isten, hogy a
félévi távollét szorosabban kösse
őket hazájukhoz és magyar testvércik-
hez.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti
Só kapható **WAGNER MÁRTON FIAI**
cégnél.

Allig használt mázsa kiténőkarban
összes súlyokkal együtt eladó. Érdek-
lődni lehet Pikó Bélánál. 1

Régi Póltus-féle ház eladó, Hősök
Emlékutja 58. 10-1

Józanéletű kocsi felvesz azonnal
az Ehrmann-féle szikvizgyár. 1-1

Fiatal vizsla, kitünő orru, jutányo-
san eladó Nemerey igazgatónál.

Bérlet megszűnése folytán, min-
denféle gyümölcsfa oltvány és rózsza,
fenyő csemeték, helyi viszonyoknak a
legjobban megfelelő fajtakban eladó.
Révlaposon megtekinthetők. Lakás: Hő-
sök Emlékutja 73 szám alatt. A telep
államilag ellenőrizve van. 5-3

Gyümölcsfa-oltványok és rózsza-
tövek kaphatók, államilag ellenőrzött
faiskolából fajazonosságért jótállók.
Zöld Péter, III. kerület Kossuth Lajos
utca 22. 3-2

Egy jókarban levő, Singer súlyesz-
tős varrógép olcsón eladó. Bocskai utca
55 szám alatt. 2-2

Bene József ács-mester elvállal
minden e szakmába vágó munkát. Kéri
a nagyérdemű közönség szives pártfo-
gását. 5-5

Összecsukható tanulóasztal két
székkel olcsón eladó, Zrínyi utca 61.
szám alatt.

Eladó: 45 la. oszt. szántóföld, műút
és vasuti állomás mellett, kedvező fi-
zetési feltételek mellett. 23 kat. hold Pó-
halmon 11.000 P. 10 hold Póhalmi
3800 P ért, 1100 P teherral átvehető.
10 n. hold Varzányháton. 5 kat. hold
Zsellérföldön, 1 m. hold a Csergettyü-
laposi, 1007 n-öl a Csepüskertben, ked-
vező fizetési feltételek mellett. 70 m.
hold gazdasági épületekkel, a dévavá-
nyai határban. 30 m. hold új cserepes
tanyaépülettel. Gróf Tisza István utom
3 szobás cserepes ház 4500 P-ért. A
Mátyás király utcában egy kétszobás
lakás 2000 P-ért. Egy 4 szobás ház
10.000 P-ért. A Luther-utcában egy kis
cserepes lakóház 1500 P-ért. Fenti ingat-
lanokról bővebb felvilágosítást nyújt
Izsó Balázs ingatlan irodája, Gyoma,
Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI UJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Dzsungel

Egyszerűen és igen velősen „Dzsungel“.

Igy jellemezte Jaross Andor felvidéki tárcanélküli miniszter a csonka ország társadalmi viszonyait.

Kemény ez a bíráló hang, de úgy érezzük, hogy a Felvidéki Egyesült Magyar Párt hős vezérének joga van e hang alkalmazásához. Az a küzdelem, melyet az ő vezérlete alatt a felvidéki magyarság a cseh börtönök küszöbén és a cseh terror szuronyerdején keresztül harcolt végig, nem arathatott volna győzelmet az igazi magyar testvériség megvalósítása nélkül.

Mi csak hálások lehetünk Jaross Andornak, ha cseh szuronyokon aratott nagy győzelme után segít nekünk is legyőzni azokat az akadályokat, amelyek nálunk az igazi magyar testvériség uralomrajutása elé tornyosulnak.

Bizony dzsungel az a társadalmi berendezkedés, amelynek magaslatán a látókört a monokli szűk aranykerete határolja, alsó rétegeiben pedig a

pillér a rosszul táplált falusi, külbelki és tanyai iskolásgyermek kékrefagyott meztelen lábára.

Dzsungel, melynek mocsári tölgyei a zsidó nagykapitalisták, áthatolhatatlan folyondárhálója pedig a nyáltól csepegő „kérlek-alácssan“.

Csupán abban tévedne Jaross Andor, ha netalán azt hinné, hogy ez a kép a magyar társadalom igazi képe.

A magyar dolgozó tömegek lelkében már régóta él a gyűlölet és a megvetés azok iránt, akik ennek a magyar élet felszínébe gyökerezett dzsungelnek ismert növény- és állatvilágához tartoztak.

Az az igazi magyar társadalom, melyre komoly időkben mindig számítani lehetett, keserves évek hosszú során át — más fegyver hijján — tiz körmével tépte és irtotta maga körül a dzsungelt.

Ma már látjuk a nagy tisztást a keresztény népi politika kialakulása körül.

Ennek a politikának a küzdő

magyar közembereket felemelő eszméi lángolnak mindnyájunk szívében és ez a nemzeti nyomoruság özönvizein is átmentett tűz adott nekünk erőt ahhoz, hogy tiz körmünkkel küzdjünk mind a mai napig.

Üdvözöljük igaz magyar testvéri egyetakarással a felszabadulást: a magyar lelkek felszabadulását!

A dzsungel tölgyeinek és folyondárjainak pusztulniok

kell!

Csoportosuljanak, szakadozzanak és kotyvasztódjanak össze, széjjel és vissza a rohadtt és ezerszer meghazudtott politikai szölamok tiszteletreméltó pártjai, a magyar nép és a megújhódás napjait élő magyar társadalom visszafelé nem léphet egyet sem többé!

MIGEND DEZSÓ

a Körösvidék

telelős szerkesztője.

Jaross Andor felvidéki miniszter Gyomára jön

Nagy felvidéki ünnepséget készítenek elő

Dr. Sorbán Jenő vezetésével Gyoma község közönsége, valamennyi társadalmi egyesület közreműködésével, nemkülönben endródi közreműködőkkel nagy felvidéki ünnepséget rendeznek Gyomán.

Erre az ünnepségre Jaross Andor felvidéki miniszter is megígérte eljöveteletét. Az ünnep megtartási napját Jaross miniszter fogja megállapítani.

A tervezet szerint délután a község háza nagytermében nép-

gyűlés lesz, itt Jaross Andor miniszter is felszólal. Utána az Apolló mozgóban műsoros előadás lesz és este az Uri- és 48-as Kaszinókban bankettet tartanak.

Az ünnepség kimagasló eseménye a már országosan népszerű felvidéki pártvezér lesz, aki a parlamentben is ízelítőt adott a handabandázó csákiyasoknak bátor kiállításáról.

Nagy szeretettel várjuk Jaross Andor minisztert.

T A R C A

A kassai bevonulás ahogy én láttam

írta: Dr. csernefalvi Sorbán Jenő (Folytatás.) (2)

A hihetetlen arányu forgalmat mindenütt a magyar rendőrség és a kassai Magyar Nemzeti Tanács tagjai irányították kitünő hozzáértéssel. Autóbuszunkat a Dóm-térhez közel fekvő egyik mellék utcába irányították. Az autóbuszból kiszállva, szinte földregyökerezett lábakkal állottunk és néztük, néztük a felszabadult Kassát és könnyes szemekkel szívtuk magunkba a Kárpátok felől jövő friss levegőt.

Állomásunk egy földszintes épület előtt volt és mivel többen közülünk mosakodni szerettek volna a hosszú ut után, bementünk a ház udvarába és

az onnan nyíló egyik lakásba, hogy a lakókat megkérjük, nyújtsanak lehetőséget a mosdáshoz. A lakók az elsőnek belépő társunkat öröm-könnyyekkel fogadták és megcsókolták és boldogan kiáltottak fel: „Önök az első, akik az Anyaországából házuk küszöbét átlépték“.

Mosakodás és reggelizés után megindultunk a kassai székesegyház felé, hogy koszorut helyezzünk a nagy Rákóczi sirjára. Az utvonalon mindenütt és lépten-nyomon felejthetetlen és megrázó jeleneteknek voltunk szemtanúi. Az egyik helyen szegedi Turulisták verték le az utcák cseh névtábláit; a másik helyen ugyanezt tette más itjusaági alakulat a középületek és üzletek tábláival és felirataival. Egy helyen, ugyancsak Bocskai-sapkás Turulisták, egy hatalmas tehérgépkocsiról magyar zászló-

kat szórtak a tömeg közé. A nép mámoros lelkesedéssel vetette rá magát a magyar zászlókra és láttam egy 80 év körüli öreg embert, aki hangosan zokogva szoritotta keblére a magyar trikolorot. Az utcákon emberemberhátán tolongott. A gyönyörű gót-stílusban épült kassai Dómba olyan zarándoklás volt, mint talán sohasem ezelőtt. Mindenki iparkodott legalább egy szál virágot elhelyezni a nagy szabadsághős és a nagy tejedelem sirjára, ahol végül is oly nagy tömegű koszorut és virágot helyeztek el, hogy szinte zsufolásig megtelt a tágas kriptá, oly annyira, hogy a rendezőség kénytelen volt a koszorúkat és virágok elhelyezésére más helyet kijelölni.

A koszorú elhelyezése után az ünnepélyes bevonulás utvonala, az ugynevezett Pesti-ut felé igyekeztünk, hogy magunk-

nak megfelelő helyet biztosíthassunk. Kilenc óra felé járt az idő, amidőn helyünket a Fő-utcán, a Schalk-házzal, Kassa legnagyobb szállodájával szemben elfoglaltuk. Az általunk elfoglalt hely, bár nem volt egész közel a díszemelvényhez, de tekintettel a felállított hangszórókra és hangerősítő készülékekre, reméltük, hogy az ünnepélyes beszédet is jól fogjuk hallani. Ebben a reményünkben nem is csalatkoztunk.

Ismétlem, 9 óra lehetett, amidőn helyünket elfoglaltuk és dacára, hogy az ünnepségek kezdete 11 órára volt jelezve, a Fő-utca, a Pesti-ut, a Dómtér már szinte feketélt az embertömegtől. Számításom szerint már akkor is legalább 100.000 ember helyezkedett el a főbb utvonalak mentén. Röviddel elhelyezkedésünk után felvonult a kordont képező

A visszatérő Ige*

Az a Szentige, amelyről e reformáció emlékünnepi istentiszteleten az Úr lelkének ihletése segítségével előttetek bizonyosságot tenni óhajtók, írva található Ézsaiás próféciája 55 részének 8-11 verseiben a következőképpen:

Nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és nem a ti utaitok az én utaim, így szól az Úr! Mert amint magasabbak az egek a földnél, akképen magasabbak az én utaim utaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál! Mert mint leszáll az eső és hó az égéből, és oda vissza nem tér, amíg meg nem öntözi a földet és termővé nem teszi azt, és magot nem ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőnek: így lesz az én beszédem, amely számból kimegy, nem tér hozzám üresen, hanem megcselekszi, amit akarok, és szerencsés lesz ott, ahová küldöttem.

Szeretett Testvéreim!

Megáll az Istennek igéje
És nem állhat senki ellene;
A nagy Isten vagyon mivelünk
É: Szent Lelke lakozik bennünk.

Reformáció emlékünnepe hatványozott mértékben kell átéreznünk e dicséretünk boldogító igazságát. Mert csak akkor tudjuk igazán átérezni október harmincegyedikének a jelentőségét, ha a reformációban kizárólag az ellenállhatatlan isteni ige diadalát ismerjük fel. Nem emberi teljesítmény, nem egyéni vagy társadalmi vívmány volt a reformáció, hanem Isten igéjének megáradása, az Ő Szentlelkének a reformátorok lelkén át az akkori világba való bele-

zugása. „A nagy Isten“ volt a reformátorokkal: ezért is tudtak ők bátraknak, ha kellett: kérlelhetetleneknek és minden esetben ellenállhatatlanoknak bizonyulni. Erejüket, tetteikészségüket, meglátásaikat és kiharításukat nem önmagukból merítették, hanem mindezt a bennük lakozó Szentlélekből kapták ajándékba. A reformációban újra rádöbent az emberiség arra, hogy Isten mérhetetlenül nagyobb, mint mi vagyunk, hogy a saját erőnkől hiába is próbálunk meg felemelkedni hozzá, Őt soha el nem érhetjük. De ugyanakkor ép a reformációban ujjongott fel ismét az emberi lélek a legboldogabb igazságra: ez a mérhetetlenül nagy Isten közeljött és közel jön hozzánk, valahányszor igéjével megszólít minket. A mindenkor reformáció a bennünket megragadó és a foglyul ejtett életünkkel Istenhez visszatérő Igének a diadala. Próbáljuk meg diadalutjának legfőbb lépéseit nyomon kísérni.

I. Először is lássuk meg azt, hogy a mi Istenünk csakugyan Isten. Páratlan, egyetlen Ur. Két istenről nem beszélhetünk. Mert ha egyszerre két isten volna, akkor vagy egyformák lennének, vagy pedig különbözők. Ha egyformák volnának, úgy egyik sem volna valóságos Isten, mert hiszen éppen Isten az egyetlen lény, akinek párja nincs és nem is lehet. Ha pedig különbözők volnának, úgy a kisebbik nem volna igaz Isten. Ezért hirdetjük: Ő, az Úr, a mi egyetlen Istenünk nem engedi

meg, hogy idegen isteneink legyenek Ő előtte. Nincs külön magyar Isten és nincs külön német Isten: az Úr senki által ki nem sajátítható, mert a sok vízek zugásánál, a tenger morajlásánál fenségesebben lakozik ott fent, a magaságban.

Egy nagy gondolkodó Istennek ezt a páratlan, mindeneket meghaladó voltát így fejezte ki: Ő a teljesen más! Különbözik a világtól, ennek minden élőlénytől, még az embertől is. Alapigénk két vonatkozásban mutat rá ugyanerre: teljesen más a gondolkodó Isten, mint a gondolkodó ember és teljesen más a cselekvő Isten, mint a cselekvő ember. „Nem az én gondolataim a ti gondolataitok és nem a ti utaitok az én utaim, így szól az Úr. Mert amint magasabbak az egek a földnél, akképen magasabbak az én utaim az utaitoknál és gondolataim gondolataitoknál!“

A reformációra azért volt szükség, mert a középkori egyház nem vette komolyan Istennek éppen ezt a figyelmeztetését. A középkori egyház és még a mai római katolikus egyház is úgy tekint magára, mint az Ur gondolatainak egyedüli és hamisítatlan hordozójára. Azt hirdeti magáról, hogy egyedül ő az az út, amelyen keresztül szabad menetelünk van magához az isteni uthoz. Amit a római katolikus egyházban a papok tanítanak, azt mindenkinek el kell fogadnia, mert ennek az egyháznak a tanításai minden egyes esetben meggyeznek az Isten gondolataival. És aki idvezülni akar, annak el kell indulnia azokon az utakon, amelyeket az egyház épített ki s amelyekről azt hirdeti, hogy

azok Istenhez vezető utak, sőt egyenesen magának az Istennek az utjai. Így jöttek létre a római egyházban a hamis sákramentumok, a szentek imádasig fokozódó tisztelete, a hozzájuk való könyörgés, a bűnbocsátó cédulák árulgatása, a bucsujárások, a mise és sok más, a Szentírással össze nem férő gondolatsor és útkeresés. Az ember itt az ő gondolatait akarta megtenni Isten gondolataivá és az általa kitalált és kitaposott utakat Istennek útáivá.

És ekkor jött a reformáció. Hirdette, hogy Isten szuverén Ur. Ép ezért sem gondolataiban, sem cselekedeteiben nem köthető hozzá földi dolgokhoz, emberekhez és intézményekhez. Isten szuverén Ur és az Ő Ur-voltát nem osztja meg sem a szentekkel, sem a papirenddel, sem a pápával, sem pedig a tanító egyházzal Isten szuverén Ur, aki az Ő gondolatainak és utjainak végére mehetetlen voltát fenntartja saját magának és csak azokkal közli, azok előtt tárja fel, akikkel és akik előtt Ő maga akarja. Isten szuverén Ur, gondolatai emberi gondolatokkal, cselekedetei emberi cselekedetekkel nem mérhetők és nem pótolhatók. Alapigénk tükrében nézve ez volt a reformáció első nagy lépése az isteni ige diadala felé.

II. Testvéreim! Ha itt megállott volna a reformáció és most megállanánk mi is, úgy félelem és rettegés volna a mi osztályrészünk. Mert mindig félelemmel és borzadással tölt el bennünket az, amit vagy akit nem ismerünk. Nincs félelmetesebb és elszomorítóbb valóság az ismeretlen Istennél! De mit is használna nekünk egy olyan

katonaság. A katonaság láttára a tömeg mindenütt lelkes éljenzésben tört ki. Jóllehet az ünnepségek megkezdésétől még 2 óra választott el bennünket, a lelkes tömeg állandóan zugott és szavalókórus-szerűen dübörögve lelkesen éltette a magyar nemzet barátait, Hitler vezér és kancellárt, a Ducet, a lengyel nemzetet és annak vezéreit. A tömeg állandóan „Mindent vissza“ kiáltással szinte félelmetes erővel követelte nemcsak az egész Felvidék visszacsatolását, hanem a történelmi Magyarország határainak visszaállítását is. Közben mindent éltettek és mindent ünnepeltek, ami magyar és ami és aki az Anyországból származik. Bennünket kérdések tömegével halmoztak el. Többen sirva mondták, hogy a kassaiaknak ez a mai nap olyan, mint az álom. Sirva be-

széltek a felvidékiek 20 esztendei rabságáról, de abban mindannyian megegyeztek, hogy a 20 éves szenvedések eltörpülnek a közelmúlt idők szenvedéseikhez képest. Elmondották, hogy szeptember közepe óta elviselhetetlen terrornak voltak kitéve. A legbrutálisabb üldözésben volt része mindennek, ami magyar. A cseh dragonyosok belovagoltak a kapucinusok templomába, ahol az iskolás gyermekek éppen az Istentisztelet végeztével a Himnuszt énekelték. A cseh dragonyosok lovainak patái alatt ez alkalommal 3 ártatlan magyar gyermek lelte halálát. Elmondották a kassaiak a sok-sok szenvedést, megaláztatást. Elmondották azt is, hogy az ottani zsidók jelentékeny része feltűnő gyorsan alkalmazkodott a cseh impériumhoz, hűségesen iparkodtak

kiszolgálni a cseh hatalmi rendszert és kevés volt azon zsidók száma, akik a szenvedés és megpróbáltatások idejében is magyarnak vallotta magát. Ezzel szemben a kassai nagy napon egész különös jelenségeknek lehettünk szemtanúi. Mert láttuk azt, hogy a kaftános galiciánerek és egyéb zsidók egész hada vonult fel, szívük fölött tenyérnyi nagyságu nemzetiszínű kokárdákkal, hogy a magyarsággal együtt ünnepelje a nemzet nagy történelmi eseményét. Az ottani öslakók, de mi valamennyien, akik az ünnepi órákban Kassán jelen lehettünk, nem tarthattuk — a hallottak után — őszintének ezt a feltűnő éneklést és sokszor egészen különösen kihívó magatartást. Akadtak olyanok is, akik a tömegben ezen különös jelenségek miatt hangosan is

kifejezést adtak csodálkozásuknak, de nem akartak ünneprontók lenni, és érzelmeiknek éppen emiatt erőteljesebben nem adtak kifejezést.

Féltizenegy lehetett, amidőn a budapesti különvonatok a Kormány, az országgyűlés két háza, valamint a különböző hivatalos küldöttségek tagjaival megérkeztek. Hosszu kocsis és gépkocsis sorokban, valamint gyalogosan vonultak be a küldöttségek tagjai, az utcákon felsorakozott tömeg lelkes éljenzése közben. Felvonult ezután a kassai Frontharcosok és Hadirokkantak mintegy 1000 tagu küldöttsége, a különböző kassai társadalmi egyesületek és végül 1000 diszmagyaros kassai asszony és leány festői színpompájú ruháikban. A kép, amit ebben az időben az utca mutatott, grandiózusan felemelő volt.

(Folyt. köv.)

Isten, akiről csak azt mondhatnók, hogy az Ő gondolatai és utai különböznek a mieinktől és mi azokat nem ismerjük?! Nekünk oly Istenre van szükségünk, aki megismerteti önmagát velünk. Parancsol, ígér, örömhírt közöl velünk és közben önmagát: gondolatait és utjait egyaránt feltárja előttünk. A reformáció, amikor visszatért a Szentíráshoz, ezt az Istent engedte újra szóhoz jutni. Az Úr ígését, ahogy szentleckénk mondja: az Ő szájából kijövő beszédet kezdte ismét hirdetni. Azt az ígét és azt a beszédet, amelyet Ézsaiás az égből leszálló esőhöz és hóhoz hasonlított. Találó hasonlat ez! Mert az eső és a hó is felülről jön, akárcsak az Isten ígéje. És mert ezek is váratlanul jönnek, akárcsak az Isten ígéje. Egyikünk sem rendelkezik varázserővel, amelynek segítségével esőt tudna előteremteni, a fellegekből lecsalni a legnagyobb szárazság idején. Gazdálkodó embert soha nagyobb csalódás nem érheti, mint mikor szikaszító nyári napokon egy-egy zivatar sötét felhői továbbzángolnak s belőlük az eső nem az ő földjére hull alá. Akkor kell rádöbbenie arra, hogy Isten az esőt nem az ő földjére szánta és hogy ő nem is tudhatta azt a saját maga számára biztosítani.

Látjátok, még inkább így vagyunk Isten ígéjével. Egyikünk sem kényszerítheti Istent, hogy az ő emberi tetszése szerint megállapított helyen és időben hirdesse neki az Ő ígését. Isten szuverénül, ingyen kegyelméből szólít meg mindig bennünket. De a nagy csoda, az ujjongásra készítő csoda mégis csak az, hogy megszólt bennünket. Hirdeti nekünk e mi mostani reformációi istentiszteletünkön is, hogy Ő szeret minket, Fia egyszeri és tökéletes kereszthalálával megváltott minket és az Ő érdeméért ajándékba adja nekünk a megigazító hitet. Isten most is szól hozzánk, feltárja előttünk az Ő gondolatait — nézzétek, hogyan menekülnek ezektől a mi gyarló emberi gondolataink! Megmutatja most is Krisztusban nekünk a szoros kaput és a keskeny utat — nézzétek, ezekhez hasonlítva, mennyire utvesztőknek bizonyulnak azok az utak, amelyeken mi eddig jártunk! Irásolvasás és ígéhirdetés, szószéki és cselekedeti bizonyágtevés: a reformáció áldásaiként nézzétek, hogy permetezik alá az égből most is az ige harmata, miként zug el felettünk ítéletes zivatar a támaszt lelkünkben új tenyészetet megújulásra készítő

esője. Most már útban van a végső diadal felé!

III. Az Ige végső diadalát azonban nem ezen a földön éri el, hanem az Urhoz való visszaérkezésekor. Nagyon szépen tanít erről a mi mostani alapigénk: „Mert mint leszáll az eső és a hó az égből, és oda vissza nem tér, amíg meg nem öntözi a földet és termővé, gyümölcsözővé nem teszi azt, és magot nem ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek: így lesz az én beszédem, amely számból kimegy, nem tér hozám üresen, hanem megcselekszi, amit akarok és szerencsés lesz ott, ahová küldöttem.“

Az ígének Istenhez való visszatérésekor lesz nyilvánvaló az Ő ellenállhatatlan volta. Az Ige leigáz és foglyul ejt, de ugyanakkor felszabadít, elindít. Az Ige tudtul adja Isten akaratát és közben telajza az emberi akaratot. Az Ige közli Isten gondolatát s közben belső forradalmat is idéz elő az ember gondolatvilágában. Az Ige megvilágítja azt az utat, amelyet Isten választott, hogy az emberekhez szólhasson és közben elindítja az embereket is azon az egyetlen uton, mely csak ugyan Ő hozzá vezet.

Igy tér vissza az Ige Istenhez, nem üresen, hanem sikerdusan: emberi hit, bűnbánat, imádság és hálaadás formájában. Magától értetődő lesz Krisztus tanítása: amennyiben megcselekedtél egyet az én legkisebb atyámfiai közül, én velem eselekedtél meg.

Az Istenhez visszatérő Ige: a foglyul ejtett lelkek hálája. Amint a Heidelbergi Káté tanítja: Lehetetlen, hogy azok, akik igazi hit által Krisztusba oltattak, háladatosság gyümölcsét ne teremjék“ (64. k.).

Szeretett Testvéreim! A mi magyar nemzetünk ezekben a napokban nagy próbán megy keresztül. Olyan próbán, amelyre mi 20 esztendőn keresztül vártunk és amely próbára mégsem tudtunk kellő időben, megfelelő módon felkészülni. Miért? Mert Istennek gondolata nem a mi gondolatunk és az Ő utai nem a mi utaink. Isten meglepetésszerűen osztja az ő igazságát és váratlanul mutatja meg egyének és népek számára az Ő utját. Nekünk most e sorsdöntő időkben tárta fel újra az Ő gondolatait és az Ő utait. A kérdés csak az, hogy van-e fülünk a hallásra, van-e szemünk a látásra és van-e acélozott akaratunk azon az uton való elindulásra, amelyet az Úr jelölt ki most a mi számunkra?! Testvéreim! Az Ige foglyulejt, az Ige megaláz, de ugyanakkor

az Ige fel is szabadít és el is indít. Megindulnak a jövő héten a magyar csapatok is újra a Felvidék felé, hogy visszaszerezzék a drága magyar földet és újra egyesítsenek bennünket a mi felvidéki testvéreinkkel. Bárasak az Igétől foglyulejtett és megalázott, de ugyanakkor az Ige által felszabadított és elindított magyaroknak találkozására lenne ez a mi újra összelelkülésünk!

Jertek Testvéreim és könyö-

rögjünk azért, hogy a mi megpróbált egyházunk és nemzetünk életében maradjon nélkül diadalmaskodjék az az Ige, amely nem akar üresen visszatérni a mi Urunkhoz, hanem foglyulejtett magyar lelkek elindulásában öhajítja megdicsőíteni önmagát.

Amen.

*Dr. Vasady Béla debreceni egyetemi tanár predikációja, melyet Gyomán, 1938 október 31-én, a reformáció ünnepén mondott el.

Lemondott a második Imrédy-kormány is

a NEP tagjai közül többen kiléptek a pártból

Az ország hangulata Imrédy mellett van

Az egységspárt keddi gyűlésén több képviselő bizalmatlanságát fejezte ki vitéz Imrédy Béla miniszterelnökkel szemben is kiléptek a pártból, közöttük Sztranyavszky, Bornemissza és Mikecz volt miniszterek is.

A szerdai képviselőházi gyűlésen Sztranyavszky indokolta a kilépésüket. Szerencsétlen beszédének az a része, amelyben a Felvidékkel kapcsolatban azt a kijelentést tette, hogy nem Csonkamagyarországot csatolták a visszakért Felvidékhez, hanem a Felvidéket csatolták vissza a csonkahazához és ebből nem az következik, hogy a Benes Eduárd által inaugurált szellemet, rendet kell irányadónak tekinteni a magyar élet jövőjé számára — országos felháborodást keltett. Erre a kijelentésre Jaross Andor azt válaszolta; „Mi nem a benesi szellemet hozzuk, hanem a Benes által elnyomott és az elnyomatás által kitermelt népi

magyar nemzeti szellemet“.

Ezen a gyűlésen Eckhardt Tibornak egy kijelentését is meg kell örökítenünk. Azt a programot, — mondotta — amelyet Magyarországon meg kell valószínűsíteni, Gömbös Gyula fogalmazta meg legelőször.

Lám, Lám: tehát az akkor álmoskönyvnek minősített Gömbös Gyula 95 pontja mégis ország program lett.

A politikai helyzetünk teljességéhez megörökítjük azt is, hogy ezen a gyűlésen Sztranyavszky és kilépett társai Rassay, Bethlen, Buchinger és társaikkal leszavazták a kormányt.

Ez a Kormányzó Kassára bevonulása utáni 10-ik napon történt, a magyar képviselőházban.

A Kormányzó döntését még nem tudjuk, hogy elfogadja-e Imrédy lemondását.

A magyar szavazók alig várják, hogy odavaló embereket küldjenek a parlamentbe.

6255.85 pengőt

adott Gyoma község lakossága a „Magyar a Magyarért“ gyűjtésre

Megbecsülendő összeget adott községünk lakossága a hazafias oltárára. Pénzben 3455.46 P és terményekben 2800.39 P gyűlt össze.

Az adakozók nevét és az adományozott összeget — utcánként csoportosítva — folytatólagosan leközöljük az újságban.

Adakozás a református templom új ajtóira

Többek érdeklődésére ezúton közöljük, hogy a református templom ajtóinak megváltása lehetséges. A nagyobb ajtókat 350 pengőért, a kisebbeket 200 pengőért lehet megváltani.

Az a család, vagy több család, akik egy-egy ajtót megváltanak, illetőleg azoknak a fent kimu-

tatott elkészítési árát kifizetik, ezzel megszerzik a jogot arra, hogy nevüket a templom ajtóira reá véssék és így az ajtókon megörökítik nevüket az utókor számára. Mint minden adomány, úgy ezek az adományok is belesznek írva az egyház „Aranykönyvébe“.

Előadás a református templomról és orgonáról Pesten

Dr. Lux Kálmán műegyetemi tanár, az Országos Műemlékek Bizottságának tanácsosa arról értesítette a református egyház elnökségét, hogy a Magyar Mér-

nők és Építész Egyletben fogja ismertetni a megújított református templomot és Papp Zsigmond mester művét, az új orgonát.

VELEM VAGY NÉLKÜLEM?

Amerikai tanulmányutam alatt sokat beszélgettem népünk jelen helyzetéről és jövőjéről. Ezen közben sok keserű pilulát nyeltek velem, rámutatva arra, mennyire saját hibáink és bűneink az okai sivár helyzetünknek. El kellett fogadnom tőlük ezt a kemény kritikát nemcsak azért, mert jóakarattól mondták, hanem azért is, mert teljesen igazuk is van!

Valami gyerekes hittel vegyes nemtörődömséggel mindig másról várunk segítséget, ahelyett, hogy saját magunk vennénk jövőnk irányítását a kezünkbe. Ha nem így lenne, természetesen találtuk volna azt, hogy a felvidéki kérdésben pl. a németek nem mellettünk, hanem ellenünk foglaltak állást. Ez a tétel nemcsak a nemzet, hanem a különböző osztályok és egyének életére is érvényes. (Érdekes lenne egyszer sorozatos vitadélutánok keretében megbeszélni azokat a kis jelentéktelennek látszó hibákat a gyomai lakosságnál, melyek hatványozódva nemzetünk sorvadását okozzák.) Ez a felelőtlen tétlenség sajnos nemcsak parasztságunk hibája, hanem középosztályunké is. Nem vehetnek semmit egymás szemére! Életünk kölcsönhatáson alapszik. Ami a parasztságnak szenvedést, nehézséget jelent, abból áldás a középosztályra sem származhat.

Ilyen belső revíziós gondolatok hatása alatt született meg az az elhatározásunk, hogy Istenen kívül senkitől sem várunk segítséget és saját magunk fogunk tenni valóinkhoz. Minden komoly munka megindulásánál tisztába kell lennünk saját magunkkal, helyzetünkkel, tehetségeinkkel és hibáinkkal, körülményeinkkel és lehetőségeinkkel. Hogyan ismerhetjük meg önmagunkat? Élőszó és könyvek által. Ezért első és legfontosabb teendőnknek egy megfelelő hangzású és tartalmú könyvtár felállítását láttuk. A munka megindulásának helyéül Gyomát választottuk, nemcsak azért, mert mint szülőfalumat különös megbecsülésben részesítem, hanem azért is, mert ott

kaptam támogatást, s megértést ezen munka iránt. A már meglévő gyomai népkönyvtár is sok kívánni valót hagy maga után, mégis egy tanyai vándor könyvtár mellett döntöttünk azért, mert a rossz időjárás és utak éppen a tanyai emberek számára teszi lehetetlenné a mássokkal való érintkezést.

Hazaérkezésem után a magammal hozott kb. 140 P-t a Békésmegyei Iskolánkülső Népművelési Bizottság titkárának adtam át azzal, hogy ezt a munkát megindítsa. A közeli napokban már meg is indul. Hetente egyszer-kétszer kis ládába csomagolva könyvekkel kopogtatnak be az elszórt tanyákba. A könyvek használata teljesen díjtalan csak rongálás esetén tartoznak büntetést fizetni. Ha valakinek a könyvekre, vagy a kiosztásra vonatkozóan bármilyen kívánsága vagy panasza volna, az forduljon Tantó József népművelési titkár urhoz, Gyula (Megyeháza).

Felmerülhet sokakban a kérdés, miért a Népművelési Bizottság kezeli a könyvtárt és miért nem valami Gyomán lakó áldozatkész ember. Ennek az az oka, mert Magyarországon ez az egyetlen szervezet, mely rugalmas, a szükségleteknek megfelelően tágulékony és még nincsen agyon adminisztrálva. Másrészt nemcsak örömmel vállalta ezt a munkát, hanem az ezzel járó anyagi megterheléstől sem riad vissza.

Most két legfontosabb feladatunk az, hogy egyrészt használjuk a könyvtárt, vagyis minél többet olvassunk. Másrészt mindazok, kiknek bármiféle művészeti, irodalmi, vagy szakirányú könyvei vannak, nemes adakozásukkal tegyék lehetővé a könyvtár fejlesztését. Három hónaponként szeretném kiküldeni Amerikába a könyvtárra vonatkozó jelentéseimet, egyrészt, hogy tájékoztassam őket a megindult munkáról, másrészt, hogy újabb anyagi segítséget keressek.

Másik két tervünk magyar népművészeti munkáknak piac teremtése és a szeretetsomagok küldése még kezdeti állapotban

van, bár ott is van egy-két biztató jelünk.

Történelmi idöket élünk. Isten kegyelméből már visszakaptuk a Felvidék egy részét, s ez nemcsak öröm számunkra, hanem komoly kötelességet is ró ránk. Tisztába kell azzal lennünk, hogy egy egységes, művelt, szociális igazságtalanságoktól mentes magyarságot kaptunk vissza. Az elmúlt husz év kibeszélhetetlen szenvedéseinek lángja egy tömbbe olvasztotta ott a magyarságot. A hitványak vagy elmenekültek, vagy megtagadták magyarságukat. Ők valóságos testvérek. Tudok eseteket, mikor az egyetemi hallgatók lemondtak egy-egy ebédjükről, hogy közösen taníttathassanak egy szegény magyar diákokot, kinek érdeme csak az volt, hogy tehetséges és magyar. Most gondoljunk irigykedő, egymást lenéző, névnapon és ünnepélyes alkalmakkor tulköltekező, urhánám és a komoly munkától és tanulástól irtózó önmagunkra! Bűnbánattal hajtsuk meg fejünket és teljes erőnkkel igyekezzünk azon, hogy méltók legyünk rabságból szabadult testvéreinkhez, nehogy valaha is megbánással gondoljanak ezekre a napokra!

Uj honfoglalásra készül a magyarság, mert régi helyzetünk tarthatatlan, új virradat ragyog felénk, csak az a kérdés, hogy ez a kibontakozás az én segítségével, velem történik-e meg, vagy nélkülem! Dr.K.M.

A jó vetőmagról

nemcsak vetés előtt kell beszélnünk, hanem akkor is, ha már kikelt. Ilyenkor ugyan már ő maga is beszél, a gazda örömmel látja és szemléli üde zöld szálacsakját, amint harmatosan szilárdan állva naponta 2—3 centimétereket is nő. Gyökerecskéjét a buza ilyenkor még csak fogódzásra használja s a magban felhalmozott táplálóanyagokból él.

A gondolkozó gazdának ilyenkor azt is kutatnia kell, maradt-e oda kikeletlenül vetőmagja s ha igen, mi az oka ennek? Bár az elég sűrűnek talált zöld vetés láttán ezt kutatni nem szoktuk, mégis tudomásul kell vennünk, hogy körülbelül 4—5 százalék, de néha 10-ig is emelkedik a sérülten elvetett és ki nem kelt magvak mennyisége. Hogy ez mit jelent, kiszámítani könnyű: 50 kg-tól 100 kg-ig terjedő termés hiányt holdankint! A sérült szem, ha szárazon pácoljuk is, a nedves földben magába veszi a reátpadt mérég oldatát, ha ez nem

öli is meg a csírákat, de a tartalék tápanyagot megmérgezi.

Hogy mitől sérül meg a mag, minden gazda tudja. Csépléskor „gyerünk-gyerünk“, a „látástól-vakulásig“ a jelszó, a vassinesdob ezeken jóval felüli fordulatszámú bűg, a gépre néző ember szemét komoly erővel éri a méterekre elrepült buzaszem, néha törekre megy a pozdorja száraz szalma, bizony megsérül ott a száraz szem is.

Elit kertünkben egymás mellett négyszögöl buzavetés. Az egyik kézzel kifejtett szemekből, a másik cséplőgépről, került 83.5 fajsúlyu buzából. Amabból egy növény sem hiányzik, emez ugyanugy szemekint vetve, erős hiányokkal lép meg a szemlélt.

A vetőmagot tehát nem csak külön érlelni, de különös gondal kell csépelni is, mert az ésszerűség így diktálja.

Gyoma, 1938 nov. 8.

M. B.

HIREK

228.000 református, 30.000 evangélikus vallású magyar kerül vissza a Felvidékkel.

Halálozás. Harkányi János báró, aki egy ideig Zsófia-major tulajdonosa is volt, 80 éves korában Budapesten meghalt.

A Csallóköz és a Kis-Alföld geológiailag összefügg a dunántúli olajterületekkel, ezért már a közeljövőben erőteljes kutatást indítanak meg olaj után.

A Felvidék visszacsatolásával 30 jelentős vegyészeti gyár került vissza hozzánk. A magyar vegyészeti ipar eddig 72 millió pengő értékű árut hozott be külföldről, míg a kivitel mindössze 20 millió pengő volt. Reméljük, ezután csökkenthető lesz behozatalunk hatalmas összege.

Kassára műegyetemet kér a Mérnökpolitikai Társaság.

A felvidéki cukorgyárak termelése 300.000 mázsával emeli exportfeleslegünket, ezt azonban a cukorárak leszállításával várható fogyasztás növekedéssel a termelés csökkentése nélkül vélik ellüntethetőnek.

Kassán, egyik közgazdasági hetilap értesülése szerint, 3—4000 pengőért 300 négyszögöles telken épült, magasföldszintes, vagy emeletes családi házat is lehet vásárolni.

A MÁVAUT autóbuszai központi szerelésére nagyszabású központi műhelyt akar felállítani.

Svédországba rádiót, Franciaországba mezőgazdasági gépeket exportálunk.

Az amerikai cirokkivitelünk szépen fokozódik.

Szuperfoszfát műtrágya és Pétí Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

Ujabb 45 időszakos lapot tiltottak be, közöttük a Színházi Életet is. A vármegyénkből a Visszhangot és az Orosházán megjelenő Piacot.

Felavatták a Baross Szövetség új budapesti székházát. A Baross Szövetség új budapesti székházát, amely a Múzeum-utca 17. szám alatt van, múlt szerdán délután avatták fel, ünnepi közgyűlés keretében. Az ünnepi ülést Ilovsky János, a szövetség elnöke nyitotta meg, majd Kunder Antal kereskedelmi miniszter a kormány nevében üdvözölte a Szövetséget. Ezután Sztranyavszky Sándor volt miniszter mondott nagyhatású ünnepi beszédet. Héjj Imre a dunántuli, Balogh Gyula a tiszántuli szervezet üdvözlését tolmácsolta.

Gyümölcsfák metszéséről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkét közöl még az idej új borok kezeléséről, a gyümölcsfák fagykáráról, az almamoly elleni védekezés alapjáról, a nikotinnak a méhekre való hatásáról, az alma új eltartási módjáról, a káposzta szabadban való eltartásáról, a növényvédelmi szerek raktározásáról, a gyümölcsfa termőrszeiről stb. A dusan illusztrált színes gyümölcsképeket is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-ú. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld el lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Rendelet. A 34.400/1938. I. a. KKM. sz. rendeletben foglaltaknak megfelelően a Gyomai Kereskedők üzleteik nyitását és zárását f. hó 15-től kezdődőleg a következőkben állapították meg: október 1-től március 31-ig: délelőtt 7 órától fél 1 óráig, délután fél 2 órától 6 óráig, április 1-től szeptember 30-ig: délelőtt fél 7 órától fél 1 óráig, délután fél 3 órától fél 7 óráig.

Shirley Temple nem játszik többé gyerekekkel. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képszlapon. A Délibáb egy száma 20 fillér.

A gabonási ut bekötésére a kis-újszállás—dévaványai utba az országos földhitelezést is 1500 pengőt ajánlott fel. Ezzel az összeggel 15.000 pengő gyűlt össze, így már csak 4000 pengő hiányzik.

A Gyomai Ipartestület ezúton is értesíti tagjait, hogy november 27-én délután 3 órakor, határozatképtelenség esetén ugyanaznap délután 4 órakor renkvitüli közgyűlést tart. Tárty: 1. Tiszlujítás. 2. A gyomai iparosság örömeinek jegyzőkönyvi megörökítése a Felvidék visszacsatolása tárgyában.

Endrőd községben a „Magyar a magyarért” mozgalomra 2400 pengő készpénz, 3882 kg buza és 5274 kg tengeri folyt be. A gyűjtéssel kapcsolatban azt olvassuk a Hármaskörben: „... még ezekben a napokban is akadnak önző, szívtelen emberek, akik nem tudtak, vagy nem akartak felemelkedni a magyar fajtestvériség igazi és maradéktalan magaslatára. Névszerint tudjuk és ismerjük ezeket az üreslelkű, ványadt szívű magyarokat. Megörökítjük őket tartósan a közélet számára, nem követendő példa gyanánt, hanem azért, hogy ujjal mutathasson rájuk mindenki, hogy milyenek azok az egyének, akik magukat a nemzet közösségéből ilyen magaviseletükkel kizárják s akiknek a Haza fogalma a jól-lakás érzését betöltő utolsó falat kenyérig, utolsó kanál ételig, de legfeljebb a ház kapujáig terjed s azon kívül számára megszűnt a felebaráti szeretet és a magyar testvéri érzés...”

Hogyan támadták meg a Mars-lakók New-Yorkot? Halló... Halló... Itt newyorki rádió... A Mars-lakók rakétarepülőgépeken megtámadták a földet... Senki ne veszítse el a fejét... Ezt a néhány szót mondotta be egy izgatott férfihang nemrég a newyorki rádió mikrofonjába. A lakosság körében pánik tört ki és senki sem sejtette még, hogy csak egy nagy szünet a rádióhangjáték közvetítéséről van szó. Erről a nagy jelentőségű találmányról közöl érdekes cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képszlapon. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

A Mezőberényi Hírekben olvassuk a „Magyar a Magyarért” mozgalommal kapcsolatban:

— Értesülésünk szerint, a nagyobb adományozók névsorát közhírré teszik, ugyanakkor azonban azokat a tehetős és vagyonos polgárokat, akik nem érezték át a vagyonukkal járó hazafias kötelességüket és csekélységgel, vagy egyáltalán semmivel sem járultak hozzá a sokat szenvedett magyar testvéreink segítészésére, hírlapilag fogják közölni.

Féláru utazási igazolvány. Nemzetközi baromfi-, galamb-, kanári-, házi-nyulkiállítás és tanfolyam Budapesten 1938. november 26-tól december 1-ig, a tenyész-állatvásártelepen X., Ligetleki dűlő. Féláru vasuti menetjegy váltására jogosító igazolvány és belépőjegy kapható Wagner Márton Fiai fatelepén.

A kecskeméti fogház 250 rabja egy napi böjtöt tartott és az élelmezési költséget a „Magyar a Magyarért” mozgalom céljaira adományozta.

Ujkigyós község 2750 pengőt adott a „Magyar a Magyarért” mozgalomra. Ebből Wenckheim József gróf 1000 pengőt adott.

Dévaványa községben 6509 pengő gyűlt össze a „Magyar a Magyarért” mozgalomra.

A Mezőturon megjelenő Egyetértés című lapban olvassuk az utóbbi időben burjánzó felelőtlen rágalmasokkal kapcsolatban: — A rosszhiszemű rágalmasokkal nem vitatkozunk, csak figyelmeztetjük őket és pedig itt a vidéken is, a legkomolyabban arra, amit a miniszterelnök ur keddi beszédében mondott: „ezzel a rágalomhadjárattal szemben minden eszközzel fel fogunk lépni. Kérem ennek a társadalomnak minden tényezőjét, ha valakit ilyen, akár egyéneket, akár pedig más államot, vagy intézményeket rágalmaszó propagandán kap rajta, tegye személyében felelőssé és jelentse fel.” — Mi pedig eleget fogunk tenni ennek a felszólításnak — írja a mezőturi lap. Ezt irhatnánk mi is.

Érdemes résztvenni az államsorsjáték december 7-iki huzásán, mert a legolcsóbb sorsjegy, egész 3 P, fél 1.50 P és mégis a főnyereménye 40.000 P. Huzás december 7-én.

Félédes gulyáspaprikát hoznak forgalomba.

Pénz

áll a házhoz, ha idejében beszerzi államsorsjegyét! A pénzzel együtt nyugalom és boldogság költözik otthonába

A M. Kir.
Államsorsjáték
40.000 ar.P

főnyereményének,
összesen 18.729 kisebb-nagyobb nyeremény huzása

december 7-én

Egész sorsjegy 3 P.
Fél sorsjegy 1.50 P.

Hát nem érdekes, hogy a cukorárak leszállításával a cukor-részvények ára is jelentősen esett!

Anyakönyvi hírek

Születtek: Oláh Lajos fia Gyula ref., Jurcsó János fia János ref., Megyeri Bálint leánya Margit, Pirooska ref., Hamza Erzsébet leánya Erzsébet ref., Nagy Lajos fia József ref., Kun Zsigmond fia Lajos ref., Czulák Károly leánya Sára, Zsófia ref., Gyöngyösi Bianka fia József ref.

Házasságot kötöttek: Cselei László Bácsi Pirooskával, Rau Mihály Kéri Pirooskával, Fekete Sándor B. Marjai Erzsébettel, K. Szilágyi Lajos Barta Erzsébettel, Gecsei Sándor Oláh Erzsébettel, Földi István Varju Borbálával, B. Marjai Gábor Kovács Pirooskával.

Meghaltak: Domokos Antal 68 éves ref., Joó Klára 75 éves ref., öz. Putnoki Mihályné B. Balogh Róza 66 éves ref., Nagy Lajos 78 éves ref., Tandi Lajosné Tuba Róza 56 éves ref.

Békésmegyei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság Békéscsaba

a Pesti Kereskedelmi Bank fiókjintézete,
a FUTURA főbizományosa

gazdakölcsönöket
az eddigi feltételekkel
korlátlanul folyósít.

MOZISPORT

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Nov. 26-án, szombat

Csak egyetlen egy napig!
A legaktuálisabb, legizgalmasabb filmriport. Minden magyar megnézi. A magyar honvédség bevonulása Komárom, Léva, Rozsnyó, Ungvár, Munkács, Kassára

A Felvidék visszatér

A gyulai Király, a pesterzsébeti Pflumm, Uránia, soroksári Községi és a gyomai Apolló együttes saját költségére elkészített külön hirdől
Második filmünk: Két asszony harca egy férfiért

Asszony és az orvos

November 27—28-án,
vasárnap és hétfő

Magyar film! 1937—38 filmévadban a legjobb magyar film címet nyerte: Pekár Gyula regénye. Ötletekben gazdag filmen.

Kölcsönként kastély

A magyar föld és magyar vidék aranyos, derűs, romantikus regénye.
Híradó.

November 30-án, szerda

A mai dolgozó nő regénye. Egy doktorkisasszony izgalmas élete. A férfi és nő harca. Romantikus érdekes ujszerű film.

Asszony a válaszuton

Ujra végigélheti és újból végigtapsolhatja: A magyar honvédség bevonulása

A Felvidék visszatér

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 november 27-én, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Orosztárgyu hangosfilm!

Mártirasszony

Dráma.

Főszereplők: Marlene Dietrich és Robert Donat.

Komoly nagyvonalú filmdráma a vöröspokolból. Izgalmaktól és szenvedélyektől fűlött történet.

Budapesti képek

kulturfilm.

Magyar Világhíradó

GySC—GyTK 2-1 (1-0)

A két egyesület által kitzított 11 ezüst éremért, ment a második fordulás döntő-mérkőzés, melyet a lelkesebben és jobb technikával játszó GySC csapata nyert meg. Az első mérkőzés döntetlenül 2-2 arányban, míg a döntő-mérkőzés 2-1 arányban a GySC javára dönt el, s így a 11 ezüstérem jogos tulajdonosa lett a GySC lelkes csapata.

A mérkőzés lefolyását nem részletezem, megjegyezni valóm csak annyi, hogy egy ilyen szép nivós mérkőzés nagyobb pártfogást érdemelne. Sajnálattal kell megállapítani azt, hogy Gyoma n. é. sport társadalmá semmi figyelemre nem méltatja a gyomai testnevelő egyesületeinket. A sport, mely edzi a szívet, a lelket, az izmokat nem pusztán szórakozás. A testnevelő egyesületekre hazánkkal szemben kötelességtudó feladat vár. A sport üzése első nemzeti érdek, amikor ma minden magyarnak ott kell szolgálja hazáját, ahol tudja. Ilyen a két gyomai sport egyesület. Izmosná, erőssé neveljük gyermek korától ifjainkat és amikor csonka Hazánk kéri őket a haza védelmére testükben megizmosodva adjuk át.

Belőlünk sport emberekből nem hal ki soha a nemzeti érzés, a hazánkkal szembeni kötelesség tudás. Átérezve mindezen tulajdonságokat hazafias érzéssel kérjük községünk előljáróit, a nagyérdemű közönséget, hogy több megértést, pártfogást tanúsítsanak velünk szemben. Ha csapataink szereplése ma gyengébb is, de a cél ép oly magasztos, mint bármelyik nagyoké.

Csáky Dániel
GySC főtitkár.

Meghívó

A Gyomai Sport Club 1938. december hó 4-én d. e. 9 órakor, határozatképtelenség esetén d. e. 10 órakor a Holler szállodai Club helyiségében I. em. 9 ajtó sz. alatt rendkívüli közgyűlést tart, tekintettel a nagyon fontos tárgysorozatra a tagokat feltétlen megjelenésre kérjük.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv felvása és hitelesítése. 3. Főpénztárnok jelentése. 4. Számvizsgálók jelentése a pénztár átvizsgálásról. 5. Főtitkár jelentése. 6. Javaslat a futball szakosztály átmeneti megszüntetéséről. 7. Felhatalmazás adása a vagyontárgyak esetleges eladásáról. 8. Esetleges indítványok.

Dr. Sallal László Csáky Dániel
ügynök. főtitkár.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körut 5.

OLCSÓ

BORAJÁNLAT

38 FILLÉR

egy liter 10%-os szesz-tartalmu ~~kadarka~~ vagy fehér iisztán fejtett ujbort Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadunk el. Hordót díjmentesen adunk a szállítás tartamára kölcsön; hordóink 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldők mintái a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraink kellemes italuak, zamatra tökéletes és nem savanyuak.

Székely Ferenc kft

fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁸	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ²²
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd, templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Vitelidij: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ³⁵	Szarvas	18. ²²
6. ¹⁰	ind. Endrőd	17. ⁵⁰
6. ³²	Gyoma p. u.	17. ³⁸
6. ³⁶	Gyoma templom-tér	17. ³⁸
7. ²⁸	Szeghalom p. u.	16. ³⁸
8. ⁴²	Püspökladány	15. ²⁵
9. ¹⁹	érk. Hajduszoboszló	14. ⁴⁵
9. ⁵⁵	Debrecen, „Arany Bika Szálló”	14. ¹⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—, Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7. ³⁷	i. Szeghalom p. u.	é.	15. ³³
8. ⁵⁷	é. Berettyóújfalú p. u.	i.	14. ⁰⁰
9. ⁰³	é. „ községháza	i.	13. ⁵⁰

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Szerkesztői üzenetek:

B. L. Kazinczy-utca. Nagyon érdekes adatokat állított össze és ordítva követelődző eredményével érdemes volna megindítani a munkát. Kérem, keressen fel hogy a továbbiakat megbeszéljük.

Klimó Géza Klein Schauzn Németség. Eddig még nem érkezett meg a pénzük. Levelét olvastam. Jó magyarságuknak az lesz a próbája, ha békességben töltik a hátralevő rövid időt. Köszöntjük mindnyájukat!

Publikáció

Superfoszfát műtrágya és Péti só kapható WAGNER MÁRTON FIAI cégnél.

Alig használt mázsa kitünőkarban összes súlyokkal együtt eladó. Érdeklődni lehet Pikó Bélánál. 2

Régi Pólus-féle ház eladó, Hősök Emléktája 58. 10—2

Külön bejáratu buforozott szobát keresek, esetleg teljes ellátással dr. Sárossy József tb. főszolgabíró. 3—1

Egy drb 500 kg-os hiteles mérleg és egy varrógép eladó, Gárdonyi utca 51 szám alatt 2—1

Egy drb 30 mm-es, 1 drb 35 mm-es szallagfűrészes járgánnyal együtt, 1 drb fürdőkád, 1 drb vaskályha, 1 drb furógép olcsón eladók. Érdeklődők forduljanak dr. Legeza ügyvédhez. 1—1

Téglási Istvánnak eladó a vízjárta páskumi 2 hold szántója örökáron. Érdeklődni lehet levélel Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3—1

Bérlet megszűnése folytán, mindenféle gyümölcsfa oltvány és rózsá, fenyő csemeték, helyi viszonyoknak a legjobban megfelelő fajtakban eladó. Révlaposon megtekinthetők. Lakás: Hősök Emléktája 73 szám alatt. A telep államilag ellenőrzve van 5—3

Gyümölcsfa-oltványok és rózsatövek kaphatók, államilag ellenőrzött faiskolából fajazonosságért jótállók. Zöld Péter, III. kerület Kossuth Lajos utca 22. 3—2

Bene József ács-mester elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a nagyérdemű közönség szives pártfogását. 5—5

Összecsukható tanulóasztal két székekkel olcsón eladó, Zrinyi utca 61. szám alatt.

Eladó: 45 la. oszt. szántóföld, műút és vasuti állomás mellett, kedvező fizetési feltételek mellett 23 kat. hold Póhalmon 11.000 P. 10 hold Póhalmi 3800 P-ért, 1100 P teherrel átvehető. 10 m. hold Varsányháton. 5 kat. hold Zsellérföldön, 1 m. hold a Csergettyőlapi, 1007 n-öl a Csepűskertben, kedvező fizetési feltételek mellett. 70 m. hold gazdasági épületekkel, a dévaványai határban. 30 m. hold új cserepes tanyaépülettel. Gróf Tisza István uton 3 szobás cserepes ház 4500 P-ért. A Mátyás király utcában egy kétszobás lakás 2000 P-ért. Egy 4 szobás ház 10 000 P-ért. A Luther-utcában egy kis cserepes lakóház 1500 P-ért. Fenti ingatlanokról bővebb felvilágosítást nyújt Izsó Balázs ingatlan irodája, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária könyvnyomdával, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzárta csülörtők este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felélős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

A nemzet munkaprogramja

A magyar belpolitika egyik kellemetlen epizódja lezajlott s az Imrédy kormány megerősödve, a nagy reformmunka harcos és elszánt elhatározásával áll a törvényhozás elé. Az események bebizonyították, hogy az ország lelkesen, teljes egységben sorakozik fel a magyar életet átalakító és megújítóhoz vezető politika képviselői mögött. Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök ennek az óriási lelki erőnek a tudatában jelentette ki a Nemzeti Egység Pártjának értékesletén, hogy jobb-
oldali és keresztény politikát követ s ebből egy tapodtat sem enged. Együttal utalt a nagy nemzeti megbékülés szükségességére. Távol áll tőle és pártjától az egyéni bosszu kicsinyes és visszás szempontja. Most pedig, amikor az új magyar gondolatot megtestesítő és megvalósító párt újabb küzdelmek előtt

áll, méltóságteljes harcmodort kért saját híveitől éppen úgy, mint a magyar törvényhozás egyéb tagjaitól.

A „méltóságteljes harcmodor”, amelynek szabályai ellen éppen a közelmúltban vétettek sokat, ezáltal az emberi szellem és jóindulat legmagasabb funkciójában, a munkában nyilatkozik meg. Mert a képviselőház most nem veszekedésre, nem egyéni ambíciók között lezajló izgalmas, de tartalmatlan bajvívásokra ül össze, hanem azért, hogy jobb és erősebb Magyarországot építsen fel. Munka van éppen elég. Az Imrédy-kormány előkészítette, vagy előkészítés alatt álló javaslatok tömege, amely még ebben az esztendőben tárgyalás alá kerül, szervesen és tervszerűen indítja el a magyarabb élet kialakulását gazdasági, szociális, fajvédelmi és politikai téren egyaránt.

E teendők között fontosságban első helyen a honvédelmi törvény megalkotása áll. Az igazságtalan korlátozásoktól megszabadult a nemzet ezuttal és talán évszázadok óta először, teljesen a maga szelleme, a maga lehetőségei és szükségletei szerint fogja megszervezni korszerű védelmét. Az ország ereje azonban nem kizárólag katonai szakkérdés. Szükséges, hogy a védelemre, az erő megnyilatkozására gazdasági élet is felkészüljön és hogy népünket életszínvonalában, öntudatában is éppen úgy megerősítsük, mint testi és lelki egészségében. A megalkotandó modern honvédelmi törvény tehát számos szociális vonatkozású intézkedést és ujitást is fog tartalmazni. De szociális jellegűek a sorra kerülő egyéb törvényalkotások is, amelyeknek célja kivétel nélkül a magyar nép életküzdelmének megkönnyítése, haladásának és felemelkedésének gyorsítása. Sorrendben a legelső javaslatok között fog szerepelni a közalkalmazottak családi pótlékának növelé-

séről szóló törvényjavaslat, amely a tisztviselő osztály régi kívánságát váltja valóra. Az új, szociális szellemű országvezetés azonban megnyilatkozik a magánalkalmazottak bérviszonyainak rendezésében is. Törvény fog rendelkezni az ipari, kereskedelmi és bányászati alkalmazottak családi pótlékáról, amely a gyermekek számával fokozatosan növekszik. A cél az, hogy a családos ember ne legyen hátrányosabb helyzetben, mint a gyermektelen s így a magyar faj népi erejének gyarapodásához meglegyenek a szükséges anyagi előfeltételek.

A törvényhozás elé terjesztendő reformprogram különös gondot fordít a föld népére. Sürgősen sorra kerül a mezőgazdasági munkavállalók öreg-ségi biztosításának az özvegyekre való kiterjesztése. De szociális kedvezményeket fog nyújtani a népi politika más, kedvezőtlen helyzetben lévő társadalmi osztályoknak is. Például: előkészület alatt áll a nem állami tanítók, a megyei és városi tisztviselők bevonása

T Á R C A

A kassai bevonulás ahogy én láttam

Irtá: Dr. csernefalvi Sorbán Jenő (Folytatás.) (3)

Pontosan 11 órakor jelezték a Főméltóságú ur érkezését, majd néhány perc múlva egy magasrangú törzstiszt, teljes tábori díszben, remek sötét peji paripán nyitotta meg az ünnepi menetet. A tömeg lelkesedése nem ismert határt, amidőn lát-hatóvá vált a Kormányzó ur Őfőméltósága délceg alakja, pompás almászürtke arabs telivér paripán. A Kormányzó ur Őfőméltósága után tábormokok haladtak, szintén lóháton, utánuk gyönyörű díszben és hófehér lovakon a lovas testőrség csapata.

Azt az érzést, azt a képet, ami akkor támadt az ember lelkében, amidőn a Főméltóságú ur a Dóm-térre megérkezett, leírni

és szavakkal kifejezni nem tudom. A közben számításom szerint 300.000 főre szaporodott tömeg lelkesedése nem ismert határt. Tele voltak az utcák. A házak ablakai, a háztetők, az utcákat szegélyező fák és e pillanatban mindenki egyet akart és mindenki egyre gondolt és pedig Nagymagyarország visszaszerzésére. Az emberek nevettek és összeölelkezve sirtak örömlükben és bennünket is olyan érzések töltöttek el, amelyeket leírni nem lehet.

A Kormányzó ur Őfőméltósága lováról leszállva a díszemelvényre lépett és elkezdődtek az üdvözlések és beszédek. Az ünnepség e részét nem írom le, az Gyoma községi közönsége előtt a napi lapokból és rádióból ugyis ismeretes. A beszédeket állandóan félbeszakította a tömeg zúgó eljenzése és szünni nem akaró ovációja.

Az ünnepély eme részének lefolyása után, nem különben

a székesegyházban megtartott hálaadó Istentisztelet betejézése után következett a katonai díszszemle, amely szintén fenséges látványban részesítette a közönséget. Kassa város ódon falai két és egynegyed órán át visszhangzottak a magyar honvédek dühörgő lépteitől, a nehéz ágyuk, a motoros útegek és harcikocsik félelmetes dühörgéséről. A díszszemle alatt bombavető- és vadász-repülőgépek egészen alacsonyan szállva irtó-zatos sebességgel keringtek a házak felett. Nem, ezt eltejezteni sohasem lehet! A sok százezres tömegben kimondhatatlan büszkeség és megnyugtató érzés veit erőt, amidőn a magyar hadsereg kitűnően felszerelt, fegyelmezett csapatait látta maga előtt elvonulni. Az volt az érzésem, hogy most már nyugodtan nézhetünk a jövő elé. Az volt a gondolatom és azt hiszem velem együtt sokaknak, hogy a pacilista ideológia

helyett a nemzeti élet minden vonalán ki kell fejleszteni a kemény katonai szellemet. A nemzeti élet minden síkját úgy kell beállítani, hogy a sikon mozgó minden nemzet-testvérünk katona legyen, akár hol is munkálkodik a haza javára. Fel kell világosítani azokat, akik még nem tudnak, hogy csakis egy katonailag megszervezett nemzet képes nagy céljait elérni. És különösen áll ez reánk, akiknek még elintézni való ügyeink vannak a határok visszaszerzése körül. Amidőn néztem a hadsereg végeláthatatlan sorait, az a meggyőződés érlelődött meg bennem, hogy a polgári lakosságnak ugyanolyan fegyelmezett életmódot kell folytatnia, mint amilyen fegyelmezett életmód folyik a laktanyákban és mint amilyen fegyelmezten vonultak el előttünk a magyar hadsereg büszke alakulatai. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy gyenge nép

a betegségi biztosításba.

S amint gondoskodás fog történni a nemzet anyagi és szociális jólétéről, ugyan úgy megkezdődik a munka a közélet tisztaságának biztosítása és bizonyos igazságtalanságok lebontása érdekében. A megváltozott helyzetnek megfelelően soron van a zsidótörvény módosítása, a sajtótörvény novellája, az összeférhetetlenség áldatlan kérdésének szigorú és méltányos rendezése, az álláshalmozások megszüntetése és a társulati adó reformja.

Munka van tehát éppen eléggé s a teendők világosan megfogalmazva, a közlemény óhajának és valódi érdekeinek megfelelően fognak rövid időn belül tényekké válni. Ezekben

a kérdésekben nem lehet már fanyalogni félrevonulni, a megsértődöttet játszani, vagy céltalan fontoskodással, burkolt érdekekért eláncsolni a közvélemény legszélesebb bázisán álló magyar kormányt. Mostoha viszonyok, keserű kényszerűségek és történelmi betegségek állottak eddig a nagy átalakulás útjában. Az elvek azonban tisztázódtak, a személyi kérdések háttérbe kerültek s ma nyíltan szembenállunk azokkal a kérdésekkel, amelyekben az egyetlen és döntő szempont már csak a nemzet egyetemes érdeke lehet. Ez a törvényhozási munkaprogram — a nemzet programja, amelyre tízmillió magyar adja meg a választ Megadtuk!

F. Kiss Gábor lett a gyomai Ipartestület elnöke

Emlékeztet még olvasóink előtt, hogy az Ipartestületben, februári közgyűlés óta, állandó válság volt. A februári közgyűlés többsége ismét a Népszava megrendelését határozta el, mintegy büszkén dacolva a feltartóztatlan keresztény sajtó térhódításával. A többségi határozat miatt lemondott az Ipartestület vezetősége.

November 27-én, délután 3 órakor, dr. Sorbán Jenő főszolgabíró nyitotta meg az Ipartestület tisztújító közgyűlését, elismerte a régi tisztikar érdemeit, jelölőbizottságot nevezett ki és a jelölés után el-

rendelte a szavazást, amelynek eredménye szerint megválasztották:

Elnök: F. Kiss Gábor szításmestert.

Alelnöknek: Beinschróth Gábor borbély-mestert.

Pénztárnoknak: Tari János szabó-mestert.

Gondnoknak: Zöld Dániel cipész-mestert.

Könyvtárosnak: Dancsó Árpád szabó-mestert.

Számvizsgálóknak; Herdy Ferenc géplakatos-mestert, Mészáros Lajos cipész-mestert, Kocsis Imre géplakatos-mestert.

Előjárósági tagok lettek: Biró

nek nincs barátja és nekünk az elkövetkezendő történelmi időkben erősnek kell lennünk, hogy nagy és hatalmas barátaink segítségével kivihassuk, ha kell fegyverrel is, a magyar igazságot.

A gyönyörű katonai diszszemle után a társaság egyrésze a város megtekintésére indult. Be kell vallanunk, hogy a csehek óriási módon fejlesztették Kassa városát. Különösen megragadta mindenki figyelmét a szinte gigantikus méreteket öltő teljesen modern stílusban épült és a kor minden igényeit kielégítő csoda szép postapalota. Önkéntelenül az jutott eszembe, hogy milyen jó lenne ezt az egész hatalmas építményt felemelni és Budapestre vinni a régi Főpostapalota helyébe. Megcsodálunk a néhány héttel ezelőtt megnyitott remek Iparostanonciskola és Internátus palotáját. Óriási méretű Phoenix Biztosító felhőkarcolószzerű 8 emeletes

palotáját. A tisztviselő negyedet, melyet a csehek „kis Prága”-nak neveztek el, sajnos nem láttuk ugyan, de akik látták, elmodották, hogy ez a városrész is gyönyörű. Több száz villaszerű egyforma stílusban épített kertes házat foglalt magában. Ez a városrész ma teljesen kihalt. A magyarokat sanyargató cseh tisztviselők valamennyien eltávoztak. Mondják a kassaiak, hogy hozzávetőleges számítás szerint 25.000-en hagyták el Kassát. Kassa néprajzi statisztikája cseh szempontból nagyon rossz volt és éppen ezért a csehek töménytelen tisztviselőt, posta és vasúti alkalmazottat, rendőrt, csendőrt és katonát tartottak állandóan Kassán. Hallottam azt is, hogy a csehek körömszakadtáig akarták Kassát védelmezni és még a bécsi tárgyalások befejezése után is azt híresztelték a lakosság előtt, hogy a várost nem adják át.

A város utcáin sétánk közben

Károly, Gábor Antal, Oláh Lajos, Kovács Mátyás, Tari Albert, Szilágyi Péter, Bartótfi Mihály, Vatai János, Arany János, Biró István, Kertész Lajos, Balogh Lajos, Gecsei Sándor, Lach Fülöp, Beinschróth Márton, Garai Sándor.

A megválasztott tisztikar nevében F. Kiss Gábor mondott kö-

szönetet a közgyűlésnek.

Dr. Legeza Tibor, az Ipartestület ügyésze értékes beszédet tartott a Felvidék visszatartásáról.

December 4-én tartják meg az alakulógyűlést, ugyancsak dr. Sorbán Jenő főszolgabíró elnökielte alatt.

ÁPOLÓNÓI TANFOLYAM GYOMÁN

Hatvan jelentkezőt képez ki ingyen a Vörös-Kereszt fiók

Szokatlanul nagy a forgalom a késő esti órákban a leventeotthon kis utcájában. Hangos leánycsapat oszlik szét a község minden részébe. Módos gazdaházak és szegény házikók lányai, asszonyai jönnek a közös munkából. Közös nevezőre hozta őket a nemes cél: gondozni, ápolni a reánszorulókat.

A második csoport még dolgozik a világos ablakok mögött. Csendes köszöntésemre az elmerülten dolgozó kis csoportok pillanatra megállnak s kemény, szokatlan élőképet nyújtanak a belépőnek. Kórházban képzeljük magunkat. Gondosan megcsinált fejkötést fejez be az egyik, meglegedve mézi a fehér turbánt társnője fején. Nehéz vállkötés megoldásán töpreng a másik, a fehér mull pólya hosszú métereit szakaszra vezet a kar és váll körül. Kész lábötést hoznak mutatni a vöröskeresztes nővérek. Orvos sem csinálná szebben. Enikő

nővér meg van elégedve.

— Meglepően ügyesek gyomai tanítványaim — mondja Enikő testvér, — rövid két hét alatt igazán sokat elsajátítottak a betegápolás tudományából.

Kéréssemre bemutatják a reggeli ágyazást súlyos beteg esetében. Sohasem hittem volna, hogy ilyen módszeres, pontos, a beteg számára élvezetes és nem gyötrelmes ágyazás is van a világon.

A pompás kis kézikönyv és két heti komoly gyakorlati munka után sokan lesznek, akik ápolónői szakértelemmel állnak leendő betegek mellé.

Ismét valami, amivel Gyoma község előbbre jutott. A tanfolyamot végzettek komoly és értékes segítségei lesznek családjuknak, másoknak és szükség esetén hazájuknak. Megköszönhetjük a gyomai Vörös-Kereszt vezetőségének.

a kassai őslakosság állandóan ünnepelt. Az utcák telis-tele voltak gépjárművekkel. Állítólag november 11-én 4000 személyautó, autóbussz és teherautó volt Kassán. A főutcán állandóan katonazenekarok szórakoztatták a lelkes tömeget, amely még délután 4 órakor sem távozott az utcákról, hanem kellemesen ünnepelt.

Fél 5 óra után járt az idő, amidőn a hatalmas autótábor megindult az ország különböző részei felé. Jellemző a nagy forgalomra, hogy a Kassától—Mezőkövesdig terjedő mintegy 130 kilométer hosszú útvonalon egymás után jött a sok gépjármű és az este sötétségében a széles aszfalt-ut úgy nézett ki, mintha egyetlen óriási reflektorral lenne bevilágítva.

Iparkodtam rövid, de lehetőleg hű tájékoztatót adni ez ujság olvasó közönségének, arról amit

Kassán láttunk, nem különben arról, amit ott éreztünk.

Meg vagyunk győződve arról, hogy Gyoma község közönsége is osztatlan egységben áll a történelmi események hatása alatt és a nemzettel együtt fog haladni azon az úton, amely a szebb és boldogabb, magyarabb életet át vezet a nagy magyar eszmény felé. Elmúltak az ünnepek és utána következnek a hétköznapiak. Az én véleményem szerint azonban ezeknek a hétköznapiaknak soha sem volt nagyobb jelentőségük, mint éppen napjainkban, amidőn a hétköznapiak minden óráját és minden percét, teljes egységbe összefogva, munkára kell felhasználnunk, mert csak így születhetik meg a boldog Nagy-Magyarország.

Vége.

Az ásó

a legtekélyesebb talajmunkát végző eszköze a gazdának, munkáját az eke meg nem közelíti, akár a gyomok eltakarítását, akár a megmózdított földréteg megfordítását tekintjük.

Az Alföldön, sajnos, szót kell emelni mellette, mert nem méltányolják. Itt a minél nagyobb darab termőföldet szeretjük, néha sokkal is fogódzunk, többel, mint erőnkhez valónak bizonyul, el is bánunk vele jólrosszul, főképen azonban megkésve.

Aki nem hiszi, álljon szóba a drágán szerzett veteményes földcsékek ásózó gazdáival, (de kevesen vannak!) meggyőződhetik személyesen arról, amit most leírok:

— Csak annyi magam földje volna, amit harmadmagammal jól feláshatnék így őszi világban, gond nélkül élnék, mondja a beszédbe elegyödő magyar.

Mi érzik ebből a kurta mondatból? A földnek rajongásig menő, okos szeretete. Eszköze az egyszerű ásó.

Az eljövendő helyes földreform ezt a ma heverő, nagyon komoly tényezőt is vegye figyelembe; a termelés tényezőinek igazi sorrendje: munka, természet, tőke.

Szántó földjeinken a közönséges tök olyan bőven terem a kukorica alatt, hogy gondot okoz a feletetése. A vonat ablakából látni helyeket, ahol be se takarítják, ott sárgálanak sűrűn a zöldelő buzavetés tetején. 100 kg magjában 20 kg fehérje és 103.4 kg keményítőnek megfelelő érték rejtőzik. Ha magját hántolva olajjá ütjük, a pogácsának minden 100 kg-jában 44.2 kg fehérje és 70.7 keményítővel egyenlő értékű zsirtermelő anyag lesz a termelő. Az olaj pénzértékéről most nem is szólunk.

Ez az értékes mag most özönlik kifelé az országból, a hizlaló gazda mérhetetlen kárára és pótolhatatlan veszteségére.

Ha az állat nem kap elegendő fehérjét, még akkor is csökkenti, loromlótta, sőt döggé válik, ha egyéb anyagot megfelelő mennyiségben kap.

Aki a hizlalásba belebukik, vagy hizóját étvágyhiány okán idő előtt levágni kénytelen, kárát az előbb elmondott szabály be nem tartásának tulajdonítsa.

Gyoma, 1938 dec. 1.

M. B.

Kánya Kálmán külügyminiszter visszavonul

Kánya Kálmán személyében egy kiváló diplomata vonul jól megérdemelt nyugalomba.

Hazáját már a ferencjózsefi idők alatt kezdte szolgálni s akkor szerzett tapasztalatai és összeköttetései révén, nagy szolgálatakat tett hazánknak. Sokat

köszönhetünk az ő higgadt és bölcs közreműködésének, a Felvidék visszacsatolásánál is. Diplomáciai működésére ezzel tette fel a koronát.

A magyar nemzet hálája és szeretete kíséri őt megérdemelt pihenésébe.

A Nemzeti Egység Párt gyomai szervezetének választmánya bizalmat szavazott dr. vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek

November 27-én este 6 óra körül népes gyűlést tartott a NEP választmánya. G. Nagy László kerületi elnök nyitotta meg a gyűlést és felkérte dr. Sorbán Jenő főszolgabíró határozati javaslatának előterjesztésére.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró azzal kezdte felszólalását, hogy az emlékezetes képviselőházi gyűlésen kirobbant összeesküvés után, amikor a kilépett NEP képviselők összefogtak az ellenzéki képviselőkkel és leszavazták a kormány előterjesztését, hogy hívják be a felvidéki képviselőket, Imrédy Béla lemondott kormányával együtt. A két nap óta tartó kormányzói kihallgatások még tartanak. Lázás várakozással tekint az egész ország a királyi várból jövő döntés elé. Ez azonban nem befolyásolja a NEP gyomai szervezetének választmányát és dr. vitéz Imrédy Béla miniszterelnök iránt a legteljesebb bizalmát nyilvánítja.

Részletesen felsorakoztatta Sorbán főszolgabíró az Imrédy Béla által programba vett reformokat, azoknak különösen a népi, szociális, telepítési terveit és a zsidótörvény revízióját. Az utóbbinál arra is felszólította a választmányi tagokat, hogy úgy a saját, mint családjuk és ismerőseik körében hassanak oda, hogy ipari cikkek és kereskedelmi cikkek beszerzésénél csak keresztényeket támogassanak. Tudja, hogy Gyomán áldozatot jelent a polgárság részéről ennek a betartása, de ha megerősödnek a keresztény iparosaink és kereskedőink, ugyanolyan minőségben szerezhetjük meg a szükségleteinket.

A sokszor helyesléssel, éljenzéssel és tapssal megszakított beszéd után dr. Sorbán Jenő a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

HATÁROZATI JAVASLAT:

A Nemzeti Egység gyomai szervezete megütközéssel értesült arról a példátlan durva támadásról, amely folyó hó 23-ikán Dr. vitéz Imrédy Béla miniszterelnök urat és kormányát, a Nemzeti Egység Pártjának disszidensképviselői, valamint a nagytőke és a zsidó liberális irányzat szolgálatában álló országgyűlési képviselők részéről érte, akkor, amidőn a felvidéki képviselőknek a parlamentbe való behívásáról volt szó.

A Nemzeti Egység gyomai szervezete ezt a támadást, melynek célja nyilvánvalóan a keresztény nemzeti irányzat megbuktatása volt, megbontránkozással utasítja vissza és a miniszterelnök urat a liberális reakció elleni küzdelemben a legerőteljesebb támogatásáról és bizalmáról biztosítja.

HATÁROZAT:

A választmány a fenti javaslatot nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadja és a miniszterelnök urat táviratilag üdvözölni rendeli.

A választmány egyhangulag és nagy lelkesedéssel fogadta el az előterjesztett javaslatot.

Csete István azt indítványozta, kérje meg a választmány a Kormányzó ur Ófőméltóságát, hogy a NEP-ből most kilépett képviselőket azonnal fosszák meg a képviselőségüktől.

Wagner Márton időszerűnek és szükségesnek tartja, hogy az adott helyzetben, amikor az ország hangulata egységesen nyilvánul meg dr. Imrédy Béla miniszterelnök mellett, amikor a kormány programja és a kisgazdapárt programja között eltérés sincs, tegyünk lépéseket,

AMIT

ma megtehet, ne halassa holnaputánra, mert december 7-én van a jótékonycélu magyar királyi állami sorsjáték huzása, amelynek főnyereménye:

40.000 ar.P

18.729 nyeremény, 275.000 P értékben. A sorsjegy ára: Egész sorsjegy 3 P. Fél sorsjegy 1.50 P.

A sorsjegy kapható minden sorsjegyarusítónál, valamint az összes dohánytözsdékben.

hogy a kisgazdákat mind tömörítsük a kormánypártba és a választmányunkat is egészítsük ki, főleg kisgazdákkal. Ugyszintén a zsidókérdés megoldását is vegye a párt kezébe, ne hogy egzisztencia nélküli felelőtlen egyének ablak beverésekkel és falmázolásokkal vélik ennek a kérdésnek a megoldását elintézni.

A Csete István indítványát a Főispán urhoz küldik be.

Wagner Márton indítványát elfogadta a választmány és a legrövidebb idő alatt kiegészíti a választmányt, azután hozzáfog új tagok gyűjtéséhez.

MIKLÓS-NAP MEGÜNNEPLÉSE

December 6 már annyira bensőséges nemzeti ünnepe lett a magyarságnak, hogy egyik leglelkesebb ünnepünké vált.

A helybeli iskolák, egyesületek is készülődnek a nagy nap megünneplésére. Az egyesületek legtöbbje vacsorával ünnepli meg Miklós-napját.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

Az országban nagy megnyugvást keltett a még vasárnap este a rádióban közölt hír, hogy a Kormányzó nem fogadta el az Imrédy-kormány lemondását.

Gyomán is futótűzként terjedt az örömhír. A mozink népszerű üzemvezetője mindkét esti előadáson a mozilátogatókkal is közölte a hírt. A telefonelőfizetők telefonon újságot kaptak egymásnak, hogy meg-

marad az Imrédy-kormány.

A hétközben történt események nagyrészt a kormány-pártból kilépett képviselők választókerületeinek bizalmatlansági megnyilatkozása vette igénybe. Az ország hangulatát az sem befolyásolta, hogy az első alkalommal leszavazták a kilépett képviselők az ellenzékkel a felvidéki képviselők parlamenti behívását, pénteken aztán egyhangulag mégis a behívás mellett szavaztak, tehát a hétfői gyűlésen már a felvidéki képviselők is részt vesznek.

A kormány öt reformjavaslatát már előkészítette, ezek közül kettő a közalkalmazottak helyzetén javít, a családi pótlék felemelésével, a korpótlék bevezetésével és az OTBA hatáskörének kiterjesztésével; az álláshalmazások kérdésével két javaslat foglalkozik.

A visszacsatolt területeken — hír szerint — decemberben életbelép a rendes közigazgatás.

Ruszinszkóban tovább folyik a vér, a menekültek száma mindig emelkedik.

Az olasz külügyminiszter beszámolójában nagyon melegen emlékezett meg Magyarországról.

A románok Codrianu nemzeti szocialista vezért 13 társával agyonlőtték.

Spanyolországban és Kinában még folyik a harc.

Baross Szövetség Tagjaiból Alakult Áruhitel - Értékesítő Szövetkezet

a következő körlevelet bocsátotta ki.

KEDVES MAGYAR TESTVÉR!

A keresztény magyar vásárlóközönség, igen sok társadalmi egyesület stb. stb. sürgető kívánságának teszünk eleget, amikor bejelentjük, hogy életre hívtuk altruista, keresztény üzleti etika alapján álló, tiszta és becsületes célgondolatu szövetkezetünket.

Ezen elhatározásunkat bejelentve, kötelességünknek tartjuk célkitűzéseinkről rövid tájékoztatást nyújtani.

Jelszavunk: „Keresztény kézből keresztény kézbe a pénzt!”

Ezt pedig csak úgy valósíthatjuk meg, ha magyar testvéreink, a magyar Anyák, háziasszonyaink és honleányok bevásárlásaikat, szükségleteik beszerzését csak és csakis keresztény kereskedőinknél, iparosainknál, vállalkozóinknál eszközöljük.

Hazafias érzés, keresztény-

Miklós napra

*Nemzetünk sirja már meg volt ásva,
A koporsónak fogták kötelét,
Hogy elvesszen Szent István országa,
A mulandóság fátylát ránk tegyék.
A vörös zászlók söpredék népe
Széjjel tépetni hagyta a Hazát,
Mikor az Isten a borus égre
Elküldötte a hajnalhasadást.*

*Jött teher lován, áldott s vert keze,
Széjjel futott a halottas menet.
Karddal irta a történelembé
Uj honfoglalónk a „Horthy” nevet.
Kialudtak az égő határok,
Isten nevében szántott és vetett,
Mögötte mint egy ércfal, úgy állott
A hős nemzeti Magyar hadsereg.*

*Most Trianonnak átkos határát
Széjjel taposta hófehér lova.
De jelszavunkat a holtak is hallják,
Mi zugjuk tovább, hogy: Nem! Nem! Soha!
Millió magyar esdő imáját
Hallgasd meg Isten, ott fent, az égben,
Áldd meg népünknek hős Kormányzóját,
Tartsd meg sokáig jó egészségben*

*Nagy Magyarország ne legyen álom,
Add meg, vezérünk hófehér lován
Virágerdőn lépjen Kolozsváron,
Délvidék földjén, Zombor s Szabadkán.
Áldd meg Istenünk Novara hőseit,
Ki megmenté a Magyar-Nemzetet,
Hogy a századok büszkén őrizzék
Uj honfoglalónk: a „Horthy” nevet!*

Budapest, 1938 november 24.

Irtá: Kruchió Endre.

lelkiismeret és fajszeretet kérdése az egész.

Ha a Trianon által megcsontított hazánk keresztény társadalma hazafias kötelességének ebben az értelemben is eleget tenne, akkor a magyar kereskedő és iparos életkörülményei jelentékenyen megjavulnának, a gazdasági élet keresztény vonatkozásban fellendülne és sok-sok anyának szeméből lehetne a könnyet letörölni és sok-sok magyar gyermeknek a szebb, boldogabb magyar jövőt biztosítani.

Célunk: A liberálizmus által meghonosított, de a keresztény magyar által mindenkor elítélt üzleti szellem és fogás kiirtása.

A keresztény üzleti szellem megvalósítása!

Vevőinket kifogástalan minőségű áru és ipari munkával ellátni, előzékenyen, pontosan kiszolgálni. Mindentféle nyílt és burkolt drágításoktól megvédeni, fizetési könnyítéseket adni, több havi áruhitellel ellátni s főképpen az eladósodástól megvédeni.

Nem számítunk kedves vevőinknek sem kezelési költséget, sem felárat, nem kell előleget fizetni, áraink nem részlet árak.

Elvünk: „Mindent a mi kedves vevőinkért!”

Mi pedig nem kérünk mást, mint bizalmat, jóakaratot, megértést, szeretetet és támogatást.

Támogatást kérünk, mert minden fillér, amely keresztény kézből keresztény kézbe vándorol, egy újabb téglát a nemzetépítés munkájában, egy újabb darab kenyeret, mely végeredményben a nemzet összességének ad erőt és lendületet a további küzdelemhez.

Támogatást és esatlakozást kérünk akciónkhoz.

Hazafias tisztelettel:
IGAZGATÓSÁG.

Kornis Gyula lemondott a képviselőház elnökségéről.

Az orosházi járás gyűjtése 28 ezer 416 pengő a Felvidéknek.

Rálóttek a kolozsvári egyetem rektorára.

HIREK

Horthy Miklós ünnepély és Mikulás-est a gyomai m. kir. áll. polg. fiu- és leányiskolában. December 5-én délután 6 órai kezdettel műsoros Horthy Miklós ünnepélyt és Mikulás-estet tart a polg. fiu- és leányiskola, melyre a mélyen tisztelt szülőket és a kedves iskolabarátokat hazafias szeretettel meghívják az iskola növendékei.

Segédlelkész változás. Pusztai Sándor külkerületi református segédlelkész a magyarhomorogi egyház egyhangulag meghívta rendes lelkipásztorának. November 28-án a presbiterium meglehangosan szavazott el őle. Utóda: Varga Emil szeghalmi református segédlelkész lett, aki állását december 1-én elfoglalta.

A felvidéki nap, melyet december 1-re hirdettünk eltolódik. Az elmúlt héten beállott belpolitikai válság, Jaross miniszter úr lejtóvetelének időpontját megváltoztatta. A felvidéki nap megtartásának idejét plakátokon fogjuk a község lakóival tudatni.

Légyvédelmi gyakorlatok lesznek az egész országban december 1-től 10-ig. Minden erre vonatkozó tudnivalót a kiragasztott hirdetményeken megtalál a lakosság. Gyoma község légyvédelmi segélycsapata — száz ember — ezeken a napokon állandóan szolgálatban van.

Egy óvónő halála. Tragikus szerencsétlenség áldozata lett Budapesten a Gyomán is jól ismert Hauser Annus 54 éves óvónő. Hosszu állásnélküliség után végre állást kapott: a felszabadult Kassára neveztek ki óvónőnek az elmúlt napokban. Boldogan készült elfoglalni új állását a készülődés lázában oly vigyázatlanul futott át a Rákóczi-úton, hogy egyenesen egy elrohanó autó hátsó részének szaladt, hanyatlavágódott s koponyaalapú törést szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol 2 napi eszméletlenség után november 27-én meghalt.

3 P-ért 40.000 pengőt nyerhet, ha részt vesz a 71-ik jótékonycélú államsorsjátékon. Sorsjegyet kapható minden dohánytörzsdében, bankban, vagy főarúszilónál a székesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál (Budapest, V, Szalay-utca 10) a pénz előzetes beküldése, vagy kifizetése ellenében. Mindenkit érhet szerencse. Próbálja ki, vegyen államsorsjegyet. Egy egész csak 3 pengő, fél 1.50 pengő. 40.000 pengőt is nyerhet. Huzás már december 7-én.

Tizenhét felvidéki képviselő vonul be a képviselőházba, hiszszük, hogy új és friss levegőt hozva magukkal.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

SZENTMIHÁLYINÉ
SZABÓ MÁRIA

Örök társak

I. Rákóczi György és Loráncfy Zsuzsanna gazdag élete és a halált is tuléltó szerelme. Mélységesen emberi kristálytisztán művészi, izig-vérig magyar írás

Ára 6 pengő.

Megtekinthető
minden könyvesboltban.

Értesítés. A gazdasági népiszkolában háziipari tanfolyam megindítását tervezik Kukorica csuhéból készítenék különféle hasznos és díszítő tárgyakat. A tanfolyamot január hónapban egy népművelő nővér tartaná abban az esetben, ha 25 felnőtt (16 éven felüli) férfi- és nőhallgató jelentkezne. Jelentkezéseket feivesz a gazdasági népiszkola tantestülete.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTEKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

A Párisi Divat karácsonyi, azaz decemberi száma felülmúlja az eddig is szebbnél-szebb számokat. Gyönyörű estélyi és báli ruhákat, izléses délutániakat, célszerű délelőtti és irodaruhákat tömegével hoz a Párisi Divat. Azonkívül minden koru kislány és fiucska is megtalálja kedvére való öltözéket. A kézimunkák ezuttal is igen sikerültek, a sok közül most csak álomszép hálószobagarnitúrát említenek meg. Az irodalmi oldalakon meg egymást váltják az értékes, gyönyörködtető és tanulságos olvasmányok. Például: Bozay Margit, Ego, Baby József, Feleky Sándor novellái, cikkei, illetve versei. A Párisi Divathoz ezuttal is mellékeljük az anyira kedvelt ingyen kézimunkaívét. A Párisi Divat egyes számának ára, az ingyen kézimunkaív melléklettel együtt 60 fillér.

Egy világhírű filmszínész tűndöklése és bukása. Iva n Mosjoukine, egykor ünnepezt filmsztár életéről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Féláru utazási igazolvány. Nemzetközi baromfi-, galamb-, kanári-, házi nyulkiállítás és tanfolyam Budapesten 1938. november 26-tól december 1-ig, a tonyószállatvásártelepen X., Ligetelki dűlő. Féláru vasuti menetjegy váltására jogosító igazolvány és belépőjegy kapható Wagner Márton Fiai fatelepén.

Endrődön egy kubikos lelesége pillanatnyi elmezavarában megfojtotta 4 éves gyermekét azután felakasztotta magát.

Gyulán megindult már az iskolás gyermekek tejakciója. Naponta mintegy 80 gyermek kap fejeként 2 deci tejet. És Gyomán?

MICHAEL FOSTER

Amerika álma

Amerika utolsó 150 esztendejének nagyszerű lendülete árad ebből a mesteri regényből, mely Mitchell: „Elfujta a szél” című műve mellett a világirodalom vezető könyvsikere.

Ára 4 pengő 50 fillér.

Megtekinthető
minden könyvesboltban.

Egy tudós tragédiája az Északi sarkon. Alfred Wegener tudós és sarkkutató hősi küzdelmeinek és halálának ismeretlen részleteit tárta fel egy dán újságíró. A tudós expedíciójának borzalmas tragédiájáról közöl érdekes cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Bérbe vette a „Hortobágyi csárdát” Jussuf Kemal egyiptomi herceg, aki héttagnu baráti társaságával vadlibára vadászott ott és nem akarta, hogy a szórakozásukat más megzavarja.

A békési határban egyik éjjel agyonlőttek a vadőrök egy vad-orzót.

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T. — BUDAPEST

Traktorok

Cséplőgépek

Vetőgépek

Villakalapácsos darálók

Takarmánygépek

Fogatos ekék

Traktorekék

Boronák

Kutak

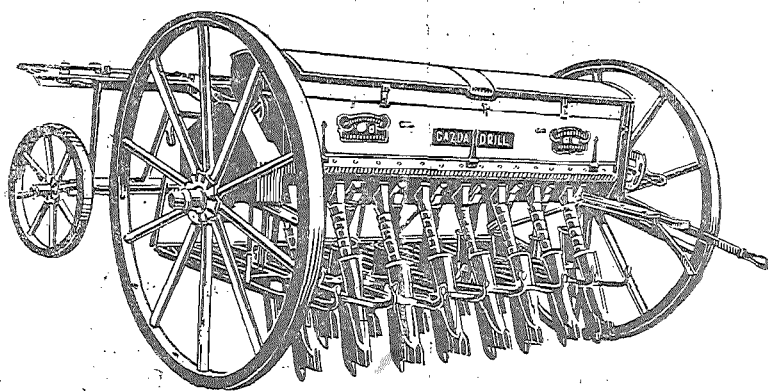
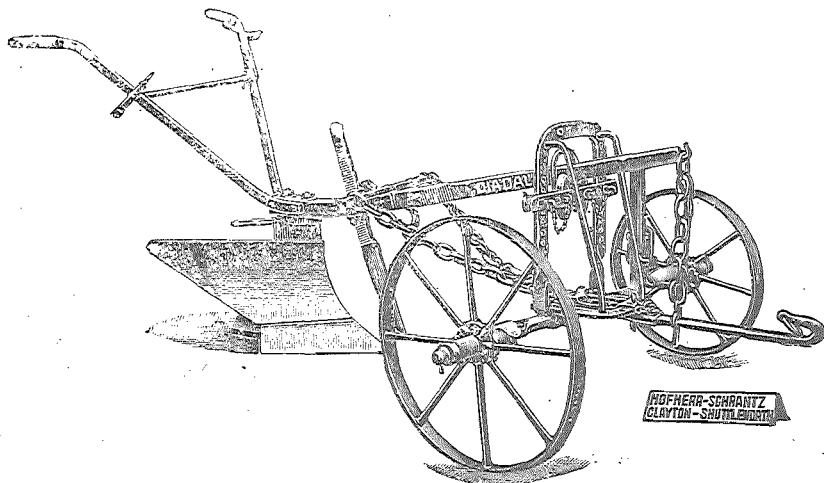
Mérlegek

Permetezők

Motorok

Mindenfajta

mezőgazdasági gépek

gyómai képvisellete:

„HOMBÁR”
SZÖVETKEZET
GYOMA

MOZI

APOLLÓ MOZGO GYOMA

Dec. 3-án, szombat
Shirley Temple a világ első ked-
vencének filmje. Veszedelmes
környezet. Forogó Kina.

Csin Csin a potyautas

vigjátéka Shirley partnerei két
világsztár: Rober Young, Glória
Stuart.

2 kirsérő műsor.

December 4-5-én,
vasárnap és hétfő

A világ legnagyobb filmje!
Gretta Garbó, Charles Boyer fő-
szereplésével. Cselekményében a
legnagyobb ami valaha is vásznon
pergett. Oroszország lángokban.
Lengyel szabadságharc. Napóleon
hadjárata. Kozáklázadás.

Walewszka grófnő

Örökéletű film, a filmművészet
dialoga, élmény.

2 magyar hirdető.

December 8-án, csütörtök

Ünnepi műsor! Magyar film!
A világ operettszínházainak leg-
nagyobb sikere. Muzsika, dal, tánc,
csók, szerelem filmje.

3:1 a szerelem javára

Sport, fiatalok, jókedv, szerelem.
Háttérben egy izgalmas futball-
meccs,

2 kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnep-
nap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor.
Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap
d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán,
Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 december 4-én, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

Magyarul beszélő hangosfilm!

Négy és fél muskétás

A legmulatságosabb vigjáték.
Főszereplők: Szőke Szakál,
Verebes Ernő, Halmay Tibor,
Huszár Pufi, Otto Wallburg,
Annamarie Sörensen.

Ügyesen és ötletesen készült film,
amelynek minden része lekötő és
mulattató a közönséget.

Fényes kiegészítő műsor:
Igy született a Rapszódia
magyar zene, magyar tánc.

Magyar Világhíradó

Nem kell már vidékre menni
KÁLYHÁS MESTERÉRT,
mert helyben vállalja a leg-
jobb kivitelben felelősség
mellett minden nemű
**cserépkalyha és takaré-
tűzhely készítését.**

BARTOLF MIHÁLY
kőműves-mester,
Bocskai utca 19 sz. 3-3

A gyomai kir. járásbíró, mint
telekkönyvi hatóság.
3133/1938 tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Endrőd-Gyomai Takarékpénztár r.-t.
végrehajtónak Schlossárik (Sajó) Ist-
ván végrehajtást szenvedő elen indított
végrehajtási ügyében a telekkönyvi
hatóság a végrehajtási árverést 125 P
tőkekövetelés és járuléka behajtása
végett az Endrőd községben fekvő, s
az endrődi 1863. sz. tkvi betétben A I.
1-2. sorsz. 1252. 1253. hrsz. 225 n-öl
és 70 n-öl területű végrehajtást szen-
vedő nevén álló beltelkes kert és házra
1155 P 50 fillér kikiáltási árban el-
rendelte.

Az árverést 1939. évi január
hó 5 napján délelőtt 9 órakor
Endrőd községházánál fogják meg-
tartani.

Az árverés alá eső ingatlant és pedig
az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár r.-t.
végrehajtó érdekében a kikiáltási ár
felénél, — a csatlakozottak kimondott
„Flóra” Első Magyar Stearingyertya és
Szappangyár r.-t. érdekében 6650 P-nél
alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 száza-
léka, amelyet a magasabb ígért ugyan-
annyi százaléka kell kiegészíteni.

Gyoma, 1938. évi szept. hó 23 napján.
Dr. vitéz Molnár Kálmán sk. vezető
kir. járásbíró.

A kiadomány hitelűl:
SZILÁGYI díjok.

**Hofherr — Schrantz —
Clayton — Shuttleworth
gépek és szerszámok
kaphatók a HOMBÁR
szövetkezetnél. Előnyös
részletfizetés.**

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17. ³⁵	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6. ³⁵
17. ⁵⁰	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6. ¹⁰

Vitelidíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5. ³⁵		Szarvas		18. ³⁵
6. ¹⁰	ind.	Endrőd	érk.	17. ⁵⁰
6. ³⁵		Gyoma p. u.		17. ³⁵
6. ⁵⁵		Gyoma templom-tér		17. ³⁵
7. ³⁵		Szeghalom p. u.		16. ³⁵
8. ⁴⁵		Püspökladány		15. ³⁵
9. ¹⁵	érk.	Hajdusoboszló	ind.	14. ⁴⁵
9. ³⁵		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		14. ¹⁰

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—. Hajdusoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalu:

7. ³⁵	i.	Szeghalom p. u.	é.	15. ³⁵
8. ³⁵	é.	Berettyóújfalu p. u.	i.	14. ³⁵
9. ³⁵	é.	„ községháza	i.	13. ³⁵

Menet-jegy: Berettyóújfalu P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Meghívó

A Gyomai Sport Club 1938
december hó 4-én d. e 9 órakor,
határozatképtelenség eselén d. e
10 órakor a Holler szállodai Club
helyiségében I. em. 9 ajtó sz. alatt
rendkívüli közgyűlést tart, tekintet-
tel a nagyon fontos tárgysorozatra
a tagokat feltétlen megjelenésre
kérjük.

Tárgysorozat: 1. Elnöki meg-
nyitó. 2. Jegyzőkönyv felvétele és
hitelesítése. 3. Főpénztárnok jelen-
tése. 4. Számvizsgálók jelentése a
pénztár átvizsgálásról. 5. Főtitkár
jelentése. 6. Javaslatétel a futball
szakosztály átmeneti megszünteté-
séről. 7. Felhatalmazás adása a
vagyontárgyak esetleges eladásá-
ról. 8. Esetleges indítványok.

Dr. Sallai László Csáky Dániel
üggy. elnök. főtitkár.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesz-
tett politikai naplap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n. évre 9 P.

Kidóhív., Bp. József-körút 5.

OLCSÓ

BORAJÁNLAT

38 FILLÉR

egy liter 10%-os szesztar-
talmu kadarka vagy fehér
iszttánfejett tujbor Soltvad-
kert állomásra kiszállítva
s feladva. Vasuti fuvar kb.
4 fillér literenként. Csakis
50 literen felüli rendelést
fogadunk el. Fordított díjmen-
tesen adunk a szállítást tar-
tamára kölcsön; hordókn
30 napon belül bérmentve
küldendő vissza. Szétkül-
dés utánvétellel. Egy pengő
levélbélyeg ellenében kül-
dők mintát a borból min-
tásdobozban, bérmentve.

Boraink kollektos Italuak,
zamatra tökéletes és nem
savanyuak.

Székely Ferenc kft.

fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrégya és Péti
Só kapható WAGNER MARTON FIAI
cégnél.

Alig használt mûzsa kitûnõkarban
összes sulyokkal együtt eladó. Érdek-
lõdni lehet Pikó Bélánál. 3

Régi Pólius-féle ház eladó, Hõsök
Emlékutja 58. 10-3

Külön bejárata butorozott szobát
keresek, esetleg teljes ellátással dr.
Sárosy József tb. fõszolgabíró. 3-2

Egy drb 500 kg-os hiteles mérleg
és egy varrógép eladó, Gárdonyi utca
51 szám alatt 2-2

Egy drb 30 mm-es, 1 drb 35 mm-
es szallagfûrészt járgánnyal együtt, 1 drb
fürdõkád, 1 drb vaskályha, 1 drb furó-
gép olcsón eladók. Érdeklõdõk fordul-
janak dr. Legeza ügyvédhez. 1-1

Gábor Gyula hentes házaknál
dísznõlést jutányos áron vállal. Érte-
kezni lehet gróf Tisza István-uti üzle-
tében. 4-1

Tóglási Istvánnénak eladó a viz-
járta páskumi 2 hold szántója örökáron
Érdeklõdni lehet levéllileg Szolnok, Kürt
utca 6 szám. 3-2

Bérlõt megszûnése folytán, min-
denféle gyümölcsfa oltvány és rózsza,
fenyõ csemeték, helyi viszonyoknak a
legjobban megfelelõ fajtakban eladó.
Révlaposon megtekinthetõk. Lakás: Hõ-
sök Emlékutja 73 szám alatt. A telep
államilag ellenõrizve van. 5-4

Gyümölcsfa-oltványok és rózsza-
tõvek kaphatók, államilag ellenõrzött
faiskolából fajazonosságért jótállók.
Zöld Péter, III. kerület Kossuth Lajos
utca 22. 3-3

Bene József áca-mester elvállal
minden e szakmába vágó munkát. Kéri
a nagyérdemû közönség szives pártfo-
gását. 5-5

Összezsukható tanulóasztal két
székkel olcsón eladó, Zrínyi utca 61.
szám alatt.

Eladó: 32 kat. hold keselyõsi szántó,
nagy gazdasági épületekkel; esetleg
több részletben is, — 10 hold varsány-
háti szántó 2800 P, — A révlaposi
Máday-féle szõlõs- és gyümölcsõskert
egészben, esetleg kisebb parcellákban
is: négyszögölkén 2.50 P-ért, — Po-
coskerten 1260 négyszögöl szõlõs és
gyümölcsõs, 707 négyszögöl szántó
épülettel, — Csepûskerten 1007 négy-
szögöl, — Vidólaposon 1040 négyszögöl
szántó 900 P-ért, — Horthy Miklós u.
6 szobás ház üzlethelyiséggel 11.000 P-
ért, — Mátyás király utcában 3 szobás,
Rákóczy utcában egy 4- és egy 3 szo-
bás lakóház, Hõsök Emlék-utján 3 szo-
bás-üzlethelyiséggel, Luther utcában 2
szobás, Szilágyi Dezsõ utcában 2 szo-
bás új lakóház nagy telekkel.

Vételre kerestetik: 30-80 holdig
Gyoma és Körösladány között. Izsó
Balázs ingatlan irodája, Gyoma, Horthy
Miklós ut 2. Telefon: 50.

Fõvárosi napilap keres helyl

képviselõt

fixre és jutalékra.

Ajánlatokat alantli címre:
„MAGYAR NEMZET” kiadóhivatala
Budapest 62., postafiók 550.

Szerkesztésért és kiadásért felelõs:
WAGNER MARTON.
Hungária könyvnyomdával, Gyoma
Felelõs üzemvezetõ: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

AZ ÁPOLÓNŐI TANFOLYAM ZÁRÓVIZSGÁJA

Kötelezővé kellene tenni a 18—24 éves nők számára a tanfolyamot

A gyomai Vörös-Kereszt tiókegyelet rendezésében megtartott házi ápolónői tanfolyam befejeződött. December 3-án délután, a központi kiküldött jelenlétében, záróvizsgán számoltak be a növendékek, két hét alatt elsajátított felkészültségükről.

Az Uri-Kaszinó nagytermében hivatalosan jelen voltak: dr. Vincze Endre a gyomai Vörös-Kereszt elnöke, Bácsi Elekné társelnök, Wagner Mártonné alelnök, dr. Biró János titkár, dr. Dodl Katalin vöröskeresztes testvér, központi kiküldött, Romvári Enikő vöröskeresztes testvér, a tanfolyam vezetője. A hatóságok részéről dr. Maasburg Kornél szolgabíró, dr. Szász Lajos jegyzőt, dr. Szilágyi Ferenc tiszti orvost láttuk ott.

A vizsgára megjelent 48 asszony és leány, — sokan minden komolyabb iskolázottság nélkül, — olyan meglepő tájékozottsággal feleltek az elméleti kérdésekre, hogy öröm volt hallgatni.

A gyakorlati bemutatón a jelen levő orvosok meglepedve látták, hogy itt most komoly segítséget kaptak a község nagy és folyton növekvő egészségügyi munkájához. Pompás kötések, gyógyszer beadás és előkészítés, kórházi mértékű gondossággal, sok aprófogás a betegápolás körül, módszeres, komoly munka az egész vonalon. Szinte hihetetlen, hogy mindezt két hét alatt tanulták. Egy a magyarzat. Lelke mélyén minden nő született ápoló. Adni, segíteni, anyáskodni, ez a legősztö-nősebb, egyben legértékesebb mozdulata a nőnek.

A tanfolyam lényege eltalálta a hangot, gyorsan és könnyen vele hangzottak a női szívek. Öröm volt tanulni, mikor anynyira ősi asszonyi mesterségről volt szó.

A központi kiküldött nem

győzött csodálkozni az eredményen. Szíves szavakkal köszönte meg a résztvevők okos munkáját. Majd a tanfolyam hallgatói bucsúztak igen melegen a vezető vöröskeresztes testvértől. Végül dr. Vincze Endre kiosztotta a tanfolyam elvégzését tanúsító bizonyítványokat, mely alkalommal sokan beléptek a Vörös-Kereszt tagjai sorába.

A Baross-szövetség javaslata a zsidótörvény szigorítására

A Baross-szövetség országos elnöki tanácsa szerdán ülést tartott, amelyen igen sok vidéki szervezet is képviseltette magát. A napirend előtt Valentin Antal szóváltette egy szélsőjobboldali szervezet részéről elhangzott támadást a szövetséggel és elnökséggel szemben. A felszólalásra válaszoló Ilovszky János kijelentette, hogy a szövetség nem fogalkozik napi politikával, hanem a keresztény kereskedők, iparosok és őstermelők érdekében folytat céltudatos munkát. Nem leng ki sem balra, sem szélsőjobboldalra, hanem kizárólag a keresztény Magyarországot kiépítését munkálja. A nagy tapssal fogadott bejelentés után több felszólalás hangzott el, majd az ülés egyhangú bizalmáról biztosította az országos elnököt és leszögezte, hogy a szövetségnek csak keresztény iparos és kereskedő lehet a tagja.

A gyűlés ezután a készülő új zsidótörvénnyel kapcsolatos beadványt szerkesztett és fogadott el, amit megküldenek az ugynevezett zsidó bizottságnak. A szövetség az új zsidótörvény összeállításánál kéri, hogy köz-

A tanfolyam olyan életrevaló, szükséges, szinte nélkülözhetetlen tudnivalókkal látja el a nőket, hogy meggyőződésem szerint kötelezővé kellene tenni országszerte. Óriási szociális és közegészségügyi hatása lenne a társadalom minden rétegében.

A gyomai Vörös-kereszt vezetősége minden évben tart ilyen tanfolyamot, ha arra szükséges anyagiak megszerzése módjában áll. Nem nagy összegről van szó. Segítsük elő a tagsági díjakkal, és minden megmozdulását kézzel foghatóan támogassuk.

szállítást a jövőben csak kereszténynek adhassanak ki és kiviteli és behozatali engedélyt zsidó ne kaphasson. Mivel minden export-import engedélyt a külkereskedelmi hivatal bírál el, a kormánynak módjában áll ezt a javaslatot megvalósítani. Követeli a szövetség, hogy kegyzsereket ezentul csak keresztény kereskedő árulhasson, a megmagyarosított nevű zsidó kereskedők régi nevüket is kötelesek legyenek feltüntetni cégtáblájukon, nehogy a név szolgáljon megtévesztésül. A zsidó földbirtokosok 300 holdnál nagyobb birtokát kishaszonbérlet céljaira vegyék igénybe. Sürgeti a szövetség, hogy vegyék revízió alá az egy év óta kiadott iparigazolványokat, állampolgársági, erkölcsi, megbízhatósági és származási szempontból és vizsgálják felül visszamenőleg is az állampolgársági bizonyítványokat.

Az elnöki tanács a továbbiakban még több javaslatot tárgyalt le és fogadott el, majd elhatározta, hogy a gazdasági és szociális problémák letárgyalására állandó gazdasági bizottságot állít fel.

ADOMÁNYOK

„A MAGYAR A MAGYARÉRT” MOZGALOMRA

Horthy Miklós ut

20 fillér: Bandak Ferencné.

50 fillér: Pfeiffer Ádám, Bene József, Dancsó Árpád, Csath János, Hunya Imre, Békési Lajos, Khón Ica, Grósz Salamon.

1 pengő: Beinchróth József Haibach Mihály, Mercz Mihály, Nagy Mariska, Herter András, Koloh Antal, Domokos Albert, Izsó Balázs, Baráth Elek, Virág Erszébet, Csonti István, Németsvárosrészi Olvasókör, özv. Szabó H. Lászlóné, Waidmann Mihály, Földesi István, Vass Andrásné, Freund Oszkár, Barta Bálintné, Kurez Mihály, Dukesz Jenő, Kovács József, Pápai Gábor, Molnár Antalné, Kucsmik József, Németh Lajos, Végh Béla, Kovács József, Walmann Miklós, Mácz Akos, Kiss István, Józsa Lajos, Pelesz János, Kovácsné Trafikánt E., Komáromi István.

1.50 pengő: Szabó Jánosné, Mosolygó Ágoston.

2 pengő: Beinschróth Márton, Molnár Bálint, Pintér Pál, Kövári József, Faragó Károly, Kauczil Borbála, Gábor Antal, Kollmann József Schröder Ferenc, Schwalm György, Podoni Pál, özv. Dévanszki Kálmánné, Rákóczi Gyula, Herter Imre, Házy Imre, Becher Ernő, Nemes Béla.

3 pengő: Mohácsi Jánosné, Feiler Ernő, Somogyi Mihály.

4 pengő: dr. Bartha Gusztáv, Kádár Lajos, Breuer Lipót.

5 pengő: Oláh Lajos, Izsó Ferenc, Varga Pál, Czinkóczi Lajos, dr. Bárdos László.

10 pengő: dr. Vincze Endre, dr. Singer István, Encseff György, özv. Beinchróth Adámné, Endrőd-Gyomai Tkp., Debreceni Endre.

15 pengő: Kerekes Károly.

20 pengő: Ugrin István, Becher Rezső.

80 pengő: Glück Ármin.

(Folytatjuk.)

GYTK Szilveszter a Hollerben

A kevertség,

keveredtség az eladó magfélékben, bármi okozza is azt, (szándékosság vagy véletlenség) a mai igényes világban hasznot soha, de annál több kellemetlenséget szerez az értékesítő gazdának. Ne tévesszük ezt össze a terménytisztaságával, mert a kevertség és tisztaság két fogalom.

Most tökmag szezon van. Amint ez a mag elfogadhatóvá szárad, a gazdák menekülnek tőle, mert az ápolása gondot okoz, minélfogva kistételekben kínálják fel a vevőnek. Közben fogyogat a háznál a parázs-édes sütőtök is (úri tök, döblöc) ennek a magját sem szokta a gazda eldobni, egyszerűen rászórja a többi tökmagra, így áll elő a kevertség a magban, amit a vevő észrevesz és nem fogad el.

Én már elsirattam a többi közt ezt a nagy fehérje tartalmu abrakarmányt is, mert a gazdák olyan könnyen lemondanak róla s nem használják a növendék jószág etetésére a pogácsát, de ellenem fordul minden gazda, mert ma már vilánygő ég az istállóban is, nincs szükség mécsvilágra. A tökmag olaj tehát kiment divatból. Ha mást nem, faggyuval kitűnő szappant főzhetnénk mi is belőle, nemcsak a gyár ért ehhez, de minden rendes magyar házi asszonynak érteni kell.

A kevert magot pedig azért utasítja vissza a vevő, mert a pörkölésnél nem egyformán viselkednek a magvak, az egyik husosabb s míg megpirul, a másik megég.

Aki teheti, ne adja el, etesse meg, aki pedig pénzzé teszi, ne keverje másféle tökmaggal, mert értéke nemhogy alább száll, de el is vész.

Gyoma, 1938. dec. 8. M.B

Közművelődés

A gyomai Közművelődési Egyesület sorozatos szerdai estéin Pintér Pál, dr. Legeza Tibor, dr. Horváth Imre, vitéz Pajor Gyula, dr. Bárdos László és Hajdu Béla tartottak eddig értékes ismeretterjesztő előadásokat.

A szórakoztató részben Molnár Gyula derűs magán számaival, Kéri Lajos ének és hegedűszámokkal, Matyi Ilona és Kéri Róza magyar táncszámokkal működtek közre.

Soronkövetkező előadók és

az előadások helyei: Schuszték Sándor dec. 14-én a 48-as Olvasókörben. Dr. Legeza Tibor dec. 21-én az Egyetértés Olvasóegyletben. Hajdu Béla dec. 28-án a Kisréti Olvasókörben. Szeghalmy Gyula január 4-én (vetítettképes előadás) a Németvárosrészi Olvasókörben. Az előadások pontosan este 7 óra-kor kezdődnek.

A gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre karácsonykor színre hozza Bónyi Adorján „Az elcserélt ember” című híres színjátékát. A cimszerepet Molnár Gyula játssza, akinek irányítása mellett a próbák már folynak. Az összes szerepeket gyakorlott műkedvelők játsszák s így az irodalmi értékű mű méltó előadásban kerül a gyomai közönség elé.

Légoltalmi gyakorlat Gyomán

Az országos Légvédelmi Parancsnokság Gyomára az általános légoltalmi készültséget december 9-én reggel a 7 órai hírekkel kapcsolatban elrendelte. A községi előljáróság azonnal intézkedett, hogy az egyházak minden harangozást mellőzzenek, a légoltalmi parancsnokság dobszó útján kihirdette, hogy az összes légoltalmi segélyosztások haladéktalanul foglalják el beosztási helyüket. A lakosságot figyelmeztette a gyakorlat idején tanusítandó magatartásának mikéntjére és az esti elsötétítésről is intézkedett.

Mivel Gyoma községet 1 óráig repülőgép nem érintette, elrendelte a légoltalmi parancsnokság 13 óra 10 perckor a légi-veszély figyelmeztető leadását, feltételezve azt, hogy Mezőtur felől 3 repülőgép támadást intézett községünkre.

Az első gyakorlaton kivonult a segédrendőrség, munkás-egészségügyi- és mentő-osztag, a tűzoltó segélyosztag, továbbá a gáz felderítő- és mentesítő-járőr.

Az első riasztást 15 perc múlva a „légi-veszély megszűnt” figyelmeztető jel követte, majd feltételezve, hogy a repülőgépek visszatértek, ismét riasztás következett.

Ezen a gyakorlaton is moz-

gósítva voltak az összes segélyosztagok.

Délután 14 óra 50 perckor ismét feltételezte légoltalmi parancsnokság az ellenséges repülőgépek megjelenését és riasztott. Ezen a gyakorlaton is az összes segélyosztagokat mozgósították.

Este 21 óráig ismét várt a parancsnokság a repülőgépek megjelenésére, mivel ismét nem jött repülőgép, így megint feltételezett repülőgéptámadás megoldását kellett választani.

Az esti gyakorlaton résztvettek az összes légoltalmi segélyosztagok, különböző feladatok megoldásával.

Ugy a nappali, mint az esti légoltalmi gyakorlatnál az a megállapítás, hogy a község lakosságának nagyobb része figyelmeztetlen viselkedett a gyakorlatok alatt, de még mindig akadnak olyanok, akik semmibe sem véve a hatósági figyelmeztetést, a légi-veszély jelzésére nem tűntek el az utcákról és még mindig voltak olyan házak is, melyeknek ablakából fény szűrődött ki. Ezek ellen a járási főszolgabírónál feljelentést tettek.

A lakosság érdeke, hogy a kiadott utasításokat pontosan betartsák, mert csak így érhető el a cél komoly beteljesedése, a teljes légoltalom.

A cukor árának leszállításával

kapcsolatban a vidéki kereskedők részéről igen sok panasz érkezett az illetékes kereskedelmi és iparkamarákhoz. A leszállításra vonatkozó intézkedésével a kormány egy igen fontos szociális célt kívánt szolgálni, amennyiben elő akarta mozdítani a cukor-fogyasztásnak a szegényebb néposztályok körében való emelését. A váratlanul történt cukor leszállítás azonban tetemes veszteséget jelentett főleg a vidéki kereskedőkre nézve. A budapesti kereskedők ugyanis abban a helyzetben vannak, hogy a

gyári raktárakból bármikor kaphatnak cukrot és így nem szoktak nagyobb mennyiségeket az üzletben tartani, ezzel szemben a vidéki nagyobb kereskedőknek mindig igen jelentős készleteik vannak raktáron. Ezenfelül a vidéki kereskedők, akik a dolog természetéből folyólag a budapestiekénél később értesültek, az árleszállításról, még az utolsó pillanatban is rendeltek és vettek át cukrot, amelynek a terhét nekik kellene viselni.

A beérkezett panaszok alapján a kamarák interveniáltak

a pénzügyminiszteriumban és a cukorgyárak irodájánál és tárgyalásokat indítottak abban a tekintetben, hogy az árleszállítást megelőző napokban átvett cukor árleszállításából eredő veszteség ne kizárólag a kereskedelmet terhelje.

MIKLÓS NAP

A gyomai Nyugdíjasok Olvasóköre jól sikerült vacsora keretében ünnepelte meg nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó ur névnapját. Vass Lajos elnök meleg szavakkal méltatta a nap jelentőségét, Isten áldását kérte a Kormányzó ur és családja életére és boldogságára. Röviden megemlékezett a visszacsatolt felvidéki magyar testvéreink husz évi rabság alóli felszabadításáról és akik még mindig idegen elnyomás alatt kénytelenek élni. Bárha mielőbb eljönne az idő, amikor minden magyar szabad lesz és Magyarország újra nagy lesz.

A 48-as Olvasókörben mintegy százan vettek részt a vacsorán. Beszédet tartottak dr. vitéz Haviár Gyula és dr. Sorbán Jenő.

A Frontharcosok december 5-én tartották meg a Miklós-napi vacsorát a Felsőrényi Olvasókörben, ahol Hajdu Béla mondott beszédet.

A billiárdozás Kézikönyve

Az újabban mindjobban divatosá vált billiárdozás hívei és sportolói bizonyára örömmel veszik hírül, hogy végre megjelent ennek a nemes játéknak kitűnően megszerkesztett kézikönyve, amely a billiárdozásra vonatkozó összes tudnivalókat tartalmazza. Részletesen és könnyen érthetően tárgyalja a golyók mozgásának, ütközésének és forgásának törvényeit s a játékban a mai napig szerzett tapasztalatokat. Utbaigazításai úgy a gyakorlati játék megtanulására, mint a játékosok esetleges hibáinak kiküszöbölésére alkalmasak. A szöveg-részlet 120 instruktív ábra világítja meg, hogy az olvasó képen is maga előtt lássa az ismerttetett állásokat és helyes lökéseket.

A tetszetős kiállítású, hézagpótló szakmunka szerzője PAPP JAKAB, a világszerte ismert amatőrmester, osztrák bajnok, Magyarország örökös bajnoka s a magyar billiárdsport egyik megalapítója. Delta kiadás. Ára bekötve P 3.20. Minden jobb könyvkereskedésben kapható.

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégénél.

HIREK

Pánczél Emil községünk főjegyzője, súlyos műtéten esett át. A műtét jól sikerült, de a beteg még gyenge. Reméljük és kívánjuk neki a mielőbbi teljes gyógyulást.

Szomjas Károly volt gyomai állomás főnököt hődmezővászárhelyi főnöknek nevezték ki.

25.000 vagon, vagyis két és félmillió métermázsa buza fekszik az ország áruakláraiban.

A szegedi m. kir. Ferenc József-tudományegyetemen az 1938—39. tanév II. felére szóló rendes beiratások 1939. évi január hó 7-től 18-ig bezárólag tartanak. Az utólagos beiratkozás az akadályoztatásnak január 18-ig történő igazolása után február 6-ig kari dékáni engedéllyel végezhető. Azok, akik nem voltak még ennek az egyetemnek hallgatói, kérvényezés útján nyert felvételi engedély alapján iratkozhatnak be. Ezek jogi-, orvosi-, a bölcsészeti- és a matematikai- és természettudományi kar tanártestületéhez címzett felvételi kérvényüket 1938. évi december hó 31-ig nyújthatják be. A tandíjmentesség iránti kérvények valamennyi tudománykaron 1939. január 7-ig nyújthatók be a dékáni hivatalokba. Ide vonatkozólag a Budapesti Közlönynek 1938. november második és december első felében megjelenő számaiban közölt részletes hirdetés nyújt bővebb tájékoztatást.

Már 55 budapesti elemi iskolában alkalmazzák a filmoktatást. A pedagógiai film egyre szélesebb tért hódít. A főváros gyors tempóban építi ki a filmoktatást, amelynek kitűnő eredményei már Európa szerte közismertek. A Budapesten gyártott oktatófilmek csereútján elkerülnek a világ minden részébe és ugyanakkor a főváros is értékes külföldi oktatófilmekhez jut, amelyeket különösen a földrajz és a természetrajz tanításánál tudnak célszerűen felhasználni. A pedagógiai filmoktatás eddig inkább a középiskolákban volt kifejlődve, az elemi iskolákban csak kisebb mértékben, mert nem volt elég vetítőkészülék. Most azonban, az új tanév elején, a főváros szaporította a vetítőkészülékeket és egész sereg új iskolát tudott ezáltal bekapcsolni a filmoktatás hasznos munkájába. Most már 55 budapesti községi elemi iskolában folyik intenzíven a film-tanítás. Eszerint tehát az elemi iskolák fele rendelkezik már a pedagógiai filmtanítás lehetőségeivel. Rövidesen valamennyi elemi iskolában bevezetik a filmtanítást.

HARSÁNYI ZSOLT

Magdolna

HÁROM SZERELEM TÖRTÉNETE

A jelen évszázad
legmonumentálisabb magyar társadalmi
regénye. Három kötet. Közel 1100 oldal.

Ára 12 pengő.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

Singer és Wolfner Irodalmi Intézet R.T.

A gyomai (Kecsegés) meteorológiai állomás november havi jelentése. Maximális hőmérséklet 14.4 C°. Minimális hőmérséklet 1.8 C°. Közép hőmérséklet 6.7 C°. Csapadékmennyiség 8.5 mm.

Szaktanácsok a sertéshizlalásnál. „Ha tulnyomóan kukoricából álló adagokkal, vagy tiszta kukoricával hizlalunk, a süldő hamar elzsírosodik, még a husa is erősen zsíros lesz. A főképen kukoricán tartott sertés zsírtartalma csak látszólagos, a gyér husalmányhoz mérten soknál valójában közel sem akkora, mint amennyi a fejlett husban lévő, széles hátú és faru sertésre tud rakodni. A nagyobb részt vagy kizárólag kukoricával hizlalt süldő sokkal hamarabb veszíti el étvágyát, mint a vegyes darán tartott. A tiszta kukoricadarára csak a hizlalás végén térjük át.”

A Párisi Divat karácsonyi, azaz decemberi száma felülmúlja az eddig is szebbnél-szebb számokat. Gyönyörű estélyi és bálruhákat, izléses délutániakat, célszerű délelőtti és irodaruhákat tömegével hoz a Párisi Divat. Azonkívül minden kora kislány és fiucska is megtalálja kedvére való öltözéket. A kézimunkák ezuttal is igen sikerültek, a sok közül most csak álomszép hálósobagarnitúrát említünk meg. Az irodalmi oldalakon meg egymást váltják az értékes, gyönyörködtező és tanulságos olvasmányok. Például: Bozay Margit, Ego, Baby József, Feleky Sándor novellái, cikkei, illetve versei. A Párisi Divathoz ezuttal is mellékeljük az annyira kedvelt ingyen kézimunkaívét. A Párisi Divat egyes számának ára, az ingyen kézimunkaív melléklettel együtt 60 fillér.

Gyümölcsfák metszéséről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkét közöl még az idei új borok kezeléséről, a gyümölcsfák fagykáráról, az almamoly elleni védekezés aljáról, a nikotinnak a méhekre való hatásáról, az alma új eltartási módjáról, a káposzta szabadban való eltartásáról, a növényvédelmi szerek raktározásáról, a gyümölcsfa termőrszeiről stb. A dusan illusztrált színes gyümölcsképeket is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkaiommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatóványszámot.

Értesítés. A gazdasági népiskolában háziipari tanfolyam megindítását tervezik Kukorica csuhéból készítenék különféle hasznos és díszítő tárgyakat. A tanfolyamot január hónapban egy népművelő nővér tartaná abban az esetben, ha 25 felnőtt (16 éven felüli) férfi- és nőhallgató jelentkezne. Jelentkezéseket felvesz a gazdasági népiszkola tanterület.

Anyakönyvi hírek

Születtek: Marjai Sándor leánya Mária, Hatvani Piroska fia András, János, Cs. Szabó Albert fia István, Albert, Nyiri Junianna fia János és leánya Mária, Kovács István leánya Róza, Etelka.

Házasságot kötöttek: K. Nagy Sándor és Kun Erzsébet, Timár József és Soczó Eszter, Sebők János és R. Szűcs Mária, Arany László és Székely Zsuzsanna, Munkácsi Imre és Czeglédi Piroska, Paróczai János és Madari Mária.

Meghaltak: Táborosi Imre 37 éves r. k., Kovács Pál 74 éves ref., özv. Joó Dánielné V. Szabó Rozália 78 éves ref.

BEL- ÉS KÜLPOLITIKA

Nagy lelkesedéssel fogadták a behívott felvidéki képviselőket a képviselőházban.

Darányi Kálmánt választották meg a képviselőház elnökévé.

Beterjesztették a honvédelmi törvényjavaslatot. Általános hadkötelezettség lesz 12 éves kortól 18-ig katonai előképzés, 18-tól 42-ig rendes katonai szolgálat, 60 éves korig szolgálati kötelezettség lesz. Megszűnik az egyéves önkéntesség.

A lövészalakulatok bajtársi szövetségben egyesülnek.

A kilépett NEP képviselőket lemondásra szólították fel kerületeik.

Francia és német békeegyezményt kötöttek. Németország végleg lemondott Élszász-Lotharingiáról.

A francia szocialisták és kommunisták nagy támadásra készülnek a békét teremtő kormány ellen.

Francó győzelmét várják a közeli időre.

Az olaszok és franciák között komoly ellentétek támadtak.

Szegény ruszinok elkeseredetten vivják nemzeti harcukat a csehek által felbérelt és Ruszinszkóba beszívargott ukránok ellen és hiába könyörögnek Mussolininek és Hitlernek, segítsék őket hozzá, hogy Magyarországhoz csatlakozzanak.

A Gyomai Termelők Szövetkezete

a németzugi bérleti földjén levő bolgár kertészetét felosztja és az összes jószágokat, ugymint lovakat, lószarvakat, kocsikat, malacokat, kockákat, tehenseteket, borjúkat és a bolgár kertészetéhez szükséges felszereléseket, ugymint motorokat, üvegramákat, kapákat és minden felszerelést és a meglévő szénát, szalmát, töreket, takarmányrúpát, céklát, karalábét és az ott levő és a Szövetkezet által felépített épületeket és mindent ami ott jelenleg van a németzugi Szövetkezet által bérlet területen és a Szövetkezet tulajdonát képező tárgyak és az elkészített 7 hordó savanyupaprikát, hétfőn, rossz idő esetén kedden, azaz 12-én reggel 8 órai kezdettel önkéntes árverésen eladja, készpénz fizetés ellenében. Az eladott tárgyak felett az Igazgatóság fentartja a jogot, hogy két nappal később történő igazgatósági határozattal vagy a vevőnek itéli oda, vagy az árverést ama bizonyos tárgyra vonatkozólag nem hagyja helyben.

A vevőre nézve az önkéntes árverésen beígért összeg kötelező és az igazgatóság által oda ítélté esetén átvenni tartozik az általa megvett tárgyat.

Békéscsabáról napos csibéket, aki megakarja hozatni jelentkezzen a Termelő Szövetkezet főüzletében vagy Beinschróth Ádám baromfikereskedőnél Bessenszegen Andrassy utca 26 szám alatt.

MOZI

APOLLÓ MOZICOGYOMA

Dec. 10-én, szombat
Most vették le a budapesti premierről, mi már bemutatjuk!

Lázadás Marokkóban

Film, aminek sulya van. Hafalmas problémát old meg. Exotikus kerekben játszódik. Tulfütött izgalmu cselekmény!

2 kísérő műsor.

December 11-12-én,
vasárnap és hétfő

Magyar film. A szinpadon frenetikus sikert aratott. A film még jobban tetszett a közönségnek. A Budapest-Wien filmváltozata.

Azurepressz

A romantika diadala. Fiatalság, kedvesség tüde varázsa, a falrengető humor filmje.

2 pompás kísérő műsor.

December 14-én, szerda

A film, a mozi, a közönség ünnepe! Oroszország izgalom, izgalmas, misztikus levegője. Forradalom és merénylet. A cár parancsa.

KATJA

Igy kell filmet csinálni. A szépség apotheozisa, izgalom orgiája, a cselekmény tobzódása.

2 kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 december 11-én, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

A legszivhez szólóbb magyarfilm!

TOMI

A megfagyott gyermek.

Báró EÖTVÖS JÓZSEF kölleménye filmen!

Főszereplők: Csontos Gyula, Dobos Anny, Básthy Lajos, Simor Erzsébet, Pécsy Gizike és Ádám Klárka.

Két kis gyermeknek elragadó művészete vonul végig ezen a szép magyar filmen és többi kiváló magyar színészek játékaival hol vidám, hol könnyekig megható jelenetekben váltakozik.

Ezt a szép magyarfilmet ne mulassza el senki megnézni, amelyre meghívjuk az iskolás gyerekeket is.

Téli sportok Eldorádója ismeretterjesztő film.

Magyar Világhíradó

A. DUFF COOPER

A nyugati hadszíntér

A „Talleyrand“ szerzőjének hazájában és Németországban egyaránt nagysikerű könyve a legizgalmasabb és legtanulságosabb olvasmány. Megtudjuk belőle, hogyan látták a világháborút a „túlsó oldalon“.

Ára 6 pengő.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

A pókok csodálatos világa. Aki érdeklődéssel figyeli a pókok életét, az meglepetve fogja tapasztalni, hogy ők a világ legügyesebb kalandorai, banditái. Nem nyílt harcban győzik le zsákmányukat, hanem cselvetésekkel bénítják halálra. A pókok életéről közöl szenzációs képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Marie Antoinette, a tragikus sorsu francia királynő filmregényét rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovalót és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17.38	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.32
17.50	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5.35		Szarvas	érk.	18.33
6.10	ind.	Endrőd		17.50
6.32		Gyoma p. u.		17.38
6.36		Gyoma templom-tér		17.28
7.28		Szeghalom p. u.		16.38
8.42		Püspökladány		15.35
9.19	érk.	Hajduszoboszló	ind.	14.45
9.55		Debrecen, „Arany Bika Szálló“		14.10

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	é.	15.33
8.57	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14.00
9.03	é.	„községháza“	i.	13.60

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Meghívó

A Gyomai Sport Club 1938. december hó 17-én este 7 órakor, határozatképtelenség esetén d. e. 10 órakor a Holler szállodai Club helyiségében I. em. 9 ajtó sz. alatt rendkívüli közgyűlést tart, tekintettel a nagyon fontos tárgysorozatra a tagokat feltétlen megjelenésre kérjük.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 3. Főpénztárnok jelentése. 4. Számvizsgálók jelentése a pénztár átvizsgálásról. 5. Főtltkár jelentése. 6. Javaslatétel a futball szakosztály átmeneti megszüntetéséről. 7. Felhatalmazás adása a vagyontárgyak esetleges eladásáról. 8. Esetleges indítványok.

Dr. Sallai László Csáky Dániel
ügyn. elnök. főtltkár.

Az „Uj Magyarorszag“

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhív., Bp. József-körut 5.

OLCSÓ

BORAJÁNLAT

38 FILLÉR

egy liter 10%-os szesz-tartalmu kadarka vagy fehér üsztán fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen fejteli rendelést fogadunk el. Hordót díjmentesen adunk a szállítás tartamára kölcsön; hordókn 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldők mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraink kellemes italnak, zamatra tökéletes és nem savanyuk.

Székely Ferenc kft.

fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

Butorok, férlükabátok, egyéb apróságok eladó, Horthy Miklós ut 9 szám alatt. 3-1

Régi Pórus-féle ház eladó, Hősök Emléktuja 58. 10-4

Külön bejáratu butorozott szobát keresek, esetleg teljes ellátással dr. Sárossy József tb. főszolgabíró. 3-3

Egy drb 500 kg-os hiteles mérleg és egy varrógép eladó, Gárdonyi utca 51 szám alatt. 2-2

Egy drb 30 mm-es, 1 drb 35 mm-es szallagfűrészt járgánnyal együtt, 1 drb fürdőkád, 1 drb vaskályha, 1 drb furógép olcsón eladó. Érdeklődők forduljanak dr. Legeza ügyvédhez. 1-1

Gábor Gyula hentes házaknál dísznövelést jutányos áron vállal. Értekezni lehet gróf Tisza István-uti üzletében. 4-2

Téglási Istvánnénak eladó a vizjártá páskumi 2 hold szántója örökáron. Érdeklődni lehet levéllileg Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3-2

Bérlet megszűnése folytán, mindenféle gyümölcsfa oltvány és rózsza, fenyő csemeték, helyi viszonyoknak a legjobban megfelelő fajtákban eladó. Révlaposon megtekinthetők. Lakás: Hősök Emléktuja 73 szám alatt. A telep államilag ellenőrizve van. 5-5

Gyümölcsfa-oltványok és rózsaszőlők kaphatók, államilag ellenőrzött faiskolából fajazonosságért jótállók. Zöld Péter, III. kerület Kossuth Lajos utca 22. 3-3

Bene József ács-mester elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a nagyérdemű közönség szives pártfogását. 5-5

Összecskukható tanulóasztal két székekkel olcsón eladó, Zrinyi utca 61. szám alatt.

Eladó: 32 kat. hold keselyősi szántó, nagy gazdasági épületekkel; esetleg több részletben is, — 10 hold varsányhátú szántó 2800 P, — A révlaposi Máday-féle szőlős- és gyümölcsöskert egészben, esetleg kisebb parcellákban is: négyszögölenként 2.50 P-ért, — Pocsokertben 1260. négyszögöl szőlős és gyümölcsös, 707 négyszögöl szántó épülettel, — Csepűskertben 1007 négyszögöl, — Vidólaposon 1040 négyszögöl szántó 900 P-ért, — Horthy Miklós u. 6 szobás ház üzlethelyiséggel 11.000 P-ért, — Mátyás király utcában 3 szobás, Rákóczi utcában egy 4- és egy 3 szobás lakóház, Hősök Emlék-utján 3 szobás-üzlethelyiséggel, Luther utcában 2 szobás, Szilágyi Dezső utcában 2 szobás új lakóház nagy telekkel.

Vételre kerestetik: 30—80 holdig Gyoma és Körösladány között. Izsó Balázs ingatlan irodája, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Fővárosi napilap keres helyi képviselőt

fixre és jutalékra.

Ajánlatokat alanti címre:

„MAGYAR NEMZET“ kiadóhivatala Budapest 62., postafiók 550.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MARTON.

Hungária könyvnyomdavidallat, Gyoma Felelős üzemvezető: Teket Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Nemzeti szellem

friss levegője fuj, mind erősebben Európa felett. Évszázadok áporodott levegőjét mozdítja el ez a délről és nyugatról jövő nagy lelki Golf-áramlat, termékenyítő esőt hozva a szikkadt magyar rögökre is.

Lehetetlen észre nem venni korunk mélyreható változásait. Igaz, ma még szemünknek sem akarunk hinni, hiszen évszázados előítéleteinkkel úgy vagyunk, mint az elhasznált, rossz levegőjű szobában tartózkodók. Nem érezzük annak szörnyű, romlott levegőjét. Csak a friss levegőre jutva csodálkozunk: hogyan élhettünk eddig így.

De nem a kor változott meg. Néhány zseniális szellemű ember fordított erős kézzel egy nagyot a történelem kormánykerekén, egyenesen a népi államélet felé. Mindég nehéz volt az első lépés, de ez már megtörtént s az ingadozó járás mind biztosabb, határozottabb lesz.

Az osztrák csatfakozás vértelen megoldása még csak hangtalan meglepődést váltott ki belőlünk. Nem akartunk hinni szemünknek, hogy ez is lehetséges. Öt millió ember döntött saját sorsa felett, diplomáciai furfangok és emberetlen mézszárlások nélkül.

A szudéta-németség hazatérése már élénk érdeklődésünk és fellobbanó reménykedésünk mellett történt, az új módszerrel. Csehország ugyan elég nehezen értette meg az idők szavát, talán még ma is ragaszkodik az áporodott levegőhöz. A megindult történelem elé azonban még erősebb népek sem állhatnak. A népi önrendelkezés frissen felkelt, de egyre élénkülő áramlatát nem lehet megállítani.

A Felsővidék visszacsatolásánál jelentkező ellenvéleményt már türethetetlen igazságtalanságnak tartottuk. Ebben még nagy barátaink segítették elő az össze győzelmét.

A Memmei vidék német lakossága már önmagától áll talpra és kéri az anyaország-hoz való csatolást, a litván állam bizonyára emberséges autonómiája helyett. Mindez a nagy és mély változás néhány hónap — alig egy év alatt történt. Micsoda mélységes, lefojtott emberi törekvések oldódnak fel a népi önrendelkezés tényében — az csak a megállíthatatlan, egyre terjedő len-

dületből látható. Az első lépés volt csak nehéz, azon már túl vagyunk. Semmi magyarítani való nincs ma már azon, hogy az ősi Magyarország népei együtt akarnak és tudnak élni. Elmúlt az a rossz emlékű idő, mikor millióknak kellett ezért elvérezni. Lassan mindenki megérti a kor szavát s aki vattát dug a fülébe, azt a történelem könnyen elsodorja.

csökkentése, az igazságosabb tehermegosztás, a családi segélyeknek a magántisztviselőkre való kiterjesztése, mind olyan kérdések, melyeknek az a rendeltetése, hogy az egész társadalomra jótékonyan hassanak s a társadalmi feszültséget minden vonalon enyhítsék és levezessék. Érthető, ha ezek nyomán a törvényhozás maga is lelkes odaadással kíséri a kormányzat munkáját, remélve, hogy szociális tevékenységével nagyban hozzá fog járulni a közeledő karácsony hangulatának kedvező kialakulásához.

Csak tovább...

Mindazok, akiknek a lelkében ég a vágy, hogy az Imrédy Béla programjában lefektetett reformok mielőbb megvalósuljanak, hogy nyomukban minden ágazatban szociális és a Széchenyi megálmodta Magyarország támadjon életre, a most folyó parlamenti tárgyalásokon lelki örömmel szemléltették, hogyan épül fel ez a sóvárgott új Magyarország a reformok mozaik-darabjaiból. A reformtörekvések e mindenkit megnyugtató evolúciós küzdelmében jól esett hallanunk a pénzügyminiszter kijelentését, mely szerint a kormány sosem hagyja figyelmen kívül az ország teljesítőképeségét s azt a szerencsésen beállott új helyzetet, melyet ma reánk a szélesebb keretű hadsereg az új viszonyokhoz megfelelő felszerelése hárít. Ezek a felelős kijelentések fel tudták ébreszteni a törvényhozókban az erősebb munkaütemet, ami a bizakodás jótékony áramával telíti a törvényhozás házáat, azt a szilárd hitet ébresztve, hogy minden okunk megvan és meg lehet a bizakodásra. Egyrészt, mert állami életünk pénzügyi vezetése biztos alapokon halad előre s az egyensúlyt semmi sem veszélyezteti, másrészt pedig éppen azért, mert a tárgyalt reformok hivatvák levezetni a társadalmi feszültséget és a kormány a magyar élet szintjének megjavítása érdekében megtesz tőle minden telhető.

Hogy nem többet, mint a-

mennyit tényleg megtehet, az csak előrelátását és mérséklését igazolja s azt fejezi ki, hogy nem kerülünk többé soha abba a helyzetbe, hogy többet vállaljunk, mint amennyire az adott gazdasági helyzetben képesek vagyunk. Az alapokat lefekteti a pénzügyminiszter, hogy aztán a kereteket úgy és akkor szélesíthesse, amikor ehhez az anyagi feltételeket megteremtette.

Nem szabad felednünk, hogy ennek az öntudatos és megfontolt reformprogramnak köszönjük máris ama programpontok megvalósítását, amelyek néhány évvel ezelőtt még meszesetevő álmoknak tűntek fel s ma már törvényjavaslatok lettek.

Ezek a javaslatok a májusi eső jótékonyágával hatottak s mintha a lelkeket is fogékonyabbá tette volna a törvényhozói munka iránt. Régóta nem volt az összhang, a megértés olyan mély és egységes a magyar törvényhozásban, mint éppen a napokban.

Mintha a szociális javaslatok sima és lelkes megszavazásában benne volna az igenlés és az ösztönzés a kormány felé, hogy csak tovább, minél gyorsabb ütemben s ne álljon meg, ne hagyja üresen a cséplőgép dobját, hogy minél több tiszta mag gyűlhessen össze munkája révén a nemzet nagy csűrjében.

A kormány kilátásba helyezett reformjai: a zsidókérdés újbóli rendezése, és földbirtokpolitika bevezetése, az adó-

ADOMÁNYOK

„A MAGYAR A MAGYARÉRT” MOZGALOMRA

Kossuth Lajos utca

50 fillér: Gvuricza Sándor, Kiss István fodrász, Zöld Péter, Mester Ferencné, Igrócz Ede, Nagy Lajosné.

1 pengő: Kató Ferenc, Wagner Péter, Oláh István hentes, Beregi Józsefné, özv. Csapó Andrásné, Kun Mihályné, Icsa Antal, Bárdos László, Szilágyi István.

2 pengő: Szilágyi Istvánné, özv. Oláh Lajosné, Kocsis István Máv. tiszt, Kocsis Imre gépész, özv. Kárpáti Elemérné, Izsó Imre, özv. Kocsis Lászlóné, Romhányi János, Braun Márton, Baráth Mihályné.

2.50 pengő: dr. sarkadi Nagy Pál.

3 pengő: B. Kis Imre, Varjas Istvánné, Kéri Lajos, Klein László.

5 pengő: Salgó Sándor, Zöld Sándor, Bácsy Géza, Kovács Lajos, Spitzer Dezső, özv. Kner Izidorné, dr. Eisler Vilmosné, Wolf Mihály, Szilágyi Albert, Szilágyi Kálmán.

8 pengő: Huhn Ferenc.

10 pengő: dr. Kovács Péter, Kner-nyomda, Batári Sándor, Bay József.

12 pengő: Halmágyi Ferenc.

20 pengő: dr. Szilágyi Ferenc.

40 pengő: Berkovics Adolf.

50 pengő: Központi 48-as Olvasókör.

100 pengő: Wagner Márton, vitéz Váry József.

(Folytatjuk.)

Meghalt Pánczél Emil főjegyző

Gyoma nagyközség házain szomoruan lengnek a gyászlobogók szerda óta. Fiatal főjegyzőjét gyászolja a község polgársága. Dacára a döbbenetes aggódásnak, hiszen már hetek óta szállongott a menthetlenség híre, mégis lesújtó volt a bekövetkezett halál híre.

Négy évvel ezelőtt epebántalmi voltak már Pánczél Emil főjegyzőnek, de elmúltak. Két éve ischiásban betegedett meg és azóta nagyon sokat betegeskedett. Öt hétel ezelőtt rosszul lett az irodában. Másnap már sárgaságba esett. Ismét epekő bántalmak léptek fel, mire bement a gyulai kórházba, ahol egy hét alatt elmúlt a sárgasága és hazajött, hogy itthon megerősödjön, mert epekő műtétet akartak rajta végezni. Két hétig volt itthon, e közben többször voltak erősebb epekőtől származó görcsös rohamai. Visszament a gyulai kórházba, ahol dr. Jung Géza főorvos megoperálta. Egyetlen epekő volt az epehólyagjában és azt kiirtották, mert a hólyag már

átfuródott, sőt gennyes gyulladásban volt és már körülötte tályog volt.

Az operáció jól sikerült, utána állandóan láztalan volt. A seb gyógyulása a legszebben haladt, csupán a táplálkozással volt baj. Sem táplálékot, sem folyadékot nem tudott a beteg a kellő mennyiségben felvenni és napról-napra gyengült. A seb gyógyulása és láztalansága lehetővé tette, hogy hazahozták Pánczél Emilt, de itthon sem javult táplálék felvétele. Hiába volt Pánczél Emilné önfeláldozó ápolása és dr. Vincze Endre háziorvosa fáradhatatlan igyekezete, az állandó és nagymérvű folyadék hiány a szívet annyira legyengítette, hogy 10-én este újra visszavitték a beteget Gyulára a kórházba, hátha mesterséges táplálással segíthetnek még. Ez sem sikerült. Szerdán reggel 3 órakor meghalt Pánczél Emil főjegyző, 40 éves korában. Holttestét csütörtökön délben hazahozták Gyomára és a község háza nagytermében ravatalozták fel.

A temetés

Pénteken délután két órakor színültig megtelt a község háza fekete drapériával bevont nagyterme. Ott voltak Gyuláról vitéz Márky Barna dr. alispán, Haviár Lajos dr. várm. II-od főjegyző, Vásárhelyi József dr. és Mihály Béla dr. várm. aljegyzők, Kardos Tibor dr. főispáni titkár, Ritter Sándor kir. műszaki tanácsos, Dévényi Lajos várm. tűzrendészeti felügyelő, dr. Temesváry György mezőberényi, Takács János köröstarcsai, Kovacsik István kondorosi, dr. Vertán Emil körösladányi főjegyzők, Harsányi László főjegyző és Kalmár Imre endrődi bíró vezetésével az endrődi jegyzők és még sok vidéki, míg Gyomáról képviselve voltak az összes egyesületek.

Dr. Szász Lajos h. főjegyző keresetlen szavakkal, megható beszédben bucsuzott el a gyomai jegyzők, községi tisztviselők, tűzoltók és leventék nevében. Találónan hasonlította Pánczél Emilt a pompeji katonához, aki kitarított őrhelyén Pompeji pusztulásakor és ő maga is halálát lelta a hamueső alatt.

Harsányi László endrődi főjegyző a vármegyei jegyzők egyesülete nevében költői szárnyalású, mély emberi gondolatok szépségével felépített hatásos beszédet mondott. Ennek

legmegkapóbb gondolata az volt, hogy egy ilyen döbbenetes halálesetkor, rövid időre, milyen őszintén, igazán tudjuk egymás érdemeit értékelni és a mások hibái iránt elnézőek lenni. Milyen fenségesen tudunk ilyenkor „igazi emberek“ lenni.

Hajdu Béla igazgató a frontarcosok és Papp Zsigmond a képviselőtestület nevében bucsuztak el.

A gyomai dalárda Benke Lajos karnagy vezetése alatt zélesen énekelte el a „Mért oly borus“ éneket.

A félórás tartott szertartás után a szép református templomba vitték át a koporsót. Bay József lelkész-elnök megható imát mondott.

Csipős hideg szélben indult el a hatalmas tömegű gyászkíséret a református ó-temetőbe és mire a temetői vigasztaló imát elmondta Bay József lelkész és elhantolták Pánczél Emil főjegyzőt, beakonyodott és a csendesen szítáló idei első hó ezüstösen bevonta a friss sirhantot.

Pánczél Emil életrajza

Gádoroson született 1899. január 2-án. Édesapja ottani közbecsülésben állott református lelkész volt. Heten voltak test-

vérek. Az érettségi megszerzése után elvégezte a jegyzői közgazgatási tanfolyamot és jegyzői oklevelét 1921. december 19-én szerezte meg. 1917. okt. 15-től 1919. január 14-ig katonai szolgálatot teljesített, ennek nagyrészt az olasz fronton, egy hadosztály rohamszázadánál.

Jegyzői működését 1922. március 1-én kezdte meg Szeghalmon, mint segédjegyző, ahol 1923. február 28-ig volt. 1923. március 1-től 1926. március 31-

ig Karancseszi nógrádmegyei községben adóügyi jegyző volt. 1926. április 1-től 1932. június 30-ig Gyulaváriban működött, mint adóügyi jegyző.

1932. február 29-én megválasztották Gyomán főjegyzőnek, ezt az állását 1932. július 1-én foglalta el, tehát hat és félévig működött nálunk, mely idő alatt sok igyekezettel végezte nehéz feladatát. Egyik legszebb emberi tulajdonsága az abszolút puritánsága volt.

MEGALAKULT A REFORMÁTUS NŐEGYLET

A vallásos élet mélyítésére és a szegények, elhagyottak gondozására és segélyezésére megalakult a Református Nőegylet. A tagok belépése folyamatban van. Tagsági díj egy évre 1 pengő. A tagdíjkötelezettség csak 1939. január 1-től kezdődik. Ugyancsak január hónapban lesz az alapszabályt jóváhagyó és a Nőegylet vezetését választó közgyűlés is. A Nőegylet áldásos munkája a f. évi december hó 23-án pénteken délután 2 órakor a központi iskola gyülekezeti termében rendezendő „Karácsonyfa ünnepély“ lesz, amelyen a jószívű adakozók adományából, mintegy 80—100 szegény iskolás gyermek kap egy-egy szeretet-

csomagot. Aki a szeretet nagy ünnepén bármily adománnyal karácsonyi boldog örömet óhajt szerezni a szegény iskolás gyermekeknek, adományukat (pénz, sütemény, cukorka, kalács, vagy bármi ruhanemű) küldjék el 23-ig a lelkészi hivatalba, vagy 23-án délelőtt 9 órakor a központi iskola gyülekezeti termébe. Az ünnepélyre mindenkit szeretettel hív a Nőegylet vezetése.

E nemes célt szolgáló Nőegyletet támogassák úgy, hogy minél többen lépjenek be a tagok sorába, mert csak egyesült erővel, közös akarattal lehet kevesbiteni a könnyeket, gyógyítani a nyomoruságot s építeni Isten országát.

A fűtés gondja

az Alföldön nem az utolsók közé tartozik a rendes gazda ezer egyéb gondja között. Szalma, kukoricaszár, gyomnövények lábón száradt kóroja, amiknek milliárd magját régen elhordta már a szél más határra is, hegyig felnyesett akácok gallia, napon szárított, érett állapotában szakszerűen kitaposott, téglá formára kiszakgatott trágya adják azt az édeskeves kalóriát, aminek a sokszorosára lenne szükség.

A felsorolt dolgok elnevezése már maga érdekesen jellemzi az alföldi gazdák beletörődöttségét a változhatatlanba: nem nevezi azokat tüzelőanyagoknak, hanem „tűzre való“-nak. Ilyen formán tudja csak megérteni az ember, miért lesz nehéz új és helyes irányt szabni az Alföld termelési rendjének addig, amíg be nem látjuk, hogy nem a magas kalóriájú fűtőanyagok (fa, szén, nyersolaj, szesz stb.) a drágák, hanem a jó trágya képződéstől elvont szalma, a feregtermelő-izék, a rengeteg talajnedvességet elharácsoló

gyomokért fizetünk drága bért, hogy általuk kevés langymeleghez jussunk.

Ugy látszik, mintha a cél szentesitené az eszközt ebben a kérdésben: azért termelünk sok földön búzát, kukoricát, azért türjük a gyomokat, hogy legyen „tűzrevalónk“.

Hogy a fásításból az unokák unokái huznak haznot, azért ne fásítsunk? Vagy mi reánk az ősköztől semmi sem maradt? Hihető beszéd-e az, hogy az én földemben ugys megdől a buza, minek rá a trágya? Gazdatársam, kövér földön mutatja meg a szuperfoszfát, hogy mit tud, nem a kizsaroltan!

Nincs az a trágyamennyiség, amit ne hálálna meg a szeszé főzhető répa. Ez adja és adhatná azt a „spirituszt“, amivel az Alföld fűthetne és főzne. Remélhetőleg kinőttünk már abból a világból, amikor ezt a felvetett gondolatot azzal dobták sutba, hogy nem lehet a szeszt a magyar paraszt kezébe adni, mert megissza!

Felvidéki est január hó 7-én az Uri-Kaszinóban

Hazajöttek a németországi munkások

Ugy értesültünk, hogy a Németországba tavasszal kiment mezőgazdasági munkások mind hazaérkeztek december első hetében.

Legnagyobb része 4—600 P megtakarított pénzzel, ruházattal, biciklivel gazdagodva, munkájával és munkaadójával megelégedve tért haza.

Elmondják, hogy Németországban a kétkézi munkást megbecsülik, rendesen megfizetik, emberséges életmódot biztosítanak számukra. Némelyik máris jelentkezne a jövő tavaszi munkás sorozásra.

NE MONDD AZT, HOGY „SOHA!”

Gentben történt tíz évvel ezelőtt Benessel, hogy amikor a népszövetségben Apponyi Albert gróf, a magyar népszövetségi delegáció vezetője, nagyhatású beszédében felvetette a trianoni békeszerződés megváltoztatásának kérdését. Benes — bár a Népszövetség ülésén sohasem szoktak közbeszólni — félbeszakította a nagy politikust és ezt kiáltotta beszéde közbe:

— Soha!

Gróf Apponyi Albert a közbeszóló Benesre nézett és a következőket mondotta:

— A cseh-szlovák miniszter ur azt mondja: „Soha.” — kérem, hogy törölje ki ezt a szótárából. És semmi esetre se használja velem szemben, aki Eugénia császárnéval táncoltam Párisban — és láttam aztán, miképpen tűnt el a harmadik francia császárság... Ne használja velem szemben, aki láttam, hogy alakult meg a német császárság — és hogyan ment megint tönkre... Ne használja velem szemben, aki láttam, hogy milyen szilárd volt a Habsburgok trónja és aztán hogyan omlott össze.

Emelt hangon folytatta gróf Apponyi Albert:

— Ne használja senki ezt a szót „soha”, aki velem beszél...

Benes megsemmisülve nézett maga elé és nem válaszolt... És íme, néhány év múlva Apponyi grófnak lett igaza... És

hova lett Benes, aki megteremtője, fentartója, esze, büszkesége és dicsősége volt Csehszlovákiának? Husz esztendeig élvezte ezt a dicsőséget... És most, hogy a köztársasága összeomlott, ellene fordult az egész cseh nép. Benesnek me-

nekülnie kellett. Földönfutóvá lett. Azt irták róla a napokban a cseh lapok, hogy Benes holt-nak tekintendő... Holttá nyilvánították...

Béke poraira... Legyen neki könnyű a föld, amelynek ő olyan nagy terhe volt...

Legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok 1939 évre összeállított névjegyzéke

*1. vitéz jószási Purgly Emil. Battonya, Tompa-pusztá 5232.79 Pengő.

2. özv. csáki Geiszt Gyuláné. Kondoros, 3055.68 P.

3. özv. Schwartz Gyuláné. Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 7. 2705.55 P.

*4. dr. gyöngyös-halászi Vadász Pál. Turkeve, 1329.64 P.

*5. Kner Endre. Gyoma 1313.62 P.

6. Osváth Sándor. Turkeve, 2164.79 P.

*7. heőpapi Pikó Béla. Gyoma, 977.43 P.

*8. Hajnal Ferenc. Turkeve, 828.73 P.

*9. Glück Ármin. Gyoma, 826.63 P.

*10. Pfeiffer Ádám. Gyoma, 780.21 P.

11. Kner Imre. Gyoma, 1502.96 Pengő.

*12. jószási Purgly János 734.40 P.

*13. dr. Singer Isván 671.77 P.

*14. vitéz Czapary Jenőné. Szin, 665.84 P.

15. Debreczeni Endre. Gyoma, 1217.66 P.

*16. Máday Aladár. Gyoma, 571.73 P.

17. Lénárt Bálint. Gyoma, 1109.60 P.

*18. Bácsi Elek. Gyoma, 539.74 Pengő.

*19. Iványi Aladár. Gyoma, 525.80 P.

*20. dr. Tardos Gáspár. Gyoma, 498.74 P.

Póttagok:

1. Béres Mihály. Gyoma, 992.67 P.

*2. vitéz Haviár Gyula dr. 489.41 P.

*3. dr. Szilágyi Ferenc 486.91 Pengő.

4. dr. Christián Kálmán 479.26 P.

*Acsillaggal megjelöltek adója kétszeresen számít.

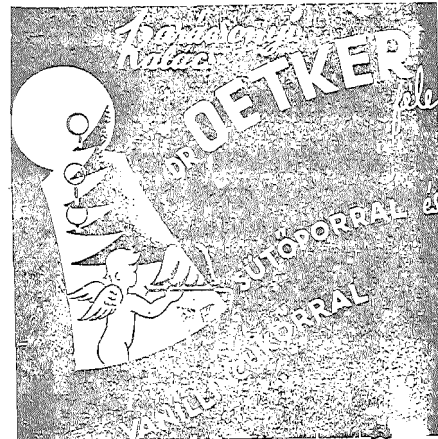
Imrédy Béla miniszterelnök Hubay Kálmán képviselő interpellációjára adott válaszából:

— Emlékszem a képviselő úr szerkesztésében megjelenő lapnak néhány cikkére, amely az én igénytelen személyemmel foglalkozik és amelyet mégsem tudok egészen elválasztani a magyar miniszterelnök közjogi méltóságától. Talán ez volt az egyik oka annak, amiért nem léptem fel korábban a lappal szemben. De emlékszem arra, hogy ez a lap (Magyarság) nehéz külpolitikai tárgyalások idején „Lemondani! Lemondani!” című cikkben mindent csinált, csak nem erősítette meg az összmagyarság helyzetét. Én

akkor teljesítettem a harctéren a kötelességemet, amikor azt a képviselő úr, koránál fogva, nem tehetette. Egyéb helyeken is megálltam helyemet a haza szolgálatában és ennek következtében nem vagyok hajlandó leckét elfogadni a haza szolgálatának mikéntjéről.

ÜZLETHÁZ építésére kiválóan alkalmas telek község legforgalmasabb helyén eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Dr. Szász Lajos a helyettes főjegyző

Pánczél Emil főjegyző elhalálozásával dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a főjegyzői teendőket ideiglenes ellátásával dr. Szász Lajos adóügyi jegyzőt bízta meg, aki már az elhalt főjegyző betegeskedése utolsó idejében is végezte a helyettesítést.

Műkedvelő előadás a Hollerban

A gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőkörre karácsonykor színre hozza Bónyi Adorján „Az elcsérelt ember” című híres színjátékát. A címszerepet Molnár Gyula játssza, akinek irányítása mellett a próbák már folynak. Az összes szerepeket gyakorlott műkedvelők játsszák s így az irodalmi értékű mű méltó előadásban kerül a gyomai közönség elé.

Egy ötéves fiu gyújtogatott

Könnyen végzetessé válható tüzet okozott Győri Lajos Tancsics Mihály-utca 6 szám alatti házában egy ötéves fiu, aki a ház végénél lévő szalmakazlat szándékosan meggyújtotta. Szüretére a szomszédban volt Beinschróth Mihály tűzoltó és az ottlévők segítségével a közel lévő homokot rászórták a szalmára. Mire a tűzoltóság kivonult, már el is oltották a tüzet.

Szuperfoszfát műtrágya és Pétí Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

HIREK

Kitüntetés. Magyarország Fő-méltóságú Kormányzója legfelsőbb elhatározásával a közigazgatási szolgálat terén kifejtett kiválóan eredményes és hasznos teljesítményeért Kuba Ferenc alhadnagynak a Magyar Bronz Érdeméremet kegyesen adományozni méltóztatott.

Az I-ső sz. községi óvoda 18-án vasárnap d. u. 4 órai kezdettel karácsonyfa ünnepélyt tart, melyre szeretettel meghívjuk az ovoda felügyelőbizottság elnökét, a tagokat, szülőket és az érdeklődő közönséget. Tari Sándorné közs. óvónő.

Sörös Béla a visszacsatolt magyar lakta Felvidék dunáninnyi egyházkerületének püspöke holnap este Mezőtúron a Református Nők Szeretetszövetsége szeretetvendégségén vesz részt.

Turkeven országzászlót akarnak felállítani.

Németország Csehországon át egy 65 kilométeres utat épít észak-déli irányban, mely közvetlen összeköttetést teremt Breslau és Bécs között. Ki hitte volna eztegy évvel ezelőtt, hogy ilyesmi is lehetséges lesz?

Magyar a Magyarért mozgalom javára beérkezett adomány: a Református iskolás gyermekek gyűjtése 38 pengő, a Központi 48-as Olvasókör 50 pengő, melyet itt köszönettel nyugtázunk.

Az Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6.) január 16-án este fél 7 órakor nyílik meg. Beiratás és a felvételhez szükséges úrlapok kiadása naponta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

Gyümölcsfák metszéséről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkét közöl még az idei új borok kezeléséről, a gyümölcsfák fagykáráról, az almamoly elleni védekezés alapjairól, a nikotinnak a méhekre való hatásáról, az alma új eltartási módjáról, a káposzta szabadban való eltartásáról, a növényvédelmi szerek raktározásáról, a gyümölcsfa termőréseiről stb. A dusan illusztrált színes gyümölcsképeket is közlő két száklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

Pánczél Emil községi főjegyző halálára.

AZ ÉDES APA...

*Angyall jószágú leánya, térdre omolva,
Kis kezei fel, ... imára kulcsolva,
Lelki szemével kórházi ágyán fekvő
Édes atyjára néz...*

*S mosolygó lelkével könnyörög...
Istenkém... gyógyítsd meg... gyógyítsd meg Őt!*

*Sok... sok papiros... fekete szegéllyel,
Mint örök bánatot hozó gyászmadár.*

*Viszi a hirt, ... viszi a bánatot...
Elment, ... elköltözött az ember, a puritán...
Elhal a könnyörgés, ... s megfagy a mosoly...
Kis lánykájának gyermeki ajakán!*

*A mérhetetlen gyásznak komor pompája,
Lenyűgözi az emberi lelket,
Mindenütt bus arcok, ... és könnyező szemek.
És az ég kárpitjág emelkedő fekete gyászba,
Mint viharoknak fénylő villama,
Belehasít az özvegy és árvák keserű jajja!*

*De felsir, ... felzokog az ének örök melódiája,
„Te benned biztunk eleitől fogva...”*

*Az árvák és gyászos özvegy,
Patakozó könnyeit felszárítja... sebeit begyógyítja,
A Hitnek, a Reménységnek és Szeretetnek,
Feléjük áradó... mindent túlélő örök szava!*

Gyoma, 1938 december hó. *Fekete Sándor.*

Értesítés. A gazdasági népiskolában háziipari tanfolyam megindítását tervezik. Kukorica csúhéből készítenék különféle hasznos és díszítő tárgyakat. A tanfolyamot január hónapban egy népművelő nővér tartaná abban az esetben, ha 25 felnőtt (16 éven felüli) férfi- és nőhallgató jelentkezne. Jelentkezéseket felvesz a gazdasági népiskola tantestülete.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

IRODALMI ESEMÉNY

ZSIGRAY JULIANNA A római százados

A magyar föld és a magyar lélek megrázó drámája, az abszolutizmus korának mesteri rajza

Ara 5 pengő 50 fillér.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

Singer és Wolfner Irodalmi Intézet R.T.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem Gyoma község közönségét, hogy Gyomán Kossuth Lajos utca 34. szám alatt **hentes és mészáros üzletet nyitottam.**

10 évig Pick-féle szalámi és hentes-áru gyárában dolgoztam, készítek finom téli szalámit, mindenféle felvágottakat. Állandóan fiatal friss húsokat fartok.

Privát vágást vállalom.

Tisztelettel:

Oláh István

hentes és mészáros.

A billiárdozás kézikönyve

Az ujabban mindjobban divatossá vált billiárdozás hívei és sportolói bizonyára örömmel veszik hírül, hogy végre megjelent ennek a nemes játéknak kitűnően megszerkesztett kézikönyve, amely a billiárdozásra vonatkozó összes tudnivalókat tartalmazza. Részletesen és könnyen érthetően tárgyalja a golyók mozgásának, ütközésének és forgásának törvényeit s a játékban a mai napig szerzett tapasztalatokat. Utbaigazításai úgy a gyakorlati játék megtanulására, mint a játékosok esetleges hibáinak kiküszöbölésére alkalmasak. A szövegrészlet 120 instruktív ábra világítja meg, hogy az olvasó képen is maga előtt lássa az ismeretelt állásokat és helyes lökéseket.

A tetszetős kiállítású, hézagpótló szakmunka szerzője PAPP JAKAB, a világszerte ismert amatőrmester, osztrák bajnok, Magyarország örökös bajnoka s a magyar billiárdsport egyik megalapítója. Delta kiadás. Ara bekötve P 3.20. Minden jobb könyvkereskedésben kapható.

A. DUFF COOPER

A nyugati hadszíntér

A „Telletrand” szerzőjének hazájában és Németországban egyaránt nagysikerű könyve a legizgalmasabb és legtanulságosabb olvasmány. Megtudjuk belőle, hogyan látták a világháborút a „túlso oldalon”.

Ara 6 pengő.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

GYTK Szilveszter a Hollerben

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPT-KÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

A szegedi m. kir. Ferenc József-tudományegyetemen az 1938—39. tanév II. felére szóló rendes beiratások 1939. évi január hó 7-től 18-ig bezárólag tartanak. Az utólagos beiratkozás az akadályoztatásnak január 18-ig tör-

tendő igazolása után február 6-ig kari dékáni engedéllyel végezhető. Azok, akik nem voltak még ennek az egyetemnek hallgatói, kérvényezés útján nyert felvételi engedély alapján iratkozhatnak be. Ezek jogi-, orvosi-, a bölcsészeti- és a matematikai- és természettudományi kar tanártestületéhez címzett felvételi kérvényüket 1938. évi december hó 31-ig nyújthatják be. A tandíjmentesség iránti kérvények valamennyi tudománykaron 1939. január 7-ig nyújthatók be a dékáni hivatalokba. Ide vonatkozólag a

Budapesti Közlönynek 1938 november második és december első felében megjelenő számaiban közölt részletes hirdetés nyújt bővebb tájékoztatást.

A Párisi Divat karácsonyi, azaz decemberi száma feltűmulja az eddig is szebbnél-szebb számokat. Gyönyörű estélyi és báli ruhákat, izléses délutániakat, célszerű délelőtti és irodaruhákat tömegével hoz a Párisi Divat. Azonkívül minden kora kislány és fiúcska is megtalálja kedvére való

öltözéket. A kézimunkák ezuttal is igen sikerültek, a sok közül most csak álomszép hálósobagarnitúrát említenk meg. Az irodalmi oldalakon meg egymást váltják az értékes, gyönyörködtető és tanulságos olvasmányok. Például: Bozzay Margit, Ego, Baby József, Feleký Sándor novellái, cikkei, illetve versei. A Párisi Divathoz ezuttal is mellékeljük az annyira kedvelt ingyen kézimunkáivet. A Párisi Divat egyes számának ára, az ingyen kézimunkáiv melléklettel együtt 60 fillér.

Özv. Pánczél Emilné Horkay Izabella úgy a maga, mint gyermekei Dénes és Stefánia, valamint az alulírottak és a nagyszámu rokonság nevében fájdalomtól megtörve tudatja, hogy a szeretett jó férj, apa, gyermek, testvér és rokon

Pánczél Emil

Gyoma község főjegyzője, Békésvármegye Törvényhatósági Bizottságának tagja, tűzharcos, e. e. zászlós stb.

munkás életének 40-ik és boldog házasságának 15-ik évében, 1938. évi december hó 14-ikén hajnalban hosszú szenvedés után lelkét visszaadta Teremtőjének.

A megboldogult földi maradványait f. hó 16-án délután 2 órakor fogjuk a község háza nagyterméből a ref. templomban tartandó gyászszertartás után a gyomai ref. Öregtemetőben örök nyugalomra helyezni.

Gyoma, 1938. évi december hó 14

Drága emléked érted fájó szívünkben él!

özv. Pánczél Józsefné
Sófalyv Ida
édesanyja.

Dr. vitéz Pánczél József feleségével Magyar Lenkével
és gyermekeikkel,

Pánczél Jenő feleségével Horkay Izabellával
és gyermekeikkel,
Pánczél István,

Pánczél Ida férjével Tóth Gyulával és gyermekeikkel,
Pánczél Erzsébet férjével Kálmos Mihállyal és gyermekeikkel,
Dr. Pánczél Ferenc feleségével Bandula Annával és kisfiukkal,
testvérei.

özv. Horkay Lajosné
Könyves Tóth Mária
anyósa
gyermekeivel.

Gyoma község előjárósága, képviselőtestülete, tisztviselői kara és közönsége fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy

Pánczél Emil

Gyoma község főjegyzője, Békésvármegye Törvényhatósági Bizottságának tagja, e. e. zászlós stb.

folyó évi december hó 14-én hajnalban, életének 40. évében, a gyulai közokórházban súlyos szenvedés után jobbléire szenderült.

Szeretett halotlunkat a gyomai község háza nagytanácstermében ravatalozzuk fel, ahonnan f. hó 16-án d. u. 2 órakor a ref. templomban tartandó gyászistentisztelet után helyezzük örök nyugalomra a gyomai ref. Öregtemetőben.

Gyoma, 1938. évi december hó 14.

Emlékét örökké őrizzük!

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Dec. 17-én, szombat

Lángoló szenvedélyek. Elfojtott vágyak. Kitérő érzelmek.

HENRY BERNSTEIN
kényes témájú regénye.

Szigorúan 16 éven felülieknek.
CHARLES BNYER a film vezető
egyéniségének főszereplésével

Szerelmi vihar

Nagy film, szép film, jó film.

A szerelem mindent perzselő hatalma.

2 pompás kíséző műsor.

December 17-18-án,
vasárnap és hétfő
Magyar film!

Tolnay Klári, Ráday Imre, Mály Gerő, Gózon Gyula, Pethes Sándor főszereplésével.

Öleletes tűzijátékszerű színporkázása.
Tékozlóan vidám mese.

Farsangi hangulatu rendezés:

A hölgy kissé bogaras

Romantikus filmtörténet ezer bonyodalommal és falrengető humorral.

2 kíséző műsor.

December 21-én, szerda

A karácsonyi ünnepekre tekintettel kivételesen nincs előadás.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 kor. Pénztárnyitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 december 18-én, vasárnap
6 és fél 9 órakor.

A legszebb dzsungelfilm!

Elefántboy

Exotikus film.

Főszereplők: W. Holoway, Alan Yeades, Bruce Gordon és Sabu az indiai csodagyerek.

Egy elefántboy megrázó története és elefántjainak megható barátsága, az őserdők vadjai között.

Veszprém

Szent István városa
kulturális film.

Magyar Világhíradó

~~~~~

Békéscsabán, Czuczor utca 10 sz. alatti adómentes ház,

Békésen, a község főterén, jól jövedelmező üzletház,

Körösladányon, kövesut mellett 170 magyarholdas birtok, bőséges tanyaépületekkel,

Szeghalmon, Torda II. dűlőben 84 magyarholdas tanya birtok, valamint Kétkő dűlőben 40 hold föld kedvező fizetési feltételekkel eladó. Érdeklődni lehet levélben is a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál, Békéscsaba, Szent István-tér 3.

~~~~~

Bali, a táncosnők és templomok hazája. Bali szigetét nem ok nélkül nevezik a templomok és a táncosnők hazájának. Utcaikon, tereken, sőt még a házak udvarában is áldozatokkal megvakított oltárok és pagodaszerű házitemplomok állanak. A sziget lakói nagy tiszteletben tartják a táncot és különösen a nők minden alkalmat megragadnak arra, hogy táncolhassanak. Erről az exotikus szigetről kérdekes, sok képpel illusztrált cikket Tolnai Világlapja karácsonyi kettős száma, amely a három melléklettel együtt 568 oldalt tesz ki. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitűnő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Pékinasból lett világhírű zeneszerző. Mascagni, a Parasztecsülei halhatatlan komponistája. Rendkívül érdekes illusztrált cikket közöl erről a nagy zeneszerző hetvenötödik születésnapjával kapcsolatban a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

~~~~~

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17.38	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17.50	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10

Viteldíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5.55		Szarvas	18.23
6.10	ind.	Endrőd	17.50
6.22		Gyoma p. u.	17.38
6.36		Gyoma templom-tér	17.26
7.28		Szeghalom p. u.	16.38
8.42		Püspökladány	15.25
9.19	érk.	Hajduszoboszló	14.45
9.55		Debrecen, „Arany Bika Szálló”	14.10

Gyomáról: Szeghalomra P 2.—. Hajduszoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: " P 3.60. " P 9.50. " P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	é.	15.33
8.57	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14.00
9.05	é.	" községháza	i.	13.50

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Meghívó

A Gyomai Sport Club tekintettel arra, hogy a folyó hó 4-re meghirdetett rendkívüli közgyűlése határozatképtelen volt, azonos tárgysorozattal folyó hó 17-én este 7 órakor újabb rendkívüli közgyűlést tart, amely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. Tekintettel a nagyon fontos tárgysorozatra a tagokat feltétlen megjelenésre kérjük.

Dr. Sallai László Csáky Dániel
ügyv. elnök. főtitkár.

Az „Uj Magyarország”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n évre 9 P.

Kidóhiv., Bp József-körút 5.

OLCSÓ

BORAJÁNLAT

38 FILLÉR

egy liter 10%-os szesztartalmu kadarka vagy fehér üszlán lejezett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 1 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadjunk el. Hordót díjmentesen adunk a szállítást tartamára kölcsön; hordónk 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Székküldés utánvéttel. Egy pengő levélhellyel ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve

Boraink kellemes italuak, zamatra tökéletes és nem savanyuak.

Székelly Ferenc kfi
fajbörpincészete
Soltvadkert, Pestmegye.

BORT

ünnepnapokra és alkalmakra

Ceglédi Bortermelők Szövetkezete Termelői Borkimérésében szerezzük be. Gyoma, Horthy Miklós ut 23. sz. (bent az udvarban).

Kiváló minőségű fajtisza

UJ- ÉS Ó-BOROK

mérsékelt áron!

25 liter felüli vételnél külön ár- engedmény. Díjmentes hordó és üveg kölcsönzés.

Nyitva

reggel 7 órától este 10 óráig.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Ső kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

Butorok, férlikabátok, egyéb apróságok eladók, Horthy Miklós ut 9 szám alatt. 3-2

Régi Pólus-féle ház eladó, Hősök Emlékutja 58. 10-5

Gábor Gyula hentes házaknál disznóölést jutányos áron vállal. Értekezni lehet gróf Tisza István-uti üzletében. 4-3

Téglási Istvánnénak eladó a vízjárta páskumi 2 hold szántója örökáron. Érdeklődni lehet levélileg Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3-3

Összecukható tanulóasztal két székekkel olcsón eladó, Zrinyi utca 61. szám alatt.

Ceglédi Bortermelők Szövetkezete Horthy Miklós ut 23. sz. alatt levő termelői borkimérésé részére üzletvezetőt keres (esetleg lakás is van). Értekezni a helyszínen. 2-1

Eladó Endrőd Pojákhalm 17 és fél hold szántóföld tanyával együtt, ugyszintén Mezőturon Perespusztán 91 és fél hold szántó és tanya készpénz fizetés mellett. Érdeklődni lehet Békésen, özv. Janyik Mihályné, Janyik-utca 5 szám alatt. 4-1

Eladó: 32 kat. hold keselyősi szántó, nagy gazdasági épületekkel; esetleg több részletben is, — 10 hold varsányhátú szántó 2800 P, — A révlaposi Máday-féle szőlős- és gyümölcsöskert egészben, esetleg kisebb parcellákban is: négyszögönként 2.50 P-ért, — Pocokkerten 1260 négyszögöl szőlős és gyümölcsös, 707 négyszögöl szántó épülettel, — Csepüskerten 1007 négyszögöl, — Vidólaposon 1040 négyszögöl szántó 900 P-ért, — Horthy Miklós u. 6 szobás ház üzlethelyiséggel 11.000 P-ért, — Mátyás király utcában 3 szobás, Rákóczi utcában egy 4- és egy 3 szobás lakóház, Hősök Emlék-utján 3 szobás-üzlethelyiséggel, Luther utcában 2 szobás, Szilágyi Dezső utcában 2 szobás új lakóház nagy telekkel.

Vételre kerestetik: 30—80 holdig Gyoma és Körösladány között. Izsó Balázs ingatlan irodája, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WAGNER MARTON.
Hungaria könyvnyomdával, Gyoma
Felelős üzemvezető: Tekol Sándor.

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P., Fél évre 3.12 P., Egész évre 6.24 P.

Belvezetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: WAGNER MARTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabása

Egyhasabos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerre 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félevesi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Istennek dicsőség, — embernek békesség

Istennek dicsőség, — embernek békesség: ez a kettős üzenet az egész világot betöltő alaphangja, az az ég szárnyaló diadaléneke annak a szeretetnek, mely a bethlehemi jászolból felénk árad, ami azt hirdeti, hogy ismét Karácsony van, újból megérhettük a Szeretet legszentebb ünnepét.

Dicsőség Istennek, — ez az ember köszöntése az Ur felé, kit Karácsony ünnepén nemcsak úgy ismerünk meg, mint világot teremtő, mint a nagy mindenséget kormányzó ős-erőt, — kit Karácsony ünnepén nemcsak úgy ismerünk meg, mint erényt jutalmazó, bünt megbüntető bírót, hanem sokkal inkább úgy, mint aki Szeretet, aki örökkévaló Szeretet, mert Édesatyánk lett a Jézus Krisztusban.

Köszöntsd azért, ó embervilág, Karácsony ünnepén az ég föld Urát, szeretetben elfoghatatlan gazdag Atyádat az angyali himnusszal: Dicsőség Istennek a magasságban!

Békesség az embereknek, — ez pedig az Isten Lelkének csókja homlokunkon Karácsony ünnepén. Azt jelenti a csók, hogy neked, óh ember nem szabad többé a bűn és harag szülöttének lenned, nem szabad a gyűlölet és szeretetlenség rabszolgájának lenned, mert te az örök szeretet gyermeke vagy földön és égen egyaránt.

Óleld azért magadhoz, óh embervilág, minden földi testvéredet szent Karácsonynak ünnepén ezzel az angyali himnusszal: Békesség és jóakarattal legyen e földön néktek embereknek!

Am mindez nem elég. Nem elég a tovatűnő év folyamán egyszer ünnepet szentelni az Örök Szeretetnek, az Isten — és emberszeretetnek.

Fájdalom eléggé így volt eddig, ezért haloványult meg a hitnek fénye, romlott meg az

erkölcsnek ereje, bágyadt meg szoltárnak éneke!

Fájdalom eléggé így volt eddig, ezért szakadt reánk világháborúnak szörnyű pusztítása, könny és vérözöne, Trianonnak átka, magyar dicsőségnek porbahanyatlása, szent porbahanyatlása.

Fájdalom eléggé így volt eddig, ezért lett reményevesztett,

kétségek és szélsőségek közt csapongó ez a mi világunk.

Ünnepelj örök Karácsonyt, óh én magyar népem. Angyali himnusz legyen minden nap az életed, szeretve Istent és szeretve embert azzal a kettős üzenettel, azzal a kettős bizonygatóval: Istennek dicsőség, — embernek békesség!

Építésre, boldogságra, öröme, szabadságra egyetlen hatalom van e világ felett: a karácsonyi Örök Szeretet!

Gyula, 1938. Karácsony.

HARSÁNYI PÁL
esperes.

Korszakalkotó kezdés az öntözési gazdálkodásban

Schulek Béla főmérnök nagyjelentőségű bejelentése az Ivánfenéki-társulat közgyűlésén

Az Ivánfenéki Ármentesítő Társulat folyó hó 21-én, Gyomán tartott közgyűlésén az öntözési gazdálkodásra való fokozatos áttéréssel kapcsolatosan komoly jelentőségű állásfoglalás történt.

Schulek Béla főmérnök ismertette azokat a nagyjelentőségű munkálatokat, melyeket az Öntözésügyi Hivatal a társulat öntözésének érdekében tervbe vett. Köztudomású, hogy a Békésszentandrási mellett épülő duzzasztó mű van hivatva arra, hogy a Körös-folyó vízszinét felemelve, azon a hajózás mellett az öntözéshez szükséges és éppen a nyári időszakban hiányzó vizet biztosítsa.

A felduzzasztott vízszinü Körösből az Öntözésügyi Hivatal részben szivornyák, részben a szivattyutelepek gátalatti nyomócsövein természetes úton beeresztett öntöző viznek továbbszállítására. szivattyutelepek építését vette tervbe, mely munkálatok előreláthatóan rövidesen megindulnak, úgy, hogy

a békésszentandrási duzzasztómű elkészültéig ezek, a társulat területére előirányzott munkálatok is, minden valószínűség szerint elkészülnek s megnyílik a lehetőség a kiterjedt területeken gyakorolható öntözési gazdálkodásra való fokozatos áttérésre.

Mint hogy azonban a gazdaközönség, általában véve, nem öntözés ellenes ugyan, de bizonyos tartózkodással fogadja az újításokat, az Öntözésügyi Hivatal tervbevette öntöző mintatelepek és úgynevezett uttörő-öntözőtelepek létesítését is.

Az Öntözésügyi Hivatal a társulat területén, Gyoma határában is szándékozik egy 10-12 kat. holdnyi területet megvásárolni, melyet öntözésre berendez, tanyaépülettel, istállóval, kúttal, élő- és holtfelszereléssel ellát s azután a Vitézi Szék javaslata alapján egy nagy családu, minden tekintetben ki'ogástalanul gazdálkodó vitézt e telep vezetésére, 10 évi idő-

tartamra, oda kitelepít. A telep tartozik az Öntözésügyi Hivatal szakközegeinek utasítása alapján gazdálkodni, tehát olyan gazdasági növényeket termeszteni, melyeket földje ösztetelénél fogva, öntözési gazdálkodással, eredményesen előállíthat. Tartozik a növényeket akkor és úgy öntözni, amikor azt neki előírják. Ha a telep megfelel a kívánalmaknak, úgy az Öntözésügyi Hivatal módot nyújthat arra, hogy a telepet a jövedelemből meg is vásárolhassa.

Az e célra szóbajöhető területek kikeresésére vonatkozóan a társulat vezetősége összekötetésbe lép dr. Szász Lajos h. főjegyzővel, hogy minden szempontból alkalmas területeket javasolhasson az Öntözésügyi Hivatal szakközegei által lefolytatandó vizsgálat céljaira.

Ezen túlmenően tervbe vannak véve úgynevezett uttörő-öntözőtelepek létesítései is. Ennek szervezését a következő példa világítja meg: ha egy 20-30 holdas gazda területéből 5 holdon szeretne öntözési gazdálkodást bevezetni, az Öntözésügyi Hivatal erre neki körülbelül holdankénti 80 pengős, vissza nem fizetendő, segélyt ad, melyből az illető birtokos tartozik a telep utasítás szerint öntözésre berendezni. Bizonyos esetekben a telep az élő és holtfelszerelés kiegészítésre alacsony kamatozású, hosszulejáratu kölcsönt is igényelhet, sőt, ha vitéz az illető, még épületek emelésére is kaphat bizonyos korlátozások mellett kölcsönt.

E támogatás fejében tartozik a gazda a berendezett 5 holdon úgy gazdálkodni, ahogy azt az Öntözésügyi Hivatal szakközegei előírják, mégpedig éveken keresztül, tehát megállapított időtartamig.

A társulat területén több ilyen uttörő-öntözőtelep létesítésére fog alkalom nyílni.

Kétségtelenül nagy jelentőségű lesz e telepeknek. Ha ezeken az öntözögazdálkodás megindul s ezek 1-2 év alatti már

eredményeket mutatnak fel, ezek lesznek azok az első gócpontok, melyek mintául fognak szolgálni s melyekre az öntözésre áttérő többi gazdák, valóban mint uttorókra fognak tekinteni s az ő náluk leszűrt eredmények alapján fogják saját birtokaik egy részét az öntözésre fokozatosan berendezni.

Nehézség pusztán abban mutatkozik, hogy pl.: egy kisebb öntözőtelep berendezkedésére nyújtott segélyből a szivattyu és motor költsége alig fedezhető. A társulat közgyűlése oly értelemben hidalta át a nehéz kérdést, hogy hajlandó könnyű, szállítható motoros szivattyukat beszerezni s ezek segítségével az öntözőtelepeken az öntözést úgy és akkor teljesíteni, amikor ezt az Öntözésügyi Hivatal szakközegei előírják.

A birtokos tehát mentesül nemcsak a gépberendezés nagyobb költségétől, de az öntözés lebonyolításának munkájától is, amely munkától némi alappal idegenkedik, mert hiszen azt sohasem gyakorolta s így az előtte teljesen ismeretlen.

A társulat az öntözés vizellátását önköltségi áron biztosítja. Tehát tulajdonképen az öntözni kívánó gazdákat a gépberendezés nem terheli s ezzel intenzíven bekapcsolódik, mint egy harmadik, de lényeges szervként az Öntözésügyi Hivatal és a birtokos közé,

s így egy hármassal együttműködés alapján előreláthatólag zökkenésmentesen biztosítható lesz annak a nagyfontosságú öntözéses gazdálkodásnak sikere, melytől jogosan várjuk egy újabb kor bekövetkezését.

A szerencsésnek modható közgyűlési elgondolás más szempontból is igazságos. Csak azokat a gazdákat terheli, akik öntöznek. Akik nem kívánnak öntözni, teljesen kihagyja a terhek viseléséből is.

A társulat közgyűlése, átértve az Öntözésügyi Hivatal nagyjelentőségű elgondolását és szándékának fontosságát, a fennírt beható mérlegelése után

5000 pengőt felvett költségvetésbe az uttoró-öntözőtelepek támogatására s egyben megbizta a vezetőséget, hogy a területén fekvő községek előjáróságával mielőbb lépjen érintkezésbe, hogy az uttoró-telepek részére alkalmas területek, — lehetőleg az egész társulat területén, illetőleg minden társulati község területén — mielőbb összeírassanak, illetve kiválogat-

hatók legyenek az arra jelentkező birtokosok közül, hogy a már kellőleg átrostált ajánlatok közül a leg-

megfelelőbbek minél előbb az Öntözésügyi Hivatal szakközegeinek elbírálása alá kerülhessenek.

Téli táplálkozás

Az embernek minden életműködése-mozgása, lélekezése, szívének verése, foglalkozása, stb. — munkával jár és az erőt e munkához a táplálék szolgáltatja.

Valamint a gőzgépnek teljes működéséhez szükséges, hogy mindig ellássák tüzelő anyaggal, úgy az ember testébe is folytonosan be kell vinni táplálékot, mely megemésztvén, a test számára az anyagot és erőt szolgáltatja.

A táplálékokat felosztjuk szervetlen és szerves anyagokra.

Szervetlen pl. a víz, a különböző ásványok. Szervesek pl. a hus, zsír, olaj, cukor, a főzelék-félék, stb.

A szervetlen tápanyagok legfontosabbja a víz, mivel a szervezetünkbe bevitt összes táplálékok felszívódása és a bomlási termékek kiürítése annak kellő mennyiségben való jelenlétéhez van kötve. Testünk felépítése céljából szükségünk van mészre, magnéziumra, kálium-nátrium sókra, vasra, stb. Ezeket a sókat különböző ételeinkkel vesszük be a szervezetünkbe, a konyhasót pedig külön is adjuk ételeinkhez.

A szerves tápláló anyagok részben a test fenntartására, gyarapítására szolgálnak, részben pedig arra, hogy elégséggel — ugyanis a táplálék felhasználódása égési folyamat — meleget fejlesszenek és erőt termeljenek. E táplálékok mindenike szenet, az élethez okvetlenül szükséges oxigént, továbbá ugynevezett fehérjét és még számos hasonló anyagot tartalmaz.

Legnagyobb mennyiségben szenet használ el a szervezet és így legnagyobb mennyiségben széntartalmu táplálékra van szükségünk. Ha nem kap a test annyi szenet, amennyit elhasználnál, akkor legyengül, nem bírja a munkát, gyorsan soványodik, mert most a testnek a szövetei, előbb a zsír, azután a hus fogy el, mivel szén hiányában ezek égnék el és ezekből táplálkozik a test. Ha ellenben több szenet kap a test, mint amennyit teljesen felhasználni tud, akkor annak jó része a bélen keresztül kiürül, míg kisebb része lerakódik a testben és annak zsírt, vagy más szóval sulyát gyarapítja.

Ha az ember erősen dolgo-

zik, akkor szintén növekedik a test széntofogyasztása, azért a munkásnak, az erősen dolgozó embernek több széntartalmu táplálékra van szüksége, mint a pihenőnek, nem dolgozóknak, többek között a betegeknek is.

Széntartalmu tápláló anyag sokféle van. Legnevezetesebbek: a zsírok, olajok, továbbá a keményítő és a cukrok. A testnek szükséges szén ezen anyagok bármelyike szolgáltathatja; azonban a tapasztalás azt mutatja, hogy a legegészségesebb az a táplálkozás, melynél mind a három fajtája a szén adó tápláló anyagoknak vegyesen használtatik fel.

Zsír, azaz szén szolgáltató anyag van a vajban, a disznózsírban, az olajban, némely gyümölcsben, pl. mandula, dió, mogyoró. Keményítőt ad gabonánk, lisztünk, a burgonya stb.; cukrot szolgáltat a méz, a cukor, a gyümölcs stb.

A test étele közben a szén után nitrogéntartalmu szerves anyagokat fogyaszt legnagyobb mennyiségben. Ilyen nitrogént szolgáltató tápláló anyagok közül legfontosabbak a fehérjék. Fehérje nélkül nincs élő sejt. Fehérje nélkül emberi szervezet meg nem él.

Fehérjéket szolgáltató legfontosabb tápszereink: a hus, a tej, a sajt, a tojás; sok fehérje van a gabonában is, még több a lencsében, babban, borsóban stb.

A fehérjék az emberi szervezet felépítéséhez szükséges legfontosabb anyagokat tartalmazzák, mint pl. foszfort a csontképzéshez, a vasat a vérképzéshez. Ha ez így van, akkor mondani sem kell, hogy az ilyen táplálék főként a gyermekkorban nélkülözhetetlenül fontos, mert hiszen a test ebben a korban épül fel. Tehát gyermekeknek bőven adjunk cukrot, illetve cukrot tartalmazó ételeket, továbbá zöld főzelékeket, mert a vérképzéshez hiányozhatatlan vasat ebben fogja megtalálni a fejlődő emberi szervezet. A felnőtt korban csak a már fejlődött szervezet erejét, ellenállását kell megtartani, ezért már ilyenkor nem okoz oly feltűnő elváltozást a fentebb említett anyagoknak esetleges hiánya a szervezetben.

A helyes táplálkozásnak az is alapfeltétele, hogy élelmiszerein-

ket úgy válogassuk meg, hogy vegyesen állati és növényi táplálékokkal táplálkozzunk. Amint tehát nem lehet helyeselni a tisztán növényi éledelekkel való táplálkozást, a vegetariánizmust, ép úgy nem válik javára a szervezetnek a tulságos husevés sem.

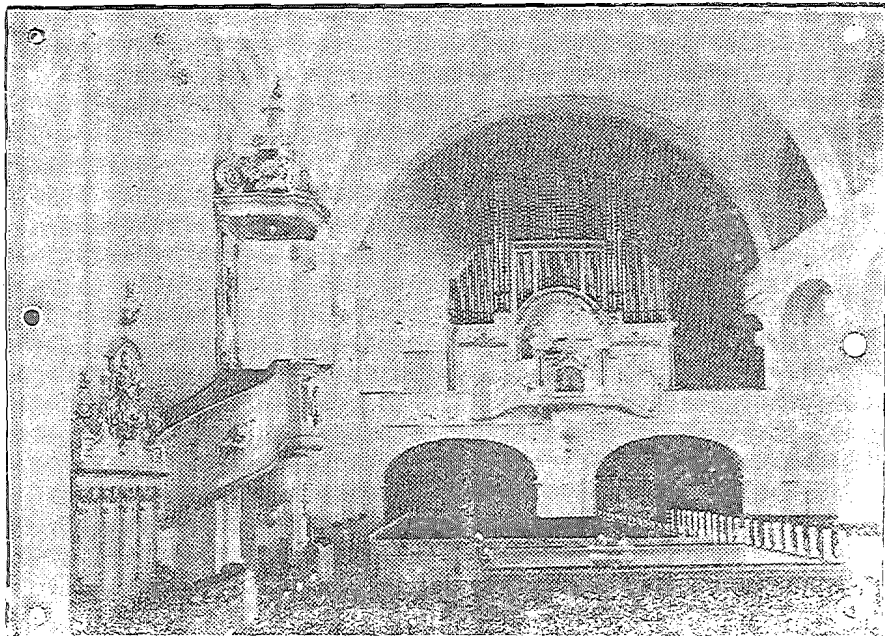
A mi éghajlatunk alatt minden feltétele meg van adva a helyes táplálkozásnak, csak azt kellene tartani. De hogyan van az életben? A földmivelő nép, bár neki van a legtöbb adottsága arra, hogy a zöld főzelékeket termelje, mégis ő eszik legkevesebb főzeléket. Ennek okát valószínűleg abban keleti keresnünk, hogy az idejével rendkívüli módon spórol, ezért fogyasztja csak a gyorsan elkészíthető ételeket, így válik aztán egyoldaluan táplálkozóvá és sajnává. Másik ok pedig az, hogy a földmivelő nép körében zöld főzelékek elkészítési módja nem ismeretes. Kívánatos volna ily irányú főzőtanfolyam rendezése.

A helyes táplálkozás tehát az, ha szigorúan vegyes kosztra fogjuk magunkat, természetesen alkalmazkodva az évszakokhoz is. Nagy melegben, tehát nyáron nem ehetünk erősen fűtő táplálékot, mint tul zsíros ételt, hanem mindentéle zöld főzelékeket, sok gyümölcsöt stb. Télen természetesen fordítva, eléggé zsíros ételeket együnk, különösen ha hidegben foglalatokoskodunk, mert főleg a zsír szolgáltatja az égéshez szükséges szenet, már pedig télen mindig több melege van a szervezetnek szüksége, mint nyáron. Természetesen télen a száraz főzelékeket használjuk, továbbá a gyümölcsöt, akár nyers, akár befőtt alakjában, mint az emésztés elősegítőjét és a szorulás leghathatósabb ellenszerét. Nem hagyhatom megjegyzés nélkül a gyümölcsökben lévő, az emberi szervezet nélkülözhetetlen élet feltételeit, az ugynevezett „Vitaminokat“. A vitaminok oly anyagok, melyek a szövetekben keringenek és bármelyikük is hiányzik, a szervezet egyensulya felbomlik, beáll a betegség.

A helyes táplálkozás tehát az, amikor a vegyes táplálékokkal a szervezetnek minden szükséges építőanyagot megadunk és nem tereljük rossz irányba a szervezet egyensulyát az egyoldalú táplálkozással, mert csak az az ember és ezeken keresztül az a nép az egészséges, erős, amelyik jól és okosan táplálkozik.

Dr. VINCZE ENDRE
közs. ügyv. orvos.

„A műemlékké nyilvánított gyomai református templom belseje a megújítás után. Az orgonát tervezte: Papp Zsigmond gyomai kispap-presbíter.”

Ezzel a szöveggel hozta a reformátusok hivatalos lapja: Debreceni Protestáns Lap legutóbbi számában ezt a fenti képet, melyet mi is örömmel közlünk le lapunkban.

A műemlék-templom az egész országban igen nagy érdeklődést kelt. A Műemlékek Országos Bizottsága több felvételt készített külséről és belsejéről, képgyűjteménye részére. A hivatalos ismertetést maga dr. Lux Kálmán egyetemi tanár vállalta. Vidéki lapjaink is elragadtatás hangján írnak róla. Legutóbb szép cikk jelent meg

a Kisujszállás és Vidéke vezető helyén, amely a gyomai példát állítja oda a kisujszállási hívek elé, akik szintén renováltatni akarják templomukat. Cikket és képet közölt róla a Debreceni Ujság is.

Nagyjelentőségűnek kell tartanunk azt a tényt, hogy felvételeket kért a templomunkról dr. Révész Imre püspök, a debreceni tudomány egyetem teológiai karának liturgiai szeminariuma részére.

Az egyházi lapok mellett fényképet és ismertetést kért róla a reformátusok naptára is.

A Gyomai Stefánia Szövetség karácsonya

Csendesen, minden külsőségtől mentes, családi összejövetel volt december hó 21-én délelőtt a helybeli Stefánia Szövetség házában. A Stefánia vezetősége, idén is szeretetsomagokat osztott ki nagyszámú gondozottjainak.

Dr. sarkadi Nagy Pál főorvos vezetésével jelen voltak: dr. Sorbán Jenő főszolgabíró, dr. Szilágyi Ferenc tiszti orvos, Wagner Mártonné, Nagy Sarolta, Kocsis Istvánné, Erdei Gábor pénztáros, Tar Rózsi védőnő.

Wagner Mártonné néhány

közvetlen szóval üdvözölte az anyákat, lelkükre kötötte az intézet megbecsülését, látogatását.

Egy kislány kedves karácsonyi verset mondott, majd az egyik anyja az anyák nevében köszönte meg a karácsonyi ajándékot.

A Himnusz eléneklése után megkezdődött a csomagok kiosztása. Mintegy 120 szegénysorsu anyja jutott így egy kis karácsonyi segítséghez, amit ezúton is megköszönnek a Stefánia vezetőségének és a közsegadakozó szívű anyáinak.

Dr. LEGEZA TIBOR LETT A DALÁRDA ELNÖKE

A községünk társadalmi életében, hol nyíltan, hol allattomosan megnyilvánuló feszítő és romboló tünet évek óta szépen fejlődő dalárdánkat sem kímélte meg. Az elnök-válság a működő tagok között is ellentéteket szült és már félő volt,

hogy e szépen működő egyesületünk megbénul.

December 16-án jöttek össze a dalárda tagjai, hogy a Nemerrey Péter lemondásával megüresedett elnöki tisztséget betöltsék. A titkos szavazással megejtett választás eredménye,

hogy dr. Legeza Tiborra 23 és dr. Bartha Gusztávra 7 szavazatot adtak le.

Az újonnan megválasztott dalárda elnöknek az lesz a legszebb érdeme, ha újra helyreállítja a gyomai dalosok között a régi dalostestvéri viszonyt és felvérteti őket, hogy a csak romboló szándékuakat távol-

tartsák maguktól.

Nem lesz könnyű dolog Nemerrey Péter 12 évig sok igyekezettel, rátermettséggel, áldozatkészséggel és önzetlenül viselt elnöksége után a gyomai dalárda elnökségét betölteni. Reméljük, hogy dr. Legeza Tibor beváltja a hozzáfűzött reményeket.

GRÓF CIANÓ BUDAPESTEN

A népszerű olasz külügyminiszter, Mussolininek a veje, Horthy Miklós kormányzónk vendége volt és részt vett a gödöllői és mezőhegyesi udvari vadászatokon.

A vadászat csak eszköz volt arra, hogy ismételtén kimutathassuk az olasz nemzet és annak vezetői iránt nagyfokú szeretetünket és hálánkat.

Az érkezéskor, valamint az itt tartózkodás közben, ahol csak alkalmat nyílt a magyar lakosságnak, mindenütt tüntetően kimutatták, hogy mennyire becsüljük az olasz nemzetet.

Kimagasló eseménye a Cianó külügyminiszter kezdeményezésének, az ut egyengetés, hogy a szerbekkel baráti viszonyt teremtsen közöttünk.

Uj zsidótörvény készül

Pénteken új törvényjavaslatot terjesztett a kormány a képviselőház elé, amelynek főbb részei a következők:

Zsidónak kell tekinteni azt, aki az izraelita hitfelekezet tagja, vagy a jelen törvény hatálybalépésekor az izraelita hitfelekezet tagja volt, továbbá minden félvér zsidó. Nem tekintik tehát zsidónak azt, aki egynekedvérben zsidó. Ezenkívül a félvérzsidónál is van egy kivétel, nevezetesen azoknál a félvérzsidóknál, akik olyan házasságból származnak, amelyet 1938 január elseje előtt kötöttek és amely házasságban a zsidó fél már a házasság kötése előtt megkeresztelkedett. A házasságból származók tehát a törvény értelmében már kereszténynek születtek. Ez az egyetlen kivétel. Ez a rendelkezés kizárja, hogy a jövőben kötendő ilyen vegyesházasságokból származó gyermekek ne vonassanak a törvény hatálya alá. Aki ezután köt ilyen vegyesházasságot, tekintet nélkül arra, hogy a zsidó fél a házasságkötéskor keresztény-e, az ilyen házasságból származó utód a törvény szempontjából zsidónak fog tekintetni.

Ez az alapmegállapítása a törvénynek arra nézve, hogy kit kell zsidónak tekinteni.

Az országos számarányt a szellemi életben hat, a gazdasági életben tizenkét százalékban állapítják meg.

Az arányszámon felüli 3 százalékig felvehető magánalkalmazásba, aki a fronton kitüntetést szerzett, vagy 50 százalékos hadirokkant.

Köztisztviselő, közjegyző, felelős szerkesztő, kiadó, vezetőmunkatárs, szín- és filmszínházigazgató zsidó nem lehet.

Közszállításokat és iparigazolványt csak az arányszám terjedelméig, egyedáruságot nem kaphat zsidó.

A szerzett jogokat a törvény nem érinti.

Szavazójogukat a zsidók külön, egymásközt gyakorolják.

Az 1914 után vagy visszaélésel szerzett állampolgárságot megvonhatja a belügyminiszter.

Munkásegylet vagy szervezet tisztikarában nem lehet zsidó.

Az első zsidótörvény egészében hatalyát veszti.

Gazdák! Figyeltem!

Akik figyelemmel olvasták el az Ivánfenéki Társulat gyűléséről szóló beszámolómat, amelyen Schulek Béla főmérnök bejelentette, hogy az Országos Öntöző Hivatal alkalmat ad a gyomai gazdák közül is egy párnak, hogyha alkalmas helyen fekszik a földje, hogy berendezkedjék az öntözésre és ehhez olyan tekintélyes pénzsegítséget nyújt, amelyből az egész berendezést beszerezheti. Akár egy-két holdon is kísérletezhetik az illető.

Nincs késlekedni való idő. A gondolkodó és számító gazdát nem kell biztatni, az már holnap megy dr. Szász Lajos h. főjegyzőhöz jelentkezni, nehogy kimaradjon ebből a kedvező alkalomból, amelyet soha többé nem foghat meg

Felvidéki est január hó 7-én az Uri-Kaszinóban

Bemutatjuk kedves olvasóinknak Rozsnyót

ROZSNYÓ NEM VOLT, HANEM LESZ

A felejthetetlenül szép ünnepnapok után, melyeknek igézetes szépsége tovább is derübe öltözteti szívünket-lelkünket, felvesszük már a hétköznapi munkaruháját, hogy megkezdjük a jövő céltudatos, bölcs, józan építését. Először is át kell gondolnunk az új országhatárok alkotta helyzet összes adottságait, számba kell vennünk erőinket, képességeinket, kincseinket, a természet nyújtotta előnyöket és fejlődési lehetőségeinket, hogy aztán a jól és helyesen kitűzött cél érdekében minden időnk és tehetőségünket kifejthessük.

Egy pillantás az új térképre meggyőz bennünket arról, hogy Rozsnyónak a határvárosok nehéz és küzdelmes sorsa jut osztályrészül. Ugyanabba a helyzetbe kerültünk, mint 20 év előtt Balassagyarmat, Szeged, vagy Sopron. Az egész Sajó-völgy, Csetnek vidéke 20.000 lelkének kizárólagosan Rozsnyóra irányuló kereskedelmi és kulturális kapcsolata egy esapásra megszűnik. Kereskedelmünk, iparunk elveszti vevőközönségének több mint felét, tehát 50 százalékos leszegényedés fenyegetné, ha ezt más módon helyre nem billentik. A Sajó-völgyi Athénnek valamikor oly nagy dicsőséget szerző nagyszámú tanuló ifjuság is hihetetlenül megcsappant. Valamikor két főgimnázium bővelkedett tanulóiban, ma egy gimnázium számára is kevés tanuló iratkozott be. Ezen sem lehet változtatni, mert ez az új határ természetes következménye. Kassa injekcióképpen műegyetemet kap. Rozsnyóra még a mesterségesen kitenyészített és a természetes folyamattal ellentétben álló létesítendő új iskolák sem tudnának életet verni. Minden igyekezetünkkel azon kell lennünk, hogy a már meglévő iskoláinkat ujjakkal gyarapítsuk, de ne álltassuk magunkat avval, hogy ez Rozsnyó fejlődését tetemesen elősegítendő.

Az utolsó 20 esztendőben több olyan város, melynek ter-

mészeti adottságai úgy hozták, minden mesterséges beavatkozás nélkül rohamosan növekedett, holott Rozsnyón a város fejlődése csak csigaléptekben haladt előre. Olyan fejlődési lehetőséget kell tehát városunknak találni, mely nem mesterséges lélekzésnek, vagy injekciónak szerepét játsza, hanem fekvéséből és természeti adottságából következik.

Több gondolat vetődött fel. Egyik, hogy Rozsnyóhoz kell csatolni a rócel járás visszakerült részét, ami a Jolsvai völgy Rozsnyóra való terelését jelentené. Ez kétségtelenül jogos és üdvös követelés, bár ettől csodát várni nem lehet, mert Jolsva a nagy távolság miatt a közeli dobsinai völgyet pótolni sohasem fogja tudni. Iskolák szaporítása sem fog különösebb eredménnyel járni, ha egyszer nincs elég tanuló ifjuságunk, más vidékekről idehozott tanulókkal ezt mesterségesen nem pótolhatjuk. Harmadik terv a bányüzemek kifejlesztése és nagyobb számú munkásság alkalmazása. Ettől sem várhatunk különösebb eredményt, mert egy iparvállalat nem Rozsnyó fejlesztését, hanem elsősorban saját fogyasztási szükségletének fedezését tartja szem előtt s vasérc kincseit nem fogja indokolatlanul rohamosan kiaknázni, a szokásos tartalékolást és józan jövőbe látást sutba dobva. A Bata megszüntetésével és a hadsereg nagyobb megrendeléseivel a cipőipar még nem nyert csatát, mert az idő sodrát hosszabb ideig fenntartani nem lehet. A gyári áru tovább dumping árakat fog diktálni a szegénységgel küzdő és jobb sorsra érdemes kézműves iparosságunknak.

Hol van Rozsnyó gazdasági kibontakozása és szebb jövőjének lehetősége elrejtve? Rozsnyó gazdagságának és szebb jövőjének alapja abban rejlik, amiben Rozsnyó Magyarországnak kivétel nélkül minden városát toronymagasságban felülmúlja: felbecsülhetetlen és kor-

látlan fejlődési lehetőséget nyújtó természeti szépségeiben és ideális fekvésében. Ez az egyetlen alap, amelyen józanul és szorgalmasan építve, Rozsnyó soha sem látott virágzását és gyönyörű jövőjét készíthetnénk elő.

Ma már az elfogulatlan és tárgyilagos szemlélő kételkedést kizáróan megállapíthatja, hogy a tízmillió magyar nemzetnek legtündéribb, legegészségesebb, legromantikusabb vidéke és drága kincse ép Rozsnyó. Itt van Magyarország legmagasabb hegye, melynek fenyőrengetegekben néhány éven belül olyan óriási szanatóriumok s a villáknak, nyaralóknak, sportpalotáknak sokasága fog épülni, mely hivatva lesz a Tátrát és az egész ott maradt Felvidéket pótolni. Ma már gyerekjátéknak számít egy autósziatrádnak kiépítése a Pozsalló ormára, mely télen sportolóknak s tavasztól őszig a tüdőbajosoknak valóságos Eldorádója lesz. Aki Stósz, Kékes, Lillafüred rohamos fejlődését látta, melynek fekvése Pozsallóval össze sem hasonlítható, az elképzelheti azt az amerikai stílusú építést, mely Rozsnyó tündéri vidékén fog folyni, hogy a tulnyomóan alföldi magyarnak, itt nálunk, magaslati levegője és gyógyfürdője legyen. Rozsnyónak tehát olyan hallatlan kincsei vannak, melyeknek aprópénzre való váltása csak a város vezetőségének és a lakosságnak bölcseségén és éleltrevalóságán fordul meg. Ha józanul, bölcsen, a kor szelleméhez mérten és éleltrevalóan fogjuk meg a dolog jobbik végét, akkor teljes bizonyossággal vallhatjuk, hogy „Rozsnyó nem volt, hanem lesz” s néhány éven belül hirneves és gazdag fürdőváros lesz. Ugy értesültem, hogy már a közeljövőben a sportolók rajai fogják ellepni Rozsnyót, siugratókat építenek stb. és amint tavasszal a hó elolvad 6.000.000 pengős előmunkálatokba kezdenek. Ez azonban csak izelítő a tőkének ideáradásából, mert a jó befektetés és a rentábilis üzlet rögtön mozgásba hozza a vállalkozó nagytőkét. Nincs a Felvidéknek egy városa, melynek ilyen pano-

rámája, tündéri vidéke, természeti kincse, látványosságai, gyógyító levegője és vize volna, mint Rozsnyónak, ezért a felszabadulással gazdaságilag legtöbbet Rozsnyó nyert, mely a kezdet nehézségeinek leküzdése után igazán szép jövőnek néz elébe.

Vargha Sándor.

Szemelvények a Rozsnyói Hírlap cikkeiből

... a premontrieiek épületében az állami magyar gimnázium nyílt meg és folytatja működését.

Ebben az új magyar gimnáziumban nagy örömmel üdvözöljük azt a tényt, hogy a tanítást imával kezdik és végzik. Amint tudni méltóztatik, római kath. testvéreink összetett kézzel imádkoznak, az evangélikusok és reformátusok összekulcsolják a kezüket. Vallom és állítom, hogy ennél lényegtelenebb különöséget nem ismerek az egyházak szertartásai között. Épen ezért tartom különös és tulbuzgó eljárásnak azt az utasítást (nem tudom hivatalos-e, vagy sem) miszerint a gimnázium növendékei felekezeti különbség nélkül összetett (és nem összekulcsolt) kézzel tartoznak imádkozni.

Bizzunk benne, hogy az itt megpendített kérdésekre jó válasszal felel az az Ur Isten, aki egyforma szeretettel néz összetett és összekulcsolt kezű magyar gyermekeire.

Tömösközy László.

Mükedvelő előadás a Hoilerban

A gyomai Iparos és Kereskedő Ifjak Önképzőköre karácsonykor színre hozza Bónyi Adorján „Az elcsereált ember” című híres színjátékát. A címszerepet Molnár Gyula játssza, akinek irányítása mellett a próbák már folynak. Az összes szerepeket gyakorlott mükedvelők játsszák s így az irodalmi értékű mű méltó előadásban kerül a gyomai közönség elé.

GYTK Szilveszter a Hollerben

Pályaválasztás

Irta: Nagykovácsy Milenkó

Ezt a cikket a szerzőnek „Bokréta” című üzletház-újságjából vesszük, mint közérdekű és igen eredeti elgondolású közleményt. (Szerk.)

Pályaválasztás! Az ifjúságnak milyen sok tervét, vágyát és reményét, a szülőknek mennyi gondját, aggodalmát, szeretetét takarja ez az egyszerű szürke szó: Milyen pályára irányítsam gyermekemet, — milyen pályát válasszak — veti fel a kérdést ezer meg ezer szülő és gyermek.

A kérdés valóban nehéz s a felelet mégis elég egyszerű. Lehetőleg olyan pályát válasszon magának minden fiatalember, amelyhez leginkább van hajlama, olyan pályát, amelyen a munkát nem robotnak, hanem hivatásnak érzi.

Aki így választ pályát s aki az így választott pályán a munkában egész lelkét beleadja, az — akár milyen pályára is ment — jól választott.

„Lehetséges és szorgalmas emberek számára mindig lesz munka és kenyér a földön” — szögezte le az örökérvényű igazságot Ford — s kívánatos, hogy ezt a biztató igazságot a mi fiatalságunk is a magáévá tegye.

A szülők pedig neveljék rá a gyermekeiket arra, hogy az élet küzdelem, neveljék rá őket arra, hogy ebben a küzdelemben nem a protekció és a szerencse, hanem a szorgalom és a kitartás a döntő tényezők. S akkor megkönnyítették a pályaválasztás nehéz kérdését, amelyet sokszor amugyis a véletlen dönt el. Talán nem leszek szerénytelen, ha ennek igazolására a magam példáját mondom el.

Az iskola padjából csak alig kikerült fiúcska voltam, amikor, úgy emlékszem, valahol a hűvösvölgyi sétányon láttam két idősebb urat sétálni. Az egyik ur beszélgetés közben leejtette szemüvegét, odaugrottam, felvettem és tisztelettel átnyújtottam gazdájának. Az idős urnak megtetszett fürgeségem, megkérdezett, ki vagyok és hol lakom, majd vidáman vállamra csapott: „Nem akarsz fiúcskám kereskedő lenni?” Elgondolkodtam a kérdésen. Hogy én kereskedő legyek? Erre még sohasem gondoltam. Mit is tudhatam én még akkor arról, hogy mi a kereskedő? Nem is csoda — hisz budai születésű és nevelkedésű gyermek lévén, —

idáig csak a tabáni krejzlerosokat és kisboltokat ismertem, ahol krajcárokért csomagolták a cukrot, meg a pamutot. Mindenestre ennek a véletlennek köszönhetem, hogy a személyem iránt érdeklődő ur beszerződött a boltjába tanoncnak. És a boltban azután határtalan szorgalommal, soha meg nem szünő akarattal és szeretettel csüngtem a munkán: — így lettem kereskedő.

Semmi esetre sem mondhatom tehát, hogy én születtem kereskedőnek, de elmondhatom, hogy a kereskedői pályán elért eredményeim — 600 alkalmazottat foglalkoztató vállalatot — nem valami különleges képességemnek köszönhetem, hanem annak, hogy munkára voltam nevelve s hogy megismerve a kereskedői pályaszépségeit, annak fanatikusává lettem.

És szent meggyőződés az, hogy akit ugyanígy eltölt a munka szeretete, aki nem órára és percre méri a napi munkaadagot, akinek nem teher az, hogy ünnepnap is gondoljon a dolgára, s akinek számára — ép mert főnök — természetes, hogy utolsónak menjen szabadságra — ha ugyan egyáltalán mehet, — mindenki, aki így gondolkodik és így is cselekszik, boldogulni fog, akármilyen pályát választott is.

A nemzet szempontjából azonban nem közömbös az, hogy a fiatalok milyen pályát választ.

A magyar jövő azt kívánja, hogy több legyen a keresztény kereskedő, közép- és nagyiparos, keresztény gyáros, vállalkozó, stb.

A nemzet létérdeke, hogy az élet versenyét az ifjúság elitje vegye fel, létérdek az, hogy az eddig egyoldaluan és szinte betegesen forszírozott lateinerpályák helyett a gazdasági pályákat keresse fel.

E cikk szűkre szabott keretei, sajnos, nem engedik meg, hogy a témával részletesen foglalkozzam, de mégis rá kell mutatnom arra, hogy annak a rendkívül káros gondolkodásnak, amely az ifjúságot a kereskedő és általában a gazdasági pályáktól távol tartja, négy oka van. Ezek a következők:

1. „A kereskedő és iparos társadalmilag nem egyenrangú...” Ez a felfogás nevetséges

és idejét multa és szinte nem is érdemes vele foglalkozni. Talán vannak még, akik így gondolkoznak, de szerencsére mind kevesebben.

2. „A kereskedői pálya nem elégíti ki a magasabb intelligenciájú fiatalságot...” Milyen téves ez a felfogás! Éppen az intelligenciának, a szorgalomnak, szóval minden tekintetben elsőrendű fiatalembernek van a legnagyobb értéke a kereskedelemben. S ezekre a fiatalemberekre olyan szép munka, olyan változatos szellemi tevékenység és idővel olyan vezetőszeret vár, mely a legambiciózusabbal is kielégíthető.

3. „Nincs nyugdíj!” Valóban nincs! De erre megadta a választ miniszterelnökünk, amikor ezt mondta: „Fáradt az a nemzet, amelynek ifjúsága a nyugdíj felé sandít.”

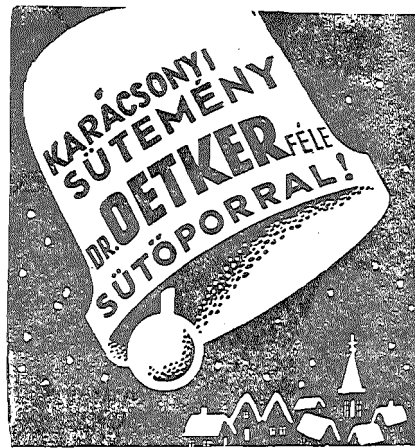
A keresztény társadalomnak végzetes gyengesége ez a nyugdíj felé sandítás, ne ápoljuk ezt a gyengeséget, hanem igyekezzünk legalább a fiatal generációt erőre, bátorságra, az élet versenyére nevelni.

4. „Hiába megy kereskedői pályára a fiatalember, hiába produkál ott elsőrangot, nem tudja magát önállóítani...” Ez a kifogás sem áll meg. Egy szorgalmas, szerény fiatalember kereskedői pályán, mint alkalmazott is feltétlenül viszi anynyira, hogy egy kis tőket tud magának gyűjteni s ezzel egész kicsiben önállóíthatja magát. Minden nagyobb üzlet kicsiben kezdte s majdnem mindegyik önerejéből fejlődött nagygyá.

És még egyet! Végleg megdönti ezt a kifogást a Nemzeti Önállóítási Alap létesítése, amely az ifjúságnak olyan óriási előnyöket nyújt, amelyek a múltban nemcsak ilyen mértékben, de egyáltalán nem voltak meg.

Minden lehetősége megvan tehát az ifjúságnak arra, hogy a kereskedői pályán boldoguljon.

Végezetül csak azt mondhatom, hogy a kereskedői pálya minden szépsége, minden lehetősége várja azokat, akik tudnak és akarnak dolgozni. Aki ezt a pályát megismeri, az meg is szereti s ha megszerette, akkor egyszerre meg fogja találni életének kettős célját: lelkének azt a harmóniáját, melyet ebben az életében csak a jól és kedvvel végzett munka adhat meg s azt az anyagi boldogulást biztosítja a bőséges kenyeret, nemcsak neki, de családjának is. S akkor majd boldogan, meglepődéssel mondhatja el: jó pályát választottam.

Papíros a növényvédelemben

A gazda minden eszközt és minden anyagot felhasznál a növényvédelemben, ha azt gondolja, hogy annak hasznát látja. Nemcsak a gyárak készítik a növényvédelmi szereket, de sok a „feltaláló” a gazdák között is. Az igaz, hogy ezek a feltalálók a legképtelenebb szereket fozik, keverik össze, mint a középkori alchimisták, eredményt azonban nagyon kevesen érnek el, de azért megtörténik az is, hogy fradózásukat siker koronázza. Ilyen váratlan és véletlen felfedezés volt az is, mikor a nyulak ellen télire a fákat papírossal kötötték be. A cél ezen esetben nem a nyulak elleni védekezés volt hanem az alföldi szigorú téli fagyok elleni védekezést akar a szolgálni. Az Alföldön a u. i. a fiatal csemétéknek, de az idősebb fáknak a kérgén is nagyon gyakran keletkeznek fagyfoltok, melyek azután beszáradva, szufertőzés kiindulási pontjai minden esetben és ez röviden a fák pusztulásához vezet. A gazda, ki a fagy elleni védelemre akarta felhasználni a papírost, azt látta, hogy a bekötözött fák kérgét a nyulak nem bántották, míg a többi, amit nem kötöttek be, a nyulak megrágták. Ez volt a kiinduló pontja a nyulak elleni papírossal való védekezésnek és ma már szélteben-hosszában használják jó eredménnyel. A másik alkalmazása a papírosnak a hernyóenyvvel kapcsolatban van, mikor a hernyóenyvvel papíros csikra kenjük, hogy ne ártson a fák kérgének. A fagy ellen is véd a papírossal való bekötés, de ez nem tud elterjedni, mert a sok apró ágat nem lehet gazdaságosan bekötözni. hernyó fogó öveket ujabban hullámpapírosból készítik és igen megfelelő a telet rovarok összefogására is. A féltett almát, körtét papírzacsokba kötik, hogy az almamoly hernyója ellen elrejtse a gyümölcsöt, tehát a papíros meglehetősen elterjedt a növényvédelemben.

A tej

„élet, erő, egészség,“ mondják róla a városi falréragsztott hirdetések. Ebben az igazságban csak egy nagy hiba van, hogy nincs a tejből elég; ha meg van, nemcsak a vevőjének kell azt áránfelül megfizetni, de maga a gazda is drágán veszi ki a tehénből. Az élelmi cikkek közül mondhatni a tej az egyetlen, amiből nem lehet annyit előállítani, hogy azt kellő szervezettség mellett értékesíteni ne lehetne. A külföldet pedig magyar vajjal akkor sem tudnánk meggyőzni, ha lenne is elegendő számú tejelőjóságunk.

Ha komolyra vesszük, (és miért ne vennők?) hogy honfoglaló eleink idejében ez a vidék „tejjel-mézzelfolyó Kánaán“ volt, fel kell tenni a kérdést is, miért nincs ma itt elég se tejből, se mézből, miért kell ezeknek a nagyon fontos táplálékoknak propagandát rendezni ott, ahol, hogy legyenek, semmi akadály?

Apró gyerekek tréfás kérdése szokott lenni, hogy mi volt előbb a világkezdetén: a tojás, vagy a tyúk?

Akarva — nem akarva meg kell állapítani, hogy a mi nagyon komoly kérdésünk élénken hasonlít a fenti tyúk-tojásához: mi kell ide előbb, féjőstehén, vagy takarmány? Rendesen úgy szokott lenni, hogy bő takarmány termés idején nincs elég marha, aszályos években pedig a górétetőt is megetetjük, ha kukorica szárból van. A kérdésnek ilyen össze-visszasága mellett, hogy egyik eset sem jó, tény az, hogy borbán, bnzában a múlt évit, az „ó“-t szeretjük, de nem vagyunk berendezkedve arra, hogy jószágaink is ó-szénát fogyaszsanak, mégpedig egyszersmindenkorra jóllakáság. A szépen növekvő lucernaterületek mellől hiányzanak a rétek, amelyek herés-füves szénája kiegészítene a lucernában levő szűk táparányt*. Ez a teljes értékű takarmány feleslegessé teszi az abrak-félék kényeztetését, drágító fogyasztását, és lehetővé tenné az abrakolással való helyes (tejszaporító, kifizetődő) spekulációt. Akár a jó erőben levő földön a szuperfoszfát.

Rétek létesítése — megfelelő talajon — egyetlen helyes alapja az állattenyésztésnek úgy, mint az állattartásnak. Ha a rét öntözhető, nincs olyan terület, amely vele haszonhajtás dolgában versenyezni képes volna, ezért is nevezik a szántó-föld anyjának.

Rétet azonban csak az a

Magyar gyermekek karácsonya...

Iskola termében, kicsike, szegényes kis színpad.

Apró szereplők rajta,

S peregtetik az előadást,

Felvidéki szegény gyermekek javára,

Hogy... szegények... magyarul olvasni tanulhassanak!

Ti drága,... gyermeki jó lelkek!

Van ottan szereplő,... erdő királynője,

Tündér,... vadász,... törpe,

Szél urfi, angyalok, - népek,... szegények, gazdagok,

Fiu ruhába bujtatott kis szőszke lányok,

Varázsvessző,... hajás baba, csillogó karácsonyfa!

Ti drága,... gyermeki jó lelkek!

Volt ott még valami,... más is,...

A csodás gyermeki hit és képzelet!

A jeruzsálemi jászol is szegényes volt.

De gazdaggá, széppé tette a szeretet,

Hitükkel ők is, kis színpadukat, ragyogóvá, széppé tették!

És az égisz törő magyar igazságnak útját,

A varázsvessző suhintásával tisztára separték!

Ezen az uton az égbe kívánczolt fel két kis gyermek...

Kicsi szívük egész melegével,

Szeplőtlen lelkük teljes fehérségével,

Gyenge hitüket megszegyenítő komolysággal,

Nagyokhoz, erősekhez illő bátorsággal,

Egyenesen az égből merték hirdetni...

Az urnak zsámolyától...

Hiszek egy Istenben... hiszek egy hazában...

Hisszek Nagy-Magyarország feltámadásában!

Ez volt ott... karácsony előestéjén... az erős hitetek!

Országszerzésre született drága magyar gyermekek! és...

A hallgatóság nagy táborának szeméből,

Az öröm könnye pergett!

Gyoma, 1938 december hó.

Fekete Sándor.

gazda létesíthet, akinek saját termésű magja van. Az ide utban levő öntözővizet ezzel a maggal kell várni, így talál az bennünket felkészülten a könnyebb boldogulásra. A sok és jó réti széna ad majd erőt és jószágot a ma még csak sétatereknek nevezhető. kopár legelőkre is, ekkor tudjuk csak szívből megmosolyogni a régi világot, mikor a szakvizsgán mint a vizfolyás, úgy elsorolta a hallgató a magyar Alföld legelőinek hiányait: nincs jó kut, nincs fásítás, gyomirtó pásztor, nincs delelő; a sok „nincs“-re a tanár tette rá a koronát. kérdezvén és mondván: No mi hiányzik még onnan? A legelő marha!

*) Táparány a takarmányokban levő tápanyagok egymáshoz való viszonyának számokban van való kifejezése. 100 kg lucernában 12.4 kg fehérje és 39.7 kg keményítő érték van. Táparánya 1:3, most 1 kg fehérjére kb. 3 kg keményítő érték esik. A jó réti széna 100 kg-jában 4.7 kg fehérje, 42.6 kg

keményítő érték van, táparánya 1:9. A gazdának tehát tudnia kell, ha gazdaságosan akar etetni, hogy szűk, közepes, vagy tág táparányban állítsa-e össze a felhasználandó takarmányt.

A tojásértékesítés tizparancsolata

Az első dunántúli Mezőgazdasági kamara hivatalos közlönye írja:

1. Törődj baromfiaddal is úgy, mint a többi állataiddal, akkor több és nagyobb tojást kapsz és jövedelmed ily módon is gyarapítod.

Ha azt akarod, hogy tyukjaid télen is jól tojjanak, kellően etesd őket. Tengeri és korpa stb. mellett azonban mindig gondoskodjál fehérjedus eleségről is: (pl. lucernaliszt, olajpogácsa, stb.), mert a tojásstermeléshez elsősorban ez szükséges.

Gondoskodjál arról, hogy a tyúk mindig száraz tiszta alomra

tojhasson. Ha mégis bepíszkólódna a tojás, nem szabad megmosnod, mert a mosott tojás gyorsan romlik.

2. A tojással ne spekulálj, lehetőleg minden héten kétszer, de legalább egyszer add el az egészét, hogy frissen kerüljön a fogyasztóhoz.

3. Ne felejtse el, a tojás sulya beszáradás következtében napról-napra esökken és kisebb értékű lesz.

4. Óvjad a tojást a nedveségtől, a nap melegétől és rázódástól, mert a tojás ezek hatására alatt könnyen romlik. A tojás már 20 fok C feletti melegben gyorsan romlásnak indul.

5. Óvjad a tojást a fagytól, mert az már — 0.5 C-nál megfagyhat és szétreped vagy legalább a tojás fehérje megzavarodik.

6. Ne tartsd a tojást erős, átható szagú egyéb anyagokkal együtt, mert a tojás a rossz szagot hamar felveszi és megtartja.

7. Mielőtt eladnád, válogasd ki a tojást. Törött, piszkos, az állott kicsi tojást használd el saját háztartásodban, vagy add el helyi fogyasztásra.

8. A tojást száraz, tiszta fagyapotba, vagy ugyanilyen szalma közé csomagolva hozd piacra, hogy el ne törjön.

8. A tojásládák vagy kosarak alá a fuvarozás alkalmával tegyél szalmát, hogy a tojások a rossz uton kevésbé szenvedjenek a rázkódástól, lehetőleg csak rugós kocsin szállítsd.

10. A minimális tojásárak, amit a gazdának legalább meg kell kapnia, minden postahivatalban ki vannak függesztve.

Nádudvari Mihály becsületsértési pert indított, de elveszítette

Ez év februárjában, az Üri-Kaszinó közgyűlésén, felolvasták Nádudvari Mihály fellebbezését, amelyben durva hangon támadta meg a kaszinó választmányát. A felolvasás után egyik kaszinói tag felszólalását azzal kezdte: Ebben a kaszinóban mindenkinek inkább van joga a kaszinó vezetőségét bírálni vagy kioktatni, mint Nádudvarinak, akitől, ha megsérti az embert, nem lehet társadalmi uton elégtételt kapni, mert kitér előle és ha bíróság elé állítják és ott elítélik, a perköltséget is az illetőnek kell megfizetni, mert Nádudvarin nem lehet ezt behajtani.

E miatt Nádudvari beperelte az illetőt, durva becsületsérté-

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só

kapható WAGNER
MÁRTON FIAI cégnél.

sért. Ennek a fellebbviteli tárgyalását tartotta meg december 19-én Gyulán a törvényszék.

Dr. Kulitz törvényszéki bíró a per ismertetésénél előadta a gyulai járásbírói tárgyalás tanuvalomásait.

Vitéz Varga Kálmán tanító azt vallotta, (persze ezek a valóságok a kaszinói gyűlés lefolyása után 6 hónapra hangzottak el) hogy a felszólaló azt mondta, hogy Nádudvari Mihály nem áll azon az erkölcsi magaslaton, hogy a kaszinó választmányát bírálja. Gönczy Béla református segédlelkész csak az erkölcsi magaslatra emlékszik. Dr. vitéz Haviár Gyula közjegyző nem emlékszik pontosan a felszólaló kijelentéseire, de azt állítja, hogy azok sértőek voltak.

Azután felsorolta az előadó bíró a kaszinó több tekintélyes tagjának egybehangozó vallomását, hogy a vád tárgyává tett kijelentéseket nem hallották a vádlottól, pedig hozzá egészen közel ültek a gyűlésen.

A gyulai járásbíró már felmentő ítéletet hozott, mert nem látta bebizonyítottnak, hogy a vád tárgyává tett kijelentést megtette a vádlott. Azt pedig, hogy Nádudvari társadalmi uton nem ad elégtételt és a bíróság által a vádlott javára megítélt perköltséget nem fizette ki, a vádlott bebizonyította, ezért felmentette őt a bíróság.

A gyulai kir. törvényszék helybenhagyta a járásbíró ítéletét. A járásbíró 17, a törvényszék 15 pengő költség megfizetésére kötelezte Nádudvari Mihályt.

Az ítélet jogerős.

Holland munkanélküliek beállítása Németországban

V.V. Annak idején a „Berlini Magyar Figyelő” megírta, hogy a német gazdasági élet nem munkanélküliek elhelyezésével töri a fejét, hanem igenis a munkahiány pótlásával. Ki is emelte azon lehetőséget, amely szerint magyar munkanélkülieket Németországban el kellene helyezni, célzott különösen a fiatal mérnök generációra.

Mennyire igazza volt a „BMF”-nek és mennyire helyesen látta a német gazdasági élet fellendülését igazolja azon tény, hogy Hollandia és Németország között egyezség jött létre, amely szerint Németország lehetővé teszi több tízezer holland munkanélkülinek a német gazdasági életben elhelyezését. Elsősorban mezőgazdasági munkásoknak bevándorlását segítik elő, de ugyanakkor segítségére sietnek a sokezer munkanélküli építőmunkásnak, hiszen az egész Birodalomban lázas ütemben folynak az építkezések. Ezenkívül több ezer ipari szakmunkásnak bevándorlását lehetővé teszik.

A holland sajtó nagy része hálával emlékszik meg a német kormány megértéséről és azt írja, hogy Németország a holland munkanélküliség biztosító szelepe. A sajtó kiemeli, hogy a holland munkások nagyon meg vannak elégedve a bánásmóddal, valamint a kereslettel.

Gyümölcsfa-oltványok és rózsatövek kaphatók, államilag ellenőrzött faiskolából fajazonosságért jótállók. Zöld Péter, III. kerület Kossuth Lajos utca 22. 3-3

H I R E K

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk kedves olvasóinknak és előfizetőinknek.

Szilveszter-est az Uri-Kaszinóban. Az Uri-Kaszinó fiatalsága december 31-én családi Szilveszter-estét rendez a Kaszinóban. A meghívókat a jövő héten kézbesítik.

Köszönetet mondunk mindazoknak, kik a Ref. Elemi Iskola Ifj. Vörös-Keresztes Csoportja f. 16 18 án tartott karácsonyi előadásának megrendezését támogatásukkal elősegítették, kik megjelenségükkel és nemesszívű adakozásukkal annak sikerét biztították. Gecsei Zoltán csoportvezető.

Biztató kilátások a jövő halgazdálkodásban. A Körös duzzasztása után a legáltalánosabb vizállás is a meder partjától csak mintegy 1 méter mélyen lesz, miáltal lehetővé válik, hogy a holtágakba a vizet szivornyázással lehet átvezetni. Nemcsak a holtágakban lesz így nyáronat is viz, hanem a csatornába is emelnek át, oda és annyit, amennyire szükség lesz az öntözésre. Mindezekből azt remélhetjük, hogy a folyó-Körösben és a holtágakban is megsaporodnak a halak és újra fellendül a híres körösi hal forgalma.

Értesítés. A gazdasági népiskolában háziipari tanfolyam megindítását tervezik. Kukorica csuhéból készítenék különféle hasznos és díszítő tárgyakat. A tanfolyamot január hónapban egy népművelő nővér tartaná abban az esetben, ha 25 felnőtt (16 éven felüli) férfi- és nőhallgató jelentkezne. Jelentkezéseket felvesz a gazdasági népiszkola tantestülete.

Gyümölcsfák metszéséről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkét közöl még az idejű borok kezeléséről, a gyümölcsfák fagykáráról, az almamoly elleni védekezés alapjáról, a nikotinnak a méhekre való hatásáról, az alma új eltartási módjáról, a káposzta szabadban való eltartásáról, a növényvédelmi szerek raktározásáról, a gyümölcsfa termőréseiről stb. A dusan illusztrált színes gyümölcsképeket is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld e lapra való hivatkozással mutatványszámot.

HÁZIASSZONYOK! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb téstarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPKÖNYVET, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, Conti-utca 25.

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesítem Gyoma község közönségét, hogy Gyoman Kossuth Lajos u. ca. 34 szám alatt hentes és meszáros üzletet nyitottam.

10 évig Pick-féle szalámi és hentes-aru gyárban dolgoztam, készítek finom téli szalámit, mindenféle felvágottakat. Állandóan fiatal friss húsokat tartok.

Privát vágást vállalom.

Tisztelettel:

Oláh István

hentes és meszáros.

A szegedi m. kir. Ferenc József-tudományegyetemen az 1938—39. tanév II. felére szóló rendes beiratások 1939. évi január hó 7-16-ig bezárólag tartanak. Az utólagos beiratkozás az akadémizálásnak január 18-ig történő igazolása után február 6-ig kari dékani engedéllyel végezhető. Azok, akik nem voltak még ennek az egyetemnek hallgatói, kérvényezés útján nyert felvételi engedély alapján iratkozhatnak be. Ezek jogi-, orvosi-, a bölcsészeti- és a matematikai- és természettudományi kar tanártestületéhez címzett felvételi kérvényüket 1938. évi december hó 31-ig nyújthatják be. A tandíjmentesség iránti kérvények valamennyi tudománykaron 1939. január 7-ig nyújthatók be a dékani hivatalokba. Ide vonatkozólag a Budapesti Közlönynek 1938. november második és december első felében megjelenő számaiban közzölt részletes hirdetés nyújt bővebb tájékoztatást.

ÜZLETHÁZ építésére kiválóan alkalmas telek község legforgalmasabb helyén eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Az Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6.) január 16-án este fél 7 órakor nyílik meg. Beiratás és a felvételhez szükséges űrlapok kiadása naponta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

Hofherr — Schrantz — Clayton — Shuttleworth gépek és szerszámok kaphatók a HOMBÁR szövetkezetnél. Előnyös részletfizetés.

IRODALMI ESEMÉNY

ZSIGRAY JULIANNA

A római százados

A magyar föld és a magyar lélek megrázó drámája, az abszolutizmus korának mesterei rajza

Ara 5 pengő 50 fillér.

Megtekinthető minden könyvesboltban.

Singer és Wolfner Irodalmi Intézet R.T.

MOZI

APOLLÓ MOZGÓGYOMA

Dec. 25-én, vasárnap
Karácsony elsőnapján.

Káprázatos ünnepi műsor!
Fiatalság! Szépség! Kedély!
SONJA HENIE. TYRENC POWER
főszereplésével:

Tünemény

Hatalmas kiállítás, ragyogó vigjáték. Derű, vidámság, izgalom, romantika, báj, kedvesség.
Hangos Magyar Híradó.

December 26-27

hétfő és kedd
Karácsony másodnapján és kedden
Magyar film!

Kacagás! Jókedv! Humor!
Szerelmem!

Turay Ida, Tolnay Klári, Ráday Imre, Rajnay Gábor, Gózon Gyula, Kabos Gyula, Rózsahegyi Kálmán
főszereplésével:

AZ ÉN LÁNYOM NEM OLYAN

Mulattató pompás vigjáték.
Mindenki várja, mindenki látni akarja.

Pompás kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasárnap és ünnepnap d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Pénztáryitás: vasárnap és ünnepnap d. e. fél 10-től fél 1-ig. Hétfőn, Szerdán, Szombaton fél 4 órakor.

Korona Hangos Mozgó Endrőd

1938 december 25-én, vasárnap és 26 hétfőn 6 és fél 9 órakor.

Szép karácsonyi műsor!

Két fogoly

ZILAHY LAJOS
világsikert aratott regénye filmen.

Főszereplők: Bajor Gizi, Ágai Irén, Jávör Pál, Rajnai Gábor, Csontos Gyula.

Ebben a szép magyar filmben a háborús Budapest és a szibériai fogolytábor életének szebbnél-szebb jelenetei izgalmas és magávalragadó.

Ezt a páratlan magyar filmet, hogy mindenki megnézhesse, hétfőn fél 4 órakor egy előadást tartunk fél helyárral.

Fényes kiegészítő műsor

Magyar Világhíradó

Békéscsabán, Czuczor utca 10 sz. alatti adómentes ház,
Békésen, a község főterén, jól jövedelmező üzletház,
Körösladányon, kövesut mellett 170 magyarholdas birtok, bőséges tanyaépületekkel,
Szeghalmon, Torda II. dűlőben 84 magyarholdas tanya birtok, valamint Kétkő dűlőben 40 hold föld kedvező fizetési feltételekkel eladó. Érdeklődni lehet levélben is a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál, Békéscsaba, Szent István-tér 3.

Bali, a táncosnők és templomok hazája. Bali szigetét nem ok nélkül nevezik a templomok és a táncosnők hazájának. Utcákon, tereken, sőt még a házak udvarában is áldozatokkal megrakott oltárok és pagodaszerű házi templomok állanak. A sziget lakói nagy tiszteletben tartják a táncot és különösen a nők minden alkalmat megragadnak arra, hogy táncolhassanak. Erről az exotikus szigetről kérdekes, sok képpel illusztrált cikket Tolnai Világlapja karácsonyi kettős száma, amely a három melléklettel együtt 568 oldalt tesz ki. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a kitérő cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Budapest legérdekesebb művészpárját otthonukban mutatja be a Délibáb pompás karácsonyi száma, amely bő terjedelemben és rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb írók novelláit, verseit, érdekes képekkel illusztrált gyönyörű riportokat, pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

BORT

ünnepnapokra és alkalmakra

Ceglédi Bortermelők Szövetkezete Termelői Borkimérésében szerezzük be. Gyoma, Horthy Miklós ut 23. sz. (bent az udvarban).

Kiváló minőségű fajtisza

UJ- ÉS Ó-BOROK

mérsékelt áron!

25 liter feletti vételnél külön árszabvány. Díjmentes hordó és üveg kölcsönzés.

Nyitva

reggel 7 órától este 10 óráig.

Az „Uj Magyarság”

a legjobban szerkesztett politikai napilap.
Előfizetési ára:
1 óra 3 P., n.évre 9 P.

Kidóhiv., Bp. József-körút 5.

OLCSÓ BORAJÁNLAT

38 FILLÉR

egy liter 10%-os szesztartalmu kadarka vagy fehér isztán fejtett ujborsoltvadt kert állomásra kiszállítva s feladva. Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen feletti rendelést fogadunk el. Hordó díjmentesen adunk a szállítást tartamára kölcsön; hordónk 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldők mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraink kellemes italok, zamatra tökéletes és nem savanyuk.

Széky Ferenc kft.

fajbörpincészet
Soltvadkert, Pestmegye.

AUTOBUSZ MENETREND

Érvényes: 1938 október 2-től—1939 május 14-ig

Gyoma—Endrőd:

17.00	ind.	Gyoma p. u.	érk.	6.22
17.50	érk.	Endrőd templom-tér	ind.	6.10

Vitelidíj: 50 fillér.

Szarvas—Gyoma—Szeghalom—Püspökladány—Debrecen

5.05		Szarvas	érk.	18.25
6.10	ind.	Endrőd	érk.	17.50
6.25		Gyoma p. u.		17.35
6.40		Gyoma templom-tér		17.20
7.25		Szeghalom p. u.		16.35
8.42		Püspökladány		15.25
9.15	érk.	Hajdusoboszló	ind.	14.45
9.55		Debrecen, „Arany Bika Szálló”		14.10

Gyomáról: Szeghalomra P 2.— Hajdusoboszlóra P 5.60. Debrecenbe P 6.40
Menettérti-jegy: „ P 3.60. „ P 9.50. „ P 11.50

Szeghalom—Berettyóújfalú:

7.27	i.	Szeghalom p. u.	é.	15.35
8.27	é.	Berettyóújfalú p. u.	i.	14.00
9.05	é.	„ közsegháza	i.	13.50

Menet-jegy: Berettyóújfaluba P 4.90, menettérti-jegy: P 9.—.

Feltételes megállóhely: Gyoma—halmagyi Olvasókör és Perjés.

Publikáció

Szuperfoszfát műtrágya és Péti Só kapható WAGNER MARTON FIAI cégnél.

Egy szép butorozott szobát keresek — esetleg hosszabb időre. Cim a „Hombár” szövetkezetnél. 1

Egy kifogástalan Singer varrógép 65 pengőért eladó. Gárdonyi utca 51.

Bobblinos (karikahajós) Singer varrógép olcsón eladó. Bocskai ut 55. 2—1

Márton Lajosné Lehel utca 9 számú háza azonnali beköltözéssel, szabadkézből eladó. Érdeklődni Tari Mihály-nál Baththyányi utca 4. 1

Kovács János szöv. igazgató 2 fertály keselyői földje sürgősen eladó 3—

özv. Nagy Zsigmondnének gróf Tisza István utra nyílló üzlethelyisége január hó 1-től kiadó. Bővebbet Vörösmarthy ut 34. (ugyanott). 2—1

Butorok, férfikabátok, egyéb apróságok eladók, Horthy Miklós ut 9 szám alatt. 3—3

Régi Pórus-féle ház eladó, Hősök Emlékutja 58. 10—6

Gábor Gyula hentes házaknál disznóölést jutányos áron vállal. Értekezni lehet gróf Tisza István-utí üzletében. 4—2

Téglési Istvánnének eladó a vízjárta paskumi 2 hold szántója örökáron. Érdeklődni lehet levéllileg Szolnok, Kürt utca 6 szám. 3—3

Összecsukható tanulóasztal két székekkel olcsón eladó, Zrínyi utca 61. szám alatt.

Ceglédi Bortermelők Szövetkezete Horthy Miklós ut 23. sz. alatt levő termelői borkimérése részére üzletvezetőt keres (esetleg lakás is van). Értekezni a helyszínen. 2—2

Eladó Endrőd Pojákhalom 17 és fél hold szántóföld tanyával együtt, ugyszintén Mezőturon Perespusztán 91 és fél hold szántó és tanya készpénz fizetés mellett. Érdeklődni lehet Békésen, özv. Jantyik Mihályné, Jantyik-utca 5 szám alatt. 4—2

Bene József ács-mester elvállal minden e szakmába vágó munkát. Kéri a nagyérdemű közönség szives pártfogását. 5—5

Eladó: 32 kat. hold keselyői szántó, nagy gazdasági épületekkel; esetleg több részletben is, — 10 hold varsányhádi szántó 2800 P, — A révapiasi Máday-féle szőlős- és gyümölcsöskert egészben, esetleg kisebb parcellákban is: négyszögölenként 2.50 P-ért, — Pocsokertben 1260 négyszögöl szőlős és gyümölcsös, 707 négyszögöl szántó épülettel, — Csepüskertben 1007 négyszögöl, — Vidólaposon 1040 négyszögöl szántó 900 P-ért, — Horthy Miklós u. 6 szobás ház üzlethelyiséggel 11.000 P-ért, — Mátyás király utcában 3 szobás, Rákóczi utcában egy 4- és egy 3 szobás lakóház, Hősök Emlék-utján 3 szobás-üzlethelyiséggel, Luther utcában 2 szobás, Szilágyi Dezső utcában 2 szobás új lakóház nagy telekkel.

Vételre kerestetik: 30—80 holdig Gyoma és Körösladány között. Izsó Balázs ingatlan irodája, Gyoma, Horthy Miklós ut 2. Telefon: 50.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MARTON.

Hungária könyvnyomdavidalat, Gyoma
Felelős üzemvezető: Teket Sándor.